شىنجاڭ مائارىپى لۇغىتى

ماۋېنخۇا ، ماجۇنبىڭ ، چىنبىن

uyghurtil.com

شىنجاڭ پەن-تېخنىكا سەھىيە نەشرىياتى (W)

شىنجاڭ مائارىپى لۇغىتى

شىنجاڭ پەن - تېخنىكا سەھىيە نەشرىياتى (W)

图书在版编目（CIP）数据

新疆教育词典/马文华等编；阿不里米提等译．—乌鲁木齐：新疆科技卫生出版社(W)，2003．1

ISBN 7—5372—3616—X

Ⅰ新… Ⅱ．①马…．②阿… Ⅲ．教育事业—概况—新疆—20世纪—维吾尔语（中国少数民族语言）

Ⅳ．G527.45

中国版本图书馆CIP数据核字（2003）第003532号

责任编辑：亚力坤·阿不都萨拉木

责任校对：热依汉·努尔

新疆教育词典

马文华　马俊萍　程彬　　编

新疆科技卫生出版社(W) 出版

（乌鲁木齐市龙泉街66号　　邮政编码：830001）

新疆教育学院印刷厂印刷

新疆新华书店发行

787mm×1092毫米 16开本　31印张　(W)

2003年1月第1版　2003年1月第1次印刷

印数：1～3000册　　定价：38.00元

مۇندەرىجە

باللار مائارىپى

باللار مائارىپى 1
ئۇرۇمچى شەھەرلىك 1 - باللار باغچىسى 2
ئۇرۇمچى شەھەرلىك قىزىل بايراق باللار باغچىسى 2
ئۇرۇمچى شەھەرلىك ئايالالار بىرلەشمىسى باللار باغچىسى 3
ئۇرۇمچى شەھەرلىك ئايالالار بىرلەشمىسى شىنخۇا باللار باغچىسى 3
شىنجاڭ 3 - بىناكارلىق شىركىتى باللار باغچىسى 4
ئىلى قازاق ئاپتونوم ئوبلاستلىق قىزىل بايراق باللار باغچىسى 4
سانجى خۇيزۇ ئاپتونوم ئوبلاستلىق 1 - باللار باغچىسى 4
فۇكاڭ شەھەرلىك باللار باغچىسى 5
قاراماي شەھەرلىك قىزىل بايراق باللار باغچىسى 5
شىخەنزە شەھەرلىك تەجرىبە باللار باغچىسى 6
قۇمۇل ئۆلكەتلىك مەركىزىي باللار باغچىسى 6
بۆرتالا شەھەرلىك 1 - باللار باغچىسى 6
ئاقسۇ شەھەرلىك باللار باغچىسى 7
قىزىلسۇ قىرغىز ئوبلاستلىق مەركىزىي باللار باغچىسى 7
قەشقەر ئۆلكەتلىك 3 - باللار باغچىسى 7
قەشقەر ئۆلكەتلىك مىللىي باللار باغچىسى 8
ئىلى ئۆلكەتلىك مياۋمياۋ باللار باغچىسى 8
چۆچەك شەھەرلىك 1 - باللار باغچىسى 8
ئالتاي ئۆلكەتلىك تەجرىبە باللار باغچىسى 9

باشلانغۇچ مەكتەپ مائارىپى

باشلانغۇچ مەكتەپ مائارىپى 10
شىنجاڭ مائارىپ ئىنستىتۇتى تەجرىبە باشلانغۇچ مەكتىپى 14
ئۇرۇمچى شەھەرلىك 1 - باشلانغۇچ مەكتەپ 15
ئۇرۇمچى شەھەرلىك 3 - باشلانغۇچ مەكتەپ 16
ئۇرۇمچى شەھەرلىك 5 - باشلانغۇچ مەكتەپ 17
ئۇرۇمچى شەھەرلىك 6 - باشلانغۇچ مەكتەپ 17
ئۇرۇمچى شەھەرلىك 10 - باشلانغۇچ مەكتەپ 17
ئۇرۇمچى شەھەرلىك 22 - باشلانغۇچ مەكتەپ 18

ئۇرۇمچى شەھەرلىك 26 - باشلانغۇچ مەكتەپ 19
ئۇرۇمچى شەھەرلىك 42 - باشلانغۇچ مەكتەپ 19
ئۇرۇمچى شەھەرلىك 47 - باشلانغۇچ مەكتەپ 20
ئۇرۇمچى شەھەرلىك 56 - باشلانغۇچ مەكتەپ 20
ئۇرۇمچى شەھەرلىك قارلەيلىسى باشلانغۇچ مەكتەپ 20
سانجى خۇيزۇ ئاپتونوم ئوبلاستلىق 1 - باشلانغۇچ مەكتەپ 21
قاراماي شەھەرلىك 8 - باشلانغۇچ مەكتەپ 21
شىخەنزە شەھەرلىك 1 - باشلانغۇچ مەكتەپ 21
بۆرتالا شەھەرلىك 1 - باشلانغۇچ مەكتەپ 22
ئاقسۇ شەھەرلىك 1 - باشلانغۇچ مەكتەپ 22
قىزىلسۇ قىرغىز ئوبلاستلىق 1 - باشلانغۇچ مەكتەپ 23
قەشقەر شەھەرلىك 10 - باشلانغۇچ مەكتەپ 23
مەكىت ناھىيىلىك 1 - باشلانغۇچ مەكتەپ 24
تاشقورغان ناھىيىلىك ياتاقلىق باشلانغۇچ مەكتەپ 25
قەشقەر يېڭىشەھەر ناھىيىلىك 2 - باشلانغۇچ مەكتەپ 25
خوتەن شەھەرلىك 1 - باشلانغۇچ مەكتەپ 26
چۆچەك شەھەرلىك 2 - باشلانغۇچ مەكتەپ 27
چاپچال شىبە ئاپتونوم ناھىيىلىك 1 - باشلانغۇچ مەكتەپ 27

ئادەتتىكى ئوتتۇرا مەكتەپلەر مائارىپى

ئادەتتىكى ئوتتۇرا مەكتەپلەر مائارىپى 29
شىنجاڭ تەجرىبە ئوتتۇرا مەكتەپ 31
ئۇرۇمچى شەھەرلىك 1 - ئوتتۇرا مەكتەپ 31
ئۇرۇمچى شەھەرلىك 6 - ئوتتۇرا مەكتەپ 34
ئۇرۇمچى شەھەرلىك 8 - ئوتتۇرا مەكتەپ 34
ئۇرۇمچى شەھەرلىك 1 - ئاۋغۇست ئوتتۇرا مەكتەپ 35
ئۇرۇمچى شەھەرلىك 13 - ئوتتۇرا مەكتەپ 36
ئۇرۇمچى شەھەرلىك 14 - ئوتتۇرا مەكتەپ 37
ئۇرۇمچى شەھەرلىك تۆمۈرىول ئىدارىسى 3 - ئوتتۇرا مەكتىپى 37
شىخەنزە شەھەرلىك 1 - ئوتتۇرا مەكتەپ 38
شىخەنزە شەھەرلىك 2 - ئوتتۇرا مەكتەپ 39
شىخەنزە شەھەرلىك 4 - ئوتتۇرا مەكتەپ 39
قاراماي شەھەرلىك 1 - ئوتتۇرا مەكتەپ 40
سانجى خۇيزۇ ئاپتونوم ئوبلاستلىق 1 - ئوتتۇرا مەكتەپ 40
مىچۇەن خۇيزۇ ئوتتۇرا مەكتەپ 41

گۈچۈك ناھىيىلىك 1 - ئوتتۇرا مەكتەپ 41
كۈيتۈن شەھەرلىك 1 - ئوتتۇرا مەكتەپ 41
تۇرپان ئۇلايەتلىك 2 - ئوتتۇرا مەكتەپ 41
تۇرپان ئۇلايەتلىك تەجرىبە ئوتتۇرا مەكتىپى 42
قۇمۇل ئۇلايەتلىك 1 - ئوتتۇرا مەكتەپ 43
قۇمۇل ئۇلايەتلىك 2 - ئوتتۇرا مەكتەپ 43
قۇمۇل شەھەرلىك 4 - ئوتتۇرا مەكتەپ 44
ئاقسۇ ئۇلايەتلىك 1 - ئوتتۇرا مەكتەپ 44
ئاقسۇ ئۇلايەتلىك 2 - ئوتتۇرا مەكتەپ 45
بايىنغولىن موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستلىق موڭغۇل تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ 45
بايىنغولىن موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستلىق 1 - ئوتتۇرا مەكتەپ 46
بايىنغولىن موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستلىق 2 - ئوتتۇرا مەكتەپ 46
قاراشەھەر خۇيزۇ ئاپتونوم ناھىيىلىك 1 - ئوتتۇرا مەكتەپ 46
بۆرتالا موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستلىق موڭغۇل ئوتتۇرا مەكتەپ 47
قىزىلسۇ قىرغىز ئاپتونوم ئوبلاستلىق 1 - ئوتتۇرا مەكتەپ 47
قىزىلسۇ قىرغىز ئاپتونوم ئوبلاستلىق 3 - ئوتتۇرا مەكتەپ 48
قەشقەر ئۇلايەتلىك ئۇيغۇر تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ 48
قەشقەر شەھەرلىك 2 - ئوتتۇرا مەكتەپ 49
قەشقەر ئۇلايەتلىك 6 - ئوتتۇرا مەكتەپ 49
يەكەن ناھىيىلىك 1 - ئوتتۇرا مەكتەپ 49
تاشقورغان تاجىك ئاپتونوم ناھىيىلىك 1 - ئوتتۇرا مەكتەپ 50
ئىلى ئۇلايەتلىك 1 - ئوتتۇرا مەكتەپ 50
غۇلجا شەھەرلىك 7 - ئوتتۇرا مەكتەپ 50
غۇلجا شەھەرلىك 8 - ئوتتۇرا مەكتەپ 51
چاپچال شىبە ئاپتونوم ناھىيىلىك 1 - ئوتتۇرا مەكتەپ 51
غۇلجا شەھەرلىك رۇس مەكتەپ 51
تارباغاتاي ئۇلايەتلىك 2 - ئوتتۇرا مەكتەپ 52
چۆچەك شەھەرلىك 3 - ئوتتۇرا مەكتەپ 53
ئالتاي ئۇلايەتلىك 1 - ئوتتۇرا مەكتەپ 53
ئالتاي ئۇلايەتلىك 2 - تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ 54
خوتەن ئۇلايەتلىك 1 - ئوتتۇرا مەكتەپ 54
خوتەن ئۇلايەتلىك 2 - ئوتتۇرا مەكتەپ 55

ئادەتتىكى ئالىي مائارىپ
ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپ 56
تولۇق كۈرس مائارىپى 56
مەخسۇس كۈرس مائارىپى 57
ئاسپىرانت مائارىپى 57
دوكتور 58
ماگىستىر 58
شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتى «211 قۇرۇلۇشى» 58
ئىچكىرى ئۆلكىلەرنىڭ شىنجاڭ ئالىي مائارىپىغا ياردەم بېرىش ھەمكارلىق يىغىنى 60
ئۇنىۋېرسال ئالىي مەكتەپ 60
شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتى 61
شىنجاڭ پېداگوگىكا ئۇنىۋېرسىتېتى 63
شىنجاڭ يېزا ئىگىلىك ئۇنىۋېرسىتېتى 65
شىنجاڭ تېببىي ئىنستىتۇتى 66
شىنجاڭ سانائەت ئىنستىتۇتى 69
شىنجاڭ مالىيە ئىقتىساد ئىنستىتۇتى 70
شىنجاڭ سەنئەت ئىنستىتۇتى 72
شىنجاڭ نېفىت ئىنستىتۇتى 73
شىنجاڭ سانائەت ئالىي تېخنىكومى 74
ئىلى پېداگوگىكا ئىنستىتۇتى 76
قەشقەر پېداگوگىكا ئىنستىتۇتى 78
خوتەن پېداگوگىكا ئالىي تېخنىكومى 79
سانجى پېداگوگىكا ئالىي تېخنىكومى 80
شىنجاڭ ئۇيغۇر تېببابەت ئالىي تېخنىكومى 80
شىخەنزە ئۇنىۋېرسىتېتى 81
ئۇرۇمچى كەسپىي ئۇنىۋېرسىتېتى 82
سانجى كەسپىي تېخنىكا ئىنستىتۇتى 83
كەسپىي مائارىپ
كەسپىي مائارىپ 85
ئوتتۇرا دەرىجىلىك كەسپىي مەكتەپ 85
ئوتتۇرا دەرىجىلىك تېخنىكوم مەكتىپى 85
شىنجاڭ شەھەر قۇرۇلۇشى مەكتىپى 86
شىنجاڭ خەلق ساقچىلىرى مەكتىپى 87

شىنجاڭ توقۇمچىلىق سانائىتى مەكتىپى 87
شىنجاڭ مالىيە مەكتىپى..... 87
شىنجاڭ پوچتا - تېلېگراف مەكتىپى 91
شىنجاڭ ئەدلىيە ساقچى - ئوفىتسېرلار مەكتىپى 91
شىنجاڭ ئەدلىيە مەكتىپى 93
شىنجاڭ سودا مەكتىپى 93
شىنجاڭ ئېلېكتر ئېنېرگىيە مەكتىپى 94
شىنجاڭ سۇ ئېلېكتر مەكتىپى 95
شىنجاڭ ماشىنىسازلىق ئېلېكترون سانائەت مەكتىپى..... 96
شىنجاڭ خىمىيە سانائەت مەكتىپى 96
شىنجاڭ يېنىك سانائەت مەكتىپى 97
شىنجاڭ ئاشلىق مەكتىپى 98
شىنجاڭ پولات - تۆمۈر مەكتىپى 99
شىنجاڭ نېفىت مەكتىپى 100
شىنجاڭ بىناكارلىق قۇرۇلۇش مەكتىپى 101
شىنجاڭ ماددىي ئەشيالار مەكتىپى 102
شىنجاڭ يېزا ئىگىلىكىنى ماشىنىلاشتۇرۇش مەكتىپى 103
شىنجاڭ يېزا ئىگىلىك مەكتىپى 104
شىنجاڭ ئورمانچىلىق مەكتىپى..... 105
شىنجاڭ ئەدلىيە ساقچى - ئوفىتسېرلار رادىئو - تېلېۋىزىيە ئۇنىۋېرسىتېتى...
..... 105
شىنجاڭ قۇرۇلۇش ماتېرىياللىرى سانائىتى مەكتىپى 106
شىنجاڭ تېببىي ئۇنىۋېرسىتېت 1 - شۆبە دوختۇرخانىسى سىستېرالار
مەكتىپى 106
شىنجاڭ تېببىي ئۇنىۋېرسىتېت 2 - شۆبە دوختۇرخانىسى سىستېرالار
مەكتىپى 107
شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق خەلق دوختۇرخانىسى سىستېرالار
مەكتىپى 108
شىنجاڭ ماھارەتلىك تەنتەربىيە مەكتىپى 108
ئۇرۇمچى شەھەرلىك رەڭلىك مېتال سانائەت مەكتىپى..... 109
ئۇرۇمچى ئالتۇن سانائىتى مەكتىپى 109
ئۇرۇمچى تۆمۈريول ئىدارىسى پارتىيە مەكتىپى 109
ئۇرۇمچى شەھەرلىك مالىيە سودا مەكتىپى 110
ئۇرۇمچى سەھىيە شەھەرلىك تېببىي مەكتەپ 111

ئۇرۇمچى تۆمۈريول ترانسپورت مەكتىپى..... 112
سانجى خۇيزۇ ئاپتونوم ئوبلاستلىق تېببىي مەكتەپ..... 112
سانجى خۇيزۇ ئاپتونوم ئوبلاستلىق تەنتەربىيە مەكتىپى 113
قاراماي شەھەرلىك تېببىي مەكتەپ 114
شىخەنزە شەھەرلىك تېببىي مەكتەپ..... 115
شىخەنزە ئۇنىۋېرسىتېتى تېببىي ئىنستىتۇت سىستېمرالار مەكتىپى 116
تۇرپان ۋىلايەتلىك يېزا ئىگىلىك مەكتىپى 116
تۇرپان ۋىلايەتلىك تېببىي مەكتەپ 117
قۇمۇل ۋىلايەتلىك سانائەت مەكتىپى..... 118
قۇمۇل ۋىلايەتلىك تېببىي مەكتەپ 119
قۇمۇل ۋىلايەتلىك يېزا ئىگىلىك مەكتىپى 119
بايىنغولىن ئوبلاستلىق تېببىي مەكتەپ..... 121
بۆرتالا ئوبلاستلىق تېببىي مەكتەپ 121
قىزىلسۇ قىرغىز ئوبلاستلىق تېببىي مەكتەپ 121
قىزىلسۇ قىرغىز ئاپتونوم ئوبلاستلىق يېزا ئىگىلىك مەكتىپى..... 122
قەشقەر تېببىي مەكتەپ..... 123
قەشقەر مالىيە ـ سودا مەكتىپى 124
قەشقەر يېزا ئىگىلىك مەكتىپى..... 124
قەشقەر ۋىلايەتلىك تەنتەربىيە مەكتىپى 125
قەشقەر سەنئەت مەكتىپى 126
قەشقەر يېزا ئىگىلىكىنى ماشىنىلاشتۇرۇش مەكتىپى 127
قەشقەر سۇ ئېلېكتر مەكتىپى 128
خوتەن يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرى مەكتىپى..... 128
تارباغاتاي ۋىلايەتلىك مالىيە ـ سودا مەكتىپى 129
تارباغاتاي يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرى مەكتىپى..... 129
تارباغاتاي ۋىلايەتلىك تېببىي مەكتەپ 130
ئىلى ۋىلايەتلىك تەنتەربىيە مەكتىپى..... 131
ئىلى دېھقانچىلىق، چارۋىچىلىقنى ماشىنىلاشتۇرۇش مەكتىپى 131
ئىلى مال دوختۇرلۇق مەكتىپى 132
غۇلجا تېببىي مەكتەپ 133
ئالتاي چارۋىچىلىق مەكتىپى..... 133
ئالتاي ۋىلايەتلىك تېببىي مەكتەپ..... 134
ئۇرۇمچى شەھەرلىك كەسپىي ئوتتۇرا تېخنىكوم 135
فۇكاڭ شەھەرلىك كەسپىي ئوتتۇرا تېخنىكوم 136

ئىلى ۋىلايەتلىك كەسپىي ئوتتۇرا تېخنىكوم 136
مەكىت ناھىيىلىك كەسپىي ئوتتۇرا تېخنىكوم 136
كورلا شەھەرلىك كەسپىي ئوتتۇرا تېخنىكوم 137
جىمئ ناھىيىلىك كەسپىي تېخنىكا مەكتىپى 138
شىخەنزە مۇساۋەن كەسپىي ئوتتۇرا تېخنىكوم 139
شىنجاڭ توقۇمچىلىق سانائىتى تېخنىك ئىشچىلار مەكتىپى 139
شىنجاڭ بىناكارلىق تېخنىك ئىشچىلار مەكتىپى 139
شىنجاڭ نېفىت يۇقىرى دەرىجىلىك تېخنىك ئىشچىلار مەكتىپى 140
شىنجاڭ خىمىيە سانائىتى تېخنىك ئىشچىلار مەكتىپى 140
ئىلى ۋىلايەتلىك تېخنىك ئىشچىلار مەكتىپى 141
چوڭلار مائارىپى
چوڭلار مائارىپى 142
يېزا مائارىپى ئۇنىۋېرسال ئىسلاھ قىلىش 142
يېزا باشلانغۇچ مائارىپى 143
يېزا ئوتتۇرا دەرىجىلىك مائارىپى 145
يېشىل تاشلىق گۇۋاھنامە 146
ئۇچ خىل مائارىپنى تەڭ پىلانلاش 147
دېھقانچىلىق ، پەن ـ تېخنىكا ۋە مائارىپنى ئۆزئارا بىرلەشتۇرۇش 148
«يانغىن پىلانى» 149
يېزا مائارىپىنى ئۇنىۋېرسال ئىسلاھ قىلىش تەجرىبە ناھىيىلىرى 151
يانغىن پىلانىنىڭ يۈز ، مىڭ ، تۈمەن قۇرۇلۇشى 152
يېزا قوللىنىشچان تېخنىكا تەربىيىسى 153
يېزا رادىئو ـ تېلېۋىزىيە مەكتىپى 154
ياش ، ئوتتۇرا ياش ساۋاتسىزلارنى ئاساسەن تۈگىتىش مائارىپى 155
شىنجاڭ مائارىپ ئىنستىتۇتى 157
شىنجاڭ ئىشچى ـ خىزمەتچىلەر ئۇنىۋېرسىتېتى 158
شىنجاڭ جامائەت خەۋپسىزلىكى ئەدلىيە باشقۇرۇش كادىرلار ئىنستىتۇتى 159
شىنجاڭ ئىگىلىك باشقۇرۇش كادىرلار مەكتىپى 160
شىنجاڭ رادىئو ـ تېلېۋىزىيە ئۇنىۋېرسىتېتى 161
شىنجاڭ توقۇمچىلىق ئىشچى ـ خىزمەتچىلەر ئۇنىۋېرسىتېتى 162
شىنجاڭ پولات ـ تۆمۈر ئىشچى ـ خىزمەتچىلەر ئۇنىۋېرسىتېتى 163
شىنجاڭ نېفىتى مائارىپ ئىنستىتۇتى 163
شىنجاڭ سەھىيە نازارىتى ئىشچى ـ خىزمەتچىلەر تەببىي ئۇنىۋېرسىتېتى 164

شىنجاڭ رەڭلىك مېتال سانائىتى ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئۇنىۋېرسىتېتى .....
..... 165
شىنجاڭ بىناكارلىق ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئۇنىۋېرسىتېتى..... 166
ئۇيغۇرچە چوڭلار ماۋارىپى ئىنستىتۇتى..... 166
ئۇيغۇرچە نەشرىيات ـ خىمىيە سانائىتى باش زاۋۇتى ئىشچى - خىزمەتچىلەر
ئۇنىۋېرسىتېتى 167
ئۇيغۇرچە تۆمۈرىيول ئىدارىسى ماۋارىپ ئىنستىتۇتى 168
قۇمۇل ماۋارىپ ئىنستىتۇتى 169
سانجى ماۋارىپ ئىنستىتۇتى 170
ئاقسۇ ماۋارىپ ئىنستىتۇتى 170
شىنجاڭ يېزا ئىگىلىك رادىئو - تېلېۋىزىيە ئۇنىۋېرسىتېتى..... 170
تۇرپان رادىئو - تېلېۋىزىيە ئۇنىۋېرسىتېتى 171
قەشقەر چوڭلار ماۋارىپى ئىنستىتۇتى 172
شىنجاڭ سەھىيە كادىرلار بىلىم ئاشۇرۇش مەكتىپى 173
ئۇيغۇرچە شەھەرلىك چوڭلار ئوتتۇرا تېخنىكومى 173
سانجى خۇيزۇ ئاپتونوم ئوبلاستلىق ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئوتتۇرا
تېخنىكومى..... 174
ئىلى ۋىلايەتلىك چوڭلار ئوتتۇرا تېخنىكومى..... 174
ئاقسۇ قاراتال بازىرى دېھقان - چارۋىچىلار مەدەنىيەت - تېخنىكا
مەكتىپى 175
قەشقەر يېڭىشەھەر ناھىيىسى تازغۇن يېزىسى دېھقان - چارۋىچىلار مەدەنىيەت
تېخنىكا مەكتىپى 176
مانداس ناھىيىسى لوتېي بازارلىق دېھقانچىلىق پەن - تېخنىكا ، ماۋارىپ
مەركىزى 176
ئىدىيىۋى سىياسىي تەربىيە
ماركسىزملىق دۆلەت قارىشى 178
ماركسىزملىق مىللەت قارىشى 180
ماركسىزملىق دىنىي قارىشى..... 182
ماركسىزملىق تارىخىي قارىشى 184
ماركسىزملىق مەدەنىيەت قارىشى 185
بەش نۇقتىلىنەزەر تەربىيىسى 187
مىللىي بۆلگۈنچىلىك..... 188
قانۇنسىز دىنىي پائالىيەت..... 189
ۋەزىيەت ۋە سىياسەت تەربىيىسى 191

ئىككى دەرسلىك 193
دېلگ شياۋپىلگ نەزەريىسىنى «ئۇچقە كىرگۈزۈش» 195
ۋەتەنپەرۋەرلىك تەربىيىسى 196
مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەربىيىسى 197
ئاتېئىزىم تەربىيىسى 199

مىللەتلەر ماۋارىپى

ئاز سانلىق مىللەتلەر ماۋارىپى 201
خەنزۇلار ماۋارىپى 202
ئۇيغۇرلار ماۋارىپى 203
قازاقلار ماۋارىپى 204
خۇيزۇلار ماۋارىپى 206
ئۆزبېكلەر ماۋارىپى 207
قىرغىز ماۋارىپى 207
موڭغۇللار ماۋارىپى 208
شىبەلەر ماۋارىپى 209
تاجىك ماۋارىپى 210
مانجۇ ماۋارىپى 211
داغۇر ماۋارىپى 212
تاتارلار ماۋارىپى 212
رۇس ماۋارىپى 213
خەنزۇ تىلى سەۋىيە سىناش ئىمتىھانى 213
تەييارلىق ماۋارىپى 215
قوش تىلدا دەرس ئۆتۈش تەجرىبىسى 216
ماتېماتىكا، فىزىكا، خىمىيە ئايرىم نومۇر سىزىقى بەلگىلەش 216
ئىچكى ئۆلكىلەردىكى شىنجاڭ تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ سىنىپلىرى 216

پېداگوگىكا ماۋارىپى

پېداگوگىكا ماۋارىپى 219
ئوقۇنقۇچىلار ئۆزلۈكسىز ماۋارىپى 219
ئالىي پېداگوگىكا مەكتىپى 220
ئوتتۇرا دەرىجىلىك پېداگوگىكا مەكتىپى 220
شىنجاڭ بالىلار پېداگوگىكا مەكتىپى 220
شىنجاڭ موڭغۇل پېداگوگىكا مەكتىپى 221
قۇمۇل ۋىلايەتلىك پېداگوگىكا مەكتىپى 221
تۇرپان ۋىلايەتلىك پېداگوگىكا مەكتىپى 221

تۇرپان ئۇلايەتلىك باشلانغۇچ مەكتەپ تەربىيىلەش مەركىزى..... 221
ئۇرۇمچى شەھەرلىك پېداگوگىكا مەكتىپى 222
سانجى پېداگوگىكا مەكتىپى 222
شىخەنزە پېداگوگىكا مەكتىپى 223
بۆرتالا موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستلىق پېداگوگىكا مەكتىپى 223
بايىنغولىن موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستلىق پېداگوگىكا مەكتىپى 224
ئىلى بىرىنچى پېداگوگىكا مەكتىپى 224
ئىلى ئىككىنچى پېداگوگىكا مەكتىپى 225
تارباغاتاي ئۇلايەتلىك پېداگوگىكا مەكتىپى 225
ئالتاي ئۇلايەتلىك پېداگوگىكا مەكتىپى..... 226
ئاقسۇ ئۇلايەتلىك پېداگوگىكا مەكتىپى 227
قىزىلسۇ قىرغىز ئاپتونوم ئوبلاستلىق پېداگوگىكا مەكتىپى..... 227
قەشقەر ئۇلايەتلىك پېداگوگىكا مەكتىپى 228
جەنۇبىي شىنجاڭ باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرىنى تەربىيىلەش مەركىزى
..... 229
يەكەن پېداگوگىكا مەكتىپى 230
خوتەن ئۇلايەتلىك پېداگوگىكا مەكتىپى..... 231
قۇمۇل شەھەرلىك ئوقۇتقۇچىلار بىلىم ئاشۇرۇش ئىشچى ـ خىزمەتچىلەر مەكتىپى 231
ساۋەن ناھىيىلىك ئوقۇتقۇچىلار بىلىم ئاشۇرۇش مەكتىپى 232
قەشقەر ئۇلايەتلىك يېڭىشەھەر ناھىيىلىك ئوقۇتقۇچىلار بىلىم ئاشۇرۇش مەكتىپى 232

ئالاھىدە مائارىپ

ئالاھىدە مائارىپ 233
ئۇرۇمچى شەھەرلىك ئەمالار مەكتىپى 234
سانجى خۇيزۇ ئاپتونوم ئوبلاستلىق گاس ـ گاچىلار مەكتىپى 235
قاراماي شەھەرلىك گاس ـ گاچىلار مەكتىپى 236
ئاقسۇ ئۇلايەتلىك جۇڭشەن گاس ـ گاچىلار مەكتىپى 236
قەشقەر ئەما، گاس ـ گاچىلار مەكتىپى 237
شىنجاڭ مېيىپلار كەسپىي ئوتتۇرا تېخنىكومى..... 237

ئىجتىمائىي كۇچلەر قۇرغان مەكتەپلەر

ئىجتىمائىي كۇچلەر قۇرغان مەكتەپلەر..... 239
شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق ئىجتىمائىي كۇچلەر مەكتەپلەر باشقۇرۇش تەربىيىلەش مەركىزى 239

شىنجاڭ ئۇچۇر تېخنىكا كەسپىي ئىنستىتۇتى 240
شىنجاڭ يېكەن كۆل سايامەت مەكتىپى 241
شىنجاڭ خۇالىيەن كەسپىي مەكتىپى 241
ئۇرۇمچى ئىجتىمائىي كەسپىي تېخنىكومى..... 242
شىنجاڭ چوڭجېڭ خۇسۇسىي مەكتىپى 243
شىنجاڭ گۇاڭخۇا خۇسۇسىي مەكتىپى 243
شىنجاڭ ۋېيدى مىللىي مۇزىكا سەنئەت كەسپىي مەكتىپى 244
شىنجاڭ غەربىي دىيار كەسپىي مەكتىپى 245
ئۇرۇمچى ئەمەلىي تېخنىكا تەربىيىلەش مەكتىپى 246
شىنجاڭ ئاپتوموبىل كەسپىي تېخنىكسى تەربىيىلەش مەكتىپى 246
شىنجاڭ ئىلى يىڭسەي مەكتىپى 247
كورلا شەھىرى لى مىن مەكتىپى..... 248
كورلا شەھەرلىك كۆك ئاسمان بالىلار باغچىسى 248
شىخەنزە شەھەرلىك يۇيىڭ مەكتىپى..... 249
شىخەنزە شەھەرلىك يىنخې بالىلار باغچىسى 249
قۇمۇل شەھەرلىك يۇشىن باشلانغۇچ مەكتىپى 250
قۇمۇل شەھەرلىك لى يۇەن بالىلار باغچىسى 250

ماۋارىپ ئاپپاراتلىرى

شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق ماۋارىپ نازارىتى 251
ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم ماۋارىپ پەن - تېخنىكا بۆلۈمى 255
شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق ئالىي مەكتەپلەر خىزمەت كومىتېتى .....
..... 256
شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق ماۋارىپ كومىتېتى..... 257
شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق ماۋارىپ ئىدارىسى 257
ش ئۇ ئا ر سىياسىي كېڭەش ماۋارىپ ، مەدەنىيەت ، سەھىيە ،
تەنتەربىيە كومىتېتى..... 257
شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ۋەكىللەر قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتى
ماۋارىپ ، تېخنىكا ، مەدەنىيەت ، سەھىيە كومىتېتى 259
ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى ماۋارىپ مۇپەتتىش ئىشخانىسى 260
ئاپتونوم رايونلۇق ئالىي ماۋارىپ ئۆزلۈكىدىن ئۆگىنىش ئىمتىھانى
كومىتېتى..... 261
شىنجاڭ ماۋارىپ نەشرىياتى 262
شىنجاڭ ماۋارىپ ئىلمىي تەتقىقات ئورنى 263
شىنجاڭ ئوقۇتۇش تەتقىقات ئىشخانىسى..... 265

شىنجاڭ مائارىپ گېزىت - ژۇرنلى نەشرىياتى 265
شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش كومىتېتى .....
..... 265
شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ نازارىتى مائارىپ ئۇچۇرلىرى
مەركىزى 266
شىنجاڭ مائارىپ ئىمتىھان مۇلازىمەت مەركىزى 267
شىنجاڭ ئوقۇتۇش قوراللىرىنى تەتقىق قىلىپ ياساش مەركىزى 267
شىنجاڭ مائارىپ تاشقى مەبلەغ تۇرى ئىشخانىسى 267
شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ فوندى جەمئىيىتى 268
شىنجاڭ مائارىپ ئىلمىي جەمئىيىتى 269
شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق ئادەتتىكى تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپنى پۈتتۈرۈش
خۇلاسە ئىمتىھان ئىشخانىسى 270
شىنجاڭ ئوقۇتۇش تەمىنلەش ، باشقۇرۇش باش پونكتى 270
شىنجاڭ ئېلېكترلەشكەن مائارىپ سارىيى 272
شىنجاڭ مائارىپ تېلېۋىزىيە ئىستانسىسى 273
ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ ئاساسىي قۇرۇلۇش تەتقىقات جەمئىيىتى 273
شىنجاڭ ئالىي مائارىپ ئىلمىي جەمئىيىتى 274
شىنجاڭ چوڭلار ئالىي مائارىپى تەتقىقات جەمئىيىتى 274
شىنجاڭ مائارىپ خەلقئارالىق ئالماشتۇرۇش جەمئىيىتى 275
شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق ئىجتىمائىي كۇچلەر قۇرغان مەكتەپلەر
بىرلەشمىسى 276
ئۇرۇمچى شەھەرلىك مائارىپ كومىتېتى 276
قاراماي شەھەرلىك مائارىپ كومىتېتى 278
شىنجاڭ نېفىت باشقۇرۇش ئىدارىسى مائارىپ تەربىيىلەش مەركىزى 279
شىخەنزە شەھەرلىك مائارىپ كومىتېتى 279
تۇرپان ۋىلايەتلىك مائارىپ كومىتېتى 280
قۇمۇل ۋىلايەتلىك مائارىپ كومىتېتى 280
ئاقسۇ ۋىلايەتلىك مائارىپ كومىتېتى 281
بۆرتالا موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستلىق مائارىپ كومىتېتى 282
بايىنغولىن موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستلىق مائارىپ ئىدارىسى 283
تارباغاتاي ۋىلايەتلىك مائارىپ كومىتېتى 284
ئالتاي ۋىلايەتلىك مائارىپ كومىتېتى 285
قەشقەر ۋىلايەتلىك مائارىپ كومىتېتى 285
قىزىلسۇ قىرغىز ئاپتونوم ئوبلاستلىق مائارىپ كومىتېتى 286

ئىلى ئۇلايەتلىك مائارىپ كومىتېتى 288
سانجى خۇيزۇ ئاپتونوم ئوبلاستلىق مائارىپ ئىدارىسى 288
خوتەن ئۇلايەتلىك مائارىپ كومىتېتى 289
شىنجاڭ ئىشلەپچىقىرىش - قۇرۇلۇش بىڭتۇەنى مائارىپ كومىتېتى 290
مائارىپ گېزىت ، ژۇرنال ۋە ئەسەرلىرى
«شىنجاڭ مائارىپى» ژۇرنىلى 292
«شىنجاڭ مائارىپى گېزىتى» 293
«شىنجاڭ مائارىپ يىلنامىسى» 294
«شىنجاڭ چوڭلار مائارىپى» 295
«شىنجاڭ ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتۇشى» 295
«ئالىي مائارىپ تەتقىقاتى» 295
«شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتى ئىلمىي ژۇرنىلى» 296
«شىنجاڭ پېداگوگىكا ئۇنىۋېرسىتېتى ئىلمىي ژۇرنىلى» 296
«شىنجاڭ تېببىي ئۇنىۋېرسىتېتى ئىلمىي ژۇرنىلى» 297
«شىنجاڭ سانائەت ئىنستىتۇتى ئىلمىي ژۇرنىلى» 298
«شىنجاڭ مالىيە - ئىقتىسادى» 298
«شىنجاڭ يېزا ئىگىلىك ئۇنىۋېرسىتېتى ئىلمىي ژۇرنىلى» 299
«شىخەنزە ئۇنىۋېرسىتېتى ئىلمىي ژۇرنىلى» 300
«ئىلى پېداگوگىكا ئىنستىتۇتى ئىلمىي ژۇرنىلى» 301
«سانجى پېداگوگىكا ئالىي تېخنىكومى ئىلمىي ژۇرنىلى» 302
«شىنجاڭ مائارىپى تارىخىي ماتېرىياللىرى» 302
«شىنجاڭ مىللەتلەر مائارىپى تەتقىقاتى» 303
«شىنجاڭ مائارىپ تەرەققىيات ستراتېگىيىسى تەتقىقاتى» 304
مەكتەپ قۇرۇش شەرتلىرى
مائارىپ خىراجىتى 305
مائارىپ خىراجىتىدىكى «3نى كۆپەيتىش» 305
مائارىپ ئاساسىي قۇرۇلۇشى 306
ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپلەردىكى خەتەرلىك ئۆيلەرنى يېڭىلاش قۇرۇلۇشى 307
ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپ ئۆيلىرىنىڭ 8نى يۇرۇشلەشتۇرۇش قۇرۇلۇشى 307
شايىغو ئىشانە پۇلى 308
ئوقۇتقۇچى ، ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ ئولتۇراق ئۆي قۇرۇلۇشى 308
دۆلەتنىڭ نامراتلارنى يۆلەش مائارىپى قۇرۇلۇشى 309

شەھەر - يېزا مائارىپ ھەققى قوشۇمچىسى 309
خەلق مائارىپ فوندى 309
دۆلەتنىڭ نامرات رايونلار مەجبۇرىيەت مائارىپ قۇرۇلۇشى 310
دۇنيا بانكىسى قەرز پۇلى ئارقىلىق نامراتلارنى يۆلەش 2 - تۈرى 311
ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپ تەجرىبە ئوقۇتۇشى ئومۇملاشتۇرۇلغان ناھىيىلەر 312
ئوقۇتقۇچى 313
ئوقۇتقۇچى - ئىشچى - خىزمەتچى 314
ئوقۇتقۇچى - ئوقۇغۇچىلار نىسبىتى 315
ئوقۇتقۇچى كەسپىي ۋەزىپىسى 315
ئۇنىۋېرسال ئۇقۇملار
شىنجاڭ مائارىپى 318
بىكتۆەن مائارىپى 319
چەت ئەلگە چىقىپ ئوقۇيدىغان ئوقۇغۇچىلار 321
مىللىي خەنزۇ ئارىلاش مەكتەپ 322
چارۋىچىلىق رايونىدىكى ياتاقتا يېتىش تۈزۈمىدىكى مەكتەپ 322
يەرلىك ئوقۇتۇش ماتېرىيالى 323
رايونلۇق ئوقۇتۇش ماتېرىياللىرى 323
«ئىككى ئاساسەن» 324
«ئىككى مائارىپ» 325
مائارىپ كۆلىمى 325
توققۇز يىللىق مەجبۇرىيەت مائارىپىنى ئومۇملاشتۇرۇش 327
ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ خىزمىتى يىغىنى 328
ئەمگەك تېخنىكا تەربىيىسى دەرسلىكى 330
ئاپتونوم رايونلۇق ئادەتتىكى تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپلەرنى پۈتتۈرۈش خۇلاسە ئىمتىھانى 331
ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش «تۇتاشتۇرۇش» ئىسلاھاتى 332
مەكتەپلەرنىڭ ئورۇنلىشىش قۇرۇلمىسىنى تەڭشەش 333
«12.8» ئالاھىدە چوڭ ئوت ئاپىتى 334
مائارىپ تارىخى
قەشقەر ئىسلام دىنىي ئۇنىۋېرسىتېتى 336
قۇتادغۇ بىلىك 336
مەكتەپ 336
مەدرىسە 336

خەلپەت 336
مۇددەرىس 336
مەكتەپ بېگى 337
كېجۇ تۇزۇمى 337
تەييارلىق مەكتىپى 337
گازارما مەكتىپى 338
ئەمەلدارلار مەكتىپى 338
رۇس مەكتىپى 338
مانجۇ يېزىقى مەكتىپى 339
ياڭچىڭ مەدرىسى 339
خەنزۇ تىلى مەكتىپى 339
مەكتەپ باشقۇرۇش مەھكىمىسى 339
شىنجاڭ ئوقۇش ئىشلىرى ئورنى 339
ھۇسەينىيە مەكتىپى 340
ئۆلكىلىك سىياسىي - قانۇن مەدرىسى 340
ئۆلكىلىك كەسپىي ئوقۇتقۇچىلار تەربىيىلەش ئورنى 340
ئۆلكىلىك ئالىي دەرىجىلىك مەدرىسە 340
ئۆلكىلىك ئوتتۇرا دەرىجىلىك مەدرىسە 340
ئۆلكىلىك ساقچى - قاراۋۇللار مەكتىپى 341
ئۆلكىلىك جۇڭگو - رۇس تىلى مەدرىسى 341
ئۆلكىلىك ئوفېتسىرلار تەربىيىلەش مەكتىپى 341
ئۆلكىلىك قۇرۇقلۇق ئارمىيە باشلانغۇچ مەدرىسى 341
تۆۋەن دەرىجىلىك باشلانغۇچ مەدرىسە 342
ئىككىنچى دەرىجىلىك باشلانغۇچ مەدرىسە 342
يېرىم كۇنلۇك مەدرىسلەر 342
كەسپىي مەدرىسە 343
خەنزۇ تىلى مەدرىسى 343
ئومۇمىي تىل ئۆگىتىش كۇرسى 343
ساۋات چىقىرىش مەكتىپى 343
رۇس تىلى سىياسىي - قانۇن مەخسۇس مەكتىپى 344
شىنجاڭ رۇس تىلى سىياسىي - قانۇن ئىنستىتۇتى 344
بىرىنچى مەزگىللىك ئۇچ يىللىق ماۋارىپ پىلانى 344
ئىككىنچى مەزگىللىك ئۇچ يىللىق ماۋارىپ پىلانى 345
بىرىنچى قېتىملىق ئۆلكىلىك ماۋارىپ مەمۇرىيەت يىغىنى 345

ئىككىنچى قېتىملىق ئۆلكىلىك مائارىپ مەمۇرىيەت يىغىنى 345
ئۆلكىلىك دىخۇا قىزلار ئوتتۇرا مەكتىپى 346
شىنجاڭ قىزلار ئىنستىتۇتى 346
ئۇيغۇشما مەكتەپلىرى 346
ئاممىۋى مەكتەپ 347
خەلق مەكتەپلىرى 347
ئۇچ ۋىلايەت مائارىپى 347
يېزىلاردىكى ئاددىي باشلانغۇچ مەكتەپلەر 348
نۆۋەتلىك ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپلەر 348
1971 - يىلدىكى مائارىپ خىزمىتى يىغىنى 348
ئىشچى - دېھقانلار ئىشتىن سىرتقى مائارىپى 348
باشلانغۇچ مەكتەپلەر مائارىپىنى ئومۇملاشتۇرۇش 349
خەنزۇ تىلى ئوقۇتۇشى 349
ئاساسىي مائارىپىنى باشقۇرۇش تۈزۈلمە ئىسلاھاتى 350
«21 - ئىيۇل» ئىشچىلار ئۇنىۋېرسىتېتى 350
«كوممۇنىزملىق ئەمگەك ئۇنىۋېرسىتېتى» ۋە «7 - ماي ئۇنىۋېرسىتېتى» 351
ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتۇش تۈزۈمى ئىسلاھاتى 351
كەسپىي تېخنىكا تەربىيىسىنى راۋاجلاندۇرۇش 252
ئاپتونوم رايونلۇق چوڭلار مائارىپ ئىدارىسى 253
ئىشچى - خىزمەتچىلەرنى «ئىككى جەھەتتىن تولۇقلاش» 354
ئۆزلۈكىدىن ئۆگىنىش ئىمتىھانى 354
شىنجاڭ تېببىي ئىنستىتۇتى 355
شىنجاڭ جۇڭيى ئىنستىتۇتى 356
شىنجاڭ بىكتۇەن پېداگوگىكا ئالىي تېخنىكومى 357
شىخەنزە يېزا ئىگىلىك ئىنستىتۇتى 357
شىنجاڭ بىكتۇەن ئىقتىساد ئالىي تېخنىكومى 358

مائارىپ سىياسىتى ۋە قانۇن - نىزاملىرى

شىنجاڭ ئالىي مەدرىس نىزامنامىسى 360
شىنجاڭ ئۆلكىسىنىڭ مەجبۇرىيەت مائارىپىنى يولغا قويۇشتىكى 1 - مەزگىللىك پروگراممىسى 360
خوجىنىيازنىڭ مائارىپ ھەققىدىكى تەكلىپى 360
شىنجاڭ ئۆلكىسىنىڭ باشلانغۇچ مەكتەپلىرىنىڭ ۋاقىتلىق چارلىرى 360
شىنجاڭ ئۆلكىسىنىڭ ئاممىۋى مەكتەپلەر ۋاقىتلىق قائىدىسى 361

شىنجاڭ ئۇلكىسىنىڭ باشلانغۇچ مەكتەپلەردە قوشۇمچە ئىجتىمائىي تەلىم ـ تەربىيىنى يولغا قويۇش چارىلىرى 362
شىنجاڭ ئۇلكىسىنىڭ باشلانغۇچ مەكتەپلەر مەمۇرىيەت تەشكىلاتلىرىنىڭ ئۇلچەملىك پروگراممىسى 362
شىنجاڭ ئۇلكىسىنىڭ باشلانغۇچ مەكتەپلەر تەرتىپ ـ ئەخلاق پروگراممىسى ۋە يولغا قويۇش چارىلىرى 363
شىنجاڭ ئۇلكىسىنىڭ تاجاۋۇزچىلىققا قارشى تۇرۇش تەربىيىسى بويىچە باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرى تەلىم ـ تەربىيە دەرسلىكى 363
شىنجاڭ ئۇلكىسى مائارىپ ئورگانلىرىنىڭ دۆلەت ئىگىلىكىدىكى ئاممىۋى مەكتەپلەرگە يېتەكچىلىك قىلىش مىزانى 364
مائارىپ مەمۇرىي تارماقلىرىنىڭ جەمئىيەت تەربىيىسىنى ئىلگىرى سۈرۈش ھەققىدىكى خىزمەت پروگراممىسى 364
ئاممىۋى مائارىپ سارايلىرىنىڭ خىزمەت پروگراممىسى..... 366
شىنجاڭ ئىنستىتوتى تەشكىلاتىنىڭ پروگرامما لايىھىسى 365
شىنجاڭ ئۇلكىسىنىڭ ئاممىۋى مەكتەپلەر دەرسلىرىنى تۈزىتىش ئۇلچىمى 367
شىنجاڭ ئۇلكىسىنىڭ ھەر دەرىجىلىك كەسپىي مەكتەپلەرنى باشقۇرۇش نىزامنامىسى 367
شىنجاڭ مائارىپ نازارىتىنىڭ مەجبۇرلاش مائارىپىنى يولغا قويۇشتىكى ۋاقىتلىق چارىلىرى 368
نۆۋەتتىكى شىنجاڭ مائارىپ ئىسلاھاتى توغرىسىدا كۆرسەتمە 368
باشلانغۇچ مائارىپىنى ئومۇملاشتۇرۇپ يولغا قويۇش ھەققىدە بىر نەچچە پىكىر 370
دېھقانچىلىق، چارۋىچىلىق رايونلىرىدا خەلق قۇرغان باشلانغۇچ مەكتەپلەرنى ياخشى باشقۇرۇش توغرىسىدىكى بىر قانچە پىكىر 370
نۆۋەتچىلىك ھالدا بىر تۈركۈم پۇتۇن كۈنلۈك تۈزۈمدىكى ئوتتۇرا ـ باشلانغۇچ مەكتەپلەرنى قۇرۇش ھەققىدە پىكىر..... 372
يېزىلاردىكى ئاددىي باشلانغۇچ مەكتەپلەرنى ياخشى باشقۇرۇش توغرىسىدا بىر نەچچە پىكىر 372
ئىشلەپ ئوقۇيدىغان پېداگوگىكا مەكتەپلىرىنى سىناق قىلىپ قۇرۇش ھەققىدە بىر قانچە پىكىر 373
مىللىي باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرىنىڭ ئىشتىن سىرتقى بىلىم ئاشۇرۇش سىنىپلىرىنى يولغا قويۇشنىڭ ۋاقىتلىق چارىلىرى 374
يېزا ئىگىلىك ئوتتۇرا مەكتەپلىرىنى مۇستەھكەملەش ۋە تەرەققىي قىلدۇرۇش

توغرىسىدا پىكىر 374
دېھقانچىلىق (چارۇچىلىق) تولۇقسىز ۋە تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپلىرىنى قۇرۇش توغرىسىدىكى پىكىرلەر 375
ھەرقايسى جايلار ئىشچى - خىزمەتچىلىرىنىڭ ئىشتىن سىرتقى مەدەنىيەت مائارىپ خىزمىتىنى كۈچەيتىش توغرىسىدىكى بىر قانچە يوليورۇق 376
ئاددىتتىكى ئوتتۇرا مەكتەپلەردە ئاساسىي ئىشلەپچىقىرىش ماھارىتى تەربىيىسىنى يولغا قويۇش توغرىسىدا يوليورۇق 376
يېزا - قىشلاق رايونلىرىدىكى ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپ مائارىپى پروگراممىسى 377
ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپلەردە «مەملىكەتلىك مائارىپ خىزمەت يىغىنى خاتىرىسى»نى ئىزچىللاشتۇرۇش توغرىسىدا بىرقانچە پىكىر 379
ئالىي تېخنىكوم ۋە ئوتتۇرا دەرىجىلىك كەسپىي مەكتەپلەردە «مەملىكەتلىك مائارىپ خىزمەت يىغىنى خاتىرىسى»نى ئىزچىللاشتۇرۇش توغرىسىدىكى بىر قانچە تەكلىپ 382
يېزىلاردا ساۋاتسىزلىقنى تۈگىتىش، ئىشتىن سىرتقى مائارىپ خىزمىتىنى پائال قانات يايدۇرۇش توغرىسىدا ئۇقتۇرۇش 385
ئىشچى — دېھقانلار ئىشتىن سىرت مائارىپ خىزمىتىنى يەنمۇ بىر قەدەم ئىلگىرىلىگەن ھالدا راۋاجلاندۇرۇش توغرىسىدىكى بىرلەشمە ئۇقتۇرۇش 386
ئىشچى - دېھقانلار ئىشتىن سىرت مائارىپىنى ئاكتىپ قانات يايدۇرۇپ دائىرىچە ناھىيىلەرنى ئومۇملاشتۇرۇش ئۈچۈن مۇلازىمەت قىلدۇرۇش توغرىسىدىكى پىكىر 386
ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپ خەلق باشقۇرۇشىدىكى ئوقۇتقۇچىلىرىنى تەرتىپكە سېلىش توغرىسىدىكى ئۇقتۇرۇش 387
مىللىي مەكتەپلەردە خەنزۇ تىلى ئوقۇتۇشنى كۈچەيتىش توغرىسىدىكى پىكىر 387
مائارىپ مەمۇرىي كادىرلىرى ۋە ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلار قوشۇنىنى باشقۇرۇشنى كۈچەيتىش قاتارلىق بىر قانچە كونكرېت مەسىلىلەر توغرىسىدىكى ۋاقىتلىق بەلگىلىمە 388
يېزىلاردا ساۋاتسىزلىقنى تۈگىتىش، ئىشتىن سىرت مائارىپ خىزمىتىنى قانات يايدۇرۇش توغرىسىدىكى بىرقانچە پىكىر 389
ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپ سىياسىي - ئىدىيىۋى خىزمىتىنى كۈچەيتىش توغرىسىدىكى بىر قانچە پىكىر 390
جۇڭگو كومپارتىيىسى مەركىزىي كومىتېتى، گوۋۇيۈەننىڭ «باشلانغۇچ مەكتەپ مائارىپىنى ئومۇملاشتۇرۇشتىكى بىر قانچە مەسىلە ھەققىدە قارار»نى يەنمۇ

ئىلگىرلىگەن ھالدا ئىزچىللاشتۇرۇش ھەققىدە ئۇقتۇرۇش 390
ئاپتونوم رايوندىكى ھەر دەرىجىلىك ، ھەر تۈرلۈك مەكتەپلەردە تىرىشچانلىق بىلەن ئىشلەپ ، ئىقتىسادچانلىق بىلەن ئوقۇش خىزمىتىنى قانات يايدۇرۇش توغرىسىدىكى پىكىر 390
ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرىنى تەربىيىلەش خىزمىتى ھەققىدە بىر قانچە پىكىر 391
مىللىي ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپلەرنىڭ خەنزۇ تىلى ئوقۇتۇشىنى كۆچەيتىش توغرىسىدىكى بىر قانچە پىكىر 392
ئاپتونوم رايونىنىڭ ئوتتۇرا دەرىجىلىك مائارىپ قۇرۇلمىسى ئىسلاھاتى توغرىسىدىكى پىكىر 392
ئاپتونوم رايوندا ئالىي مەكتەپلەر كەسپىنى تەڭشەش توغرىسىدىكى دەسلەپكى پىكىر 394
ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرىنىڭ دەرس ئوقۇتۇش مېتودى بويىچە بىلىم ئاشۇرۇش خىزمىتىنى كۆچەيتىش توغرىسىدا پىكىر 394
باشلانغۇچ مائارىپىنى ئومۇملاشتۇرۇش ھەققىدە بىر قانچە كونكرېت تەلەپلەر ۋە تەكشۈرۈپ ئۆتكۈزۈشلىرى 395
رايونىمىزنىڭ يېزا - بازار ئوتتۇرا دەرىجىلىك مائارىپ قۇرۇلمىسىنى ئىسلاھ قىلىش ، كەسپىي تېخنىكا مائارىپىنى تەرەققىي قىلدۇرۇش توغرىسىدىكى پىكىر 396
رايونىمىزنىڭ ئالىي مائارىپىنى تەڭشەپ ئىسلاھ قىلىش ۋە تېز سۈرئەتتە راۋاجلاندۇرۇش توغرىسىدىكى پىكىر 396
شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونىنىڭ ئالىي مائارىپ بويىچە ئۆزلۈكىدىن ئۆگىنىش ئىمتىھان لايىھىسى 397
مىللىيلار ئالىي مائارىپىنىڭ تەرەققىياتىنى تېزلىتىپ ، ئوقۇتۇش سۈپىتىنى ئۆستۈرۈش توغرىسىدا پىكىر 398
جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسى مەركىزىي كومىتېتىنىڭ «مائارىپ تۈزۈلمە ئىسلاھاتى توغرىسىدىكى قارار»نى ئىزچىللاشتۇرۇش توغرىسىدىكى پىكىر 399
شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونىنىڭ «يەتتىنچى بەش يىللىق» پىلان مەزگىلىدىكى ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلار قوشۇنى قۇرۇلۇش پىلانى 401
شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونىنىڭ ساۋاتسىزلىقنى تۈگىتىش نىزامنامىسى 402
رايونىمىزنىڭ كەسپىي ئوتتۇرا مەكتەپلەر مائارىپى مەسىلىلىرى ھەققىدىكى بەلگىلىمىلىرى 403
ئاپتونوم رايونىمىز چوڭلار ئالىي مەكتەپلىرىنىڭ ئوقۇتۇش سۈپىتىنى تەكشۈرۈش

ئىمتىھان چارىلىرى 404
شەھەر (بازار)لاردا ماشىنىپ قوشۇمچە ھەققى يىغىش توغرىسىدىكى قوشۇمچە
بەلگىلىمىلەر 405
ماشىنىپ ئىشلىرى قوشۇمچە ھەققىنى يىغىشنى ئىجرا قىلىش
توغرىسىدا پىكىر 405
شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق ئاساسىي ماشىنىپقا قارىتا
دەرىجىلەرگە بۆلۈپ مەكتەپ قۇرۇش ، دەرىجىلەرگە بۆلۈپ باشقۇرۇشنى يولغا قويۇشتىكى
سىناق چارىلىرى 406
مىللىي ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپلەردە خەنزۇ تىلى ئوقۇتۇش خىزمىتىنى
كۈچەيتىش ھەققىدە بىر قانچە تەدبىر 407
رايونىمىزنىڭ نۆۋەتتىكى ماشىنىپ خىزمىتىدىكى بىر قانچە مەسىلە
ھەققىدە قارار 408
رايونىمىزدىكى ھەر دەرىجىلىك ، ھەر خىل تىپتىكى مەكتەپلەرنىڭ تىرىشچانلىق
بىلەن ئىشلەپ ، ئىقتىسادچانلىق بىلەن مەكتەپ باشقۇرۇشتا باج تاپشۇرۇش مەسىلىسى
توغرىسىدىكى بەلگىلىمە 409
ش ئۇ ئا ر نىڭ مەجبۇرىيەت ماشىنىپىنى يولغا قويۇش چارىلىرى 409
يېزا - قىشلاقلاردا مەركىزي باشلانغۇچ مەكتەپلەر قۇرۇشنى كۈچەيتىش توغرىسىدا
پىكىر 410
يېزا چوڭلار ماشىنىپى خىزمىتىنى كۈچەيتىش توغرىسىدىكى پىكىر 411
چوڭلار ئالىي ماشىنىپىنى ئىسلاھ قىلىش توغرىسىدىكى پىكىر 412
ش ئۇ ئا رنىڭ رادىئو - تېلېۋىزىيە پېداگوگىكا ماشىنىپىنى باشقۇرۇش
چارىلىرى 412
ش ئۇ ئا ر ماشىنىپ كومىتېتىنىڭ ماشىنىپ مۇپەتتىشلىكىنى يولغا قويۇشتىكى
چارىلىرى 413
ج ك پ ش ئۇ ئا ر پارتكومىنىڭ ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپ ماشىنىپ خىزمىتىنى
كۈچەيتىش ۋە ئىسلاھ قىلىش ھەققىدىكى قارارى 413
شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ ماشىنىپ ئىسلاھاتىنى
ئىلگىرى سۈرۈش ۋە تەرەققي قىلدۇرۇش توغرىسىدىكى قارارى 414
يەنمۇ ئىلگىرىلىگەن ھالدا ئىدىيىنى ئازاد قىلىش ، ئىسلاھات قەدىمىنى تېزلىتىش ،
ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپلەرنىڭ تىرىشچانلىق بىلەن ئىشلەپ ، ئىقتىسادچانلىق بىلەن
ئوقۇتۇش ئىشلىرىنى زور كۈچ بىلەن راۋاجلاندۇرۇش توغرىسىدىكى پىكىر 415
شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق «قۇرامىغا يەتمىگەنلەرنى قوغداش قانۇنى»نى
يولغا قويۇش چارىلىرى 415
شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق «بالىلار باغچىسى باشقۇرۇش

نىزامنامىسى» ۋە «بالىلار باغچىسى خىزمىتى بەلگىلىمىسى» ئىزچىللاشتۇرۇپ يولغا قويۇش چارىلىرى 415
ئالىي مەكتەپلەر، ئوتتۇرا دەرىجىلىك كەسپىي مەكتەپلەر پەن - تېخنىكا ئىگىلىكىنى راۋاجلاندۇرۇش توغرىسىدىكى پىكىر 415
«جۇڭگو مائارىپ ئىسلاھاتى ۋە تەرەققىيات تېزىسى»نى ئىزچىللاشتۇرۇپ ئەملىيلەشتۈرۈش توغرىسىدىكى پىكىر 415
كۆپ يوللار ئارقىلىق مەبلەغ توپلاپ، ئوقۇتقۇچىلارنىڭ ئۆي تۇرالغۇ قۇرۇلۇشىنى تېزلىتىش توغرىسىدا پىكىر 417
شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونىنىڭ مائارىپ قوشۇمچە ھەققىنى يېغىش ۋە باشقۇرۇش چارىلىرى 417
شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونىنىڭ شەھەر - بازارلاردا مائارىپ قوشۇمچە ھەققىنى يولغا قويۇش توغرىسىدىكى تەپسىلىي قائىدىلەر 418
ش ئۇ ئا ر خەلق مائارىپ فوندىنى يېغىش - باشقۇرۇش ۋاقىتلىق چارىلىرى 418
ش ئۇ ئا ر خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ مائارىپ مۇپەتتىشلىك خىزمىتىنى يەنمۇ كۈچەيتىش توغرىسىدىكى قارارى 419
ش ئۇ ئا ر نىڭ توققۇز يىللىق مەجبۇرىيەت مائارىپىنى ئاساسىي جەھەتتىن ئومۇملاشتۇرۇش پىلانى ۋە پولغا قويۇش پىكرى 419
ش ئۇ ئا ر نىڭ ياش، ئوتتۇرا ياش ساۋاتسىزلارنى ئاساسىي جەھەتتىن تۈگىتىش پىلانى ۋە ئۇنى يولغا قويۇش پىكرى 420
ئاپتونوم رايونىمىز مائارىپ سىستېمىسىنىڭ پارتىيىنىڭ 14 - نۆۋەتلىك 6 - ئومۇمىي يىغىنىنىڭ روھىنى ئىزچىللاشتۇرۇش توغرىسىدىكى پىكىر 421
ش ئۇ ئا ر مائارىپ كومىتېتى، ئاپتونوم رايونلۇق ئالىي مەكتەپلەر خىزمىتى كومىتېتىنىڭ مەكتەپتە دىنىي پائالىيەتلەرنى چەكلەش توغرىسىدىكى بەلگىلىمىسى 421
شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونىنىڭ كەسپىي ئوتتۇرا تېخنىكوم مەكتەپلەرنى تەسىس قىلىش ۋاقىتلىق چارە - تەدبىرلىرى 422
ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپلەردە قالايمىقان ھەق ئېلىشنى تەرتىپكە سېلىش خىزمىتىنى يەنمۇ كۈچەيتىش توغرىسىدىكى پىكىر 422
«مەكتەپ تەنتەربىيە خىزمىتى شارائىتى» ۋە «مەكتەپ سەھىيە خىزمىتى شارائىتى»نى ئىزچىللاشتۇرۇپ يولغا قويۇش توغرىسىدىكى پىكىر 422
ش ئۇ ئا ر ئالىي مەكتەپلەردىكى ئالاھىدە قىيىنچىلىقى بار ئوقۇغۇچىلارغا ياردەم بېرىشنى يولغا قويۇشتىكى چارىلىرى 423
ئاپتونوم رايون تارمىقىدىكى ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپلەردە «قوش رېلىسلىق تۈزۈم

بويىچە ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىپ ھەق ئېلىش تۈزۈمى ئىسلاھاتى ئېلىپ بېرىش توغرىسىدا پىكىر 424
شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونىنىڭ «9 - بەش يىللىق» پىلان مەزگىلىدىكى ئالىي مەكتەپ كادىرلىرىنى تەربىيىلەش خىزمىتىنى ئەمەلىيلەشتۈرۈشتىكى پىكىر ... 424
رايونىمىزنىڭ تېرىشچانلىق بىلەن ئىشلەپ ، ئىقتىسادچانلىق بىلەن ئوقۇش بويىچە مەكتەپلەر ئىگىلىكى تەرەققىياتىنى تېزلىتىش توغرىسىدىكى بىر قانچە پىكىر 425
پارتىيە 15 - قۇرۇلتىيىنىڭ روھىنى ئىزچىللاشتۇرۇپ ، مائارىپ ئىسلاھاتى ۋە تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈش توغرىسىدىكى بىر قانچە پىكىر 425
رايونىمىزدىكى ھەرقايسى ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپلەردە ساپا مائارىپىنى ئومۇميۈزلۈك يولغا قويۇش توغرىسىدىكى پىكىر 426
شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونىنىڭ مەكتەپكە كىرىش تەييارلىق سىنىپلىرىنى باشقۇرۇش چارىلىرى..... 426
شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونىنىڭ دۆلەت مائارىپ كومىتېتى ، جۇڭگو مېيىپلار بىرلەشمىسىنىڭ «مېيىپ ياش - ئۆسمۈرلەرنىڭ 9 يىللىق مەجبۇرىيەت مائارىپىنى ،9 - بەش يىللىق پىلان ، مەزگىلىدە ئەمەلىيلەشتۈرۈش لايىھىسى»نى ئىزچىللاشتۇرۇش توغرىسىدىكى پىكىر 427
شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونىنىڭ ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپ ، بالىلار باغچىسى ئائىلە تەربىيىسى يېتەكچى پروگراممىسى 427
شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونىنىڭ نامرات رايونلاردا مەجبۇرىيەت مائارىپى ئوقۇش يارىدەم پۇلىنى يولغا قويۇش ۋاقتىلىق چارىلىرى 428
ئىچكىرى ئۆلكىلەرنىڭ ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپلىرىدە ئوقۇۋاتقان ئالاھىدە قىينچىلىقى بار ئاز سانلىق مىللەت ئوقۇغۇچىلارغا يارىدەم بېرىش ۋاقتىلىق چارىلىرى 428
رايونىمىزنىڭ پېداگوگىكا مائارىپىنى ئىسلاھ قىلىش ۋە تەرەققىي قىلدۇرۇش توغرىسىدىكى بىر قانچە تەكلىپ پىكىرلەر 429
ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرىنىڭ ئۆزلۈكسىز تەربىيىلىنىشىنى زور كۈچ بىلەن قانات يايدۇرۇش ۋە خەنزۇ تىلى ئوقۇتقۇچىلىرى قوشۇنى قۇرۇلۇشى كۈچەيتىش توغرىسىدىكى پىكىر 429
ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم ، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ «ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى ، گوۋۇيۈەننىڭ مائارىپ ئىسلاھاتىنى چوڭقۇر ئېلىپ بېرىش ، ساپا مائارىپىنى ئومۇميۈزلۈك ئىلگىرى سۈرۈش توغرىسىدىكى قارار»ىنى ئىزچىللاشتۇرۇش توغرىسىدىكى پىكىر 430

شەخسلەر

يۇسۇپ خاس هاجىپ 432
زوزۇكتاك 432
ليۇجىنتاك 433
دۇتۇك 433
ليۇۋىنلۇك 434
جاك شىن 434
خې يۇجۇ 435
يۇشيۇسۇك 435
چى تيەنمىك 436
دۇچۇكيۇەن 436
لىن جىلۇ 437
مىك يىمىك 438
لى يىئوۋ 438
جياك زوجوۋ 439
خۇاكرۇجىن 439
چېك دۇكبەي 439
شېك شىسەي 440
بورهان شەهىدى 440
ئەنۋەر خانبابا 441
يۇن گۇاك 442
جاك فەن 442
يۇەن جىجاك 443
هاكىم جاپپار 443
ۋىن خۇخۇا 444
جاك ياك 444
ۋۇياۋچېك 445
نۇرتىيىپ 445
جاك گۇيتىك 446
سادىر قادىر 447

باللار مائارىپى

باللار مائارىپى

3 ياشتىن 6 ياشقىچە بولغان باللارغا قارىتىلغان مائارىپ بولۇپ ، ئوقۇشتىن ئىلگىرىكى تەربىيىنىڭ بىر بۆلۈكى ھېسابلىنىدۇ . باللار مائارىپى سوتسىيالىستىك مائارىپىنىڭ مۇھىم تەركىبىي قىسمى ، شۇنداقلا ئاساسى مائارىپنىڭ ئورگانىك تەركىبىي قىسمى بولۇپ ، ئېلىمىز ئوقۇش تۈزۈمىنىڭ ئاساسى بۆلۈكى ھېسابلىنىدۇ . شىنجاڭنىڭ باللار مائارىپ ئىشلىرى 50 يىللىق تەرەققىيات مۇساپىسى ئارقىلىق كىشىنى خۇشال قىلىدىغان نەتىجىلەرگە ئېرىشتى . 1949 - يىلى ئاپتونوم رايونىمىزدا ئاران 2 لا يېرىم كۇنلۇك تۈزۈمدىكى باللار باغچىسى بار ئىدى . باللار سانى 112 نەپەر ، ئوقۇتقۇچى سانى 7 نەپەر بولۇپ ، تەربىيىلەش سەۋىيىسى ناھايىتى تۆۋەن ئىدى . ئازادلىقتىن كېيىن «مەدەنىيەت زور ئىنقىلابى» باشلانغانغا قەدەر ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ باللار مائارىپى ئىنتايىن تېز تەرەققىي قىلدى ، ئەسلىدىكى باللار باغچىلىرىنى تەرتىپكە سېلىش ، ئۆزگەرتىش ، تەرەققىي قىلدۇرۇش ئاساسىدا نۇرغۇن زاۋۇت ، كان ، كارخانىلاردا باللار مائارىپ ئورگانلىرى قۇرۇلدى . 1965 - يىلى رايونىمىزدا 187 باللار باغچىسى ، ئۇلاردا 647 باللار سىنىپى بار بولۇپ ، باللار سانى 18893 كە ، ئىشچى - خىزمەتچىلەر سانى 2317 ئادەمگە يەتتى . «مەدەنىيەت زور ئىنقىلابى» مەزگىلىدە باللار مائارىپى ئىشلىرى مۇسلىسىز دەرىجىدە ۋەيران قىلىندى . يەسلىدىكى باللار كۆپ مىقدارىدا ئازلاپ كېتىپ ، باللار مائارىپىنىڭ ئوقۇتقۇچىلار قوشۇنى جەھەتتىمۇ زىيىنى ئېغىر بولدى . 11 - نۆۋەتلىك 3 - ئومۇمىي يىغىندىن كېيىن ، رايونىمىزنىڭ باللار مائارىپى تەدرىجىي ھالدا قانۇنغا تايىنىپ ئىدارە قىلىش ، ئىلمىي باشقۇرۇش ، ھەر تەرەپتىن تەرەققىي قىلىش يولىدا مېڭىپ ، ھەر دەرىجىلىك ، ھەر تۈرلۈك باللار باغچىلىرى قۇرۇش شارائىتى ئۆزلۈكسىز ياخشىلىنىپ ، ئوقۇش سۈپىتى يۇقىرى كۆتۈرۈلۈپ ، ئوقۇش تارىخىي لاياقەتلىك ، ساپاسى بىر قەدەر يۇقىرى ، بىر قەدەر كۆچلۈك كەسپىي ئەخلاق ۋە كەسپىي روھقا ئىگە باللار مائارىپى ئوقۇتقۇچىلىرى قوشۇنى ۋە باشقۇرۇش قوشۇنىغا ئىگە بولدى . رايونىمىزنىڭ باللار مائارىپى شەھەر - يېزىلاردا ئاساسەن مەملىكەتلىك ئۇلگىلىك باللار باغچىلىرىنى ئۇلگە قىلىش ، ھۆكۈمەت قۇرغان كۆزنەك باللار باغچىلىرى باشلامچى بولۇش ، كارخانا ، كەسپىي ئورۇنلاردا باللار باغچىلىرى قۇرۇشنى ئاساسى گەۋدە قىلىش ، شەخسلەرنىڭ باللار باغچىلىرى قۇرۇشىنى ئاكتىپ تەرەققىي قىلدۇرۇشتىن ئىبارەت كۆپ تەرەپلىمىلىك باللار باغچىسى قۇرۇش ۋەزىيىتى شەكىللەندۇرۇلدى . 1996 - يىلى ئۇرۇمچى شەھىرى ، فۇكاڭ شەھىرى ، كۇيتۇن شەھىرى مەملىكەتلىك باللار مائارىپىدىكى ئىلغار شەھەر بولۇپ باھالاندى . باللار مائارىپى ئىنتايىن ئاجىز

رايونىمىزدىكى «قوش تىل»لىق ئوقۇتۇش تەجرىبە بالىلار باغچىلىرىنىڭ بىرى . 1989 ـ يىللىدىن بۇيان ئىلگىرى ـ كېيىن بولۇپ 11 دۆلەتتىن كەلگەن 100 گە يېقىن ئېكسكۇرسىيىچىنى كۈتۈۋالغان . 90 نەچچە تۈرلۈك (قېتىم) ھەر دەرىجىلىك شەرەپ نامىلىرىغا ئېرىشكەن . بالىلارنىڭ ھۆسن خەت ، رەسىم ئەسەرلىرى ھەرىيلى مۇكاپاتلانغان . يېقىنقى بەش يىلدا جۇڭگو ، سىنگاپوردىكى مۇسابىقىلەردە 119 ئادەم ئالتۇن ، كۈمۈش ، مىس مېدالىلارغا ئېرىشكەن . 1999 ـ يىلى 10 سىنىپ بولۇپ ، بالىلار سانى 521 نەپەر ، ئىشچى ـ خىزمەتچىلەر 81 نەپەر ئىدى .

باغچا ئادرېسى : ئۈرۈمچى شەھەر غالىبىيەت يولى 89 ـ نومۇر .

پوچتا نومۇرى : 83001 . تېلېفون : 2862264 (0991)

ئۈرۈمچى شەھەرلىك ئاياللار بىرلەشمىسى بالىلار باغچىسى

1978 ـ يىلى قۇرۇلغان . ئۈرۈمچى شەھەرلىك ئاياللار بىرلەشمىسىگە تەۋە ، كۆپ مىللەتلىك ياتاقتا يېتىش تۈزۈمىدىكى بالىلار باغچىسى . ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 6162m² ، قۇرۇلۇش كۆلىمى 8062m² . بۇ باغچا بالىلارنىڭ ئەقلىي ئىقتىدارىنى ئاچىدىغان ، ھەر تەرەپتىن ساپاسىنى يېتىلدۈرىدىغان ئالاھىدە سىنىپلار ئاچقان . بالىلارنىڭ مۇزىكا ، ئۈسسۇل ، تەنتەربىيە ئويۇنلىرى ۋە ئەدەبىيات ـ سەنئەت ئەسەرلىرى مەملىكەتتە ، ئاپتونوم رايوندا ۋە ئۈرۈمچى شەھىرىدە مۇكاپاتلارغا ئېرىشىپ ، جەمئىيەتتىكى ھەرساھە كىشىلىرى ۋە ئاتا ـ ئانىلارنىڭ بىردەك ياخشى باھاسىغا ئېرىشتى . 1990 ـ يىلدىن باشلاپ ھازىرغا قەدەر شەھەرلىك 1 ـ دەرىجىلىك بالىلار باغچىسى دېگەن شەرەپلىك نامنى ئىزچىل ساقلاپ كېلىۋاتىدۇ ؛ كۆپ قېتىم ھەر خىل ئىلغار ئورۇن دېگەن نامغا ئېرىشكەن . 1999 ـ يىلى 18 سىنىپ ، بالىلار سانى 900 نەپەر ، 107 نەپەر ئوقۇتقۇچى ، ئىشچى ـ خىزمەتچىسى بار ئىدى .

باغچا ئادرېس : ئۈرۈمچى شەھەر دېموكراتىيە يولى 75 ـ نومۇر

پوچتا نومۇرى : 83002 . تېلېفون : 2824951 (0991)

ئۈرۈمچى شەھەرلىك ئاياللار بىرلەشمىسى شىنخۇا بالىلار باغچىسى

1992 ـ يىلى قۇرۇلغان . كوللېكتىپ ئىگىلىكىگە تەۋە . خەنزۇ تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ . ئىنگلىز تىلى تەسىس قىلىنغان . ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 1956m² . ئوقۇتۇش قۇرۇلۇش كۆلىمى 1168m² . باغچىنىڭ ئوقۇتۇش ، تۇرمۇش ئەسلىھەلىرى تولۇق ، شارائىتى ياخشى . 1999 ـ يىلى چوڭ ، ئوتتۇرا ، كىچىك بولۇپ 7 سىنىپ تەسىس قىلغان . باغچىدىكى بالىلار سانى 300 نەپەر ، ئوقۇتقۇچى ، ئىشچى ـ خىزمەتچىلەر 26 نەپەر ، بۇلارنىڭ ئىچىدە مەخسۇس ئوقۇتقۇچى 14 نەپەر .

باغچا ئادرېسى : ئۈرۈمچى شەھىرى جەنۇبى شىنخۇا يولى 96 ـ نومۇر .

پوچتا نومۇرى : 830001 . تېلېفون : 2860259 (0991)

بولغان يېزا ، چارۋىچىلىق رايونلاردا ، يېزا ، كەنتلەردە مەركىزىي بالىلار باغچىسى قۇرۇش ۋە ئۇنى باشقۇرۇشنى كۈچەيتىش بىلەن بىر ۋاقىتتا ، مۇنتىزىم ۋە مۇنتىزىم بولمىغان شەكىللەر ئۆزئارا بىرلەشكەن بالىلار مائارىپى ئورگانلىرىنى قۇرۇش شەكلىنى زور كۈچ بىلەن تەشەببۇس قىلىندى . نۆۋەتتە رايونىمىزدىكى يېزا ، قىشلاقلاردا بالىلارنىڭ ئوقۇتۇشتىن بۇرۇنقى بىر يىللىق تەربىيە ئېلىش نىسبىتى 60 % تىن ئاشتى . 1990 - يىلى رايونىمىزدا تۇنجى قارار ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك مەخسۇس بالىلار باغچىسى ئوقۇتقۇچىلىرىنى تەربىيىلەيدىغان ئوتتۇرا دەرىجىلىك پېداگوگىكا مەكتىپى — شىنجاڭ بالىلار پېداگوگىكا مەكتىپى قۇرۇلدى . شۇنىڭدىن كېيىن شىنجاڭ پېداگوگىكا ئۇنىۋېرسىتېتى ، ئۇرۇمچى كەسپىي ئۇنىۋېرسىتېتى قاتارلىقلار ئىلگىرى - كېيىن بولۇپ ، ئالىي مەكتەپ ، تولۇق (مەخسۇس) كۇرسلار بويىچە بالىلار باغچىسى مائارىپى كەسپىنى تەسىس قىلدى . 1999 - يىلىنىڭ ئاخىرىغا كەلگەندە ، رايونىمىزدىكى بالىلار باغچىسى جەمئىي 811 گە ، بالىلارنىڭ سانى 212 مىڭغا ، كەسپىي ئوقۇتقۇچىلار 9172 ئادەمگە يەتتى .

ئۇرۇمچى شەھەرلىك 1 - بالىلار باغچىسى

كۆپ مىللەتلىك ، كۆپ تىللىق ، پۈتۈن كۇنلۇك تۇزۇمدىكى بالىلار باغچىسى بولۇپ ، 1938 - يىلدىكى دىخۇا شەھەرلىك قىزلار ئوتتۇرا مەكتىپىنىڭ شۆبە بالىلار باغچىسى ئاساسىدا قۇرۇلغان . ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 6222m² ، قۇرۇلۇش كۆلىمى 3894m² ، ئۇزۇندىن بۇيان ئىنگلىز تىلى ، ئۇسۇل ، رەسىم ، ئاكاردىيون قاتارلىق كەسپىلەر بويىچە ھەۋەسكار بالىلار سىنىپى تەسىس قىلىشنى داۋاملاشتۇرۇپ ، بالىلارنىڭ ئەتراپلىق تەرەققىي قىلىشىنى ئىلگىرى سۈرگەن . بالىلارنىڭ گۈزەل - سەنئەت ئەسەرلىرى خەلقئارالىق ۋە مەملىكەتلىك بالىلار رەسىم كۆرگەزمىسى ۋە مۇسابىقىسىدە كۆپ قېتىم ئالتۇن ، كۈمۈش ، مىس مېدالىلارغا ئېرىشكەن . 1999 - يىلى مەكتەپتە 14 بالىلار سىنىپى تەسىس قىلغان . بالىلار سانى 600 دىن ئارتۇق ، كەسپىي ئوقۇتقۇچىلار 34 نەپەر .

باغچا ئادرېسى : ئۇرۇمچى شەھەر جىيەنگو يولى 24 - نومۇر .
پوچتا نومۇرى : 830001 . تېلېفون : 2621231 (0991)

ئۇرۇمچى شەھەرلىك قىزىل بايراق بالىلار باغچىسى

ئۇيغۇرچە ۋە خەنزۇچە ئىككى خىل تىلدا دەرس ئۆتۈلىدىغان كۆپ مىللەتلىك ، ياتاقتا يېتىش تۇزۇمىدىكى بالىلار باغچىسى بولۇپ ، 1949 - يىلى دىخۇا شەھەرلىك 2 - قىزلار مەكتىپىنىڭ شۆبە بالىلار باغچىسى ئاساسىدا قۇرۇلغان بولۇپ ، 1955 - يىلى ھازىرقى ئورنىغا كۆچكەن . 1966 - يىلى ھازىرقى نامغا ئۆزگەرتىلگەن . ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 4900m² ، قۇرۇلۇش كۆلىمى 3000m² ، پائالىيەت مەيدانى 2105.5m² بولۇپ ،

15729m² ، قۇرۇلۇش كۆلىمى 2565m² ، چوڭ تىپتىكى ئويۇنچۇق مەيدانى 2000m² . ئۇچ قېتىملىق چوڭ كۆلەملىك ئۆزگەرتىپ قۇرۇش ئارقىلىق ، زامانىۋى ئوقۇتۇش ئويۇن ئەسلىھەلىرىگە ئىگە ، بېقىش ۋە تەربىيىلەشتە يۇرۇشلەشكەن سەۋىيىگە ئىگە بالىلار باغچىسىغا ئايلانغان . يېقىنقى يىللاردىن بۇيان ، بۇ باغچا ئوقۇتقۇچىلارنى ئوقۇ - ئوقۇتۇش ئىشلىرىنى دادىللىق بىلەن ئېلىپ بېرىشقا ئىلھاملاندۇرۇپ ، بالىلارنىڭ بىر كۈنلۈك پائالىيىتى ، نىشانلىق ئوقۇتۇش ، ئۇنۇمۇبرسال ئاساسى تېما تەربىيىسى ، چوت ھەمدە مائارىپقا ماسلاشقان ياخشى مۇھىتنى لايىھىلەش قاتارلىق تېمىلاردا تەتقىقات ئېلىپ بېرىپ ، دەرس قۇرۇلمىسى ، ئوقۇتۇش ئەندىزىسىگە نىسبەتەن جۈرئەتلىك ھالدا ئىسلاھات ئېلىپ بېرىپ ۋە سىناق قىلىپ ، خوشاللىنارلىق نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈرگەن . ئاپتونوم رايون ۋە ئوبلاست تەشكىللىگەن كۆپ قېتىملىق پائالىيەتلەردە بىر تۈركۈم بالىلار مۇكاپاتقا ئېرىشتى . 1993 - 1995 - يىللىرى ئىلگىرى - كېيىن بولۇپ ئاپتونوم رايون ، ئوبلاستلىق مەدەنىيەتلىك ئورۇن بولۇپ باھالانغان . 1999 - يىلى 11 سىنىپى ، خۇيزۇ ، خەنزۇ ، ئۇيغۇر ، قازاق ، رۇس ، مانجۇ ، ئۆزبېك قاتارلىق مىللەتلەردىن 680 نەپەر ئوقۇغۇچىسى ، 59 نەپەر ئوقۇتقۇچى ، ئىشچى - خىزمەتچىسى بار ئىدى .

باغچا ئادرېسى : سانجى شەھىرى .

پوچتا نومۇرى : 831100 . تېلېفون : 2335138 (0994)

فۇكاك شەھەرلىك بالىلار باغچىسى

1957 - يىلى فۇكاك ناھىيىلىك بالىلار باغچىسى ئاساسىدا قۇرۇلغان . ئوقۇتۇشتا خەنزۇ تىلى قوللىنىدۇ . ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 3803m² ، ئوقۇتۇش يەر كۆلىمى 1219m² . 1993 - يىلى سانجى ئوبلاستىدا 1 - تۈركۈمدىكى 1 - دەرىجىلىك بالىلار باغچىسى بولۇپ باھالانغان . 1998 - يىلى ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك مەدەنىيەتلىك ئورۇن بولۇپ باھالانغان . 1999 - يىلى ئاپتونوم رايونلۇق تازىلىقتا قىزىل بايراقدار ئورۇن بولغان . 2000 — يىلى شىنجاڭ بالىلار پېداگوگىكا مەكتىپىنىڭ پەن - تېخنىكا پائالىيىتىنىڭ تەجرىبە بازىسى بولۇپ بېكىتىلگەن . باغچا شتاتى 53 نەپەر ، 1992 - يىلى مەخسۇس ئوقۇتقۇچى 52 نەپەر . باغچىدىكى بالىلار 700 نەپەر .

باغچا ئادرېسى : فۇكاك شەھىرى بوغدا چوققىسى كوچىسى 144 - نومۇر .

پوچتا نومۇرى : 831500 . تېلېفون : 3222251 (0994)

قاراماي شەھەرلىك قىزىل بايراق بالىلار باغچىسى

1960 - يىلى قۇرۇلغان . ئەسلىدە نەپىت ئېلىش 1 - زاۋۇتى قۇرغان كارخانا بالىلار باغچىسى بولۇپ ، 5 سىنىپ بار ، بېقىش ۋە تەربىيىلەش ئاساس قىلىناتتى . 1997 - يىلى بالىلار باغچىسىغا ئۆزگەرتىلدى . ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 4500m² ، ئوقۇتۇش يەر

شىنجاڭ 3 - بىناكارلىق شىركىتى بالىلار باغچىسى

1953 - يىلى جۇڭگو خەلق ئازادلىق ئارمىيىسىدىن ئۆزگەرتىلگەندىن كېيىن يېزا ئىگىلىك قۇرۇلۇش 2 - دىۋىزىيە 4 - پولكىنىڭ بالىلار باغچىسى ئاساسىدا قۇرۇلغان. 1956 - يىلى ھەربىيلەرنىڭ كەسىپ ئالماشتۇرۇشىغا ئەگىشىپ ئۈرۈمچى شۇيموگودىن سايباغ رايونى چىەنتاڭجياڭ يولى 6 - نومۇرغا كۆچكەن. 1986 - يىلى ئۈرۈمچى شەھەرلىك مائارىپ كومىتېتىنىڭ تەستىقلىشى ئارقىسىدا بالىلار باغچىسىغا ئۆزگەرتىلگەن، 3 - بىناكارلىق شىركىتى ئوتتۇرا مەكتىپىگە تەۋە. 1993 - يىلى 3 — بىناكارلىق شىركىتى ئوتتۇرا مەكتىپىدىن ئايرىلىپ چىقىپ، شىركەت بىۋاستە باشقۇرۇشىغا تەۋە بولغان. ئىدارىدا 60 شتات بار. دەرس خەنزۇ تىلىدا سۆزلىنىدۇ. بالىلار باغچىسىنىڭ ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 3363m²، بۇنىڭ ئىچىدە ئوقۇتۇش يەر كۆلىمى 2765.3m². 1999 - يىلىنىڭ ئاخىرىغا كەلگەندە بۇ ئورۇن بۇرۇنقى 10 نەچچە بالا، بەش تەربىيىلەش خادىمى بولغان ئورۇندىن تەرەققىي قىلىپ، بالىلار سانى 800 نەپەر، 47 نەپەر كەسپىي ئوقۇتقۇچى، 13 سىنىپى بار بولغان چوڭ تىپتىكى ياتاقتا يېتىش تۈزۈمىدىكى بالىلار باغچىسىغا ئايلانغان.

باغچا ئادرېسى ئۈرۈمچى شەھەر چىەنتاڭجياڭ يولى 6 - نومۇر.

پوچتا نومۇرى: 830001. تېلېفون: 5853122.

ئىلى قازاق ئاپتونوم ئوبلاستلىق قىزىل بايراق بالىلار باغچىسى

1955 - يىلى ئوبلاستلىق خەلق ھۆكۈمەت بالىلار باغچىسى ۋە ئوبلاستلىق پارتكوم بالىلار باغچىسى ئاساسىدا قۇرۇلغان. 1963 - يىلى ئىككى باغچا قوشۇلۇپ ھازىرقى نامىنى قوللانغان. باغچىنىڭ ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 11096m². قۇرۇلۇش كۆلىمى 4972m². سىرتقى پائالىيەت ئورنى 6478m². بۇ باغچا ئىلى ئوبلاستلىق نەمۇنىلىك بالىلار باغچىسى قىلىپ بېكىتىلگەن. 20 - ئەسىرنىڭ 90 - يىللىرىدىن بۇيان، بۇ باغچا ئاپتونوم رايون، ئوبلاست بويىچە ئۆتكۈزۈلگەن ھەر تۈرلۈك پائالىيەتلەرگە قاتنىشىپ، ھەرىيلى كۆپ قېتىم مۇكاپاتقا ئېرىشكەن. 1999 - يىلى 17 سىنىپ، ھەر مىللەتتىن بولغان بالىلار سانى 757 نەپەر، بۇنىڭ ئىچىدە ئاز سانلىق مىللەتتىكى بالىلار 49% نى ئىگىلەيدۇ. ئوقۇتقۇچىلار 38 نەپەر، تەربىيىلىگۈچى خادىم ۋە باشقا خادىملار 44 نەپەر.

باغچا ئادرېسى: غۇلجا شەھەرلىك ستالىن چوڭ كوچىسى 64 - نومۇر.

پوچتا نومۇرى: 835000. تېلېفون: 8023755 (0999)

سانجى خۇيزۇ ئاپتونوم ئوبلاستلىق 1 - بالىلار باغچىسى

سانجى شەھىرى شەرقى مەدەنىيەت يولىغا جايلاشقان. پۈتۈن كۈنلۈك تۈزۈمدىكى خەنزۇ تىلى ئوقۇتۇشىدىكى بالىلار باغچىسى. ھازىر ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى

كېيىن بولۇپ ئوبلاستلىق بالىلار باغچىسى ۋە بىۋاستە قاراشلىق باشلانغۇچ مەكتەپ بىلەن قوشۇۋېتىلگەن . 1960 - يىلى 5 - ئايدا ئايرىلىپ چىقىپ ، بۆرتالا ئوبلاستلىق بالىلار باغچىسى دەپىلگەن . 1993 - يىلى 7 - ئاينىڭ 1 - كۈنى ئوبلاستلىق بالىلار باغچىسى بۆرتالا شەھىرىگە ئۆتكۈزۈپ بېرىلىپ ، بۆرتالا شەھەرلىك 1 - بالىلار باغچىسى قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . باغچىنىڭ يەر كۆلىمى 10440m² ، قۇرۇلۇش كۆلىمى 3356m² ، 1999 - يىلدىكى ئوقۇتقۇچى ، ئىشچى - خىزمەتچى سانى 76 نەپەر . باغچا قۇرۇلغاندىن بۇيان پۈتتۈرۈپ چىققان بالىلارنىڭ سانى 7000 نەپەر .

ئادرېسى : بۆرتالا شەھىرى .

پوچتا نومۇرى : 833400 تېلېفون : 2222356 (0909)

ئاقسۇ شەھەرلىك بالىلار باغچىسى

ئەسلى نامى ئاقسۇ شەھەرلىك بالىلار باغچىسى بولۇپ ، 1966 - يىلى قۇرۇلۇشقا باشلىنىپ 1971 - يىلى 10 - ئاينىڭ 15 - كۈنى رەسمىي قۇرۇلغان . 1982 - يىلى 6 - ئايدا ئەسلىدىكى بالىلار باغچىسى ئاقسۇ شەھەرلىك ئۇلگىلىك بالىلار باغچىسى قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . 1990 - يىلى 10 - ئايدا ئاپتونوم رايون بويىچە بالىلار مائارىپىدىكى ئىلغار ئورۇن بولۇپ باھالانغان . ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 5055m² . 1999 - يىلى 10 سىنىپى ، 400 نەچچە نەپەر ئوقۇغۇچىسى ، 40 نەپەر ئوقۇتقۇچى ، ئىشچى - خىزمەتچىسى بار بولغان .

باغچا ئادرېسى : ئاقسۇ شەھەر جەنۇبى كىچىك كوچا 4 - نومۇر

پوچتا نومۇرى : 843000 . تېلېفون نومۇرى : 2126609 (0997)

قىزىلسۇ قىرغىز ئوبلاستلىق مەركىزىي بالىلار باغچىسى

1989 - يىلى 9 - ئايدا ، قىزىلسۇ ئوبلاستلىق 1 - باشلانغۇچ مەكتەپنىڭ تەييارلىق سىنىپىنىڭ ئاساسىدا قىزىلسۇ ئوبلاستلىق مەركىزىي بالىلار باغچىسى قۇرۇلغان . ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 8478m² . ئوقۇتۇش يەر كۆلىمى 1740m² . ئوقۇتۇش ، تۇرمۇش قاتارلىق ئەسلىھەلىرى تولۇق . ئوقۇتۇشتا خەنزۇ تىلى ۋە ئۇيغۇر تىلى قوللىنىدۇ . تىل ، ئومۇمىي ساۋات ، تەنتەربىيە ، ھېسابلاش ، مۇزىكا ، ئۇسسۇل قاتارلىق دەرسلىكلەر تەسىس قىلىنغان . ھەرىيلى 6 ~ 3 ياشقىچە بولغان ھەر مىللەت بالىلىرىنى قوبۇل قىلىدۇ ، چوڭ ، كىچىك سىنىپ قىلىپ ئايرىغان . بۇ باغچىدا 57 شتات تەسىس قىلىنغان . 1999 - يىلدىكى مەخسۇس ئوقۇتقۇچى 54 نەپەر ، بالىلار 290 نەپەر .

باغچا ئادرېسى : ئاتۇش شەھىرى پامىر يولى .

پوچتا نومۇرى : 845350 . تېلېفون : 4223210 (0908)

قەشقەر ۋىلايەتلىك 3 - بالىلار باغچىسى

1954 - يىلى 11 - ئاينىڭ 5 - كۈنى قۇرۇلغان . ئەسلى نامى جەنۇبى شىنجاڭ

كۆلىمى 2900m² بولۇپ ، مىللىي ، خەنزۇ بىرلەشكەن پۈتۈن كۇنلۇك تۇزۇمدىكى باغچا ، قاراماي رايونلۇق ھۆكۈمەت ۋە شەھەرلىك مائارىپ مەركىزى تەك رەھبەرلىك قىلىدۇ . 1996 - يىلى مەملىكەتلىك نەمۇنىلىك ئائىلە باشلىقى مەكتىپى بولۇپ باھالانغان . باغچا شتاتى 64 نەپەر . 1999 - يىلى باغچىدا 380 نەپەر بالا ، 16 نەپەر ئوقۇتقۇچى بار بولغان .

باغچا ئادرېسى : قاراماي شەھىرى .

پوچتا نومۇرى : 834000 . تېلېفون : 6883483 (0990)

شىخەنزە شەھەرلىك تەجرىبە بالىلار باغچىسى

1984 - يىلى 6 - ئايدا قۇرۇلغان . شىخەنزە شەھەرلىك مائارىپ كومىتېتىغا تەۋە . بۇز يەر ئۆزلەشتۇرۇش رايونىنىڭ بىردىنبىر نەمۇنىلىك بالىلار باغچىسى . ئىگەللىگەن يەر كۆلىمى 6000m² ، قۇرۇلۇش كۆلىمى 3200m² . 1990 - يىلى ئاپتونوم رايون بويىچە بالىلارنى تەربىيەلەشتىكى نەمۇنىلىك ئورۇن بولۇپ باھالاندى . 1999 - يىلى مەخسۇس ئوقۇتقۇچى 26 نەپەر ، 12 سىنىپ ، 650 نەپەر بالا بار ئىدى .

باغچا ئادرېسى : شىخەنزە شەھەر شەرقىي كىچىك يول 23 - نومۇر .

پوچتا نومۇرى : 832001 . تېلېفون : 2012895 (0993)

قۇمۇل ۋىلايەتلىك مەركىزىي بالىلار باغچىسى

1954 - يىلى 10 - ئايدا قۇرۇلغان . ئەسلى قۇمۇل ۋالىي مەھكىمىسىگە بۇزاستە قاراشلىق بالىلار باغچىسى بولۇپ ، ئەسلى ئادرېسى : قۇمۇل شەھىرى غەربى دەريا رايونى چۇەنشىن كوچىسىدا ئىدى . 1962 - يىلى 9 - ئايدا ھازىرقى ئورنىغا كۆچۈپ كەلگەن ، 1963 - يىلى قۇمۇل ۋىلايەتلىك بالىلار باغچىسىغا ئۆزگەرتىلگەن . 1971 - يىلى 7 - ئايدا قۇمۇل ۋىلايەتلىك بالىلار باغچىسىغا ئۆزگەرتىلىپ ، 1977 - يىلى قۇمۇل شەھىرىگە تاپشۇرۇلۇپ ، قۇمۇل شەھەرلىك 1 - بالىلار باغچىسىغا ئۆزگەرتىلگەن . 1984 - يىلى 7 - ئايدا ۋىلايەتكە قايتۇرۇلۇپ ، قۇمۇل ۋىلايەتلىك مەركىزى بالىلار باغچىسى قىلىپ ئۆزگەرتىلىپ بۈگۈنگە قەدەر قوللىنىلماقتا . بۇ باغچا قۇمۇل رايونىدىكى ئەڭ چوڭ بالىلار باغچىسى بولۇپ ، قۇرۇلۇش كۆلىمى 3354m² ، ئوقۇتۇشتا خەنزۇ تىلى قوللىنىلىدۇ . 1999 - يىلىدىكى ئوقۇتقۇچى ، ئىشچى - خىزمەتچىسى 70 نەپەر ، بالىلار سانى 500 نەپەر .

باغچا ئادرېسى : قۇمۇل شەھىرى جۇڭشەن شىمالى يولى .

پوچتا نومۇرى : 839000 . تېلېفون : 2234799 (0902)

بۆرتالا شەھەرلىك 1 - بالىلار باغچىسى

ئەسلى نامى بۆرتالا ئوبلاستلىق بالىلار باغچىسى بولۇپ ، 1959 - يىلى 10 - ئايدا قۇرۇلغان . ئەينى چاغدا بىر سىنىپ ، 20 ئوقۇغۇچى بار ئىدى . كېيىن ئىلگىرى -

قۇرۇلۇش كۆلىمى 1200m² لىق بالىلار باغچىسىغا ئايلانغان . ئوقۇتۇشتا خەنزۇ تىلى قوللىنىدۇ . باغچا شتاتى 69 نەپەر . 1999 - يىلدىكى مەخسۇس ئوقۇتقۇچى 36 نەپەر ، 12 سىنىپ ، بالىلار 550 نەپەر .

باغچا ئادرېسى : چۆچەك شەھىرى ئىشلەپچىقىرىش كوچىسى

پوچتا نومۇرى : 834700 . تېلېفون : 6222116 (0901)

ئالتاي ۋىلايەتلىك تەجرىبە بالىلار باغچىسى

ئالتاي ۋىلايەتلىك بالىلار باغچىسى ئاساسىدا 1954 - يىلى ئەتىيازدا ئەينى ۋاقىتتىكى ۋالىي مەھكىمە خەلق ئىشلىرى بۆلىمى قۇرغان بولۇپ ، خىزمەتچى خادىمى 6 نەپەر ئىدى ، باغچىغا كىرگەن بالىلار پەقەت 16 نەپەر ئىدى . 1958 - يىلى كۆلىمى 800m² بولغان بالىلار سىنىپلىرى قايتا سېلىنىپ ، بالا سانى 70 نەپەرگە كۆپەيگەن . بۇ ئەينى ۋاقىتتىكى ئالتاي ۋىلايىتىدىكى بىردىنبىر پۈتۈن كۈنلۈك تۈزۈمدىكى بالىلار باغچىسى ھېسابلىناتتى . 1961 - يىلى ۋىلايەتلىك بالىلار باغچىسى قىلىپ ئۆزگەرتىلىپ ، پۈتۈن كۈنلۈك تۈزۈم ياتاقتا يېتىش تۈزۈمىگە ئۆزگەرتىلگەن . 1976 - يىلى 10 - ئايدا مەۋرى مەھكىمە ئىشخانىسىنىڭ ۋاكالىتەن باشقۇرۇشىغا ئۆتكۈزۈپ بېرىلگەن . 1984 - يىلى ۋىلايەتلىك مەدەنىي مائارىپ باشقارمىسىنىڭ ئاساسلىق باشقۇرۇشىغا ئۆتكۈزۈپ بېرىلدى . 1985 - يىلى كۈزدە شەھەرلىك مائارىپ ئىدارىسىنىڭ باشقۇرۇشىغا ئۆتكۈزۈپ بېرىلىپ ، ئالتاي شەھەرلىك 2 - بالىلار باغچىسى قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . 1989 - يىلى ۋىلايەتلىك مائارىپ باشقارمىسىنىڭ ئاساسلىق باشقۇرۇشىغا ئۆتكۈزۈپ بېرىلىپ ، ئالتاي ۋىلايەتلىك تەجرىبە بالىلار باغچىسى دەپ رەسمىي نام بېرىلگەن . بۇ باغچا ۋىلايەتتىكى بىردىنبىر مىللىي ، خەنزۇ ئارىلاش نەمۇنىلىك تەجرىبە بالىلار باغچىسى بولۇپ ھېسابلىنىدۇ . 1998 - يىلى ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك مەدەنىيەتلىك ئورۇن بولۇپ باھالانغان . ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 7200m² . ئوقۇتۇش يەر كۆلىمى 3535m² . خەنزۇ تىلىدا ئوقۇتۇش ئېلىپ بېرىلىدۇ . باغچا شتاتى 81 نەپەر . 1999 - يىلدىكى مەخسۇس ئوقۇتقۇچى 51 نەپەر . بالىلار 650 نەپەر .

ئادرېس : ئالتاي شەھىرى جەنۇبىي ئازادلىق يولى .

پوچتا نومۇرى : 836500 . تېلېفون : 2122296 (0906)

مەمۇرى مەھكىمە ئورگان بالىلار باغچىسى . 1959 - يىلى قەشقەر ۋىلايەتلىك بالىلار باغچىسى قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . 1989 - يىلى قەشقەر ۋىلايەتلىك 3 - بالىلار باغچىسى قىلىپ ئۆزگەرتىلىپ ، مەدەنىي - مائارىپ بۆلۈمى بىۋاستە باشقۇرغان . بالىلار باغچىسىنىڭ يەر كۆلىمى 5728m² . ئوقۇتۇش يەر كۆلىمى ئۈي 3448m² . ئوقۇتۇشتا خەنزۇ تىلى قوللىنىدۇ . باغچا شتاتى 53 نەپەر ، 1999 - يىلى مەخسۇس ئوقۇنقۇچى 22 نەپەر ، بالىلار سانى 400دىن كۆپرەك .

باغچا ئادرېسى : قەشقەر شەھرى .

پوچتا نومۇرى : 844000 . تېلېفون : 2522416 (0998)

قەشقەر ۋىلايەتلىك مىللىي بالىلار باغچىسى

1982 - يىلى قەشقەر شەھرى گۈلباغ كوچىسى 6 - نومۇردا قۇرۇلغان بولۇپ ، قەشقەر ۋىلايەتلىك مائارىپ كومىتېتى باشقۇرغان . پۈتۈن كۈنلۈك ، يېرىم كۈنلۈك ئىككى خىل بېقىش ، تەربىيەلەش تۈزۈمىنى يولغا قويغان . ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 5667m² . قۇرۇلۇش كۆلىمى 4150m² . بالىلارنىڭ يېشىغا ئاساسەن كىچىك ، ئوتتۇرا ، چوڭدىن ئىبارەت 3 يىللىقتا ئايرىغان . ئەدەبىيات ، ماتېماتىكا ، ناخشا - ئۇسسۇل ، مۇزىكا ، خەنزۇ تىلى ، رەسىم ، ئۇمۇمىي ساۋات ، تەنتەربىيە قاتارلىق دەرسلەرنى تەسىس قىلغان . 1999 - يىلدىكى ئوقۇنقۇچى ، ئىشچى - خىزمەتچىلەر سانى 72 نەپەر ، بالىلار 300 دىن كۆپرەك .

مەكتەپ ئادرېسى : قەشقەر شەھرى .

پوچتا نومۇرى : 844000 . تېلېفون : 2512348 (0998)

ئىلى ۋىلايەتلىك مىياۋمياۋ بالىلار باغچىسى

1989 - يىلىنىڭ بېشىدا غۇلجا شەھرى ستالىن كوچىسى 6 - نومۇردا قۇرۇلغان بولۇپ ، ۋىلايەتكە بىۋاستە قاراشلىق بىردىنبىر ھۆكۈمەت ئىگىدارلىقىدىكى بالىلار باغچىسى ھېسابلىنىدۇ . ئىلى ۋىلايەتلىك ئايالار بىرلەشمىسىگە قارايدۇ . ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 3333m² . بۇنىڭ ئىچىدە ئوقۇتۇش يەر كۆلىمى 1482m² . 1998 - يىلى ئاپتونوم رايون بويىچە «8 - مارت» قىزىل بايراقدار كوللېكتىپ بولۇپ باھالانغان . باغچا شتاتى 40 نەپەر . 1999 - يىلدىكى مەخسۇس ئوقۇنقۇچى 18 نەپەر ، بالىلار 420 نەپەر .

باغچا ئادرېسى : غۇلجا شەھرى ستالىن كوچىسى 6 - نومۇر

پوچتا نومۇرى : 835000 . تېلېفون : 8021635 (0999)

چۆچەك شەھەرلىك 1 - بالىلار باغچىسى

1973 - يىلى چۆچەك شەھەر ئىشلەپچىقىرىش كوچىسىدا قۇرۇلغان بولۇپ ، 26 يىللىق تەرەققىيات جەريانىدا كىچىك باغچىدىن ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 2840m² ،

قىلغاندىن باشقا ، يەنە بىر يىللىق قىسقا مەزگىللىك باشلانغۇچ مەكتەپ قۇرۇپ ، دەرسلىك ماتېرىياللارنى ھەقسىز تەمىنلەش كېرەك دەپ بېكىتكەن . 1936 - يىلى شىنجاڭنىڭ 1937 - يىللىق مەجبۇرىيەت مائارىپىنى ئەملىيلەشتۈرۈش لايىھىسىنى بېكىتىپ ، لايىھىدە قىسقا مەزگىللىك باشلانغۇچ مەكتەپ قۇرغاندىن سىرت ، تۆۋەن دەرىجىلىك مەكتەپلەرنى كېڭەيتىش ، ئەسلىدىكى ئوقۇغۇچى سانىنى تولۇقلاش ، ئاددىي باشلانغۇچنى كۆپەيتىپ قۇرۇش ، تاق شتات ۋە قوش ئوقۇتۇش شتاتى تۈزۈمىنى يولغا قويۇش ، ئوقۇتقۇچى خادىملار ئوقۇغۇچىلار ئۈچۈن مۇلازىمەت قىلىش چارىسىنى يولغا قويۇش ، شەخسىي مەكتەپلەرنى ئىسلاھ قىلىش قاتارلىقلار تەلەپ قىلىندى . 1936 - يىلى 1 - ئايدا ئۆلكىلىك ھۆكۈمەت ئۆلكىدىكى بارلىق خەنزۇ ، خۇيزۇ باشلانغۇچ مەكتەپلەردە ئۇيغۇر تىلى دەرسىنى تەسىس قىلىش توغرىسىدا مائارىپ نازارىتىگە بۇيرۇق چۈشۈردى . 1938 - يىلى مائارىپ نازارىتى «باشلانغۇچ مەكتەپ قانۇنى» ۋە «باشلانغۇچ مەكتەپ نىزامنامىسى»نى تۈزۈپ چىقتى . 9 - ئايدا مائارىپ نازارىتى ئۆلكىلىك ھۆكۈمەتكە «شىنجاڭ ئۆلكىسىنىڭ باشلانغۇچ مەكتەپلەرنىڭ ۋاقىتلىق قانۇنى» ، «شىنجاڭ ئۆلكىلىك باشلانغۇچ مەكتەپلەرنىڭ ۋاقىتلىق نىزامنامىسى»نى تەستىقلاپ ئېلان قىلىشنى ئىلتىماس قىلدى . 1939 - يىلى مائارىپ نازارىتى «شىنجاڭ ئۆلكىسىنىڭ باشلانغۇچ مەكتەپ مەمۇرىي تەشكىلات پروگراممىسى» ، «شىنجاڭ ئۆلكىسىنىڭ باشلانغۇچ مەكتەپ تەربىيە ئۆلچىمى پروگراممىسى ۋە ئەملىيلەشتۈرۈش ئۇسۇلى» ، «شىنجاڭ ئۆلكىسىنىڭ ياپونغا قارشى تۇرۇش تەربىيىسى» ، «باشلانغۇچ مەكتەپ پۇقرالىرىنى چېنىقتۇرۇش دەرسلىكى» ، «شىنجاڭ ئۆلكىسىنىڭ باشلانغۇچ مەكتەپلەر جەمئىيەت تەربىيىسىنى قوشۇمچە ئېلىپ بېرىش تەدبىرى» قاتارلىقلارنى ئېلان قىلدى . شۇ يىلى مائارىپ نازارىتى ئۇيغۇر ، قازاق ، موڭغۇل تىللىرىدىكى دەرسلىكتىن 25 خىلنى نەشردىن چىقاردى . 1943 - يىلى ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھۆكۈمەت ۋە جەمئىيەت قارمىقىدىكى باشلانغۇچ مەكتەپلەردىكى ئوقۇغۇچى سانى 265964 ئادەمگە يېتىپ ، 1934 - يىلدىكى 31304 نەپەر ئادەمگە سېلىشتۇرغاندا 7.5 ھەسسە ئاشتى . 1946 - يىلى 11 - ئايدا ئۆلكىلىك بىرلەشمە ھۆكۈمەت مەخسۇس گۇرۇپپا تەشكىللەپ ، «ئوقۇتۇش ماتېرىياللىرىنى تۈزۈپ بېكىتىش چارىسى» ، «ئوقۇتۇش ماتېرىياللىرىنىڭ ئورتاق ئۆلچىمىنى تۈزۈپ بېكىتىش لايىھىسى»نى تۈزۈپ چىقتى . 1947 - يىلى 1 - ئايدا ، «شىنجاڭ ئۆلكىسىنىڭ ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپلىرىنىڭ دەرسلىك ئۆلچىمىنى تەكشۈرۈپ بېكىتىش دوكلاتى» ئۆلكىلىك خەلق ھۆكۈمىتى يىغىندا ماقۇللاندى . دوكلاتتا : باشلانغۇچ مەكتەپ ئەدەبىيات دەرسلىكى ئۇيغۇر ، قازاق ، قىرغىز ، ئۆزبېك ، تاجىك ، تاتارلارغا ئۆز تىلىدا ئۆتۈلىدىغانلىقى ، دۆلەت تىلىدا ئۆتۈلمەيدىغانلىقى ، خۇيزۇلارغا دۆلەت تىلىدا ئۆتۈلۈپ ، ئۇيغۇر تىلى قوشۇمچە قىلىنىدىغانلىقى ، مانجۇ ۋە خەنزۇ مىللىتىگە دۆلەت تىلىدا ئۆتۈلىدىغانلىقى ، ئۇيغۇر تىلى قوشۇمچە قىلىنىدىغانلىقى ، موڭغۇل ، رۇس ، شىبە ، داغۇر مىللىتىگە ئۆز تىلىدا ئۆتۈلىدىغانلىقى ، دۆلەت تىلى ياكى

باشلانغۇچ مەكتەپ مائارىپى

باشلانغۇچ مەكتەپ مائارىپى

1906 - يىلى شىنجاڭ مائارىپ مەمۇرى ئورگانلارنى تەسىس قىلىشقا باشلىغان . شۇ يىلى يەنە ھەرقايسى ناھىيىلەردە ئوقۇشقا چاقىرىش ئورۇنلىرىنى قۇرغان . 1906-1910- يىلغىچە ھەرقايسى جايلاردىكى شەخسىي مەكتەپلەر باشلانغۇچ مەكتەپ قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . 1910 - يىلغا بارغاندا پۈتۈن شىنجاڭدىكى مەكتەپ 597 گە ، ئوقۇغۇچى 1540 نەپەرگە ، ئوقۇتقۇچى 713 نەپەرگە يەتكەن . بۇنىڭ ئىچىدە تولۇقسىز باشلانغۇچ 104 ، خەنزۇچە مەدرىس 205 ، ئاددىي ساۋات چىقىرىش ئورنى 64 ئىدى . 1915 - يىلى دىخۇا ناھىيىسى (ھازىرقى ئۈرۈمچى)دە قىزلار باشلانغۇچ مەكتىپى قۇرۇلۇپ ، 1931 - يىلى دىخۇا قىزلار ئالىي باشلانغۇچ مەكتىپى قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . 1925 - يىلى 4 - ئايدا ياڭ زىڭشىن قەشقەردە ئالىي دەرىجىلىك باشلانغۇچ مەكتەپ قۇرۇشقا بۇيرۇق چۈشۈرگەن ، 1926 - يىلى خوتەندە ئالىي دەرىجىلىك باشلانغۇچ مەكتەپ تەسىس قىلغان . باشلانغۇچ مائارىپ ياڭ زىڭشىن دەۋردە بىر ئىزدە تۇرۇپ ئالغا ئىلگىرىيەلمىگەن . 1912 - يىلى پۈتكۈل رايونىمىزدا ھەرتۈرلۈك باشلانغۇچ مەكتەپ 60 كە ، مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچىلار سانى 1802 كە يەتكەن . 1915 - يىلى باشلانغۇچ مەكتەپ 98گە ، ئوقۇغۇچى سانى 3774 نەپەرگە يەتكەن ؛ 1915 - 1928 - يىلغىچە باشلانغۇچ مەكتەپلەردىكى ئوقۇغۇچى سانى 4000 ئەتراپىدا ساقلانغان . 1931 - يىلى مەكتەپ كۆپەيتىلىپ 153 كە ، ئوقۇغۇچى سانى 7126 نەپەرگە يەتكەن . لېكىن كېيىنكى مەزگىلدە ، قۇمۇل دېھقانلار قوزغىلىڭى پارتلاپ كەلگەندە ئازلاپ كېتىپ ، 1933 - يىلى مەكتەپ 95كە ، ئوقۇغۇچى سانى 4132 نەپەرگە چۈشۈپ قالغان . 1935 - يىلى 8 - ئايدا شىنجاڭ ئۆلكىلىك ھۆكۈمەت «شىنجاڭ ئۆلكىلىك مەجبۇرىيەت مائارىپ كومىتېتى پروگراممىسى» ۋە «شىنجاڭ ئۆلكىلىك ھەرقايسى ناھىيە مەجبۇرىيەت مائارىپ كومىتېتى تەشكىللەش پروگراممىسى» تۈزۈپ چىققان . پروگراممىدا كومىتېتنىڭ ئاساسى ۋەزىپىسى ئۆلكىنىڭ مەجبۇرىيەت مائارىپىنى يولغا قويۇش پىلانىنى تۈزۈپ چىقىش ، ئۆلكىنىڭ مەجبۇرىيەت مائارىپ مەبلىغىنى ياخشى باشقۇرۇش ، شۇنداقلا مەركەزدىن ئاجرىتىپ بېرىلگەن مەجبۇرىيەت مائارىپ يارىدەم مەبلىغىنى ياخشى باشقۇرۇش ۋە تەقسىملەش دەپ بەلگىلەنگەن . شۇ يىلى 11 - ئايدا ئۆلكىلىك مائارىپ نازارىتى «شىنجاڭ ئۆلكىسىنىڭ مەجبۇرىيەت مائارىپىنى تۈنجى قارارداكى يولغا قويۇش پروگراممىسى»نى تۈزۈپ چىققان . بۇ پروگراممىدا 1935 - يىلى 8 - ئايدىن 1940 - يىلى 7 - ئايغىچە بولغان ۋاقىت شىنجاڭ ئۆلكىسىنىڭ مەجبۇرىيەت مائارىپىنى ئەملىيلەشتۈرۈشنىڭ تۈنجى باسقۇچى ، بۇ مەزگىلدە ھەرقايسى ناھىيىلەر ئادەتتىكى باشلانغۇچ مەكتەپلەرنى تەسىس

ۋە خەلق ئىگىلىكىنىڭ تەرەققىياتىنى تەڭشەش سىياسىتىنىڭ تەسىرىدە ، باشلانغۇچ مائارىپىتا دۆلەت ئوتتۇرىغا قويغان «تەڭشەش ، مۇستەھكەملەش ، تولۇقلاش ، يۇقىرى كۆتۈرۈش» دېگەن سەككىز خەتلىك كۆرسەتمە يولغا قويۇلۇپ ، ئوقۇغۇچىلار سانىدا بىر قەدەر ئازلاش كۆرۈلگەن . 1964 - يىلى ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ نازارىتى «يېزا - كەنتلەردىكى ئادەتتىكى باشلانغۇچ مەكتەپلەرنى ياخشى قۇرۇش توغرىسىدا بىر قانچە تەكلىپ»نى ئوتتۇرىغا قويۇپ ، ئادەتتىكى باشلانغۇچ مەكتەپلەرنىڭ تەسىس قىلىنىش مەبلىغى ، مەكتەپ قۇرۇش شەكلى ، ئوقۇش يىلى تۈزۈمى ، دەرسلىك تەسىس قىلىش ، مەكتەپ ياتىقى ، ئەسلىھەلىرى مەسىلىسى توغرىسىدا ئېنىق بەلگىلىمە چىقارغان . مەدەنىيەت ئىنقىلابى مەزگىلىدە ، شىنجاڭنىڭ مائارىپى ئېغىر بۇزغۇنچىلىققا ئۇچرىدى . 1971 — يىلدىكى «ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپلەردە مەملىكەتلىك مائارىپ خىزمەت يىغىنى خاتىرىسىنى ئىزچىللاشتۇرۇش توغرىسىدا بىرقانچە تەكلىپ»دە 4 - بەش يىللىق پىلان مەزگىلىدە دېھقانچىلىق چارۋىچىلىق رايونلىرىدا 5 يىللىق باشلانغۇچ مائارىپىنى ئومۇملاشتۇرۇش ، شارائىتى بار رايونلاردا 7 يىللىق باشلانغۇچ مائارىپىنى ئومۇملاشتۇرۇش تەلەپ قىلىندى . شىنجاڭنىڭ باشلانغۇچ مائارىپىنى ئومۇملاشتۇرۇش خىزمىتى بۇ 5 يىلدا بىر قەدەر ياخشى نەتىجىلەرگە ئېرىشكەن . 1975 - يىلى شىنجاڭدىكى ئوقۇغۇچىلارنىڭ سانى 180 مىڭغا يېتىپ ، ئوقۇش يېشىدىكى بالىلارنىڭ مەكتەپكە كىرىش نىسبىتى 90 % بولغان ؛ مەدەنىيەت ئىنقىلابى ئايىغلاشقاندىن كېيىن ، شىنجاڭنىڭ مائارىپى ئەسلىگە كەلگەن ۋە تەرەققىياتقا ئېرىشكەن . 1980 - يىلى جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسى مەركىزىي كومىتېتى ، گوۋۇيۈەن «باشلانغۇچ مائارىپىنى ئومۇملاشتۇرۇش توغرىسىدىكى بىر قانچە مەسىلىلەر ئۈستىدىكى قارار»نى چۈشۈرگەن . شۇ يىلى ئاپتونوم رايونلۇق پارتىيە كومىتېتى ۋە خەلق ھۆكۈمىتى «پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى ۋە گوۋۇيۈەننىڭ (ئادەتتىكى باشلانغۇچ مەكتەپ مائارىپى توغرىسىدىكى بىرقانچە مەسىلىلەر ئۈستىدە تەكلىپ)نى يەنمۇ ئىلگىرىلىگەن ھالدا ئەمەلىيلەشتۇرۇش ئۇقتۇرۇشىنى چۈشۈرگەن . 1983 - يىلى 10 - ئايدا مائارىپ نازارىتى «باشلانغۇچ مائارىپىنى ئومۇملاشتۇرۇشنىڭ بىر قانچە كونكرېت تەلىپى ۋە تەكشۈرۈپ ئۆتكۈزۈۋېلىش ئۈسۇلى»نى تۈزۈپ ، باشلانغۇچ مائارىپىنى ئومۇملاشتۇرۇشنىڭ تەلىپى ۋە ئۆلچىمىنى يېڭى بىر سەۋىيىگە كۆتۈردى . 1984 - يىلى 3 - ئايدا ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ نازارىتى «باشلانغۇچ مائارىپى ئومۇملاشتۇرۇش خىزمىتىدىكى بىرقانچە تۈرلۈك كونكرېت تەلەپلەر»نى تارقاتقان . 1986 - يىلى ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ نازارىتى «باشلانغۇچ مائارىپىنى ئومۇملاشتۇرۇشنى تەكشۈرۈپ ئۆتكۈزۈۋېلىشنى يولغا قويۇش چارىسى»نى تارقاتقان . 1988 - يىلى 5 - ئايدا ئېلان قىلىنىپ يولغا قويۇلغان «شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونىنىڭ مەجبۇرىيەت مائارىپىنى ئەمەلىيلەشتۇرۇش ئۇسۇلى» ، شىنجاڭنىڭ باشلانغۇچ مائارىپىنى ئومۇملاشتۇرۇش قەدىمىنى تېزلەتكەن . 1990 - يىلىغا كەلگەندە ئاپتونوم رايونىمىزدىكى 58 ناھىيىدە تولۇقسىز مەجبۇرىيەت مائارىپى

ئۇيغۇر تىلى قوشۇمچە قىلىنىدىغانلىقى ، دىنغا ئېتىقاد قىلىدىغان مىللەتلەرگە دىن دەرسلىكى قوشۇلىدىغانلىقى ، ھەرقايسى مەكتەپلەردە ماتېماتىكا ، تەبىئەت ، گۇزەل سەنئەت ، ناخشا دەرسلىكى تەسىس قىلىنىدىغانلىقى كۆرسىتىلگەن . 1948 - يىلى ئۆلكە ۋە جەمئىيەتكە قاراشلىق باشلانغۇچ مەكتەپلەردىكى ئوقۇغۇچىلارنىڭ سانى 189448 كىشى بولۇپ ، 1943 - يىلغا سېلىشتۇرغاندا 76516 ئادەم ئازلاپ كەتكەن . ئازادلىقتىن كېيىنكى شىنجاڭنىڭ باشلانغۇچ مەكتەپ ماتارىپى كونا ماتارىپ تۈزۈلمىسىنى ئۆزگەرتىش ۋە رەتلەش ئاساسىدا تەرەققى قىلغان . ئەسلىدىكى جۇڭخۇا مىنگو ھۆكۈمىتى قۇرغان باشلانغۇچ مەكتەپنى ماتارىپ مەمۇرى تارماقلىرى تاپشۇرۇۋېلىپ ، دۆلەت قارمىقىدىكى باشلانغۇچ مەكتەپ قىلىپ ئۆزگەرتكەن . 1950 - يىلى 9 - ئايدا شىنجاڭ خەلق دېموكراتىك ئىتتىپاقىنىڭ 1 - قېتىملىق ۋەكىللەر يىغىنىدا جەمئىيەت قارمىقىدىكى مەكتەپلەرنى باشقۇرۇشنى تاپشۇرۇۋالىدىغانلىقى قارار قىلىنغان . 1953 - يىلى ئۆلكىلىك ھۆكۈمەت يېڭى ئىتتىپاقنىڭ تەكلىپىنى قوبۇل قىلىپ ، ئەسلىدىكى جەمئىيەت قارمىقىدىكى باشلانغۇچ مەكتەپ ، يېتىملار مەكتەپلىرى ھۆكۈمەتنىڭ باشقۇرۇشىغا ئۆتكۈزۈلگەن . ئۇلارنىڭ مال - مۈلۈك ۋە خادىملىرى دۆلەتنىڭ بىر تۇتاش ئىدارە قىلىشىغا ئۆتكۈزۈپ بېرىلگەن . بۇلارنىڭ مەكتەپ قۇرۇش نىشانى ، مەزمۇنى ، دەرسلىك تۈزۈش ئاساسى قاتارلىقلار دېگۈدەك ھۆكۈمەتنىڭ بىر تۇتاش بەلگىلىمىسى بويىچە ئىسلاھ قىلىنغان . باشلانغۇچ مەكتەپ ماتارىپىنى ئومۇملاشتۇرۇش يېڭى جۇڭگونىڭ ماتارىپ ئىشلىرى تەرەققىياتىدىكى زور تەدبىر ئىدى . 1952 - يىلى 3 - ئايدا ماتارىپ نازارىتى باشلانغۇچ مەكتەپنىڭ بىرىنچى بەش يىللىق پىلانىنى تۈزۈپ چىققان . بۇ پىلاندا باشلانغۇچ مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچىلارنىڭ سانىنى 1953 - يىلدىكى 331462 ئادەمدىن 1957 - يىلدىكى 543538 ئادەمگە يەتكۈزۈشنى ، ئوقۇش يېشىدىكى بالىلارنىڭ نىسبىتىنى 1953 - يىلدىكى 50.19 % دىن 1957 - يىلدىكى 83.18 % يەتكۈزۈشنى تەلەپ قىلغان . 1957 — يىلدىكى شىنجاڭنىڭ 1 - بەش يىللىق پىلانى ئاياغلىشىدىغان مەزگىلدە ، باشلانغۇچ مەكتەپلەردىكى ئوقۇغۇچى سانى 424544 ئادەمگە يېتىپ ، 1953 - يىلدىكى 318582 ئادەمدىن 33 % كۆپەيدى ؛ شىنجاڭدىكى ئاز سانلىق مىللەتلەر بىر قەدەر مەركەزلىك ئۇلتۇراقلاشقان رايون — جەنۇبىي شىنجاڭنىڭ باشلانغۇچ مەكتەپ ماتارىپىنىڭ تەرەققىياتى ئىنتايىن تېز بولغان . باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرى 1949 — يىلدىكى 124758 ئادەمدىن تەرەققىي قىلىپ 1957 - يىلدىكى 303944 ئادەمگە يېتىپ ، 143.6 % ئاشتى . جەنۇبىي ۋە شىمالىي شىنجاڭنىڭ ماتارىپى تەڭپۇڭ ھالەتكە يېقىنلاشتى . 20 - ئەسىرنىڭ 50 - يىللىرىنىڭ ئاخىرقى مەزگىلىگە كەلگەندە ، باشلانغۇچ ماتارىپىدا ئومۇملاشتۇرۇش لايىھىسى روشەن ھالدا ئەملىيەتتىن ئايرىلغان بولسىمۇ ، لېكىن باشلانغۇچ ماتارىپىدا مىسلىسىز تەرەققىيات ۋەزىيىتى بارلىققا كەلگەن . 1958 - يىلى شىنجاڭدىكى باشلانغۇچ مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچىلار سانى 646172 ئادەمگە ، 1960 - يىلى 746344 ئادەمگە يەتكەن . 1961 - يىلدىن كېيىن ئۇچ يىللىق تەبىئىي ئاپەت

شەھەرلىك 3 - باشلانغۇچ مەكتەپنىڭ ئوقۇتقۇچىلار قوشۇنىنى ئىككىگە بۆلگەن ، بىر قىسمى ئۈرۈمچى شەھەرلىك 3 - باشلانغۇچتا قالغان ، يەنە بىر قىسمى شىمالىي قۇۋۇققا جايلاشقان ئۈرۈمچى 1 - دارىلمۇئەللىمىنگە يۆتكىلىپ ، ئۈرۈمچى شەھەرلىك 1 - دارىلمۇئەللىمىن شۆبە باشلانغۇچ مەكتىپى قۇرۇلغان . بۇ باشلانغۇچ مەكتەپ قۇرۇلغاندىن كېيىن ئۈرۈمچى 1 - دارىلمۇئەللىمىنىڭ رەھبەرلىكى ئاستىدا بولغان . ئەسلىدىكى 1 - دارىلمۇئەللىمىن پارتكومىنىڭ يېتەكلىشى ئاستىدا ، ئوقۇتۇش رايونىنىڭ باشلانغۇچ مەكتەپ ماتارىپىنى ئومۇملاشتۇرۇش ۋەزىپىسىنى ئۈستىگە ئالغاندىن باشقا ، ئاساسلىقى 1 - دارىلمۇئەللىمىندىكى ئوقۇغۇچىلار ، نۆۋەتتىكى مەكتەپ پۈتتۈرىدىغان ئوقۇغۇچىلارنىڭ پراكتىكا تەربىيىسى ۋە پراكتىكا ۋەزىپىسىنى ئۈز ئۈستىگە ئالغان ھەمدە ئوقۇ - ئوقۇتۇش ئىسلاھاتى تەجرىبە تەتقىقات ۋەزىپىلىرى ئورۇنلانغان . 1 - شۆبە باشلانغۇچ مەكتەپ قۇرۇلغاندىن بۇيان ، ئىلگىرى - كېيىن بولۇپ ئوقۇش تۈزۈمى ئىسلاھاتى ، مەكتەپ يېشىدىكى بالىلارنى بالدۇر مەكتەپكە ئېلىش سىنىقى ، باشلانغۇچ مەكتەپتە ياتاق تۈزۈمى ئورنۇتۇش سىنىقى ، ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئىدىيىۋى سىياسىي تەربىيىسىنى كۈچەيتىش سىنىقى قاتارلىقلار ئېلىپ بېرىلغان . 1980 - يىلى ئەسلىدىكى 1 - شۆبە باشلانغۇچ شىنجاڭ ماتارىپ ئىنستىتۇتى تەجرىبە باشلانغۇچ مەكتىپى قىلىپ ئۆزگەرتىلىپ ، شىنجاڭنىڭ باشلانغۇچ ماتارىپ ئىشلىرى تەرەققىياتىدىكى ئالدىڭ بالدۇر قۇرۇلغان ئومۇملاشتۇرۇش ، ئۇلگە تىكلەش ، پەن - تەتقىقات ئېلىپ بېرىش ئالاھىدىلىكىگە ئىگە نۆقتىلىق باشلانغۇچ مەكتەپ بولۇپ قالغان . مەكتەپنىڭ ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 4500m² ، بۇنىڭ ئىچىدە ئوقۇتۇش يەر كۆلىمى 3400m² . ئوقۇتۇشتا خەنزۇ تىلى قوللىنىلىدۇ . مەكتەپ شتاتى 72 نەپەر ، 1999 - يىلدىكى رەسمى ئوقۇتقۇچى سانى 65 نەپەر . مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچىلار سانى 1684 نەپەر .

مەكتەپ ئادرېسى : ئۈرۈمچى شەھىرى نۇرلۇق يولى 8 - نومۇر .

پوچتا نومۇرى : 830043 . تېلېفون : 2824996 (0991)

ئۈرۈمچى شەھەرلىك 1 - باشلانغۇچ مەكتەپ

1909 — يىلى قۇرۇلغان ، نامى ئۆلكە مەركىزىي فەنجىڭ كوچىسى دۆلەت ئىگىلىكىدىكى 4 - ساۋات چىقىرىش مەكتىپى (ھازىرقى شەھەرلىك 1 - باشلانغۇچ مەكتەپنىڭ ئاساسى) دەپ ئاتىلاتتى . 1930 - يىلى ئۆلكىلىك كۆزنەك باشلانغۇچ مەكتەپ قىلىپ ئۆزگەرتىلىپ ، 6 سىنىپ تەسىس قىلىنغان ، 200 دىن ئارتۇق ئوقۇغۇچى ۋە 15 ئوقۇتقۇچى بار ئىدى . 1943 - يىلى 2 - ئايدا ئۆلكىلىك 1 - باشلانغۇچ قىلىپ ئۆگەرتىلگەن . شۇ يىلى كۈزدە 1 - خەلق مەركىزىي باشلانغۇچ مەكتىپى (تارمىقىدا زوگوڭسى باشلانغۇچ مەكتىپى تەسىس قىلىنغان) ، 1949 - يىلى 9 - ئاينىڭ 25 - كۈنى دىخۇا شەھەرلىك 1 - باشلانغۇچ مەكتەپ قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . 1950 - يىلى يازدا ئۈرۈمچى شەھەرلىك 1 - باشلانغۇچ مەكتەپ قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . 1956 - يىلى

ئومۇملاشتۇرۇلۇپ ، پۈتكۈل رايونىمىزدىكى ناھىيە (شەھەر) ئومۇمىي سانىنىڭ 62 % نى ئىگىلىگەن . ئاپتونوم رايونىمىزدا تولۇقسىز مائارىپىنى ئاساسەن ئومۇملاشتۇرغان رايونلاردىكى نوپۇس 1017 تۈمەنگە يەتكەن (ھازىرقى ھەربىلەر ۋە بىڭتۈەن نوپۇسىنى ئۆز ئىچىگە ئالمايدۇ) . تولۇقسىز مائارىپىنى ئومۇملاشتۇرغان نوپۇسنىڭ قاپلىنىش نىسبىتى 78.2 % بولغان . 1990 - يىلى ئاپتونوم رايونىمىزدىكى باشلانغۇچ مەكتەپ يېشىغا يەتكەن بالىلار 150.2 تۈمەن ئادەم بولۇپ ، مەكتەپتىكى بالىلار سانى 146.5 تۈمەن ، مەكتەپكە كىرىش نىسبىتى 97.5 % . بۇنىڭ ئىچىدە ئاز سانلىق مىللەت 96.6 % . يىللىق مۇستەھكەملىنىش نىسبىتى 97.1 % ، بۇنىڭ ئىچىدە ئاز سانلىق مىللەت 96.9 % . مەكتەپ پۈتتۈرۈش نىسبىتى 83.7 % . بۇنىڭ ئىچىدە ئاز سانلىق مىللەتلەر 77.5 % نى ئىگىلىگەن . 1995 - يىلى باشلانغۇچ مائارىپىنى ئاساسى جەھەتتىن ئومۇملاشتۇرۇش پىلانى ئەمەلگە ئاشقان . 1995 - يىلى 1 - ئايدا ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم «ج ك پ شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم ، خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ (جۈملىگە مائارىپ ئىسلاھاتى ۋە تەرەققىيات لايىھىسى)نى ئەمەلىيلەشتۈرۈش توغرىسىدىكى پىكىر»نى تارقاتقان . بۇ رايونىمىزنىڭ مائارىپ ئىشلىرىنى تەرەققىي قىلدۇرۇش قەدىمىنى تېزلىتىشقا ، ھەرمىللەت خەلقىنىڭ ساپاسىنى ئۆستۈرۈشكە ، رايونىمىزنىڭ 20 - ئەسىرنىڭ 90 - يىللىرىدىن تاكى يېڭى ئەسىرنىڭ دەسلەپكى مەزگىللىرىگىچە بولغان زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇش مۇساپىسىگە نىسبەتەن ئىنتايىن مۇھىم ۋە چوڭقۇر ئەھمىيەتكە ئىگە . 1999 - يىلى 3 - ئايدا ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتى «شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونىنىڭ (باشلانغۇچ مەكتەپلەرنى باشقۇرۇش لاھىيىسىنى) ئەمەلىيلەشتۈرۈشنىڭ ۋاقىتلىق چارىلىرى»نى بېسىپ تارقىتىپ ، رايونىمىزنىڭ باشلانغۇچ مائارىپىغا نىسبەتەن كونكرېت تەلەپلەرنى ئوتتۇرىغا قويغان . 1999 - يىلى 12 - ئاينىڭ 27 - كۈنى «ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم ، خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ (ج ك پ ، گوۋۇيۈەننىڭ مائارىپ ئىسلاھاتىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇش ، ساپا مائارىپىنى ئومۇمىيۈزلۈك ئىلگىرى سۈرۈش توغرىسىدىكى قارارى)نى ئىزچىللاشتۇرۇش توغرىسىدىكى پىكىر»نى بېسىپ تارقىتىپ ، رايونىمىزنىڭ مائارىپ ئىسلاھاتىنى تېزلىتىش ۋە تەرەققىي قىلدۇرۇش ، ساپا مائارىپىنى ئومۇمىيۈزلۈك ئىلىپ بېرىش توغرىسىدا كونكرېت پىكىرلەرنى ئوتتۇرىغا قويغان . 1999 - يىلى ئاپتونوم رايونىمىزدا باشلانغۇچ مەكتەپ جەمئىي 6796گە ، ئوقۇغۇچى سانى 2507406 نەپەرگە يەتتى . بۇنىڭ ئىچىدە ئاز سانلىق مىللەتلەر 1743407 نەپەر بولغان .

شىنجاڭ مائارىپ ئىنىستىتۇتى تەجرىبە باشلانغۇچ مەكتىپى

1906 - يىلى قۇرۇلغان شىنجاڭ پېداگوگىكا مەكتىپى شۆبە باشلانغۇچ مەكتىپى ئاساسىدا قۇرۇلغان . 1963 - يىلى ئاپتونوم رايونىنىڭ پېداگوگىكا مائارىپى تەرەققىياتىنىڭ ئېھتىياجىغا ئاساسەن ، قىزىل تاغنىڭ ئېتىكىگە جايلاشقان ئۇرۇمچى

ئۇرۇمچى شەھەرلىك 5 - باشلانغۇچ مەكتەپ

1910 — يىلى ئابدۇۋەلى قاتارلىقلار جانا كوچىسىنى ئىجارە ئېلىپ ئوقۇتۇش نۇقتىسى قىلىپ قۇرغان ، ئەينى چاغدا بايلارنىڭ بالىلىرىنى قوبۇل قىلىپ ئوقۇتقان ، كېيىن جەنۇبى قۇۋۇق چوڭ مەسچىتنىڭ غەربىدىكى چوڭ ھويلىغا كۆچكەن . 1936 — يىلى مەكتەپ ھۆكۈمەتنىڭ باشقۇرۇشىغا ئۆتكۈزۈپ بېرىلگەن ھەم 7 - باشلانغۇچ مەكتەپ قىلىپ ئۆزگەرتىلىپ ، تۆت يىللىق ئوقۇش تۈزۈمىدىكى مىللىي مەكتەپ قىلىنىپ ، قىز - ئوغۇللارنى ئايرىپ ئوقۇتۇش ئېلىپ بېرىلغان . 1942 - يىلى 5 - باشلانغۇچنىڭ ھازىرقى ئورنىغا يېڭى مەكتەپ سېلىنىپ ، مەركىزىي 4 - باشلانغۇچ مەكتەپ قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . ئازادلىقتىن كېيىن مەكتەپ نامى مەركىزىي 5 - باشلانغۇچ قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . مەكتەپنىڭ ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 15780m² . ئوقۇتۇش ئۈيغۇر تىلىدا ئېلىپ بېرىلىدۇ . 1996 - يىلى مەملىكەتلىك ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپ ھازىرقى زامان مائارىپ تېخنىكىسى تەجرىبە مەكتىپى قىلىپ بېكىتىلگەن . 1999 - يىلىدىكى رەسمى ئوقۇتقۇچى سانى 116 نەپەر ، ئوقۇغۇچى سانى 1232 نەپەر .

مەكتەپ ئادرېس : ئۇرۇمچى شەھىرى جەنۇبى شىنخۇا يولى كۆنچى كوچىسى 3 - نومۇر

پوچتا نومۇرى : 830002 تېلېفون : 2840769 (0991)

ئۇرۇمچى شەھەرلىك 6 - باشلانغۇچ مەكتەپ

ئۇرۇمچى شەھەرلىك 52 - باشلانغۇچ مەكتەپ ئاساسىدا 1982 - يىلى 2 - ئايدا قۇرۇلغان . شۇ چاغدىكى ئورنى شىنجاڭ شىنخۇا باسما زاۋۇتى ھويلىسى ئىچىدە ئىدى . 1996 - يىلى 2 - ئايدا ئۇرۇمچى شەھەرلىك 52 - باشلانغۇچ مەكتەپ ، يولۇچىلارنى توشۇش شىركىتى پەرزەنتلەر مەكتىپى ، ئۆكتەبر تراكتور زاۋۇتى پەرزەنتلەر مەكتىپى بىرلىشىپ ، مەدەنىيەت سارىيى يولى 4 - نومۇرغا كۆچۈپ ، ئۇرۇمچى شەھەرلىك 6 - باشلانغۇچ مەكتەپ دەپىلگەن . مەكتەپنىڭ ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 5964m² ، ئوقۇتۇش رايونى كۆلىمى 3421m² بولۇپ ، ئۈيغۇر ، قازاق ، موڭغۇلدىن ئىبارەت ئۈچ خىل تىلدا دەرس ئۆتۈلىدىغان مەكتەپ ئىدى . 1999 - يىلدىكى رەسمى ئوقۇتقۇچى سانى 70 نەپەر ، ئوقۇتۇش سىنىپى 19 ، ئوقۇغۇچى سانى 545 نەپەر .

مەكتەپ ئادرېسى : ئۇرۇمچى شەھىرى مەدەنىيەت سارىيى يولى 4 - نومۇر .

پوچتا نومۇرى : 83000 . تېلېفون : 5801843 (0991)

ئۇرۇمچى شەھەرلىك 10 - باشلانغۇچ مەكتەپ

1961 - يىلى 8 - ئايدا ئۇرۇمچى شەھەرلىك ئىتتىپاق يولىدا قۇرۇلغان ، شەھەر قارمىقىدىكى كادىرلار پەرزەنتلىرى ياتاقلىق باشلانغۇچ مەكتىپى بولۇپ ، ئۇرۇمچى شەھىرىگە بىۋاستە قاراشلىق باشلانغۇچ مەكتەپ دەپ ئاتالغان ، شەھەرلىك مىللىي ئىشلار

شەھەرلىك مائارىپ ئىدارىسى تەرىپىدىن نۇقتىلىق باشلانغۇچ مەكتەپ قىلىپ بېكىتىلگەن . 1999 - يىلى ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك مەدەنىيەتلىك ئورۇن بولۇپ باھالانغان . شۇ يىلى تىيانشان رايونلۇق ئۇلگىلىك باشلانغۇچ مەكتەپ دېگەن نامغا ئېرىشتى . مەكتەپنىڭ ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 8120m² . بۇنىڭ ئىچىدە ئوقۇتۇش ئەسلىھەلىرى 6200m² . ئوقۇتۇش خەنزۇ تىلىدا ئېلىپ بېرىلىدۇ . مەكتەپ شتاتى 104 . 1999 - يىلدىكى رەسمى ئوقۇتقۇچى سانى 98 نەپەر ، ئوقۇتۇش سىنىپى 35 ، ئوقۇغۇچىلار سانى 2342 نەپەر .

مەكتەپ ئادرېسى : ئۈرۈمچى شەھىرى مېڭدې يولى 14 - نومۇر .

پوچتا نومۇرى : 830002 . تېلېفون : 2822848 (0991)

ئۈرۈمچى شەھەرلىك 3 - باشلانغۇچ مەكتەپ

1910 - يىلى ئۈرۈمچى شەھىرى غەربى چوڭ كۆۋرۈك قىزىل تاغنىڭ ئېتىكىدە قۇرۇلغان . 1937 - يىلى دېخۇا ناھىيىلىك 3 - باشلانغۇچ قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . 1943 - يىلى دېخۇا شەھەرلىك 2 - مەركىزىي خەلق باشلانغۇچ مەكتىپى قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . 1956 - يىلى شىنجاڭ ئۆلكىلىك 1 - دارىلمۇئەللىمىن تارماق باشلانغۇچ مەكتىپى قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . 1959 - يىلى ئۈرۈمچى شەھەرلىك 3 - باشلانغۇچ مەكتەپ قىلىپ بېكىتىلگەن بولۇپ ، سايباغ رايونلۇق مائارىپ ئىدارىسىگە تەۋە . 1982 - يىلى ئۈرۈمچى شەھەرلىك نۇقتىلىق باشلانغۇچ مەكتەپ قاتارىغا كىرگۈزۈلگەن . مەكتەپنىڭ ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 9352m² ، ئوقۇتۇش رايونى كۆلىمى 4447m² . ئىلگىرى - كېيىن بولۇپ مەملىكەتلىك قىزىل بايراق چوڭ ئەتىرىتى ، ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك مەدەنىيەتلىك ئورۇن دېگەن شەرەپلىك ناملارغا ئېرىشىپ ، مەملىكەتلىك باشلانغۇچ مەكتەپ ئەدەبىياتى ئوقۇتۇشىغا يېتەكچى تەجرىبە مەكتەپ ، ئاپتونوم رايونلۇق ھازىرقى زامان مائارىپ تېخنىكىسى تەجرىبە مەكتىپى قىلىپ بېكىتىلگەن . يېقىنقى يىللاردىن بۇيان ، ئىلگىرى — كېيىن بولۇپ «توققۇز يىللىق مەجبۇرىي مائارىپ ئوقۇتۇش ماتېرىيالى ئوقۇتۇش ئۇسۇلى سىنىقى» ، «ئەدەبىيات ئۆگىنىش ئۇسۇلىغا يېتەكچىلىك قىلىش سىنىقى» ، «ماتېماتىكا نىشانلىق ئوقۇتۇش سىنىقى» قاتارلىق كۆپ تۈرلۈك مەملىكەتلىك ، ئاپتونوم رايونلۇق ، شەھەرلىك ئوقۇتۇش ئىسلاھات سىناق خىزمىتىنى ئۇستىگە ئالغان . مەكتەپتە سەنئەت تەربىيىسىگە ئالاھىدە ئەھمىيەت بېرىلىدىغان بولۇپ ، 4 قېتىملىق مۇزىكا كۇچەيتىش سىنىپى ئاچقان . مۇزىكا سىنىپىدىكى ئوقۇغۇچىلارنىڭ سەنئەت نەتىجىسى گەۋدىلىك بولغان . 1999 - يىلدىكى رەسمى ئوقۇتقۇچى سانى 65 نەپەر ، ئوقۇتۇش سىنىپى 23 ، ئوقۇغۇچى سانى 1300 نەپەر .

مەكتەپ ئادرېسى : ئۈرۈمچى شەھىرى جەنۇبىي دوستلۇق يولى 20 - نومۇر .

پوچتا نومۇرى : 83000 . تېلېفون : 4520475 (0991)

مەكتەپ ئادرېسى : ئۈرۈمچى شەھەرى چاڭجياڭ يولى 16 - نومۇر .
پوچتا نومۇرى : 830000 . تېلېفون : 5814526 5825394 (0991)

ئۈرۈمچى شەھەرلىك 26 - باشلانغۇچ مەكتەپ

1957 - يىلى 9 - ئايدا ئۈرۈمچى شەھەرى شەرقى قاراماي يولىدا قۇرۇلغان . مىللىي خەنزۇ ئارىلاش مەكتەپ ، ئۇقۇتۇشتا خەنزۇ ۋە ئۇيغۇر تىلى قوللىنىلىدىغان بولۇپ ، سايباغ رايونلۇق مائارىپ ئىدارىسىغا تەۋە . 1995 - يىلى مەملىكەتلىك كىچىك بۇركۇت پائالىيىتىدە قىزىل بايراق چوڭ ئەترىتى دەپكەن شەرەپلىك نامغا ئېرىشكەن . 1998 - يىلى ئاپتونوم رايونلۇق ھازىرقى زامان مائارىپ تېخنىكىسى تەجرىبە مەكتىپى دەپ ئاتالغان . مەكتەپنىڭ ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 7279m² ، مەكتەپ ئۇقۇتۇش رايونى كۆلىمى 5899m² . 1999 - يىلىدىكى ئوقۇتقۇچى ، ئىشچى - خىزمەتچىسى 83 نەپەر ، ئوقۇتۇش سىنىپى 35 (بىر ئەقلىي ئىقتىدارىنى ئۆستۈرۈش سىنىپى ، 4 تەييارلىق سىنىپىنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ) ئوقۇغۇچى سانى 1470 نەپەر .

مەكتەپ ئادرېسى : ئۈرۈمچى شەھەرى شەرقىي قاراماي يولى 20 - نومۇر .
پوچتا نومۇرى : 830000 . تېلېفون : 4812542 ، 4811279 (0991)

ئۈرۈمچى شەھەرلىك 42 - باشلانغۇچ مەكتەپ

1967 - يىلىنىڭ بېشىدا ئۈرۈمچى شەھەرى چاڭجياڭ يولى جەنۇبىي بۆلىكىنىڭ شەرقى قىسمىدا قۇرۇلۇشقا باشلاپ ، 1969 - يىلى 10 - ئايدا رەسمىي قۇرۇلغان ، ئەينى چاغدا پۈتۈن كۇنلۇك تۈزۈمدىكى 5 سىنىپى بار بولۇپ ، تەنتەربىيە مەيدانى يوق ئىدى . 1974 — يىلى چاڭجياڭ كاتىدا باشلانغۇچ مەكتىپى ئەمەلدىن قالدۇرۇلۇپ ، 42 - باشلانغۇچ مەكتەپكە قوشۇۋېتىلىپ ، بىر قىسىم يىللىقلاردا يېرىم كۇنلۇك ئوقۇتۇش تۈزۈمى يولغا قويۇلغان . 1985 - يىلى پۈتۈن كۇنلۇك ئوقۇتۇش تۈزۈمى قايتا ئەسلىگە كەلتۈرۈلگەن . 1993 — يىلى ، 1994 - يىللىرى تىرىشچانلىق بىلەن ئىشلەپ ئىقتىسادچانلىق بىلەن مەكتەپ باشقۇرۇپ سىنىپلىرى ۋە تەنتەربىيە مەيدانى يېڭىدىن قۇرۇلغان . ئوقۇتۇشتا خەنزۇ تىلى قوللىنىلىدۇ . سايباغ رايونلۇق مائارىپ ئىدارىسىگە تەۋە . 1997 - يىلى مەملىكەت دەرىجىلىك تەتقىقات تېمىسى «3 . 3 . 3 ساپا»نى تەتقىق قىلىش ۋەزىپىسىنى ئۆز ئۈستىگە ئالدى . 1999 - يىلى 10 - ئايدا مەركىزىي مائارىپ - تەتقىقات ئورنى تەرىپىدىن مەملىكەتلىك «توققۇزىنچى 5 يىللىق پىلان» مەزگىلىدىكى نۇقتىلىق پەن - تەتقىقات تېمىسى «3 . 3 . 3 ساپا»سى تەجرىبە بازىسى دەپ رەسمىي تەستىقلانغان . مەكتەپنىڭ ئوقۇتۇش رايونى كۆلىمى 5504m² ، مەكتەپ شتاتى 54 نەپەر . 1999 - يىلىدىكى رەسمىي ئوقۇتقۇچى 49 نەپەر ، ئوقۇغۇچى سانى 1156 نەپەر .

مەكتەپ ئادرېسى : ئۈرۈمچى شەھەرى چاڭجياڭ يولى 97 - نومۇر .
پوچتا نومۇرى : 83000 . تېلېفون : 5813573 (0991)

ئىدارىسى ۋە شەھەرلىك مائارىپ كومىتېتى رەھبەرلىك قىلاتتى . مەكتەپ ئادرېسى هازىرقى شىمالى ئىتتىپاق يولى 4 - كوچا بولۇپ ، 1968 - يىلى هازىرقى ئورنىغا كۆچۈرۈلگەن . 1969 - يىلى 12 - ئايدا تېيانشان رايونلۇق مائارىپ ئىدارىسىنىڭ رەھبەرلىكىگە ئۆتكۈزۈپ بېرىلىپ ، ئۈرۈمچى شەھەرلىك 10 - باشلانغۇچ مەكتەپ قىلىپ بېكىتىلگەن . 1976 - يىلى ئۇيغۇر سىنىپى تەسىس قىلىپ ئۇيغۇر ، خەنزۇ ئارىلاش مەكتەپ بولغان . ئوقۇتۇشتا خەنزۇ تىلى ۋە ئۇيغۇر تىلى قوللىنىلىدۇ . 1978 - يىلى ئاپتونوم رايونلۇق نۆقتىلىق باشلانغۇچ مەكتەپ قىلىپ بېكىتىلگەن . 1982 - يىلى مەملىكەتلىك ئايالالار بىرلەشمىسى تەرىپىدىن «مەملىكەتلىك 8 - مارت قىزىل بايراقدار كوللېكتىپ» بولۇپ باهالانغان . 1983 - يىلى «مەكتەپ ، ئائىلە ، جەمئىيەت بىرلەشكەن تەربىيە كومىتېتى» قۇرۇپ ، ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئاتا - ئانىلىرىغا ئائىلە تەربىيىسى توغرىسىدا لېكسىيە ئېلىپ بارغان . 1985 - يىلى ئۈرۈمچى شەھىرىدىكى تۇنجى ئاتا - ئانىلار مەكتىپىنى قۇرغان . 1986 - يىلى 6 - ئايدا مەملىكەتلىك ئايالالار بىرلەشمىسى ، مەملىكەتلىك مائارىپ كومىتېتى تەرىپىدىن «مەملىكەتلىك ئىلغار ئاتا - ئانىلار مەكتىپى» بولۇپ باهالانغان . شۇ يىلى 9 - ئايدا مەملىكەتلىك مائارىپ كومىتېتى ۋە مەملىكەتلىك مائارىپ ئىشچىلار باش ئۇيۇشمىسى تەرىپىدىن مەملىكەتلىك مائارىپ سىستېمىسىدىكى ئىلغار كوللېكتىپ بولۇپ باهالانغان . مەكتەپنىڭ ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 23755m² . ئوقۇتۇش رايونى كۆلىمى 4320m² . مەكتەپ شتاتى 145 . 1999 - يىلدىكى رەسمى ئوقۇتقۇچى سانى 117 نەپەر ، ئوقۇغۇچى سانى 2541 نەپەر .

مەكتەپ ئادرېسى : ئۈرۈمچى شەھىرى ئىتتىپاق يولى 80 - نومۇر .

پوچتا نومۇرى : 830001 . تېلېفون : 2562354 (0991)

ئۈرۈمچى شەھەرلىك 22 - باشلانغۇچ مەكتەپ

1953 - يىلى ئۈرۈمچى شەھىرى چاڭجياڭ يولىنىڭ شىمالىي بۆلىكىدە قۇرۇلغان . ئەينى ۋاقىتتا قوشما سىنىپ ئوقۇتۇش شەكلىدىكى ئوقۇتۇشنى يولغا قويغان . 1956 - يىلى مەكتەپنى كېڭەيتكەن . بۇ مەكتەپ پۈتۈن كۈنلۈك ئوقۇتۇش تۈزۈمىدىكى خەنزۇ مەكتىپى بولۇپ ، ئوقۇتۇشتا خەنزۇ تىلى قوللىنىلىدۇ . 1999 - يىلى مەملىكەتلىك دېڭيۈكۈەن ئوقۇتۇش ئۇسۇلى تەتقىقات مەركىزىي تەرىپىدىن دېڭيۈكۈەن مائارىپ نەزەرىيىسى ۋە ئەمەلىيەت تەتقىقات بازىسى دېگەن نام بېرىلگەن . مەكتەپنىڭ ئۇل ئەسلىمىلىرى مۇكەممەل ، ئېلېكترلەشكەن ئوقۇتۇش تەجرىبە ئەسلىمىلىرى تولۇق بولۇپ ، دەرستىن سىرتقى ئەمەلىيەت بازىسى بار . 1999 - يىلى ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتى تەرىپىدىن هازىرقى زامان مائارىپ تېخنىكىسى مەكتىپى قىلىپ بېكىتىلگەن . مەكتەپنىڭ ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 10368m² ، ئوقۇتۇش رايونى كۆلىمى 5937m² . مەكتەپ شتاتى 79 نەپەر ، 1999 - يىلدىكى رەسمى ئوقۇتقۇچى سانى 69 نەپەر ، ئوقۇتۇش سىنىپى 29 ، ئوقۇغۇچى سانى 1618 نەپەر .

پوچتا نومۇری : 83000 . تېلېفون : 5830077 (0991)

سانجی خۇيزۇ ئاپتونوم ئوبلاستلىق 1 - باشلانغۇچ مەكتەپ

1957 - يىلى سانجى شەھىرى غەربىي مەدەنىيەت يولىدا قۇرۇلغان ، دەسلەپتە سانجى پېداگوگىكا مەكتىپى شۇبە باشلانغۇچ مەكتىپى دېيىلگەن . 1967 - يىلى سانجى يەنئەن باشلانغۇچ مەكتىپى دەپ ئۆزگەرتىلگەن . 1977 - يىلى ھازىرقى نامى - سانجى ئوبلاستلىق 1 - باشلانغۇچ مەكتەپكە ئۆزگەرتىلىپ ، سانجى ئوبلاستلىق مائارىپ ئىدارىسىنىڭ تەۋەلىكىدە بولغان . مەكتەپنىڭ ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 20955m² . ئوقۇتۇش رايونى كۆلىمى 7994m² . ئوقۇتۇش خەنزۇ تىلىدا ئېلىپ بېرىلىدۇ . مەكتەپ شتاتى 102 . 1999 - يىلدىكى مەخسۇس ئوقۇتقۇچى 96 نەپەر . ئوقۇغۇچى سانى 2600 نەپەر . مەكتەپ ئادرېسى : سانجى ئوبلاستى غەربىي مەدەنىيەت يولى 4 - نومۇر . پوچتا نومۇری : 831100 . تېلېفون : 2339220 (0994)

قاراماي شەھەرلىك 8 - باشلانغۇچ مەكتەپ

1977 - يىلى 9 - ئايدا قاراماي شەھىرى تارىم دەرياسى يولى شىمالى بۆلىكىنىڭ شەرقىي يان كوچا 98 - نومۇرلۇق ئورۇندا قۇرۇلغان . مەكتەپنىڭ ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 17800m² ، قۇرۇلۇش كۆلىمى 7083m² . ئوقۇتۇشتا خەنزۇ تىلى قوللىنىلىدۇ . 1989 - يىلى مەملىكەتلىك قىزىل بايراق چوڭ ئەترىتى ، 1991 - يىلى ئاپتونوم رايونلۇق لەينىڭدىن ئۆگىنىش مۇنەۋۋەر چوڭ ئەترىتى ، 1992 - يىلى ئاپتونوم رايونلۇق بالىلار ئەدەبىياتى - سەنئەتتىكى ئىلغار مەكتىپى ، 1996 - يىلى مەملىكەتلىك پىئونېرلار ئۇلگىلىك مەكتىپى دېگەن شەرەپلىك نامىلارغا ئېرىشكەن . مەكتەپ شتاتى 81 ، 1999 - يىلدىكى رەسمىي ئوقۇتقۇچى سانى 58 نەپەر ، ئوقۇتۇش سىنىپى 28 ، ئوقۇغۇچى سانى 1216 نەپەر .

مەكتەپ ئادرېسى : قاراماي شەھىرى تارىم دەرياسى يولى شىمالى بۆلەك شەرقى يان كوچا 98 - نومۇر .

پوچتا نومۇری : 834000 تېلېفون : 6222468 (0990)

شىخەنزە شەھەرلىك 1 - باشلانغۇچ مەكتەپ

شىنجاڭ ھەربى رايونى ئىشلەپچىقىرىش قۇرۇلۇش بىڭتۇەنى پەرزەنتلەر 2 - باشلانغۇچ مەكتىپى ئاساسىدا 1954 - يىلى 3 - ئايدا قۇرۇلغان . شۇ يىلى 7 ئوقۇتۇش سىنىپى ، 345 نەپەر ئوقۇغۇچىسى بار بولۇپ ، ياتاق ، تاماق بىلەن تەمىنلەش يولغا قويۇلغان ئىدى . 1955 - يىلى 1 - ئايدا مەكتەپ يېزا ئىگىلىك 8 - دېۋىزىيە پەرزەنتلەر 2 - باشلانغۇچ مەكتىپى قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن ، ئوقۇتقۇچىلارنىڭ تەمىنات تۇرۇمى ماۋاش تۇرۇمى قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . 1958 - يىلى 8 - ئايدا يېزا ئىگىلىك 8 - دېۋىزىيىسى

ئۇرۇمچى شەھەرلىك 47 - باشلانغۇچ مەكتەپ

1965 - يىلى 8 - ئاينىڭ 25 - كۈنى ئۇرۇمچى شەھىرى سىرتىنىڭ جەنۇبىي قىسمىدىكى لېتىلىق تۆز زاۋۇتىنىڭ ئائىلىلىكلەر قورۇسى ئىچىدە قۇرۇلغان . مىللىي ، خەنزۇ ئارىلاش مەكتەپ . 1981 - يىلى ساڭفاڭگۇ يولى 69 - نومۇرغا كۆچكەن . ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 10189m² ، ئوقۇتۇش رايونى كۆلىمى 2564m² . ئوقۇتۇش خەنزۇ تىلى ۋە ئۇيغۇر تىلىدا ئېلىپ بېرىلىدۇ . 1999 - يىلدىكى ئوقۇتقۇچى ، ئىشچى - خىزمەتچى سانى 49 نەپەر . ئوقۇتۇش سىنىپى 21 ، ئوقۇغۇچى سانى 732 نەپەر .

مەكتەپ ئادرېسى : ئۇرۇمچى شەھىرى ساڭفاڭگۇ يولى 69 - نومۇر .

پوچتا نومۇرى : 830006 . تېلېفون : 5812897 ، 5821847 (0991)

ئۇرۇمچى شەھەرلىك 56 - باشلانغۇچ مەكتەپ

سايباغ رايونلۇق پارتكوم ، ھۆكۈمەت ، ئاقما نوپۇس پەرزەنتلىرىنىڭ مەكتەپكە كىرىش مەسىلىسىنى ھەل قىلىش ئۈچۈن ، 1989 - يىلى ئۇرۇمچى شەھىرىنىڭ جەنۇبىي بۆلىكىدىكى يامالىق تېغىدا قۇرغان مىللىي ، خەنزۇ ئارىلاش مەكتەپ بولۇپ ، ئۇرۇمچى شەھەرلىك 56 - باشلانغۇچ مەكتەپ دەپ ئاتالغان . سايباغ رايونىغا تەۋە ، 1994 - يىلى سايباغ رايونى مەبلەغ سېلىپ 1280m² لىق ئوقۇتۇش بىناسى سېلىپ بەردى ۋە كېيىنكى يىلى ئوقۇتۇش ئەسلىھەلىرىنى تولۇقلاپ بەرگەن . بۇنىڭ بىلەن ئوقۇتۇش شارائىتى كۆرۈنەرلىك ياخشىلىنىپ ، ئوقۇتۇش سۈپىتى ئۇزلۇكسىز يۇقىرى كۆتۈرۈلگەن . نۆۋەتتە مۇنتىزىم مۇۋەپپەقىيەتلىك قۇرۇلغان كۆچمەن خەلق مەكتىپى دەپ ئېتىراپ قىلىنغان . 1999 - يىلدىكى ئوقۇتقۇچى 80 نەپەر ، ئوقۇتۇش سىنىپى 30 ، ئوقۇغۇچى سانى 1460 نەپەر .

مەكتەپ ئادرېسى : ئۇرۇمچى يامالىق تېغى چىڭفىڭ يولى .

پوچتا نومۇرى : 830006 . تېلېفون : 5858723 (0991)

ئۇرۇمچى شەھەرلىك قار لەيلىسى باشلانغۇچ مەكتىپى

1996 - يىلى سايباغ رايونلۇق ھۆكۈمەت ئاقما نوپۇس پەرزەنتلىرىنىڭ مەكتەپكە كىرىش مەسىلىسىنى ھەل قىلىش ئۈچۈن يامالىق تېغىنىڭ توڭلىتىش ئىسكىلاتى مەھەللىسىدە قۇرغان . مىللىي باشلانغۇچ مەكتەپ ، ئوقۇتۇش ئۇيغۇر تىلىدا ئېلىپ بېرىلىدۇ . مەكتەپنىڭ ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 173000m² ، قۇرۇلۇش كۆلىمى 1674m² . مەكتەپ رايون ئاتالاش پۇلى ئالمايدۇ ، قېينىچىلىقى بار بالىلارنى ھەقسىز ئوقۇتىدۇ . 1999 - يىلدىكى رەسمىي ئوقۇتقۇچى سانى 52 نەپەر . ئوقۇتۇش سىنىپى 21 ، ئوقۇغۇچى سانى 840 نەپەر .

مەكتەپ ئادرېسى : ئۇرۇمچى شەھىرى يامالىق تېغى توڭلىتىش ئىسكىلاتى مەھەللىسى 84 - نومۇر .

1844m² ، ئوقۇتۇش رايونى يەر كۆلىمى 6360m² . 1982 - يىلى ئاپتونوم رايونلۇق مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىدا ئىلغار كوللېكتىپ بولۇپ باھالانغان . 1983 - يىلى ئاپتونوم رايونلۇق ئىتتىپاق كومىتېتى تەرىپىدىن مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىدىكى نەمۇنە گۈلى دېگەن نامغا ئېرىشكەن . مەكتەپ شتاتى 91 . 1999 - يىلدىكى رەسمىي ئوقۇتقۇچىسى 82 نەپەر . ئوقۇغۇچى سانى 1710 نەپەر .

مەكتەپ ئادرېسى : ئاقسۇ شەھىرى ساغلاملىق يولى 5 - نومۇر .

پوچتا نومۇرى : 843000 . تېلېفون : 2141237 (0997)

قىزىلسۇ قىرغىز ئوبلاستلىق 1 - باشلانغۇچ مەكتەپ

1956 - يىلى 9 - ئايدا قۇرۇلغان ، ئەينى ۋاقىتتا مەكتەپتە پەقەت 1 - دىن 4 - يىللىقىچە جەمئىي 40 نەپەر ئوقۇغۇچى بار بولۇپ ، قوشما سىنىپ ئوقۇتۇشى قوللىنىلغان . تۆت يىللىقتا ئوقۇغۇچىلارغا بىرلىكتە دەرس ئۆتىلەتتى . پەقەت ئىككى نەپەر ئوقۇتقۇچى بار ئىدى . 1958 - يىلى خەنزۇ مەكتەپ يەنى ئوبلاستلىق 1 - باشلانغۇچ رەسمىي قۇرۇلغان . شۇ يىلى 1 - قارار ئوقۇغۇچىلار ئوقۇش پۈتتۈرۈپ ، قوشما سىنىپ ئوقۇتۇش شەكلى ئىياغلاشقان . 1960 - يىلى 9 - ئايدا تولۇقسىز سىنىپنى قوشۇۋېلىپ ، قىزىلسۇ ئوبلاستلىق 2 - ئوتتۇرا مەكتەپ قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . 1966 - يىلى ئوتتۇرا ۋە باشلانغۇچ مەكتەپ ئۆزئارا ئايرىلغان . ئايرىم - ئايرىم ھالدا قىزىل بايراق ئوتتۇرا مەكتىپى ۋە شەرق قىزاردى باشلانغۇچ مەكتىپى قىلىپ قۇرۇلغان . 1972 - يىلى ئوقۇغۇچى سانىنىڭ كۆپىيىشى سەۋەبىدىن ھازىرقى تاڭ نۇرى باشلانغۇچ مەكتىپى ئايرىلىپ چىققان . 1982 - يىلى قىزىلسۇ ئوبلاستلىق 1 - باشلانغۇچ مەكتەپ قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . بۇ مەكتەپ ئوبلاستقا بىۋاستە قاراشلىق باشلانغۇچ مەكتەپ بولۇپ ، ئوقۇتۇشتا خەنزۇ تىلى قوللىنىلىدۇ . 1989 - يىلى يەنە ھازىرقى مەركىزىي بالىلار باغچىسى ئايرىلىپ چىققان . 1999 - ، 1991 - يىللىرى ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك مەدەنىيەتلىك ئورۇن دېگەن نامغا ئېرىشكەن . 1998 - ، 1997 - يىللىرى ئاپتونوم رايونلۇق تەنتەربىيە ئۆلچىمىدە ئىلغار ئورۇن دېگەن نامغا ئېرىشتى . مەكتەپ شتاتى 67 . 1999 — يىلدىكى رەسمىي ئوقۇتقۇچىسى 75 نەپەر . ئوقۇغۇچى سانى 1200 نەپەر . مەكتەپنىڭ ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 27347m² ، ئوقۇتۇش ئەسلىھەلىرى 2527m² .

مەكتەپ ئادرېسى : ئاتۇش شەھىرى پامىر يولى .

پوچتا نومۇرى : 845350 . تېلېفون : 4223399 (0908)

قەشقەر شەھەرلىك 10 - باشلانغۇچ مەكتەپ

1954 - يىلى 8 - ئايدا جەنۇبىي شىنجاڭ مەمۇرى مەھكىمىنىڭ مەدەنىي - مائارىپ ، سەھىيە باشقارمىسى شىنجاڭغا كەلگەن خەنزۇ كادىرلارنىڭ پەرزەنتلىرىنىڭ ئوقۇش مەسىلىسىنى ھەل قىلىش ئۈچۈن قۇرغان باشلانغۇچ مەكتەپ بولۇپ ، ئەينى ۋاقىتتا

پەرزەنتلەر 2 - باشلانغۇچ مەكتىپى 1 - باشلانغۇچ مەكتەپ بىلەن بىرلىشىپ ، يېزا ئىگىلىك 8 - دېۋىزىيە پەرزەنتلەر مەكتىپى قىلىپ ئۆزگەرتىلىپ ، ئوقۇتۇش سىنىپى 17گە كۆپەيتىلگەن . 1965 - يىلى 9 - ئايدا يېزا ئىگىلىك 8 - دېۋىزىيە پەرزەنتلەر مەكتىپى شىخەنزە 1 - ئوتتۇرا مەكتىپىگە ئۆزگەرتىلىپ ، ئۇنىڭ ئىچىدە باشلانغۇچ ۋە ئوتتۇرا مەكتەپ تەسىس قىلىندى . 1975 - يىلى مەكتەپ نامى شىخەنزە 1 - ئوتتۇرا مەكتىپىگە ئۆزگەرتىلىپ ، باشلانغۇچ ۋە ئوتتۇرا مەكتەپ تەسىس قىلغان . 1983 - يىلى 12 - ئايدا باشلانغۇچ مەكتەپ ئايرىلىپ چىقىپ ، شىخەنزە شەھەرلىك 1 - باشلانغۇچ مەكتەپنى تەسىس قىلدى . 1984 - يىلى مەملىكەتلىك باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرى ماقالە مۇسابىقىسىدە كوللېكتىپ نومۇر بويىچە 1 - لىككە ئېرىشكەن . 1999 - يىلى مەملىكەتلىك مۇنەۋۋەر ئۆسمۈرلەر ھەربى مەكتىپى دېگەن شەرەپلىك نامغا ئېرىشتى . بۇ مەكتەپ ئۇدا بىر قانچە يىل ئاپتونوم رايونلۇق مەنىۋى مەدەنىيەتتە ئىلغار ئورۇن بولۇپ باھالانغان . 1999 - يىلدىكى مەكتەپتىكى ئوقۇتۇش سىنىپى 41 ، رەسمىي ئوقۇتقۇچى 88 نەپەر ، ئوقۇغۇچى سانى 2075 نەپەر .

مەكتەپ ئادرېسى : شىخەنزە شەھىرى .

پوچتا نومۇرى : 832000 . تېلېفون : 2015723 (0993)

بۆرتالا شەھەرلىك 1 - باشلانغۇچ مەكتەپ

1951 - يىلى بورتالا شەھىرى گولمۇتۇ يولى 53 - نومۇرلۇق قورۇدا قۇرۇلغان . مەكتەپنىڭ ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى $30228m^2$ ، قۇرۇلۇش كۆلىمى $10985m^2$. بۇ مەكتەپ «ھەقىقەتنى ئەمەلىيەتتىن ئىزدەش ، مەدەنىيەتلىك بولۇش ، ئىتتىپاق بولۇش ، يېڭىلىق يارىتىش» دېگەن مەكتەپ ئىستىلىدا چىڭ تۇرۇپ ، باشقۇرۇش تۈزۈلمىسى ۋە ئوقۇ - ئوقۇتۇش ئىسلاھاتىنى ئۈزلۈكسىز چوڭقۇرلاشتۇرغان . 1998 - يىلى بورتالا شەھەرلىك ساپا ماۋارىپىدىكى سىناق نۇقتا مەكتىپى قىلىپ بېكىتىلگەن . دەرسىتىن سىرتقى ۋاقىتتا 27 دەرسىتىن سىرتقى پائالىيەت كۇرژۇكى قۇرغان . 1998 - يىلى 8 - ئايدا ئەخلاق تەربىيە باشقارمىسى تەسىس قىلىپ ، مەخسۇس ھالدا ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئەخلاق تەربىيە خىزمىتىنى باشقۇرغان . بۇ مەكتەپ بۇرۇن ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك مۇنەۋۋەر ئائىلە باشلىقى مەكتىپى بولۇپ باھالانغان . 1999 - يىلدىكى ئوقۇتۇش سىنىپى 36 ، تەييارلىق سىنىپ 5 ، ئوقۇغۇچى سانى 2251 نەپەر ، رەسمىي ئوقۇتقۇچىسى 96 نەپەر .

مەكتەپ ئادرېسى : بورتالا شەھىرى .

پوچتا نومۇرى : 833400 . تېلېفون : 2223425 (0909)

ئاقسۇ شەھەرلىك 1 - باشلانغۇچ مەكتەپ

ئەسلىدىكى نامى ئاقسۇ شەھەرلىك ئوغۇللار 2 - مەكتىپى بولۇپ ، 1934 - يىلى قۇرۇلغان . ئوقۇتۇشتا ئۇيغۇر تىلى قوللىنىلىدۇ . مەكتەپنىڭ ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى

تاشقورغان ناهيىلىك ياتاقلىق باشلانغۇچ مەكتەپ

ئەسلى نامى تاشقۇرغان يېزىلىق ياتاقلىق توزۇمدىكى باشلانغۇچ مەكتەپ. 1983 - يىلى 9 - ئايدا تاشقۇرغان ناھىيە بازىرىدا قۇرۇلغان. ئوقۇغۇچىلار 12 يېزا (مەيدان) دىكى نامرات دېھقان، چارۋىچىلارنىڭ بالىلىرى بولۇپ، بارلىق خىراجەت دۆلەت تەرىپىدىن چىقىرىلغان. 1987 - يىلى تاشقۇرغان ناھىيىلىك ياتاقتا يېتىش توزۇمىدىكى باشلانغۇچ مەكتەپ (ئاپتونوم ناھىيىلىك ئىجتىمائىي پاراۋانلىق مەكتىپى) قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن. مەكتەپنىڭ ئىگىلىگەن كۆلىمى 33275m²، ئوقۇتۇش رايونى كۆلىمى 2156m²، ئوقۇتۇش ئۈيغۇر تىلىدا ئېلىپ بېرىلىدۇ. پارتىيە ياچېيكىسى، ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى، ئىتتىپاق ياچېيكىسى قاتارلىق تەشكىللەرنىڭ قۇرۇلۇشى مۇكەممەل، مەكتەپ شتاتى 42. 1999 - يىلدىكى رەسمىي ئوقۇتقۇچى سانى 22 نەپەر، ئوقۇتۇش سىنىپى 11، ئوقۇغۇچى سانى 408 نەپەر.

مەكتەپ ئادرېسى: تاشقۇرغان ناھىيىلىك جۇڭگو - پاكىستان دوستلۇق يولى 45 - نومۇر.

پوچتا نومۇرى: 845250. تېلېفون: 3421412 (0998)

قەشقەر يېڭىشەھەر ناھىيىلىك 2 - باشلانغۇچ مەكتەپ

1934 - يىلى ئەنگلىيىلىك سودىگەر قۇرغان دىنىي مەكتەپ - شاتلىق مەدرىسى ئاساسىدا قۇرۇلغان. ئەينى ۋاقىتتا پەقەت 9 يېتىم بالا بار ئىدى، كېيىن مىللىتارىست ماجۇڭىيىڭ شىنجاڭغا كىرگەندىن كېيىن چېركاۋنى كۆيدۈرۈۋەتكەن، شۇ جايدىكى خەنزۇ شەھەر ئاھالىلىرى يېڭىشەھەر مائارىپىنى قوتۇلدۇرۇۋېلىش ئۈچۈن ئەينى ۋاقىتتىكى شاتلىق مەدرىسىنى يېڭىشەھەر مەكتىپى قىلىپ ئۆزگەرتكەن ھەم مەبلەغ توپلاپ مەكتەپنى شەھەر سىرتىدىكى بۇتخانا يېنىغا يۆتكىگەن. كېيىن ئاستا - ئاستا تەرەققىي قىلىپ رايون قارمىقىدىكى قىزلار مەكتىپىگە ئايلىنىپ، بىردىنبىر قىزلار مەكتىپى بولۇپ قالغان. 1939 - يىلى 3 - ئايدا پارتىيە ئەزاسى ۋۇجنجۇن ۋە جاۋشىنيا قاتارلىق يولداشلار قىزلار مەكتىپىنىڭ رەھبەرلىك خىزمىتىنى ئۈستىگە ئېلىپ، دۆلەتنىڭ ياپونغا قارشى تۇرۇپ ۋەتەننى قۇتقۇزۇش ھەرىكىتى ئۈچۈن ئاكتىپ تۆھپە قوشقان. 1937 - يىلى مەكتەپنىڭ ئوقۇغۇچى سانى 180 گە يەتكەن. دەرسلىك ماتېرىيالىنى ئۆزلىرى تۈزگەن. نۇرغۇن ئوقۇغۇچىلار پۈتتۈرگەندىن كېيىن دىخۇا شەھەرلىك ھاۋا ئارمىيىسى مەكتىپى، ھەربىي مەكتەپلەرگە ئىمتىھان بېرىپ ئۆتۈپ، ئازادلىق ۋە شىنجاڭنى قۇرۇشنىڭ ئاساسى كۈچى بولۇپ قالغان. ئازاد بولۇش ھارپىسىدا مەكتەپ نامىنى تىنچلىق مەكتىپى قىلىپ ئۆزگەرتكەن. ئازاد بولغاندا، تىنچلىق مەكتىپى بىلەن شىنجاڭ 2 - كورپوسنىڭ ئارمىيىسىگە ئەگىشىپ يۆتكىلىدىغان باشلانغۇچ مەكتەپنىڭ بىر قىسىم ئوقۇغۇچىلىرى قوشۇلۇپ، يېڭىشەھەر ناھىيىلىك 2 - باشلانغۇچ مەكتەپ بولۇپ قۇرۇلغان. مەكتەپنىڭ ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 15733m² بولۇپ، ھەرخىل ئوقۇتۇش ئەسلىھەلىرى تولۇق. 1996

جەنۇبىي شىنجاڭ كادىرلار پەرزەنتلىرى مەكتىپى دەپ ئاتىلاتتى . ئوقۇغۇچىلار قەشقەر ، قىزىلسۇ ئوبلاستى ۋە خوتەندىن كېلىدىغان بولۇپ ، بارلىق ئوقۇغۇچىلار ياتاقتا ياتقان . پۈتۈنلەي يېپىق شەكىلدىكى تەربىيىلەش ، پەرۋىش قىلىش ، باشقۇرۇش ئېلىپ بېرىلغان . 1966 ــ يىلى مەدەنىيەت ئىنقىلابى باشلىنىپ ، پەرۋىش قىلىش تۈزۈمى ئەمەلدىن قالدۇرۇلغان . 1972 - يىلدىن 1978 - يىلغىچە قەشقەر شەھەرلىك مائارىپ ئىدارىسىنىڭ باشقۇرۇشىدا بولۇپ ، قەشقەر شەھەرلىك 10 - باشلانغۇچ مەكتەپ قېلىپ ئۆزگەرتىلگەن ، 1973 - يىلى 8 - ئايدا قەشقەر شەھەرلىك 8 - باشلانغۇچ مەكتەپنىڭ خەنزۇ سىنىپى قوشۇۋېتىلگەن . 1979 - يىلى 10 - ئايدا مەكتەپ قەشقەر شەھەرلىك مەمۇرى مەھكىمە مائارىپ باشقارمىسى تەرىپىدىن ئىدارە قىلىنىپ ، قەشقەر 10 - باشلانغۇچ مەكتىپى دەپ ئاتالغان . 1980 - يىلى 8 - ئايدا جەنۇبىي شىنجاڭ قۇرۇلۇش شىركىتى پەرزەنتلەر مەكتىپى بۇ مەكتەپكە قوشۇۋېتىلگەن . شۇ يىلى ئاپتونوم رايونلۇق نۇقتىلىق باشلانغۇچ مەكتەپ قىلىپ بېكىتىلگەن . 1998 - يىلى ئاپتونوم رايونلۇق مەدەنىيەتلىك ئورۇن بولۇپ باھالانغان . 1999 - يىلى ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتى تەرىپىدىن ھازىرقى زامان مائارىپ تېخنىكىسى تەجرىبە مەكتىپى قىلىپ بېكىتىلگەن . مەكتەپنىڭ ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 40000m² ، ئوقۇتۇش رايونى كۆلىمى 8645m² ، ئوقۇتۇش خەنزۇ تىلىدا ئېلىپ بېرىلىدۇ . قەشقەر ۋىلايەتلىك مائارىپ كومىتېتىغا بىۋاستە قارايدۇ . 1999 ــ يىلدىكى ئوقۇتقۇچى ، ئىشچى - خىزمەتچىسى سانى 103 نەپەر ، ئوقۇتۇش سىنىپى 38 ، ئوقۇغۇچى سانى 2195 نەپەر .

مەكتەپ ئادرېسى : قەشقەر شەھىرى .

پوچتا نومۇرى : 844000 . تېلېفون : 2556305 (0988)

مەكىت ناھىيىلىك 1 - باشلانغۇچ مەكتەپ

1938 - يىلى مەكىت ناھىيە بازىرىنىڭ مەركىزىدە قۇرۇلغان بولۇپ ، مەكتەپ نامى مەكىت ناھىيىلىك قىزلار مەكتىپى ئىدى . ئەينى ۋاقىتتا پەقەت 2 سىنىپ ، 62 نەپەر ئوقۇغۇچى ، 4 نەپەر ئوقۇتقۇچى ، ئىشچى - خىزمەتچى بار ئىدى . 1968 - يىلى قىزلار مەكتىپى بىلەن ئۇيغۇر ئوغۇللار مەكتىپى بىرلىشىپ ، مەكىت ناھىيىلىك 1 - باشلانغۇچ مەكتەپ رەسمىي قۇرۇلغان . 1973 - يىلى ناھىيىلىك 1 - ئوتتۇرا مەكتەپ بىلەن بىرلىشىپ ، 1979 - يىلى ئىككى مەكتەپ ئايرىلغان . مەكتەپنىڭ ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 16650m² ، ئوقۇتۇشتا ئىشلىتىلىدىغىنى 5000m² ، ئوقۇتۇشتا ئۇيغۇر تىلى قوللىنىلىدۇ . مەكتەپ شتاتى 59 . 1999 - يىلدىكى رەسمىي ئوقۇتقۇچى سانى 53 نەپەر . ئوقۇتۇش سىنىپى 24 ، ئوقۇغۇچى سانى 1264 .

مەكتەپ ئادرېسى : مەكىت ناھىيىلىك يېڭىبازار يولى .

پوچتا نومۇرى : 844700 . تېلېفون : 7842155 (0988)

مەكتەپ ئادرېسى : خوتەن شەھرى قۇرۇلۇش يولى 2 - نومۇر .
پوچتا نومۇرى : 848000 . تېلېفون : 2022008 (0903)

چۆچەك شەھەرلىك 2 - باشلانغۇچ مەكتەپ

ئەسلى نامى چۆچەك شەھەرلىك خەلق باشلانغۇچ مەكتىپى ، 1905 - يىلى قۇرۇلغان . چۆچەك شەھەر مەركىزي كوچىسى نىياڭنياڭ بۇتخانىسىدا تەسىس قىلىنغان مەكتەپ ، 1917 - يىلى خەلق باشلانغۇچ مەكتىپى قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . بۇ ۋاقىتتا چۆچەكتە پەقەت مۇشۇ بىرلا خەلق باشلانغۇچ مەكتىپى بار ئىدى . 1922 - يىلى رايون قارمىقىدىكى 1 - مەركىزي باشلانغۇچ مەكتەپ قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . 1935 - يىلى مەركىزي باشلانغۇچ مەكتەپ تەرەققي قىلىپ تولۇق ، تولۇقسىز ، باشلانغۇچ سىنىپلىرى تولۇق بولغان ، بىر ئادەتتىكى باشلانغۇچ پېداگوگىكا سىنىپى بولغان 12 سىنىپى بار ھالەتكە يېتىپ ، چۆچەكتىكى بىردىنبىر كۆلىمى بىر قەدەر چوڭ بولغان خەنزۇ مەكتەپ بولۇپ قالغان . 1955 - يىلى مەكتەپ بۆلۈنگەن . بۆلۈنۈپ چىققىنى ھازىرقى شەھەرلىك 1 - مەكتەپ ، ئەسلىدىكى مەكتەپ ئىسمى 2 - باشلانغۇچ مەكتەپ قىلىپ ئۆزگەرتىلىپ ھازىرغا قەدەر قوللىنىۋاتىدۇ . 1999 - يىلى بالىلار باغچىسى قۇرۇلۇپ ، چۆچەك شەھەردىكى تۇنجى بالىلار باغچىسى بىلەن باشلانغۇچ مەكتەپ يۇرۇشلەشتۇرۇلگەن مەكتەپ بولۇپ قالغان . مەكتەپنىڭ ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 5500m² ، ئوقۇتۇش رايونى كۆلىمى 3300m² . ئوقۇتۇش خەنزۇ تىلىدا ئېلىپ بېرىلىدۇ . ئاپتونوم رايون بويىچە تازىلىقتا قىزىل بايراقدار ئورۇن ، مەملىكەتلىك قىزىل بايراق چوڭ ئەترىتى قاتارلىق شەرەپلىك نامىلارغا ئېرىشكەن . 1999 - يىلدىكى رەسمىي ئوقۇتقۇچى سانى 72 نەپەر ، ئوقۇغۇچى سانى 1400 نەپەر .

مەكتەپ ئادرېسى : چۆچەك شەھرى شىنخۇا يولى .
پوچتا نومۇرى : 834700 تېلېفون : 6222577 (0901)

چاپچال شىبە ئاپتونوم ناھىيىسى 1 - باشلانغۇچ مەكتەپ

شىبە ئۆسمۈرلىرى مەركەزلەشكەن پۈتۈن كۇنلۇك تۇزۇمىدىكى باشلانغۇچ مەكتەپ . چىڭ سۇلالىسى گۈاڭشۈنىڭ 7 - يىلى (مىلادى 1882 - يىلى) قۇرۇلغان . جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتى قۇرۇلغاندىن كېيىن بىر قانچە قېتىم كۆچۈپ ، 1982 - يىلى ئەسلىدىكى ناھىيىلىك 2 - باشلانغۇچ مەكتەپ شىبە ، خەنزۇ مەكتەپلىرىگە ئايرىلىپ ، ھازىرقى ئىسمى قوللىنىلغان . مەكتەپنىڭ ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 30000m² ، قۇرۇلۇش كۆلىمى 1991m² . باغچا شەكىلدە قۇرۇلغان مەكتەپ ھېسابلىنىدۇ . يېقىنقى يىللاردىن بۇيان «ئاھاڭغا قاراپ خەت تونۇش ، بالدۇر ئوقۇپ يېزىش» ، «ھازىرقى زامان باشلانغۇچ مەكتەپ ماتېماتىكىسى» ، «نىشانلىق ئوقۇتۇش» قاتارلىق كۆپ خىل ئوقۇتۇش ئىسلاھاتى تەجرىبىلىرىنى ئېلىپ بارغان . «سەممى ، تىرىشچان ، ئىتتىپاق ، يۇقىرىغا ئۆرلەيدىغان

ـ يىللى ئاپتونوم رايون بويىچە دېموكراتىك باشقۇرۇشتىكى ئىلغار ئورۇن بولۇپ باھالانغان . 1999 ـ يىلى ئاپتونوم رايونلۇق مەدەنىيەتلىك ئورۇن بولۇپ باھالانغان . 1999 ـ يىلدىكى ئوقۇتقۇچى ، ئىشچى ـ خىزمەتچىسى 54 نەپەر ، ئوقۇتۇش سىنىپى 28 ، ئوقۇغۇچى سانى 1258 نەپەر .

مەكتەپ ئادرېسى : قەشقەر شەھرى يېڭىشەھەر ناھىيىسى ،

پوچتا نومۇرى : 844000 . تېلېفون : 6572453 (0998)

خوتەن شەھەرلىك 1 ـ باشلانغۇچ مەكتەپ

بۇرۇن 1 ـ خەلق مەكتىپى ، ئىلايەتلىك 2 ـ ئوتتۇرا مەكتەپ شۆبە باشلانغۇچ مەكتىپى ، قىزىل قوغدىنىۋچى ئەسكەرلەر مەكتىپى دېگەن نامىلارنى ئىشلەتكەن . 1883 ـ يىلى قۇرۇلغان ، شۇ جايدىكى تۇنجى ھۆكۈمەت مەكتىپى ئىدى . ئۇيغۇر ، خەنزۇ ئارىلاش مەكتەپ بولۇپ ، ئوقۇتۇش مەزمۇنىدا كوچىزى ، مىڭزى تەلىماتى ئاساس قىلىنغان . 1914 ـ يىلى خوتەندە تارقىلىشچان يۇقۇملۇق كېسەل پەيدا بولغانلىقى ئۈچۈن تاقالغان . 1918 ـ يىلى ئوقۇتۇش ئەسلىگە كەلگەن بولۇپ ، ئورنى خوتەن گارنىزۇنىدا ئىدى . 1934 ـ يىلى ماخۇسەن خوتەننى بېسىۋالغاندا مەكتەپ ھازىرقى خوتەن ناھىيىلىك 2 ـ ئوتتۇرا مەكتەپنىڭ ئورنىغا كۆچۈرۈلگەن . 1938 ـ يىلى خەنزۇ مەكتەپ قىلىنىپ ، 1 ـ خەلق مەكتىپى دەپ ئاتالغان . مەكتەپ ئادرېسى ھازىرقى خوتەن 1 ـ باشلانغۇچنىڭ ئورنىدا بولۇپ ، خوتەن ئىلايىتىدىكى بىرىنچى خەنزۇ تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدىغان مەكتەپ بولۇپ قالغان . 1948 ـ يىلى مەكتەپ تەرەققىي قىلىپ 4 سىنىپ ، 110 ئوقۇغۇچى (5 ـ 1 ـ يىللىققىچە) غا يېتىپ ، ئانا تىل (خەنزۇ تىلى) ، ماتېماتىكا ، تەبىئەت ، جۇغراپىيە ، جۇڭگو تارىخىي ، گۈزەل ـ سەنئەت (رەسىم ، ناخشا ئېيتىش ، تەنتەربىيە) دەرسلىكلىرىنى تەسىس قىلغان . 1950 ـ يىلى 6 ـ ئايدا 1 ـ خەلق مەكتىپى خوتەن ناھىيە قارمىقىدىكى 3 ـ باشلانغۇچ قىلىپ ئۆزگەرتىلىپ ، خەنزۇ تىلىدا دەرس ئۆتۈلگەن . 1960 ـ يىلى خوتەن ئىلايەتلىك 2 ـ ئوتتۇرا مەكتەپ شۆبە باشلانغۇچ مەكتىپى ، كېيىن يەنە خوتەن ئالىي مەھكىمىسىگە بۆلۈنۈپ قاراشلىق باشلانغۇچ مەكتەپ قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . 1966 ـ يىلى خوتەن ئالىي مەھكىمىسىگە قىزىل قوغدىنىۋچىلار مەكتىپى ، 1978 ـ يىلى خوتەن ئىلايەتلىك 1 ـ باشلانغۇچ ، 1984 ـ يىلى خوتەن شەھرى قۇرۇلغاندىن كېيىن خوتەن شەھەرلىك 1 ـ باشلانغۇچ مەكتەپ قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . 1990 ـ يىلى 5 ـ ئايدا ياپونىيەنىڭ مەبلىغى بىلەن يېڭىدىن قۇرۇلغان خوتەن شەھەرلىك 1 ـ باشلانغۇچ مەكتەپنىڭ ئوقۇتۇش رايونى پۈتۈنلەي پۈتكەن . شەھەرلىك پاراۋانلىق ئورنى ، شەھەرلىك 1 ـ باشلانغۇچ ، شەھەرلىك 2 ـ باشلانغۇچ قوشۇلۇپ ، بالىلار تەربىيە مەركىزى بولغان . مەكتەپنىڭ ئىگىلىگەن كۆلىمى 24766m² ، ئوقۇتۇش ئەسلىھەلىرى كۆلىمى 7385m² . مەكتەپ شتاتى 77 ، 1999 ـ يىلدىكى رەسمىي ئوقۇتقۇچى سانى 82 نەپەر ، ئوقۇغۇچى سانى 1800 نەپەر .

ئادەتتىكى ئوتتۇرا مەكتەپلەر مائارىپى

ئادەتتىكى ئوتتۇرا مەكتەپلەر مائارىپى

1949 - يىلى شىنجاڭدا پەقەت 9 ئوتتۇرا مەكتەپ بار ئىدى . (بۇنىڭ ئىچىدە 4 تولۇق ئوتتۇرا ، 5 تولۇقسىز ئوتتۇرا) يەنە كېلىپ بەش ئوتتۇرا مەكتەپ ، ئۇلكە مەركىزىي دىخۇاغا (هازىرقى ئۈرۈمچى) مەركەزلىشىپ قالغان . ئوتتۇرا مەكتەپنىڭ ئوقۇغۇچى سانى 2925 نەپەر . بۇنىڭ ئىچىدە ئاز سانلىق مىللەت 1891 نەپەر . جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتى قۇرۇلغاندىن كېيىن سوتسىيالىستىك زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇش ئىشلىرىنىڭ تەرەققىياتىغا ئەگىشىپ ، ئادەتتىكى ئوتتۇرا مەكتەپ مائارىپى پوختا قەدەمدە تەرەققىي قىلىشقا باشلاپ ، 1958 - يىلى ھەرقايسى ناھىيىلەردە ئوتتۇرا مەكتەپ بولۇش ئاساسى جەھەتتىن ئىشقا ئاشۇرۇلدى . 1965 - يىلى پۈتۈن شىنجاڭدا قۇرۇلغان ئوتتۇرا مەكتەپ 339 غا يەتكەن . بۇنىڭ ئىچىدە تولۇق ئوتتۇرا 97 ، تولۇقسىز ئوتتۇرا 242 ، ئوقۇغۇچى سانى 121770 نەپەر . بۇنىڭ ئىچىدە ئاز سانلىق مىللەت ئوقۇغۇچىلىرى 75934 نەپەر بولۇپ ، ئوتتۇرا مەكتەپ ئومۇمىي ئوقۇغۇچى سانىنىڭ 62.36 % نى تەشكىل قىلىدۇ . «مەدەنىيەت ئىنقىلابى» دىكى 10 يىللىق مالىمانچىلىق ئادەتتىكى ئوتتۇرا مەكتەپلەر مائارىپىغا ئېغىر بالايىئاپەتلەرنى كەلتۈرگەن . 1979 - يىلدىن كېيىن يەنە سالماق قەدەم بىلەن ساغلام تەرەققىي قىلىش يولىغا قاراپ ماڭغان . 1985 - يىلى ئادەتتىكى ئوتتۇرا مەكتەپ 2147كە يەتكەن . بۇنىڭ ئىچىدە تولۇق ئوتتۇرا 794 ، تولۇقسىز ئوتتۇرا 1353 . 1987 - يىلى ئادەتتىكى ئوتتۇرا مەكتەپلەرنىڭ ئوقۇغۇچى سانى 1046403 بولۇپ ، تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرى 270586 نەپەر ، تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرى 775717 نەپەرگە يەتكەن . 20 - ئەسىرنىڭ 80 - يىللىرىنىڭ ئوتتۇرا مەزگىلىدىن بۇيان ، ئاپتونوم رايون ئوتتۇرا دەرىجىلىك مائارىپ قۇرۇلمىسىنى تەڭشەش ، ئوتتۇرا دەرىجىلىك كەسپىي تېخنىكا مائارىپىنى زور كۆچ بىلەن تەرەققىي قىلدۇرۇش ، ئادەتتىكى تولۇق ئوتتۇرىنىڭ تەرەققىياتىنى كونترول قىلىپ ، ئادەتتىكى تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپلەرنى قۇرۇشنى كۆچەيتىش قاتارلىقلار ، مەركەزلەشتۇرۇپ مەكتەپ قۇرۇش ، مىللىي ، خەنزۇ ئارىلاش مەكتەپ ، ئاز سانلىق مىللەتلەر ئارىلاش مەكتەپ قۇرۇش ، چارۋىچىلىق رايونلىرىدا ياتاقتا يېتىش تۈزۈمىدىكى مەكتەپلەرنى قۇرۇش شەكلى ئارقىلىق مەكتەپنىڭ ئورۇنلىشىشىنى تەڭشىگەن . مەكتەپ سانىدا ئازلاش كۆرۈلگەن بولسىمۇ لېكىن ، مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچى سانى يىلدىن - يىلغا كۆپەيگەن . مائارىپ سۇپىتى ۋە ئۇنۇمى بارغانسېرى يۇقىرى كۆتۈرۈلگەن . 1999 - يىلى رايونىمىزدىكى ئادەتتىكى ئوتتۇرا مەكتەپ 1725 (تولۇق ئوتتۇرا 488 ، تولۇقسىز ئوتتۇرا 1237) ، مەكتەپنىڭ ئوقۇغۇچى سانى 1062380 نەپەر (تولۇق ئوتتۇرا

بولۇش» تەك مەكتەپ ئىستىلى تىكلىنىپ، ئوقۇتۇش ئۇنۇمى ئۇزلۇكسىز يۇقىرى كۆتۈرۈلگەن. 1987 - يىلى مەملىكەتلىك ئاۋانگارت ئۆسمۈرلەر ئەترىتى خىزمەت گۇرۇپپىسى كومىتېتى تەرىپىدىن «قىزىل بايراق چوڭ ئەترىتى» دېگەن شەرەپلىك نامغا ئېرىشتى. 1999 - يىلىدىكى رەسمىي ئوقۇتقۇچى سانى 41 نەپەر، ئوقۇتۇش سىنىپى 12، ئوقۇغۇچى سانى 551 نەپەر.

مەكتەپ ئادرېسى: چاپچال ناھىيىسى ناھىيە بازىرى باغچا كوچىسى.

پوچتا نومۇرى: 835300 تېلېفون: 3622571 (0999)

ئوتتۇرا ئوقۇتقۇچىسى 7024 نەپەر ، تولۇقسىز ئوتتۇرا (مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرى 28903 نەپەر) نەپەرا بولغان .

شىنجاڭ تەجرىبە ئوتتۇرا مەكتەپ

ئۇرۇمچى شەھىرى يەنئەن يولى 3 - نومۇرغا جايلاشقان . مىللىي ، خەنزۇ ئارىلاش ئوقۇيدىغان پۈتۈن كۇنلۇك تۈزۈمدىكى مۇكەممەل ئوتتۇرا مەكتەپ . ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك نۇقتىلىق ئوتتۇرا مەكتەپ . 1956 - يىلى قۇرۇلغان بولۇپ ، شىنجاڭ پېداگوگىكا ئىنستىتۇتى شۆبە ئوتتۇرا مەكتىپى ، شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتى شۆبە ئوتتۇرا مەكتىپى ، ئۇرۇمچى تەجرىبە ئوتتۇرا مەكتىپى ، ئۇرۇمچى شەھەرلىك 17 - ئوتتۇرا مەكتەپ قاتارلىق نامالارنى ئىشلىتىپ ، 1995 - يىلدىن باشلاپ ھازىرقى نامىنى قوللانغان . 1996 - يىلدىن باشلاپ خەنزۇ تىلى بۆلۈمىنىڭ «تەبىئىي پەن تەجرىبە سىنىپى» ۋە ئۇيغۇر تىلى بۆلۈمىنىڭ «قوش تىللىق ئوقۇتۇش سىنىپى» پۈتۈن شىنجاڭدىن ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىشقا قاراپ يۇزلەنگەن . مەكتەپنىڭ ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى $24664m^2$. 1956 - يىلدىن بۇيان 8000 دىن ئارتۇق ئوقۇغۇچى تەربىيىلىگەن . نۇرغۇن ئوقۇتقۇچىلار مەملىكەت ۋە ئاپتونوم رايوندا ھەرخىل شەرەپلىك نامالارغا ئېرىشكەن . 1999 - يىل 189 ئوقۇتقۇچى ، ئىشچى - خىزمەتچى ، 128 نەپەر رەسمىي ئوقۇتقۇچىسى بار ئىدى (ئالىي دەرىجىلىك ئوقۇتقۇچى 54 نەپەر) . ئوقۇغۇچى سانى 2055 نەپەر بولۇپ ، 39 ئوقۇتۇش سىنىپىغا بۆلۈنگەن .

مەكتەپ ئادرېسى : ئۇرۇمچى شەھىرى يەنئەن يولى 3 - نومۇر .

پوچتا نومۇرى : 830001 ، تېلېفون : 2866242 (0991)

ئۇرۇمچى شەھەرلىك 1 - ئوتتۇرا مەكتەپ

مەكتەپ قۇرۇلۇپ ھازىرغا قەدەر يۇز يىللىق تارىخقا ئىگە . شىنجاڭدا ئەڭ بالدۇر قۇرۇلغان ئوتتۇرا مەكتەپ ھېسابلىنىدۇ . ئاساسى بولغان بودا بىلىم يۇرتى 1891 - يىلى 8 - ئاينىڭ 14 - كۈنى قۇرۇلغان بولۇپ ، ئەينى ۋاقىتتىكى شىنجاڭدىكى ئەڭ يۇقىرى بىلىم يۇرتى ھەم كېجۇ ئىمتىھانىدىن ئۆتكەنلەرنى تاللايدىغان ئورۇن ئىدى . تۆت كىتاب ، بەش دەستۇر ، خەت مەشىقى قاتارلىقلار دەرسلىك قىلىپ ئۆتۈلۈپ ، كېجۇ تۈزۈمىگە ماسلاشقان خادىملارنى تەربىيىلەيتتى . مەكتەپ ئادرېسى ئۇرۇمچى شىمالىي كۆۋرۈك (ھازىرقى 1 - ئوتتۇرا) دە بولۇپ ، شىنجاڭ مەدەنىيەت ئىشلىرىنىڭ تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرگەن . ئەينى ۋاقىتتىكى شىنجاڭدىكى مائارىپ ساھەسىدىكى ئەربابلارنىڭ كۆپ قىسمى بودا بىلىم يۇرتىنىڭ ئوقۇغۇچىلىرى ئىدى . 1906 - يىلى شىنجاڭ ئۆلكە قارامۇقەدىكى ئوتتۇرا دەرىجىلىك مەكتەپ قىلىپ ئۆزگەرتىلدى . مەكتەپ ئۆزگەرتىلگەندىن كېيىن ئوتتۇرا مەكتەپ سىنىپى ۋە پېداگوگىكا سىنىپىنى بىردىن ئاچقان ، ئوقۇتقۇچى 11 نەپەر ، ئوقۇغۇچى 112 نەپەر ئىدى . يېڭىدىن قۇرۇلغان پەنلەر

ئـوقۇغۇچى سانى 189037 نەپەر ، تولۇقسىز ئوتتۇرىنىڭ ئوقۇغۇچى سانى 873343 نەپەر) . بۇنىڭ ئىچىدە ئاز سانلىق مىللەت ئوقۇغۇچىلىرى 691625 نەپەر ، تولۇق ئـوتـتۇرىنىڭ ئوقۇغۇچى سانى 89411 نەپەر ، تولۇقسىز ئوتتۇرىنىڭ 602214 نەپەر بولۇپ ، ئوتتۇرا مەكتەپ ئومۇمىي ئوقۇغۇچى سانىنىڭ 65.1 % نى تەشكىل قىلىدۇ . ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ئادەتتىكى تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپلەردە ئۇيغۇر ، خەنزۇ ، قازاق ، قىرغىز ، موڭغۇل ، شىبە ، روستىن ئىبارەت 7 خىل تىلدا ئوقۇتۇش ئېلىپ بېرىلغان . 1999 - يىلى ئاز سانلىق مىللەت تىلىدا ئوقۇتۇش ئېلىپ بارىدىغان ئوتتۇرا مەكتەپ 873 (تولۇق ئوتتۇرا 231 ، تولۇقسىز ئوتتۇرا 642) بولۇپ ، ئادەتتىكى ئوتتۇرا مەكتەپ ئومۇمىي سانىنىڭ 50.6 % نى ئىگەللەيدۇ . مىللىي ، خەنزۇ ئارىلاش ئوتتۇرا مەكتەپ 101 (تولۇق ئوتتۇرا 24 ، تولۇقسىز 77) ، چارۋىچىلىق رايونلىرىدىكى ياتاقتا يېتىش تۈزۈمىدىكى ئوتتۇرا مەكتەپ 116 (تولۇق ئوتتۇرا 8 ، تولۇقسىز 108) ، مەكتەپنىڭ ئوقۇغۇچى سانى 41386 نەپەر (تولۇق ئوتتۇرىدا 2187 نەپەر ، تولۇقسىز ئوتتۇرا 39199 نەپەر) . ھۆكۈمەت ماۋارىپ تارماقلىرى ئادەتتىكى ئوتتۇرا مەكتەپلەرنىڭ ئاز سانلىق مـىـلـلـەت تىل يېزىقتىكى ئوقۇتۇش ماتېرىياللىرى قۇرۇلۇشىغا ئىنتايىن ئەھمىيەت بەرگەن . 1956 - يىلى شىنجاڭ ماۋارىپ نەشرىياتى قۇرۇلغاندىن كېيىن ، مەملىكەت بـويـىـچـە بـىـر تـۈتاش تۈزۈلگەن ماتېرىياللارنى ئاساس قىلىپ ئادەتتىكى دەرسلىك ماتېرىياللىرىنى نەشىر قىلغان . ئەدەبىيات ، خەنزۇ تىلى ، ئىدىيە - سىياسىي ، مۇزىكا ، رەسـىـم ، مـىـلـلـەتلەر ئىتتېپاقلىقى ، مىللىي سىياسەت قاتارلىق كونكرېت يەرلىك ئالاھىدىلىككە ئىگە ئوقۇتۇش ماتېرىياللىرىنى ئۆزى تۈزۈپ نەشىر قىلغان . نۆۋەتتە ، ئـادەتـتـىـكـى ئـوتـتـۇرا مەكتەپ ئاز سانلىق مىللەت تىلىدىكى ئوقۇتۇش ماتېرىياللار سـىـسـتـېـمـىـسـى پۈتۈنلەي شەكىللەنگەن . 1966 - يىلدىن بۇرۇن ئادەتتىكى ئوتتۇرا مەكتەپنىڭ ئوقۇتۇش تۈزۈمى «3.3» لۈك تۈزۈم (يەنى تولۇقسىز ، تولۇق ھەرقايسى 3 يىل) ئىدى . 1978 - يىلى «3.2» لىك تۈزۈم (تولۇقسىز 3 يىل ، تولۇق 2 يىل) گە ئۆزگەرتىلگەن . 1983 - يىلى كۆز پەسلىدە قايتىدىن 3.3 لىك تۈزۈم يولغا قويۇلغان . 1981 - يىلى 12 - ئايدا ، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ تەستىقلىشى بىلەن ، 28 ئـوتـتـۇرا مەكتەپ ئاپتونوم رايونىمىزدىكى دەسلەپكى قەدەمدە ياخشى قۇرۇلغان ، نۇقتىلىق ئوتتۇرا مەكتەپ قىلىپ بېكىتىلىپ ، كېيىن يەنە 2 سى كۆپەيتىلگەن . بۇ 30 ئوتتۇرا مەكتەپ ئىچىدە ئاز سانلىق مىللەت تىلىدا دەرس بېرىلىدىغىنى 14 ، مىللىي ، خەنزۇ ئارىلاش مەكتەپ 4 ، خەنزۇ تىلىدا دەرس بېرىلىدىغىنى 12 . ئادەتتىكى تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلار قوشۇنىنىڭ تەرەققىياتى ئىنتايىن تېز بولغان . 1949 - يىلى ئاپتونوم رايونىمىزدىكى رەسمىي ئوقۇتقۇچىلار 172 نەپەر . بۇنىڭ ئىچىدە ئاز سانلىق مىللەت ئوقۇتقۇچىلىرى 94 نەپەر ئىدى . 1999 - يىلىغا كەلگەندە رەسمىي ئوقۇتقۇچى 72195 (تولۇق ئوتتۇرا ئوقۇتقۇچىسى 61573 نەپەر ، تولۇقسىز ئوتتۇرىنىڭ 56522 نەپەر)گە كۆپەيگەن . بۇنىڭ ئىچىدە ئاز سانلىق مىللەت ئوقۇتقۇچىلىرى 35927 (تولۇق

1935- ، 1937-يىللىرى مەكتەپ ئوقۇش پۈتتۈرىدىغان سىنىپتىن 280 نەپەردىن ئارتۇق ئوقۇغۇچىنى تاللاپ سوۋېت ئىتتىپاقىغا پەلسەپە ، ئىقتىساد، يېزا - ئىگىلىك ، چارۋىچىلىق ، دوختورلۇق ، سۇچىلىق قاتارلىق كەسىپلەردە سىستېمىلىق ئۆگىنىشكە ئەۋەتكەن . 1935 - يىلدىن 1941 - يىلغىچە بولغان 6 يىلدىن ئارتۇق ۋاقىت ئىچىدە كومۇنىستلار ھەمدە نۇرغۇن ۋەتەنپەرۋەر ئىلغار زاتلارنىڭ دەرس بېرىشى بىلەن 1 - ئوتتۇرا مەكتەپ ھەرقايسى جەھەتلەردە كۆرۈنەرلىك نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈرگەن . شىنجاڭنىڭ ياپونغا قارشى تۇرۇپ ۋەتەننى قوتقۇزۇش ھەرىكىتىنىڭ ئاۋانگارتلىرى بولغان . بۇ مەزگىلدە مەكتەپ يەنە نۇرغۇن ئىنقىلابى كادىرلارنى يېتىشتۈرۈپ چىقارغان . 1942 - يىلدىن 1944 - يىلغىچە شىنىڭ شىسەي مەكتەپكە قارىتا فاشىستىك ھۆكۈمرانلىق يۈرگۈزۈپ ، نۇرغۇن ئوقۇتقۇچى - ئوقۇغۇچىلارنى تۇرمىگە سولىغان . بۇنىڭ بىلەن مەكتەپ يېرىم پالەچ ھالەتكە چۈشۈپ قالغان . 1944 - يىلى شىنىڭ شىسەي شىنجاڭدىن ئايرىلىپ 1 - ئوتتۇرا مەكتەپ ئادەتتىكىدەك ئوقۇتۇش ئېلىپ بارغان بولسىمۇ ، ئوقۇغۇچى سانى ئازلاپ كەتكەن . سىنىپلار قوشۇۋېتىلگەن . كېيىن مەكتەپ بىر قىسىم ئوقۇتقۇچىلارنى تولۇقلىغاندىن كېيىن ئوقۇتۇش ۋەزىيىتى نورمال ھالەتكە قايتقان . 1920 - يىلدىن 1944 - يىلغىچە مەكتەپ 42 سىنىپ ئاچقان . 1945 - يىلى 8 - ئاينىڭ 15 - كۈنى شىنجاڭ ئىنىستىتۇتى شۆبە ئوتتۇرا مەكتەپتىكى خەنزۇ ئوقۇغۇچىلار ئۆلكىلىك 1 - ئوتتۇرىغا قوشۇۋېتىلدى . شۇ يىلى 1 - ئوتتۇرىنىڭ مىللىي ئوقۇغۇچىلىرى 3 - ئوتتۇرا (دىخۇا ئۇيغۇر مەكتىپى)گە قوشۇۋېتىلگەن . شۇنىڭدىن ئېتىبارەن 1 - ئوتتۇرا مۇكەممەل ئوتتۇرا مەكتەپ بولغان . 1946 - يىلى مەكتەپ تەرەققىي قىلىپ «3 .2» لىك تۈزۈمدىكى تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ بولغان . ئازادلىقنىڭ دەسلەپكى مەزگىلىدە مەكتەپتە مەكتەپ ئىشلىرى كومىتېتى قۇرۇلۇپ ، ھەربىي مەشق باشقارمىسى ، تەنبىھ - تەربىيە باشقارمىسى ۋە تەن جازاسى باشقارمىسى قاتارلىقلار بىكار قىلىندى . ئىلمىي باشقارما ، ئوقۇغۇچىلار ئۇيۇشمىسى قۇرۇلدى . سىنىپ مۇدىرى تەسىس قىلىنىپ ، مەكتەپكە ھەمكارلىشىپ دېموكراتىك تەربىيە ئېلىپ بارغان . 1953 - يىلى 1 - ئوتتۇرا شىنجاڭدىكى بىردىنبىر نۇقتىلىق ئوتتۇرا مەكتەپبولۇپ قالغان . 1954 - يىلى 8 - ئايدا ، 1 - ئوتتۇرىنىڭ تولۇق ئوتتۇرا قىسمى تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ بولۇپ ، 1 - ئوتتۇرىنىڭ نامى ئۇرۇمچى 1 - تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپكە ئۆزگەرتىلدى ، 1957 - يىلى 4 - ئايدا مەكتەپ تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ بولۇپ ئەسلىگە كەلگەن ھەمدە ئۇرۇمچى 1 - ئوتتۇرا مەكتىپى دەپ ئاتىلىپ ، ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ نازارىتىگە تەۋە بولغان . 1966 - يىلى 5 - ئايدا مەكتەپ مەدەنىيەت ئىنقىلابىنىڭ تەسىرىدە دەرس توختاتقان . 1960 - يىلى 1 - ئوتتۇرا مەملىكەتلىك قىزىل بايراقدار مەكتەپ دېگەن شەرەپلىك نامغا ئېرىشكەن . 1961 - يىلدىن 1962 - يىلغىچە 2 - باشلانغۇچ 1 - ئوتتۇرا مەكتەپ شۆبە ئوتتۇرا مەكتىپىگە قوشۇۋېتىلىپ ، بىر تۇتاش ئوقۇتۇش شەكىللەنگەن . 20 - ئەسىرنىڭ 70 - يىللىرىنىڭ ئاخىرقى مەزگىلىدە 1 - ئوتتۇرا ئۇرۇمچى شەھەرلىك

تولۇق ئەمەس ئىدى . 1909 - يىلى قىشتا بېيجىڭدىن فىزىكا ، خىمىيە ، ماتېماتىكا ئوقۇتقۇچىسىدىن 4 نەپەرنى يۆتكەپ كەلگەندىن كېيىن فىزىكا ، خىمىيە قاتارلىق پەنلەر تەسىس قىلىنغان ، 1907 - يىلدىن 1910 - يىلىغا قەدەر ، ئوتتۇرا دەرىجىلىك مەكتەپ ھەر تەرەپلەرگە بېرىپ ئوقۇتقۇچى بولىدىغان ئوقۇغۇچىلارنى تەربىيىلەشنى ئاساس قىلغان .

شىنخەي ئىنقىلابىدىن كېيىن ئوتتۇرا دەرىجىلىك مەكتەپ بىر قەدەر ئۇزۇن مەزگىل تاقىلىپ قالغان . 1920 - يىلى ئوتتۇرا مەكتەپكە ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش ئەسلىگە كەلتۈرۈلۈپ ئوتتۇرا مەكتەپ سىنىپى قوبۇل قىلىنغان . ئۇرنى شەرقىي كىچىك قوۋۇق (ھازىرقى جىيەنگو يولى ئېغىزى سەي بازىرى بىلەن بىر قاتار)تا ، ئوقۇتۇش تۈزۈمى 4 يىللىق بولۇپ ، پۈتۈن شىنجاڭنىڭ ھەرقايسى ناھىيىلىرىدىن تاللاپ ئىمتىھان ئارقىلىق 40 نەپەر رەسمىي ئوقۇغۇچى ، 20 نەپەر تەييارلىق ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىپ ، كېيىن تولۇقلىما ئىمتىھان ئارقىلىق يەنە 8 نەپەر ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىنغان . ئوتتۇرا مەكتەپ سىنىپىدا دۆلەت تىل ئەدەبىياتى ، ماتېماتىكا ، فىزىكا ، تارىخ ، جۇغراپىيە ، تەنتەربىيە ، گىمناستىكا ، مۇزىكا ، قول ھۈنەرۋەنچىلىك ، رۇس تىلى قاتارلىقلار تەسىس قىلىنغان . ھەركۈنى تۆت سائەت دەرس ئوقۇلۇپ ، 4 - يىلى ئوتتۇرا مەكتەپتە قانۇن ، ئىقتىساد ئىككى دەرسلىك تەسىس قىلىپ ، كېيىنكى مەزگىلدىكى قانۇن ئۆگىنىشكە ئاساس سالغان . 1924 - يىلى 1 - قارار ئوقۇغۇچىلىرى مەكتەپ پۈتتۈرگەن ، قاتتىق تەلەپ قويۇپ تاللاش ئارقىلىق 40 نەپەر مەكتەپ پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچىدىن 33 نەپىرى رۇس تىلى سىياسىي قانۇن مەخسۇس كۇرس مەكتىپى 1 - قارار سىنىپىغا قوبۇل قىلىنغان . 1924 - يىلى كۇزدە 2 - قارار سىنىپىغا ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىنغان . شۇ يىلى شىنجاڭ ئۆلكىلىك ئوتتۇرا مەكتەپ قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . 1934 - يىلى شىنجاڭ ئۆلكىلىك دىخۇا ئوتتۇرا مەكتىپى دەپ ئۆزگەرتىلگەن . ئوقۇتۇش تۈزۈمى - دەرس سائىتى تۈزۈلمىسىگە ئۆزگەرتىلگەن ، لېكىن مەكتەپ تۈزۈلمىسىدە يېڭى ئۆزگىرىشلەر بولۇپ ، ئوقۇتۇش نازارەتچىسى ئەمەلدىن قالدۇرۇلۇپ ، ئوقۇتۇش باشقارما مۇدىرى ۋە كەسپىي ئىشلار مۇدىرىنى بىردىن تەسىس قىلغان ، مەكتەپتە ھەر كۇنى 6 سائەت دەرس ئۆتۈلگەن ، باشقا ۋاقىتتا ، ئوقۇغۇچىلار تەنتەربىيە پائالىيەتلىرىگە قاتناشقان . 1920 - يىلى ئوقۇتۇش ئەسلىگە كەلگەندىن كېيىن 1934 - يىلىغا قەدەر 9 سىنىپ قوبۇل قىلىنغان . ھەربىر سىنىپتا 30دىن 40 غىچە بالا بار بولۇپ ، بۇنىڭ ئىچىدە مىللىي ئوقۇغۇچىلارمۇ بار ئىدى . 1935 - يىلى يۇشيۇسۇڭ ئۆلكىلىك دىخۇا 1 - ئوتتۇرا مەكتەپ مۇدىرلىقىنى قبۇشۇمچە ئۈستىگە ئالغان . ئاشكارە ھالدا ئوقۇغۇچىلارغا ماركسىزىم - لېنىنىزىم نەزەرىيەسى توغرىسىدا لېكسىيە سۆزلىگەن ۋە ماركسىزم - لېنىنىزمنى زۆرۈر ئوقۇشلۇق قىلىپ ، ئوقۇغۇچىلار ئارىسىدا ئىنقىلابى نەزەرىيىسىنى ئۆگىنىشنى يۇقىرى دولقۇنغا كۆتۈرگەن . شۇ يىلى كۇزدە 1 - قېتىم مىللىي سىنىپ قوبۇل قىلىپ ، شىنجاڭ تارىخىدىكى تۇنجى قېتىملىق مىللىي ، خەنزۇ ئارىلاش مەكتەپ بولۇپ قالغان . 1934- ،

شىنجاڭدىكى كۆلىمى ئەڭ چوڭ مەكتەپ بولۇپ قالغان . ئازادلىقتىن كېيىن ، يەنە پۈتكۈل شىنجاڭدىكى ئوتتۇرا مەكتەپلەر ئىچىدە ئەڭ بۇرۇن پارتىيە ياچىيكىسى قۇرغان . 1952 - يىلى باھاردا مەكتەپ نامىنى يەنە دىخۇا 1 - قىزلار ئوتتۇرا مەكتىپى قىلىپ ئۆزگەرتكەن . 1959 - يىلى ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم تەرىپىدىن ئاپتونوم رايون بويىچە نۇقتىلىق ئوتتۇرا مەكتەپ قىلىپ بېكىتىلىپ ، شىنجاڭدىكى تۇنجى تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ بولۇپ قالغان . 1960 - يىلى 8 - ئايدا 1 - قىزلار ئوتتۇرا مەكتىپى ، قىز - ئوغۇللار ئارىلاش مەكتىپىگە ئۆزگەرتىلىپ ، ئۇرۇمچى شەھەرلىك مائارىپ كومىتېتىغا تەۋە بولغان . ئوقۇتۇشتا خەنزۇ تىلى قوللىنىدۇ . ھازىرقى رەسمىي ئوقۇتقۇچى سانى 136 نەپەر ، ئوقۇتۇش سىنىپى 29 . ئوقۇغۇچى سانى 1580 نەپەر ، مەكتەپ ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 30000m² . ئوقۇتۇشقا ئىشلىتىلىدىغىنى 18905m² . كومپيۇتېر ئۆيى ، تىل ئۆيى ، ئاڭلىتىش ئۆيى ، قوش يۆنىلىشلىك يېپىق يوللۇق تېلېۋىزور سىستېمىسى ، مەكتەپ كومپيۇتېر تورى ۋە ئېلېكترونلۇق دەرس تەكرارلاش ئۆيى ، تەنتەربىيە مەشق سارىيى ، كۇتۇپخانا قاتارلىق ئەسلىھەلىرى مۇكەممەل ، تەجرىبەخانا ۋە كۇتۇپخانا شەھەرلىك ئوتتۇرا مەكتەپلەر بويىچە كۆزنەك ھېسابلىنىدۇ . بۇ مەكتەپ يەنە مەملىكەتلىك ئىلغار ئاتا - ئانىلار مەكتىپى ، ئاپتونوم رايونلۇق مەدەنىيەتلىك ئورۇن ، مەملىكەتلىك ئىس - تۇتەكسىز مەكتەپ ، مۇھىت تەربىيىسى سىناق ئورنى دېگەن نامىلارغا ئىگە . 1999 - يىلى 8 - ئايدا بۇ مەكتەپ ئاپتونوم رايون بويىچە بىرىنچى « 3+x » ئالىي مەكتەپ ئىمتىھانىغا ماسلىشىپ ، دەرسلىك تەسىس قىلىش ئىسلاھاتى ئېلىپ بارغان تەجرىبە سىنىپ مەكتىپى دەپ تەستىقلانغان .

مەكتەپ ئادرېسى : ئۇرۇمچى شەھىرى شەرق شامىلى يولى .

پوچتا نومۇرى : 830000 تېلېفون : 28145089 (0991)

ئۇرۇمچى شەھەرلىك 1 - ئاۋغۇست ئوتتۇرا مەكتەپ

بۇ مەكتەپنى 1947 - يىلى 5 - ئايدا سابىق مۇئاۋىن رەئىس گېنېرال ۋاڭ جىن ئۆز قولى بىلەن شەنشى ئۆلكىسى لىشى ناھىيىسى ياڭ جياخۇي كەنتىدىكى بۇتخانىدا قۇرغان . ئەسلى ئىسمى خې لوڭ پەرزەنتلەر مەكتىپى ئىدى . مەكتەپ قۇرۇلغان دەسلەپكى مەزگىلدە پەقەتلا ئىككى نەپەر ئوقۇتقۇچى ، بىر نەچچە ئاشپەز ، 3 قوشما شەكىلدىكى باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتۇش سىنىپى . 30 دىن ئارتۇق ئوقۇغۇچى بولغان مەكتەپ ئىدى . 1948 - يىلى 5 - ئايدا مەكتەپ ھەربىيلەرگە ئەگىشىپ شەنشى ئۆلكىسىنىڭ خېجىن ناھىيىسىنىڭ گاۋجيا كەنتىگە كۆچۈپ ، « 2 - كالۇننا پەرزەنتلەر مەكتىپى » قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . 1949 - يىلىنىڭ ئاخىرىدا قوشۇنغا ئەگىشىپ شىنجاڭغا كىرىپ ، مەكتەپ نامى 1 - ئاۋغۇست پەرزەنتلەر مەكتىپى ، كېيىن ھەربىي رايون پەرزەنتلەر مەكتىپى دەپ ئاتالغان . ئوقۇغۇچىلار 300 دىن كۆپرەك بولۇپ ، 6

مائارىپ كومىتېتىغا تاپشۇرۇلۇپ ، ئۇرۇمچى شەھەرلىك 1 - ئوتتۇرا مەكتەپ دەپ ئۆزگەرتىلگەن . 1982 - يىلى قايتىدىن مەملىكەت بويىچە تۇنجى تۈركۈمدىكى ياخشى باشقۇرۇلغان نۇقتىلىق ئوتتۇرا مەكتەپ قاتارىغا كىرگۈزۈلگەن . 1985 - يىلى مەملىكەتلىك «جانلىق ئوقۇغۇچىلار تۈرمۇشى» ئىلغار كوللېكتىپى بولۇپ باھالاندى ھەم ئىتتىپاق مەركىزىي كومىتېتىنىڭ مۇكاپاتىغا ئېرىشتى . شۇ يىلى مەملىكەتلىك يېنىك ئاتلېتىكا سۈ ئۈزۈش ئەنئەنىۋى تۈرلەر مەكتىپى بولۇپ باھالانغان . 1991 - يىلى مەملىكەتلىك كىتاب ئوقۇش پائالىيىتىدىكى ئىلغار كوللېكتىپ بولۇپ باھالانغان . مەكتەپنىڭ ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 21400m² . 1999 - يىلدىكى ئوقۇتقۇچى ، ئىشچى - خىزمەتچى سانى 190 نەپەر ، ئوقۇغۇچى سانى 1800 نەپەر .

مەكتەپ ئادرېسى : ئۇرۇمچى شەھىرى ساغلاملىق يولى 1 - كوچا .

پوچتا نومۇرى : 830000 . تېلېفون : 2825489 (0991)

ئۇرۇمچى شەھەرلىك 6 - ئوتتۇرا مەكتەپ

1952 - يىلى قۇرۇلغان بولۇپ ، ئەينى ۋاقىتتا شىنجاڭ ئۆلكىلىك تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ دېيىلەتتى ، 1955 - يىلى ئۇرۇمچى شەھەرلىك تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ دەپ ئۆزگەرتىلگەن . 1980 - يىلى ھازىرقى نامىغا ئۆزگەرتىلگەن . پۈتۈن كۇنلۇك ئوقۇتۇش تۈزۈمىدىكى مىللىي ، خەنزۇ ئارىلاشقان تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ بولۇپ ، خەنزۇ ، ئۇيغۇر تىللىرىدا دەرس ئۆتۈلگەن . مەكتەپنىڭ ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 34278m² ، قۇرۇلۇش كۆلىمى 10831m² . ئوقۇغۇچىلار مەملىكەتلىك ، ئۆلكىلىك ، شەھەرلىك ھەرخىل پەنلەر بويىچە مۇسابىقىلەرگە قاتنىشىپ 200دىن ئارتۇق ئوقۇغۇچى مۇكاپاتقا ئېرىشكەن . 1989 - يىلى ئاپتونوم رايونلۇق «مەدەنىيەتلىك مەكتەپ» بولۇپ باھالانغان . 1999 - يىلدىكى ئوقۇغۇچى سانى 1375 نەپەر بولۇپ ، 25 ئوقۇتۇش سىنىپىغا بۆلۈنگەن . ئوقۇتقۇچى ، ئىشچى - خىزمەتچىسى 123 نەپەر ، بۇنىڭ ئىچىدە ئالىي دەرىجىلىك ئوقۇتقۇچى 35 نەپەر .

مەكتەپ ئادرېسى : ئۇرۇمچى شەھىرى ئىتتىپاق يولى 66 - نومۇر .

پوچتا نومۇرى : 830001 . تېلېفون : 2860489 (0991)

ئۇرۇمچى شەھەرلىك 8 - ئوتتۇرا مەكتەپ

1916 - يىلى خۇبىيلىق تالانتلىق ئايال خې يەنژېي قۇرغان شىنجاڭ قىزلار مەكتىپى ئاساسىدا قۇرۇلغان ، 1937 - يىلى 9 - ئايدا ئۆلكىلىك دەخۇا قىزلار ئوتتۇرا مەكتىپى قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . 1938 - يىلى ئىنقىلابى قۇربان ماۋ زېمىننىڭ ئايالى جۇ دەنخۇا ، رېن بېيشىننىڭ جىيەنى رېن گۇاڭيۈەن قاتارلىق پارتىيە ئەزالىرى مەكتەپكە كېلىپ ئوقۇتۇش ۋەزىپىسىنى ئۆتىگەن ھەم مەكتەپ رەھبەرلىك خىزمىتىنى ئۈستىگە ئالغان بولۇپ ، مەكتەپنى شىنجاڭ ئايالار ھەرىكىتىنىڭ مەركىزىگە ئايلاندۇرغان . 1943 - يىلى ئۆلكىلىك دەخۇا قىزلار ئوتتۇرا مەكتىپى شىنجاڭ قىزلار ئىنىستىتۇتىغا ئۆزگەرتىلىپ ،

مۇسابىقىلەردە 247 نەپەر ئوقۇغۇچى مۇكاپاتقا ئېرىشكەن . 1997 - يىلى 12 - ئايدا ماۋارىپ مىنىستىرلىقى تەرىپىدىن مەملىكەت بويىچە «ھازىرقى زامان ماۋارىپ تېخنىكىسى تەجرىبە مەكتىپى» دەپ نام بېرىلگەن . 1999 - يىلى 4 - ئايدا «ساپا ماۋارىپىدىكى نەمۇنىلىك مەكتەپ» دەپ نامغا ئېرىشكەن . 1999 - يىلدىكى ئوقۇغۇچى سانى 1840 نەپەر بولۇپ ، 24 تولۇقسىز ئوتتۇرا سىنىپى ، 9 بالىلار ماۋارىپى ئوقۇتقۇچىلىرىنى تەربىيىلەش سىنىپىغا بۆلۈنگەن . ئوقۇتقۇچى ، ئىشچى - خىزمەتچىسى 175 نەپەر . يۇنىك ئىچىدە ئالىي دەرىجىلىك ئوقۇتقۇچى 35 نەپەر .

مەكتەپ ئادرېسى : ئۈرۈمچى شەھىرى بەخت يولى 25 - نومۇر .

پوچتا نومۇرى : 830002 . تېلېفون : 2822637 (0991)

ئۈرۈمچى شەھەرلىك 14 - ئوتتۇرا مەكتەپ

ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتىلىدىغان ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك نۇقتىلىق ئوتتۇرا مەكتەپ . 1946 - يىلى 7 - ئايدا قۇرۇلغان قىزلار 2 - ئوتتۇرا مەكتىپى ۋە كېيىن قۇرۇلغان ئۆلكىلىك 2 - دارىلمۇئەللىمىن ئاساسىدا قۇرۇلغان . 1962 - يىلى قوشۇلۇپ ، مىللىي ، خەنزۇ ئارىلاشقان ئۈرۈمچى شەھەرلىك تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ بولغان . 1980 - يىلى ھازىرقى نامغا ئۆزگەرتىلگەن . ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 47123m² ، ئوقۇتۇش رايونى كۆلىمى 9782m² ، مەكتەپ ئوقۇتۇش ئىسلاھاتىغا ئىنتايىن كۆڭۈل بۆلىدىغان بولۇپ ، ئادەتتىكى تولۇقسىز ، تولۇق ئوتتۇرىنى ياخشى باشقۇرغاندىن باشقا يەنە قوش تىللىق تەجرىبىنى ، خەنزۇ تىلى كۆچەيتمە سىنىپىنى ، ھەم پوتبول ، مۇزلىكا ، ئۈسسۇل ، رەسىم قاتارلىق ئالاھىدە سىنىپلارنى تەسىس قىلىپ ، كۆچمەنلىك يېتىشچە بالىلارنىڭ ئۇنىۋېرسال ساپاسىنى يۇقىرى كۆتۈرگەن ، مەكتەپ تەنتەربىيە ئەنئەنىۋى تۇر مەكتىپى ، يېشىل مەكتەپ ، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىدىكى ئىلغار كوللېكتىپ ۋە ئاپتونوم رايونلۇق مەنىۋى مەدەنىيەتلىك ئورۇن دەپ شەرەپلىك نام بېرىلگەن . 1999 - يىلدىكى ئوقۇتقۇچى ، ئىشچى - خىزمەتچىسى 302 نەپەر ، رەسمىي ئوقۇتقۇچى سانى 155 نەپەر ، ئوقۇتۇش سىنىپى 47 ، مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچى سانى 2400 نەپەر .

مەكتەپ ئادرېسى : ئۈرۈمچى شەھىرى ئىتتىپاق يولى 68 - نومۇر .

پوچتا نومۇرى : 830001 . تېلېفون : 2864568 (0991)

ئۈرۈمچى تۆمۈرىيول ئىدارىسى 3 - ئوتتۇرا مەكتىپى

پۈتۈن كۈنلۈك ئوقۇتۇش تۈزۈمىدىكى خەنزۇ تىلىدا دەرس ئۆتىدىغان مۇكەممەل ئوتتۇرا مەكتەپ ، ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك نۇقتىلىق ئوتتۇرا مەكتەپ . 1944 - يىلدىن باشلاپ قاتناش مىنىستىرلىقى تېمەن شۇي فۇلىن ئوتتۇرا مەكتىپى ئاساسىدا قۇرۇلغان . 1949 - يىلدىن كېيىن تېمەن شۇي تۆمۈرىيول ئىشچىلار پەرزەنتلەر مەكتىپى قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . 1958 - يىلدىكى ئوقۇغۇچى سانى 1300 دىن ئارتۇق بولۇپ ، يۇنىك

سىنىپ 10 دىن ئارتۇق ئوقۇتقۇچى بار ئىدى . 1952 - يىلى 7 - ئايدا مەكتەپ تولۇقسىز ئوتتۇرا سىنىپى تەسىس قىلغان ھەم تەرەققىي قىلىپ 5 سىنىپ ، 500 نەپەر ئوقۇغۇچىغا يەتكەن . 1953 - يىلى يازدا مەكتەپ قىزىل تاغ ئاغزىدىكى كونا بۇتخانىدىن ھازىرقى ئورنىغا كۆچكەن . 1955 - يىلى 7 - ئايدا تولۇق ئوتتۇرا سىنىپىنى تەسىس قىلغان . 1958 - يىلى ئوقۇغۇچى سانى كۆپىيىپ مىڭغا ، ئوقۇتقۇچى 70 كە يەتكەن . 1959 - يىلى 9 - ئايدا مەكتەپ ئاپتونوم رايونلۇق نۇقتىلىق ئوتتۇرا مەكتەپ بولۇپ باھالانغان . 1965 - يىلى 10 - ئايدا شىنجاڭ ھەربى رايونىدىن يەرلىككە تاپشۇرۇپ بېرىلىپ ، ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ نازارىتىگە قاراشلىق بولغان ۋە ئۇرۇمچى شەھەرلىك 1 - ئاۋغوست ئوتتۇرا مەكتىپى دەپ بېكىتىلگەن . 1969 - يىلى 8 - ئايدا ئۇرۇمچى شەھەرلىك مائارىپ ئىدارىسىغا ئۆتكۈزۈپ بېرىلىپ ، ئۇرۇمچى شەھەرلىك 18 - ئوتتۇرا مەكتەپ دەپ ئۆزگەرتىلگەن . 1980 - يىلى قايتىدىن ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ نازارىتىنىڭ رەھبەرلىكىگە تاپشۇرۇلۇپ ، ئەسلىدىكى ئۇرۇمچى 1 - ئاۋغوست ئوتتۇرا مەكتىپى دېگەن نامى ئەسلىگە كەلگەن . بۇ مەكتەپ پۈتۈن كۈنلۈك تۈزۈمدىكى مۇكەممەل ئوتتۇرا مەكتەپ بولۇپ ، ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 120000m² ، ئوقۇتۇش رايونى كۆلىمى 68000m² ، ئوقۇتۇشتا خەنزۇ تىلى قوللىنىلىدۇ . 1989 - يىلى مەملىكەتلىك تەنتەربىيە ئۆلچىمىدىكى ئىلغار كوللېكتىپ ، 1990 - يىلى مەملىكەتلىك ئەنئەنىۋى تەنتەربىيە تۈرىدىكى ئىلغار كوللېكتىپ ۋە تەنتەربىيە ساھەسىدىكى ئىلغار كوللېكتىپ دېگەن نامىلارغا ئېرىشكەن . ئىككى قېتىم تىرىشچانلىق بىلەن ئىشلەپ ئىقتىسادچانلىق بىلەن ئوقۇتۇشتىكى ئىلغار كوللېكتىپ بولۇپ باھالانغان . مەكتەپ شتاتى 316 . 1999 - يىلدىكى رەسمىي ئوقۇتقۇچى سانى 233 ، ئوقۇتۇش سىنىپى 28 ، بالىلار باغچىسى ، ئوتتۇرا مەكتەپ ۋە باشلانغۇچتىكى ئوقۇغۇچى سانى 4457 نەپەر .

مەكتەپ ئادرېس : ئۇرۇمچى شەھىرى ياشلار يولى 15 نومۇر .

پوچتا نومۇرى : 830007 . تېلېفون : 2823687 (0991)

ئۇرۇمچى شەھەرلىك 13 - ئوتتۇرا مەكتەپ

پۈتۈن كۈنلۈك ئوقۇتۇش تۈزۈمىدىكى خەنزۇ تىلىدا دەرس ئوقۇلىدىغان مەكتەپ . 1973 - يىلىدىن باشلاپ قۇرۇلغان بولۇپ ، ئەينى ۋاقىتتا مۇكەممەل مەكتەپ ھېسابلىنىاتتى . 1982 - يىلى تولۇق ئوتتۇرا قىسمى بالىلار پېداگوگىكا مەكتىپى قىلىپ ئۆزگەرتىلىپ ، مەكتەپ نامى ئۇرۇمچى شەھەرلىك پېداگوگىكا كەسپىي مەكتىپىگە ئۆزگەرتىلگەن ، 1997 - يىلى ئۇرۇمچى شەھەرلىك بالىلار پېداگوگىكا كەسپىي مەكتىپى دەپ ئۆزگەرتىلگەن . 1999 - يىلى ئۇرۇمچى شەھەرلىك 13 - ئوتتۇرا مەكتەپ دەپ بېكىتىلگەن . مەكتەپتە ھەم تولۇقسىز ئوتتۇرا سىنىپى ھەم بالىلار مائارىپى بويىچە ئوقۇتقۇچىلار تەربىيىلەش سىنىپى بار ئىدى . ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 21914m² . يېقىنقى يىللاردىن بۇيان مەملىكەت ، ئاپتونوم رايون بويىچە ھەرقايسى پەنلەر بويىچە ئۆتكۈزۈلگەن

شىخەنزە شەھەرلىك 2 - ئوتتۇرا مەكتەپ

پۈتۈن كۈنلۈك تۈزۈمدىكى مۇكەممەل ئوتتۇرا مەكتەپ . خەنزۇ تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ ، 1956 - يىلى قۇرۇلغان . شىنجاڭ ئىشلەپچىقىرىش قۇرۇلۇش بىڭتۈەنى قارمىقىدىكى تۇنجى ئوتتۇرا مەكتەپ . ئەينى ۋاقىتتا ، بىڭتۈەن شىخەنزە ئوتتۇرا مەكتىپى دەپ يۈرگەن . 1957 - يىلى شىخەنزە شەھىرى قۇرۇلغاندىن كېيىن ھازىرقى نامغا ئۆزگەرتىلگەن . ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 63000m² ، قۇرۇلۇش كۆلىمى 18000m² . 1956 - يىلدىن بۇيان 14000 ئوقۇغۇچى تەربىيىلىگەن . 80 دىن كۆپرەك ئوقۇغۇچى ھەرقايسى پەنلەردىكى مۇسابىقىلەردە مۇكاپاتلانغان . 1998 - يىلى مەملىكەتلىك تەنتەربىيە كومىتېتى «مەملىكەتلىك ئاممۇي تەنتەربىيە خىزمىتىدىكى ئىلغار ئورۇن» دېگەن شەرەپلىك نامنى بەرگەن . 1999 - يىلدىكى ئوقۇغۇچى سانى 1890 دىن كۆپرەك ، ئوقۇتقۇچى ، ئىشچى - خىزمەتچىسى 166 نەپەر .

مەكتەپ ئادرېسى : شىخەنزە شەھىرى شىمالى 2 - كوچا

پوچتا نومۇرى : 832001 . تېلېفون : 2012590 (0993)

شىخەنزە شەھەرلىك 4 - ئوتتۇرا مەكتەپ

1978 - يىلى 9 - ئايدا قۇرۇلغان . 1981 - يىلى 9 - ئايدا كەسپىي تولۇق ئوتتۇرا سىنىپى بەرپا قىلىپ ئائىلە سايامانلىرى رېمونتچىلىقى ، قول - ھۈنەر سەنئىتى كەسپىنى تەسىس قىلغان . ئوقۇش مۇددىتى 3 يىل ئىدى . 1984 - يىلدىن باشلاپ مەكتەپ كارخانا بىرلىشىپ مەكتەپ قۇرۇش شەكلىنى قوللىنىپ ، ئىلگىرى - كېيىن بولۇپ شىخەنزە توقۇمىچىلىق زاۋۇتى ، يىپ ئېگىرىش زاۋۇتى ، بوياش زاۋۇتى ، ئىسسىقلىق ئېنېرگىيە زاۋۇتى ، شەندوڭ ئۇيغۇر مېھمانخانىسى قاتارلىق كارخانىلار بىلەن بىرلىكتە مەكتەپ باشقۇرغان . 1988 - يىلى 8 - ئايدا شەھەرلىك 4 - ئوتتۇرا شىخەنزە شەھەرلىك 2 - كەسپىي تولۇق ئوتتۇرا مەكتىپى قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . شۇ يىلى 10 - ئايدا ئاپتونوم رايون بويىچە كەسپىي تېخنىكا تەربىيىسىدىكى ئىلغار كوللېكتىپ بولۇپ باھالانغان . 1990 - يىلى 12 - ئايدا ئۆلكىلىك نۇقتىلىق كەسپىي تولۇق ئوتتۇرا قىلىپ بېكىتىلگەن . 1993 - يىلى 4 - ئايدا مەكتەپ كارخانىلاشقان باشقۇرۇش تۈزۈمىنى يولغا قويۇپ ، جەمئىيەتكە يۈزلىنىپ ئوقۇتۇش ئېلىپ بارغان . يۇقىرى دەرىجىلىك مەسئۇل ئورۇنلار مەكتەپنىڭ مەكتەپ قۇرۇش ئەندىزىسى ، ئاپپارات تەسىس قىلىشى ، كادىرلارنى خىزمەتكە قويۇش قاتارلىق جەھەتلەردىكى خىزمەتلىرىگە تېخىمۇ كۆپ ھوقۇقلارنى بەرگەن . مەكتەپ پراكتىكا باشقارمىسى ۋە ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش باشقارمىسىنى كۆپەيتىپ تەسىس قىلغان . 1993 - يىلى 10 - ئايدا ئاپتونوم رايون بويىچە تىرىشچانلىق بىلەن ئىشلەپ ئىقتىسادچانلىق بىلەن مەكتەپ باشقۇرۇشتىكى ئىلغار كوللېكتىپ بولۇپ باھالانغان . 1993 - يىلدىن باشلاپ مەكتەپلەر بىلەن بىرلىشىپ ، مەكتەپ باشقۇرۇش شەكلىنى قوللىنىپ ، مەركىزىي يېزا ئىگىلىك رادىئو مەكتىپى ، شىخەنزە شۆبە مەكتىپى ، ۋۇخەن

ئىچىده 60 نەپەر ياپونىيەلىك ئوقۇغۇچى بار ئىدى . 1959 - يىلى لەنجۇ - شىنجاڭ تۆمۈرىولى پۈتۈپ ئۈرۈمچىگە كەلگەندە ، تىبەن شۇي تۆمۈرىول ئوتتۇرا مەكتىپى بۇيرۇقىغا بىنائەن ئۈرۈمچى شەھىرىگە كۆچۈپ ، ئۈرۈمچى تۆمۈرىول ئوتتۇرا مەكتىپى دەپ ئاتالغان . 1962 - يىلى ئۈرۈمچى تۆمۈرىول 1 - ئوتتۇرا مەكتىپى دەپ ئۆزگەرتىلگەن . 1966 — يىلدىن باشلاپ ھازىرقى ئىسمىنى قوللانغان . يېقىنقى يىللاردا ھەرخىل پەنلەردىكى مۇسابىقىلەردە 20 نەپەر ئوقۇغۇچى مۇكاپاتلانغان . مەملىكەتلىك ، ئاپتونوم رايونلۇق ۋە تۆمۈرىول سىستېمىسى بويىچە 117 ئادەم قېتىم مۇكاپاتقا ئېرىشكەن . 1999 — يىلدىكى ئوقۇتقۇچى ، ئىشچى - خىزمەتچى 150 سانى نەپەر . بۇنىڭ ئىچىدە ئالىي دەرىجىلىك ئوقۇتقۇچى 23 نەپەر . ئوقۇغۇچى سانى 1577 نەپەر بولۇپ ، 34 سىنىپقا بۆلۈنگەن .

مەكتەپ ئادرېسى : ئۈرۈمچى شەھىرى جەنۇبىي بېيجىڭ يولى .

پوچتا نومۇرى : 830011 . تېلېفون : 3423379 (9991)

شىخەنزە شەھەرلىك 1 - ئوتتۇرا مەكتەپ

1954 - يىلى شىنجاڭ ئىشلەپچىقىرىش قۇرۇلۇش بىڭتۈەنى شىخەنزە 2 - پەرزەنتلەر مەكتىپى ئاساسىدا قۇرۇلغان ، كونا ئورنى بەخت يولىدا . 1955 - يىلى يېزا ئىگىلىك 8 - دېۋىزىيىسى 2 - پەرزەنتلەر مەكتىپى قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . 1958 - يىلى يېزا ئىگىلىك 8 - دېۋىزىيىسى 1 - پەرزەنتلەر مەكتىپى بىلەن بىرلىشىپ ، ھازىرقى ئورنىغا كۆچكەن ھەم يېزا ئىگىلىك 8 - دېۋىزىيىسى ئوتتۇرا مەكتىپى قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . دەسلەپكى مەزگىلدە پەقەت باشلانغۇچ مەكتەپ سىنىپلا تەسىس قىلىنغان . 1958 - يىلى تولۇقسىز ئوتتۇرىغا كۆتۈرۈلگەن . 1961 - يىلى تولۇق ئوتتۇرىغا كۆتۈرۈلگەن . 1975 - يىلى شىخەنزە شەھەرلىك 1 - ئوتتۇرا مەكتەپ قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . 1983 - يىلى باشلانغۇچنى ئايرىپ چىقىپ ، مۇستەقىل مەكتەپ قۇرۇپ ، مۇكەممەل ئوتتۇرا مەكتەپ بولغان ھەم شىخەنزە شەھەرلىك ماۋارىپ كومىتېتىغا تەۋە بولغان . 1991 - يىلى ئاپتونوم رايون بويىچە مەدەنىيەتتە ئىلغار ئورۇن دېگەن نامغا ئېرىشكەن . 1992 - يىلى ئاپتونوم رايون بويىچە ئۇنىۋېرسال ئىدارە قىلىشتىكى ئىلغار ئورۇن بولۇپ باھالانغان . ئوقۇتۇشتا خەنزۇ تىلى قوللىنىلىدۇ ، ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى $60905m^2$. ئوقۇتۇش رايونى كۆلىمى $111577m^2$. تەجرىبە بىناسىنىڭ سايمانلىرى ئىلغار ھەم تولۇق . كۇتۇپخانىدا 50000 پارچە كىتاب ساقلانغان . ھەر يىلى ئاتا - ئانىلار مەكتىپى تەسىس قىلىدۇ . شتاتى 162 . 1999 - يىلدىكى مېخسۇس ئوقۇتقۇچى 120 نەپەر . ئوقۇتۇش سىنىپى 37 ، ئوقۇغۇچى سانى 2150 نەپەر .

مەكتەپ ئادرېسى : شىخەنزە شەھىرى شىمالى 4 - كوچا .

پوچتا نومۇرى : 832000 . تېلېفون : 2012954 (0993)

مەكتەپ ئادرېسى : سانجى شەھرى شىمالىي بېيجىڭ يولى .
پوچتا نومۇرى : 831100 . تېلېفون : 2357982 (0994)

مىچۈەن خۇيزۇ ئوتتۇرا مەكتەپ

بۇرۇن ئىشلەتكەن نامى مىچۈەن 2 - ئوتتۇرا مەكتەپ بولۇپ ، 1979 - يىلى قۇرۇلغان . 1981 - يىلى ئاپتونوم رايونلۇق ماۋارىپ نازارىتىنىڭ تەستىقلىشى بىلەن مىچۈەن مىللىي ئوتتۇرا مەكتىپى قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن ھەم ئاپتونوم رايون بويىچە نۇقتىلىق ئوتتۇرا مەكتەپ قىلىپ بېكىتىلگەن . ئوقۇتۇش خەنزۇ تىلىدا ئېلىپ بېرىلىدۇ ، مەكتەپنىڭ ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 50000m² ، ئوقۇتۇش رايونى كۆلىمى 14000m² . 1996 - يىلى ئاپتونوم رايونلۇق مەدەنىيەتلىك ئورۇن بولۇپ باھالانغان . 2000 - يىلى مەملىكەت بويىچە ھازىرقى زامان ماۋارىپ تېخنىكىسى تەجرىبە مەكتىپى بولۇپ باھالانغان . مەكتەپ شتاتى 157 نەپەر . 1999 - يىلدىكى رەسمىي ئوقۇتقۇچى سانى 144 نەپەر ، ئوقۇغۇچى سانى 2800 نەپەر .
مەكتەپ ئادرېسى : مىچۈەن شەھرى شىمالىي مەدەنىيەت يولى 30 - نومۇر .
پوچتا نومۇرى : 831400 . تېلېفون : 5302342 (0994)

گۈچۈڭ ناھىيىلىك 1 - ئوتتۇرا مەكتەپ

1951 - يىلى سانجى ئوبلاستى گۈچۈڭ ناھىيىسىنىڭ شەرقىي شەھەر رايونىدا قۇرۇلغان . ئەسلى نامى گۈچۈڭ ئوتتۇرا مەكتىپى ، مىللىي ، خەنزۇ ئارىلاش مەكتەپ بولۇپ خەنزۇ ، ئۇيغۇر ، قازاق تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدىغان مۇكەممەل ئوتتۇرا مەكتەپ ھەم ئوبلاستتىكى تۇنجى مۇكەممەل ئوتتۇرا مەكتەپ . مەدەنىيەت ئىنقىلابى مەزگىلىدە شۇ كاڭ ئوتتۇرا مەكتىپى دەپ ئۆزگەرتىلگەن . 1971 - يىلى ھازىرقى نامى ئەسلىگە كەلتۈرۈلگەن . 1956 — يىلدىن باشلاپ 1 - تۈركۈم تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرىنى قوبۇل قىلغان . 1974 - يىلى مىللىي ، خەنزۇ ئايرىم مەكتەپ قۇرۇپ ، خەنزۇ تىلىدا ئوقۇتۇش ئېلىپ بارىدىغان مۇكەممەل ئوتتۇرا مەكتەپ بولغان . 1981 - يىلى ئاپتونوم رايون بويىچە نۇقتىلىق ئوتتۇرا مەكتەپ قىلىپ بېكىتىلگەن . ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 88709m² . 1999 - يىلدىكى ئوقۇتقۇچى ، ئىشچى - خىزمەتچى سانى 200 نەپەر ، ئوقۇتۇش سىنىپى 40 ، ئوقۇغۇچى سانى 2800 نەپەر .
مەكتەپ ئادرېسى : گۈچۈڭ ناھىيە بازىرى
پوچتا نومۇرى : 831300 . تېلېفون : 7211193 (0994)

كۇيتۇن شەھەرلىك 1 - ئوتتۇرا مەكتەپ

1950 - يىلى 3 - ئايدا ئەسلىدىكى جۇڭگو خەلق ئازادلىق ئارمىيىسى 22 - بىڭتۇەن 25 - دېۋىزىيىسى پەرزەنتلەر مەكتىپى ئاساسىدا قۇرۇلغان . مەكتەپ ئورنى ئۇرۇمچى

بودا كەسپي ئوتتۇرا مەكتىپى ، بېيجىڭ خۇاڭجۇاڭ كەسپي تولۇق ئوتتۇرا مەكتىپى قاتارلىق مەكتەپلەر بىلەن بىرلىشىپ مەكتەپ باشقۇرغان . مەكتەپ قۇرۇلغاندىن بۇيان ئىلگىرى - كېيىن بولۇپ ، بوغالتىرلىق ، كىيىم - كېچەك ، ئائىلە سايمانلىرى رېمونتچىلىقى ، قول - ھۈنەر سەنئىتى ، ئويمىچىلىق ، بېزەش ، تەشتەك مەنزىرىسى ، ئەدەبىيات - سەنئەت ، يېمەكلىك پىششىقلاپ ئىشلەش ، توقۇمىچىلىق ، ئېچىتىش ، پار قازىنى ، ماشىنىسازلىق ، مېھمانخانا مۇلازىمىتى ، خىمىيە سانائىتى ، كومپيۇتېر ئىشلىتىش ، ھۈسىن تۇزەش قاتارلىق 20 نەچچە كەسىپ تەسىس قىلغان . 1999 - يىلى شىخەنزە شەھەرلىك 4 - ئوتتۇرا مەكتەپ قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . مەكتەپ قۇرۇلغاندىن بۇيان 2713 نەپەر ئوقۇغۇچىنى تەربىيىلەپ يېتىشتۈرگەن .

ئادرېسى : شىخەنزە شەھىرى .

پوچتا نومۇرى : 832000 . تېلېفون : 2020278 (0993)

قاراماي شەھەرلىك 1 - ئوتتۇرا مەكتەپ

پۈتۈن كۇنلۇك تۈزۈمدىكى مۇكەممەل ئادەتتىكى تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ . 1939 - يىلى قۇرۇلغان ، ئەينى ۋاقىتتا قاراماي شەھەرلىك تولۇق ئوتتۇرا دەپ ئاتالغان . 1961 - يىلدىن باشلاپ ھازىرقى ئىسمى قوللىنىلغان . خەنزۇ تىلىدا دەرس ئۆتىلىدۇ . مەكتەپنىڭ ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 51359m² ، 1959 - يىلدىن بۇيان 3000 دىن ئارتۇق ئوقۇغۇچى تەربىيىلىگەن . «ئاپتونوم رايون بويىچە ھازىرقى زامان مائارىپ تېخنىكىسى تەجرىبە مەكتىپى» ، «مەملىكەتلىك قورشاۋ شاخمات نوتىلىرىنى تەربىيىلەش قۇرۇلۇشىغا ئەزا ئورۇن» ، «نېفىت سىستېمىسىدىكى مائارىپتىكى ئىلغار ئورۇن» قاتارلىق نامىلارغا ئېرىشكەن ، 1999 - يىلدىكى ئوقۇغۇچى سانى 1596 نەپەر . ئوقۇتقۇچى ، ئىشچى - خىزمەتچى سانى 156 نەپەر .

مەكتەپ ئادرېسى : قاراماي شەھىرى تىيانشان رايونى 32 - نومۇر

پوچتا نومۇرى : 834000 . تېلېفون : 6222920 (0990)

سانجى خۇيزۇ ئاپتونوم ئوبلاستلىق 1 - ئوتتۇرا مەكتەپ

خەنزۇ تىلىدا ئوقۇتۇش ئېلىپ بارىدىغان تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ . 1955 - يىلى 9 - ئايدا قۇرۇلغان . ئەينى ۋاقىتتا خەنزۇ ، ئۇيغۇر ، قازاق تىلىدا ئوقۇتۇش ئېلىپ بارغان . مەكتەپ نامى سانجى ئوتتۇرا مەكتىپى دەپ ئاتالغان . 1966 - يىلى «7-ماي» ئوتتۇرا مەكتىپى قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . 1982 - يىلى مىللىي ، خەنزۇلار ئايرىلىپ سانجى خۇيزۇ ئاپتونوم ئوبلاستلىق 3 - ئوتتۇرا مەكتەپ قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . 1995 - يىلى 9 - ئايدىن باشلاپ ھازىرقى نامى قوللىنىلغان . ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 88000m² ، قۇرۇلۇش كۆلىمى 217000m² . 1999 - يىلدىكى ئوقۇغۇچى سانى 1846 نەپەر . ئوقۇتقۇچى ، ئىشچى - خىزمەتچى سانى 194 نەپەر .

11554m² . بۇ مەكتەپ تۇرپان ۋىلايىتىدىكى بىردىنبىر خەنزۇ ، خۇيزۇ مۇكەممەل ئوتتۇرا مەكتىپى . ئوقۇتۇشتا خەنزۇ تىل قوللىنىلىدۇ . بۇنىڭ ئىچىدە 3 مىللىي قوش تىللىق تەجرىبە سىنىپى بار بولۇپ ، سىياسەت ، ئەدەبىياتنى ئۇيغۇرچە سۆزلىگەندىن باشقا بارلىق پەنلەرنى خەنزۇ تىلىدا سۆزلەيدۇ . 1999 - يىلدىكى ئوقۇتقۇچى ، ئىشچى - خىزمەتچى سانى 86 نەپەر ، ئوقۇتۇش سىنىپى 27 ، ئوقۇغۇچى سانى 1320 نەپەر . مەكتەپ ئادرېسى : تۇرپان شەھىرى يېڭى شەھەر يولى 2 - نومۇر . پوچتا نومۇرى : 838000 . تېلېفون : 8522871 (0995)

تۇرپان ۋىلايەتلىك تەجرىبە ئوتتۇرا مەكتەپ

پۈتۈن كۈنلۈك ئوقۇتۇش تۈزۈمىدىكى تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ . ئوقۇتۇش ئىسلاھاتى تەجرىبىسىنى ئىلگىرى سۈرۈش ئۈچۈن 1999 - يىلى 4 - ئاينىڭ 12 - كۈنى يېڭىدىن قۇرۇلغان تەجرىبە مەكتەپ . ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 28791m² ، ئوقۇتۇش رايونى كۆلىمى 4646m² . ئوقۇتۇش سىنىپى 14 . بۇنىڭ ئىچىدە مىللىي تەجرىبە سىنىپى 4 بولۇپ ، قوش تىللىق ئوقۇتۇش تۈزۈمى (ئىنگلىز تىلى ، ئىدىيە ، سىياسەت قاتارلىق پەنلەر ئۇيغۇر تىلىدا ، ماتېماتىكا ، فىزىكا ، خىمىيە قاتارلىق پەنلەر خەنزۇ تىلىدا ئوتتۇلىدۇ) قوللىنىلىدۇ . 1999 - يىلدىكى ئوقۇغۇچى سانى 518 نەپەر . ئوقۇتقۇچى ، ئىشچى - خىزمەتچى سانى 92 نەپەر ، بۇنىڭ ئىچىدىكى رەسمىي ئوقۇتقۇچى 64 . مەكتەپ ئادرېسى : تۇرپان شەھىرى بېزەكلىك يولى 6 - نومۇر . پوچتا نومۇرى : 838000 . تېلېفون : 8527705 (0995)

قۇمۇل ۋىلايەتلىك 1 - ئوتتۇرا مەكتەپ

قۇمۇل تولۇقسىز پېداگوگىكا مەكتىپى ئاساسىدا 1945 - يىلى قۇمۇل شەھىرىنىڭ جەنۇبىي شەھەر ئەتراپىدا قۇرۇلغان . 1948 - يىلى قومۇل تولۇقسىز پېداگوگىكا مەكتىپى تارقىتىۋېتىلىپ ، قۇمۇل مىللىي پېداگوگىكا مەكتىپى قۇرۇلغان . 1949 - يىلى قۇمۇل تولۇقسىز پېداگوگىكا مەكتىپى دەپ ئۆزگەرتىلگەن . 1955 - يىلى ۋىلايەتلىك 1 - ئوتتۇرا دەپ ئۆزگەرتىلگەن . 1958 - يىلى 9 - ئايدا تولۇق ئوتتۇرا سىنىپى كۆپەيتىپ تەسىس قىلىنغان بولۇپ ، شۇنىڭدىن باشلاپ مۇكەممەل تۈزۈمدىكى مىللىي مەكتەپ بولۇپ قۇرۇلغان . 1962 - يىلى ئاپتونوم رايونلۇق نۇقتىلىق ئوتتۇرا مەكتەپلەر قاتارىغا كىرگەن . ئوقۇتۇشقا ئۇيغۇر تىلى قوللىنىلىدۇ . ئۇنىڭدىن باشقا ھەر بىر يىللىقتا قوش تىللىق تەجرىبە سىنىپى بار . مەكتەپنىڭ ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 43355m² ، بۇنىڭ ئىچىدە ئوقۇتۇشتا ئىشلىتىلىدىغىنى 14487m² ، ئۇنىڭدىن باشقا 566100m² لىق دېھقانچىلىق مەيدانى بار . مەكتەپ شتاتى 186 . 1996 - يىلدىكى رەسمىي ئوقۇتقۇچى 140 نەپەر . ئوقۇغۇچى سانى 1469 نەپەر . مەكتەپ ئادرېسى : قۇمۇل شەھىرى ئىتتىپاق يولى 29 - نومۇر .

شەھىرىدە بولۇپ ، شىنجاڭ ئىشلەپچىقىرىش قۇرۇلۇش بىڭتۈەنى ئەڭ بالدۇر قۇرغان مەكتەپ . 1950 - يىلى 8 - ئايدا قوشۇن تۇرۇشلۇق ئورۇن ساۋەن ناھىيىسىنىڭ شياۋگۆي ، پاۋتەي بوز يەر ئۆزلەشتۇرۇش رايونىغا كۆچكەن . 1954 - يىلى شىنجاڭ ھەربى رايونى ئىشلەپچىقىرىش قۇرۇلۇش بىڭتۈەنى يېزا ئىگىلىك 7 - دىۋىزىيە پەرزەنتلەر مەكتىپى قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . 1957 - يىلى 3 - ئايدا يېزا ئىگىلىك 7 - دىۋىزىيىگە ئەگىشىپ كۇيتۇنگە كۆچۈپ كەلگەن . 1958 - يىلى 9 - ئايدا تولۇقسىز ئوتتۇرا سىنىپى ۋە دېھقانچىلىق سىنىپى ئاچقان . 1961 - يىلى 9 - ئايدا تولۇق ئوتتۇرا سىنىپى ۋە ئوتتۇرا دەرىجىلىك ئوقۇتقۇچىلىق سىنىپى ئاچقان . 1962 - يىلى يېزا ئىگىلىك 7 - دىۋىزىيە 1 - ئىئول ئوتتۇرا مەكتىپى قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . 1965 - يىلى 9 - ئايدا ئوتتۇرا دەرىجىلىك دوختۇر ، سىستېرا سىنىپى ئاچقان . مەدەنىيەت ئىنقىلابىدىن كېيىن ئوقۇتقۇچىلىق سىنىپى ۋە سىستېرالار سىنىپىنى توختاتقان . 1975 - يىلى شۆبە باشلانغۇچ مەكتەپ ئوتتۇرا مەكتەپتىن ئايرىلىپ چىقىپ ، مەكتەپ تولۇق ئوتتۇرا بولۇپ قۇرۇلغان . شۇ يىلى كۇيتۇن شەھەرلىك مەدەنىيەت مائارىپ ئىدارىسىنىڭ باشقۇرۇشىغا ئۆتكۈزۈپ بېرىلىپ ، ئىككىنچى يىلى كۇيتۇن شەھەرلىك 1 - ئوتتۇرا مەكتەپ قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . 1981 - يىلى ئاپتونوم رايون بويىچە نۇقتىلىق ئوتتۇرا مەكتەپ قىلىپ بېكىتىلگەن . ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 110000m² ، ئوقۇتۇش رايونى كۆلىمى 8058m² ، ئوقۇتۇش خەنزۇ تىلىدا ئېلىپ بېرىلىدۇ . مەكتەپ شتاتى 163 نەپەر . 1999 - يىلدىكى رەسمىي ئوقۇتقۇچى 131 نەپەر ، ئوقۇتۇش سىنىپى 38 ، ئوقۇغۇچى سانى 2058 نەپەر .

مەكتەپ ئادرېسى : كۇيتۇن شەھىرى ئىلى يولى 75 - نومۇر .

پوچتا نومۇرى : 833200 . تېلېفون : 3222050 (0992)

تۇرپان ۋىلايەتلىك 2 - ئوتتۇرا مەكتەپ

1952 - يىلى تۇرپان ناھىيىلىك 1 - ئوتتۇرا مەكتەپ ئاساسىدا قۇرۇلغان . 1956 - يىلى 1 - ئوتتۇرا مەكتەپ ئۇرۇمچى قارمىقىغا ئۆتكەن ھەم بىر خەنزۇ تولۇقسىز سىنىپىنى كۆچەيتىپ مىللىي ، خەنزۇ ئارىلاشقان تولۇقسىز ئوتتۇرا بولۇپ قۇرۇلغان . 1957 - يىلى 1 - ئوتتۇرا مەكتەپ تۇرپان ناھىيىسىنىڭ قارمىقىغا ئۆتۈپ ، يەنە بىر خەنزۇ تولۇق ئوتتۇرا سىنىپى كۆچەيتىپ مىللىي ، خەنزۇ ئارىلاش مۇكەممەل ئوتتۇرا مەكتەپ بولۇپ قۇرۇلغان . 1974 - يىلى تۇرپان ناھىيىلىك 1 - ئوتتۇرىنىڭ خەنزۇ تىلى سىنىپى ئايرىلىپ چىقىپ ، تۇرپان ناھىيىلىك 2 - ئوتتۇرا قۇرۇلغان . 1971 - يىلى 2 - ئوتتۇرا تۇرپان ۋىلايىتىنىڭ باشقۇرۇشىغا ئۆتۈپ ، تۇرپان ۋىلايەتلىك 2 - ئوتتۇرا مەكتەپ قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . 1986 - يىلى تۇرپان ۋىلايەتلىك 2 - ئوتتۇرا تۇرپان شەھىرىنىڭ باشقۇرۇشىغا ئۆتكۈزۈپ بېرىلىپ ، تۇرپان ۋىلايەتلىك 2 - ئوتتۇرا مەكتەپ قىلىپ بېكىتىلگەن . ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 38000m² ، ئوقۇتۇش رايونى كۆلىمى

- يىلى مەكتەپ نامى ئاقسۇ ژىلايەتلىك مىللىي خەنزۇ 1 - ئوتتۇرا مەكتىپى قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . 1980 - يىلى 9 - ئايدا ئاقسۇ ژىلايەتلىك 1 - ئوتتۇرا مەكتەپ دەپ بېكىتىلگەن . 1983 - يىلى ئاپتونوم رايونلۇق ماۋارىپ نازارىتى ، ئىتتىپاق كومىتېتى ، ئۇرمانچىلىق نازارىتى قاتارلىق ئورۇنلار تەرىپىدىن «تەجرىبە ئوقۇتۇشىدىكى ئىلغار ئورۇن» دەپ باھالانغان . 1987 - يىلى ئاپتونوم رايونلۇق ماۋارىپ نازارىتى ۋە مىللىي ئىشلار كومىتېتى تەرىپىدىن «خەنزۇ تىلى ئوقۇتۇشىدىكى ئىلغار ئورۇن» دەپ باھالانغان . 1992 - يىلى مەملىكەتلىك ماۋارىپ كومىتېتى تەرىپىدىن مىللىي ماۋارىپتىكى ئىلغار ئورۇن ، 1993 — يىلى ئاپتونوم رايونلۇق ماۋارىپ كومىتېتى تەرىپىدىن «تىرىشچانلىق بىلەن ئىشلەپ ، ئىقتىسادچانلىق بىلەن باشقۇرۇشتىكى ئىلغار ئورۇن» دەپ باھالانغان . مەكتەپنىڭ قۇرۇلۇش كۆلىمى 25148m² ، ئۇنىڭدىن باشقا 266400m² لىق باغۋەنچىلىك مەيدانى بار . 1999 - يىلدىكى ئوقۇتقۇچى ، ئىشچى - خىزمەتچى سانى 96 نەپەر ، ئوقۇغۇچى سانى 42 ، ئوقۇغۇچى سانى 2418 نەپەر .

مەكتەپ ئادرېسى : ئاقسۇ شەھىرى جەنۇبىي چوڭ كوچا شەرقى تەرەپ 28 - قورۇ .

پوچتا نومۇرى : 843000 . تېلېفون : 2163815 (1997)

ئاقسۇ ژىلايەتلىك 2 - ئوتتۇرا مەكتەپ

پۈتۈن كۇنلۇك ئوقۇتۇش تۈزۈمىدىكى مۇكەممەل مەكتەپ ، ئاپتونوم رايون بويىچە نۇقتىلىق ئوتتۇرا مەكتەپ . 1959 - يىلى قۇرۇلغان ، ئەسلى نامى ئاقسۇ ناھىيىلىك خۇيزۇ ئوتتۇرا مەكتىپى ، 1960 - يىلى ئاقسۇ ناھىيىلىك 2 - ئوتتۇرا مەكتەپ قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . 1980 - يىلى ئاقسۇ ژىلايەتلىك 1 - ئوتتۇرىنىڭ خەنزۇ تىلى بۆلۈمى بىلەن بىرلىشىپ ، رەسمىي ھالدا ئاقسۇ ژىلايەتلىك 2 - ئوتتۇرا مەكتەپ بولۇپ قۇرۇلغان ، ئاقسۇ ژىلايەتلىك ماۋارىپ كومىتېتىغا تەۋە ، ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 40000m² ، بۇنىڭ ئىچىدە ئوقۇتۇشقا ئىشلىتىلىدىغىنى 19597m² . ئوقۇتۇش خەنزۇ تىلىدا ئېلىپ بېرىلىدۇ . مەكتەپتىكى شتاتى 114 . 1999 - يىلدىكى رەسمىي ئوقۇتقۇچى 119 نەپەر . ئوقۇغۇچى سانى 2300 نەپەر .

مەكتەپ ئادرېسى : ئاقسۇ شەھىرى ساغلاملىق يولى 8 - نومۇر .

پوچتا نومۇرى : 843000 . تېلېفون : 2123195 (0997)

باينىغولىن موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستلىق موڭغۇل تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ

ياتاقتا يېتىش تۈزۈمىدىكى تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ بولۇپ ، موڭغۇل تىل يېزىقىدا ئوقۇتۇش ئېلىپ بېرىلىدۇ . 1983 - يىلى 9 - ئايدا قۇرۇلغان . ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 70596m² ، قۇرۇلۇش كۆلىمى 14050m² . 1999 - يىلدىكى ئوقۇغۇچى سانى 700 نەپەردىن ئارتۇق ، ئوقۇتقۇچى ، ئىشچى - خىزمەتچى سانى 105 نەپەر ، رەسمىي ئوقۇتقۇچى 176 نەپەر . مەكتەپ قۇرۇلغان 15 يىلدىن بۇيان 3622 نەپەر ئوقۇغۇچىنى تەربىيىلەپ

پوچتا نومۇری : 839000 . تېلېفون : 2258074 (0902)

قۇمۇل ۋىلايەتلىك 2 - ئوتتۇرا مەكتەپ

پۈتۈن كۇنلۇك تۈزۈمدىكى مۇكەممەل ئوتتۇرا مەكتەپ ، ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك نۇقتىلىق ئوتتۇرا مەكتەپ ، خەنزۇ تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ . 1945 - يىلى 10 - ئايدا قۇرۇلغان ، ئەينى ۋاقىتتا شىنجاڭ ئۆلكىلىك قۇمۇل تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتىپى دەپ ئاتالغان . 1955 - يىلى قۇمۇل ۋىلايەتلىك 2 - ئوتتۇرا مەكتەپ دەپ ئۆزگەرتىلگەن . 1994 - يىلى قۇمۇل شەھەرلىك تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . 1977 - يىلى قۇمۇل شەھەرلىك 2 - ئوتتۇرا دەپ ئۆزگەرتىلگەن . 1995 - يىلى ھازىرقى نامى بېكىتىلگەن . ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 60000m² ، قۇرۇلۇش كۆلىمى 20000m² . 1999 - يىلدىكى ئوقۇغۇچى سانى 1600 نەپەر ، رەسمىي ئوقۇتقۇچى سانى 128 نەپەر . مەكتەپ ئادرېسى : قۇمۇل شەھىرى ۋەتەننى سۆيۈش جەنۇبىي يولى .

پوچتا نومۇری : 839000 . تېلېفون : 2258624 (0902)

قۇمۇل شەھەرلىك 4 - ئوتتۇرا مەكتەپ

1959 - يىلى قۇرۇلغان ئاپتونوم رايونىمىزدىكى نۇقتىلىق ئوتتۇرا مەكتەپلەرنىڭ بىرى . 1999 - يىلى ئاپتونوم رايون بويىچە ھازىرقى زامان ماۋارىپ تېخنىكىسى تەجرىبە مەكتىپى قىلىپ بېكىتىلىپ ، «ئاپتونوم رايونلۇق دېموكراتىك باشقۇرۇشتىكى ئىلغار ئورۇن» دېگەن شەرەپلىك نامغا ئېرىشكەن . 1999 - يىلدىكى ئوقۇتقۇچى ، ئىشچى - خىزمەتچى سانى 64 نەپەر . ئوقۇتۇش سىنىپى 20 . ئوقۇغۇچى سانى 1100 نەپەر .

مەكتەپ ئادرېسى : قۇمۇل شەھىرى مەدەنىيەت يولى

پوچتا نومۇری : 839000 . تېلېفون : 2232763 (0902)

ئاقسۇ ۋىلايەتلىك 1 - ئوتتۇرا مەكتەپ

1944 - يىلى 4 - ئايدا ئاقسۇ شەھەر جەنۇبىي چوڭ كوچا شەرقى تەرەپ 26 - نومۇرلۇق قورۇدا قۇرۇلغان . ئەسلى نامى شىنجاڭ ئۆلكىلىك ئاقسۇ سانائەت مەكتىپى ، ئەينى ۋاقىتتا 2 يىللىق ئوقۇتۇش تۈزۈمى قوللىنىلغان . 1956 - يىلى 10 - ئايدا مەكتەپنى ھۆكۈمەت بىۋاسىتە باشقۇرۇپ ، شىنجاڭ ئۆلكىلىك ئاقسۇ تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتىپى دەپ ئۆزگەرتىپ ، 3 يىللىق ئوقۇش تۈزۈمىنى قوللانغان . 1952 - يىلدىن باشلاپ قىز ئوقۇغۇچىلارنى قوبۇل قىلىشقا باشلىغان . 1954 - يىلى ماۋارىپ نازارىتى بىر تۈتاش بېسىپ تارقاتقان «مىللىي ئوتتۇرا مەكتەپلەرنىڭ ئوقۇتۇش پىلانى ۋە ئوقۇتۇش پروگراممىسى» نى قوللانغان . 1956 - يىلى 9 - ئايدا تۇنجى قېتىم تولۇق ئوتتۇرىنى تەسىس قىلغان . شۇنىڭدىن ئېتىبارەن مۇكەممەل ئوتتۇرا مەكتەپ بولۇپ قالغان . 1966 - يىلى باشلانغان مەدەنىيەت ئىنقىلابى مەكتەپنى پالەچ ھالەتكە كەلتۈرۈپ قويغان . 1972

ئوتتۇرا مەكتىپى قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . 1958 - يىلدىن باشلاپ تۇرلۇك ئوتتۇرا مەكتەپ سىنىپلىرىغا ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىشقا باشلاپ ، مۇكەممەل مەكتەپ بولغان . 1960 - يىلى بايىنغولىن موڭغۇل ، ئاپتونوم ئوبلاستلىق 3 - ئوتتۇرا قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . 1966 - يىلى قاراشەھەر ئوتتۇرا مەكتىپى قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . 1978 - يىلدىن باشلاپ ھازىرقى نامى قوللىنىلغان . مەكتەپنىڭ ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 48425m² ، قۇرۇلۇش كۆلىمى 11385m² . 1991 - يىلى «مەملىكەتلىك تەنتەربىيىدىكى ئىلغار مەكتەپ» دېگەن شەرەپلىك نامغا ئېرىشكەن . 1992 - يىلى ئاپتونوم رايون بويىچە «40 يىللىق كوللېكتىپ خىزمەت بويىچە ئىلغار مەكتەپ» دېگەن نامغا ئېرىشكەن . 1999 - يىلى ئوقۇغۇچى سانى 1330 نەپەر . رەسمىي ئوقۇتقۇچى سانى 77 نەپەر .

مەكتەپ ئادرېسى : قاراشەھەر ناھىيە بازىرى .

پوچتا نومۇرى : 841100 . 6022248 (0996)

بۆرتالا موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستلىق موڭغۇل تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ

پۈتۈن كۈنلۈك تۈزۈمدىكى موڭغۇل تولۇق ئوتتۇرا مەكتىپى ، مەملىكەت بويىچە سەككىز ئۆلكە شەھەر بويىچە موڭغۇل تىلى ھەمكارلىق رايونىنىڭ نۆقتىلىق ئوتتۇرا مەكتىپى . 1957 - يىلى قۇرۇلغان . ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 36602m² ، ئەسلى نامى بورتالا موڭغۇل ئوبلاستلىق 2 - ئوتتۇرا مەكتەپ . 1960 - يىلى موڭغۇل خەنزۇ ئارىلاش مەكتەپ بولۇپ قۇرۇلغان . 1988 - يىلى 9 - ئايدىن باشلاپ «قوش تىللىق تەجرىبە سىنىپى» ئېچىپ ، ھازىرغا قەدەر 9 قاتاردا 508 نەپەر ئوقۇغۇچى ئوقۇش پۈتتۈرگەن . 1999 - يىلدىكى ئوقۇتقۇچى سانى 450 نەپەر . مەخسۇس ئوقۇغۇچى 68 نەپەر .

مەكتەپ ئادرېسى : بورتالا شەھىرى مەدەنىيەت يولى 16 - نومۇر .

پوچتا نومۇرى : 833400 . تېلېفون : 2312230 (0909)

قىزىلسۇ قىرغىز ئاپتونوم ئوبلاستلىق 1 - ئوتتۇرا مەكتەپ

ئاپتونوم رايون بويىچە نۆقتىلىق ئوتتۇرا مەكتەپ . 1953 - يىلى 9 - ئايدا ئاتوش شەھىرىدە قۇرۇلغان . جەنۇبىي شىنجاڭدىكى ئەڭ بالدۇر قۇرۇلغان مۇكەممەل ئوتتۇرا مەكتەپ . ئاتوش ناھىيىلىك ئوتتۇرا مەكتەپ ئاساسىدا 1954 - يىلى قىزىلسۇ قىرغىز ئاپتونوم ئوبلاستلىق 1 - ئوتتۇرا مەكتەپ قىلىپ ئۆزگەرتىلىپ ، ئوبلاست قارىمىقىدىكى ناھىيە ، دېھقانچىلىق مەيدانىدىن ئۇيغۇر ، قىرغىز ئوقۇغۇچىلارنى قوبۇل قىلغان . 1962 - يىلى قىزىلسۇ ئوبلاستلىق 1 - ئوتتۇرا مەكتەپ بىلەن قىزىلسۇ پېداگوگىكا مەكتىپى بىرلىشىپ ، ئوتتۇرا مەكتەپنى ئاساس قىلغان پېداگوگىكا سىنىپىنى قۇرۇپ ئۇيغۇر ، قىرغىز ئوقۇتقۇچىلىرىنى يېتىشتۈرگەن . 1969 - يىلى قىزىلسۇ ئوبلاستلىق 1 - ئوتتۇرا قىسقارتىلغان . 1972 - يىلدىن 1974 - يىلغىچە خەنزۇ ئوتتۇرا مەكتەپ بىلەن بىرلىشىپ ، مىللىي ، خەنزۇ ئارىلاش مەكتەپ بولۇپ قۇرۇلۇپ ، قىزىل بايراق ئوتتۇرا

چىققان .
مەكتەپ ئادرېسى : خېجىك ناھىيىسى شەرقى كەيزې يولى 24 - نومۇر .
پوچتا نومۇرى : 841000 تېلېفون : 5022577 (0996)

بايىنغولىن موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستلىق 1 - ئوتتۇرا مەكتەپ
پۈتۈن كۈنلۈك تۈزۈمدىكى مۇكەممەل ئوتتۇرا مەكتەپ بولۇپ ، خەنزۇ ، موڭغۇل تىلىدا ئوقۇتۇش ئېلىپ بارىدۇ . 1953 - يىلى 9 - ئايدا كورلا شەھرى بوستان يولىدا قۇرۇلغان . ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 59940m² . ئوقۇتۇشقا ئىشلىتىلىدىغىنى 11655m² . كورلا ۋىلايىتى پېداگوگىكا مەكتىپى ئاساسىدا قۇرۇلغان . 1961 - يىلى بايىنغولىن موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستلىق 1 - ئوتتۇرا مەكتەپ قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . ئاپتونوم رايون بويىچە «ئاز سانلىق مىللەت ئوتتۇرا ، باشلانغۇچ مەكتەپ بويىچە خەنزۇ تىلى ئوقۇتۇشتىكى ئىلغار كوللېكتىپ» بولۇپ باھالانغان . «ھازىرقى زامان مائارىپ تېخنىكىسى تەجرىبە مەكتىپى» قىلىپ بېكىتىلگەن . 1999 - يىلىدىكى رەسمىي ئوقۇتقۇچى سانى 107 نەپەر . ئوقۇغۇچى 2195 نەپەر .
مەكتەپ ئادرېسى : كورلا شەھرى جەنۇبىي ئىتتىپاق يولى .
پوچتا نومۇرى : 841000 . تېلېفون : 2046248 (0996)

بايىنغولىن موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستلىق 2 - ئوتتۇرا مەكتەپ
ئاپتونوم رايون بويىچە نۇقتىلىق ، خەنزۇ تىلىدا ئوقۇتۇش ئېلىپ بارىدىغان مۇكەممەل ئوتتۇرا مەكتەپ . 1959 - يىلى 8 - ئاينىڭ 25 - كۈنى كورلا شەھرى شەرقى بايىن يولىدا قۇرۇلغان ، ئەسلى نامى كورلا ۋىلايەتلىك 2 - ئوتتۇرا مەكتەپ . 1960 - يىلى بايىنغولىن موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستلىق 2 - ئوتتۇرا مەكتەپ قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . 1980 - يىلى كورلا شەھەرلىك 2 - ئوتتۇرا مەكتەپ قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . 1984 - يىلى ھازىرقى نامى ئەسلىگە كەلتۈرۈلگەن . ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 45288m² ، قۇرۇلۇش كۆلىمى 7300m² . 1999 - يىلىدىكى ئوقۇغۇچى سانى 2011 نەپەر . مەخسۇس ئوقۇتقۇچى 111 نەپەر .
مەكتەپ ئادرېسى : كورلا شەھرى
پوچتا نومۇرى : 841000 . تېلېفون : 2036247 (0996)

قاراشەھەر خۇيزۇ ئاپتونوم ناھىيىلىك 1 - ئوتتۇرا مەكتەپ
قاراشەھەر ناھىيە بازىرىغا جايلاشقان . پۈتۈن كۈنلۈك ئوقۇتۇش تۈزۈمىدىكى مۇكەممەل بولغان ، خەنزۇ تىلىدا ئوقۇتۇش ئېلىپ بارىدىغان مەكتەپ . 1938 - يىلى 9 - ئاينىڭ 1 - كۈنىدىن باشلاپ قۇرۇلغان . ئەينى ۋاقىتتىكى نامى شىنجاڭ قاراشەھەر باشلانغۇچ پېداگوگىكا مەكتىپى . 1953 - يىلى شىنجاڭ ئۇلكىلىك قاراشەھەر تولۇقسىز

166 ، 1999 - يىلدىكى رەسمىي ئوقۇتقۇچى سانى 15 نەپەر . ئوقۇتۇش سىنىپى 36 ، ئوقۇغۇچى 1778 نەپەر .

مەكتەپ ئادرېسى : قەشقەر شەھىرى جەنۇبىي ئازادلىق يولى 549 - نومۇر .

پوچتا نومۇرى : 844000 . تېلېفون : 2522307 (0998)

قەشقەر شەھەرلىك 2 - ئوتتۇرا مەكتەپ

خەنزۇ تىلىدا ئوقۇتۇش ئېلىپ بارىدىغان كۆپ مىللەتلىك مەكتەپ بولۇپ ، 1956 - يىلى قۇرۇلغان . قەشقەر شەھىرى مەدەنىيەت يولى 186 - نومۇرغا جايلاشقان ، جەنۇبىي شىنجاڭ رايونىدا قۇرۇلغان تۇنجى مۇكەممەل ئوتتۇرا مەكتەپ . 1980 - يىلى ئاپتونوم رايون بويىچە نۇقتىلىق ئوتتۇرا مەكتەپ قىلىپ بېكىتىلگەن . ئۆلايەتلىك ماۋارىپ كومىتېتىغا بىۋاسىتە قارايدىغان ناھىيە دەرىجىلىك ئورۇن . مەكتەپ قۇرۇلغان دەسلەپكى مەزگىلدە جەنۇبىي شىنجاڭدىكى بەش ئوبلاستقا يۇزلىنىپ ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلغان . 1962 - يىلى قەشقەر ۋە قىزىلسۇ ئوبلاستىدىن ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىشقا يۇزلەنگەن . 1968 - يىلدىن كېيىن قەشقەر شەھىرىگە يۇزلىنىپ ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلغان . 1999 - يىلدىن كېيىن قەشقەرنىڭ ھەر قايسى رايونلىرىدىن ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىشقا يۇزلەنگەن . ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 55278m² ، قۇرۇلۇش كۆلىمى 30000m² . 1999 - يىلدىكى ئوقۇتقۇچى ، ئىشچى ، خىزمەتچى سانى 160 نەپەر ، ئوقۇتۇش سىنىپى 35 ، ئوقۇغۇچى سانى 2126 نەپەر .

مەكتەپ ئادرېسى : قەشقەر شەھىرى .

پوچتا نومۇرى : 844000 . تېلېفون : 2833020 (0998)

قەشقەر ئۆلايەتلىك 6 - ئوتتۇرا مەكتەپ

قەشقەر ئۆلايەتلىك ئۇيغۇر تۇلۇق ئوتتۇرا مەكتەپكە قارالسۇن .

يەكەن ناھىيىلىك 1 - ئوتتۇرا مەكتەپ

1953 - يىلى قۇرۇلغان ، يەكەن ئۆلايىتىگە بىۋاسىتە قارايدىغان مەكتەپ بولۇپ ، مەكتەپنىڭ نامى يەكەن ئوتتۇرا مەكتىپى دەپ ئاتالغان . بۇ مەكتەپ يەنە قاغىلىق ناھىيىسىدە 4 سىنىپلىق شۆبە مەكتەپ قۇرغان . 1956 - يىلى يەكەن ئۆلايىتى ئەمەلدىن قالدۇرۇلۇپ ، بۇ مەكتەپ يەنە يەكەن 1 - ئوتتۇرا مەكتىپى قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن ، يەكەن ناھىيىسىگە تەۋە . 1966 - يىلى مەدەنىيەت ئىنقىلابى سەۋەبىدىن مەكتەپ خىزمىتى قالايمىقانلىشىپ كەتكەن ھەتتا دەرس توختاپ سىنىپىي كۆرەش ئېلىپ بېرىلغان . 1981 - يىلى ئاپتونوم رايون بويىچە نۇقتىلىق ئوتتۇرا مەكتەپ بېكىتىلگەن . 1986 - يىلى يەكەن ناھىيىلىك مىللىي تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ قىلىپ ئۆزگەرتىلىپ ، تولۇقسىز سىنىپقا ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىشنى توختاتقان . 1999 - يىلى 8 - ئايدا يەكەن ناھىيىلىك

مەكتىپى دەپ نام قويغان . 1980 - يىلى پىداگوگىكا مەكتەپ ، قىرغىز ئوتتۇرا مەكتەپ ، خەنزۇ ئوتتۇرا مەكتەپكە ئايرىلىپ ، ئۇيغۇر تىلىدا ئوقۇتۇش ئېلىپ بارىدىغان مۇكەممەل ئوتتۇرا بولۇپ قۇرۇلغان . ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 84709m² ، ئوقۇتۇش رايونى كۆلىمى 5639m² . مەكتەپ شتاتى 173 نەپەر . 1999 - يىلدىكى رەسمىي ئوقۇتقۇچى سانى 132 نەپەر . ئوقۇغۇچى سانى 1398 نەپەر .

مەكتەپ ئادرېسى : ئاتۇش شەھىرى .

پوچتا نومۇرى : 845350 . تېلېفون : 4223802 (0908)

قىزىلسۇ قىرغىز ئاپتونوم ئوبلاستلىق 3 - ئوتتۇرا مەكتەپ

ئاتۇش شەھىرىگە جايلاشقان ، پۈتۈن كۈنلۈك تۇزۇمدىكى قىرغىز تىلىدا ئوقۇتۇش ئېلىپ بارىدىغان ، ياتاقتا يېتىش تۇزۇمىدىكى مۇكەممەل ئوتتۇرا مەكتەپ بولۇپ ، ئەسلىدىكى قىرغىز ئوتتۇرا مەكتىپى ئاساسىدا قۇرۇلغان . 1959 - يىلى قىرغىز پىداگوگىكا مەكتىپىگە ئۆزگەرتىلگەن . 1962 - يىلى قىرغىز پىداگوگىكا مەكتىپى بىلەن قىزىلسۇ ئوبلاستلىق 1 - ئوتتۇرا بىرلەشمە ، قىرغىز پىداگوگىكا مەكتىپى دەپ ئاتالغان . 1980 - يىلى 9 - ئايدىن باشلاپ ھازىرقى نامى بېكىتىلگەن . ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 51948m² . ئوقۇتۇش رايونى كۆلىمى 9678m² . 1996 - يىلى 9 - ئايدا ئاپتونوم رايون بويىچە ھازىرقى زامان ماۋارىپ تېخنىكىسى تەجرىبە مەكتىپى بۇلۇپ تەستىقلانغان . 1999 - يىلدىكى ئوقۇغۇچى سانى 760 نەپەر ، رەسمىي ئوقۇتقۇچى سانى 54 نەپەر .

مەكتەپ ئادرېسى : ئاتۇش شەھىرى .

پوچتا نومۇرى 845350 تېلېفون : 4222846 (0908)

قەشقەر ۋىلايەتلىك ئۇيغۇر تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ

ئەسلى نامى قەشقەر ۋىلايەتلىك تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ . 1956 - يىلى قەشقەر شەھىرى جەنۇبىي ئازادلىق يولىدا قۇرۇلغان . 1961 - يىلى ئاپتونوم رايون بويىچە نۇقتىلىق ئوتتۇرا مەكتەپ قىلىپ بېكىتىلگەن . 1983 - يىلى قەشقەر ۋىلايەتلىك ئۇيغۇر تولۇق ئوتتۇرا مەكتىپى قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . ئىتتىپاق مەركىزىي كومىتېتى ، ماۋارىپ مىنىستىرلىقى قاتارلىق ئورۇنلار تەرىپىدىن ئىختىساسلىقلارنى تەربىيىلەشتىكى ئىلغار مەكتەپ بولۇپ باھالانغان . 1981 - يىلى ۋىلايەتلىك پۈتبول جەھەتتە نۇقتىلىق مەكتەپ قىلىپ بېكىتىلگەن . 1982 - يىلى ئاپتونوم رايون بويىچە پەننى ئومۇملاشتۇرۇشتىكى ئىلغار ئورۇن بولۇپ باھالانغان . 1988 - يىلى كوللېكتىپ تەنتەربىيە تۈرىدىكى ئىلغار كوللېكتىپ ، 1993 - يىلى ئاپتونوم رايون بويىچە پەننى سۈيۇش پائالىيىتىدىكى ئىلغار ئورۇن ، بەشنى تەكىتلەش ، تۆتتە گۈزەل بولۇشتا ئىلغار كوللېكتىپ بولۇپ باھالانغان . ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 83280m² ، بۇنىڭ ئىچىدە ئوقۇتۇشقا ئىشلىتىلىدىغىنى 96583m² . بىر پارچە 39960m² لىق پىراكتىكا دېھقانچىلىق مەيدانى بار . مەكتەپ شتاتى

- يىلدىن 1977 - يىلغىچە مىللىي ، خەنزۇلار ئارىلاش مەكتەپ بولغان ، ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 28638m² . قۇرۇلۇش كۆلىمى 4146m² . 1999 - يىلدىكى ئوقۇغۇچى سانى 1447 نەپەر . ئوقۇتقۇچى ، ئىشچى - خىزمەتچى 119 سانى نەپەر .

ئادرېسى : غۇلجا شەھىرى .

پوچتا نومۇرى : 835000 . تېلېفون : 8023377 (0999)

غۇلجا شەھەرلىك 8 - ئوتتۇرا مەكتەپ

پۈتۈن كۇنلۇك تۈزۈمدىكى خەنزۇ تىلدا ئوقۇتۇش ئېلىپ بارىدىغان مۇكەممەل ئوتتۇرا مەكتەپ ، 1934 - يىلى ئىلى ئوتتۇرا مەكتىپى ئاساسىدا قۇرۇلغان . 1950 - يىلى ئەخمەتجان مەخسۇس كۇرس مەكتىپى دەپ ئاتالغان . 1958 - يىلى 12 - ئايدا غۇلجا 2 - دارىلمۇئەللىمىن دەپ ئاتالغان . 1966 - يىلدىن باشلاپ ھازىرقى نامى قوللىنىلغان . 1999 - يىلى 4 - ئايدا ئاپتونوم رايون تەرىپىدىن تۈنجى تۈركۈمدىكى ھازىرقى زامان مائارىپ تېخنىكىسى تەجرىبە مەكتەپلىرىنىڭ بىرى قىلىپ بېكىتىلگەن . مەكتەپنىڭ ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 48200m² . 1999 - يىلدىكى ئوقۇغۇچى سانى 2000 نەپەر . رەسمىي ئوقۇتقۇچى 102 نەپەر .

مەكتەپ ئادرېسى : غۇلجا شەھىرى بىڭخى يولى 1 - نومۇر .

پوچتا نومۇرى : 835000 . تېلېفون : 8025417 (0999)

چاپچال شىبە ئاپتونوم ناھىيىلىك 1 - ئوتتۇرا مەكتەپ

مەملىكەت بويىچە بىرىنچى شىبە ئوقۇغۇچىلارنى ئاساس قىلغان ، شىبە ، خەنزۇ تىلىدا ئوقۇتۇش بىر گەۋدە قىلىنغان پۈتۈن كۇنلۇك تۈزۈمدىكى ئادەتتىكى ئوتتۇرا مەكتەپ . 1948 - يىلدىن باشلاپ قۇرۇلغان . ئەينى ۋاقىتتا غۇلجا شەھىرىگە جايلاشقاندىن كېيىن 1949 - يىلى چاپچال ناھىيە بازىرىغا كۆچۈرۈلگەن . ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 160000m² . قۇرۇلۇش كۆلىمى 7709m² . يېقىنقى يىللاردا ئوقۇغۇچىلار ھەر خىل پەنلەردىكى مۇسابىقىلەرگە قاتنىشىپ 27 نەپەر ئوقۇغۇچى مۇكاپاتقا ئېرىشكەن . 1988 - يىلى «مائارىپ ئىلمى» ژۇرنىلى تۈزگەن «جۇڭگودىكى داڭلىق ئوتتۇرا مەكتەپلەر توپلىمىغا» كىرگۈزۈلگەن . 1996 - يىلى «مەملىكەتلىك ئېلېكترلەشكەن مائارىپتىكى سىناق مەكتەپ» ، «مەملىكەتلىك تەنتەربىيىدە ئىلغار مەكتەپ» بولۇپ باھالانغان . 1999 - يىلدىكى ئوقۇغۇچى سانى 1100 نەپەر ، ئوقۇتقۇچى ، ئىشچى - خىزمەتچىسى 123 نەپەر .

مەكتەپ ئادرېسى : چاپچال ناھىيە بازىرى خۇالۇگەي شەرقى كوچىسى .

پوچتا نومۇرى : 835300 . تېلېفون : 3622564 (0999)

غۇلجا شەھەرلىك رۇس مەكتەپ

مەملىكەت بويىچە رۇس تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدىغان بىرىنچى 9 يىللىق مەجبۇرىيەت

1 - ئوتتۇرا مەكتەپ قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . ئوقۇتۇشتا ئۇيغۇر تىلى قوللىنىلىدۇ . بۇ مەكتەپ يەكەن ناھىيىسىدىكى بىردىنبىر پۈتۈن كۇنلۇك تۇزۇمدىكى ئۇيغۇر تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ بولۇپ ھېسابلىنىدۇ . 1999 - يىلدىكى رەسمىي ئوقۇتقۇچى سانى 129 نەپەر ، ئوقۇتۇش سىنىپى 36 ، ئوقۇغۇچى سانى 1760 نەپەر .

مەكتەپ ئادرېسى : قەشقەر يەكەن ناھىيە بازىرى .

پوچتا نومۇرى : 844700 . تېلېفون نومۇرى : 8518494 (0998)

تاشقورغان تاجىك ئاپتونوم ناھىيىلىك 1 - ئوتتۇرا مەكتەپ

تاجىك ئوقۇغۇچىلارنى ئاساس قىلغان ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدىغان مۇكەممەل ئوتتۇرا مەكتەپ . 1942 - يىلى باشلانغۇچ مەكتەپ ئاساسىدا قۇرۇلغان . 1959 - يىلى 9 - ئايدا 3 تولۇقسىز ئوتتۇرا سىنىپى تەسىس قىلىنغان . 1972 - يىلى تولۇق ئوتتۇرا سىنىپى ئېچىلغان . شۇنىڭدىن ئېتىبارەن بۇ مەكتەپ باشلانغۇچ ، تولۇقسىز ، تولۇق ئوتتۇرىدىن تەركىب تاپقان مۇكەممەل مەكتەپ بولغان . 1981 - يىلى باشلانغۇچ ئايرىلىپ چىقىقان ، مۇكەممەل ئوتتۇرا مەكتەپ بولۇپ قۇرۇلغاندىن كېيىن ھازىرقى نامىنى ئىشلەتكەن . مەكتەپنىڭ ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 31968m² . ئوقۇتۇش رايونى كۆلىمى 9767m² . 1999 - يىلدىكى ئوقۇغۇچى سانى 1016 نەپەر ، رەسمىي ئوقۇتقۇچى سانى 72 نەپەر .

مەكتەپ ئادرېسى : تاشقورغان ناھىيە بازىرى

پوچتا نومۇرى 845250 . تېلېفون : نومۇرى : 3421056 (0998)

ئىلى ۋىلايەتلىك 1 - ئوتتۇرا مەكتەپ

پۈتۈن كۇنلۇك تۇزۇمدىكى مۇكەممەل ئوتتۇرا مەكتەپ ، شۇنداقلا ئاپتونوم رايون بويىچە نۇقتىلىق ئوتتۇرا مەكتەپ بولۇپ ، قازاق تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ . 1937 - يىلى قۇرۇلغان . ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 27639m² . قۇرۇلۇش كۆلىمى 3996m² . يېقىنقى يىللاردىن بۇيان مەملىكەتلىك ، ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك ھەر خىل شەرەپ مۇكاپاتلىرىغا ئېرىشكەن ، ئوقۇتقۇچىلار سانى 18 نەپەر . 1999 - يىلدىكى ئوقۇغۇچى سانى 1500 نەپەر . رەسمىي ئوقۇتقۇچى 82 نەپەر .

مەكتەپ ئادرېسى : غۇلجا شەھىرى ستالىن يولى 5 - كوچا 1 - نومۇر .

پوچتا نومۇرى : 835000 . تېلېفون : 8021976 (0999)

غۇلجا شەھەرلىك 7 - ئوتتۇرا مەكتەپ

ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدىغان مۇكەممەل ئوتتۇرا مەكتەپ . شۇنداقلا ئاپتونوم رايون بويىچە نۇقتىلىق ئوتتۇرا مەكتەپ . 1950 - يىلى قۇرۇلغان . ئەينى ۋاقىتتا ستالىن مەكتىپى دەپ ئاتالغان . 1963 - يىلدىن باشلاپ ھازىرقى نامى قوللىنىلغان . 1969

قىلغان . بۇ مەكتەپ ئەڭ دەسلەپتە ئوغۇللار مەكتىپى ئىدى . 20 - ئەسىرنىڭ 60 - يىللىرىدىن باشلاپ قىز - ئوغۇللار ئارىلاش مەكتەپكە ئايلانغان . ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 34000m² . بۇنىڭ ئىچىدە ئوقۇتۇش رايونى كۆلىمى 4106m² . مەكتەپ شتاتى 194 . 1999 - يىلدىكى رەسمىي ئوقۇنقۇچى ، 174 نەپەر ، ئوقۇغۇچى سانى 1450 نەپەر .

مەكتەپ ئادرېسى : چۆچەك شەھىرى نۇرلۇق يولى 126 - نومۇر .

پوچتا نومۇرى : 834700 . تېلېفون : 6222698 (0901)

تارباغاتاي شەھەرلىك 3 - ئوتتۇرا مەكتەپ

ئەسلى نامى تارباغاتاي ۋىلايەتلىك 3 - ئوتتۇرا مەكتەپ . 1957 - يىلى 9 - ئايدا ئەسلىدىكى چۆچەك ۋىلايەتلىك 2 - ئوتتۇرىدىن بۆلۈنۈپ چىقىپ ھازىرقى ئورنىغا كۆچكەن . پۈتۈن كۇنلۇك تۇزۇمدىكى خەنزۇ تىلىدا ئوقۇتۇش ئېلىپ بارىدىغان مۇكەممەل مەكتەپ . 1959 - يىلى ئاپتونوم رايون بويىچە نۇقتىلىق ئوتتۇرا مەكتەپ قىلىپ بېكىتىلگەن . 1981 - يىلى ئاپتونوم رايون بويىچە «مەدەنىيەت ئىنقىلابى» دىن كېيىنكى تۇنجى تۇركۇم نوقتىلىق ئوتتۇرا مەكتەپلەرنىڭ بىرى قىلىپ بېكىتىلگەن . شۇ يىلى ئاپتونوم رايونلۇق ئەنئەنىۋى تەنتەربىيە تۇرى مەكتىپى قىلىپ بېكىتىلگەن . 1993 - يىلى 9 - ئايدا شەھەرنىڭ باشقۇرۇشىغا قوشۇۋېتىلگەن . شۇ يىلى تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ توختىتىلىپ ، تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپ قىلىپ ئۆزگەرتىلىپ ، چۆچەك شەھەرلىك 3 - ئوتتۇرا دەپىلگەن . 1997 - يىلى 9 - ئايدا تولۇق ئوتتۇرىغا ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش ئەسلىگە كەلتۈرۈلگەن . ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 100056m² . ئوقۇتۇشتا ئىشلىتىلىدىغىنى 11161m² . مەكتەپ شتاتى 141 . 1999 - يىلدىكى رەسمىي ئوقۇنقۇچى سانى 108 نەپەر . ئوقۇتۇش سىنىپى 36 ، ئوقۇغۇچى سانى 2100 نەپەر .

مەكتەپ ئادرېسى : چۆچەك شەھىرى خەلق يولى .

پوچتا نومۇرى : 834700 . تېلېفون : 6222377 (0901)

ئالتاي ۋىلايەتلىك 1 - ئوتتۇرا مەكتەپ

قازاق تىلىدا ئوقۇتۇش ئاساس قىلىنغان ، ئاپتونوم رايونلۇق نۇقتىلىق ھەم پۈتۈن كۇنلۇك ياتاقتا يېتىش تۇزۇمىدىكى مۇكەممەل ئوتتۇرا مەكتەپ . 1950 - يىلى 11 - ئاينىڭ 15 - كۈنى شىنجاڭ ئۆلكىلىك ئاشەن ئوتتۇرا مەكتىپى ئاساسىدا قۇرۇلغان (قازاق تىلىدىكى مەكتەپ) . 1953 - يىلى ئۇيغۇر ، روس ، موڭغۇل تىلى سىنىپلىرى ئېچىلىپ ، قاتناپ ئوقۇش تۇزۇمى ياتاقتا يېتىش تۇزۇمى قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . پۈتۈن ۋىلايەتنىڭ ھەر قايسى ناھىيىلىرىدىن ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلغان ، شۇ يىلى تولۇق ئوتتۇرا سىنىپى تەسىس قىلىپ ، مەكتەپ نامى ئالتاي ۋىلايەتلىك ئوتتۇرا مەكتەپ قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . 1958 - يىلدىن كېيىن تولۇقسىز قىسمى تەدرىجىي ئەمەلدىن قالدۇرۇلۇپ ، ئالتاي ۋىلايەتلىك تولۇق ئوتتۇرا مەكتىپى قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . 1967

مائارىپى مەكتىپى . 1985 - يىلى قۇرۇلغان . ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 3850m² . ئوقۇتۇشقا ئىشلىتىلىدىغان يەر كۆلىمى 1200m² . 1996 - يىلدىن باشلاپ بۇرۇنقى چەت ئەللەرنىڭ ئوقۇتۇش تۈزۈلمە ۋە دەرسلىك ماتېرىياللىرىنى ئىشلىتىشنى ئۆزگەرتىپ روس ۋە خەنزۇ تىلى قوش تىللىق سىنىپلىرىغا ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىشنى باشلىغان . ھەم شۇنىڭغا مۇۋاپىق ھەر خىل ماتېرىياللارنى تۈزۈپ تارقاتقان . 1999 - يىلدىكى ئوقۇغۇچى سانى 127 نەپەر . رەسمىي ئوقۇتقۇچى 19 نەپەر .

مەكتەپ ئادرېسى : غۇلجا شەھىرى باغچا يولى 46 - نومۇر .

پوچتا نومۇرى : 835000 . تېلېفون : 8124540 (0999)

تارباغاتاي ۋىلايەتلىك 2 - ئوتتۇرا مەكتەپ

تارباغاتاي ۋىلايىتىدىكى بىردىنبىر ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك نۇقتىلىق ئوتتۇرا مەكتەپ . 1939 - يىلى 9 - ئايدا قۇرۇلغان . ئەينى ۋاقىتتا شىنجاڭ ئۆلكىلىك خەلق ھۆكۈمىتى بىۋاستە باشقۇرغان ھەم شىنجاڭ ئۆلكىلىك چۆچەك ئوتتۇرا مەكتىپى دەپ نام بېرىلگەن . (يەنى چۆچەك گىمنازىيىسى دەپمۇ ئاتىلىدۇ) . 20 - ئەسىرنىڭ 30 - 40 ـــ يىللىرىدا ئىلگىرى - كېيىن بولۇپ تاشكەنت ، ئالما-ئاتا قاتارلىق ئوتتۇرا ئاسىيادىكى ھەر قايسى شەھەرلەردىكى ئالىي مەكتەپلەرنى پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچىلاردىن ئۇزبېك ، تاتار ، قازاق ، ئۇيغۇر ، خەنزۇ قاتارلىق مىللەتنىڭ زىيالىلىرى چۆچەك ئوتتۇرا مەكتىپىدە ئوقۇتۇش بىلەن شوغۇللانغان . مەكتەپتىكى بارلىق ئوقۇتۇش ماتېرىياللىرى ئەينى ۋاقىتكى سوۋېت ئىتتىپاقىنىڭ ئوقۇتۇش كىتابلىرى بولۇپ ، 5 يىللىق تۈزۈم قوللانغان . مەكتەپتە سىنىپ ئۆرلەش ، سىنىپ قالدۇرۇش تۈزۈملىرى ئورنىتىلغان . ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئوقۇش پۈتتۈرۈش ، دىپلوم ئېلىش رەسمىيىتى ئىنتايىن قاتتىق . مەكتەپ قۇرۇلۇپ 1 - يىلى قازاق ، ئۇيغۇر ، خەنزۇ ۋە روس ، تاتار سىنىپى تەسىس قىلىنغان . ئوقۇتۇش مەزمۇنىدا ئادەتتىكى دەرسلىكلەردىن باشقا يەنە روس تىلى ، ئىنگلىز تىلى ، قول ھۈنەرۋەنچىلىك ، ماۋارىپ ئىلمىي ، دىنىي بىلىم قاتارلىق دەرسلىكلەر بار ئىدى . 1950 - يىلىنىڭ ئاخىرىدا دىنىي بىلىم دەرسى ئەمەلدىن قالدۇرۇلۇپ ، ئۇنىڭ ئورنىغا خەنزۇ تىلى ئېچىلغان . 1952 - يىلى شىنجاڭ ئۆلكىلىك چۆچەك ئوتتۇرا مەكتەپ قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . 1972 - يىلى چۆچەك ۋىلايەتلىك 2 - ئوتتۇرا مەكتەپ قىلىپ ئۆزگەرتىلدى . 1945 - يىلدىن 1966 - يىلغىچە بۇ مەكتەپ مىللىي ، خەنزۇ ئاربلاش مەكتەپ بولدى . 1939 - يىلدىن 1945 - يىلغىچە مىللىي ئوتتورا مەكتەپ بولدى . 1966 - يىلدىن 1982 - يىلغىچە قازاق ، ئۇيغۇر ، خەنزۇ تىلىدا دەرس بېرىلدى . 1982 - يىلدىن ھازىرغا قەدەر قازاق ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس بېرىلمۇاتىدۇ . بۇ مەكتەپ ئادەتتىكى سىنىپلارنى تەسىس قىلغاندىن سىرت ، يەنە ئوخشاش بولمىغان مەزگىللەردە پېداگوگىكا سىنىپى ، بوغالتېرلىق سىنىپى ، مال دوختۇرلۇق سىنىپى ، سىستېرالىق سىنىپى ، يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرى سىنىپى قاتارلىق ھەر خىل كەسپىي تېخنىكا سىنىپى تەسىس

كۆلىمى 99900m² كېلىدىغان مەكتەپنىڭ دېھقانچىلىق مەيدانى بار . ھەر تۈرلۈك ئەسلىمەلىرى مۇكەممەل ، ئوقۇتۇشنى باشقۇرۇش زامانىۋىلىشىشقا يۈزلەنگەن . مەملىكەتلىك ئەخلاقى تەربىيە ۋە مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىدىكى نەمۇنە مەكتەپ بولۇپ باھالانغان . يەنە ئىلگىرى - كېيىن بولۇپ 17 قېتىم مەملىكەتلىك ، ئاپتونوم رايونلۇق ، ۋىلايەتلىك «مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى» ، «مەدەنىيەت قۇرۇلۇشى» ، «قانۇن خىزمىتىنى ئومۇملاشتۇرۇش» ، «خەنزۇ تىلى ئوقۇتۇش» ، «ئوتتۇرا مەكتەپ تەجرىبە خىزمىتى» قاتارلىقلاردا ئىلغار ئورۇن بولۇپ باھانلانغان . 66 ئادەم مەملىكەت ، ئاپتونوم رايون ، ۋىلايەت تەرىپىدىن مۇكاپاتلانغان . 1999 -يىلدىكى رەسمىي ئوقۇتقۇچى سانى 121 نەپەر ، ئوقۇغۇچى سانى 1370 نەپەر .

مەكتەپ ئادرېسى : خوتەن شەھىرى

پوچتا نومۇرى : 848000 ، تېلېفون : 2022004 (0903)

خوتەن ۋىلايەتلىك 2 - ئوتتۇرا مەكتەپ

خوتەن ۋىلايىتىدىكى بىردىنبىر خەنزۇ تىلىدا ئوقۇتۇش ئېلىپ بارىدىغان ئادەتتىكى تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ بولۇپ ، 1958 - يىلى قۇرۇلغان . 1984 - يىلى خوتەن شەھەرلىك 2 - ئوتتۇرا قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . 1994 - يىلى خوتەن ۋىلايىتىگە قاراشلىق يەتتە ناھىيە بىر شەھەردە خەنزۇ تىلىدىكى تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپلەر تەڭشەلگەندىن كېيىن مەركەزلەشتۈرۈپ ئوقۇتۇش يولغا قويولۇپ ، ۋىلايەتلىك مائارىپ تارماقلىرى بىۋاستە باشقۇرغان ھەم ئەسلى نامى ئەسلىگە كەلتۈرگەن . مەكتەپنىڭ ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 333000m² ، قۇرۇلۇش كۆلىمى 6600m² . يېقىنقى يىللاردا مەركەزلەشتۈرۈپ ئوقۇتۇش ئېلىپ بېرىلغاندىن كېيىن يەنە ئۈرۈمچى شەھىرىدىن بىلەن ھەمكارلىق مۇناسىۋىتى ئورناتقان . 1996 - يىلى ئۈرۈمچى شەھىرىدىن يارەمگە بارغان 8 نەپەر ئوقۇتقۇچىنى قوبۇل قىلىپ ، 1999 - يىلى ئالماشتۇرغان . ئىككى رايون ، شەھەر يېقىن ھەمكارلىشىپ ، مەكتەپنىڭ يېڭى تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرگەن . 1999 - يىلدىكى رەسمىي ئوقۇتقۇچى سانى 55 ، ئوقۇغۇچى سانى 800دىن كۆپرەك .

مەكتەپ ئادرېسى : خوتەن شەھىرى

پوچتا نومۇرى : 848000 ، تېلېفون : 2023231 (0903)

ـ يىلى ۋىلايەتلىك تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ قىزىل قوغدىغۇچى ئەسكەرلەر ئوتتۇرا مەكتىپى قىلىپ ئۆزگەرتىلدى . 1970 ـ يىلى 10 ـ ئايدا مىللىي ، خەنزۇ ئارىلاش مەكتەپ بولۇپ ، ئالتاينىڭ شەھەر ، يېزىلىرىدىن قاتناپ ئوقۇيدىغان ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىشقا يۇزلەنگەن . 1971 ـــ يىلى باشلانغۇچ تەسىس قىلغان . 1974 ـ يىلى ئالتاي ۋىلايەتلىك قىزىل قوغدىغۇچى ئەسكەرلەر مىللىي ئوتتۇرا مەكتىپى قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . 1979 ـ يىلى 9 ـ ئايدا ئالتاي ۋىلايەتلىك 1 ـ ئوتتۇرا مەكتەپ قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . 1981 ـ يىلى ئاپتونوم رايونلۇق نۇقتىلىق ئوتتۇرا مەكتەپ قىلىپ بېكىتىلگەن ھەم خەنزۇ تىلى سىنىپى قوبۇل قىلىشنى توختاتقان . 7 ناھىيىگە يۇزلىنىپ ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىپ ، ياتاقتا يېتىش تۈزۈمى ئەسلىگە كەلتۈرۈلگەن . 1984 ـ يىلى 9 ـ ئايدا باشلانغۇچ مەكتەپ ئايرىلىپ چىقىپ ئالتاي 1 ـ باشلانغۇچ مەكتىپى قۇرۇلغان . 1986 ـ يىلى ۋىلايەتلىك پارتكومىنىڭ تەستىقلىشى بىلەن ناھىيە دەرىجىلىك ئورۇن قىلىپ بېكىتىلگەن . 1994 ـ يىلى كۆچۈپ ئەسلىدىكى ئوقۇتۇش بىناسىنى رادىئو ـ تېلېۋىزىيە ئۇنىۋېرسىتېتى ئالتاي شۆبىسىنىڭ ئىشلىتىشىگە بەرگەن . 1999 ـ يىلدىكى رەسمىي ئوقۇتقۇچى سانى 109 نەپەر ، ئوقۇتۇش سىنىپى 30 ، ئوقۇغۇچى سانى 1271 نەپەر . ئوقۇتۇشقا ئىشلىتىلىدىغان كۆلىمى 8458m² .

مەكتەپ ئادرېسى : ئالتاي شەھىرى ئالتۇن تاغ يولى 151 ـ نومۇر .

پوچتا نومۇرى : 836500 ، تېلېفون : 2122408 (0906)

ئالتاي ۋىلايەتلىك 2 ـ ئوتتۇرا مەكتەپ

پۈتۈن كۇنلۇك تۈزۈمدىكى خەنزۇ تىلىدا ئوقۇتۇش ئېلىپ بېرىلىدىغان تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ ، 1952 ـ يىلى 9 ـ ئايدا ئالتاي ناھىيىلىك خەنزۇچە باشلانغۇچ مەكتەپ ئاساسىدا قۇرۇلغان . 1957 ـ يىلى 9 ـ ئايدا تولۇقسىز سىنىپقا ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلغان ، 1958 ـ يىلى 9 ـ ئايدا ئالتاي ۋىلايەتلىك 2 ـ ئوتتۇرا بولۇپ رەسمىي قۇرۇلغان . 1961 ـ يىلى تولۇق ئوتتۇرا سىنىپىغا ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىشقا باشلىغان . 1997 ـ يىلى 9ـ ئايدا ھازىرقى نامغا ئۆزگەرتىلگەن . مەكتەپنىڭ ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 31942m² ، قۇرۇلۇش كۆلىمى 14000m² . 1999 ـ يىلدىكى ئوقۇغۇچى سانى 1350 نەپەر ، رەسمىي ئوقۇتقۇچى 89 نەپەر .

مەكتەپ ئادرېسى : ئالتاي شەھىرى جەنۇبىي ئازادلىق يولى

پوچتا نومۇرى : 836500 ، تېلېفون : 2122889 (0906)

خوتەن ۋىلايەتلىك 1 ـ ئوتتۇرا مەكتەپ

ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدىغان ئاپتونوم رايونلۇق نۇقتىلىق ئوتتۇرا مەكتەپ بولۇپ ، 1953 ـ يىلى قۇرۇلغان . مەكتەپنىڭ ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 51948m² ، قۇرۇلۇش كۆلىمى 14645m² . بۇنىڭدىن باشقا يەنە شەھەر ئەتراپىدىكى نەزەر باغدا يەر

ئالاهىده كەسپلەرنىڭ ئوقۇش يىلى ئۇزۇنراق) بولۇپ ، تولۇق كۇرسنى پۈتتۈرۈش باكالاۋرلىق ئۇنۋانى ئېلىشنىڭ زۆرۈر شەرتى ، تولۇق كۇرس ماۋارىپى ئوقۇغۇچىلارغا بىر قەدەر سېستىملىق هالدا شۇ كەسىپ ، شۇ پەندىكى زۆرۈر بولغان ئاساسىي نەزەرىيە بىلىملەرنى ، شۇنداقلا شۇ كەسىپتىكى زۆرۈر بولغان ئاساسىي ئىقتىدار ، مۇناسىۋەتلىك بىلىملەرنى ئىگىلىتىپ ، ئۇلارنى شۇ كەسىپ بىلەن شۇغۇللىنىشتا ئەملىي خىزمەت قىلىش ۋە تەتقىقات خىزمىتى قىلىش ئىقتىدارىغا دەسلەپكى قەدەمدە ئىگە قىلىدۇ . 1999 - يىلى رايونىمىزدىكى 17 ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپ ئىچىدە تولۇق كۇرس ئوقۇغۇچىلىرىنى تەربىيىلەيدىغان مەكتەپ 13 بولۇپ ، مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچى سانى 37243 نەپەر ئىدى .

مەخسۇس كۇرس ماۋارىپى

ئالىي مەكتەپ ياكى ئىنستىتۇتنىڭ تەركىبى قىسمى ، تولۇق كۇرس ياكى تەييارلىق سىنىپقا قارىتا ئېيتقاندا جۇڭگودا ئوقۇش يىلى ئادەتتە 3 يىل (تېببىي ئىلىم قاتارلىق ئالاهىده كەسپلەرنىڭ ئوقۇش يىلى بىر قەدەر ئۇزۇن) بولىدۇ . مەخسۇس كۇرس ماۋارىپى ئوقۇغۇچىلارنى شۇ كەسىپتىكى ئاساسىي بىلىم ۋە نەزەرىيىلەرگە ، شۇ كەسىپ بىلەن شۇغۇللىنىشتىكى خىزمەت ماهارىتى ۋە دەسلەپكى ئىقتىدارىغا ئىگە قىلىدۇ . 1999 - يىلى رايونىمىزدىكى 17 ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپ ئىچىدە مەخسۇس كۇرس ئىنستىتۇتىدىن 4 تى بولۇپ ، ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرى ئىچىدىكى مەخسۇس كۇرس ئوقۇغۇچىلىرى سانى 16815 نەپەر ئىدى .

ئاسپىرات ماۋارىپى

ئاسپىرانت بولسا ئالىي مەكتەپ ۋە ئىنستىتۇتنىڭ ئاسپىرانتلار بۆلۈمى ياكى تەتقىقات ئاپپاراتلىرىدا ئۆگىنىش ۋە تەتقىقات ئېلىپ بارىدىغان ئوقۇغۇچىنى كۆرسىتىدۇ . جۇڭگودا ئاسپىرانتلار ئالىي مەكتەپ ياكى ئىنستىتۇتنىڭ تولۇق كۇرسنى پۈتتۈرگەن ياكى تەڭ دەرىجىدىكى ئوقۇش تارىخىغا ئىگە ئوقۇغۇچىلار ئىچىدە ئىمتىهان ئېلىش ئارقىلىق قوبۇل قىلىنىدۇ . ئاسپىرانتلار دوكتورلۇق ئۇنۋانى ئېلىش ئۈچۈن ئوقۇيدىغان ۋە ماگىستىرلىق ئۇنۋانى ئېلىش ئۈچۈن ئوقۇيدىغان دەپ ئىككى تۈرگە بۆلۈنىدۇ ، ئوقۇش يىلى ئادەتتە 3 يىل بولىدۇ . ئاسپىرانتلار ئاپپاراتلىرى ئىلمىي تەتقىقات بىلەن شۇغۇللىنىدىغان خادىملارنى ، ئالىي مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرى ياكى باشقا ئالىي دەرىجىدىكى ئىختىساسلىق خادىملارنى تەربىيىلەيدۇ ، يەنە بەزىلىرى خىزمەتتىكى ماگىستىر ئاسپىرانتلار ۋە خىزمەتتىكى دوكتور ئاسپىرانتلارنى تەربىيىلەيدۇ .

1999 - يىلى رايونىمىزدا ئاسپىرانتلىق ماۋارىپىنى ئۈز ئۈستىگە ئالغان 7 مەكتەپ ۋە بىر تەتقىقات ئاپپاراتى بار بولۇپ ، 107 ئاسپىرانتلىق نۇقتىسى ، 5 دوكتورلۇق نۇقتىسى بارلىققا كەلگەن . مەكتەپتىكى ماگىستىر ، ئاسپىرانتلار سانى 747 نەپەر ، دوكتور ئاسپىرانتلار 18 نەپەر بولغان .

ئادەتتىكى ئالىي مائارىپ

ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپ

ئوتتۇرا دەرىجىلىك مائارىپ باسقۇچىدىن يۇقىرى مەخسۇس مائارىپ ، ئالىي مائارىپنى ئېلىپ بارىدىغان ئاپپاراتلار ئالىي مەكتەپ ، ئىنستىتۇت ۋە مەخسۇس كۇرس ، ئالىي تېخنىكۇم دەپ ئاتىلىدۇ . ئالىي مەكتەپ ۋە ئىنستىتۇتنىڭ تولۇق كۇرس ئوقۇش مۇددىتى 4 يىلدىن 5 يىلغىچە ، ئاز سانداكىلىرى (مەسىلەن تېببىي - دورىگەرلىك مەكتەپلىرى) 6 يىل ، مەخسۇس كۇرس مەكتەپلىرىنىڭ ئوقۇش يىلى 2 يىلدىن 4 يىلغىچە بولىدۇ . تولۇق ئوتتۇرىنى پۈتتۈرگەن ھەم ئوخشاش دەرىجىلىك مەكتەپنى پۈتتۈرگەن ياكى ئوخشاش تارىخىغا ئىگە بولغانلار قوبۇل قىلىنىدۇ . ئالىي مەكتەپ ۋە ئىنستىتۇتنىڭ ئاسپىرانتلىق ئاپپاراتلىرى بولسائالىي مەكتەپ ۋە ئىنستىتۇتنى پۈتتۈرگەن ھەم ئوخشاش ئوقۇش تارىخىغا ئىگە بولغانلارنى قوبۇل قىلىدۇ ، ئوقۇش يىلى 3 يىل بولۇپ ، ماگىستىر ئاسپىرانت تەربىيىلەيدۇ ، ماگىستىر ياكى ئوخشاش ئوقۇش تارىخىغا ئىگە بولغانلارنى قوبۇل قىلىپ 3 يىل ئوقۇتۇش ئارقىلىق دوكتور تەربىيىلەيدۇ . 1949 - يىلى پۈتۈن شىنجاڭدا بىر ئىنستىتۇت بولۇپ ، ئوقۇغۇچى سانى 379 نەپەر ئىدى (شۇبە ئوتتۇرا مەكتەپنىمۇ ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ) . 1999 - يىلى پۈتۈن شىنجاڭدىكى ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپ 17 ، دوكتورلۇقتا ئوقۇۋاتقان ئاسپىرانتلار 18 نەپەر ، ماگىستىرلىقتا ئوقۇۋاتقان ئاسپىرانتلار 747 نەپەر ، مەكتەپتىكى تولۇق ، مەخسۇس كۇرس ئوقۇغۇچىلىرى 54000 كىشى بولۇپ ، بۇنىڭ ئىچىدە ئاز سانلىق مىللەت ئوقۇغۇچىلىرى 23200 نەپەرگە يېتىپ ، ئومۇمىي سانىنىڭ 42.96 % نى تەشكىل قىلىدۇ . ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپ رەسمىي ئوقۇتقۇچىلىرى سانى 9516 نەپەر (پىرافېسسور 406 نەپەر ، دوتسىنت 1743) ، بۇنىڭ ئىچىدە ئاز سانلىق مىللەت رەسمىي ئوقۇتقۇچىسى 3016 نەپەر بولۇپ ، 40.13% نى تەشكىل قىلىدۇ . 3 دوكتورلۇق ئۇنۋانى بېرىش ئورنى ، 10 ماگىستىرلىق ئۇنۋانى بېرىش ئورنى ، 5 دوكتورلۇق ئۇنۋانى كەسىپ نوقتىسى ، 116 ماگىستىرلىق كەسىپ نوقتىسى ، 142 خىل تولۇق كۇرس كەسىپلىرى ، 183 خىل مەخسۇس كۇرس كەسىپ نوقتىسى بارلىققا كەلگەن بولۇپ ، دەسلەپكى قەدەمدە كۆپ قاتلاملىق ، كۆپ پەنلىك ، كەسىپ تۈرلىرى بىر قەدەر تولۇق ، شىنجاڭچە ئالاھىدىلىككە ئىگە ئالىي مائارىپ سىستېمىسى شەكىللەندى .

تولۇق كۇرس مائارىپى

ئالىي مەكتەپ ياكى ئىنستىتۇتلارنىڭ تەركىبى قىسمى ، تەييارلىق ياكى مەخسۇس كۇرسقا نىسبەتەن ئېيتقاندا ، جۇڭگودا ئوقۇش يىلى 4 يىل (تېببىي ئىلىم قاتارلىق

سەۋىنىسىگە يەتتى ۋە يېقىنلىشىۋاتىدۇ . كۆپ قىسىم مەكتەپلەرنىڭ مەكتەپ باشقۇرۇش شارائىتىدا كۆرۈنەرلىك ئۆزگىرىشلەر بولدى ، ئىختىساسلىقلارنى تەربىيىلەش ، ئىلمىي تەتقىقات قاتارلىق جەھەتلەردە بىر قەدەر ياخشى نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈردى ، شۇ جايىنىڭ تەرەققىيات ئېھتىياجىغا ماسلىشىپ ئۇمۇمىي جەھەتتە مەملىكەت ئىچىدىكى ئىلغار سەۋىيىگە يەتتى ، شۇنداقلا تايانچ ھەم نەمۇنىلىك رول ئويناندى . ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ «211 قۇرۇلۇشى» غا ئىنتايىن ئەھمىيەت بەردى . 1993 - يىلى ئاپتونوم رايونىمىزدا ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ رەئىسى ئابلەت ئابدۇرىشىت گۇرۇپپا باشلىقى بولغان «211 قۇرۇلۇشى» رەھبەرلىك گۇرۇپپىسى قۇرۇلۇپ ، مەخسۇس مەبلەغنى ئۆز ئىچىگە ئالغان ، كۆپ خىل تەدبىرلەر ئارقىلىق «211 قۇرۇلۇشى» نى ئۇمۇمىيۈزلۈك قوللاش قارار قىلىندى . 4 يىللىق قۇرۇلۇش ئارقىلىق شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتى 1996 - يىلى 10 - ئاينىڭ 21 - ، 22 - كۈنلىرى ماۋارىپ مىنىستىرلىقىنىڭ تەييارلىق تەكشۈرۈشىنى قوبۇل قىلدى . 1997 - يىلى 6 - ئاينىڭ 5 - ، 6 - كۈنلىرى تۇر بېكىتىلىش تەكشۈرۈشىدىن غەلىبىلىك ئۆتتى . 1997 - يىلى 11 - ئاينىڭ 16 - كۈنى مەملىكەتلىك پىلان كومىتېتى [1997] 2333 - نومۇرلۇق ھۆججەتنى چۈشۈرۈپ ، شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتىنى «مەملىكەتلىك 211 قۇرۇلۇش» تۈرى مەكتىپى قىلىپ تەستىقلىدى . «مەملىكەتلىك 211 قۇرۇلۇشى»نىڭ مۇھىم مەزمۇنى نۇقتىلىق پەنلەر قۇرۇلۇشى ، ئاممىۋى مۇلازىمەت قۇرۇلۇشى ۋە يۇرۇشلەشتۇرۇش ئەسلىھەلىرى قۇرۇلۇشىدىن ئىبارەت ئۈچ چوڭ تۈرگە ئايرىلىدۇ . بۇنىڭ ئىچىدە نۇقتىلىق پەنلەر قۇرۇلۇشى قۇرۇلۇشنىڭ يادروسى . بۇ 6 نۇقتىلىق پەنلەر : ئاز سانلىق مىللەت تىل ئەدەبىياتى ، جۇڭگو شىنجاڭ بىلەن ئوتتۇرا ئاسىيا ئىقتىساد مەدەنىيىتى توغرىسىدىكى تەتقىقات ، شىنجاڭدىكى بايلىقلارنىڭ ھالەت مۇھىتى ۋە بىئولوگىيىلىك تېخنىكا ، شىنجاڭ رايونىنىڭ ئۈچۈر ۋە ئالاقە تېخنىكىسى ، قوللىنىشچان خىمىيە ۋە خىمىيە ماتېرىيالى ، قوللىنىشچان ماتېماتىكا ۋە سىستېما قۇرۇلۇش قاتارلىقلارنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ ؛ ئاممىۋى مۇلازىمەت قۇرۇلۇشى : مەكتەپ تورى ، كۈتۈپخانا ، ئاممىۋى ئوقۇتۇش ئەسلىھەلىرى ، نۇقتىلىق ئاممىۋى تەجرىبىخانا ھەم تەتقىقاتچىلار ئەسلىھەلىرى قاتارلىق بەش مەزمۇننى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ . قۇرۇلۇش نىشانى مەكتەپ بايلىقلىرىنىڭ تەقسىملىنىشىنى ياخشىلاپ ، بايلىقلاردىن ئۈرتاق بەھرىمەن بولۇشنى ئىشقا ئاشۇرۇش ، يۇرۇشلەشتۇرۇش ئەسلىھەلىرى قۇرۇلۇشى ، ئوقۇتۇش بىناسى ، سۇ بىلەن ئىسسىتىش ئەسلىھەلىرى ، ئۇل ئەسلىھەلەر ، مەكتەپ مۇھىتى قاتارلىقلارغا نىسبەتەن بىر قەدەر كەڭ دائىرىدە رېمونت قىلىش ، ئۆزگەرتىش ، يېڭىلاش ئېلىپ بېرىپ ، نۇقتىلىق پەنلەر ، ئاممىۋى مۇلازىمەت سىستېمىسى قۇرۇلۇشى ئۈچۈن ياخشى بولغان مەكتەپ ئاساسىي ئەسلىھەلىرى شارائىتىنى يارىتىش . يېقىنقى يىللاردىن بۇيان ، ھۆكۈمەت شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ «211 قۇرۇلۇش» غا قارىتىلغان مەبلەغنى كۆپەيتتى . 1993 - يىلدىن 1999 - يىلغىچە مەركەزدىن يەرلىككە ئاجرىتىلغان مەخسۇس مەبلەغ ئۇمۇمىي سوممىسى

دوكتور

ئۇنۋان نامى بولۇپ ، ئادەتتە ئوقۇغۇچىلىقتىكى ئەڭ يۇقىرى دەرىجىلىك ئىلمىي ئۇنۋان ھېسابلىنىدۇ . ئالىي مەكتەپ ۋە ئىلمىي تەتقىقات ئاپپاراتىدىكى ئاسپىرانتلار ياكى ئاسپىرانتلىق بىلەن تەڭ دەرىجىدىكى ئوقۇش تارىخىغا ئىگە ئوقۇغۇچىلار دوكتورلۇق ئۇنۋانى دەرسلىك ئىمتىھانى ۋە ئىلمىي ماقالە مۇنازىرىسى ئارقىلىق نەتىجىسى لايىقەتلىك بولغان ، ئىلمىي سەۋىيىسى مەزكۇر پەندىكى ئاساسىي نەزەرىيىلەرنى مۇستەھكەم ، كەڭ دائىرىدە ئىگىلىگەن ، مەخسۇس بىلىملەرنى سىستېمىلىق ھالدا چوڭقۇر چۈشەنگەن ، مۇستەقىل ھالدا ئىلمىي تەتقىقات خىزمىتى بىلەن شۇغۇللىنىش ئىقتىدارىغا ئىگە ، ئىلمىي ۋە مەخسۇس تېخنىكا جەھەتتە ئىجادىي نەتىجىسى بار ئوقۇغۇچىلار دوكتورلۇق ئۇنۋانىغا ئېرىشەلەيدۇ . 1999 - يىلى رايونىمىزدىكى دوكتورلۇق ئۇنۋانى بېرىش ھوقۇقىغا ئىگە ئورۇن 3 ، دوكتورلۇق نۇقتىسى 5 ، دوكتورلۇقتا ئوقۇۋاتقان ئوقۇغۇچى سانى 18 نەپەر ئىدى .

ماگىستىر

ئىلمىي ئۇنۋان نامى ، ئادەتتە 2 - دەرىجىلىك ئۇنۋان ھېسابلىنىدۇ . ئالىي مەكتەپتىكى ۋە ئىلمىي تەتقىقات ئاپپاراتلىرىدىكى ئاسپىرانتلار ياكى ئاسپىرانتلىقنى پۈتتۈرگەنلەر بىلەن ئوخشاش ئوقۇش تارىخىغا ئىگە خادىملار ماگىستىر ئۇنۋانى دەرسلىك ئىمتىھانى ۋە دىسرتاتسىيە ياقلاشتىن ئۆتۈپ ، نەتىجىسى لايىقەتلىك بولغان ، ئىلمىي سەۋىيىسى مەزكۇر پەن بويىچە مۇستەھكەم نەزىرىيە ئاساسى بولغان ۋە سىستېمىلىق مەخسۇس بىلىملەرنى ئىگىلىگەن ، ئىلمىي تەتقىقات خىزمىتى بىلەن شۇغۇللىنالايدىغان ياكى مەخسۇس تېخنىكا خىزمىتىنى مۇستەقىل ئۇستىگە ئالالايدىغان ئىقتىدارنى ھازىرلىغانلار ماگىستىرلىق ئىلمىي ئۇنۋانىغا ئېرىشەلەيدۇ . 1999 - يىلى ئاپتونوم رايونىمىزدا ماگىستىرلىق ئىلمىي ئۇنۋانى بېرىش ھوقۇقىغا ئىگە ئورۇنلار 10 (7 سى ئالىي مەكتەپ ، بىرى ئىلمىي تەتقىقات ئاپپاراتى) ، ماگىستىرلىق ئۇنۋان نوقتىسى 116 ، ئوقۇۋاتقان ماگىستىر ئوقۇغۇچى سانى 747 نەپەر .

شىنجاڭ ئونىۋېرسىتېتىنىڭ «211 قۇرۇلۇشى»

«211 قۇرۇلۇشى» بولسا دۆلەت «جۇڭگونىڭ مائارىپ ئىسلاھاتى ۋە تەرەققىيات قوللانمىسىنى» ئىزچىللاشتۇرۇش ، ئىلىم - پەن ئارقىلىق دۆلەتنى گۈللەندۈرۈش ئىستراتېگىيىسىنى ئەمەلىيلەشتۈرۈش ، يېڭى دۇنيا ، يېڭى پەن - تېخنىكا ئىنقىلابىنىڭ رىقابىتىنى كۈتۈۋېلىش ئۈچۈن يولغا قويغان بىر تۈرلۈك ئىستراتېگىيىلىك قۇرۇلۇش يەنى 21 - ئەسىرگە يۈزلىنىپ ، نۇقتىلىق ھالدا 100 ئەتراپىدىكى ئالىي مەكتەپ ۋ بىر تۈركۈم نۇقتىلىق كەسىپلەرنى قۇرۇش . بۇنىڭ ئىچىدە بىر قىسىم مەكتەپ ۋە بى تۈركۈم كەسىپلەر خەلقئارادىكى ئوخشاش تۈردىكى مەكتەپ ۋە كەسىپلەرنىڭ ئىلغا

شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتى

1935 - يىلى 1 - ئاينىڭ 1 - كۈنى رۇسچە سىياسىي قانۇن ئىنستىتۇتى ئاساسىدا قۇرۇلغان. مەكتەپ ئادرېسى دىخۇا شىمالى تۆپىلىكتىكى بىلىم يۇرتى كوچىسىدا ئىدى. ئىنستىتۇت قۇرۇلغان دەسلەپكى مەزگىلدە قانۇن ۋە ئىقتىسادتىن ئىبارەت ئىككى فاكۇلتېت ۋە باج مەخسۇس كۇرس كەسپىي تەسىس قىلىنغان، خېيۇجۇ ئىنستىتۇت باشلىقى بولغان. 1935 - يىلى 11 - ئايدا كوممۇنىستىڭ پارتىيە ئەزاسى يۇشيۇسۇڭ شىنجاڭ ئىنستىتۇتىنىڭ باشلىقلىقىنى قوشۇمچە ئۇستىگە ئېلىپ، سوۋېت ئىتتىپاقى تەجرىبىلىرىنى ئۆگىنىشنى ئوتتۇرغا قويۇپ، «مىللەتنى تۇس، ماركسىزم - لېنىنىزمنى مەزمۇن» قىلغان ئوقۇتۇش فاكۇلتېتىنى تۈزۈپ چىقتى. 1936 - يىلى ماۋارىپ فاكۇلتېتى تەسىس قىلىندى. 1937 - يىلى ئەدەبىيات فاكۇلتېتى تەسىس قىلىندى. 1938 - يىلى 4 - ئايدا لېن جىلو مەكتەپنىڭ ئىلمىي مۇدىرلىقىنى ئۇستىگە ئېلىپ «ياپونغا قارشى بىرلەشمە ئۇنىۋېرسىتېت» روھىنى تەشەببۇس قىلدى. مەكتەپ «2 - ياپونغا قارشى بىرلەشمە ئۇنىۋېرسىتېت» دەپ تەرىپلەندى. 1938 - يىلدىن كېيىن، دۇچۇڭيۈەن، سا كۇڭلياۋ، جاڭ جۇڭشى، ماۋدۇن، جاۋدەن قاتارلىق بىر تۈركۈم ماۋارىپچى، سەنئەتچىلەر ۋە ئىلغار زاتلار ئىلگىرى - كېيىن بولۇپ مەكتەپتە ئوقۇتۇش ۋەزىپىسىنى ئۆتىدى. شۇ يىلى سانائەت فاكۇلتېتى تەسىس قىلىندى. 1939 - يىلى كۈزدە ئىنستىتۇت جەنۇبىي تۆپىلىكتىكى 4 - دىۋىزىيىنىڭ گازارمىسىغا كۆچۈرۈلدى. 1940 - يىلى 12 - ئايدا شىنجاڭ ئۆلكىلىك ئالىي يېزا ئىگىلىك مەكتىپى شىنجاڭ ئىنستىتۇتىغا قوشۇلۇپ يېزا ئىگىلىك، چارۋىچىلىق، مال دوختۇرلۇق ۋە سۇچىلىق كەسپىلىرى تەسىس قىلىندى. شۇ يىلى مەكتەپ ئۆلكىلىك دارىلمۇئەللىمىنىڭ كونا ئورنىغا كۆچۈرۈلۈپ، ئۇزۇن ئۆتمەي يەنە ئەسلىدىكى ئورنىغا كۆچۈرۈلدى. 1942 - يىلى شېڭ شىسەي شىنجاڭ ئىنستىتۇتىنىڭ باشلىقلىق ۋەزىپىسىنى ئۈتەپ، 1944 - يىلى ئايرىلدى. بۇ ئارىلىقتا كوممۇنىستىڭ پارتىيە ئەزالىرى ۋە ۋەتەن سۆيەر ئىلغار زاتلار كۆپلەپ تۇتقۇن قىلىندى ۋە ئۆلتۈرۈلدى. 1945 - يىلى شىنجاڭ قىزلار ئىنستىتۇتىنىڭ ئالىي مەكتەپ قىسمى شىنجاڭ ئىنستىتۇتىغا قوشۇۋېتىلدى. 1947 - يىلى 4 - ئايدا بۇرھان ئىنستىتۇت باشلىقى بولدى. شۇ ۋاقىتتا ئىنستىتۇتتا ماۋارىپ، بىناكارلىق، جۇڭگو ئەدەبىياتى قاتارلىق كەسپىلەردىن پەقەت 20 نەچچە نەپەر ئوقۇغۇچى قالغان ئىدى. 1948 - يىلى 8 - ئايدا سىياسىي قانۇن فاكۇلتېتى قانۇن فاكۇلتېتىغا، ئەدەبىيات فاكۇلتېتى بولسا ئەدەبىيات - تارىخ فاكۇلتېتىغا ئۆزگەرتىلدى. بىناكارلىق فاكۇلتېتى ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلماي، سۇچىلىق فاكۇلتېتى تەسىس قىلدى. 1950 - يىلى 5 - ئايدا شىنجاڭ ئەدەبىيات مەكتىپى شىنجاڭ ئىنستىتۇتىغا قوشۇۋېتىلدى. شۇ يىلى 10 - ئاينىڭ 1 - كۈنى شىنجاڭ ئىنستىتۇتى شىنجاڭ مىللەتلەر ئىنستىتۇتىغا ئۆزگەرتىلىپ، يېزا ئىگىلىك، ئورمانچىلىق، چارۋىچىلىق، تېببىي دورا، قانۇن، ماۋارىپ قاتارلىق 5 فاكۇلتېت تەسىس قىلىندى. 1954 - يىلى ئەسلىدىكى تامى ئىشلىتىلدى. 1955 - يىلى گوۋۈيۈەننىڭ

12298 تۇمەن يۇەنگە يېتىپ ، شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتى «211 قۇرۇلۇشى» خوشاللىنارلىق نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈردى .

ئىچكى ئۆلكىلەرنىڭ شىنجاڭ ئالىي مائارىپىغا ياردەم بېرىش ھەمكارلىق يىغىنى

دۆلەت شىنجاڭنىڭ ئالىي مائارىپىغا ياردەم بېرىش ، ئىچكى ئۆلكىلەردىكى ئالىي مەكتەپلەردە شىنجاڭنىڭ ئاز سانلىق مىللەت كەسىپىي خادىملىرىنى تەربىيىلەش لايىھىسىنى ئىزچىللاشتۇرۇش ئۈچۈن قەرەللىك ئاچىدىغان مەخسۇس يىغىن . بۇ يىغىننى مائارىپ مىنىستىرلىقى ، دۆلەتلىك مىللىي ئىشلار كومىتېتى ۋە شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى بىرلىكتە ئۇيۇشتۇرىدۇ . يىغىننىڭ ئاساسىي ۋەزىپىسى : تەربىيىلەش پىلانىنى ئىزچىللاشتۇرۇش ، قوللاش ، ھەمكارلىشىش تەدبىرلىرىنى مۇزاكىرە قىلىش ، ياردەم ۋە ھەمكارلىق توختامنامىسىغا ئىمزا قويۇش . يىغىن 1989 - ، 1992 - ، 1995 - يىللىرى ئايرىم - ئايرىم ھالدا بېيجىڭ ۋە ئۈرۈمچىدە 3 قېتىم ئېچىلدى . گوۋۇيۈەننىڭ 24 مىنىستىرلىقىگە قاراشلىق 80 نەچچە ئالىي مەكتەپ تەربىيىلەش خىزمىتىنى ئۈستىگە ئالدى . 1990 - يىلدىن 1999 - يىلغىچە شىنجاڭ ئۈچۈن تەربىيىلەپ بەرگەن ئاز سانلىق مىللەت مەخسۇس ، تولۇق كۇرس ئوقۇغۇچىلىرى 7000 دىن ئاشتى . نىشانلىق تەربىيىلەنگەن ئاسپىرانت ئوقۇغۇچىلار 640 نەپەرگە يەتتى . تەربىيىلەنگەن ئاز سانلىق مىللەت ئوقۇتقۇچىلىرى ۋە مائارىپ باشقۇرۇش خادىملىرى 2300 دىن ئاشتى . 4 - قېتىملىق يىغىن 1999 - يىلى شىنجاڭدا ئېچىلىپ ، 2001 - يىلدىن 2005 - يىلغىچە ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىپ تەربىيىلەش ۋەزىپە پىلانى ئەمەلىيلەشتۇرۇلدى . يىللىق تەربىيىلەش كۆلىمى بۇرۇنقى 3 قاراردىكى ھەر يىلدا 800 ئادەمدىن 1000 ئادەمگە كۆپەيتىلدى .

ئۇنىۋېرسال ئالىي مەكتەپ

ئالىي مائارىپنى يولغا قويىدىغان مەكتەپلەرنىڭ بىرى بولۇپ ، ئالىي مەكتەپنىڭ بىر تۈرى . بىر قانچە ئوخشاش بولمىغان كەسىپ (ئەدەبىيات ، قانۇن ، فىزىكا ، سانائەت ، يېزا ئىگىلىك ، دوختۇرلۇق) ۋە ئىنستىتۇت فاكۇلتېتلىرىدىن تەركىب تاپىدۇ . 1952 - يىلى ئىنستىتۇت ، فاكۇلتېتلار تەڭشەلگەندىن كېيىن ئۇنىۋېرسال ئالىي مەكتەپتە پەقەت ئىجتىمائىي پەن ۋە تەبىئىي پەن دەرسلىرى تەسىس قىلىندى . ئالىي مائارىپنى باشقۇرۇش تۈزۈلمىسى ئىسلاھاتنىڭ چوڭقۇرلىشىشىغا ئەگىشىپ ، قۇرۇلمىسىدا ئازراق ئۆزگىرىش بولۇپ ، كۆپ پەنلىك ، كۆپ تۈرلۈك تەرەققىيات ۋەزىيىتى مەيدانغا كەلدى . نۆۋەتتە رايونىمىزدا شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتى ۋە شىخەنزە ئۇنىۋېرسىتېتىدىن ئىبارەت ئىككى ئۇنىۋېرسال ئالىي مەكتەپ بار .

فۇنكتسىيەلىك ماتېرىيال ، دېڭ شياۋپىڭ نەزەرىيىسى ، ئاياللار مەسىلىسى قاتارلىق 3 تەتقىقات مەركىزى بار . ئىلمىي تەتقىقات خىزمىتىدە يەرلىكنىڭ ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشى ئۈچۈن مۇلازىمەت قىلىش ئاساسىي يۆنىلىش قىلىنىپ ، ئۇل تەتقىقات ۋە قوللىنىشچان تەتقىقات سەۋىيىسى كۈنسېرى يۇقىرى كۆتۈرۈلدى . بۇنىڭ ئىچىدە شىنجاڭدىكى كۆپ مىللەت تىل يېزىقى ئۇچۇرلىرىنى كومپيۇتېردا ئۇنۇملۇق بىر تەرەپ قىلىش تېخنىكىسى 1993 - يىلى مەملىكەت بويىچە 3 - دەرىجىلىك مۇكاپاتقا ئېرىشكەن . بۇنىڭدىن باشقا نۇرغۇن يېڭى تەتقىقات تۈرلىرى دۆلەتلىك ۋە ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك مۇكاپاتلارغا ئېرىشكەن ھەمدە دۆلەت ئىچى ۋە ئاپتونوم رايونىمىز ئىچىدىكى تېخنىكا بوشلۇقىنى تولدۇرغان . 1997 - يىلى نەشىردىن چىققان ئەسەر 28 ، ئېلان قىلىنغان ئىلمىي ماقالە 1078 پارچە . مەكتەپنىڭ ئىلمىي تەتقىقات تۈرىدىكى ئۆلكە دەرىجىلىك مۇكاپاتى 43 تۈرگە ئېتىدۇ . مەكتەپ دۆلەت ئىچى ۋە سىرتى بىلەن بولغان ھەمكارلىق مۇناسىۋىتىنى ئاكتىپ قانات يايدۇرۇپ ، چەت ئەللەرگە ئىلمىي ئۇنۇمان ئېلىشقا ئوقۇغۇچى چىقاردى ۋەچەتئەللىك ئوقۇغۇچىلارنى ئۇزۇن - قىسقا مۇددەتلىك قوبۇل قىلدى . 1985 - يىلدىن كېيىن مەكتەپ ئوقۇتۇشتا چەت ئەللىك مۇتەخەسسىسلەرنى دەرس سۆزلەش ، لېكسىيە سۆزلەش ، زىيارەت قىلىشقا تەكلىپ قىلىشقا باشلىدى ھەمدە ئامېرىكا ، روسىيە ، قازاقستان قاتارلىق چەت ئەللەردىكى ئالىي مەكتەپلەر بىلەن مۇناسىۋەت ئورناتتى ، دۆلەت سىرتىدىكى 10 نەچچە ئالىي مەكتەپ ، تەتقىقات مەركىزى بىلەن ھەر خىل ئىلمىي ھەمكارلىق ۋە ئالماشتۇرۇش مۇناسىۋىتى ئورناتتى . مەكتەپ شىتاتى 2904 . 1999 - يىلدىكى رەسمىي ئوقۇتقۇچى سانى 1281 نەپەر (پروفېسسور 72 ، دوتسىنت 369 ، لېكتور 535 ، قوشۇمچە خادىملار ئىچىدىكى مۇئاۋىن ئالىي ئۇنۇانى بارلار 56 ، دوكتور يېتەكچىسى 2 ، مەملىكەتلىك ، ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك مۇنەۋۋەر مۇتەخەسسىس 13 ، ماگىستىر يېتەكچىسى 63 ، ئوقۇغۇچى سانى 8545 نەپەر .

مەكتەپ ئادرېسى : ئۈرۈمچى شەھىرى غالىبىيەت يولى 14 - نومۇر

پوچتا نومۇرى : 830046 ، تېلېفون : 2862753 (0991)

شىنجاڭ پېداگوگىكا ئۇنىۋېرسىتېتى

1978 - يىلى 12 - ئايدا گوۋۇيۈەننىڭ تەستىقلىشى بىلەن قۇرۇلغان . ئوقۇتۇشتا ئۇيغۇر تىلى ۋە خەنزۇ تىلى (مۇڭغۇل تىلى يېزىقى كەسپىدە مۇڭغۇل تىلدا دەرس ئۆتۈلىدۇ) قوللىنىلىدۇ . نۆۋەتتە تۈرلىرى تولۇق ، مەكتەپ باشقۇرۇش قاتلىمى بىر قەدەر يۇقىرى بولغان ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك نۇقتىلىق ئالىي مەكتەپ بولۇپ شىنجاڭنىڭ ئاساسىي ماۋارىپ ئوقۇتقۇچىلىرىنى تەربىيىلەيدىغان مۇھىم بازا ھېسابلىنىدۇ . 1999 - يىلى يىل ئاخىرىغا قەدەر ، مەكتەپ قۇرۇلغان دەسلەپكى مەزگىلدىكى 6 كەسىپ ، 200 دىن ئارتۇق ئوقۇغۇچى ، 253 نەپەر ئوقۇتقۇچى ، ئىشچى - خىزمەتچى ۋە بىر ئوقۇتۇش بىناسى ، بىر ياتاق بىناسىدىن تەرەققىي قىلىپ ، 1447 نەپەر ئوقۇتقۇچى ،

تەستىقلىشى بىلەن شىنجاڭ ئىنستىتۇتى ئاساسىدا شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتى قۇرۇلدى . 1960 - يىلى 10 - ئايدا شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتى رەسمىي قۇرۇلۇپ ، ئىجتىمائىي ، تەبىئىي ، سانائەتتىن ئىبارەت ئۈچ خىل پەن بويىچە ئەدەبىيات ، تارىخ ، جۇغراپىيە ، فىزىمات ، بىئوخىمىيە ، ماشىنىسازلىق ، ئېلېكترون ، خىمىيە سانائىتى ، قۇرۇلۇش قاتارلىق 8 فاكۇلتېت ، 15 كەسىپ تەسىس قىلىندى . 1978 - يىلى مەملىكەتلىك نۇقتىلىق ئالىي مەكتەپ دەپ بېكىتىلدى . 1997 - يىلى 11 - ئايدا 21 - ئەسىرنىڭ مۇھىم قۇرۇلۇشى بولغان يۈز ئالىي مەكتەپ قاتارىغا كىردى . مەكتەپنىڭ يەر كۆلىمى 731123m² ، مەكتەپ قۇرۇلۇش كۆلىمى 327730m² ، كۈتۈپخانىدا ساقلىنىۋاتقان كىتاب - ماتېرىيال 107 تۈمەن خىلدىن ئارتۇق ، 76 تەجرىبىخانا بار . مەكتەپنىڭ تولۇق كۈرس ئوقۇش مۇددىتى 4 يىل . خەنزۇ تىلى ، ئۇيغۇر تىلىدىن پايدىلىنىپ ئوقۇتۇش ئېلىپ بارىدىغان كۆپ مىللەتلىك ، كۆپ كەسىپلىك ئۇنىۋېرسال ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپ . 1999 - يىلى ئىجتىمائىي پەن ، تەبىئىي پەن ، سانائەت ، قانۇن ، ئىقتىساد ، باشقۇرۇشتىن ئىبارەت 6 پەن 12 فاكۇلتېت ھەم سىياسىي قانۇن ئىنستىتۇتى ، چوڭلار مائارىپى ئىنستىتۇتى ۋە كەسىپىي تېخنىكا ئىنستىتۇتى تەسىس قىلىنغان . جەمئىي 34 تولۇق كۈرس كەسىپىي ۋە 50 مەخسۇس كۈرس كەسىپىي تەسىس قىلغان . 34 تولۇق كۈرس كەسىپىنىڭ ھەممىسى باكلاۋېرلىق ئۇنۋانى بېرىش سالاھىيىتىگە ئىگە . بۇنىڭدىن باشقا يەنە ماركسىزم - لېنىنىزم ئوقۇتۇش تەتقىقات بۆلۈمى ، ئالىي مەكتەپ خەنزۇ تىلى ئوقۇتۇش تەتقىقات بۆلۈمى ، تەنتەربىيە ئوقۇتۇش بۆلۈمى ، چەت ئەل تىلى ئوقۇتۇش تەتقىقات بۆلۈمى ، سەنئەت ئوقۇتۇش تەتقىقات ئىشخانىسى ۋە فىزىكا ، خىمىيە سىناق مەركىزى ، كومپيۇتېر مەركىزى ، ئېلېكترلەشكەن ئوقۇتۇش مەركىزى قاتارلىقلار تەسىس قىلىندى . مەكتەپتىكى ئاز سانلىق مىللەتلەر تىل - ئەدەبىياتى ، قوللىنىشچان ماتېماتىكا ، فىزىكىلىق خىمىيە قاتارلىق ئۇچ پەن ئاپتونوم رايون بويىچە نۇقتىلىق پەن ھېسابلىنىدۇ . ماركسىزم - لېنىنىزم پەلسەپەسى ، سىياسىي - ئىقتىساد ئىلمىي ، نوپۇس ، بايلىق ۋە مۇھىت ئېكىنومىكىسى ئىلمىي ، سوتسىيالىزم ۋە ئىنتىرناتسىئونالىزم ھەربىكىتى ، ماركسىزم - لېنىنىزم مىللەتلەر نەزەرىيىسى ۋە سىياسىتى ، ئەدەبىيات - سەنئەت ئىلمىي ، تىل ئىلمىي ۋە قوللىنىشچان تىل ئىلمىي ، مەخسۇس تارىخ ، جۇڭگو يېقىنقى زامان تارىخى ، تارىخىي ھۆججەت ئىلمى ، ئورگانىك خىمىيە ، تەبىئىي جۇغراپىيە ئىلمى ، خەرىتە ئىلمى ۋە جۇغراپىيىلىك ئۇچۇر سىستېمىسى ، بوتانىكا ، زوئولوگىيە ، قوللىنىشچان خىمىيە ، ماتېرىيال فىزىكىسى ۋە خىمىنىسى ، مۇھىت ئىلمى ، ئالاقە ۋە ئۇچۇر سىستېمىسى ، كومپيۇتېر قوللىنىش تېخنىكىسى قاتارلىقلاردا 27 ماگىستىرلىق ئىلمى ئۇنۋان نۇقتىسى بار . ئاز سانلىق مىللەت تىل - ئەدەبىياتى ۋە قوللىنىشچان ماتېماتىكىدىن ئىبارەت ئىككى دوكتورلۇق مەركىزى بار . مەكتەپتە ، ئوتتۇرا ئاسىيا تارىخى ۋە مەدەنىيىتى ، نوپۇس ، ماتېماتىكىلىق فىزىكا ، قورغاق رايون ئېكولوگىيىسى ، ئالتاي ئىلمىي ، ئىقتىساد ، قوللىنىشچان خىمىيە قاتارلىق 7 تەتقىقات ئورنى ۋە

شىنجاڭ يېزا ئىگىلىك ئۇنىۋېرسىتېتى

شىنجاڭ يېزا ئىگىلىك ئۇنىۋېرسىتېتى ئاپتونوم رايون قارمىقىدىكى ئۇنىۋېرسال يېزا ئىگىلىك ئۇنىۋېرسىتېتى بولۇپ ، ئۇرۇمچى شەھىرىنىڭ نەنچاڭ يولى 42 - نومۇرغا جايلاشقان . گېنېرال ژاك جېن قۇرغان ئەسلىدىكى جۇڭگو خەلق ئازادلىق ئارمىيىسى 2 - پىيادە ئەسكەرلەر مەكتىپى ئاساسىدا 1952 - يىلى 8 - ئاينىڭ 1 - كۈنى «1 - ئاۋغۇست ئىنستىتۇتى» بولۇپ قۇرۇلغان . 1995 - يىلى سابىق مەملىكەتلىك ماۋارىپ كومىتېتىنىڭ تەستىقلىشى بىلەن شىنجاڭ يېزا ئىگىلىك ئۇنىۋېرسىتېتى قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 1010000m² ، قۇرۇلۇش كۆلىمى 100953m² . مەكتەپ شتاتى 1892 . ئوقۇتۇش خەنزۇ تىلىدا ئېلىپ بېرىلىدۇ . بۇ مەكتەپتە تەبىئىي پەن ، سانائەت ، يېزا ئىگىلىك ، ئىقتىساد ، باشقۇرۇش قاتارلىق دەرسلىكلەر بىر گەۋدە قىلىنغان ، دوكتور ، ماگىستىر ئاسپىرانتلار ماۋارىپىدىن باشلاپ تولۇق ، مەخسۇس كۇرس ماۋارىپى ، ئالىي دەرىجىلىك كەسپىي ماۋارىپ ، چوڭلار ماۋارىپى قاتارلىق كۆپ قاتلاملاردىن شەكىللەندۇرۇلگەن ئالىي يېزا ئىگىلىك ماۋارىپ سىستېمىغا ئايلانغان . ھازىر يېزا ئىگىلىك ئىنستىتۇتى ، ئورمانچىلىق ئىنستىتۇتى ، چارۋىچىلىق ئىنستىتۇتى ، سۇ ۋە تۆپراق‌قۇرۇلۇش ئىنستىتۇتى ، ماشىنىسازلىق قاتناش ئىنستىتۇتى ، ئىقتىساد سودا ئىنستىتۇتى ، چوڭلار ماۋارىپى ئىنستىتۇتى ، يېمەكلىك ئىلمىي فاكۇلتېتى ، باغۋەنچىلىك ، مۇھىت بايلىقى فاكۇلتېتى ، كومپيۇتېر ۋە ئۇچۇر قۇرۇلۇش فاكۇلتېتى ، خەنزۇ تىلى بۆلۈمى ، چەت ئەل تىلى بۆلۈمى ، بىئولوگىيە ئاساسىي بۆلۈمى ، ئىجتىمائىي پەن بۆلۈمى ، تەنتەربىيە ئوقۇتۇش تەتقىقات بۆلۈمى قاتارلىق 7 ئىنستىتۇت ۋە 9 فاكۇلتېت ، بۆلۈملەر ، بىر دوكتور تەربىيىلەش نوقتىسى ۋە 24 ماگىستىر تەربىيىلەش نۇقتىسى ، 45 تولۇق ، مەخسۇس كۇرس كەسپىي بەرپا قىلىنغان . بۇنىڭ ئىچىدە ئېتىز - ئېرىق سۇ ئىنشائاتى ، ئوتلاق ئىلمىي ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك نۇقتىلىق كەسىپ ھېسابلىنىدۇ . 1999 - يىلدىكى ھەر مىللەت ئوقۇغۇچىلىرى ۋە چەت ئەللىك ئوقۇغۇچىلار سانى 7000 دىن كۆپرەككە يەتكەن . ئوقۇتقۇچى ، ئىشچى - خىزمەتچى 2000 دىن كۆپرەك (ئوقۇتقۇچى 704 نەپەر) ، بۇنىڭ ئىچىدە پروفېسسور 51 نەپەر ، دوتسىنت 222 نەپەر ، لېكتور 301 نەپەر ، مىللىي ئوقۇتقۇچى 38 % نى ئىگىلەيدۇ . ئوقۇتقۇچىلار ئىچىدە دوكتورلۇق ئۇنۋانىغا ئېرىشكىنى 30 نەپەر ، ماگىستىرلىق ئۇنۋانىغا ئېرىشكىنى 173 نەپەر ، پۈتۈن مەكتەپتە 15 تەتقىقات ئورنى ۋە 70 نەچچە تەجرىبىخانا بار . 46620000m² پراكتىكا ئورمانچىلىق مەيدانى ، 2670000m² تەجرىبە يېزا ئىگىلىك مەيدانى ، 20 گە يېقىن پراكتىكا مەيدانى (زاۋۇتى) ۋە سىرتقا قارىتا ئىشلەپچىقىرىش پراكتىكا بازىسى بار . كۇتۇپخانىدا 32 تۇمەن پارچە كىتاب ساقلانماقتا . مەكتەپ تورى ئىشقا كىرىشتۇرۇلگەن . يېقىنقى يىللاردىن بۇيان ، بۇ مەكتەپ مەملىكەتلىك «863» بىئولوگىيىلىك تېخنىكا ساھەسىدىكى زور تەتقىقات تۈرىدىن بىرنى ئۆز ئۈستىگە ئالغان . دۆلەتلىك «9 - بەش يىللىق پىلان مەزگىلىدىكى» پاختا ، ئاشلىق ، ئوتلاق ۋە يېزا

ئىشچى - خىزمەتچىسى ، 746 نەپەر (پروفىسسور 43 ، دوتسىنت 234) ئوقۇتقۇچىسى ، 41 نەپەر ئاسپىرانت ، 4543 نەپەر ئادەتتىكى تولۇق ، مەخسۇس كۇرس ئوقۇغۇچىسى ، 3670 نەپەر چوڭلار مائارىپى تولۇق مەخسۇس كۇرس ئوقۇغۇچىسى بار بولغان ، ماركسىزم لېنىنىزىم نەزەرىيىسى تەربىيىسى ، جۇڭگو قەدىمكى زامان ئەدەبىياتى ، جۇڭگو ئاز سانلىق مىللەت تىل يىزىقى (ئۇيغۇر) ، ئاساسىي ماتېماتىكا ، بوتانىكا ، رايون جۇغراپىيىسى ، جۇڭگو ئاز سانلىق مىللەت مائارىپ تېخنىكىسى ئىلمى ، ئىدىيىۋى سىياسىي مائارىپ ، تەنتەربىيە مائارىپى ، خەنزۇ تىل - ئەدەبىياتى ، خەنزۇ تىلى ، مۇزىكا ، رەسسام ، تارىخ ، ماتېماتىكا ۋە قوللىنىشچان ماتېماتىكا ، ئاز سانلىق مىللەت تىل - ئەدەبىياتى (ئۇيغۇر ، مۇڭغۇل ئەدەبىياتى) ئىنگلىز تىلى ، كومپيۇتېر ئوقۇتۇشى ۋە تېخنىكىسى ، فىزىكا ، خىمىيە ، بىئولوگىيە ، جۇغراپىيە قاتارلىق 18 تولۇق كۇرس كەسپى ، كومپيۇتېر يۇمشاق دېتالى ، كومپيۇتېرنى ئاپتوماتلاشتۇرۇش ئۇسكۇنىلىرى ۋە ئۇنى ئاسراش ، ئىقتىساد باشقۇرۇش ، سودا ئىنگلىز تىلى ، سودا روس تىلى ، كاتىباتلىق قاتارلىق 11 كەسپي مائارىپ ئوقۇتقۇچىلىقى ۋە قوللىنىشچان مەخسۇس كۇرس كەسپىلىرى بار . چوڭلار مائارىپ ئىنستىتۇتى ، شۆبە ئوتتۇرا ، باشلانغۇچ مەكتەپ ۋە بالىلار باغچىسىنى ئۆز ئىچىگە ئالغان مۇكەممەل تەربىيە ئورگىنى بار . شىنجاڭ ئالىي مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرىنى تەربىيىلەش مەركىزى ۋە شىنجاڭ قوش تىلدا ئوقۇتۇش ئېلىپ بېرىش تەربىيىلەش مەركىزى مۇشۇ مەكتەپتە قۇرۇلغان . مەكتەپتە دېڭ شياۋپىڭ نەزەرىيىسى تەتقىقات مەركىزى ، مەدەنىيەت ئىنسانشۇناسلىق ئىلمىي ۋە شىنجاڭ ئىجتىمائىي ئىگىلىك تەرەققىيات تەتقىقاتى ، ئېلېكترلەشكەن ئۇچۇر تېخنىكىسى ، بوستانلىق تەتقىقاتى قاتارلىق 4 تەتقىقات ئورنى بار . قوللىنىشچان خىمىيە ، شىنجاڭ ئاز سانلىق مىللەتلەر ئوتتۇرا باشلانغۇچ مەكتەپ تەنتەربىيە ئوقۇتۇش ماتېرىياللىرى ، دۆلەت زېمىن ئىقتىسادىي ، دۇنخۇاڭ تۇرپان ئىلمىي ، غەربىي يۇرت ئەدەبىياتى ، ئالىي مائارىپ ، سىرتقا قارىتا خەنزۇ تىلى ئوقۇتۇش ، ئاسارە - ئەتىقىلەرنى رەتلەش ، شىنجاڭدىكى ئىقتىسادىي هايۋانلار ، فىزىكا ئوقۇتۇش نەزەرىيىسى ، مىللىي مۇزىكا ، شىنجاڭ مىللىي مەكتەپ تەنتەربىيىسى قاتارلىق 13 تەتقىقات ئىشخانىسى بار . «شىنجاڭ پېداگوگىكا ئۇنىۋېرسىتېتى ئىلمىي ژۇرنىلى» نى نەشر قىلىپ تارقىتىدۇ . دۆلەت سىرتىدىكى كۆپلىگەن تەتقىقات ئاپپاراتلىرى بىلەن هەمكارلىشىپ تەتقىق قىلىش ۋە ئىلىم ئالماشتۇرۇش پائالىيىتىنى قانات يايدۇرىدۇ . چەت ئەللەردىن ئوقۇتقۇچى تەكلىپ ئىشلىتىدۇ هەمدە خەنزۇ ۋە ئۇيغۇر تىلى كەسپىلىرىدە چەت ئەللىك ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىدۇ . مەكتەپ قۇرۇلۇپ هازىرغا قەدەر 20000 ئوقۇغۇچى تەربىيىلەپ يېتىشتۇردى ، مەكتەپنىڭ ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 300000m² ، ئوقۇتۇش رايونى كۆلىمى 180000m² ، 39 تەجرىبىخانىسى بار ، 60 تۇمەن پارچە كىتاب كۇتۇپخانىدا ساقلانماقتا .

مەكتەپ ئادرېسى : ئۇرۇمچى شەهىرى تېببىي ئۇنىۋېرسىتېت يولى 19 - نومۇر

پوچتا نومۇرى : 830053 ، تېلېفون : 4812513 (0991)

ساھەلەردە مەملىكەتلىك ئىلغار سەۋىيىگە يەتتى . بۇنىڭ ئىچىدە قاپلىق قۇرت كېسەللىكىنى داۋالاش ۋە ئالدىنى ئېلىش تەتقىقاتى ۋە ئارسىندىن زەھەرلىنىشنى داۋالاش ۋە ئالدىنى ئېلىش تەتقىقاتى مەملىكەت ئىچى ۋە سىرتىدا مۇھىم ئىلمىي ئورۇنغا ئىگە . ئىنستىتۇت قۇرۇلۇپ 42 يىلدىن بۇيان جەمئىيەت ئۇچۇن ، دوكتور ، ماگىستىرنى ئۆز ئىچىگە ئالغان ، ھەر دەرىجىلىك تېببىي داۋالاش خادىملىرىدىن 17810 ئادەمنى تەربىيىلەپ چىقارغان . شىنجاڭ جۇڭيىچە ، داۋالاش ئىنستىتۇتى 1985 - يىلى ئەسلىدىكى ئاپتونوم رايونلۇق جۇڭيىچە داۋالاش مەكتىپى ،جۇڭيىچە داۋالاش دوختۇرخانىسى ۋە جۇڭيىچەداۋالاش تەتقىقات ئورنى قاتارلىقلار ئاساسىدا قۇرۇلغان بولۇپ ، شىنجاڭدىكى زور بىر تۇركۈم نوپۇسلۇق جۇڭيىچە داۋالاش ۋە جۇڭيىچە غەربچە داۋالاشنى بىرلەشتۇرگەن مەتەخەسسىسلەر يىغىلغان ئورۇن بولۇپ ، بۇ مەكتەپتە ئوقۇتۇش ، داۋالاش ، ئىلمىي تەتقىقاتنى بىر گەۋدە قىلغان ئوقۇتۇش سىستېمىسى ئاساسىي جەھەتتىن شەكىللەندۇرۇلگەن . تولۇق ، ئوتتۇرا ، تۆۋەن دەرىجىدىكى كەسپىي ئۇنۋانىغا ئىگە ئوقۇتقۇچىلار قوشۇنى ئاساسىي جەھەتتىن بەرپا قىلىنغان . جۇڭيىچە داۋالاش ، جۇڭيىچە قۇرۇق يىگنە بىلەن داۋالاش ۋە جۇڭيىچە دورىلاردىن ئىبارەت 3 تۈرلۈك تولۇق كۇرس ھەم قۇرۇق يىگنە بىلەن داۋالاش ، جۇڭيىچە دورا ، ئالىي سىستېمىرالىق قاتارلىق 4 مەخسۇس كۇرس كەسپىي تەسىس قىلىنغان . جۇڭيىچە داۋالاش ئىچكى كېسەللىكلەر بۆلۈمى ، جۇڭيىچە ، غەربچە داۋالاشنى بىرلەشتۇرگەن ئىچكى كېسەللىكلەر بۆلۈمى ، قۇرۇق يىگنە ۋە مېدىتسىنا قەدىمكى مەدەنىيىتى كەسپىلىرىدە ماگىستىر ، ئاسپىرانتلارنى يېتىشتۇرگەن . 1961 - يىلدىن باشلاپ شىنجاڭ جۇڭيىچە داۋالاش ئىنستىتۇتى (مەكتەپ) جەمئىيەتنىڭ ھەر قايسى قاتلاملىرى ئۇچۇن تەربىيىلەپ چىقارغان ئىختىساسلىق خادىملار 4721 نەپەرگە يەتكەن . 1998 - يىلى 4 - ئاينىڭ 7 - كۇنى ماۋارىپ مىنىستىرلىقىنىڭ تەستىقلىشى بىلەن شىنجاڭ تېببىي ئىنستىتۇتى ، شىنجاڭ جۇڭيىچە داۋالاش ئىنستىتۇتى بىرلىشىپ ، شىنجاڭ تېببىي ئۇنىۋېرسىتېتى قۇرۇلغان ، 1998 - يىلى 9 - ئاينىڭ 10 - كۇنى شىنجاڭ تېببىي ئىنستىتۇتى رەسمىي ۋۇجۇدقا تاختىسىنى ئاسقان ، باش شۇجى جياڭ زېمىن ئۆز قولى بىلەن شىنجاڭ تېببىي ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ نامىنى يېزىپ بەرگەن ، مەكتەپ ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 525745m² ، ئوقۇتۇش قۇرۇلۇش كۆلىمى 212142m² . بۇ مەكتەپ ئورمان بەرپا قىلىپ كۆگەرتىش خىزمىتىدىكى ئىلغار كوللېكتىپ ۋە ئاپتونوم رايونلۇق مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىدىكى نەمۇنىلىك ئورۇن . مەكتەپ شتاتى 1343 . بۇ مەكتەپتە بەش ئىنستىتۇت بار . يەنى جۇڭيىچە داۋالاش ئىنستىتۇتى ، كلىنىك داۋالاش ئىنستىتۇتى ، ئاممۇي سەھىيە ئىنستىتۇتى ، دورىگەرلىك ئىنستىتۇتى ، چوڭلار ماۋارىپى ئىنستىتۇتى ؛ 3 بۆلۈم : تېببىي ئاساسىي ئىلىم بۆلۈمى ، فىلولوگىيە بۆلۈمى ، تەنتەربىيە ئوقۇتۇش بۆلۈمى ؛ 2 فاكۇلتېت : جۇڭيىچە داۋالاش ئىچكى كېسەللىكلەر فاكۇلتېتى ۋە يىگنە بىلەن داۋالاش سۆڭەك كېسەللىكلىرى فاكۇلتېتى ؛ 5 شۆبە داۋالاش ئاپپاراتى ، ئىككى شۆبە

ئىگىلىك ماشىنىلىرى قاتارلىق تەتقىقات تۈرىنى ئۈستىگە ئالغان . دۆلەتلىك تەبىئىي پەن فوندى يارىدەم تۈرىدىن 20 نى ئۈستىگە ئالغان . نۆۋەتتە دۆلەت دەرىجىلىك ، ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك يېڭى پەن تەتقىقات ۋە تېخنىكا كېڭەيتىش مۇلازىمەت تۈرىدىن 92 نى ئۆز ئۈستىگە ئالدى . دۆلەت مائارىپ كومىتېتى تۈرىدىن 5نى ، جۇڭگو چەت ئەل ھەمكارلىق تۈرىدىن 4نى ، دۆلەت دەرىجىلىك نۆۋەتلىك تەجرىبىخانا تۈرىدىن 1نى ، ئاپتونوم رايونلۇق پەن - تېخنىكا كومىتېتى قاتارلىق ھەر قايسى نازارەت ئىدارە تۈرىدىن 69 خىلنى ئۈستىگە ئالغان . پەن تەتقىقات تۈرلىرى ئىچىدە 11 خىل تۈر ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك پەن - تېخنىكا تەرەققىيات مۇكاپاتىغا ، 5 خىل تۈر يېزا ئىگىلىك تېخنىكىسىنى كېڭەيتىش مۇكاپاتىغا ، 2 خىل تۈر يۇمشاق ئىلىم مۇكاپاتىغا ، 6 خىل تۈر ئىجتىمائىي پەن مۇۋەپپەقىيەت مۇكاپاتىغا ئېرىشكەن . مەملىكەت ۋە ئاپتونوم رايون بويىچە ئىلغار سەۋىيىگە يەتكەن ۋە تەكشۈرۈپ ئۆتكۈزۈۋېلىنغان تۈرلەر 18 خىلغا يەتكەن . بۇ مەكتەپتە ئېلىپ بېرىلغان كىۋەزنى قىسقا ، زىچ ۋە بالدۇر يېتىشتۇرۇش تېخنىكىسى ، تاۋۇز ئۇرۇقىنى يېتىشتۇرۇش ، ئىنچىكە يۇڭلۇق قوي بېقىش قاتارلىق تەتقىقاتلار ئاپتونوم رايونلۇق يېزا ئىگىلىك - چارۋىچىلىق تەرەققىياتىغا زور تۆھپىلەرنى قوشقان . شىنجاڭ يېزا ئىگىلىك ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ 1997 - يىلدىكى تەتقىقات تەرەققىيات نەتىجىسى مەملىكەتلىك 593 تولۇق كۇرسلۇق ئالىي مەكتەپلەر ئىچىدە 138 - ئورۇندا ، 46 يېزا ئىگىلىك ئىنستىتوتى ئىچىدە 13 - ئورۇندا ، شىنجاڭدىكى ئالىي مەكتەپلەر ئىچىدە 1 - ئورۇندا تۇرىدۇ . مەكتەپ قۇرۇلغاندىن بۇيان تەربىيىلەپ چىققان ئوقۇغۇچىلار 40 مىڭدىن ئارتۇق ، بۇنىڭ ئىچىدە ئاز سانلىق مىللەتلەر $\frac{1}{3}$ قىسمىنى تەشكىل قىلىدۇ .

مەكتەپ ئادرېسى : ئۇرۇمچى شەھىرى نەنچاڭ يولى 42 - نومۇر
پوچتا نومۇرى : 830052 ، تېلېفون : 4523001

شىنجاڭ تېببىي ئىنستىتوتى

ئەسلى ئاساسى شىنجاڭ تېببىي ئىنستىتوتى ۋە شىنجاڭ جۇڭگوچە داۋالاش ئىنستىتوتى . ئوقۇتۇش خىزمىتى ئېلىپ بېرىلىدۇ . شىنجاڭ تېببىي ئىنستىتوتى 1956 - يىلى قۇرۇلغان بولۇپ ، سوۋېت ئىتتىپاقى يارىدەم قىلغان . مەملىكىتىمىزنىڭ 1 - بەش يىللىق پىلانىدىكى 156 نۆۋەتلىك قۇرۇلۇش تۈرىنىڭ بىرى . ئىككى ئىنستىتوت بىرلىشىشتىن بۇرۇن ، شىنجاڭ تېببىي ئىنستىتوتىدا 2 دوكتورلۇق نۆۋەتسى ، 28 ماگىستىرلىق نۆۋەتسى ، 3 ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك نۆۋەتلىك پەن بار بولۇپ ، كۆچلۈك ئوقۇتقۇچىلار قوشۇنى ۋە ئىلغار ئوقۇتۇش ، تەتقىقات ، داۋالاش ئۇسكۇنە ئەسلىھەلىرىگە ئىگە ئىدى . ئىسلاھات ئېچىۋېتىلگەندىن بۇيان نەچچە 10 تۈرلۈك تەتقىقات نەتىجىسى مەملىكەت ، مىنىستىر دەرىجىلىك ، كومىتېتنىت دەرىجىلىك مۇكاپاتىغا ئېرىشكەن . ھەر قايسى تارماق دوختۇرخانىلار ئايرىم - ئايرىم ھالدا يۈرەك قان تومۇر كېسەللىكىنى داۋالاش ۋە گېن ، يىلىك كۆچۈرۈش ، بۆرەك كۆچۈرۈش قاتارلىق

مەكتەپ ئادرېسى : ئۈرۈمچى شەھرى تېببىي ئىنستىتۇت يولى 8 - نومۇر
پوچتا نومۇرى : 830054 ، تېلېفون : 4841491 (0991)

شىنجاڭ سانائەت ئىنىستىتۇتى

جۇڭگو روسىيە رەڭلىك مېتال شىركىتى كانچىلىق تېخنىكا مەكتىپى ئاساسىدا 1953 - يىلى 2 - ئايدا ئۈرۈمچى شەھىرىدە قۇرۇلغان . 1958 - يىلى 7 - ئايدا مېتاللورگىيە سانائەت مىنىستىرلىقى شىنجاڭ كان مېتاللورگىيە ئىنستىتۇتى قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . 1966 - يىلى 5 - ئايدا شىنجاڭ سانائەت ئىنستىتۇتى قىلىپ بېكىتىلگەن . ئوقۇتۇشتا خەنزۇ ، ئۇيغۇر ، ئىنگلىز تىلى قوللىنىدۇ . تولۇق كۈرستىكى مىللىي ، خەنزۇ ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئوقۇش يىلى 4 يىل (مىللىي ئوقۇغۇچىلار بىر يىل تەييارلىق ئوقۇيدۇ .) ، مەخسۇس كۈرسىتىكى مىللىي ، خەنزۇ ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئوقۇش يىلى 3 يىل (مىللىي ئوقۇغۇچىلار بىر يىل تەييارلىق ئوقۇيدۇ .) . ماگىستىر ئاسپىرانتلىق ئوقۇيدىغان ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئوقۇش يىلى 3 يىل . مەملىكەتلىك ئۇنۋان كومىتېتىنىڭ تەستىقلىشى بىلەن ئىنستىتۇتتىكى 20 دىن ئارتۇق كەسىپنىڭ باكلاۋىرلىق ئۇنۋان بېرىش ھوقۇقى ، 7 كەسىپنىڭ ماگىستىرلىق ئۇنۋان بېرىش ھوقۇقى بار . بايلىق ۋە مۇھىت قۇرۇلۇش فاكۇلتېتى ، ئېلېكترون قۇرۇلۇش فاكۇلتېتى ، يېنىك سانائەت فاكۇلتېتى ، خىمىيە سانائەت فاكۇلتېتى ، بىناكارلىق فاكۇلتېتى ، توقۇمىچىلىق فاكۇلتېتى ، ماشىنىسازلىق فاكۇلتېتى ، كومپيۇتېر ئىلمى فاكۇلتېتى ، باشقۇرۇش فاكۇلتېتى ، چوڭلار ماتارىپى ئىنستىتۇتى ، تەنتەربىيە ئوقۇتۇش تەتقىقات بۆلۈمى ، ئۇچۇر مەركىزى قاتارلىق 15 ئوقۇتۇش ئورنى بار ، 33 تولۇق ۋە مەخسۇس كۈرس كەسپى بار ، بۇنىڭ ئىچىدە بايلىق قېدىرىپ تەكشۈرۈش ۋە ئېچىش ، كان بايلىقلىرى قۇرۇلۇش ، ماتېرىيال پىششىقلاپ ئىشلەش ھەم كونترول قىلىش قۇرۇلۇشى ، خىمىيە سانائەت ئۇسكۇنىلىرى ۋە كونترول قىلىش قۇرۇلۇشى ، ئېلېكتىر قۇرۇلۇشى ۋە ئاپتوماتلاشتۇرۇش ، ئېلېكترونلۇق ئۇچۇر قۇرۇلۇشى ، كومپيۇتېر ئىلمى تېخنىكىسى ، مۇھىت قۇرۇلۇشى ، يېمەكلىك ئىلمى ۋە قۇرۇلۇشى ، توقۇمىچىلىق قۇرۇلۇشى ، بىناكارلىق ئىلمى ، ئاپتوماتلاشتۇرۇش قاتارلىق كەسىپلەر خەلق ئىگىلىكى قۇرۇلۇشى بىلەن ئىنتايىن زىچ مۇناسىۋەتلىك . مەكتەپنىڭ ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 1 . 24 تۇمەن . ئوقۇتۇش رايونى قۇرۇلۇش كۆلىمى 16 تۇمەن كۇادرات مېتىر . مەكتەپنىڭ ئەسلىھەلىرى تولۇق بولۇپ ، 54 ئاساسىي ۋە كەسپىي تەجرىبىخانا ، بىر ئېلېكترلىك ئوقۇتۇش مەركىزى ۋە ھەر قايسى فاكولتېت بۆلۈملەر كومپيۇتېر مەركىزى (ئىشخانىسى) بار . ئىنستىتۇتنىڭ پراكتىكا تەتقىقات زاۋۇتى ۋە ھەرقايسى قۇرۇلۇش لاھىيىلەش تەتقىقات ئورۇنلىرى يۇقىرى تېخنىكىلىق قۇرۇلۇشنى لاھىيىلەش ، تەتقىق قىلىش ، ئىشلەپچىقىرىش ۋەزىپىسىنى ئۈستىگە ئېلىپلا قالماي ، يەنە ئوقۇتقۇچى ئوقۇغۇچىلارنى قۇرۇلۇش لاھىيىلەش تەتقىقاتى ، مېتاللارنى سوۋۇتۇش ، قىزىتىش ، پىششىقلاپ ئىشلەش

سېستىرا مەكتىپى ۋە ئىككى شۆبە ئوتتۇرا مەكتىپى بار . 1999 - يىلدىكى ئوقۇتقۇچى ، ئىشچى - خىزمەتچىسى 5289 (بۇنىڭ ئىچىدە كەسپىي تېخنىك خادىملار 4188 نەپەر ، مۇئاۋىن ئالىي دەرىجىلىكتىن يۇقىرى كەسپىي تېخنىك خادىملار 654 نەپەر) نەپەر ، ئوقۇغۇچى سانى 7407 (بۇنىڭ ئىچىدە تولۇق كۇرس ئوقۇغۇچىلىرى 3272 ، مەخسۇس كۇرس ئوقۇغۇچىلىرى 729 ، دوكتور ، ئاسپىرانتلار 23 ، ماگىستىر ئاسپىرانتلار 209 ، ھەر تۇرلۇك چوڭلار مائارىپىنىڭ ئوقۇغۇچى سانى 2546 ، ئوتتۇرا تېخنىكوم سىستېمىلىق ئوقۇغۇچىلىرى 628 نەپەر) نەپەر ، تولۇق كۇرس كەسپى 8 ، تولۇق كۇرس كەسپى يۆلىنىشى 7 ، مەخسۇس كۇرس كەسپىي 16 ، مەخسۇس كۇرسنىڭ كەسپىي يۆلىنىشى 11 . 1999 - يىلى يېڭىدىن ئېغىز بوشلۇقى ئىلمى ، سىستېمىلىق ئىلمىي ، جۇڭگوچە ، غەربچە داۋالاشنى بىرلەشتۇرۇش ئىلمىدىن ئىبارەت ئۇچ تولۇق كۇرس كەسپىي تەسىس قىلىندى . شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا مەخسۇس كۇرستىن تولۇق كورسقا ئۆرلەپ ئوقۇش كەسپىلىرى تەسىس قىلىندى . مەكتەپتە 2 دوكتۇرلۇق ئۇنۋان نوقتىسى ، 28 ماگىستىرلىق ئۇنۋان نۇقتىسى ، 3 ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك نۇقتىلىق كەسىپ ، 8 مەكتەپ دەرىجىلىك نۇقتىلىق كەسىپ بار . 6 ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك تەتقىقات ئورنى ياكى مەركىزى ، 20 مەكتەپ دەرىجىلىك تەتقىقات ئىشخانىسى بار بولۇپ ، پۈتۈن شىنجاڭدا 25 كلىنىكىلىق ئوقۇتۇش پراكتىكا بازىسى تەسىس قىلغان . مەكتەپتە يەنە خىزمەتتىكى خادىملارنىڭ ئاسپىرانتلىق ئۇنۋانىنى ئىلتىماس قىلىش ئورنى ۋە كەسپىي ئۇنۋان بېرىش ئورنى بار . مەكتەپنىڭ 300 دىن ئارتۇق ئىلمىي تەتقىقات نەتىجىسى ھەر دەرىجىلىك مۇكاپاتلارغا ئېرىشكەن بولۇپ ، بۇنىڭ ئىچىدە 5 تۇر مەملىكەت دەرىجىلىك ، 11 تۇر مىنىستىر كومىتېتىت دەرىجىلىك ، 131 تۇر ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك مۇكاپاتلارغا ئېرىشكەن . مەملىكەتتىكى ھەر خىل گېزىت - ژۇرناللاردا ئېلان قىلىنغان ئىلمىي ماقالىلەر 4700 پارچىغا يېتىدۇ . 400 نەپەر مۇتەخەسسىس مەملىكەتلىك ھۆكۈمەتنىڭ ئالاھىدە تەمىناتىدىن بەھرىمەن بولىدۇ . 13 نەپەر يولداش ئاپتونوم رايوندا ئالاھىدە تۆھپە قوشقان مۇنەۋۋەر مۇتەخەسسىس دېگەن شەرەپلىك نامغا ئېرىشكەن . ئامېرىكا ، ئەنگلىيە ، ياپونىيە ، قازاقستان قاتارلىق دۆلەتلەردىكى ئالىي مەكتەپ ۋە ئىلمىي تەتقىقات ئاپپاراتلىرى بىلەن ھەمكارلىق مۇناسىۋىتى ئورناتقان ، كۇتۇپخانىدا ساقلانغان كىتاب 30.7 تۇمەن پارچىدىن ئارتۇق ، جۇڭگو مائارىپ تەتقىقات تورى ۋە خەلىقئارالىق ئىنتېرنېت تورى بىلەن تورلاشتۇرۇلغان ھەم يېراق مۇساپىلىق مائارىپ تورى بەرپا قىلىنغان . ئاپتونوم رايونلۇق تەبىبىي ئۇچۇر مەركىزى بۇ مەكتەپتە تەسىس قىلىنغان . مەكتەپكە قاراشلىق داۋالاش ئاپپاراتلىرى ئىچىدە 1 - شۆبە دوختۇخانىسى ، 2 - شۆبە دوختۇرخانىسى ، ئۆسمە كېسەللىكلىرى شۆبە دوختۇرخانىسى ۋە شۆبە جۇڭيىچە داۋالاش دوختۇرخانىسى دۆلەتلىك 3 - دەرىجىلىك A دەرىجىلىك دوختۇرخانا ھېسابلىنىدۇ . شىنجاڭ جۇڭيىچە داۋالاش ، تەتقىقات ئورنى شۆبە دوختۇرخانىسى ئاپتونوم رايونىمىزدىكى بىردىنبىر جۇڭيىچە داۋالاش دوربىگەرلىك تەتقىقات ئورگىنى بولۇپ ھېسابلىنىدۇ .

ستاتستىكا ۋە ئۇچۇر باشقۇرۇش ، قانۇن ، ئىقتىساد قاتارلىق 8 فاكۇلتېت ، ماركسىزم ـ لېنىنىزم كافېدراسى ، ئاساسىي بۆلۈم ، خەنزۇ تىلى تەتقىقات بۆلۈمى ، كومپيۇتېر مەركىزى ، تەنتەربىيە ئوقۇتۇش تەتقىقات ئىشخانىسى ۋە گۈزەللىك تەربىيىسى تەتقىقات ئىشخانىسى قاتارلىق ئاساسىي ئوقۇتۇش بۆلۈملىرى ، بىر چوڭلار مائارىپى ئىنستىتۇتى ۋە ئىشتىن سىرت ئوقۇش بۆلۈمى بار . ئۇنىڭدىن باشقا شىنجاڭ ئىقتىساد ئېچىۋېتىش تەتقىقات ئورنى ۋە يۇمشاق پەنلەر تەتقىقات ئورنىدىن ئىبارەت ئىككى تەتقىقات ئورنى ۋە بوغالتېرلىق ئىشلىرى ئورنى ، مال ـ مۇلۇكنى باھالاش ئورنى ۋە مۇپەتتىش قىلىش بۆلۈمى قاتارلىق ئۇچ ئىجتىمائىي ئەمەلىيەت ئورنى بار . نۆۋەتتە پۈل مۇئامىلە ئىلمى ، ستاتستىكا ئىلمى ، مالىيە ئىقتىساد ئىلمى ، سودا سانائەت باشقۇرۇش ئىلمى قاتارلىق 11 تولۇق كۇرس كەسىپلىرى ۋە مۇناسىۋەتلىك مەخسۇس كۇرس كەسىپلىرى ، كاسسىرلىق ، پۈل مۇئامىلىدە ماگىستىرلىق نۆۋتىسى بار . مەكتەپ ئوقۇتۇشنى مەركەز قىلىش كۆز قارىشىنى كۆچەيتىپ ، ئوقۇتۇش خىزمىتىدە ئىسلاھاتنى چوڭقۇرلاشتۇرۇشقا ئەھمىيەت بېرىپ ، ئاساسىنى پۇختا سېلىش ، ئىشكنى چوڭ ئېچىۋېتىش ، ئەمەلىيەتچانلىقنى كۆچەيتىش ، تەدبىقلاشقا ئەھمىيەت بېرىشتە چىڭ تۇردى . جەمئىيەتنىڭ ئېھتىياجىغا ئاساسەن ئوقۇتۇش پىلانىنى تەڭشەپ قوشۇمچە كەسىپلەرنى تەسىس قىلىپ ، ئوقۇغۇچىلارنىڭ ساپاسىنى يۇقىرى كۆتۇردى . كومپيۇتېر ، ئىنگلىز تىلى ، خەنزۇ تىلى ئىمتىھانى بىلەن دۆلەتلىك ئىمتىھانلار تۇتاشتۇرۇلدى ، مەملىكەتلىك خەنزۇ تىلى سەۋىيە سىناش ئىمتىھانىنىڭ شىنجاڭ ئىمتىھان نۆۋتىسىمۇ مۇشۇ مەكتەپتە تەسىس قىلىندى . ئوقۇتۇشنى باشقۇرۇشتا ، ئوقۇش نومۇر تۈزۈمى ئۇمۇمىيۈزلۈك يولغا قويۇلدى ، ئاز سانلىق مىللەت ئوقۇغۇچىلىرىنىڭ 2 ـ ، 3 ـ بۆلەكلىك خەنزۇ تىلدا ئوقۇتۇش سىنىقى ئېلىپ بېرىلدى . مەكتەپنىڭ ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 24 تۇمەن كۋادرات مېتىر ، ئوقۇتۇش رايونى قۇرۇلۇش كۆلىمى 48066m² ، كۇتۇپخانىدا ساقلىنۋاتقان كىتابلار 45 تۇمەن پارچە بولۇپ ، كومپيۇتېرلىق باشقۇرۇش ۋە توردا تەكشۈرۈش ئەمەلىيلەشتۇرۇلدى . ئىنىستىتۇتتا بىر قەدەر مۇكەممەل بولغان چوڭ ، ئوتتۇرا دەرىجىلىك ئوقۇتۇش تەتقىقات سايمانلىرى بار ، بىر قەدەر چوڭ كۆلەمگە ئىگە كومپيۇتېر مەركىزى تورى ، ئۇچۇر بىر تەرەپ قىلىش سىستېمىسى ۋە ئوقۇتۇش يۇمشاق دېتال سىستېمىسى بار بولۇپ ، ئىنتېرنېت تورى بىلەن تۇتاشتۇرۇلغان . تىل تەجرىبە ئىشخانىسى 6 ، كەسپىي تەجرىبخانا 4 ، يېپىق يوللۇق تېلېۋىزور سىستېمىسى ۋە سىنئالغۇ سۇرەتلىرىنى تەھرىرلەش سىستېمىسى بار . 1994 ـ يىلىدىن ھازىرغا قەدەر كۆپ قېتىم مەملىكەتلىك ئىلمىي مۇزاكىرە يىغىنى ئۆيۈشتۇردى . مەملىكەت ۋە ئۆلكە دەرىجىلىك دەرسلىك تېمىسىدىن 69 خىل تەتقىقات تېمىسىنى ئۇستىگە ئالدى ، قاتناشتى ۋە تاماملىدى . تەشىردىن چىقارغان ئەسەر 78 پارچە ، ھەر خىل گېزىت ـ ژۇرناللار ۋە ئىلمىي مۇھاكىمە يىغىنلىرىدا ئېلان قىلغان ئىلمىي ماقالە 2000 پارچىدىن ئارتۇق بولۇپ ، كۆپ قېتىم مەملىكەت ۋە ئاپتونوم رايوندا مۇنەۋۋەر نەتىجە مۇكاپاتىغا ئېرىشتى .

تېخنىكىسى پراكتىكىسى ۋە پەن تەتقىقات نەتىجىلىرىنى مەھسۇلاتقا ئۆزگەرتىش ھەمدە سىناق تەرىقىسىدە پىششىقلاپ ئىشلەش تەجرىبىسى ئېلىپ بېرىش ئۈچۈن ياخشى ئورۇن بىلەن تەمىن ئېتىدۇ . ئىنستىتۇتتا بىر قەدەر كۆچلۈك ئىلمىي تەتقىقات قوشۇنى ۋە بىر قەدەر مۇكەممەل ئەسلىھەلەر بار . نۇرغۇن تەتقىقات نەتىجىلىرى ئايرىم - ئايرىم ھالدا مەملىكەت ۋە ئاپتونوم رايونلۇق مۇنەۋۋەر مۇكاپاتقا ئېرىشكەن . يەنىنقى يىللاردىن بۇيان ، ئىنستىتۇت سىرت بىلەن بولغان ئالاقىنى كۈچەيتىپ ، 112 نەپەر ئوقۇتقۇچىنى ئامېرىكا ، ئەنگلىيە ، فرانسىيە ، گېرمانىيە ، ياپونىيە قاتارلىق دۆلەتلەرگە زىيارەت ، تەكشۈرۈش ۋە ئوقۇشقا ئەۋەتتى . شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا ئىتالىيە ، ئامېرىكا ، ياپونىيە ، مۇستەقىل دۆلەتلەر بىرلەشمىسى قاتارلىق دۆلەتلەردىنمۇ مۇتەخەسسىس تەكلىپ قىلىپ ئىشلەتتى ھەم ياپونىيە ، ئامېرىكا ، گېرمانىيە ، كانادا قاتارلىق دۆلەتلەرنىڭ ئوقۇغۇچىلىرىنى قوبۇل قىلدى . مەكتەپ شائخەي قاتناش ئۇنىۋېرسىتېتى ، شەرقىي جەنۇب ئۇنىۋېرسىتېتى ، شىئەن قاتناش ئۇنىۋېرسىتېتى ، تۆڭجى ئۇنىۋېرسىتېتى ، غەربىي شىمال توقۇمىچىلىق ئىنستىتۇتى ، شەرقى جۇڭگو سائائەت ئۇنىۋېرسىتېتى قاتارلىق 20 نەچچە مەكتەپ بىلەن دوستلۇق ھەمكارلىق ئورناتتى ۋە شىنجاڭدا بىرلىكتە ئىلمىي تەتقىقات خىزمىتى ۋە تېخنىكا ئۆزگەرتىش تۇرىنى ئۇستىگە ئالدى . دالىيەن سائائەت ئۇنىۋېرسىتېتى ، ئوتتۇرا جۇڭگو سائائەت ئۇنىۋېرسىتېتى ، بېيجىڭ سائائەت ئۇنىۋېرسىتېتى قاتارلىقلار بىلەن بىرلىكتە ماگىستىر ، ئاسپىرانت دەرسلىكى ، بىلىم ئاشۇرۇش سىنىپى ۋە قۇرۇلۇش ئاسپىرانتلىق سىنىپى ئاچتى . مەملىكەتلىك ۋە غەربىي رايوندىكى ئالىي دەرىجىلىك سائائەت ئىنستىتۇت مەكتەپلەر ھەمكارلىق گۇرۇپپىسىغا قاتناشتى . 1999 - يىلدىكى رەسمىي ئوقۇتقۇچى سانى 619 نەپەر ، ئوقۇغۇچى سانى 6600 نەپەر . مەكتەپ قۇرۇلغاندىن بۇيان 20000 دىن ئارتۇق ئوقۇغۇچى تەربىيىلەنگەن .

ئادرېسى : ئۈرۈمچى شەھىرى شىمالى دوستلۇق يولى 21 - نومۇر .
پوچتا نومۇرى : 830008 ، تېلېفون : 4843401 (0991)

شىنجاڭ مالىيە ئىقتىساد ئىنستىتۇتى

1950 - يىلدىكى شىنجاڭ ئۆلكىلىك خەلق ھۆكۈمىتى كادىرلار مەكتىپى ئاساسىدا قۇرۇلغان . 1957 - يىلى مۇناسىۋەتلىك مەكتەپ بىلەن بىرلىشىپ ، شىنجاڭ مالىيە سودا مەكتىپى بولۇپ قۇرۇلغان . 1959 - يىلى شىنجاڭ مالىيە ئىقتىساد ئىنستىتۇتى بولۇپ قۇرۇلغان . 1962 - يىلى مەكتەپ تاقىلىپ ، 1980 - يىلى ئەسلىگە كەلتۈرۈلگەن . 1988 - يىلى ماگىستىرلىق ئۇنۋانى بېرىش ھوقۇقىغا ئېرىشكەن ، بۇ مەكتەپ بىردىنبىر ئۇنىۋېرسال خاراكتېردىكى ئالىي ئىقتىساد كەسپىي خادىملىرىنى تەربىيىلەيدىغان پۈتۈن كۇنلۇك تۈزۈمدىكى مالىيە ئىقتىساد تېپىدىكى ئالىي مەكتەپ بولۇپ ، شىنجاڭدىكى نۇقتىلىق ئالىي مەكتەپلەرنىڭ بىرى ، ئوقۇتۇش خىزمىتى تىلىدا ئېلىپ بېرىلىدۇ . بۇغالتىرلىق ، پۇل مۇئامىلە ، بازار ، مالىيە ئىقتىساد ، سودا سائائەت باشقۇرۇش ،

ئەنگلىيە ، گېرمانىيە ، مۇستەقىل دۆلەتلەر بىرلەشمىسى ، پايونىيە قاتارلىق 20 نەچچە دۆلەت ۋە شىياڭگاڭ ، ئاۋمېن ، تەيۋەن رايونى بىلەن ئىلمىي تەجرىبە ئالماشتۇرۇش ، ئۆزئارا ئوقۇغۇچى ئەۋەتىش ئېلىپ بارغان ، 1992 - يىلى ئىنستىتۇت ئۆمىكى ياپونىيىدە ئۆتكۈزۈلگەن دۇنيا ئالىي مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرى سەنئەت بايرىمىغا قاتنىشىپ ، 1 - دەرىجىلىك ئورۇنلاش مۇكاپاتىغا ئېرىشكەن . 1999 - يىلدىكى رەسمىي ئوقۇتقۇچى سانى 280 نەپەر . ئوقۇغۇچى سانى 1339 نەپەر .

مەكتەپ ئادرېسى : ئۈرۈمچى شەھىرى ئىتتىپاق يولى 78 - نومۇر .

پوچتا نومۇرى : 830001 . تېلېفون : 2568202 (1990)

شىنجاڭ نېفىت ئىنستىتۇتى

ئەسلى نامى ئۈرۈمچى نېفىت مەكتىپى بولۇپ ، ئەسلى ئاساسي 1955 - يىلى قۇرۇلغان نېفىت سانائىتى مىنىستىرلىقى ئۈرۈمچى نېفىت مەكتىپى ئىدى . 1958 - يىلى 8 - ئايدا ئۈرۈمچى نېفىت مەكتىپى ئاساسىدا شىنجاڭ نېفىت ئىنستىتۇتى قۇرۇلغان . 1962 - يىلى خەلق ئىگىلىكى تەڭشىلىپ ، شىنجاڭ نېفىت ئىنستىتۇتى ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىشنى توختاتقان . 1964 - يىلغا كەلگەندە بارلىق ئوقۇغۇچىلىرى ئوقۇش پۈتتۈرۈپ مەكتەپ تاقالغان . 1983 - يىلى 1 - ئاينىڭ 17 - كۈنى مەملىكەتلىك مائارىپ مىنىستىرلىقى شىنجاڭ نېفىت ئىنستىتۇتىنى ئەسلىگە كەلتۈرۈشنى تەستىقلىغان . مەكتەپتە ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمەت ۋە جۇڭگو نېفىت تەبىئىي گاز گۇرۇھى شىركىتىنىڭ قوش رەھبەرلىكى يولغا قويۇلۇپ ، ئاپتونوم رايون ئاساس ، شىنجاڭ نېفىت باشقۇرۇش ئىدارىسى ۋاكالەت باشقۇرىدىغان رەھبەرلىك قۇرۇلمىسى تۈرغۇزۇلغان . 1992 - يىلى 12 - ئاينىڭ 3 - كۈنى مەملىكەتلىك مائارىپ كومىتېتىنىڭ تەستىقلىشى بىلەن شىنجاڭ نېفىت ئىنستىتۇتىنىڭ رەھبەرلىك تۈزۈلمىسى ھازىر قوللىنىۋاتقان تۈزۈلمىسىگە ئۆزگەرتىلگەن ۋە جۇڭگو تەبىئىي گاز گۇرۇھى شىركىتىگە تەۋە بولغان . مەكتەپنىڭ يەر كۆلىمى 93406m² . ئوقۇتۇش رايونى قۇرۇلۇش كۆلىمى 29780m² . ئىنستىتۇتتا 9 فاكۇلتېت تەسىس قىلىنغان بولۇپ ، ئۇلار قىدىرىپ تەكشۈرۈش فاكۇلتېتى ، نېفىت قۇرۇلۇش فاكۇلتېتى ، خىمىيە سانائىت فاكۇلتېتى ، ماشىنىسازلىق ئېلېكتر قۇرۇلۇش فاكۇلتېتى ، ئىقتىساد باشقۇرۇش فاكۇلتېتى ، كومپيۇتېر قوللىنىش فاكۇلتېتى ، تەييارلىق بۆلۈمى ، ئاساسي بۆلۈمى ، ئىجتىمائىي پەن بۆلۈمى قاتارلىقلار . 6 خىل تولۇق كۇرس كەسپى تەسىس قىلىنغان بولۇپ ، ئۇلار : نېفىت ۋە تەبىئىي گازنى گېئولوگىيىلىك قىدىرىپ تەكشۈرۈش ، خىمىيە سانائىت قۇرۇلۇشى ، خىمىيە سانائىت ئۈسكۈنىلىرى ۋە ماشىنىسازلىق ، كومپيۇتېر ۋە ئۇنى ئىشلىتىش ، مالىيە بوغالتېرلىق قاتارلىقلار ، 7 مەخسۇس كۇرس كەسپىي ۋە يۆلىنىشى تەسىس قىلىنغان بولۇپ ئۇلار : بۇرغىلاش ، نېفىت ئېلىش تىجارىتى ؛ سانائەت سودا ئىقتىسادىي ، ماشىنا رېمونتچىلىقى ۋە باشقۇرۇش ، نېفىت خىمىيە ھۈنەر - سەنئىتى ، ماشىنىسازلىق لايىھىلەش ۋە ياساش

مەكتەپ تەھرىرلەپ نەشىردىن چىقارغان «شىنجاڭ مالىيە ئىقتىسادىي» دېگەن ژۇرنالنى پۈتۈن مەملىكەتكە تارقاتتى . مەكتەپ ياپونىيە ، ئامېرىكا ، مۇستەقىل دۆلەتلەر بىرلەشمىسى قاتارلىق چەت ئەلدىكى ھەمدە دۆلەت ئىچىدىكى مۇناسىۋەتلىك ئۇنىۋېرسىتېتلار بىلەن ھەر خىل شەكىلدىكى ھەمكارلىق مۇناسىۋىتى ئورناتتى ، ياپونىيە ئاسىيا ئۇنىۋېرسىتېتى بىلەن دوستلۇق ئورناتقان ۋە ئۆزئارا ئوقۇغۇچى ئەۋەتىشكەن . مەكتەپ بۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا يەنە ھەر قايسى دۆلەتلەردىن چەت ئەللىك ئوقۇغۇچىلارنى قوبۇل قىلدى . 1997 - يىلى ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتىنىڭ ئوقۇتۇشنى ئۇنىۋېرسال باھالىشىدىن ئۆتۈپ مائارىپ مىنىستىرلىقى تەرىپىدىن لايىقەتلىك مەكتەپ دەپ ئېتىراپ قىلىنغان . 1999 - يىلدىكى ئوقۇتقۇچى ، ئىشچى - خىزمەتچى سانى 880 دىن ئارتۇق ، بۇنىڭ ئىچىدە خىزمەتتىكى مەخسۇس ئوقۇتقۇچى 472 نەپەر ، مۇئاۋىن ئالىي دەرىجىلىكتىن يۇقىرى ئۇنۋانغا ئىگە ئوقۇتقۇچى 160 نەپەر . ئوقۇغۇچى سانى 5681 نەپەر (چوڭلار مائارىپى ئوقۇغۇچىلىرى 1750 نەپەر) . مەكتەپ قۇرۇلغاندىن بۇيان جەمئىيەتنىڭ ھەر قايسى ساھەلىرىگە 40000 دىن ئارتۇق ئوقۇغۇچى تەربىيىلەپ بەردى .

مەكتەپ ئادرېسى : ئۈرۈمچى شەھىرى شىمالى بېيجىڭ يولى 15 - نومۇر . پوچتا نومۇرى : 830012 ، تېلېفون : 3716811 (0991)

شىنجاڭ سەنئەت ئىنستىتۇتى

1958 - يىلدىكى شىنجاڭ ئىنستىتۇتى سەنئەت فاكۇلتېتى ئاساسىدا قۇرۇلغان شىنجاڭ سەنئەت مەكتىپى ئاساسىدا 1960 - يىلى سەنئەت ئىنستىتۇتى قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . 1962 - يىلى يەنە شىنجاڭ سەنئەت مەكتىپى بولۇپ ئۆزگەرتىلگەن . 1987 - يىلى 5 - ئايدا مەملىكەتلىك مائارىپ كومىتېتىنىڭ تەستىقلىشى ئارقىسىدا رەسمىي ھالدا شىنجاڭ سەنئەت ئىنستىتۇتى بولۇپ قۇرۇلۇپ ، شىنجاڭدىكى بىردىنبىر ئۈنىۋېرسال تولۇق كۇرسلۇق سەنئەت مەكتىپى بولۇپ قالغان . ئوقۇتۇشتا خەنزۇ تىلى ، ئۇيغۇر تىلى قوللىنىدۇ . ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتىغا بېۋاستە قارايدۇ . مەكتەپنىڭ يەر كۆلىمى 67000m² ، ئوقۇتۇش رايونى قۇرۇلۇش كۆلىمى 15164m² . مۇزىكا ، رەسىم ، تىياتىر ، ئۈسۇل قاتارلىق 4 كەسىپ ۋە بىر ئاساسىي ئوقۇتۇش بۆلۈمى تەسىس قىلىنغان ، قوشۇمچە چوڭلار (كەچلىك) ئالىي مەكتىپى ۋە ئوتتۇرا تېخنىكوم بۆلۈمى تەسىس قىلىنغان . بۇ مەكتەپنىڭ ئوقۇتقۇچى ، ئوقۇغۇچىلىرى ئىجاد قىلغان 100 دىن ئارتۇق مۇزىكا ، تىياتىر ، ئۈسۇل نومۇرلىرى ۋە 300 دىن ئارتۇق گۈزەل سەنئەت ، فوتو سۈرەت ئەسەرلىرى دۆلەت ئىچى ۋە سىرتىدىكى سەنئەت مۇسابىقىلىرىدە مۇكاپاتقا ئېرىشكەن . كۆپ خىل تەتقىقات تېمىسى ئاپتونوم رايون ۋە مەملىكەتتە مۇكاپاتقا ئېرىشكەن ، ھەر خىل پەنلەر بويىچە ئېلان قىلىنغان ئەسەر ، تەرجىمە ئەسەر ، رەسىم تۇپلانمىسى 60 پارچىدىن ئارتۇق . ئىنستىتۇت ئىلگىرى - كېيىن بولۇپ ئامېرىكا ،

ماشىنىسازلىقى قاتارلىق ئىككى ئوتتۇرا تېخنىكوم كەسپىي تەسىس قىلىنغان . 1966 - 1977 - يىلغىچە «مەدەنىيەت زور ئىنقىلابى» دەۋرىدە ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلمىغان . 1977 - يىلى ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش ئەسلىگە كەلتۈرۈلگەن . 1978 - يىلى ئوتتۇرا تېخنىكوم سىنىپىغا ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلغاندىن باشقا ، ئالىي تېخنىكوم سىنىپىغا ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلغان . 1985 - يىلى 12 - ئاينىڭ 23 - كۈنى سابىق دۆلەت ماۋارىپ كومىتېتىنىڭ تەستىقلىشى بىلەن ئالىي تېخنىكوم قىلىپ ئۆستۈرۈلۈپ ، شىنجاڭ كۆمۈركان ئالىي تېخنىكومى قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . 1994 - يىلى 2 - ئاينىڭ 17 - كۈنى دۆلەت ماۋارىپ كومىتېتىنىڭ تەستىقلىشى بىلەن شىنجاڭ سانائەت ئالىي تېخنىكومى قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . ئوقۇتۇشتا خەنزۇ تىلى قوللىنىلىدۇ . 12 پارتىيە ھۆكۈمەت بۆلۈمى ، 9 ئوقۇتۇش ئورنى ، 1 ئوقۇتۇش شۆبىسى بار . 1999 - يىلدىكى ئوقۇتقۇچى ، ئىشچى - خىزمەتچى سانى 446 نەپەر ، رەسمىي ئوقۇتقۇچى سانى 217 نەپەر بولۇپ ، ئۇنىڭ ئىچىدە دوتسىنت 44 ، لېكتور 108 ، يارداەمچى ئوقۇتقۇچى ۋە ئوقۇش خادىمى 65 ، پۈتۈن كۈنلۈك ئوقۇتۇش تۈزۈمىدىكى ئوقۇغۇچى سانى 411 نەپەر . چوڭلار ئوقۇش تارىخى ماۋارىپى بويىچە ئوقۇغۇچىلىرىنىڭ سانى 1100 نەپەر . دەرسلىكلەر سانائەت كەسپى ۋە باشقۇرۇش كەسپىدىن ئىبارەت ئىككى چوڭ تۈرگە بۆلۈنىدۇ . ھازىر قېزىش تېخنىكىسى ، قۇرۇلۇش ، گېئولوگىيىلىك قىدىرىپ تەكشۈرۈش ، كومپيۇتېر قائىدىلىرى ۋە ئۇنى ئىشلىتىش ، ئېلېكترون قۇرۇلۇشى ۋە ئاپتوماتلاشتۇرۇش ، ئاپتوماتىك كونترول قىلىش ، ئاپتوماتلاشقان كۆرسەتكۈچ سائەت ، ماشىنا ۋە تراكتور ، ئىسسىقلىق ئېنېرگىيە قۇرۇلۇشى ، سانائەت ۋە شەھەر يېزا قۇرۇلۇشى ، شامال ئۆتۈشتۇرۇش ۋە ھاۋا تەڭشىگۈچ ، بىخەتەرلىك تېخنىكىسى ۋە باشقۇرۇش ، مۇھىتنى ئۆلچەش تېخنىكىسى قاتارلىق 17 مەخسۇس كۇرس كەسپى ، شەھەر ، يېزا قۇرۇلۇشى كومپيۇتېر قائىدىلىرى ۋە ئۇنى ئىشلىتىش قاتارلىق 3 مەخسۇس كۇرس كەسپى بار ، كان قۇرۇلۇشى ، ماشىنىسازلىقنى بىر گەۋدىلەشتۇرۇش ، كومپيۇتېر ۋە ئۇنى ئىشلىتىش ، كومپيۇتېر ۋە ئىقتىساد باشقۇرۇش ، ئاپتوماتلاشقان كۆرسەتكۈچ ، مەۋرىي باشقۇرۇش (تولۇق كۇرس) ، ئىگىلىك باشقۇرۇش (تولۇق كۇرس) ، كارخانا باشقۇرۇش ، سانائەت ۋە ئاممىۋىي قۇرۇلۇش قاتارلىق چوڭلار ماۋارىپ كەسپىلىرى تەسىس قىلىنغان . كانچىلىق فاكۇلتېتى ، ماشىنىسازلىق ، بىخەتەرلىك فاكۇلتېتى ، ئاساسىي بۆلۈم ، خەنزۇ تىلى ئوقۇتۇش ئىشخانىسى ، ئىجتىمائىي پەن ئوقۇتۇش بۆلۈمى ، ھېسابلاش مەركىزى ، تەتقىقات بۆلۈمى قاتارلىقلار بولۇپ جەمئىي 28 ئوقۇتۇش تەقسىمات ئىشخانىسى ، 24 تەجرىبىخانىسى بار . مەكتەپ ئىچىدىكى زاۋۇتتىن سىرت يەنە 12 يەردە نۇقتىلىق پراكتىكا بازىسى بار . 1994 - يىلى مەكتەپتىكى ھەرقايسى فاكۇلتېت ، بۆلۈملەر مۇددىتى ئوتتۇرا قاتلام كادىرلارنى تەكلىپ قىلىش تۈزۈمىنى يولغا قويدى . ئىشلىتىش مۇددىتى 3 يىل ، نۆۋەتتە ئوچ قېتىم تەكلىپ قىلىندى . 1996 - يىلدىن 1999 - يىلغىچە «مەملىكەتلىك ئالىي مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرى قۇرۇلۇش مودېلى مۇسابىقىسى» دا 1 قېتىم

قاتارلىقلار . شىنجاڭ ، گەنسۇ ، چىڭخەي ، نىڭشيا ، شەنشى ، سىچۇەن ، چۆڭچىڭ ۋە باشقا چېگرا رايون ، ئۆلكىلەرگە يۈزلىنىپ ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىدۇ ، تەييارلىقنى پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچىلار شىئەن نېفىت ئىنستىتۇتى ۋە نېفىت ئۇنۋېرسىتېتىغا يۆتكىلىپ ئوقۇيدۇ ، نۆۋەتتە ئىنستىتۇتتا 280 خىلدىن ئارتۇق دەرسلىك تەسىس قىلىنغان . زۆرۈر ئوقۇشلۇق 240 خىلدىن ئارتۇق 11 تەجرىبىخانا ھەمدە پراكتىكا تەقىقات زاۋۇتى ۋە ئېلېكترون پراكتىكا بازىسى بار . بۇ مەكتەپ ئىلمىي تەقىقات ئېلىپ بېرىش ۋە پەن - تېخنىكا مۇلازىمىتى ئېلىپ بېرىشتا چىڭ تۈرۈپ كەلمەكتە . ھازىر 8 تەقىقات ئورنى ۋە 1 تەقىقات ئۈيۈشمىسى بار . كۈتۈپخانىدا ساقلىنىۋاتقان كىتاب 18500 پارچىدىن ئارتۇق . «شىنجاڭ نېفىت ئىنستىتۇتى ئىلمىي ژۇرنىلى» 1985 - يىلى 5 - ئايدىن باشلاپ نەشر قىلىنغان مەملىكەت دەرىجىلىك ئىلمىي تەجرىبە ئالماشتۇرۇش ژۇرنال بولۇپ ، پۈتۈن مەملىكەتكە تارقىتىلىدۇ . 1995 - يىلى ئىنستىتۇت ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك مەدەنىيەتلىك ئورۇن بولۇپ باھالانغان . 1996 - يىلى دۆلەت ماۋارىپ كومىتېتى تەرىپىدىن تولۇق كۇرس ئوقۇتۇشىدا لايىقەتلىك مەكتەپ دەپ باھالانغان . 1983 - يىلى مەكتەپ ئەسلىگە كەلگەندىن تارتىپ 1997 — يىلغىچە تولۇق ، مەخسۇس كۇرس ئوقۇغۇچىلىرىدىن 2614 نى تەربىيىلىگەن . 1999 - يىلدىكى ئوقۇتقۇچى ، ئىشچى - خىزمەتچى سانى 410 نەپەر ، رەسمىي ئوقۇتقۇچى 134 نەپەر . بۇنىڭ ئىچىدە پروفېسسور 2 ، دوتسېنت 36 ، لېكتور 111 ، يارىدەمچى ئوقۇتقۇچى 23 . باشقا كەسىپىي خادىملار ئىچىدە ئالىي دەرىجىلىك كەسىپىي ئۇنۋانغا ئېرىشكەنلەر 28 ، ئوتتۇرا دەرىجىلىك ئۇنۋانغا ئېرىشكەنلەر 74 نەپەر . ئوقۇغۇچى سانى 1271 نەپەر .

مەكتەپ ئادرېسى : ئۈرۈمچى شەھىرى جەنۇبىي ئىتتىپاق يولى 169 - نومۇر . پوچتا نومۇرى : 830000 . تېلېفون : 451725 (0991)

شىنجاڭ سانائەت ئالىي تېخنىكومى

شىنجاڭ سانائەت ئالىي تېخنىكومى ئاپتونوم رايونىمىزدىكى بىردىنبىر سانائەت ئالىي تېخنىكوم ھېسابلىنىدۇ . 1958 - يىلى 9 - ئاينىڭ 1 - كۈنى جۇڭگو خەلق ئازادلىق ئارمىيىسى باش ئارقا سەپ بۆلۈمى 2 - تەييارلىق مەكتىپى كوللېكتىپ كەسىپ ئالماشتۇرغاندىن كېيىن شىنجاڭدا قۇرغان شىنجاڭ كۆمۈركان مەكتىپى ئاساسىدا قۇرۇلغان . 1960 - يىلى 7 - ئاينىڭ 6 - كۈنى ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ تەستىقلىشى بىلەن شىنجاڭ كۆمۈركان ئىنستىتۇتى قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . كۆمۈر قېزىش ، كان قۇرۇلۇش قاتارلىق 3 فاكولتېت ، يەر ئاستىدا كۆمۈر قېزىش ، كان قۇدۇقى قۇرۇلۇشى ، توپا قۇرۇلۇشى ، كۆمۈركان ماشىنىسازلىقى قاتارلىق 4 كەسىپ تەسىس قىلىپ ، 5 يىللىق تۇزۇمدىكى ئالىي تېخنىكوم ئوقۇغۇچىلىرىنى تەربىيىلىگەن . 1962 - يىلى 6 - ئاينىڭ 11 - كۈنى ئۈرۈمچى شەھەرلىك كۆمۈركان مەكتىپى دەپ ئەسلىگە كەلتۈرۈلگەن . شۇنىڭدىن ئېتىبارەن يەر ئاستىدا كۆمۈر قېزىش ، كۆمۈركان

مەكتىپى ۋە ئىلى ئوغۇللار ئوتتۇرا مەكتىپى قاتارلىق ئىككى مەكتەپ تەسىس قىلىنغان ، پېداگوگىكا مەكتىپىنىڭ ئوقۇش مۇددىتى 3 يىل بولغان . 1959 - يىلى ئىلى ئوغۇللار مەكتىپى ئاساسىدا ئىلى 2 - دارىلمۇئەللىمىن قۇرۇلغان . ئەسلىدىكى ئىلى پېداگوگىكا مەكتىپى ئىلى 1 - دارىلمۇئەللىمىن قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . 1961 - يىلدىن 1965 - يىلغىچە بۇ ئىككى پېداگوگىكا مەكتىپى ئادەتتىكى ئوتتۇرا دەرىجىلىك ئوقۇتقۇچى سىنىپى قوبۇل قىلغاندىن باشقا يەنە سەنئەت ، تەنتەربىيە ، خەنزۇ تىلى قاتارلىق ئوتتۇرا تېخنىكوم سىنىپىنى ئاچقان . شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا ئىزچىل هالدا قازاق تىلى ۋە ئۇيغۇر تىلى ئالىي تېخنىكوم سىنىپى ئاچقان . 1965 - يىلغا كەلگەندە بېيجىڭ ، تيەنجىن ، باۋدىڭ ، تاڭشەن ، فۇشۇن قاتارلىق جايلاردىن 440 نەپەر ئوقۇغۇچىنى ئۇيغۇر ، قازاق تىلى كەسپىي ئالىي تېخنىكوم سىنىپىغا قوبۇل قىلغان . مەدەنىيەت ئىنقىلابى مەزگىلىدە بۇ ئىككى پېداگوگىكا مەكتەپ ئىلگىرى - كېيىن بولۇپ ، غۇلجا ناھىيىسىنىڭ ئۆكتەبر گۈڭشىسىغا كۆچۈرۈلۈپ ، ئادەتتىكى ئوتتۇرا دەرىجىلىك ئوقۇتقۇچىلار سىنىپى ، مۇزىكا ، سەنئەت ، تەنتەربىيە ، تەرجىمانلىق ، سانائەت ئاساسى ، ئۇيغۇر تىلى ، ئېلېكترلىق ئوقۇتۇش ، خەنزۇ تىلى ، بالىلار ماۋارىپى ، ئىنگلىز تىلى ، ئەدەبىيات ، ماتېماتىكا قاتارلىق كەسىپلەرنى تەسىس قىلغان . 1971 - يىلى 2 - ئايدا 1 - ، 2 - پېداگوگىكا مەكتەپ قوشۇلۇپ ، ئىلى پېداگوگىكا مەكتىپى قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . 1975 - 1977 - يىللىرىچە غۇلجا ناھىيىسىنىڭ ئۆكتەبر گۈڭشىسىدا ئوقۇتۇش ئېلىپ بېرىۋاتقان ئوقۇتقۇچى ، ئوقۇغۇچىلار غۇلجا شەھىرىدىكى ئەسلىدىكى 1 - دارىلمۇئەللىمىنىڭ ئورنىغا قايتا كۆچۈرۈلگەن . 1978 - يىلى ئالىي تېخنىكوم سىنىپىنىڭ ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش ئىشى ئەسلىگە كەلتۈرۈلگەن . 1980 - يىلى 5 - ئاينىڭ 7 - كۈنى گوۋۈيۈەننىڭ تەستىقلىشى بىلەن ئىلى پېداگوگىكا مەكتىپى ئاساسىدا ئىلى پېداگوگىكا ئىنستىتۇتى قۇرۇلغان . 1985 - يىلى 5 - ئايدا ئىشتىن سىرت ئۇنىۋېرسىتېت تەسىس قىلىنغان . 1987 - يىلى 7 - ئايدا دۆلەت ماۋارىپ كومىتېتى ۋە گوۋۈيۈەن ئىلمىي ئۇنۋان كومىتېتىنىڭ تەستىقلىشى ئارقىسىدا ئىلى پېداگوگىكا ئىنستىتۇتى تولۇق كۇرس كەسپىگە باكلاۋۇرلىق ئۇنۋان بېرىش هوقۇقىغا ئېرىشكەن ئالىي مەكتەپ بولۇپ قالغان . شۇ يىلى 11 - ئايدا ئاپتونوم رايونلۇق ماۋارىپ كومىتېتىنىڭ تەستىقلىشى ئارقىسىدا مەكتەپتە ئىلمىي كومىتېت يەنى باكلاۋۇرلىق ئۇنۋان باھالاش كومىتېتى قۇرۇلغان . ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 199800m² ، ئوقۇتۇش رايونى قۇرۇلۇش كۆلىمى 20217m² . زامانىۋى تىل تەجرىبىخانىسى ، كومپيۇتېر ، ئېلېكترلەشكەن ئوقۇتۇش ئىشخانىسى ۋە يېپىق يوللۇق تېلېۋىزور سىستېمىسى قاتارلىق ئىلغار ئوقۇتۇش ئەسلىمەلىرى بار . كۇتۇپخانىدا ساقلىنىۋاتقان كىتاب سانى 30 تۈمەن پارچىدىن ئارتۇق . ئوقۇتۇش خەنزۇ ، قازاق ، ئۇيغۇر تىلىدا ئېلىپ بېرىلىدۇ . تولۇق كۇرس ماۋارىپى ئاساس قىلىنىدۇ . ئوقۇش يىلى 4 يىل (مىللىي ئوقۇغۇچىلار بىر يىل تەييارلىق ئوقۇيدۇ) . تولۇق كۇرس كەسپىلىرىنىڭ هەممىسى دېگۈدەك باكلاۋۇرلىق ئۇنۋانى بېرىش هوقۇقىغا ئىگە . شۇنىڭ

2 - دەرىجىگە ئېرىشكەن . ئاپتونوم رايوندا 6 قېتىم 1 - دەرىجىگە ، 8 قېتىم 2 - دەرىجىگە ئېرىشكەن . 1996 - يىلدىن 1999 - يىلغىچە كارخانا مەبلىغىنى قولغا كەلتۈرگەن تىك يۆنىلىشلىك تەتقىقات تېمىسى ۋە پەن - تېخنىكا مۇلازىمەت تۈرى 19 خىل . 1989 - يىلى مەكتەپ ئۆزى لايىھىلىگەن 1K50 تىپلىق كان قۇدۇقى ئاساسىي شامال ئۆتكۈزۈش ماشىنىسى مەملىكەتلىك يېڭى تېپتىكى ئىشلىتىش پاتىنتىغا ئېرىشكەن ھەمدە شۇ يىلى ئاپتونوم رايونلۇق پەن - تېخنىكا مۇۋەپپەقىيىتىنى باھالاشتىن ئۆتكەن . 1989 - يىلى ئاپتونوم رايونلۇق پەن - تېخنىكا تەرەققىياتى مۇكاپاتىغا ئېرىشكەن ھەمدە شۇ يىلى ئاپتونوم رايونلۇق يېڭى مەھسۇلاتنى ئىشلەپچىقىرىش باھالىشىدىن ئۆتكەن . 1990 - يىلى شىنجاڭ مۇنەۋۋەر مەھسۇلات ئالتون ئات مۇكاپاتىغا ئېرىشكەن . 1995 - يىلى شىنجاڭدىكى تۇنجى تۈركۈم مۇنەۋۋەر مەھسۇلات نامى ۋە گۈۋاھنامىسىگە ئىگە بولغان . يېقىنقى يىللاردىن بۇيان ھەرخىل گېزىت - ژۇرناللاردا 4192 دىن ئارتۇق ئىلمىي ماقالە ئېلان قىلىغان . 1993 — ، 1995 — ، 1997 — يىللىرى مەركىزى تەشۋىقات مىنىستىرلىقى ، مەركىزىي ئىتتىپاق كومىتېتى ، دۆلەت مائارىپ كومىتېتى تەرىپىدىن «مەملىكەتلىك ئالىي مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرىنىڭ ئىجتىمائىي ئەمەلىيەت پائالىيىتى ۋە ئالىي ئوتتۇرا مەكتەپ پىدائىيلىرىنىڭ يازلىق كانىكولدا مەدەنىيەت ، تېخنىكا ، سەھىيەدىن ئىبارەت ئۇچنى يېزىلارغا يەتكۈزۈش پائالىيىتى» بويىچە ئىلغار ئورۇن ۋە تەشكىللەش مۇكاپاتىغا ئېرىشكەن . 1998 - ، 1999 - يىللىرى ئاپتونوم رايونلۇق پارتىيە كومىتېتى تەشۋىقات بۆلۈمى ، ئىتتىپاق كومىتېتى ، ئالىي مەكتەپ خىزمەت كومىتېتى ، مائارىپ كومىتېتى ، ئوقۇغۇچىلار بىرلەشمىسى تەرىپىدىن «مۇنەۋۋەر پىدائىي مۇلازىمەتچىلەرنى تەشكىللەش خىزمىتى مۇكاپاتىغا» ئېرىشكەن . مەكتەپنىڭ ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 72000m² . قۇرۇلۇش كۆلىمى 63200m² . كۇتۇپخانىدا ساقلىنىۋاتقان كىتاب 13.6 تۇمەن پارچە . مەكتەپ قۇرۇلۇپ ھازىرغا قەدەر 6995 نەپەر ئالىي ۋە ئوتتۇرا تېخنىكوم ئوقۇغۇچىلىرىنى ۋە ھەر تۈرلۈك قىسقا مۇددەتلىك تەربىيە ئالغان ئوقۇغۇچىلاردىن 5000 غا يېقىن ئوقۇغۇچىنى تەربىيىلىگەن .

مەكتەپ ئادرېسى : ئۈرۈمچى شەھىرى نەنچاڭ يولى 17 - نومۇر .
پوچتا نومۇرى : 830000 . تېلېفون : 4514441 (0991)

ئىلمى پىداگوگىكا ئىنستىتۇتى

1948 - يىلى شىنجاڭ ئۆلكىلىك مەخسۇس كۇرس مەكتىپى ئاساسىدا قۇرۇلغان . 1949 - يىلى 10 - ئايدا ئىلمى مەخسۇس كۇرس مەكتىپى ئەخمەتجان مەخسۇس كۇرس مەكتىپى قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . 1951 - يىلى شىنجاڭ ئۆلكىلىك خەلق ھۆكۈمىتى ئەخمەتجان مەخسۇس كۇرس مەكتىپىنىڭ بىرقىسىم كەسپىنى شىنجاڭ ئىنستىتۇتى بىلەن بىرلەشتۇرۇپ ، ئەسلىدىكى مەكتەپتە پەقەت پىداگوگىكا مەكتىپى كەسپىنى ساقلاپ قېلىشنى قارار قىلغان . 1954 - يىلى 9 - ئايدا ئايرىم - ئايرىم ھالدا ئىلمى پىداگوگىكا

«مسللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى ئىلگىرى سۈرۈشتىكى نەمۇنىلىك ئورۇن» ، «مەنىۋى مەدەنىيەتتىكى ئىلغار كوللېكتىپ» بولۇپ باھالانغان . 1999 - يىلى ئوقۇتقۇچى ، ئىشچى ـ خىزمەتچى سانى 931 نەپەر (رەسمىي ئوقۇتقۇچىلىرى 464 نەپەر ، پروفېسسور . دوتسىنت 217 نەپەر ، لېكتور 270) ، ئوقۇغۇچى سانى 6797 نەپەر . بۇنىڭ ئىچىدە ئاددىيلاشتۇرۇلغان تولۇق كۇرس ئوقۇغۇچىسى 5573 نەپەر ، چوڭلار ماۋارىپ كەسپىدىكى ئوقۇغۇچى سانى 1224 نەپەر . چەت ئەللىك ئوقۇغۇچىلار 18 نەپەر . مەكتەپ قۇرۇلغاندىن بۇيان تەربىيىلەپ چىققان ئوقۇغۇچى 2547 نەپەر .

مەكتەپ ئادرېسى : قەشقەر شەھىرى نەزەرباغ يولى 461 - نومۇر ، پوچتا نومۇرى : 844007 . تېلېفون : 2822996 (0988)

خوتەن پېداگوگىكا ئالىي تېخنىكومى

ئەسلى ئاساسى خوتەن پېداگوگىكا مەكتىپى بولۇپ ، 1938 - يىلى قۇرۇلغان . 1978 - يىلى گوۋۇيۈەننىڭ تەستىقلىشى بىلەن خوتەن پېداگوگىكا مەكتىپى ئاساسىدا خوتەن پېداگوگىكا ئالىي تېخنىكومى قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . مەكتەپ قۇرۇلغاندىن بۇيان 3 تارىخىي باسقۇچنى باشتىن كەچۈرگەن . 1938 - يىلدىن 1960 - يىلغىچە باشلانغۇچ دەرىجىلىك پېداگوگىكا مەكتىپى بولغان ، 1960 - يىلدىن 1978 - يىلغىچە ئوتتۇرا دەرىجىلىك پېداگوگىكا مەكتىپى بولغان ، 1978 - يىلدىن ھازىرغىچە ئالىي پېداگوگىكا مەكتىپى بولۇپ كەلمەكتە . ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 119880m² . ئوقۇتۇش رايونى قۇرۇلۇش كۆلىمى 13000m² . ئوقۇتۇش ئۇيغۇر ۋە خەنزۇ تىللىرىدا ئېلىپ بېرىلىدۇ . ماتېماتىكا ، فىزىكا ، خىمىيە ، جۇغراپىيە ، جۇڭگو ئەدەبىياتى ، تىل ، سىياسىي تارىخ ، تەنتەربىيە ، تەييارلىق بۆلۈمى ، ماركسىزم - لېنىنىزم بۆلۈمى قاتارلىق 8 فاكۇلتېت ، 2 بۆلۈم ، جەمئىي 10 ئوقۇتۇش ئورنى تەسىس قىلىنغان . فىزىكا ، خىمىيە ، جۇغراپىيە ، تىل ، كومپيۇتېر قاتارلىق 30 نەچچە ئوقۇتۇش تەجرىبىخانىسى بار . كۇتۇپخانىدا ساقلىنىۋاتقان كىتابلار 10 تۇمەن پارچىدىن ئارتۇق . 1999 - يىلى مەملىكەتلىك ماۋارىپ كومىتېتى تەرىپىدىن «ئۈل ماۋارىپقا لايىقەتلىك ئوقۇتقۇچىلارنى تەربىيىلەيدىغان يۇنىلىشى ئېنىق ، نەتىجىسى كۆرۈنەرلىك مەكتەپ» دەپ مۇكاپاتلانغان . ئاپتونوم رايون تەرىپىدىن 7 - بەش يىللىق پىلان مەزگىلىدە ئوقۇ - ئوقۇتۇش تەتقىقاتىدىكى ئىلغار كوللېكتىپ بولۇپ باھالانغان . مەكتەپ قۇرۇلغاندىن بۇيان 5000 دىن ئارتۇق ئوقۇغۇچى يېتىشتۈرگەن . مەكتەپ شتاتى 379 ، 1999 - يىلدىكى رەسمىي ئوقۇتقۇچى سانى 179 نەپەر (بىر پروفېسسور ، 34 دوتسىنت ، 136 لېكتور بار) . ئوقۇغۇچى سانى 1472 نەپەر .

مەكتەپ ئادرېسى : خوتەن شەھىرى غەربىي بېيجىڭ يولى 33 - نومۇر ، پوچتا نومۇرى : 848000 . تېلېفون : 2023581 (0903)

بىلەن بىر ۋاقىتتا بىر قىسىم مەخسۇس كۇرس ئوقۇغۇچىلىرىنى قوبۇل قىلىدۇ .
مەكتەپتە 9 فاكولتېت ، بۆلۈم ، 19 پېداگوگىكا كەسپى ، 9 غەيرىي پېداگوگىكا كەسپى ،
ئىشتىن سىرت (كەچلىك) ئالىي مەكتەپ تەسىس قىلىنغان . ئىلگىرى - كېيىن بولۇپ
ئامېرىكا ، نورۋېگىيە ، ئاۋسترالىيە ، مۇستەقىل دۆلەتلەر بىرلەشمىسى ، ئەنگلىيە
قاتارلىق دۆلەتلەردىن كەلگەن ئوقۇتقۇچىلارنى دەرس ئۆتۈشگە تەكلىپ قىلغان . ئامېرىكا ،
ئەنگلىيە ، نورۋېگىيە قاتارلىق دۆلەتلەرنىڭ خەنزۇ ، قازاق ، ئۇيغۇر تىلى ئوقۇنىدىغان
ئوقۇغۇچىلىرىنى قوبۇل قىلغان . ئىنستىتۇت يەنە شىنجاڭ تاڭجارىق تەتقىقات
جەمئىيىتى ، قازاق مەدەنىيىتى تەتقىقات ئورنى ، مائارىپ ئىلمى تەتقىقات ئورنى تەسىس
قىلغان بولۇپ ، قازاق ، خەنزۇ تىلى يېزىقىدا مەكتەپ ئىلمىي ژۇرنىلى چىقىرىلىدۇ -
نۆۋەتتە ئىنستىتۇت غەربىي يۇرت تەتقىقاتى ، ئىلى تەتقىقاتى ۋە قازاق ، شىبە مەدەنىيەت
تەتقىقاتى ، تاڭجارىق تەتقىقاتى قاتارلىق جەھەتلەردە ئۆزگىچە ئالاھىدىلىكنى
شەكىللەندۈرگەن . 1999 - يىلدىكى رەسمىي ئوقۇتقۇچىسى 343 (ئالىي دەرىجىلىك
ئۇنۋانغا ئېرىشكەن كىشى 76 نەپەر ، ئوتتۇرا دەرىجىلىك ئۇنۋانغا ئېرىشكەن كىشى 235
نەپەر) ئوقۇغۇچى سانى 3600 نەپەر.
مەكتەپ ئادرېسى : غۇلجا شەھىرى ئازادلىق يولى 298 - نومۇر .
پوچتا نومۇرى : 835000 . تېلفون : 8120445 (0999)

قەشقەر پېداگوگىكا ئىنستىتۇتى

1962 - يىلى 9 - ئايدا قۇرۇلغان بولۇپ ، ئەينى ۋاقىتتا ئاپتونوم رايونىمىزدىكى
بەش ئالىي مەكتەپنىڭ بىرى ئىدى . مەكتەپ قۇرۇلغان دەسلەپكى مەزگىلدە پەقەت 4
فاكولتېت ، 4 كەسىپ تەسىس قىلىنغان . 132 نەپەر ئىشچى - خىزمەتچىسى بار ئىدى .
1978 - يىلى 8 - ئايدا مائارىپ مىنىستىرلىقىنىڭ تەستىقلىشى ئارقىسىدا قەشقەر
پېداگوگىكا ئىنستىتۇتى قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى $156700m^2$ ،
قۇرۇلۇش كۆلىمى $120000m^2$. بۇ مەكتەپ مىللىي ، خەنزۇ ئارىلاش مەكتەپ بولۇپ ،
ئۇيغۇر ئوقۇغۇچىلار ئاساسىي ئورۇندا تۇرىدۇ . تولۇق كۇرس كەسپىي سىنىپى 12 ،
يەنى ، ماتېماتىكا ۋە قوللىنىشچان ماتېماتىكا ، فىزىكا ، خىمىيە ، تەنتەربىيە ؛ ئىدىيىۋى
سىياسىي تەربىيە ، ئاز سانلىق مىللەت تىل - ئەدەبىياتى ، خەنزۇ تىلى ئەدەبىياتى ،
بىئولوگىيە ، تارىخ ، ئىنگلىز تىلى قاتارلىقلار . 17 مەخسۇس كۇرس كەسپى بار بولۇپ ،
ئۇلار كومپيۇتېر ئىلمى ۋە تېخنىكىسى ، ماتېماتىكا ۋە ئەمەلىي ماتېماتىكا ، بىئولوگىيە ،
تارىخ ، خىمىيە ، سىياسىي مائارىپ ، مۇزىكا ، تەنتەربىيە ، فىزىكا ، جۇغراپىيە ، ئاز
سانلىق مىللەت تىل - ئەدەبىياتى ، رۇس تىلى ، مائارىپ ئىلمى ، كاتىباتلىق ، ئىنگلىز
تىلى قاتارلىقلار . كۇتۇپخانىدا ساقلىنىۋاتقان كىتاب 57 تۇمەن پارچىدىن ئارتۇق ،
«قەشقەر پېداگوگىكا ئىنستىتۇتى ئىلمىي ژۇرنىلى» (دۆلەت ئىچى ۋە سىرتىغا
تارقىتىلىدۇ) نەشر قىلىنىدۇ . ئىنستىتۇت كۆپ قېتىم مەملىكەت ۋە ئاپتونوم رايونلۇق

بايراقدار ئورۇن ، ئاپتونوم رايونلۇق «ئىس - تۇتەكسىز ئالىي مەكتەپ» دېگەن ناملارغا ئېرىشكەن ، مەكتەپ شتاتى 140 . 1999 - يىلدىكى رەسمىي ئوقۇتقۇچى 110 (ئالىي دەرىجىلىك ئۇنۋانغا ئىگە ئوقۇتقۇچى 7 ، ئوتتۇرا دەرىجىلىك ئۇنۋانغا ئىگە ئوقۇتقۇچى 24 ، يارداەمچى ئوقۇتقۇچى 79) ، ئوقۇغۇچى سانى 408 نەپەر . مەكتەپ قۇرۇلغاندىن بۇيان 820 نەپەر ئوقۇغۇچى تەربىيىلىگەن .

ئادرېسى : خوتەن شەھىرى غەربىي بېيجىڭ يولى 62 - نومۇر .

پوچتا نومۇرى : 848000 . تېلېفون : 2023376 (0903)

شىخەنزە ئۇنىۋېرسىتېتى

1996 - يىلى 4 - ئاينىڭ 4 - كۈنى شىخەنزە يېزا ئىگىلىك ئىنستىتۇتى ، شىخەنزە تېببىي ئىنستىتۇتى ، شىنجاڭ ئىشلەپچىقىرىش - قۇرۇلۇش بېكىتۇەنى ئىقتىساد ئالىي تېخنىكوم ، شىنجاڭ ئىشلەپچىقىرىش - قۇرۇلۇش بېكىتۇەنى پېداگوگىكا مەكتىپىنىڭ قوشۇلۇشى بىلەن شەكىللەنگەن يېڭى تىپتىكى ئۇنىۋېرسال ئالىي مەكتەپ بولۇپ ، مەركەز ۋە بېكىتۇەن ئورتاق قۇرغان ئالىي مەكتەپ ھېسابلىنىدۇ . شىنجاڭ ئىشلەپچىقىرىش ، قۇرۇلۇش بېكىتۇەنىگە تەۋە . مەكتەپتە ھازىر يېزا ئىگىلىك ، تېببىي ئىلىم ، سانائەت ، ئىقتىساد ، فىزىكا ، ئىجتىمائىي پەن ، تەبىئىي پەن ، قانۇن ، پېداگوگىكا ، تارىخ قاتارلىق 10 چوڭ تۇر بار . يېزا ئىگىلىك ئىنستىتۇتى ، تېببىي ئىنستىتۇتى ، سانائەت ئىنستىتۇتى ، ئىقتىساد سودا ئىنستىتۇتى ، پېداگوگىكا ئىنستىتۇتى ، چوڭلار مائارىپ ئىنستىتۇتى ، كەسپىي تېخنىكا ئىنستىتۇتى ، بېكىتۇەن ئىقتىساد تېخنىكا باشقۇرۇش ئىنستىتۇتى ۋە فىلولوگىيە ئىنستىتۇتى ھەم بىئولوگىيە پەنلىرى فاكۇلتېتى ، ئۇچۇر قۇرۇلۇش فاكۇلتېتى ، تەنتەربىيە فاكۇلتېتى قاتارلىق بىر تۈركۈم ئوقۇتۇش ئاپپاراتى تەسىس قىلىنغان بولۇپ ، 27 فاكۇلتېت 20 ماگىستىرلىق نۇقتىسى ، 66 تولۇق ، مەخسۇس كۇرس كەسپى بار ، تولۇق كۇرس ، مەخسۇس كۇرس ئاسپىرانتلىق ۋە چوڭلار مائارىپى ئۇزلۇكسىز مائارىپى قاتارلىق كۆپ قاتلاملىق ئالىي مائارىپ سىستېمىسىنى شەكىللەندۇرگەن . 1999 - يىلدىكى رەسمىي ئوقۇتقۇچى 920 (پروفېسسور 63 ، مۇئاۋىن پروفېسسور 227) ، 30 نەچچە ئوقۇتقۇچى مەملىكەت ۋە ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك ئالاھىدە تۆھپە قوشقان ئوتتۇرا ياش ۋە ياش مۇتەخەسسىس بولۇپ باھالانغان . 51 نەپەر ئوقۇتقۇچى ھۆكۈمەتنىڭ ئالاھىدە تەمىناتىدىن بەھرىمەن بولىدۇ . شىخەنزە ئۇنىۋېرسىتېتى 16 ئۆلكە ، ئاپتونوم رايون ۋە بۇاستە قاراشلىق شەھەردىن ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىشقا يۇزلەنگەن بولۇپ ، ئوقۇغۇچى سانى 11000 دىن ئارتۇق . مەكتەپ ھەم بېكىتۇەننىڭ ئالىي مائارىپ مەركىزى ھەم مۇھىم ئىلمىي تەتقىقات بازىسى بولۇپ ، ئۇنىۋېرسىتېتتا يېزا ئىگىلىك مىنىستىرلىقىنىڭ 1 نۇقتىلىق كەسپىي ، ئاپتونوم رايون ۋە بېكىتۇەننىڭ 11 نوقتىلىق كەسپى بار ، شىنجاڭنىڭ يۇقىرى مەھسۇلاتلىق زىرائەتلىرى تەتقىقات مەركىزى ، دورا تەتقىق قىلىش - ئېچىش مەركىزى ، سۇ تېجەش - سوغۇرۇش

سانجى پېداگوگىكا ئالىي تېخنىكومى

ئەسلى ئاساسى 1959 - يىلى قۇرۇلغان سانجى پېداگوگىكا مەكتىپى بولۇپ ، 1985 - يىلى مەملىكەتلىك ماۋارىپ كومىتېتىنىڭ تەستىقلىشى بىلەن قۇرۇلغان . سانجى ئوبلاستلىق ماۋارىپ ئىنستىتۇتى (1981 - يىلى قۇرۇلغان) بىلەن بىرلىشىپ ئىش بېجىرىدۇ . ئوقۇتۇش خەنزۇ تىلىدا ئېلىپ بېرىلىدۇ . جۇڭگو ئەدەبىياتى ، سىياسەت ، ئىنگلىز تىلى ، ماتېماتىكا ، فىزىكا ، خىمىيە ، سەنئەت ، تەنتەربىيە قاتارلىق 8 فاكۇلتېت ، 17 كەسىپ ، 15 فىزىكا - خىمىيە تەجرىبىخانىسى بار . مەكتەپ يەنە كومپيۇتېر مەركىزى ، ئېلېكترلەشكەن ئوقۇتۇش مەركىزى ، تەنتەربىيە پائالىيەت مەركىزى قاتارلىق ئەسلىھەلەرنى قۇرغان . كۇتۇپخانىدا ساقلىنىۋاتقان كىتاب 21 تۈمەن پارچىدىن ئارتۇق . «سانجى پېداگوگىكا ئالىي تېخنىكوم ئىلمىي ژۇرنىلى» ، «سانجى پېداگوگىكا ئالىي تېخنىكوم گېزىتى» نى نەشىردىن چىقىرىدۇ . مەكتەپ شتاتى 267 . 1999 - يىلدىكى رەسمىي ئوقۇتقۇچى 180 نەپەر (پروفېسسور 5 ، دوتسېنت 39 ، لېكتور 88 ، يارداەمچى ئوقۇتقۇچى 33) ، ئوقۇغۇچى سانى 2200 . مەكتەپ قۇرۇلغاندىن بۇيان 10 مىڭغا يېقىن ئوقۇغۇچى تەربىيىلىگەن .

مەكتەپ ئادرېسى : سانجى شەھىرى شىمالىي بېيجىڭ يولى 17 - نومۇر . پوچتا نومۇرى : 831100 . تېلېفون : 2231562 (0994)

شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق ئۇيغۇر تېببابەت ئالىي تېخنىكومى

1985 - يىلى خوتەنده قۇرۇلغان . 1987 - يىلدىن باشلاپ ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلغان . 1989 - يىلى مەملىكەتلىك ماۋارىپ كومىتېتىنىڭ تەستىقلىشى بىلەن رەسمىي قۇرۇلغان . بۇ مەكتەپ مەملىكەتتىكى بىردىنبىر مۇستەقىل ھالدا ئۇيغۇر تېببابتىنى رەتلەش ، ئۇنىڭغا ژارىسلىق قىلىش ، ئۇنى تەرەققىي قىلدۇرۇشنى نىشان قىلغان ئالىي مەكتەپ بولۇپ ، ئۇيغۇر تېببابتىدىكى ھەرخىل يۇقىرى دەرىجىلىك ئىختىساس ئىگىلىرىنى تەربىيىلەيدىغان بازا. باشقۇرۇش تۈزۈلمىسى جەھەتتە يۇقىرىدا ئاپتونوم رايونلۇق سەھىيە نازارىتى ۋە خوتەن مەمۇرى مەھكىمىسىنىڭ رەھبەرلىكىنى قوبۇل قىلىدۇ ، ئاپتونوم رايونلۇق سەھىيە نازارىتى ئاساسىي ئورۇندا تۇرىدۇ . ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 66667m² ، ئوقۇتۇش رايونى قۇرۇلۇش كۆلىمى 10826m² . ئوقۇتۇش ئۇيغۇر تىلىدا ئېلىپ بېرىلىدۇ . ئۇيغۇر تېببابتى ۋە دورىگەرلىكىدىن ئىبارەت ئىككى كەسىپ تەسىس قىلىنغان . 1998 - يىلى ئۇيغۇر تېببابتى چوڭلار تولۇق كۇرس سىنىپى ئاچقان . 7 كەسىپي تەجرىبىخانا ۋە بىر ئۇيغۇر تېببابەت تەتقىقات ئىشخانىسى بار . كۇتۇپخانىدا ساقلىنىۋاتقان كىتاب 50000 دىن ئاشقان . بۇ مەكتەپ ئۆزىنىڭ ئەۋزەللىكىگە تايىنىپ ، زامانىۋى دورا ئىشلەپچىقىرىش تېخنىكىسىدىن پايدىلىنىپ ، «مۇپەررەھ ئەۋرىشىم ئىچىملىكى» ، «زۇكام شەربىتى» ، «سالامەتلىك چىيى» ، «گۈلقەنت» قاتارلىق دورىلارنى تەتقىق قىلىپ ياساپ چىققان . ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك تازىلىقتا قىزىل

تەسىس قىلغان . ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 153341m² ، ئوقۇتۇش رايون قۇرۇلۇش كۆلىمى 12500m² بولۇپ ، 32 كەسپىي فۇنكسىيىلىك تەجرىبىخانا قۇرۇلغان ، مەكتەپ ئىچى بىلەن دۆلەت ئىچى ۋە سىرتىنى تور ئارقىلىق تۇتاشتۇرۇش ئەمەلگە ئاشۇرۇلغان . كۇتۇپخانىدا ساقلىنىۋاتقان كىتاب 12 تۈمەن پارچىدىن ئارتۇق . بۇ مەكتەپ ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ئالىي مەكتەپلەر ئىچىدە بىرىنچىلىك ئاپتونوم رايونلۇق ئىس تۇتەكسىز ئورۇن ۋە ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ساغلاملىق پائالىيىتىدىكى ئىلغار ئورۇن بولۇپ باھالانغان ، ئىلگىرى - كېيىن بولۇپ 8 قېتىم دۆلەت ماۋارىپ كومىتېتى ، مەركىزى تەشۋىقات مىنىستىرلىقى ، ئىتتىپاق مەركىزى كومىتېتى تەرىپىدىن ئالىي مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرى ئىجتىمائىي ئەمەلىيەت پائالىيىتىدىكى ئىلغار ئورۇن بولۇپ باھالانغان ، 1992 - يىلى ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك مەنىۋى مەدەنىيەتلىك ئورۇن ۋە ئىلغار ئورۇن بولۇپ باھالانغان ، بۇ نامنى ھازىرغا قەدەر ساقلاپ كەلگەن . 1999 - يىلدىكى رەسمىي ئوقۇتقۇچى سانى 408 ، ئوقۇغۇچى سانى 6400 . مەكتەپ قۇرۇلغاندىن بۇيان 16131 نەپەر ئوقۇغۇچى تەربىيىلەپ يېتىشتۈردى .

مەكتەپ ئادرېسى : ئۈرۈمچى شەھىرى بەخت يولى 72 - نومۇر .

پوچتا نومۇرى : 830002 . تېلېفون : 2628448 (0991)

سانجى كەسپىي تېخنىكا ئىنستىتۇتى

2000 - يىلى 5 - ئاينىڭ 8 - كۈنى ئەسلىدىكى سانجى ئوبلاستلىق ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئۇنىۋېرسىتېتى ، ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئوتتۇرا تېخنىكومى ، مالىيە سودا مەكتىپى ، يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرى مەكتىپى ، سودا مەكتىپى ، ئىقتىسادىي كومىتېت تەربىيىلەش مەركىزى قاتارلىق 6 مەكتەپنىڭ قوشۇلۇشى بىلەن قۇرۇلغان ، سانجى ئوبلاستلىق پارتكوم ماۋارىپ ئىدارىسىنىڭ رەھبەرلىكىنى قوبۇل قىلىدۇ . مەكتەپ مۇدىرى مەسئۇل بولۇش تۈزۈمى يولغا قويۇلغان بولۇپ ، كادىرلارنى باشقۇرۇش جەھەتتە ، ئومۇمىيۈزلۈك تەكلىپ قىلىش تۈزۈمى قوللىنىلغان . ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 253461m² ، ئوقۇشتا ئىشلىتىلىدىغان يەر كۆلىمى 45626m² . ئوقۇتۇش خىزمىتى تىلىدا ئېلىپ بېرىلىدۇ . مەكتەپتىكى ئاپپاراتلار : سىياسىي باشقارما ، مەكتەپ ئىشخانىسى ، ئىلمىي بۆلۈم ، ئوقۇغۇچىلار باشقارمىسى ، ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش ئىشخانىسى ، تەربىيىلەش بۆلۈمى ، قوغداش باشقارمىسى ، خوجىلىق باشقارمىسى ، مالىيە باشقارمىسى ، ئوتتۇرا تېخنىكوم بۆلۈمى ، تەرەققىيات پىلانى تەتقىقات ئىشخانىسى ۋە مۇناسىۋەتلىك باشقارمىلار تەسىس قىلىنغان . 4 پارتىيە باش ياچېيكىسى ، 15 پارتىيە ياچېيكىسى ، پارتىيە ، ئىتتىپاق ، ئىشچى ، ياشلار ، ئاياللار تەشكىلاتى تولۇق . كومپيۇتېر ئۇچۇر باشقۇرۇش ، كومپيۇتېرنى قوللىنىش ، ئېلېكتر ، مانتيورلۇق ، سانائەت ۋە ئاممىۋى قۇرۇلۇش ، قانۇن ، بوغالتىرلىقنى كومپيۇتېرلاشتۇرۇش ، سۇغۇرتا ۋە مۇلازىمەت ، ساياھەت باشقۇرۇش قاتارلىق ئەۋزەل كەسپىلەرنى تەسىس قىلغان . كۆپ مەدەنىيەتلىك

قۇرۇلۇشى تەتقىقات مەركىزى قاتارلىق ئاپپاراتى ، 10 نۇقتىلىق تەجرىبىخانا ۋە 130 دىن كۆپرەك تەجرىبىخانىنى قۇرۇپ ئوقۇتۇش ، تەتقىقات ، ئىشلەپچىقىرىش ، ئېچىش سىستېمىسى شەكىللەندۈرۈلگەن. پەقەت 1997 - يىلدىن 1999 - يىلغىچە بولغان 3 يىلدا مەكتەپ بىكتۇەننىڭ 36 تۈرلۈك پەن - تېخنىكا مۇكاپاتقا ئېرىشكەن . بۇنىڭ ئىچىدە 1 - دەرىجىلىك مۇكاپات 2 تۈر ، 2 - دەرىجىلىك مۇكاپات 14 تۈر ، 3 - دەرىجىلىك مۇكاپات 20 تۈر . مەكتەپ ، يەنە «شىخەنزە ئۇنىۋېرسىتېتى ئىلمىي ژۇرنىلى» (ئىجتىمائىي پەن نەشرى ، تەبىئىي پەن نەشرى) ، «شىنجاڭ يېزا ئىگىلىك ئىقتىسادي» (يادرولۇق ژۇرنال) ، «يېزا ئىگىلىك تېببىي ئىلمى» ، «يىپەك يولى ژۇرنىلى» ، «ئالىي مائارىپ تەتقىقاتى» قاتارلىق بەش تۈرلۈك ئىلمىي ژۇرنالنى نەشردىن چىقىرىدۇ . مەكتەپنىڭ ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 1463868m² . ئوقۇتۇش رايونى قۇرۇلۇش كۆلىمى 140033m² . ئەسلىھەلىرى تولۇق بولغان تەنتەربىيە سارىيى بار ، كۈتۈپخانىدا ساقلىنىۋاتقان كىتاب 84 تۇمەن پارچە ، بىرلەشكەن دۆلەتلەر تەشكىلاتى ئاشلىق مەھكىمىسىنىڭ (FAO) كىتاب ساقلاش نۇقتىسى بولۇپ ، FAO تۈرىدىكى كىتابلارنى ساقلايدىغان مەكتەپ ، شىنجاڭدىكى تۇنجى تۈركۈم پەن - تېخنىكا يېڭىلىقلىرى ئۇستىدە ئىزدىنىدىغان نۇقتىلىق ئورۇن . بۇنىڭدىن باشقا ، مەكتەپ يەنە تەھلىل قىلىش ئۇلچەش مەركىزى ، ھايۋانات ئۆسۈملۈكلەرنى بېقىش - ئۆستۈرۈش مەركىزى . 1 تەجرىبە يېزا ئىگىلىك مەيدانى ، 5 شۆبە دوختۇرخانىسى ، 20 ئوقۇتۇش دوختۇرخانىسى ، 1 سىستېرالار مەكتىپى قاتارلىق بىر تۈركۈم ئوقۇتۇش تەتقىقات تەجرىبە بازىسىغا ئىگە .

مەكتەپ ئادرېسى : شىخەنزە شەھىرى

پوچتا نومۇرى : 832003 . تېلېفون : 2058030 (0993)

ئۇرۇمچى كەسپىي ئۇنىۋېرسىتېتى

1985 - يىلى 1 - ئايدا ئۇرۇمچى شەھىرى تېببىي ئىنستىتۇت يولى 6 - نومۇردا قۇرۇلغان . 1989 - يىلى بەخت يولى 72 - نومۇرغا كۆچۈرۈلگەن . بۇ مەكتەپ شىنجاڭدىكى بىردىنبىر «دۆلەت ئىگىلىكىدىكى خەلق قۇرغان» تۇزۇلمىدىكى يۇقىرى دەرىجىلىك كەسپىي تېخنىكا خادىملارنى تەربىيىلەشنى مەقسەت قىلغان تۇنجى ئۇنىۋېرسال ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپ بولۇپ ، مەمۇرىي جەھەتتىن شەھەرلىك پارتكوم ۋە شەھەرلىك ھۆكۈمەتنىڭ باشقۇرۇشىغا ، كەسپىي جەھەتتە ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتىنىڭ باشقۇرۇشىغا تەۋە . ئوقۇتۇش خىزمىتى تىلىدا ئېلىپ بېرىلىدۇ . ئىقتىساد ، سانائەت كومپىيۇتېر ، سودا - سانائەت باشقۇرۇش ، تىل - ئەدەبىيات ، چەت ئەل تىلى قوللىنىشچان سەنئەت قاتارلىق فاكۇلتېتلار ، ئىجتىمائىي پەنلەر بۆلۈمى ، ئاساسىي بۆلۈم ، ئىلمىي بۆلۈم ، چوڭلار مائارىپى باشقارمىسى ، ئىشتىن سىرتقى ئوقۇش بۆلۈمى ئوتتۇرا تېخنىكوم بۆلۈمى ، ھېسابلاش مەركىزى ، ئېلېكترلەشكەن ئوقۇتۇش مەركىزى تەربىيىلەش مەركىزى قاتارلىق ئوقۇتۇش ئورۇنلىرى ۋە ئوقۇتۇش قوشۇمچە ئورۇنلىرىنى

كەسپىي مائارىپ

كەسپىي مائارىپ

كەسپىي مائارىپ ئومۇمەن تەربىيە ئوبيېكتلىرىغا كەسپىي تېخنىكا بىلىمى ، كەسپىي ئىقتىسادىي تەربىيىسى ھەم باشقا تەربىيىلەرنى ئېلىپ بارىدىغان بىر خىل ئىقتىسادىي مائارىپىدىن ئىبارەت . ئۇ دۆلەت مائارىپ ئىشلىرىنىڭ تەشكىلى قىسمى ، ئىختىساس ئىگىلىرىنى يېتىشتۈرۈش ، جەمئىيەتنى تەرەققى قىلدۇرۇش ، ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇش خىزمىتىدىكى مۇھىم يول . 1999 - يىلى ئاپتونوم رايونىمىزدا ئوتتۇرا دەرىجىلىك كەسپىي مەكتەپتىن 371 بار بولۇپ ، بۇنىڭ ئىچىدە ئادەتتىكى ئوتتۇرا تېخنىكوم 113 ، كەسپىي تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ 109 ، تېخنىك ئىشچىلار مەكتىپى 68 ، چوڭلار ئوتتۇرا تېخنىكومى 81 ئىدى . ئوتتۇرا دەرىجىلىك كەسپىي مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچى 180745 نەپەر بولۇپ ، بۇنىڭ ئىچىدە ئادەتتىكى ئوتتۇرا تېخنىكوم ئوقۇغۇچىسى 93445 نەپەر (ئاز سانلىق مىللەت ئوقۇغۇچىسى 49700 نەپەر بولۇپ ، 53.2% نى ئىگىللەيدۇ) . كەسپىي تولۇق ئوتتۇرىنىڭ ئوقۇغۇچى سانى 30035 نەپەر (ئاز سانلىق مىللەت ئوقۇغۇچىلىرى 9466 نەپەر بولۇپ ، 31.5 % نى ئىگىللەيدۇ) . تېخنىك ئىشچىلار مەكتىپى ئوقۇغۇچى سانى 27692 نەپەر ، چوڭلار ئوتتۇرا تېخنىكومىنىڭ ئوقۇغۇچى سانى 29673 نەپەر بولۇپ ، تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ بۆلۈكىدىكى ئوقۇغۇچى سانىنىڭ 48.9 % نى ئىگىللەيدۇ .

ئوتتۇرا دەرىجىلىك كەسپىي مەكتەپ

كەسپىي ئوتتۇرا مەكتەپ ناھىيە ۋە ناھىيىدىن يۇقىرى مائارىپ مەمۇرى تارماقلىرىنىڭ تەستىقلىشى ئارقىسىدا قۇرۇلىدىغان باشلانغۇچ ياكى تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپتىن ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىپ ، ئوتتۇرا دەرىجىلىك كەسپىي تېخنىكا مائارىپىنى يولغاقويىدىغان ئوقۇتۇش ئورگىنىنى كۆرسىتىدۇ . كەسپىي ئوتتۇرا مەكتەپ خاراكتېرىگە ئاساسەن مۇستەقىل تەسىس قىلىنغان كەسپىي ئوتتۇرا مەكتەپ ، كەسپىي تولۇقسىز ئوتتۇرا ، كەسپىي تولۇق ئوتتۇرا ، كەسپىي تولۇقسىز ۋە تولۇق ئوتتۇرا بىرلىشىپ تەسىس قىلىنغان كەسپىي ئوتتۇرا مەكتەپلەرنىمۇ ئىچىگە ئالىدۇ . 1999 - يىلى ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ئوتتۇرا دەرىجىلىك كەسپىي مەكتەپ 371 ، بۇنىڭ ئىچىدە ئادەتتىكى ئوتتۇرا تېخنىكوم 113 ، تېخنىك ئىشچىلار مەكتىپى 68 ، چولار ئوتتۇرا تېخنىكومى 81 .

ئوتتۇرا دەرىجىلىك تېخنىكوم مەكتەپ

گوۋۇيۈەننىڭ ھەرقايسى مىنىستىرلىق كومىتېتلىرى ، ئاپتونوم رايون ، ئۆلكە ،

يىراق مۇساپىلىق مائارىپ تورى ئارقىلىق جۇڭخۇا ئۇنىۋېرسىتېتى ، بېيجىڭ ئۇنىۋېرسىتېتى ، شىمال قاتناش ئۇنىۋېرسىتېتى قاتارلىق مەكتەپلەر بىلەن ھەمكارلىشىپ يىراق مۇساپە مائارىپىنى قانات يايدۇرغان . زامانىۋى مالىيە بوغالتىرلىق تەقلىدى تەجرىبىخانىسى ، ئېلېكتر مانيورلىق ئوقۇتۇش تەجرىبىخانىسى ، ماشىنىسازلىق تەجرىبىخانىسى ، كومپيۇتېر قاتتىق دىسكا تەجرىبىخانىسى قاتارلىق ئەملي مەشغۇلات ئەسلىھەلىرى بار . بۇنىڭدىن باشقا ، مەكتەپ يەنە مەكتەپ - مەكتەپ ، مەكتەپ - كارخانا ھەمكارلىشىپ مەكتەپ باشقۇرۇشنى ئاكتىپ قانات يايدۇرۇپ ، شەندوڭ ئۇنىۋېرسىتېتى ، تىيەنجىن ئۇنىۋېرسىتېتى ، شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتى ، شىنجاڭ مالىيە ئىقتىساد ئىنستىتۇتى قاتارلىق ئالىي مەكتەپلەر ۋە داڭلىق كارخانىلار بىلەن بىرلىكتە مەكتەپ باشقۇرۇپ ، ماگىستىر ، ئاسپىرانت ، تولۇق كۇرس ، ئالىي تېخنىكوم قاتارلىق ئالتە تۈرنى ئۆز ئىچىگە ئالغان مائارىپ قاتلىمى ، ئىشتىن ئايرىلىپ ، ئىشتىن سىرت ، سىرتتىن ئوقۇتۇش ، دەم ئېلىش كۈنى ئوقۇتۇش تۈزۈمى قاتارلىق 5 خىل يىراق مۇساپە ئوقۇتۇش شەكلىنى بەرپا قىلغان . مەكتەپ شتاتى 322 . 1999 - يىلدىكى رەسمىي ئوقۇتقۇچى سانى 266 نەپەر . ئوقۇغۇچى سانى 4228 نەپەر .

مەكتەپ ئادرېسى : سانجى شەھىرى غەربىي يەنئەن يولى 27 - نومۇر .

پوچتا نومۇرى : 831100 . تېلېفون : 2344771 (0994)

پوچتا نومۇری : 830011 . تېلېفون : 3715023 (0991)

شىنجاڭ خەلق ساقچىلىرى مەكتىپى

1980 - يىلى 7 - ئايدا ئۇرۇمچى شەھىرى ساڭفاڭگۇ رايونىدا قۇرۇلغان . 1983- يىلى 9 - ئايدىن باشلاپ ئادەتتىكى ئوتتۇرا تېخنىكوم مەكتىپى ، 1984 - يىلدىن باشلاپ چوڭلار ئوتتۇرا تېخنىكوم مەكتىپى ، 1985 - يىلى جۇڭگو جىنايى ئىشلار ساقچىلىرى ئىنستىتۇتىنىڭ شىنجاڭ ئوقۇتۇش پونكتى بولۇپ قۇرۇلغان . 1990 - يىلى 1 يىللىق تۇرۇمدىكى مەخسۇس گۇۋاھنامە سىنىپىغا ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلغان . 1991 - يىلى چ خ مىنىستىرلىقى تەرىپىدىن مەكتەپ باشقۇرۇشتا لايىقەتلىك مەكتەپ بولۇپ باھالانغان . 1992 - يىللى ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتى ، كادىرلار نازارىتى ، ئەمگەك نازارىتى ، بىڭتۇەن مائارىپ كومىتېتى تەرىپىدىن ئاپتونوم رايون بويىچە كەسپىي تېخنىكا مائارىپىدىكى ئىلغار كوللېكتىپ بولۇپ باھالانغان . 1993- يىلى ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتى تەشكىللىگەن ئوقۇ-ئوقۇتۇشنى باھالاشتا «A» دەرىجىلىك مەكتەپ بولۇپ باھالانغان . شۇ يىلى دەسلەپكى تۈركۈم ئۆز خىراجىتى بىلەن ئوقۇيدىغان ئامانلىق ساقلاش كەسپىدىكى ئادەتتىكى ئوتتۇرا تېخنىكومغا ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلغان . 1994 - يىلى جۇڭگو خەلق ج خ ئۇنۋېرسىتېتىنىڭ شىنجاڭدىكى ئالىي تېخنىكوم سىنىپىنى ئاچقان . بۇ مەكتەپ ئاپتونوم رايونلۇق جامائەت خەۋپسىزلىك نازارىتىگە تەۋە . ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 72993m² . بۇنىڭ ئىچىدە ئوقۇتۇش رايونى قۇرۇلۇش كۆلىمى 5361m². خىزمەت ۋە ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدىغان ، جۇڭگو خەلق جامائەت خەۋپسىزلىكى ئۇنۋېرسىتېتى بىلەن بىرلىكتە مەكتەپ باشقۇرۇش ئارقىلىق ئالىي تېخنىكوم ۋە ئوتتۇرا تېخنىكومدىن ئىبارەت ئىككى قاتلام ۋە جىنايى ئىشلار رازۋېتكىچىلىكى ، ئامانلىقنى باشقۇرۇش ، جامائەت خەۋپسىزلىكىنى قوغداش قاتارلىق 3 خىل كەسپىتە بىر قەدەر مۇكەممەل ئوقۇتۇش سىستېمىسى شەكىللەندۇرۇلگەن . 18 باشقارما بۆلۈم ، ئىشخانا تەسىس قىلىنغان . ئوقۇتۇش ، مەشق ، تۇرمۇش ئەسلىھەلىرى تولۇق ، 18000m² مەشق سارىيى ، قارىغا ئېتىش مەيدانى ، توساق مەشق مەيدانى قاتارلىقلار بار . مەكتەپ شتاتى 161 . 1999 - يىلدىكى رەسمىي ئوقۇتقۇچى سانى 77 (ئالىي ئوقۇتقۇچى 10 ، لېكتور 42 ، يارىمچى ئوقۇتقۇچى ۋە ئوقۇتۇش خادىمى 25) نەپەر . مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچى سانى 1200 نەپەر . مەكتەپ قۇرۇلغاندىن بۇيان جامائەت خەۋپسىزلىك كەسپىدە 6000 دىن ئارتۇق خادىم تەربىيىلىگەن .

مەكتەپ ئادرېسى : ئۇرۇمچى شەھىرى يەنئەن يولى 131 - نومۇر .

پوچتا نومۇری : 830001 . تېلېفون : 2563231 (0991)

شىنجاڭ توقۇمچىلىق سانائىتى مەكتىپى

1958 - يىلى 9 - ئاينىڭ 10 - كۈنى شىنجاڭ «1 - ئىيول» پاختا توقۇمچىلىق

بىۋاستە قاراشلىق شەھەر ، خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ تەستىقلىشى ئارقىسىدا قۇرۇلىدىغان • تولۇقسىز ئوتتۇرا (ياكى بىر قىسىم تولۇق ئوتتۇرا) مەكتەپنى پۈتتۈرگەن ياكى تەڭ دەرىجىلىك ئوقۇش تارىخىغا ئىگە ئوقۇغۇچىلارنى قوبۇل قىلىپ ، ئوتتۇرا دەرىجىلىك كەسپىي ماۋارىپنى يولغا قويۇپ ، ئوتتۇرا دەرىجىلىك كەسپىي تېخنىكلار ۋە باشقۇرۇش خادىملىرىنى تەربىيىلەيدىغان مەكتەپ . 1999 - يىلى ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ئادەتتىكى ئوتتۇرا دەرىجىلىك تېخنىكوم 113 ، ئوقۇغۇچى سانى 93445 ، بۇنىڭ ئىچىدە ئاز سانلىق مىللەت ئوقۇغۇچىلىرى 497000 نەپەر بولۇپ ، 53.2 % نى ئىگىللەيدۇ .

شىنجاڭ شەھەر قۇرۇلۇش مەكتىپى

1985 - يىلى 5 - ئايدا ئۈرۈمچى شەھىرى شىمالى بېيجىڭ يولىدا قۇرۇلغان . 1986 - يىلى تۇنجى تۈركۈمدە ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلغان . ئوقۇش تۈزۈمى 2 يىلدىن 4 يىلغىچە • ئاپتونوم رايونلۇق قۇرۇلۇش نازارىتىگە قارايدىغان مەكتەپ . 1996 - ، 1993 - ، 1992 - يىللىرى 3 قېتىم ئاپتونوم رايونلۇق ماۋارىپ كومىتېتى تەشكىللىگەن ئوقۇ - ئوقۇتۇش سەۋىيىسىنى باھالاشتىن ئۆتكەن . 1996 - يىلى 7 - ئايدا ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك نۇقتىلىق ئوتتۇرا تېخنىكوم دەپ بېكىتىلگەن . ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 64594m² • ئوقۇتۇش رايونى قۇرۇلۇش كۆلىمى 19245m² . ئوقۇتۇش خەنزۇ تىلىدا ئېلىپ بېرىلىدىغان بولۇپ ، شەھەر ، يېزا قۇرۇلۇشى ، شەھەر مەمۇرىيىتى قۇرۇلۇشى ، باغچا ، ئۆي - زېمىن تىجارىتى ۋە باشقۇرۇش ، باھانى خامچوت قىلىش ، شەھەر لايىھىلەش • سۇ بىلەن تەمىنلەش ۋە كېرەكسىز سۇنى چىقىرىش ، يول ۋە كۆۋرۈك ، مۇھىت قۇرۇلۇشى ، ئىسسىقلىق ۋە گاز بىلەن تەمىنلەش ، ئۆي مۇلۇك باشقۇرۇش ، مۇھىت سەنئىتى قاتارلىقلار تەسىس قىلىنغان . مەكتەپ باشقۇرۇش تۈزۈلمىسىدە ئادەتتىكى ئوتتۇرا تېخنىكومنى ئاساس قىلغان ، چوڭلار ئالىي تېخنىكومى ، تېلېۋىزىيە ئالىي مەكتىپى ، سىرتتىن ئوقۇش ، ئىش ئورنى بويىچە تەربىيىلەش قاتارلىق كۆپ قاتلاملىق كۆپ شەكىللىك ئوقۇتۇش ئېندىزىسىنى شەكىللەندۈرگەن . مەكتەپ كۇتۇپخانىسىدا 38 . 6 تۈمەن پارچە كىتاب ساقلانماقتا . مەكتەپنىڭ باشقۇرۇش شارائىتى ۋە ئوقۇتۇش ئەسلىھەلىرى تولۇق بولۇپ ، ئۈرۈمچى شەھەرلىك كېرەكسىز سۇنى باشقۇرۇش باشقارمىسى ، يۇقىرى سۈرئەتلىك تاشيول باشقۇرۇش باشقارمىسى ، ئاپتونوم رايونلۇق 4 - قۇرۇلۇش شىركىتى قاتارلىق مۇناسىۋەتلىك ئورۇنلار بىلەن تەجرىبە مەشغۇلات بازىسى قۇرغان . مەكتەپ قۇرۇلغاندىن بۇيان 2800 نەپەر ھەر تۈردىكى ئوقۇغۇچى ، 3000 دىن ئارتۇق ھەر دەرىجىلىك كادىر تەربىيىلىگەن . مەكتەپ شتاتى 147 نەپەر ، 1999 - يىلدىكى رەسمىي ئوقۇتقۇچى سانى 81 نەپەر (ئالىي ئۇنۋانغا ئېرىشكىنى 23 نەپەر ، ئوتتۇرا دەرىجىلىك ئۇنۋانغا ئېرىشكىنى 44 نەپەر) ، ئوقۇغۇچى سانى 1785 نەپەر .

مەكتەپ ئادرېسى : ئۈرۈمچى شەھىرى شىمالىي بېيجىڭ يولى 17 - نومۇر .

خىزمەتچىلەر ئۇنىۋېرسىتېتى ، شىنجاڭ توقۇمچىلىق سانائىتى تېخنىك ئىشچىلار مەكتىپى) . 1996 - يىلى 6 - ئايدا ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك نۆقتىلىق ئوتتۇرا تېخنىكۇم قىلىپ بېكىتىلگەن . 1998 - يىلى 3 - ئايدا مەملىكەتلىك توقۇمچىلىق مىنىستىرلىقى تەرىپىدىن توقۇمچىلىق كەسپىدىكى مىنىستىر دەرىجىلىك نۆقتىلىق ئوتتۇرا تېخنىكوم دەپ بېكىتىلگەن . 1999 - يىلى ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك مەدەنىيەتلىك ئورۇن بولۇپ باھالانغان . ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 52540m² . بۇ مەكتەپ ئاپتونوم رايونىمىزدىكى بىردىنبىر توقۇمچىلىق ئوتتۇرا تېخنىكومى ھېسابلىنىدۇ . خەنزۇ ۋە ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدىغان بولۇپ ، پاختا - توقۇمچىلىق ھۈنىرى ، ماشىنا توقۇمچىلىق ، يۇڭ توقۇمچىلىق ھۈنىرى ، ئىلمى توقۇلما ھۈنىرى ، توقۇمچىلىق تاشقى سودىسى ، كومپيۇتېرنى قوللىنىش ، توقۇمچىلىق تەرجىمانلىقى ، كېسىم لايىھەلەش قاتارلىق 20 نەچچە كەسىپ تەسىس قىلغان ، مەكتەپ باشقۇرۇش تۈزۈلمىسىدە ئادەتتىكى ئوتتۇرا تېخنىكوم مائارىپىنى ئاساسى گەۋدە قىلىپ چوڭلار ئالىي تېخنىكومى ، تېخنىك ئىشچى خىزمەتتىن پۈتۈنلەي ئايرىلىپ ئوقۇش ، ئىشتىن سىرت ئوقۇتۇش ، سىرتتىن ئوقۇتۇش (خىزمەت ئورۇندا تەربىيىلەش) قاتارلىق تۈرلەر بويىچە ئوقۇش تارىخى مائارىپى ۋە ئوقۇش تارىخى ھېسابلانمايدىغان مائارىپدىن ئىبارەت كۆپ قاتلاملىق ، كۆپ شەكىللىك مەكتەپ باشقۇرۇش ئەندىزىسىنى شەكىللەندۈرگەن . توقۇمچىلىق ماتېرىياللىرى ، ھاۋا تەڭشەش ، ئاۋاز ، كومپيۇتېر قاتارلىق 12 تەجرىبىخانا ۋە يېپىق يوللۇق تېلېۋىزور تۈرلەر بويىچە كۆپ مەدىئانلىق ، قوش يۆنىلىشلىك ئېلېكترلەشكەن ئوقۇتۇشنى كونترول قىلىش سىستېمىسى ۋە 2600m² لىق توقۇمچىلىق كەسپىي پراكتىكا زاۋۇتى بار . ئاپتونوم رايونلۇق ئوتتۇرا دەرىجىلىك توقۇمچىلىق كەسپىي تېخنىكلىرى ۋە باشقۇرۇش خادىملىرىنى تەربىيىلەش بازىسى قۇرغان . كۆتۈپخانىدا ساقلىنىۋاتقان كىتاب 5600 پارچىدىن ئارتۇق . مەكتەپ شتاتى 134 . 1999 - يىلدىكى رەسمىي ئوقۇنقۇچى 83 نەپەر (ئالى ئۇنۋانغا ئىگە ئوقۇنقۇچى 22 ، ئوتتۇرا دەرىجىلىك ئۇنۋانغا ئىگە ئوقۇنقۇچى 52 نەپەر) ، ئوقۇغۇچى سانى 2450 نەپەر . ئىشلەپچىقىرىشتىن پۈتۈنلەي ئايرىلىپ ھەرتۈرلۈك قونۇپ ئوقۇيدىغان ئوقۇغۇچى 1100 نەپەر . مەكتەپ قۇرۇلغاندىن بۇيان 10000 دىن ئارتۇق ئوقۇغۇچىنى تەربىيىلىگەن .

مەكتەپ ئادرېسى : ئۈرۈمچى شەھىرى شىمالىي بەش يۈلتۈز يولى 23 - نومۇر

پوچتا نومۇرى : 830063 . تېلېفون : 4625707 (0991)

شىنجاڭ مالىيە مەكتىپى

1956- يىلى قۇرۇلغان . 1957 - يىلى 8 - ئايدا شىنجاڭ سودا مەكتىپى ، شىنجاڭ ئاشلىق مەكتىپى ، شىنجاڭ بانكا مەكتىپى بىلەن بىرلىشىپ ، شىنجاڭ مالىيە سودا مەكتىپى دەپ ئۆزگەرتىلگەن . 1958 - يىلى شىنجاڭ مالىيە مەكتىپى قايتا قۇرۇلۇپ ، 1961- يىلى غۇلجىغا كۆچۈرۈلگەن . 1962-يىلى ئەمەلدىن قالدۇرۇلغان . 1977-يىلى

زاۋۇتى ئاپتونوم رايونلۇق پارتىيە كومىتېتىنىڭ كۆرسەتمىسى بويىچە ئۇرۇمچى توقۇمىچىلىق سانائىتى مەكتىپىنى قۇرۇپ ، پاختا توقۇمىچىلىق كەسپى ۋە ماشىنا توقۇمىچىلىقىدىن ئىبارەت ئىككى كەسپىي تەسىس قىلغان . 1959 - يىلى 2 - ئايدا ئۇرۇمچى پاختا توقۇمىچىلىق سانائىتى مەكتىپى يېنىك سانائەت باشقۇرۇش ئىدارىسىغا ئۆتكۈزۈپ بېرىلگەن . شۇ يىلى شېكەر ئىشلەپچىقىرىش كەسپىي تەسىس قىلغان ھەم تۇنجى قېتىم مىللىي ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلغان . 1960 - يىلى 2 - ئايدا ئاپتونوم رايونلۇق توقۇمىچىلىق سانائەت ئىدارىسىنىڭ باشقۇرۇشىغا ئۆتكۈزۈپ بېرىلگەن . 6 - ئاينىڭ 4 - كۈنى شىنجاڭ توقۇمىچىلىقى سانائىتى مەكتىپى قىلىپ بېكىتىلگەن . 1962 - يىلى 10 - ئايدا ئاپتونوم رايونلۇق يېنىك سانائەت نازارىتى ئەسلىدىكى توقۇمىچىلىق ، يېنىك سانائەت ، خىمىيە سانائىتى قاتارلىق ئۇچ ئوتتۇرا تېخنىكوم مەكتەپلىرىنى ئەمەلدىن قالدۇرۇپ ، ئۇلارنى بىرلەشتۈرۈپ ، شىنجاڭ يېنىك سانائەت مەكتىپىنى قۇرۇشنى قارار قىلغان ۋە ئۇچ مەكتەپتىن 51 نەپەر ئوقۇتقۇچى ، ئىشچى - خىزمەتچىنى ئېلىپ قالغان . مەكتەپ ئورنى شىخەنزىدە تەسىس قىلىنغان . 1964 - يىلى كۈزدە ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىشنى ئەسلىگە كەلتۈرگەچكە ، ياتاق بىناسى قۇرۇشقا ئېھتىياجلىق بولغان ، لېكىن شىخەنزە شەھىرى ياتاق ئەسلىمىلىرىنى سالىدىغانغا ئورۇن بىلەن تەمىنلىمىگەچكە ، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ تەستىقلىشى بىلەن 1967 - يىلى 7 - ئايدا مەكتەپ قايتا ئۇرۇمچىگە كۆچۈرۈلگەن . بىر قانچە قېتىم كۆچكەندىن كېيىن ئۇرۇمچى كازىۋەندا يېڭىدىن مەكتەپ قۇرغان . 1966 - يىلى مەدەنىيەت زور ئىنقىلابىنىڭ زەربىسىدە مەكتەپ دەرس توختاتقان ، قوبۇل قىلىنغان يېڭى ئوقۇغۇچىلارنىڭ زور كۆپچىلىكى مەكتەپكە كىرەلمىگەن . شۇنىڭدىن كېيىنكى ئالتە يىلدا ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلماي ، 1973 - يىلغا كەلگەندە ئاندىن ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىشنى ئەسلىگە كەلتۈرۈپ ، 1976 - يىلى خىمىيە سانائىتى مەكتىپىنى قايتاقۇرۇپ ، كازىۋەندىكى مەكتەپنى خىمىيە سانائەت مەكتىپىگە ئۆتكۈزۈپ بەرگەن . شىنجاڭ يېنىك سانائەت مەكتىپى بەش يۈلتۇز يولى 23 - نومۇردا قايتىدىن قۇرۇلغان . 1981 - يىلى 1 - ئايدا شىنجاڭ يېنىك سانائەت نازارىتى ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئۇنىۋېرسىتېتى قۇرۇلۇپ ، شىنجاڭ يېنىك سانائەت مەكتىپى بىلەن بىرلىكتە مەكتەپ باشقۇرغان . 1982 - يىلى 3 - ئايدا شىنجاڭ يېنىك سانائەت مەكتىپى (شىنجاڭ يېنىك سانائەت نازارىتى ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئۇنىۋېرسىتېتىنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ) ئاپتونوم رايونلۇق توقۇمىچىلىق سانائەت ئىدارىسىگە ئۆتكۈزۈپ بېرىلگەن . 1983 - يىلى 8 - ئايدا ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ تەستىقلىشى ئارقىسىدا ، شىنجاڭ توقۇمىچىلىق سانائىتى مەكتىپى قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . 1993 - يىلى 8 - ئايدا شىنجاڭ توقۇمىچىلىق سانائىتى تېخنىك ئىشچىلار مەكتىپى بىلەن شىنجاڭ توقۇمىچىلىق سانائىتى مەكتىپى بىرلىشىپ ، مەكتەپ قۇرۇلمىسىدا بىر يۇرۇش رەھبەرلىك گۇرۇپپىسى 3 خىل ۋەزىپىنى ئەكىللەنگەن . (شىنجاڭ توقۇمىچىلىق سانائىتى مەكتىپى ، شىنجاڭ توقۇمىچىلىق ئىشچى -

شىنجاڭ پوچتا - تېلېگراف مەكتىپى

مەملىكەتلىك نۇقتىلىق ئوتتۇرا تېخنىكوم . مىللىي ، خەنزۇ ئارىلاش مەكتەپ بولۇپ ، ئوقۇتۇش خەنزۇ تىلىدا ئېلىپ بېرىلىدۇ . 1956 - يىلىنىڭ دەسلەپكى مەزگىلىدە قۇرۇلۇپ ، 1958 - يىلى ئوتتۇرا تېخنىكوم مەكتىپى قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . 1997- يىلى 2 - ئايدا شىنجاڭ پوچتا تېلېگراف ئىدارىسى باشقۇرۇش كادىرلار مەكتىپى ، شىنجاڭ پوچتا - تېلېگراف تېخنىك ئىشچىلار مەكتىپى بىلەن بىرلىشىپ قايتا تەشكىللىنىپ ، ئۇرۇمچى شەھىرى خۇاڭخې يولىدىكى ھازىرقى ئورنىغا كۆچۈرۈلگەن . مەكتەپ ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 136000m² . قۇرۇلۇش كۆلىمى 60000m² . پوچتا ئىشلىرىنى باشقۇرۇش ، پوچتا پۇل مۇئامىلىسى ، ئۇنىۋېرسال تېلېگراف ، پروگراممىلىق ئالماشتۇرۇش ، سىمسىز ئالاقە ، كومپيۇتېردا ئالاقىلىشىش ، پوچتا - تېلېگراف ئىگىلىك باشقۇرۇش قاتارلىق 8 خىل كەسىپ تەسىس قىلغان . بۇنىڭ ئىچىدە پوچتا تېلېگراف ئىگىلىك باشقۇرۇش كەسپىي 1979 - يىلى كۆكخوتتا چاقىرىلغان 1 - قېتىملىق غەربىي شىمال ، شىمالى جۇڭگودىكى 8 ئۆلكە بويىچە پوچتا تېلېگراف مەكتەپلىرى كەسپى ھەمكارلىق يىغىنىدا 8 ئۆلكە (رايون)نىڭ پوچتا ھەمكارلىق كەسپىي قىلىپ بېكىتىلگەن . 1999- يىلى ئادەتتىكى ئوتتۇرا تېخنىكوم ئوقۇش تارىخىغا ئىگە ئوقۇغۇچىلارنى قوبۇل قىلىشنى توختىتىپ ، ئاساسەن پوچتا - تېلېگراف كارخانىلىرىنىڭ ئىچكى قىسمىدىكى كەسپىي خادىملارنى تەربىيىلەش ۋە چوڭلار ماۋارىپى بىلەن شوغۇللانغان . 1999 - يىلدىكى ئوقۇغۇچى سانى 607 نەپەر . رەسمىي ئوقۇتقۇچى 75 نەپەر . ئالىي ئۇنۋانغا ئىگە ئوقۇتقۇچى 17 نەپەر . مەكتەپ قۇرۇلغاندىن بۇيان جەمئىيەت ئۇچۇن پوچتا - تېلېگراف كەسپىدىكى خادىملاردىن 10000 دىن ئارتۇقنى تەربىيىلىگەن .

مەكتەپ ئادرېسى : ئۇقتىساد ئىچىۋېتىش رايونى ئوتتۇرا ئاسىيا جەنۇبى يولى 20 - نومۇر .

پوچتا نومۇرى : 830026 . تېلېفون : 3723696 (0991)

شىنجاڭ ئەدلىيە ساقچى - ئوفېتسىرلار مەكتىپى

شىنجاڭ ئەمگەك بىلەن ئۆزگەرتىش خىزمىتى كادىرلار مەكتىپى ، شىنجاڭ ئەمگەك بىلەن ئۆزگەرتىش ساقچىلار مەكتىپى ، شىنجاڭ تۇرمە ساقچى ئوفېتسىرلار مەكتىپى قاتارلىق نامىلارنى ئىشلەتكەن . شىنجاڭ ئەمگەك بىلەن ئۆزگەرتىش كادىرلار مەكتىپى 1981-يىلى 4 - ئايدا قۇرۇلغان بولۇپ ، 1 - تۇرمە باشلانغۇچ مەكتىپىدە قۇرۇلغان . 1983 - يىلى شىنجاڭ ئەمگەك بىلەن ئۆزگەرتىش ساقچىلار مەكتىپى قىلىپ ئۆزگەرتىلىپ ، 9- ئايدا تۇنجى قارار ئادەتتىكى تولۇق ئوتتۇرا تېخنىكوم ئوقۇغۇچىلىرىنى قوبۇل قىلغان (باشقۇرۇش تەربىيىلەش كەسپىي) . 1984 - يىلدىن 1985 - يىلغىچە شىنجاڭ ئەدلىيە مەكتىپى بىلەن بىرلەشكەن . 1986 - يىلى شىنجاڭ ئەدلىيە مەكتىپى ئايرىلىپ چىقىپ ، مۇستەقىل مەكتەپ قۇرغان . 1987 - يىلى شىنجاڭ تۇرمە باشقۇرۇش

ئاپتونوم رايونلۇق مالىيە ئىدارىسى مالىيە بوغالتىرلىق تەربىيىلەش سىنىپى ئاچقان
1979-يىلى شىنجاڭ مالىيە مەكتىپىگە ئۆزگەرتىلگەن . 1980-يىلى مالىيە سودا مەكتىپى
(هازىرقى مالىيە ئىنستىتۇتى) بىلەن بىرلەشكەن . 1982-يىلى مۇستەقىل هالدا شىنجاڭ
مالىيە مەكتىپى بولۇپ قۇرۇلغان . 1982-يىلى ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ
تەستىقلىشى بىلەن مۇستەقىل مەكتەپ قۇرغان . 1986-يىلى شىنجاڭ مالىيە مەكتىپى
ئاساسىدا ، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ تەستىقلىشى بىلەن شىنجاڭ باج
ئىشلىرى مەكتىپىنى قۇرغان . مەكتەپنىڭ ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 60800m² ، ئوقۇتۇش
رايونى قۇرۇلۇش كۆلىمى 6295m² . بۇ مەكتەپ ئاپتونوم رايونىمىزدىكى نۇقتىلىق
ئوتتۇرا تېخنىكوم بولۇپ ، ئاپتونوم رايونلۇق مالىيە نازارىتىگە قارايدۇ . ئىككى ژۇنىت
(شىنجاڭ مالىيە مەكتىپى ، شىنجاڭ باج ئىشلىرى مەكتىپى) بىر يۇرۇش ئاپپارات بولۇپ
قويۇلغان . تارمىقىدا مەركىزىي مالىيە پۇل مۇئامىلە ئۇنىۋېرسىتېتى ، لياۋنىڭ باج
ئىشلىرى ئالىي تېخنىكومىدىن ئىبارەت ئىككى سىرتتىن ئوقۇتۇش پونكىتى بار ھەم
سىرتتىن ئوقۇيدىغان تولۇق كۇرس سىنىپى ھەم مەخسۇس كۇرس بار . شۇنىڭ بىلەن
بىر ۋاقىتتا ، يەنە ئاپتونوم رايونلۇق مالىيە باج سىستېمىسىدىكى بۆلۈم دەرىجىلىك
خادىملارنى تەربىيىلەش بازىسى ھەم مالىيە نازارىتىنىڭ تەستىقلىشىدىن ئۆتكەن ئاپتونوم
رايون دەرىجىلىك بوغالتىرلارنى ئۇزلۇكسىز تەربىيىلەش ئورنى بولۇپ ھېسابلىنىدۇ
يېقىنقى يىللاردىن بۇيان مالىيە مىنىستىرلىقى تەرىپىدىن مەملىكەتلىك مالىيە
مائارىپىدىكى ئىلغار ئورۇن ، ئاپتونوم رايون تەرىپىدىن ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك
مەدەنىيەتلىك ئورۇن بولۇپ باھالانغان . مەكتەپتە 17 ئىشخانا (بۇنىڭ ئىچىدە 4 ئوقۇتۇش
تەتقىقات ئىشخانىسى) تەسىس قىلىنغان بولۇپ ، ئوقۇتۇش ئۈيغۇر ۋە خەنزۇ تىللىرىدا
ئېلىپ بېرىلىدۇ . ئىلگىرى-كېيىن بولۇپ ، مالىيە ، باج ، بوغالتىرلىقنى
كومپيوتېرلاشتۇرۇش ، باج ئىشلىرىنى كومپيوتېرلاشتۇرۇش ، كارخانا مالىيە ئىشلىرى
بوغالتىرلىقى پىلانى ، سودا-سانائەت مەمۇرى باشقۇرۇش ، ستاتىستىكا ، سوغۇرتا قاتارلىق
9 خىل كەسىپ تەسىس قىلىنغان . كۇتۇپخانىدا ساقلىنىۋاتقان كىتاب 80000دىن
ئارتۇق . بوغالتىرلىق تەقلىدى تەجرىبىخانىسى ، تىل تەجرىبىخانىسى ، كۆپ مېدىئالىق
ئېلېكترلەشكەن ئوقۇتۇش ئىشخانىسى ، كومپيۇتېر ئىشخانىسى قاتارلىقلار قۇرۇلغان
بولۇپ ئوقۇتۇش ، ياتاق ، تاماق بىر گەۋدە قىلىنغان مالىيە بوغالتىر كادىرلىرىنى
تەربىيىلەش مەركىزى قۇرۇلغان . 1999-يىلدىكى رەسمىي ئوقۇتقۇچى 74 نەپەر (ئالىي
ئۇنۋانغا ئېرىشكىنى 20 نەپەر ، ئوتتۇرا دەرىجىلىك ئۇنۋانغا ئېرىشكىنى 64نەپەر ، تۆۋەن
دەرىجىلىك ئۇنۋالغا ئېرىشكىنى 31 نەپەر) ، مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچى سانى 2006 نەپەر

مەكتەپ ئادرېسى : ئۇرۇمچى شەھىرى شىمالىي بېيجىڭ يولى 13 - نومۇر
پوچتا نومۇرى : 830011 . تېلېفون : 3718988 (0991)

شىنجاڭ ئەدلىيە مەكتىپى

1983 - يىلى 4 - ئايدا ئۈرۈمچى شەھىرى تىيانشان رايونى شوربولاق كوچىسى 143 - نومۇردا قۇرۇلغان . شىنجاڭدىكى تۆنجى مۇنتىزم ئەدلىيە كەسپىي خادىملىرىنى تەربىيىلەيدىغان ئوتتۇرا دەرىجىلىك قانۇن تېخنىكوم مەكتىپى بولۇپ ، ئاپتونوم رايونلۇق ئەدلىيە نازارىتىگە قارايدۇ . ئۇدا 4 يىل ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك مەدەنىيەتلىك ئورۇن بولۇپ باھالانغان . ئوقۇتۇش ئۈيغۇر ۋە خەنزۇ تىلىدا ئېلىپ بېرىلىدىغان بولۇپ ، يېرىم ھەربىي تۈزۈمدە باشقۇرۇلىدۇ . ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 27257m² ، ئوقۇتۇش رايونى قۇرۇلۇش كۆلىمى 12358m² ، 10دىن ئارتۇق كەسپىي ئوقۇتۇش تەتقىقات ئىشخانىسى تەسىس قىلىنغان . مەكتەپ ئوقۇغۇچىلارنى ئەدلىيە كەسپىدىن دىپلوم ئېلىشنى تەلەپ قىلغاندىن سىرت ، يەنە بۇ كەسىپكە مۇناسىۋەتلىك ئىقتىدار لاياقەت گۇۋاھنامىسىنى ئېلىشنى تەلەپ قىلىدۇ . «ئۇچنى بىلىدىغان ، ئۇچنى قىلالايدىغان ئۈچ خىل ئىقتىدارلىق» «3 . 3» تىپلىق خادىملار بولۇشنى تەلەپ قىلىدۇ . يەنى چەت ئەل تىلى ، ئىقتىساد ، باشقۇرۇشنى بىلىدىغان ، يېڭىلىق يارىتىش خاراكتېردىكى خادىملار . چەت تىلىنى ئىشلىتەلەيدىغان ، كومپيۇتېر ئىشلىتەلەيدىغان ، ئاممىۋى مۇناسىۋەت قىلالايدىغان ماسلىشىشچان خادىملار ، سۆزلىيەلەيدىغان ، يازالايدىغان ، دېلو بېجىرەلەيدىغان ئەمەلىيەتچىل خادىملاردىن بولۇشنى تەلەپ قىلىدۇ . مەكتەپتە ئوتتۇرا تېخنىكوم بۆلۈمى ۋە شىنجاڭ ئەدلىيە نازارىتى تېلېۋىزىيە ئۇنىۋېرسىتېتى پونكىتى تەسىس قىلىنغان بولۇپ تەقلىدى ئوقۇتۇش ، دېلو ئوقۇتۇشى ، ئوقۇتۇش بىلەن ئىمتىھاننى ئايرىش ، ئوقۇش نومۇر تۈزۈمى قاتارلىق ئىلغار ، ئۇنۇملۇك ئۇسۇل ۋە ئەندىزىلەرنى يولغا قويغان ھەمدە مەكتەپتىكى 30 نەپەر كەسپىي ئادۇۋاكاتتىن تەشكىللەنگەن شىنجاڭ شىنچېڭخې ئىش بېجىرىش ئورنى ھەم خۇڭچاۋ ماركسىزم - لېنىنىزم ئۆگىنىش تەتقىقات ئورنى ، ئەدلىيە نۇرى ئۆگىنىش ئۈيۈشمىسى قاتارلىق ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئۆزلىرى مۇستەقىل باشقۇرىدىغان ئىجتىمائىي ئۆمەكلەردىن پايدىلىنىپ ، ئىلمىي ئالماشتۇرۇش ، تەقلىدىي سوت ئېچىش قاتارلىق ھەرخىل كەسپىي پائالىيەتنى ئېلىپ بارىدۇ . مەكتەپ شتاتى 159 ، 1999-يىلدىكى رەسمىي ئوقۇتقۇچى 75 نەپەر (ئالىي لېكتور 20 ، لېكتور 33 نەپەر) . ئوقۇغۇچى سانى 1238 نەپەر . مەكتەپ قۇرۇلغاندىن بۇيان ئەدلىيە كەسپىي خادىملاردىن 5000 نەپەر دىن ئارتۇقنى ، ئەدلىيە كادىر - ساقچىلىرىدىن 1000 نەپەر دىن ئارتۇقنى تەربىيىلىگەن .

مەكتەپ ئادرېسى : ئۈرۈمچى شەھىرى شوربۇلاق كوچىسى 143 - نومۇر پوچتا نومۇرى : 830002 . تېلېفون : 2619014 (0991) .

شىنجاڭ سودا مەكتىپى

1959 - يىلى 6 - ئايدا ئۈرۈمچى شەھىرىدە قۇرۇلۇپ ، 1961 - يىلى قەشقەر كونىشەھەر ناھىيىسىگە كۆچۈرۈلۈپ ، قەشقەر مالىيە مەكتىپى بىلەن بىرلىشىپ ،

ئىدارىسى تېلېۋىزىيە ئۇنىۋېرسىتېتى خىزمەت پونكتى بولۇپ قۇرۇلغان . 1989 - يىلى
زوراۋانلىققا ، توپىلاڭغا قارشى تۇرۇپ زوراۋانلىقنى بېسىقتۇرۇش كۇرسىدە كوللېكتىپ
3 - دەرىجىلىك خىزمەت كۆرسىتىپ ، ئەدلىيە مىنىستىرلىقى ، شىنجاڭ خەلق
ھۆكۈمىتىنىڭ مۇكاپاتلىشىغا ئېرىشكەن . 1991 - يىلى ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ
كومىتېتى تەرىپىدىن ئوقۇتۇش شارائىتى ئاساسەن لايىقەتلىك مەكتەپ دەپ باھالانغان .
1993 - يىلى ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتىنىڭ ئوقۇتۇش شارائىتىنى قايتا
باھالىشىدىن ئۆتۈپ ، لايىقەتلىك مەكتەپ بولۇپ باھالانغان . 1995 - يىلى شىنجاڭ تۇرمە
ساقچى ئوفىتسىرلار مەكتىپى قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . شۇ يىلى ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك
مەدەنىيەتلىك ئورۇن بولۇپ باھالانغان . 9 - ئايدا تۇنجى تۇركۇم تولۇقسىز ئوتتۇرا
تېخنىكوم ئوقۇغۇچىلىرىنى قوبۇل قىلغان (قانۇن كەسپىي) . 1996 - يىلى شىنجاڭ
ئەدلىيە ساقچى ئوفىتسىرلار مەكتىپى قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . 1997- يىلى 6- ئاي
ئەدلىيە مىنىستىرلىقى تۇرمە ئىدارىسى تەرىپىدىن مەملىكەتلىك تۇرمە سىستېمىسىدىكى
ئوفىتسىرلار مەكتىپىنى باھالاش مائارىپىدىكى «B» دەرىجىلىك لايىقەتلىك مەكتەپ
بولغان .1998 - يىلى 9 - ئايدا رادىئو - تېلېۋىزىيە داشۆسى خىزمەت پونكتى ئاپتونوم
رايونلۇق باھالاشتا تېلېۋىزىيە داشۆ ئوقۇتۇشى بويىچە «A» دەرىجىلىك ئورۇن بولۇپ
باھالانغان . 1999 - يىلى 9 - ئايدا رادىئو - تېلېۋىزىيە داشۆسى خىزمەت پونكتى مەكتەپ
دەرىجىلىك ئورۇن بولۇپ ئۆستۇرۇلۇپ ، شىنجاڭ ئەدلىيە ساقچى ئوفىتسىرلار رادىئو
- تېلېۋىزىيە داشۆسى قىلىپ بېكىتىلگەن . بۇ مەكتەپ شىنجاڭ ئەدلىيە نازارىتى تۇرمە
ئىدارىسىغا تەۋە . ئوقۇتۇش ئۇيغۇر ، خەنزۇ تىلىدا ئېلىپ بېرىلىدۇ . ئوقۇش تۈرۈمى
3 يىللىق ، تولۇقسىز ئوتتۇرا تېخنىكۇم ، 2 يىللىق تولۇق ئوتتۇرا تېخنىكۇم ، 3 يىللىق
ئاددىتىكى ئالىي تېخنىكۇم ، چوڭلار ئالىي تېخنىكۇم ، چوڭلار ئوتتۇرا تېخنىكۇم
قاتارلىقلار بولۇپ ، دائىملىق كەسپىلەردىن جىنايى ئىشلار ئەدلىيىسى ، قانۇن
جىنايى ئىشلار رازۋېتكىلىقى قاتارلىقلار بار بولۇپ ، ئىلگىرى - كېيىن بولۇپ ، يەنە تۇرمە
قانۇنى ، ھازىرقى زامان كاتىباتلىقى ، يېزا ئىگىلىك ئىلمى ، بوغالتىرلىقنى
كومپيۇتېرلاشتۇرۇش ،مەمۇرى باشقۇرۇش قاتارلىق 10 نەچچە كەسىپ تەسىس قىلغان .
ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 60931m² ، ئوقۇتۇش رايونى قۇرۇلۇش كۆلىمى 14722m² . بىنا
قەدەر تولۇق بولغان ئوقۇتۇش ۋە تۇرمۇش ئەسلىھەلىرىگە ئىگە . مەكتەپ شتاتى 139
1999-يىلدىكى رەسمىي ئوقۇتقۇچى 74 نەپەر (ئالىي دەرىجىلىك لېكتور 10 ، لېكتورلار
299 نەپەر) ، ئوقۇغۇچى سانى 1763 نەپەر . مەكتەپ قۇرۇلغاندىن بۇيان ئالىي ، ئوتتۇرا
تېخنىكوم ئوقۇغۇچىلىرىدىن 4100 نەپەر ، ئىش ئورنىدىكى ساقچى كادىرلاردىن 6000
دىن ئارتۇقنى تەربىيىلىگەن .

مەكتەپ ئادرېسى : ئۇرۇمچى شەھىرى شورېۋلاق كوچىسى 29- نومۇرلۇق
پوچتانومۇرى : 380002 . تېلېفون : 2655709 (0991)

ئېنېرگىيە سىستېمىسى ، ئېلېكتر ئىستانسىسى ئىسسىقلىق ئېنېرگىيە ھەرىكەتچان ئۈسكۈنىسى قاتارلىقلار بار . ئوقۇتۇشتا خەنزۇ تىلى ئاساس ، ئۇيغۇر تىلى قوشۇمچە قىلىنىدۇ . 1999 - يىلدىكى ئوقۇغۇچى سانى 1751 نەپەر ، ئوقۇتقۇچى ، ئىشچى - خىزمەتچى 281 نەپەر ، ئوقۇتقۇچى 128 نەپەر . بۇنىڭ ئىچىدە ئالىي ئۇنۋانغا ئىگە ئوقۇتقۇچى 8 نەپەر ، 1983 - يىلدىن بۇيان 5014 نەپەر ئوقۇغۇچى تەربىيىلىگەن .

مەكتەپ ئادرېس : ئۈرۈمچى شەھىرى بېيجىڭ يولى 5 - نومۇر .

پوچتا نومۇرى : 830011 تېلېفون : 2923920 (0991)

شىنجاڭ سۇ ئېلېكتر مەكتىپى

شىنجاڭنىڭ سۇ قۇرۇلۇشى سۇ ئېلېكتر ئىشلىرى ئۈچۈن ئىختىساسلىقلارنى تەربىيىلەيدىغان پۈتۈن كۈنلۈك تۈزۈمدىكى ئوتتۇرا دەرىجىلىك تېخنىكۇم بولۇپ ، 1980 - يىلى قۇرۇلغان . ئوقۇتۇشتا خەنزۇ ، ئۇيغۇر تىلى قوللىنىلىدۇ ، ئاپتونوم رايونلۇق سۇ ئىشلىرى نازارىتىگە تەۋە . 1987- يىلى خېخەي ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ ئۈرۈمچىدىكى سىرتتىن ئوقۇتۇش پونكىتى بۇ مەكتەپتە قۇرۇلغان ، 1990 - يىلى سۇ ئىشلىرى نازارىتى ئوخشاش بىر ئورۇندىكى شىنجاڭ ئېلېكتر تېخنىك ئىشچىلار مەكتىپى ، خېخەي ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ ئۈرۈمچىدىكى ئوقۇتۇش مەركىزى قاتارلىقلارنى بىرلەشتۈرۈپ ، سۇ ئېلېكتر مەكتىپى قىلىپ قايتا تەشكىللىگەن . ئۇنىڭدىن باشقا ، مەكتەپ يەنە نەنچاڭ سۇ ئىشلىرى ئالىي تېخنىكومى ۋە دالىيەن سۇ مەھسۇلاتلىرى ئىنستىتۇتى بىلەن بىرلىكتە مەكتەپ باشقۇرۇپ ، چوڭلار ئالىي تېخنىكومى ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇش ۋە سىرتتىن ئوقۇش سىنىپلىرىنى ئاچقان . 1994 - يىلى ئۆلكە دەرىجىلىك نۆقتىلىق ئوتتۇرا تېخنىكوم قىلىپ بېكىتىلگەن . يېقىنقى يىللاردىن بۇيان مەكتەپ ئوخشاش بولمىغان قاتلامدىكى سىرتتىن ئوقۇش ، خىزمەتتىن ئايرىلىپ ئوقۇش مەخسۇس كۇرس سىنىپلىرىنى ئېچىپ ، ئىشلەپچىقىرىش بىلەن ئوقۇتۇشنى بىرلەشتۈرۈشتەك مائارىپ يولىدا ئاكتىپ ئىزدىنىپ ھازىرقى كۆپ قاتلاملىق ، كۆپ تەرەپلىمىلىك مەكتەپ ۋەزىيىتىنى پەيدىنپەي شەكىللەندۈرگەن . 1992 - يىلدىن باشلاپ ئۇزلۇكسىز ھالدا سۇ تۇپراقنى ساقلاش ، سۇ ئىشلىرى قۇرۇلۇشى ، ئېلېكتر ئىستانسىسىنىڭ توك كۆچى ئۈسكۈنىلىرى ، يېزا - بازارلارنى سۇ بىلەن تەمىنلەش ، سۇ ئىنشائاتى قۇرۇلۇشى قاتارلىق 9 خىل كەسىپكە ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلغان . مەكتەپنىڭ ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 151795m² ، ئوقۇتۇشتا ئىشلىتىلىدىغىنى 34196m² . مەكتەپ ئىچىدە يېپىق يوللۇق تېلېۋىزور سىستېمىسى ۋە مەكتەپ تورى قۇرۇلغان . سۇ قۇرۇلۇشى ، توپا قۇرۇلۇشى ، قۇرۇلۇش ماتېرىيالى ، ئېلېكترون قاتارلىق ھەرخىل ئەسلىھەلىرى تولۇق بولغان تەجرىبىخانا ۋە پراكتىكا زاۋۇتى بار . مەكتەپ شتاتى 237 . 1999 - يىلدىكى رەسمىي ئوقۇتقۇچى 116 نەپەر . ئوقۇغۇچى سانى 1455 نەپەر . مەكتەپ قۇرۇلغان 20 يىلدىن بۇيان 5063 نەپەر ئوتتۇرا تېخنىكوم ئوقۇغۇچىلىرىنى تەربىيىلىگەن .

شنجاڭ سودا مەكتىپى قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . 1962 - يىلى مەكتەپ تاقىۋېتىلگەن
1964 - يىلى 9 - ئايدا ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ تەستىقلىشى بىلەن
شنجاڭ سودا مەكتىپى قايتا قۇرۇلغان . 1965 - يىلى مەجبۇرىي تاقىۋېتىلگەن . 973 -
يىلى قايتىدىن ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىشنى ئەسلىگە كەلتۈرگەن ، 1980 - ۋە 1994 -
يىللىرى مائارىپ مىنىستىرلىقى تەرىپىدىن مەملىكەت دەرىجىلىك نۇقتىلىق ئوتتۇرا
تېخنىكوم قىلىپ بېكىتىلگەن . 1999 - يىلى ئەنگلىيە شىمىس سودا ئىنستىتۇتى بىلەن
بىرلىشىپ مەكتەپ باشقۇرۇپ ، شنجاڭ شىمىس خەلقئارالىق سودا ئىنستىتۇتىنى
قۇرغان . ئاپتونوم رايونلۇق سودانازارىتىگە تەۋە . ئوقۇتۇش خىزمىتى ۋە ئۇيغۇر تىلى
ئېلىپ بېرىلىدۇ ، سودا بوغالتىرلىقى ، بازار مۇلازىمىتى ، خەلقئارا سودا ، مېھمانخانا
مۇلازىمىتى ۋە باشقۇرۇش ، بوغالتىرلىقنى كومپيۇتېرلاشتۇرۇش ، كومپيۇتېر ئىشلىتىش
ۋە ئۇچۇر باشقۇرۇش ، كومپيۇتېر ئىشلىتىش ۋە سودىنى ئاپتوماتلاشتۇرۇش ، سو
بىزنەسكچىلىكى ، بوغالتىرلىق تىجارىتى قاتارلىق 9 كەسىپ تەسىس قىلغان . مەكتەپنىڭ
ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 40333m² ، ئوقۇتۇش رايونى قۇرۇلۇش كۆلىمى 6000m²
بولۇپ ، كومپيۇتېر ئىشخانىسى ، بوغالتىرلىق تەقلىدى تەجرىبىخانىسى ، ئېلېكترلەشكەن
ئوقۇتۇش ئۈيى ، تىل ئۈيى ، يېپىق يوللۇق تېلېۋىزور سىنىپى ۋە مەكتەپ تور
قاتارلىقلارنى قۇرغان . كۈتۈپخانىدا ساقلىنىۋاتقان كىتاب 13500 پارچىدىن ئارتۇق
1999- يىلدىكى رەسمىي ئوقۇتقۇچى 96 نەپەر (ئالىي لېكتور 20 ، لېكتور 48 نەپەر
. ئوقۇغۇچى سانى 1636 نەپەر .
مەكتەپ ئادرېسى : ئۇرۇمچى شەھىرى ئىتتىپاق يولى 70 - نومۇر .
پوچتا نومۇرى : 830001 . تېلېفون : 2875519 (0991)

شنجاڭ ئېلېكتر ئېنېرگىيە مەكتىپى

ئاپتونوم رايونلۇق نۇقتىلىق ئوتتۇرا تېخنىكوم . 1958 - يىلى 9 - ئايدا قۇرۇلغان
1997 - يىلى شنجاڭ ئېلېكتر ئېنېرگىيە مائارىپ مەركىزى قىلىپ ئۆزگەرتىلىپ
ئۇنىڭ ئىچىدە ئېلېكتر ئېنېرگىيە تېخنىك ئىشچىلار مەكتىپى ، شنجاڭ ئېلېكتر
ئېنېرگىيە ئىدارىسى پارتىيە مەكتىپى ، كادىرلار تەربىيەلەش مەركىزى ، ئىشچى
خىزمەتچى تەربىيەلەش مەركىزى ، كەپشەرلەش ئىشچىلىرىنى تەربىيەلەش مەركىزى
كەسپىي ئىقتىدارنى ئۆلچەش پونكىتى ، يېزا مانتيورلىرىنى تەربىيەلەش مەركىزى ق
ئېلېكتر ئېنېرگىيە سىستېمىسى ئۆزلۈكىدىن ئۆگىنىش ئىمتىھان كونسۇلتاتسىيە
مەركىزى قاتارلىقلار تەسىس قىلىنغان . قۇرۇلۇش كۆلىمى 46853m² . ئوقۇتۇش
ئەسلىھەلىرىدىن فىزىكا ، خىمىيە ، مانتيورلۇق ، ئېلېكترون ، ئېلېكتر ماشىنىلىرى
ئاساراش ۋە ئاپتوماتىك قۇرۇلمىلار ، ئىسسىقلىق ئېنېرگىيە جەريانىنى
ئاپتوماتلاشتۇرۇش ، پارقازان ، گاز ئايلاندۇرۇش ماشىنىسى ، قاتارلىق تەجرىبىخانا ق
پراكتىكا زاۋۇتى بار . نۇقتىلىق كەسپىلەردىن ئېلېكتر ئىستانسىسى ۋە ئېلېكتر

ئورۇن ، ئاپتونوم رايونلۇق مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى ئىلگىرى سۈرۈشتىكى نەمۇنىلىك ئورۇن دېگەن نامىلارغا ئېرىشكەن . مەكتەپ قۇرۇلغاندىن بۇيان 8000 دىن ئارتۇق ئوقۇغۇچى تەربىيىلىگەن . 1999 - يىلدىكى مەخسۇس ئوقۇتقۇچى 110 نەپەر . ئوقۇغۇچى سانى 2200 نەپەر .

مەكتەپ ئادرېسى : ئۈرۈمچى شەھىرى شەرقىي خېنەن يولى 9 - نومۇر ، پوچتا نومۇرى : 830011 . تېلېفون : 6636470 (0911)

شىنجاڭ يېنىك سانائەت مەكتىپى

1956 - يىلى قۇرۇلۇپ ، 1983 - يىلى 8 - ئايداقايتا قۇرۇلغان ، 1986 - يىلى كۈزدە ئاساسى جەھەتتىن قۇرۇلۇپ بولغان ھەم ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىشنى باشلىغان . پۈتۈن راسخودنى دۆلەت ئاجرىتىدىغان ناھىيە دەرىجىلىك ئورۇن . ئوتتۇرا دەرىجىلىك كەسپىي تېخنىكوم . بۇ مەكتەپتە يېمەكلىك (ئېچىتىش) ، تېرە (يۇڭ) ، قەغەز ياساش ، شېكەر ئىشلەپچىقىرىش قاتارلىق 4 خىل كەسىپ تەسىس قىلىنغان . 1993 - يىلى ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتىنىڭ تەستىقلىشى ئارقىسىدا مەكتەپنىڭ كۆلىمى كېڭەيتىلىپ ، ئوقۇغۇچى سانى 1280 ئادەمگە يەتكەن . شۇ يىلى 6 - ئايدا ئاپتونوم رايونلۇق يېنىك سانائەت نازارىتى پارتىيە گۇرۇپپىسى شىنجاڭ يېنىك سانائىتى مەكتىپى ، شىنجاڭ يېنىك سانائەت نازارىتى ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئۇنىۋېرسىتېتى ، شىنجاڭ يېنىك سانائەت تېخنىك ئىشچىلار مەكتىپى ، شىنجاڭ يېنىك سانائەت كادىرلار مەكتىپىنى بىرلەشتۈرۈشنى قارار قىلىپ ، 4 ئۈنۈمكا بىر رەھبەرلىك بەنزىسى شەكىللەنگەن . يەنىلا ناھىيە دەرىجىلىك ئورۇن بولغان ، ئوقۇتۇش خەنزۇ ۋە ئۇيغۇر تىلىدا ئېلىپ بېرىلىدۇ . ھازىرقى ئىشچى - خىزمەتچى سانى 259 نەپەر . بۇنىڭ ئىچىدە ئوقۇتقۇچى 158 نەپەر ، ئالىي ئۇنۋانغا ئىگە ئوقۇتقۇچى 23 ، ئوتتۇرا دەرىجىلىك ئۇنۋانغا ئىگە ئوقۇتقۇچى 92 نەپەر . ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 134215m² . ئوقۇتۇش رايونى قۇرۇلۇش كۆلىمى 40000m² ، كۇتۇپخانىدا ساقلىنىۋاتقان كىتاب 150000 پارچە . يېمەكلىكنى تەكشۈرۈش ، خەنزۇ تىلى مائارىپى ، كومپيۇتېر ئۇچۇر باشقۇرۇش ، كومپيۇتېر تور تېخنىكىسى ، ئاپتوماتلاشتۇرۇشنى كونترول قىلىش تېخنىكىسى ، شىفىر ئالاقىسى ، ئائىلە ئېلېكتر سايمانلىرى ، سودا ئىنگلىز تىلى ، سانائەتنى ئاپتوماتلاشتۇرۇش ، ئېلېكترون تېخنىكىسىنى ئىشلىتىش ، مۇھىت ئۆلچەش قاتارلىق كەسىپلەر تەسىس قىلىنغان . 42 سايمانلىرى تولۇق ، ئىقتىدارى مۇكەممەل بولغان تەجرىبىخانا ، 7 ئوقۇغۇچىلار مەشغۇلات بازىسى بار . مەكتەپ قۇرۇلغاندىن بۇيان ھەرتۈرلۈك كەسىپ تېخنىك خادىمدىن 10000دىن كۆپرەكنى ، كادىر ، ئىشچى - خىزمەتچىدىن 6000 دىن كۆپرەكنى تەربىيىلىگەن . 1996 - يىلى ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك نۆقتىلىق ئوتتۇرا تېخنىكوم قىلىپ بېكىتىلگەن . 1999 - يىلى مەملىكەت دەرىجىلىك نۆقتىلىق ئوتتۇرا تېخنىكوم بولۇپ باھالانغان . 1996 - ، 1999 - يىلى ئۈدا 4 يىل ئاپتونوم رايونلۇق مەنۇى

مەكتەپ ئادرېسى : ئۈرۈمچى شەرقىي قەشقەر يولى 50 - نومۇر .
پوچتا نومۇرى : 830013 . تېلېفون : (0991) 629347

شىنجاڭ ماشىنىسازلىق ئېلېكترون سانائەت مەكتىپى

مەملىكەتلىك نۇقتىلىق ئوتتۇرا تېخنىكوم . 1957 - يىلى 10 - ئايدا قۇرۇلغان . ئەسلى نامى شىنجاڭ سانائەت قاتناش قۇرۇلۇش مەكتىپى . 1987 - يىلى ھازىرقى نامغا ئۆزگەرتىلگەن . ئەسلىدىكى ئۈرۈمچى ماشىنىسازلىق مەكتىپى ، ئۈرۈمچى ئاۋتۇماتسىيە مەكتىپى ۋە شىنجاڭ ماشىنىسازلىق نازارىتى ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئۇنۇۋېرسىتېتى قاتارلىقلار ئىلگىرى - كېيىن بولۇپ بۇ مەكتەپكە قۇشۇۋېتىلگەن . ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 78100m² ، قۇرۇلۇش كۆلىمى 40000m² . ماشىنىسازلىق ، ماشىنىسازلىقنى بىر گەۋدىلەشتۈرۈش ، كەپشەرلەش ، كومپيۇتېر ئىشلىتىش ، كومپيۇتېر تورى ، ئېلېكترون تېخنىكىسى ، ئىمىستقلىق ئېنېرگىيىسى قۇرۇلۇشى ، سانائەت كارخانىلىرىنى ئاپتۇماتلاشتۇرۇش ، بوغالتىرلىقنى كومپيوتېرلاشتۇرۇش قاتارلىق 22 كەسىپ تەسىس قىلىنغان . 1999 - يىلدىكى ئوقۇغۇچى سانى 1900 دىن ئارتۇق ، ئاز سانلىق مىللەت ئوقۇغۇچىلىرى % 50 تىن ئارتۇق . 1999 - يىلدىكى ئوقۇتقۇچى ، ئىشچى - خىزمەتچى 250 نەپەر . بۇنىڭ ئىچىدە رەسمىي ئوقۇتقۇچى سانى 105 نەپەر بولۇپ ، ئالىي ئۇنۋانغا ئېرىشكەن 33 نەپەر ئوقۇتقۇچىنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ . 38 ئادەم ئالىي دەرىجىلىك ئىشچىلارنى باھالاش سالاھىيىتىگە ئىگە . 40 يىلدىن بۇيان تەربىيىلىگەن ئوقۇغۇچى 7000 نەپەر .

مەكتەپ ئادرېسى : ئۈرۈمچى شەھىرى شىمالىي تېيەنجىن يولى 4 - نومۇر .
پوچتا نومۇرى : 830011 . تېلېفون : 6638225 (0991)

شىنجاڭ خىمىيە سانائەت مەكتىپى

ئاپتونوم رايونلۇق نۇقتىلىق ئالىي تېخنىكوم . ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 57000m² ، مەمۇرىي بۆلۈمدىن 5 ، كەسپىي ئوقۇتۇش ئىشخانىسىدىن 8 تەسىس قىلىنغان . خىمىيە سانائىتى ، ئانئورگانىك خىمىيە سانائىتى ، ئورگانىك خىمىيە سانائىتى ، ئىنچىكە خىمىيە سانائىتى ، نېفىت ئايرىش ، نېفىت خىمىيىسى ، خىمىيە سانائىتى ئانالىزى ، مۇھىت ئۆلچەش ، خىمىيە سانائەت ماشىنىسازلىقى ، خىمىيە سانائىتى كارخانىلىرىنى باشقۇرۇش ، كومپيۇتېر ئىشلىتىش قاتارلىق 10دىن ئارتۇق كەسىپ تەسىس قىلغان . چېڭداۋ خىمىيە سانائەت ئىنىستىتۇتى ئالىي تېخنىكومى سىرتتىن ئوقۇش پونكىتىنى تەسىس قىلغان . ئاپتونوم رايونلۇق يەرلىك نېفىت مەھسۇلاتلىرىنى تەكشۈرۈش پونكىتى ، نېفىت ۋە خىمىيە سانائەت ئانالىزى تەكشۈرۈش خادىملىرىنى تەربىيىلەش مەركىزى ، خىمىيە سانائىتى كەسپىي خادىملارنىڭ ئىقتىدارىنى باھالاش پونكىتى قاتارلىقلار بۇ مەكتەپتە قۇرۇلغان . ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك مەدەنىيەتلىك

ئەسلىمەلىرى ، ماينى پىششقلاپ ئىشلەش ، بوغالتىرلىقنى كومپيۇتېرلاشتۇرۇش ، تاۋار تەكشۈرۈش ، ئىچىملىك ، پىششقلاپ ئىشلەش ، ئاشلىق ، ماي ساقلاش ۋە يۆتكەش ، پىلان ستاتىستىكىسى ، مۇپەتتىشلىك ، بازار تىجارىتى ، ئاشلىق ئىسكىلاتلىرى قۇرۇلۇشى قاتارلىق كەسىپلەر تەسىس قىلىنغان . ئۇنىڭ تارمىقىدا ۋۇخەن يېمەكلىك سانائىتى ئىنستىتۇتى سىرتتىن ئوقۇتۇش پونكىتى ۋە شىنجاڭ تېلېۋىزىيە ئۇنىۋېرسىتېتى خىزمەت پونكىتى تەسىس قىلىنغان . ئوتتۇرا تېخنىكومنى ئاساس ، تېلېۋىزىيە ئۇنىۋېرسىتېتى ، ئىشتىن سىرتقى ئۇنىۋېرسىتېت ، چوڭلار ئوتتۇرا تېخنىكومى ، كەسپىي گۈزاھنامە ، ئۇزلۇكسىز مائارىپ بىر گەۋدە قىلىنغان كۆپ شەكىللىك ، كۆپ قاتلاملىق مەكتەپ باشقۇرۇش ۋەزىيىتى بەرپا قىلىنغان . ئۇسكۇنىلىرى ئىلغار بولغان تەجرىبە بىناسى قۇرغان . كەسپىي تەجرىبىخانىسى تولۇق ، كۈتۈپخانىدا ساقلىنىۋاتقان كىتاب 140000 پارچىدىن ئارتۇق . مەكتەپ قۇرۇلغاندىن بۇيان ھەرتۈردىكى ئىختىساسلىق خادىملاردىن 11400 ئادەمنى تەربىيىلەپ يېتىشتۈرگەن . مەكتەپ شتاتى 215 . 1999 - يىلدىكى رەسمىي ئوقۇتقۇچى 108 (ئالىي لىكتور 21 ، لىكتور 67) نەپەر ، ئوقۇغۇچى سانى 1276 نەپەر .

مەكتەپ ئادرېسى : ئۇرۇمچى شەھىرى شەرقىي قەشقەر يولى 29- نومۇر
پوچتا نومۇرى : 830013 . تېلېفون : 6639934 (09991)

شىنجاڭ پولات - تۆمۇر مەكتىپى

1958 - يىلى ئۇرۇمچى تۇدۇنخابا رايونىدا قۇرۇلغان . ئەسلى نامى ئۇرۇمچى پولات - تۆمۇر مەكتىپى . 1962- يىلى مەكتەپ تاقىۋېتىلگەن . 1985- يىلى مەكتەپ قايتىدىن ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىشنى ئەسلىگە كەلتۈرۈپ ،نامىنى شىنجاڭ پولات - تۆمۇر مەكتىپى قىلىپ بېكىتىپ ، پۈتۈن شىنجاڭغا يۈزلىنىپ ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلغان . 1986 - يىلى ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىشنى ئەسلىگە كەلتۈرگەندىن كېيىنكى تۈنجى تۈركۈم ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلغان . 1988- ، 1986 - يىلغىچە ئۇدا 4 قېتىم شەرقىي شىمال ئۇنىۋېرسىتېتى ، ۋۇخەن پەن - تېخنىكا ئۇنىۋېرسىتېتى قاتارلىق مەكتەپلەردىن 50 تىن كۆپرەك مۇئەييەن ئوقۇتۇش تەجرىبىسىگە ئىگە ئوقۇتقۇچىنى تەكلىپ قىلىپ دەرس ئۆتكۈزۈپ ، مەكتەپنىڭ ئوقۇتۇش سۈپىتى ۋە ئوقۇتقۇچىلار قوشۇنىنىڭ سەۋىيىسىنى يۇقىرى كۆتۈرگەن . 1994 - يىلى مەكتەپ ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتىنىڭ باھالىشىدىن ئۆتۈپ ، ئاپتونوم رايونىمىزدىكى «A» دەرىجىلىك تېخنىكوم بولۇپ باھالانغان . ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 48470m² ، ئوقۇتۇشتا ئىشلىتىلىدىغىنى 20662m² ، شىنجاڭ پولات - تۆمۇر گۈرۇھى شىركىتىگە تەۋە . بىرقانچە يىللىق تىرىشىش ئارقىلىق مەكتەپ ئالىي مائارىپ ۋە ئوتتۇرا دەرىجىلىك مائارىپ ،چوڭلار مائارىپى ۋە ئادەتتىكى مائارىپ ، خىزمەتتىن ئىلگىرىكى تەربىيە ۋە خىزمەتتىن كېيىنكى تەربىيىلىنىش بىرگەۋدە قىلىنغان ، كۆپ كەسىپلىك ، كۆپ قاتلاملىق ، كەڭ كۆلەملىك ئۇنىۋېرسال مائارىپ ئورنى بولۇپ شەكىللەنگەن .

مەدەنىيەتلىك ئورۇن بولۇپ باھالانغان . 2000 - يىل 4 - ئايداڭاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ تەستىقلىشى بىلەن شىنجاڭ يېنىك سانائەت نازارىتى ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئۇنىۋېرسىتېتى ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپ — شىنجاڭ يېنىك سانائەت كەسپىي تېخنىكا ئىنستىتۇتى قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن .

مەكتەپ ئادرېسى : ئۈرۈمچى شەھىرى .

پوچتا نومۇرى : 830021 . تېلېفون : 6866783 (0991)

شىنجاڭ ئاشلىق مەكتىپى

1958 - يىلى 12 - ئايدا ئۈرۈمچى شەھىرى يېڭى شەھەر رايونىدا قۇرۇلغان . تۇنجى قېتىمدا جەمئىيەتتىكى ياشتىن 179 نەپەر قوبۇل قىلغان . 1959 - يىلى 1 - ئاينىڭ 10 - كۈنى ئوقۇش باشلاپ ، ئىسكىلات باشقۇرۇش ، ماشىنىسازلىق ، پىششىقلاپ ئىشلەش قاتارلىق 3 خىل كەسىپ تەسىس قىلغان . 1962 - يىلى 5 - ئايدا ئاشلىق مەكتىپى ئەمەلدىن قالدۇرۇلغان . 1966 - يىلى 4 - ئاينىڭ 8 - كۈنى ئاپتونوم رايونلۇق خەلق كومىتېتى يېرىم ئىشلەپ ، يېرىم ئوقۇش تۈزۈمىدىكى ئاشلىق مەكتىپى قۇرۇشنى تەستىقلىغان . 1968- يىلى 11 - ئايدا ئاپتونوم رايونلۇق ئىنقىلابى كومىتېتىنىڭ ئىشلەپچىقىرىشقا قوماندانلىق قىلىش گۇرۇپپىسى قايتا ھۆججەت چۈشۈرۈش بىلەن مەكتەپ يەنە ئەمەلدىن قالدۇرۇلغان . 1974 - يىلى 7 - ئاينىڭ 15 - كۈنى ئاپتونوم رايونلۇق ئىنقىلابى كومىتېت شىنجاڭ ئاشلىق مەكتىپىنى قايتا قۇرۇشقا قوشۇلغان . 9-ئايدا جەمئىيەتكە تونۇشتۇرۇش شەكلى بىلەن 125 نەپەر ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلغان . بوغالتېرلىق ، ئىسكىلات باشقۇرۇش ، ماشىنىسازلىق قاتارلىق 3 كەسىپ تەسىس قىلىنغان . ئوقۇش يىلى 2 يىل بولغان . 1990 - يىلى ئەسلىدىكى سودا مىنىستېرلىقى تەرىپىدىن كەسىپى ماۋارىپتىكى ئىلغار ئورۇن بولۇپ باھالانغان . 1992 - يىلى ئاپتونوم رايونلۇق ماۋارىپ كومىتېتى ، كادىرلار نازارىتى ، ئەمگەك نازارىتى قاتارلىق ئورۇنلار كەسىپى تېخنىكا ماۋارىپىدىكى ئىلغار ئورۇن دەپ باھا بەرگەن . 1993 - يىلى ئاپتونوم رايونلۇق نۆۋەتلىك ئوتتۇرا تېخنىكوم بولۇپ باھالانغان . 1994 - يىلى ئىچكى سودا مىنىستېرلىقى تەرىپىدىن نۆۋەتلىك ئوتتۇرا تېخنىكوم دەپ بېكىتىلگەن . 1996 - يىلى ئاپتونوم رايونلۇق ماۋارىپ كومىتېتى ئاپتونوم رايوندىكى ئوتتۇرا تېخنىكوم ماۋارىپىنى باشقۇرۇشتىكى ئىلغار ئورۇن دېگەن نامنى بەرگەن . بۇ مەكتەپ ئاپتونوم رايون ۋە ئىچكى سودا مىنىستېرلىقىنىڭ نۆۋەتلىك ئوتتۇرا تېخنىكوم مەكتىپى بولۇپ ، ئاپتونوم رايونلۇق ئاشلىق ئىدارىسىغا تەۋە ، شىنجاڭنىڭ ئاشلىق ساھەسىدىكى كەسىپى تېخنىك خادىملىرىنىڭ ئۆزلۈكسىز تەربىيە بازىسى . ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 92000m² ، ئوقۇتۇش رايونى قۇرۇلۇش كۆلىمى 9488m² ، ئوقۇتۇش خەنزۇ ۋە ئۇيغۇر تىللىدا ئېلىپ بېرىلىدىغان بولۇپ ، مالىيە بوغالتېرلىقى ،ئاشلىق پىششىقلاپ ئىشلەش ، ئاشلىق ۋە ماينى ساقلاش ، تەكشۈرۈش ، كومپيۇتېرنى قوللىنىش ، ئىسكىلات ماشىنىسازلىق

ئېلېكتر قۇرۇلۇشى ، توك كۆچى قۇرۇلۇشى ، بىناكارلىق قۇرۇلۇشى ، مۇلازىمەت ئۇچۇر قۇرۇلۇشى قاتارلىق 8 چوڭ تۈر ، 40قا يېقىن كەسىپ باربولۇپ ، نۆۋەتتە مەملىكەتتىكى سانائەت ئوتتۇرا تېخنىكومىلىرى ئىچىدە ئەڭ مۇكەممەل مەكتەپلەرنىڭ بىرى . ئىلگىرى - كېيىن بولۇپ كومپيۇتېر ئۆيى ، مەكتەپ تورى ، توك ئۆزگەرتىش پونكتى ۋە ئېلېكتر ئىستانسىسى تەقلىدى سىستېمىسى ، نېفىت - خىمىيە سانائىتى ، ئاپتوموبىل شوپۇرلۇق ، ماشىنىسازلىق ، ئائىلە ئېلېكتر سايمانلىرى كەسپي ، تىل ئۆيى ، بوغالتىرلىق ، مېھمانخانا مۇلازىمىتى ۋە باشقۇرۇش قاتارلىق 15 چوڭ تۈردە پراكتىكا ۋە كۆپ مەدەنىيەتلىك قۇش يۆنىلىشلىك ئېلېكترلەشكەن ئوقۇش سىستېمىسى بەرپا قىلىنغان . كۆتۈپخانىدا ساقلىنىۋاتقان كىتاب 220000 پارچىدىن ئارتۇق . مەكتەپ ئىلگىرى - كېيىن بولۇپ مەملىكەتلىك ئېنېرگىيە سىستېمىسىدىكى كەسپي تېخنىكا مائارىپىدىكى ئىلغار مەكتەپ ، مەملىكەتلىك كەسپي تېخنىكا مائارىپى سىستېمىسى تەتقىقات-بىيە تەربىيىسى خىزمىتىدىكى ئىلغار مەكتەپ ، جۇڭگو نېفىت تەبىئىي گاز گۇرۇھى شىركىتىدىكى ئىلغار مائارىپ ئورنى ، ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك مەدەنىيەتلىك ئورۇن قاتارلىق شەرەپلىك ناملارغا ئېرىشكەن . مەكتەپ قۇرۇلغان 43 يىلدىن بۇيان ھەرتۈرلۈك كەسپي خادىملاردىن 18000 نى تەربىيىلىگەن . 1999 - يىلدىكى رەسمىي ئوقۇتقۇچى 198 نەپەر . بۇنىڭ ئىچىدە ئالى ئۇنۋانغا ئىگە ئوقۇتقۇچى 38 نەپەر ، ئوتتۇرا دەرىجىلىك ئۇنۋانغا ئېرىشكىنى 122 نەپەر . مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچى سانى 7000 نەپەردىن كۆپرەك .

مەكتەپ ئادرېسى : مايتاغ

پوچتا نومۇرى : 833600 . تېلېفون : 3884482 (0992)

شىنجاڭ بىناكارلىق قۇرۇلۇش مەكتىپى

يەنى شىنجاڭ بىناكارلىق ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئۇنىۋېرسىتېتى ، شىنجاڭ بىناكارلىق تېخنىك ئىشچىلار مەكتىپى دەپ ئاتىلىدۇ . بۇ مەكتەپ كەسپي ئۇنىۋېرسىتېت ، ئوتتۇرا تېخنىكوم ۋە تېخنىك ئىشچىلار مەكتىپى بىر گەۋدە قىلىنغان ئۇنىۋېرسال ، پۈتۈن كۇنلۇك ئوقۇتۇش تۈزۈمىدىكى مىللىي ، خەنزۇ ئاربلاشقان مەكتەپ بولۇپ ، شىنجاڭ بىناكارلىق گۇرۇھى باش شىركىتىگە تەۋە . مەكتەپنىڭ قۇرۇلۇش كۆلىمى $4200m^2$ ، ئوقۇتۇش خەنزۇ تىلىدا ئېلىپ بېرىلىدۇ . شىنجاڭ بىناكارلىق قۇرۇلۇش مەكتىپى 1973 - يىلى ئۇرۇمچىدە قۇرۇلغان . شىنجاڭ بىناكارلىق ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئۇنىۋېرسىتېتى 1978 - يىلى قۇرۇلغان ، شىنجاڭدىكى تۈنجى تۈركۈم دۆلەت تەستىقلىغان ئەسلىدىكى مائارىپ مىنىستىرلىقى ئەنگە ئالغان چوڭلار ئالىي مەكتىپى . 1995 — يىلى دۆلەت قۇرۇلۇش مىنىستىرلىقى تەرىپىدىن قۇرۇلۇش سىستېمىسى مائارىپ خىزمىتىدىكى ئىلغار ئورۇن بولۇپ باھالانغان . شۇ يىلى ئاپتونوم رايونلۇق مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى ئىلگىرى سۈرۈشتىكى نەمۇنىلىك ئورۇن بولۇپ باھالانغان . 1998 - يىلى دۆلەت مائارىپ كومىتېتى تەرىپىدىن ئالىي دەرىجىلىك كەسپي

ئوقۇتۇش خەنزۇ تىلىدا ئېلىپ بېرىلىدۇ . مېتاللورگىيە ماشىنىسازلىقى ، پولات ـ تۆ
تاۋلاش ، كومپيۇتېر قوللىنىش قاتارلىق 36 كەسىپ تەسىس قىلغان بولۇپ ، ئوقۇتۇ
ئەسلىمەلىرى تولۇق ، ئوقۇتۇش ئۈسۈلى ئىلغار ، مېتال ، ماشىنىسازلىق ، كومپيۇ
قاتارلىق 13 تەجرىبىخانىسى بار . كۈتۈپخانىدا ساقلىنىۋاتقان كىتاب 63000 پارچە
ئارتۇق . 1995 ـ يىلى ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك مەدەنىيەتلىك ئورۇن بولۇپ باھالانغا
1996 ـ يىلى ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتى تەرىپىدىن 8 ـ بەش يىللىق پ
مەزگىللىدىكى مەكتەپ ئىگىلىكىدىكى ئىشلەپچىقىرىشتا ئىلغار كوللېكتىپ بو
باھالانغان ھەمدە ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتى تەشكىللىگەن باھالاشتىن ئۆتۈ
« A » دەرىجىلىك ئوتتۇرا تېخنىكوم بولۇپ باھالانغان . 1997 ـ يىلى ئاپتونوم ر
دەرىجىلىك سودا سىستېمىسىدىكى ئىلغار پارتىيەكومىتېتى ، ئاپتونوم رايون دەرىجە
تازىلىقتا قىزىل بايراقدار ئورۇن بولۇپ باھالانغان . مەكتەپ قۇرۇلغاندىن بۇيان 10
دىن ئارتۇق ئوقۇغۇچى تەربىيىلىگەن . مەكتەپ شتاتى 125 . 1999 ـ يىلدىكى رەس
ئوقۇتقۇچى 62 نەپەر . ئوقۇغۇچى سانى 1280 نەپەر .

مەكتەپ ئادرېسى : ئۈرۈمچى شەھىرى تۇدۇنخابا رايونى .

پوچتا نومۇرى : 830022 . تېلېفون : 3892330 (0991)

شىنجاڭ نېفىت مەكتىپى

1956 ـ يىلى 10 ـ ئايدا ئۈرۈمچىدە قۇرۇلغان . ئەسلى نامى نېفىت سا
مىنىستىرلىقى ئۈرۈمچى نېفىت مەكتىپى . 1951 ـ يىلى 5 ـ ئايدا مايتاغقا كۆچۈرۈ
ھەم مايتاغ نېفىت مەكتىپى قىلىپ بېكىتىلگەن . 1994 ـ يىلى 4 ـ ئايدا شىنجاڭ تې
مەكتىپى قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . شىنجاڭ نېفىت باشقۇرۇش ئىدارىسىگە قارايدۇ . 4
ـ يىلى مەملىكەت دەرىجىلىك نۆقتىلىق ئالىي مەكتەپ قاتارىغا كىرگۈزۈلگەن . ئا
ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 866580m² ، ئوقۇتۇش رايونى قۇرۇلۇش كۆلىمى 167m²
ئوقۇتۇش خەنزۇ تىلىدا ئېلىپ بېرىلىدىغان بولۇپ ، ئوتتۇرا تېخنىكوم قاتلىمى
ئەمەلىيەتچان ، ماسلىشىشچان تېخنىك خادىملار ۋە باشقۇرۇش خادىملىرىنى تەربىيىلە
مەقسەت قىلغان ، « بىر كەسىپ كۆپ گۇۋاھنامە تۈزۈمى »نى يولغا قويغان مە
بولۇپ ، قۇرۇلۇش تۈرلىرىدىكى بارلىق كەسىپلەرگە ماشىنىسازلىق ، كومپيۇ
مانتيورلۇق قاتارلىق ئومۇمىي پەنلەرنى كىرگۈزۈپ ، ئىلگىرى ـ كېيىن بولۇپ « 4
تۈزۈمى ۋە « 5 باسقۇچ شەكلى » قاتارلىق ئوقۇتۇش ئىسلاھاتىنى ئېلىپ بېرىپ ئەمەل
ئىلگىرىلىگەن ئوقۇتۇش كۈچەيتىلگەن . چوڭ دائىرىدە ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىپ ،
دائىرىدە تەربىيىلەش قاتارلىق ئوقۇتۇش ئىسلاھاتى سىنىقى ئېلىپ بېرىپ ، ئوقۇ
ئەمەلىيلەشتۈرگەن . ئوقۇغۇچىلار مەكتەپ پۈتتۈرگەندە دىپلومغا ئېرىشكەندىن باشق
يەر قانچە كەسىپنى خىزمەت گۇۋاھنامىسىگە ئېرىشەلەيدۇ . مەكتەپتە تەسىس قىل
كەسىپلەردىن نېفىت قۇرۇلۇشى ، خىمىيە قۇرۇلۇشى ، ماشىنىسازلىق قۇرۇل

شىنجاڭ يېزا ئىگىلىكىنى ماشىنىلاشتۇرۇش مەكتىپى
1960 ـ يىلى ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم يېزا ـ كەنت خىزمەت بۆلۈمىنىڭ تەستىقلىشى بىلەن قۇرۇلغان ، 1961 ـ يىلى كۈزدە ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىشنى باشلىغان . 1961 ـ يىلدىن 1968 ـ يىلغىچە مەكتەپنىڭ تەۋەلىك مۇناسىۋىتىدىكى ئۆزگىرىش بىرقەدەر چوڭ بولغان . ئاۋۋال ئاپتونوم رايونلۇق يېزا ئىگىلىك ماشىنىسازلىق سانائەت ئىدارىسى رەھبەرلىك قىلغان ، كېيىن يەنە يېزا ئىگىلىك نازارىتى رەھبەرلىك قىلغان . 1966 ـ يىلى مەدەنىيەت ئىنقىلابى سەۋەبىدىن مەكتەپ پالەچ ھالەتكە چۈشۈپ قالغان . 1968ـ يىلى قىسىم مەكتەپكە كېلىپ ئورۇنلىشىپ ، ئىنقىلابىي كومىتېت قۇرۇلۇپ مەكتەپ دەرس توختاتقان . 1971 ـ يىلى 4 ـ ئايدا پۈتۈن مەكتەپتىكى ئوقۇتقۇچى ، ئىشچى ـ خىزمەتچىلەر «7ـماي» كادىرلار مەكتىپىگە كۆچۈپ بېرىپ ئەمگەككە قاتناشقان . مەكتەپ ئورنى ھاۋا ئارمىيىسىنىڭ مەلۇم ئاپتوموبىل باتالىيونى تەرىپىدىن ئىشلىتىلگەن . بېرىمى ئورۇمچى لامپوچكا زاۋۇتىغا قوشۇۋېتىلگەن . 1972 ـ يىلى 7 ـ ئايدا «7ـماي» كادىرلار مەكتىپى پالەچ ھالەتكە چۈشۈپ قېلىپ ، ئوقۇتقۇچى ، ئىشچى ـ خىزمەتچىلەر مەكتەپكە قايتقان . شۇ يىلى 10 ـ ئايدا مەكتەپ يېزا ئىگىلىك ئورمانچىلىق ئىدارىسىنىڭ باشقۇرۇشىغا ئۆتكۈزۈپ بېرىلگەن . 1973 ـ يىل مەكتەپ ماشىنىسازلىق سانائىتى ئىدارىسىگە قوشۇۋېتىلگەن . شۇ يىلى 10 ـ ئايدا مەدەنىيەت زور ئىنقىلابىدىن كېيىنكى تۇنجى تۈركۈم ئىشچى ، دېھقان ، ئەسكەرلەردىن 2 سىنىپ ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلغان . شۇنىڭدىن كېيىنكى 3 يىل ئىچىدە مەكتەپنىڭ تەۋەلىك مەسلىسى ئېنىق بولمىغاچقا ، مەكتەپ ئەمەلىيەتتە باشقۇرغۇچىسى يوق ھالەتتە تۇرغان . 1976 ـ يىلى 10 ـ ئايدا مەكتەپ رەسمىي ھالدا ماشىنىسازلىق سانائىتى ئىدارىسىنىڭ باشقۇرۇشىغا تاپشۇرۇلغان . 1977 ـ يىلى مەكتەپ يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرى ئىدارىسىگە تاپشۇرۇلۇپ ، مۇقىم تەرەققىيات يولىغا قاراپ ماڭغان . ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 160000m² ، قۇرۇلۇش كۆلىمى 30000m² ، ئوقۇتۇش خەنزۇ ، ئۇيغۇر تىلىدا ئېلىپ بېرىلىدىغان بولۇپ ، سانائەتنى ئېلېكترونلۇق ئاپتوماتلاشتۇرۇش ، ماشىنىسازلىقنى بىر گەۋدىلەشتۈرۈش ، كومپيۇتېر ئىشلىتىش ۋە رېمونت قىلىش ، ماشىنا ، تراكتورنى ئىشلىتىش ۋە رېمونت قىلىش ، يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرىنى باشقۇرۇش قاتارلىق 5 خىل كەسىپ تەسىس قىلىنغان . كەسىپي تەجرىبەخانا ۋە ئېلېكترلەشكەن ئوقۇتۇش بۆلۈمى ، تېل ئۆيى قاتارلىق 20 تەجرىبەخانا ، 2 پراكتىكا زاۋۇتى قاتارلىقلار قۇرۇلغان . 1988ـ يىلى يېزا ئىگىلىك مېنىستىرلىقى تەرىپىدىن مەكتەپ ئىچى پراكتىكا بازىسى قۇرۇشتىكى ئىلغار ئورۇن بولۇپ باھالانغان . 1993 ـ يىلى يېزا ئىگىلىك مېنىستىرلىقى تەرىپىدىن ئۆلكە دەرىجىلىك نۆقتىلىق مەكتەپ ، 1994 ـ يىلى ئاپتونوم رايونلۇق نۆقتىلىق ئوتتۇرا تېخنىكوم ، 1996 ـ يىلى ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتى تەرىپىدىن ئوقۇتۇشنى باشقۇرۇشتىكى ئىلغار ئورۇن بولۇپ باھالانغان . 1999 ـ يىلدىكى ئوقۇتقۇچى ، ئىشچى ـ خىزمەتچى سانى 96 نەپەر (ئالىي ئۇنۋانغا ئىگە ئوقۇتقۇچى 52 نەپەر ، ئوتتۇرا

تېخنىكا ماتارىپىدىكى سىناق مەكتەپ قىلىپ بېكىتكەن . شۇ يىلى ئاپتونوم رايونىمىزدىكى مەملىكەت دەرىجىلىك ئىقتىدار باھالاش پونكىتى بولۇپ تەستىقلانغان . 1999 - يىلى «3+2» ئالىي تېخنىكوم ئوقۇش تارىخى سىنىپىغا ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىشنى باشلىغان . مەكتەپ يەنە تىيەنجىن ئۇنىۋېرسىتېتى ، شىئەن بىناكارلىق پەن - تېخنىكا ئۇنىۋېرسىتېتى ، غەربىي شىمال بىناكارلىق قۇرۇلۇشى ئىنىستىتۇتى قاتارلىق ئىچكىرى ئۆلكىلەردىكى مەكتەپلەر بىلەن بىرلىكتە تولۇق ، مەخسۇس كۇرس سىرتتىن ئوقۇش سىنىپى ۋە مەخسۇس كۇرستىن تولۇق كۇرسقا ئۆرلەش دەرستىن سىرتتىن ئوقۇش سىنىپى ئاچقان . ئولتۇراق ئۆي قۇرۇلۇشى ، ئىگىلىك باشقۇرۇش قاتارلىق كەسىپلەرنى تەسىس قىلغان . 1999 - يىلدىكى رەسمىي ئوقۇتقۇچى 148 نەپەر (ئالىي ئۇنۋانغا ئىگە ئوقۇتقۇچى 33 نەپەر ، ئوتتۇرا دەرىجىلىك ئۇنۋانغا ئىگە ئوقۇتقۇچى 89 نەپەر ، تۆۋەن دەرىجىلىك ئۇنۋانغا ئىگە ئوقۇتقۇچى 26 نەپەر) . ئوقۇغۇچى سانى 2000 نەپەردىن ئارتۇق .

مەكتەپ ئادرېسى : ئۇرۇمچى غەربىي باجيىاخۇ يولى 2 - نومۇر

پوچتا نومۇرى : 830054 . تېلېفون : 4316220 (0991)

شىنجاڭ ماددىي ئەشيالار مەكتىپى

1980 - يىلى 11 - ئاينىڭ 4 - كۈنى ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ تەستىقلىشى بىلەن قۇرۇلغان مالىيە ئىقتىساد تۈرىدىكى پۈتۈن كۈنلۈك ئوقۇتۇش تۈزۈمىدىكى ئوتتۇرا دەرىجىلىك تېخنىكوم بولۇپ ، ئاپتونوم رايونلۇق ئىچكى سودا نازارىتىگە تەۋە . بۇ مەكتەپ ئادەتتىكى ئوتتۇرا تېخنىكوم ، چوڭلار ئوتتۇرا تېخنىكومى ، كەسپىي ئوتتۇرا تېخنىكوم ، رادىئو - تېلېۋىزىيە ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ سىرتتىن ئوقۇتۇشنى بىرگەۋدە قىلغان ، پۈتۈن شىنجاڭدىكى ئوبوروت كەسىپتىكى ئىشچىلارنى ئىش ئورنىدا تەربىيىلەش ۋە شىنجاڭدىكى تېخنىك ئىشچىلارنى تەربىيىلەيدىغان بازا ، ئوقۇتۇش خەنزۇ ، ئۇيغۇر تىلىدا ئېلىپ بېرىلىدۇ ، كومپيۇتېر قوللىنىش ، بازار مۇلازىمىتى ، ئىقتىساد ئۇچۇر باشقۇرۇش ، كارخانا ماددى ئەشيالىرىنى باشقۇرۇش ، مالىيە بوغالتىرلىقى ، سودا كاتىباتلىقى ، سودا خەنزۇ تىلى ، بوغالتىرلىقنى كومپيۇتېرلاشتۇرۇش قاتارلىق كەسىپلەر تەسىس قىلىنغان . 1999 - يىلى ئىگىلىك باشقۇرۇش كادىرلار ئىنىستىتوتى بىلەن بىرلىشىپ «3+2» ئوقۇش تارىخى سىنىپىنى ئاچقان . مەكتەپنىڭ ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 10000m² . بۇنىڭ ئىچىدە ئوقۇتۇش رايونى قۇرۇلۇش كۆلىمى 7000m² بولۇپ ، زامانىۋى ئوقۇتۇش ئەسلىھەلىرى تولۇق . 1999 - يىلدىكى رەسمىي ئوقۇتقۇچى 43 نەپەر ، مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچى سانى 689 نەپەر .

مەكتەپ ئادرېسى : ئۇرۇمچى شەھىرى جەنۇبىي ھېيجىڭ يولى 19 - نومۇر .

پوچتا نومۇرى : 830011 . تېلېفون : 3836514 (0991)

ساقلىنىۋاتقان كىتاب 191800 پارچىدىن ئارتۇق . مەكتەپ شتاتى 222 ، 1999 - يىلدىكى رەسمىي ئوقۇتقۇچى 84 نەپەر ، قوشۇمچە ئوقۇتقۇچى 21 نەپەر (ئالىي لىكتور 25 ، لىكتور 48) نەپەر مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچى سانى 2004 نەپەر .

مەكتەپ ئادرېسى : سانجى شەرقى مەدەنىيەت يولى 13 - نومۇر .

پوچتا نومۇرى : 831100 . تېلېفون : 2345498 (0994)

شىنجاڭ ئۇرمانچىلىق مەكتىپى

1955 - يىلى ئۇرۇمچى شەھەر لېۋداۋاندا قۇرۇلغان . 1957 - يىلى ئەسلىدىكى ئاپتونوم رايونلۇق يېزا ئىگىلىك مەكتىپى . سۇچىلىق مەكتىپى ، چارۋىچىلىق مەكتىپى ، ھاۋارايى مەكتىپى قاتارلىق 5 مەكتەپ بىرلەشتۇرۇلۇپ ، ئاپتونوم رايونلۇق يېزا ئىگىلىك مەكتىپى دەپ ئاتالغان . بىرلەشكەندىن كېيىنكى خىزمەتلەر ياخشى ھەمكارلىشالماسلىق سەۋەبىدىن 1960 - يىلى شىنجاڭ ئورمانچىلىق مەكتىپى چاپچال ناھىيىسىدە قايتا مەكتەپ قۇرغان . 1963 - يىلى 3 يىللىق تەبىئىي ئاپەت تۇپەيلىدىن مەكتەپ تاقىۋېتىلگەن . 1965 - يىلى مەكتەپ ئەسلىگە كەلتۈرۈلگەن ھەمدە چاپچال ناھىيىسىدىن ماناس ناھىيىسىنىڭ پىچىۋەن ئورمانچىلىق مەيدانىغا كۆچۈرۈلگەن . 1970 - يىلى يازدا ماناس ناھىيىلىك شىيۇەن ئورمانچىلىق مەيدانىدىكى شىنجاڭ 1 - ئاۋغۇست يېزا ئىگىلىك ئىنستىتۇتى ئورمانچىلىق فاكولتېتىغا قوشۇۋېتىلگەن . 1978 - يىلىنىڭ ئاخىرىدا شىنجاڭ ئورمانچىلىق مەكتىپى مۇستەقىل مەكتەپ باشقۇرۇشنى ئەسلىگە كەلتۈرگەن . 1986 - يىلى 7 - ئايدا ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ تەستىقلىشى بىلەن مەكتەپ ماناس ناھىيىسىدىن ئۇرۇمچى شەھىرىگە كۆچۈرۈلگەن ھەم شىنجاڭ ئورمانچىلىق كادىرلار مەكتىپى بىلەن بىرلىشىپ مەكتەپ قۇرغان . 1988 - يىلى شىنجاڭ ئورمانچىلىق مەكتىپى غەربىي خېنەن يولى 16 - نومۇرغا كۆچۈرۈلۈپ ، شىنجاڭ ئورمانچىلىق كادىرلار مەكتىپى ، شىنجاڭ ئورمانچىلىق تېخنىك ئىشچىلار مەكتىپى بىلەن بىرلىكتە «ئۇچ مەكتەپ بىرلەشكەن» مەكتەپ بولۇپ قۇرۇلغان ، يەنى بىر رەھبەرلىك كوللېكتىپى ، ئۇچ ۋۇجۇدكاشەكىللەنگەن ، ئاپتونوم رايونلۇق ئورمانچىلىق نازارىتىگە قارايدۇ . ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 76872m² ، ئوقۇتۇش رايونى قۇرۇلۇش كۆلىمى 23000m² . ئوقۇتۇش خەنزۇ ، ئۇيغۇر تىللىرىدا ئېلىپ بېرىلىدۇ . مەكتەپ شتاتى 222 نەپەر . 1999 - يىلدىكى رەسمىي ئوقۇتقۇچى 97 نەپەر . ئوقۇغۇچى سانى 1344 نەپەر .

مەكتەپ ئادرېسى : ئۇرۇمچى شەھىرى غەربىي خېنەن يولى 16 - نومۇر .

پوچتا نومۇرى : 830011 . تېلېفون : 3836820 (0991)

شىنجاڭ ئەدلىيە ساقچى ئوفىتسېرلار رادىئو - تېلېۋىزىيە ئۇنىۋېرسىتېتى

شىنجاڭ ئەدلىيە ساقچى ئوفىتسېرلار مەكتىپىگە قارالسۇن .

دەرىجىلىك ئۇنۇۋانغا ئىگە ئوقۇتقۇچى 38 نەپەر ، تۆۋەن دەرىجىلىك ئۇنۇۋانغا ئىگە ئوقۇتقۇچى 42 نەپەر) ، ئوقۇغۇچى سانى 1100 نەپەر . مەكتەپ قۇرۇلغاندىن بۇيان 6000 نەپەردىن كۆپرەك ئوقۇغۇچىنى تەربىيىلەپ يېتىشتۈرگەن .

مەكتەپ ئادرېسى : ئۈرۈمچى شەھىرى چاڭشا يولى 6 - نومۇر

پوچتا نومۇرى : 830011 . تېلېفون : 6617512 (0991)

شىنجاڭ يېزا ئىگىلىك مەكتىپى

ئەسلى نامى سانجى يېزا ئىگىلىك مەكتىپى بولۇپ ، 1959 - يىلى 9 - ئايدا سانجى شەھىرىدە قۇرۇلغان . 1967 - يىلى مەدەنىيەت زور ئىنقىلابى سەۋەبىدىن ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىشنى توختاتقان . 1971 - يىلى سانجى ئوبلاست تەرىپىدىن ئەمەلدىن قالدۇرۇلۇپ ، بارلىق ئوقۇتقۇچى ، ئىشچى - خىزمەتچىلەر «7 - ماي» كادىرلار مەكتىپىگە چۈشۈرۈلگەن . 1973 - يىلى مەكتەپ قايتا قۇرۇلغان . 1976 - يىلى بۇ مەكتەپتە كوممۇنىستىك ئەمگەك ئۇنۇۋېرسىتېتى قۇرۇلۇپ ، بىر مەكتەپ ، ئىككى ۋېسكىنى يولغا قويغان . 1978 - يىلى كوممۇنىستىك ئۇنۇۋېرسىتېت دېگەن نام ئەمەلدىن قالدۇرۇلغان . 1980 - يىلى مەملىكەتلىك نۆۋەتلىك مەكتەپ قىلىپ بېكىتىلگەن . 1981 - يىلى ئاپتونوم رايونلۇق يېزا ئىگىلىك نازارىتىنىڭ رەھبەرلىكىگە تاپشۇرۇلغان . 1988 - يىلى شىنجاڭ يېزا ئىگىلىك مەكتىپى قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . 1993 - يىلى ئاپتونوم رايونلۇق نۆۋەتلىق مەكتەپ قىلىپ بېكىتىلگەن . 1990 - يىلى يەنە بىر قېتىم مەملىكەتلىك نۆۋەتلىق ئوتتۇرا تېخنىكوم قىلىپ بېكىتىلگەن . مەكتەپ يەنە ئىلگىرى - كېيىن بولۇپ ، ئاپتونوم رايونلۇق يېزا ئىگىلىك چارۋىچىلىق كەسپىدىكى 10 يىل مول - ھوسۇل ئالغان ئىلغار كوللېكتىپ ، يېزا ئىگىلىك مىنىستىرلىقىنىڭ مەملىكەتلىك ئوتتۇرا دەرىجىلىك يېزا ئىگىلىك ماۋارىپ ئىسلاھاتىدىكى ئىلغار ئورۇن ، مەملىكەتلىك ماۋارىپ كومىتېتى قاتارلىق 5 مىنىستىرلىق تەرىپىدىن «مەملىكەت بويىچە كەسپىي تېخنىكا ماۋارىپىدىكى ئىلغار ئورۇن ، ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك مەدەنىيەتلىك ئورۇن » ، «ئاپتونوم رايونلۇق پارتىيە ئىستىلى ، پاكلىق قۇرۇلۇشىدىكى ئىلغار كوللېكتىپ» دېگەن ناملارغا ئېرىشكەن . يەر كۆلىمى 376588m² ، ئوقۇتۇش رايونى قۇرۇلۇش كۆلىمى 62332m² . ئوقۇتۇش خىزمىتى ئىلىدا ئىلىپ بېرىلىدۇ ، يېزا ئىگىلىك ئىلمى ، مال دوختورلۇق ، سۈچىلىق ، باغۋەنچىلىك ، ئۆسۈملۈك ئاسراش ، يېزا ئىگىلىك ئىقتىسادىنى باشقۇرۇش ، يەر باشقۇرۇش ، ئۇرۇقچىلىق ، باقمىچىلىق ، بوغالتېرلىقنى كومپيۇتېرلاشتۇرۇش ، ئىگىلىك باشقۇرۇش قاتارلىق 12 كەسىپ تەسىس قىلىنغان . 2 سىرتتىن ئوقۇش پونكتى ، 1 مەخسۇس كۇرس ، تولۇق كۇرس ئۆزلۈكىدىن ئۆگىنىش ئىمتىھان بېرىش نۆۋىتى ، 1 كېۋەز ئۆستۈرۈش مەركىزى ، مەرخىل تەجرىبىخانا ئىلىلىكتىرلەشكەن ئوقۇتۇش ، تىل ئۆيى ، كومپيۇتېر خانا ، ئىلىكتىرلەشكەن قىرائەتخانا قاتارلىق 43 ئورۇن بار ، بۇنىڭدىن باشقا يەنە مەكتەپ ئىچى - سىرتىدىكى پراكتىكا بازىسى ۋە يېپىق يوللۇق تېلېۋىزور سىستېمىسى ، مەكتەپ تورى قۇرۇلغان . كۇتۇپخانىد

ئىلغار ئورۇن بولۇپ ياھالانغان . مەكتەپ شتاتى 40 نەپەر ، 1999- يىلدىكى رەسمىي ئوقۇتقۇچى 17 نەپەر ، ئوقۇغۇچى سانى 364 نەپەر . مەكتەپ قۇرۇلۇپ ھازىرغا قەدەر 3000 نەپەردىن كۆپرەك تېخنىكا خادىملارنى تەربىيىلىگەن .

مەكتەپ ئادرېسى : ئۈرۈمچى شەھىرى تېببىي ئىنستىتۇت يولى 8 - نومۇر . پوچتا نومۇرى : 830000 . تېلېفون : 4841491 (0991)

شىنجاڭ تېببىي ئۇنىۋېرسىتېت 2 - شۆبە دوختۇرخانىسى سىستېرالار مەكتىپى

20 - ئەسىرنىڭ 50 - يىللىرىنىڭ دەسلەپكى مەزگىلدە قۇرۇلغان بولۇپ ، ئەسلى شىنجاڭ ھەربىي رايون ھەربىي دوختۇرلار مەكتىپى ئىدى . كېيىن ئىشلەپچىقىرىش قۇرۇلۇش بىكتۈەنى سىستېرالار مەكتىپى قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . 1955 - يىلى بۇ مەكتەپ بىكتۈەن 1 - خەلق دوختۇرخانىسىنىڭ تارمىقى بولغان . 1957- يىلى ئىشلەپچىقىرىش قۇرۇلۇش بىكتۈەنى رەسمى ھالدا بىكتۈەن 1 - خەلق دوختۇرخانىسى سىستېرالار مەكتىپى قىلىپ ئۆزگەرتكەن . 1975 - يىلى بىكتۈەن شتاتى ئەمەلدىن قالدۇرلغانلىق سەۋەبىدىن مەكتەپ دوختۇرخانا بىلەن بىللە ئاپتونوم رايونلۇق سەھىيە نازارىتىگە تاپشۇرۇپ بېرىلىپ ، ئاپتونوم رايونلۇق 2 - خەلق دوختۇرخانىسى سىستېرالار مەكتىپى قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . 1978 - يىلى 10 - ئايدا بۇ مەكتەپ يەنە دوختۇرخانا بىلەن بىللە شىنجاڭ تېببىي ئىنستىتۇتىغا تاپشۇرۇلۇپ ، شىنجاڭ تېببىي ئىنستىتۇت 2 - شۆبە دوختۇرخانىسى سىستېرالار مەكتىپى قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . 1998 - يىلى شىنجاڭ تېببىي ئىنستىتۇتى بىلەن شىنجاڭ جۇڭيى ئىنستىتۇتى بىرلىشىپ ، شىنجاڭ تېببىي پەنلەر ئۇنىۋېرسىتېتىنى قۇرغان . بۇنىڭ بىلەن مەكتەپ نامىنى شىنجاڭ تېببىي ئۇنىۋېرسىتېتى 2 - شۆبە دوختۇرخانىسى سىستېرالار مەكتىپى دەپ ئۆزگەرتكەن . سىستېرالىق ، دورىگەرلىك ، لابوراتورىيە قاتارلىق كەسىپلەرنى ئاچقان . ھازىر پەقەتلا سىستېرالىق كەسىپي بار . مەكتەپنىڭ مالىيە كەسىپي جەھەتتە ئاپتونوم رايونلۇق سەھىيە نازارىتىنىڭ رەھبەرلىكىدە مەۋرى ، كادىرلار ئىشلىرى جەھەتتە شىنجاڭ تېببىي ئۇنىۋېرسىتېتى 2 - تارماق دوختۇرخانىسىنىڭ رەھبەرلىكىگە قارايدۇ ، بۇ مەكتەپ دوختۇرخانا قۇرغان مەكتەپ بولۇپ ، بارلىق دەرسلىكلەر خەنزۇ تىلىدا ئۆتۈلىدۇ . مەكتەپنىڭ قۇرۇلۇش كۆلىمى 2587m² . نۆۋەتتە ئاناتومىيە ، ئاساسىي پەرۋىش ، بىئولوگىيە ، خىمىيە ، فىزىئولوگىيە قاتارلىق تەجرىبىخانىسى ، كلىنىك داۋالاش ئوقۇتۇش تەتقىقات گۇرۇپپىسى بار . 1999 - يىلدىكى ئوقۇتقۇچى ، ئىشچى - خىزمەتچى سانى 14 نەپەر ، ئوقۇغۇچى سانى 420 نەپەر . مەكتەپ قۇرۇلغاندىن بۇيان 2475 نەپەر ئوقۇغۇچى تەربىيىلىگەن .

مەكتەپ ئادرېسى : ئۈرۈمچى شەھەرلىك چىداۋان يولى 50 - قورۇ . پوچتا نومۇرى : 830063 . تېلېفون : 4641585 (0991)

شىنجاڭ قۇرۇلۇش ماتېرىياللىرى سانائىتى مەكتىپى

1981 - يىلى ئۈرۈمچى شەھىرى شىمالى ساي يولىدا قۇرۇلغان . ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 43707m² ، ئوقۇتۇش رايونى قۇرۇلۇش كۆلىمى 17106m² بولۇپ ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ قۇرۇلۇش ماتېرىياللىرى كەسپىدىكى بىردىنبىر ئۇنىۋېرسال مەكتەپ ئوقۇتۇش خىزمىتى ۋە ئۇيغۇر تىللىرىدا ئېلىپ بېرىلىدۇ . ئاپتونوم رايونلۇق قۇرۇلۇش ماتېرىياللىرى ئىدارىسىگە ئۆتكەن . مەكتەپ ئوتتۇرا تېخنىكۇم ، تېخنىك ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئوتتۇرا تېخنىكۇمى ، تېلېۋىزىيە ئۇنىۋېرسىتېتى قاتارلىق 4 قاتلامدىن تەركىب تاپقان بولۇپ ، ئوقۇش يىلى 3 يىل ، سېمونت سانائىتى ، سېمونت ياساش ماشىنىسازلىق رېمونتچىلىقى ، قۇرۇلۇش ماتېرىياللىرى ، ماشىنىسازلىق ئۇسكۇنىلىرىنى باشقۇرۇش ، قۇرۇلۇش ئېلېكتر ماشىنىلىرىنى ئاپتوماتلاشتۇرۇش سانائەت بوغالتىرلىقى قاتارلىق 16 خىل كەسىپ ۋە تېخنىكا تۈرى ، ژۇرنال سانائەت ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ ئېلېكترلەشكەن مائارىپى بويىچە سىرتتىن ئوقۇتۇش بۆلۈمى تەسىس قىلىنغان . مەكتەپ شتاتى 163 نەپەر . 1999 - يىلدىكى رەسمىي ئوقۇتقۇچى 104 نەپەر . ئوقۇغۇچى سانى 1090 نەپەر . مەكتەپ قۇرۇلۇپ بۈگۈنگە قەدەر 5000 نەپەردىن ئارتۇق ئوقۇغۇچى تەربىيىلىگەن . كۈتۈپخانىدا ساقلىنىۋاتقان كىتاب 40000دىن ئارتۇق .

مەكتەپ ئادرېسى : ئۈرۈمچى شىمالىي ساي يولى 51 - نومۇر .

پوچتا نومۇرى : 830000 . تېلېفون : 4312781

شىنجاڭ تېببىي ئۇنىۋېرسىتېت 1 - شۆبە دوختۇرخانىسى سىستېرالار مەكتىپى

1959 - يىلى 9 - ئايدا ئۈرۈمچى شەھەرلىك تېببىي مەكتەپ ئاساسىدا قۇرۇلغان دەسلەپكى مەكتەپ نامى شىنجاڭ تېببىي ئىنستىتۇتى سىستېرالار مەكتىپى . 1965 - يىلى شىنجاڭ تېببىي ئىنستىتۇتى شۆبە دوختۇرخانىسى سىستېرالار مەكتىپى قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . بۇ مەكتەپتىكى ئاساسى كەسىپ سىستېرالىق بولۇپ ، بۇنىڭ ئىچىدە ئادەتتىكى ئوتتۇرا تېخنىكوم ، چوڭلار ئوتتۇرا تېخنىكومى ۋە كەسىپى ئوتتۇرا تېخنىكوم قاتارلىقلار بار . سىستېرالىق كەسپىنى ياخشى باشقۇرغاندىن سىرت يەنە جەمئىيەتنىڭ ئېھتىياجىغا ئاساسەن ھەرخىل سىستېرالىق تەربىيىلەش سىنىپى ، لابوراتورىيە سىنىپى ، ئوقۇتقۇچى تەربىيىلەش سىنىپى ، تۇغۇت سىستېرالىقى ، نارکوز قاتارلىق كەسىپى سىنىپلارنى تەسىس قىلغان . يېقىنقى يىللاردىن بۇيان بۇ مەكتەپ ئىزچىل ھالدا ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ئوتتۇرا دەرىجىلىك سىستېرالىق كەسپىگە ئۆزلۇكىدىن ئوقۇنىپ ئىمتىھان بېرىش ئاساسى مەكتىپى بولغان ، سەھىيە نازارىتىنىڭ ھاۋالە قىلىشى بىلەن ئىلگىرى - كېيىن بولۇپ 8 قارار سىستېرالىق مەشغۇلاتى ھەم سىستېرالىق تەربىيىلەش سىنىپىنى ئېچىپ ، شىنجاڭ ئۇچۇن بىر تۈركۈم يارامليق كەسىپى سىستېرالارنى تەربىيىلەپ بەردى . 1999 - يىلى سەھىيە نازارىتى تەرىپىدىن مەدەنىيەتلىك مەكتەپ قۇرۇلۇشىدىكى

پوچتا نومۇری : 830001 . تېلېفون : 2550084 (0991)

ئۇرۇمچى شەھەرلىك رەڭلىك مېتال سانائەت مەكتىپى

يەنە ئۇرۇمچى ئالتۇن سانائىتى مەكتىپى دەپمۇ ئاتىلىدۇ . سابىق جۇڭگو رەڭلىك مېتال سانائىتى باش شىركىتى غەربىي شىمال رايونىدا تەسىس قىلغان بىردىنبىر ئادەتتىكى ئوتتۇرا دەرىجىلىك تېخنىكوم مەكتەپ . 1986 - يىلى قۇرۇلغان ، ھازىر بۇ مەكتەپتە رەڭلىك مېتال ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئۇنىۋېرسىتېتى ، شىمالىي جۇڭگو سانائەت ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ شىنجاڭدىكى چوڭلار مائارىپ شۆبىسى ، كۇنمىڭ سانائەت ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ شىنجاڭدىكى سىرتتىن ئوقۇتۇش پونكتى ، جېجياڭ ئىقتىساد ئالىي تېخنىكومىنىڭ سىرتتىكى ئوقۇش پونكتى تەسىس قىلىنغان . ئوتتۇرا تېخنىكوم ، تېخنىك ئىشچىلار مەكتىپى بىرگەۋدە قىلىنغان كۆپ قاتلاملىق مەكتەپ ۋەزىيىتى شەكىللەندۈرۈلگەن . مەكتەپنىڭ ئوقۇ - ئوقۇتۇش ، باشقۇرۇش ئىشلىرى ئەتراپلىق بولۇپ ، ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتى تەرىپىدىن مەكتەپ باشقۇرۇش شارائىتى لايىقەتلىك ، مەكتەپ باشقۇرۇش سۈپىتى ئەلا بولۇپ باھالانغان . 1996 - يىلدىن باشلاپ ئۇدا ئۇچ يىل ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك مەدەنىيەتلىك ئورۇن بولۇپ باھالانغان . 1999- يىلى «2+3» ئالىي تېخنىكوم سىنىپىغا ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش خىزمىتىنى باشلىغان . مەكتەپنىڭ ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 152514m² ، قۇرۇلۇش كۆلىمى 38000m² بولۇپ ، كان قىدىرىش ، كان تاللاش قۇرۇلۇشى ، كان بايلىقلىرىنى ئېچىش ۋە باشقۇرۇش ، ئانالىز خىمىيىسى ، رەڭلىك مېتال تاللاش ، ئېلېكترو ئاپتوماتلاشتۇرۇش ، ئىشخانا ئاپتوماتلاشتۇرۇش ، كەپشەرلەش ھۈنىرى ۋە ئۇسكۇنىسى ، كومپيۇتېر قوللىنىش ، ماشىنىسازلىق ئۇسكۇنىلىرى ۋە ماھارىتى ، بوغالتىرلىقنى كومپيۇتېرلاشتۇرۇش قاتارلىق كەسىپلەرنى تەسىس قىلغان ھەمدە 32 كەسىپنى تەجرىبىخانىسى ، تەجرىبە زاۋۇتى قۇرغان . كۇتۇپخانىدا ساقلىنىۋاتقان كىتاب 65187 پارچە . 1999 - يىلدىكى ئوقۇتقۇچى ، ئىشچى - خىزمەتچى 190 نەپەر . ئوقۇغۇچى سانى 2050 نەپەرگە يېقىن . مەكتەپ قۇرۇلغاندىن بۇيان 2000 نەپەردىن ئارتۇق ئوقۇغۇچى تەربىيىلىگەن .

مەكتەپ ئادرېسى : ئۇرۇمچى شەرقى قەشقەر يولى 16 - نومۇر .

پوچتا نومۇری : 8300023 . تېلېفون : 6637641 ، 6638641 (0991)

ئۇرۇمچى ئالتۇن سانائىتى مەكتىپى

ئۇرۇمچى رەڭلىك مېتال سانائىتى مەكتىپىگە قارالسۇن .

ئۇرۇمچى تۆمۇرىول ئىدارىسى پارتىيە مەكتىپى

1980 - يىلى 6 - ئايدا ئۇرۇمچى شەھەرلىك قۇرۇلغان . 1987 - يىلى 4 - ئاينىڭ 11 - كۈنى ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئوتتۇرا تېخنىكومى بىلەن بىرلىشىپ ، بىر رەھبەرلىك

شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق خەلق دوختۇرخانىسى سىستېرالار مەكتىپى

1951 ــ يىلى 2 ـ ئايدا ئاپتونوم رايونلۇق خەلق دوختۇرخانىسىنىڭ ئىچىدە قۇرۇلغان . دەسلەپكى نامى شىنجاڭ ئۆلكىلىك خەلق دوختۇرخانىسى شۆبە سىستېرالار مەكتىپى ، ئاپتونوم رايونلۇق سەھىيە نازارىتىگە تەۋە بولۇپ ، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق دوختۇرخانىسىنىڭ ئەسلىھەلىرى ۋە تېخنىك خادىملىرىغە تايىنىپ قۇرۇلغان مەكتەپ . مەكتەپ ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 1120m² . ئوقۇتۇش رايونى قۇرۇلۇش كۆلىمى 849m² . ئوقۇتۇش خەنزۇ تىلىدا ئېلىپ بېرىلىدۇ . ئاساسلىق سىستېرالىق كەسپى تەسىس قىلىنغان . شۇنىڭ بىلەن بىللە يەنە جەمئىيەتنىڭ ئېھتىياجىغا ئاساسەن ئېغىز بوشلۇق تېخنىك خادىملار سىنىپى ، پەرۋىش سىنىپى ، دورىگەرلىك سىنىپى قاتارلىق كەسپىي سىنىپلارنى ئاچقان . مەكتەپ قۇرۇلغاندىن بۇيان مىڭدىن ئارتۇق ئوقۇغۇچى تەربىيىلىگەن . مەكتەپ شتاتى 20 نەپەر . 1999 ـ يىلدىكى رەسمىي ئوقۇتقۇچى 5 نەپەر . ئوقۇغۇچى سانى 105 نەپەر .

مەكتەپ ئادرېسى : ئۈرۈمچى شەھىرى بۇغدا يولى 91- نومۇر .

پوچتا نومۇرى : 830001 . تېلېفون : 2822927 (0991)

شىنجاڭ ماھارەتلىك تەنتەربىيە مەكتىپى

ئەسلى ئاساسى شىنجاڭ تەنتەربىيە مەكتىپى بولۇپ ، 1980 ـ يىلى 10 ـ ئايدا ئەسلىدىكى شىنجاڭ ئىشتىن سىرتقى تەنتەربىيە مەكتىپى ئاساسىدا ، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ تەستىقلىشى بىلەن ئۈرۈمچى خەلق يولى 1 ـ نومۇر ئەنمىن تەنتەربىيە مەيدانىغا قۇرۇلغان ، ئاپتونوم رايونلۇق تەنتەربىيە كومىتېتى ، ماۋارىپ كومىتېتىنىڭ قوش رەھبەرلىكىگە تەۋە مەكتەپ ، 1993 ـ يىلى 12 ـ ئايدا مەملىكەتلىك ئۆلكە دەرىجىلىك نۆقتىلىق تەنتەربىيە مەكتەپ ، 1993 ـ يىلى ئاپتونوم رايونلۇق تەنتەربىيە كومىتېتى تەرىپىدىن 7 ـ نۆۋەتلىك تەنتەربىيە يېغىنى ئۇچۇن تۆھپە قوشقان ئىلغار ئورۇن ۋە پۈتۈن شىنجاڭدىكى مەشق خىزمىتىدىكى ئىلغار كوللېكتىپ بولۇپ باھالانغان . 1994 ـ يىلى ھازىرقى نامغا ئۆزگەرتىلگەن ، شۇ يىلى شىنجاڭ تەنتەربىيە سىستېمىسىدىكى ئىدېئوژى سىياسى خىزمەت بويىچە ئىلغار ئورۇن بولۇپ باھالانغان . 1996- يىلى 8 ــ ئايدا مەملىكەت بويىچە ئۆلكە دەرىجىلىكتىن يۇقىرى سەۋىيىدىكى تەنتەربىيە خادىملىرىنى تەربىيىلەش بازىسى بولۇپ باھالانغان . مەكتەپ قۇرۇلغاندىن بۇيان 1000 دىن ئارتۇق يارامليق ئوقۇغۇچى تەربىيىلىگەن بولۇپ ، شىنجاڭ تەنتەربىيە كومىتېتى كەسپىي كوماندىلىرى ئۈچۈن 200 دىن كۆپرەك مۇنەۋۋەر تەنتەربىيىچىنى يېتكۈزۈپ بەرگەن . ئوقۇتۇش خەنزۇ ۋە ئۇيغۇر تىللىرىدا ئېلىپ بېرىلىدۇ . مەكتەپ شتاتى 155 نەپەر . 1999 ـ يىلدىكى مەخسۇس ئوقۇتقۇچى 80 نەپەر ، ئوقۇغۇچى سانى 887 نەپەر

مەكتەپ ئادرېسى : ئۈرۈمچى يەنئەن يېڭى مەھەللىسى 2 ـ رايون .

قىلغان . مەكتەپ شتاتى 147 . 1999 - يىلدىكى رەسمىي ئوقۇتقۇچى سانى 76 نەپەر (ئالىي لېكتور 178 ، لېكتور 368 نەپەر ، يارىمچى لېكتور 26 نەپەر) ، مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچى سانى 900 نەپەردىن كۆپرەك .

ئادرېسى : ئۈرۈمچى شەھىرى تېببىي ئىنستىتۇت يولى 6 - نومۇر .

پوچتا نومۇرى : 830054 . تېلېفون : 4843540 (0991)

ئۈرۈمچى شەھەرلىك تېببىي مەكتەپ

1958 - يىلى قۇرۇلغان ، 1961 - يىلى تاقىلىپ ، 1975 - يىلى 6 - ئايدا قايتا قۇرۇلغان . 1980 - يىلى ئۈرۈمچى يوقۇملۇق كېسەللىكلەر دوختۇرخانىسى بۇ مەكتەپكە قوشۇۋېتىلىپ ، مەكتەپنىڭ شۆبە دوختۇرخانىسى بولۇپ قالغان ، مەكتەپنىڭ ئوقۇتۇش بۆلۈكى شەرقى باجياخۇ يولىدىكى ئەسلىدىكى يوقۇملۇق كېسەللىكلەر دوختۇرخانىسى ئورنىغا كۆچۈرۈلگەن . 1982 - يىلى شۆبە دوختۇرخانا ئەمەلدىن قالدۇرۇلغان . بۇ مەكتەپ قايتىدىن جەنۇبىي دوستلۇق يولىدىكى ئەسلىدىكى ئورنىغا كۆچكەن . 1984- يىلى 5 - ئايدا بۇ مەكتەپ ناھىيە دەرىجىلىك ئورۇن بولۇپ ئۆستۈرۈلۈپ ، پارتىيە كومىتېتى قۇرۇلۇپ ، مەكتەپنىڭ كۆلىمى پەيدىنپەي كېڭەيگەن . مەكتەپتە پارتكوم ئىشخانىسى ، مەمۇرى ئىشخانا ، تەربىيەلەش بۆلۈمى ، مىدىتسىنا كافىدىراسى ، ئېغىز بوشلۇقى كافىدىراسى ، ئوقۇغۇچىلار باشقارمىسى ، ئىلمىي بۆلۈم ، خوجىلىق بۆلۈم ، مۇلازىمەت مەركىزى ، ئىشچىلار ئۆيۈشمىسى ، ئىتتىپاق كومىتېتى قاتارلىق بۆلۈملەر بار . مەكتەپنىڭ قۇرۇلۇش كۆلىمى 17708m² بولۇپ ، بىر قەدەر مۇكەممەل 16 تەجرىبىخانىسى بار . كۈتۈپخانىدا ساقلىنىۋاتقان كىتاب 30000 غا يېقىن . ئوقۇتۇش خەنزۇ تىلىدا ئېلىپ بېرىلىدۇ ، مەكتەپ سىستېمىلىق ، ئېغىز بوشلۇقى ، كېسەللىكنىڭ ئالدىنى ئېلىش ، ئانا - بالىلار ، تۇغۇت ، لابوراتۇرىيە ، دورىگەرلىك ، قۇرۇق يىڭنە سانجىش ، پىلانلىق تۇغۇت قاتارلىق كەسىپلەر تەسىس قىلىنغان . ئىلگىرى - كېيىن بولۇپ ئۈرۈمچى كەسپىي ئۇنىۋېرسىتېتى ، ئۈرۈمچى ئىشچى - خىزمەتچىلەر تېببىي ئۇنىۋېرسىتېتى ، رادىئو - تېلېۋىزىيە ئۇنىۋېرسىتېتى قاتارلىقلار بىلەن بىرلىشىپ سىنىپ ئاچقان . 1992 - 1994 - يىللىرى بۇ مەكتەپ ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتى تەشكىللىگەن ئوقۇتۇش شارائىتى ۋە ئوقۇتۇش سەۋىيىسىنى ياھالاشتىن ئۆتكەن . 1999 - يىلدىكى ئوقۇتقۇچى ، ئىشچى - خىزمەتچى 120 نەپەر (ئالىي لېكتور 21 ، لېكتور 24 ، يارىمچى لېكتور 8 نەپەر) ، ئوقۇغۇچى سانى 1700 دىن ئارتۇق . مەكتەپ قۇرۇلغاندىن بۇيان 4500 نەپەردىن كۆپرەك ئوقۇغۇچى تەربىيىلىگەن .

مەكتەپ ئادرېسى : ئۈرۈمچى شەھىرى جەنۇبى دوستلۇق يولى .

پوچتا نومۇرى : 830000 . تېلېفون : 4519643 ، 4512541 (0991)

گۇرۇپپىسى ئىككى ۋىۋىسكىلىق باشقۇرۇش تۈزۈلمىسى شەكىللەنگەن بولۇپ ، ئەسلىدىكى كەسپىي ئىشچىلار مەكتىپىنىڭ ئورنىغا كۆچۈرۈلگەن . 1992 - يىلى ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئوتتۇرا تېخنىكومى بىلەن پارتىيە مەكتىپى ئايرىلغان . 1998-يىلى 4 - ئايدا تۆمۈرىيول ئىدارىسى پارتكومى ئىدارە پارتىيە مەكتىپى ، مائارىپ ئىنستىتۇتى ، كادىرلار مەكتىپى ، ئىشچى - خىزمەتچىلەر مەكتىپىنى بىرلەشتۈرۈپ ، بىر ئاپپارات 4 ۋىۋىسكا قىلىشنى قارار قىلغان . تۆمۈرىيول ئىدارىسى پارتكومغا تەۋە . ئوقۇتۇش خەنزۇ تىلىدا ئېلىپ بېرىلىدۇ . ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 61342.2m² ، ئوقۇتۇش رايونى قۇرۇلۇش كۆلىمى 5844m² . ئاساسىي ۋەزىپىسى تۆمۈرىيول ئىدارىسى باشقارما ، بۆلۈم دەرىجىلىك رەھبىرىي كادىرلار ، ئوتتۇرا ياش ، ياش پارتىيە ئەزالىرى ، رەھبىرىي كادىرلار ۋە تەشۋىقات نەزەرىيە كادىرلىرىنى تەربىيىلەش . مەكتەپتە ئىشخانا ، خوجىلىق بۆلۈم ، مالىيە بۆلۈمى ، ئىلمىي بۆلۈم ، ئوقۇغۇچىلارنى باشقۇرۇش بۆلۈمى ، رادىئو - تېلېۋىزىيە ئۇنۋېرسىتېتى خىزمەت پونكىتى ، كۇتۇپخانا ، ماركسىزم - لېنىنىزم كافىدىراسى ، ئىگىلىك باشقۇرۇش كافىدىراسى ، پارتىيە قۇرۇلۇشى ، ئاساسىي پەنلەر كەسپىي تېخنىكا كافىدىراسى قاتارلىق 12 بۆلۈم تەسىس قىلىنغان . كۇتۇپخانىدا ساقلىنىۋاتقان كىتاب 100000 پارچىدىن ئارتۇق . مەكتەپ شتاتى 98 . 1999- يىلدىكى رەسمىي ئوقۇتقۇچى سانى 28 (دوتسىنت 9 ، ئالىي لېكتور 1 ، لېكتور 15 ، يارىدەمچى ئوقۇتقۇچى 3) ، ئوقۇغۇچى سانى 595 نەپەر ، مەكتەپ قۇرۇلغاندىن بۇيان ھەرخىل بىلىم ئاشۇرۇش سىنىپى ، خىزمەت ئورنىدا تەربىيىلەش سىنىپى ، ئوتتۇرا ياش ، ياش كادىرلارنى تەربىيىلەش سىنىپى قاتارلىق سىنىپتىن 295 قارار ئېچىپ ، 13253 نەپەر ھەر دەرىجىلىك كادىر تەربىيىلىگەن ، ئالىي ، ئوتتۇرا تېخنىكوم ئوقۇش تارىخى سىنىپىدىن 4نى ئېچىپ ، 210 نەپەر ئوقۇغۇچى ئوقۇش پۈتتۈرگەن ، مەركىزىي پارتىيە مەكتىپىنىڭ سىرتتىن ئوقۇيدىغان ئالىي تېخنىكوم ، تولۇق كۇرس سىنىپى ئوقۇغۇچىلىرىدىن 1425 نەپەرنى تەربىيىلىگەن .

مەكتەپ ئادرېسى : ئۈرۈمچى ئەرگۈك ئۈرۈمچى تۆمۈرىيول ئىدارىسى

پوچتا نومۇرى : 830011 . تېلېفون : 3424221 (0991)

ئۈرۈمچى شەھەرلىك مالىيە سودا مەكتىپى

ئەسلى نامى ئۈرۈمچى شەھەرلىك سودا مەكتىپى بولۇپ ، 1979 - يىلى ئۈرۈمچى شەھىرى تېببىي ئىنستىتۇت يولىدا قۇرۇلغان ، ئۈرۈمچى شەھەرلىك مالىيە ئىدارىسىگە تەۋە مەكتەپ . ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 27972m² ، ئوقۇتۇش رايونى قۇرۇلۇش كۆلىمى 22170m² بولۇپ ، ئوقۇتۇش ئەسلىھەلىرى تولۇق . ئوقۇتۇش ئۇيغۇر ، خەنزۇ تىللىرىدا ئېلىپ بېرىلىدىغان بولۇپ ، مالىيە بوغالتىرلىقى ، بوغالتىرلىقنى كومپىيۇتېرلاشتۇرۇش ، مالىيە مۇپەتتىشلىكى ، كومپىيۇتېرنى قوللىنىش ، بوغالتىرلىق ستاتىستىكىسى ، مالىيە باج ، مال باھاسى ، كارخانا باشقۇرۇش ، تاۋار ئىجارىتى قاتارلىق كەسىپلەرنى تەسىس

نازارىتى تەرىپىدىن ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك نۇقتىلىق تېببىي مەكتەپ دەپ بېكىتىلگەن . 1996 - يىلى ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى تەرىپىدىن ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك نۇقتىلىق ئوتتۇرا تېخنىكوم دەپ بېكىتكەن . ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 61000m² ، ئوقۇتۇشتا ئىشلىتىلىدىغىنى 23800m² . ئوقۇتۇش خەنزۇ تىلىدا ئېلىپ بېرىلىدۇ . مەكتەپ ئىلگىرى - كېيىن بولۇپ داۋالاش ، سىستېرالىق ، تۇغۇت ، سەھىيە ساقلىقنى ساقلاش ، دورىگەرلىك ، جۇڭيىچە داۋالاش ، جۇڭيى داۋاسازلىق كەسپىلىرىنى ۋە شىنجاڭ تېببىي ئۇنىۋېرسىتېتى ، سەھىيە نازارىتى ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئۇنىۋېرسىتېتى قاتارلىقلار بىلەن بىرلىشىپ كلىنىك داۋالاش ، دورىگەرلىك مەخسۇس كۇرسى سىنىپلىرىنى ئاچقان . 13 خىل داۋالاش سەھىيە كەسپي تەسىس قىلغان ھەمدە پاتولوگىيە ، فىزىئولوگىيە قاتارلىق كەسپىلەردىن 26 تەجرىبىخانا قۇرغان . زامانىۋى مەكتەپ تورى ، ئېلېكترلەشكەن ئوقۇتۇش ئۇيى ، كومپيۇتېر ئۇيى ، تىل ئۇيى ، يېپىق يوللۇق تېلېۋىزىيە قوش يۇنىلىشلىك كونترول قىلىش سىستېمىسى قاتارلىقلار بار . كۇتۇپخانىدا ساقلىنىۋاتقان كىتاب 60000دىن ئارتۇق . مەكتەپ ئىلگىرى - كېيىن بولۇپ ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتى تەشكىللىگەن «لايىھەت باھالاش» ، «ئوقۇتۇش سەۋىيىسىنى باھالاش» ، «ئوقۇتۇش سەۋىيىسىنى باھالاش ئۇلچىمى» ، «كەسىپ تەسىس قىلىشنى باھالاش ئۇلچىمى» قاتارلىقلاردىن ئۆتكەن . «دۆلەت سەھىيە سىستېمىسىدىكى مەنىۋى مەھسۇلىيەت قۇرۇلۇشىدىكى ئىلغار ئورۇن» ، «ئاپتونوم رايونلۇق مەدەنىيەتلىك تېببىي مەكتەپ» ، «ئاپتونوم رايون بويىچە ئىلغار پارتىيە تەشكىلى» ، «ئاپتونوم رايون بويىچە ئوقۇتۇشنى باشقۇرۇشتىكى ئىلغار مەكتەپ» دېگەن شەرەپلىك نامىلارغا ئېرىشكەن . مەكتەپ شتاتى 136 . 1999 - يىلدىكى رەسمىي ئوقۇتقۇچى 84 نەپەر ، ئوقۇغۇچى سانى 2000 نەپەر .

مەكتەپ ئادرېسى : سانجى شىمالى يەنئەن يولى 56 - نومۇر .
پوچتا نومۇرى : 831100 . تېلېفون : 2342202 (0994)

سانجى خۇيزۇ ئاپتونوم ئوبلاستلىق تەنتەربىيە مەكتىپى

1988 - يىلى 9 - ئايدا قۇرۇلغان بېرىم مەشق ، بېرىم ئوقۇش تۈزۈمىدىكى ئوتتۇرا تېخنىكوم بولۇپ ، يېنىك ئاتلېتىكا ، تېز سۈرئەتتە مۇزتېيلىش ، قارىغا ئېتىش ، ۋاسكېتبول ، چېلىشىش ، بوكسىيورلۇق قاتارلىق 7 خىل مۇسابىقە تۈرىدە 14 تەنتەربىيە كومانىدىسى تەسىس قىلغان . 1999 - يىلدىكى ئوقۇتقۇچى ، ئىشچى - خىزمەتچى سانى 63 (ئالىي ئۇنۋانغا ئىگە ئوقۇتقۇچى تېرنېر 3 ، ئوتتۇرا دەرىجىلىك تېرنېر ئوقۇتقۇچى 26 ، تۆۋەن دەرىجىلىك تېرنېر ئوقۇتقۇچى 9) نەپەر ، ئوقۇغۇچى سانى 139 نەپەر . مەدەنىيەت دەرسلىرىدىن : ئەدەبىيات ، ماتېماتىكا ، سىياسەت ، فىزىكا ، خىمىيە ، ئىنگلىز تىلى ، پېداگوگىكا ، شىنجاڭنىڭ يەرلىك تارىخى قاتارلىقلار تەسىس قىلىنغان . تەنتەربىيە ئاساسى دەرسلىكلىرىدىن : تەنتەربىيە نەزەرىيىسى ، ئادەم ئاناتومىيىسى ،

ئۈرۈمچى تۆمۈريول ترانسپورت مەكتىپى

ئەسلى ئاساسى ئۈرۈمچى تۆمۈريول تېخنىكا مەكتىپى بولۇپ ، 1973 - يىلى ئۈرۈمچى شىمالىي بېيجىڭ يولى 9- نومۇردا قۇرۇلغان . ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 79333m² ، ئوقۇتۇش رايونى قۇرۇلۇش كۆلىمى 17517m² . ئۈرۈمچى تۆمۈريول ئىدارىسى باشقۇرىدىغان تۆمۈريول مىنىستىرلىقىگە تەۋە مەكتەپ . 1983 - يىلى تۆمۈريول مىنىستىرلىقىنىڭ تەلىپىگە ئاساسەن ئۈرۈمچى تۆمۈريول ترانسپورت مەكتىپى قىلىپ ئۆزگەرتىلىپ ، بۈگۈنگە قەدەر ئىشلىتىلمەكتە . ئوقۇتۇش خەنزۇ تىلىدا ئېلىپ بېرىلىدۇ تۆمۈريول ترانسپورتى ، تۆمۈريول ماشىنىلىرى ئىسسىقلىق ئېنېرگىيە پاراۋۇزى تۆمۈريول سىگنالى ، ئۇنىۋېرسال تېلېگراف ، تۆمۈريول قۇرۇلۇشى ، ئېلېكترلەشكەن تېخنىكىسى ۋە قوللىنىش ، ماشىنىسازلىق تېخنىكىسى ۋە ئۇنى قۇرۇش قاتارلىق 8 خىل كەسىپ تەسىس قىلغان . مەكتەپ ئادەتتىكى ئوتتۇرا تېخنىكوم ۋە چوڭلار ئوتتۇر تېخنىكومىدىن ئىبارەت ئىككى قىسىمغا بۆلۈنىدۇ . تەجرىبىخانا ، پراكتىكا مەيدانىدىن 33نى قۇرغان ، ئۈرۈمچى غەربىي پويىز ئىستانسىسىدا مەكتەپ سىرتقى پراكتىكا بازىسى بار . مەكتەپ ئىچىدە تەنتەربىيە سارىيى ، مۇستەقىل كۆتۈپخانا ۋە ئېلېكترلەشكەن قىرائەتخانا بار بولۇپ ، ساقلىنىۋاتقان كىتاب 186377 پارچە . مەكتەپ كومپيۇتېر تورى جۈملىگە ئاممىۋى كۆپ مىدىئانلىق ئالاقىلىشىش تورى ، تور بېكىتى ۋە سىستېمىسىنى قۇرغان ھەمدە تۆمۈريول ئىدارىسى سىملىق تېلېۋىزىيىسى بىلەن تورلاشقان مەكتەپ يېپىق يوللۇق تېلېۋىزور سىستېمىسىنى قۇرغان . 1994 - يىلى دۆلەتلىك ماۋارىپ كومىتېتى مەملىكەت دەرىجىلىك نۆۋەتلىق ئوتتۇرا تېخنىكوم قىلىپ بېكىتكەن . شۇ يىلى تۆمۈريول مىنىستىرلىقى ماۋارىپتىكى ئىلغار ئورۇن دېگەن شەرەپلىك نامنى بەرگەن 1998 - يىلى ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك مەنىۋى مەدەنىيەتلىك ئورۇن دېگەن شەرەپلىك نامغا ئېرىشكەن . 1999- يىلى تۆمۈريول مىنىستىرلىقىنىڭ ئوقۇتۇش سەۋىيىسىنى باھالىشىغا قاتنىشىپ ، بارلىق قاتناشتۇرۇلغان كەسىپلەر ئىلا بولۇپ باھالانغان . مەكتەپ شتاتى 84 . 1999 - يىلدىكى رەسمىي ئوقۇتقۇچى 82 نەپەر . ئوقۇغۇچى سانى 1648 نەپەر . مەكتەپ قۇرۇلغاندىن بۇيان 6000 نەپەردىن ئارتۇق كەسپىي خادىم تەربىيىلىگەن

مەكتەپ ئادرېسى : ئۈرۈمچى شىمالىي بېيجىڭ يولى 9 - نومۇر

پوچتا نومۇرى : 830011 تېلېفون : 3422459 (0991)

سانجى خۇيزۇ ئاپتونوم ئوبلاستلىق تېببىي مەكتەپ

1959 - يىلى قۇرۇلغان ، ئاپتونوم رايونىمىزدىكى بالدۇر قۇرۇلغان تېببىي مەكتەپلەرنىڭ بىرى . 1961 - يىلى ئاپتونوم رايونلۇق سەھىيە نازارىتى ھۆججەت چۈشۈرۈپ ، مەكتەپنى ئاپتونوم رايون بىلەن دۆلەت سەھىيە مىنىستىرلىقىنى بىۋاستە باغلاپ تۇرىدىغان مەكتەپ دەپ بېكىتكەن ، كەسپىي جەھەتتە سەھىيە مىنىستىرلىقى ماۋارىپ بۆلۈمى رەھبەرلىك قىلىدۇ . 1986 - يىلى مەكتەپ ئاپتونوم رايونلۇق سەھىيە

شىخەنزە شەھەرلىك تېببىي مەكتەپ

ئەسلى ئاساسى شىنجاڭ ھەربىي رايونى ئىشلەپچىقىرىش قۇرۇلۇش بىڭتۇەنى يېزا ئىگىلىك 8 -دىۋىزىيە تېببىي مەكتىپى بولۇپ ، 1958-يىلى 9 - ئاينىڭ 23 - كۈنى شياۋلىجۇاڭدىكى يېزا ئىگىلىك 8 - دىۋىزىيە دوختۇرخانىسىدا قۇرۇلغان . مەكتەپنىڭ ئوقۇتۇش ، باشقۇرۇش ، تۈرمۇش ئىشلىرىنى دېگۈدەك دوختۇرخانا ۋاكالىتەن باشقۇرغان . قۇرۇلغاندا قوبۇل قىلغان ئوقۇغۇچى سانى 88 نەپەر بولۇپ ، دوختۇرلۇق ۋە سىستېرالقتىن ئىبارەت ئىككى كەسىپ تەسىس قىلغان . 1960 - يىلى مەكتەپ دىۋىزىيە دوختۇرخانىسى بىلەن بىللە مۇساۋەن باشقۇرۇش ئورنىغا كۆچكەن . شۇ يىلى قوبۇل قىلغان دوختۇرلۇق سىنىپ ئوقۇغۇچىسى 40 نەپەر ، سىستېرالىق سىنىپ ئوقۇغۇچىسى 50 نەپەر بولۇپ ، ئوقۇش تۈزۈمى 2 يىللىق ئىدى . 1961 - يىلى دوختۇرخانىغا ئەگىشىپ ، شىخەنزە 13-رايونغا كۆچۈرۈلگەن . 8- ئايدا شاڭخەيلىك چېگرا رايونغا يارىدەم بەرگۈچى ياشلاردىن 98نى قوبۇل قىلىپ ، دوختۇرلۇق ، سىستېرالىق كەسىپى تەسىس قىلغان ، ئوقۇش تۈزۈمى 3 يىل بولغان . 1968- يىلى 8 - ئايدا مەكتەپ تاقىۋېتىلگەن . كۆپ قېتىم ئوقۇغۇچىلار يېزا ئىگىلىك مەيدانلىرىغا ئەمگەككە چۈشۈرۈلگەن . ئوقۇتقۇچى ، ئىشچى - خىزمەتچىلەر يېزا ئىگىلىك 8 - دىۋىزىيىسى دوختۇرخانىسىنىڭ باشقۇرۇشىغا تەۋە بولغان . 1975 - يىلى 8 - ئايدا مەكتەپ قايتىدىن قۇرۇلۇپ ، شىخەنزە رايونلۇق سەھىيە مەكتىپى دېيىلىپ ، رايونلۇق سەھىيە ئىدارىسىنىڭ رەھبەرلىكىگە تەۋە بولغان . رايونلۇق دوختۇرخانا كونكرېت باشقۇرغان ، 1979 - يىلى مەكتەپ ئورنى 13 — رايون دوختۇرخانىسىنىڭ شەرقىگە يېكىتىلگەن ، ئۇنىڭ ئىچىدە ئىلمىي باشقارما ، ئىشخانا ، ئارقا سەپ گۇرۇپپىسى ، مالىيە ئىشخانىسى قاتارلىق ئاپپاراتلار تەسىس قىلىنغان . 1985- يىلى مەكتەپ نامى شىخەنزە تېببىي مەكتىپىگە ئۆزگەرتىلىپ ، دوختۇرخانىدىن ئايرىلىپ چىقىپ ، مۇستەقىل پولىك دەرىجىلىك ئورۇن بولۇپ ، سىستېرالىق ، دوختۇرلۇق ، ئاممىۋى تېببىي كەسىپلى قاتارلىقلارنى تەسىس قىلغان . 1987 - يىلى ئاپتونوم رايون تەرىپىدىن مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىدىكى ئىلغار ئورۇن دېگەن نامغا ئېرىشكەن . 1993 - يىلى ئاپتونوم رايونلۇق ئوتتۇرا تېخنىكوم تېببىي مەكتىپى مەكتەپ باشقۇرۇش سەۋىيىسى ئۆلچىمىدىن ئۆتكەن . تەسىس قىلىنغان كەسىپلەردىن سىستېرالىق ، دوختۇرلۇق ، دورىگەرلىك ، لابوراتورىيە قاتارلىقلار بار . 1999 - يىلدىكى رەسمىي ئوقۇتقۇچى 46 (ئالى لېكتور 14 ، ئوتتۇرا دەرىجىلىك لېكتور 40 ، يارىدەمچى لېكتور 6) نەپەر . ئوقۇغۇچى سانى 1781 نەپەر . مەكتەپنىڭ ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 31005m² . قۇرۇلۇش كۆلىمى 12461m² ، تەجرىبىخانىدىن 22سى بار . ساقلىنىۋاتقان كىتاب 38000 پارچە . مەكتەپ قۇرۇلغاندىن بۇيان 5479 نەپەر ئوقۇغۇچى تەربىيىلىگەن .

مەكتەپ ئادرېسى : شىخەنزە شەھىرى .

پوچتا نومۇرى : 832000 . تېلېفون : 2012949 (0993)

ھەربىر پسخىكسى ، ھەربىر ساغلاملىقى قاتارلىقلار تەسىس قىلىنغان . تەتقىقاتچىلار كەسپىي دەرسلىرىدىن : يېنىك ئاتلېتىكا ، ۋاسكېتبول ، ۋالىبول ، پوتبول ، گىمناستىكا ، چاڭباشچىلىق ، تېز سۈرئەتتە مۇز تېيىلىش قاتارلىقلار تەسىس قىلىنغان . مەكتەپ قۇرۇلغاندىن بۇيان ئازادلىق ئارمىيە كوماندىسى ، ئاپتونوم رايونلۇق كەسپىي كوماندا ، ئالىي مەكتەپ يۇقىرى سەۋىيىدىكى تەتقىقاتچىلار بىلەن 42 نەپەر تەنھەربىكەتچى تەربىيىلەپ بەرگەن . مەملىكەتلىك ياش - ئۆسمۈرلەر مۇسابىقىسىدە 7 ئالتۇن مېدال ، 6 كۈمۈش مېدال ، 6 مىس مېدالغا ئېرىشكەن .

مەكتەپ ئادرېسى : سانجى شەھىرى شەرقى مەدەنىيەت يولى .

پوچتا نومۇرى : 831100 . تېلېفون : 2335495 (0994)

قاراماي تېببىي مەكتەپ

1977 - يىلىدىن باشلاپ قۇرۇلۇپ ، 1978 - يىلى 1 - باشلانغۇچ مەكتەپ ، ئىشچى — خىزمەتچىلەر دوختۇرخانىسى ۋە قىسىم گازارمىسى قاتارلىق جايلاردا قۇرۇلغان . 1980- يىلى 10 - ئايدا قاراماي تارىم يولى شىمالىي رايونى 102 - نومۇرغا (ھازىرقى ئورنىغا) كۆچۈرۈلگەن . 1986 - يىلى 9 - ئايدا شۆبە دوختۇرخانا قۇرغان . 1994 - يىلى شۆبە دوختۇرخانا ئايرىلىپ چىققان . بۇ مەكتەپ جۇڭگو نېفىت تەبىئىي گاز باش شىركىتىنىڭ 4 كەسپىي تېببىي مەكتەپلىرىنىڭ بىرى بولۇپ ، شىنجاڭ نېفىت باشقۇرۇش ئىدارىسىغا تەۋە . ئوقۇتۇش خەنزۇ تىلىدا ئېلىپ بېرىلىدۇ ، دوختۇرلۇق ، سېستېرا ، لابوراتورىيە ، تۇغۇت ، دورىگەرلىك ، ئالىي سېستېرالىق ، ئانا - بالىلار ساھەسىدە ، مىدىتسىنا بوغالتىرلىقى قاتارلىق كەسپىلەرنى تەسىس قىلغان . 1985 - يىلى 4 - ھەربى مىدىتسىنا ئۇنىۋېرسىتېتى بىلەن ھەمكارلىشىپ سېستېرالىق مەخسۇس كۇرس سىنىپى ئاچقان . 1997 - يىلى داچىڭ ئىشچى - خىزمەتچىلەر دوختۇرخانىسى بىلەن ھەمكارلىشىپ ، داۋالاش مەخسۇس كۇرسى سىنىپىغا ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلغان . ئوقۇغۇچىلارنىڭ مەخسۇس كۇرستىن تولۇق كۇرسقا ئۆرلەش خىزمىتىنى باشلانغان . مەكتەپنىڭ ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 25600m² ، ئوقۇتۇش ئەسلىھەلىرى 11400m² بولۇپ ، ئوقۇتۇش بىناسى ، تەجرىبە بىناسى ، كۇتۇپخانا ئۇنىۋېرسال بىناسى قاتارلىق 10 نەچچە يۈرۈش قۇرۇلۇشى بار . كۇتۇپخانىدا ساقلىنىۋاتقان كىتاب 6 تۈمەن پارچە . مەكتەپ قۇرۇلغاندىن بۇيان 2040 دىن ئارتۇق كەسپىي خادىم تەربىيىلىگەن . 1999 - يىلدىكى رەسمىي ئوقۇتقۇچى 38 نەپەر ، بۇنىڭ ئىچىدە ئالىي لېكتور 8 نەپەر ، لېكتور 12 نەپەر . مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچى سانى 591 نەپەر .

مەكتەپ ئادرېسى : قاراماي شەھىرى تارىم يولى شىمالىي بۆلەك 102 - نومۇر .

پوچتا نومۇرى : 834000 . تېلېفون : 6887869 (0990)

ئىگىلىك مەكتىپى ، تېخنىك ئىشچىلار مەكتىپى ، تېببىيمەكتەپ قاتارلىق3 ۋىلايەتلىك كەسپىي ئوتتۇرا تېخنىكوم مەكتەپلەرنى بىرلەشتۈرۈپ ، ۋىلايەتلىك كەسپىي تېخنىكا ماۋارىپى تەربىيىلەش مەركىزى قۇرۇپ ، ئۇچ مەكتەپنىڭ پارتىيە ، مەمۇرىي ۋە ئوقۇتۇش خىزمىتىنىڭ ئەمەلىيلىشىگە بىر تۇتاش رەھبەرلىك قىلىش ۋە باشقۇرۇش ئېلىپ بېرىشنى قارار قىلغان . تۇرپان ۋىلايەتلىك يېزا ئىگىلىك مەكتىپىنىڭ ئورنىمۇ ئەسلىدىكى تۇرپان ۋىلايەتلىك تېخنىكا ئىشچىلار مەكتىپىنىڭ ئورنىغا كۆچۈرۈلگەن . ئىگىلىگەن يەر مەيدانى 11673m² بولۇپ ، ئوقۇتۇش رايونى قۇرۇلۇش كۆلىمى 1077m² ، ئوقۇتۇش شەكلى دۆلەت پىلانىدىكى ئوتتۇرا تېخنىكوم ئوقۇغۇچىلىرىنى قوبۇل قىلىش ۋە تەربىيىلەش ، شۇنىڭ بىلەن بىرگە چوڭلار كەسپىي ، ئوقۇش تارىخى ماۋارىپى ۋە يېزا كادىرلىرىنى تەربىيىلەشنى ئۈستىگە ئالغان . ئوقۇتۇشتا ئۇيغۇر تىلى قوللىنىدۇ . باغۋەنچىلىك ، ئۈزۈملۈك ئاسراش ، چارۋىچىلىق ، دېھقانچىلىق ، يېزا ئىگىلىك ئوقۇتقۇچىلىرىنى تەربىيىلەش قاتارلىق كەسپىلەر يولغا قويۇلغان . شۇنىڭ بىلەن بىرگە ، ئامۇت يېتىشتۇرۇش ، مېۋىلىك كۆچەتلەرنى يېتىشتۇرۇش ، دېھقانچىلىق زىرائەتلەرنى يېتىشتۇرۇش قاتارلىق قىسقا مۇددەتلىك كۇرسلارنى ئاچقان . مەكتەپ شتاتى 31 . 1999 - يىلدىكى رەسمىي ئوقۇتقۇچى 19 نەپەر . ئوقۇغۇچى سانى 237 نەپەر .

مەكتەپ ئادرېسى : تۇرپان شەھەر يېڭى بېكەت .

پوچتا نومۇرى : 838000 . تېلېفون نومۇرى : 8352650 (0995)

تۇرپان ۋىلايەتلىك تېببىي مەكتەپ

1976 - يىلى 7 - ئايدا تۇرپان شەھەر يېڭى بېكەتتە قۇرۇلغان . 1981 - يىلى كۇمسۇمۇل 5 - كەنتكە يۆتكەلگەن . 1983 - يىلى كۇرس ، يېزا بازار دوختۇرخانا باشلىقلىرىنىڭ ئۆگىنىش سىنىپى ۋە يېزا كەنت دوختۇرلىرىنىڭ بىلىم ئاشۇرۇش سىنىپلىرى ئېچىلغان . 1987 - يىلى ناھىيە دەرىجىلىك ئورۇن ھەم ۋىلايەتلىك ئامبولاتورىيىگە تەۋە تېببىي مەكتەپ قىلىپ بېكىتىلىپ ، ۋىلايەتلىك تېببىي مەكتەپ شۆبە دوختۇرخانىسى دېيىلگەن . 1989 - يىلى مەكتەپ پارتىيە كومىتېتى قۇرۇلغان . 1993 - يىلى ئاپتونوم رايونلۇق ماۋارىپ كومىتېتى ، سەھىيە نازارىتى تەشكىللىگەن 19 تېببىي مەكتەپنىڭ ئوقۇتۇش سەۋىيىسىنى باھالىشىدىن ئۆتكەن . 1998 - يىلى ئاپتونوم رايونلۇق مەدەنىيەتلىك ئورۇن دەپ باھالانغان ، بۇ مەكتەپ دۆلەت خادىملىرىنى كومپيۇتېر بىلەن تەربىيىلەش نۇقتىسى قىلىپ بېكىتىلگەن ۋە ئاپتونوم رايون بويىچە كومپيۇتېر خادىملىرىنى تەربىيىلەش سالاھىيىتىگە ئىگە ئورۇن . 1999 - يىلى 4 - ئايدا ، ۋىلايەتلىك يېزا ئىگىلىك مەكتىپى ، تېخنىكا ئىشچىلار مەكتىپى بىلەن بىرلەشتۈرۈلۈپ ، ۋىلايەتلىك كەسپىي ماۋارىپ مەركىزى بولۇپ قۇرۇلغان . ئىگىلىگەن يەر مەيدانى 29470m² . ئوقۇتۇش رايونى قۇرۇلۇش كۆلىمى 2840m² . ئوقۇتۇشتا خەنزۇ تىلى قوللىنىلىدۇ ، دوختۇرلۇق ، سىستېرالىق ، تۇغۇت دوختۇرى ، لابوراتورىيە ، ئانا - بالىلار دوختۇرلۇقى ،

شىخەنزە ئۇنىۋېرسىتېتى تېببىي ئىنستىتۇت سىستېرالار مەكتىپى

ئىلگىرى بىكتۇەن 2 - دوختۇرخانا سىستېرالار مەكتىپى دەپ ئاتىلاتتى . شىخەنزە تېببىي ئىنستىتۇتى سىستېرالار مەكتىپى 1953 - يىلى شىخەنزە شەھىرىدە قۇرۇلغان . 1996 - يىلى 7 - ئايدا شىخەنزە ئۇنىۋېرسىتېتى قۇرۇلغاندىن كېيىن ، شىخەنزە ئۇنىۋېرسىتېتى تېببىي ئىنستىتۇت سىستېرالار مەكتىپى دەپ ئۆزگەرتىلگەن . بىكتۇەن ماۋارىپ كومىتېتىنىڭ تەۋەلىكىدە بولغان . ئوقۇتۇشتا خەنزۇ تىلى قوللىنىلىپ ، ئاساسى دەرسلەرنى شىخەنزە ئۇنىۋېرسىتېتى تېببىي ئىنستىتۇتى ئۆز ئۈستىگە ئالغان ، كلىنىكا دەرسلەرنى بولسا شىخەنزە ئۇنىۋېرسىتېتى تېببىي ئىنستىتۇتى 1 - شۆبە دوختۇرخانىسى ئۆز ئۈستىگە ئالغان . مەكتەپ شتاتى 30 . ھازىر بار بولغان رەسمىي ئوقۇتقۇچى 12 (ئالىي لېكتور 4 ، لېكتور 5 ، يارەمچى لېكتور 13) نەپەر . مەكتەپتە بار ئوقۇغۇچى 870 نەپەر . 2000 - يىلى كۈزدە ، مەكتەپنىڭ ئوقۇتۇش قۇرۇلمىسىدا ئەمەلىي تەڭشەش ئېلىپ بېرىلىپ ، ئىلگىرىكى پەقەتلا ئوتتۇرا تېخنىكوم سىستېرالىرىنى تەربىيىلەش ئوقۇتۇشىغا ئۇنىۋېرسىتېتنىڭ ھاۋالىسىدىكى كەسپىي ماۋارىپ سىستېرالىقى ۋە كلىنىكا مىدىتسىنادىن ئىبارەت ئىككى كەسىپ قوشۇلغان ، شۇنداقلا ئاپتونوم رايونلۇق سەھىيە نازارىتى ، بىكتۇەن ماۋارىپ كومىتېتى تەشكىللىگەن ئوتتۇرا دەرىجىلىك تېببىي مەكتەپلەرنىڭ ئاساسى كەسىپلەرنى باھالىشىدىن ئۆتكەن . مەكتەپنىڭ ئىگىلىگەن يەر مەيدانى 21000m² . مەكتەپ قۇرۇلۇش كۆلىمى 8064m² .

مەكتەپ ئادرېسى : شىخەنزە شەھىرى

پوچتا نومۇرى : 832000 . تېلېفون نومۇرى : 2850533 (0993)

تۇرپان ۋىلايەتلىك يېزا ئىگىلىك مەكتىپى

1958 - يىلى قۇرۇلغان بولۇپ ، ئەسلىدىكى ئورنى تۇرپان ئۇرۇقچىلىق مەيدانىدا ئىدى (تۇرپاننىڭ ئەسلىدىكى پاختا ئىشلەپچىقىرىش پونكىتى) . مەكتەپ نامى تۇرپان پاختىچىلىق مەكتىپى ئىدى . ئاپتونوم رايونلۇق يېزا ئىگىلىك نازارىتىنىڭ بىۋاستە باشقۇرۇشىدا بولغان ، كېيىن تۇرپان يېزا ئىگىلىك مەكتىپى قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . 1975 - يىلى تۇرپان ۋىلايىتىنىڭ باشقۇرۇشىغا ئۆتكۈزۈپ بېرىلىپ ، تۇرپان ۋىلايەتلىك 7 - ماي ئۇنىۋېرسىتېتى قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . شۇنىڭدىن كېيىن بىر نەچچە قېتىم نام ئۆزگەرتكەن . 1984 - يىلى مەكتەپ ئورنى تۇرپان شەھەر يېڭى بېكەن ئىدىقۇت يولى 62 - نومۇر (تۇرپان ۋىلايەتلىك پارتىيە مەكتىپىنىڭ ھازىرقى ئادرېسى) بولغان . 1988 - يىلى ۋىلايەتلىك پارتىيە مەكتىپى بىلەن بىرلەشتۇرۇلگەن . 1993 - يىلى قايتىدىن ئايرىلىپ مۇستەقىل مەكتەپ بولۇپ ، تۇرپان ۋىلايەتلىك يېزا ئىگىلىك مەكتىپى ئەسلىگە كەلتۇرۇلگەن . 1998 - يىلى شىنجاڭ يېزا ئىگىلىك ئۇنىۋېرسىتېتى بىلەن بىرلىكتە بىر يىللىق ئالىي تېخنىكوم سىنىپى ئاچقان . 1999 - يىلى 4 - ئاينىڭ 26 - كۈنى ، تۇرپان ۋىلايەتلىك پارتكوم بىلەن مەمۇرىي مەھكىمە تۇرپان ۋىلايەتلىك يېزا

ئورۇن» ، «مەملىكەتلىك تازىلىقتا ئىلغار ئورۇن» دېگەن ناملارغا ئېرىشكەن . كۆپ قېتىم ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى تەرىپىدىن تەقدىرلەنگەن . بۇ مەكتەپ يەنە ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك مەدەنىيەتلىك ئورۇن . مەكتەپ قۇرۇلغاندىن كېيىن 6000 نەپەردىن كۆپ ئوقۇغۇچى تەربىيىلەنگەن ۋە ئوقۇش پۈتتۈرگەن . مەكتەپ شتاتى 188 . 1999 - يىلدىكى ئوقۇتقۇچى 100 نەپەر (ئالىي دەرىجىلىك ئۇنۋانى بارلار 16 نەپەر . ئوتتۇرا دەرىجىلىك ئۇنۋانى بارلار 50 نەپەر . تۆۋەن دەرىجىلىك ئۇنۋانى بارلار 26 نەپەر) . ئوقۇغۇچى 950 نەپەر .

مەكتەپ ئادرېسى : قۇمۇل شەھەرلىك 1 - ئاۋغۇست يولى 12 - نومۇر .

پوچتا نومۇرى : 839000 . تېلېفون نومۇرى : 2310657 (0902)

قۇمۇل ۋىلايەتلىك تېببىي مەكتەپ

1959 - يىلى 4 - ئايدا قۇرۇلغان بولۇپ ، دەسلەپتە قۇمۇل ۋىلايەتلىك خەلق دوختۇرخانىسىنىڭ تەۋەلىكىدىكى تېببىي مەكتەپ ئىدى . 1961 - يىلى 7 - ئايدا قۇمۇل ۋىلايەتلىك تېببىي مەكتەپ قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . 1962 - يىلى تاقىۋېتىلگەن . 1973 - يىلى 9 - ئايدا ئوقۇتۇش قايتا يولغا قويۇلۇپ ، يەنىلا قۇمۇل ۋىلايەتلىك دوختۇرخانا تەۋەلىكىدە بولغان . 1976 - يىلى 12 - ئايدا ، مەكتەپ مۇستەقىل شتاتقا ئىگە بۇلۇم دەرىجىلىك ئوقۇتۇش ئورنى قىلىنىپ ، قۇمۇل ۋىلايەتلىك تېببىي مەكتەپ دەپ ئاتالغان . 1986 - يىلى 4 - ئايدا بۇلۇم دەرىجىلىكدىن ناھىيە دەرىجىلىككە ئۆستۈرۈلگەن . شۇ يىلى ئاپتونوم رايون تەرىپىدىن قۇمۇل ۋىلايەتلىك تېببىي ئىشچى - خىزمەتچىلەر مەكتىپى قۇرۇلغان ھەم تېببىي مەكتەپ بىلەن بىرلەشتۈرۈلۈپ ، ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش تۈزۈلمىسى ، ئوقۇتۇش تۈزۈلمىسى ، كەسىپ تەسىس قىلىش قاتارلىق جەھەتلەردە بىرقەدەر چوڭ بولغان ئىسلاھاتلار ۋە تەرەققىياتلار بولغان ، ئوقۇش مۇددىتى 2 يىلدىن 3 يىلغا ئۆزگەرتىلىپ ، ئىلگىرى - كېيىن بولۇپ دوختۇرلۇق ، سىستېرالىق ، تۇغۇت دوختۇرى ، ئانا - بالىلار دوختۇرى ، جۇڭيېچە داۋالاش ، لابوراتۇرىيە قاتارلىق 8 كەسىپ يولغا قويۇلغان . ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئوتتۇرا تېخنىكومىدا دوختۇرلۇق ، سىستېرالىق ، دورىگەرلىك قاتارلىق 3 كەسىپ ئېچىلغان . 1992 - يىلى ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتى تەشكىللىگەن ئوتتۇرا تېخنىكوم مائارىپى شارائىتىنى باھالاشتىن ئۆتكەن . مەكتەپ قۇرۇلغاندىن بۇيان ھەرخىل ئوتتۇرا تېخنىكوم تېببىي خادىملاردىن 2200 ئادەم تەربىيىلىگەن .

مەكتەپ ئادرېسى : قۇمۇل شەھىرى

پوچتا نومۇرى : 839000 . تېلېفون : 2231204 (0902)

قۇمۇل ۋىلايەتلىك يېزا ئىگىلىك مەكتىپى

1959 - يىلى 10 - ئايدا قۇمۇل ۋىلايەتلىك راكىتا دېھقانچىلىق مەيدانىدا قۇرۇلغان

يېزا كەنت دوختۇرلۇقى قاتارلىق 6 كەسپنى يولغا قويغان ھەمدە شىنجاڭ تېببىي ئۇنىۋېرسىتېتى بىلەن بىر يىللىق ئالىي تېخنىكوم سىنىپى ئاچقان . مەكتەپ شتاتى 56 1999 - يىلدىكى رەسمىي ئوقۇتقۇچى 48 نەپەر (ئالىي لېكتور 5 . ئادەتتىكى لېكتور 19) ، ئوقۇغۇچى سانى 471 نەپەر . مەكتەپ قۇرۇلۇپ جەمئىي 2365 نەپەر ئوقۇغۇچى تەربىيىلەنگەن ۋە ئوقۇش پۈتتۈرگەن .

مەكتەپ ئادرېسى : تۇرپان شەھەر يېڭى بېكەت .

پوچتا نومۇرى : 838000 . تېلېفون نومۇرى : 8552650 (0995)

قۇمۇل ۋىلايەتلىك سانائەت مەكتىپى

1997 - يىلى 1 - ئايدا ئەسلىدىكى ۋىلايەتلىك تېخنىكا ئىشچىلار مەكتىپىنى ئاساس قىلىپ قۇرۇلغان . قۇمۇل تېخنىكا ئىشچىلار مەكتىپى بىلەن ئىككى ۋېۋىسكا بىر يۇرۇش رەھبەرلىك بەنزىسى بولۇشتەك باشقۇرۇش تۈزۈلمىسى يولغا قويۇلغان . قۇمۇل تېخنىك ئىشچىلار مەكتىپى 1975 - يىلى قۇرۇلغان . 1994 - يىلى ئۆلكە دەرىجىلىك نۇقتىلىق تېخنىكا ئىشچىلار مەكتىپى قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . 1996 - يىلى مەملىكەت دەرىجىلىك نۇقتىلىق تېخنىكا ئىشچىلار مەكتىپى دەپ ئۆزگەرتىلگەن . شۇ يىلى يەنە دۆلەتلىك ئەمگەك مىنىستىرلىقى تەرىپىدىن ئاپتونوم رايون بويىچە تۇنجى تۈركۈم دۆلەتلىك ئۇنىۋېرسال كەسپىي تەربىيىلەش بازىسىنىڭ سىناق ئورنى قىلىپ بەلگىلەنگەن . 1997 - يىلىنىڭ ئاخىرى قۇمۇل ۋىلايىتى ئوتتۇرا دەرىجىلىك كەسپىي مەكتەپلەرنىڭ قۇرۇلمىسىغا ئۆزگەرتىش ئېلىپ بېرىپ ، ئەسلىدىكى ۋىلايەتلىك مالىيە سودا مەكتىپى ، سودا مەكتىپى ، ئىگىلىك باشقۇرۇش كادىرلار تەربىيىلەش مەركىزى قاتارلىقلار ۋىلايەتلىك سانائەت مەكتىپى ، تېخنىكا ئىشچىلار مەكتىپىگە قوشۇۋېتىلىپ ، بىر تۇتاش باشقۇرۇش يولغا قويۇلغان . بۇ مەكتەپ ناھىيە دەرىجىلىك ئورۇن بولۇپ ، پارتىيە ، مەمۇرىي ، ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى ، ئىتتىپاق تەشكىلىي قاتارلىق تەشكىلى ئاپپاراتلىرى تولۇق . ئىگىلىگەن يەر مەيدانى 106560m² . ئوقۇتۇش رايونى قۇرۇلۇش كۆلىمى 3699m² ، ئوقۇتۇشتا خەنزۇ تىلى ، ئۇيغۇر تىلى قوللىنىلىدۇ . 15 كەسىپ يولغا قويۇلغان . بۇ مەكتەپتە كومپيۇتېر ، تىل ، ئېلېكترلەشكەن ماشىنا ، مودېل ، چېرتىيوژ سىزىش قاتارلىق كەسىپلەر ئۆچۈن مەخسۇس دەرسخانا ۋە مانتيورلۇق ، ئېلېكترۇن ، خىمىيە سانائەت ، سېلىسارلىق قاتارلىق تەجرىبىخانا ، پراكتىكا مەيدانى ، ئاشپەزلىك ، سودا ، ماشىنا رېمونت قىلىش قاتارلىق ئاساسى ئىقتىدارىنى يېتىلدۈرىدىغان دەرسخانا ۋە ماشىنا ھەيدەش مەشق مەيدانى بار . ئوقۇتۇش ئەسلىھەلىرى ئوقۇتۇش ئېھتىياجىنى قاندۇرالايدۇ . مەكتەپتە يەنە دېھقانچىلىق مەيدانى قاتارلىق ئىقتىسادىي گەۋدىلەر بار . ئىلگىرى - كېيىن بولۇپ ، «مەملىكەتلىك مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىدىكى ئىلغار كوللېكتىپ» ، «مەملىكەتلىك كەسپىي تېخنىكا ماھارىتىدىكى ئىلغار ئورۇن» ، «مەملىكەتلىك تىرىشچانلىق بىلەن ئىشلەش ، ئىقتىسادچانلىق بىلەن ئوقۇشتىكى ئىلغار

بايىنغولىن ئوبلاستلىق تېببىي مەكتەپ

1959 - يىلى 8 - ئايدا قاراشەھەر ناھىيىسىدە قۇرۇلغان . 1962 - يىلىنىڭ كېيىنكى يېرىمىدا تاقىۋېتىلگەن . 1975 - يىلى 11 - ئايدا كورلا شەھىرىدە قايتا ئېچىلغان . ئىگىلىگەن يەر مەيدانى 8971m² . ئوقۇتۇش رايونى قۇرۇلۇش كۆلىمى 5396m² . بۇ مەكتەپ بايىنغولىن ئوبلاستىدىكى بىردىنبىر پۈتۈن كۆنلۈك ئوقۇتۇش تۈزۈمىدىكى ئوتتۇرا دەرىجىلىك كەسپىي مەكتەپ بولۇپ ، بايىنغولىن ئوبلاستلىق سەھىيە ئىدارىسىنىڭ باشقۇرۇشىغا تەۋە . ئوقۇتۇشتا خەنزۇ تىلى قوللىنىلىدۇ . دوختۇرلۇق ، سىستېرالىق ، تۇغۇت دوختۇرى ، ئانا - بالىلار دوختۇرى ، جۇڭىيچە داۋالاش ، ئاممىۋى سەھىيە دوختۇرى ، دورىگەرلىك ، پىلانلىق تۇغۇت قاتارلىق كەسپىلەر ئېچىلغان . ئىلگىرى - كېيىن بولۇپ شىنجاڭ تېببىي ئۇنىۋېرسىتېتى ، ئۇرۇمچى كەسپىي ئۇنىۋېرسىتېتى بىلەن بىرلىكتە رەسمىي كۇرس سىنىپى ئاچقان . 1992 - يىلى ۋە 1993 - يىلى ئىككى قېتىم ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتى تەشكىللىگەن ئوقۇتۇشنى باھالاشتىن ئۆتكەن . مەكتەپ شتاتى 107 . 1999 - يىلدىكى ئوقۇتقۇچى 43 نەپەر . (ئالىي دەرىجىلىك ئۇنۋانى بارلار 8 نەپەر . ئوتتۇرا دەرىجىلىك ئۇنۋانى بارلار 28 نەپەر) . ئوقۇغۇچى 1417 . مەكتەپ قۇرۇلغاندىن بېرى جەمئىي 3414 نەپەر ئوقۇغۇچى تەربىيىلىگەن .

مەكتەپ ئادرېسى : كورلا شەھىرى ، پوچتا نومۇرى : 841000 . تېلېفون : 2076200 (0996)

بۆرتالا ئاپتونوم ئوبلاستلىق تېببىي مەكتەپ

1960 - يىلى 2 - ئايدا ئاپتونوم رايونلۇق تېببىي نازارىتىنىڭ تەستىقلىشى بىلەن بورتالا ئاپتونوم ئوبلاستلىق خەلق دوختۇرخانىسىنىڭ قارمىقىدا قۇرۇلغان ، سىستېرالار سىنىپىدىن بىرنى ئاچقان ، 1962 - يىلى 8 - ئايدا ئوقۇغۇچىلار ئوقۇش پۈتتۈرگەندىن كېيىن مەكتەپ ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىشتىن توختاپ تاقالغان . 1972 - يىلى 11 - ئايدا مەكتەپ قايتا ئېچىلغان . 1987 - يىلى مۇئاۋىن ناھىيە دەرىجىلىككە ئۆستۈرۈلگەن . مەكتەپ ئىلمىي بۆلۈم ، ئوقۇغۇچىلار ئۆيۈشمىسى ، مەكتەپ ئىشخانىسى ۋە خوجىلىق بۆلۈمىدىن ئىبارەت 4 ئورگان تەسىس قىلىنغان . 1999 - يىلى 2 - ئايدا شىنجاڭ تېببىي ئۇنىۋېرسىتېتى بىلەن بىرلىكتە بىرىنچى قېتىم سىستېرالىق مەخسۇس كۇرس كەسپىي گۇۋاھنامە سىنىپى ئاچقان .

مەكتەپ ئادرېسى : بورتالا شەھىرى ، پوچتا نومۇرى : 833400 . تېلېفون نومۇرى : 2311625 (0909)

قىزىلسۇ قىرغىز ئوبلاستلىق تېببىي مەكتەپ

1960 - يىلى ئاتۇش شەھىرىنىڭ بەخت يولىدا قۇرۇلغان . 1962 - يىلى يەرلىك

بولۇپ ، ئاپتونوم رايونلۇق يېزا ئىگىلىك نازارىتىنىڭ باشقۇرۇشىدا بولغان . مەكتەپ قۇرۇلۇپ دەسلەپتە ئىلمى بۆلۈم ۋە خوجىلىق بۆلۈمىدىن ئىبارەت 2 بۆلۈم ۋە كەسپىي دەرسلەر كافېدىراسى ، ئادەتتىكى مەدەنىيەت دەرسلىرى كافېدىراسى تەسىس قىلىنغان . 20 دىن ئارتۇق ئوقۇتقۇچىسى بار . تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرى سانى ئاز ، ئۇنىڭ ئۈستىگە ئاپتونوم رايوندىكى ئوتتۇرا تېخنىكوم مەكتەپلىرى قوبۇل قىلىپ كەتكەنلىكى ئۈچۈن دېھقانچىلىق مەكتېپىگە قوبۇل قىلغان ئوقۇغۇچىلارنىڭ كۆپىنچىسى باشلانغۇچنى پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچىلار بولۇپ ، خەنزۇ ئوقۇغۇچىلار 4 يىل ، مىللىي ئوقۇغۇچىلار 5 يىل ئوقۇيدۇ . 1960 - ، 1961 - يىللىرى كومبايىن شوپۇرى تەربىيىلەش سىنىپى ، تراكتور شوپۇرى تەربىيىلەش سىنىپى تەسىس قىلىپ ، بەلگىلىك دەرىجىدە شۇ جايدىكى دېھقانچىلىق ماشىنىلىرى تېخنىكا خادىملىرىنىڭ كەمچىل بولۇشتەك قىيىن مەسىلىسىنى ھەل قىلدى . 1962 - يىلى 6 - ئايدا ، ئاپتونوم رايون قۇمۇل يېزا ئىگىلىك مەكتېپىنى تاقاشنى قارار قىلغان . ئوقۇغۇچىلاردىن 2 يىللىق يېزا ئىگىلىك تېخنىك ئىشچىلارنى تەربىيىلەش سىنىپىنى پۈتتۈرگەن 32 نەپەر ئوقۇغۇچىدىن باشقا ، سىنىپتىكى بىر قىسىم ئۆگىنىشى ياخشى ئوقۇغۇچىلار ۋىلايەتلىك مالىيە سودا كادىرلارنى تەربىيىلەش سىنىپىغا يۆتكىلىپ ، بوغالتىرلىق كەسپىنى ئۆگىنىشنى داۋاملاشتۇرغان . باشقا ئوقۇغۇچىلار ئەسلىدىكى ئىدارىسىگە ياكى يېزىسىغا قايتۇرۇۋېتىلگەن . مەكتەپنىڭ ماتېرىيال سايمانلىرىنىڭ بىر قىسمى ئاپتونوم رايونلۇق يېزا ئىگىلىك مەكتېپىگە تاپشۇرۇپ بېرىلگەن . يەنە بىر قىسمى قۇمۇل ۋىلايەتلىك بوغالتىرلىقى تەربىيىلەش سىنىپىغا تاپشۇرۇپ بېرىلگەن . مەكتەپ ئەسلىھەلىرى ۋىلايەتلىك راكېتا دېھقانچىلىق مەيدانىنىڭ ۋاكالىتەن باشقۇرۇشىغا تاپشۇرۇپ بېرىلگەن . 1979 - يىلى 11 - ئايدا ئاپتونوم رايون قۇمۇل يېزا ئىگىلىك مەكتېپىنى ئەسلىگە كەلتۈرۈشنى تەستىقلىغان ، ئاپتونوم رايونلۇق يېزا ئىگىلىك نازارىتىنىڭ قارارى بىلەن دېھقانچىلىق بىلەن مال دوختۇرلۇقتىن ئىبارەت ئىككى كەسپنى ئاچقان . كېيىن يېزا ئىقتىسادىي كەسپى قوشۇلغان . 1988 - يىلدىن كېيىن يەنە باغۋەنچىلىك كەسپىنى ئاچتى . 1997 - يىلى 8 - ئايدا قۇمۇل يېزا ئىگىلىك مەكتېپى بىلەن قۇمۇل دېھقانچىلىق ماشىنىلىرى مەكتېپى ، دېھقانچىلىق رادىئو مەكتېپى بىرلەشتۈرۈلگەن . مەكتەپ نامى يەنىلا قۇمۇل يېزا ئىگىلىك مەكتېپى بولغان . مەكتەپتە ئۆسۈملۈك ئاسراش ، باغۋەنچىلىك باقمىچىلىق ، ماشىنىسازلىق قاتارلىق 20گە يېقىن كەسىپ ئېچىلغان . ئىگىلىگەن يەر مەيدانى 439846m² ، مەكتەپ قۇرۇلۇش كۆلىمى 110265m² ، دېھقانچىلىق ، مىكرو جانلىقلار ، كومپيۇتېر ، پارازىت قۇرت ، ئۆسۈملۈك فىزىئولوگىيىسى قاتارلىق 4 تەجرىبىخانا قۇرۇلغان . مەكتەپ شتاتى 208 . 1999 - يىلدىكى ئوقۇتقۇچى 156 نەپەر ، ئوقۇغۇچى 477 نەپەر .

مەكتەپ ئادرېسى : قۇمۇل شەھەر بىرىنچى ئاۋغۇست يولى 10 - نومۇر .

پوچتا نومۇرى : 839001 . تېلېفون : 2313406 (0902)

1975 - يىلى 10 - ئايدا يېزا ئىگىلىك مەكتىپى ئاغۇ يېزىسىنىڭ 7 - كەنتىگە يۆتكەلگەن . 1976 - يىلى 2 - ئايدا ئوبلاستلىق يېزا ئىگىلىك پەنلەر تەتقىقات ئورنىنىڭ تەجرىبە دېھقانچىلىق مەيدانىغا يۆتكەلگەن . 4 - ئايدا مەكتەپ نامى يېزا ئىگىلىك ئىنستىتۇتى قىلىپ ئۆزگەرتىلىپ ، ناھىيە دەرىجىلىك ئورۇن بولغان . 1982 - يىلى 8 - ئايدا يېزا ئىگىلىك مەكتىپى ئاتۇش شەھىرىنىڭ جەنۇبىي شەھەر ئەتراپى سۇنتاغ يولى 15 - نومۇرغا يۆتكەلگەن . 1988 - يىلى 10 - ئايدا يېزا ئىگىلىك مەكتىپى بىلەن ئوبلاستلىق يېزا ئىگىلىكىنى ماشىنىلاشتۇرۇش مەكتىپى بىرلەشتۈرۈلگەن ھەمدە سۇنتاغ يولى 16 - نومۇرغا كۆچكەن . مەكتەپتە كومپيۇتېر ، دېھقانچىلىق ، ئۆسۈملۈك ئاسراش ، يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرى ، مال دوختۇرلۇق ، باغۋەنچىلىك ، ئوتلاقچىلىق قاتارلىق 9 كەسىپ ئېچىلغان . ئىگىلىگەن يەر مەيدانى 333677m² . ئۇنىڭ ئىچىدە دېھقانچىلىق پراكتىكا مەيدانىنىڭ ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 268527m² ، ئوقۇتۇش رايونىنىڭ ئىگىلىگەن يەر مەيدانى 65151m² . كۇتۇپخانىدا ساقلانغان كىتاب 20 مىڭدىن ئارتۇق . 1998 - يىلدىكى ئوقۇتقۇچى 72 نەپەر . (ئالىي دەرىجىلىك لېكتور 4 . لېكتور 25 . يارىمچى لېكتور 25) نەپەر ئوقۇغۇچى 281 نەپەر . مەكتەپ قۇرۇلغاندىن بۇيان تۇرلۇك ئوتتۇرا تېخنىكوم خادىملىرىدىن 3243 نەپەرنى تەربىيىلىگەن .

مەكتەپ ئادرېسى : ئاتۇش سۇنتاغ يولى

پوچتا نومۇرى : 845350 تېلېفون : 4223115 (9008)

قەشقەر تېببىي مەكتەپ

1956 - يىلى 9 - ئاينىڭ 10 - كۈنى قۇرۇلغان ، جەنۇبىي شىنجاڭدىكى ئەڭ بالدۇر قۇرۇلغان ، كۆلىمى ئەڭ چوڭ ، پۈتۈن كۈنلۈك مىللىي - خەنزۇ ئارىلاش ئوقۇيدىغان ئادەتتىكى تېببىي ئوتتۇرا تېخنىكوم بولۇپ ، قەشقەر شەھىرى جەنۇبىي ئازادلىق يولىغا جايلاشقان . ئوقۇتۇشتا ئۇيغۇر تىلى ، خەنزۇ تىلى قوللىنىلىدۇ . مەمۇرىي باشقۇرغۇچى ئورۇن ۋىلايەتلىك سەھىيە ئىدارىسى ، كەسىپىي باشقۇرغۇچى ئورۇن ۋىلايەتلىك مائارىپ ئىدارىسى . فېلشېرلىق ، ئانا - بالىلار ساقلىقىنى ساقلاش ، تېببىي تەكشۈرۈش ، سىستېرالىق ، دورىگەرلىك قاتارلىق 6 كەسىپ ئېچىلغان . مەكتەپنىڭ ئىگىلىگەن يەر مەيدانى 100 مىڭ كۋادرات مېتىر . ئوقۇتۇش رايونى قۇرۇلۇش كۆلىمى 10914m² . مەكتەپ تارمىقىدا ۋىلايەت دەرىجىلىك ئۇنۇۋېرسال 2 - A دەرىجىلىك تارماق دوختۇرخانىدىن بىرسى بار . مەكتەپ شتاتى 240 نەپەر . 1999 - يىلى ئوقۇتقۇچى سانى 118 (ئالىي دەرىجىلىك ئۇنۋانى بارلار 16 . ئوتتۇرا دەرىجىلىك ئۇنۋان بارلار 58 ، تۆۋەن دەرىجىلىك ئۇنۋان بارلار 32) نەپەر . ئوقۇغۇچى سانى 1200 نەپەر ، مەكتەپ قۇرۇلغاندىن بۇيان 7477 نەپەر ئوقۇغۇچى ئوقۇش پۈتتۈرگەن .

مەكتەپ ئادرېسى : قەشقەر جەنۇبىي ئازادلىق يولى 494 - نومۇر .

پوچتا نومۇرى : 844000 . تېلېفون : 2513222 (0998)

مالىيە قېينىچىلىقى تۆپەيلى مەكتەپ ئاقىتىۋېتىلگەن . 1965 - يىلى دېھقانچىلىق مەكتىپى قىلىپ تەستىقلانغاندىن كېيىن ، سەھىيە سىنىپى ئېچىلغان . 1971 - يىلى 1 - ئايدا مەكتەپ قۇرۇلغاندىن كېيىن سەھىيە ئىدارىسىنىڭ رەھبەرلىكىدە بولغان . 973 - يىلى ئوبلاستلىق دوختۇرخانىنىڭ باشقۇرۇشىدا بولغان . 1984 - يىلى مەكتەپ مۇستەقىل شتاتقا ئىگە بۆلۈم دەرىجىلىك ئورۇن بولغان . 1984 - يىلى مۇئاۋىن ناھىيە دەرىجىلىك ئورۇنغا ئۆستۇرۇلگەن . 1988 - يىلى ناھىيە دەرىجىلىككە ئۆستۇرۇلگەن ئوقۇتۇشقا خەنزۇ تىلى قوللىنىلىدۇ . 1993 - يىلى تېببىي مەكتىپى ئاتۇش شەھەر بەخت يولىدىن نۇرلۇق يولىغا كۆچۈرۈلۈپ قايتىدىن قۇرۇلغان . 1984 - يىلى ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتى تەشكىللىگەن ئوتتۇرا دەرىجىلىك كەسپىي مەكتەپلەرنىڭ ئوقۇتۇش شارائىتىنى باھالاشتىن ئۆتكەن . مەكتەپ ئوبلاستتىكى ئۈچ ناھىيە ، بىر شەھەردىن ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلغان . ئىلگىرىكى يالغۇز سىستېرالىق كەسپىدىن تەرەققىي قىلىپ دوختۇرلۇق ، سىستېرالىق ، تۇغۇت دوختۇرى ، پىلانلىق تۇغۇت ، ئانا - بالىلار ساقلىقى ، يەرلىك كېسەللىك قاتارلىق كەسپىلەرنى ئاساس قىلغان ھەمدە شىنجاڭ تېببىي ئۇنىۋېرسىتېتى بىلەن بىرلىكتە داۋالاش ئالىي سىستېرالىق مەخسۇس كۇرسى گۇۋاھنامە سىنىپلىرىنى ئاچقان ، ئىگىلىگەن يەر مەيدانى 30360m² . ئوقۇتۇش رايونى قۇرۇلۇش كۆلىمى 4172m² . بىئولوگىيە ، خىمىيە ، ئاناتومىيە ، دېئاگنوز تەجرىبىخانىلىرى قۇرۇلۇپ ، ئوقۇتۇش تەجرىبە ئۇسكۇنىلىرى دەسلەپكى كۆلەمگە ئىگە بولغان ، مەكتەپ قۇرۇلغان 20 نەچچە يىلدىن بېرى قىزىلسۇ ئاپتونوم ئوبلاستىغا 1620 نەپەر ئوتتۇرا دەرىجىلىك تېببىي خادىم تەربىيىلەپ بەرگەن . 1999 - يىلدىكى ، ئوقۇتقۇچى 39 (ئالىي لېكتور 6 ، لېكتور 19 ، يارىمچى لېكتور 10) نەپەر ، ئوقۇغۇچى 611 نەپەر .

مەكتەپ ئادرېسى : ئاتۇش شەھەر نۇرلۇق يولى .

پوچتا نومۇرى : 845350 . تېلېفون : 4222773 (0908)

قىزىلسۇ قىرغىز ئاپتونوم ئوبلاستى يېزا ئىگىلىك مەكتىپى

1960 - يىلى 6 - ئايدا قۇرۇلغان . دەسلەپتە مەكتەپ ئاتۇش شەھەر ئەتراپىنىڭ شەرقىدىكى قىزىلسۇ قىرغىز ئاپتونوم ئوبلاستلىق پارتىيە مەكتىپى ئىچىگە قۇرۇلۇپ پارتىيە مەكتىپى بىلەن بىرلىكتە ئىش بېجىرگەن . يېزا ئىگىلىك مەكتىپىنىڭ مەكتەپ مۇدىرلىق ۋە ئىلمىي مۇدىرلىق خىزمىتىنى پارتىيە مەكتىپىنىڭ رەھبەرلىرى ئىشلىگەن 1962 - يىلى مەكتەپ قاراۋۇل يېزىسىغا يۆتكەلگەن . 1965 - يىلى 5 - ئايدا مەكتەپ تاقىۋېتىلگەن . 1968 - يىلى 6 - ئايدا ئەسلىگە كەلتۈرۈلۈپ ، ئاتۇش شەھەرلىك قاراۋۇل يېزىسىغا يۆتكەلگەن . 1968 - يىلى 12 - ئايدا ، يېزا ئىگىلىك مەكتىپى بىلەن ئوبلاستلىق پارتكوم ئورگان دېھقانچىلىق مەيدانى بىرلەشتۈرۈلۈپ ، 7 - ماي كادىرلار مەكتىپى دەپ ئاتالغان . 1971 - يىلى 7 - ئايدا يەنە تاقىۋېتىلگەن . شۇ يىلى ئاپتونوم ئوبلاستلىق كۆچەتخانىغا يۆتكىلىپ ، 11 - ئايدا يېزا ئىگىلىك مەكتىپى قىلىپ ئەسلىگە كەلتۈرۈلگەن

جەمئىيەتنىڭ ئېھتىياجىغا ئاساسەن ، چارۋىچىلىق مەھسۇلاتلىرىنى كارانتىن قىلىش ، پاختا ، مېۋىلىك دەرەخ ، كۆكتات ، يېزا كەنتلىرىنى پىلانلاش كەسپلىرىنىمۇ ئاچقان . مەكتەپتە قەشقەر ۋىلايەتلىك يېزا ئىگىلىك كادىرلارنى تەربىيىلەش بۆلۈمى ، قەشقەر ۋىلايەتلىك پاختا تېخنىكىسى يېتىشتۇرۇش مەركىزى تەسىس قىلىنغان بولۇپ ، ئۇسكۇنىلىرى ئىلغار كومپيۇتېرخانا ، تىل - تەجرىبىخانا ، ئېلېكترلەشكەن ئوقۇتۇش مەركىزى ۋە كەسپىي تەجرىبىخانىلاردىن 21سى ، مەكتەپ ئىچى - سىرتىدا پراكتىكا بازىسىدىن 19 ى ھەمدە نەسىل يېتىشتۇرۇش بازىسى . باقمىچىلىق مەيدانى بار . كۇتۇپخانىدىكى كىتاب 30 مىڭدىن ئارتۇق . يېقىنقى يىللاردىن بۇيان ، مەكتەپ ئوقۇتۇش شەكلى كۆپ خىللىشىپ ، پۈتۈن كۇنلۇك ئوتتۇرا تېخنىكۇمىدىن مەخسۇس تۇردىكى تېخنىك يېتىشتۇرۇش ، كەسپىي سالاھىيەت تەربىيىلەش قاتارلىقلارنى يولغا قويغان . رايونىمىزدىكى مۇناسىۋەتلىك ئۇنىۋېرسىتېتلار بىلەن بىرگە ، ئىشتىن سىرتقى مەخسۇس كۇرس سىنىپى ۋە «2+3» يېزا ئىگىلىك ئوقۇتقۇچىلىرى تەربىيىلەش مەخسۇس كۇرس سىنىپى تەسىس قىلغان . 1997 - يىلى ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ نازارىتى تەرىپىدىن «ئوقۇتۇشنى باشقۇرۇشتىكى ئىلغار ئورۇن» دەپ باھالاندى . مەكتەپ شتاتى 150 . 1999 - يىلى مەخسۇس ئوقۇتقۇچىسى 120 نەپەر (ئالىي دەرىجىلىك لېكتور 8 نەپەر ، لېكتور 39 ئادەم ، يارىمچى لېكتور 45 نەپەر) ، مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچى 910 نەپەر . مەكتەپ قۇرۇلغاندىن بۇيان جەمئىي 8000 نەپەردىن ئارتۇق ئوقۇغۇچى تەربىيىلىنىپ ، ئوقۇش پۈتتۈرگەن ، 2000 نەپەردىن ئارتۇق ئادەم قىسقا مۇددەتلىك كۇرستا تەربىيىلەنگەن .

مەكتەپ ئادرېسى : قەشقەر شەھەر دۆلەتباغ شەرقى يولى 115 - نومۇر . پوچتا نومۇرى : 844002 . تېلېفون : 2612311 ، 2611432 (0998)

قەشقەر ۋىلايەتلىك تەنتەربىيە مەكتىپى

1987 - يىلى 10 - ئايدا ، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ تەستىقلىشى بىلەن سابىق قەشقەر ئىشتىن سىرتقى نۇقتىلىق تەنتەربىيە مەكتىپى ، تەنتەربىيە ئوتتۇرا مەكتىپى ئاساسىدا قۇرۇلغان مىللىي ، خەنزۇ ئارىلاش مەكتەپ بولۇپ ، قەشقەر شەھىرىنىڭ مەركىزىگە جايلاشقان . ئىگىلىگەن يەر مەيدانى 59940 كۋادرات مېتىر بولۇپ ، ھەرخىل تەنتەربىيە مەشىق ئەسلىھەلىرى تولۇق . ئوقۇتۇشتا خەنزۇ تىلى ۋە ئۇيغۇر تىلىنى ئاساس قىلىدۇ . مەكتەپتە ئېچىلغان تەنتەربىيە تۈرلىرىدىن يېنىك ئاتلېتىكا ، پۈتبول ، ۋالىبول ، ۋاسكېتبول ، قارىغا ئېلىش ، ئوقيا ئېتىش ، بوكسىيورلۇق ، خەلقئارالىق چېلىشىش قاتارلىقلار بار . يەنە 28 خىل مەدەنىيەت ئاساسىي دەرسى ۋە كەسپىي تېخنىكا دەرسى ئېچىلغان . مەكتەپ قۇرۇلغاندىن بۇيان جەمئىي 885 نەپەر ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلغان بولۇپ ، بۇنىڭ ئىچىدىن ئاپتونوم رايونلۇق تەنتەربىيە كومىتېتىنىڭ كەسپىي كوماندىلىرىغا 96 نەپەر مۇنەۋۋەر تەنتەربىيىچىنى يەتكۈزۈپ بەرگەن . مەملىكەتلىك ھەمدە ئاپتونوم رايوندىكى ھەرقايسى ئالىي مەكتەپلەرگە 35 نەپەر

قەشقەر مالىيە سودا مەكتىپى

1957 - يىلى 9 - ئايدا ئەسلىدىكى جەنۇبىي شىنجاڭ ھەمكارلىق كادىرلار مەكتىپى بانكا كادىرلار مەكتىپى ، سودا كادىرلار مەكتىپى بىرلىشىپ قۇرۇلغان . قەشقەر شەھەرلىك خەلق يولى 343 - نومۇرغا جايلاشقان . 1994 - يىلى ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك نۆقتىلىق ئوتتۇرا تېخنىكوم قىلىپ بېكىتىلگەن ، پۈتۈن مەملىكەتتىكى 8 ئۆلكە دەرىجىلىك مالىيە ئىقتىساد تۈرىدىكى نۆقتىلىق ئوتتۇرا تېخنىكوم مەكتەپلىرىنىڭ بىرى ، شۇنداقلا جەنۇبىي شىنجاڭدىكى بىردىنبىر ئۆلكە دەرىجىلىك ئوتتۇرا تېخنىكوم بولۇپ ، قەشقەر ۋىلايەتلىك مالىيە ئىدارىسىگە تەۋە . ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 53280m² . قۇرۇلۇش كۆلىمى 28000m² . مەكتەپ تارمىقىدا يەنە جۇڭخۇا بوغالتىرلار سىرتتىن ئوقۇتۇش مەكتىپىنىڭ كونسولتاتسىيە پونكىتى ، شىنجاڭ مالىيە ئىقتىسات ئىنستىتۇتى سىرتتىن ئوقۇتۇش كونسولتاتسىيە پونكىتى تەسىس قىلىنغان . ئوقۇتۇش خەنزۇ ، ئۇيغۇر تىللىرىدا ئېلىپ بېرىلىدۇ . مەكتەپ كۇتۇپخانىسىدا ساقلىنىۋاتقان كىتاب 50000 پارچىدىن ئاشىدۇ . مەكتەپ قۇرۇلغاندىن بۇيان 13000 ئوقۇغۇچى تەربىيىلىگەن . 1999 - يىلدىكى رەسمىي ئوقۇتقۇچى 10 نەپەر . ئوقۇغۇچى سانى 456 نەپەر .

مەكتەپ ئادرېسى : قەشقەر شەھىرى .

پوچتا نومۇرى : 844000 . تېلېفون : 2511230 (0998)

قەشقەر يېزا ئىگىلىك مەكتىپى

1954 - يىلى 10 - ئايدا ، ئاپتونوم رايونلۇق دېھقانچىلىق ، ئورمانچىلىق نازارىتى قەشقەردە جەنۇبىي شىنجاڭ رايونى دېھقانچىلىق تەربىيىلەش سىنىپى ئاچقان . بۇ ئاساستا 1958 - يىلى 4 - ئايدا قۇرۇلۇشقا باشلاپ ، شۇيىلى 12 - ئايدا رەسمىي ھالدا «قەشقەر يېزا ئىگىلىك مەكتىپى» دەپ نام بېرىلگەن . 1976 - يىلى قەشقەر يېزا ئىگىلىك ئىنستىتۇتى قۇرۇلغاندا ئۇنىڭغا قوشۇلۇپ كەتكەن . مەكتەپ قەشقەر شەھەر سىرتىنىڭ شەرقىدىكى دەريا بويىغا كۆچۈرۈلگەن . 1978 - يىلى قەشقەر يېزا ئىگىلىك ئىنستىتۇتى ئەمەلدىن قالدۇرۇلغاندىن كېيىن ، مەكتەپ يەنە ئەسلى ئورنىغا كۆچۈرۈلۈپ ، قەشقەر يېزا ئىگىلىك مەكتىپى ئەسلىگە كەلتۈرۈلگەن ، قەشقەر ۋىلايەتلىك يېزائىگىلىك ئىدارىسىنىڭ ئىگىدارچىلىقىدا بولغان . مەكتەپ خەنزۇ ، مىللىي ئارىلاش مەكتەپ بولۇپ ، ئوقۇتۇشتا خەنزۇ تىلى ، ئۇيغۇر تىلى قوللىنىلىدۇ . ئىگىلىگەن يەر مەيدانى 34000 كۋادرات مېتىر بولۇپ ، ئوقۇتۇش رايونى قۇرۇلۇش كۆلىمى 21602 كۋادرات مېتىر . مەزكۇر مەكتەپ قەشقەر ۋىلايىتىدىكى بىردىنبىر يېزا ئىگىلىك ، ئورمانچىلىق چارۋىچىلىقنى ئاساس قىلغان ئادەتتىكى ئوتتۇرا تېخنىكوم كەسپىي مەكتىپى . مەكتەپ يېزا ئىگىلىك ، يېزا ئىقتىسادىي ، باغۋەنچىلىك ، چارۋىچىلىق ، ئۆسۈملۈك ئاسراش قاتارلىق 6 تايانچ كەسىپ ۋە مۇناسىپ 6 كەسىپي بۆلۈم تەسىس قىلغان ھەمدە

13432 كۆادرات مېتىر بولۇپ ، ئوقۇتۇش رايونى قۇرۇلۇش كۆلىمى 3470 كۆادرات مېتىر ، مەكتەپتە 4 بۆلۈم (ئىشخانا ، ئىلمىي بۆلۈم ، ئوقۇغۇچىلار بۆلۈمى ، ئىتتىپاق كومىتېتى) ۋە 4 ئوقۇتۇش - تەتقىقات گۇرۇپپىسى (ئۇسسۇل ، مۇزىكا ، مەدەنىيەت دەرسلىرى ۋە گۈزەل - سەنئەت ئاممىۋى مەدەنىيەت كافېدىراسى) بولۇپ ، ئۇسسۇل ، مۇزىكا ، ناخشا ، دراما ، گۈزەل - سەنئەت ، ئاممىۋى مەدەنىيەت قاتارلىق 6 كەسىپ ئېچىلغان . كەسىپىي دەرسلەرنى تەسىس قىلغاندىن سىرت يەنە ئەدەبىيات ، خەنزۇچە ، سىياسەت ، تارىخ ، جۇغراپىيە ، ماتېماتىكا ، تەنتەربىيە ، پېداگوگىكا قاتارلىق مەدەنىيەت دەرسلىرىنى تەسىس قىلغان . 1999 - يىلدىكى ئوقۇتقۇچى سانى 33 نەپەر (مۇئاۋىن ئالىي دەرىجىلىك لېكتور بىر نەپەر ، لېكتور 13 نەپەر ، تۆۋەن دەرىجىلىك لېكتور 19 نەپەر) 1982 - يىلىدىن 1999 - يىلغا قەدەر جەمئىي 530 نەپەر ئوقۇغۇچىنى تەربىيىلەپ يېتىشتۇرگەن . بىلىم ئاشۇرغان ئوقۇغۇچىلار 59 نەپەر .

مەكتەپ ئادرېسى : قەشقەر شەھىرى . پوچتا نومۇرى : 844000 . تېلېفون : 2525022 (0998)

قەشقەر يېزا ئىگىلىكىنى ماشىنىلاشتۇرۇش مەكتىپى

بۇرۇنقى نامى «قەشقەر يېزا ئىگىلىك قۇرۇلۇش مەكتىپى» ئىدى . 1966 - يىلى 10 - ئاينىڭ 12 - كۈنى كوناشەھەر ناھىيىسىدە قۇرۇلغان . 1966 - يىلىدىن 1975 - يىلغىچە مەكتەپ 6 قېتىم كۆچكەن . مەدەنىيەت زور ئىنقىلابى دەۋرىدە ، مەكتەپنىڭ ئوقۇتۇش تەرتىپى بۇزۇلغان . 1976 - يىلى قەشقەر يېزا ئىگىلىك مەكتىپى ، شىخەنزە يېزا ئىگىلىك ئىنستىتۇتى بىلەن بىرلەشتۇرۇلۇپ ، قەشقەر يېزا ئىگىلىك ئىنستىتۇتى بولۇپ قۇرۇلغان . 1978 - يىلى يېزا ئىگىلىك ئىنستىتۇتى ئەسلىدىن قالدۇرۇلغاندىن كېيىن ، قەشقەر يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرى مەكتىپى ھازىرقى ئورنىدا ئەسلىگە كەلتۈرۈلگەن . ئىگىلىگەن يەر مەيدانى 34432 كۆادرات مېتىر . ئوقۇتۇش رايونى قۇرۇلۇش كۆلىمى 9142 كۆادرات مېتىر . مەزكۇر مەكتەپ ئاپتونوم رايون بويىچە 3 نۇقتىلىق يېزا ئىگىلىكىنى ماشىنىلاشتۇرۇش مەكتەپلىرىنىڭ بىرسى . قەشقەر ۋىلايەتلىك يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرى ئىدارىسىغا ۋە ۋىلايەتلىك مائارىپ باشقارمىسىغا قارايدۇ . ئۇيغۇرچە ، خەنزۇچە ئىككى خىل تىلنى ئاساس قىلىپ ئوقۇتۇش ئېلىپ بارىدۇ . مەكتەپتە يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرىنى باشقۇرۇش ، يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرىنى نازارەت قىلىش ، يېزا ئىگىلىكىنى ماشىنىلاشتۇرۇش ، پاختا پىششىقلاپ ئىشلەش ، يېزا كارخانىلىرىنى باشقۇرۇش ، يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرى بوغالتىرلىقى ، ماشىنىسازلىق قاتارلىق 9 كەسىپ ئېچىلغان . يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرى ، پراكتىكا زاۋۇتى ۋە مانتېيولۇق ، مېتالچىلىق ، تراكتور - ماشىنا تەجرىبىخانىسى قاتارلىق كەسىپىي تەجرىبىخانا قۇرۇلغان ، كۇتۇپخانىدا 23 .3 تۈمەن پارچە كىتاب ساقلانغان . 1991 - يىلى مەملىكەت بويىچە يېزا ئىگىلىكىنى ماشىنىلاشتۇرۇش ئوتتۇرا تېخنىكوم مەكتەپلىرىنىڭ ئوقۇتۇش سەۋىيىسىنى

ئوقۇغۇچىنى تونۇشتۇرغان . ۋىلايەت ئۇچۇن 260 دەك تەنتەربىيە تايانچلىرى ۋە ئوقۇتقۇچىلىرىنى يېتىشتۇرۇپ بەرگەن . 1993 - يىلدىكى مەملىكەتلىك 7 - نۆۋەتلىك تەنتەربىيە يېغىنىدا ، 3 نەپەر ماھىر قەدىمچە چېلىشىشنىڭ 52 كىلوگراملىقلار تۈرىدە ھەمدە ئەركىن چېلىشىشنىڭ 82 كىلوگراملىقلار تۈرىدە 5 - ۋە 6 - لىكنى ئالغان . مەكتەپ ئوغۇللار ۋالىبول كوماندىسى 1992 - يىلى ئاپتونوم رايونغا ۋاكالەتەن مەملىكەتلىك ئىشتىن سىرتقى تەنتەربىيە مەكتەپلىرىنىڭ ۋالىبول مۇسابىقىسىدا 4 - لىكنى ئالغان . ئوغۇللار رۇداۋچە چېلىشىش كوماندىسى ئەزاسى ئاپتونوم رايونغا ۋەكىل بولۇپ ، 1990 - يىلى ئۆتكۈزۈلگەن مەملىكەتلىك ياشلار رۇداۋچە چېلىشىش لەۋھە تالىشىش مۇسابىقىسىدە 78 كىلوگراملىقتا ئۇچىنچىلىككە ئېرىشكەن . ئاپتونوم رايونلۇق بىرىنچى ، ئىككىنچى ، ئۈچىنچى نۆۋەتلىك ياشلار تەنتەربىيە يېغىنىدا ئايرىم - ئايرىم ھالدا كوللېكتىپ ئومۇمى نومۇرى بويىچە بىر قېتىم بىرىنچى ، ئىككى قېتىم ئىككىنچىلىككە ئېرىشىشتەك ياخشى نەتىجە قازانغان ، ئاپتونوم رايونلۇق 8 - نۆۋەتلىك تەنتەربىيە يېغىنى ۋە 9 - نۆۋەتلىك تەنتەربىيە يېغىنىدا كوللېكتىپ نومۇردا 2 - ، 3 - لىكنى قولغا كەلتۈرگەن . 1983 - يىلى ، 1988 - يىلى ، 1992 - ۋە 1996 - يىللىرىدا 4 قېتىم مەملىكەتلىك تەنتەربىيە كومىتېتى تەرىپىدىن مەملىكەتلىك ئىشتىن سىرتقى چېنىقىش خىزمىتىدىكى ئىلغار كوللېكتىپ بولۇپ باھالانغان . 1999 - يىلدىكى ئوقۇتقۇچى 28 نەپەر ، تېرنېر 28 نەپەر (بۇنىڭ ئىچىدە ئالىي دەرىجىلىك ئوقۇتقۇچى ئىككى نەپەر ، ئوتتۇرا دەرىجىلىك ئوقۇتقۇچى 13 نەپەر ، ئالى تېرنېر 1 ، ئوتتۇرا دەرىجىلىك تېرنېر 12 ، يارىمچى تېرنېر 15) نەپەر مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچى 265 نەپەر .

مەكتەپ ئادرېسى : قەشقەر شەھىرى . پوچتا نومۇرى : 844000 . تېلېفون : (0998) 2525382

قەشقەر سەنئەت مەكتىپى

قەشقەر شەھىرىنىڭ جەنۇبىغا جايلاشقان ، 1979 - يىلى ئاپتونوم رايونلۇق مەدەنىيەت نازارىتى تەرىپىدىن تەستىقلىنىپ قۇرۇلغان شىنجاڭدىكى 3 سەنئەت سىنىپىنىڭ بىرسى . 1995 - يىلى ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ تەستىقلىشى بىلەن «قەشقەر مەدەنىيەت - سەنئەت مەكتىپى» بولۇپ قۇرۇلغان . 1996 - يىلى «قەشقەر سەنئەت مەكتىپى» دېگەن نام بېكىتىلگەن . قەشقەر ، خوتەن ، قىزىلسۇ قاتارلىق ۋىلايەت ھەم ئوبلاست ۋە بىڭتۇەن يېزا ئىگىلىك 3 - دەۋرىيىسىنىڭ مەدەنىيەت - سەنئەت خادىملىرىنى تەربىيىلەش ۋەزىپىسىنى ئۆز ئۈستىگە ئالغان . مەكتەپ قۇرۇلغان دەسلەپكى مەزگىلدە ئاران 9 نەپەر ئىشچى - خىزمەتچى ۋە ئوقۇتقۇچىسى بىلەن 41 نەپەر ئوقۇغۇچىسى بار ئىدى . مەكتەپنىڭ ئورنى ۋىلايەتلىك ناخشا - ئۇسسۇل ئۆمىكى ئىچىدە ئىدى . 1989 - يىلىغا كەلگەندە ، مەكتەپ قەشقەر شەھەر شامالباغ يېزىسىنىڭ ئون بىرىنچى كەنتىدە قۇرۇلغان . مەكتەپ شارائىتى زور دەرىجىدە ياخشىلانغان . ئىگىلىگەن يەر مەيدانى

دېھقانچىلىق مەكتىپى دېيىلگەن . 1976 - يىلى «7 - ماي» يېزا ئىگىلىك ئۇنىۋېرسىتېتى قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . مەزكۇر مەكتەپ ئالدى - كەينى بولۇپ 5 قېتىم كۆچكەن . 6 قېتىم مەكتەپ قۇرغان . 91 - يىلغا كەلگەندە ھازىرقى ئورنىغا كۆچۈپ كەلگەن . خوتەن يېزا ئىگىلىكىنى ماشىنىلاشتۇرۇش مەكتىپى 1978 - يىلى قۇرۇلغان ناھىيە دەرىجىلىك ئورۇن بولۇپ ، خوتەن يېزا ئىگىلىك مەكتىپى بىلەن بىرلىكتە بىر رەھبەرلىك گۇرۇپپىسى 2 خىل ئۇنۋېرسىتېت باشقۇرۇش تۈزۈلمىسىنى شەكىللەندۈرگەن . مەكتەپ شتاتى 90 . 1999 - يىلى مەخسۇس ئوقۇتقۇچى 42 ئادەم (ئالىي دەرىجىلىك ئۇنۋانى بارلار 31 نەپەر ، ئوتتۇرا دەرىجىلىك ئۇنۋانى بارلار 21 نەپەر ، تۆۋەن دەرىجىلىك ئۇنۋانى بارلار 18 نەپەر) ، مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچى سانى 631 نەپەر .

مەكتەپ ئادرېسى : خوتەن شەھىرى ناربا غ يولى 11 - نومۇر .

پوچتا نومۇرى : 848000 تېلېفون : 2026736 (0903)

تارباغاتاي ئۆلايەتلىك مالىيە - سودا مەكتىپى

1979 - يىلى 2 - ئايدا قۇرۇلغان . دەسلەپتىكى دەرىجىسى بۆلۈم دەرىجىلىك ئىدى . 1989 - يىلى مۇئاۋىن ناھىيە دەرىجىلىك بولۇپ ئۆستۈرۈلگەن . 1992 - يىلى ناھىيە دەرىجىلىك ئورۇنغا ئۆستۈرۈلگەن . 1993- يىلى مەكتەپ شارائىتى ۋە ئوقۇتۇش سەۋىيىسىدە لايا قەتلىك مەكتەپ قىلىپ بېكىتىلگەن . تارباغاتاي ئۆلايەتلىك مالىيە - سودا ئىدارىسىنىڭ باشقۇرۇشىغا تەۋە . ئوقۇتۇش خەنزۇ تىلى ، قازاق تىلىدا ئېلىپ بېرىلىدۇ . مەكتەپتە بوغالتىرلىق ، مالىيە ، تاشقى سودا ، باج قاتارلىق 11 كەسىپ ئېچىلغان . ئىگىلىگەن يەر مەيدانى 50667 كۋادرات مېتىر . ئوقۇتۇش رايونى قۇرۇلۇش كۆلىمى 6987 كۋادرات مېتىر . ئوقۇتۇش بىناسى ، كۇتۇپخانا ، تىل ئۆيى ، كومپيۇتېرخانا ، تەقلىدى تەجرىبىخانا ۋە يېپىق يوللۇق تېلېۋىزىيە سىستېمىسى قاتارلىق بىرقەدەر مۇكەممەل ئوقۇتۇش ئەسلىھەلىرگە ئىگە . مەكتەپ شتاتى 100 نەپەر . 1999 - يىلى ئوقۇتقۇچى سانى 52 نەپەر ، ئوقۇغۇچى 642 نەپەر ، مەكتەپ 3000 نەپەردىن ئارتۇق ئوقۇغۇچى ۋە ھەرخىل قىسقا مۇددەتلىك كۇرسانتلارنى تەربىيىلەپ يېتىشتۈرگەن .

مەكتەپ ئادرېسى : چۆچەك شەھەر جەنۇبىي كوچىسى 309 - نومۇر .

پوچتا نومۇرى : 834700 . تېلېفون : 6222096 (0901)

تارباغاتاي يېزا ئىگىلىك دېھقانچىلىق ماشىنىلىرى مەكتىپى

1978 - يىلى قۇرۇلغان تارباغاتاي دېھقانچىلىق مەكتىپى (ناھىيە دەرىجىلىك) ئاساسىدا قۇرۇلغان . ئادرېسى چۆچەك شەھىرى چېگرا كوچىسىغا جايلاشقان . سابىق تارباغاتاي ئۆلايەتلىك يېزا ئىگىلىكىنى ماشىنىلاشتۇرۇش مەكتىپى (بۆلۈم دەرىجىلىك) 1975 - يىلى قۇرۇلغان بولۇپ ، مەكتەپ ئادرېسى مەدەنىيەت يولىنىڭ جەنۇبىغا جايلاشقان . 1978 - يىلى غۇلجا يولىنىڭ شەرقىگە كۆچۈرۈلگەن . 1987- يىلى 7 -

باھالاشتا لاياقەتلىك مەكتەپ بولۇپ باھالانغان . 1994 - يىلى ئاپتونوم رايون بويىچە ئوتتۇرا دەرىجىلىك كەسپىي مەكتەپلەر ئوقۇتۇش شارائىتىنى باھالاشتا لاياقەتلىك مەكتەپ بولۇپ باھالانغان . مەكتەپ شتاتى 133 . 1999 - يىلى ئوقۇتقۇچى ، ئىشچى - خىزمەتچى سانى 69 نەپەر (ئالىي دەرىجىلىك لېكتور 9 نەپەر ، لېكتور 35 نەپەر) ، مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچى 1054 نەپەر . مەكتەپ قۇرۇلغاندىن بۇيان جەمئىي 3700 نەپەر ئوقۇغۇچى تەربىيىلىگەن .

مەكتەپ ئادرېسى : قەشقەر شەھىرى .

پوچتا نومۇرى : 844200 . تېلېفون : 2518322 (0998)

قەشقەر سۇ ئېلېكتر مەكتىپى

ئۇنىڭ ئەسلى 1983 - يىلى جەنۇبىي شىنجاڭدا قۇرۇلغان سۇ ئىشلىرى باشقۇرۇش تەربىيىلەش مەركىزى ئىدى . سۇ ئىشلىرى نازارىتى بىلەن قەشقەر ژىلايىتىنىڭ قوش باشقۇرۇشىغا تەۋە . شۇ يىلى سۇ باشقۇرۇش كەسپىگە ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىشقا باشلىغان . 1985 - يىلى 5 - ئايدا جەنۇبىي شىنجاڭ سۇ ئىشلىرىنى باشقۇرۇش تەربىيىلەش مەركىزى ئاساسىدا كېڭەيتىلىپ ، شىنجاڭ قەشقەر سۇ ئېلېكتر مەكتىپى قۇرۇلغان . ئاپتونوم رايونلۇق سۇ ئىشلىرى نازارىتىگە تەۋە ، ئوقۇتۇشتا ئۇيغۇر تىلى قوللىنىلىدۇ . ئوقۇش مۇددىتى 3 يىل ، پۈتۈن شىنجاڭغا يۈزلەنگەن ھالدا ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىدۇ . ئېچىلغان كەسىپ 5 خىل . مەكتەپنىڭ يەر مەيدانى 47469 كۋادرات مېتىر . قۇرۇلۇش كۆلىمى 11052 كۋادرات مېتىر . ھەرخىل ئوقۇتۇش ، تەجرىبە ئەسلىھەلىرى مۇكەممەل ، كۇتۇپخانىدا 50 مىڭ پارچە كىتاب بار . 1994 - يىلى ئاپتونوم رايونلۇق ماۋارىپ كومىتېتى مەكتەپ شارائىتىنى باھالاشتا لاياقەتلىك مەكتەپ بولۇپ باھالانغان . 1998 - يىلى 12 - ئايدا ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك مەدەنىيەتلىك ئورۇن بولۇپ باھالانغان . مەكتەپ شتاتى 85 . 1999 - يىلى رەسمىي ئوقۇتقۇچى سانى 14 نەپەر (ئالىي لېكتور 6 نەپەر ، لېكتور 30 نەپەر ، يارىدەمچى لېكتور 16 نەپەر) ، مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچى 670 نەپەر . مەكتەپ قۇرۇلغاندىن بۇيان 2273 نەپەر ئوقۇغۇچى تەربىيىلەنگەن .

مەكتەپ ئادرېسى : قەشقەر شەھەرلىك قىزىل دۆڭە يولى 326 - نومۇر .

پوچتا نومۇرى : 844000 . تېلېفون : 2527714 (0998)

خوتەن يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرى مەكتىپى

خوتەن يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرى مەكتىپى 1960 - يىلى قۇرۇلغان بولۇپ ، ناھىيە دەرىجىلىك ئورۇن ، خوتەن ژىلايىتىدىكى بىردىنبىر يېزا ئىگىلىك ئوتتۇرا تېخنىكومى ھېسابلىنىدۇ . 1962 - ، 1966 - يىلى ئىككى قېتىم ئەمەلدىن قالدۇرۇلغان ، 1971 - يىلى ئىسمى ئۆزگەرتىلىپ خوتەن ژىلايەتلىك تۇزلەشلىك دېھقانچىلىق مەيدانى خوتەن

ئىلى ۋىلايەتلىك تەنتەربىيە مەكتىپى

1987 - يىلى 9- ئايدا غۇلجا شەھەر ئىلى دەريا يولى 1 - نومۇردا قۇرۇلغان بولۇپ ، شىمالىي شىنجاڭ رايونىدىكى بىردىنبىر تەنتەربىيە ئوتتۇرا دەرىجىلىك كەسپىي مەكتەپ ھېسابلىنىدۇ ، ئۇ ئىلى ۋىلايەتلىك تەنتەربىيە كومىتېتىنىڭ باشقۇرۇشىغا تەۋە . ئوقۇتۇشتا خەنزۇ ، ئۇيغۇر تىلى قوللىنىدۇ ، مەكتەپتە كۆپ كەسىپ ، كۆپ قاتلام ، كۆپ خىل شەكىلدە ئوقۇتۇش ئېلىپ بېرىش يولغا قويۇلغان بولۇپ ، يېنىك ئاتلېتكا ، قارىغا ئېتىش ، ۋالىبول ، ۋاسكېتبول ، پوتبول ، خەلقئارالىق چېلىشىش ، بوكسيورلۇق ، ئوقيا ئېتىش قاتارلىق 10 مەشىق تۈرى تەسىس قىلىنىپ ، تەنتەربىيە مەكتىپىنى باشلامچى قىلغان بىر يۈرۈش ئوقۇتۇش مەشىق قىلىش تۈزۈلمىسى شەكىللەنگەن . مەكتەپ يەر مەيدانى 26640 كۋادرات مېتىر . ئوقۇتۇش رايونى قۇرۇلۇش كۆلىمى 2620 كۋادرات مېتىر . ھەرخىل تەنتەربىيە چېنىقىش ئەسلىھەلىرى مۇكەممەل . مەملىكەتلىك مۇسابىقىدە مەزكۇر مەكتەپ 10 ئالتۇن مېدال ، 6 كۈمۈش مېدال ، 4مىس مېدالغا ئېرىشكەن . 1999 - يىلى مەكتەپ شتاتى 70 ، رەسمىي ئوقۇتقۇچى 53 نەپەر . مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچى 260 نەپەر . مەكتەپ 440 لايلىق ئوقۇغۇچى تەربىيىلىگەن .

ئادرېسى : غۇلجا شەھەر ئىلى دەريا يولى 1 - نومۇر .

پوچا نومۇرى : 835000 . تېلېفون : 8324583 (0999)

ئىلى دېھقانچىلىق ، چارۋىچىلىقنى ماشىنىلاشتۇرۇش مەكتىپى

ئەسلى نامى ئىلى دېھقانچىلىقنى ماشىنىلاشتۇرۇش مەكتىپى بولۇپ ، 1965- يىلى 1 - ئايدا ئىلى تراكتور باش پونكىتىدا قۇرۇلغان . مەكتەپ قۇرۇلۇپ تاكى 1985 - يىلى 8 - ئايغا قەدەر ئىلى ئوبلاستلىق دېھقانچىلىق ، چارۋىچىلىق ماشىنىلىرى ئىدارىسىنىڭ باشقۇرۇشىدا بولغان . 1985 - يىلى مەكتەپ نامى ئىلى دېھقانچىلىق ، چارۋىچىلىقنى ماشىنىلاشتۇرۇش مەكتىپى قىلىپ ئۆزگەرتىلىپ ، ئىلى ۋىلايەتلىك دېھقانچىلىق ماشىنىلىرى ئىدارىسىنىڭ باشقۇرۇشىغا ئۆتكەن . بۇ مەكتەپ ئىلى ، چۆچەك ، ئالتاي ، بورتالا ، كۈيتۈن قاتارلىق جايلاردىن ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىدۇ . ئوقۇتۇشتا خەنزۇ تىلى ۋە ئۇيغۇر تىلى قوللىنىدۇ . مەكتەپ ماشىنا تراكتور رېمونت قىلىش ، ماشىنىسازلىق ، كومپيۇتېر قوللىنىش ، يېزا ئىگىلىك ئىقتىسادىنى باشقۇرۇش ، ئېلېكترلەشتۈرۈش قاتارلىق كەسىپلەرنى تەسىس قىلغان بولۇپ ، 25 ئادەتتىكى ئوتتۇرا تېخنىكوم سىنىپى ، 2 مەخسۇس كۇرس سىنىپى بار . مەكتەپ يەنە قورغاس ئېلېكتر ئىستانسىسى ، نەنگاك سېمونت زاۋۇتى قاتارلىق كارخانىلار بىلەن بىرلىشىپ ، 3 چوڭلار ئوتتۇرا تېخنىكوم سىنىپى ئاچقان . 1999 - يىلى ئادەتتىكى ئوتتۇرا تېخنىكوم سىنىپلىرىدا «2+3» مەخسۇس كۇرس سىنىپلىرىنى ئاچقان . بۇ مەكتەپ يەنە ئىلى ۋىلايىتىنىڭ دېھقانچىلىق ماشىنىلىرى ساھەسىدىكى تۆۋەن ، ئوتتۇرا ، يۇقىرى دەرىجىلىك ئىشچىلارنى تەربىيىلەش ۋە ئۇزلۇكسىز تەربىيىلەش ۋەزىپىلىرىنى ئۈستىگە ئالغان .

ئايدا تارباغاتاي ۋىلايەتلىك يېزا ئىگىلىكىنى ماشىنىلاشتۇرۇش مەكتىپى بىلەن بىرلەشتۈرۈلگەن ھەمدە تارباغاتاي ۋىلايەتلىك يېزا ئىگىلىك دېھقانچىلىق ماشىنىلىرى مەكتىپى بولۇپ قۇرۇلغان . تارباغاتاي ۋىلايەتلىك يېزا ئىگىلىك ئىدارىسى ، يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرى ئىدارىسىنىڭ باشقۇرۇشىغا تەۋە . ئوقۇتۇشتا خەنزۇ ، قازاق تىلىنى ئاساس قىلىدۇ ، يېزا ئىگىلىك ، باغۋەنچىلىك ، ئۆسۈملۈك ئاسراش ، يېزا ئىگىلىك ئىقتىسادي • يېزا ئىگىلىكىنى ماشىنىلاشتۇرۇش ، ئوتلاق باقمىچىلىقى ، كومپيۇتېر ئىشلىتىش • تراكتور شوپۇرلىقى قاتارلىق كەسپىلەر ئېچىلغان . مەكتەپ يەر مەيدانى 13 تۇمەن كۋادرات مېتىر . ئوقۇتۇش رايونى قۇرۇلۇش كۆلىمى 3500 كۋادرات مېتىر . مەكتەپ ھەرخىل تەجرىبىخانا ، دېھقانچىلىق مەيدانى ، تەجرىبە ئېتىزلىرى ، تەجرىبە سېخلىرى • ھەرخىل يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرى قاتارلىق تەجرىبە ئۆسكۈنىلىرىگە ئىگە . 1999 – يىلدىكى رەسمىي ئوقۇتقۇچى 48 نەپەر (ئالىي دەرىجىلىك ئۇنۋانى بارلار 8 نەپەر ، ئوتتۇرا دەرىجىلىك ئۇنۋانى بارلار 30 نەپەر) بولغان . مەكتەپتە 502 نەپەر ئوقۇغۇچى بار . مەكتەپ 3000 مىڭدىن ئارتۇق ئوقۇغۇچى تەربىيىلىگەن .

ئادرېسى : چۆچەك شەھەر غۇلجا يولى شەرقى بۆلەك .

پوچتا نومۇرى : 834700 . تېلېفون : 6222987 (0901)

تارباغاتاي ۋىلايەتلىك تېببىي مەكتەپ

ئەسلى ئىسمى تارباغاتاي ۋىلايەتلىك دوختۇرخانا سىستېرالار مەكتىپى بولۇپ ، 1959 – يىلى قۇرۇلغان . 1979 – يىلى 3 – ئايدا ۋىلايەتلىك دوختۇرخانىدىن بۆلۈنۈپ چىققان ھەمدە مۇستەقىل بۆلۈم دەرىجىلىك كەسپىي ئورۇن بولغان . 1986 – يىلى مۇئاۋىن ناھىيە دەرىجىلىك ئورۇن بولغان . 1991 – يىلى 6 – ئايدا ناھىيە دەرىجىلىك رايونى قۇرۇلۇش كۆلىمى بولۇپ ئۆستۈرۈلگەن . ئوقۇتۇشتا خەنزۇ تىلى ، قازاق تىلى ئىشلىتىلىدۇ . ئىگىلىگەن يەر مەيدانى 58695 كۋادرات مېتىر . ئوقۇتۇش رايون قۇرۇلۇش كۆلىمى 5000 كۋادرات مېتىر . مەكتەپتە ئۆسكۈنىلىرى مۇكەممەل بولغان ئاناتومىيە ، دورىگەرلىك ، مىكرو جانلىقلار ، بىئوخىمىيە ، ئاساسىي پەرۋىش ، كلىنىك تەجرىبىخانىسى ، يىپىق يوللۇق تېلېۋىزىيە توربى قاتارلىقلار بار . ئۇنىڭدىن باشقا 4 پراكتىكا دوختۇرخانىسى بار ، كۇتۇپخانىدا 15 مىڭ پارچە كىتاب ساقلانغان . 1999 – يىلى رەسمىي ئوقۇتقۇچى سانى 30 نەپەر (ئالى لېكتور 4 ، لېكتور 20) . مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچى 600 نەپەر . مەكتەپ قۇرۇلغاندىن بۇيان سىستېرالىق ، دوختۇرلۇق ، تۇغۇت دوختۇرلىقى ، ئانا – بالىلار دوختۇرلۇقى ، دورىگەرلىك قاتارلىق كەسپىلەرگە 3200دىن ئارتۇق ئوقۇغۇچىنى قوبۇل قىلىپ ، دۆلەت ئۇچۇن 2600 نەپەر لايىقەتلىك ئوقۇغۇچى تەربىيىلەپ بەرگەن .

مەكتەپ ئادرېسى : چۆچەك شەھەر مەدەنىيەت يولى .

پوچتا نومۇرى : 834700 . تېلېفون : 6222264 ، 6222535 (0901)

بىرى دەپ بېكىتىلگەن.

1999 - يىلى خەنزۇ، قازاق، ئۇيغۇر، موڭغۇل، خۇيزۇ قاتارلىق 13 مىللەتتىن تەشكىل تاپقان ئوقۇغۇچى 900 نەپەردىن ئىبارەت ئىشچى - خىزمەتچى 176 نەپەرگە يەتكەن.

مەكتەپ ئادرېسى: غۇلجا شەھىرى. پوچتا نومۇرى: 835000

تېلېفون نومۇرى: 8210319 (0999)

غۇلجا تېببىي مەكتەپ

دۆلەتلىك نۆقتىلىق ئوتتۇرا تېخنىكوم. 1946 - يىلى 8 - ئايدا ئۇچ ۋىلايەت ئىنقىلابى ھۆكۈمىتى تەسىس قىلغان. 1950- يىلى شىنجاڭ ئۇلكىلىك تېببىي مەكتەپكە ئۆزگەرتىلگەن. 1961 - يىلى ئۇرۇمچى تېببىي مەكتىپى غۇلجىغا كۆچۈرۈلگەن ھەمدە بۇ مەكتەپ بىلەن بىرلەشتۈرۈلگەن. 1993 - يىلى قۇرۇلغان ئىلى قازاق ئاپتونوم ئوبلاستلىق تېببىي كەسپىي مەكتىپىمۇ مۇشۇ مەكتەپنىڭ ئىچىدە تەسىس قىلىنغان. ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 39960 كۋادرات مېتىر. قۇرۇلۇش كۆلىمى 3 تۇمەن كۋادرات مېتىردىن ئارتۇق. مۇقىم مۇلكى 1400 تۇمەن يۇەندىن ئارتۇق. داۋالاش مەخسۇس كۇرسى، تېببىي تەكشۈرۈش، جىددىي قۇتقۇزۇش ھەم نارکوز قىلىش، سىستېرالىق، تېببىي فىلىشېرى. ئاتا - بالىلار فىلىشېرلىقى، پىلانلىق تۇغۇت فىلىشېرلىقى، تېببىي دىئاگنوزتىكا، چوڭلار فىلىشېرلىقى، تېببىي بوغالتىرلىقى قاتارلىق كەسىپلەر تەسىس قىلىنغان. بۇنىڭ ئىچىدە سىستېرالىق كەسپى ئۆزىگە خاس ئۇستۇنلۇككە ئىگە. 1999 - يىلى مەكتەپتە 1600 نەپەردىن ئارتۇق ئوقۇغۇچى بولۇپ، ئاز سانلىق مىللەتلەر % 70نى ئىگەللەيدۇ. مىللىي سىنىپلاردا خەنزۇ تىلىدا دەرس ئۆتىلىدۇ. 1999 - يىلى ئوقۇتقۇچى، ئىشچى - خىزمەتچىلەر سانى 214 نەپەر، كەسپىي تېخنىك خادىم 156 نەپەر. كەسپىي ئوقۇتقۇچى 91 نەپەر، يۇقىرى دەرىجىدىكى لېكتور 24 نەپەرگە يەتكەن. مەكتەپ قۇرۇلغاندىن بۇيان تەربىيىلىنىپ پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچى 1 تۇمەندىن ئاشقان.

مەكتەپ ئادرېسى: غۇلجا شەھىرى ياشلار كوچىسى 24 - نومۇر.

پوچتا نومۇرى: 835000. تېلېفون نومۇرى: 8023443 (0999)

ئالتاي چارۋىچىلىق مەكتىپى

ئالتاي ۋىلايەتلىك يېزا ئىگىلىك مەكتىپى 1960- يىلى قۇرۇلغان. مەكتەپ ئالتاي ناھىيە بازىرىغا تەسىس قىلىنىپ، ناھىيە دەرىجىلىك قىلىپ بېكىتىلگەن. مەكتەپ ئۇنىۋېرسال ئىشخانا تەسىس قىلىنغان. 1962- يىلى تاقالغان. 1965 - يىلى كۆزدە ئالتاي يېزا ئىگىلىك مەكتىپى ئەسلىگە كەلتۈرۈلۈپ، ئالتاي ناھىيىلىك خۇڭگۇ يېزىسىغا جايلاشقان ئالتاي پېداگوگىكا مەكتىپى تەرىپىدىن ۋاكالىتەن باشقۇرۇلغان. مەكتەپ بۆلۈم دەرىجىلىك قىلىپ بېكىتىلگەن. 1967- يىلى 7- ئايدا مەدەنىيەت زور ئىنقىلابى

مەكتەپنىڭ يەر كۆلىمى 79920m² . ئۇنىڭ ئىچىدە ئوقۇتۇش رايونى قۇرۇلۇش كۆلىمى 50000m² . 28 تەجرىبىخانا ، 5000m²لىق پىراكتىكا سېخى بار . 1994 - يىلى 10 - ئايدا ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتى تەرىپىدىن ئوتتۇرا تېخنىكوملارنىڭ مەكتەپ شارائىتىنى ياخشىلاشتا «3—B» دەرىجىلىك ئورۇن بولۇپ ياخشىلانغان . مەكتەپ شتاتى 167 . 1999 - يىلدىكى رەسمىي ئوقۇتقۇچى 112 نەپەر (ئالىي لېكتور 16 ، لېكتور 48 ، يارىمچى لېكتور 48 نەپەر ، مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچى سانى 1000 نەپەر . مەكتەپ قۇرۇلغاندىن بۇيان جەمئىي 9000 نەپەردىن ئارتۇق كەسپىي تېخنىكا خادىملارنى يېتىشتۈرگەن .

مەكتەپ ئادرېسى : غۇلجا شەھىرى غالىبىيەت يولى 285 - نومۇر . پوچتا نومۇرى : 8350000 . تېلېفون : 8023354 (0999)

ئىلى مال دوختۇرلۇق مەكتىپى

غۇلجا شەھىرىگە جايلاشقان . خەنزۇ تىلى ، قازاق تىلى ، ئۇيغۇر تىلىدىن ئىبارەت ئۇچ خىل تىلدا ئوقۇتۇش ئېلىپ بارىدىغان ئوتتۇرا دەرىجىلىك كەسپىي مەكتەپ - دۆلەتلىك نۇقتىلىق ئوتتۇرا تېخنىكوم . 1956 - يىلى قۇرۇلغان . ئەينى چاغدىكى مەكتەپ نامى ئىلى قازاق ئاپتونوم ئوبلاستلىق مال دوختۇرلۇق ئوتتۇرا دەرىجىلىك تېخنىك مەكتىپى بولۇپ ، 1957 - يىلى ئىلى قازاق ئاپتونوم ئوبلاستلىق مال دوختۇرلۇق مەكتىپىگە ئۆزگەرتىلگەن . 1960 - يىلى ئىلى يېزا ئىگىلىكىنى ماشىنىلاشتۇرۇش تەربىيىلەش سىنىپى ۋە باغۋەنچىلىك مەكتىپى بىلەن بىرلەشتۈرۈۋېتىلگەن ھەمدە ئىلى قازاق ئاپتونوم ئوبلاستلىق يېزا ئىگىلىك مەكتىپى دەپ ئاتالغان . كېيىنكى يىلى يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرى ، باغۋەنچىلىكتىن ئىبارەت ئىككى خىل كەسىپ ئايرىلىپ چىقىپ ، مال دوختۇرلۇق مەكتىپى دېگەن نامىنى ئەسلىگە كەلتۈرگەن . 1962 - يىلى قايتىدىن شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق مال دوختۇرلۇق مەكتىپى دەپ بېكىتىلگەن . ھازىرقى ئىگىلىگەن كۆلىمى 2 .38 تۇمەن كۋادرات مېتىر . مەكتەپنىڭ قۇرۇلۇش كۆلىمى 28932m² . چارۋىچىلىق ، مال دوختۇرلۇق ، ئوتلاقچىلىق ، چارۋىچىلىقنى باشقۇرۇش ، يەم - خەشەك ئىشلەپچىقىرىش ۋە پىششىقلاپ ئىشلەش ، ئىقتىسادىي چارۋىلارنى كۆپەيتىش قاتارلىق 9 كەسىپ تەسىس قىلىنغان . مەكتەپ 20 تەجرىبە مەشغۇلات ئىشخانىسى ، ئۇچ مەكتەپ سىرتىدىكى پراكتىكا بازىسىغا ئىگە بولۇپ ، ساقلىنىۋاتقان كىتاب توم تۇمەندىن ئاشىدۇ . مەكتەپ ئوقۇ - ئوقۇتۇش ئىسلاھاتى ۋە ھەرخىل تەتقىقات پائالىيەتلىرىنى ئاكتىپ ھالدا قانات يايدۇرۇپ ، نۇرغۇنلىغان ئۇيغۇر ، قازاق يېزىقىدىكى ئوقۇتۇش ماتېرىياللىرى ۋە پەننى ئومۇملاشتۇرۇش ئەسەرلىرىنى نەشر قىلدۇرغان . يېقىنقى يىللاردىن بۇيان كۆپ خىل ئوقۇتۇش ، تەتقىقات نەتىجىلىرى ، دۆلەت ، يېزا ئىگىلىك مىنىستىرلىقى ۋە ئاپتونوم رايونلاردا مۇكاپاتقا ئېرىشكەن . 1994 - يىلى يېزا ئىگىلىك مىنىستىرلىقى تەرىپىدىن ب د ت ئاشلىق مەھكىمىسى يارىدەم بېرىدىغان مەكتەپلەرنىڭ

قۇرۇلغان . شىنجاڭدىكى بىردىنبىر خەنزۇچە ۋە قازاقچە دەرس سۆزلىنىدىغان تېببىي مەكتەپ بولۇپ ، ئالتاي مەمۇرىي مەھكىمە سەھىيە باشقارمىسىنىڭ باشقۇرۇشىغا تەۋە ، مەكتەپنىڭ ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى بەش تۈمەن كۋادرات مېتىر بولۇپ ، بۇنىڭ ئىچىدە ئوقۇتۇش رايونى قۇرۇلۇش كۆلىمى 2400 كۋادرات مېتىر . ئاناتومىيە ، فىزىئولوگىيە ، بىئولوگىيە ، مىكرو ئورگانىزم ، پاتولوگىيە ، پارازىت قۇرت قاتارلىق سەككىز ئوقۇتۇش تەتقىقات ئىشخانىسى ، يەتتە تەجرىبىخانىسى بار . فېلشېر ، سىستېرا ، ئامىۋى سەھىيە ، پىلانلىق تۇغۇت ، ئانا ـ بالىلار ساقلىقىنى ساقلاش ، جۇڭيىچە داۋالاش قاتارلىق سەككىز خىل كەسىپ تەسىس قىلىنغان . تولۇق ، تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپ پۈتتۈرگەنلەرنى قوبۇل قىلىدۇ ، ئوقۇش مۇددىتى ئۈچ يىل . 1996 ـ يىلدىن باشلاپ مىللىي ئوقۇغۇچىلارنىڭ تەييارلىق ئوقۇش تۈزۈمى يولغا قويۇلۇپ ، خەنزۇ تىلىدا دەرس ئاڭلاشقا ئۆزگەرتىلگەن . پىراكتىكا بازىسى ئالتاي ۋىلايەتلىك خەلق دوختۇرخانىسى ، ئازادلىق ئارمىيە 16 ـ دوختۇرخانىسى ، يېزا ئىگىلىك 10 ـ دىۋىزىيە دوختۇرخانىسى ھەمدە ئالتە ناھىيە بىر شەھەردىكى ناھىيىلىك ، شەھەرلىك دوختۇرخانىلاردىن ئىبارەت . مەكتەپ شتاتى 104 . 1999 ـ يىلى رەسمىي ئوقۇتقۇچى 50 نەپەر . (يۇقىرى دەرىجىلىك كەسىپلىي ئۇنۋانى بارلار 9 . ئوتتۇرا دەرىجىلىك كەسىپلىي ئۇنۋانى بارلار 22 ، تۆۋەن دەرىجىلىك كەسىپلىي ئۇنۋانى بارلار 19) ، مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچى 592 نەپەر . مەكتەپ قۇرۇلغاندىن بۇيان تەربىيىلەپ چىققان ئوقۇغۇچى 4000 نەپەردىن ئارتۇق .

مەكتەپ ئادرېسى : ئالتاي شەھىرى باغچا يولى

پوچتا نومۇرى : 836500 . تېلېفون : 2123171 (0906)

ئۇرۇمچى شەھەرلىك كەسىپلىي ئوتتۇرا تېخنىكوم

دۆلەتنىڭ نۇقتىلىق كەسىپلىي مەكتىپى . 1987ـ يىلى 9ـ ئايدا قۇرۇلغان . ئەسلى ئاساسى ئۇرۇمچى شەھەرلىك 22 ـ ئوتتۇرا مەكتەپ ۋە ئۇرۇمچى شەھەرلىك ئىككىنچى كەسىپلىي تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپتىن ئىبارەت . ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 666376 كۋادرات مېتىر ، قۇرۇلۇش كۆلىمى 25560 كۋادرات مېتىر . سودا ، مالىيە بوغالتىرلىق ، ئامانلىق ساقلاش ، زىننەتلەش ، ئېلان ۋە فوتو سۈرەت ، ئومۇمىي ئالاقە ، سودا ، رۇس تىلى ، تاشقى ئىشلار مۇلازىمىتى ، سايامەتچىلىك مۇلازىمىتى ، كىيىم ـ كېچەك لايىھەلەش ، تىككۈچىلىك ، ئاشپەزلىك قاتارلىق 12 كەسىپ تەسىس قىلىنغان . 1999 ـ يىلى مەكتەپتە 1247 نەپەر ئوقۇغۇچى ، 188 ئىشچى ـ خىزمەتچى ، 72 نەپەر مەخسۇس ئوقۇتقۇچى ، 28 نەپەر يۇقىرى دەرىجىلىك ئوقۇتقۇچى بار ئىدى . 1987 ـ يىلدىن بۇيان تەربىيىلەپ چىققان ئوقۇغۇچى تەخمىنەن 3700 نەپەر .

مەكتەپ ئادرېسى : ئۇرۇمچى ناھىيىسى داۋەن يېزىسى دائىرىسىدە .

پوچتا نومۇرى : 830000 تېلېفون : 2561202 (0991)

سەۋەبىدىن يەنە بىر قېتىم توختىتىلغان . 1978 - يىلى 6 - ئايدا يېزا ئىگىلىك مەكتىپى يەنە بىر قېتىم ئەسلىگە كەلتۈرۈلۈپ ، كۆكتوقاي ناھىيە بازىرىنىڭ غەربىدە تەسىس قىلىنغان ھەمدە يېزا ئىگىلىكىنى ماشىنىلاشتۇرۇش مەكتىپى ، مالىيە مەكتىپى بىلەن بىرلەشتۈرۈلۈپ ، ئەسلىدىكى ۋىلايەتلىك كوممۇنىستىك ئەمگەك ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ ۋاقىتلىق ۋاكالەتەن باشقۇرۇلغان . ئۇچ ئۆسكا مەمۇرىي مەھكىمىلەر بىۋاستە رەھبەرلىكىدە بولغان . 1979 - يىلى 4 - ئايدا يېزا ئىگىلىك مەكتىپى بىلەن يېزا ئىگىلىكىنى ماشىنىلاشتۇرۇش مەكتىپى ئايرىم - ئايرىم قۇرۇلۇپ ، كۆكتوقايدىن ۋىلايەتلىك «7 - ماي» كادىرلار مەكتىپىگە يۆتكىلىپ ، ئىككى مەكتەپتە بىر يۈرۈش ئاپپاراتلار ئىككى خىل ۋىۋىسكا بولۇشتەك ئوقۇتۇشنى باشقۇرۇش ئۈسۈلى يولغا قويۇلغان . 1983 - يىلىدىن 1984 - يىلغىچە ئوتتۇرا دەرىجىلىك كەسپىي مەكتەپلەر رەتكە سېلىنغانلىق سەۋەبىدىن ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىشنى توختاتقان . 1987- يىلى 12 - ئايدا ، ئاپتونوم رايون يېزا ئىگىلىك مەكتەپ بىلەن يېزا ئىگىلىكىنى ماشىنىلاشتۇرۇش مەكتىپىنى بىرلەشتۈرۈپ ، ئۇنىۋېرسال ئوتتۇرا دەرىجىلىك يېزا ئىگىلىك مەكتىپى قۇرۇلۇشنى تەستىقلىغان . مەكتەپ دېھقانچىلىق ، دېھقانچىلىق - چارۋىچىلىقنى ماشىنىلاشتۇرۇش ، مال دوختۇرلۇق ، باغۋەنچىلىك ، يېزا بوغالتىرلىقى ، يېزا - بازار كارخانا باشقۇرۇش قاتارلىق كەسىپلەرنى تەسىس قىلغان . 1990 - يىلى يېزا ئىگىلىك مەكتىپى ئالتاي چارۋىچىلىق مەكتىپىگە ئۆزگەرتىلىپ ، مەمۇرىي جەھەتتە ئالتاي ۋىلايەتلىك مەمۇرىي مەھكىمىنىڭ رەھبەرلىكىگە ، كەسپىي جەھەتتە ئاپتونوم رايونلۇق چارۋىچىلىق نازارىتىنىڭ يېتەكلىشىگە تەۋە بولغان ھەمدە ئالتاي ۋىلايەتلىك چارۋىچىلىق باشقارمىسى باشقۇرغان ، مەكتەپ ناھىيە دەرىجىلىك قىلىپ بېكىتىلگەن . ئوقۇتۇشتا خەنزۇ تىلى ، قازاق تىلى قوللانغان ، ھازىر مال دوختۇرلۇق ، ئوتلاقچىلىق ، دېھقانچىلىق ، دېھقانچىلىق - چارۋىچىلىقنى ماشىنىلاشتۇرۇش ، يېزا ئىگىلىك ئىقتىسادىنى باشقۇرۇش ، يېزا بوغالتىرلىقى ، ئورمانچىلىق قاتارلىق كەسىپلەر بار . مەكتەپنىڭ ئىگىلىگەن كۆلىمى 35964 كۋادرات مېتىر ، بۇنىڭ ئىچىدە ئوقۇتۇش رايونى قۇرۇلۇش كۆلىمى 6664 كۋادرات مېتىر . خىمىيە ، پارازىت قۇرت ، ئاناتومىيە ۋە پاتولوگىيە قاتارلىق بەش تەجرىبىخانا بار . كۈتۈپخانىدا ساقلىنىۋاتقان كىتاب 2.6 تۈمەندىن ئاشىدۇ . مەكتەپ شتاتى 102 . 1999 - يىلى رەسمىي ئوقۇتقۇچى 40 نەپەر ، مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچى 507 نەپەر ، مەكتەپ قۇرۇلغاندىن بۇيان تەربىيىلەپ يېتىشتۈرگەن ئوقۇغۇچى 2436 نەپەرگە يەتكەن .

ئادرېسى : ئالتاي شەھەرلىك جەنۇبىي ئىتتىپاق يولى 1 - نومۇر .

پوچتا نومۇرى : 836500 . تېلېفون : 2311570 (0906)

ئالتاي ۋىلايەتلىك تېببىي مەكتەپ

1973 - يىلى 8 - ئايدا ۋىلايەتلىك مەمۇرىي مەھكىمىنىڭ تەستىقلىشى ئارقىلىق

كەسپي ئوتتۇرا مەكتەپ قىلىپ بېكىتىلگەن . 1998- يىلى 6 - ئاينىڭ 22 - كۈنى ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتىنىڭ تەستىقلىشى ئارقىلىق ، مەكتەپ مەكىت ناھىيىلىك كەسپي ئوتتۇرا تېخنىكومغا ئۆزگەرتىلگەن . مەكتەپنىڭ ئىگىلەيدىغان يەر كۆلىمى 82584 كۋادرات مېتىر . بۇنىڭ ئىچىدە ئوقۇتۇش رايونى قۇرۇلۇش كۆلىمى 3709 كۋادرات مېتىر . ئەمگەك پراكتىكا بازىسى ۋە يېزا ئىگىلىكىنى ماشىنىلاشتۇرۇش ئوقۇتۇش تەجرىبە پراكتىكا ئورنى قاتارلىقلار بار . ئوقۇتۇشتا ئۇيغۇر تىلى قوللىنىلىدۇ . دېھقانچىلىق تېخنىكىسى ، مالىيە بوغالتېرلىقى ، يېزا ئىگىلىك ماشىنىسازلىقى ، بوغالتېرلىقنى كومپيۇتېرلاشتۇرۇش ، يېزا ئىقتىسادىنى باشقۇرۇش ، كومپيۇتېر ، بالىلار پېداگوگىكىسى قاتارلىق يەتتە خىل كەسىپ تەسىس قىلىنغان . 1999 - يىلى مەكتەپتە 35 نەپەر كەسپي ئوقۇتقۇچى ، 12 ئوقۇتۇش سىنىپى ، 670 نەپەر ئوقۇغۇچى بار ئىدى . مەكتەپ قۇرۇلغاندىن بۇيانقى تەربىيىلەپ چىققان ھەرخىل كەسىپتىكى ئوتتۇرا ، تۆۋەن دەرىجىلىك خادىملار 2500 نەپەر .

مەكتەپ ئادرېسى : مەكىت ناھىيىسى خەلق يولى 16 - نومۇر .

پوچتا نومۇرى : 844600 ، تېلېفون نومۇرى : 782486 (0999)

كورلا شەھەرلىك كەسپي ئوتتۇرا تېخنىكوم

ئەسلى ئاساسى 1977 - يىلى 9 - ئايدا قۇرۇلغان بايىنغولىن ئوبلاستلىق 3 - ئوتتۇرا مەكتەپ بولۇپ ، قۇرۇلغان ئورنى كورلا شەھەر باش ئەگىم يولى ئىدى . 1979 - يىلى 10 - ئايدا كورلا شەھىرىگە ئۆتكۈزۈلگەن . مەكتەپ نامى كورلا شەھەرلىك 3 - ئوتتۇرا مەكتەپ دەپ ئۆزگەرتىلگەن ھەم كورلا شەھەرلىك مائارىپ ئىدارىسىنىڭ رەھبەرلىكىگە تەۋە بولغان . 1989 - يىلى 9 - ئايدا تۇنجى كەسپي تولۇق ئوتتۇرا سىنىپىنى قوبۇل قىلىپ ، 1995 - يىلى 5 - ئايدا كورلا شەھەرلىك ئىككىنچى كەسپي تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپكە ئۆزگەرتىلگەن . شۇنىڭ بىلەن بىللە كورلا شەھەرلىك 3 - ئوتتۇرا مەكتەپنى ساقلاپ قېلىپ ، بىر مەكتەپ ، ئىككى خىل ۋەزىسكىلىق ، ئادەتتىكى مائارىپ بىرلەشتۇرۇلگەن ۋەزىيەتنى شەكىللەندۈرگەن . 1994 - يىلى 6 - ئايدا كورلا شەھەرلىك كەسپي تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ بىلەن بىرلەشتۇرۇلۇپ ، كورلا شەھەرلىك كەسپي تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ قىلىنغان . ئىككى مەكتەپ بىرلەشتۇرۇلگەندىن كېيىن ئايرىم - ئايرىم ھالدا ئادەتتىكى مائارىپىدىن ئايرىلىپ چىقىپ ، مەخسۇس ئۇنۋېرسال كەسپي مەكتەپكە ئايلانغان . 1995 - يىلى 6 - ئايدا ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتىنىڭ تەستىقلىشى بىلەن كورلا شەھەرلىك كەسپي ئوتتۇرا تېخنىكوم بولۇپ قۇرۇلغان . كەسپى تولۇق ئوتتۇرا ساقلاپ قىلىنغان . شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا جەنۇبىي شىنجاڭ رايونلىرىدىن كەسپي ئوتتۇرا تېخنىكوم كەسپى ۋە كەسپي تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ ئوچۇن ئوقۇغۇچىلارنى قوبۇل قىلىشقا يوزلەنگەن . 1996 - يىلى 2 - ئايدا بۇ مەكتەپ دۆلەت دەرىجىلىك نۇقتىلىق كەسپي تولۇق ئوتتۇرا قىلىپ بېكىتىلگەن . ئوقۇتۇشتا خەنزۇ

فۇكاك شەھەرلىك كەسپىي ئوتتۇرا تېخنىكوم

دۆلەتنىڭ نۇقتىلىق كەسپىي مەكتىپى ، مىللىي ، خەنزۇ ئارىلاش مەكتەپ . خەنزۇ قازاق تىلىدا دەرس ئۆتۈلىدۇ . 1976 - يىلى قۇرۇلۇشنى باشلىغان . 1999 - يىلى فۇكاك شەھەرلىك چوڭلار كەسپىي ماتارىپ مەركىزى قىلىپ ئۆزگەرتىپ قۇرۇلغان كەسپىي تېخنىكوم قىسمى ۋە چوڭلار تېخنىكوم قىسمى تەسىس قىلىنغان . ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 137340 كۋادرات مېتىر . قۇرۇلۇش كۆلىمى 20595 كۋادرات مېتىر مەكتەپتە كومپيۇتېر قوللىنىش ، بوغالتىرلىقنى كومپيۇتېرلاشتۇرۇش ، مۇزىكا ، ماشىنە ھەيدەش ۋە رېمونت قىلىش ، ئېلېكترون تېخنىكىسى ۋە مانتيورلۇق ، كىيىم - كېچەك لايىھىلەش ۋە تىكىش ، كومپيۇتېر گۈزەل - سەنئىتى ، يېزا ئىگىلىك ئىقتىسادىنى باشقۇرۇش ، قانۇن قاتارلىق كەسىپلەر تەسىس قىلىنغان . 1999 - يىلدىكى ئوقۇغۇچىلارنىڭ سانى 1280 نەپەر . ئىشچى - خىزمەتچى 150نەپەر . ئوقۇتقۇچى 106 نەپەر . يۇقىرى دەرىجىلىك ئوقۇتقۇچى 58 نەپەر . 20 يىلدىن بۇيان 8000 نەپەردىن ئارتۇق ئوتتۇرا ۋە تۆۋەن دەرىجىلىك كەسپىي تېخنىكا خادىملىرىنى تەربىيىلەپ چىققان - 160 قارارداىن ئارتۇق قىسقا مۇددەتلىك تەربىيىلەش سىنىپلىرىنى ئېچىپ ، 10 مىڭدىن ئارتۇق ئادەمنى تەربىيىلىگەن .

ئادرېسى : فۇكاك شەھەر ئەتراپىنىڭ شەرقىدە .

پوچتا نومۇرى : 831500 تېلېفون : 3222465 (0994)

ئىلى ۋىلايەتلىك كەسپىي ئوتتۇرا تېخنىكوم

ئىلى ۋىلايەتلىك چوڭلار ئوتتۇرا تېخنىكومىغا قارالسۇن .

مەكىت ناھىيىلىك كەسپىي ئوتتۇرا تېخنىكوم

ئەسلى ئاساسى مەكىت ناھىيە بازار جەمئىي يېزىلىق يېزا ئىگىلىك ئوتتۇرا مەكتىپى بولۇپ ، 1958 - يىلى قۇرۇلغان ، يېزىلىق ھۆكۈمەتنىڭ باشقۇرۇشى ئاستىدا يېرىم‌دېھقانچىلىق ، يېرىم ئوقۇش شەكلىدە بىر سىنىپ تەسىس قىلغان بولۇپ ، 40 نەپەر ئوقۇغۇچى ، 2 نەپەر ئوقۇتقۇچى بار ئىدى . ئۇچ يىللىق ئوقۇش تۈزۈمى ئورنىتىلغان بولۇپ ، ئۇيغۇر تىلىدا ئوقۇتۇش ئېلىپ بېرىلغان . 1985- يىلى 9 - ئايدا مەكىت ناھىيىلىك يېزا ئىگىلىك مەكتىپىگە ئۆزگەرتىلگەن . ناھىيىلىك ماتارىپ ئىدارىسىنىڭ باشقۇرۇشى ئاستىدا ، پۈتۈن كۇنلۇك ئوقۇتۇش تۈزۈمى يولغا قويۇلغان . 1987 - يىلى 10 — ئايدا مەكىت ناھىيىلىك كەسپىي تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ قىلىپ ئۆزگەرتىپ قۇرۇلغان . 1996 - يىلى مەكتەپ تەرەققى قىلىپ 9 كەسىپ ، 10 سىنىپ ، 484 نەپەر ئوقۇغۇچى ، 45 ئىشچى - خىزمەتچىسى بار بولغان ھەرخىل تەشكىلى قۇرۇلمىسى تولۇق ، باشقۇرۇش تۈزۈملىرى مۇكەممەل ، ئوقۇتۇش ۋە مۇلازىمەت ئەسلىھەلىرى يۇرۇشلەشكەن كەسپىي تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپكە ئايلانغان ھەمدە ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك نۇقتىلىق

كەسپىي ئوقۇتقۇچى 53 نەپەر . ئوقۇغۇچى 980 نەپەر . مەكتەپ قۇرۇلغاندىن بۇيان تەربىيىلەپ چىققان ئوقۇغۇچى 2000 نەپەردىن ئارتۇق .
مەكتەپ ئادرېسى : جىلگە ناھىيە
پوچتا نومۇرى : 833300 . تېلېفون : 5332323 (0909)

شىخەنزە موساۋەن كەسپىي تېخنىكا مەكتىپى

ئەسلى ئاساسى شىخەنزە 148 - پولك كەسپىي تولۇق ئوتتۇرا مەكتىپى بولۇپ ، 1982 - يىلى 7 - ئايدا قۇرۇلغان . 1988-يىلى بىكىتۇەننىڭ پەن - تېخنىكا ئارقىلىق يېزا ئىگىلىكىنى گۈللەندۇرۇش ئىلغار مەكتىپى بولۇپ باھالانغان . 1991 - يىلى بىكىتۇەن بۇ مەكتەپنى بىكىتۇەن دەۋرىيە نۇقتىلىق كەسپىي تولۇق ئوتتۇرا مەكتىپى قىلىپ بېكىتكەن . 1992 - يىلى ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك كەسپىي ئوتتۇرا مەكتەپ قىلىپ بېكىتىلگەن . 1994 - يىلى دۆلەت مائارىپ كومىتېتى ، تەنتەربىيە كومىتېتى ، ئەمگەك مىنىستىرلىقى تەرىپىدىن مەملىكەتلىك كەسپىي تېخنىكا مائارىپ سىستېمىسى بويىچە تەنتەربىيە خىزمىتىدىكى ئىلغار مەكتەپ بولۇپ باھالانغان . 1995 - يىلى 4 - ئاينىڭ 3 - كۈنى دۆلەت يېزا ئىگىلىك مىنىستىرلىقى مائارىپ بۆلۈمىنىڭ تەستىقلىشى بىلەن شىخەنزە موسوۋەن كەسپىي ئوتتۇرا تېخنىكوم مەكتىپى قىلىپ بېكىتىلگەن . بىكىتۇەن مائارىپ كومىتېتى بىۋاستە باشقۇرغان ، ئەسلىدىكى كەسپىي تولۇق ئوتتۇرىنىڭ مەكتەپ نامى ساقلىنىپ قالغان ھەمدە شىخەنزە يېزا ئىگىلىك رادىئو مەكتىپى 148 - پولىك شۆبە مەكتىپىنىڭ ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش ۋە ئوقۇتۇش ۋەزىپىسىنى ئۈستىگە ئالغان . ئىگىلەيدىغان يەر كۆلىمى 199800 كۋادرات مېتىردىن ئارتۇق . بۇنىڭ ئىچىدە ئوقۇتۇش رايونى قۇرۇلۇش كۆلىمى 4627 كۋادرات مېتىرنى ئىگىلەيدۇ . مەكتەپتە بالىلار پېداگوگىكىسى ، ئىنگلىز تىلى ، كومپيۈتېر ، ھۈنەر - سەنئەت قاتارلىق 14 خىل كەسىپ تەسىس قىلىنغان . كۈتۈپخانىدا ساقلىنىۋاتقان كىتاب 3 تۈمەن نۇسخىدىن ئاشىدۇ . مەكتەپ تەۋەلىكىدە زاۋۇت ، دېھقانچىلىق بازىسى قاتارلىقلار بار . 1999 - يىلى رەسمىي ئوقۇتقۇچى 20گە ، ئوقۇغۇچى 436 نەپەرگە يەتكەن . مەكتەپ قۇرۇلغاندىن بۇيان تەربىيىلەپ چىققان ئوقۇغۇچى 1700 نەپەردىن ئارتۇق .
مەكتەپ ئادرېسى : شىخەنزە 148 - پولك .
پوچتا نومۇرى : 8320048 . تېلېفون : 5382111 (0993)

شىنجاڭ توقۇمىچىلىق سانائىتى تېخنىك ئىشچىلار مەكتىپى

شىنجاڭ توقۇمىچىلىق سانائىتى مەكتىپىگە قارالسۇن .

شىنجاڭ بىناكارلىق تېخنىك ئىشچىلار مەكتىپى

شىنجاڭ بىناكارلىق قۇرۇلۇش مەكتىپىگە قارالسۇن .

تسلى ، ئۇيغۇر تىلى قوللىنىلغان . ئىلگىرى - كېيىن بولۇپ ، مانتيورلۇق ، ئائىلە ئېلېكتر سايمانلىرىنى رېمونت قىلىش ، ئاپتوموبىلنى رېمونت قىلىش ، كومپيۇتېر قوللىنىش ، مېھمانخانا خىزمەتچىلىكى ، كىيىم - كېچەك تىكىش ، ئاشپەزلىك ، بالىلار پېداگوگىكىسى قاتارلىق 20 كەسىپ تەسىس قىلىنغان . مەكتەپنىڭ ئىگىلىگەن كۆلىمى 83783 كۋادرات مېتىر . بۇنىڭ ئىچىدە ئوقۇتۇش رايونى قۇرۇلۇش كۆلىمى 31000 كۋادرات مېتىر بولۇپ ، كومپيۇتېرخانا ، تىل ئاڭلاش ئۆيى ، ئېلېكتر ، مانتيورلۇق تەجرىبىخانىسى ، كىيىم تىكىش ئۆيى ، ھۆسن تۇزەش ئۆيى ، پارنىك قاتارلىق بىر يۈرۈش تەجرىبە پراكتىكا مەيدانى ۋە مەكتەپ تەۋەلىكىدىكى كارخانا ۋىنچىك شىركىتى بار .

1998 - يىلى مەكتەپ ھازىر بار بولغان ئون نەچچە كەسىپنى تۈرلەر بويىچە ماشىنىسازلىق ، مۇلازىمەت ، شەھەر قۇرۇلۇش سەنئىتىدىن ئىبارەت ئۈچ چوڭ كەسىپكە ئايرىغان . شۇ يىلى 6 - ئايدا كورلا شەھەرلىك ئەمگەك ئىدارىسى بۇ مەكتەپتە كەسىپىي تېخنىكا ئىقتىدار يېتىشتۈرۈش مەركىزىنى قۇرغان . 9 - ئايدا بايىنغولىن ئوبلاستلىق دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ ئاساسى تۈرمۇش كاپالىتى ۋە قايتا ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇش خىزمىتىگە رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىسى بۇ مەكتەپنى بايىنغولىن ئوبلاست قايتا ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇش خىزمىتىدىكى نۇقتىلىق تەربىيىلەش مەركىزى قىلىپ بېكىتكەن . 1999- يىلى مەخسۇس ئوقۇتقۇچى 77 نەپەرگە ، ئوقۇغۇچى 635 نەپەركە يەتتى .

مەكتەپ ئادرېسى : كورلا شەھىرى تەڭرى تېغى شەرقى يولى .

پوچتا نومۇرى : 841000 . تېلېفون : 2075524 (0996)

جىڭ ناھىيىلىك كەسىپىي تېخنىكا مەكتىپى

ئەسلى ئاساسى جىڭ ناھىيىلىك يۇقىرى دەرىجىلىك كەسىپىي ئوتتۇرا مەكتەپ - 1988 - يىلى جىڭ ناھىيە بازىرىدا قۇرۇلغان . جىڭ ناھىيىلىك ماشىنا-ترانسپورت ئىدارىسىگە قارايدۇ . 1995 - يىلى ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك نۇقتىلىق كەسىپىي تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ بولغان . ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 133 تۇمەن كۋادرات مېتىر . ئوقۇتۇش رايونى قۇرۇلۇش كۆلىمى 1 تۇمەن كۋادرات مېتىر . ئوقۇتۇشتا خەنزۇ تىلى ، ئۇيغۇر تىلى قوللىنىلىدۇ . 10 يىلدىن كۆپرەك تەرەققىيات ئارقىلىق بۇ مەكتەپ مەخسۇس كۇرس ، تېخنىكوم ، كەسىپىي تولۇق ئوتتۇرا ، ئىجتىمائىي تەربىيىلەش ، خىزمەتتىن بۇرۇن ، خىزمەتتىن كېيىنكى تەربىيىلەش بىر گەۋدىلەشتۈرۈلگەن ، بىرلىككە كەلگەن كۆپ قاتلاملىق ، كۆپ ئۆلچەملىك ، كۆپ شەكىللىك ئۇنۇملۇق بىرسال ئوتتۇرا دەرىجىلىك كەسىپىي مەكتەپكە ئايلانغان . يېقىنقى بىر نەچچە يىلدىن بۇيان ئارقىمۇ ئارقا ھالدا بورتالا ئوبلاستلىق رادىئو - تېلېۋىزىيە ئۇنۇملۇق خىزمەت پونكىتى ، ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئۇنۇملۇق خىزمەت پونكىتى ، ئاپتونوم رايونلۇق ئوتتۇرا دەرىجىلىك كومپيۇتېر تەربىيىلەش پونكىتى قاتارلىقلارنى قۇرۇپ چىققان . 1996 - يىلى ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك مەدەنىيەتلىك ئورۇن دەپ نام بېرىلگەن . 1998 - يىلى كەسىپىي تېخنىكوم دەرىجىسىگە كۆتۈرۈلدى . مەكتەپ شتاتى 86 . 1999 - يىلدىكى

ئىلى ۋىلايەتلىك تېخنىك ئىشچىلار مەكتىپى

مەملىكەت دەرىجىلىك نۆقتىلىق تېخنىك ئىشچىلار مەكتىپى . 1979- يىلى 10 - ئايدا قۇرۇلغان . مۇقىم مۇلۇك 2000 تۇمەندىن ئارتۇق . ئاپتوموبىل رېمونتچىلىقى ۋە شوپۇرلۇق ، مانتيورلۇق ، ئاشپەزلىك ، پارقازان ، كومپيۇتېر ، باغۋەنچىلىك ، توقۇمىچىلىق ، سېلىسارلىق قاتارلىق 15 خىل كەسىپ تەسىس قىلغان . 1999 - يىلى 50 ئوقۇتۇش سىنىپى ، 2200 نەپەر ئوقۇغۇچىسى ، 102 نەپەر ئوقۇتقۇچى بار ئىدى ، ئالىي دەرىجىلىك ئوقۇتقۇچىلار قوشۇنىغا ئىگە . ئالىي ئوقۇتقۇچى 10 نەپەر ، 20 يىلدىن بۇيان 8500 نەپەردىن ئارتۇق ئوقۇغۇچى تەربىيىلىگەن .

مەكتەپ ئادرېسى : غۇلجا شىمالىي شەھەر ئېتراپى .

پوچتا نومۇرى : 835000 . تېلېفون : 3622564 (0999)

شىنجاڭ نېفىت يۇقىرى دەرىجىلىك تېخنىك ئىشچىلار مەكتىپى

ئاپتونوم رايونلۇق نۇقتىلىق تېخنىك ئىشچىلار مەكتىپى . ئەسلى ئاساسى شىنجاڭ نېفىت باشقۇرۇش ئىدارىسى قاراماي تېخنىك ئىشچىلار مەكتىپى ئىدى . 1979 - يىلى قۇرۇلغان . 1999 - يىلى 6 - ئايدا شىنجاڭ نېفىت يۇقىرى دەرىجىلىك تېخنىكا ئىشچىلار مەكتىپى قوشۇمچە قاراماي كەسپىي ئوتتۇرا تېخنىكوم مەكتىپىگە ئۆزگەرتىلگەن ئىدى . ھازىر ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 86 تۇمەن كۋادرات مېتىر . قۇرۇلۇش كۆلىمى 17 تۇمەن كۋادرات مېتىر . ئۇيغۇر ، خەنزۇچە ئىككى خىل تىلدا دەرس سۆزلىنىدۇ . قۇدۇق قېزىش ، نېفىت ئېلىش ، مانتيورلۇق ، كومپيۇتېر ، كەپشەرلەش ، توراللۇ ئۆي قۇرۇلۇشى ، شوپۇرلۇق قاتارلىق 30 دىن ئارتۇق كەسىپ تەسىس قىلىنغان . ھازىر تەرەققىي قىلىپ ئۇنىۋېرسال كەسپىي تېخنىكا تەربىيىلەش بازىسىغا ئايلانغان . ئېچىلغان سىنىپ جەمئىي 500 دىن ئارتۇق بولۇپ ، ئىككى تۇمەندىن ئارتۇق تېخنىكا ئىشچىنى تەربىيىلەپ چىققان . 1999- يىلدىكى ئىشچى - خىزمەتچى سانى 567 نەپەر . بۇنىڭ ئىچىدە كەسپىي ئوقۇتقۇچى 330 نەپەر . ئوتتۇرا دەرىجىلىك ئۇنۋاندىن يۇقىرىلىرى 163 نەپەر . مەكتەپتىكى ئوقۇش تارىخى سىنىپى ئوقۇغۇچىلىرىنىڭ سانى 2300 نەپەر ، 60 سىنىپ بار ، يىلدا قىسقا مۇددەتلىك تەربىيىلىنىدىغانلار 2000 ئادەم قېتىمغا بارىدۇ -

مەكتەپ ئادرېسى : قاراماي شەھەرلىك سەنىپىڭ بازىرى

پوچتا نومۇرى : 834000 . تېلېفون : 6812057 (0990)

شىنجاڭ خىمىيە سانائىتى تېخنىك ئىشچىلار مەكتىپى

دۆلەتلىك نۇقتىلىق تېخنىكا ئىشچىلار مەكتىپى بولۇپ ، 1979 - يىلى قۇرۇلغان - ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 34000 كۋادرات مېتىر . خىمىيە سانائىتى ، ئېلېكترون قاتارلىق تۆت خىل تەجرىبىخانىسى ، كومپيۇتېر مەشغۇلاتى ئۆيى ۋە 5000 كۋادرات مېتىرلىق پراكتىكا زاۋۇتى بار . خىمىيە سانائىتى تۈرلىرى ، مانتيورلۇق ، ماشىنىسازلىق تۈرلىرىدىن 20دىن ئارتۇق يۇقىرى دەرىجىلىك تېخنىك ئىشچىلار سىنىپى تەسىس قىلىنغان . ئۇيغۇرچە ، خەنزۇچە ئىككى خىل تىلدا دەرس سۆزلىنىدۇ . بۇ مەكتەپ دۆلەت دەرىجىلىك كەسپىي ئىقتىدارنى باھالاش پونكتى قىلىپ بېكىتىلگەن . شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا ئاپتونوم رايونلۇق ئىشتىن قالدۇرۇلغان ئىشچى - خىزمەتچىلەرنى قايتا ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇش بويىچە تەربىيىلەشتىكى نۇقتىلىق ئورۇن بولۇپ تەستىقلانغان . 1999 - يىلدىكى ئىشچى - خىزمەتچى 160 نەپەر ، مەخسۇس ئوقۇتقۇچى 96 نەپەر . يۇقىرى دەرىجىلىك ئۇنۋانغا ئىگە ئوقۇتقۇچى 18 . ئوقۇتۇش سىنىپى 23 ، مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچى سانى 1000 گە يېتىدۇ . ئاز سانلىق مىللەت ئوقۇغۇچىلىرى % 40 نى ئىگىلەيدۇ . 20 يىلدىن بېرى مەكتەپ تەربىيىلىگەن ئوقۇغۇچى 6000 نەپەردىن كۆپرەك .

مەكتەپ ئادرېسى : ئۈرۈمچى شەھىرى شەرقىي خېنەن يولى 9 - نومۇر

پوچتا نومۇرى : 830011 . 6636470 (0991)

يولغا قويۇپ ، مائارىپ ئۇنۇمىنى ، ئىقتىسادىي ۋە ئىجتىمائىي ئۇنۇمىنى يۇقىرى كۆتۈرۈشنى كۆرسىتىدۇ . 1984 - يىلى 2 - ئايدا ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى ھۆججەت تارقىتىپ يېزا مائارىپىنى ئىسلاھ قىلىشنىڭ مۇھىملىقى ، جىددىلىكىنى تولۇق تونۇش ، دېھقان - چارۋىچىلىق رايونلىرىنىڭ ئوتتۇرا دەرىجىلىك مائارىپ قۇرۇلمىسىنى تەڭشەشنى تەلەپ قىلدى . 1985 - يىلى يەنمۇ ئىلگىرىلىگەن ھالدا مائارىپقا قارىتا سىستېمىلىق ئىسلاھات ئېلىپ بېرىپ ، تەدرىجى ھالدا ئىقتىسادىي قۇرۇلۇش ھەمدە ئىجتىمائىي تەرەققىياتقا ماسلاشقان ، مائارىپ سىستېمىسىنى بارلىققا كەلتۈرۈشنى ئوتتۇرىغا قويدى . يېزا مائارىپىدا مائارىپ تۈزۈلمىسىدىن قول سېلىپ باشقۇرۇش تۈزۈلمىسى ، مائارىپ قۇرۇلمىسى ، مائارىپ ئىدىيىسى ، مائارىپ مەزمۇنى ، تەربىيە ئۇسۇلى قاتارلىق جەھەتلەردىن ئىسلاھات ئېلىپ بېرىلىش كېرەك . 1987 - يىلدىن كېيىن ئاپتونوم رايونىمىز ئىلگىرى - كېيىن بولۇپ تۇرپان شەھىرى ، بۈگۈر ناھىيىسى ۋە فۇكاڭ شەھىرى قاتارلىقلاردا يېزا مائارىپىنى ئۇنۇمۇرسال ئىسلاھ قىلىش تەجرىبە رايونلىرىنى قۇرۇپ چىقتى . 1989 - يىلى 1 - ئايدا يۇقىرىدىكى 3 ناھىيە ، شەھەر مەملىكىتىمىزدىكى 115 يېزا مائارىپىنى ئۇنۇمۇرسال ئىسلاھ قىلىش تەجرىبە رايونلىرىنىڭ قاتارىدىن ئورۇن ئالدى . 1989 - يىلى 9- ئايدا ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتى شىنجاڭ بويىچە يېزا مائارىپىدىكى ئۇنۇمۇرسال ئىسلاھ قىلىش كادىرلار تەربىيەلەش سىنىپلىرىنى ئاچتى . 1990 - يىلى ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتىنىڭ نۆۋەتتىكى يېزا مائارىپىنى ئۇنۇمۇرسال ئىسلاھ قىلىش توغرىسىدىكى بىرقانچە پىكرىنى تەستىقلاپ تارقاتتى . 1992 - يىلى 11 - ئايدا ئاپتونوم رايون فۇكاڭ شەھىرىدە يېزىلار مائارىپىنى ئۇنۇمۇرسال ئىسلاھ قىلىش خىزمىتى يىغىنىنى چاقىردى . 1992 - يىلى 12 - ئايدا ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ تەستىقلىشى ئارقىسىدا ، يېزىلار مائارىپىنى ئۇنۇمۇرسال ئىسلاھ قىلىش تەجرىبە ناھىيىلىرى (شەھەر)لەر كۆپەيتىلدى . 1999 - يىلى 1- ئايدا ئاپتونوم رايونلۇق ئالىي مەكتەپلەر خىزمەت كومىتېتى ، مائارىپ كومىتېتى «ئاپتونوم رايونلۇق ئالىي مەكتەپلەر خىزمەت كومىتېتى ۋە مائارىپ كومىتېتىنىڭ پارتىيە 15 - قۇرۇلتېيى 3 - ئومۇمىي يىغىنىنىڭ روھىنى ئىزچىللاشتۇرۇش ، مائارىپ ئىسلاھاتى ۋە تەرەققىياتىنى تېزلىتىش ، يەنمۇ ئىلگىرىلىگەن ھالدا يېزا ئىگىلىكى ۋە يېزىلارنىڭ خىزمىتى ئۈچۈن مۇلازىمەت قىلىش توغرىسىدىكى پىكىر »نى تۈزۈپ تارقاتتى .

يېزا باشلانغۇچ مائارىپى

زېمىن كەڭ ، چەت ، دېھقانچىلىق - چارۋىچىلىق رايونلىرىنىڭ قاتناش مەسىلىسى قۇلايلىق بولمىغانلىقى سەۋەبىدىن شىنجاڭدا باشلانغۇچ مائارىپىنى ئومۇملاشتۇرۇش خىزمىتىدىكى قىيىنلىق بىر قەدەر ئېغىر . ئاپتونوم رايونىمىز ئاكتىپلىق بىلەن ھەرخىل شەكىلدە مەكتەپ قۇرۇپ ، يېزا ئىگىلىك رايونلىرىدا پۈتۈن كۈنلۈك باشلانغۇچ مەكتەپ

چوڭلار مائارىپى

چوڭلار مائارىپى

چوڭلار دېگەنلىك ئائىلە ، جەمئىيەت ۋە دۆلەتكە قارىتا تۇرمۇش مەسئۇلىيىتىنى ئۈستىگە ئالغۇچىلارنى ، ئاساسلىقى ئىشلەپچىقىرىش ۋە خىزمەت ئورنىدىكى خادىملارغا ئېلىپ بېرىلىدىغان مائارىپنى كۆرسىتىدۇ . جۈڭگودا ھازىرقى كادىرلار مائارىپى ، ئىشچى ـ خىزمەتچىلەر مائارىپى ، دېھقانلار مائارىپى ، ھەربىيلەر مائارىپى ۋە جەمئىيەت مائارىپىنىڭ ئومۇمىي ئاتالمىشى بولۇپ ھېسابلىنىدۇ . 1999 ـ يىلى ئاپتونوم رايوندىكى چوڭلار ئالىي مەكتەپلىرى 44 بولۇپ ، بۇنىڭ ئىچىدە رادىئو ـ تېلېۋىزىيە ئۇنىۋېرسىتېتى 2 ، ئىشچى ـ خىزمەتچىلەر ئۇنىۋېرسىتېتى 12 ، كادىرلار باشقۇرۇش ئىنستىتۇتى 2 ، مائارىپ ئىنستىتۇتى 11 ، ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپلەر تەسىس قىلغان چوڭلار مائارىپ ئىنستىتۇتىدىن 17سى بار . مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچى سانى 67633 نەپەر ، بۇنىڭ ئىچىدە ئاز سانلىق مىللەت ئوقۇغۇچىلىرى 11876 نەپەر . چوڭلار ئوتتۇرا تېخنىكوم مەكتىپى 81 . بۇنىڭ ئىچىدە ئىشچى ـ خىزمەتچىلەر تېخنىكوم مەكتىپى 28 . ئوقۇتقۇچىلار بىلىم ئاشۇرۇش مەكتىپى 49 . رادىئو ـ تېلېۋىزىيە ئوتتۇرا تېخنىكومى 4 ، مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچى 33231 نەپەر .

يېزا مائارىپىنى ئۇنىۋېرسال ئىسلاھ قىلىش

يېزا مائارىپىنىڭ ئۇنىۋېرسال ئىسلاھ قىلىنىشى شەھەر مائارىپىغا قارىتىلىپ ئېيتىلغان بىر خىل رايون خاراكتېرلىك مائارىپىنىڭ ئۇنىۋېرسال ئىسلاھاتى بولۇپ ، 20 ـ ئەسىرنىڭ 80 ـ يىللىرى باشلانغان بولۇپ ، دۆلىتىمىزنىڭ مائارىپ ئىسلاھاتى ۋە تەرەققىياتىدىكى بىر تۈرلۈك چوڭ تەدبىر . ئۇنىڭ مەنىسى ، يېزا مائارىپىنى ئىقتىسادىي ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىياتىنىڭ چوڭ سىستېمىسىغا كىرگۈزۈپ ، ئىسلاھات ئېلىپ بېرىش بولۇپ ، ھەرگىزمۇ مائارىپ ساھەسىدىلا ئىسلاھات ئېلىپ بېرىش ئەمەس ، دېھقانچىلىق ، چارۋىچىلىق رايونلىرىدىكى 3 تۈرلۈك مائارىپنى بىرلەشتۈرۈپ ئۇنى بىرلىككە كەلگەن ئورگانىك گەۋدىگە ئايلاندۇرۇپ ئىسلاھات ئېلىپ بېرىش ، يېزا مەكتەپلىرىنىڭ ئوقۇش تۈزۈمى ، ئوقۇتۇش ئۇسۇلى ۋە باشقۇرۇش تۈزۈلمىسى قاتارلىقلارغا ئومۇمىيۈزلۈك ئىسلاھات ئېلىپ بېرىشتىن ئىبارەت . ئاساسلىق مەزمۇنى بولسا «ئۈچ خىل مائارىپنى بىر تۇتاش پىلانلاشنى يولغا قويۇپ ، مائارىپنىڭ پۈتۈنلۈك فۇنكسىيىسىنى جارى قىلدۇرۇش ، دېھقانچىلىق ۋە ئىلىم ـ پەن مائارىپىنى بىرلەشتۈرۈشنى يولغا قويۇپ يېزىلارنىڭ ئىقتىسادىي ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىياتىنى تېزلىتىش ، مەكتەپلەرنىڭ مائارىپ ئىسلاھاتىنى چوڭقۇلاشتۇرۇپ ، ئوقۇتۇش سۈپىتىنى يۇقىرى كۆتۈرۈش ، ئۇچقۇن پىلانىنى

يىللى دۆلەتلىك مائارىپ مىنىستىرلىقىنىڭ «نۆۋەتتىكى ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپلەردىكى ساپا مائارىپىنى ئاكتىپ يولغا قويۇش توغرىسىدىكى بىرقانچە پىكرى» گە ئاساسەن ، رايونىمىز «ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ئوتتۇرا ، باشلانغۇچ مەكتەپلەردە ساپا مائارىپى ئومۇمىيۈزلۈك يولغا قويۇش توغرىسىدىكى پىكرى»نى ئوتتۇرىغا چىقاردى . ھەرقايسى جايلارمۇ ئۆز رايونىنىڭ يولغا قويۇش پىكرى ۋە پىلانىنى تۈزۈپ چىقتى . يېقىنقى 2 يىلدىن بۇيان ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ بىر قىسىم رايون ۋە مەكتەپلەردە ئاللىقاچان باشلانغۇچ مەكتەپلەردە يۈز نومۇرلۇق تۈزۈمنى ئەمەلدىن قالدۇرۇپ ، دەرىجە تۈزۈم ۋە ئۇنىۋېرسال نومۇر قويۇش تۈزۈمى يولغا قويۇلۇپ ، ئىجابىي پېتەكلەش ئاساس قىلىندى . ئىلھاملاندۇرۇش خاراكتېرلىك باھا سۆزىنى ئىشلىتىپ ، ئىمتىھان ۋە نومۇر ئېنىقىنى بوشاشتۇرۇپ ، بىر قەدەر ياخشى نەتىجىلەرگە ئېرىشتى .

يېزا ئوتتۇرا دەرىجىلىك مائارىپى

شىنجاڭدىكى 75 % ئوتتۇرا مەكتەپ يېزىلاردا ، يېقىنقى بىرنەچچە يىلدىن بۇيان ئاپتونوم رايونىمىز 9 يىللىق مەجبۇرىي مائارىپىنى ئومۇملاشتۇرۇشنى چىڭ تۇتتى . ھەر دەرىجىلىك ھۆكۈمەتنىڭ تىرىشىشى ئارقىلىق 1998 - يىلغا بارغاندا ئاپتونوم رايونىمىزدىكى 93 ناھىيەدىن (شەھەر ، رايون) 9 يىللىق مەجبۇرىي مائارىپىنى ئومۇملاشتۇرۇپ تەكشۈرۈپ ئۆتكۈزۈپ بولغانلار 43كە ، مائارىپ ئومۇملاشتۇرۇلغان نوپۇس 688.12 تۇمەنگە يېتىپ ، رايونىمىز ئومۇمىي نوپۇسىنىڭ 46.5 % نى ئىگىلىدى . پۈتۈن رايونىمىز بويىچە تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپ يېشىغا توشقان بالىلارنىڭ مەكتەپكە كىرىش نىسبىتى 74.47 % كە يەتتى . يېزىلاردا 68.3 % كە يېتىپ ، مەكتەپكە كىرىش نىسبىتى كۆرسەتكۈچى 2000 - يىلدىكى ئاپتونوم رايون 9 يىللىق مەجبۇرىي مائارىپ تەرەققىياتىدىكى نىشانغا يېقىنلاشتى . 1998 - يىلغا بارغاندا ، پۈتۈن رايوندا جەمئىي يېزا تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتىپى 999غا ، تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ 7گە ، مۇكەممەل ئوتتۇرا مەكتەپ 171غا يەتتى . يېزا تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرى 513439 ئادەم بولۇپ ، تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپنىڭ 34358 گە يەتتى .

يېزا تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپنىڭ مۇستەھكەملىنىش پىرسەنتى 98.02 % گە يېتىپ ، ئاپتونوم رايونىنىڭ ئوتتۇرىچە سەۋىيىسىدىن سەل يۇقىرى بولدى . يېقىنقى يىلدىن بۇيان ، يېزا تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ باسقۇچىدىكى مائارىپتا مەكتەپ ئەندىزىسىنىڭ بىرخىل بولۇش ، مەكتەپ پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچىلار چىقىش يولىنىڭ تار ھەمدە ئالىي مەكتەپلەرنىڭ ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش ئۇقۇش ھەققى ئىسلاھاتى قاتارلىق كۆپلىگەن سەۋەبلەرنىڭ تەسىرى ئاستىدا ، تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپكە ئۆرلەپ ئوقۇيدىغان ئوقۇغۇچىلارسانى كۆرۈنەرلىك ھالدا تۆۋەنلىدى . 1998 - يىلى ئاپتونوم رايونىمىزدىكى تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرىنىڭ تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپكە ئۆرلەش نىسبىتى 33.92 % بولۇپ ، يېزىلاردا بولسا پەقەت 9.82 % بولدى . پۈتۈن رايون بويىچە

قۇرۇشنى ئاساس قىلدى . چارۋىچىلىق رايونلىرىدا بولسا ، ياتاق تۇزۇمىدىكى مەكتەپ ۋە پۇتۇن كۇنلۇك مۇقىم مەكتەپلەر قۇرۇشنى ئاساس قىلدى . 1984 - يىلى 9 - ئايدا قەشقەر ۋىلايىتىنىڭ يوپۇرغا ناھىيىسى ئاپتونوم رايونىمىزدىكى تۇنجى دەسلەپكى ماۋارىپنى ئومۇملاشتۇرغان ناھىيە بولۇپ قالدى . 10 نەچچە يىللىق تىرىشىش ئارقىلىق 1995 - يىلىنىڭ ئاخىرىغىچە ئاپتونوم رايون بويىچە 93 ناھىيە ، شەھەر ، رايون ئىچىدە تاشقۇرغان ناھىيىسىدىن باشقا 92 ناھىيىنىڭ باشلانغۇچ ماۋارىپىنى ئومۇملاشتۇرۇش خىزمىتى تەكشۈرۈپ ئۆتكۈزۈۋىلىشتىن ئۆتتى . نوپۇسنىڭ قاپلاش نىسبىتى 98 % كە يەتتى . 1998 - يىلىنىڭ ئاخىرىغا بارغاندا شىنجاڭدىكى يېزا باشلانغۇچ مەكتەپلىرى 5966 كە يەتتى . ئوقۇتۇش نۇقتىسى 3840غا يەتتى . بۇنىڭ ئىچىدە چارۋىچىلىق رايونلىرىدىكى ياتاقلىق تۇزۇمدىكى باشلانغۇچ مەكتەپ 304 كە يەتتى . يېزا باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرى 1888533 ئادەمگە يېتىپ ، ئاپتونوم رايوندىكى مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرى سانىنىڭ 75.46 % نى ئىگىلىدى . مەكتەپ يېشىغا توشقان بالىلارنىڭ مەكتەپكە كىرىش نىسبىتى 97.65 % يېتىپ ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئوتتۇرىچە سەۋىيىسىگە 0.03 پىرسەنتىلا كەم قالدى . يېزا باشلانغۇچ مەكتەپ بالىلىرىنىڭ يۇقىرىغا ئۆرلەش سىنىپى 83.52 % كە ، مۇستەھكەملىنىش نىسبىتى 99.68 % كە يەتتى . بۇنىڭ ئىچىدە چارۋىچىلىق رايونلىرىدىكى ياتاق تۇزۇمىدىكى مەكتەپلەرنىڭ مۇستەھكەملەش نىسبىتىمۇ 97.45 % كە يەتتى . بۇلار ئاپتونوم رايونىمىز يېزا باشلانغۇچ ماۋارىپىنىڭ ئاساسىن ئومۇملاشقانلىقىنى ئىپادىلەپ بېرىدۇ . يېقىنقى يىللاردىن بۇيان ، رايونىمىز ئەسىر ھالقىغان باغۇنلەر قۇرۇلۇشىنى يولغا قويۇش ئارقىلىق ئوتتۇرا ، باشلانغۇچ مەكتەپ مۇدىرى ھەم ئوقۇتقۇچىلىرىغا بولغان تەربىيىلەشنى كۇچەيتتى . يېزا باشلانغۇچ مەكتەپلىرىنىڭ مۇدىرلىرى ئاساسەن بىر قېتىم تەربىيىلەندى . 1998 - يىلغا بارغاندا پۇتۇن رايون بويىچە باشلانغۇچ مەكتەپنىڭ رەسمىي ئوقۇتقۇچىلار سانى 123308 نەپەر بولۇپ ، باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرىنىڭ ئوقۇش تارىخىي لاياقەتلىك بولۇش نىسبىتى 96.09 % كە يەتتى . بۇ مەملىكەتنىڭ ئوتتۇرىچە سەۋىيىسى 99.59 % تىن ئازراق ئاشتى . بۇنىڭ ئىچىدە يېزا باشلانغۇچ مەكتەپ رەسمىي ئوقۇتقۇچىلىرى 89368 ئادەمگە يېتىپ ، پۇتۇن رايونىمىز باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلار ئومۇمىي سانىنىڭ 72.48 % نى ئىگىلىدى . ئوقۇ - ئوقۇتۇش شارائىتى جەھەتتە ناھىيە ، يېزا ، كەنت 3 دەرىجە بويىچە مەكتەپ قۇرۇش ، ناھىيە ، يېزا ئىككى دەرىجە بويىچە باشقۇرۇش ، ناھىيە ئاساسلىق ئورۇنلاشتۇرۇش پرىنسىپى يولغا قويۇلۇپ ، ھۆكۈمەتنىڭ مەسئۇلىيىتى ئايدىڭلاشتۇرۇلدى . ھازىر ئېلىپ بېرىلىۋاتقان «دۆلەتلىك نامرات رايونلار مەجبۇرىي ماۋارىپ قۇرۇلۇشى» قوشۇلۇپ رايونىمىزنىڭ تاغلىق رايونى ، چارۋىچىلىق رايونى ۋە چەت نامرات رايونلارنىڭ ئوقۇ - ئوقۇتۇش شارائىتى زور دەرىجىدە ياخشىلاندى . 1998 - يىلغا بارغاندا يېزا باشلانغۇچ مەكتەپلىرىنىڭ خەتەرلىك ئۆيلەر نىسبىتى 5.42 % كە تۆۋەنلىدى . بۇ رايونىمىزنىڭ 4.94 % لىك سەۋىيىدىن كۆپ پەرقلەنمەيدۇ . 1997 -

گـۇڭاهـنامىسى ، يېزا بوغالتىرلىرىنىڭ بوغالتىرلىق گۇڭاهنامىسى قاتارلىقلارنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ . «يېشىل تاشلىق گۇڭاهنامە»نىڭ تارقىتىلىش دائىرىسىنى «تېرىقچىلىق ، مـال دوختۇرلۇق ، سۇ مەسۇلاتلىرى ، دېھقانچىلىق ماشىنىلىرىنى باشقۇرۇش ، يېزا ھەمكارلىق ئىقتىسادىنى باشقۇرۇش ، يېزا ئېنېرگىيە ۋە يېزا ئىگىلىك مۇھىتىنى قوغداش قاتارلىق كەسىپلەرنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ . ھەرقايسى جايلارنىڭ ھۆكۈمەتلىرى يېزىلارنىڭ ئەمـەلـىي ئېھتىياجىغا ئاساسەن ئۆز رايونىنىڭ يولغا قويۇش دائىرىسى بەلگىلەيدۇ . جـۇڭـگـونـىڭ ئـەھۋالىغا ئاساسلانغاندا ، «يېشىل تاشلىق گۇڭاهنامە»نى ئالىدىغانلار ئـاسـاسـلـىـقـى تولۇقسىز ۋە تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ سەۋىيىسىگە ئىگە يېزا ، كەنت دېـھـقـانچىلىقىنى ئىجتىمائىيلاشتۇرۇش مۇلازىمەت سىستېمىسىدىكى يېزا كادىرلىرى ، كـەسىپي ئائىلىلەر ، تېخنىكا نەمۇنىچىلىرى ۋە بىر قىسىم تېخنىكا تەلىپى كۈچلۈك خىزمەت بىلەن شوغۇللىنىدىغان دېھقانلار بولۇپ ، ئاساسلىقى تېخنىك تايانچلار قوشۇنىنى يېتىشتۇرۇش مەقسەت قىلىنىدۇ . دېھقانلارنىڭ «يېشىل تاشلىق گۇڭاهنامە»نى ئېلىشى تەربىيىلەش ،ئەمەلىي مەشىق ، باھالاش ، گۇڭاهنامە تارقىتىش ، قايتا باھالاش قاتارلىق بـىـرقـانـچە تـەرتـىـپـتـىن ئۆتىدۇ . گۇڭاهنامىگە ئېرىشكەن خادىملار يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىش جەريانىدا ئېتىبار بېرىشتىن بەھرىمان بولىدۇ . 1993 - يىلى شىنجاڭدا «يـېشىل تاشلىق گۇڭاهنامە» قۇرۇلۇشى باشلىنىپ ، ھەرقايسى جايلار ئاكتىپ ھالدا دېـھـقـان — چـارۋىـچـىلارنى باشلانغۇچ كەسىپي تېخنىكا ئۆگىنىشىگە ئۈيۇشتۇرۇپ ، كـۆرۈنەرلىك ئۈنۈملەرگە ئېرىشتى . 1998 - يىلىنىڭ ئاخىرىغىچە پۈتۈن رايونىمىزدا 6000 دىن ئارتۇق ئادەم «يېشىل تاشلىق گۇڭاهنامە»گە ئېرىشتى .

ئۈچ خىل مائارىپنى تەڭ پىلانلاش

يېزىلارنىڭ ئاساسي مائارىپى ، كەسىپي مائارىپ ، چوڭلار مائارىپىنى بىر تۇتاش پىلانلاش ، ئۆزئارا تۇتاشتۇرۇش ، ماس تەرەققي قىلدۇرۇشنى كۆرسىتىدۇ . بۇ يېزا مائارىپىنى ئۈنۈمۈبرسال ئىسلاھ قىلىش تەجرىبىسىنىڭ مۇھىم مەزمۇنى ، 3 خىل مائارىپقا تەڭ ئەھمىيەت بېرىشنىڭ مەنىسى بولسا : يېزا ئاساسي مائارىپى ، كەسىپي - تېخنىكا مائارىپى ، چوڭلار مائارىپىنى يولغا قويۇش بولۇپ ، پەقەتلا مەلۇم بىرخىل مائارىپنى ياخشى يولغا قويۇش ئەمەس ، مۇڭاپىق قۇرۇلمىسى بولۇش ، ئۇلارنى تەبىئي تەرەققي قـىـلـىـشقا قويۇۋەتمەسلىك ، شۇ جايىنىڭ خەلق ئىگىلىكىنىڭ تەرەققىيات ئېھتىياجىغا ئاساسەن ، مۇڭاپىق ھالدا مائارىپ قۇرۇلمىسى ئىسلاھاتى ئېلىپ بېرىش ؛ 3 خىل مائارىپ ئۆزئارا تۇتاشتۇرۇلۇپ بىرلىككە كەلگەن كۈچ ھاسىل قىلىپ ، بىر - بىرىنى ئۆزئارا ئىلگىرى سۈرۈش كېرەك . 1987 - يىلدىن باشلاپ ئاپتونوم رايونىمىز ئىلگىرى - كېيىن بولۇپ ، تۇرپان شەھىرى ، بۈگۈر ناھىيىسى ، فۇكاڭ ناھىيىسى قاتارلىق يېزا مائارىپىنى ئۈنۈمۈبرسال ئىسلاھ قىلىش تەجرىبە ناھىيىلىرىدە 3 خىل مائارىپقا تەڭ ئەھمىيەت بېرىش تەجرىبىسىنى قانات يايدۇردى ، يېزا مائارىپىنى ئۈنۈمۈبرسال ئىسلاھ قىلىشنىڭ 2 - قارار

ئوقۇتقۇچىلارنىڭ لاياقەتلىك بولۇش پىرسەنتى كۆرۈنەرلىك يۇقىرى كۆتۈرۈلدى 1998 - يىلى ئاپتونوم رايونىمىز يېزا تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرى ئومۇمىي سانى 34549 بولۇپ ، ھەرقايسى ۋىلايەت ، ئوبلاست ئوقۇتقۇچىلىرىنىڭ ئوقۇش تارىخى لاياقەتلىك بولۇش نىسبىتى % 92 ~ 76 بولدى . پۈتۈن ئاپتونوم رايونىنىڭ ئوتتۇرىچە سەۋىيىسى % 83.59 كە يەتتى . يېزا تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرىنىڭ سانى 3527 كىشى بولۇپ ، ھەرقايسى ۋىلايەت ، ئوبلاست (شەھەرنى چىقىرىۋەتكەن) تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرىنىڭ ئوقۇش تارىخىي لاياقەتلىك بولۇش نىسبىتى % 61 ~ 38 ، رايونىمىزنىڭ ئوتتۇرىچە سەۋىيىسى ئاران % 2 .48 بولدى . مەملىكەتنىڭ ئوتتۇرىچە سەۋىيىسى % 49 .63لىك سەۋىيىگە سېلىشتۇرغاندا پەرق يەنىلا چوڭ . 50 يىللىق تىرىشىش ئارقىلىق رايونىمىزدىكى يېزا ئوتتۇرا مەكتەپلەرنىڭ 8نى قۇرۇلۇش ئۇچۇن يۇرۇشلەشتۇرۇش ، مەكتەپ ئەسلىھەلىرى قۇرۇلۇشىنى پەيدىنپەي ياخشىلاش ، تەجرىبە ئوقۇتۇشى ، كىتاب ماتېرىياللار ئاساسىن ماسلىشىش ، ئوقۇ - ئوقۇتۇش شارائىتىنى زور دەرىجىدە ياخشىلاش ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى ، ھۆكۈمەت مەبلەغ سېلىش ئاساس ، كۆپ خىل يوللار ئارقىلىق مەبلەغ توپلاش قوشۇمچە قىلىنغان ئۇل مائارىپ سېلىنما تۇزۇلمىسى بەرپا قىلىندى ۋە مۇكەممەللەشتۇرۇش ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى . 1998 - يىلى رايونىمىزدىكى يېزا ئوتتۇرا مەكتەپ خەتەرلىك ئۆيلەر نىسبىتى % 94 .5 تۆۋەنلىدى . بۇ مەملىكەتنىڭ ئوتتۇرىچە سەۋىيىسى % 56 .5 بىلەن ئاساسەن تەڭلەشتى - يېزا تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپ تەجرىبىخانىلىرى ئۆلچەمگە يەتكەن مەكتەپ % 26 .55نى ئىگىلەيدۇ . نۆۋەتتە ، ساپا مائارىپى ھۆكۈمەت خاھىشى سۈپىتىدە ئومۇمىيۈزلۈك يولغا قويۇلدى . 8 ناھىيە (شەھەر ، رايون) ئاپتونوم رايونىمىزدىكى تۇنجى تۈركۈم ساپا مائارىپى تەجرىبە رايونى قىلىپ بېكىتىلدى . ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپ ساپا مائارىپى تەجرىبە ئالماشتۇرۇش يىغىنى چاقىرىلدى . ھەرقايسى جايلىنىڭ يېزا باشلانغۇچ ، ئوتتۇرا مەكتەپلىرى ئەنئەنىۋى ئوقۇتۇش ئۇسۇلىنى ئىسلاھ قىلىشقا ئېتىبار بېرىپ ، يېڭى ئوقۇتۇش نەزەرىيىسى ۋە ئوقۇتۇش ئۇسۇللىرىنى ئۆگىنىش ۋە ئىشلىتىشكە ئېتىبار بەردى . نىشانلىق ئوقۇتۇش نۇرغۇن چەت رايونلارنىڭ يېزا ئوتتۇرا مەكتەپلىرىدە ئومۇملاشتى .

«يېشىل تاشلىق گۈزاھنامە»

جۇڭگودا دېھقانلارنىڭ تېخنىكا سالاھىيىتە گۈزاھنامىسىنى كۆرسىتىدۇ ، دېھقانلار مەلۇم تۈرلۈك خىزمەت بىلەن شوغۇللىنىشتا زۆرۈر بولغان ئاساسىي بىلىم ۋە ئىقتىدارلارنى ھازىرلىغاندىن كېيىن يەرلىك ھۆكۈمەتنىڭ ئېتىراپ قىلىشىغا ئېرىشكەن خىزمەت گۈزاھنامىسى ، يەنى يېزا ئەمگەكچىلىرىنىڭ خىزمەت قىلىش لاياقەت گۈزاھنامىسىنى كۆرسىتىدۇ . ئوخشىمىغان ئورۇنلارنىڭ گۈزاھنامە ئىسىملىرى ئوخشىمايدۇ . دېھقانلارنىڭ تېخنىكا گۈزاھنامىسى ، دېھقانچىلىق ماشىنىلىرىنى ھەيدەش

كومىتېتى ، دۆلەتلىك مائارىپ كومىتېتى قاتارلىق بەش مىنىستىرلىك كومىتېت بىرلىشىپ تارقاتقان «دېھقانچىلىق ، پەن ـ تېخنىكا ، مائارىپىنى ئۆزئارا بىرلەشتۈرۈپ ، يېزا ، ئورمانچىلىق رايونلىرىدا ئىختىساسلىق خادىملارنى يېتىشتۈرۈش ۋە تېخنىكىنى يۇكسەلدۈرۈش توغرىسىدىكى پىكىر» دە مۇنۇلارنى كۆرسەتتى : دېھقانچىلىق ، پەن ـ تېخنىكا ، مائارىپنى ئۆزئار بىرلەشتۈرۈشنىڭ مەقسىتى يېزا ئىگىلىكى ، پەن ـ تېخنىكا ، مائارىپ تارماقلىرىنىڭ ئۆزئارا ھەمكارلىقىنى كۈچەيتىپ ، يېزىلارنىڭ ئەقلىي قۇۋۋىتى بايلىقىنى ئورتاق ئېچىپ ، كەڭ دېھقانلارنىڭ پەن ـ مەدەنىيەت ساپاسىنى يۇقىرى كۆتۈرۈپ ، پەن ـ تېخنىكىنى كېڭەيتىپ ، «پەن ـ تېخنىكا ئارقىلىق يېزا ئىگىلىكىنى گۈللەندۈرۈش»نى يولغا قويۇش ئۈچۈن ئىختىساسلىق خادىملار ئاساسىنى ھازىرلاش ھەمدە «ئۇچقۇن» ، «مول ھوسۇل» ، «يانغىن» قاتارلىق ئۈچ تۈرلۈك پىلاننى ئۆزئارا بىرلەشتۈرۈپ ، ئومۇمىي ئۇنۇمنى يۇقىرى كۆتۈرۈش ئۈچۈندۇر . 1990 ـ يىلى 5 ـ ئايدا ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتنىڭ «نۆۋەتتىكى يېزا مائارىپىنىڭ ئۇنۇمىرسال ئىسلاھ قىلىنىش توغرىسىدىكى بىر قانچە پىكرى»نى تەستىقلاپ تارقاتتى . ئۇنىڭدا «يېزا ئىقتىسادىي ، پەن ـ تېخنىكا ، مائارىپلار زىچ ماسلىشىپ ، تەكشى تەرەققىي قىلىش ـ يېزا ئىقتىسادىنى جانلاندۇرۇشنىڭ مۇھىم يولى . دېھقانچىلىق ، پەن ـ تېخنىكا ، مائارىپقا تەڭ ئەھمىيەت بېرىشنىڭ مۇھىم نۇقتىسى ـ ناھىيە ۋە يېزىدا» دەپ كۆرسىتىلگەن . 1992 ـ يىلى 1 ـ ئايدا گوۋۇيۈەن دېھقانچىلىق ، پەن ـ تېخنىكا ، مائارىپنى بىرلەشتۈرۈش خىزمىتى سۆھبەت يىغىنىنى چاقىردى ھەمدە 2 ـ ئايدا «گوۋۇيۈەن دېھقانچىلىق ، پەن ـ تېخنىكا ، مائارىپنى بىرلەشتۈرۈشنى ئاكتىپ يولغا قويۇپ ، يېزا ئىقتىسادىنىڭ تەرەققىياتىنى يۇكسەلدۈرۈش توغرىسىدىكى ئۇقتۇرۇش»نى تارقاتتى . 1992 ـ يىلى 11 ـ ئايدا ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى «يېزا مائارىپىنى ئىسلاھ قىلىشنى كۈچەيتىش توغرىسىدىكى پىكىر» دە «دېھقانچىلىق پەن ـ تېخنىكا ، مائارىپنى بىرلەشتۈرۈشنى يولغا قويۇپ ، سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى تەرەققىياتىغا ماسلاشقان يېزا مائارىپ تۈزۈلمىسىنى بەرپا قىلىپ چىقىپ ، مائارىپ تەرەققىياتى بىلەن ئىقتىسادىي تەرەققىيات ۋە جەمئىيەت تەرەققىياتى ئوتتۇرىسىدا بىر ـ بىرىنى ئىلگىرى سۈرىدىغان ياخشى ئايلانما مېخانىزمى شەكىللەندۈرۈش لازىم» دەپ كۆرسەتتى . 1999ـ يىلى 9 ـ ئايدا ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىدە ئاپتونوم رايونلۇق يېزا مائارىپىنى ئۇنۇمىرسال ئىسلاھ قىلىش «دېھقانچىلىق ، پەن ـ تېخنىكا ، مائارىپنى ئۆزئارا بىرلەشتۈرۈش»كە رەھبەرلىك قىلىش گۇرۇپپىسى ۋە ئىشخانىسى قۇرۇلدى .

«يانغىن پىلانى»

«يانغىن پىلانى» بولسا ، مائارىپ ۋە ئىقتىسادنى ئۆزئارا بىرلەشتۈرۈش ، نادانلىقنى تۈگىتىش بىلەن نامراتلىقنى تۈگىتىشنى ئۆزئارا بىرلەشتۈرۈش ، ئىقتىسادىي تەرەققىيات

قۇرۇلۇشى 16 ناھىيە ، شەھەرگە تەۋەققىي قىلدۇرۇلدى .

دېھقانچىلىق ، پەن - تېخنىكا ۋە مائارىپنى ئۆزئارا بىرلەشتۈرۈش

ھۆكۈمەتنىڭ بىر تۈتاش ماسلاشتۇرۇشى ئارقىسىدا ، دېھقانچىلىق ، پەن - تېخنىكا ، مائارىپ قاتارلىق جەھەتلەرنىڭ كۈچلۈك بىرىكمە كۈچىنى ھاسىل قىلىپ ، يېزا ئىگىلىكى بىلەن يېزا ئىقتىسادىنىڭ تەۋەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈشنى نىشان قىلىپ ، يېزا ئىگىلىكى پەن - تېخنىكىسىنى كېڭەيتىشنى ھەرىكەتلەندۈرگۈچى كۈچ قىلىپ ، يېزا مائارىپىنى ، بولۇپمۇ كەسپىي تېخنىكا مائارىپى ۋە ئەملىي تېخنىكا تەربىيىسىنى كۈچەيتىشنى ئاساس قىلىپ ، يېزا ئىگىلىكى ۋە يېزا ئىقتىسادىنىڭ ئومۇميۈزلۈك گۈللىنىشىنى ئەملگە ئاشۇرۇپ ، يېزا ئىگىلىكىنى تەۋەققىي قىلدۇرۇش ۋە يېزا ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشىنى پەن - تېخنىكىنىڭ تەۋەققىياتى ۋە ئەمگەكچىلەرنىڭ ساپاسىنى يۇقىرى كۆتۈرۈشكە تايىنىشقا يۆتكەيدىغان زور تەدبىر .

ئۇنىڭ ماھىيىتى بولسا ، يېزا ئىگىلىكى ۋە يېزا - ئىقتىسادىي تەۋەققىياتى ھەمدە پەن - تېخنىكا ۋە مائارىپ ئىشلىرى تەۋەققىياتىنىڭ ئوبيېكتىپ تەلىپى ۋە مۇقەررەر تاللىشى . دېھقانچىلىق ، پەن - تېخنىكا ، مائارىپ ئىشلىرىنى يولغا قويۇشتىن مەقسەت دېھقانچىلىق ، پەن - تېخنىكا ، مائارىپنىڭ ئۆزئارا بىرلەشتۈرۈلىشىنى ئىلگىرى سۈرۈش ، بىرلىكتە ئىلگىرى سۈرىدىغان ، ماس ھالدا تەۋەققىي قىلدىغان مېخانىزمنى بەرپا قىلىپ ، دېھقانچىلىق بىلەن يېزا ئىگىلىكىنىڭ زامانىۋىلىشىشىنى پەيدىنپەي ئەملگە ئاشۇرۇشتىن ئىبارەت . دېھقانچىلىق ، پەن - تېخنىكا ، مائارىپنى ئۆزئارا بىرلەشتۈرۈشنى يولغا قويۇشنىڭ مۇھىم نۇقتىسى - ناھىيە ۋە يېزىلاردا . ئاساسىي لىنىيە بولسا يېزا ئىگىلىك تەۋەققىياتىدا پەن - تېخنىكىغا تايىنىش ، پەن - تېخنىكىنىڭ تەۋەققىياتىدا ئىختىساس ئىگىلىرىنى يېتىشتۈرۈشكە تايىنىش ، ئىختىساس ئىگىلىرىنى يېتىشتۈرۈشتە بولسا مائارىپقا تايىنىشتىن ئىبارەت . دېھقانچىلىق ، پەن - تېخنىكا ، مائارىپنى ئۆزئارا بىرلەشتۈرۈش سۆزىدىكى «دېھقانچىلىق» بولسا ، «يېزا ئىگىلىك» ئىشلەپچىقىرىشى ، يېزا ئىقتىسادىي ۋە يېزا قۇرۇلۇشىدىن ئىبارەت 3 قاتلامنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ . يەنى دېھقانچىلىق ، ئورمانچىلىق ، چارۋىچىلىق ، قوشۇمچە كەسىپ ، بېلىقچىلىق قاتارلىق دېھقانچىلىق ئىشلەپچىقىرىشىنى ھەمدە يەنمۇ ئىلگىرىلىگەن ھالدا سودا - سانائەت ، قۇرۇلۇش ، ترانسپورت ، مۇلازىمەتنى ئۆز ئىچىگە ئالغان يېزا ئىقتىسادىي ۋە يېزىنىڭ ئىككى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى كۆرسىتىدۇ ؛ «پەن - تېخنىكا» بولسا ، يېزا ئىگىلىك ۋە يېزا ئىقتىسادىغا ماس بولغان پەن - تېخنىكا قوشۇننى بەرپا قىلىش ، ئىلىم - پەن تەتقىقاتى ۋە تېخنىكا ئېچىش ، ئىشلىتىش ، كېڭەيتىش ۋە ئومۇملاشتۇرۇش قاتارلىقلارنى كۆرسىتىدۇ . «مائارىپ» ئاساسەن ئۇل مائارىپى ، كەسپىي مائارىپ ۋە چوڭلار مائارىپىنى كۆرسىتىدۇ . يەنە دېھقانچىلىق بىلەن مۇناسىۋەتلىك ئالىي مائارىپنىمۇ ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ . 1989 - يىلى 8 - ئايدا يېزا ئىگىلىك مىنىستىرلىكى ، دۆلەتلىك پەن - تېخنىكا

يانغىن پىلانىنى ئېلىپ بېرىشتىن ئىبارەت . يانغىن پىلانىنىڭ يولغا قويۇلۇشىنى قوللاش ئۈچۈن ، دۆلەتلىك مائارىپ كومىتېتى يانغىن پىلانىنىڭ قەرز پۇلىنى تارقاتتى . يەنە «يانغىن پىلانى يۈز ، مىڭ ، تۈمەن قۇرۇلۇشى»نى يولغا قويدى ھەمدە «جۇڭگو يانغىن رادىئو ـ تېلېۋىزىيە مەكتىپى» قۇردى . 1997-يىلى پۈتۈن رايونىمىزدا 1140 خىل ئېچىش تۈرى يولغا قويۇلغان بولۇپ ، تۈر سوممىسى 190 مىليون يۈەندىن ئاشتى . پەن ـ تېخنىكىدىن ئۇلگىلىك ئائىلە 1.35 تۈمەن ئائىلىگە يەتتى .

يېزا مائارىپىنى ئۇنىۋېرسال ئىسلاھ قىلىش تەجرىبە ناھىيىلىرى

1987 ـ يىلدىن بۇيان ئاپتونوم رايون ئىلگىرى ـ ئاخىر بولۇپ تۈرپان شەھىرى ، بۆگۈر ناھىيىسى ، فۇكاك ناھىيىسىدە يېزا مائارىپىنى ئۇنىۋېرسال ئىسلاھ قىلىش تەجرىبە رايونى قۇرۇپ چىقتى . 1989 ـ يىلى 1 ـ ئايدا بۇ ئۈچ ناھىيە شەھەر دۆلەت مائارىپ كومىتېتى تەرىپىدىن پۈتۈن مەملىكەتتىكى 115 يېزا مائارىپىنى ئۇنىۋېرسال ئىسلاھ قىلىش تەجرىبە ناھىيىسىنىڭ ئىچىگە كىرگۈزۈلدى ، 1992 ـ يىلى 12 ـ ئايدا ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ تەستىقلىشى بىلەن يېزا مائارىپىنى ئۇنىۋېرسال ئىسلاھ قىلىش بويىچە 2 ـ قارار قۇرۇلۇش تەجرىبە ناھىيىسى 16 گە يەتتى . بۇ ناھىيىلەر كۆكتوقاي ناھىيىسى ، يەكەن ناھىيىسى ، لوپ ناھىيىسى ، كورلا شەھىرى ، تېكەس ناھىيىسى ، قۇمۇل شەھىرى ، ئونسۇ ناھىيىسى ، بورتالا شەھىرى ، ئاتۇش شەھىرى ، شىخۇ شەھىرى ، ئۈرۈمچى ناھىيىسى ، مىچۈەن شەھىرى ۋە توقسۇن ناھىيىسىدىن ئىبارەت . يېزا مائارىپىنى ئۇنىۋېرسال ئىسلاھ قىلىش تەجرىبە ناھىيىسىنى قۇرۇشتىكى ئاساسلىق ئۇسۇل : بىرىنچىدىن ، ئىدىيىنى ئازاد قىلىش ، تونۇشنى ئۆستۈرۈش ، ئىدىيىدە تۆت خىل بۇرۇلۇشنى ئەملگە ئاشۇرۇش ، يەنى ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشنىڭ ئاساسىي نۇقتىسىنى پەن ـ تېخنىكىنى تەرەققىي قىلدۇرۇش ۋە ئەمگەكچىلەرنىڭ ساپاسىنى ئۆستۈرۈشكە بۇراش ، ئىختىساسلىق خادىملارنى تەربىيىلەشنىڭ مۇھىم نۇقتىسىنى باشلانغۇچ ئوتتۇرا دەرىجىلىك تېخنىكا خادىملىرىنى تەربىيىلەشكە بۇراش ، ئۇل مائارىپىنى ئىمتىھانغا تاقابىل تۇرۇش مائارىپىدىن ساپا مائارىپىغا بۇراش ، يالغۇز مائارىپ ئوقۇغۇچىلارغا تايىنىپ مەكتەپ قۇرۇشنى پۈتۈن خەلققە ، پۈتۈن جەمئىيەتكە تايىنىپ مەكتەپ قۇرۇشقا بۇراش . ئىككىنچىدىن ، تەجرىبە خىزمىتىگە بولغان رەھبەرلىكنى كۈچەيتىش ، ھەرقايسى ناھىيە ، شەھەر (يېزا بازارلار)دا رەھبەرلىك گۇرۇپپىسى ۋە ئىشخانىسى قۇرۇش ، يولغا قويۇش لايىھىسى ۋە ماس سىياسەتلەر بەلگىلەش . ئۈچىنچى ، خىراجەتنىڭ كېلىش مەنبەسىنى كېڭەيتىش ، مائارىپقا بولغان مەبلەغنى كۆپەيتىش ، ئوقۇ ـ ئوقۇتۇش شارائىتىنى ياخشىلاشتىن ئىبارەت . تۆتىنچىدىن ، مەكتەپ قۇرۇش نىشانىنى توغرىلاپ ، يەرلىكنىڭ ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشى ئۈچۈن مۇلازىمەت قىلىشتا چىڭ تۇرۇش ، تۆۋەن ، ئوتتۇرا دەرىجىلىك كەسپىي تېخنىك خادىملارنى تەربىيىلەش ، ئەمگەكچىلەرنىڭ ساپاسىنى زور دەرىجىدە يۇقىرى كۆتۈرۈش .

بىلەن يېزا مائارىپىنى ئىسلاھ قىلىشنى ئىلگىرى سۈرۈشتىن ئىبارەت قوش نىشانلىق پىلان ، يانغىن پىلانى بولسا ئۇچقۇن پىلانى ، مول ھوسۇل پىلانىنىڭ يېڭى پەن - تېخنىكىسىنى ئېچىش ۋە يېزا ئىقتىسادىنى تەرەققىي قىلدۇرۇش ئوتتۇرىسىدىكى ئىختىساسلىق خادىملار كۆۋرۈكى بولۇپ ، پەن - تېخنىكىنى زور كۆلەمدە كېڭەيتىپ يېزا ئىقتىسادىنى زور دەرىجىدە يۇقىرى كۆتۈرىدۇ . يانغىن پىلانىنى يولغا قويۇش بولۇپ يېزا مائارىپ ئىسلاھاتىنى ئىلگىرى سۈرۈشنىڭ بىر تۈرلۈك تەدبىرى . يانغىن پىلانىنىڭ ماھىيىتى بولسا ، يېزا مائارىپىنى ئىسلاھ قىلىش ، تەرەققىي قىلدۇرۇش ئارقىلىق زور كۆلەمدە ئەمگەكچىلەرنىڭ ساپاسىنى يۇقىرى كۆتۈرۈش ، يېزىلارنىڭ پەن - تېخنىكىنى ئىشلىتىش ۋە قوبۇل قىلىش ئىقتىدارىنى كۈچەيتىپ ، ئىشلەپچىقىرىش ۋە تىجارەت سەۋىيىسىنى يۇقىرى كۆتۈرۈپ ، يېزا ئىقتىساد ۋە جەمئىيەتنىڭ تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈشتىن ئىبارەت . ئۇنىڭ چىقىش نۇقتىسى بولسا يېزا تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈش ، يېزىلارنىڭ ئىككى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشى ئۈچۈن مۇلازىمەت قىلىشتىن ئىبارەت . يانغىن پىلانىنىڭ ئاساسىي ۋەزىپىسى بولسا ، يېزا ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپلەر مائارىپىنىڭ مەزمۇنىنى ئىسلاھ قىلىپ ، شۇ جايىنىڭ ئېھتىياجىغا ماس كېلىدىغان ئەمگەك ئىقتىدارى ۋە تېخنىكا تەربىيىسىنى مۇۋاپىق ئورۇنلاشتۇرۇش ، تولۇقسىز ئوتتۇرا ، تولۇق ئوتتۇرا ئوقۇشىدىن كېيىن ھەمدە تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ مائارىپى تېخى ئومۇملاشمىغان جايلاردا باشلانغۇچ مەكتەپ كېيىن مەكتەپ پۈتتۈرىدىغان ئوقۇغۇچىلارغا بەلگىلىك كەسپىي تېخنىكا تەربىيىسى ئېلىپ بېرىپ ، ئۇلارغا بىرخىل ياكى بىرقانچە خىل ئەمەلىي تېخنىكا ۋە باشقۇرۇش بىلىملىرىنى ئىگىلىتىشتىن ئىبارەت . كەسپىي تېخنىكا مائارىپى ۋە تەربىيىلەشتە شۇ يەرنىڭ ئەمەلىي ئەھۋالىغا ئاساسلىنىش ، جانلىق ئىشلىتىش ، ۋاقىتنىڭ ئۇزۇن ۋە قىسقا بولۇشىنى ئۆزئارا بىرلەشتۈرۈش ، قىسقا مۇددەتنى ئاساس قىلىش كېرەك . يېزا مەكتەپلىرىدە كەسپىي تېخنىكا تەربىيىلەش ۋە كۆپ خىل شەكىلدىكى پەن - تېخنىكا مۇلازىمىتىنى قانات يايدۇرۇش ، مۇھىمى شۇ جايدىكى نەق ئەمەلىي تېخنىكىلارنى زور كۆلەمدە كېڭەيتىش كېرەك . 1988 - يىلى 5 - ئاينىڭ 4 - كۈنى دۆلەتلىك مائارىپ كومىتېتى [«يانغىن» پىلانىنى تەشكىللەش ، يولغا قويۇش توغرىسىدىكى پىكرى]نى تارقاتتى ۋە شۇ يىلى 8 - ئايدا گوۋۇيۈەننىڭ تەستىقلىشىدىن ئۆتۈپ يولغا قويۇلدى . 1989 - يىلى 4 - ئايدا ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتى يانغىن پىلانىنى ئېلىپ بېرىش خىزمىتى يىغىنىنى چاقىردى . يىغىندا ئاپتونوم رايونىمىزدا يانغىن پىلانىنى يولغا قويۇشنىڭ كونكرېت ئورۇنلاشتۇرۇشلىرى ئېلىپ بېرىلىپ ، ئاپتونوم رايونىمىزدا «يانغىن» پىلانىنى ئۈچ باسقۇچقا بۆلۈپ ئېلىپ بېرىش بەلگىلەندى . بىرىنچى باسقۇچ (1991 - 1989) دا ئۈچ تەجرىبە ناھىيىسى ۋە 20 يانغىن پىلانىنى تەجرىبە قىلىش كەنتى قۇرۇپ چىقىش . ئىككىنچى باسقۇچ (1994 - 1992)دا تەجرىبە ناھىيىسىنى 19 غا كېڭەيتىش ، تەجرىبە يېزىسىنى 140 غا كېڭەيتىش . 3-باسقۇچ (2000-1996)غىچە ئاز دېگەندە 500 يېزىدا

مەكتىپى ، يېزا كەسپىي مەكتەپلىرى ، كەسپىي ماۋارىپ مەركىزى ، دېھقانلارنىڭ مەدەنىيىتى ، پەن - تېخنىكا مەكتىپى قاتارلىقلارنى بازا قىلىش ، رادىئو ، تېلېۋىزىيە قاتارلىق ھەرخىل تەربىيىلەش ۋاستىلىرىدىن پايدىلىنىپ ، كەڭ دېھقانچىلىق ھەم چارۋىچىلىق رايونلىرىدا پەن - تېخنىكىنى كېڭەيتىش پائالىيەتلىرىنى قانات يايدۇرۇش . ھەرقايسى جايلار ئەمەلىي ئەھۋالغا ئاساسلىنىپ 100 تۈرلۈك پەن - تېخنىكا ئېچىش تۈرلىرى ئىچىدىن ئۆز رايوندا نۆقتىلىق كېڭەيتىدىغان بىرقانچە تۈرلۈك ئەمەلىي تېخنىكىنى بەلگىلەپ چىقىش ھەمدە ئېھتىياجىغا ئاساسەن تېخنىكا كېڭەيتىش دائىرىسىنى بارا - بارا كېڭەيتىش كېرەك . شىنجاڭنىڭ يېزا ماۋارىپىنى ئۇنىۋېرسال ئىسلاھ قىلىش ئىككىنچى قارارلىق قۇرۇلۇشىغا كىرگۈزۈلگەن 19 تەجرىبە ناھىيە (شەھەر) ۋە 140 يانغىن پىلانى ئۇلگە يېزىلىرى ھەمدە ئاپتونوم رايونلۇق يېزا ماۋارىپىنى ئۇنىۋېرسال ئىسلاھ قىلىش تەجرىبە ئوبلاستلىرى «يانغىن پىلانى يۈز ، مىڭ ، تۈمەن قۇرۇلۇشى» نى باشلامچىلىق بىلەن يولغا قويۇپ ئەمەلىيلەشتۈرۈشى كېرەك . بۇ تۈرلۈك قۇرۇلۇشنى ئاپتونوم رايونلۇق ماۋارىپ كومىتېتى ، يېزا ماۋارىپى ئۇنىۋېرسال ئىسلاھ قىلىش ئىشخانىسى تەشكىللەپ يولغا قويىدۇ ، ئالاقىدار نازارەت ، ئىدارە ۋە تارماق ئورۇنلار قاتنىشىدۇ . يەنە شىنجاڭ رادىئو - تېلېۋىزىيە ئۇنىۋېرسىتېتى ، ئاپتونوم رايونلۇق يېزا ئىگىلىك نازارىتى ، پەن - تېخنىكا كومىتېتى ، پەن - تېخنىكا ئۇيۇشمىسى ، پەن - تېخنىكا ئارقىلىق شىنجاڭنى گۈللەندۈرۈش ئىشخانىسى قاتارلىق تارماقلار زور كۈچ بىلەن قوللايدۇ .

يېزىلاردىكى ئەمەلىي تېخنىكا تەربىيىسى

دېھقان چارۋىچىلارنىڭ ئىشلەپچىقىرىش ، تۇرمۇش ئەمەلىيىتىگە ئاساسلىنىپ ، «ئەمەلىي ئىشلىتىلىدىغان ، ئەمەلىيەتكە ئۈيغۇن ، ئەمەلىي ئۈنۈمگە ئىگە بولۇش» پرىنسىپى بويىچە «يېزىلار نېمىگە ئېھتىياج بولسا ، شۇ جەھەتتىن تەربىيىلەش» تەك قىسقا ، مۇقىم ، تېز بولغان تېخنىكا تەربىيىلەشنى كۆرسىتىدۇ . بەزىلەر ئوبرازلىق ئوخشىتىپ يېزىلاردا «جاننى قۇتقۇزۇش» بىلىملىرىنى تارقىتىش دەپ ئاتىغان . 1986 - يىلى 10-ئايدا جۇڭگو پەن - تېخنىكا جەمئىيىتى ، دۆلەتلىك ماۋارىپ كومىتېتى ، يېزا ئىگىلىك ، چارۋىچىلىق ، بېلىقچىلىق مىنىستىرلىكى ، ئىتتىپاق مەركىزي كومىتېتى ، مەملىكەتلىك ئايالار بىرلەشمىسى قاتارلىق ئورۇنلار «7-بەش يىللىق پىلان مەزگىلىدە يېزا ياشلىرىنى ئەمەلىي تېخنىكا بىلەن تەربىيىلەش خىزمىتىنى كۈچەيتىش ئۇقتۇرۇشى» نى تارقاتتى . ئۇنىڭدا «7-بەش يىللىق پىلان» مەزگىلىدە قىسقا مۇددەتلىك تەربىيىلەش ئارقىلىق 10 مىليون زىيالى ياشقا بىر ياكى ئىككى تۈرلۈك بېيىش پەن - تېخنىكىسىنى ئىگىلىتىش ئوتتۇرىغا قويۇلدى . 1994 - يىلى 4 - ئايدا ئاپتونوم رايونلۇق ماۋارىپ كومىتېتى قاتارلىق 11 ئورۇن «يېزىلاردا كەسپىي تېخنىكا ماۋارىپىنى يۈرگۈزۈشتە «3 گۇۋاھنامە» تۈزۈمىنى يولغا قويۇش ھەققىدە پىكىر» نى تارقاتتى . ئۇنىڭدا : «دېھقان -

بەشىنچىدىن : مائارىپ تۇزۇلمە ئىسلاھاتىنى ئېلىپ بېرىش ، يېزىلارنىڭ ئاساسى مائارىپىدا دەرىجىگە ئايرىپ مەكتەپ قۇرۇش ، دەرىجىگە ئايرىپ باشقۇرۇش ئېلىپ بېرىش . مەكتەپنىڭ ئىچكى قىسمىدىكى باشقۇرۇش تۇزۇلمىسىنى ئىسلاھ قىلىش مەكتەپ باشقۇرۇشنى باھالاش ۋە ئوقۇغۇچىلارنىڭ سەۋىيىسىنى باھالاشنى يولغا قويۇش ئالتىنچى : ئۇچ خىل مائارىپقا تەڭ ئەھمىيەت بېرىشنى يولغا قويۇپ ، ئۇنۇملۇك بولغان مەدەنىي مائارىپ سىستېمىسىنى ۋە كەسپىي تېخنىكا مائارىپ سىستېمىسىنى قۇرۇش يەتتىنچى : ئەتراپلىق ئورۇنلاشتۇرۇشنى يولغا قويۇپ ، تىپلارنى چىڭ تۇتۇپ ، نۇقتا ئارقىلىق ھەممىنى يېتەكلەشتەك تەجرىبە ئۇسۇلىنى ئىشلىتىش . سەككىزىنچى دېھقانچىلىق ، پەن - تېخنىكا مائارىپىنى ئۆزئارا بىرلەشتۇرۇش ۋە يانغىن پىلانىنى ئېلىپ بېرىشتىن ئىبارەت . 1991 - يىلى 8 - ئايدا ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتى «شىنجاڭنىڭ يېزا مائارىپىنى ئۇنۇمۇبرسال ئىسلاھ قىلىش تەجرىبە رايونلىرىنى باھالاش كۆرسەتكۈچلەر سىستېمىسى» نى تۇزۇپ چىقتى . ئۇ 5 بىرىنچى دەرىجىلىك كۆرسەتكۈچ 18 ئىككىنچى دەرىجىلىك كۆرسەتكۈچ ، 50 ئۈچىنچى دەرىجىلىك كۆرسەتكۈچنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ .

يانغىن پىلانىنىڭ يۈز ، مىڭ ، تۈمەن قۇرۇلۇشى

پۈتۈن مەملىكىتىمىزدە يانغىن پىلانىنى يولغا قويىۋاتقان مىڭلىغان يېزا ، تۈمەنلىگەن كەنتلەر ، يۈزلىگەن يېزا ئەمەلىي پەن - تېخنىكىنى كېڭەيتمەكتە ، بۇ قىسقارتىلىپ يانغىن پىلانىنىڭ يۈز مىڭ تۈمەن قۇرۇلۇشى دېيىلىدۇ . بۇ پىلان قۇرۇلۇشىنى يولغا قويۇشنىڭ يېتەكچى ئىدىيىسى بولسا ، پەن - تېخنىكا ئارقىلىق دۆلەتنى گۈللەندۈرۈش ستراتېگىيىلىك ئىدىيىنىڭ يېتەكچىلىكىدە زور كۆلەمدە يېزا ئەمگەكچىلىرىنىڭ ساپاسىنى يۇقىرى كۆتۈرۈپ ، يېزىلاردا ئەمەلىي تېخنىكىنىڭ كېڭەيتىلىشى ۋە ئومۇملاشتۇرۇلۇشىنى تېزلىتىپ ، يېزا ئىقتىسادىنىڭ تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈشنى مەقسەت قىلىدۇ . يېزىلاردىكى «ئىككى ئاساسەن» خىزمىتىنى ئاكتىپلىق بىلەن چىڭ تۇتۇش بىلەن بىرگە ئەمەلىيەتنى چىقىش قىلىپ ، ئۆز جايىنىڭ ئەمەلىي ئەھۋالىغا ئاساسەن ئىش كۆرۈش ، ئەمەلىي ئۇنۇمنى تەكتىلەش پرىنسىپىدا چىڭ تۇرۇش ، رادىئو - تېلېۋىزور قاتارلىق تەربىيىلەش ۋاستىلىرىدىن پايدىلىنىپ ، ئىلغار يېزا ئەمەلىي تېخنىكىلىرىنى ئەڭ تېز سۈرئەتتە يېزا - كەنتلەردىكى دېھقانلارغا يەتكۈزۈش دېھقانلارنىڭ بېيىشىنى تېزلىتىش كېرەك . پائالىيەت شەكلى بولسا ، يېزا ئىگىلىك مىنىستىرلىكى مۇناسىۋەتلىك تارماقلىرىنىڭ تونۇشتۇرۇشى ئاساسىدا ، يېزا پەن - تېخنىكا مۇئەييەنلەشتۈرى ئىچىدىكى ئەمەلىيەتچانلىقى كۈچلۈك ، ئىشلەپچىقىرىش ئۇنۇمى يۇقىرى ، كېڭەيتىش ئاسان بولغان 100 خىلدىن ئارتۇق يېزا ئەمەلىي تېخنىكىسىنى تاللاپ ، ئۇنى ئاساسىي مەزمۇن قىلىش ، ئۇنىڭغۇ لېنتىسى ، سىنىڭالغۇ لېنتىسى ، پەن - تېخنىكىنى ئومۇملاشتۇرۇش ماتېرىياللىرىدىن پايدىلىنىش ، يانغىن رادىئو - تېلېۋىزىيە

مەكتەپلىرىنىڭ ۋەزىپىسىنى ئۇستىگە ئالغان . ھەرقايسى مەكتەپلەر ئۆزىنىڭ ئەھۋالىغا ۋە ئارتۇقچىلىقىغا ئاساسەن ، يولغا قويۇش لايىھىسىنى تۈزۈپ چىقىپ ، مەكتەپنىڭ مەسئۇلىيىتى ۋە ۋەزىپىسىنى ئايدىڭلاشتۇرغان . يېزا ئىگىلىك رادىئو مەكتىپى 1996 - يىلدىن باشلاپ «545» قۇرۇلۇشىنى (5000 كىشىلىك يېزا رادىئو مەكتىپى ئوقۇغۇچىلىرىنى ھەربىكەتكە كەلتۈرۈپ تۆت يىل ۋاقىت ئىچىدە بەش تۈمەن دېھقانىنى پەن - تېخنىكا ئارقىلىق بېيىشقا يېتەكلەش) يولغا قويۇشنى ئاساس قىلىپ ، ئەمەلىيەتكە ئۇيغۇن ، ئىشلىتىلىدىغان ئەمەلىي ئۇنۇمگە ئىگە بولغان ئەمەلىي تېخنىكا ئارقىلىق تەربىيەلەشنى قانات يايدۇرۇپ ، پۈتۈن شىنجاڭدىكى ھەربىر ئائىلىلىك ئۆچۈن بىر نەپەر (تېرىقچىلىقنى بىلىدىغان) ئادەم تەربىيەلەپ بەردى ، پەن - تېخنىكىنى ئائىلىلەرگە يەتكۈزۈپ ، ئىلمىي تېرىقچىلىق قىلىشنى ئەملگە ئاشۇردى ، دېھقانلارنىڭ پەن - تېخنىكا مەدەنىيەت سەۋىيەسىنى يۇقىرى كۆتۈرۈپ ، ساۋاتسىزلىقنى تۈگىتىش نەتىجىسىنى مۇستەھكەملىدى ، دېھقان - چارۋىچىلارنىڭ بېيىپ ھاللىق سەۋىيىگە يۇرۇش قىلىشى ۋە يېزىلارنىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتى ئۈچۈن ناھايىتى زور ھەسسە قوشتى .

ياش ، ئوتتۇرا ياش ساۋاتسىزلارنى ئاساسەن تۈگىتىش مائارىپى

يېشى 15تىن يۇقىرى ، 1949 - يىلى 10 - ئاينىڭ 1 - كۈنىدىن كېيىن تۇغۇلغانلارنىڭ مىللەت ۋە جىنسىي ئايرىماستىن ، قەرەل ئىچىدە ساۋاتسىزلىقتىن قوتۇلۇشنى تەلەپ قىلىش بولۇپ ، ئۇنىڭ ئۇلچىمى مۇنداق : شەھەردىكى خەنزۇ ساۋاتسىزلار 2000 دانە خەنزۇچە خەتنى ئوقۇيالايدىغان ، يازالايدىغان ، ئىشلىتەلەيدىغان سەۋىيىگە يېتىش ، ئاددىي ماقالىلەرنى يازالايدىغان بولۇش ، 2 خانىلىقتىن يۇقىرى بولغان تۆت ئەمەلنى ھېسابلاشنى بىلىش ؛ يېزىلاردىكى ساۋاتسىزلار 1500 دانە خەنزۇچە خەتنى ئوقۇيالايدىغان ، يازالايدىغان ، ئىشلىتەلەيدىغان بولۇش كېرەك . باشقا تەلەپلىرى شەھەرنىڭكىگە ئوخشاش . ھەرقايسى ئاز سانلىق مىللەت ساۋاتسىزلىرى ، ئۆز مىللىتىنىڭ يېزىقىنى ئوقۇيالايدىغان ، يازالايدىغان ، ئىشلىتەلەيدىغان بولۇش (يېڭى يېزىقنى بىلىپ ، كونا يېزىقنى بىلمەيدىغان ئۇيغۇر ، قازاق ، قىرغىزلارمۇ ساۋاتسىز ھېسابلىنىدۇ) . ئاددىي ماقالىلەرنى يېزىشنى بىلىشى ، 4 ئەمەلنى ھېسابلاشنى بىلىدىغان بولۇش تەلەپ قىلىنىدۇ . شەھەر ئىدارە ، ئورگانلاردىكى ئوتتۇرا ياشلىقلارنىڭ ساۋاتلىق بولۇش نىسبىتىنى % 98تىن يۇقىرى بولۇش ، يېزىلاردىكى ياش ۋە ئوتتۇرا ياشلىقلارنىڭ ساۋاتلىق بولۇش نىسبىتى % 95تىن يۇقىرى بولۇش تەلەپ قىلىنىدۇ . شىنجاڭ ئازاد بولغان دەسلەپكى مەزگىلدىكى ساۋاتسىز ۋە يېرىم ساۋاتسىزلارنىڭ (خەت تونۇمايدۇ ياكى ئاز تونۇيدۇ) نىسبىتى % 90 ئىدى . ئازادلىقتىن كېيىن پارتىيە ۋە ھۆكۈمەت شىنجاڭدىكى ھەرمىللەت خەلقىنىڭ مەدەنىيەت ساپاسىنى يۇقىرى كۆتۈرۈشكە ناھايىتى ئەھمىيەت بەردى ۋە كۆڭۈل بۆلدى . ئادەم كۈچى ، ماددىي كۈچ ، مالىيە كۈچى قاتارلىق جەھەتلەردە يېقىندىن قوللاپ قۇۋۋەتلىدى . 20 - ئەسىرنىڭ 50 - يىللىرىدا شىنجاڭدىكى

چارۇنچىلار بەلگىلىك پەن - تېخنىكا بىلىملىرىنى ئىگىلىگەن ، 1 ، 2 تۈرلۈك ئەمەلىي تېخنىكىنى ئىگىلىگەن ھەمدە باھالاش ئارقىلىق لايىقەتلىك سەۋىيىگە يەتكەن بولسا ، ئەمەلىي تېخنىكا تەربىيىلىنىش گۇۋاھنامىسى تارقىتىپ بېرىلىشى كېرەك» دەپ ئوتتۇرىغا قويۇلغان . دەرسلىك ماتېرىيالنى قوللىنىشتا دۆلەتلىك مائارىپ كومىتېتى ۋە ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتى بىر تۇتاش تارقاتقان «يېزىلار ئەمەلىي پەن - تېخنىكىسى» ژۇرنىلىنى ھەمدە ھەرقايسى تارماق ، ھەرقايسى ئىدارىلەر ئۆز كەسىپلىرىنىڭ ئالاھىدىلىكىگە ۋە شۇ جايىنىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتىنىڭ تەلىپىگە ئاساسەن تۈزۈپ چىققان ئەمەلىي تېخنىكا ئوقۇتۇش ماتېرىياللىرىنى ئىشلەتسە بولىدۇ ، دېيىلگەن . 1996 - يىلى 6 - ئايدا ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتى [دۆلەتلىك مائارىپ كومىتېتىنىڭ «يانغىن پىلانىنىڭ يۈز ، مىڭ ، تۈمەن قۇرۇلۇشى»نى يولغا قويۇش توغرىسىدىكى پىكىر]نى تارقاتقاندا ، «نۆۋەتتىكى يېزا پەن - تېخنىكا مۇۋەپپەقىيەتلىرى ئىچىدىكى ئەمەلىيەتچانلىقى كۈچلۈك ، ئىشلەپچىقىرىش ئۇنۇمى يۇقىرى ، كېڭەيتىش ئاسان بولغان 100 تۈرلۈك يېزا ئەمەلىي تېخنىكىسىنى تاللاپ ، ئۇنىڭغۇ لېنتىسى ، سىنئالغۇ لېنتىسى ، پەن - تېخنىكىنى ئومۇملاشتۇرۇش ماتېرىياللىرى ئارقىلىق يەتكۈزۈش ، يانغىن رادىئو - تېلېۋىزىيە مەكتىپى ، يېزا كەسپىي مەكتىپى ، كەسپىي مائارىپ مەركىزى ، دېھقانلارنىڭ پەن - مەدەنىيەت تېخنىكا مەكتەپلىرىنى بازا قىلىش ، رادىئو ، تېلېۋىزور قاتارلىق ھازىر بار بولغان ھەرخىل ئوقۇتۇش ۋاستىلىرىدىن پايدىلىنىپ ، كەڭ يېزىلاردا ، چارۇنچىلىق رايونلىرىدا ئەمەلىي پەن - تېخنىكا تەربىيىسىنى قانات يايدۇرۇش كېرەك» دەپ كۆرسەتتى .

1990 - يىلى ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتى خەنزۇچە ، ئۇيغۇرچە ، قازاقچە دېھقان - چارۇنچىلارنى تەربىيىلەش ئەمەلىي تېخنىكا ماتېرىياللىرىدىن 168 تۈمەن پارچىنى بېسىپ تارقاتتى . 1992 - يىلى پۈتۈن رايونىمىزدا 1 مىليون دېھقان - چارۇنچىلار ھەرخىل تېپتىكى ئەمەلىي تېخنىكا تەربىيىلەش كۇرسلىرىغا قاتناشتى . 1993- يىلى ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتى تارقاتقان ئۇيغۇرچە «يېزىلار ئەمەلىي پەن — تېخنىكىسى» ژۇرنىلى 15 مىڭ پارچىدىن ئاشتى . 1999 - يىلى ئاپتونوم رايونىمىزدا پەن - تېخنىكىنى قوبۇل قىلغان ياش ۋە ئوتتۇرا ياش ئەمگەك كۈچى 2 . 171 تۈمەن ئادەم قېتىمغا يەتتى .

يېزا رادىئو - تېلېۋىزىيە مەكتىپى

يېزا ئىقتىسادىي ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىياتىنىڭ تەلىپىگە ئاساسلىنىپ ، ياش ، ئوتتۇرا ياش دېھقانلار ، يېزىدىكى زىيالى ياشلارغا قارىتا كەڭ دائىرىدە ئەمەلىي تېخنىكا تەربىيىسى ، مەدەنىيەت تەربىيىسى ، چوڭلار ئوتتۇرا تېخنىكوم ئوقۇش تارىخى تەربىيىسى ، يۇقىرى دەرىجىلىك كەسپىي تەربىيە ئېلىپ بارىدىغان مەكتەپتىن ئىبارەت . نۆۋەتتە ، ئاپتونوم رايونىمىزدا 12 ۋىلايەت ، 78 ناھىيە يېزا رادىئو - تېلېۋىزىيە

شىنجاڭ ماۋارىپ ئىنىستىتۇتى

ئەسلى ئاساسىي 1906 - يىلى قۇرۇلغان شىنجاڭ پېداگوگىكا مەكتىپى ئىدى. 1978 - يىلى 9 - ئاينىڭ 8 - كۈنى ئەسلىدىكى ئۈرۈمچى 1 - دارىلمۇئەللىمىن ئاساسىدا شىنجاڭ ماۋارىپ ئىنىستىتۇتى قۇرۇلغان. 1984 - يىلى 4 - ئايدا 1961 - يىلى قۇرۇلغان شىنجاڭ رادىئو- تېلېۋىزىيە پېداگوگىكا ئۇنىۋېرسىتېتى شىنجاڭ ماۋارىپ ئىنىستىتۇتىغا قوشۇۋېتىلگەن. لېكىن سىرتقا نىسبەتەن شىنجاڭ رادىئو - تېلېۋىزىيە پېداگوگىكا ئۇنىۋېرسىتېتى دېگەن نامنى ساقلاپ قالغان، مەكتەپ ئىچىدە رادىئو - تېلېۋىزىيە پېداگوگىكا ئۇنىۋېرسىتېتى ئىشخانىسى تەسىس قىلىنىپ، بىر يۈرۈش ئورگان ئىككى خىل ژۇرنىسكىدىن ئىبارەت باشقۇرۇش تۈزۈلمىسى شەكىللەندۈرۈلگەن. 1999 - يىلى شىنجاڭ رادىئو - تېلېۋىزىيە پېداگوگىكا ئۇنىۋېرسىتېتى ئەمەلدىن قالدۇرۇلۇپ، رادىئو - تېلېۋىزىيە پېداگوگىكا ئۇنىۋېرسىتېتى ئىشخانىسىنىڭ ئىسمى ئىشتىن سىرتقى سىرتتىن ئوقۇتۇش بۆلۈمىگە ئۆزگەرتىلدى. شىنجاڭدىكى ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپ مۇئەللىملىرى ۋە ماۋارىپ باشقۇرۇش كادىرلىرىغا قارىتا سىرتتىن ئوقۇتۇش تەربىيىسى ئېلىپ بېرىشقا مەسئۇل بولدى. 1999 - يىلى 9 - ئايدا ئاپتونوم رايونلۇق تەستىقلىشى بىلەن شىنجاڭ ئوتتۇرا باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرى ئۈزلۈكسىز ماۋارىپ تەتقىقات مەركىزى، ش.ئۇ.ئا.ر ماۋارىپ باشقۇرۇش كادىرلىرى تەربىيىلەش مەركىزى مۇشۇ مەكتەپتە قۇرۇلۇپ، ئوتتۇرا باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرى ئۈزلۈكسىز تەربىيىسىنى ھەم ماۋارىپ باشقۇرۇش كادىرلىرىنى تەربىيىلەش خىزمىتىنى قانات يايدۇرغان. مەكتەپ خىزمەتتىكىلەرنى تەربىيىلەشنى ئاساس، خىزمەتتىن بۇرۇنقى تەربىيىنى قوشۇمچە قىلىپ، تولۇق ۋە مەخسۇس كۇرسنى بىرلەشتۇرۇش، ئوقۇش تارىخى ماۋارىپى بىلەن خىزمەت ئورنى تەربىيىسىنى بىرلەشتۇرۇش، سىرتتىن ئوقۇتۇش، سۇنئىي ھەمراھ ئارقىلىق ئوقۇتۇش، ئۆزلۈكىدىن ئۆگىنىشتىن ئىبارەت «ئۇچنى تۇتاشتۇرۇش» تەربىيىسى ھەمدە ھاۋالىگە ئاساسەن تەربىيىلەش قاتارلىق كۆپ قاتلاملىق، كۆپ ئۆلچەملىك، كۆپ شەكىللىك مەكتەپ باشقۇرۇشنى يولغا قويۇپ، تەربىيىلەش دائىرىسىنى ئۈزلۈكسىز كېڭەيتكەن. ئوقۇتۇش ئۇيغۇر، خەنزۇ، قازاق تىللىرىدا ئېلىپ بېرىلىدۇ. نۆۋەتتە مەكتەپ ماۋارىپ باشقۇرۇش، بالىلار ماۋارىپى، ئۇيغۇر تىلى ئەدەبىياتى، خەنزۇ تىلى ئەدەبىياتى، قازاق تىلى ئەدەبىياتى، سىياسەت، تارىخ، ماتېماتىكا، فىزىكا، خىمىيە، تەنتەربىيە، مۇزىكا، گۈزەل سەنئەت، ئېلېكترلەشكەن ئوقۇتۇش، ئىنگلىز تىلى، خەنزۇ تىلى، بىئولوگىيە، جۇغراپىيە، ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلار ماۋارىپى قاتارلىق 19 خىل پېداگوگىكا تۈرىدىكى كەسىپلەرنى؛ گۈزەل سەنئەت، زىننەتلەش، كاتىباتلىق، كومپيۇتېر، مالىيە بوغالتىرلىق، خەنزۇ تىلى تەرجىمانلىقى، تېلېۋىزىيە پروگراممىلىرىنى لايىھىلەش قاتارلىق باشقا كەسپىتىن 6نى تەسىس قىلغان. 1999 - يىلى شەرقىي جۇڭگو پېداگوگىكا ئۇنىۋېرسىتېتى بىلەن بىرلىكتە ماۋارىپ ئىقتىسادشۇناسلىقى ۋە باشقۇرۇش كەسپىدە ماگىستىر ئاسپىرانتلىق

ھەرقايسى جايلار شۇ جايدىكى پارتىيە ۋە خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ باشچىلىقى ئاستىدا ، ساۋاتسىزلىقنى تۈگىتىش ھەرىكىتىنى كەڭ كۆلەمدە قوزغاپ ، كۆرۈنەرلىك نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈردى . شىنجاڭدىكى ھەرمىللەت خەلقىنىڭ مەدەنىيەت ساپاسى زور دەرىجىدە يۇقىرى كۆتۈرۈلدى . مەدەنىيەت زور ئىنقىلابى مەزگىلىدە ساۋاتسىزلىقنى تۈگىتىش خىزمىتى توختىتىلدى . 1978 - يىلى پارتىيىنىڭ 11 - نۆۋەتلىك 3 - ئومۇمىي يىغىنىدىن كېيىن ، ھەرقايسى جايلار ئاپتونوم رايونلۇق ھۆكۈمەتنىڭ رەھبەرلىكى ئارقىسىدا ، ساۋاتسىزلىقنى تۈگىتىش خىزمىتىنى ئۈزلۈكسىز كۈچەيتتى . ئاپتونوم رايون ، ۋىلايەت ، ناھىيە ، يېزا قاتارلىق ھەرقايسى قاتلاملاردا ساۋاتسىزلىقنى تۈگىتىش رەھبەرلىك قىلىش تەشكىلاتلىرى بەرپا قىلىندى . ساۋاتسىزلىقنى تۈگىتىشكە مەخسۇس مەبلەغ ئاجرىتىلدى ، مەخسۇس كادىرلار سەپلەندى . بۇ ئارقىلىق ساۋاتسىزلىقنى تۈگىتىش خىزمىتى زور كۈچ بىلەن قانات يايدۇرۇلدى . شىنجاڭنىڭ ساۋاتسىزلىقنى تۈگىتىش خىزمىتىنى قانۇن تۈزۈم يولىغا كىرگۈزۈش ئۈچۈن 1984 - يىلى ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ۋەكىللەر قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتى «شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونىنىڭ ساۋاتسىزلىقنى تۈگىتىش خىزمەت نىزامى»نى ئېلان قىلىپ ، شىنجاڭنىڭ ساۋاتسىزلىقنى تۈگىتىش خىزمىتىدە يېڭى بىر دولقۇن قوزغىدى . بۇنىڭ بىلەن ساۋاتسىزلار سانى كېمەيدى . 1990 - يىلدىكى 4 - قېتىملىق ئومۇمىيۈزلۈك نوپۇس تەكشۈرۈلۈپ ، پۈتۈن ئاپتونوم رايوندىكى ئومۇمىي نوپۇس ئىچىدىكى ساۋاتسىزلار نىسبىتى ئازادلىقىنىڭ دەسلەپكى مەزگىلىدىكى 90% دىن 12.75% تۆۋەنلىكەنلىكى ، ياش ، ئوتتۇرا ياشلار ئىچىدىكى ساۋاتسىزلارنىڭ نىسبىتى 7.8% كە تۆۋەنلىكەنلىكى ئېنىقلاندى . 1993 - يىلدىن باشلاپ رايونىمىزدا يەنە كەڭ كۆلەملىك يۇقىرى ئۆلچەملىك ساۋاتسىزلىقنى تۈگىتىش خىزمىتىنى قانات يايدۇرۇلدى . بۇنىڭ بىلەن شىنجاڭنىڭ ساۋاتسىزلىقنى تۈگىتىش خىزمىتى 3 - قېتىملىق يۇقىرى پەللىگە كۆتۈرۈلدى . 1998 - يىلىنىڭ ئاخىرىغىچە شىنجاڭدىكى 93 ناھىيە (شەھەر ، رايون) دېگۈدەك ياش ۋە ئوتتۇرا ياشلارنىڭ ساۋاتسىزلىقنى ئاساسەن تۈگىتىش ۋەزىپىسىنى تاماملىدى ھەمدە ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ تەكشۈرۈشىدىن ئۆتتى . چوڭلارنىڭ ساۋاتسىزلىق نىسبىتى 5% تىن تۆۋەنگە چۈشۈرۈلدى . ياش ۋە ئوتتۇرا ياشلارنىڭ ساۋاتسىزلىق نىسبىتى 2% دىن تۆۋەن بولدى . ساۋاتسىزلىقتىن قۇتۇلغانلارنىڭ قايتا ساۋاتسىز بولۇش نىسبىتى 4% دىن تۆۋەن ھالدا كونترول قىلىندى . 1999 - يىلى 9 - ئايدا دۆلەتلىك ماۋارىپ كومىتېتى تەكشۈرۈپ ئۆتكۈزۈلۈش ئارقىلىق شىنجاڭنىڭ ياش ۋە ئوتتۇرا ياشلار ساۋاتسىزلىقنى تۈگىتىش خىزمىتىنىڭ ھەرقايسى كۆرسەتكۈچلىرى دۆلەتنىڭ ھازىرقى تەلىپىگە ئاساسەن يەتكەنلىكى ئىسپاتلاندى . شۇنىڭ بىلەن شىنجاڭ مەملىكەتتىكى 23 - ساۋاتسىزلىقنى تۈگىتىشنى تاماملىغان ئۆلكە بولۇپ قالدى .

فاكولتېتى ، ئاساسي بۆلۈم ، ماركسىزم ـ لېنىنىزم بۆلۈمى قاتارلىق ئالته فاكولتېت ئىككى بۆلۈم 20 نەچچه ئوقۇتۇش كافېدراسى ، 40قا يېقىن تولۇق ۋە مەخسۇس كۆرس كەسىپلىرى تەسىس قىلىنغان . نۆۋەتته مەكتەپ تولۇق ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇش ، سىرتتىن ئوقۇش ، ئىشتىن سىرتقى ئوقۇش قاتارلىق ئوقۇتۇش شەكىللىرى بويىچه مەخسۇس كۆرس ، تولۇق كۆرس ۋە 2 ـ ئوقۇش تارىخى ، ئاسپىرانت قاتارلىق ئوقۇش تارىخى سىنىپلىرىنى تەسىس قىلغان . شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا ھەرخىل ئىش ئورنى تەربىيىلەش ۋە ئۆزلۈكسىز تەربىيە قاتارلىقلار تەسىس قىلىنغان . مەركىزي مىللەتلەر ئۇنىۋېرسىتېتى ، دالىيەن ئۇنىۋېرسىتېتى ، بېيجىڭ سودا ـ سانائەت ئۇنىۋېرسىتېتى ، جۇڭگو گېئولوگىيە ئۇنىۋېرسىتېتى ، مەركىزي پارتىيە مەكتىپى ، قىسىم ئىشتىن سىرت ئوقۇتۇش تارمىقى قاتارلىق ئىچكىرى ئۆلكىلەردىكى ئالىي مەكتەپلەر بۇ مەكتەپته كەينى ـ كەينىدىن شىنجاڭ ئىشتىن سىرت ئوقۇش پونكتى ياكى ئوقۇش رايونى قۇرغان ، ئاپتونوم رايون بويىچه كومپيۇتېر كەسپىده دۆلەتلىك كەسپي ئىقتىدارىنى باھالاپ بېكىتىش ئورنى ياكى مەكتىپى بولۇپ تەسىس قىلىپ بېكىتىلگەن . مەكتەپ شتاتى 370 ، 1999 ـ يىلدىكى رەسمىي ئوقۇتقۇچى 130 (ئالىي ئۇنۋانغا ئىگه ئوقۇتقۇچى 42 ، ئوتتۇرا دەرىجىلىك ئۇنۋانغا ئىگه ئوقۇتقۇچى 60) نەپەر ، ئوقۇغۇچى سانى 5800 نەپەر . مەكتەپنىڭ ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 83250m² ، ئوقۇتۇش رايونى قۇرۇلۇش كۆلىمى 13194m² ، مەكتەپته كۇتۇپخانا ۋە بىرقەدەر تولۇق بولغان 20 نەچچه تەجرىبىخانا بار . يەنه بىرقەدەر مۇكەممەل بولغان مەكتەپ سىرتى پراكتىكا بازىسى بار . مەكتەپ پۈتۈن مەملىكەتته بىر تۇتاش تارقىتىلىدىغان ئۇيغۇر ، خەنزۇ يېزىقىدا نەشردىن چىقىدىغان «شىنجاڭ ئىشچى ـ خىزمەتچىلەر ئۇنىۋېرسىتېتى ئىلمىي ژۇرنىلى»نى نەشر قىلغان . ئىشچى ـ خىزمەتچىلەر ئۇنىۋېرسىتېتى تولۇق شىركىتىدىن ئىبارەت ئىقتىسادىي گەۋدىنى قۇرغان . مەكتەپ ئادرېسى : ئۇرۇمچى جەنۇبىي دوستلۇق يولى 107 ـ نومۇر . پوچتا نومۇرى : 830000 . تېلېفون : 4515918 ، 4514599 (0991)

شىنجاڭ جامائەت خەۋپسىزلىكى ئەدلىيە باشقۇرۇش كادىرلار ئىنىستىتۇتى 1950 ـ يىلى قۇرۇلغان . ئەسلى نامى شىنجاڭ ئۆلكىلىك خەلق جامائەت خەۋپسىزلىكى مەكتىپى . 1958 ـ يىلى نازارەت دەرىجىلىك ئورۇن بولۇپ ، ئاپتونوم رايونلۇق سىياسىي قانۇن كادىرلار مەكتىپى قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . 1984 ـ يىلى سىياسىي قانۇن كادىرلار باشقۇرۇش ئىنىستىتۇتى قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . 1989 ـ يىلى جامائەت خەۋپسىزلىكى تارمىقىغا كىرگۈزۈلگەن ھەم شىنجاڭ جامائەت خەۋپسىزلىكى ئەدلىيە باشقۇرۇش كادىرلار ئىنىستىتۇتى قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . بۇ مەكتەپ شىنجاڭدىكى بىردىنبىر جامائەت خەۋپسىزلىك ئەدلىيە كادىرلىرىنى تەربىيىلەيدىغان چوڭلار ئالىي تېخنىكوم مەكتىپى ، شۇنداقلا جامائەت خەۋپسىزلىك ئەدلىيە تارمىقىدىكى

بىلىم ئاشۇرۇش سىنىپى ئاچقان . شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا دۆلەتنىڭ نامرات رايونلار مەجبۇرىي مائارىپ قۇرۇلۇشىنىڭ ئوقۇتقۇچىلار قوشۇنىنى تەربىيىلەش ۋەزىپىسىنى ئۈستىگە ئالغان . 1999 - يىلدىكى مەخسۇس ۋە قوشۇمچە ئوقۇتقۇچى 262 نەپەر ، مۇئاۋىن ئالىي دەرىجىدىن يۇقىرى ئۇنۋانلىغا ئىگە ئوقۇتقۇچى 95 ، ئوتتۇرا دەرىجىلىك ئۇنۋانلىغا ئىگە ئوقۇتقۇچى 197 نەپەر . ئوقۇغۇچى سانى 20512 نەپەر (ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇۋاتقانلار 1856) ، مەكتەپ قۇرۇلغاندىن بۇيان پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچى 35760 نەپەر . تاماملىغان ئىلمىي تەتقىقات تۈرى 1629 تۈرلۈك ، بۇنىڭ ئىچىدە 81 تۈرلۈك ئىلمىي تەتقىقات نەتىجىسى مەملىكەت ۋە ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك مۇكاپاتقا ئېرىشكەن . ئىنىستىتۇت قارمىقىدا تەجرىبە باشلانغۇچ مەكتەپ تەسىس قىلىنغان . ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 92000m² ، قۇرۇلۇش كۆلىمى 8 .6 تۈمەن كۋادرات مېتىر ، كۇتۇپخانىدا ساقلىنىۋاتقان كىتاب 20 تۈمەن پارچىدىن ئارتۇق .

مەكتەپ ئادرېسى : ئۈرۈمچى نۇرلۇق يولى 8 - نومۇر .

پوچتا نومۇرى : 830043 . تېلېفون : 2825282 (0991)

شىنجاڭ ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئۇنىۋېرسىتېتى

1962 - يىلى 12 - ئاينىڭ 8 - كۈنى ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ تەستىقلىشى ، مەملىكەتلىك مائارىپ مىنىستىرلىكىنىڭ ئەنگە ئېلىشى بىلەن قۇرۇلغان . ئەسلى ئاساسى شىنجاڭ ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئىشتىن سىرتقى ئۇنىۋېرسىتېتى بولۇپ ، ئاپتونوم رايونلۇق باش ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى ، ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ نازارىتىنىڭ ئورتاق باشقۇرۇشىغا تەۋە بولغان . 1963 - يىلى تۇنجى تۈركۈمدە 200 نەپەر ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلغان . شتاتى 12 بولۇپ ، مەكتەپتە ئەدەبىيات ، ماتېماتىكا ، بوغالتېرلىق قاتارلىق ئۇچ مەخسۇس كۇرس كەسپى تەسىس قىلىنغان . مەدەنىيەت ئىنقىلابى مەزگىلىدە مەكتەپ تاقالغان . 1974 - يىلى 6 - ئاينىڭ 7 - كۈنى ئەسلىدىكى ئاپتونوم رايونلۇق ئىنقىلابىي كومىتېت مەكتەپنى ئەسلىگە كەلتۈرۈشنى قارار قىلىپ ، شىنجاڭ ئىشچىلار سىياسىي مەكتىپى ، كېيىن يەنە شىنجاڭ ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئىشتىن سىرت ئۇنىۋېرسىتېتىغا ئۆزگەرتكەن . 1979 - يىلى 6 - ئاينىڭ 13 - كۈنى سابىق ئاپتونوم رايونلۇق ئىنقىلابى كومىتېت شىنجاڭ ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئىشتىن سىرتقى ئۇنىۋېرسىتېتىنى ئەسلىگە كەلتۈرۈشنى قارار قىلىپ ، شۇ يىلى تۇنجى قارار مەخسۇس كۇرس ئوقۇش تارىخى ئوقۇغۇچىلىرىنى قوبۇل قىلغان . 1985 - يىلى پۈتۈن شىنجاڭدىن 2400 ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلغان ، 1991 - يىلى 11 - ئايدا ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتىنىڭ باشقۇرۇشىغا تاپشۇرۇلۇپ ، شىنجاڭ ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئۇنىۋېرسىتېتى قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . ئوقۇتۇش ئۇيغۇر ، خەنزۇ ، ئىنگلىز تىلىدا ئېلىپ بېرىلىدۇ . مەكتەپ مالىيە ئىقتىساد فاكۇلتېتى ، ماشىنىسازلىق فاكۇلتېتى ، باشقۇرۇش فاكۇلتېتى ، كومپيۇتېر فاكۇلتېتى ، چەت ئەل تىلى فاكۇلتېتى ، جۇڭگو تىلى

قۇرۇلغان مەخسۇس كۆرس بويىچە ئوقۇش تارىخى ماتارىپىنى ئاساس قىلغان ، ئىگىلىك باشقۇرۇش كەسپى چوڭلار ماتارىپى ئىنستىتوتى بولۇپ ، ئاپتونوم رايونلۇق ئىقتىسادىي كومىتېتقا تەۋە . بۇ مەكتەپنىڭ مەمۇرىي دەرىجىسى نازارەت دەرىجىلىك . 1993 - يىلى 1 - ئايدا شىنجاڭ ئىقتىساد - سودا كومىتېتىنىڭ تەربىيىلەش مەكتىپى مۇشۇ مەكتەپ ئىچىدە تەسىس قىلىنغان . 1998 - يىلى بۇ مەكتەپتە كارخانا تەتقىقات ئورنى قۇرۇلغان . 1999 — يىلى شىنجاڭ ئىقتىسادىي سودا تېلېۋىزىيە ئۇنىۋېرسىتېتى ، شىنجاڭ پائالىيەتشۇناسلىق ئىلمىي جەمئىيىتى ، شىنجاڭ ئاممىۋى مۇناسىۋەت جەمئىيىتى قاتارلىقلار قۇرۇلغان . ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 60606m² . قۇرۇلۇش كۆلىمى 35000m² بولۇپ ، كۇتۇپخانا ، كۆپ خىل فونكسىيىلىك ، كۆپ ۋاستىلىك سىنىپ ، تىل ئۆيى ، كومپيۇتېرخانا ، بوغالتىرلىق تەقلىدي تەجرىبىخانىسى قاتارلىقلار بار . مەكتەپ كارخانا باشقۇرۇش ، مالىيە باج بوغالتىرلىقى ، ئاممىۋى باشقۇرۇش ، تاشقى ئىقتىساد ، كومپيۇتېر ئۇچۇرى ، ماركسىزم - لېنىنىزم قاتارلىق ئالتە فاكولتېت ، 17 كافېدرا ، 22 كەسىپ تەسىس قىلغان . مەكتەپ باشقۇرۇش شەكلىدىن ئىشتىن ئايرىپ ئوقۇش ، ئىشتىن سىرت ، سىرتتىن ئوقۇش قاتارلىقلار بار . 1999 - يىلدىكى ئوقۇتقۇچى ، ئىشچى - خىزمەتچى 260 نەپەر ، بۇنىڭ ئىچىدە كەسپىي ئوقۇتقۇچى 148 نەپەر ، پرافېسسور سەككىز نەپەر ، دوتسېنت 37 نەپەر ، لېكتور 58 نەپەر ، ئوقۇتقۇچىلار ئىچىدە بىر نەپەر دوكتور ، 10 نەپەر ماگىستىر بار . مەكتەپ قۇرۇلغان 15 يىلدىن بۇيان ئالىي تېخنىكومدىن يۇقىرى ئوقۇغۇچىدىن 1500 دىن ئارتۇقنى تەربىيىلىگەن .

مەكتەپ ئادرېسى : ئۇرۇمچى شەھىرى جەنۇبىي بېيجىڭ يولى 18 - نومۇر .

پوچتا نومۇرى : 830011 . تېلېفون : 3836051 (0991)

شىنجاڭ رادىئو - تېلېۋىزىيە ئۇنىۋېرسىتېتى

شىنجاڭ رادىئو - تېلېۋىزىيە ئۇنىۋېرسىتېتى باش ئورنىنى مەركەز قىلىپ جەنۇبىي ۋە شىمالىي شىنجاڭدا شۆبە مەكتەپ ، خىزمەت پونكىتى قۇرغان . مەكتەپ قۇرۇلغان دەسلەپكى مەزگىلدىكى ئۇرۇمچى ، سانجى رايونلىرىدىن ھالقىپ ، 15 ۋىلايەت ، ئوبلاست ، شەھەر دەرىجىلىك تېلېۋىزىيە ئۇنىۋېرسىتېتى شۆبە مەكتىپىگە تەرەققىي قىلغان . 28 تېلېۋىزىيە ئۇنىۋېرسىتېتى خىزمەت پونكىتى ، 10 ئوقۇتۇش نۇقتىسى قۇرۇلغان . مەكتەپ بىر تۇتاش پىلانلاش ، دەرىجىگە ئايرىپ ئوقۇتۇش ، دەرىجىلىككە ئايرىپ باشقۇرۇشتەك مەكتەپ باشقۇرۇش تۈزۈلمىسىنى قوللانغان بولۇپ ، مەكتەپنىڭ مەركىزىي بۆلۈمى ئاپتونوم رايونلۇق تېلېۋىزىيە ئۇنىۋېرسىتېتى شۆبە مەكتەپلىرى ، خىزمەت پونكىتلىرى ، ئوقۇتۇش نۇقتىلىرىغا كەسپىي جەھەتتىن يېتەكچىلىك قىلىش ۋە ئىلمىي نەتىجىلىرىنى باشقۇرۇش خىزمەتلىرىگە مەسئۇل بولۇپ ، شىنجاڭدا ئاپتونوم رايونلۇق تېلېۋىزىيە ئۇنىۋېرسىتېتىنى مەركەز قىلغان ، ھەرقايسى ۋىلايەت ، ئوبلاست ، شەھەرلەرگە تارقالغان رادىئو - تېلېۋىزىيە ماتارىپىنى شەكىللەندۇرگەن . ئوقۇتۇش شەكلى پۈتۈنلەي ئىشتىن

ئەملي كەسپي خادىملارنى تەربىيلەيدىغان مائارىپ بازىسى ۋە تەربىيلەش مەركىزي . مەكتەپنىڭ تارىخى ئۇزۇن ، مۇكەممەل مەكتەپ قۇرۇش شارائىتىغا ئىگە . رازۋېدكا فاكولتېتى ، جامائەت خەۋپسىزلىكى فاكولتېتى ، قانۇن فاكولتېتى ، ماركسىزم - لېنىنىزم كافېدىراسى ، قوشۇمچە دەرسلىك كافېدىراسى قاتارلىق بەش ئوقۇتۇش تارمىقى ، شۇنداقلا جامائەت خەۋپسىزلىكى ، قانۇن ، تىل قاتارلىق كەسىپلەردىن 35 خىل پەن تەسىس قىلىنغان . ئىلمىي بۆلۈم ، ئوقۇغۇچىلار باشقارمىسى ، پەن - تەتقىقات باشقارمىسى ، كۇتۇپخانا قاتارلىق 4 ئوقۇتۇش قوشۇمچە ئورنى ۋە پارتكوم ئىشخانىسى ، ئىنتىزام ئىنسپېكتورلۇق باشلىقى ئىشخانىسى ، تەشكىلات كادىرلار باشقارمىسى ، ئىنتىزام تەكشۈرۈش ، تەشۋىقات تەربىيە باشقارمىسى ، خوجىلىق بۆلۈمى ، پىشقەدەم كادىرلار باشقارمىسى قاتارلىق ئالتە يۇرۇشلەشتۇرۇلگەن باشقۇرۇش تارماقلىرى تەسىس قىلىنغان . ئىلگىرى - كېيىن بولۇپ ئالىي مەكتەپ تولۇق كۇرس ئوقۇغۇچىلىرى سىنىپى ، تەييارلىق سىنىپى ، ئالىي تېخنىكوم سىنىپى ، جامائەت خەۋپسىزلىكى ، قانۇن ئالىي تېخنىكوم گۇۋاھنامە ئېلىش سىنىپى ، رادىئو - تېلېۋىزىيە ئۇنىۋېرسىتېتى سىنىپى ، جامائەت خەۋپسىزلىك ، ئەدلىيە تارماقلىرى ئۈچۈن ھەرتۈرلۈك قىسقا مۇددەتلىك كۇرسلارنى تەسىس قىلىپ ، كۆپ قاتلاملىق ، كۆپ يوللۇق ، كۆپ شەكىللىك مەكتەپ باشقۇرۇش ئەندىزىسىنى شەكىللەندۈرگەن . مەكتەپنىڭ ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى $136536m^3$ بولۇپ ، مۇئەييەن كۆلەمگە ئىگە كومپيۇتېر ئۆيى ، ئېلېكترلەشكەن ئوقۇتۇش ئۆيى ، تەجرىبىخانا ، مەشق ئۆيى قاتارلىقلارنى تەسىس قىلغان . كۇتۇپخانىدا ساقلىنىۋاتقان كىتاب 20 تۇمەن پارچىغا يېقىن بولۇپ ، خەنزۇچە ، چەت تىلىدىكى ژۇرناللار 3000 دىن ئارتۇق . زامانىۋىلاشقان ئوقۇتۇش ۋە ئاساسىي ئەسلىھەلەرگە ئىگە . ئىنسپېكتورلۇق ئىلگىرى - كېيىن بولۇپ مەملىكەتلىك مىللەتلەر ئوتتۇرىقالىقى ئىلغار كوللېكتىپى ، ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ئالىي مەكتەپلەر «ئۈچتە ئەلا ، بىر بولۇشتىكى ئىلغار ئورۇن» دېگەن شەرەپلىك نامغا ئېرىشكەن . 1992 - يىلى ئاپتونوم رايونلۇق چوڭلار ئالىي مەكتىپىنى باھالاشتا ئاپتونوم رايونلۇق «A» دەرىجىلىك چوڭلار ئالىي مەكتىپى بولۇپ باھالانغان . 1988 - يىلى ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك مەنىۋى مەدەنىيەتلىك ئورۇن بولۇپ باھالانغان . 1999 - يىلى كەسپي ئوقۇتقۇچىدىن 248 كىشى خەلق ساقچىسى ئۇنۋانىغا ئېرىشكەن . مەكتەپ 47 يىلدىن بۇيان 30مىڭدىن كۆپرەك تۈرلۈك ئوقۇغۇچى تەربىيىلىگەن .

مەكتەپ ئادرېسى : ئۈرۈمچى شەھىرى شىمالى تىيەنجىن يولى 2 - نومۇر . پوچتا نومۇرى : 830011 . تېلېفون : 6638836 (0991)

شىنجاڭ ئىگىلىك باشقۇرۇش كادىرلار مەكتىپى

مەكتەپ ئۈرۈمچى جەنۇبىي بېيجىڭ يولىغا جايلاشقان بولۇپ ، 1985 - يىلى 1 - ئايدا رەسمىي قۇرۇلغان . دۆلەت مائارىپ مىنىستىرلىكى ئەنگە ئالغان ، مۇستەقىل

شىنجاڭ پولات - تۆمۈر ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئۇنىۋېرسىتېتى

1981 - يىلى ئۇرۇمچى شەھىرى تۆدۈنخابا رايونىدا قۇرۇلغان بولۇپ ، شىنجاڭ پولات - تۆمۈر گۈرۈھى شىركىتىگە تەۋە . ئوقۇتۇش خەنزۇ تىلىدا ئېلىپ بېرىلىدۇ . ئىلگىرى - كېيىن بولۇپ ، پولات - تۆمۈر تاۋلاش ، ماشىنىسازلىق ، مېتاللورگىيە ماشىنىسازلىقى ، پولات ئېرىتىش سانائىتى ۋە ئۇسكۇنىلىرى ، پىلان ستاتىستىكىسى ، سانائەت ئاپتوماتلاشتۇرۇش ، سانائەت بوغالتىرلىقى ، ماشىنىسازلىق قۇرۇلۇشى ، كارخانا باشقۇرۇش ، كومپيۇتېر ئىشلىتىش (يۇمشاق دېتال ۋە ئىشخانىنى ئاپتوماتلاشتۇرۇش) قاتارلىق كەسىپلەرنى تەسىس قىلغان . 1996 - يىلى ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتىنىڭ باھالىشىدىن ئۆتكەن . مەكتەپنىڭ ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 48470m² . ئوقۇتۇشتا ئىشلىتىلىدىغىنى 20662m² . مېتال ، ئېلېكترون ، ماشىنىسازلىق ، كومپيۇتېر قاتارلىق 13 تەجرىبىخانا قۇرغان . ساقلىنىۋاتقان كىتاب 63000 پارچىدىن ئارتۇق . ئاپتونوم رايونلۇق مەنىۋى مەدەنىيەتلىك ئورۇن دېگەن شەرەپلىك نامغا ئېرىشكەن . مەكتەپ شتاتى 125 . 1999 - يىلدىكى رەسمىي ئوقۇتقۇچى ، ئوقۇغۇچى سانى 1280 نەپەر . مەكتەپ قۇرۇلغاندىن بۇيان يېتىشتۇرۇپ چىققان ئوقۇغۇچىسى 668 نەپەر .

ئادرېسى : ئۇرۇمچى شەھىرى تۆدۈنخابا رايونى لوپ يولى .

پوچتا نومۇرى : 830022 . تېلېفون : 3892330 09910)

شىنجاڭ نېفتى مائارىپ ئىنستىتۇتى

1984 - يىلى قاراماي شەھەرلىك 8 - ئوتتۇرا مەكتەپتە قۇرۇلغان . 1986 - يىلى 9 - ئايدا ھازىرقى ئورنىغا كۆچۈرۈلگەن . بۇ مەكتەپ قاراماي دارىلمۇئەللىمىن مەكتىپى ئاساسىدا قۇرۇلغان بىرلەشمە مەكتەپ بولۇپ ، خەنزۇ ، مىللىي ئارىلاش دارىلمۇئەللىمىن مەكتىپى . 1996 - يىلى بېيجىڭ پېداگوگىكا ئۇنىۋېرسىتېتى قاراماي شۆبە مەكتىپى ، شىنجاڭ رادىئو - تېلېۋىزىيە پېداگوگىكا ئۇنىۋېرسىتېتى قاراماي شۆبە مەكتىپىنى قۇرغان ، 1998 - يىلى جۇڭگو خەنزۇ تىلى سەۋىيە سىناش ئىمتىھانى قاراماي تەربىيەلەش سىناق مەركىزى تەسىس قىلىنغان . شۇ يىلى 10 - ئايدا شەھەرلىك پارتىيە مەكتىپى تېلېۋىزىيە ئۇنىۋېرسىتېتى ، قاراماي شۆبە مەكتىپى بىلەن بىرلىشىپ قاراماي تەبىئىي ، ئىجتىمائىي پەنلەر ئىنستىتۇتى بولۇپ قۇرۇلۇپ ، شىنجاڭ نېفىت باشقۇرۇش ئىدارىسىنىڭ تەۋەلىكىدە بولغان . ئوقۇتۇش خەنزۇ تىلى ۋە ئۇيغۇر تىلىنى ئاساس قىلىپ ئېلىپ بېرىلىدۇ . مەكتەپنىڭ يەر كۆلىمى 740000 كۋادرات مېتىر ، قۇرۇلۇش كۆلىمى 30000 كۋادرات مېتىر . مەكتەپتە ئوقۇتۇش بىناسى ، تەجرىبە بىناسى ، سەنئەت بىناسى ، تەنتەربىيە سارىيى ، دوكلات بېرىش زالى ، كۈتۈپخانا بىناسى قاتارلىقلار قۇرۇلغان . ئادەتتىكى ئوقۇتۇش بىلەن مەخسۇس ئوقۇتۇش ئەسلىھەلىرى تولۇق . كۈتۈپخانىدا ساقلىنىۋاتقان كىتابلار 100000غا بارىدۇ . 1999 - يىلدىكى ئوقۇتقۇچىلار

ئايرىلىپ ئوقۇتۇش ، يېرىم ئىشتىن ئايرىپ ئوقۇتۇش ، ئىشتىن سىرت ئۆگىنىش قاتارلىقلار بولۇپ ، ئوقۇش مۇددىتى 2 - 3 يىلغىچە . ئوقۇغۇچىلار ئۆزىنىڭ ئەمەلىي ئەھۋالىغا ئاساسەن تاللاپ ئوقۇيدۇ . يەنە ئىش ئورنى تەرىبىلەش سىنىپى ، كەسپىي گۇۋاھنامە سىنىپى ، كەسپىي تېخنىكا ماۋارىپى ۋە ئۇزلۇكسىز ماۋارىپ سىنىپى قاتارلىقلارنمۇ تەسىس قىلغان . 1982 - يىلى ئاز سانلىق مىللەت تىلىدا دەرس بېرىلىدىغان رادىئو - تېلېۋىزىيە ماۋارىپىنى قۇرۇپ ، مەملىكەتتىكى ئەڭ بالدۇر ئاز سانلىق مىللەت تىلىدا دەرس بېرىلىدىغان رادىئو - تېلېۋىزىيە ئۇنىۋېرسىتېتى بولۇپ قالغان . مەملىكەت دائىرىسىدە «بەشتە بىرلىككە كەلگەن» (ئاز سانلىق مىللەت بۆلۈمى ئاپتونوم رايونلۇق رادىئو - تېلېۋىزىيە ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ باشچىلىقىدا «بەشتە بىرلىككە كەلگەن» تۈزۈمنى ئىجرا قىلىدۇ) ، يەنى «ئوقۇتۇش پىلانى بىرلىككە كەلگەن ، ئوقۇتۇش پروگراممىسى بىرلىككە كەلگەن ، دەرسلىك ماتېرىيال بىرلىككە كەلگەن ، سوئال چىقىرىپ ئىمتىھان ئېلىش بىرلىككە كەلگەن ، نومۇر قويۇش ئۆلچىمى بىرلىككە كەلگەن» تۈزۈم يولغا قويۇلغان . ئوقۇش تارىخى قاتلىمىدىن تولۇق كۆرس ، مەخسۇس كۆرس ، ئوتتۇرا تېخنىكوم قاتارلىقلار بار . مەكتەپنىڭ ھازىر يەنە 11000m²لىق ئوقۇتۇش ، تەجرىبە ، ئىشخانا خىزمەت بىناسى بار . ئىچىدە كومپيۇتېر مەركىزي ، سۈنئىي ھەمراھ ئۆچۈرى قوبۇل قىلىش ئىشخانىسى ، تەجرىبىخانا ، كۆرۈش ، ئاڭلاش ئۆيى ، ئۇن - سىن ئوقۇتۇش ماتېرىياللىرىنى ياساش ئۆيى قاتارلىقلار ھەمدە تېلېۋىزور پروگراممىلىرىنى تارقىتىش سىستېمىسى ، سۈنئىي ھەمراھ ئۆچۈرى قوبۇل قىلىش سىستېمىسى ، كومپيۇتېر سىستېمىسى ، تەجرىبە سىستېمىسى قاتارلىقلار بار . بۇنىڭدىن باشقا سىمسىز چاستوتا كېڭەيتىش تېخنىكىسى ۋە ئەسلىھەلىرى ئارقىلىق شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتى بىلەن ئىنتېرنېت تۇتاشقان ھەمدە مەركىزي تېلېۋىزىيە ئۇنىۋېرسىتېتى بىلەن ئىنتېرنېرت ئارقىلىق ئۆچۈر ئالماشتۇرۇش ، بايلىقلاردىن ئورتاق بەھرىمەن بولۇش ۋە تور ئارقىلىق ئوقۇتۇش باشقۇرۇشنى ئىشقا ئاشۇرغان . 1999 - يىلدىكى ئوقۇغۇچى سانى 25 مىڭ نەپەر . مەكتەپ قۇرۇلغان 20 يىلدىن بۇيان ، بۇ مەكتەپ ئىلگىرى - كېيىن بولۇپ بەش خىل پەن ، 21 تۈر ، 152 مەخسۇس كۆرس كەسپىلىرىنى تەسىس قىلغان . جەمئىي تەسىس قىلغان ئوتتۇرا تېخنىكوم ئوقۇش تارىخى سىنىپى 45 ، يەنە «مەخسۇس كۆرستىن تولۇق كۆرسقا ئۆرلەش» ، ئېچىۋېتىلگەن ماۋارىپ سىناق نۇقتىسى تەسىس قىلىپ ، جەمئىيەتنىڭ ھەرقايسى كەسىپلىرىگە ئالىي ، ئوتتۇرا تېخنىكوم ئوقۇغۇچىلىرىدىن 50000دىن ئارتۇق ئادەم تەربىيىلىگەن .

مەكتەپ ئادرېسى : ئۇرۇمچى شەھىرى جەنۇبىي شىنخۇا يولى

پوچتا نومۇرى : 830001 . تېلېفون : 2859014

شىنجاڭ توقۇمىچىلىق ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئۇنىۋېرسىتېتى

شىنجاڭ توقۇمىچىلىق سانائىتى مەكتىپىگە قارالسۇن .

كومىتېتىنىڭ چوڭلار ئالىي مەكتەپلىرىنى باھالىشىدىن ئۇتۇپ ، مېدىتسىنا ماتارىپى تەتقىقات ئوقۇتۇش پراكتىكا بازىسىنى قۇرغان . ئوقۇتۇشتا خەنزۇ تىلى ، ئۇيغۇر تىلى قوللىنىلغان . كلىنىك داۋالاش ، ئالىي سىستېرالىق ، لابوراتورىيە ، دورىگەرلىك ، جۇڭيىچە داۋالاش ، قۇرۇق يىڭنە بىلەن داۋالاش ، سەھىيە باشقۇرۇش ، مەكتەپ دوختۇرى ئىلمى ، سەھىيە تېخنىكىسى ، فىلىشرلىق ، سىستېرا قاتارلىق كەسىپلەر تەسىس قىلىنغان . بۇ مەكتەپ ئالىي ، ئوتتۇرا ، تۆۋەن دەرىجىدىكى سەھىيە تېخنىكا خادىملىرىنىڭ ئوقۇش تارىخى ماتارىپىنى ئېلىپ بارغاندىن باشقا ، يەنە كەسىپ گۇۋاھنامە ، ئۇزلۇكسىز ماتارىپ ، خىزمەت ئورنىدا تەربىيىلەش ۋە ھەر دەرىجىلىك سەھىيە باشقۇرۇش كادىرلىرى ۋە خىزمەتچىلىرىنى تەربىيىلەش ھەمدە سەھىيە ، تېخنىك ئىشچىلىرىنى تەربىيىلەش قاتارلىق تەربىيىلەش خىزمەتلىرىنى ئاكتىپ ئىشلىگەن . يەر كۆلىمى 11700 كۋادرات مېتىر ، ئوقۇتۇش رايونى قۇرۇلۇش كۆلىمى 6946 كۋادرات مېتىر ، مەكتەپ تەۋەسىدە تۆت ئوقۇتۇش دوختۇرخانىسى ۋە توققۇز پراكتىكا دوختۇرخانىسى بار . مەكتەپ شتاتى 65 . 1999 - يىلدىكى رەسمىي ئوقۇتقۇچىلار 34 نەپەر . مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچىلار 1659 نەپەر . مەكتەپ قۇرۇلغاندىن تارتىپ تەربىيىلەنگەن ئوقۇغۇچى 3892 نەپەر .

مەكتەپ ئادرېسى : ئۇرۇمچى شەھىرى ساڭفاڭگۇ يولى 81 - نومۇر .

پوچتا نومۇرى : 830006 . تېلېفون : 5834784 (0991)

شىنجاڭ رەڭلىك مېتال سانائىتى ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئۇنىۋېرسىتېتى

1984 - يىلى 5 - ئاينىڭ 21 - كۈنى شىنجاڭ رەڭلىك مېتال شىركىتى كادىرلار مەكتىپى ئاساسىدا قۇرۇلغان . ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدىغان ، ئىشتىن سىرتقى ئوقۇيدىغان ، مەخسۇس كۇرس سىنىپلىرى ۋە مەخسۇس كۇرس گۇۋاھنامىسى سىنىپى ، ئۆزلۇكىدىن ئۆگىنىپ ئىمتىھان بېرىش سىنىپى ، ئالىي مەكتەپ ئىمتىھانى كونسۇلتاتسىيە سىنىپى قاتارلىق تەربىيىلەش سىنىپلىرى ئاچقان ھەمدە ئاكتىپ ھالدا ئىچكىرى ئۆلكىلەردىكى ئالىي مەكتەپلەر بىلەن بىرلىشىپ ئوقۇتۇش ئېلىپ بارغان . مەكتەپ قۇرۇلغاندىن تارتىپ جەمئىي 5758 نەپەر ھەرخىل تۈردىكى خادىملارنى تەربىيىلەپ يېتىشتۈرگەن . بۇنىڭ ئىچىدە ئالىي تېخنىكوم ئوقۇش تارىخىدىكى گېئولوگىيە ، قېزىش ، تاۋلاش ، سىياسەت ، ماشىنىسازلىق ، بوغالتىرلىق ، ئىگىلىك باشقۇرۇش ، كارخانا باشقۇرۇش ، تۇرالغۇ ئۆي قۇرۇلۇش قاتارلىق 14 كەسىپ بويىچە 2044 كىشىنى تەربىيىلىگەن . شىنجاڭ رەڭلىك مېتال ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئۇنىۋېرسىتېتى 1998 - يىلى 8 - ئايدا ئۇرۇمچى رەڭلىك مېتال (ئالتۇن) سانائىتى مەكتىپى بىلەن بىرلەشتۈرۈلگەن . شۇ يىلى 11 - ئايدا ئىككى مەكتەپ بىرلىشىپ شىنجاڭ رەڭلىك مېتال سانائىتى ماتارىپ تەربىيىلەش مەركىزي بولۇپ قۇرۇلغان . 1999 - يىلى 4 - ئايدا رەڭلىك مېتال كەسپىي ئۇنىۋېرسىتېتى ئۇرۇمچى دوستلۇق شىمالىي يولى

سانى 95 نەپەر . بۇنىڭ ئىچىدە يۇقىرى دەرىجىلىك ئوقۇتقۇچى 18 نەپەر . ئوتتۇرا دەرىجىلىك ئوقۇتقۇچى 48 نەپەر . مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچىلار 822 نەپەر .

مەكتەپ ئادرېسى : قاراماي شەھىرى

پوچتا نومۇرى : 834000 . تېلېفون : 6887869 (0990)

شىنجاڭ سەھىيە نازارىتى ئىشچى - خىزمەتچىلەر تېببىي ئۇنىۋېرسىتېتى

بۇ مەكتەپ يەنە شىنجاڭ سەھىيە كادىرلار بىلىم ئاشۇرۇش مەكتىپى دەپمۇ ئاتىلىدۇ . شىنجاڭ سەھىيە نازارىتى ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئىشتىن سىرتقى تېببىي ئۇنىۋېرسىتېتى دېگەن نامنىمۇ ئىشلەتكەن . شىنجاڭ سەھىيە كادىرلار بىلىم ئاشۇرۇش مەكتىپى 1957 - يىلى 9 - ئايدا ، ئۈرۈمچى بولاقبېشى كوچىسى 66 - نومۇردا) قۇرۇلغان . 1958 - يىلى 9 - ئايدا شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق سەھىيە نازارىتى ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئىشتىن سىرتقى تېببىي ئۇنىۋېرسىتېتى بولۇپ قۇرۇلغان . 1994 - يىلى 5 - ئايدا ئەسلىدىكى سەھىيە نازارىتى ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئىشتىن سىرتقى تېببىي ئۇنىۋېرسىتېتى ، شىنجاڭ سەھىيە نازارىتى ئىشچى - خىزمەتچىلەر تېببىي ئۇنىۋېرسىتېتىغا ئۆزگەرتىلگەن . سەھىيە نازارىتىنىڭ رەھبەرلىكىگە تەۋە . ئاساسىي ۋەزىپىسى بولسا تېببىي خىزمەتتىكى خادىملارنى تەربىيىلەش . مەدەنىيەت زور ئىنقىلابى مەزگىلىدە مەكتەپ تاقالغان . 1979 - يىلى 6 - ئايدا ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش ۋە ئوقۇتۇش خىزمىتى ئەسلىگە كەلگەن . 1982 - يىلى 7 - ئاينىڭ 14 - كۈنى سەھىيە نازارىتى ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئىشتىن سىرتقى ئۇنىۋېرسىتېتى ، سەھىيە كادىرلار بىلىم ئاشۇرۇش مەكتىپى بىلەن بىرلىشىپ ، بىر رەھبەرلىك ، گۇرۇپپىسى ئىككى خىل ۋەزىپىسكا شەكىللەنگەن . 1984 - يىلى مەكتەپ خوجىلىق بۆلۈم ، ئىشخانا قاتارلىق مەمۇرىي ئاپپاراتلار ، كلىنىك داۋالاش ، ئالدىنى ئېلىش مېدىتسىناسى ، جۇڭيىچە داۋالاش ، سىستېرالىق ، دورىگەرلىك ، سەھىيە ئىشلىرى باشقۇرۇش قاتارلىق يەتتە خىل كەسىپ تەسىس قىلغان . 1993 - يىلى 8 - ئايدا ، ئۈرۈمچى شەھەر ئوقۇتۇش نۇقتىسىدا ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلغان . 1994 - يىلى 9 - ئايدا ئۈرۈمچى شەھەر جەنۇبىي يېنىنىڭ يولى 21 - نومۇردىكى ئوقۇتۇش نۇقتىسىدا ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلغان . شۇ يىلى خىمىيە ، فىزىئولوگىيە تەجرىبىخانىسى ۋە ئېلېكترلەشكەن ئوقۇتۇش ئىشخانىسىنى قۇرغان . سەھىيە نازارىتى ، ئاخبارات ماتېرىيال بۆلۈمىدىكى بارلىق خادىملار ۋە ماتېرىياللار سەھىيە نازارىتى ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئۇنىۋېرسىتېتىغا تەۋە بولغان . كۇتۇپخانا قۇرغان ھەمدە دۆلەتلىك سەھىيە مىنىستىرلىكى مۇتەخەسسىسلەر باھالاش ئۆمىكىنىڭ مەكتەپنىڭ ئوقۇتۇش شارائىتى ۋە ئوقۇتۇش سەۋىيىسىنى باھالىشىدىن ئۆتكەن . 1995 - يىلى 4-ئايدا ئۈرۈمچى شەھىرى ساڭخاڭگو يولى 81 - نومۇردا يېڭىدىن مەكتەپ قۇرغان . 1996-يىلى 1 - ئايدا پارتكوم قۇرۇلغان . 1997 - يىلى 10 - ئايدا ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ

1999 ـ يىلى 9 ـ ئايدا ، مەكتەپ نامى ئۇرۇمچى رادىئو ـ تېلېۋىزىيە ئۇنىۋېرسىتېتى قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن .

مەكتەپ خەنزۇ ، مىللىي ئارىلاش مەكتەپ بولۇپ ، ئوقۇتۇشتا خەنزۇ تىلى ، ئۇيغۇر تىلى ، ئىنگلىز تىلى ئىشلىتىلىدۇ . پۈتۈن كۇنلۇك تۇرۇمدىكى ئوقۇش ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇش ، ئىشتىن سىرتقى ئوقۇش قاتارلىق ئۇچ خىل ئۆگىنىش شەكلى بار . ئۇرۇمچى رايونىنىڭ ئاساسىي مائارىپ ئوقۇتقۇچىلىرىنىڭ ئوقۇش تارىخى مائارىپى ۋە ئۇزلۇكسىز مائارىپى بويىچە تەربىيىلەش ، مائارىپ مەمۇرىي كادىرلىرىنى ئىش ئورنى بويىچە تەربىيىلەش ، خىزمەتتىكى خادىملارنىڭ مەخسۇس كۇرس ، ئوتتۇرا تېخنىكوم ئوقۇش تارىخى مائارىپى ۋە چوڭلارنىڭ 2 ـ ئوقۇش تارىخى تەربىيىسى قاتارلىقلارنى ئېلىپ بارغان ، رادىئو ـ تېلېۋىزىيە قاتارلىق ئوقۇتۇش ۋاستىلىرى ئارقىلىق ئادەتتىكى مەخسۇس كۇرس ، ئوتتۇرا تېخنىكوم ئوقۇش تارىخى مائارىپىنىڭ چوڭلار ئوقۇش تارىخى سىنىپلىرىنى ئاچقان . ئۇنىڭدىن باشقا ، كەسپىي گۇۋاھنامە بويىچە تەربىيىلەش ۋە ھەرخىل ئوقۇش تارىخى مائارىپى بويىچە ۋە ئىش ئورنى تەربىيىلەش كۇرسلىرىنى ئېچىش قاتارلىق ۋەزىپىلەرنى ئۈستىگە ئالغان . ھەمكارلىشىش شەكىلدە ، سىرتتىن ئوقۇيدىغان تولۇق كۇرس ئوقۇش تارىخى ۋە ئاسپىرانتلىق بىلىم ئاشۇرۇش سىنىپلىرىنى ئاچقان . مەكتەپ ئەدەبىيات فاكۇلتېتى ، چەت ئەل تىللىرى فاكۇلتېتى ، سىياسەت ـ مائارىپ فاكۇلتېتى ، كومپيۇتېر ، ماتېماتىكا فاكۇلتېتى ، فىزىكا ـ خىمىيە فاكۇلتېتى ، مالىيە فاكۇلتېتى قاتارلىق ئالتە فاكۇلتېت ، 23 كەسپىنى تەسىس قىلغان . مەكتەپ شتاتى 280 . 1999 ــ يىلى رەسمىي ئوقۇتقۇچى 158 (پرافېسسور ئىككى ، دوتسېنت 61 ، لېكتور 65) . مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچىلار 3600 ، مەكتەپ قۇرۇلغاندىن بۇيان تەربىيىلىگەن ھەرتۈرلۈك ئالىي ، ئوتتۇرا تېخنىكومنى پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچى 15877 نەپەر . مەكتەپ كۆلىمى 32000 كۋادرات مېتىر . ئوقۇتۇش رايونى قۇرۇلۇشى كۆلىمى 18200 كۋادرات مېتىر ، ئوقۇتۇش ، تەجرىبە ئەسلىمەلىرى تولۇق .

مەكتەپ ئادرېسى : ئۇرۇمچى شەھەر بەخت يولى 36 ـ نومۇر .

پوچتا نومۇرى : 830002 . تېلېفون : 2625857 (0991)

ئۇرۇمچى نېفىت ـ خىمىيە سانائىتى باش زاۋۇتى ئىشچى ـ خىزمەتچىلەر ئۇنىۋېرسىتېتى

1979 ـ يىلى قۇرۇلغان . 1983 ـ يىلى مائارىپ مىنىستىرلىكى ئەنگە ئالغان . 1984 ـ يىلى تېلېۋىزىيە ئۇنىۋېرسىتېتى قۇرغان . 1985 ـ يىلى ئىشچى ـ خىزمەتچىلەر ئوتتۇرا تېخنىكومى قۇرغان . 1996 ـ يىلى ئىشچى ـ خىزمەتچىلەر ئۇنىۋېرسىتېتى بىلەن ئۇرۇمچى نېفىت خىمىيە سانائىتى تېخنىك ئىشچىلار مەكتىپى بىرلەشتۈرۈلۈپ ، ئۇرۇمچى نېفىت ـ خىمىيە سانائىتى باش زاۋۇتى ئىشچى ـ خىزمەتچىلەرنى تەربىيىلەش باش مەكتىپى دەپ ئاتالغان . بۇ مەكتەپ ئۇرۇمچى نېفىت ـ خىمىيە باش زاۋۇتىنىڭ چوڭلار

4 ـ نومۇردىن ئۇرۇمچى شەھەر قەشقەر شەرقى يولى 16 ـ نومۇرغا ، يەنى ئۇرۇمچى رەڭلىك مېتال سانائىتى مەكتىپىگە يۆتكەلگەن . قوشۇلغاندىن كېيىنكى مەكتەپ يەر مەيدانى 152514 كۋادرات مېتىر بولۇپ ، قۇرۇلۇش كۆلىمى 38000 كۋادرات مېتىر ، 12 كەسپىي تەجرىبىخانىسى ۋە بىر پىراكتىكا زاۋۇتى بار بولغان . ساقلانغان كىتاب 82 مىڭ پارچە . 1999 ـ يىلى «2+3» ئالىي تېخنىكوم سىنىپ تەسىس قىلغان . ئوقۇتقۇچى ، ئىشچى ـ خىزمەتچىلەر 190 نەپەر (يۇقىرى دەرىجىلىك ئۇنۋانى بارلار 38 ، ئوتتۇرا دەرىجىلىك ئۇنۋانى بارلار 35) مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچىلار 3000 غا يېقىن .

مەكتەپ ئادرېسى : ئۇرۇمچى شەھەر يېڭى شەھەر رايونى قەشقەر شەرقى يولى 16ـنومۇر .

پوچتا نومۇرى : 830013 . تېلېفون : 6638461 ، 663864 (0991)

شىنجاڭ بىناكارلىق قۇرۇلۇش ئىشچى ـ خىزمەتچىلەر ئۇنىۋېرسىتېتى

شىنجاڭ بىناكارلىق قۇرۇلۇش مەكتىپىگە قارالسۇن

ئۇرۇمچى چوڭلار مائارىپ ئىنستىتۇتى

1993 ـ يىلى 3 ـ ئايدا ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ تەستىقلىشى ئارقىلىق ، ئۇرۇمچى مائارىپ ئىنستىتۇتى ، ئۇرۇمچى ئىشچى ـ خىزمەتچىلەر ئىشتىن سىرتقى ئۇنىۋېرسىتېتى ، شىنجاڭ رادىئو ـ تېلېۋىزىيە ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ ئۇرۇمچى شۆبىسى قوشۇلۇپ ، ئۇنىۋېرسال خاراكتېرلىك چوڭلار ئالىي مەكتىپى بولۇپ قۇرۇلغان . مۇئاۋىن ۋىلايەت دەرىجىلىك ئورۇن ، ئۇرۇمچى شەھەرلىك خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ باشقۇرۇشىغا تەۋە . مەكتەپ پارتكومىغا جۇڭگو كومپارتىيىسى ئۇرۇمچى شەھەرلىك كومىتېتى رەھبەرلىك قىلىدۇ . مەمۇرىي جەھەتتە ئۇرۇمچى شەھەرلىك مائارىپ كومىتېتىنىڭ رەھبەرلىكىنى قوبۇل قىلىدۇ . كەسپىي جەھەتتە ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ نازارىتىنىڭ رەھبەرلىكىدە ۋە باشقۇرۇشىدا بولىدۇ . تېلېۋىزىيە ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ كەسىپلىرىگە شىنجاڭ رادىئو ـ تېلېۋىزىيە ئۇنىۋېرسىتېتى رەھبەرلىك قىلىدۇ . سابىق ئۇرۇمچى مائارىپ ئىنستىتۇتىنىڭ ئەسلى ئاساسى 1976ـيىلى 4 ـ ئايدا قۇرۇلغان ئۇرۇمچى مائارىپ ئىدارىسى ھەم قىزىللىشىش ھەم ئىقتىساسلىشىش مەكتىپى ئىدى . 1979 ـ يىلى 11 ـ ئايدا مەكتەپ نامى «ئۇرۇمچى ئوقۇتقۇچىلار بىلىم ئاشۇرۇش ئىنستىتۇتى» قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن ، 1984 ـ يىلى 2ـئايدا «ئۇرۇمچى مائارىپ ئىنستىتۇتى» قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . ئەسلىدىكى ئۇرۇمچى ئىشچى ـ خىزمەتچىلەر ئىشتىن سىرتقى ئۇنىۋېرسىتېتى 1982 ـ يىلى قۇرۇلغان . ئەسلىدىكى شىنجاڭ رادىئو ـ تېلېۋىزىيە ئۇنىۋېرسىتېتى ئۇرۇمچى شەھەرلىك شۆبە مەكتىپى 1979 ـ يىل 5 ـ ئايدا قۇرۇلغان . 1993 ـ يىلى 3 ـ ئايدا ئۇچ مەكتەپ قوشۇلغاندىن كېيىن ئۇرۇمچى رادىئو ـ تېلېۋىزىيە ئۇنىۋېرسىتېتى شۆبە مەكتىپىنىڭ سىرتقا قارىتا ئىسمى ئۆزگەرمىگەن .

مېتىر ، كۇتۇپخانىدا ساقلانغان كىتاب 100000 پارچە .
مەكتەپ ئادرېسى : ئۈرۈمچى يېڭىشەھەر رايونى ئەرگوك يېزىسى
پوچتا نومۇرى : 830011 . تېلېفون : 3424221 (0991)

قۇمۇل مائارىپ ئىنىستىتۇتى

قۇمۇل پېداگوگىكا مەكتىپى دەپمۇ ئاتىلىدۇ . 1978 - يىلى قۇمۇل پېداگوگىكا مەكتىپىنىڭ ئاساسىدا قۇرۇلغان ھەمدە قۇمۇل ۋىلايەتلىك ئوقۇتقۇچىلار بىلىم ئاشۇرۇش ئىنىستىتۇتى دەپ ئاتالغان . 1984 - يىلى مائارىپ مىنىستىرلىكىنىڭ تەستىقلىشى بىلەن قۇمۇل مائارىپ ئىنىستىتۇتى قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن ھەمدە تارمىقىدا رادىئو - تېلېۋىزىيە پېداگوگىكا ئۇنىۋېرسىتېتى شۆبە مەكتىپى تەسىس قىلىنىپ ، بىر رەھبەرلىك گۇرۇپپىسى ئىككى خىل ۋۇنسكا ئىشلىتىلگەن . ئاساسلىقى قۇمۇل ۋىلايىتى ئۇچۇن ئوتتۇرا ، باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرىنى تەربىيىلىگەن . 1992 - يىلدىن بۇيان ئىلگىرى - كېيىن سىچۇەن بىرلەشمە ئۇنىۋېرسىتېتى ، غەربىي جەنۇبىي مىللەتلەر ئىنىستىتۇتى بىلەن بىرلىشىپ سىنىپ ئاچقان . مەكتەپتە 11 بۆلۈم ، 10 كافېدرا ، 20 كەسىپ تەسىس قىلىنغان ھەمدە كەينىدىن ئىقتىسادىي ئۇچۇر ۋە كومپيۇتېر باشقۇرۇش ، بوغالتىرلىقنى كومپيۇتېرلاشتۇرۇش ، كارخانا باشقۇرۇش ، سانائەت ۋە ئاممىۋى قۇرۇلۇش ، سايامەت ، مېھمانساراي قاتارلىق غەيرىي پېداگوگىكا كەسىپلىرىنى تەسىس قىلغان . بالىلار رەسىم سىزىش ، خۇاڭبو ئىنگلىز تىلى سىنىپى ، ئۆسمۈرلەر سەنئەت سىنىپى ۋە ھەرتۇرلۈك ئۇزلۇكسىز مائارىپ كۇرسلىرىنى تەسىس قىلىپ ، كۆپ قاتلاملىق ، كۆپ شەكىللىك ئۇنىۋېرسال ئوقۇ - ئوقۇتۇش ئەندىزىسى شەكىللەندۇرۇلگەن . ئوقۇتۇش خەنزۇ تىلى ، ئۇيغۇر تىلى ، قازاق ، ئىنگلىز تىلىدا ئېلىپ بېرىلىدۇ . 1999-يىلدىكى مەخسۇس ئوقۇتقۇچى 146 (ئالىي دەرىجىدىكى ئوقۇتقۇچى 24 ، ئوتتۇرا دەرىجىدىكى ئوقۇتقۇچى 85) نەپەر . مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچىلار 1041 نەپەر . مەكتەپ قۇرۇلغاندىن بۇيان تەربىيىلىگەن ھەرخىل ئوقۇغۇچىلار 7796 نەپەر . مەكتەپنىڭ يەر كۆلىمى 74212 كۋادرات مېتىر . بۇنىڭ ئىچىدە ئوقۇتۇش رايونى قۇرۇلۇش كۆلىمى 8275 كۋادرات مېتىر . ئوقۇتۇش بىناسى ، تەجرىبە بىناسى ، كۇتۇپخانا بىناسى ۋە 2264.2 تۇمەن ئەمگەك ، تېخنىكا پراكتىكا مەركىزي قۇرۇلغان . پراكتىكا مەركىزي غەربىي شىمال رايونى ھەتتا پۈتۈن مەملىكەت مائارىپ سىستېمىسىدا تەسىرى بولغان باقمىچىلىق ، تېرىقچىلىق بىر گەۋدە قىلىنغان ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئەمگەك پراكتىكا بازىسى بولۇپ ، كۆپ قېتىم دۆلەت مائارىپ كومىتېتى ۋە ئاپتونوم رايونىنىڭ تەقدىرلىشىگە ئېرىشكەن .

مەكتەپ ئادرېسى : قۇمۇل شەھىرى
پوچتا نومۇرى : 839001 . تېلېفون نومۇرى : 2313750 (0902)

ئالىي ، ئوتتۇرا تېخنىكوم ئوقۇش تارىخى مائارىپى ، ئىش ئورنى تېخنىكا تەربىيىسى ، ئۇزلۇكسىز مائارىپ قۇرۇلۇش ۋە ئوتتۇرا دەرىجىلىك كەسپىي تېخنىكا مائارىپى قاتارلىقلارنى ئۆز ئۈستىگە ئالغان . مەكتەپنىڭ ئىگىلىگەن كۆلىمى 97580 كۋادرات مېتىر . ئوقۇتۇش رايونى قۇرۇلۇش كۆلىمى 13430 كۋادرات مېتىر . فىزىكا ، مانتىيورلۇق ، ئانئورگانىك خىمىيە ، ئورگانىك خىمىيىسى تەجرىبىخانىلىرى ۋە ئۈسكۇنىلىرى تولۇق . تەقلىدىي تەجرىبىخانىدىكى سەككىز يۇرۇش كومپىيۇتېر ماي ئايرىش ، خىمىيىۋى ئوغۇت ، خىمىيىلىك تالا قاتارلىقلارنى ئىشلەپچىقىرىش قۇرۇلمىلىرى ئۆچۈن بۇاستە ئىشچى ـ خىزمەتچىلەرنى تەربىيىلەيدۇ . پراكتىكا زاۋۇتىنىڭ سىلىسارلىق بىلەن پايانلاش ئىشچىسىنى تەربىيىلەشنى گەۋدە قىلغان ئىقتىدار تەربىيىلەش بازىسى ، ئېلېكترلەشكەن ئوقۇتۇش سىستېمىسى بىر قەدەر مۇكەممەل . كۈتۈپخانىدا ساقلانغان كىتابلار 57500 پارچە . 1999 ـ يىلى رەسمىي ئوقۇتقۇچى 73 (ئالىي دەرىجىلىك ئوقۇتقۇچى ئالتە ، ئوتتۇرا دەرىجىلىك ئوقۇتقۇچى 76 نەپەر) . مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچىلار 544 نەپەر . مەكتەپ قۇرۇلغاندىن بۇيان تەربىيىلەنگەن ئالىي ، ئوتتۇرا تېخنىكومنى پۈتتۈرگەنلەر 1431 نەپەر ، ئىش ئورنى بويىچە تەربىنىلەش ۋە ئۇزلۇكسىز مائارىپىدا جەمئىي 5000 ئادەم تەربىيىلىگەن .

مەكتەپ ئادرېسى : ئۇرۇمچى نېپىت خىمىيە باش زاۋۇتى .

پوچتا نومۇرى : 830019 . تېلېفون نومۇرى : 6893048 (0991)

ئۇرۇمچى تۆمۈرىول ئىدارىسى مائارىپ ئىنستىتۇتى

1978 ـ يىلى 12 ـ ئايدا ئاپتونوم رايون ۋە تۆمۈرىول مىنىستىرلىكىنىڭ تەستىقلىشى بىلەن قۇرۇلغان . ئەسلى نامى ئۇرۇمچى تۆمۈرىول ئىدارىسى ئوقۇتقۇچىلار بىلىم ئاشۇرۇش ئىنستىتۇتى . 1984 ـ يىلى 7 ـ ئايدا مائارىپ مىنىستىرلىكىنىڭ تەستىقلىشى بىلەن ئۇرۇمچى تۆمۈرىول ئىدارىسى مائارىپ ئىنستىتۇتى قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . بۇ مەكتەپ ئۇرۇمچى تۆمۈرىول ئىدارىسىغا بۇاستە قارايدىغان پېداگوگىكا ئالىي تېخنىكوم بولۇپ ، خەنزۇ تىلىدا ئوقۇتۇش ئېلىپ بارىدۇ . تەسىس قىلىنغان كەسىپلەر : خەنزۇ تىل ـ ئەدەبىياتى ، كاتىپلىق ، ئىدىيە ـ سىياسى ، بالىلار مائارىپى ، مائارىپ باشقۇرۇش ، ئومۇمىي پسىخولوگىيە ، كومپىيۇتېر ۋە ئۇنى قوللىنىش ، ماتېماتىكا ئاساسلىرى ، قوللىنىشچان ماتېماتىكا ، فىزىكا ، خىمىيە ، ئېنگلىز تىلى ، مۇزىكا ، گۈزەل سەنئەت ، تارىخ ، جۇغراپىيە ، سىياسى ، قانۇن ، ئىقتىساد ، بوغالتېرلىق قاتارلىقلار . قۇرۇلغاندىن بۇيان ئىدارىدىكى ئوتتۇرا مەكتەپلەرگە قارىتا ئەدەبىيات ، ماتېماتىكا ، فىزىكا ، خىمىيە ، ئىنگلىز تىلى قاتارلىق بەش خىل كەسىپ بويىچە ئوقۇش تارىخى مائارىپىنى ئېلىپ بارغان . تەربىيىلىگەن مەخسۇس كۇرس ئوقۇغۇچى 816 نەپەر . دارىلمۇئەللىمىن ، بالىلار پېداگوگىكا سىنىپ ئوقۇغۇچىسى 383 نەپەر . مەكتەپ يەر كۆلىمى 61342 كۋادرات مېتىر . ئوقۇتۇش رايونى قۇرۇلۇش كۆلىمى 5844 كۋادرات

خەلق مۆكۈمىتىنىڭ تەستىقلىشى بىلەن شىنجاڭ يېزا ئىگىلىك رادىئو - تېلېۋىزىيە مەكتىپى قىلىپ ئۆزگەرتىلىپ ، ئاپتونوم رايونلۇق ماۋارىپ مەۋرىي فۇنكسىيىلىك تارماقلىرىنىڭ نازارىتى ۋە يېتەكچىلىك قىلىشىنى قوبۇل قىلغان . كەسپى جەھەتتە داۋاملىق مەركىزي يېزا ئىگىلىك رادىئو - تېلېۋىزىيە ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ باشقۇرۇشى ۋە يېتەكلىشىنى قوبۇل قىلغان . بۇ مەكتەپ رادىئو - تېلېۋىزىيە ئۇن - سىن ئوقۇتۇش ماتېرىيالى قاتارلىق يېراق مۇساپىلىق ئوقۇتۇشنى قانات يايدۇرغان . مەركەز ، ئۆلكە ، ۋىلايەت ، ناھىيە ، يېزىدىن ئىبارەت بەش دەرىجىلىك باشقۇرۇش تۈزۈلمىسىنى يولغا قويغان ، ئېچىۋېتىلگەن مەكتەپ بولۇپ ، ئوقۇتۇش ئۇيغۇر ، خەنزۇ ، قازاق تىللىرىدا ئېلىپ بېرىلىدۇ ، ئوقۇش تارىخى ماۋارىپى بىلەن قىسقا مۇددەتلىك تەربىيىلەش بىرلەشتۈرۈلگەن مەكتەپتە تېرىقچىلىق ، باقمىچىلىق ، يېزا - ئىگىلىك ئىقتىسادي ، يېزا ئىگىلىك قۇرۇلۇشى قاتارلىق تۆت خىل تۈر بويىچە 16 خىل كەسىپ تەسىس قىلىنغان . 1999-يىلى مەكتەپ دەسلەپ قۇرۇلغان چاغدىكى بىر سىنىپتىن تەرەققي قىلىپ پۈتۈن شىنجاڭنىڭ 12 ئوبلاست ، 79 ناھىيىسىدە شۆبە مەكتەپ قۇرغان . 400 دىن ئارتۇق يېزا - بازاردا ئوقۇتۇش سىنىپى تەسىس قىلغان ، رەسمىي ئوقۇتقۇچىسى 520 نەپەر . ئوقۇتۇش رايونى قۇرۇلۇش كۆلىمى 25845 كۋادرات مېتىر ، تەجرىبە پراكتىكا مەيدانى 319.68 تۇمەن كۋادرات مېتىر . ئوقۇتۇش سۇنئىي ھەمراسىدىن قوبۇل قىلىش ئانتېنىسى ھەمدە ھەر خىل ئوقۇتۇش ئەسلىھەلىرى ئوقۇتۇشنىڭ ئېھتىياجىنى ئاساسىي جەھەتتىن قاندۇرىدۇ . مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچى سانى 18745 ، ئىشتىن سىرت ئوقۇشنى ئاساس قىلغان يېراق مۇساپىلىق ئوقۇتۇش سىستېمىسىنى شەكىللەندۇرگەن . مەكتەپ قۇرۇلغاندىن بۇيان ، 41127 نەپەر ئوقۇغۇچى تەربىيىلىگەن . نۆۋەت بويىچە تەربىيىلەنگەنلەر بىر مىليون ئادەم قېتىمدىن ئاشقان .

مەكتەپ ئادرېسى : ئۈرۈمچى شەھەر غالىبىيەت يولى 171 - نومۇر

پوچتا نومۇرى : 830001 تېلېفون : 2886851 (0991)

تۇرپان رادىئو تېلېۋىزىيە ئۇنىۋېرسىتېتى

تۇرپان ۋىلايەتلىك پېداگوگىكا مەكتىپى . باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرىنى تەربىيىلەش مەركىزي دەپمۇ ئاتىلىدۇ . تۇرپان رادىئو - تېلېۋىزىيە ئۇنىۋېرسىتېتى ئاپتونوم رايونلۇق خەلق مۆكۈمىتىنىڭ 1982 - يىلى 7 - ئايدىكى تەستىقىغا ئاساسەن مۇستەقىل قۇرۇلغان تۇرپان ۋىلايىتىدىكى رادىئو تېلېۋىزىيە ئۇنىۋېرسىتېتى . پېداگوگىكا مەكتىپى ۋە باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرىنى تەربىيىلەش مەركىزي بولسا تۇرپان ۋىلايىتىدىكى بىردىنبىر ئوتتۇرا دەرىجىلىك پېداگوگىكا مەكتىپى بولۇپ ، 1976 - يىلى 6 - ئايدا قۇرۇلغان ، ئىلگىرى - كېيىن بولۇپ ئۈچ قېتىم كۆچكەن . 1998 - يىلى 4 - ئايدا ئۈچ مەكتەپ ئۆزئارا بىرلەشتۈرۈلۈپ ، تۇرپان شەھىرى بوستانلىق غەربى يولى 8 - نومۇردا تەسىس قىلىنغان . مەكتەپنىڭ ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 93240 كۋادرات

سانجى ماۋارىپ ئىنستىتۇتى

سانجى پېداگوگىكا ئالىي تېخنىكومىغا قارالسۇن .

ئاقسۇ ماۋارىپ ئىنستىتۇتى

ئاقسۇ ماۋارىپ ئىنستىتۇتى 1984 - يىلى 12 - ئاينىڭ 17 - كۈنى ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ تەستىقلىشى بىلەن ئاقسۇ ماۋارىپ يولى 15 - نومۇرد قۇرۇلغان . 1985 - يىلى 9 - ئايدا ماتېماتىكا كەسپىگە بىرىنچى قارار ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلغان . 1991 - يىلى 9 - ئايدا دۆلەتلىك ماۋارىپ كومىتېتىنىڭ قايتا تەكشۈرۈپ ، ئۆتكۈزۈۋېلىشىدىن ئۆتۈپ ، شىنجاڭدىكى تۆت لايىقەتلىك ماۋارىپ ئىنستىتۇتىنىڭ بىرى بولۇپ رەسمىي بېكىتىلگەن . باشقارما دەرجىلىك ئورۇن ، مەمۇرىي جەھەتتە ۋىلايەتلىك ماۋارىپ كومىتېتىنىڭ باشقۇرۇشىغا تەۋە . مەزكۇر مەكتەپ ئاقسۇ ۋىلايەتتىكى بىردىنبىر مۇنتىزىم چوڭلار ئالىي تېخنىكۇم مەكتىپى بولۇپ ، ئاساسلىقى ۋىلايەت ۋە جەنۇبىي شىنجاڭدىكى بىر قىسىم رايونلارنىڭ ئوقۇتقۇچىلىرىنى تەربىيىلەش ۋە ماۋارىپ مەمۇرىي باشقۇرۇش خادىملىرىنى ئىش ئورنى بويىچە تەربىيىلەش ۋەزىپىلىرىنى ئۈز ئۈستىگە ئالغان . ئوقۇتۇش خەنزۇ ، ئۇيغۇر تىللىرىدا ئېلىپ بېرىلىدۇ . مەكتەپتە ماتېماتىكا ، ئىدەبىيات ، فىزىكا ، خىمىيە ، بىئولوگىيە ، تارىخ ، جۇغراپىيە ، سىياسىي ماۋارىپ ، خەنزۇ تىلى ، تەنتەربىيە ، باشلانغۇچ ماۋارىپى قاتارلىق 13 خىل پېداگوگىكا كەسپى تەسىس قىلىنغان . «2+3» تۈرىدىكى كەسىپلەر بىلەن بىر ۋاقىتتا جەمئىيەتكە يۈزلىنىپ سودا ، كاتىباتلىق ، بوغالتىرلىق مەخسۇس كۇرس سىنىپلىرىنى ئاچقان . مەخسۇس كۇرس ئوقۇغۇچىلىرىدىن 2080 نەپەر تەربىيىلىگەن . ئاقسۇ ۋىلايەتلىك مەكتەپ مۇدىرلىرىنى تەربىيىلەش ، يېڭى ئوقۇتقۇچىلارنى ئىش ئورنى بويىچە تەربىيىلەش ، ئوتتۇرا مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرىنى ئۈزلۈكسىز تەربىيىلەش ، كومپيۈتېر ئىش ئورنى تەربىيىلىشى قاتارلىقلارنى ئېلىپ بارغان . ۋىلايەتلىك خەنزۇ تىلى سەۋىيە سىناش ئىمتىھان نۇقتىسى ، ئورتاق تىل سەۋىيە ئۆلچەم نۇقتىسى قاتارلىقلار بۇ مەكتەپتە تەسىس قىلىنغان . مەكتەپنىڭ يەر كۆلىمى 122666 كۋادرات مېتىر بولۇپ ، بۇنىڭ ئىچىدە ئوقۇتۇش رايونى قۇرۇلۇش كۆلىمى 9306 كۋادرات مېتىر ، كۈتۈپخانىدا ساقلىنىۋاتقان كىتاب سانى 1 . 5 تۇمەن پارچە . مەكتەپ شتاتى 167 ، 1999 - يىلى رەسمىي ئوقۇتقۇچى سانى 72 نەپەر . مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچىلار 447 نەپەر .

مەكتەپ ئورنى : ئاقسۇ شەھىرى ماۋارىپ يولى 15 - نومۇر

پوچتا نومۇرى : 843000 . تېلېفون : 2613337 (0997)

شىنجاڭ يېزا ئىگىلىك رادىئو - تېلېۋىزىيە مەكتىپى

ئەسلى ئاساسى مەركىزىي يېزا ئىگىلىك رادىئو - تېلېۋىزىيە مەكتىپى شىنجاڭ شۆبىسى بولۇپ ، 1982 - يىلى ئۈرۈمچىدە قۇرۇلغان . 1989 - يىلى ئاپتونوم رايونلۇق

ئوقۇش تارىخى بويىچە بىلىم ئاشۇرۇش ۋەزىپىسىنى ئۆز ئۈستىگە ئالغان . سابىق قەشقەر تېبابەتچىلىك ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ ئاساسى 1982 - يىلى قۇرۇلغان شىنجاڭ رادىئو - تېلېۋىزىيە ئۇنىۋېرسىتېتى قەشقەر شۆبە مەكتىپى . 1999 - يىلى 3 - ئايدا قەشقەر رادىئو تېلېۋىزىيە ئۇنىۋېرسىتېتى قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . 1997 - يىلى 6 - ئاينىڭ 28 - كۈنى ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ تەستىقلىشى بىلەن سابىق قەشقەر مائارىپ ئىنستىتۇتى ، شىنجاڭ رادىئو - تېلېۋىزىيە ئۇنىۋېرسىتېتى قەشقەر شۆبىسى ، قەشقەر ۋىلايەتلىك چوڭلار ئوتتۇرا تېخنىكومى بىرلەشتۈرۈلۈپ ، قەشقەر چوڭلار مائارىپ ئىنستىتۇتى قىلىپ قۇرۇلغان . بۇ مەكتەپ قەشقەر ۋىلايىتىدىكى بىردىنبىر چوڭلار ئالىي تېخنىكوم ئۇنىۋېرسال مەكتىپى بولۇپ ، ئوقۇتۇش خەنزۇ ، ئۇيغۇر ، ئىنگلىز تىللىرىدا ئېلىپ بېرىلىدۇ ، مەكتەپتە كومپيۇتېر ، ئۇچۇر باشقۇرۇش ، باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرى رەسمىي كۇرس سىنىپى ، ئىقتىساد قانۇنى ، ئىشخانىنى ئاپتوماتلاشتۇرۇش ، ئۇيغۇر تىلى قاتارلىق 21 كەسىپ تەسىس قىلىنغان . 1999 - يىلدىكى رەسمىي ئوقۇتقۇچى سانى 147 (دوتسېنت 15 ، لېكتور 66 ، يارداەمچى ئوقۇتقۇچى 66) نەپەر . مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچى 1300 نەپەر . مەكتەپ ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 24208m² ، ئوقۇتۇش رايون قۇرۇلۇش كۆلىمى 10400m² .

مەكتەپ ئادرېسى : قەشقەر شەھىرى مەدەنىيەت يولى 143 - نومۇر .

پوچتا نومۇرى : 84400 . تېلېفون : 2510121 (0998)

شىنجاڭ سەھىيە كادىرلار بىلىم ئاشۇرۇش مەكتىپى

شىنجاڭ سەھىيە نازارىتى ئىشچى - خىزمەتچىلەر تەبىبىي ئۇنىۋېرسىتېتىگە قارالسۇن .

ئۇرۇمچى شەھەرلىك چوڭلار ئوتتۇرا تېخنىكومى

ئەسلى ئاساسى شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونى ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك كادىرلار ئىشتىن سىرت ئوتتۇرا مەكتىپى بولۇپ ، 1955-يىلى 11 - ئايدا ئۇرۇمچى شەھىرىدە قۇرۇلغان . ئەينى ۋاقىتتا ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ نازارىتى رەھبەرلىك قىلغان . 1965 — يىلى ئۇرۇمچى شەھەرلىك مەدەنىي مائارىپ ئىدارىسىغا تاپشۇرۇلۇپ ، ئۇرۇمچى شەھەرلىك كادىرلار ئىشتىن سىرت ئوتتۇرا مەكتىپى قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . 1966 - يىلى مەدەنىيەت ئىنقىلابى سەۋەبىدىن 1970 - يىلغىچە تاقىۋېتىلگەن . مەكتەپ ئۇرۇمچى شەھەرلىك 16 - باشلانغۇچ مەكتەپكە قوشۇۋېتىلگەن . 1978 - يىلى كۈزدە ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىشنى ئەسلىگە كەلتۈرگەن ھەم ئۇرۇمچى شەھەرلىك ئىشتىن سىرت ئوتتۇرا مەكتىپى قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . 1983 - يىلى ئۇرۇمچى شەھەرلىك ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئىشتىن سىرت ئوتتۇرا مەكتىپى قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن . 1987 - يىلى ئۇرۇمچى شەھىرى چوڭلار ئوتتۇرا تېخنىكوم مەكتىپى قىلىپ ئۆزگەرتىلىپ ، بۇگۈنگە

مېتىر . قۇرۇلۇش كۆلىمى 28700 كۋادرات مېتىر بولۇپ ، ئوقۇتۇش بىناسى ، كۈتۈپخانا ، سەنئەت بىناسى ، پەن - تېخنىكا بىناسى ، تەجرىبە بىناسى قاتارلىق ئەسلىمىلىرى تولۇق ، يەر يۈزى سۈنئىي ھەمراھ قوبۇل قىلىش ئۇسكۇنىلىرى ۋە يېپىق يوللۇق تېلېۋىزور سىستېمىسى قۇرۇلغان . بۇ مەكتەپ بىرلەشكەن دۆلەتلەر تەشكىلاتى بالىلار فوندى جەمئىيىتى ياردەم بېرىدىغان مەكتەپلەرنىڭ بىرى . مەكتەپ مەدەنىي مائارىپ ، قانۇن ، بوغالتېرلىق ، خەنزۇ تىلى ئەدەبىياتى ، سودا - سانائەت باشقۇرۇش ، سودا ستاتىستىكىسى ، ماتېماتىكا ، فىزىكا ، خىمىيە ، ماشىنىسازلىق ، كومپيۇتېر ، مۇزىكا ، تەنتەربىيە ، گۈزەل - سەنئەت ، ئېلېكترلەشكەن مائارىپ ، تەجرىبە ئوقۇتۇش ، باشلانغۇچ مەكتەپ تەبىئىي پەن دەرسلىكى ، بالىلار پېداگوگىكىسى قاتارلىق 27 كەسىپ تەسىس قىلغان . ئۇيغۇر ، خەنزۇ تىللىرىدا ئوقۇتۇش ئېلىپ بارىدۇ . 1996 - يىلدىن بۇيان بېيجىڭ چاۋياڭ پېداگوگىكا مەكتىپى ، شىنجاڭ سانجى پېداگوگىكا مەكتىپى ، خۇنەن 3 - پېداگوگىكا مەكتىپى قاتارلىق مەكتەپلەر بىلەن دوستلۇق ئورناتقان . ئاپتونوم رايون بويىچە سەھىيەدىكى قىزىل بايراقدار ئورۇن بولۇپ باھالانغان . 1999 - يىلدىكى رەسمىي ئوقۇتقۇچى سانى 140 دىن ئارتۇق (ئالىي لېكتور 20 ، لېكتور 76) ، مەكتەپ قۇرۇلغاندىن بۇيان يېتىشتۇرگەن تېلېۋىزىيە ئۇنىۋېرسىتېتى ئوقۇغۇچى سانى 780 نەپەر . پېداگوگىكا كەسپى ئوقۇغۇچىسى 5000 دىن ئارتۇق . تەربىيىلەنگەن ئوتتۇرا باشلانغۇچ مەكتەپ مۇدىرلىرى 600 دىن كۆپرەك . ئاز سانلىق مىللەت ئوقۇتقۇچىلىرى 4000 دىن كۆپرەك .

مەكتەپ ئادرېسى : تۇرپان شەھىرى بوستانلىق يولى 8 - نومۇر .

پوچتا نومۇرى : 83800 . تېلېفون : 8522084 (0995)

قەشقەر چوڭلار مائارىپى ئىنستىتۇتى

ئەسلىدىكى نامى قەشقەر مائارىپ ئىنستىتۇتى ، قەشقەر تېلېۋىزىيە ئۇنىۋېرسىتېتى ، قەشقەر چوڭلار ئوتتۇرا تېخنىكوم مەكتىپى قاتارلىقلار . سابىق قەشقەر چوڭلار ئوتتۇرا تېخنىكومى 1987 - يىلى قۇرۇلغان . ئەسلى ئاساسى 1956 - يىلى قۇرۇلغان قەشقەر ۋىلايەتلىك ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئىشتىن سىرت مەكتىپى . سابىق قەشقەر مائارىپ ئىنستىتۇتىنىڭ ئەسلى ئاساسى 1980 - يىلى قۇرۇلغان ۋىلايەتلىك سىرتتىن ئوقۇتۇش پېداگوگىكا مەكتىپى ، 1973 - يىلى قايتىدىن ئوقۇتقۇچىلار بىلىم ئاشۇرۇش ئورگىنى بولۇپ قۇرۇلۇپ ، قەشقەر ۋىلايەتلىك ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرى بىلىم ئاشۇرۇش بۆلۈمى دەپ ئاتالغان . 1990 - يىلى سابىق قەشقەر ۋىلايەتلىك ئوتتۇرا باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرى بىلىم ئاشۇرۇش بۆلۈمىنىڭ ئاساسىدا قەشقەر ۋىلايەتلىك ئوقۇتقۇچىلار بىلىم ئاشۇرۇش ئىنستىتۇتى بولۇپ قۇرۇلغان ، 1984 - يىلى ئاپتونوم رايونىنىڭ تەستىقلىشى ۋە ئەنگە ئېلىشى بىلەن قەشقەر مائارىپ ئىنستىتۇتى دەپ ئاتالغان . ئاساسەن مىللىي ، خەنزۇ ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرىغا قارىتا

ئىلى ۋىلايەتلىك ئوتتۇرا تېخنىكوم مەكتىپى قۇرۇلۇپ ، ئىلى كەسپى تولۇق ئوتتۇرا مەكتىپى بىلەن بىرلىشىپ ، بىر رەھبەرلىك گۇرۇپپىسى ، ئىككى خىل ۋەزىپىلىق باشقۇرۇش تۈزۈلمىسىنى شەكىللەندۈرگەن . ناھىيە دەرىجىلىك ئورۇن ، مەمۇرىي جەھەتتە ئىلى ۋىلايەتلىك مائارىپ كومىتېتىغا تەۋە . 1995 - يىلى كەسپى تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى تەرىپىدىن ۋىلايەت دەرىجىلىك نۇقتىلىق كەسپى تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ قىلىپ باھالانغان . 1998 يىلى 6 - ئايدا كەسپى ئوتتۇرا ، ۋىلايەتلىك كەسپى ئوتتۇرا تېخنىكوم مەكتىپىگە ئۆزگەرتىلدى . 1998 - يىلى 7 - ئايدا ۋىلايەتلىك مائارىپ كومىتېتى تېلېۋىزىيە ئۇنىۋېرسىتېتى ئىلى ۋىلايەتلىك خىزمەت پونكىتى ئادەتتىكى مەخسۇس كۇرس سىنىپى بىلەن ۋىلايەتلىك كەسپى ئوتتۇرا تېخنىكوم مەكتىپىنى بىرلەشتۈرۈپ مەكتەپ قۇرۇشنى قارار قىلغان . ئوقۇتۇش خەنزۇ ۋە ئۇيغۇر تىللىدا ئېلىپ بېرىلىدۇ . مەكتەپتە فىلىشىرلىق ، بالىلار پېداگوگىكىسى ، ئېلېكتر سايمانلىرى ، كومپيۇتېر بوغالتىرلىقى قاتارلىق تۆت كەسىپ تەسىس قىلىنغان . مەكتەپنىڭ ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 79920m² . ئوقۇتۇش رايونى قۇرۇلۇش كۆلىمى 6000m² . ئوقۇتۇش ، تۇرمۇش ئەسلىھەلىرى تولۇق . مەكتەپ شتاتى 64 . 1999 - يىلدىكى رەسمىي ئوقۇتقۇچى 43 نەپەر ، مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچى 600 نەپەر . مەكتەپ قۇرۇلغاندىن بۇيان تەربىيىلەپ چىققان ئوقۇغۇچى 1000 دىن ئارتۇق .

مەكتەپ ئادرېسى : غۇلجا شەھىرى ئايرودۇرۇم يولى 28 - نومۇر .

پوچتا نومۇرى : 835000 . تېلېفون : 8210600 (0999)

ئاقسۇ قاراتال بازارلىق دېھقان - چارۋىچىلار مەدەنىيەت تېخنىكا مەكتىپى

ئەسلىدىكى مەكتەپ 1993 - يىلى 27 تۆمەن يۈەن مەبلەغ سېلىنىپ قاراتال بازىرىنىڭ شەرقىدىكى يېڭى ئاۋات دېھقانچىلىق مەيدانىدا قۇرۇلغان بولۇپ ، قۇرۇلۇش كۆلىمى 850m² ئىدى . 1995 - يىلى كارخانا باشقۇرۇش ئىشخانىسىنىڭ قورۇسىغا كۆچۈرۈلگەن . مەكتەپنىڭ قۇرۇلۇش كۆلىمى 722m² ، 25.9 تۆمەن يۈەن مەبلەغ سېلىنغان . مەكتەپ سىنىپى ئالتە ئېغىز . ئوقۇتۇش ئۈسكۈنىلەرگە سېلىنغان مەبلەغ 14498 يۈەن . 19980m² لىق تەجرىبە پراكتىكا بازىسى بار بولۇپ ، بازارلىق ھۆكۈمەتكە تەۋە . كەسىپ جەھەتتە ئاقسۇ شەھەرلىك مائارىپ كومىتېتىنىڭ رەھبەرلىكىنى قوبۇل قىلىدۇ . بۇ مەكتەپ دېھقان - چارۋىچىلار ، ئىشچى - خىزمەتچىلەرگە قارىتا مەدەنىيەت ، سىياسىي تەربىيە ، ئىش ئورنى بويىچە تەربىيىلەش ، ئەمەلىي تېخنىكا ماھارىتى ئۆگىتىش ۋەزىپىسىنى ئۈستىگە ئالغان يېزا دەرىجىلىك چوڭلار ئىشتىن سىرت مەكتىپى . 1996 - يىلى بۇ مەكتەپ ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك يېزا بازار دېھقان - چارۋىچىلار مەدەنىيەت تېخنىكا مەكتىپى قىلىپ بېكىتىلگەن . 1998 - يىلدىكى ئوقۇتقۇچى ، ئىشچى - خىزمەتچى سانى بەش ، كەسپىي ئوقۇتقۇچى تۆت . بۇ مەكتەپ قۇرۇلغاندىن بۇيان ، ئىلگىرى - كېيىن

قەدەر قوللىنىلماقتا . 1993 - يىلى كەسپى ئوتتۇرا تېخنىكوم بۆلۈمى تەسىس قىلىنغان . ئوقۇتۇش خەنزۇ تىلىدا ئېلىپ بېرىلىدۇ . ئوقۇتۇش شەكىللىرى كۆپ خىل بولۇپ ، چوڭلار ئوقۇش تارىخى ماتېرىيىنى ئاساس ، قىسقا مۇددەتلىك تەربىيىلەش سىنىپلىرىنى قوشۇمچە قىلغان بولۇپ ، ئىلگىرى - كېيىن بوغالتېرلىق ، ستاتىستىكا ، كومپيۇتېر ، كاتىباتلىق قاتارلىق كەسىپلەر ھەم كومپيۇتېر گۇۋاھنامىسى ئېلىش ، ئائىلە ئېلېكتر سايمانلىرى ، ھۆسىن تۇزەش قاتارلىق قىسقا مۇددەتلىك كۇرسلارنى ئاچقان ھەمدە نېفىت خىمىيە گۇرۇھى شىركىتى ، سۇ پومپىسى زاۋۇتى ، شەھەرلىك جامائەت خەۋپسىزلىك ئىدارىسى بىلەن بىرلىشىپ سىنىپ ئاچقان . مەكتەپ شتاتى 88 . 1999-يىلدىكى رەسمىي ئوقۇتقۇچى سانى 22 نەپەر . ئوقۇغۇچى سانى 828 نەپەر . 1987-يىلدىن بۇيان 2000دىن ئارتۇق ئوقۇغۇچى تەربىيىلىگەن . مەكتەپنىڭ ئىگىلىگەن يەر كۆلى 1914m² ، ئوقۇتۇش رايونى قۇرۇلۇش كۆلىمى 1793m² .

مەكتەپ ئادرېسى : ئۇرۇمچى شەھىرى دۆلەت قۇرۇش يولى 22 - نومۇر

پوچتا نومۇرى : 830002 . تېلېفون : 2625232 (0991)

سانجى خۇيزۇ ئاپتونوم ئوبلاستلىق ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئوتتۇرا تېخنىكومى

1995 - يىلى 5 - ئايدا قۇرۇلغان . ئومۇمىي قۇرۇلۇش كۆلىمى 11694m² . مۇقىم مەبلەغ 10000000 يۈەن . ئىلگىرى - كېيىن بولۇپ مالىيە بوغالتېرلىقى ، سانائەت ۋە ئامما ئىشى بىناكارلىق ، مانتېيورلۇق ، ئېلېكترون ، كاتىباتلىق ، گۇزەل سەنئەت ، مەمۇرىي باشقۇرۇش ، بوغالتېرلىقنى كومپيۇتېرلاشتۇرۇش ، ئاممىۋى مۇلازىمەت ، ماشىنىسازلىق ، مېھمانخانا ۋە ساياھەتچىلىك قاتارلىق 10 نەچچە كەسىپ تەسىس قىلغان . 1999 - يىلدىكى ئوقۇتقۇچى ، ئىشچى - خىزمەتچىلەر سانى 76 نەپەر ، كەسپى ئوقۇتقۇچى 48 نەپەر ، ئالىي دەرىجىلىك ئۇنۋانغا ئىگە ئوقۇتقۇچى يەتتە نەپەر . 14 يىلدىن بۇيان ئوقۇش پۈتتۈرگەن مەخسۇس كۇرس ئوقۇغۇچى سانى 5300 نەپەر . 1997 - يىلى ئاپتونوم رايونلۇق چوڭلار ئوتتۇرا تېخنىكوم مەكتەپلىرى ئىچىدە ئاپتونوم رايونلۇق «نەمۇنىلىك نۇقتىلىق چوڭلار ئوتتۇرا تېخنىكومى» بولۇپ باھالاندى .

مەكتەپ ئادرېسى : سانجى شەھىرى جەنۇبىي يەنئەن يولى 27 - نومۇر

پوچتا نومۇرى : 831100 . تېلېفون : 2344456 (0994)

ئىلى ۋىلايەتلىك چوڭلار ئوتتۇرا تېخنىكومى

يەنە ئىلى ۋىلايەتلىك كەسپى تولۇق ئوتتۇرا تېخنىكومى دەپمۇ ئاتىلىدۇ . 1989-يىلى 11 - ئايدا غۇلجا شەھىرى ئايرودورۇم يولى 208 - نومۇردا قۇرۇلغان بولۇپ ، مەكتەپ نامى ئىلى ۋىلايەتلىك كەسپى تولۇق ئوتتۇرا مەكتىپى ئىدى . 1992 - يىلى 4 - ئايدا

بولمىغان قاتلام ۋە شەكىللەردە تەربىيىلەش ئېلىپ بارىدى . مەكتەپ قۇرۇلغاندىن بۇيان جەمئىي 269 قارار ھەرخىل ئەھلىي تېخنىكا كۇرسلىرىنى ئېچىپ ، 30810 ئادەم قېتىم تەربىيىلەش ئېلىپ بارىدى . 21 نەپەر دېھقان تەربىيىلەش ئارقىلىق دېھقان تېخنىك ئۇنۇۋانىغا ئېرىشتى . 580 پەن ـ تېخنىكا نەمۇنىلىك ئائىلىسى بارلىققا كەلدى . 18 پەن ـ تېخنىكا مەدەنىيەتلىك كەنتى ، ئىككى كەسپى تېخنىكا ھەمكارلىق ئۇيۇشمىسى قۇرۇلۇپ ، پۈتۈن بازارنىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتى ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىياتى ئىلگىرى سۈرۈلدى .

مەكتەپ ئادرېسى : ماناس ناھىيە لۈتپي بازار مەركىزي .

پوچتا نومۇرى : 832200 . تېلېفون نومۇرى : 6384007 (0994)

بولۇپ 13340 نەپەر ياش ۋە ئوتتۇرا ياش دېھقان - چارۋىچىلارغا ھەمدە كارخانا - كادىر خىزمەتچىلەرگە قارىتا ھەرخىل تۈرده تەربىيىلەش ئېلىپ بارىدى .

مەكتەپ ئادرېسى : ئاقسۇ قاراتال بازىرى

پوچتا نومۇرى : 843000 ، تېلېفون نومۇرى : 2439004 (0997)

قەشقەر يېڭىشەھەر ناھىيە تازغۇن يېزىلىق دېھقان - چارۋىچىلار مەدەنىيەت تېخنىكا مەكتىپى

بۇ مەكتەپنى 1993 - يىلى تازغۇن يېزىلىق پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى ئۆز يېرىنىڭ ئىشلەپچىقىرىش ۋە دېھقانلارنىڭ ئېھتىياجىغا ئاساسەن 39 تۇمەن يۈەن مەبلەغ سېلىپ قۇرۇپ چىققان . مەكتەپنىڭ يەر كۆلىمى 18648 كۋادرات مېتىر ، قۇرۇلۇش كۆلىمى 437 كۋادرات مېتىر بولۇپ ، مەكتەپتە تۆت سىنىپ ، ئىككى ئىشخانا ، بىر كۇتۇپخانا ، بىر تەجرىبەخانا ، ئۇچ ئېغىز ئاشخانا ۋە 13320m²لىق تەجرىبە بازىسى بار .

بۇ مەكتەپ قۇرۇلغاندىن بۇيان ئىلگىرى - كېيىن بولۇپ 1200 نەپەر ياش ۋە ئوتتۇرا ياش دېھقانغا باشلانغۇچ ۋە تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپنىڭ مەدەنىيەت دەرسلىرىنى تولۇقلاپ ئۆتۈپ بەرگەن . ئۇچ يىلدىن بۇيان 9113 نەپەر دېھقان ، چارۋىچىنى ، دېھقانچىلىق ، چارۋىچىلىق ، ئورمانچىلىق ، سۇچىلىق ، قانۇننى ئومۇملاشتۇرۇش ، كۆكتات ئۆستۈرۈش قاتارلىق 11 تۈرلۈك ئەمەلىي تېخنىكا بىلەن تەربىيىلىگەن . ئۇنىڭدىن باشقا يەنە ساۋاتسىزلىقنى تۈگىتىش ۋە ساۋاتسىزلىقنى تۈگىتىشتىن كېيىنكى مۇستەھكەملەش ، يۇقىرى كۆتۈرۈش ۋەزىپىلىرىنىمۇ ئۇستىگە ئېلىپ ، يېزا ، دېھقان ، چارۋىچىلارنىڭ مەدەنىيەت - تېخنىكا ساپاسىنى يۇقىرى كۆتۈرۈشىگە ھەسسە قوشقان . 1999 - يىلى بۇ مەكتەپتە ئىككى نەپەر رەسمىي ئوقۇتقۇچى ، يەتتە نەپەر قوشۇمچە ئوقۇتقۇچى بار ئىدى .

مەكتەپ ئادرېسى : قەشقەر يېڭىشەھەر تازغۇن يېزىلىق خەلق ھۆكۈمىتى

پوچتا نومۇرى : 844200 . تېلېفون نومۇرى : 6396036 (0998)

ماناس ناھىيە لوتىي بازارلىق دېھقانچىلىق ، پەن - تېخنىكا ، ماتارىپ مەركىزى

بۇ مەركەز 1992 - يىلى قۇرۇلغان . جەمئىي 35 تۇمەن يۈەن مەبلەغ سېلىنغان ، مەكتەپ ئوقۇتۇش رايونى قۇرۇلۇش كۆلىمى 624 كۋادرات مېتىر . بۇ مەركەز قۇرۇلغاندىن بۇيان «پەن - ماتارىپ ئارقىلىق يېزا ئىگىلىكىنى گۈللەندۈرۈش» ، «پەن ماتارىپ ئارقىلىق بازارنى گۈللەندۈرۈش» فاكتورىنى چېكىڭ تۇرۇپ ، «مەدەنىيەت تەربىيىسىنى ئاساس قىلىش ، ئەمەلىي تېخنىكا تەربىيىسىنى ئاساسىي گەۋدە قىلىش ، سىياسىي تەربىيىنى يېتەكچى قىلىش ، ساۋاتسىزلىقنى تۈگىتىش تەربىيىسىنى مۇھىم نۇقتا قىلىش» يولىدا مېڭىشتا چېكىڭ تۇرۇپ ، كەڭ دېھقان ، چارۋىچىلارغا ئوخشاش

مەۋجۇت بولۇپ تۇرمايدۇ ، يەنى دۆلەت مۇقەررەر يوقىلىدۇ ، ئەمما دۆلەتنىڭ يوقىلىشى ناھايىتى ئۇزۇن بىر تارىخىي جەريان دەپ قارايدۇ . پرولېتارىياتنىڭ ئالدى بىلەن چوقۇم كونا دۆلەت ماشىنىسىنى پاچاقلاپ تاشلاپ ، پرولېتارىيات دۆلىتىنى قۇرۇپ چىقىشنى ھەمدە ئۇ ئارقىلىق پۈتكۈل جەمئىيەت مىقياسىدا ئومۇميۈزلۈك ، چوڭقۇر بولغان ئۆزگەرتىش ئېلىپ بېرىپ ، يەنمۇ ئىلگىرىلەپ ، سىنىپنى يوقىتىش بىلەن جەمئىيەتنىڭ مۇناسىۋىتىنى ئىلگىرىكى پارچىلىنىش ھالىتىدىن بىرلىككە يۈزلەندۈرۈپ ، بۇ ئارقىلىق دۆلەتنى يوقىتىش لازىملىقىنى تەشەببۇس قىلىدۇ . دۆلەتنىڭ قۇرۇلما شەكلى بىلەن دۆلەت ئىچىدىكى مىللىي مەسىلىنى ھەل قىلىشنىڭ مۇناسىۋىتى جەھەتتە ، پرولېتارىيات دىكتاتورلىقىدىكى دېموكراتىك مەركەزلەشتۈرۈلگەن ، ھەرقايسى مىللەتلەر بىرلىككە كەلگەن دۆلەتنى قۇرۇش ئىدىيىسىنى ئوتتۇرىغا قويۇپ ، مىللىي بۆلگۈنچىلىككە قارشى تۇرىدۇ . دۆلەت ئىچىدىكى مىللىي مەسىلىلەرنى بىر تەرەپ قىلىشتا ، مىللىي ئاپتونومىيەنى تەشەببۇس قىلىدۇ ، دۆلەتنىڭ بىرلىكىنى قوغدايدۇ . پەقەت ئالاھىدە ئەھۋال ئاستىدىلا ئاندىن فېدېراتسىيە تۈزۈمىدىكى دۆلەت تۈزۈلمە شەكلى ئارقىلىق مىللىي مەسىلىنى ھەل قىلىشقا بولىدۇ ، دەپ قارايدۇ . مىللەتلەرنىڭ ئۆز تەقدىرىنى ئۆزى بەلگىلەش ھوقۇقى مەسىلىسىدە پرولېتارىيات پرىنسىپىال مەيداننى ئىپادىلىگەن بولۇپ ، ئۇنىڭ قارىشىچە ، مىللەتلەرنىڭ ئۆز تەقدىرىنى ئۆزى بەلگىلىشى مىللىي زۇلۇمغا قارىتا ئېيتىلغان . سوتسىيالىستىك ئىنقىلابنىڭ غەلبىسىنى قولغا كەلتۈرگەن دۆلەتلەردە سوتسىيالىستىك تۈزۈمنىڭ ئورنىتىلىشى ، مىللىي ئاپتونومىيەنىڭ يولغا قويۇلۇشىغا ئەگىشىپ ھەرقايسى مىللەتلەر ئوتتۇرىسىدا باراۋەر ، ئىتتىپاق ، ئۆزئارا ياردەم بېرىدىغان سوتسىيالىستىك يېڭىچە مىللىي مۇناسىۋەت شەكىللەنگەن . بۇ خىل ئەھۋال ئاستىدا مىللىي بۆلگۈنچىلىك ، مىللەتلەرنىڭ ئۆز تەقدىرىنى ئۆزى بەلگىلىشىنى ئوتتۇرىغا قويۇش ، ئەمەلىيەتتە بۇرژۇئازىيە مەيدانىدا تۇرۇپ ، پرولېتارىيات سىنىپىغا ۋە ھەرقايسى مىللەت ئەمگەكچى خەلقىنىڭ تۇپ مەنپەئەتىگە قارشى تۇرغانلىق بولىدۇ . شۇنىڭ ئۈچۈن ، چوقۇم قەتئىي قارشى تۇرۇپ ، دۆلەتنىڭ بىر پۈتۈنلىكىنى قوغداش لازىم . جۇڭگو كومپارتىيىسى ماركسىزملىق دۆلەت نەزەرىيىسىگە ۋارىسلىق قىلىپ ۋە ئۇنى تەرەققىي قىلدۇرۇپ ، جۇڭگونىڭ ھەرقايسى مىللەتلەر ئورتاق بەرپا قىلغان بىرلىككە كەلگەن كۆپ مىللەتلىك دۆلەت ئىكەنلىكىنى كۆرسىتىپ بەردى ھەمدە جۇڭخۇا مىللەتلىرىنىڭ ئەۋلادلىرى ھەممىسى دېگۈدەك جۇڭگونىڭ بىرلىككە كېلىشىنى ئۈمىد قىلىدىغانلىقىنى ، بۆلگۈنچىلىك ھالىتى مىللەتنىڭ ئىرادىسىگە خىلاپ ئىكەنلىكىنى كۆرسىتىپ بەردى . ئەمەلىي ئاساستا ، ماركسىزملىق مىللىي ئاپتونومىيە ئىدىيىسىنى جۇڭگونىڭ دۆلەت ئەھۋالى بىلەن بىرلەشتۈرۈپ ، غەلبىلىك ھالدا مىللىي ئاپتونومىيە سىياسىتىنى يولغا قويۇپ ، ئاز سانلىق مىللەتلەرنىڭ باراۋەر ھوقۇقىغا كاپالەتلىك قىلىپ ، دۆلەتنىڭ بىر پۈتۈنلىكىنى قوغدىدى . تەيۋەن ، شياڭگاڭ ، ئاۋمېنىڭ ئەمەلىي ئەھۋالىغا ئاساسەن «بىر دۆلەتتە ئىككى خىل تۈزۈم» بولۇشتەك ئۇلۇغۋار

ئىدىيىۋى - سىياسىي تەربىيە

ماركسىزملىق دۆلەت قارىشى

ماركسىزمنىڭ دۆلەت ۋە دۆلەت مەسىلىسىگە بولغان كۆزقاراش ۋە تەلىماتىدىن ئىبارەت . ئۇ پرولېتارىيات سىياسىي پارتىيەسىنىڭ دۆلەتكە بولغان تونۇشى ۋە دۆلەت مەسىلىسىنى ھەل قىلىشتىكى يېتەكچى ئىدىيەسى ، ئىلمىي سوتسىيالىزمنىڭ مۇھىم مەزمۇنلىرىنىڭ بىرى . ماركسىزمنىڭ قارىشىچە ، دۆلەت ئەزەلدىن بار بولغان ئەمەس ، بەلكى جەمئىيەت تەرەققىي قىلىپ ، مەلۇم بىر باسقۇچقا يەتكەنلىكىنىڭ مەھسۇلى . دۆلەت سىنىپىنىڭ پەيدا بولۇشىغا ئەگىشىپ پەيدا بولغان بولۇپ ، سىنىپىي زىددىيەتنىڭ كېلىشتۈرگىلى بولمايدىغان مەھسۇلى . دۆلەتنىڭ ماھىيىتى سىنىپىي ھۆكۈمرانلىقنىڭ زوراۋانلىق قورالى . دۆلەتنىڭ فۇنكسىيەسى ئادەتتە ئىچكى ۋە تاشقى ئىككى خىلغا ئايرىلىدۇ . ئىچكى قىسمىغا قارىتا ھۆكۈمرانلىق قىلىنغۇچى سىنىپنىڭ قارشىلىقىنى باستۇرۇش ، ئىجتىمائىي ، ئىقتىسادىي تۈزۈمۈش ۋە شۇ سىنىپنىڭ ئىچكى قىسمىدىكى زىددىيەتلەرنى تەشكىللەپ تەڭشەش ، جەمئىيەت تەرتىپىنى قوغداش ، ئىجتىمائىي ئاممىۋي ئىشلارنى باشقۇرۇش . ھۆكۈمرانلىق قىلغۇچى سىنىپنىڭ تۈپ مەنپەئىتىگە كاپالەتلىك قىلىش ، سىرتقا قارىتا دۆلەت مۇداپىئەسىنى تەشكىللەش ، سىرتىنىڭ تاجاۋۇزچىلىقىدىن مۇداپىئە كۆرۈش ، دۆلەتلەر ئارا مۇناسىۋەتنى تەڭشەش ، دۆلەتنىڭ تۈپكى مەنپەئىتىنى قوغداش . دۆلەتنىڭ ماھىيىتى ئوخشاش بولمىغانلىقتىن ، ئۇنىڭ فۇنكسىيەسىدىكى سىنىپىي مەزمۇندىمۇ ماھىيەتلىك پەرق بولىدۇ . پرولېتارىيات دىكتاتورلىقىدىكى دۆلەتنىڭ فۇنكسىيەسى بىلەن ئېكسپىلاتاتسىيە قىلغۇچى سىنىپ دىكتاتورلىقىدىكى دۆلەتنىڭ فۇنكسىيەسى ئوخشاش بولمايدۇ . دۆلەتنىڭ تېپىنى دۆلەتنىڭ تۈزۈلمىسى بەلگىلەيدۇ . دۆلەت تۈزۈلمىسى جەمئىيەتتىكى ھەرقايسى سىنىپلارنىڭ دۆلەت ئىچىدىكى ئورنى بولۇپ ، يەنى ھاكىمىيەتنى قايسى سىنىپنىڭ ئىگىلىشى بولۇپ ھېسابلىنىدۇ . دۆلەتنىڭ شەكلى بولسا دۆلەت ھاكىمىيىتىنىڭ تەشكىلىي شەكلىنى كۆرسىتىدۇ ، يەنى سىياسىي تۈزۈلمىدۇر . مەيلى دۆلەت تۈزۈلمىسى ۋە ياكى سىياسىي تۈزۈلمىسى بولسۇن ، تارىختا ئۇلارنىڭ كۆپ خىل ئىپادىلىنىش شەكلى بولغان . دۆلەت تۈزۈلمىسى سىياسىي تۈزۈلمىنى بەلگىلەيدۇ ، سىياسىي تۈزۈلمە دۆلەت تۈزۈلمىسىگە ئەكس تەسىر كۆرسىتىدۇ . دۆلەت تۈزۈلمە شەكلى مەسىلىسى توغرىسىدا ماركسىزم پرىنسىپ جەھەتتىن فېدېراتسىيە تۈزۈمىگە قارشى تۇرىدۇ ، بىرلىككە كەلگەن ، بىرلا خىل تۈزۈمدىكى دۆلەت قۇرۇشنى تەشەببۇس قىلىدۇ . ئەمما ھەربىر دۆلەتنىڭ قانداق دۆلەت شەكلىنى يولغا قويۇشى ، پۈتۈنلەي شۇ دۆلەتنىڭ كونكرېت ئەھۋالى تەرىپىدىن بەلگىلەنگەن بولىدۇ . دۆلەتنىڭ يوقىلىش مەسىلىسىدە ، دۆلەت مەڭگۈ

بارغان هەققانىي كۆرىشىنى قوللاش كېرەك : سوتسىيالىزمنىڭ بارلىق مىللەتلەرنىڭ ئورتاق يولى ئىكەنلىكى ، «بارلىق مىللەتلەرنىڭ سوتسىيالىزم يولىدا ماڭىدۇ»غانلىقىنى كۆرسىتىپ بېرىشىمىز لازىم . پرولېتارىيات ھاكىمىيەتنى قولغا ئالغاندىن كېيىن ، دۆلەتنىڭ مەركەزلىك بىرلىكى ۋە دېموكراتىيىلىشىشىدە چىڭ تۇرۇشى لازىم ، بۇ مىللىي مەسىلىنى ھەل قىلىشنىڭ مۇھىم ئاساسى . مىللەتلەرنىڭ ئۆز تەقدىرىنى ئۆزى بەلگىلەش ھوقۇقىنى ئېتىراپ قىلىش ۋە ئۇنى يولغا قويۇش - مىللىي زۇلۇم ۋە جاھانگىرلارنىڭ مۇستەملىكە ھۆكۈمرانلىقىغا قارشى تۇرۇشىدىكى زۇرۇرىيەت ئىكەنلىكى ، ئەمما ھەرقايسى دۆلەتلەرنىڭ تارىخىي شەرت - شارائىتىغا ئاساسلىنىش ، ئۆز تەقدىرىنى ئۆزى بەلگىلەش ھوقۇقىنى پرولېتارىيات سىنىپى ۋە پۈتكۈل جەمئىيەت تەرەققىياتىدا توغرا ئىشلىتىش كېرەك ، مىللىي رايونلاردا مىللىي ئاپتونومىيە سىياسىتىنى يۈرگۈزۈش كۆپ مىللەتلىك دۆلەتلەرنىڭ مىللىي مەسىلىنى ھەل قىلىشتىكى بىر تۈرلۈك ئومۇملاشقان پرىنسىپى قىلىنىشى كېرەك . ھەرقايسى مىللەتلەر بىرلىكىدىكى ئىشچىلار سىنىپى سىياسىي پارتىيىسىنى قۇرۇشتا چىڭ تۇرۇش ، ھەرقايسى مىللەتلەرنىڭ بارلىق ئىشچىلار سىياسىي پارتىيىلىرىنى بىرلىككە كەلتۈرۈش كېرەك . بۇنىڭ ئۆزى مىللىي مەسىلىلەرنى ھەل قىلىش ۋە سوتسىيالىزمنىڭ غەلبە قىلىشىنىڭ بىردىنبىر كاپالىتى ئىكەنلىكى توغرىسىدىكى تونۇشنى ھاسىل قىلىش كېرەك . جۇڭگو كومپارتىيىسى مارکسىزملىق مىللەت قارىشىغا ۋارىسلىق قىلدى ھەمدە ئۇنى تەرەققىي قىلدۇردى ، شۇنداقلا تۆۋەندىكىدەك سەككىز جەھەتتىكى ئاساسىي نۇقتىنەزەرنى شەكىللەندۇردى . مىللەتنىڭ شەكىللىنىشى ، تەرەققىي قىلىشى ۋە يوقىلىشى ئۇزاق بىر تارىخىي جەريان ، مىللىي مەسىلە ئۇزاققىچە مەۋجۇد بولۇپ تۇرىدۇ ؛ سوتسىيالىزم باسقۇچى ھەرقايسى مىللەتلەر ئورتاق گۈللەپ ياشنايدىغان دەۋر بولۇپ ، ھەرقايسى مىللەتلەر ئوتتۇرىسىدا ئورتاق بولغان ئامىللار ئۇزلۇكسىز كۆپىيىدۇ . بىراق مىللىي ئالاھىدىلىك ، مىللىي پەرق يەنىلا داۋاملىق مەۋجۇد بولۇپ تۇرىدۇ ؛ مىللىي مەسىلە ئىجتىمائىي ئومۇمىي مەسىلىنىڭ بىر قىسمى . مىللىي مەسىلە پەقەت بارلىق ئىجتىمائىي مەسىلىلەرنى ھەل قىلىش جەريانىدا ئاندىن تەدرىجىي ھەل بولىدۇ ؛ دۆلىتىمىزنىڭ ھازىرقى باسقۇچتىكى مىللىي مەسىلىسى پەقەت سوتسىيالىزمنى ئورتاق قۇرۇش جەريانىدا ئاندىن تەدرىجىي ھەل بولىدۇ ؛ ھەر مىللەت خەلقى مەيلى نوپۇسنىڭ ئاز - كۆپلۈكى ، تارىخىنىڭ ئۇزۇن - قىسقىلىقى ۋە ياكى تەرەققىيات سۈرئىتىنىڭ يۇقىرى - تۆۋەنلىكى بولۇشىدىن قەتئىينەزەر ، ھەممىسى ۋەتەن ئۈچۈن تۆھپە قوشقان . شۇنىڭ ئۈچۈن بىردەك باراۋەر بولۇشى ، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى كۈچەيتىپ ، دۆلەتنىڭ بىرلىكىنى قوغدىشى كېرەك ؛ زور كۈچ بىلەن سوتسىيالىستىك ئىشلەپچىقىرىشنى كۆچلىرىنى تەرەققىي قىلدۇرۇش - سوتسىيالىزم دەۋرىدىكى مىللىي خىزمەتنىڭ تۈپ ۋەزىپىسى . ھەرقايسى مىللەتلەر ئۆزئارا يارەمدە بولۇپ ، بىرلىكتە ئالغا ئىلگىرىلەش ۋە گۈل جۇڭگو كومپارتىيىسىنىڭ مارکسىزملىق مىللەت نەزەرىيىسىگە قوشقان زور تۆھپىسى . شۇنداقلا

ئىستراتېگىيىلىك پىلاننى ئوتتۇرىغا قويۇپ ، غەلىبىلىك ھالدا شىيائگاك ، ئاۋمىننى ۋەتەن قوينىغا قايتۇرۇپ كەلدى . دۆلەتنىڭ بىرلىكى ھەمدە مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنىڭ جۇڭگو ئىنقىلابى ۋە قۇرۇلۇشىغا بولغان ئۇلۇغ ئەھمىيىتىنى شەرھىلەپ ، دۆلەتنىڭ بىرلىكىنى قوغداشتا چوقۇم مىللىي بۆلگۈنچىلىككە قارشى تۇرۇش ، ئۇلار بىلەن ئاخىرغىچە كۈرەش قىلىش ، ھەر مىللەت خەلق ئاممىسىغا ۋەتەنپەرۋەرلىك تەربىيىسىنى ئېلىپ بېرىش ، ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشنى مەركەز قىلىپ ، تۆت ئاساسىي پرىنسىپ ، ئىسلاھات - ئېچىۋېتىشتە چىڭ تۇرۇش لازىملىقىنى ئوتتۇرىغا قويدى .

ماركسىزملىق مىللەت قارىشى

بۇ پرولېتارىيات سىنىپى ۋە سىياسىي پارتىيىسىنىڭ مىللەتنى ، مىللىي مەسىلىلەرنى كۆزىتىشتىكى نۇقتىئىنەزىرى ھەمدە مىللىي مەسىلىلەرنى بىرتەرەپ قىلىشتىكى پروگراممىا ۋە سىياستىنى كۆرسىتىدۇ . ماركسىزملىق مىللەت قارىشى مول مەزمۇنلارغا ئىگە . ئۇنىڭ ئاساسلىق مەزمۇنى : مىللەت بىر تارىخىي كاتېگورىيە ، ئۇ پەيدا بولۇش ، تەرەققىي قىلىش ۋە يوقىلىش باسقۇچلىرىنى بېسىپ ئۆتىدۇ . ئۇ ئىنسانلار جەمئىيىتى بار بولغاندىن تارتىپلا بار بولغان ئەمەس ھەمدە مەڭگۈ مەۋجۇد بولۇپ تۇرمايدۇ . مىللىي مەسىلە جەمئىيەت تەرەققىياتى ئومۇمىي مەسىلىسىنىڭ بىر قىسمى ، ئۇنىڭ مەزمۇنى ، خاراكتېرى ، جەمئىيەت تەرەققىياتى ئومۇمىي مەسىلىسىنىڭ ئۆزگىرىش تەرەققىياتىغا ئەگىشىپ ئۆزگىرىدۇ ، تەرەققىي قىلىدۇ . ئۇ ھەرگىزمۇ مۇستەقىل مەۋجۇد بولۇپ تۇرىدىغان ، ئۆزگەرمەس مەسىلە ئەمەس ، بەلكى ئۇ باشتىن ئاخىر جەمئىيەت تەرەققىياتى ئومۇمىي مەسىلىسىنىڭ چەكلىمىسىگە ئۇچرايدۇ . مىللىي پەرق مىللىي مەسىلىنى پەيدا قىلىدىغان ئاساسىي سەۋەپ . خۇسۇسىي مۇلۇكچىلىك تۈزۈمىدىكى جەمئىيەتتە ، سىنىپىي ئېكسپىلاتاتسىيە ۋە سىنىپىي زۇلۇم مىللىي مەسىلىنى پەيدا قىلىدىغان ئاساسلىق ئامىل . شۇنىڭ ئۈچۈن : «ئادەمنىڭ ئادەمنى ئېكسپىلاتاتسىيە قىلىشى يوقىتىلغاندا ، مىللەتنىڭ مىللەتنى ئېكسپىلاتاتسىيە قىلىشىمۇ ئۇنىڭغا ئەگىشىپ يوقايدۇ» . مىللەتلەرنىڭ ئىلغار ۋە قالاقلىق پەرقى بولىدۇ . ئەمما ئېسىل - پەسلىك پەرقى بولمايدۇ . بارلىق مىللەتلەر مەيلى چوڭ ياكى كىچىك بولسۇن ، ھەممىسىنىڭ ئۆزىگە يارىشا ئارتۇقچىلىقى ، ئىنسانلار جەمئىيىتىگە قوشقان تۆھپىسى بولىدۇ . شۇنىڭ ئۈچۈن بىردەك باراۋەر بولۇش كېرەك . ھەرقانداق بىر مىللەتنىڭ ئالاھىدە ھوقۇقتىن بەھرىمان بولۇشىغا قارشى تۇرۇشمىز كېرەك . مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى تەشەببۇس قىلىش پرولېتارىيات ئىنقىلابى ۋە قۇرۇلۇش ئىشلىرىدا غەلىبىنى قولغا كەلتۈرۈشنىڭ زۆرۈر شەرتى . مىللەتلەر باراۋەرلىكى ، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى - پرولېتارىيات سىنىپىنىڭ مىللىي مەسىلىنى ھەل قىلىشتىكى تۈپ پرىنسىپى . پرولېتارىيات سىنىپىنىڭ ئىنتېرناتسىئونالىزم روھىدا چىڭ تۇرۇپ ، بارلىق ئېزىلگۈچى مىللەتلەرنىڭ مۇستەقىللىق ، ئازادلىقىنى قولغا كەلتۈرۈش ئۈچۈن ئېلىپ

ئېكسپىلاتاتسىيە تۈزۈمى ئۇچۇن خىزمەت قىلدۇرغان . دىن ئارقىلىق كەلگەن ئەمگەكچى خەلقنى ئەزگەن ۋە ئېكسپىلاتاتسىيە قىلغان . ئۇلار دىن ئارقىلىق كىشىلەرنى تۈرمۈشتىكى بەختنى قوغلىشىشتىن ۋاز كەچتۈرۈپ ، بارلىق ئارزۇ - ئۇمىدلىرىنى ئۇ ئالەمگە باغلىشى لازىملىقىنى ئېيتىپ ، ئۇلارنىڭ ئىدىيىسىنى چۈشەپ قويۇپ ، ئۇزلىرىنىڭ ئەكسىيەتچىل ھۆكۈمرانلىقىنى تېخىمۇ مۇستەھكەملىگەن . پرولېتارىياتنىڭ دىنىي مەسلىلەرگە بولغان تۈپ ۋەزىپىسى بولسا ، ئەكسىيەتچىل ئېكسپىلاتاتسىيە تۈزۈمىنى ئاغدۇرۇپ تاشلاپ ، سوتسىيالىستىك ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرىنى زور كۈچ بىلەن تەرەققىي قىلدۇرۇپ ، كىشىلەرنىڭ ئىلىم - پەن مەدەنىيەت سەۋىيىسىنى ئۆستۈرۈپ ، ئاستا - ئىشتىن ئىبارەت . پرولېتارىيات سىنىپى ۋە سىياسىي پارتىيىنىڭ دىنغا تۇتقان پوزىتسىيە ۋە پرىنسىپى : دۇنيا قاراش نۇقتىسىدىن ئېلىپ ئېيتقاندا ، دىن بىلەن ئىلمىي سوتسىيالىزم بىر-بىرىگە تۈپتىن قارىمۇ قارشى ، دىن دۆلەتكە نىسبەتەن شەخسىنىڭ ئىشى بولسىمۇ ، ئەمما پرولېتارىيات سىياسىي پارتىيىسى ئۇچۇن ئۇنداق ئەمەس . چوقۇم دىنىي ئېتىقاد ئەركىنلىكىنى ئۇزۇل - كېسىل ئەمەلگە ئاشۇرۇش لازىم . ئاتىئىزىم تەشۋىقاتىنى بوشاشماستىن راۋاجلاندۇرۇشتا چىڭ تۇرۇش ، ئەمما سىياسىي مەمۇرىي بۇيرۇق ۋە ساقچى قاتارلىق ۋاستىلار ئارقىلىق دىننى چەكلەشكە قارشى تۇرۇش لازىم . پرولېتارىيات سىياسىي پارتىيىسى دىنىي ئىشلارنى بىر تەرەپ قىلغاندا ، چوقۇم پارتىيىنىڭ تۈپكى ۋەزىپىسىنى چىقىش نۇقتىسى ۋە ئاخىرقى نىشانى قىلىش ، پارتىيىنىڭ ئوخشىمىغان تارىخىي باسقۇچتىكى ئوخشىمىغان ۋەزىپىسىگە بويسۇنۇش زۆرۈر . جۈملىگو كوممۇنىستىك پارتىيىسى ماركسىزملىق دىنىي قاراشقا ۋارىسلىق قىلىپ ھەمدە ئۇنى تەرەققىي قىلدۇرۇپ ، تۈۋەندىكىدەك سەككىز خىل كۆزقاراشنى شەكىللەندۇردى : دىن پەيدا بولۇش ، تەرەققىي قىلىش ۋە يوقىلىش باسقۇچلىرىنى بېسىپ ئۆتىدۇ . سوتسىيالىستىك جەمئىيەتتە دىن ئۇزاققىچە مەۋجۇت بولۇپ تۇرىدۇ . بىز ئۇنى مەمۇرىي كۈچ ئارقىلىق تەرەققىي قىلدۇرماسلىقىمىز كېرەك ؛ دىنىي ئېتىقاد ئەركىنلىكى دۆلەتنىڭ ئاساسىي قانۇنى تەرىپىدىن قوغدىلىدۇ . پۇقرالارنىڭ دىنغا ئېتىقاد قىلىش ئەركىنلىكى ھەمدە دىنغا ئېتىقاد قىلماسلىق ئەركىنلىكىمۇ بولىدۇ ؛ ئاتېئىزىمچىلار بىلەن دىنغا ئېتىقاد قىلغۇچىلارنىڭ سىياسىي ، ئىقتىسادىي جەھەتتىكى تۈپ مەنپەئىتى بىردەك بولىدۇ . ئىدىيە ، ئېتىقاد ئوتتۇرىسىدىكى پەرق ئىككىنچى ئورۇندا تۇرىدۇ . سىياسىي ئىتتىپاقلىقتا ھەمكارلىشىپ ، ئېتىقادتا ئۆزئارا ھۆرمەت قىلىشتا چىڭ تۇرۇش لازىم ؛ دۆلىتىمىزدە دىنىي ئىشلاردىكى زىددىيەت خەلقنىڭ ئىچكى قىسمىدىكى زىددىيەتتۇر . بىراق بەلگىلىك شەرت - شارائىت ۋە ئەھۋال ئاستىدا ، قارشىلىق مەسلىسى كېلىپ چىقىشى مۇمكىن ؛ دىنىي پائالىيەتلەر چوقۇم دۆلەتنىڭ قانۇن ۋە سىياسەت دائىرىسى ئىچىدە ئېلىپ بېرىلىشى كېرەك . دۆلەت قانۇن ئارقىلىق دىنىي ئىشلارنى باشقۇرىدۇ ھەمدە نورمال بولغان دىنىي پائالىيەتلەرنى قوغدايدۇ . ئەكسىچە دىندىن پايدىلىنىپ ئېلىپ بېرىلغان قانۇنسىز جىنايى قىلمىشلارنى توسايدۇ

دۆلىتىمىزنىڭ مىللىي مەسىلىلەرنى ھەل قىلىشتىكى ئاساسىي تۈزۈمى ۋە سىياسىتىدۇر ؛ زور بىر تۈركۈم ئەخلاقلىق ھەم قابىلىيەتلىك ئاز سانلىق مىللەت كادىرلىرىنى تېرىشىپ تېز يېتىشتۈرۈپ چىقىش مىللىي خىزمەتلەرنى ياخشى ئىشلەش ۋە مىللىي مەسىلىلەرنى ھەل قىلىشنىڭ ئاچقۇچى ؛ مىللىي مەسىلە بىلەن دىن بەزى رايونلاردا بىر ـ بىرى بىلەن كىرىشىپ كەتكەن ، مىللىي مەسىلىنى ھەل قىلىشتا پارتىيىنىڭ دىنىي سىياسىتىنى ئومۇميۈزلۈك ، توغرا ئىزچىللاشتۇرۇشقىمۇ دىققەت قىلىش كېرەك .

ماركسىزملىق دىنىي قاراش

ماركسىزمچى مەشھۇر يازغۇچىلارنىڭ دېئالېكتىك ماتېرىيالىزم ۋە تارىخىي ماتېرىيالىزملىق دۇنيا قاراشتىن پايدىلىنىپ ، دىنىي ھادىسىلەر ۋە دىنىي مەسىلىلەرگە بولغان ئىلمىي تونۇشى ھەمدە مۇشۇ خىل تونۇش ئاساسىدا دىنىي مەسىلىلەرنى ھەل قىلىش ئۈچۈن تۈزۈپ چىققان سىياسەت ۋە پرىنسىپلارنى كۆرسىتىدۇ . ماركسىزملىق دىنىي قاراش تۆۋەندىكىدەك مەزمۇنغا ئىگە : دىننىڭ ماھىيىتى ـ بىرخىل بۇرمىلانغان دۇنيا قاراش ، بارلىق دىنلار «كىشىلەرنىڭ كۈندىلىك تۇرمۇشىغا ھۆكۈمرانلىق قىلىۋاتقان تاشقى كۈچلەرنىڭ كىشىلەر كاللىسىدىكى خىيالىي ئىنكاسىدىن باشقا نەرسە ئەمەس ، بۇنداق ئىنكاسلاردا بۇ ئالەمدىكى كۈچلەر دۇنيا ھالقىغان كۈچ شەكلىنى قوللانغان بولىدۇ . دىن بىر خىل ئىجتىمائىي تارىخىي ھادىسە بولۇپ ، ئۇ ئىپتىدائىي جەمئىيەت تەرەققىي قىلىپ مەلۇم بىر باسقۇچقا يەتكەندە ئاندىن پەيدا بولغان . دىن قۇللۇق تۈزۈم ، فېئودالىلىق تۈزۈم ، كاپىتالىستىك تۈزۈمنى باشتىن كەچۈرگەن . ئۇ سوتسىيالىزم دەۋرىدىمۇ ئۇزاققىچە مەۋجۇت بولۇپ تۇرىدۇ . بىراق دىن مەڭگۈ مەۋجۇت بولۇپ تۇرىۋەرمەيدۇ . ئۇ ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرىنىڭ تەرەققىي قىلىشىغا ھەمدە دىننىڭ مەۋجۇت بولۇپ تۇرۇشىدىكى بىلىش مەنبەسى ۋە ئىجتىمائىي مەنبەنىڭ يوقىلىشىغا ئەگىشىپ ، دىننىڭ مەۋجۇت بولۇش ئاساسىمۇ يوقىلىدۇ ـ دە ، ئاخىردا ئۆزلۈكىدىن غايىپ بولىدۇ . ئەمما بۇ بىر ئۇزاق تارىخىي جەريان بولۇپ ، ئۇ جەمئىيەت ئىقتىساد ، مەدەنىيەتنىڭ يۇكسەك دەرىجىدىكى تەرەققىيات سەۋىيىگە يېتىشىگە مۇھتاج بولىدۇ . دىننىڭ پەيدا بولۇشى ۋە ئۇزاققىچە مەۋجۇت بولۇشى كىشىلەرنىڭ تەبىئەت كۈچلىرى ، ئىجتىمائىي كۈچلەرنىڭ زۇلۇمىنى ، بولۇپمۇ سىنىپىي زۇلۇم كەلتۈرۈپ چىقارغان ئازاپ ـ ئوقۇبەتلەرنى توغرا چۈشەنمىگەنلىكىدىندۇر . ئەگەر بۇ خىل زۇلۇم يەنىلا مەۋجۇت بولۇپ ، كىشىلەردە بۇ خىل زۇلۇمغا قارىتا توغرا چۈشەنچە بولمايدىكەن ، ئۇ ھالدا دىن يەنىلا ئۇزاققىچە مەۋجۇت بولۇپ تۇرىدۇ . دىن بىرخىل بۇرمىلانغان دۇنيا قاراش سۈپىتى بىلەن جەمئىيەتتە پاسسىپ رول ئويناىدۇ . تارىختىن بۇيان ئېكسپىلاتاتسىيە قىلغۇچى سىنىپلار دىننى خەلقنىڭ روھىنى بىھۇشلاندۇرغۇچى ئەپيۇنگە ئوخشاش ئىشلىتىپ كەلمەكتە . ئېكسپىلاتاتسىيە قىلغۇچى سىنىپلار دىننى

هاسىل قىلدى . تارىخىي ماتېرىيالىزمنىڭ قارىشىچە ، ئىجتىمائىي مەۋجۇدىيەت ئىجتىمائىي ئاڭنى بەلگىلەيدۇ . جەمئىيەت تەرەققىياتى ئۇزۇنلۇق ئەسلىدىنلا بار بولغان ئۇزگەرمەس قانۇنىيىتى ئارقىلىق ئېلىپ بېرىلىدۇ . جەمئىيەت تەرەققىياتىنىڭ ھەربىر باسقۇچىدا ئىجتىمائىي ئېڭىمۇ ئۇنىڭغا ماس ھالدا ئۆزگىرىپ تۇرىدۇ . ئىجتىمائىي ئېڭىمۇ ئىقتىسادىي ئاساستىن ئايرىلالمايدۇ . ئىقتىسادىي ئاساس ئىجتىمائىي ئېڭىنىڭ ئاساسىي مەزمۇنىنى بەلگىلەيدۇ . ئىجتىمائىي ئېڭىنىڭ ئۆزگىرىشى ۋە تەرەققىياتى ئاساسەن ئىجتىمائىي ئىقتىسادىي ئاساسنىڭ ئۆزگىرىشى ۋە تەرەققىياتىغا ئەگىشىدۇ . ئىجتىمائىي ئېڭىنىڭ ئىجتىمائىي ئىقتىسادىي ئاساسقا قايتا تەسىر كۆرسىتىشى ئۇنىڭ ئۆزىگە خاس قانۇنىيىتى بويىچە ئىشقا ئاشىدۇ . ئىجتىمائىي ئېڭىنىڭ ئىجتىمائىي ئىقتىسادىي ئاساسقا قايتا تەسىر كۆرسىتىشى ئاساسەن ئىككى خىل شەكىلدە ئىپادىلىنىدۇ . بىرى ئىجتىمائىي ئېڭىنىڭ ئىجتىمائىي ئىقتىسادىي ئاساسقا ماسلىشىشى ياكى ماسلاشماسلىقى ، يەنە بىرى ئىجتىمائىي ئېڭىنىڭ ئىجتىمائىي ئىقتىسادىي ئاساسقا ماسلىشىش ياكى ماسلاشماسلىقىنىڭ دەرىجىسى . ئىجتىمائىي ئېڭىنىڭ ئىجتىمائىي ئىقتىسادىي ئاساسقا ماسلىشىشى ياكى ماسلاشماسلىقى ئىجتىمائىي ئىقتىسادىي ئاساسنىڭ ئۆزگىرىشى ۋە تەرەققىياتىغا ئەگىشىدۇ . ئىجتىمائىي ئېڭىنىڭ ئىجتىمائىي ئىقتىسادىي ئاساسقا ماسلىشىش دەرىجىسى ئىجتىمائىي ئېڭىنىڭ ئىجتىمائىي ئىقتىسادىي ئاساسقا قايتا تەسىر كۆرسىتىشىنىڭ ئاساسلىق ئۆلچىمى بولۇپ ، ئۇ ئىجتىمائىي ئېڭىنىڭ ئىجتىمائىي ئىقتىسادىي ئاساسقا قايتا تەسىر كۆرسىتىشىنىڭ ئاساسلىق مەزمۇنى ھېسابلىنىدۇ . ئىجتىمائىي ئېڭىنىڭ ئىجتىمائىي ئىقتىسادىي ئاساسقا قايتا تەسىر كۆرسىتىشى ئىجتىمائىي ئېڭىنىڭ ئىجتىمائىي ئىقتىسادىي ئاساسقا ماسلىشىشى ياكى ماسلاشماسلىقىنىڭ ئاساسلىق ئۆلچىمى بولۇپ ، ئۇ ئىجتىمائىي ئېڭىنىڭ ئىجتىمائىي ئىقتىسادىي ئاساسقا قايتا تەسىر كۆرسىتىشىنىڭ ئاساسلىق مەزمۇنى ھېسابلىنىدۇ . ئىجتىمائىي ئېڭىنىڭ ئىجتىمائىي ئىقتىسادىي ئاساسقا ماسلىشىشى ياكى ماسلاشماسلىقى ئىجتىمائىي ئىقتىسادىي ئاساسنىڭ ئۆزگىرىشى ۋە تەرەققىياتىغا ئەگىشىدۇ . ئىجتىمائىي ئېڭىنىڭ ئىجتىمائىي ئىقتىسادىي ئاساسقا قايتا تەسىر كۆرسىتىشى ئاساسەن ئىككى خىل شەكىلدە ئىپادىلىنىدۇ . بىرى ئىجتىمائىي ئېڭىنىڭ ئىجتىمائىي ئىقتىسادىي ئاساسقا ماسلىشىشى ياكى ماسلاشماسلىقى ، يەنە بىرى ئىجتىمائىي ئېڭىنىڭ ئىجتىمائىي ئىقتىسادىي ئاساسقا ماسلىشىش ياكى ماسلاشماسلىقىنىڭ دەرىجىسى

ھەمدە ئۇنىڭغا زەربە بېرىدۇ ؛ مۇستەقىل ، ئۆز - ئۆزىگە خوجا بولغان دىنىي جەمئىيەت قۇرۇش پرىنسىپىدا چىڭ تۇرۇپ ، چېگرا سىرتىدىكى دىنىي تەشكىلات ۋە شەخسلەرنىڭ دۆلىتىمىزنىڭ دىنىي ئىشلىرىغا ئارىلىشىۋېلىشىغا قارشى تۇرىدۇ . چېگرا سىرتىدىكى دۈشمەن كۈچلەرنىڭ دىندىن پايدىلىنىپ سىڭىپ كىرىشىنى پۈتۈن كۈچ بىلەن توسىدۇ ، دىنىي جەمئىيەت زاتلىرىنىڭ ئىتتىپاقلىقىنى قولغا كەلتۈرۈپ ، ئۇلارنى تەربىيىلەپ ، پىلانلىق ھالدا بىر تۇركۈم ياش ، ۋەتەن سۆيەر دىنىي كەسپىي خادىملارنى يېتىشتۈرۈپ ، ۋەتەن سۆيەر دىنىي كوللېكتىپ تەشكىلاتلارنىڭ رولىنى تولۇق جارى قىلدۇرۇپ ، دىن بىلەن سوتسىيالىستىك جەمئىيەتنىڭ ئۆزئارا ماسلىشىشىنى ئاكتىپ يېتەكلىشى زۆرۈر .

ماركسىزملىق تارىخىي قاراش

ماركسىزملىق تارىخىي قاراش — تارىخىي ماتېرىيالىزم دەپمۇ ئاتىلىدۇ . ئۇ ماركسىزمنىڭ جەمئىيەت تارىخىغا بولغان ئومۇمىي كۆزقارىشى ۋە نۇقتىئىنەزىرىدىن ئىبارەت . ماركسىزمدىن بۇرۇنقى تارىخىي كۆزقاراش بولسا ، ئىدىئالىزملىق تارىخىي كۆزقاراش بولۇپ ، ئىجتىمائىي ئاڭ ، ئىجتىمائىي مەۋجۇتلۇقىنى بەلگىلەيدۇ ، دېگەن تۇپكى نۇقتىئىنەزەرنى چىقىش نۇقتىسى قىلىپ ، ئادەملەرنىڭ ئىدىيىۋى مۇددىئاسىنى ، قەھرىمانلىق ئىرادىسىنى ، تەبىئەتتىن ھالقىغان مەلۇم خىل سىرلىق كۈچىنى تارىخىي تەرەققىياتنىڭ ھالقىلىق ئامىلى دەپ قاراپ ، تارىخىي تەرەققىياتنىڭ ئاممىنىڭ ئىرادىسىگە بويسۇنمايدىغان ئوبيېكتىپ قانۇنىيەت ئىكەنلىكىنى ئىنكار قىلغان . ماددىي ئىشلەپچىقىرىشنىڭ جەمئىيەت تەرەققىياتىدىكى ھەل قىلغۇچ رولىنى ھەمدە خەلق ئاممىسىنىڭ تارىخنى ياراتقۇچى سۇبيېكت ئىكەنلىكى ، سىنىپىي كۈرەشنىڭ سىنىپىي جەمئىيەتنىڭ تەرەققىياتىدا ھەرىكەتلەندۈرگۈچ كۈچ ئىكەنلىكى قاتارلىقلارنىڭ ھەممىسىنى ئىنكار قىلغان . ئۇن سەككىز ، ئۇن توققۇزىنچى ئەسىردىكى ماتېرىيالىستىك پەيلاسوپلار ، تارىخشۇناسلار ، فېئودالىزم ھۆكۈمرانلىقىغا قارشى تۇرۇش ئۈچۈن ، جەمئىيەت تەرەققىياتىدا ھەل قىلغۇچ رول ئوينايدىغان ماددىي سەۋەبلەر ئۈستىدە ئىزدەنگەن . مەسىلەن ، 18 - ئەسىردىكى فرانسىيە ماتېرىيالىستلىرى «مۇھىت ھەممىنى بەلگىلەيدۇ» دېگەن قاراشنى ئوتتۇرىغا قويۇپ ، ئادەمنىي مۇھىت يارىتقان ، ئادەمنى ئۆزگەرتىش ئۈچۈن ئالدى بىلەن مۇھىتنى ئۆزگەرتىش كېرەك ، ئەمما ، مۇھىتنى ئۆزگەرتىشنى تالانتلىق ئادەملەر ئۆز ئۈستىگە ئېلىشى كېرەك ، دەپ قارىغان . شۇنىڭ بىلەن «تالانت» بار ئادەملەرنى مۇھىتنى ئۆزگەرتىدىغان ھەل قىلغۇچ شەخسكە ئايلاندۇرۇپ ، تالانتلىقلارنىڭ پىكرى ئىجتىمائىي مۇھىتنىڭ مەھسۇلى ، ئىجتىمائىي مۇھىت بولسا تالانتلىقلارنىڭ پىكرى مەھسۇلىدىن ئىبارەت دەپ قارايدىغان ئايلانما نەزەريە پاتقىقىغا چوڭقۇر چۆكۈپ قالغان . ماركس بىلەن ئېنگېلىس دېئالېكتىك ماتېرىيالىزم ئارقىلىق جەمئىيەت تارىخى ساھەسىدە تارىخىي ماتېرىيالىزمنى يارىتتى ھەمدە كىشىلەرنىڭ جەمئىيەت تارىخىغا بولغان كۆز قاراشلىرىدا تۈپتىن ئۆزگىرىش

پارتىش ، يېڭى ئادەملەرنى پارتىش دېگەنلىك ، ماركسىزم - لېنىنىزم ، ماۋزېدۇڭ ئىدىيىسىنى ۋە دېڭ شياۋپىڭ نەزەرىيىسىنى ھەربىر جەمئىيەت ئەزاسىنىڭ مۇستەھكەم بولغان ئېتىقادىغا ئايلاندۇرۇپ ، ئىجادىي خىزمەتلەردىكى يېتەكچى ئىدىيە قىلىش ، ئۇلارنى كوممۇنىزملىق دۇنيا قاراش ، كىشىلىك تۇرمۇش قارىشى ، قىممەت قارىشى ، يۇكسەك ئەخلاقىي - پەزىلەت ۋە مول روھىي دۇنياغا ئىگە قىلىش ، پەن - مەدەنىيەت ساپاسىنى ئۈزلۈكسىز يۇقىرى كۆتۈرۈش ، ئەۋلادمۇ ئەۋلاد غايىلىك ، ئەخلاقلىق ، مەدەنىيەتلىك ، ئىنتىزامچان بولغان سوتسىيالىزم پۇقرالىرىدىن قېلىپ چىقىشتىن ئىبارەت .

بەش خىل نۇقتىئىنەزەر تەربىيىسى

بەش خىل نۇقتىئىنەزەر تەربىيىسى دېگەنلىك ، ماركسىزملىق دۆلەت قارىشى ، مىللەت قارىشى ، دىن قارىشى ، تارىخ قارىشى ، مەدەنىيەت قارىشى قاتارلىقلار ئارقىلىق ھەر مىللەت كادىر ئاممىسى ۋە ياش - ئۆسمۈرلەرنى تەربىيىلەش ، ئۇلارنىڭ ئېڭىدا دۆلەت ، مىللەت ، دىن ، تارىخ ، مەدەنىيەت قاتارلىق مەسىلىلەردە توغرا ئىدىيە تۇرغۇزۇشنى كۆرسىتىدۇ . ھەر مىللەت كادىر ئاممىسى ۋە ياش - ئۆسمۈرلەرگە بولغان بەش خىل نۇقتىئىنەزەر تەربىيىسى ئۇزاق بىر تارىخىي باسقۇچنى بېسىپ ئۆتتى . 20 ئەسىرنىڭ 50 - يىللىرى پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى ئىلگىرى - ئاخىرى پۈتۈن مەملىكەت مىقياسىدا پارتىيەنىڭ مىللىي سىياسىتى قايتا تەربىيىسى ۋە تەكشۈرۈش خىزمەتلىرىنى ئىككى قېتىملىق قانات يايدۇرۇپ ، چوڭ خەنزۇچىلىق بىلەن يەرلىك مىللەتچىلىككە قارىتا تەنقىدىي تەربىيىنى ئېلىپ باردى . تەربىيەنىڭ مۇھىم نۇقتىسى ھەر مىللەت كادىرلىرى بولدى . بۇ ماركسىزملىق مىللەت قارىشى تەربىيىسى خىزمىتىنىڭ دەسلەپكى شەكىللىدۇر . 11 - نۆۋەتلىك 3 - ئومۇمىي يىغىندىن كېيىن ، «ئون يىللىق ئىچكى قالايمىقانچىلىق» نىڭ مىللەت ، دىن خىزمەتلىرىگە ئېلىپ كەلگەن ئېغىر زىيانلىرى ھەمدە كىشىلەر ئىدىيىسىدە تۇغدۇرغان قالايمىقانچىلىق ھالىتىگە قارىتا پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى يەنە بىر قېتىم مەملىكەت مىقياسىدا مىللىي سىياسەت قايتا تەربىيىسى خىزمىتى ئېلىپ باردى . بۇ قېتىملىق تەربىيەنىڭ مەزمۇنى پارتىيەنىڭ مىللىي دىنىي سىياسىتى بولۇپلا قالماستىن ، بەلكى يەنە بىر قەدەر سىستېمىلىق بولغان ماركسىزملىق مىللەت نەزەرىيىسى بىلەن دىنغا بولغان ئاساسىي كۆزقاراشلىرى بولۇپ ، تەربىيەنىڭ ئوبيېكتى پەقەت ھەرمىللەت كادىرلىرى بولۇپلا قالماستىن ، بەلكى يەنە كەڭ خەلق ئاممىسىنمۇ ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ . مەركەزنىڭ ھۆججىتىدە تۇنجى بولۇپ ماركسىزمنىڭ «مىللەت قارىشى» ، «دىن قارىشى» ئارقىلىق ھەر مىللەت كادىر ئاممىسىنى تەربىيىلەشنى ئوتتۇرىغا قويغان . مەركەزنىڭ يولبورۇقىنىڭ روھىغا ئاساسەن ، شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق پارتىيە كومىتېتى ۋە خەلق ھۆكۈمىتى ئۆز رايونىنىڭ ئەمەلىي ئەھۋالىغا بىرلەشتۈرۈپ ، ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەرقايسى

ئەخلاق ، سياسي ، قانۇن ، ئىدىيە ، دىن ، پەلسەپە ۋە كۆپ قىسىم ئىجتىمائي پەن قاتارلىقلارنىڭ ئۆزى ئىجتىمائي ئاڭ فورمارتسىيە بولۇپ ھېسابلىنىدۇ . سىنىپي جەمئىيەتتە بۇ بۆلۈك ئاڭ فورماتسىيىسى جەمئىيەتنىڭ ئىقتىسادي بازىس ۋە سياسي قانۇن تۈزۈملىرىنىڭ ئوخشىمىغان دەرىجىدىكى بىۋاستە ئىنكاسى . ئۇ بەلگىلىك سىنىپنىڭ مەنپەئەتى ۋە تەلىپىنى ئەكس ئەتتۈرۈپ بەرگەچكە ، روشەن سىنىپىيلىققا ئىگە بولىدۇ . مەدەنىيەت مىللەت ۋە ئىنسانىيەت خاراكتېرىگە ئىگە . مىللەتنىڭ پەيدا بولۇشى ۋە تەرەققي قىلىشىغا ئەگىشىپ مەدەنىيەت مىللەت خاراكتېرىگە ئىگە بولغان . مىللەت شەكىلىنىڭ تەرەققىياتى نەتىجىسىدە ، مىللي ئەنئەنە شەكىللەنگەن . بىراق ئوخشاش تارىخي مۇھىت ياكى ئوخشاش ئىقتىسادي ۋە ئىجتىمائي تەرەققىيات ھالىتى قىلىپ ھەمدە ئىجتىمائي ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرى بىلەن ھەرقايسى مىللەتلەرنىڭ ئۆزئارا ئالاقىسىنىڭ تەرەققىياتى مىللەتلەرنىڭ مەدەنىيىتىنى كەڭ كۆلەملىك ئۆچرىشىش ۋە ئالماشتۇرۇشقا ئىگە قىلىپ ، تەدرىجي ئورتاق نەرسىلەر پەيدا قىلىدۇ ، شۇنىڭ بىلەن مەدەنىيەتتە ئىنسانىي ئالاھىدىلىك ئىپادىلەنمەيدۇ . مەدەنىيەت ۋارىسچانلىققا ۋە ئۆزگىرىشچانلىققا ئىگە . مەدەنىيەتنىڭ تەرەققىياتى تارىخي ئۆزلۈكسىزلىككە ئىگە . ئىجتىمائي ماددي ئىشلەپچىقىرىش تەرەققىيات تارىخىنىڭ ئۆزلۈكسىزلىكى مەدەنىيەت تەرەققىيات تارىخىنىڭ ئۆزلۈكسىز بولۇشىنىڭ ئاساسى . تارىخي تەرەققىيات جەريانىدا ، مەدەنىيەت ھامان تارىخنىڭ تەرەققىيات ئۆزگىرىشىگە ئەگىشىپ ئۆزگىرىدۇ ۋە تەرەققي قىلىدۇ . شۇ سەۋەبتىن ، مەدەنىيەت ئۆز تەرەققىيات جەريانىدا ئۆزىنى ئۆزگەرتىدۇ . مەدەنىي مىراسلار مەسىلىسىگە قارىتا ، ماركسىزم كونىنى تىرىلدۈرۈش ۋە مەدەنىيەت مەۋھۇمچىلىكىگە قارشى تۇرۇپ ، شاكىلىنى چىقىرىۋېتىپ ، مېغىزىنى قوبۇل قىلىش ، قەدىمكىنى بۈگۈن ئۈچۈن خىزمەت قىلدۇرۇش ، كونىلىرىنى چىقىرىپ تاشلاپ ، يېڭىلىرىنى قوبۇل قىلىشنى تەشەببۇس قىلىدۇ . كۆپ مىللەتلىك سوتسىيالىستىك دۆلەتلەردە ، ئىجتىمائىيلاشقان يېرىك ئىشلەپچىقىرىشنىڭ تەرەققي قىلىشى ، سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكىنىڭ ئومۇميۈزلۈك تەرەققي قىلىشى ، ھەرقايسى مىللەتلەر ئالاقىسى كۈنسايىن ئومۇملىشىشى ۋە كەڭ دائىرىدە چوڭقۇرلىشىشىغا ئەگىشىپ ، ھەرقايسى مىللەتلەرنىڭ مەدەنىيىتىمۇ كۈنسايىن بىر-بىرىگە يېقىنلىشىدۇ ، بۇ بىر خىل ئۆزلۈكسىز تەرەققي قىلىپ تۇرىدىغان ئوبيېكتىپ جەريان . بۇ جەريانغا بولغان مۇئامىلىدە ماركسىزم بۇ جەريانىنى تېزلىتۇېتىشكە ھەم مىللي مەدەنىيەتنى قوغداش ئۈچۈن تەنھا ھالەتكە چۈشۈرۈپ قويۇش ئارقىلىق بۇ جەريانغا توسالغۇ بولۇشقا قارشى تۇرىدۇ . سوتسىيالىستىك يېڭى مەدەنىيەتنى بەرپا قىلىش ۋە تەرەققي قىلدۇرۇشتا ئالدى بىلەن چوقۇم ئۆتمۈش زامانىدىكى مەدەنىيەت بىلەن چەك - چېگرىنى ئېنىق ئايرىش ، شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا ئۆتمۈش زامانىدىكى بارلىق ئاكتىپ بولغان مەدەنىيەت مېۋىلىرىنى ئۇنۇملۇك ھالدا سوتسىيالىستىك يېڭى مەدەنىيەت ئۈچۈن خىزمەت قىلدۇرۇش لازىم . سوتسىيالىستىك يېڭى مەدەنىيەتنىڭ مەقسىتى يېڭى ئادەملەرنى

كۆپ مىللەتلىك ، بىرلىككە كەلگەن دۆلەتكە قارشى تۇرۇش ، ۋەتەننىڭ بىرلىكىنى پارچىلاش ۋە ئۇنىڭغا بۇزغۇنچىلىق قىلىش ، جۇڭخۇا مىللەتلىرىنىڭ ئورتاق مەنپەئىتىگە زىيان سېلىشتىن ئىبارەت . 20 - ئەسىرنىڭ باشلىرىدا مىللىي بۆلگۈنچىلىك ھەرىكەتلىرى شىنجاڭدا پەيدا بولۇشقا باشلىدى . 20 - ئەسىرنىڭ 30 - يىللىرى ، مىللىي بۆلگۈنچى ئونسۇرلار شىنجاڭنىڭ ئەينى ۋاقىتتىكى قالايمىقانچىلىق ۋەزىيىتىدىن پايدىلىنىپ ، چەت ئەل كۈچلىرىنىڭ ياردىمىدە ، خوتەن ، قەشقەر رايونلىرىدا ئوچۇق - ئاشكارا ھالدا مىللىي بۆلگۈنچىلىك بايرىقىنى كۆتۈرۈپ چىقىپ ، ئاتالمىش «شەرقىي تۈركىستان ئىسلام جۇمھۇرىيىتى»نى قۇرۇش توغرىسىدا جار سالدى . 20 - ئەسىرنىڭ 40 - يىللىرىدا ، مىللىي بۆلگۈنچى ئونسۇرلار گومىنداڭ شىنجاڭ ھۆكۈمىتى ۋە «ئۈچ ۋىلايەت ئىنقىلابى» ھۆكۈمىتىنىڭ ئىچكى قىسمىدىكى بەزى ھوقۇقلىرىنى قولغا كىرگۈزۈۋالىپ ، مىللىي بۆلگۈنچىلىك شوئارى ، نەزەرىيىلىرىنى ھەدەپ كۆككە كۆتۈرۈپ ، ئەسەبىيلەرچە تەشۋىق قىلدى . شىنجاڭ ئازاد بولغاندىن كېيىن ، مىللىي بۆلگۈنچى كۈچلىرىنىڭ شىنجاڭدىكى بۆلگۈنچىلىك ، ئاغدۇرمىچىلىق ھەرىكىتى ئىزچىل داۋاملىشىپ كەلدى . 20 - ئەسىرنىڭ 80 - يىللىرىدىن بۇيان ، خەلقئارادىكى دۈشمەن كۈچلەرنىڭ ياردىمى ئاستىدا ، مىللىي بۆلگۈنچى كۈچلەر شىنجاڭغا قارىتا بىر قاتار تېررورلۇق ۋەقەلىرى بىلەن بۇزغۇنچىلىق ھەرىكەتلىرىنى ئېلىپ بېرىپ ، ئاتالمىش شەرقىي تۈركىستان ئىسلام جۇمھۇرىيىتىنى قۇرۇشقا ئۇرۇندى . شىنجاڭدىكى مىللىي بۆلگۈنچى ئونسۇرلارنىڭ بۇزغۇنچىلىق خاراكتېرىدىكى سۈيقەست ۋاستىلىرىدىن ئاساسلىقى ، پانتۈركىزم ، پانىسلامىزمنىڭ ئەكسىيەتچىل ئىدىيىسىنى تەشۋىق قىلىش ، شىنجاڭ تارىخىنى ، مىللەتنىڭ تارىخىنى ۋە دىننىڭ ئۆزگىرىش تارىخىنى بۇرمىلاش ، شىنجاڭ رايونى بىلەن ۋەتەننىڭ مۇناسىۋىتىنى بۇرمىلاش ، مىللەتلەر مۇناسىۋىتىگە بۆلگۈنچىلىك قىلىش ، مىللىي قارشىلىشىنى كەلتۈرۈپ چىقىرىش ، مىللىي زىددىيەت پەيدا قىلىش ، خەنزۇلارغا قارشى تۇرۇش ، خەنزۇلارنى سىقىپ چىقىرىشقا ئىلھام بېرىش ، دىنىي ئەسەبىيلىكنى قۇتراتىش ، «غازات» كۈرىشىنى ئېلىپ بېرىشقا چاقىرىق قىلىش ، ئەكسىيەتچىل تايانچ كۈچلەرنى تەربىيەلەش ، ئەكسىيەتچىل تەشكىلاتلارنى قۇرۇش قالايمىقانچىلىق پەيدا قىلىش ، ھەتتاكى قوراللىق توپلاڭنى پىلانلاش ، تەشكىللەش ، بۇلاڭچىلىق ، يوشۇرۇن ئۆلتۈرۈش ، پارتلىتىش قاتارلىق تېررورلۇق ھەرىكەتلىرىنى ئېلىپ بېرىشتىن ئىبارەت مىللىي بۆلگۈنچىلىك ھەرىكەتلىرى شىنجاڭنىڭ تىنچ ، مۇقىم ۋەزىيىتىگە ئېغىر تەھدىت ئېلىپ كەلدى . بۇنىڭغا قارىتا پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى ئېنىق ھالدا بۇ خىل ھەرىكەتلەرنى شىنجاڭنىڭ تىنچ ، مۇقىملىقىغا تەسىر كۆرسىتىدىغان ئاساسىي خەۋپلەرنىڭ بىرى دەپ كۆرسەتتى .

قانۇنسىز دىنىي پائالىيەتلەر

دۆلەتنىڭ ئاساسىي قانۇنى ، قانۇنلار ۋە قائىدىلەر ھەممە باشقا دىنىي ئىشلارنى

ھەرخىل مەكتەپلەر ، شۇنىڭدەك پارتىيە مەكتەپلىرى سىستېمىسىدا تۇنجى بولۇپ ماركسىزملىق مىللەت نەزەرىيىسى ۋە پارتىيىنىڭ مىللىي سىياسەتلىرىنى ئوقۇتۇش خىزمىتىنى قانات يايدۇردى ھەمدە پۈتۈن مەملىكەت دائىرىسى ئىچىدە تۇنجى بولۇپ مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى مۇكاپاتلاش خىزمىتىنى قانات يايدۇردى . ماركسىزملىق مىللەت قارىشى تەربىيە خىزمىتى شۇ مەزگىلدىكى نۇقتىلىق خىزمەت بولۇپ ھېسابلىنىدۇ . 20 - ئەسىرنىڭ 80 - يىللىرىنىڭ ئوتتۇرىدىن 90 - يىللارنىڭ دەسلىپىگىچە شىنجاڭدىكى مىللىي بۆلگۈنچى ئۇنسۇرلارنىڭ شىنجاڭ بىلەن ۋەتەن ئوتتۇرىسىدا ئېغۇارگەرچىلىك تۇغدۇرۇشى ، شۇنداقلا دىنىي خىزمەتلەردە ساقلىنىۋاتقان بەزى مەسىلىلەرگە قارىتا ، ماركسىزملىق مىللەت قارىشى تەربىيىسىنى كۇچەيتكەن ئاساستا يەنە نۇقتىلىق ھالدا ماركسىزملىق دۆلەت قارىشى ۋە دىنىي قاراش تەربىيىسى خىزمىتىنى قانات يايدۇردى . 20 - ئەسىرنىڭ 90 - يىللىرىنىڭ ئوتتۇرىسىدىن بۇيان ، مىللىي بۆلگۈنچىلەرنىڭ شىنجاڭنىڭ تارىخى ، مىللىي دىنىي تارىخى ، مەدەنىيەت مەسىلىلىرىدىكى پاكىتنى بۇرمىلاش مەسىلىسىگە قارىتا ، نۇقتىلىق ھالدا ماركسىزملىق تارىخىي كۆزقاراش ۋە مەدەنىيەت قارىشى تەربىيىسى خىزمىتىنى كۇچەيتتى ھەمدە تۇنجى قېتىم ئومۇمىيۈزلۈك سىستېمىلىق ھالدا ماركسىزملىق دۆلەت ، مىللەت ، دىن ، تارىخ ، مەدەنىيەت قاراشلىرىنىڭ ئاساسىي ئىدىيىسىنى بايان قىلدى . مىللىي بۆلگۈنچىلەرنىڭ دۆلەت ، مىللەت ، دىن ، تارىخ ۋە مەدەنىيەتكە بولغان ئەكسىيەتچىل ئىدىيىلىرىگە قارىتا چوڭقۇر تەنقىد ئېلىپ بارىدى ھەمدە ھەرمىللەت كادىر ئاممىسىغا «بەش خىل نۇقتىنىنەزەر» تەربىيىسىنى ئېلىپ بارىدى ، بۇ ئارقىلىق ماركسىزملىق «بەش خىل نۇقتىنىنەزەر» تەربىيىسى شەكىللەندى .

مىللىي بۆلگۈنچىلىك

بۇرژۇئا مىللەتچىلىكىنىڭ كۆپ مىللەتلىك دۆلەتنىڭ ئىچكى قىسمىدىكى چېكىدىن ئاشقان ئىپادىسى . مىللەتچىلىك بايرىقىنى كۆتۈرۈۋېلىپ ، مىللىي بۆلگۈنچىلىكنى پەيدا قىلىپ ، دۆلەتنىڭ بىرلىكىنى بۇزۇشنى مەقسەت قىلىدىغان بىر خىل ئەكسىيەتچىل سىياسىي كۇچ ۋە ئەكسىيەتچىل ھەرىكەتتىن ئىبارەت . نۆۋەتتە ، مىللىي بۆلگۈنچىلىكنىڭ دۆلىتىمىزدىكى گەۋدىلىك ئىپادىسى لى دېڭخۇي باشچىلىقىدىكى «تەيۋەن مۇستەقىللىقى» بۆلگۈنچىلىك ھەرىكىتى ، دالاي لاما ئەكسىيەتچىل گۇرۇھىنىڭ «شىزاڭ مۇستەقىللىقى» بۆلگۈنچىلىك ھەرىكىتى ھەمدە شىنجاڭدىكى مىللىي بۆلگۈنچى ئەكسىيەتچىل كۇچلەر باشچىلىقىدىكى «شىنجاڭ مۇستەقىللىق» بۆلگۈنچىلىك ھەرىكەتلىرىدىن ئىبارەت . بۇ ئۇچ خىل مىللىي بۆلگۈنچىلىك پائالىيەتلىرى گەرچە ئىپادىلىنىش ئۇسۇلى ، پەيدا بولۇش ۋاقتىنىڭ ئىلگىرى - كېيىنلىكى ، شوئۇللىنىۋاتقان بۆلگۈنچىلىك ھەرىكەتلىرىنىڭ سۇبېيېكتى قاتارلىقلار ئوخشاش بولمىسىمۇ ، ئەمما ماھىيەت جەھەتتىن بىردەكلىككە ئىگە . ھەممىسلا جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسىنىڭ رەھبەرلىكىدىكى سوتسىيالىستىك

قۇرۇش ، دىنىي مۇرتلارنى كۆپەيتىش ، دىنىي خادىملارنى تەيىنلەش ، دىنىي بىلىم ئاشۇرغۇچىلارنى قوبۇل قىلىش ، يات دىنلاردىن قۇسۇر چىقىرىش ، بىر خىل مەزھەپ ياكى ئوخشاش بولمىغان مەزھەپلەر ئوتتۇرىسىدا قالايمىقانچىلىق پەيدا قىلىپ بىتتەئچىلىكنى تەرغىپ قىلىش . نورمال دىنىي تەرتىپنى بۇزۇش ، دىندىن پايدىلىنىپ «غازات ئۇرىشى» ئېلىپ بېرىش ، پان ئىسلامنى تەرغىپ قىلىش ، قۇرئاندىكى دىنىي مەنىلەرنى بۇرمىلاش ، دىنىنىڭ ماھىيىتىنى بۇرمىلاش ، دىنىي قالايمىقانچىلىق تۇغدۇرۇش ، «ئەڭلىيا» ، «تەڭرىنىڭ پانى دۇنياغا كېلىشى» ، «ئاخىرقى زامان بولدى» دېگەندەك گەپلەرنى توقۇپ تارقىتىش ، كىشىلەرنىڭ روھىنى زەھەرلەش ، جەمئىيەت ئامانلىقىنى بۇزۇش ، دىندىن پايدىلىنىپ پاراكەندىچىلىك تۇغدۇرۇش ، خەلق ئاممىسىنى قوزغىتىپ قانۇنسىز يىغىلىش ئېلىپ بېرىپ ، كۇچ كۆرسىتىپ نامايىش قىلىش ، پارتىيە ، ھۆكۈمەت ، ھەربىي ، جامائەت خەۋپسىزلىك ئورگانلىرىغا ھۇجۇم قىلىش ، ئۇرۇش ، چېقىش ، بۇلاش پائالىيەتلىرىنى ئېلىپ بېرىش ، دىنىنىڭ قانۇنىي ئورنىدىن پايدىلىنىپ ، ئەكسىيەتچىل تەشكىلاتلارنى قۇرۇش ، ئەكسىيەتچىل تەشۋىقات ۋاراقلىرىنى تارقىتىش ، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى ۋە دۆلەتنىڭ بىرلىكىنى پارچىلايدىغان ھەرخىل جىنايى پائالىيەتلەرنى ئېلىپ بېرىش قاتارلىقلارنىڭ ھەممىسى قانۇنسىز دىنىي پائالىيەتلەر ھېسابلىنىدۇ . يۇقىرىدىكى قانۇنسىز دىنىي پائالىيەتلەرنىڭ ماھىيىتىنىڭ ئوخشىماسلىقىغا ئاساسەن ، ئىككى خىل تۈرگە ئايرىشقا بولىدۇ . بىرىنچى خىلى ، دىنىي تەشكىلات ، دىنىي زاتلار ۋە دىنغا ئېتىقاد قىلغۇچى ئاممىنىڭ دىنىي ھېسسىياتىغا تايىنىپ ، قانۇنىي ئېگىز تۈۋەن ياكى مۇناسىۋەتلىك قانۇن ، قائىدە ۋە سىياسەتلەرنى چۈشەنمىگەنلىكى تۈپەيلى كېلىپ چىققان ، ھېچقانداق سىياسىي مۇددىئانى كۆزلىمىگەن قانۇنسىز دىنىي ھەرىكەتلەردۇر . بۇ خىل قانۇنسىز دىنىي ھەرىكەتلەر ئادەتتە خەلقنىڭ ئىچكى قىسمىدىكى زىددىيەت بولۇپ ھېسابلىنىدۇ . بۇلارنى تەربىيە ، تەنقىد ، يېتەكچىلىك قىلىش ئۇسۇلى ۋە مەۋرىي ، قانۇن قاتارلىق ۋاستىلەر ئارقىلىق توسغىلى ۋە بىر تەرەپ قىلىشقا بولىدۇ . يەنە بىر خىلى بولسا ، سىياسىي مۇددىئانى كۆزلىگەن قانۇنسىز دىنىي پائالىيەتتۇر . يەنى دىن ئارقىلىق دىنىي پاراكەنچىلىك پەيدا قىلىش ، مىللەتلەر مۇناسىۋىتىدىن قۇسۇر چىقىرىپ ، بۇزغۇنچىلىق قىلىش ، پارتىيە ، ھۆكۈمەت ئورگانلىرىغا ھۇجۇم قىلىش ، ئەكسىيەتچىل تەشكىلاتلارنىڭ قۇرۇش ، تېررورلۇق ، زوراۋانلىق ھەرىكەتلەرنى ئېلىپ بېرىش ، ۋەتەنىنىڭ بىرلىكىنى بۇزۇش قاتارلىق قانۇنسىز دىنىي پائالىيەتلەرنىڭ ھەممىسى مۇشۇ خاراكتېرگە تەۋە دىنىي پائالىيەتلەر بولۇپ ، بۇ خىل قانۇنسىز جىنايى ھەرىكەتلەرگە قارىتا ، چوقۇم قەتئىي ھالدا قانۇن ۋاسىتىسى ئارقىلىق زەربە بېرىشىمىز ۋە جازالىشىمىز لازىم .

ۋەزىيەت ۋە سىياسەت تەربىيىسى

بۇ بارلىق كادىر ، ئاممۇ ۋە ئۇسمۇرلەرگە قارىتا خەلقئارا ، دۆلەت ئىچى ۋەزىيىتى

باشقۇرۇش ، قانۇن - قائىدىلەرگە خىلاپ بولغان پائالىيەتلەرنىڭ ھەممىسى قانۇنسىز دىنىي پائالىيەت بولۇپ ھېسابلىنىدۇ . قانۇنسىز دىنىي پائالىيەتلەر تۆۋەندىكى جەھەتلەردىن ئىپادىلىنىدۇ : باشقىلارنى دىنغا ئىشىنىش ۋە دىنىي پائالىيەتلەرگە قاتنىشىشقا مەجبۇرلاش ، پارتىيە ئەزالىرى ، كادىرلار ۋە دىنغا ئېتىقاد قىلمايدىغان ئاممىغا قارىتا قورقۇتۇش ، كەمسىتىش ، سىقىپ چىقىرىش ، يېتىم قالدۇرۇش ، بېسىم ئىشلىتىش ۋە زەربە بېرىش ، باشقىلارنى روزا تۇتۇشقا مەجبۇرلاش ياكى روزا تۇتۇشنى ئىشلىتىش ۋە زەربە بېرىش ، باشقىلارنى روزا تۇتۇشقا مەجبۇرلاش ياكى روزا تۇتۇشنى باھانە قىلىپ ئاممىنىڭ نورمال تۇرمۇش ، ئىشلەپچىقىرىش ، سودا ۋە ئىجتىمائىي پائالىيەتلىرىگە دەخلى يەتكۈزۈش . ئايالالارنى چۈمبەل تارتىشقا مەجبۇرلاش ، شەخسىي دىنىي مەكتەپلەر ، دىنىي سىنىپلارنى تەسىس قىلىش ، ئۆز ئالدىغا تالىپ تەربىيىلەش ، دىن ئارقىلىق دۆلەتنىڭ مەمۇرىي ، ئەدلىيە خىزمىتىگە دەخلى - تەرۇز قىلىش ، يەنى توي خېتى ئالمىغان ياش قىز - يىگىتلەر ئۇچۇن نىكاھ ئوقۇش ، «ئۇچ تالاق» ئوقۇش ئارقىلىق نىكاھتىن ئاجرىتىۋېتىش قاتارلىق شەكىللەر ئارقىلىق نىكاھقا دەخلى - تەرۇز قىلىش ، بالىلارنى ناماز ئوقۇش ، قۇرئان ئۆگىنىشكە ، روزا تۇتۇشقا قىزىقتۇرۇپ ، مەكتەپلەرنىڭ ئوقۇتۇش تۈزۈمىگە دەخلى يەتكۈزۈش ، دىن ئارقىلىق مىراس تەقسىملەشكە دەخلى يەتكۈزۈش ، دىن ئارقىلىق پىلانلىق تۇغۇت سىياسىتىگە قارشى تۇرۇش ، پىلانلىق تۇغۇت خادىملىرىنى ئوڭايسىز ئەھۋالغا چۈشۈرۈپ قويۇش ، ئۆز ئالدىغا ھەج پائالىيىتى تەشكىللەش ، ئەمەلدىن قالدۇرۇلغان فېئودال دىنىي ئالاھىدە ھوقۇق ۋە ئىكسپىلاتاتسىيە تۈزۈمىنى ئەسلىگە كەلتۈرۈش ، ئىمامغا ژارسلىق قىلىش ، ئەزان چاقىرىش ، ئاخۇن ئەۋەتىش ، دىنىي ۋەز ئېيتىش ، دىنىي كەسىپي لاياقەتلىك كىنىشكىسى بولمىغان خادىملار دىنىي پائالىيەتلەرنى تەشكىللەش ۋە رىياسەتچىلىك قىلىش ، ئىجازەتسىز ھالدا رايون ھالقىغان (يېزا ، ناھىيە) دىنىي پائالىيەتلەرنى ئېلىپ بېرىش . دىنىي پائالىيەت سورۇنلىرىدىن باشقا يەردە دىنىي تەشۋىقات قىلىش ، دىنىي ئۇن - سىن بۇيۇملىرىنى قويۇش ، تەستىقسىز دىنىي تەشۋىقات بۇيۇملىرىنى ئىشلەش ، كۆپەيتىش ، تۈزۈش ، نەشر قىلىش ، تارقىتىش ، سېتىش ؛ چەت ئەللىك دىنىي تەشكىلاتلار ياكى شەخسىنىڭ سوۋغاتلىرىنى مۇناسىۋەتلىك ئورۇنلارنىڭ تەستىقسىز قوبۇل قىلىش ، ئۆز بېشىمچىلىق بىلەن چەت ئەللەردىكى دىنىي مەكتەپلەردە ئۆگىنىش ، قۇرئان سۆزلەش ، ئۆز ئالدىغا چەت دۆلەتلەرنىڭ دىنىي تەشكىلاتلىرى بىلەن ئالاقە ئورنىتىپ ، بېرىش - كېلىش قىلىش قاتارلىقلار . ئىجازەتسىز ھالدا تۇرۇپ ، ئۆز ئالدىغا پائالىيەت ئورنى تەسىس قىلىش ، خالىغانچە شاگىرتلارنى كۆپەيتىش ، ئۆز ئالدىغا دىن تارقىتىش . ۋەتەن سۆيەر دىنىي زاتلارغا ھۆجۇم قىلىش ، ھاقارەتلەش ، ھەتتا قەست قىلىش ، دىنىي پائالىيەت سورۇنى بىلەن دىنىي تەشكىلاتلارنىڭ رەھبەرلىك ھوقۇقىنى تارتىۋېلىش ، زومىگەرلىك بىلەن دىنىي مۇنبەرنى ئىگىلىۋېلىش ، دۆلەت سىرتىدىكى ئەكسىيەتچىل كۈچلەر دۆلىتىمىزگە دىنىي جەھەتتىن سىڭىپ كىرىپ ، چېگرا ئىچىدە قۇرئان قائىدىلىرىنى سۆزلەش ، دىنىي تەشۋىقات بۇيۇملىرىنى تارقىتىش ، دىنىي تەشكىلاتلارنى

ئاساسەن ھەرقايسى قاتلاملاردىكى مەكتەپلەر ئۆز مەكتىپىنىڭ ئەمەلىي ئەھۋالىغا بىرلەشتۈرۈپ ، ۋەزىيەت ۋە سىياسەت دەرسىنى ئومۇميۈزلۈك ھالدا ئوقۇتۇش پىلانىغا كىرگۈزدى ھەمدە مۇناسىپ بولغان ئوقۇتۇش ئورگانلىرى ۋە ئوقۇتقۇچىلار قوشۇنىنى بەرپا قىلىپ چىقتى . ماۋارىپ مىنىستىرلىكى يەنە ھەرقايسى ئالىي مەكتەپلەرنىڭ ۋەزىيەت ۋە سىياسەت دەرس ئوقۇتقۇچىلىرىنى قەرەللىك ھالدا تەربىيىلىدى ھەمدە ئوقۇتۇش ماتېرىياللىرى بىلەن تەمىن ئەتتى . بۇنىڭ بىلەن ۋەزىيەت ۋە سىياسەت تەربىيىسى قېلىپلىشىش يولىغا چۈشتى . ۋەزىيەت ۋە سىياسەت دەرسى باشقا ئومۇمىي سىياسىي دەرسلەرگە قارىغاندا قارارلىق ، قاراتمىلىق ، سىياسىۋىيلىك ، ئۆزگىرىشچان بولۇش قاتارلىق ئۆزىگە خاس ئالاھىدىلىكلەرگە ئىگە بولغاچقا ، بۇ دەرسنى ئۆتىدىغان ئوقۇتقۇچىلارنىڭمۇ بىر قەدەر كۆچلۈك بولغان سىياسىي ساپا ۋە كەسپىي ساپانى ھازىرلىشى تەلەپ قىلىنىدۇ .

ئىككى دەرسلىك

ئادەتتە ئالىي مەكتەپلەرنىڭ ماركسىزم نەزەرىيىسى ۋە ئىدىيىۋى ئەخلاق دەرسلىكىنىڭ قىسقارتىلمىسىنى كۆرسىتىدۇ ، ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپلەردە «ئىككى دەرسلىك»نىڭ تەسىس قىلىنىشى ، ئالىي مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرىغا قارىتا سىستېمىلىق بولغان ئىدىيىۋى سىياسىي تەربىيە ئېلىپ بېرىشتىكى ئاساسلىق يول . «ئىككى دەرسلىك» تەربىيىسى ئارقىلىق ئالىي مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرىنىڭ ماركسىزملىق مەيدانى ، كۆز قاراش ، ئۇسۇلى قاتارلىقلارنى ئىگىلىۋېلىشىغا يېتەكچىلىك قىلغىلى ۋە يارىدەم بەرگىلى بولىدۇ . ئۇلاردا توغرا بولغان دۇنيا قاراش ، كىشىلىك تۇرمۇش قارىشى ۋە قىممەت قارىشىنى ۋە جۇڭگوچە ئالاھىدىلىككە ئىگە سوتسىيالىزم قۇرۇش ئورتاق غايىسىنى تۇرغۇزۇپ ، پارتىيىنىڭ ئاساسىي نەزەرىيىسى ۋە لۇشىەنىدە تەۋرەنمەي چىڭ تۇرۇپ ، كەلگۈسىدە ۋەتەن ، خەلق ئۈچۈن تېخىمۇ ياخشى خىزمەت قىلىشتەكى مۇستەھكەم بولغان نەزەرىيىۋى ئاساسنى ھازىرلىغىلى بولىدۇ . «ئىككى دەرسلىك» تەربىيىسى ئالىي مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرىنى سوتسىيالىزم ئىشلىرىنىڭ قۇرغۇچىلىرى ۋە ئىز باسارلىرىدىن قىلىپ تەربىيىلەپ چىقىشتا ئىنتايىن مۇھىم رول ئوينايدۇ . ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپلەردە «ئىككى دەرسلىك» تەربىيىسىنىڭ ئېچىلىشى بىر تارىخىي جەريانىنى بېسىپ ئۆتتى . يېڭى جۇڭگو قۇرۇلغاندىن كېيىن ، ئەينى ۋاقىتتىكى ئالىي مەكتەپلەرنىڭ كونكرېت ئەھۋالىغا ئاساسەن ئوقۇتۇش تۈزۈلمىسىدە ئىسلاھات ئېلىپ بېرىلدى . دۆلەت ماۋارىپ مىنىستىرلىكى ئىنىق ھالدا بارلىق ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپلەردە چوقۇم ماركسىزم نەزەرىيىسى دەرسلىكىنى تەسىس قىلىشنى تەلەپ قىلدى . بۇ سوتسىيالىستىك ئالىي مەكتەپلەرنىڭ ماھىيەتلىك تەلىپى . شۇنداقلا سوتسىيالىستىك ماۋارىپ ئېلىپ بېرىشتىكى تۈپ مەقسەتلەرنىڭ بىرى ھەمدە سوتسىيالىستىك ئالىي مەكتەپلەر بىلەن كاپىتالىستىك ئالىي مەكتەپلەر ئوتتۇرىسىدىكى پەرقنىڭ مۇھىم بەلگىسى . دۆلەت

ۋە پارتىيىنىڭ سىياسىتى توغرىسىدا تەربىيە ئېلىپ بېرىشنى كۆرسىتىدۇ . ۋەزىيەت ۋە سىياسەت تەربىيىسى ئالىي مەكتەپلەرنىڭ ماركسىزم نەزەريىسى دەرسى ۋە ئىدىيىۋى سىياسىي تەربىيە دەرسلىكىنىڭ مۇھىم مەزمۇنى ھېسابلىنىدۇ . ۋەزىيەت ۋە سىياسەت تەربىيىسى ئارقىلىق پارتىيە ۋە دۆلەت نۆۋەتتە دۇچ كېلىۋاتقان ۋەزىيەت ۋە ۋەزىپىلەرگە ئوقۇغۇچىلارنى توغرا تونۇشقا ئىگە قىلىپ ، پارتىيىـــــنىـــــڭ لۇشيەن ، فاڭجېن ، سىياسەتلىرىنى ھىمايە قىلىپ ، ئىسلاھات ، ئىشىكنى ئېچىۋېتىش ۋە سوتسىيالىستىك زامانىۋىلىشىش قۇرۇلۇشىدىن ئىبارەت ئۇلۇغۋار نىشانىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش ئىشەنچىسى ۋە ئىجتىمائىي مەسئۇلىيەت تۇيغۇسىنى كۈچەيتىشكە بولىدۇ . يېڭى جۇڭگو قۇرۇلغاندىن كېيىن ، ياش ـ ئۆسمۈرلەرنى تەربىيىلەش خىزمىتىنى كۈچەيتىش ئۈچۈن ئەينى ۋاقىتتا ھەر دەرىجىلىك مەكتەپلەردە ئومۇميۈزلۈك ئېقىم ۋە سىياسىي تەربىيە دوكلاتلىرى قانات يايدۇرۇلدى . ئادەتتە ھەر ھەپتىنىڭ ئۈچى چۈشتىن كېيىنلىك سىياسىي ئۆگىنىش ۋاقتىدا ئېلىپ بېرىلدى . ئۇنىڭ ئاساسلىق مەزمۇنلىرى بولسا ، خەلقئارا دۆلەت ئىچى ۋە ئۆز ئۆلكىسىدىكى ئاساسىي ۋەزىيەتنى تونۇشتۇرۇش ، پارتىيىـــــنىـــــڭ لۇشيەن ، فاڭجېنى ، سىياسەتلىرىنى ھەمدە مەركەزنىڭ ھۆججەتلىرى قاتارلىقلارنى يەتكۈزۈش قاتارلىقلار ئاساس قىلىنىدى . «مەدەنىيەت زور ئىنقىلابى» قالايمىقانچىلىق مەزگىلىدە ۋەزىيەت ۋە سىياسەت تەربىيەسى باشقا سىياسىي نەزەريە دەرسلىرىگە ئوخشاشلا ئېغىر زىيانكەشلىككە ئۇچرىدى . 11 ـ نۆۋەتلىك 3 ـ ئومۇمىي يىغىندىن كېيىن مەكتەپتىكى ياش ـ ئۆسمۈر ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئەمەلىي ئېھتىياجىغا ئاساسەن ، پارتىيە مەركـــزىي كومىتېتى «دائىملىق قاراتمىلىق ھالدا ۋەزىيەت ۋە سىياسەت تەربىيىسى ئېلىپ بېرىش ، ئوقۇغۇچىلارنىڭ پارتىيىنىڭ لۇشيەن ، فاڭجېن ، سىياسەتلىرىنى توغرا چۈشىنىۋېلىشىغا ياردەم بېرىش ئارقىلىق ئۇلارنىڭ سوتسىيالىزم ئېتىقادىنى چىڭىتىـــپ ، ئۇلارنـــى ئىسلاھات ، ئېچىۋېتىشنى قوللايدىغان قىلىپ ، پارتىيە ئەتراپىدا ئۇلارنى تېخىمۇ ياخشى ئىتتىپاقلاشتۇرۇش ، ۋەزىيەت ۋە سىياسەت تەربىيىسىنى ئوقۇتۇش پىلانىغا كىرگۈزۈش» نى ئوتتۇرىغا قويدى . 1998 ـ يىلى مەركىزىي تەشۋىقات مىنىستىرلىكى ۋە مائارىپ مىنىستىرلىكى «ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپلەردە «ئىككى خىل دەرس» پەنلىرىنى تەسىس قىلىش ھەققىدە بەلگىلىمىلەر ھەمدە يولغا قويۇش خىزمىتى توغرىسىدىكى پىكىرنى بېسىپ تارقىتىش توغرىسىدىكى ئۇقتۇرۇش»تا ۋەزىيەت ۋە سىياسەت تەربىيىسىگە قارىتا كونكرېت تەلەپلەرنى ئوتتۇرىغا قويدى . ئۇقتۇرۇشتا ھەرخـــل قاتلام ، ھەرخـــل كەسىپتىكى ئوقۇغۇچىلارنىڭ ھەممىسىگە «ۋەزىيەت ۋە سىياسەت» دەرسىنى ئۆتۈش ، بۇ دەرسنى ئوقۇتۇش پىلانىغا كىرگۈزۈپ ، ھەر ھەپتىدە ئىككى سائەت ئورۇنلاشتۇرۇش ، ئادەتتە مەخسۇس تېما خاراكتېرىدە ئېلىپ بېرىش ، ئىمتىھان ئېلىپ باھالاش تۈزۈمىنى يولغا قويۇپ ، ئوقۇش تەۋەلىكىنى باشقۇرۇش دائىرىسىگە كىرگۈزۈش ، بۇ دەرسنى باشقا ئومۇمىي سىياسىي پەنلەرگە ئوخشاش زۆرۈر ئوقۇشلۇق دەرسى قىلىپ بېكىتىشنى كۆرسەتتى . مەركىزىي تەشۋىقات بۆلۈمى ۋە مائارىپ مىنىستىرلىكىنىڭ ئۇقتۇرۇشىغا

سىياسى ۋە ئىقتىساد قاتارلىق پەنلەرنى كۆپەيتتى . 20 - ئەسىرنىڭ 90 - يىللىرىدا مەركەز مەكتەپلەرنىڭ ئەمەلىي ئەھۋالىغا ئاساسەن ، مەكتەپلەردە يولداش دېڭ شياۋپىڭنىڭ جۇڭگوچە ئالاھىدىلىككە ئىگە سوتسىيالىزم قۇرۇش نەزەرىيىسىنى ماركسىزملىق نەزەرىيە تەربىيىسىنىڭ مەركىزىي مەزمۇنى قىلىشنى ئوتتۇرىغا قويدى . ھەرقايسى ئالىي مەكتەپلەر مەركەزنىڭ ئۇقتۇرۇشىنىڭ روھىغا ئاساسەن ، ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپلەرنىڭ ماركسىزم نەزەرىيىسى دەرسى ۋە ئىدېئولوگىيە ئەخلاق دەرسىنى ئىسلاھ قىلىش مەسىلىسى ئۈستىدە داۋاملىق ئىزدىنىپ ، پەيدىنپەي ماركسىزملىق نەزەرىيە دەرسلىرى ۋە ئىدېئولوگىيە ئەخلاق دەرسلىرىنىڭ دەرس تەسىس قىلىش سىستېمىسىنى بەرپا قىلىپ چىقتى . بۇ ئاساستا ، مەركىزىي تەشۋىقات مىنىستىرلىكى ۋە دۆلەت مائارىپ كومىتېتى 1998 - يىلى «ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپلەرنىڭ «ئىككى دەرسلىك» پەنلىرىنى تەسىس قىلىش بەلگىلىمىلىرى ھەمدە ئۇنى يولغا قويۇش خىزمىتىگە بولغان پىكىر توغرىسىدىكى ئۇقتۇرۇش»نى تارقاتتى . ئۇقتۇرۇشتا ، ماركسىزملىق نەزەرىيە دەرسلىرىدە دېڭ شياۋپىڭ نەزەرىيىسى ، ماركسىزملىق پەلسەپە قائىدىلىرى ، ماركسىزملىق سىياسىي - ئىقتىساد ئىلمىي قائىدىلىرى ، ماۋزېدۇڭ ئىدېئىسى توغرىسىدا ئومۇمىي چۈشەنچە ، ھازىرقى زامان دۇنيا سىياسى ۋە ئىقتىسادى قاتارلىقلارنى تەسىس قىلىش ، ئىدېئە ئەخلاق دەرسلىرىدە ، ئىدېئە - ئەخلاق تەربىيىسى ، قانۇن ئاساسلىرى ، ۋەزىيەت ۋە سىياسەت قاتارلىق دەرسلىكلەرنى تەسىس قىلىش بەلگىلەندى . بۇ ئارقىلىق «ئىككى دەرسلىك»نىڭ ئاساسىي دەرسلىك مەزمۇنى ئايدىڭلاشتۇرۇلۇپ ، «ئىككى دەرسلىك» ئوقۇتۇشى يېڭى بىر تەرەققىيات باسقۇچىغا قەدەم قويدى .

دېڭ شياۋپىڭ نەزەرىيىسىنى «ئۇچكە كىرگۈزۈش»

بۇ دېڭ شياۋپىڭ نەزەرىيىسىنى ئوقۇتۇش ماتېرىيالىغا كىرگۈزۈش ، دەرسخانىغا كىرگۈزۈش ، ئوقۇغۇچىلارنىڭ كاللىسىغا كىرگۈزۈشنى كۆرسىتىدۇ . دېڭ شياۋپىڭ نەزەرىيىسىنى ئوقۇتۇش ماتېرىيالىغا كىرگۈزۈش ، دەرسخانىغا كىرگۈزۈش ، ئوقۇغۇچىلارنىڭ كاللىسىغا كىرگۈزۈش قاتارلىقلار مائارىپ مىنىستىرلىكىنىڭ «پارتىيە مەركىزىي كومىتېتىنىڭ دېڭ شياۋپىڭ نەزەرىيىسىنى پۈتۈن پارتىيە ئىچىدە قېتىرقىنىپ ئۆگىنىش توغرىسىدىكى ئۇقتۇرۇشى» ۋە مۇناسىۋەتلىك ھۆججەتلەرنىڭ روھىنى ئىزچىللاشتۇرۇش ھەمدە ئەمەلىيلەشتۈرۈش ، ياش - ئۆسمۈرلەرنى دېڭ شياۋپىڭ نەزەرىيىسى بىلەن قوراللاندۇرۇپ ، ئۇلارنىڭ ئىدېئىسى ساپاسىنى يۇقىرى كۆتۈرۈش ئۈچۈن قوللانغان تەدبىرى ھەمدە ئالىي مەكتەپ پارتىيە قۇرۇلۇشى خىزمىتىنى كۈچەيتىشتىكى ئۇل خاراكتېرلىك قۇرۇلۇش ، دېڭ شياۋپىڭ نەزەرىيىسىنى «ئۇچكە كىرگۈزۈش»نىڭ نىشانى بولسا ، ئوقۇغۇچىلارنىڭ دېڭ شياۋپىڭ نەزەرىيىسى ماركسىزمنىڭ جۇڭگو ئەمەلىيىتى بىلەن بىرلەشتۈرۈلگەنلىكىنىڭ ئىككىنچى قېتىملىق تارىخىي بۆسۈشى ھەمدە ماركسىزمنىڭ جۇڭگودىكى تەرەققىياتىنىڭ يېڭى باسقۇچى

مائارىپ مىنىستىرلىكىنىڭ تەلىپىگە ئاساسەن ، ھەردەرىجىلىك ھەرخىل مەكتەپلەر جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسى تارىخى ، ماركسىزملىق پەلسەپە ، ماركسىزملىق سىياسىي ، ئىقتىسادشۇناسلىق ئىلمى ، سوۋېت كومپارتىيىسى (بولشۇۋىك) تارىخى قاتارلىق تۆت خىل قوشۇمچە سىياسىي نەزەرىيىۋي دەرسلىك تەسىس قىلدى ، شۇنىڭ بىلەن بىرگە مەكتەپتە ئومۇميۈزلۈك ئىنىرناتسىئونالىزم تەربىيىسى ، ئىقتىسادىي تەربىيىسىدىن لېكسىيە ئېلىپ بېرىلدى . سوۋېت كومپارتىيىسى (بولشۇۋىك) تارىخى ، سىياسىي ئىقتىساد ئىلمى ، دەرسلىك ماتېرىياللىرى سابىق سوۋېت ئىتتىپاقى دەرسلىكىدىن تەرجىمە قىلىندى . 20 - ئەسىرنىڭ 60 - يىللىرى دۆلەت مائارىپ مىنىستىرلىكى ۋەزىيەتنىڭ ئېھتىياجى ۋە ئالىي مەكتەپلەرنىڭ ئەمەلىي ئەھۋالىغا ئاساسەن ئومۇمىي سىياسىي نەزەرىيە دەرسلىكىگە قارىتا ئومۇميۈزلۈك ئىسلاھات ئېلىپ بېرىپ ، ماركسىزملىق نەزەرىيە دەرسلىكىنى ئىجتىمائىي ئىشلەپچىقىرىش ئومۇمىي ئەمەلىيىتى بىلەن ئۇزۇتارا بىرلەشتۇرۇشنى گەۋدىلەندۈرۈپ ، جۇڭگونىڭ دۆلەت ئەھۋالىغا ماس كەلمىگەن مەزمۇنلارنى چىقىرىپ تاشلاپ ، جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسى تارىخى ، ماركسىزم پەلسەپىسى ، ماركسىزملىق سىياسىي - ئىقتىساد ئىلمى دەرسلىكى قاتارلىقلارنى قايتىدىن تۈزۈپ چىقىپ ، ئۇلارنى ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپلەرنىڭ ئومۇمىي سىياسىي دەرسلىكىگە ئاساسىي پەنلەر قىلىپ بېكىتتى ھەمدە ئوقۇتۇش پىلانى ئىچىگە كىرگۈزدى . «مەدەنىيەت زور ئىنقىلابى» ئون يىللىق ئىچكى قالايمىقانچىلىق مەزگىلىدە ئالىي مەكتەپلەرنىڭ ئومۇمىي سىياسىي دەرسلىكى باشقا پەنلەرگە ئوخشاش ئېغىر بۇزغۇنچىلىققا ئۇچرىدى . پارتىيىنىڭ 11 - نۆۋەتلىك 3 - ئومۇمىي يىغىنىدىن كېيىن ، پۈتۈن مەملىكەتتىكى ئالىي مەكتەپلەردە مۇنتىزم بولغان ماركسىزم نەزەرىيىسى دەرسى ئەسلىگە كەلتۈرۈلدى . جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسى تارىخى ، ماركسىزملىق پەلسەپە قائىدىلىرى ، ماركسىزملىق سىياسىي - ئىقتىسادشۇناسلىق قائىدىلىرى قاتارلىق دەرسلەر تەسىس قىلىندى . ئاز سانلىق مىللەتلەر رايونىدىكى ئالىي مەكتەپلەردە يەنە ماركسىزملىق مىللەت نەزەرىيىسى ۋە پارتىيىنىڭ مىللىي سىياسەت دەرسى تەسىس قىلىنغان . 1984 - يىلى مەركىزىي تەشۋىقات مىنىستىرلىكى بىلەن مائارىپ مىنىستىرلىكى «ئالىي مەكتەپلەرنىڭ ماركسىزم نەزەرىيە تەربىيىسىنى كۈچەيتىش ۋە ياخشىلاش توغرىسىدىكى بىرقانچە بەلگىلىمە»نى ئېلان قىلدى . مەركەزنىڭ ھۆججىتىنىڭ روھىغا ئاساسەن ، ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپلەر ماركسىزملىق نەزەرىيە دەرسلىكىنىڭ مەزمۇنى ۋە ماتېرىياللىغا قارىتا ئومۇميۈزلۈك ئىسلاھات ئېلىپ بېرىپ ، قايتىدىن ئومۇمىي سىياسىي دەرسلىكنى تەسىس قىلدى . يەنى جۇڭگو ئىنقىلابى تارىخى ، ماركسىزم قائىدىلىرى ، جۇڭگونىڭ سوتسىيالىستىك قۇرۇلۇشى ، يەنە بىر قىسىم مەكتەپلەردە ئىدىيىۋى - ساپا تەربىيىسى ، كەسپىي ئەخلاق ، كىشىلىك ھايات پەلسەپىسى قاتارلىق ئىدىيىۋى ئەخلاق دەرسلىكلىرىنى قوشۇپ تەسىس قىلدى . 1987 - يىلدىن كېيىن يەنە ۋەزىيەت ۋە سىياسىي توغرىسىدا لېكسىيە ، خەلقئارا

سوتسیالیستیك زامانۇیلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشی ئۇچۇن پایدىلىق بولۇشی ، ئىسلاهات - ئېچىۋېتىشنى ئىلگىرى سۈرۈشكه پایدىلىق بولۇشی ، دۆلەت ۋه مىللەتنىڭ ئىناۋىتى ، ئىززەت - هۆرمىتى ، ئىتتىپاقلىقنى قوغداشقا پایدىلىق بولۇشی هەمده دۆلەتنىڭ بىرلىكنى ئىلگىرى سۈرۈش ئىشلىرىغا پایدىلىق بولۇشی زۆرۈر . ۋەتەنپەرۋەرلىك تەربىيىسی ئېلىپ بېرىشنىڭ مەقسىتی مىللەت روهىنی جانلاندۇرۇش ، مىللەتلەرنىڭ ئۆيۇشۇش كۈچىنى كۈچەيتىش ، غۇرۇر ۋه ئىپتىخارلىنىش هېسسىياتىنى تۇرغۇزۇپ ، دۆلەتنىڭ بىرلىكنى قوغداش ، تۆتنى زامانۇیلاشتۇرۇشنى ئىشقا ئاشۇرۇش ، جۇڭخۇانى گۈللەندۇرۇشتىن ئىبارەت ئۇرتاق غايه ئۇچۇن ئىتتىپاقلىشىپ كۈرەش قىلىشتىن ئىبارەت . ۋەتەنپەرۋەرلىك تەربىيىسده قۇرۇلۇش فاكۇلتېتىغا ئەهمىيەت بېرىشته چىڭ تۇرۇپ ، ۋەتەنپەرۋەرلىك تەربىيىسىنىڭ نەزەرىيه قۇرۇلۇشی ، ئوقۇتۇش ماتېرىيالى قۇرۇلۇشی ، تۇزۇم قۇرۇلۇشی ۋه ئۇل قۇرۇلۇشىنى ياخشىلاش زۆرۈر . ۋەتەنپەرۋەرلىكته سىرتقا قارىتا ئىشكىنى ئېچىۋېتىش پرىنسىپىدا چىڭ تۇرۇش لازىم . ۋەتەنپەرۋەرلىك هەرگىزمۇ تار مىللەتچىلىك ئەمەس ، شۇڭا ئۇ جۇڭخۇا مىللەتلىرىنىڭ مۇنەۋۋەر نەتىجىلىرىگه ۋارىسلىق قىلىش ۋه جارى قىلدۇرۇش ئاساسىدا ، دۇنيادىكى هەرقايسى دۆلەتلەر يارانقان بارلىق مەدەنىيەت نەتىجىلىرىنى ئۆگىنىش ۋه قوبۇل قىلىشتىن ئىبارەت . ۋەتەنپەرۋەرلىك تەربىيىسی چوقۇم دەۋرنىڭ ئالاهىدىلىكىنى گەۋدىلەندۇرۇشی زۆرۈر . يېڭى دەۋردىكى ۋەتەنپەرۋەرلىكنىڭ تېمىسی جۇڭگوچه ئالاهىدىلىككه ئىگه سوتسیالىزم قۇرۇشتىن ئىبارەت . ۋەتەنپەرۋەرلىك تەربىيىسىنىڭ ئاساسىي مەزمۇنى : جۇڭخۇا مىللەتلىرىنىڭ ئۇزاق تارىخى توغرىسىدا تەربىيه ئېلىپ بېرىش ، جۇڭخۇا مىللەتلىرىنىڭ ئېسىل مەدەنىيەت ئۆرپ - ئادىتى تەربىيىسىنى ئېلىپ بېرىش ، پارتىيىنىڭ ئاساسىي لۇشيەنى ۋه سوتسیالىستیك زامانۇیلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىنىڭ مۇۋەپپەقىيەتلىرى توغرىسىدا تەربىيه ئېلىپ بېرىش ، جۇڭگونىڭ دۆلەت ئەهۋالى تەربىيىسىنى ئېلىپ بېرىش ، سوتسیالىستیك دېموكراتىيه ۋه قانۇن - تۇزۇم تەربىيىسى ئېلىپ بېرىش ، «تىنچلىق بىلەن بىرلىككه كەلتۇرۇش ، بىر دۆلەتته ئىككى خىل تۇزۇم قوللىنىش» فاكۇلتېتنى تەربىيىسىنى ئېلىپ بېرىش قاتارلىقلارنى ئۆز ئىچىگه ئالىدۇ . ۋەتەنپەرۋەرلىك تەربىيىسی ئومۇمىي خەلق تەربىيىسی بولۇپ ، ئاساسلىق ئوبيېكتى كەڭ ياش - ئۆسمۇرلەر . مەكتەپ كەڭ ياش - ئۆسمۇرلەرگه ۋەتەنپەرۋەرلىك تەربىيىسی ئېلىپ بارىدىغان مۇهىم ئورۇن بولۇپ ، دەرسخانا ئوقۇتۇشىدىن ئىبارەت ئاساسلىق ۋاستىنىڭ رولىنى ياخشى جارى قىلدۇرۇش لازىم . هەردەرىجىلىك پارتكوم ۋه خەلق هۆكۈمەتلىرى بولسا ۋەتەنپەرۋەرلىك تەربىيىسىنى ياخشى ئېلىپ بېرىشنىڭ باشلامچىلىرى بولۇپ هېسابلىنىدۇ .

مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەربىيىسی

بۇ هەرقايسى مىللەتلەر ئارىسىدا قانات يايدۇرۇلغان مىللەتلەر باراۋەرلىكى ،

ئىكەنلىكىنى چۈشىنىۋېلىشىغا ياردەم بېرىش ، دېڭ شياۋپىڭ نەزەرىيىسىنىڭ ئىلمىي سىستېمىسىنى ئىگىلىتىش ، نېمىنىڭ سوتسىيالىزم ئىكەنلىكىنى ، نېمە ئۈچۈن سوتسىيالىزم ۋە سوتسىيالىزم قۇرۇلۇشىدا چىڭ تۇرۇش كېرەكلىكىنى ئايدىڭلاشتۇرۇش ھەمدە سوتسىيالىزمنىڭ دەسلەپكى باسقۇچتىكى نەزەرىيىسىنى تونۇش ۋە سوتسىيالىزمنىڭ ماھىيىتى ھەمدە سوتسىيالىزم قۇرۇلۇش قانۇنىيەتلىرىنى تونۇتۇش : يولداش دېڭ شياۋپىڭنىڭ ئىنقىلابىي روھى ۋە يۈكسەك ئەخلاق پەزىلىتى ، ئىلمىي پوزىتسىيىسى ۋە يېڭىلىق يارىتىش روھىدىن ئۆگىنىش ، جۇڭگوچە ئالاھىدىلىككە ئىگە سوتسىيالىزم قۇرۇش ئېتىقادىنى تىكلەش ، پارتىيىنىڭ ئاساسىي لۇشىيەن ۋە ئاساسىي پروگراممىسىنى ئاڭلىلىق ۋە قەتئىيلىك بىلەن ئىجرا قىلىشنى كۈچەيتىشتىن ئىبارەت . دېڭ شياۋپىڭ نەزەرىيىسىنى «ئۈچكە كىرگۈزۈش» خىزمىتىدە ، دەرسلىك ماتېرىيالغا كىرگۈزۈش ئاساس ، دەرسخانىغا كىرگۈزۈش ھالقا ، كاللىغا كىرگۈزۈش مەقسەت ھېسابلىنىدۇ . دېڭ شياۋپىڭ نەزەرىيىسىنى «ئۈچكە كىرگۈزۈش» خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەش ئۈچۈن مائارىپ مىنىستىرلىكى «دېڭ شياۋپىڭ نەزەرىيىسىدىن ئومۇمىي بايان» دېگەن ئۇلۇغ خاراكتېرلىك ئوقۇتۇش ماتېرىيالى ۋە ئېلېكترلەشكەن ئوقۇتۇش فىلىملىرىنى تەشكىللەپ تۈزۈپ چىقىپلا قالماستىن ، بەلكى يەنە ھەرخىل شەكىللەر ئارقىلىق مۇناسىۋەتلىك ئوقۇتقۇچىلارغا قارىتا تەربىيەلەش ئېلىپ باردى ھەمدە ئىلغار ئوقۇتۇش تەجرىبىلىرى ۋە ئىلغار تىپلارنى كېڭەيتىش ، ئوقۇتۇش ئۇسۇلىنى ياخشىلاشنى چوڭقۇر تەھلىل قىلىپ ، دېڭ شياۋپىڭ نەزەرىيىسىنىڭ ئاخىرقى ھېسابتا ئالىي مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرىنىڭ كاللىسىغا كىرگۈزۈلۈشىگە كاپالەتلىك قىلدى .

ۋەتەنپەرۋەرلىك تەربىيىسى

بۇ خەلققە قارىتا دۆلەت تارىخى ھەمدە مەدەنىيەت ئەنئەنىسى ، دۆلەت قارىشى ، دۆلەت ئەھۋالى ، دۆلەت مۇداپىئە بىخەتەرلىكى تەربىيىسى ئېلىپ بېرىشنى كۆرسىتىدۇ . ئۇ ئەخلاقىي تەربىيىنىڭ مۇھىم تەركىبى قىسمىدۇر . ئوخشاش بولمىغان دۆلەتلەردە دۆلەتنىڭ خاراكتېرى ، تارىخىي شەرت - شارائىتى ۋە ھۆكۈمرانلىق قىلغۇچى سىنىپنىڭ مەقسىتى ۋە تەلىپىمۇ ئوخشاش بولمىغانلىقى ئۈچۈن ، ۋەتەنپەرۋەرلىك تەربىيىسىنىڭ خاراكتېرى ۋە مەزمۇنىدىمۇ چوڭ پەرق بولىدۇ . بۈرژۇئازىيە سىنىپىنىڭ ۋەتەنپەرۋەرلىك تەربىيىسى بولىدۇ ، سوتسىيالىستىك دۆلەتلەرنىڭمۇ ۋەتەنپەرۋەرلىك تەربىيىسى بولىدۇ . يەنە يېڭىدىن گۈللەنگەن مۇستەقىل دۆلەتلەرنىڭمۇ ۋەتەنپەرۋەرلىك تەربىيىسى بولىدۇ . دۆلىتىمىزنىڭ ۋەتەنپەرۋەرلىك تەربىيىسى دۆلىتىمىز ئېلان قىلغان «ۋەتەنپەرۋەرلىك تەربىيىسىنى ئېلىپ بېرىش پروگراممىسى»دىكى بەلگىلىمىلەرگە ئاساسلىنىدۇ . ۋەتەنپەرۋەرلىك تەربىيىسىنىڭ ئاساسىي پرىنسىپى بولسا ۋەتەنپەرۋەرلىك تەربىيىسى يولداش دېڭ شياۋپىڭنىڭ جۇڭگوچە ئالاھىدىلىككە ئىگە سوتسىيالىزم قۇرۇش نەزەرىيىسى ۋە پارتىيىنىڭ ئاساسىي لۇشىيەننى يېتەكچى قىلىشى ، چوقۇم

رايونىنىڭ ئىقتىساد ، مەدەنىيەت ئىشلىرىنى زور كۆچ بىلەن تەرەققىي قىلدۇرۇش زۆرۈر . بۇ مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەربىيىسى خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەشنىڭ ماددىي ئاساسى . مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى ئىلگىرى سۈرۈشكە ئاساس سالغان ئىلغار ئورۇن ۋە ئىلغار شەخسنىڭ ئىش - پائالىيەتلىرىنى كەڭ كۆلەمدە قانات يايدۇرۇش ، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى ئىلگىرى سۈرگەن ئىلغار شەخس ۋە كوللېكتىپنى زور كۆچ بىلەن مۇكاپاتلاش ، ئۇلگىلىك تەجرىبىلەرنى خۇلاسىلەپ ئومۇملاشتۇرۇش كېرەك .

ئاتېئىزم تەربىيىسى

ئومۇمەن ئاتېئىزم (خۇداكۆيلۇق) تەربىيىسى بىلەن قارىمۇ قارشى بولغان تەلىم - تەربىيە خىزمىتى ۋە ئەمەلىي پائالىيەتلىرىنى كۆرسىتىدۇ . ئاتېئىزم تەربىيىسىنىڭ ئاساسىي شەرتى ماددا بىرلەمچى ، ئاڭ ئىككىلەمچى ، ماددا ئاڭنى بەلگىلەيدۇ دېگەن قاراشتا چىڭ تۇرۇشتىن ئىبارەت . ماركسىزم بارلىققا كېلىشتىن ئىلگىرى ، بۇرژۇئازىيە ئاقارتىش ھەرىكىتى مۇتەپەككۇرلىرى فېئودالىزملىق مۇستەبىت تۈزۈمگە ھەمدە ئوتتۇرا ئەسىردىن بۇيانقى دىنىنىڭ كىشىلەرنىڭ ئىجتىمائىي تۇرمۇشىنىڭ ھەرقايسى تەرەپلىرىنى كونترول قىلىشىغا قارشى تۇرۇپ ، تېئىزمچىلارغا قارشى بىر مەيدان كەسكىن كۈرەشنى قانات يايدۇرغان . ئۇلار تېئىزمچىلارنىڭ ئىدىيىسىنى كەسكىن تەنقىد قىلىپ ، دىنىي خۇراپاتلىقنىڭ زىيانكەشلىكى ، جىنايىتىنى ۋە ئەكسىيەتچىل سىياسىي رولىنى پاش قىلغان . ئەمەلىي تۇرمۇش جەريانىدا ، كەڭ خەلق ئاممىسىغا قارىتا بىرقەدەر ئومۇملاشقان بىر قېتىملىق ئاتېئىزم تەربىيىسى ھەرىكىتى ئېلىپ بېرىپ ، بۇ ئارقىلىق كىشىلەر ئىدىيىسىنى ئازاد قىلىپ ، غەرب يېقىنقى زامان تەبىئىي پەن ئىلمىنىڭ تەرەققىياتى ۋە جەمئىيەتنىڭ ئالغا بېسىشىنى ئىلگىرى سۈرگەن . بىراق بۇرژۇئازىيىنىڭ سىنىپىي ئورنى ھەمدە دۇنيا قاراش قاتارلىق جەھەتلەردىكى رولى تۇپەيلىدىن ئۇلارنىڭ ئانتىئىزم تەربىيىسىنى داۋاملاشتۇرۇش ھەمدە كەڭ ۋە چوڭقۇرلۇقتا قاراپ تەرەققىي قىلدۇرۇشىغا مۇمكىن بولماي قالدى . ئەكسىچە ، بۇرژۇئازىيە سىنىپى سىياسىي ھوقۇقنى قولغا ئالغاندىن كېيىن ، ئاتېئىزىم تەربىيىسىنى مەلۇم دەرىجىدە ئەسلىگە كەلتۈردى . ماركسىزم بارلىققا كەلگەندىن كېيىن ، دېئالېكتىك ماتېرىيالىزم ۋە تارىخىي ماتېرىيالىزملىق دۇنيا قارىشىنى تەتبىقلاپ ، دىن ۋە دىنىي ھادىسىلەرگە قارىتا چوڭقۇر بولغان تەھلىل ۋە تەنقىدات ئېلىپ بېرىپ ، ماركسىزملىق دىنىي قاراش ۋە ئاتېئىزم تەربىيىسى ئېلىپ بېرىشتىكى ئاساسىي پوزىتسىيە ، ئاساسىي مەزمۇن ۋە ئاساسىي شەكىل ، ئۇسۇللارنى بايان قىلدى . ماركسىزملىق دىنىي قاراش نۇقتىسىدىن ئېيتقاندا ، پرولېتارىيات سىنىپى دىن بىلەن كۈرەش قىلىشى كېرەك . بۇ پۈتكۈل ماتېرىيالىزمنىڭ ئەقىللىي پرىنسىپى . ئەمما ماركسىزم ئەقىللى پرىنسىپتىكى ماتېرىيالىزمدا توختاپ قالماستىن ، بەلكى يەنە ، دىن بىلەن كۈرەش قىلىشتا ماھىر بولۇش كېرەك . بۇنىڭ ئۈچۈن ماتېرىيالىزملىق كۆزقاراش ئارقىلىق ئاممىنى ئېچىدە دىنىي ئېتىقاد ۋە دىنىنىڭ

ئىتتىپاق ئىناق ئۆتۈش ، ئۇزئارا ھۆرمەتلەش ، ئۇزئارا ئۆگىنىش ، ئۇزئارا ياردەم بېرىش ، مىللىي بۆلگۈنچىلىككە قارشى تۇرۇش ، دۆلەتنىڭ بىرلىكىنى قوغداش ، ئورتاق گۈللىنىش قاتارلىقلارنى ئىلگىرى سۈرۈش توغرىسىدىكى تەربىيە ۋە تەشۋىقات خىزمەتلىرىنى كۆرسىتىدۇ . ئۇ ۋەتەنپەرۋەرلىك تەربىيىسىنىڭ مۇھىم مەزمۇنلىرىنىڭ بىرى ، شۇنداقلا ئىدىيىۋى سىياسىي تەربىيە خىزمىتىنىڭ مۇھىم تەركىبىي قىسمى . مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەربىيىسىنىڭ ئاساسلىق مەزمۇنى : مارکسىزملىق مىللەت قارىشى ، دىن قارىشى تەربىيىسى ئېلىپ بېرىش ؛ پارتىيىنىڭ مىللەت ، دىن سىياسىتى تەربىيىسىنى ئېلىپ بېرىش ، مىللىي بۆلگۈنچىلىككە قارشى تۇرۇش ، دۆلەتنىڭ بىرلىكىنى قوغداش تەربىيىسىنى ئېلىپ بېرىش ، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى ئىلگىرى سۈرۈشتىكى ئىلغار كوللېكتىپ ۋە ئىلغار شەخسلەردىن ئۆگىنىش تەربىيىسى ئېلىپ بېرىش ، ھەرقايسى مىللەتلەرنىڭ مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى ۋە دۆلەتنىڭ بىرلىكىنى قوغداشتا كۆرسەتكەن تىرىشچانلىقى ۋە تارىخىي تۆھپىسىنى زور كۈچ بىلەن تەشۋىق قىلىش قاتارلىقلارنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ . تەربىيە ئارقىلىق ھەرمىللەت خەلقلىرىدە خەنزۇلار ئاز سانلىق مىللەتلەردىن ئايرىلالمايدۇ ، ئاز سانلىق مىللەتلەر خەنزۇلاردىن ئايرىلالمايدۇ ، دېگەن ئىدىيىنى تۇرغۇزۇپ ، ئۇلارنى ئاڭلىق ھالدا مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى ۋە دۆلەتنىڭ بىرلىكىنى قوغدايدىغان قىلىش لازىم . دۆلىتىمىزنىڭ مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەربىيە خىزمىتى دەسلەپ 20 - ئەسىرنىڭ 50 - يىللىرىلا ئىككى قېتىم پۈتۈن مەملىكەت دائىرىسى ئېچىپ بېرىلغان . 11 - نۆۋەتلىك 3 - ئومۇمىي يىغىندىن كېيىن ، پۈتۈن مەملىكەت دائىرىسى ئېچىپ يەنە بىر قېتىملىق مىللىي سىياسەت قايتا تەربىيە خىزمىتى ۋە مارکسىزملىق مىللەت قارىشى ، دىن قارىشى تەربىيە خىزمىتى قانات يايدۇرۇلۇپ ، ياخشى بولغان ئۇنۇمنى قولغا كەلتۈردى ھەمدە مول بولغان تەجرىبىلەرنى توپلىدى . مانا بۇ مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەربىيىسى خىزمىتىدە چوقۇم تۆت ئاساسىي پرىنسىپتا چىڭ تۇرۇشنى ئاساس قىلىپ ، مىللەتلەر باراۋەرلىكى ، ئىتتىپاقلىقى ۋە ئۇزئارا ياردەم بېرىش مۇناسىۋىتىنى ئىلگىرى سۈرۈش ۋە مۇستەھكەملەش ، ھەرقايسى مىللەتلەرنىڭ ئورتاق گۈللىنىش ۋە تەرەققىي قىلىشىنى ئىشقا ئاشۇرۇش ، دۆلىتىمىزنى باي ، قۇدرەتلىك ، دېموكراتىك ، مەدەنىيەتلىك بولغان سوتسىيالىستىك زامانىۋىلاشقان دۆلەت قىلىپ قۇرۇپ چىقىشنى نىشان قىلىش زۆرۈر ئىكەنلىكىنى كۆرسىتىدۇ . مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى كۈچەيتىپ ، مىللىي بۆلگۈنچىلىككە قەتئىي قارشى تۇرۇپ ، ۋەتەننىڭ بىرلىكىنى قوغدىشىمىز لازىملىقىنى كۆرسىتىدۇ . مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەربىيىسىنى قانات يايدۇرۇشقا مارکسىزملىق مىللەت قارىشى ، دىن قارىشىنى پارتىيىنىڭ مىللىي سىياسىتى ، دىنىي سىياسىتى بىلەن ئۆزئارا بىرلەشتۈرۈشتە قەتئىي چىڭ تۇرۇش ، ھەرقايسى مىللەت پارتىيىلىك كادىرلىرىغا بولغان تەربىيىنى قەتئىي كۈچەيتىش ھەمدە ھەر مىللەت ياش - ئۆسمۈرلىرىنى تەربىيەنىڭ مۇھىم نۇقتىسى قىلىشنى كۈچەيتىش كېرەك . ئاز سانلىق مىللەتلەر

مىللەتلەر مائارىپى

ئاز سانلىق مىللەتلەر مائارىپى

شىنجاڭدىكى ئاز سانلىق مىللەتلەر مائارىپىنىڭ مەنبەسى دىن بىلەن مۇناسىۋەتلىك. يېزىق پەيدا بولغاندىن كېيىن، تىل - يېزىق مائارىپىمۇ شۇنىڭدىن باشلاندى. مىلادىدىن ئىلگىرى - كېيىن، بۇددا دىنى شىنجاڭغا تارقالدى. ھىندىستان تىل - يېزىقى شىنجاڭدا ئىنتايىن مۇھىم ئورۇننى ئىگىلىدى.

مىلادى 10 - ئەسىردە ئىسلام دىنى شىنجاڭغا كىردى. بۇنىڭغا ئەگىشىپ دىنىي مەكتەپلەر بارلىققا كەلدى. تارىختىكى نۇرغۇن مەشھۇر زاتلار مانا مۇشۇ دىنىي مەكتەپلەردىن چىققان، 18 - ئەسىرنىڭ ئوتتۇرىلىرى، چىڭ سۇلالىسى ھۆكۈمىتى شىنجاڭنىڭ كونىزى تەلىماتلىرى مەكتەپلىرىگە ئەھمىيەت بېرىش بىلەن بىرگە، ئاز سانلىق مىللەتلەر مائارىپىغمۇ ئەھمىيەت بېرىپ، مائارىپنى باشقۇرۇش خادىمى — مەكتەپ بېگىنى تەسىس قىلدى. مانجۇ، موڭغۇل، شىبە، سۇلۇن، چاخارلارنىڭ مەكتەپلىرىنى تەسىس قىلدى. 19 - ئەسىرنىڭ ئاخىرلىرىدا چىڭ ھۆكۈمىتى ئۇيغۇرلار توپلىشىپ ئولتۇراقلاشقان رايونلاردا ھەقسىز مەكتەپلەرنى ئېچىپ، ئۇيغۇر بالىلىرىنى يىغىپ، ئۇلارغا خەنزۇ تىلى ئۆگەتتى. 20 - ئەسىرنىڭ باشلىرىدا، چىڭ ھۆكۈمىتى كىجۇ ئىمتىھان تۈزۈمىنى بىكار قىلىپ، يېڭىچە مەكتەپلەرنى قۇردى. ئاز سانلىق مىللەت بالىلىرىنى كۆپلەپ ئوقۇتتى. 20 - ئەسىرنىڭ 30 - يىللىرىدا شىنجاڭ ئۆلكىلىك ھۆكۈمەت كوممۇنىستلار ۋە ھەر قايسى ئىلغار زاتلار ياردەمىدە «مىللەتنى شەكىل، ئالتە بۇيۇك سىياسەتنى مەزمۇن قىلغان» مىللىي مەدەنىيەتنى زور كۈچ بىلەن تەرەققىي قىلدۇردى. شىنجاڭنىڭ ئاز سانلىق مىللەتلەر مائارىپىنىڭ تېز سۈرئەتتە تەرەققىي قىلدۇردى. 1943 - يىلى شىنجاڭدىكى ھۆكۈمەت، تەشكىلاتلار ۋە خەلق قۇرغان مەكتەپلەردىكى ئاز سانلىق مىللەت ئوقۇغۇچىلىرى 261414 كىشىگە يەتتى. يېڭى جۇڭگو قۇرۇلغاندىن كېيىن شىنجاڭنىڭ ئاز سانلىق مىللەت مائارىپى تېخىمۇ تېز تەرەققىي قىلدى. 1999 - يىلى شىنجاڭنىڭ مەكتەپلەردىكى ئاز سانلىق مىللەت ئوقۇغۇچىلار سانى ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپلەردە 23224 كىشى، ئادەتتىكى تېخنىكۇم مەكتەپلەردە 49700 كىشى، ئادەتتىكى ئوتتۇرا مەكتەپلەردە 691625 كىشى، كەسپىي ئوتتۇرا مەكتەپلەردە 28551 كىشى، باشلانغۇچ مەكتەپلەردە 1743047 كىشى، گاس - گاچا ئەمالار مەكتەپلىرىدە 287 كىشى، بالىلار باغچىسىدا 44457 كىشى، چوڭلار ئالىي مەكتەپلىرىدە 4074 كىشى، چوڭلار ئوتتۇرا تېخنىكۇم كەسپىي مەكتەپلىرىدە 11973 كىشىگە، چوڭلار ئوتتۇرا مەكتەپلىرىدە 4079 كىشىگە يەتتى. شىنجاڭدىكى ئاز سانلىق مىللەتلەرنىڭ ھەر ئون مىڭ نوپۇس ئىچىدە ئىگەللەيدىغان مەكتەپتىكى

پەيدا بولۇش ، تەرەققي قىلىش مەنبەسىنى چۈشەندۈرۈش كېرەك . دىن بىلەن كۆرەش قىلىش ئابستراكت تەشۋىقات تەربىيىدە توختاپ قالماسلىقى ، بەلكى بۇ كۆرەشنى دىن پەيدا بولۇشنىڭ ئىجتىمائىي مەنبەسىنى يوقىتىشنى مەقسەت قىلغان سىنىپىي ھەرىكەتنىڭ كونكرېت ئەمەلىيىتى بىلەن زىچ بىرلەشتۈرۈش لازىم . ئاتېئىزىم تەربىيىسى ۋە كۆرىشىنى زېرىكمەستىن ئېلىپ بېرىپ ، كەڭ خەلق ئاممىسىنى ھەرخىل ئاتېئىزىم تەشۋىقات ماتېرىياللىرى بىلەن تەمىنلەش ، مۇناسىۋەتلىك كىتاب - ژۇرناللارنى نەشر قىلىش ، ھەرخىل ئۇسۇللار ئارقىلىق ئەمگەكچى خەلقنىڭ خاتا دىنىي قاراش ئىسكەنجىسىدىن قوتۇلدۇرۇپ چىقىش لازىم . ئەمما دىنغا ئىشىنىدىغان ئاممىنىڭ دىنىي ھېسسىياتىغا زىيان يەتكۈزۈپ قويماسلىققا دىققەت قىلىش كېرەك . كوممۇنىستلارنىڭ چوقۇم ئاتېئىزمچىلار بولۇشى تەكتلىنىشى كېرەك . كوممۇنىستلار مەيلى قايسى مىللەتتىن بولسۇن چوقۇم ماتېرىيالىزم ۋە ئاتېئىزمدا چىڭ تۇرۇش كېرەك . كوممۇنىستلار دىنغا ئېتىقاد قىلمىغاندىن سىرت ، يەنە خەلق ئاممىسىغا ئاتېئىزىم ، ئىلمىي دۇنيا قاراشنى تەشۋىق قىلىش كېرەك . ئاتېئىزىم تەربىيىسىنى كۈچەيتىپ ، پەننىي روھىنى زور كۈچ بىلەن تەشەببۇس قىلىش ، كىشىلەرنىڭ ماتېرىيالىزم بىلەن ئىدىيالىزم ، ئىلاھىيەت بىلەن ئاتېئىزم ، ئىلىم - پەن بىلەن خۇراپاتلىق ، مەدەنىيەت بىلەن نادانلىقنىڭ چەك - چېگرىسىنى ئايرىۋېلىشىغا ياردەم بېرىش ، ئۇلارنىڭ ئىدىيالىزم ، فېئودال خۇراپاتلىق ، ھەرخىل ساختا ئىلىم - پەننى پەرقلەندۈرۈش ۋە ئۇنى يوقىتىش قابىلىيىتىنى كۈچەيتىش كېرەك . پارتىيەنىڭ دىنى سىياسىتىنى ئەتراپلىق ۋە توغرا تەشۋىق قىلىپ ، دىننىڭ سوتسىيالىزمغا ماسلىشىشىنى ئاكتىپ يېتەكلەش كېرەك . پەن - تېخنىكا بىلىملىرىنى بوشاشماستىن ئومۇملاشتۇرۇش ، بولۇپمۇ ئاممىنىڭ كۈندىلىك تۇرمۇشى بىلەن زىچ مۇناسىۋەتلىك بولغان تەبىئىي پەن ، تېببىي داۋالاش ، ياشاش ، قېرىش ، كېسەل بولۇش ، ئۆلۈش قاتارلىق جەھەتلەردىكى بىلىملەرنى ئومۇملاشتۇرۇپ ، كىشىلەرنىڭ ئىلمىي ئىدىيە - پەننىي ئۇسۇل قاتارلىقلارنى ئىگىلىۋېلىشىغا ياردەم بېرىشتە چىڭ تۇرۇش لازىم .

تەرەققي قىلدى ، 20 ـ ئەسىرنىڭ 80 ـ يىللىرىدىن ، 90 ـ يىللىرىغىچە بولغان مائارىپ ئىسلاھاتىدىن كېيىن ، كۆلىمى مۇقىملىشىشقا ، قۇرۇلمىسى مۇژاپىقلىشىشقا يۈزلىنىپ ، سۈپەت ۋە ئۇنۇم كۆرۈنەرلىك يۇقىرى كۆتۈرۈلدى . 1999 ـ يىلى بالىلار باغچىسىدىكى خەنزۇ ئوقۇغۇچىلار سانى 170673 كىشىگە ، ئوقۇتقۇچى سانى 6925 كىشىگە ؛ باشلانغۇچ مەكتەپتىكى خەنزۇ ئوقۇغۇچى سانى 758792 كىشىگە ، ئوقۇتقۇچى سانى 43609 كىشىگە ؛ يېزا ئىگىلىك كەسپىي ئوتتۇرا مەكتەپلىرىدىكى خەنزۇ ئوقۇغۇچىلار سانى 25325 كىشىگە ، ئوقۇتقۇچىلار سانى 2382 كىشىگە ؛ تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپلەردىكى خەنزۇ ئوقۇغۇچىلار سانى 250696 كىشىگە ، ئوقۇتقۇچى سانى 22399 كىشىگە ؛ تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپلەردىكى خەنزۇ ئوقۇغۇچى سانى 95904 كىشىگە ، ئوقۇتقۇچى سانى 8085 كىشىگە ؛ ئوتتۇرا تېخنىكۇمدىكى ئوقۇغۇچى سانى 40645 كىشىگە ، ئوقۇتقۇچى سانى 3361 كىشىگە ، ئالىي مەكتەپ خەنزۇ ئوقۇغۇچى سانى 25876 كىشىگە ، ئوقۇتقۇچى سانى 4063 كىشىگە يەتتى . ھەر ئون مىڭ نوپۇس ئىچىدىكى ئوقۇغۇچىلار سانى باشلانغۇچ مەكتەپتە 1149 كىشى ، تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپتە 380 كىشى ، تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپتە 145 كىشى ، ئادەتتىكى ئوتتۇرا تېخنىكۇمدا 62 كىشى ، ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپلەردە 39 كىشىگە يەتتى .

ئۇيغۇرلار مائارىپى

ئۇيغۇرلار مەكتەپ مائارىپىنىڭ مەنبەسى ئىسلام دىنىنىڭ تارقىلىشى بىلەن زىچ مۇناسىۋەتلىك . 10 ـ ئەسىردە ئىسلام دىنى شىنجاڭغا كىرگەن . دىنىي مەسچىتلەر ۋە دىنىي مەكتەپلەر بۇنىڭغا ئەگىشىپ پەيدا بولۇشقا باشلىغان . قەدىمكى زامان مائارىپى شۇنىڭ بىلەن پەيدا بولغان . مىڭ سۇلالىسىگە كەلگەندىلا تەرەققىياتقا ئېرىشكەن . چىڭ سۇلالىسى مەزگىلىدە يۇقىرى باسقۇچقا يەتكەن بولۇپ ، دىنىي مەكتەپلەرنىڭ سانى كۆپ بولۇپلا قالماستىن ، بەلكى كۆلىمىمۇ زور بولغان . 19 ـ ئەسىرنىڭ 70 ـ يىللىرىدا چىڭ سۇلالىسى ھۆكۈمىتى ئۇيغۇرلار توپلىشىپ ئولتۇراقلاشقان رايونلاردا ھەقسىز مەكتەپلەرنى قۇرۇپ ، ئۇيغۇر بالىلارنى قوبۇل قىلىپ ئۇلارغا خەنزۇ تىلى ئۆگەتكەن . 20 ـ ئەسىرنىڭ باشلىرى چىڭ سۇلالىسى ھۆكۈمىتى شىنجاڭدا يېڭىچە مەكتەپ قۇرۇپ ، ئۇيغۇر بالىلىرىنى ئوقۇتقان . شىڭ شىسەي ھۆكۈمرانلىق قىلغان دەسلەپكى مەزگىلدە ، سوۋېت ئىتتىپاقىنىڭ ئىلغار ئىدىيىسىنىڭ تەسىرى ئاستىدا ، ئاز سانلىق مىللەتلەر مائارىپىنى ئاكتىپلىق بىلەن تەرەققي قىلدۇرغان . 1934 ـ 1935 ـ 1936 ـ يىللىرى شىنجاڭ ئۆلكىلىك ھۆكۈمەت ئارقا ـ ئارقىدىن سوۋېت ئىتتىپاقىغا ئوقۇغۇچى ئەۋەتكەن . بۇنىڭ ئىچىدە ئۇيغۇر ئوقۇغۇچىلاردىن 110 نەپىرى بار ئىدى . 1936 ـ يىلى شىنجاڭ ئۆلكىلىك ھۆكۈمەت ئۇيغۇرلار مەكتىپىدە بىر تۈتاش ئۇيغۇر تىلىدا ئوقۇتۇش ئېلىپ بېرىش پەرمانىنى چۈشۈرگەن . شۇنىڭ بىلەن ئۇيغۇرلار مائارىپى تېز سۈرئەتتە تەرەققي قىلغان . 1940 ـ يىلى شىنجاڭ ئىنستىتۇتى مائارىپ فاكولتېتى تۇنجى قارار بىر سىنىپ

ئوقۇغۇچىلار سانى ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپلەردە 21.6 كىشىگە ، ئادەتتىكى تېخنىكۇمدا 46.30 كىشىگە ، ئادەتتىكى تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپتە 83.3 كىشىگە ، ئادەتتىكى تولۇقسىزدا 561.12 كىشىگە ، باشلانغۇچتا 1624.1 كىشىگە يەتكەن .

خەنزۇلار مائارىپى

ۋې ، جەن ۋە جەنۇبىي ، شىمالىي سۇلالىلەر دەۋرىدىكى ئىدىقۇت خانلىقىدا باشلانغان بولۇپ ، تارىخىي ماتېرىياللاردا خاتىرىلىنىشىچە مەكتەپلەر تەسىس قىلىنغان . ئوقۇتقۇچى ۋە دەرسلىكلەر بولغان . چىڭ سۇلالىسى دەۋرىدە خەنزۇلار مائارىپى بىر قەدەر تەرەققىي قىلغان بولۇپ ، 1760 - يىلى ئۇرۇمچى ، سانجىدىن ئىبارەت ئىككى جايدا ئورگان تەسىس قىلغان . 1767 - يىلى ئۇرۇمچىنىڭ ئىش بېجىرىش ئەمىرى ۋىنفۇ ھەر بىر شەھەردە بىر نەچچە ئايرىمخانا ئورۇنلاشتۇرۇپ ، بىر نەچچە ئۆي ئاجرىتىپ ، بىردىن مەكتەپ قۇرۇش توغرىسىدا بۇيرۇق چۈشۈرگەن . بۇ مەكتەپلەرنىڭ ھەر بىرىدە ئىككىدىن ئوقۇتقۇچى بار بولۇپ ، مەكتەپ خىراجىتىنى ھۆكۈمەت ئۆز ئۈستىگە ئالغان . مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرىنىڭ كۆپ قىسمىغا جىنايەت ئارتىلىپ ، شىنجاڭغا سۈرگۈن قىلىنغان ھەربىي ، مەمۇرىي ئەمەلدارلار ئىچىدىن تاللانغان . 1769 - يىلى چىڭ سۇلالىسى ھۆكۈمىتى شىنجاڭدا مائارىپ ئورگانلىرىنى قۇرۇپ ھەم ئوقۇغۇچىلار سانىنى بېكىتىپ ، «كېجۇ ئىمتىھان» تۈزۈمىنى يولغا قويغان . ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئىمتىھانغا قاتنىشىش ئىشلىرىنى دەسلەپتە شەنشى ، گەنسۇ مەكتەپ مەھكىمىسى باشقۇرغان . 1884 - يىلى شىنجاڭ ئۆلكە بولۇپ قۇرۇلغاندىن كېيىن ، كېجۇ ئىمتىھان تۈزۈمى ئىلى ، ئۈنسۇ قاتارلىق چەت جايلارغا كېڭەيگەن . 1903 - يىلى مەنچىڭ ھۆكۈمىتى يېڭى مەكتەپلەر مائارىپ تۈزۈمىنى يولغا قويدى . شىنجاڭدا 1905 - يىلى مەدرىس ۋە ھەقسىز مەكتەپلەر يېڭى مەكتەپلەرگە ئۆزگەرتىلدى . يېقىنقى زامان مەكتەپلەر مائارىپى بۇنىڭ بىلەن گۇللىنىشكە باشلىدى . خەنزۇلار مائارىپىمۇ بۇنىڭغا ئەگىشىپ تېز تەرەققىي قىلدى . شىنخەي ئىنقىلابىدىن كېيىن ، ياڭزىڭشىن ھۆكۈمرانلىق قىلدى . بۇ مەزگىلدە خەنزۇلار مائارىپى تەرەققىياتى ناھايىتى ئاستا بولدى . 1933 - يىلى شىڭ شىسەي ھۆكۈمرانلىق قىلغاندىن كېيىن ، ئىلغار ئىدىيىلەرنىڭ تەسىرى ۋە كوممۇنىستلارنىڭ ياردىمى ئاستىدا شىڭ شىسەي ھۆكۈمىتى مائارىپنى تەرەققىي قىلدۇرۇشقا پايدىلىق بولغان بىر قاتار سىياسەت ۋە تەدبىرلەرنى تۈزۈپ چىقتى ۋە ئۇنى يولغا قويدى ، خەنزۇلار مائارىپىمۇ تېز سۈرئەتتە تەرەققىي قىلىشقا ئېرىشتى . 1949 - يىلى مەكتەپلەردىكى خەنزۇ ئوقۇغۇچىلار سانى 15423 كىشىگە ، ئوقۇتقۇچىلار 906 كىشىگە يەتتى . ئوتتۇرا مەكتەپ ئوقۇغۇچىلار سانى 1034 كىشىگە ، ئوقۇتقۇچىلار سانى 78 گە يەتتى . ئوتتۇرا تېخنىكۇم ئوقۇغۇچىلار سانى 709 غا ، ئوقۇتقۇچىلار سانى 58 گە يەتتى . ئالىي مەكتەپ ئوقۇغۇچىلار سانى 194 گە ، ئوقۇتقۇچىلار سانى 22 گە يەتتى . يېڭى جۇڭگو قۇرۇلغاندىن كېيىن ، بولۇپمۇ پارتىيە 11 - نۆۋەتلىك 3 - ئومۇمىي يىغىنىدىن كېيىن ، خەنزۇلار مائارىپى ئۇچقاندەك

ئوقۇتتى . ياڭزىڭشىاڭ ھۆكۈمرانلىق قىلغان مەزگىلدە ، موڭغۇل ، قازاق مەكتىپى قۇرۇلدى . كېيىن موڭغۇل ، قازاق تولۇقسىز پېداگوگىكا مەكتىپىگە ئۆزگەرتىلدى . شىاڭ شىسەي ھۆكۈمرانلىقى دەۋردە سوۋېت ئىتتىپاقىنىڭ ئىلغار ئىدىيىلىرى تەسىرى ئاستىدا ئاز سانلىق مىللەتلەر مائارىپى ئاكتىپ تەرەققىياتقا ئېرىشتى . بۇنىڭغا ئەگىشىپ قازاقلار مائارىپىمۇ تېز تەرەققي قىلدى . 1938 ـ يىلىسى ھۆكۈمەت قۇرغان مەكتەپلەردىكى قازاق ، قىرغىز باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇغۇچىلار سانى 3420 كىشىگە ، ئالىي ، ئوتتۇرا مەكتەپلەردىكى ئوقۇغۇچىلار 99 كىشىگە ، قازاق مەدەنىيىتىنى ئىلگىرى سۈرۈش ئۇيۇشمىسى مەكتىپىدىكى ئوقۇغۇچىلار 14322 كىشىگە يەتتى . 1943 ـ يىلى شىنجاڭدىكى ھۆكۈمەت ۋە تەشكىلاتلار قۇرغان مەكتەپتىكى قازاق ئوقۇغۇچىلار 32733 كىشىگە يەتتى ، 1934 ـ 1935 ـ 1936 ـ يىللىرى شىنجاڭ ئۇلكىلىك ھۆكۈمەت ئۇچ قېتىم سابىق سوۋېت ئىتتىپاقىغا ئوقۇغۇچىلارنى ئوقۇشقا ئەۋەتتى ، بۇلارنىڭ ئىچىدە ئاز بولمىغان قازاق ئوقۇغۇچىلارمۇ بار ئىدى . يېڭى جۇڭگو قۇرۇلغاندىن بۇيان ، پارتىيە ۋە ھۆكۈمەت قازاقلار مائارىپىغا ئالاھىدە كۆڭۈل بۆلدى . شۇنىڭ بىلەن قازاقلار مائارىپى مۇقىم تەرەققىياتقا ئېرىشتى ، 1965 ـ يىلى مەكتەپلەردىكى قازاق ئوقۇغۇچىلار سانى باشلانغۇچ مەكتەپتە 67234 كىشىگە ، ئادەتتىكى ئوتتۇرىدا 7538 كىشىگە ، ئوتتۇرا دەرىجىلىك پېداگوگىكا مەكتەپلىرىدە 441 كىشىگە ، ئوتتۇرا دەرىجىلىك تېخنىكا مەكتەپلەردە 544 كىشىگە ، ئالىي مەكتەپلەردە 378 كىشىگە يەتتى . قازاق ئوقۇتقۇچىلار سانى باشلانغۇچتا 90 كىشىگە ، ئادەتتىكى ئوتتۇرا مەكتەپلەردە 16 كىشىگە ، ئوتتۇرا تېخنىكۇم مەكتەپلەردە 3 كىشىگە ، ئالىي مەكتەپلەردە 15 كىشىگە يەتتى . پارتىيىنىڭ 11 ـ نۆۋەتلىك 3 ـ ئومۇمىي يىغىنىدىن كېيىن ، پارتىيە ۋە ھۆكۈمەت چارۋىچىلىق رايونلىرىنىڭ مائارىپىغا ئېتىبار بېرىش سىياسەتلىرىنى قوللىنىپ ، ياتاقلىق تۇزۇمدىكى مەكتەپلەرنى زور كۆچ بىلەن تەرەققي قىلدۇرۇپ ، قازاق مائارىپىنىڭ تەرەققىياتىنى زور كۆچ بىلەن ئىلگىرى سۈردى . 1999 ـ يىلى مەكتەپتىكى قازاق ئوقۇغۇچىلار سانى يەسلىدە 6416 كىشىگە ، باشلانغۇچتا 200618 كىشىگە ، تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپتە 73562 كىشىگە ، تولۇق ئوتتۇرىدا 14427 كىشىگە ، كەسپىي ئوتتۇرا مەكتەپتە 958 كىشىگە ، ئادەتتىكى ئوتتۇرا تېخنىكۇم مەكتەپلىرىدە 2198 كىشىگە ، ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپلەردە 3128 كىشىگە يەتتى . قازاق ئوقۇتقۇچىلار سانى ، يەسلىدە 240 كىشىگە ، باشلانغۇچتا 15657 كىشىگە ، تولۇقسىزدا 5994 كىشىگە ، تولۇق ئوتتۇرىدا 1483 كىشىگە ، كەسپىي ئوتتۇرا مەكتەپتە 122 كىشىگە ، ئادەتتىكى ئوتتۇرا تېخنىكۇم مەكتەپلىرىدە 227 كىشىگە ، ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپلەردە 358 كىشىگە يەتتى . قازاق مىللىتىنىڭ ھەر ئون مىڭ نوپۇس ئىچىدە مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچىلار سانى باشلانغۇچتا 1558 كىشى ، تولۇقسىزدا 572 كىشى ، ئادەتتىكى تولۇق ئوتتۇرىدا 112 كىشى ، ئادەتتىكى تېخنىكۇمدا 64 كىشى ، ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپتە 23 كىشىگە يەتتى .

مىللىي ئوقۇغۇچىلارنى قوبۇل قىلىپ ئالىي مەكتەپلەردە ئاز سانلىق مىللەت تىلىدا ئوقۇتۇش ئېلىپ بېرىش ۋەزىيىتىنى شەكىللەندۈرگەن . 1943 - يىلى ھۆكۈمەت قۇرغان ، تەشكىلاتلار قۇرغان ، خەلق قۇرغان مەكتەپلەردىكى ئۇيغۇر ئوقۇغۇچىلار سانى 290244 كىشىگە يەتكەن . يېڭى جۇڭگو قۇرۇلغاندىن كېيىن ، كونا مائارىنى ئۆزگەرتىپ تەشكىللەش ، رەتكە سېلىش ئاساسىدا ، زور كۈچ بىلەن جەنۇبىي شىنجاڭ مائارىنى تەرەققىي قىلدۇرۇش بىلەن بىر ۋاقىتتا سابىق سوۋېت ئىتتىپاقى دەرسلىك ماتېرىياللىرىنى ئاساس قىلىپ ، ئۇلارنى ئۇيغۇرچىغا تەرجىمە قىلدۇرغان . 1965 - يىلى ئۇيغۇر باشلانغۇچ مەكتەپلەردىكى مىللىي ئوقۇغۇچىلارنىڭ سانى 570140 غا ، ئوقۇتقۇچىلار 17946 غا يەتكەن . تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپلەردىكى ئوقۇغۇچىلار 52724 غا ، تولۇق ئوتتۇرا ئوقۇغۇچىلىرى 9128 غا ، تولۇقسىز ، تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرى 2771 كىشىگە ، ئوتتۇرا دەرىجىلىك كەسپىي مەكتەپلەردىكى ئوقۇتقۇچىلار 216 گە يەتكەن . «مەدەنىيەت زور ئىنقىلابى» ئىياغلاشقاندىن كېيىن بولۇپمۇ 11 - نۆۋەتلىك 3 - ئومۇمىي يىغىندىن كېيىن ، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى ئۇيغۇرلار مائارىغا ئىنتايىن ئەھمىيەت بەردى ھەمدە بىر قاتار ئېتىبار بېرىش سىياسەتلىرىنى قوللىنىپ ، ئۇيغۇرلار مائارىي تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈردى . 1999 - يىلى مەكتەپلەردىكى ئۇيغۇر ئوقۇغۇچىلار ، يەسلى بالىلىرى 24570 گە ، باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرى 1359714 كىشىگە ، تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرى 462708 كىشىگە ، تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرى 61825 كىشىگە ، كەسپىي ئوتتۇرا مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرى 25898 كىشىگە ، ئادەتتىكى تېخنىكۇم مەكتەپلىرىدە 35618 كىشى ، ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپلەردىكى ئوقۇغۇچى سانى 17841 كىشىگە يەتتى . ئۇيغۇر ئوقۇتقۇچىلار يەسلىدە 976 ، باشلانغۇچتا 57635 كىشىگە ، تولۇقسىزدا 24803 كىشىگە ، تولۇق ئوتتۇرىدا 5212 كىشى ، كەسپىي ئوتتۇرا مەكتەپلەردە 1104 كىشىگە ، ئادەتتىكى تېخنىكۇم مەكتەپلىرىدە 857 كىشىگە ، ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپلەردە 2198 كىشىگە يەتتى . ھەر ئون مىڭ نوپۇس ئىچىدە مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچىلار باشلانغۇچتا 1671 كىشىگە ، تولۇقسىزدا 569 كىشىگە ، ئادەتتىكى تولۇق ئوتتۇرىدا 76 كىشىگە ، ئادەتتىكى ئوتتۇرا تېخنىكۇم مەكتەپلىرىدە 44 كىشىگە ، ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپلەردە 22 كىشىگە يەتتى .

قازاقلار مائارىپى

قازاق مەكتەپ مائارىپىنىڭ باشلىنىش مەنبەسى ئىسلام دىنىنىڭ تارقىلىشى بىلەن زىچ مۇناسىۋەتلىك . قازاق ئاقسۆڭەكلىرى ، زىيالىيلىرىنىڭ كۆپ قىسمى مەدرىس مەكتەپلىرىنىڭ تەربىيىسىنى ئالغان . تارىخىي ماتېرىياللارغا ئاساسلانغاندا ، تۇنجى قازاق مەكتىپى 1850 - يىلى ئالتايدا قۇرۇلغان . «ئابايۇلى» مەدرىسىدۇر . 20 - ئەسىرنىڭ باشلىرى شىنجاڭ يەرلىك ھۆكۈمىتى يېڭىچە مەكتەپ قۇرۇپ ، قازاق ئوقۇغۇچىلىرىنىمۇ

ئۆزبېكلەر ماۋارىپى

20 - ئەسىرنىڭ 30 - يىللىرى ئۆزبېكلەرنىڭ ماۋارىپى ئاز سانلىق مىللەتلەر ماۋارىپىنىڭ تەركىبىي قىسمى بولۇش سۈپىتى بىلەن ئۆلكىلىك ھۆكۈمەتنىڭ ئېتىبار بېرىشى ۋە تەرەققىي قىلدۇرۇشىغا ئېرىشتى. 1943 - يىلى ئۆزبېكلەرنىڭ ھەر دەرىجىلىك ھەر خىل تېپتىكى مەكتەپلەردىكى ئوقۇغۇچىلىرىنىڭ سانى 1174 كىشىگە يەتكەن. يېڭى جۇڭگو قۇرۇلغاندىن كېيىن ئۆزبېكلەر ماۋارىپى تېخىمۇ مۇستەھكەملەندى. 1965 - يىلى ھەر دەرىجىلىك ھەر خىل تېپتىكى مەكتەپلەردىكى ئۆزبېك ئوقۇغۇچىلار يەنى باشلانغۇچ مەكتەپتە 849 كىشىگە، كەسپىي مەكتەپتە ئالتە كىشىگە، يېزا ئىگىلىك مەكتىپىدە ئىككى كىشىگە، ئادەتتىكى ئوتتۇرا مەكتەپتە 196 كىشىگە، ئوتتۇرا دەرىجىلىك پېداگوگىكا مەكتەپتە بىر كىشىگە، ئوتتۇرا دەرىجىلىك تېخنىكا مەكتەپتە 16 كىشىگە يەتكەن. ئالىي مەكتەپلەردە 23 كىشىگە يەتكەن. ئۆزبېك ئوقۇتقۇچىلاردىن باشلانغۇچ مەكتەپتە 34 ئوقۇتقۇچى، تېخنىكا مەكتەپلەردە بىر ئوقۇتقۇچى، ئادەتتىكى ئوتتۇرا مەكتەپلەردە 19 ئوقۇتقۇچى، ئوتتۇرا دەرىجىلىك تېخنىكا مەكتەپلەردە بەش ئوقۇتقۇچى، ئالىي مەكتەپلەردە تۆت ئوقۇتقۇچى بار بولغان. 1999 - يىلى ئۆزبېكلەرنىڭ ھەر دەرىجىلىك ھەر خىل مەكتەپلەردىكى ئوقۇغۇچى سانى بالىلار باغچىسىدا 80 كىشىگە، باشلانغۇچ مەكتەپتە 759 كىشىگە، تولۇقسىز ئوتتۇرىدا 520 كىشىگە، ئادەتتىكى تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپتە 225 كىشىگە، ئادەتتىكى ئوتتۇرا تېخنىكۇمدا 140 كىشىگە، ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپلەردە 123 كىشىگە يەتكۈزۈلگەن. ئۆزبېك ئوقۇتقۇچىلاردىن بالىلار باغچىسىدا ئىككى ئوقۇتقۇچى، باشلانغۇچ مەكتەپتە 149 ئوقۇتقۇچى، تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپتە 67 كىشىگە، تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپتە 21 ئوقۇتقۇچى، ئادەتتىكى ئوتتۇرا تېخنىكۇمدا 72 كىشى، ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپتە 53 ئوقۇتقۇچى بار بولغان.

1999 - يىلى ئۆزبېكلەرنىڭ ھەر 10 مىڭ نوپۇسى ئىچىدە ھەر دەرىجىلىك ھەر خىل مەكتەپلەردىكى ئوقۇغۇچىلىرىنىڭ سانى باشلانغۇچ مەكتەپتە 554 كىشىگە، تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپتە 380 كىشىگە، تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپتە 164 كىشىگە، ئادەتتىكى ئوتتۇرا تېخنىكۇمدا 102 كىشىگە، ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپتە 90 كىشىگە يەتكەن.

قىرغىز ماۋارىپى

20 - ئەسىرنىڭ 30 - يىللىرى قىرغىزلار ماۋارىپى ئاز سانلىق مىللەت ماۋارىپىنىڭ تەركىبىي قىسمى بولۇش سۈپىتى بىلەن ئۆلكىلىك ھۆكۈمەتنىڭ ئېتىبار بېرىشىگە ۋە تەرققىي قىلدۇرۇشىغا ئېرىشتى. 1943 - يىلى قىرغىزلارنىڭ مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچىلىرى سانى 387 كىشىگە يەتكەن. يېڭى جۇڭگو قۇرۇلغاندىن كېيىن قىرغىزلار ماۋارىپى تېز تەرەققىياتقا ئېرىشتى. 1965 - يىلى قىرغىزلارنىڭ مەكتەپتىكى

خۇيزۇلار مائارىپى

خۇيزۇلار مەكتەپ مائارىپىنىڭ مەنبەسى ئىسلام دىنىنىڭ دىنىي پائالىيەتلىرى بىلەن مۇناسىۋەتلىك . قەدىمكى مائارىپ ئاساسلىقى دىنىي مەكتەپ شەكلىدە ئېلىپ بېرىلغان . 20 ـ ئەسىرنىڭ 30 ـ يىللىرى خۇيزۇلار مائارىپى ئاز سانلىق مىللەت مائارىپى بولۇش سۈپىتىدە تېز سۈرئەتتە تەرەققىي قىلىشقا باشلىغان . بۇ ئەينى ۋاقىتتىكى شىنجاڭ ئۆلكىلىك ھۆكۈمەتنىڭ ئاز سانلىق مىللەتلەر مائارىپىغا ئەھمىيەت بېرىش ۋە ئۇنى تەرەققىي قىلدۇرۇش سىياسىتى ، شۇنداقلا ئاممىۋى خاراكتېرلىك مەكتەپ قۇرۇش پائالىيەتلىرىنىڭ مەھسۇلى . 1943 ـ يىلى شىنجاڭدىكى ھۆكۈمەت ، ئۇيغۇشمىلار قۇرغان مەكتەپلەردىكى خۇيزۇ ئوقۇغۇچىلار سانى 7447 نەپەرگە يەتكەن . يېڭى جۇڭگو قۇرۇلغاندىن كېيىن ، پارتىيە مىللىي سىياسىتىنىڭ پارلاق نۇرى ئاستىدا ، خۇيزۇلار مائارىپى تېز سۈرئەتتە تەرەققىي قىلدى . 1965 ـ يىلى مەكتەپتىكى خۇيزۇ ئوقۇغۇچىلار سانى باشلانغۇچ مەكتەپتە 41779 كىشىگە ، كەسپىي مەكتەپلەردە 160 كىشىگە ، ئىشچىلار تېخنىك مەكتەپلىرىدە 52 كىشىگە ، يېزا ئىگىلىك ئوتتۇرا مەكتەپلىرىدە 683 كىشىگە ، ئادەتتىكى ئوتتۇرا مەكتەپلەردە 3526 كىشىگە ، ئوتتۇرا دەرىجىلىك پېداگوگىكا مەكتەپلىرىدە 142 كىشىگە ، ئوتتۇرا دەرىجىلىك تېخنىك مەكتەپلىرىدە 375 كىشىگە ، ئالىي مەكتەپلەردە 86 كىشىگە يەتتى ، خۇيزۇ ئوقۇتقۇچىلار سانى بولسا ، باشلانغۇچ مەكتەپلەردە 5240 كىشىگە ، ئىشچىلار تېخنىك مەكتەپلىرىدە 4 كىشىگە ، دېھقانچىلىق ئوتتۇرا مەكتىپىدە 6 كىشىگە ، ئادەتتىكى ئوتتۇرا مەكتەپلەردە 90 كىشىگە ، ئوتتۇرا دەرىجىلىك تېخنىكا مەكتەپلىرىدە 16 كىشىگە ، ئالىي مەكتەپلەردە 28 كىشىگە يەتتى .

پارتىيىنىڭ 11 ـ نۆۋەتلىك 3 ـ ئومۇمىي يىغىنىدىن كېيىن ، خۇيزۇلار مائارىپى يېڭى تەرەققىياتقا ئېرىشتى . 1999 ـ يىلى ھەر دەرىجىلىك ھەر خىل تىپتىكى مەكتەپلەردىكى خۇيزۇ ئوقۇغۇچىلار سانى بالىلار باغچىسىدا 9702 كىشىگە ، باشلانغۇچ مەكتەپتە 109865 كىشىگە ، تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپتە 41347 كىشىگە ، ئادەتتىكى تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپلەردە 5733 كىشىگە ، كەسپىي ئوتتۇرا مەكتەپلەردە 1378 كىشىگە ، ئادەتتىكى ئوتتۇرا تېخنىكۇم مەكتەپلىرىدە 2504 كىشىگە ، ئالىي مەكتەپلەردە 834 كىشىگە يەتتى . خۇيزۇ ئوقۇتقۇچىلار سانى بولسا ، بالىلار باغچىسىدا 494 كىشىگە ، باشلانغۇچ مەكتەپتە 3148 كىشىگە ، تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپتە 1000 كىشىگە ، ئادەتتىكى تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپلەردە 206 كىشىگە ، كەسپىي ئوتتۇرا مەكتەپلەردە 81 كىشىگە ، ئادەتتىكى ئوتتۇرا تېخنىكۇم مەكتەپلىرىدە 34 كىشىگە ، ئالىي مەكتەپلەردە 135 كىشىگە يەتتى . 1999 ـ يىلى ھەر ئون مىڭ نوپۇس ئىچىدە مەكتەپتىكى خۇيزۇ ئوقۇغۇچىلار سانى باشلانغۇچ مەكتەپتە 1405 كىشىگە ، تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپتە 529 كىشىگە ، ئادەتتىكى تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپلەردە 73 كىشىگە ، ئادەتتىكى ئوتتۇرا تېخنىكۇم مەكتەپلىرىدە 32 كىشىگە ، ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپلەردە 11 كىشىگە يەتتى .

ئوتتۇرا دەرىجىلىك تېخنىكا مەكتەپتە 28 كىشىگە ، ئاددىتتىكى ئالىي مەكتەپتە 41 كىشىگە يەتكەن . موڭغۇل ئوقۇتقۇچىلار سانى باشلانغۇچ مەكتەپتە 371 كىشىگە ، ئوتتۇرا مەكتەپتە بىر كىشىگە ، ئاددىتتىكى ئوتتۇرا مەكتەپتە 82 كىشىگە ، ئوتتۇرا دەرىجىلىك پېداگوگىكا مەكتىپىدە تۆت كىشىگە ، ئوتتۇرا دەرىجىلىك تېخنىكا مەكتەپتە ئۈچ كىشىگە ، ئاددىتتىكى ئالىي مەكتەپتە بىر كىشىگە يەتكەن . پارتىيە 11 ـ نۆۋەتلىك 3 ـ ئومۇمىي يىغىنىدىن كېيىن موڭغۇللار ماۋارىپى يېڭىچە تەرەققىياتقا ئېرىشتى . 1999 ـ يىلى موڭغۇللارنىڭ مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچىلار سانى بالىلار باغچىسىدا 1480 كىشىگە ، باشلانغۇچ مەكتەپتە 19685 كىشىگە ، ئاددىتتىكى تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپتە 8473 كىشىگە ، ئاددىتتىكى تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپتە 2971 كىشىگە ، ئاددىتتىكى ئوتتۇرا تېخنىكۇم مەكتەپلىرىدە 1620 كىشىگە ، ئاددىتتىكى ئالىي مەكتەپلەردە 426 كىشىگە يەتكەن . موڭغۇل ئوقۇتقۇچىلار بالىلار باغچىسىدا 140 كىشىگە ، باشلانغۇچ مەكتەپ 2369 كىشىگە ، ئاددىتتىكى تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپتە 822 كىشىگە ، ئاددىتتىكى تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپتە 326 كىشىگە ، ئاددىتتىكى ئوتتۇرا تېخنىكۇم مەكتەپتە 70 كىشىگە ، ئاددىتتىكى ئالىي مەكتەپتە 112 كىشىگە يەتكەن . 1999 ـ يىلى موڭغۇللارنىڭ ھەر 10 مىڭ نوپۇس ئىچىدىكى مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچىلار سانى باشلانغۇچ مەكتەپتە 1237 كىشىگە ، ئاددىتتىكى تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپتە 187 كىشىگە ، ئاددىتتىكى ئوتتۇرا تېخنىكۇم مەكتەپتە 102 كىشىگە ، ئاددىتتىكى ئالىي مەكتەپتە 27 كىشىگە يەتتى .

شىبەلەر ماۋارىپى

شىبەلەرنىڭ مەكتەپ ماۋارىپى شىبە مىللىتى غەربىكە كۆچكەندىن كېيىن ئۇزۇن ئۆتمەيلا قۇرۇلۇشقا باشلىغان . 1769 ـ يىلى شىبە گازارمىسىدا ھۆكۈمەت مەكتىپى قۇرۇلغان . بۇ مەكتەپ دائىرىسى ۋە شەكلى جەھەتتىن خەنزۇ ، موڭغۇل ، مانجۇلارنىڭ ھۆكۈمەت مەكتىپى بىلەن ئوخشاش ئىدى . 20 ـ ئەسىرنىڭ 30 ـ يىللىرى شىبە ماۋارىپى ئاز سانلىق مىللەتلەر ماۋارىپىنىڭ تەركىبىي قىسمى بولۇش سۈپىتى بىلەن ئۆلكىلىك ھۆكۈمەتنىڭ ئېتىبار بېرىش ۋە تەرەققىي قىلدۇرۇشىغا ئېرىشكەن . 1943 ـ يىلى شىبەلەرنىڭ مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچىلار سانى 1528 كىشىگە يەتكەن . يېڭى جۇڭگو قۇرۇلغاندىن كېيىن شىبەلەر ماۋارىپىنىڭ تەرەققىياتى ئىنتايىن تېز بولغان . 1965 ـ يىلى ھەر دەرىجىلىك ھەر خىل تېپتىكى مەكتەپلەردىكى شىبە ئوقۇغۇچىلار سانى باشلانغۇچ مەكتەپتە 3549 كىشىگە ، كەسپىي مەكتەپتە تۆت كىشىگە ، تېخنىكا ئىشچىلار مەكتىپىدە 17 كىشىگە ، ئوتتۇرا مەكتەپتە 117 كىشىگە ، ئاددىتتىكى ئوتتۇرا مەكتەپتە 567 كىشىگە ، ئوتتۇرا دەرىجىلىك پېداگوگىكا مەكتىپىدە 14 كىشىگە ، ئوتتۇرا دەرىجىلىك تېخنىكا مەكتەپتە 138 كىشىگە ، ئاددىتتىكى ئالىي مەكتەپتە 22 كىشىگە يەتكەن . شىبە مىللىتىدىكى ئوقۇتقۇچىلار سانى باشلانغۇچ مەكتەپتە 161 كىشىگە ، تېخنىكا مەكتەپتە بىر كىشىگە ، ئوتتۇرا مەكتەپتە ئالتە كىشىگە ، ئاددىتتىكى ئوتتۇرا

ئوقۇغۇچىلار سانى باشلانغۇچ مەكتەپتە 8764 كىشىگە ، ئوتتۇرا مەكتەپتە 164 كىشىگە ، ئادەتتىكى ئوتتۇرا مەكتەپتە 748 كىشىگە ، ئوتتۇرا دەرىجىلىك پېداگوگىكا مەكتىپىدە 10 كىشىگە ، ئوتتۇرا دەرىجىلىك تېخنىكا مەكتەپتە 29 كىشىگە ، ئالىي مەكتەپتە 24 كىشىگە يەتكەن . قىرغىز ئوقۇتقۇچىلار باشلانغۇچ مەكتەپتە 368 كىشىگە ، ئوتتۇرا مەكتەپتە ئۈچ كىشىگە ، ئادەتتىكى ئوتتۇرا مەكتەپتە 43 كىشىگە ، ئوتتۇرا دەرىجىلىك تېخنىك مەكتەپتە ئۈچ كىشىگە ، ئالىي مەكتەپتە ئۈچ كىشىگە يەتكەن . پارتىيە 11 - نۆۋەتلىك 3 - ئومۇمىي يىغىنىدىن كېيىن قىرغىزلار مائارىپى تېز سۈرئەتتە تەرەققىياتقا ئېرىشتى . 1999 - يىلى مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچىلار سانى بالىلار باغچىسىدا 361 كىشىگە ، باشلانغۇچ مەكتەپتە 29614 كىشىگە ، ئادەتتىكى تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپتە 7519 كىشىگە ، ئادەتتىكى تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپتە 1556 كىشىگە ، ئادەتتىكى ئوتتۇرا تېخنىكۇم مەكتىپىدە 817 كىشىگە ، ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپتە 271 كىشىگە يەتكەن . قىرغىز ئوقۇتقۇچىلار سانى بولسا بالىلار باغچىسىدا 25 كىشىگە ، باشلانغۇچ مەكتەپتە 1753 كىشىگە ، تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپتە 490 كىشىگە ، ئادەتتىكى تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپتە 27 كىشىگە ، ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپتە 14 كىشىگە يەتكەن . 1999 - يىلى قىرغىزلارنىڭ ھەر 10 مىڭ نوپۇسى ئىچىدە مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچىلار سانى باشلانغۇچ مەكتەپتە 1805 كىشىگە ، تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپتە 458 كىشىگە ، ئادەتتىكى تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپتە 95 كىشىگە ، ئادەتتىكى ئوتتۇرا تېخنىكۇم مەكتەپتە 50 كىشىگە ، ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپتە 17 كىشىگە يەتكەن .

موڭغۇللار مائارىپى

موڭغۇللار مەكتەپ مائارىپىنىڭ كېلىش مەنبەسى دىن بىلەن مۇناسىۋەتلىك ، 17 - ئەسىرنىڭ باشلىرىدا لاما دىنى ئېرۇت موڭغۇللىرى ئارىسىدا تارقىلىشقا باشلىدى ھەمدە پەيدىنپەي ھۆكۈمرانلىق ئورۇننى ئىگىلىگەن . 1769 - يىلى ئىلى گېنىرالى ، يۈڭگۈي «مانجۇ - خەنزۇ - موڭغۇل ھۆكۈمەت مەكتىپى قۇرۇشقا» بۇيرۇق چۈشۈرگەن ھەم رەسمىي مەكتەپلەرنى قۇرۇشنىڭ مۇقەددىمىسى باشلانغان . 20 - ئەسىرنىڭ باشلىرىدا چىڭ ھۆكۈمىتىنىڭ يېڭى سىياسىتىنىڭ تەسىرى ئاستىدا ، موڭغۇللار يېڭىچە مەكتەپ قۇرۇشقا باشلىغان . 20 - ئەسىرنىڭ 30 - يىللىرى موڭغۇللار مائارىپى ئاز سانلىق مىللەتلەر مائارىپى بولۇش سۈپىتى بىلەن ئېتىبار بېرىشكە ۋە تەرەققىي قىلدۇرۇشقا ئېرىشكەن . 1943 - يىلى موڭغۇللارنىڭ مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچىلار سانى 3107 كىشىگە يەتكەن . يېڭى جۇڭگو قۇرۇلغاندىن كېيىن موڭغۇللار مائارىپى تەرەققىياتى ئىنتايىن تېز بولغان . 1965 - يىلى موڭغۇللارنىڭ مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچىلار سانى باشلانغۇچ مەكتەپتە 8257 كىشىگە ، كەسپىي مەكتەپتە بىر كىشىگە ، ئىشچىلار تېخنىكا مەكتىپىدە بىر كىشىگە ، ئوتتۇرا مەكتەپتە 300 كىشىگە ، ئادەتتىكى ئوتتۇرا مەكتىپىگە 924 كىشىگە ، ئوتتۇرا دەرىجىلىك پېداگوگىكا مەكتەپتە 75 كىشىگە ،

تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپتە 83 كىشىگە ، ئادەتتىكى تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپتە 12 كىشىگە ، ئادەتتىكى ئوتتۇرا تېخنىكۇم مەكتەپتە بىر كىشىگە ، ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپتە سەككىز كىشىگە يەتكەن . 1999 - يىلى تاجىكلارنىڭ ھەر 10 مىڭ نوپۇس ئىچىدىكى ھەر دەرىجىلىك ھەر خىل تېپتىكى مەكتەپ ئوقۇغۇچىلار سانى باشلانغۇچ مەكتەپتە 1802 كىشىگە ، ئادەتتىكى تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپتە 354 كىشىگە ، ئادەتتىكى تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپتە 49 كىشىگە ، ئادەتتىكى ئوتتۇرا تېخنىكۇم مەكتەپتە 22 كىشىگە ، ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپتە 16 كىشىگە يەتكەن .

مانجۇ مائارىپى

شىنجاڭدىكى مانجۇ مەكتەپلەر مائارىپى 18 - ئەسىرنىڭ ئوتتۇرىلىرىدىن باشلانغان . 1766 - يىلى ئىلى گېنېرالى مىڭرۇي ئىلى مانجۇ ئەسكەرلىرىنىڭ سەككىز تۇغلۇق قوشۇننىڭ ھەر بىرىدە بىردىن ھۆكۈمەت مەكتىپى قۇرۇشقا بۇيرۇق چۈشۈرگەن . ئۇز ۋاقتىدا ھەربىر مەكتەپتە 64 كىشىگە ئىككى نەپەر ئوقۇتقۇچى بار ئىدى . شىنخەي ئىنقىلابىدىن كېيىن مانجۇلار مائارىپىمۇ تەسىرگە ئۇچرىدى . 20 - ئەسىرنىڭ 30 - يىللىرى مانجۇلار مائارىپى ئاز سانلىق مىللەتلەرنىڭ مائارىپى بولۇش سۈپىتى بىلەن ئېتىبار بېرىشكە ئېرىشتى . 1943 - يىلى مانجۇلارنىڭ ھەر دەرىجىلىك ھەر خىل تېپتىكى مەكتەپلەردىكى ئوقۇغۇچىلار سانى 347 كىشىگە يەتتى . يېڭى جۇڭگو قۇرۇلغاندىن كېيىن مانجۇلار مائارىپىدىكى تەرەققىيات ئىنتايىن تېز بولدى . 1965 - يىلى مەكتەپلەردىكى مانجۇ ئوقۇغۇچىلار سانى باشلانغۇچ مەكتەپتە 272 كىشىگە ، تېخنىكا ئىشچىلار مەكتىپىدە ئۇچ كىشىگە ، ئادەتتىكى تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپتە 102 كىشىگە ، ئوتتۇرا دەرىجىلىك پېداگوگىكا مەكتىپىدە ئۇچ كىشىگە ، ئوتتۇرا دەرىجىلىك تېخنىكا مەكتىپىدە 23 كىشىگە ، ئالىي مەكتەپتە 15 كىشىگە يەتكەن . مانجۇ ئوقۇتقۇچىلار سانى باشلانغۇچ مەكتەپتە 48 كىشىگە ، يېزا ئىگىلىك ئوتتۇرا مەكتەپتە بىر كىشىگە ، ئادەتتىكى ئوتتۇرا مەكتەپ 16 كىشىگە ، ئوتتۇرا دەرىجىلىك تېخنىك مەكتەپتە تۆت كىشىگە ، ئالىي مەكتەپتە 12 كىشىگە يەتكەن . پارتىيىنىڭ 11 - نۆۋەتلىك 3 - ئومۇمىي يىغىنىدىن كېيىن مانجۇلار مائارىپى تېخمۇ ئىلگىرلىگەن ھالدا تەرەققىياتقا ئېرىشتى . 1999 - يىلى مەكتەپتىكى مانجۇ ئوقۇغۇچىلار سانى بالىلار باغچىسىدا 277 كىشىگە ، باشلانغۇچ مەكتەپتە 4125 كىشىگە ، ئادەتتىكى تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپتە 1021 كىشىگە ، ئادەتتىكى تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپتە 514 كىشىگە ، ئادەتتىكى ئوتتۇرا تېخنىكوم 134 كىشىگە ، ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپ 106 كىشىگە يەتكەن . مانجۇ ئوقۇتقۇچىلار سانى بالىلار باغچىسىدا 19 كىشىگە ، باشلانغۇچ مەكتەپتە 119 كىشىگە ، ئادەتتىكى تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپتە 98 كىشىگە ، ئادەتتىكى تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپتە 34 كىشىگە ، ئادەتتىكى تولۇقسىز ئوتتۇرا تېخنىكۇم مەكتەپتە ئىككى كىشىگە ، ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپتە 52 كىشىگە يەتكەن . 1999 - يىلى مانجۇلارنىڭ

مەكتەپتە 33 كىشىگە ، ئوتتۇرا دەرىجىلىك پېداگوگىكا مەكتەپتە بىر كىشىگە ، ئوتتۇرا دەرىجىلىك تېخنىكا مەكتەپتە 16 كىشىگە ، ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپتە 10 كىشىگە يەتكەن . پارتىيە 11 ـ نۆۋەتلىك 3 ـ ئومۇمىي يىغىنىدىن كېيىن شۆبەلەرنىڭ ماۋارىپى يەنمۇ بىر قەدەم ئىلگىرلىگەن ھالدا تەرەققىياتقا ئېرىشتى . 1999 ـ يىلى ھەر خىل ھەر دەرىجىلىك مەكتەپلەردىكى ئوقۇغۇچىلار سانى بالىلار باغچىسىدا 795 كىشىگە ، باشلانغۇچ مەكتەپتە 4215 كىشىگە ، ئادەتتىكى تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپتە 2101 كىشىگە ، ئادەتتىكى تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپتە 947 كىشىگە ، ئادەتتىكى ئوتتۇرا تېخنىكۇم مەكتەپتە 226 كىشىگە ، ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپتە 205 كىشىگە يەتكەن . شۆبە ئوقۇتقۇچىلار سانى ، بالىلار باغچىسىدا 34 كىشىگە ، باشلانغۇچ مەكتەپتە 422 كىشىگە ، ئادەتتىكى تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپتە 236 كىشىگە ، ئادەتتىكى تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپتە 73 كىشىگە ، ئادەتتىكى ئوتتۇرا تېخنىكۇم مەكتەپتە يەتتە كىشىگە ، ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپتە 57 كىشىگە يەتكەن . 1999 ـ يىلى شۆبەلەرنىڭ ھەر 10 مىڭ نوپۇسى ئىچىدە ھەر دەرىجىلىك ھەر خىل تېپتىكى مەكتەپلەردىكى ئوقۇغۇچىلار سانى ، باشلانغۇچ مەكتەپتە 1044 كىشىگە ، ئادەتتىكى تولۇقسىز ئوتتۇرا 532 كىشىگە ، ئادەتتىكى تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپتە 240 كىشىگە ، ئادەتتىكى ئوتتۇرا تېخنىكۇم مەكتەپتە 57 كىشىگە ، ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپتە 52 كىشىگە يەتكەن .

تاجىك ماۋارىپى

20 ـ ئەسىرنىڭ 30 ـ يىللىرى تاجىك مىللىتىنىڭ ھازىرقى زامان ماۋارىپى تەرەققىي قىلىشقا باشلىدى . 1943 ـ يىلى تاجىكلارنىڭ مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچىلار سانى 182 كىشى بولغان . يېڭى جۇڭگو قۇرۇلغاندىن كېيىن تاجىكلار ماۋارىپى تېز تەرەققىياتقا ئېرىشتى . 1965 ـ يىلى تاجىكلارنىڭ ھەر دەرىجىلىك ھەر خىل مەكتەپلەردىكى ئوقۇغۇچىلار سانى باشلانغۇچ مەكتەپتە 2192 كىشىگە ، يېزا ئىگىلىك ئوتتۇرا دەرىجىلىك مەكتەپتە 43 كىشىگە ، ئادەتتىكى ئوتتۇرا مەكتەپتە 312 كىشىگە ، ئوتتۇرا دەرىجىلىك پېداگوگىكا مەكتەپتە 19 كىشىگە ، ئوتتۇرا دەرىجىلىك تېخنىكا مەكتەپتە 18 كىشىگە ، ئالىي مەكتەپتە بەش كىشىگە يەتكەن . تاجىك ئوقۇتقۇچىلىرى سانى باشلانغۇچ مەكتەپتە 79 كىشىگە ، يېزا ئىگىلىك ئوتتۇرا مەكتەپتە 13 كىشىگە ، ئادەتتىكى ئوتتۇرا مەكتەپتە تۆت كىشىگە ، ئالىي مەكتەپتە يەتتە كىشىگە يەتكەن . پارتىيىنىڭ 11 ـ نۆۋەتلىك 3 ـ ئومۇمىي يىغىنىدىن كېيىن تاجىكلار ماۋارىپىمۇ بىر قەدەر ئىلگىرلىگەن ھالدا تەرەققىياتقا ئېرىشتى . 1999 ـ يىلى تاجىكلارنىڭ ھەر دەرىجىلىك ھەر خىل مەكتەپلەردىكى ئوقۇغۇچىلار سانى ، باشلانغۇچ مەكتەپتە 7138 كىشىگە ، ئادەتتىكى تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپتە 1401 كىشىگە ، ئادەتتىكى تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپتە 195 كىشىگە ، ئادەتتىكى ئوتتۇرا تېخنىكۇم مەكتەپتە 88 كىشىگە ، ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپتە 65 كىشىگە يەتكەن . تاجىك ئوقۇتقۇچىلار باشلانغۇچ مەكتەپتە 354 كىشىگە ، ئادەتتىكى

ئېرىشتى . 1999 ـ يىلى تاتارلارنىڭ مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچىلار سانى بالىلار باغچىسىدا 38 كىشىگە ، باشلانغۇچ مەكتەپتە 370 كىشىگە ، ئادەتتىكى تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپتە 239 كىشىگە ، ئادەتتىكى تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپتە 81 كىشىگە ، ئادەتتىكى ئوتتۇرا تېخنىكۇم مەكتىپىدە 37 كىشىگە ، ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپتە 71 كىشىگە يەتكەن . تاتار ئوقۇتقۇچىلار سانى باشلانغۇچ مەكتەپتە 51 كىشىگە ، ئادەتتىكى تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپتە 31 كىشىگە ، ئادەتتىكى تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپتە 16 كىشىگە ، ئادەتتىكى ئوتتۇرا تېخنىكۇم مەكتەپتە بىر كىشىگە ، ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپتە 19 كىشىگە يەتكەن . 1999 ـ يىلى تاتارلارنىڭ ھەر 10 مىڭ نوپۇسى ئىچىدە مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچىلار سانى باشلانغۇچ مەكتەپتە 787 كىشىگە ، ئادەتتىكى تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپتە 509 كىشىگە ، ئادەتتىكى تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپتە 18 كىشىگە ، ئادەتتىكى ئوتتۇرا تېخنىكۇم مەكتەپتە 121 كىشىگە ، ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپتە 151 كىشىگە يەتكەن .

رۇس مائارىپى

شىنجاڭدىكى رۇس مائارىپى 20 ـ ئەسىرنىڭ باشلىرىدا رۇسلارنىڭ شىنجاڭغا كۆپلەپ كۆچۈپ كىرىشى بىلەن پەيدا بولغان . 20 ـ ئەسىرنىڭ 30 ـ يىللىرى روسلار مائارىپى ئاز سانلىق مىللەتلەر مائارىپىنىڭ تەركىبىي قىسمى بولۇش سۈپىتى بىلەن ئېتىبار بېرىشكە ئېرىشتى . 1943 ـ يىلى رۇسلارنىڭ مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچىلار سانى 3862 كىشىگە يەتكەن ، يېڭى جۇڭگو قۇرۇلغاندىن كېيىن رۇسلارنىڭ مائارىپى تېز تەرەققىياتقا ئېرىشكەن . ئەمما نوپۇسنىڭ ئازلاپ كېتىش ئامىلى سەۋەبىدىن مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچىلار سانى ئازىيىشقا باشلىغان . 1999 ـ يىلى رۇسلار مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچىلار سانى بالىلار باغچىسىدا 175 كىشىگە ، باشلانغۇچ مەكتەپتە 723 كىشىگە ، ئادەتتىكى تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپتە 437 كىشىگە ، ئادەتتىكى تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپتە 267 كىشىگە ، ئادەتتىكى ئوتتۇرا تېخنىكۇم مەكتەپتە 59 كىشىگە ، ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپتە 49 كىشىگە يەتكەن ، رۇس ئوقۇتقۇچىلىرى سانى بالىلار باغچىسىدا 12 كىشىگە ، باشلانغۇچ مەكتەپتە 78 كىشىگە ، ئادەتتىكى تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپتە 29 كىشىگە ، ئادەتتىكى تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپتە 14 كىشىگە ، ئادەتتىكى ئوتتۇرا تېخنىكۇم مەكتەپتە تۆت كىشىگە ، ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپتە 16 كىشىگە يەتكەن . 1999 ـ يىلى رۇسلارنىڭ ھەر 10 مىڭ نوپۇسى ئىچىدە مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچىلار سانى باشلانغۇچ مەكتەپتە 77 كىشىگە ، ئادەتتىكى تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپتە 470 كىشىگە ، ئادەتتىكى تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپتە 287 كىشىگە ، ئادەتتىكى ئوتتۇرا تېخنىكۇم مەكتەپتە 63 كىشىگە ، ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپتە 53 كىشىگە يەتكەن .

خەنزۇ تىلى سەۋىيە سىناش ئىمتىھانى

خەنزۇ تىلى سەۋىيە سىناش ئىمتىھانى (HSK) ، خەنزۇ تىلى ئانا تىلى

هەر 10 مىڭ نوپۇسى ئىچىدە مەكتەپلەردىكى ئوقۇغۇچىلار سانى باشلانغۇچ مەكتەپتە 737 كىشىگە ، ئادەتتىكى تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپتە 489 كىشىگە ، ئادەتتىكى تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپتە 246 كىشىگە ، ئادەتتىكى ئوتتۇرا تېخنىكۇم مەكتەپتە 64 كىشىگە ، ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپتە 51 كىشىگە يەتكەن .

داغۇر ماۋارىپى

شىنجاڭدىكى داغۇرلار مەكتەپ ماۋارىپى 18 - ئەسىرنىڭ ئوتتۇرىلىرىدىن باشلانغان بولۇپ ، داغۇرلارنىڭ غەربكە كۆچىشىگە ئەگىشىپ پەيدا بولغان . 20 - ئەسىرنىڭ 30 - يىللىرى داغۇرلار ماۋارىپى ئاز سانلىق مىللەتلەر ماۋارىپىنىڭ بىر قىسمى بولۇش سۈپىتى بىلەن ئېتىبار بېرىشكە ئېرىشتى . 1943 - يىلى داغۇرلارنىڭ ھەر خىل مەكتەپلەردىكى ئوقۇغۇچىلار سانى 127 كىشىگە يەتكەن . يېڭى جۇڭگو قۇرۇلغاندىن كېيىن داغۇرلار ماۋارىپى ئىنتايىن تېز تەرەققىياتقا ئېرىشكەن ، 1965 - يىلى داغۇرلارنىڭ ھەر خىل مەكتەپلەردىكى ئوقۇغۇچىلار سانى ، باشلانغۇچ مەكتەپتە 556 كىشىگە ، يېزا ئىگىلىك ئوتتۇرا مەكتەپتە يەتتە كىشىگە ، ئادەتتىكى تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپتە 39 كىشىگە ، ئوتتۇرا دەرىجىلىك تېخنىكا مەكتەپتە بەش كىشىگە ، ئالىي مەكتەپتە بىر كىشىگە يەتكەن . ئوقۇتقۇچىلار سانى باشلانغۇچ مەكتەپتە ئالتە كىشىگە ، ئادەتتىكى ئوتتۇرا مەكتەپتە ئۈچ كىشىگە ، ئوتتۇرا دەرىجىلىك تېخنىكا مەكتەپتە بىر كىشىگە يەتكەن . 1999 - يىلى ھەر خىل مەكتەپلەردىكى داغۇر ئوقۇغۇچىلار سانى بالىلار باغچىسىدا 97 كىشىگە ، باشلانغۇچ مەكتەپتە 578 كىشىگە ، ئادەتتىكى تولۇقسىز ئوتتۇرا تېخنىكۇم مەكتەپتە 302 كىشىگە ، ئادەتتىكى تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپتە 107 كىشىگە ، ئادەتتىكى ئوتتۇرا تېخنىكۇمدا 39 كىشىگە ، ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپتە 18 كىشىگە يەتكەن . داغۇر ئوقۇتقۇچىلىرى سانى بالىلار باغچىسىدا ئىككى كىشىگە ، باشلانغۇچ مەكتەپتە 44 كىشىگە ، ئادەتتىكى تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپتە 15 كىشىگە ، ئادەتتىكى تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپتە ئالتە كىشىگە ، ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپتە ئالتە كىشىگە يەتكەن . 1999 - يىلى داغۇرلارنىڭ ھەر 10 مىڭ نوپۇسى ئىچىدە مەكتەپتىكى داغۇر ئوقۇغۇچىلار سانى باشلانغۇچ مەكتەپتە 903 كىشىگە ، ئادەتتىكى تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپتە 472 كىشىگە ، ئادەتتىكى تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپتە 167 كىشىگە ، ئادەتتىكى ئوتتۇرا تېخنىكۇم مەكتەپتە 61 كىشىگە ، ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپتە 28 كىشىگە يەتكەن .

تاتارلار ماۋارىپى

20 - ئەسىرنىڭ 30 - يىللىرى تاتارلار ماۋارىپى ئاز سانلىق مىللەتلەر ماۋارىپىنىڭ تەركىبىي قىسمى بولۇش سۈپىتى بىلەن ئېتىبار بېرىشكە ئېرىشكەن . 1943 - يىلى ھەر دەرىجىلىك ھەر خىل مەكتەپلەردىكى ئوقۇغۇچىلار سانى 1276 كىشىگە يەتكەن . يېڭى جۇڭگو قۇرۇلغاندىن كېيىن تاتارلار ماۋارىپى مۇستەھكەملەندى ۋە تەرەققىياتقا

ئىلگىرى سۈرۈشتە ناھايىتى زور رول ئويناىدى . ئۇنىڭ رىياسەتچىلىك قىلىش ۋە يېتەكلىشى ئاستىدا بىر يېپىپگى خەنزۇ تىلى ئوقۇتۇش سىستېمىسى پەيدىنپەي شەكىللەندى .

تەييارلىق مائارىپى

ئالىي مەكتەپ ئىمتىھاندىن ئۆتۈپ قوبۇل قىلىنغان ئاز سانلىق مىللەت ئوقۇغۇچىلىرى كەسپىنى ئۆگىنىشتىن ئىلگىرى خەنزۇ تىلى ئۆگىنىشنى كۈچەيتىش ۋە مەدەنىيەت ئاساسىي بىلىملىرىنى تولۇقلاش يۈزىسىدىن ئېلىپ بېرىلىدىغان تولۇقلاش خاراكتېرىدىكى مائارىپتىن ئىبارەت . 20 ـ ئەسىرنىڭ 50 ـ يىللىرىنىڭ ئاخىرلىرىدا ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەر قايسى ئالىي مەكتەپلەردە خەنزۇ تىلى ئوقۇتۇش كافېدىراسى قۇرۇلۇپ ، خەنزۇ تىلى ئوقۇتۇش كۈچەيتىلدى . 20 ـ ئەسىرنىڭ 60 ـ يىللىرىنىڭ دەسلەپكى مەزگىلىدە ئارقا ـ ئارقىدىن تەييارلىق بۆلۈمى قۇرۇلۇپ ، ئاز سانلىق مىللەت يېڭى ئوقۇغۇچىلىرىغا قارىتا مەركەزلىك ھالدا بىر ۋە ئىككى يىللىق خەنزۇ تىلى تەربىيىسى ۋە مەدەنىيەت ئاساسلىرى دەرسلىرىنى تولۇقلاپ ئۆگىتىش ئېلىپ بارغاندىن كېيىن ، ئاندىن ھەر قايسى فاكۇلتېتلارغا تەقسىملىنىپ كەسپ ئۆگىنىشكە كىرىشتۈرۈلدى . 20 ـ ئەسىرنىڭ 80 ـ يىللىرىدىن كېيىن ، تەييارلىق كۇرس مائارىپى شەكلى تەدرىجىي مۇكەممەللىشىپ ، تەييارلىق كۇرس ۋاقتى ئوقۇش تۈزۈمىگە كىرگۈزۈلدى . تەييارلىق كۇرسنى قوشقاندا ئاز سانلىق مىللەت تولۇق ، مەخسۇس كۇرسلىرىنىڭ ئوقۇش مۇددىتى ئايرىم ـ ئايرىم ھالدا 5 يىل ۋە 4 يىل بولدى . باشقۇرۇشتا تەييارلىق كۇرس مەزگىلىدىكى مەركەزلەشتۈرۈپ باشقۇرۇشتىن ھەر قايسى فاكۇلتېت (بۆلۈم) ئايرىم باشقۇرۇشقا ئۆزگەرتىلدى . مەكتەپ ئاساسىي ئوقۇتۇش باشقارمىسى ياكى خەنزۇ تىلى ئوقۇتۇش باشقارمىسى تەييارلىق كۇرس ئوقۇتۇش ۋەزىپىسىنى ئۆز ئۈستىگە ئالدى . نۆۋەتتە ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ئالىي مەكتەپلەرنىڭ ھەر يىلى قوبۇل قىلغان ئاز سانلىق مىللەت ئوقۇغۇچىلىرى 10 مىڭدىن ئارتۇق ، شۇنىڭ ئىچىدە شىنجاڭدىكى ئالىي مەكتەپلەرگە قوبۇل قىلغان ئوقۇغۇچىلار تەييارلىق كۇرس ئوقۇتۇشىنى قوبۇل قىلغاندىن كېيىن ئۆز كەسپىگە يۆتكىلىپ كەسپ ئۆگىنىشكە كىرىشىدۇ . ئىچكىرىدىكى ئالىي مەكتەپلەرگە تىزىملاتقانلارنىڭ بىر قىسمى ئىچكىرىدىكى ئالىي مەكتەپلەردە تەييارلىق مائارىپىنى قوبۇل قىلىدۇ ، يەنە بىر قىسمى شىنجاڭدىكى بەلگىلەنگەن مەكتەپلەردە تەييارلىق كۇرس مائارىپىنى قوبۇل قىلىپ ، ئاندىن ئىچكىرىدىكى مەكتەپلەرگە ئۆگىنىشكە يۆتكىلىدۇ . بۇنىڭدىن سىرت ، ئاپتونوم رايون ئىچىدىكى بەزى تېخنىكۇم مەكتەپلىرىمۇ ئاز سانلىق مىللەتلەرگە قارىتا بۇ خىلدىكى تەييارلىق كۇرس مائارىپىنى يولغا قويغان .

بولمىغانلارنىڭ سەۋىبىسىنى ئۆلچەش ئۈچۈن لايىھىلەنگەن بىر خىل ئۆلچەملىك ئىمتىھان بولۇپ ، ئۇ ئوبيېكتىپ ، توغرا ھەم ئۈنۈملۈك ھالدا ئىمتىھان بەرگۈچىلەرنىڭ خەنزۇچە ئەمەلىي سەۋىيىسىنى ئۆلچەپ چىقالايدۇ . خەلقئارادا نوپۇزلۇق . 1996 - يىلى دۆلەتلىك خەنزۇ تىلى ئىمتىھان ئىشخانىسىنىڭ ياردىمى ئاستىدا ، جۈڭگو خەنزۇ تىلى سەۋىيە ئىمتىھانى رەسمىي ھالدا شىنجاڭدىكى ئاز سانلىق مىللەتلەرگە يۈزلىنىپ ئىمتىھان ئېلىنىشقا باشلىغان . 1996 - يىلى خەنزۇ تىلى سەۋىيە ئىمتىھانى پەقەت ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ بىر قىسىم ئالىي مەكتەپلىرىدە سىناق تەرىقىسىدە يولغا قويۇلغان . قاتناشقانلار كىشى سانى 1556 كىشىگە يەتكەن . ئىمتىھان ئارقىلىق شۇ ئىسپاتلاندىكى ، خەنزۇ تىلى سەۋىيە ئىمتىھانى دۆلىتىمىزدىكى ئاز سانلىق مىللەتلەرگە ئوخشاشلا ماس كېلىدۇ . شۇ يىلى 9 - ئايدا مائارىپ مىنىستىرلىكى مىللىي مائارىپ بۆلۈمى دۆلەتلىك خەنزۇ تىلى ئىمتىھان ئىشخانىسىنىڭ ئورتاق رىياسەتچىلىكىدە ئۇرۇمچىدە «مەملىكەتلىك ئاز سانلىق مىللەتلەر خەنزۇ تىلى ئوقۇتۇش تەتقىقات يىغىنى» چاقىردى . 1997 - يىلى 7 - ئايدا مائارىپ مىنىستىرلىكى «بىر قىسىم ئاز سانلىق مىللەت مەكتەپلىرىدە جۈڭگو خەنزۇ تىلى سەۋىيە ئىمتىھانىنىڭ سىناق نۇقتىسىنى يولغا قويۇش توغرىسىدىكى قارار» نى تارقاتتى ، ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتى 1998 - يىلى ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپ ئىمتىھانىغا خەنزۇ تىلى سەۋىيە سىناش ئىمتىھانىنى قوشۇپ ئېلىش ، ئوقۇغۇچىلار ئىختىيارىي قاتنىشىش ، ئوخشاش بولمىغان دەرىجىگە بۆلۈش ئارقىلىق نومۇر قوشۇش پرىنسىپىنى قوللاندى ، سىناق مۇۋاپىقلىقىنى بولدى . مائارىپ مىنىستىرلىكى مىللىي مائارىپ بۆلۈمىنىڭ رىياسەتچىلىكىدە ، يەنە بىر قېتىم شىنجاڭدا HSK ۋە ئاز سانلىق مىللەتلەر خەنزۇ تىلى ئوقۇتۇش يىغىنى ئېچىلدى . بۇ قېتىم جۈڭگو ئاز سانلىق مىللەتلەر خەنزۇ تىلى سەۋىيە دەرىجە ئۆلچىمى ماقۇللاندى . بۇ ئۆلچەم دۆلەت خەنزۇ تىلى سەۋىيە ئۆلچىمىگە ئاساسلىنىپ ھەمدە ئاز سانلىق مىللەتلەرنىڭ ئەمەلىي ئەھۋالىغا ئاساسەن تۈزۈپ چىقىلغان . خەنزۇ تىلى سەۋىيە ئىمتىھانى شىنجاڭدىكى ئاز سانلىق مىللەتلەرنىڭ خەنزۇ تىلى ئوقۇتۇشىغا ، ھەتتا شىنجاڭنىڭ مىللىي مائارىپىغا نىسبەتەن ناھايىتى زور ئىلگىرى سۈرۈش رولىنى ئوينىدى . ئىمتىھانغا قاتناشقانلارنىڭ سانى 1996 - يىلدىكى بىر قېتىمدا 1556 كىشىگە ، 1999 - يىلى 5 - ئايدىكى بىر قېتىمدا 15000 كىشىگە كۆپەيدى . ھازىرغا قەدەر جەمئىي 50 نەچچە مىڭ كىشى HSK غا قاتنىشىپ ، پۈتكۈل دۇنيا بويىچە ئىمتىھانغا قاتناشقان ئوقۇغۇچىلار سانى ئەڭ كۆپ ئىمتىھان نۇقتىسىغا ئايلاندى . 1996 - يىلى HSK پەقەت تېخى سىنىپقا ، دەرىجىگە بۆلۈشتىكى ئوقۇتۇش ئۆلچىمى ئىدى . كېيىن تەييارلىق ئوقۇغۇچىلىرىنىڭ پۈتتۈرۈش ئۆلچىمى ھەم مىللىي ئوقۇتقۇچىلارنىڭ خەنزۇ تىلى ئوقۇتۇش سەۋىيىسى ئۆلچىمى قاتارلىقلارغا ئايلاندى . شۇ يىلى بىر قىسىم ئالىي مەكتەپلەردىكى ئاز سانلىق مىللەت ئوقۇغۇچىلىرىنىڭ HSK دە بەلگىلىك دەرىجىگە يەتكەنلىرىنىڭ تەييارلىق ئوقۇشى كەچۈرۈم قىلىندى . HKS شىنجاڭدىكى ئاز سانلىق مىللەتلەر خەنزۇ تىلى ئوقۇتۇشىنى

تېزلىتىش ئۇچۇن ، گوۋۇيۈەن 1999 - يىلى 9 - ئايدا ماۋارىپ مىنىستىرلىكى ، پىلان كومىتېتى ، مالىيە ، ئىقتىسادىي كومىتېتى ۋە دۆلەتلىك مىللىي ئىشلار كومىتېتىنىڭ «ئاز سانلىق مىللەتلەر رايونلىرىدا ئىختىساس ئىگىلىرىنى يېتىشتۇرۇشنى كۆچەيتىش توغرىسىدىكى پىكىر »نى تارقاتتى . 2000 - يىلى كۇزدىن باشلاپ ئىچكى ئۆلكىلەردىكى بىر قىسىم تەرەققىي قىلغان شەھەرلەردە شىنجاڭ تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ سىنىپلىرىنى ئېچىشنى قارار قىلدى . گوۋۇيۈەننىڭ قارارىغا ئاساسەن ماۋارىپ مىنىستىرلىكى بېيجىڭ ، تيەنجىن ، شاڭخەي ، نەنجىن ، خاڭجۇ ، گۇاڭجۇ ، شىنجىن ، دالىيەن ، چىڭداۋ ، ننگبو ، سۇجۇ ، ۋۇشىدىن ئىبارت 12 شەھەردىكى ئوقۇتۇش شارائىتى ۋە سۈپىتى ياخشى بولغان ، ئالدىنقى قاتاردا تۇرىدىغان ئادەتتىكى تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپلەرنى تاللاپ ئىچكى ئۆلكىلەر شىنجاڭ تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ سىنىپلىرىنى تەسىس قىلدى . ئىچكىرىدىكى شىنجاڭ تولۇق ئوتتۇرا سىنىپلىرىنى ياخشى قۇرۇش ئۈچۈن ، دۆلەت پىلان كومىتېتى ، مالىيە مىنىستىرلىكى بىر قېتىمدىلا ئاساسىي قۇرۇلۇش خىراجىتى ۋە ئۇسكۇنە ، ئەسۋاب ، كۇتۇپخانا ، ماتېرىيال خىراجىتى بولۇپ 8750 تۆمەن يۈەن ئورۇنلاشتۇرۇشنى قارار قىلدى . بۇنىڭدىن سىرت ، دائىمىي خاراكتېرلىك خىراجەتكە ئىشلىتىدىغان (ئوقۇتقۇچىلار خىراجىتى ، ئىشخانا خىراجىتى ، ئوقۇش شارائىتىنى ياخشىلاش خىراجىتى ۋە ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئوڭىنىش ، تۇرمۇش خىراجىتى ، داۋالىنىش خىراجىتىنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ) پۈللارنى ياردەم بەرگەن شەھەرلەرنىڭ خەلق ھۆكۈمەتلىرى مەسئۇل بولۇپ ھەل قىلىدۇ . ئاپتونوم رايون ئوقۇغۇچىلارنىڭ بىر قىسىم ئوڭىنىش ، تۇرمۇش ۋە داۋالاش پۇلىنى ، تۇغقان يوقلاش ياردەم پۈللىرىنى ئۆز ئۈستىگە ئالدى ، قاتلامۇ قاتلام تاللاش ۋە تەكشۈرۈش ئارقىلىق ، ئاپتونوم رايونىمىزدىكى مۇناسىۋەتلىك ئوبلاست ، شەھەرلەردىن 25 ئوقۇتقۇچىنى تاللاپ 12 شەھەردىكى 25 ئوقۇتۇش سىنىپلىرىنىڭ يېتەكچى ئوقۇتقۇچىسى قىلىپ بېكىتتى .

ئىچكى ئۆلكىلەردىكى شىنجاڭ تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ سىنىپى پۈتۈن كۇنلۇك ياتاقتا يېتىش تۈزۈم شەكلىنى قوللىنىپ ، ئوقۇش مۇددىتىنى تۆت يىل (بىر يىل خەنزۇ تىلى تەييارلىق كۇرسىنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ) قىلىپ بېكىتتى ، ئوقۇغۇچىلارنى مىللەت ئايرىماستىن بىر تۇتاش سىنىپقا بۆلۈش ، بىر تۇتاش خەنزۇ تىلىدا ئوقۇتۇش ، شۇ يەردىكى ئوخشاش يىللىقنىڭ ئوقۇتۇش پىلانى بويىچە ئوقۇتۇش ، ئوقۇتۇش ماتېرىياللىرىنى بىرلىككە كەلتۈرۈش ئەمەلگە ئاشۇرۇلدى . ھەر يىلى 1000 نەپەر شۇ يىلى ئوقۇش پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچىنى قوبۇل قىلىپ ، ھەر يىلى جەمئىي 25 ئوقۇتۇش سىنىپى تەسىس قىلىندى . ھەر يىللىق ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش پىلانىدا ، ئاز سانلىق مىللەت دېھقان - چارۋىچىلارنىڭ بالىلىرى قوبۇل قىلىنغان ئوقۇغۇچىلارنىڭ 80% دىن يۇقىرى نىسبەتنى ئىگەللەيدۇ . شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا يەنە خەنزۇ دېھقان - چارۋىچىلارنىڭ بالىلىرىمۇ قوبۇل قىلىنىدۇ . ھەر قايسى مىللەتلەردىن قوبۇل قىلغان ئوقۇغۇچىلارنىڭ نىسبىتى پرىنسىپ بويىچە ئاز سانلىق مىللەتلەرنىڭ نوپۇس نىسبىتى

قوش تىلىدا دەرس ئۆتۈش تەجرىبىسى

ئاز سانلىق مىللەتلەرنىڭ تەبىئىي پەن ئوقۇتۇش سۇپىتى ۋە خەنزۇ تىلى سەۋىيىسىنى يۇقىرى كۆتۈرۈشنى مەقسەت قىلغان بىر تۈرلۈك ئوقۇتۇش ئىسلاھات تەجرىبە تۈرىدۇر . بۇ تەجرىبىنىڭ ئەندىزىسى : ماتېماتىكا ، فىزىكا ، خىمىيە ، ئىنگلىز تىلى قاتارلىق تۆت خىل دەرسنى خەنزۇ تىلىدا ئوقۇتۇش ، باشقا پەنلەرنى ئۆز تىلىدا ئوقۇتۇشتىن ئىبارەت . تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپنىڭ 1 - يىللىقىدىن باشلاپ تەجرىبە ئېلىپ بېرىلىدۇ . شۇ يەردىكى باشلانغۇچ مەكتەپنى پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچىلار ئىچىدىن ئەلالىرىنى تاللاپ قوبۇل قىلىنىدۇ . 1992 - يىلى ئۈرۈمچى ، قاراماي ، تۇرپاندىن ئىبارەت ئۈچ شەھەردە يولغا قويۇلۇشقا باشلىغان . ئاپتونوم رايون ۋە ھەر قايسى يەرلىك خەلق ھۆكۈمەتنىڭ كۆڭۈل بۆلۈشى ۋە ياردىمى ئاستىدا ، كۆلىمى ئۆزلۈكسىز كېڭىيىپ 1998 - يىلىنىڭ ئاخىرىدا پۈتۈن رايون بويىچە 28 ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپلەر ئاچقان قوش تىللىق ئوقۇتۇش تەجرىبە سىنىپلىرى جەمئىي 82 گە ، ئوقۇغۇچىلار سانى 3529 كىشىگە يەتكەن . قوش تىللىق ئوقۇتۇش تەجرىبىسى يۇقىرى قاتلام ئاز سانلىق مىللەت ئىختىساسلىق كىشىلىرىنى يېتىشتۈرۈشتىكى بىر خىل ئۇنۇملۇك بولغان ئوقۇتۇش ئەندىزىسىدۇر .

ماتېماتىكا ، فىزىكا ، خىمىيە پەنلىرىگە ئايرىم نومۇر سىزىقى بەلگىلەش

رايونىمىزدىكى ئاز سانلىق مىللەت ئوقۇغۇچىلىرىنىڭ ماتېماتىكا ، فىزىكا ، خىمىيە ئەتىجىلىرىنىڭ نىسبەتەن تۆۋەن بولۇشى ، قىسمەن ئاز سانلىق مىللەت مەكتەپلىرىنىڭ ماتېماتىكا ، فىزىكا ، خىمىيە ئوقۇتۇشىغا سەل قاراش خاھىشىغا قارىتا ، 1998 - يىلى ئاپتونوم رايونلۇق ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش كومىتېتى چوڭقۇر تەكشۈرۈپ تەتقىق قىلىش ، كەڭ كۆلەملىك پىكىر ئېلىش ئاساسىدا ، ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتى ، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىگە مىللىي تىلدىكى ئوقۇغۇچىلارنىڭ ماتېماتىكا ، فىزىكا ، خىمىيە ئەتىجىسىنى ئومۇمىيۈزلۈك يۇقىرى كۆتۈرۈشتە ئەڭ تۆۋەن نومۇر چېكى بەلگىلەشنى يۈرگۈزۈش پىكرىنى ئوتتۇرىغا قويۇپ ، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى مۇناسىۋەتلىك ئورۇنلارنىڭ ئالاھىدە دىققىتىنى قوزغىغان . ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى 1999 - يىلدىن باشلاپ ئومۇمىيۈزلۈك ھالدا ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپلەرگە قوبۇل قىلىنىدىغان يېڭى ئوقۇغۇچىلارنىڭ ماتېماتىكا ، فىزىكا ، خىمىيە ئايرىم پەنلىرى بويىچە نومۇر چېكى بەلگىلەش چارىسىنى يولغا قويۇشقا باشلىغان ھەمدە مەخسۇس ھۆججەت شەكىللەندۈرۈلەن قىلغان . بۇ تەدبىر يېڭى ئوقۇغۇچىلارنىڭ مەكتەپكە كىرىش سۇپىتىنى يۇقىرى كۆتۈرۈپ ، ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش تۈزۈمى ئىسلاھاتىنى ئىلگىرى سۈرۈشتە ئاكتىپ رول ئوينىدى .

ئىچكى ئۆلكىلەردىكى شىنجاڭ تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ سىنىپلىرى

شىنجاڭنىڭ ئاز سانلىق مىللەت ئىختىساس ئىگىلىرىنى يېتىشتۈرۈش قەدىمىنى

پېداگوگىكا ماۋارىپى

پېداگوگىكا ماۋارىپى

ئوقۇتقۇچى تەربىيىلەيدىغان كەسپىي ماۋارىپ بولۇپ ، ۋەزىپىگە قويۇشتىن بۇرۇنقى تەربىيىلەش ، يېڭىدىن ۋەزىپىگە قويۇپ سىناپ ئىشلىتىش ۋاقتىدىكى تەربىيىلەش ۋە ۋەزىپە ئۈستىدە تەربىيىلەش قاتارلىقلارنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ . 1949 - يىلى شىنجاڭدا 10 ئوتتۇرا دەرىجىلىك پېداگوگىكا مەكتىپى بار بولۇپ ، ئوقۇغۇچى سانى 1806 نەپەر ئىدى . دېخۇا پېداگوگىكا مەكتىپى ، قەشقەر پېداگوگىكا مەكتىپى ، ئىلى پېداگوگىكا مەكتىپى قاتارلىقلارنىڭ كۆلىمى بىر ئاز چوڭ بولغاندىن سىرت ، قالغانلىرى دېگۈدەك تولۇقسىز پېداگوگىكا مەكتەپلىرى بولۇپ ، كۆلىمى ناھايىتى كىچىك ئىدى . ئازادلىقتىن كېيىن ئاپتونوم رايونلۇق پېداگوگىكا ماۋارىپى تېز تەرەققىي قىلدى . 1999 - يىلىنىڭ ئاخىرىغا قەدەر ئاپتونوم رايونىمىزدا بەش ئادەتتىكى ئالىي پېداگوگىكا مەكتىپى ۋۇجۇدقا كېلىپ ، ئۇنىڭدىكى ئوقۇتقۇچى سانى 1911 نەپەرگە ، مەكتەپتىكى تولۇق كۇرس ۋە مەخسۇس كۇرس ئوقۇغۇچىلار سانى 13427 نەپەرگە يەتتى . 21 ئوتتۇرا دەرىجىلىك پېداگوگىكا مەكتىپى ۋۇجۇدقا كېلىپ ، ئۇنىڭدىكى ئوقۇتقۇچى سانى 1811 نەپەرگە ، ئوقۇغۇچى سانى بولسا 22472 نەپەرگە يەتتى .

ئوقۇتقۇچىلار ئۇزلۇكسىز تەربىيىسى

ئالىي مەكتەپنى پۈتتۈرگەن ئىش ئورنىدىكى ئوقۇتقۇچىلارنىڭ بىلىملىنى يېڭىلايدىغان ، بىلىمنى تولۇقلايدىغان ۋە ئۇلارنىڭ سەۋىيىسىنى يۇقىرى كۆتۈرىدىغان تەربىيىدىن ئىبارەت . بۇ خىل تەربىيە ئوقۇتقۇچىلار ئىشلەۋاتقان ۋاقىتتا ئۇزلۇكسىز ئېلىپ بېرىلغاندىن باشقا ، ھەتتا دەم ئېلىشقا چىققاندىن كېيىنمۇ ئۆمۈربويى ئېلىپ بېرىلىدۇ . ئىشتىن سىرت ، ئىشتىن يېرىم ئايرىلىش ، خىزمەتتىن پۈتۈنلەي ئايرىلىش قاتارلىق شەكىللەردە ئېلىپ بېرىلىدۇ .

ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرى ئۇزلۇكسىز تەربىيە خىزمىتى «8 - بەش يىللىق پىلان» مەزگىلىدە باشلانغان بولۇپ ، 10 يىلغا يېقىن تىرىشىش ئارقىلىق كۆرۈنەرلىك نەتىجىلەر ھاسىل قىلىندى . ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرىنىڭ ئوقۇش تارىخى لاياقەتلىك بولۇش نىسبىتى كۆرۈنەرلىك يۇقىرى كۆتۈرۈلدى . 1992 - يىلدىن 1999 - يىلغا قەدەر باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرىنىڭ ئوقۇش تارىخى لاياقەتلىك بولۇش نىسبىتى 10% ، تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلارنىڭ 30% ، تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرىنىڭ بولسا 22% ئەتراپىدا يۇقىرى كۆتۈرۈلدى . 1999 - يىلى يازدىن ھازىرغا قەدەر تولۇقسىز

بويىچە بەلگىلىنىدۇ . ئىچكى ئۆلكىلەردىكى شىنجاڭ تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ سىنىپلىرىغا ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش خىزمىتىدە ئادىل بولۇش ، ئەلالىرىنى تاللاپ قوبۇل قىلىش پرىنسىپىدا چىڭ تۇرۇش ، ئوقۇغۇچىنىڭ ئارزۇسى ، ئائىلە باشلىقلىرىنىڭ ماقۇللىقىنى ئالدىنقى شەرت قىلىش ئاساسىدا ، ئەخلاقى ۋە ئۆگىنىشى ئەلا ، خەنزۇ تىلى سەۋىيىسى ياخشى ھەمدە ئاناتىل ئەدەبىيات سەۋىيىسى بىر قەدەر يۇقىرى بولغان شۇ يىلى تولۇقسىز ئوتتۇرىنى پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچىلارنى تاللاپ ئىچكى ئۆلكىلەرگە ئوقۇشقا ئەۋەتىلدى . ئوقۇغۇچى ئوقۇش پۈتتۈرگەندىن كېيىن مەملىكەتلىك ئالىي مەكتەپلەرنىڭ ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش بىر تۇتاش ئىمتىھانىغا قاتناشتۇرۇلۇپ ، «بىر تۇتاش ئىمتىھان بېرىش ، بىر تۇتاش قەغەز تەكشۈرۈش ، مۇستەقىل چەك بەلگىلەش ، مۇستەقىل ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش» يولغا قويۇلىدۇ . ئومۇمەن شەرتكە لايىق بولغانلىرى ئىچكى ئۆلكىلەردىكى ئالىي مەكتەپلەرگە قوبۇل قىلىنىدۇ . نۆۋەتتە ، ئىچكى ئۆلكىلەردىكى شىنجاڭ تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ سىنىپلىرى يەرلىك ئوقۇغۇچىلار بىلەن بىر مەكتەپ ئايرىم سىنىپتا ئوقۇۋاتىدۇ . شارائىت پىشىپ يېتىلگەندە ئاندىن يەرلىكتىكى ئوقۇغۇچىلار بىلەن بىرلەشتۈرۈپ سىنىپ تەشكىللەنمەكچى .

سانی 1600 نەپەر ، ئوقۇتقۇچی ، ئىشچی ـ خىزمەتچىلەر سانی 120 نەپەر ، بۇنىڭ ئىچىدە كەسپىي ئوقۇتقۇچی سانی 69 نەپەر بولۇپ ، ئالىي دەرىجىلىك لېكتوردىن 10 كىشى بار ، مەكتەپ قۇرۇلغاندىن بۇيان بالىلار مائارىپى ئوقۇتقۇچىلىرى ۋە ئالاھىدە مائارىپ ئوقۇتقۇچىلىرىدىن 1700 دىن ئارتۇق كىشىنى تەربىيىلەپ چىققان .

مەكتەپ ئادرېسى : ئۈرۈمچى شەھەر خېيجياسەن ئالدى كوچا 51 ـ نومۇر . پوچتا نومۇرى : 830001 ، تېلېفون نومۇرى : 2562499 (0991)

شىنجاڭ موڭغۇل پېداگوگىكا مەكتىپى

ئۈرۈمچى شەھىرى بايىنغۇلىن يولى 14 ـ نومۇرغا جايلاشقان . موڭغۇل تىلىدا دەرس ئۆتىلىدىغان ئوتتۇرا دەرىجىلىك پېداگوگىكا مەكتىپى بولۇپ ، ئوقۇش مۇددىتى 4 يىل . بۇ مەكتەپ 1953 ـ يىلى 9 ـ ئايدا ئەسلىدىكى مىللىي قىزلار ئوتتۇرا مەكتىپىنىڭ ئورنىغا قۇرۇلغان . 1986 ـ يىلى ئۈرۈمچى 1 ـ پېداگوگىكا مەكتىپى بىلەن بىرلەشتۇرۇلگەن . 1960 ـ يىلى تاقالغان . 1981 ـ يىلى ئەسلىگە كەلتۈرۈلۈپ قايتىدىن قۇرۇلغان . مەكتەپنىڭ يەر كۆلىمى $22326m^2$ ، قۇرۇلۇش كۆلىمى $15421m^2$ ، كۈتۈپخانىدىكى كىتاب سانى 30 مىڭ پارچىدىن ئارتۇق . مەكتەپتە ئىلگىرى ـ كېيىن بولۇپ ئادەتتىكى ئوقۇتقۇچىلىق ، مۇزىكا ، گۈزەل ـ سەنئەت ، تەنتەربىيە ، خەنزۇ تىلى ، تەرجىمانلىق ، ئىنگلىز تىلى ، تەجرىبە مانتىيورلىقى قاتارلىق كەسىپلەر ئېچىلغان . 1999 ـ يىلى مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچى سانى 398 نەپەر ، ئوقۇتقۇچى ، ئىشچى ـ خىزمەتچىلەر سانى 76 نەپەر ، كەسپىي ئوقۇتقۇچى سانى 42 نەپەر بولۇپ ، بۇنىڭ ئىچىدە ئالتە نەپەر ئالىي لېكتور بار ، مەكتەپ قايتا قۇرۇلغاندىن بۇيان 2037 نەپەر موڭغۇل ئوقۇغۇچىنى تەربىيىلىگەن .

مەكتەپ ئادرېسى : ئۈرۈمچى بايىنغۇلىن يولى 14 ـ نومۇر . پوچتا نومۇرى : 830000 ، تېلېفون نومۇرى : 4812755 (0991)

قۇمۇل ۋىلايەتلىك پېداگوگىكا مەكتىپى

قۇمۇل مائارىپ ئىنستىتۇتىغا قارالسۇن .

تۇرپان ۋىلايەتلىك پېداگوگىكا مەكتىپى

تۇرپان رادىئو ـ تېلېۋىزىيە ئۇنىۋېرسىتېتىغا قارالسۇن .

تۇرپان ۋىلايەتلىك باشلانغۇچ مەكتەپ تەربىيىلەش مەركىزى

تۇرپان رادىئو ـ تېلېۋىزىيە ئۇنىۋېرسىتېتىغا قارالسۇن .

ستاتىستىكا قىلىنىشىچە ، ئاپتونوم رايونىمىزدا 62000 (بىڭتۆەندىن سىرت) ئوتتۇرا - باشلانغۇچ ، يەسلى ئوقۇتقۇچىلىرى ئۇزلۇكسىز تەربىيە كۆرسىغا قاتناشتى . بۇنىڭ ئىچىدە باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرى 37500 نەپەر ، ئوتتۇرا مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرى 24000 نەپەر ، يەسلى ئوقۇتقۇچىلىرى 500 نەپەر ئەتراپىدا بولۇپ ، تەربىيىلەنگەن ئوقۇتقۇچىلار سانى ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپ ئومۇمىي ئوقۇتقۇچىلار سانى ئىچىدە 35% نىسبەتنى ئىگىلىدى .

ئالىي پىداگوگىكا مەكتىپى

ئوتتۇرا دەرىجىلىك ماڭارىپ ئوقۇتقۇچىلىرىنى تەربىيىلەشنى ئاساس قىلغان مەخسۇس تەربىيە مەكتەپلەرنى كۆرسىتىدۇ . 1999 - يىلى ئاپتونوم رايونىمىزدا شىنجاڭ پىداگوگىكا ئۇنىۋېرسىتېتى ، ئىلى پىداگوگىكا ئىنستىتۇتى ، قەشقەر پىداگوگىكا ئىنستىتۇتى ، خوتەن پىداگوگىكا ئالىي تېخنىكۇمى ۋە سانجى پىداگوگىكا ئالىي تېخنىكۇمىدىن ئىبارەت بەش ئالىي پىداگوگىكا مەكتىپى بار بولۇپ ، مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچىلار سانى 13427 نەپەرگە يەتكەن . بۇنىڭ ئىچىدە مىللىي ئوقۇغۇچىلار 8260 نەپەر بولغان .

ئوتتۇرا دەرىجىلىك پىداگوگىكا مەكتىپى

باشلانغۇچ مەكتەپ ۋە بالىلار باغچىسى ئوقۇتقۇچىلىرىنى تەربىيىلەيدىغان مەخسۇس مەكتەپنى كۆرسىتىدۇ . 1999 - يىلى ئاپتونوم رايونىمىزدا 19 ئوتتۇرا دەرىجىلىك پىداگوگىكا مەكتىپى بار بولۇپ ، ئوقۇغۇچى سانى 19493 گە يەتكەن . بۇنىڭ ئىچىدە مىللىي ئوقۇغۇچىلار 13101 نەپەر ئىدى .

شىنجاڭ بالىلار پىداگوگىكا مەكتىپى

ئۇرۇمچى شەھىرى تىيانشان رايونى داۋان بىرىنچى يولىغا جايلاشقان . 1985 - يىلى قۇرۇلغان . پۈتۈن شىنجاڭدىن ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىدىغان بالىلار ماڭارىپ ئوقۇتقۇچىلىرى ۋە ئالاھىدە ماڭارىپ ئوقۇتقۇچىلىرىنى يېتىشتۇرۇشنى ئاساسىي ۋەزىپە قىلغان ئوتتۇرا دەرىجىلىك كەسپىي تېخنىكۇم . مەكتەپنىڭ يەر كۆلىمى 46620 كۋادرات مېتىر بولۇپ ، مەكتەپتە ئۇنىۋېرسال ئوقۇتۇش بىناسى ، سەنئەت بىناسى ۋە ئۇستى يېپىق مەيدان قاتارلىقلار قۇرۇلغان . مەكتەپتە بالىلار ماڭارىپى ، بالىلار ماڭارىپىنى باشقۇرۇش ، ئالاھىدە ماڭارىپ قاتارلىق كەسىپلەر تەسىس قىلىنغان بولۇپ ، ئۇيغۇرچە ، خەنزۇچە ، قازاقچە ئۈچ خىل تىلدا دەرس ئوتۇلىدۇ . مەكتەپ بۇرۇن مەملىكەتلىك ئوتتۇرا دەرىجىلىك پىداگوگىكا مەكتەپلىرى گۈزەللىك گىمناستىكىسى مۇسابىقىسىدە 1 - دەرىجىلىك مۇكاپاتقا ئېرىشكەن . ئاپتونوم رايونلۇق مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىدىكى ئىلغار كوللېكتىپ بولۇپ باھالانغان . 1999 - يىلدىكى ئوقۇغۇچى

پوچتا نومۇری : 831100 ، تېلېفون نومۇری : 2347345 (0994)

شىخەنزە پېداگوگىكا مەكتىپى

1975 ـ يىلى 10 ـ ئايدا ئەسلىدىكى بىكتۇەن ئوقۇتقۇچىلار تەربىيىلەش سىنىپى ۋە يېزا ـ ئىگىلىك 8 ـ دېۋىزىيە ئوتتۇرا دەرىجىلىك ئوقۇتقۇچىلار سىنىپىنىڭ بىرىكىشى ئاساسىدا شىخەنزە ۋىلايەتلىك پېداگوگىكا مەكتىپى بولۇپ قۇرۇلغان . 1979 ـ يىلى 2 ـ ئايدا ھازىرقى نامىغا ئۆزگەرتىلگەن . مەكتەپنىڭ يەر كۆلىمى 110000m² ، قۇرۇلۇش كۆلىمى 21556m² ، 1986 ـ يىلدىن باشلاپ پۈتۈن شىنجاڭدىن ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلغان . 1987 ـ يىلى 1 ـ ئايدا شىخەنزە بىلىم ئاشۇرۇش مەكتىپى بۇ مەكتەپكە قوشۇۋېتىلگەن ، 8 ـ ئايدا شىنجاڭ رادىئو ـ پېداگوگىكا ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ شىخەنزە شۆبە مەكتىپى بۇ مەكتەپ بىلەن بىرلەشتۇرۇلگەن ھەمدە ئاز سانلىق مىللەت ئوقۇغۇچىلىرىنى قوبۇل قىلىشقا باشلىغان ، 1994 ـ يىلى تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرىنى قوبۇل قىلغان ، ئۇلارنىڭ ئوقۇش مۇددىتى ئىككى يىل قىلىنغان . 1999 ـ يىلى مەكتەپتە سەككىز كەسىپ ، 31 سىنىپ ، 1291 ئوقۇغۇچى بار بولۇپ ، بۇنىڭ ئىچىدە ئاز سانلىق مىللەت ئوقۇغۇچىلىرى 266 نەپەرگە يەتكەن . ئوقۇتقۇچى ، ئىشچى ـ خىزمەتچىلەر سانى جەمئىي 137 نەپەر بولۇپ ، كەسپىي ئوقۇتقۇچى سانى 78 نەپەر ، بۇنىڭ ئىچىدە 19 نەپەر ئالىي لېكتور بار ئىدى . كۇتۇپخانىدا 60 مىڭ پارچىدىن ئارتۇق كىتاب ساقلانماقتا . كۆپ يىللاردىن بۇيان مەكتەپ ۋە ئوقۇتقۇچى ئوقۇغۇچىلار مەملىكەتلىك ۋە ئاپتونوم رايونلۇق ھەر خىل مۇسابىقىلەرگە قاتنىشىپ كۆپ تۈرلۈك مۇكاپاتلارغا ئېرىشكەن ، ئوقۇغۇچى لى جيەنۇن مەملىكەتلىك چامباشچىلىق مۇسابىقىسىدە ئىككى دانە ئالتۇن مېدالغا ئېرىشكەن ، كېيىن دۆلىتىمىزدىكى تۇنجى بوكسىيۇر كەسپىدە چەت ئەلگە چىقىپ ئوقۇغان ئاسپىرانت بولۇپ قالغان ، مەكتەپ قۇرۇلغاندىن بۇيان جەمئىي 5171 نەپەر ئوقۇتقۇچى تەربىيىلىگەن . 4150 ئادەم ھەر خىل قىسقا مۇددەتلىك كۇرسلاردا تەربىيىلەنگەن .

مەكتەپ ئادرېسى : شىخەنزە شەھەر 15 ـ كىچىك رايونى

پوچتا نومۇری : 832000 ، تېلېفون نومۇری : 2812728 (0993)

بۆرتالا موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستلىق پېداگوگىكا مەكتىپى

مەكتەپ 1972 ـ يىلى قۇرۇلغان بولۇپ ، بۆرتالا شەھەر شىمالىي مەدەنىيەت يولىغا جايلاشقان . بۆرتالا ئوبلاستلىق ماۋارىپ كومىتېتىغا تەۋە بولۇپ ، خەنزۇ تىلى ، موڭغۇل تىلى ، ئۇيغۇر تىلى ، قازاق تىلى قاتارلىق تۆت خىل تىلدا دەرس ئۆتۈلىدۇ . مەكتەپتە ئىنگلىز تىلى ، خەنزۇ تىلى ، مۇزىكا ، رەسىم ، تەنتەربىيە ، بوغالتىرلىق ، كاتىباتلىق ، تەجرىبە قاتارلىق 19 كەسىپ تەسىس قىلىنغان . خەنزۇ ، موڭغۇل ، ئۇيغۇر ، قازاق تىللىرىدا ئەدەبىيات ، ماتېماتىكا ، فىزىكا ، خىمىيە ، تارىخ ، خەنزۇ تىلى قاتارلىق

ئۇرۇمچى شەھەرلىك پېداگوگىكا مەكتىپى

1959 - يىلى قۇرۇلغان . 1970 - يىلى تاقالغان ، 1985 - يىلى 10 - ئايدا ئەسلىگە كەلتۈرۈلگەن . 1988 - يىلى شەھەرلىك ئوقۇتقۇچىلار بىلىم ئاشۇرۇش مەكتىپى بىلەن بىرلەشتۈرۈلگەن ، مەكتەپنىڭ يەر كۆلىمى 45320m² ، قۇرۇلۇش كۆلىمى 12500m² ، مەكتەپتە 9 كەسىپ ، 23 سىنىپ بار بولۇپ ، ئۇيغۇرچە ، خەنزۇچە ئىككى خىل تىلدا دەرس ئۆتۈلىدۇ . 1999 - يىلى مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچى سانى 600 دىن ئارتۇق ، ئوقۇتقۇچى ، ئىشچى - خىزمەتچى 148 نەپەر بولۇپ ، كەسپىي ئوقۇتقۇچى 92 نەپەر ، بۇنىڭ ئىچىدە 23 نەپەر ئالىي لېكتور بار . ئوقۇتقۇچىلار ئىچىدە بىر نەپەر مەملىكەتلىك مۇنەۋۋەر مائارىپ خىزمەتچىسى ، تۆت نەپەر ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك مۇنەۋۋەر مائارىپ خىزمەتچىسى بار . مەكتەپ قۇرۇلغاندىن بۇيان 2764 نەپەر ئوقۇغۇچى تەربىيىلىگەن بولۇپ ، بۇنىڭ ئىچىدە ئاز سانلىق مىللەت ئوقۇغۇچىلىرى 700 دىن ئارتۇق ، خىزمەتتىكى ئوقۇتقۇچىلاردىن ئوقۇش تارىخىي مائارىپ سىنىپىنى پۈتتۈرگەنلەر 378 نەپەر .

مەكتەپ ئادرېسى : ئۇرۇمچى شەھىرى ياشلار يولى 23 - نومۇر .

پوچتا نومۇرى : 830000 ، تېلېفون نومۇرى : 2623447 (0991)

سانجى پېداگوگىكا مەكتىپى

1994 - يىلى 9 - ئايدا ئەسلىدىكى گۈچۈك پېداگوگىكا مەكتىپى ۋە ماناس پېداگوگىكا مەكتىپىنى ئەمەلدىن قالدۇرۇش ئاساسىدا قۇرۇلغان . خۇيزۇ ، خەنزۇ ، قازاق ، ئۇيغۇر مىللەتلىرىدىن تەركىب تاپقان ئوتتۇرا دەرىجىلىك پېداگوگىكا مەكتىپى 1995 - يىلى دۆلەت مائارىپ كومىتېتى تەرىپىدىن مەملىكەت بويىچە 100 نۇقتىلىق مىللىي پېداگوگىكا مەكتەپلىرىنىڭ بىرسى دەپ بېكىتىلگەن . مەكتەپنىڭ يەر كۆلىمى 47785m² ، قۇرۇلۇش كۆلىمى 17570m² ، مەكتەپتە ئالتە كەسىپ ، 21 سىنىپ بار بولۇپ ، خەنزۇچە ، ئۇيغۇرچە ، قازاقچە ئۈچ خىل تىلدا دەرس ئۆتۈلىدۇ . 1999 - يىلى مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچى سانى 846 نەپەر ، ئوقۇتقۇچى ، ئىشچى - خىزمەتچىلەر سانى 120 نەپەر ، كەسپىي ئوقۇتقۇچى 74 نەپەر بولۇپ ، بۇنىڭ ئىچىدە 12 نەپەر ئالىي لېكتور بار . كۆپ يىللاردىن بۇيان 15 پارچە ئەسەر ، ئۈچ پارچە ئىجتىمائىي پەن قوشۇمچە ئوقۇتۇش ماتېرىيالىنى نەشر قىلدۇرغان . 1999 - يىلغا قەدەر 1216 نەپەر ئوقۇغۇچى ئوقۇش پۈتتۈرگەن بولۇپ ، ئۇنىڭ ئىچىدە ئاز سانلىق مىللەت ئوقۇغۇچىلىرى سانى 473 نەپەرگە يەتكەن . ئۇنىڭدىن باشقا 1118 نەپەر باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىسى تەربىيىلەنگەن بولۇپ ، بۇنىڭ ئىچىدە ئاز سانلىق مىللەت ئوقۇتقۇچىسى 464 نەپەر بولغان ، 374 نەپەر باشلانغۇچ مەكتەپ مۇدىرى تەربىيىلەنگەن بولۇپ ، ئۇنىڭ ئىچىدىكى ئاز سانلىق مىللەت مۇدىرلىرى 85 نەپەر بولغان .

مەكتەپ ئادرېسى : سانجى شەھەر بوستانلىق شىمالىي يولى 4 - نومۇر

مەكتەپنىڭ ئىگىلىگەن ئورنى 85248 كۋادرات مېتىر . قۇرۇلۇش كۆلىمى 11880m² بولۇپ ، توققۇز كەسىپ تەسىس قىلىنغان .

1999 - يىلى مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچىلار 842 نەپەرگە ، ئىشچى - خىزمەتچىلەر 102 نەپەرگە يەتكەن . بۇنىڭ ئىچىدە كەسپىي ئوقۇتقۇچى 72 نەپەر ، ئالىي دەرىجىلىك لېكتور بىر نەپەر . مەكتەپ يەنە ئۇچ تۈرده ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك مۇكاپاتقا ئېرىشكەن هەم ژىلايەت تەرىپىدىن «گۈللۈك مەدەنىيەتلىك ئورۇن» دەپ نام بېرىلگەن .

1999 - يىلغا قەدەر ئوقۇش پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچىلارنىڭ سانى 3371 نەپەرگە ، هازالە بىلەن تەربىيىلەنگەن ئوقۇغۇچىلار 600 نەپەرگە ، تەربىيىلەنگەن مەكتەپ مۇدىرلىرى 489 كىشىگە ، «قوش تىللىق» تەربىيىلەش كۆچەيتىش سىنىپىدا تەربىيىلەنگەن ئوقۇغۇچى 193 نەپەرگە يەتكەن .

مەكتەپ ئادرېسى : ئىلى كۆنەس ناهىيە .

پوچتا نومۇرى : 835800 ، پوچتا نومۇرى : 8120445 (0999)

ئىلى ئىككىنچى پېداگوگىكا مەكتىپى

ئۇيغۇر ، قازاق ، خەنزۇ ، موڭغۇل ، شىبە قاتارلىق 18 مىللەتتىن تەركىپ تاپقان پۈتۈن كۆنلۈك تۈزۈمدىكى ئوتتۇرا دەرىجىلىك پېداگوگىكا مەكتىپىدۇر .

بۇ مەكتەپ 1974 - يىلى قۇرۇلغان ، ئەسلى ئاساسىي قورغاس ناهىيىلىك پېداگوگىكا مەكتىپى بولۇپ ، 1983 - يىلى 6 - ئايدا ئىلى پېداگوگىكا مەكتىپى دەپ ئۆزگەرتىلگەن .

شۇ يىلى 2 - ئايدا غۇلجا شەهىرىگە كۆچۈپ كىرگەن . 1984 - يىلى هازىرقى ئىسىغا ئۆزگەرتىلگەن . مەكتەپنىڭ ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 89244m² . قۇرۇلۇش كۆلىمى 24000m² . كۇتۇپخانىدا ساقلانغان كىتابلار 100 مىڭ پارچىگە يېتىدۇ . 1999 - يىلى 7 كەسىپ ، 30 ئوقۇتۇش سىنىپى تەسىس قىلىنغان . مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچىلار 1262 نەپەر ، بۇنىڭ ئىچىدە ئاز سانلىق مىللەت ئوقۇغۇچىلىرى 576 نەپەر ، ئىشچى - خىزمەتچىلەر 169 نەپەر ، كەسپىي ئوقۇتقۇچى 84 نەپەر . بۇنىڭ ئىچىدە ئالىي دەرىجىلىك لېكتور 10 نەپەر بولغان . كۆپ يىللاردىن بۇيان ، ئوقۇتقۇچىلار ئۆلكە دەرىجىلىكتىن يۇقىرى گېزىت - ژۇرناللاردا 83 پارچە ماقالە ئەسەر ئېلان قىلغان . 1999 - يىلغا قەدەر ئوقۇش پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچىلارنىڭ سانى 500 نەپەردىن ئارتۇق .

مەكتەپ ئادرېسى : غۇلجا شەهىرى ئايرودرۇم يولى 98 - نومۇر

پوچتا نومۇرى : 835000 ، تېلېفون نومۇرى : 8210774 (0999)

تارباغاتاي ژىلايەتلىك پېداگوگىكا مەكتىپى

پۈتۈن كۆنلۈك تۈزۈمدىكى مىللىي ، خەنزۇ بىرلەشمە مەكتەپ ، خەنزۇ ، قازاق ،

كەسپىلەردىن 16 مەخسۇس كۇرس سىنىپى قوبۇل قىلغان . 1999 ـ يىلى 92 نەپەر كەسپىي ئوقۇتقۇچى بار بولۇپ ، بۇنىڭ ئىچىدە 21 نەپەر ئالىي لېكتور ، 63 نەپەر لېكتور بار ئىدى . مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچىلار سانى 909 كىشىگە يەتكەن ، مەكتەپ قۇرۇلغاندىن بۇيان جەمئىي بەش مىڭدىن ئارتۇق ئادەم تەربىيىلىگەن . مەكتەپنىڭ يەر كۆلىمى 63470m² ، قۇرۇلۇش كۆلىمى 23639m² ، مەكتەپتە ئوقۇتۇش بىناسى ، تەجرىبە بىناسى ، مەمۇرىيەت ـ كۇتۇپخانا بىناسى ، سەنئەت بىناسى قاتارلىق ئەسلىھەلەر قۇرۇلغان .

مەكتەپ ئادرېسى : بۆرتالا شەھىرى .

پوچتا نومۇرى : 833400 ، تېلېفون نومۇرى : 2223802 (0902)

بايىنغۇلىن موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستلىق پېداگوگىكا مەكتىپى

ئەسلى ئاساسى 1938 ـ يىلى 9 ـ ئايدا شىنجاڭدا خىزمەت قىلغان ۋاڭ شياۋجۇەن ، ماۋ زېمىن قاتارلىق كوممۇنىستلار ئەۋەتكەن خى شىجۇن قۇرغان شىنجاڭ ئۆلكىلىك قاراشەھەر تولۇقسىز پېداگوگىكا مەكتىپى بولۇپ ، 1960 ـ يىلى ھازىرقى نامىغا ئۆزگەرتىلگەن . 1962 ـ يىلى تاقالغان ، 1972 ـ يىلى ئەسلىگە كەلتۈرۈلگەن مەكتەپنىڭ يەر كۆلىمى 36896m² ، قۇرۇلۇش كۆلىمى 20973m² . ئوقۇتۇش سىنىپىدىن 22 سى بار بولۇپ ، بۇنىڭ ئىچىدە خەنزۇ تىلى سىنىپىدىن 14 ى ، موڭغۇل تىلى سىنىپىدىن تۆتى ، ئۇيغۇر تىلى سىنىپىدىن تۆتى بار . خەنزۇ تىلى ، موڭغۇل تىلى ، ئۇيغۇر تىلى قاتارلىق ئۈچ خىل تىلدا دەرس ئۆتۈلىدۇ . 1998 ـ يىلى مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچىلار سانى 946 نەپەرگە ، ئوقۇتقۇچى ، ئىشچى ـ خىزمەتچىلەر سانى 142 نەپەرگە يەتكەن بولۇپ ، بۇنىڭ ئىچىدە كەسپىي ئوقۇتقۇچىدىن 86 نەپەر ، ئالىي دەرىجىلىك لېكتوردىن 14 نەپەر بار . كۇتۇپخانىدىكى كىتاب سانى 75 مىڭ پارچە ، ھەر خىل گېزىت ـ ژۇرناللار 219 خىل . 1972 ـ يىلى مەكتەپ ئەسلىگە كەلتۈرۈلگەندىن بۇيان جەمئىي 6000 دىن ئارتۇق ئوقۇغۇچى تەربىيىلەپ يېتىشتۈردى .

مەكتەپ ئادرېسى : كورلا شەھەر غەربىي مەدەنىيەت يولى .

پوچتا نومۇرى : 841000 ، تېلېفون نومۇرى : 2022842 (0996)

ئىلى بىرىنچى پېداگوگىكا مەكتىپى

قازاق تىلىدا دەرس ئۆتىدىغان ئاز سانلىق مىللەت ئوتتۇرا دەرىجىلىك پېداگوگىكا مەكتىپىدۇر .

بۇ مەكتەپ 1975 ـ يىلى قۇرۇلغان بولۇپ ، كۆپ قېتىم ئورنى يۆتكىلىپ نامى ئۆزگەرتىلگەن .

1982 ـ يىلى 7 ـ ئايدا ھازىرقى ئورنىغا كۆچۈپ كەلگەن . 1984 ـ يىلى ھازىرقى نامىنى قوللانغان .

ئوقۇتقۇچىلار 104 نەپەر (ئالىي دەرىجىلىك لېكتور 17 نەپەر، لېكتور 56 نەپەر)، مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچىلار 675 نەپەر بولغان. مەكتەپ قۇرۇلغاندىن بۇيان 4913 نەپەر ئوقۇغۇچى تەربىيىلەنگەن. مەكتەپنىڭ يەر كۆلىمى 299700m²، مەكتەپنىڭ ئەسلىھەلىرى 21000m². يەنە ئوقۇتۇش بىناسى، كۇتۇپخانا تەجرىبە بىناسى، گۈزەل سەنئەت بىناسى قاتارلىقلار قۇرۇلغان. ساقلانغان كىتابلار 30000 پارچىدىن ئاشىدۇ.

مەكتەپ ئادرېسى: ئالتاي شەھىرى جىن شەن يولى.

پوچتا نومۇرى: 836300، تېلېفون نومۇرى: 2122496 (0906)

ئاقسۇ ئۇلايەتلىك پېداگوگىكا مەكتىپى

ئاقسۇ ئۇلايەتلىك مائارىپ كومىتېتىنىڭ باشقۇرۇشىغا تەۋە. 1934 ـ يىلى 9 ـ ئايدا قۇرۇلغان. ئىلگىرى ـ كېيىن بولۇپ مەكتەپ ئورنىنى تۆت قېتىم يۆتكىگەن. 1939 ـ يىلى ئاقسۇ يېزىلىق شەرقىي دەرۋازىنىڭ سىرتىدىكى ئۇيغۇر مەدەنىيەت ئۆيۈشمىسىنىڭ هويلىسىغا كۆچۈپ كىرگەن. 1946 ـ يىلى 7 ـ ئايدا ئونسۇ ناھىيىسىگە كۆچكەن. 1972 ـ يىلى ئۇلايەتلىك خوتۇنچىپو دېھقانچىلىق مەيدانىغا كۆچكەن. 1983 ـ يىلى 3 ـ ئايدا ھازىرقى ئورۇنغا كۆچۈپ كەلگەن. مەكتەپنىڭ قۇرۇلۇش كۆلىمى 25180m². 9 كەسىپ تەسىس قىلىنغان. 36 ئوقۇتۇش سىنىپى بار. ئۇيغۇرچە، خەنزۇچە ئىككى خىل تىلدا دەرس ئۆتىلىدۇ. نۇرغۇن كىشىلەر دۆلەتلىك ۋە ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك مۇكاپاتلارغا ئېرىشكەن. بىر ئادەم مائارىپىغا ئائىت بىر پارچە ئەسەر نەشر قىلدۇرغان. 1999 ـ يىلى مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچىلارنىڭ سانى 1439 نەپەرگە، ئوقۇتقۇچى ئىشچى ـ خىزمەتچىلەر 228 نەپەرگە، مەخسۇس كەسپىي ئوقۇتقۇچىلار 120 نەپەرگە، يۇقىرى دەرىجىلىك لېكتور 13 نەپەرگە يەتكەن. 1999 ـ يىلغا قەدەر ئوقۇش پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچىلارنىڭ سانى 15 مىڭدىن ئارتۇق.

مەكتەپ ئادرېسى: ئاقسۇ شەھەر مائارىپ يولى

پوچتا نومۇرى: 843000، تېلېفون نومۇرى: 2122062 (0997)

قىزىلسۇ قىرغىز ئاپتونوم ئوبلاستلىق پېداگوگىكا مەكتىپى

بۇ قىرغىز، ئۇيغۇر، خەنزۇ، تاجىك قاتارلىق كۆپ مىللەتتىن تەشكىل تاپقان مەكتەپ بولۇپ، 1958 ـ يىلى قىزىلسۇ ئوبلاستلىق قىرغىز ئوتتۇرا مەكتىپىنى ئاساس قىلىپ قۇرۇلغان، 1972 ـ يىلى تاقالغان. 1981 ـ يىلى 9 ـ ئايدا ئەسلىگە كەلتۈرۈلگەن. 1993 ـ يىلى قىزىلسۇ ئوبلاستلىق بىلىم ئاشۇرۇش مەكتىپى ۋە ئاپتونوم رايونلۇق رادىئو ـ تېلېۋىزىيە پېداگوگىكا ئۇنىۋېرسىتېتى قىزىلسۇ ئوبلاستلىق خىزمەت پونكىتى بىلەن بىرلەشكەن. مەكتەپنىڭ قۇرۇلۇش كۆلىمى 38961m²، ئۇنىڭدىن باشقا ئورمانچىلىق مەيدانىنىڭ كۆلىمى 133200m² دىن ئارتۇق. 1998 ـ يىلى ئالتە كەسىپ،

ئۇيغۇر ، موڭغۇل ، شىبە ، داغۇر ، رۇس ، تاتار ، قىرغىز ، ئۆزبېك قاتارلىق كۆپ مىللەتلەرنىڭ ئوقۇتقۇچى ئوقۇغۇچىلىرىدىن تەركىب تاپقان .

بۇ مەكتەپ 1964 - يىلى قۇرۇلغان . مەكتەپنىڭ ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 123210m² ، قۇرۇلۇش كۆلىمى 28000m² . خەنزۇچە قازاقچە ئىككى تىلدا ئوقۇتۇش ئېلىپ بېرىلىدۇ . مەكتەپ 1993 - يىلى دۆلەت مائارىپ كومىتېتى تەشكىللىگەن غەربىي شىمالدىكى بەش ئۆلكىنىڭ ئوتتۇرا دەرىجىلىك پېداگوگىكا مەكتەپلىرىنى بىرلەشمە تەكشۈرۈشتە بىرلەشمە تەكشۈرۈش ئەترىتىنىڭ يوقىرى باھاسىغا ئېرىشىپ ، «چېگرا گۈلى» دەپ تەرىپلەنگەن . ئاپتونوم رايون تەرىپىدىن مەنىۋى مەدەنىيەتلىك ئىلغار ئورۇن ، مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىدىكى ئىلغار كوللېكتىپ دېگەن نامىلارغا ئېرىشكەن .

1999 - يىلى ئوقۇتقۇچى ، ئىشچى - خىزمەتچىلىرى 143 نەپەر ، كەسپىي ئوقۇتقۇچى 101 نەپەر ، بۇنىڭ ئىچىدە ئالىي دەرىجىلىك لېكتور 12 نەپەر . ئوقۇتۇش سىنىپىدىن 25 ى بار . ئوقۇغۇچىلارنىڭ سانى 1000 دىن ئارتۇق . مەكتەپ قۇرۇلغاندىن بۇيان تەربىيىلەنگەنلەرنىڭ ئومۇمىي سانى 10 مىڭ نەپەردىن كۆپ .

مەكتەپ ئادرېسى : چۆچەك شەھىرى غولجا يولى 243 - نومۇر .

پوچتا نومۇرى : 834700 ، تېلېفون نومۇرى : 6222995 (0901)

ئالتاي ۋىلايەتلىك پېداگوگىكا مەكتىپى

بۇ مەكتەپ 1965 - يىلى ئالتاينىڭ خۇدىدون يېزىسىدا قۇرۇلغان . ئەينى ۋاقىتتا يېرىم تېرىقچىلىق ، يېرىم ئوقۇش تۈزۈمى يولغا قويۇلغان بولۇپ ، ئالتاي تېرىقچىلىق پېداگوگىكا مەكتىپى دەپ ئاتالغان . 1972 - يىلىنىڭ باھىسىدا ئالتاي ۋىلايەتلىك پېداگوگىكا مەكتىپى دەپ رەسمىي نام بېرىلگەن . پۈتۈن كۇنلۇك ئوقۇتۇش تۈزۈمى يولغا قويۇلغان . 1985 - يىلى بۇ مەكتەپ ئالتاي شەھەرلىك جەن شەن شىمالىي يولغا كۆچۈپ كەلگەن . 1984 - 1991 - يىللىرى ئالتاي ۋىلايەتلىك ئوقۇتقۇچىلار بىلىم ئاشۇرۇش مەكتىپى ، شىنجاڭ رادىئو - تېلېۋىزىيە پېداگوگىكا ئۇنىۋېرسىتېتى ئالتاي شۆبە مەكتىپى بۇ مەكتەپ بىلەن بىرلىشىپ بىر يۈرۈش رەھبەرلىك گۇرۇپپىسى ، ئۇچ خىل ۋىزىسكا شەكىللەنگەن ھەم ئوتتۇرا تېخنىكۇم ئوقۇش تارىخىغا ئىگە باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرى تەربىيىلەشنى ھەم باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرىنى ئۇزلۇكسىز تەربىيىلەش ۋە ئوقۇش تارىخىنى يۇقىرى كۆتۈرۈش خىزمىتىنى ئۈستىگە ئالغان .

1997 - يىلى ئاپتونوم رايونلۇق مەدەنىيەتلىك ئورۇن ۋە ئاپتونوم رايونلۇق ئىس - تۇتەكسىز مەكتەپ دەپ نام بېرىلگەن .

قازاقچە ۋە خەنزۇ تىلىدا ئوقۇتۇش ئېلىپ بارىدۇ . مەكتەپتە تەنتەربىيە ، مۇزىكا ، گۈزەل - سەنئەت ، ئېلېكترلەشكەن مائارىپ ، تىل ، تەجرىبە ، ئەمگەك تېخنىكىسى قاتارلىق سەككىز كەسىپ تەسىس قىلىنغان . 1999 - يىلى كەسىپلىي ۋە يارىدەمچى

مەكتەپ ئادرېسى : قەشقەر شەھرى سەمەن يولى 327 ـ نومۇر .
پوچتا نومۇرى : 839000 ، تېلېفون نومۇرى : 2512312 (0998)

جەنۇبىي شىنجاڭ باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرىنى تەربىيىلەش مەركىزى

ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى جەنۇبىي شىنجاڭ رايونىنىڭ باشلانغۇچ مەكتەپ ماۋارىپىنىڭ ئوقۇ ـ ئوقۇتۇش سەۋىيىسىنى ئۈستۈرۈش ئۈچۈن قەشقەر مەمۇرىي مەھكىمىسىنى باش بولۇپ ، جەنۇبىي شىنجاڭدىكى 4 ۋىلايەت ، ئوبلاستنىڭ (ئاقسۇ ، قىزىلسۇ قىرغىز ئاپتونوم ئوبلاستى ، قەشقەر ، خوتەن) باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرىنى تەربىيىلەش مەركىزى قۇرۇشنى قارار قىلغان .

بىر قىسىم باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرىنى يېڭىدىن تەربىيىلىگەندىن باشقا ، كەسپىي مەدەنىيەت سەۋىيەسى تۆۋەن بولغان ، ئىشچى ، دېھقان ، ئەسكەرلەردىن كېلىپ چىققان ئوقۇتقۇچىلارغا قارىتا تەربىيىلەش ئېلىپ بارغان . بۇ مەركەزگە بىرلەشكەن دۆلەتلەر تەشكىلاتى بالىلار تەرەققىيات فوندى جەمئىيىتى تەرىپىدىن مەبلەغ سېلىنغان بولۇپ ، ئاپتونوم رايونغا بىۋاستە قاراشلىق ، قەشقەر ۋىلايەتلىك مەمۇرىي مەھكىمە ۋاكالىتەن باشقۇرىدۇ . دەرىجىسى مۇئاۋىن باشقارما دەرىجىلىك . مەكتەپ قۇرۇلغاندىن بۇيان بەش يىل ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىپ تەربىيىلەش پىلانىنى ئورۇندىغان ، كېيىن پېداگوگىكا نامى بىلەن چوڭلارنى قوبۇل قىلىپ تەربىيىلىگەن .

توققۇز يىللىق مەجبۇرىي ماۋارىپنى ئومۇملاشتۇرۇش مۇساپىسىنىڭ چوڭقۇرلىشىشى ۋە باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرىنىڭ ئۆلچەمگە يېتىش نىسبىتىنىڭ يۇقىرى كۆتۈرۈلۈشىگە ئەگىشىپ مەكتەپ تارىخىي ۋەزىپىسىنى تاماملاپ بولدى .

يەكەن پېداگوگىكا مەكتىپى

1944 ـ يىلى 8 ـ ئايدا يەكەن ناھىيىسىدە قۇرۇلغان . سابىق شىنجاڭ ئۆلكىلىك ھۆكۈمەتكە قاراشلىق بولۇپ ، دەسلەپكى مەكتەپ نامى شىنجاڭ ئۆلكىلىك يەكەن تولۇقسىز پېداگوگىكا مەكتىپى ئىدى . 1954 ـ يىلى مەكتەپ نامى شىنجاڭ يەكەن باشلانغۇچ پېداگوگىكا مەكتىپى دەپ ئۆزگەرتىلگەن . 1957 ـ يىلى شىنجاڭ يەكەن پېداگوگىكا مەكتىپى دەپ ئۆزگەرتىلىپ ، قەشقەر ۋىلايىتىدىكى ھەر قايسى ناھىيىلەردىن ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىشقا يۇزلەنگەن . ئوقۇش مۇددىتى ئۈچ يىل ، ئۇيغۇر تىلىدا ئوقۇتۇش ئېلىپ بارىدۇ . 1988 ـ يىلى مەملىكەتلىك ماۋارىپ كومىتېتى تەرىپىدىن مەملىكەتلىك مۇنەۋۋەر پېداگوگىكا مەكتىپى دەپ باھالانغان . پېداگوگىكا ۋە خەنزۇ تىلىدىن ئىبارەت ئىككى كەسىپ تەسىس قىلىنغان . بۇ ئورۇننىڭ شتاتى 145 نەپەر . 1999 ـ يىلى كەسپىي ئوقۇتقۇچىلارنىڭ سانى 98 نەپەرگە (ئالىي دەرىجىلىك لېكتور 8 نەپەر ، لېكتور 46 نەپەر ، يارداەمچى لېكتور 43) مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچىلار 1435

16 پېداگوگىكا سىنىپى تەسىس قىلىنغان. 668 ئوقۇغۇچىسى بار. ئۇنىڭدىن باشقا ئوقۇتقۇچىلار بىلىم ئاشۇرۇش سىنىپىنىڭ 70 نەپەردىن ئارتۇق ئوقۇغۇچىسى بار. مەكتەپتە قىرغىزچە، ئۇيغۇرچە، خەنزۇچە 3 خىل تىلدا دەرس ئوتىلىدۇ. 1999 - يىلى ئوقۇتقۇچى، ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ سانى 160 نەپەرگە يەتكەن. ئۇنىڭ ئىچىدىكى كەسپىي ئوقۇتقۇچىلار 104 نەپەرگە. ئالىي دەرىجىلىك لېكتور 10 نەپەرگە يەتكەن. ئوقۇتقۇچىلارنىڭ ئىچىدە ئۇچ كىشى «مەملىكەتلىك ئەمگەك نەمۇنىسى»، «مۇنەۋۋەر ئوقۇتقۇچى» بولۇپ باھالانغان. يەتتە كىشى «ئاپتونوم رايون بويىچە ئىلغار خىزمەتچى»، «مۇنەۋۋەر ئوقۇتقۇچى»، «مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىدىكى ئىلغار شەخس» بولۇپ باھالانغان. مەكتەپ ئىلگىرى - كېيىن بولۇپ «مەملىكەتلىك مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىدىكى ئىلغار كوللېكتىپ»، «ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك مەدەنىيەتلىك ئورۇن»، «مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىدىكى ئىلغار ئورۇن» دېگەندەك شەرەپلىك ناملارغا ئېرىشكەن. ساقلانغان كىتابلارنىڭ سانى 30297 پارچىغا، ھەر خىل گېزىت - ژورناللار 10500 پارچىغا يەتكەن. مەكتەپ قۇرۇلغاندىن بۇيان جەمئىي 6000 دىن ئارتۇق ئوقۇتقۇچىنى تەربىيىلەپ يېتىشتۈرگەن، يەنە ئوقۇتقۇچىلار بىلىم ئاشۇرۇش سىنىپىنىڭ 700 دىن ئارتۇق ئوقۇغۇچىسى، مەكتەپ مۇدىرى سىنىپىنىڭ 180 دىن ئارتۇق ئوقۇغۇچىسىنى، رادىئو - تېلېۋىزىيە پېداگوگىكا ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ 3000 دىن ئارتۇق ئوقۇغۇچىسىنى تەربىيىلىگەن.

مەكتەپ ئادرېسى: ئاتۇش شەھىرى سۇنتاغ جەنۇبى يولى. پوچتا نومۇرى: 845350، تېلېفون نومۇرى: 4222229 (0908)

قەشقەر ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق پېداگوگىكا مەكتىپى

1935 - يىلى قۇرۇلغان. مەكتەپنىڭ ئىگىلىگەن كۆلىمى 111222m²، قۇرۇلۇش كۆلىمى 23601m². 1996 - يىلى خەنزۇ تىلى، تەنتەربىيە، گۈزەل - سەنئەت، مۇزىكا، تەجرىبە قاتارلىق ئالتە كەسىپ، 29 ئوقۇتۇش سىنىپى تەسىس قىلىنغان. تولۇقسىز ئوتتۇرىنى پۈتتۈرگەنلەردىن كەسپىي سىنىپلارغا ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىدۇ. ئوقۇش مۇددىتى ئۈچ يىل. 1999 - يىلى مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچىلار 1152 نەپەرگە، ئوقۇتقۇچى، ئىشچى - خىزمەتچىلەر 230 نەپەرگە يەتكەن. بۇنىڭ ئىچىدە كەسپىي ئوقۇتقۇچىلار 150 نەپەرگە، ئالىي دەرىجىلىك لېكتور 20 نەپەرگە يەتكەن. كۈتۈپخانىدا ساقلىنىۋاتقان كىتابلار 60 مىڭ پارچىدىن ئارتۇق. ئوقۇتقۇچىلار ئىچىدە يەتتە كىشى مەملىكەتلىك مۇكاپاتقا ئېرىشكەن. ئىككى كىشى ئاپتونوم رايونلۇق ئىككىنچى ۋە بەشىنچى نۆۋەتلىك پارتىيە ۋەكىللەر قۇرۇلتىيىغا قاتناشقان. مەكتەپ 1991 - يىلى 6 - ئايدا مەملىكەتلىك مائارىپ سېپىدىكى ئىلغار ئورۇن بولۇپ باھالانغان. 1993 - يىلى 4 - ئايدا ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك مەدەنىيەتلىك ئورۇن بولۇپ باھالانغان. ئازادلىقتىن كېيىن 1996 - يىلغا قەدەر ئوقۇش پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچىلارنىڭ سانى 22 مىڭغا يەتكەن.

قۇمۇل شەھەرلىك ئوقۇتقۇچىلار بىلىم ئاشۇرۇش ئىشچى ـ خىزمەتچىلەر مەكتىپى

قۇمۇل شەھەرلىك مائارىپ كومىتېتىنىڭ باشقۇرۇشىغا تەۋە. ئۇنىڭ ئەسلى ئاساسىي بۇرۇنقى ناھىيىلىك ئوقۇتقۇچىلارنى تەربىيىلەش بۆلۈمى بولۇپ، 1978 ـ يىلى قۇرۇلغان. 1979 ـ يىلى ناھىيىلىك ئوقۇتقۇچىلار بىلىم ئاشۇرۇش مەكتىپى دەپ ئۆزگەرتىلگەن. 1984 ـ يىلى ناھىيە، شەھەرلىك بىلىم ئاشۇرۇش مەكتەپلىرى بىرلەشكەن. 1994 ـ يىلى شەھەرلىك ئوقۇتقۇچىلار بىلىم ئاشۇرۇش مەكتىپى ۋە شەھەرلىك ئىشچى ـ خىزمەتچىلەر مەكتىپى بىرلىشىپ، شەھەرلىك ئوقۇتقۇچىلار بىلىم ئاشۇرۇش ئىشچى ـ خىزمەتچىلەر مەكتىپى بولۇپ قۇرۇلغان. مەكتەپنىڭ يەر كۆلىمى 11200m²، قۇرۇلۇش كۆلىمى 3000m². ھازىر خىزمەتتىن ئايرىلىپ بىلىم ئاشۇرۇش سىنىپىدىن 3ى، چوڭلار پۈتۈن كۈنلۈك 2 يىللىق تولۇق ئوتتۇرا سىنىپىدىن 2 سى بار. 700 دىن ئارتۇق خەنزۇ، 1200 نەپەر مىللىي باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرىنىڭ ئۆزلۈكسىز تەربىيىسى، ئىش ئورنى بويىچە تەربىيىلەش ۋەزىپىسىنى ئۈستىگە ئالغان. 1999 ـ يىلى ئوقۇتقۇچى خىزمەتچىلەر 36 نەپەرگە، ئالىي دەرىجىلىك لېكتور تۆت نەپەرگە يەتكەن. مەكتەپ قۇرۇلغاندىن بۇيان ھەر خىل كەسىپلەردىن 828 دىن ئارتۇق ئوقۇغۇچى تەربىيىلەنگەن.

مەكتەپ ئادرېسى: قۇمۇل شەھىرى ساغلاملىق يولى

پوچتا نومۇرى: 839000، تېلېفون نومۇرى: 2232117 (0902)

ساۋەن ناھىيىلىك ئوقۇتقۇچىلار بىلىم ئاشۇرۇش مەكتىپى

ساۋەن ناھىيە بازىرى ئىچىگە جايلاشقان. ناھىيىلىك مائارىپ كومىتېتىنىڭ بىۋاستە باشقۇرۇشىغا تەۋە. 1979 ـ يىلى مەكتەپ نامى تارباغاتاي ۋىلايەتلىك پېداگوگىكا مەكتىپى ساۋەن تارماق مەكتىپى دەپ ئۆزگەرتىلگەن. 1986 ـ يىلى ھازىرقى نامىغا ئۆزگەرتىلگەن. مەكتەپنىڭ قۇرۇلۇش كۆلىمى 5500m²، بىر يۈرۈش يەر يۈزى سۈنئىي ھەمرا قوبۇل قىلىش ئۈسكۈنىسى ھەم كامېرالىق تېلېۋىزورىدا نازارەت قىلىش ئاپپاراتى، كىتاب، ئۇن ـ سىن ماتېرىياللار سېپلەنگەن. 1999 ـ يىلى 16 ئوقۇتۇش سىنىپى بولۇپ، قازاقچە، خەنزۇچە ئىككى خىل تىلدا دەرس ئۆتۈلگەن. مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچىلار 2550 نەپەرگە، ئوقۇتقۇچى، ئىشچى ـ خىزمەتچىلەر 44 نەپەرگە، ئالىي دەرىجىلىك لېكتور تۆت نەپەرگە يەتكەن. 1999 ـ يىلغا قەدەر جەمئىي تەربىيىلەنگەن ئوقۇغۇچىلار 3000 نەپەردىن ئاشقان.

پوچتا نومۇرى: 832100، تېلېفون نومۇرى: 6012549 (0993)

نەپەرگە يەتكەن . مەكتەپنىڭ يەر كۆلىمى 39960m² ، ئوقۇتۇش بىناسىنىڭ كۆلىمى 4160m² . كۇتۈپخانىدا ساقلىنىۋاتقان كىتاب 40 مىڭ پارچە بولغان . مەكتەپ قۇرۇلغاندىن بۇيان 13560 نەپەر باشلانغۇچ ، ئوتتۇرا مەكتەپ ئوقۇتقۇچىسى تەربىيىلەنگەن .

مەكتەپ ئادرېسى : يەكەن ناھىيە جىغۇي يولى 14 - نومۇر .

پوچتا نومۇرى : 844700 ، تېلېفون نومۇرى : 8512285 (0998)

خوتەن ۋىلايەتلىك پېداگوگىكا مەكتىپى

1938 - يىلى 12 - ئايدا قۇرۇلغان . ئەينى ۋاقىتتا مۇقىم مەكتەپ بىناسى يوق ئىدى . 1940 - يىلى 3 - ئايدا يېڭى مەكتەپ بىناسى پۈتكەن . مەكتەپ قۇرۇلغان دەسلەپكى مەزگىلدە قىسقا مۇددەتلىك تەربىيىلەش شەكلىنى قوللانغان بولۇپ ، ئۇيغۇر تىلى ، ئەدەبىيات ، جۇڭگو جۇغراپىيىسى ، تەبىئەتتىن ئومۇمىي ساۋات ، دۇنيا تارىخى ، ئالتە چوڭ سىياسەت ، ئىجتىمائىي پەلسەپە قاتارلىق دەرسلەر تەسىس قىلىنغان . خوتەن ناھىيىلىك مەدەنىيەت مائارىپ ئىدارىسىنىڭ باشقۇرۇشىدا (قارىمىقىدا) بولغان . 1944 - يىلى 9 - ئايدىن 1950 - يىلى 6 - ئايغىچە مەكتەپ مۇنتىزىم بولغان 3 يىللىق مائارىپ ئەندىزىسىگە ئۆتكەن . خوتەن ۋىلايەتلىك مەدەنىيەت مائارىپ باشقارمىسىنىڭ رەھبەرلىكىدە بولغان . 1966 - يىلى مەكتەپ ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىشتىن توختىغان . 1972 - يىلى خوتەن پېداگوگىكا مەكتىپى خوتەن ۋىلايەتلىك پېداگوگىكا مەكتىپىگە ئۆزگەرتىلگەن . 1978 - يىلى 9 - ئايدا خوتەن ۋىلايەتلىك پېداگوگىكا مەكتەپ ئىككى ئالىي دەرىجىلىك پېداگوگىكا مەخسۇس كۇرس سىنىپى ، ئادەتتىكى پېداگوگىكا سىنىپىغا ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلغان . ئادەتتىكى پېداگوگىكا سىنىپىنىڭ ئوقۇغۇچىلىرى 1979 - يىلى خوتەن پېداگوگىكا ئالىي تېخنىكۇمىغا ئۆتكۈزۈپ بېرىلگەن . 1979 - يىلى خوتەن ۋىلايەتلىك پېداگوگىكا مەكتەپ يەنە بىر قېتىم ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىشنى توختاتقان . 1985 - يىلى 10 - ئايدا مەكتەپ ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىشنى ئەسلىگە كەلتۈرگەن . 1992 - يىلى 10 - ئايدا مەكتەپ خوتەن شەھىرى بوستان جەنۇبىي يولى 12 - نومۇردىكى يېڭىدىن قۇرۇلغان مەكتەپ قۇرۇلۇسىغا كۆچۈپ كېلىپ ئوقۇش باشلىغان . ئەسلىدىكى مەكتەپ ئورنىنى خوتەن مائارىپ ئىنستىتۇتىغا بەرگەن . مەكتەپنىڭ ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 50616m² ، پېداگوگىكا ، خەنزۇ تىلى ، تەنتەربىيە ، گۈزەل سەنئەت ، فىزىكا ، ئەدەبىيات قاتارلىق كەسىپلەر تەسىس قىلىنغان . 1999 - يىلى كەسىپىي ئوقۇتقۇچىلار 151 نەپەرگە يەتكەن . مەكتەپ قۇرۇلغاندىن بۇيان 18000 نەپەردىن ئارتۇق ئوقۇغۇچى تەربىيىلەنگەن .

مەكتەپ ئادرېسى : خوتەن شەھىرى

پوچتا نومۇرى : 848000 ، تېلېفون نومۇرى : 2512745 (0903)

ئالاهىده مائارىپ

ئالاهىده مائارىپ

ئالاهىده لايىهىلەنگەن دەرسلىك ، ئوقۇتۇش ماتېرىيالى ، ئوقۇتۇش ئۇسۇلى ۋە ئەسلىھەلىرىدىن پايدىلىنىپ ئالاهىده بالىلار ۋە ياش - ئۆسمۈرلەرگە ئېلىپ بېرىلىدىغان تەربىيەنى كۆرسىتىدۇ . ئالاهىده تەربىيە بولسا مەملىكىتىمىز مائارىپ ئىشلىرىنىڭ بىر ئورگانىك تەركىبىي قىسمى ھەم توققۇز يىللىق مەجبۇرىي مائارىپنىڭ مۇھىم تەركىبىي قىسمى . 1959 - يىلى شىنجاڭدا تۇنجى ئالاهىده مائارىپ تەربىيىلەش مەكتىپى —ئۆرۈمچى ئەما ، گاس - گاچىلار مەكتىپى قۇرۇلدى . دەسلەپتە ئوقۇتۇش ئېلىپ بارغاندا پەقەت ئىككى ئوقۇتۇش سىنىپى ، 20 دىن ئارتۇق ئەما ، گاس - گاچا ئوقۇغۇچىسى ۋە 10 نەپەر ئوقۇتقۇچى ، ئىشچى - خىزمەتچىسى بار ئىدى .

مەدەنىيەت زور ئىنقلابى مەزگىلىدە رايونىمىزنىڭ ئالاهىده مائارىپى توختاپ قېلىش ھالىتىگە چۈشۈپ قالدى . پارتىيىنىڭ 11 - نۆۋەتلىك 3 - ئومۇمىي يىغىنىدىن كېيىن رايونىمىز ئالاهىده مائارىپ ئىشلىرى زور تەرەققىياتقا ئېرىشتى . 1978 - يىلى قەشقەر ۋىلايەتلىك گاس - گاچىلار مەكتىپى قۇرۇلدى . 1983 - يىلى شىخەنزە شەھىرىدە خەلق باشقۇرۇشىدىكى ھۆكۈمەت يارىدەم قىلىدىغان گاس - گاچىلار مەكتىپى قۇرۇلدى . 1984 - يىلغا كەلگەندە پۈتۈن ئاپتونوم رايون تەۋەسىدە ئالاهىده مائارىپ مەكتىپىدىن جەمئىي ئۇچى بارلىققا كېلىپ ، ئۇنىڭدىكى ئوقۇتقۇچى خىزمەتچىلەر 146 نەپەرگە ، ئوقۇتۇش سىنىپى 40 قا ، ئوقۇغۇچى 666 نەپەرگە يەتتى . 1984 - يىلى ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى ئالاهىده مائارىپ خىزمىتىنى مائارىپ تارماقلىرىنىڭ باشقۇرۇشىغا ئۆتكۈزۈپ بېرىشنى قارار قىلدى . ھەم 9 يىللىق مەجبۇرىي مائارىپ ئىچىگە كىرگۈزۈپ ، ھەر قايسى ۋىلايەت ، ئوبلاست ، شەھەرلەردە بىردىن ئالاهىده مائارىپ مەكتىپى قۇرۇشنى قارار قىلدى . شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا ئادەتتىكى ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپلەردە مېيىپ بالىلار ، ئۆسمۈرلەر ئالاهىده سىنىپى تەسىس قىلىپ ، مېيىپ بالىلار ، ياش - ئۆسمۈرلەرنىڭ ئادەتتىكى ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپ سىنىپلىرىغا كىرىپ ئوقۇش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلىشىنى تەلەپ قىلىپ ، ئالاهىده مائارىپنىڭ تەرەققىياتىنى يەنمۇ ئىلگىرىلىگەن ھالدا تېزلەتتى . ئاپتونوم رايون 9 يىللىق مەجبۇرىي مائارىپنى ئومۇملاشتۇرۇشنى ئەستايىدىل چىڭ تۇتۇش ئاساسىدا ، مېيىپ بالىلارنىڭ مەكتەپكە كىرىش نىسبىتىنى يۇقىرى كۆتۈرۈشكە تىرىشتى . شۇنىڭ بىلەن مېيىپ بالىلارنىڭ كەسپىي تېخنىكا مائارىپىنى ئاكتىپ قانات يايدۇردى . ھەر قايسى گاس - گاچىلار مەكتەپلىرىنىڭ يۇقىرى يىللىقلىرىدا ئومۇمىيۈزلۈك ھالدا كەسپىي تېخنىكا مائارىپى دەرسلىرىنى تەسىس قىلىپ ، مېيىپ بالىلارنىڭ ئارتۇقچىلىقلىرىنى يېتىلدۇردى . 1990 - يىلى 10 - ئايدا ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ تەستىقى

قەشقەر ۋىلايەت يېڭى شەھەر ناھىيىلىك ئوقۇتقۇچىلار بىلىم ئاشۇرۇش مەكتىپى

ناھىيىگە قاراشلىق چوڭلار ئوتتۇرا تېخنىكۇم مەكتىپى بولۇپ ، 1974 - يىلى قۇرۇلغان . مەكتەپنىڭ ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 14985㎡ . قۇرۇلۇش كۆلىمى 2867m² . ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش ئوبيېكتى ئاساسلىقى ئۆز ناھىيىسىدىكى ۋە يېقىن ئەتراپتىكى ناھىيىلەردىكى ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرىدۇر . ئىلگىرى - كېيىن بولۇپ 21 خىل دەرس تەسىس قىلىنغان . ئوقۇش مۇددىتى ئىككى يىل ، ئۇيغۇر تىلىدا دەرس ئوتۇلىدۇ . 1999 - يىلى ئوقۇتقۇچى ، خىزمەتچىلەر 27 نەپەرگە ، ئالىي دەرىجىلىك لېكتور توققۇز نەپەرگە ، لېكتور توققۇز نەپەرگە يەتكەن . 1999 - يىلغا قەدەر پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچىلار سانى 678 نەپەرگە يەتكەن . باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرى 536 نەپەرگە يەتكەن .

مەكتەپ ئادرېسى : قەشقەر يېڭىشەھەر ناھىيە غالىبىيەت يولى

پوچتا نومۇرى : 844200 ، تېلېفون نومۇرى : 6572458 (0998)

مەكتىپىدە ئۇيۇلاش مەخسۇس كۇرس سىنىپى تەسىس قىلىنغان . 1964-يىلى ھازىرقى ئادرېسقا كۆچۈپ كەلگەن . 1966-يىلى ئازادلىق يولىدا ئۇيۇلاش - داۋالاش ئامبۇلاتورىيىسى قۇرۇپ ، ئوقۇغۇچىلارنىڭ پراكتىكا بازىسى بەرپا قىلغاندىن كېيىن ، 1971 - يىلى ئۇرۇمچى شەھەرلىك خەلق ئىشلار ئىدارىسىنىڭ باشقۇرۇشىغا ئۆتكۈزۈپ بېرىلگەن . 1982 - يىلى شىنجاڭ جۇڭيى ئىنستىتۇتى بىلەن بىرلىشىپ سىنىپ ئاچقان . 1986 - يىلى پۈتۈن شىنجاڭغا يۇزلىنىپ ساغلام ئوقۇغۇچىلارنى قوبۇل قىلىشقا باشلىغان . ئۇرۇمچى شەھەرلىك مائارىپ ئىدارىسىنىڭ رەھبەرلىك قىلىشىغا تەۋە بولغان . 1991 - يىلى جۇڭيى ئىنستىتۇتى ئالاھىدە مائارىپ بۆلۈمى دەپ ئۆزگەرتىلگەن . 1993 - يىلى تۇنجى قارارلىق ئۇيۇلاش سىرتتىن ئوقۇتۇش مەخسۇس كۇرس سىنىپى قوبۇل قىلغان . ئالاھىدە مائارىپ ئىشلىرىنىڭ تەرەققىياتىغا ماسلىشىش ئۈچۈن ، 1996 - يىلى ئەمالار ، گاس - گاچىلار مەكتىپى ئايرىلىپ ئەسلىدىكى ئۇرۇمچى شەھەرلىك ئەمالار مەكتىپى قۇرۇلۇپ ، ئۇرۇمچى شەھەرلىك ئۇيۇلاش كەسپىي مەكتىپى دەپ ئۆزگەرتىلگەن . 1998 - يىلى ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك مەدەنىيەتلىك ئورۇن دەپ نام بېرىلگەن . ئۇرۇمچى شەھەرلىك مائارىپ كومىتېتىغا تەۋە . خەنزۇ تىلىدا ئوقۇتۇش ئېلىپ بارىدۇ . مەكتەپنىڭ شتاتى 107 نەپەر . 1999 - يىلى كەسپىي ئوقۇتقۇچىلار 27 نەپەرگە ، مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچىلار 189 نەپەرگە يەتكەن . مەكتەپ قۇرۇلغاندىن بۇيان جەمئىيەتكە 1000 دىن ئارتۇق قىسقا مۇددەتلىك كۇرسانتلارنى ، ئوتتۇرا تېخنىكۇم ئوقۇغۇچىلىرىنى ۋە مەخسۇس كۇرس ئوقۇغۇچىلىرىنى تەربىيىلەپ بەرگەن . مەكتەپنىڭ يەر كۆلىمى $10735m^2$ ، ئوقۇتۇش بىناسىنىڭ كۆلىمى $2807m^2$.

مەكتەپ ئادرېسى : ئۇرۇمچى شەھىرى ئەرداۋەن يولى 13 - نومۇر .

پوچتا نومۇرى : 830001 ، تېلېفون نومۇرى : 2626670 (0991)

سانجى خۇيزۇ ئاپتونوم ئوبلاستلىق گاس - گاچىلار مەكتىپى

خەنزۇ تىلى ، قول ئىشارەت تىلى ئارقىلىق ئوقۇتۇش ئېلىپ بارىدىغان پۈتۈن كۇنلۇك تۇرۇمدىكى توققۇز يىللىق مەجبۇرىي مائارىپ ئالاھىدە مەكتىپى . سانجى شەھىرىگە جايلاشقان بولۇپ ، 1990 - يىلى قۇرۇلغان . يەر كۆلىمى $10260m^2$ ، قۇرۇلۇش كۆلىمى $2300m^2$ ، مەكتەپ ياتاقلىق يېپىق شەكىللىك باشقۇرۇشنى يولغا قويغان . مەكتەپ ئاساسەن مەكتەپلەر بىلەن ئوخشاش قەدەمدە ئوقۇ - ئوقۇتۇش خىزمىتىنى ئېلىپ بېرىش بىلەن بىر ۋاقىتتا ئۇچ تەرەپتىكى ئىقتىدارلىنى گەۋدىلەندۈرگەن ، يەنى تىل ئىقتىدارى دەققەت (قىلىش) ئىقتىدارى ، گۈزەللىك تەربىيىسى قاتارلىقلار ئارقىلىق گاس ئوقۇغۇچىلارغا قارىتا ئۆزىنىڭ ئالاھىدىلىكىگە ئاساسەن مائارىپ مەزمۇنى جەھەتتە پىسخىك جەھەتتە يېتەكچىلىك قىلىش ، كەيپىياتنى تەڭشەش ، ئۆز ئارا ئالاقىگە يېتەكچىلىك قىلىش ، يۇقىرى ئۆرلەپ ئوقۇش ، ئىشقا ئورۇنلىشىشقا يېتەكچىلىك قىلىش قاتارلىقلارنى ئەمەلگە ئاشۇرغان . مەكتەپ

ئارقىلىق ئاپتونوم رايوندىكى ئالاھىدە مائارىپ ئوقۇتقۇچىلىرى تەربىيىلەش مەركىزى قۇرۇلۇپ ، شىنجاڭ بالىلار پېداگوگىكا مەكتىپى ئېچىلىپ تەسىس قىلىندى . ئۇرۇمچى شەھەرلىك ئەمالار مەكتىپىدە ئالتە ئۆۋۈلاش كەسپىي سىنىپى تەسىس قىلىنغان . 1993 - يىلى بىرىنچى قارارلىق ئۆۋۈلاش مەخسۇس كۇرس سىنىپى قوبۇل قىلىنغان . 1993 - يىلى شىنجاڭ تېببىي ئۇنىۋېرسىتېتى بىلەن بىرلىشىپ پۈتۈن كۇنلۇك جۇڭيىچە داۋالاش مەخسۇس كۇرس سىنىپى قوبۇل قىلغان . 1999 - يىلغا كەلگەندە رايونىمىزدا ئەمالار مەكتىپىدىن بىرسى ، ئادەتتىكى ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپلەر ئەما بالىلار سىنىپىدىن ئىككىسى ، گاس - گاچىلار مەكتىپىدىن ئالتىسى قۇرۇلۇپ ، مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچىلار 749 نەپەرگە ، ئوقۇتقۇچى ، خىزمەتچىلەر 300 نەپەرگە يەتتى . ئادەتتىكى ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپلەردە تەسىس قىلىنغان ئەقلى ئاجىز بالىلار سىنىپىدىن 31 سى بولۇپ ، ئوقۇغۇچىلار 311 نەپەرگە يەتتى . ئەگىشىپ ئوقۇيدىغان ئەقلى ئاجىز بالىلار 4836 نەپەرگە ، مېيىپلار ئوتتۇرا دەرىجىلىك كەسپىي مەكتىپى بىرگە ، مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچىلار 398 نەپەرگە ، ئوقۇتقۇچى ، خىزمەتچىلەر 57 نەپەرگە يەتكەن . ئەما بالىلارنىڭ مەكتەپكە كىرىش نىسبىتى 3.99% گە ، گاس - گاچا بالىلارنىڭ مەكتەپكە كىرىش نىسبىتى 5.99% گە ، ئەقلى ئاجىز بالىلارنىڭ مەكتەپكە كىرىش نىسبىتى 41.3% گە يەتكەن . رايونىمىز يەنە ئاپتونوم رايوندىكى ئالاھىدە مائارىپ ئوقۇتقۇچىلىرىنى تەربىيىلەش مەركىزى قۇرۇپ ، بىر تۈركۈم ئالاھىدە مائارىپ ئوقۇتقۇچىلىرىنى ۋە ئەقلى ئاجىز بالىلارنىڭ ئەقلى قوۋۇتىنى ئۆلچەش ۋە ئەسلىگە كەلتۈرۈش خادىملىرىنى تەربىيىلەپ يېتىشتۈردى .

ھازىرغا قەدەر رايونىمىز ئالاھىدە مائارىپى بەلگىلىك كۆلەمگە يېتىپ ، بەلگىلىك ساندىكى ئالاھىدە مائارىپ مەكتەپلىرىنى تايانچ قىلغان ، ئالاھىدە مائارىپ ئوقۇتقۇچىلىرىنى تەربىيىلەش مەركىزىنى ئاساس قىلغان ، نۇرغۇنلىغان ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپلەردە ئالاھىدە مائارىپ سىنىپى تەسىس قىلىنغان ھەمدە ئومۇمىيۈزلۈك ھالدا مېيىپ بالىلارنىڭ ئادەتتىكى سىنىپلارغا كىرىپ ئوقۇشى گەۋدە قىلىنغان ، توققۇز يىللىق مەجبۇرىي مائارىپنى ئومۇملاشتۇرۇش ئاساسىدا ئوقۇشتىن ئىلگىرىكى مائارىپ ، كەسپىي مائارىپ ۋە ئالىي مائارىپنى تەرەققىي قىلدۇرۇش مەقسەت قىلىنغان ئالاھىدە مائارىپ ئەندىزىسى شەكىللەندۈرۈلدى .

ئۇرۇمچى شەھەرلىك ئەمالار مەكتىپى

ئەسلى ئاساسى ئۇرۇمچى شەھەرلىك ئەمالار ، گاس - گاچىلار مەكتىپى بولۇپ ، 1959-يىلى كۇزدە قۇرۇلغان . كېيىنكى يىلى 2 - ئايدا ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىشنى باشلىغان . شىنجاڭنىڭ تۇنجى ئالاھىدە مائارىپ مەكتىپىدۇر . ئەينى ۋاقىتتا ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ئىشلار نازارىتىگە تەۋە بولۇپ ، مەكتەپ ئورنى يۆجىن كوچىسىدىكى ئەسلىدىكى نېرۋا كېسەللىكلىرى دوختۇرخانىسىنىڭ ئېچىلىدى . 1960-يىلى ئەمالار

ماتېماتىكا ، ئىدىيە ـ ئەخلاق ، سىياسەت ، تەبىئەت ، تەنتەربىيە ، گۈزەل ـ سەنئەت ، ئەمگەك قاتارلىق دەرسلەر تەسىس قىلىنغان . ئوقۇغۇچى مەنبەسى ئاقسۇ ۋىلايىتىدىكى سەككىز ناھىيە ، بىر شەھەر ۋە دېھقانچىلىق بىرىنچى دۈزېرلىزىيەسىنىڭ ھەرقايسى پولكلىرىدىن باشقا ، يەنە بايىنغولىن ئوبلاستى ، قىزىلسۇ ئوبلاستىنىڭ ئاز سانلىكى ئوقۇغۇچىلىرىمۇ بار ، كۆپ قېتىم دۆلەت ، ئاپتونوم رايون ۋە ۋىلايەتنىڭ تەقدىرلىشىگە ئېرىشكەن ، يەنە مەملىكەتلىك ئوقۇتۇش ئېلىپ بېرىشتىكى ئىلغار ئورۇن بولۇپ باھالانغان . مەكتەپنىڭ يەر كۆلىمى 33966m² ، قۇرۇلۇش كۆلىمى 2700m² . 1999 ـ يىلى كەسپىي ئوقۇتقۇچىلار 10 نەپەرگە ، ئوقۇغۇچىلار 50 نەپەرگە يەتكەن .

مەكتەپ ئادرېسى : ئاقسۇ شەھىرى .

پوچتا نومۇرى : 843000 ، تېلېفون نومۇرى : 2612717 (0997)

قەشقەر ئەما ، گاس ـ گاچىلار مەكتىپى

1978 ـ يىلى 3 ـ ئايدا ۋىلايەتلىك خەلق ئىشلار ئىدارىسى قەشقەر شەھىرىدىن 40 نەچچە كىلومېتىر يىراقلىقتىكى ئەسلىدىكى بالىلار پاراۋانلىق ھويلىسىنىڭ ئورنىغا گاس ـ گاچىلار مەكتىپى قۇرۇپ چىقتى . ئەينى ۋاقىتتا ئوقۇتۇش شارائىتى ئىنتايىن ئاددىي ئىدى . 1981 ـ يىلى مەكتەپ ئورنى شەھەردىن 7 كىلومېتىر يىراقلىقتىكى يان بۆلاق دېھقانچىلىق مەيدانى ئەتراپىغا كۆچۈپ كەلدى . 1984 ـ يىلى مەكتەپ ھازىرقى ئورۇنغا قەشقەر پېداگوگىكا ئىنستىتۇتىنىڭ يېنىغا كۆچۈپ كەلدى . 1985 ـ يىلى مەكتەپ خەلق ئىشلار تارمىقىدىن ماۋارىپ تارماقلىرىنىڭ باشقۇرۇشىغا ئۆتكۈزۈپ بېرىلدى . 1994 ـ يىلى مەكتەپنىڭ نامى ئەمالار ، گاس ـ گاچىلار مەكتىپى دەپ ئۆزگەرتىلگەن . بۇ مەكتەپنىڭ ئەسلى ئوقۇش مۇددىتى سەككىز يىل بولۇپ ، ئوقۇش پۈتتۈرگەندىن كېيىن ئوقۇغۇچىلار ئادەتتىكى باشلانغۇچ مەكتەپلەرنىڭ پۈتتۈرگەن سەۋىيىگە يېتتى . 1999 ـ يىلدىن باشلاپ ئوقۇش مۇددىتى توققۇز يىل قىلىپ ئۆزگەرتىلىپ تولۇقسىز ئوتتۇرا تەسىس قىلىندى . مەكتەپتە ياتاقلىق تۇزۇم يولغا قويۇلغان بولۇپ ، ئوقۇتۇشتا خەنزۇ تىلى ۋە ئۇيغۇر تىلى قوللىنىدۇ . 1999 ـ يىلى كەسپىي ئوقۇتقۇچىلار 39 نەپەرگە ، ئوقۇتۇش سىنىپى 15 گە ، ئوقۇغۇچىلار 128 نەپەرگە يەتكەن . مەكتەپنىڭ يەر كۆلىمى 7992m² . ئوقۇتۇش بىناسىنىڭ كۆلىمى 1080m² .

مەكتەپ ئادرېسى : قەشقەر شەھىرى كونا نەزەرباغ يولى

پوچتا نومۇرى : 844000 ، تېلېفون نومۇرى : 2823129 (0998)

شىنجاڭ مېيىپلار كەسپىي ئوتتۇرا تېخنىكۇمى

1992 ـ يىلى ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ تەستىقى ئارقىلىق شىنجاڭ مېيىپلار كەسپىي ئوتتۇرا تېخنىكۇمى قۇرۇش قارار قىلىندى . 1993 ـ يىلى قۇرۇلۇش

تىرىشچانلىق بىلەن ئوقۇپ ئىقتىسادچانلىق بىلەن مەكتەپ باشقۇرۇش پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇپ ، ئەمگەك تېخنىكا دەرسى تەسىس قىلىپ ، كەسپىي ماتارىپنى كۆچەيتىپ ، جەمئىيەت ئۈچۈن ئۆزىنى ھۆرمەتلەيدىغان ، ئۆزىگە ئىشىنىدىغان ، مۇستەقىل ، تىرىشچان ، ئىقتىساسلىق كىشىلەرنى تەربىيىلەپ بەردى . مەملىكەتلىك 2 ـ ، 4 ـ نۆۋەتلىك مېيىپلار ئەدەبىيات ـ سەنئەت كۆرىكىدە ئىككىنچى ، ئۈچىنچى دەرىجىلىك مۇكاپاتقا ئېرىشتى . ئىككى ئوقۇغۇچى ئاپتونوم رايونلۇق مېيىپلار تەنھەرىكەت يىغىنىغا قاتنىشىپ ، تۆت ئالتۇن مېدال ، بىر كۈمۈش مېدال ، بىر مىس مېدالغا ئېرىشتى . مەكتەپكە 1998 ـ يىلى سانجى ئوبلاستى تەرىپىدىن ئوبلاست دەرىجىلىك مەدەنىيەتلىك ئورۇن دەپ نام بېرىلدى . 1999 ـ يىلى توققۇز ئوقۇتۇش سىنىپى ، 115 نەپەر ئوقۇغۇچىسى ، 34 نەپەر ئوقۇتقۇچىسى بار ئىدى .

مەكتەپ ئادرېسى : سانجى شەھىرى بىرىنچى ماي شەرقى يولى 36 ـ نومۇر .

پوچتا نومۇرى : 831100 ، تېلېفون نومۇرى : 2344883 (0994)

قاراماي شەھەرلىك گاس ـ گاچىلار مەكتىپى

1986 ـ يىلى 9 ـ ئاينىڭ 18 ـ كۈنى 1ـ ئاۋغۇست يېڭى كەنتىدە قۇرۇلغان (ئەسلىدىكى سانائەت 4 ـ پولكىنىڭ ھويلىسى ئىچىدىكى بىر نەچچە ئېغىزلىق ئۆيدە) ، مېيىپلار ماتارىپ ئىشلىرىغا قىزغىن كۆڭۈل بۆلىدىغان چېن جۇەن خانىم تەرىپىدىن 1986ـيىلى 4 ـ ئايدا بەرپا قىلىنغان . قۇرۇلغان دەسلەپكى مەزگىلىدە ئوقۇتۇش شارائىتى ئىنتايىن ناچار ئىدى . 1988 ـ يىلى 9 ـ ئايدا نېفىت ئىدارىسى مەبلەغ سېلىپ $1000m^2$ ئوقۇتۇش بىناسىنى ياساپ بەردى . بۇ مەكتەپ قاراماي رايونىدىكى گاس ـ گاچا بالىلارنى تەربىيىلەش ۋەزىپىسىنى ئۈستىگە ئالغان بولۇپ ، خەنزۇ تىلى ۋە قول ئىشارىتى تىلىدا ئوقۇتۇش ئېلىپ بارىدۇ . قاراماي نېفىت سىستېمىغا يۈزلىنىپ ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىدۇ . 1999 ـ يىلى كەسپىي ئوقۇتقۇچى 10 نەپەرگە يەتتى ، مەكتەپ قۇرۇلغاندىن بۇيان ئالتە قارار 40 نەپەر ئوقۇغۇچى ئوقۇش پۈتتۈردى ، مەكتەپنىڭ يەر كۆلىمى $7006m^2$ ، ئوقۇتۇش بىناسىنىڭ كۆلىمى $1000m^2$.

مەكتەپ ئادرېسى : قاراماي شەھىرى توك شۇن يولى 38 ـ نومۇر .

پوچتا نومۇرى : 834000 ، تېلېفون نومۇرى : 6881782 (0990)

ئاقسۇ ئۇلايەتلىك جوڭشەن گاس ـ گاچىلار مەكتىپى

1987 ـ يىلى 9 ـ ئايدا كەڭ دائىرىلىك مەبلەغ توپلاش ئارقىلىق قۇرۇلغان مەكتەپ بولۇپ ، ھۆكۈمەت قۇرغان ، ھۆكۈمەت ياردەم بېرىدىغان مەكتەپ ھېسابلىنىدۇ . 1992 ـ يىلى مەمۇرىي مەھكىمىنىڭ تەستىقى ئارقىلىق ، ئۇلايەتلىك ماتارىپ باشقارمىسىغا بىۋاستە قاراشلىق ئالاھىدە ماتارىپ مەكتىپى قىلىپ ئۆزگەرتىلگەن ، ئوقۇش مۇددىتى توققۇز يىل ، خەنزۇ تىلىدا ئوقۇتۇش ئېلىپ بارىدۇ . ئەدەبىيات ،

ئىجتىمائىي كۆچلەر قۇرغان مەكتەپلەر

ئىجتىمائىي كۆچلەر قۇرغان مەكتەپلەر

1997 - يىلى «گوۋۇيۈەن ئىجتىمائىي كۆچلەر قۇرغان مەكتەپلەر نىزامنامىسى» دا ئىجتىمائىي كۆچلەر قۇرغان مەكتەپ «كارخانا ، كەسپىي تەشكىلاتلار ، ئىجتىمائىي كوللېكتىپ ھەم باشقا ئىجتىمائىي تەشكىلاتلار ۋە شەخسلەر دۆلەت مالىيەسىدىن بولمىغان مائارىپ مەبلىغىدىن پايدىلىنىپ ، جەمئىيەتكە يۈزلىنىپ قۇرغان مەكتەپلەرنى ۋە باشقا مائارىپ ئورگانلىرىنىڭ پائالىيىتىنى كۆرسىتىدۇ» دەپ بەلگىلەنگەن . شىنجاڭدا ئىجتىمائىي كۆچلەر قۇرغان مەكتەپلەر 11 - نۆۋەتلىك 3 - ئومۇمىي يىغىندىن كېيىن گۇللىنىشكە باشلاپ ، 20 - ئەسىرنىڭ 90 - يىللىرىنىڭ باشلىرىدا دەسلەپكى كۆلەمگە ئىگە بولۇپ ، كۆپ قاتلاملىق ، كۆپ شەكىللىك ، كۆپ پەنلىك مەكتەپ قۇرۇش تۈزۈلمىسىنى شەكىللەندۈرگەن . 1999 - يىلىنىڭ ئاخىرىدا رايونىمىزدا ھەر خىل ئىجتىمائىي كۆچلەر قۇرغان مائارىپ ئاپپاراتىدىن 984 ى بار بولۇپ ، مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچىلار 89212 گە يەتكەن . بۇنىڭ ئىچىدە بالىلار باغچىسى 229 گە ، بالىلار باغچىسى ئىچىدىكى ئوقۇغۇچىلار (بالىلار) 11849 نەپەرگە ، باشلانغۇچ مەكتەپ 16 گە ، ئوقۇغۇچى سانى 8391 نەپەرگە ، ئوتتۇرا مەكتەپ 12گە ، مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچى سانى 3993 نەپەرگە ، ئوتتۇرا دەرىجىلىك كەسپىي مەكتەپ بەشكە ، مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچىلار 1852 نەپەرگە ، باشقا ھەرخىل ئوقۇش تارىخى بويىچە تەربىيەلىمەيدىغان مائارىپ ئورگىنى 281 گە ، مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچىلار 59949 نەپەرگە يەتكەن . ئوقۇتقۇچى خىزمەتچىلىرى 4293 نەپەر بولۇپ ، ئۇنىڭ ئىچىدە كەسپىي ئوقۇتقۇچىلار سانى 2975 نەپەر بولغان . مەكتەپنىڭ يەر كۆلىمى 331654 كۋادرات مېتىر بولۇپ ، ئۇنىڭ ئىچىدە ئۆزلىرى قۇرغان مەكتەپ بىناسى 261053 كۋادرات مېتىر بولغان . مەبلەغنىڭ ئومۇمىي قىممىتى 59 .308 مىليون يۈەنگە يەتكەن .

شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق ئىجتىمائىي كۆچلەر قۇرغان مەكتەپلەر باشقۇرۇش تەربىيىلەش مەركىزى

1998 - يىلى 2 - ئايدا ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتىنىڭ تەستىقى بىلەن قۇرۇلغان . ئۇنىڭ ئاساسلىق ۋەزىپىسى رايونىمىزدىكى ئىجتىمائىي كۆچلەر قۇرغان مەكتەپلەر ، ئىجتىمائىي كۆچلەر قۇرغان مائارىپ ئاپپاراتىنىڭ قۇرغۇچىلىرى ، ئاساسلىق مەسئۇل بولغۇچى ئوقۇتقۇچى ، ئوقۇتۇش ، مالىيە باشقۇرۇش خادىمى قاتارلىقلارنى تەربىيىلەشتىن ئىبارەت . بۇ مەركەز كىرىم - چىقىمغا ئۆزى مەسئۇل بولىدىغان ، مۇستەقىل ھېسابات ئېلىپ بارىدىغان كەسپىي ئورۇن ھېسابلىنىدۇ . بۇ مەركەز 1998 - يىلدىن بۇيان جەمئىي 22 قارار سىنىپ ئېچىپ ، 540 دىن ئارتۇق ئادەم

باشلاندى . 1995 ـ يىلى 10 ـ ئايدا قۇرۇلۇپ ئوقۇش باشلىدى . مەكتەپ ئورنى ئۈرۈمچى شەھرى قاراماي غەربىي يولى 7 ـ نومۇرغا جايلاشقان . بۇ مەكتەپ شىنجاڭدىكى بىردىنبىر مەخسۇس مېيىپ ئوقۇغۇچىلارنى قوبۇل قىلىپ ، كەسپىي تېخنىكا تەربىيىسى ئېلىپ بارىدىغان ئالاھىدە مائارىپ مەكتىپى ، ئاپتونوم رايونلۇق مېيىپلار بىرلەشمىسىگە تەۋە ، كەسپىي جەھەتتىن ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتىنىڭ يېتەكچىلىكىنى قوبۇل قىلىدۇ . خەنزۇ تىلى ۋە ئۇيغۇر تىلىدا ئوقۇتۇش ئېلىپ بارىدۇ . مەكتەپ ئىچىدە ئىشخانا ، ئوقۇتۇش بۆلۈمى ، ئوقۇغۇچىلار بۆلۈمى ، خوجىلىق بۆلۈمىدىن ئىبارەت تۆت فۇنكتسىيىلىك بۆلۈم ۋە ئوتتۇرا تېخنىكوم ، خەنزۇ تىلى ئوتتۇرا تېخنىكوم ، ئاز سانلىق مىللەت تىلى ئالاھىدە مائارىپ ئوقۇتۇش تەنقىقات گۇرۇپپىسى قاتارلىق ئۈچ ئوقۇتۇش تەنقىقات ئاپپاراتى تەسىس قىلىنغان . مەكتەپ پۈتۈن شىنجاڭغا يۈزلەنگەن بولۇپ ، ھەر قايسى مىللەتتىن مېيىپ ، گاس ـ گاچا ، ئەقلى ئاجىز ئوقۇغۇچىلارنى قوبۇل قىلىپ ، ئوقۇش تارىخى مائارىپى بىلەن قىسقا مۇددەتلىك تەربىيىلەشنى ئۆز ئارا بىرلەشتۈرۈشنى يولغا قويغان . ئوقۇتۇش نىشانىدا چىڭ تۇرۇپ ، ئوقۇش تارىخىي مائارىپىنى ئاساس ، ئوتتۇرا قىسقا مۇددەتلىك تەربىيىلەشنى قوشۇمچە قىلىپ ئوقۇتۇش ئېلىپ بارىدۇ . مەكتەپتە كومپيۇتېر قوللىنىش ۋە باشقۇرۇش ، مالىيە بوغالتېرلىقىنى كومپيۇتېرلاشتۇرۇش ، قول ھۈنەرۋەنچىلىك ، گۈزەل سەنئەت ، ماددىي ئەشيالارنى باشقۇرۇش ، جۈڭيىچە داۋالاش قاتارلىق 12 كەسىپ تەسىس قىلىنغان . كەسىپلەرنى تەسىس قىلىش جەھەتتە ئومۇميۈزلۈك ھالدا مېيىپلارنىڭ ئالاھىدىلىكىنى نامايان قىلغان . ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئېھتىياجىنى چىقىش قىلىپ ئىختىيارىي كەسىپ تاللاپ ئوقۇش بىلەن تەمىنلىگەن . 1999 ـ يىلى مەكتەپ خاراكتېرىنى ئۆزگەرتمىگەن ئاساستا مەكتەپنىڭ نامىنى شىنجاڭ ئالاھىدە مائارىپ كەسىپىي تېخنىكومى دەپ ئۆزگەرتكەن ھەم تۆنجى قېتىم شىنجاڭ پېداگوگىكا ئۇنىۋېرسىتېتى چوڭلار مائارىپ ئىنستىتوتى بىلەن بىرلىشىپ ، گاچىلار بىزەش لايىھىلەش ئالىي تېخنىكومى سىنىپى تەسىس قىلغان . 1999 ـ يىلى كەسىپىي ئوقۇتقۇچىلار 34 نەپەرگە ، مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچىلار 396 نەپەرگە يەتتى . يەر مەيدانى $2800m^2$ ، بۇنىڭ ئىچىدە ئوقۇتۇش بىناسىنىڭ كۆلىمى $3700m^2$. بەلگىلىك كۆلەمدىكى كومپيۇتېر ئۆيى ، كىيىم ـ كېچەك تىكىش ئۆيى ، قول ـ ھۈنەر سەنئەت توقۇمىچىلىق ، ئەمالار ئۇۋۇلاش ئۆيى ، ئاشپەزلىك پراكتىكا ئۆيى ، كۈتۈپخانا ۋە ئاپتونوم رايونلۇق 12 ـ كەسىپىي تېخنىكا باھالاپ بېكىتىش ئورنى قاتارلىقلار قۇرۇلغان . بۇ مەكتەپ يەنە دۆلەتلىك مېيىپلار بىرلەشمىسى تەرىپىدىن پۈتۈن مەملىكەتتىكى ئوخشاش تۈردىكى مەكتەپلەر قاتارىدا ئوقۇتۇش شارائىتى ئىلغار ئورۇنلارنىڭ بىرى دەپ باھالانغان .

مەكتەپ ئادرېسى : ئۈرۈمچى شەھرى قاراماي غەربىي يولى 7 ـ نومۇر .
پوچتا نومۇرى : 830000 ، تېلېفون نومۇرى : 4829403 (0991)

ئىجتىمائىي كۆچلەر قۇرغان مەكتەپلەر ئىچىدىكى ئىلغار ئورۇن بولۇپ باھالانغان . 1999 - يىلى دۆلەتلىك ئۆچۈر مىنىستىرلىقى مەملىكەتلىك ئېلېكترونلۇق ماۋارىپ مەركىزى تەرىپىدىن مەملىكەتلىك ئىلغار ئوقۇتۇش ئورنى دەپ نام بېرىلگەن .

مەكتەپ ئادرېسى : ئۈرۈمچى شەھىرى شىمالىي بېيجىڭ يولى 40 - نومۇر

پوچتا نومۇرى : 830011 تېلېفون نومۇرى : 3833744 (0991)

شىنجاڭ يېكەن كۆل سايا‌ھەت مەكتىپى

ئەسلى ئىسمى شىنجاڭ سايا‌ھەت مەكتىپى ، 1994- يىلى ئاپتونوم رايونلۇق ماۋارىپ كومىتېتىنىڭ تەستىقى بىلەن قۇرۇلغان . 1997 - يىلى شىنجاڭ سايا‌ھەت مەكتىپى بىلەن شىنجاڭ يېكەن كۆل كارخانا گۇرۇھى بىرلىشىپ مەكتەپ قۇرۇش كېلىشىمىگە ئىمزا قويۇپ ، يېكەن كۆل كارخانا گۇرۇھى مەكتەپ بىناسى ۋە مەكتەپ ئورنىغا مەبلەغ سالغان . ئاپتونوم رايونلۇق ماۋارىپ كومىتېتىنىڭ تەستىقى ئارقىلىق مەكتەپ نامى شىنجاڭ يېكەن كۆل سايا‌ھەت مەكتىپىگە ئۆزگەرتىلىپ ، ئاپتونوم رايونلۇق ماۋارىپ كومىتېتىنىڭ باشقۇرۇشىغا تەۋە بولغان ۋە ئاپتونوم رايونلۇق سايا‌ھەت ئىدارىسىنىڭ كەسپىي يېتەكچىلىكىنى قوبۇل قىلغان . پۈتۈن شىنجاڭ دائىرىسىدە ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىدىغان مەخسۇس ئوتتۇرا دەرىجىلىك سايا‌ھەت خادىملىرىنى تەربىيىلەيدىغان ئوتتۇرا دەرىجىلىك كەسپىي مەكتەپ بولۇپ قالغان . مەكتەپ مۇدىرىيەت رەھبەرلىكىدىكى مەكتەپ مۇدىرى مەسئۇل بولۇش تۈزۈمىنى يولغا قويغان . ئوقۇتۇشتا خەنزۇ تىلى ، ئىنگلىز تىلى ، ياپون تىلى ، نېمىس تىلى ، فرانسۇز تىلى ، رۇس تىلى قاتارلىقلار قوللىنىلغان . ئاساسلىق كەسپىلەردىن سايا‌ھەت ئورۇنلىرىنى باشقۇرۇش ، يول باشلاش ، مېھمانخانا مۇلازىملىقى ۋە باشقۇرۇش قاتارلىق كەسپىلەر تەسىس قىلىنغان . ئۇنىڭدىن باشقا سايا‌ھەت ئىقتىساسلىقلار بازىرىنىڭ ئېھتىياجىغا ئاساسەن ئىلگىرى - كېيىن ھۆسىن تۈزەش ، ئاشپەزلىك ، كۇتكۇچىلىك ۋە قائىدە يوسۇن قاتارلىق كەسپىي سىنىپلارنى تەسىس قىلغان . 2000 - يىلى ئوقۇتقۇچى ، ئىشچى - خىزمەتچىلىرى 52 نەپەرگە ، ئۇنىڭ ئىچىدىكى كەسپىي ئوقۇتقۇچىلار 36 نەپەرگە ، مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچىلار 610 نەپەرگە يەتكەن . مەكتەپنىڭ ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 30000 كۋادرات مېتىر . ئۇنىڭ ئىچىدە مەكتەپ قۇرۇلۇش كۆلىمى 6000 كۋادرات مېتىر بولۇپ ، ئوقۇتۇش ئەسلىھەلىرى تولۇق .

مەكتەپ ئادرېسى : ئۈرۈمچى شەھىرى شەرقىي قارىماي يولى

پوچتا نومۇرى : 830063 تېلېفون نومۇرى : 4627127 4610071 (0991)

شىنجاڭ خۇاليەن كەسپىي مەكتىپى

1985 - يىلى قۇرۇلغان . ئاپتونوم رايونلىق خەلق ھۆكۈمىتى تەستىقلىغان ئىجتىمائىي كۆچلەر قۇرغان ئوتتۇرا تېخنىكۇم مەكتىپىدىن ئىبارەت . ئوقۇش مۇددىتى

تەربىيلەپ ، ئىجتىمائىي كۆچلەر قۇرغان مەكتەپلەر خىزمەتچىلىرىنىڭ ساپاسى ۋە باشقۇرۇش سەۋىيىسىنى يۇقىرى كۆتۈرۈش ، ئوقۇتۇش ئىشلىرىنى قېلىپلاشتۇرۇش پائالىيەتلىرى ئۈچۈن مۇھىم رول ئوينىدى .

ئادرېسى : ئۈرۈمچى شەھىرى بەخت يولى 78- نومۇر .

پوچتا نومۇرى : 830002 تېلېفون نومۇرى : 2627823 (0991)

شىنجاڭ ئۇچۇر تېخنىكا كەسپىي ئىنستىتۇتى

شىنجاڭ ئۇچۇر تېخنىكا كەسپىي ئىنستىتۇتى مەملىكەتلىك 3 ـ قېتىملىق مائارىپ خىزمەت يىغىنى روھىنىڭ يېتەكچىلىكىدە ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتىنىڭ تەستىقى ئارقىلىق ئىجتىمائىي كۆچلەر قۇرغان ئالىي مائارىپ ئورگىنى . ئەسلى ئاساسى شىنجاڭ ئېلېكترون ئۇچۇرلىرى قوللىنىش مائارىپى مەركىزى بولۇپ ، بۇ ئىنستىتۇت پاي تۈزۈلمىسىگە ئاساسەن مۇدىرىيەت رەھبەرلىكىدىكى مەكتەپ مۇدىرى مەسئۇل بولۇش تۈزۈمىنى ۋە بارلىق خادىملارنى تەكلىپ قىلىش تۈزۈمىنى يولغا قويغان . خەنزۇ تىلىدا ئوقۇتۇش ئېلىپ بارىدۇ . ئىنستىتۇت يۇقىرى سەۋىيىلىك ئوقۇتقۇچىلار قوشۇنىغا ئىگە بولۇپ ، 2000 ـ يىلى كەسپىي ئوقۇتقۇچىلار 50 نەپەرگە ، قوشۇمچە كەسپىي ئوقۇتقۇچى 80 نەپەرگە يەتكەن . مەكتەپ قۇرۇلغان يەتتە يىلدىن بۇيان جەمئىيەتنىڭ ئېھتىياجىغا ئاساسەن ئارقا ـ ئارقىدىن كومپيۇتېر ، ئۇچۇر باشقۇرۇش ، كومپيۇتېر ۋە ئۇنى قوللىنىش (مەخسۇس كۇرس) ، بوغالتېرلىقنى كومپيۇتېرلاشتۇرۇش (مەخسۇس كۇرس) ، كومپيۇتېرلىق ئالاقلىشىش (مەخسۇس كۇرس) ، كومپيۇتېر تورى (تولۇق كۇرس) قاتارلىق بەش خىل مەخسۇس كۇرس ۋە تولۇق كۇرس قاتلىمىدىكى كەسپىلەرنى تەسىس قىلغان . مەكتەپ قۇرۇلغاندىن بۇيان ئالىي مائارىپ بويىچە ئۆزلۈكىدىن ئۆگىنىش ئىمتىھانى كەسپىي تۈرى 110 پەنگە يەتكەن بولۇپ ، 12 مىڭدىن ئارتۇق ئادەم قاتناشقان . پەنلەر بويىچە لايىقەتلىك بولۇش نىسبىتى 50%—80% گە ، ئالىي تېخنىكۇم قاتلىمىدىكى ھەرتۈردىكى ئوقۇغۇچىلار سانى 5000 دىن ئارتۇق كىشىگە ، كومپيۇتېردىن قىسقا مۇددەتلىك تەربىيلىنىشكە قاتناشقانلار 7000دىن ئارتۇق كىشىگە يەتكەن . 7 يىلدىن بۇيان مۇقىم مۇلكى كۆپىيىپ ، 4 مىليون يۈەندىن ئاشقان . ئوقۇتۇش بىناسىنىڭ كۆلىمى 3000 كۋادرات مېتىر ، كومپيۇتېر تەجرىبىخانىسى كومپيۇتېر كونسۇلتاتسىيە لايىھەلەش تەجرىبىخانىسى ، كۆپ ۋاستىلىك كومپيۇتېر تەجرىبىخانىسى ، ئېنتېرنېتدۆلەتلىك ئېلېكترون سانائەت مىنىستىرلىقى مەركىزى» دەپ باھالانغان . ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتى تەرىپىدىن رايونىمىزدىكى مائارىپقا ياردەم بەرگۈچى ئىلغار ئورۇن دەپ باھالانغان . 1996 ـ يىلى دۆلەت مائارىپ كومىتېتى تەرىپىدىن مەملىكەتلىك ئالىي مائارىپ بويىچە ئۆزلۈكىدىن ئۆگىنىش ئىمتىھانىغا ياردەم بەرگۈچى ئىلغار كوللېكتىپ دەپ نام بېرىلگەن . 1998 ـ يىلى ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتى تەرىپىدىن ئاپتونوم رايونىمىزدىكى

مىڭدىن ئارتۇق ئىختىساسلىق خادىملارنى تەربىيىلىگەن. ئۇنىڭ ئىچىدە 8000 دىن ئارتۇق ئوقۇغۇچى دۆلەتلىك بىر تۇتاش ئىمتىھانغا قاتناشقان بولۇپ، ئوتتۇرا تېخنىكۇم ئوقۇش تارىخىنى دۆلەت ئېتىراپ قىلىدۇ. 13 مىڭدىن ئارتۇق ئوقۇغۇچى ھەرقايسى كەسىپلەردىن تەربىيىلىنىشكە قاتناشقان بولۇپ، 2000 دىن ئارتۇق ئوقۇغۇچى ئۆزلۈكىدىن ئۆگىنىش ئىمتىھانىغا قاتنىشىپ، مەخسۇس كۇرس ۋە تولۇق كۇرس ئوقۇش پوتتۇرۇش گۇۋاھنامىسىگە ئېرىشكەن.

مەكتەپ ئادرېسى: ئۇرۇمچى شەھەرلىك قارلىغاچ يولى 30 - نومۇر

پوچتا نومۇرى: 830049 تېلېفون نومۇرى: 2861918 (0991)

شىنجاڭ چوڭجېڭ خۇسۇسىي مەكتىپى

ئۇرۇمچى شەھەرلىك خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ تەستىقى بىلەن پۇقرالار قۇرغان پۇتۇن كۈنلۈك تۇزۇمدىكى ياتاقلىق مەكتەپ بولۇپ، مەكتەپتە مەكتەپ ئىشلىرى كومىتېتى رەھبەرلىكىدىكى مەكتەپ مۇدىرى رەھبەرلىك قىلىش ۋە مۇتەخەسسىس مەسلىھەتچىلەر گۇرۇپپىسى قەرەللىك مەسلىھەت بېرىش ھەمدە پارتىيە تەشكىلىنىڭ نازارەت قىلىشىغا كاپالەتلىك قىلىش تۇزۇمى يولغا قويۇلغان. 2000 - يىلى كەسپىي ئوقۇتقۇچىلار 53 نەپەرگە، باشلانغۇچ مەكتەپ 12 سىنىپقا، ئوقۇغۇچىلىرى 288 نەپەرگە، تولۇقسىز ئوتتۇرا بەش سىنىپقا، ئوقۇغۇچىلىرى 132 نەپەرگە يەتكەن. 2000 - يىلى تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ 1 - يىللىقىغا يېڭى ئوقۇغۇچىلارنى ۋە ئاز ساندىكى ئۆيىدە يېتىپ ئوقۇيدىغان ئوقۇغۇچىلارنى رەسمىي قوبۇل قىلغان. مەكتەپ شىنجاڭ ھەربىي رايونىنىڭ ئۆي - مۇلۈك، ئوقۇتۇش بىناسى، ئولتۇراق ئۆي بىناسى، تەنتەربىيە مەيدانى قاتارلىقلارنى ئىجارىغا ئالغان بولۇپ، يەر كۆلىمى 79902 كۋادرات مېتىرغا يېتىدۇ، مەكتەپ بىناسى 12000 كۋادرات مېتىرغا يەتكەن. 32 يۇرۇش ئۆلچەملىك ئوقۇتۇش سىنىپى، كۆپ ۋاستىلىك كومپيۇتېر ئۆيى، كۆپ ۋاستىلىك تىل ئۆيى، كىتاب ماتېرىياللار ئىشخانىسى، مۇزىكا ئۆيى، تەنتەربىيە زالى، بەدەن گۈزەللىك ئۆيى قاتارلىقلار بىردىن قۇرۇلغان. ئەمگەك بازىسى 500 كۋادرات مېتىر. 1998 - يىلى ئاپتونوم رايونلۇق ئىجتىمائىي كۆچلەر قۇرغان مەكتەپلەر ئىچىدىكى ئىلغار ئورۇن دەپ باھالانغان.

مەكتەپ ئادرېسى: ئۇرۇمچى شەھىرى يەنبېك يولى 12 - نومۇر

پوچتا نومۇرى: 830040 تېلېفون نومۇرى: 3736616 (0991)

شىنجاڭ گۈاڭخۇا خۇسۇسىي مەكتىپى

1998 - يىلى ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتىنىڭ تەستىقى بىلەن قۇرۇلغان پۇتۇن كۈنلۈك تۇزۇمدىكى خەلق باشقۇرۇشىدىكى ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپ، قۇرۇلغان دەسلەپكى مەزگىلدە مەكتەپ ئەسلىدىكى شىنجاڭ بانكا مەكتىپىنىڭ مەكتەپ

ئۇچ يىل . ئوقۇش مۇددىتى توشقان ھەمدە نەتىجىسى لايىقەتلىك بولغانلارغا مائارىپ كومىتېتى بېسىپ تارقاتقان ئوقۇش پۈتتۈرۈش گۇۋاھنامىسى تارقىتىپ بېرىلىدۇ . ئوقۇش تارىخىنى دۆلەت ئېتىراپ قىلىدۇ . مەكتەپ كەسپىي تېخنىكۇم قاتلىمىدىكى ئەمەلىيەتچان ئىختىساسلىق خادىملارنى تەربىيىلەشنى نىشان قىلىپ ، ھەرقايسى كەسىپلەرنىڭ تەربىيىلەش نىشانى ۋە دەرسلىك تۈزۈلمىسىگە ئاساسەن ئوقۇ - ئوقۇتۇشنى تەشكىللىگەن . 1996 - يىلى ئاپتونوم رايونلۇق كومپيۇتېر قوللىنىشنى كېڭەيتىش رەھبەرلىك ئىشخانىسىنىڭ تەستىقى بىلەن رايونىمىزدىكى تۇنجى تۈركۈمدىكى كومپيۇتېر قوللىنىش تېخنىكىسىنى ئىجتىمائىيلاشتۇرۇش ، ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇش تەربىيىلەش نۇقتىسى قاتارىغا كىرگۈزۈلگەن . بۇ مەكتەپنىڭ ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش پىلانىنى ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتى تەستىقلايدۇ . خەنزۇ تىلىدا ئوقۇتۇش ئېلىپ بېرىلىدۇ . كەسپىي دەرسلىكلەردىن كومپيۇتېر قوللىنىش ، تاشقى سودا ئىنگلىز تىلى ، تاشقى سودا رۇس تىلى ، ھۆنەرۋەرنچىلىك ، گۈزەل سەنئەت بېزەكچىلىكى ، ئامانلىق قوغداش ، ماددىي ئەشيالارنى باشقۇرۇش قاتارلىقلار ئېچىلغان . مەكتەپنىڭ يەر كۆلىمى 3900 كۋادرات مېتىر . بىرلىشىپ مەكتەپ قۇرۇش شارائىتىغا ئىگە . مەكتەپ قۇرۇلغاندىن بۇيان جەمئىي 3500 دىن ئارتۇق ئوقۇغۇچىنى تەربىيىلىگەن .

مەكتەپ ئادرېسى : ئۈرۈمچى شەھىرى شەرقىي باجيا خۇ يولى

پوچتا نومۇرى : 830063 تېلېفون : 4612804 (0991)

ئۈرۈمچى ئىجتىمائىي كەسپىي تېخنىكۇمى

1980 - يىلى تەييارلىق كۆرۈپ ، 1982 - يىلى ئىشتىن سىرتقى تەربىيىلەش سىنىپى ئاچقان . 1985 - يىلى ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ تەستىقى ئارقىلىق ئۈرۈمچى ئىجتىمائىي كەسپىي تېخنىكۇمى دەپ تىزىمغا ئالدۇرغان . تەسىس قىلىنغان كەسىپلەردىن تەرجىمانلىق ، كومپيۇتېر قوللىنىش ، قانۇن ، مالىيە بوغالتېرلىق ، ئولتۇراق ئۆي قۇرۇلۇشى ، دوختۇرلۇق ، سىستېمىرالىق ، گۈزەل سەنئەت ، تەنتەربىيە قاتارلىقلار بار . 2000 - يىلى ئوقۇتقۇچى ، ئىشچى - خىزمەتچىسى 27 نەپەرگە ، مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچىلار 466 نەپەرگە يەتكەن . مەكتەپنىڭ يەر كۆلىمى 26640 كۋادرات مېتىر . ھەرخىل قۇرۇلۇش كۆلىمى 23100 كۋادرات مېتىر ، ئوقۇتۇش بىناسى ، ئىشخانا بىناسى قاتارلىق ئوقۇتۇش ئەسلىھەلىرىدىن باشقا يەنە 3000 كۋادرات مېتىرلىق تەجرىبە بىناسى ۋە ئوقۇغۇچىلار پراكتىكا قىلغاندا ئىشلىتىلىدىغان 2664 كۋادرات مېتىرلىق مېۋىلىك باغى ۋە پارنىكى بار . مەبلەغنىڭ ئومۇمىي قىممىتى 50 مىليون يۈەندىن ئارتۇق . مەكتەپتە يېتىپ - قوپۇپ ئوقۇيدىغان 2000 دىن ئارتۇق ئوقۇغۇچىنى سىغدۇرالايدۇ . مەكتەپ نىشانلىق ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش ، ئېھتىياجغا ئاساسەن تەربىيىلەش ، كەسىپگە ماس كەلتۈرۈش ، ئۆگەنگەننى ئىشلىتەلەيدىغان قىلىش ئوقۇتۇش پرىنسىپىنى يولغا قويغان بولۇپ ، مەكتەپ قۇرۇلغاندىن بۇيان جەمئىي 20

مەكتەپ بىر تۈركۈم مۇنەۋۋەر كەسپىي ئوقۇتقۇچىلارنى ھەم شىنجاڭ مەدەنىيەت - سەنئەت ساھەسى ۋە مۇزىكا ماتارىپى ساھەسىدىكى 12 نەپەر داڭلىق سەنئەتكارنى تەكلىپ قىلىپ ، ماتارىپ مەسلىھەتچىلىكىگە قويدى . مەكتەپ بىر مىليون يۈەن مەبلەغ سېلىپ توققۇز ئوقۇتۇش نۇقتىسى تەسىس قىلغان بولۇپ ، گۇجىڭ ، پىپا ، ئىرخۇ ، ساكسېفون ، گىتار ، ئۇسسۇل ، خەتتاتلىق ، رەسساملىق قاتارلىق كەسپىي دەرسلەر تەسىس قىلدى . مەكتەپ بىناسىنىڭ يەر كۆلىمى 3000 كۋادرات مېتىر . مەكتەپ يەنە مۇزىكا ئەسۋابلىرى زاۋۇتى ، ياش - ئۆسمۈرلەر سەنئەت ئۆمىكى قاتارلىقلارنى قۇردى . 2000 - يىلى ئوقۇنقۇچى ، خىزمەتچىلەر 50 نەپەرگە ، ئوقۇتۇش سىنىپى 28 گە ، مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچىلىرى 1200 نەپەرگە يەتتى .

مەكتەپ ئادرېسى : ئۈرۈمچى شەھەرلىك خەلق باغچا شىمالىي كوچىسى 2 - نومۇر

پوچتا نومۇرى : 830002، تېلېفون نومۇرى : 5849688 (0991)

شىنجاڭ غەربىي دېيار كەسپىي مەكتىپى

يەنە بىر نامى ئۈرۈمچى مەشئەل مەكتىپى . شىنجاڭ غەربىي دېيار كەسپىي مەكتىپى 1994 - يىلى 6 - ئايدا قۇرۇلغان بولۇپ ، ئەسلى نامى شىنجاڭ خۇيدا سودا تەربىيىلەش مەركىزى ئىدى . 1995 - يىلى 8 - ئايدا ئاپتونوم رايونلۇق ماتارىپ كومىتېتىنىڭ تەستىقى بىلەن شىنجاڭ غەربىي دېيار كەسپىي مەكتىپى بولۇپ قۇرۇلغان . مەكتەپ ئوتتۇرا دەرىجىلىك كەسپىي ماتارىپ ئورگىنى بولۇپ ھېسابلىنىدۇ . يەتتە كەسىپ تەسىس قىلىنغان بولۇپ ، مەلۇم كەسىپي بىلىمگە ۋە كەسپىي ماھارەتكە ھەم بىر قەدەر كۆچلۈك پائالىيەتچانلىققا ئىگە ، ئەتراپلىق تەرەققىي قىلغان كەسپىي تېخنىك خادىملارنى تەربىيىلەشكە ئەھمىيەت بەرگەن . 2000 - يىلى مەخسۇس ۋە قوشۇمچە ئوقۇتقۇچىلار 55 نەپەرگە (ئۇنىڭ ئىچىدە ئالىي ئۇنۋانى بارلار توققۇز نەپەر ، ئوتتۇرا دەرىجىلىك ئۇنۋانى بارلار 20 نەپەرگە ، تۆۋەن دەرىجىلىك ئۇنۋانى بارلار 26 نەپەرگە) يەتكەن . ئوقۇتۇش سىنىپى 20 گە ، ئوقۇغۇچىلار 600 نەپەرگە يەتكەن . مەكتەپتە ھازىر مېھمانخانا ، ياتاقخانا ، بەدەن چېنىقتۇرۇش ئۆيى ، كومپيۇتېر ، سىلسارلىق ، ئېلېكترلەشكەن ئوقۇتۇشنى باشقۇرۇش ، مالىيە بوغالتېرلىق قاتارلىق سەككىز تەجرىبىخانىسى بار . كۈتۈپخانىدا ساقلىنىۋاتقان كىتابلار 10 مىڭ پارچىدىن ئارتۇق . مەكتەپ قۇرۇلغاندىن بۇيان ئوقۇش پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچى جەمئىي 1500 نەپەردىن ئارتۇق . بۇ مەكتەپ مەكتەپنىڭ تېخنىمۇ چوڭ تەرەققىياتلارغا ئېرىشىشى ئۈچۈن ئىزدىنىپ ، يۇقىرى دەرىجىلىك ماتارىپ تارماقلىرىنىڭ تەستىقلىشى ئارقىلىق ، ئۈرۈمچى شەھەرلىك يۇقىرى يېڭى تېخنىكا مەھسۇلاتلىرىنى ئېچىش رايونى بىلەن كېلىشىم تۈزۈپ ، شىنجاڭ غەربىي دېيار تېخنىكا مەكتىپى بىلەن ئەسلىدىكى ئۈرۈمچى شەھەرلىك 45 - ئوتتۇرا مەكتەپنى ئۆزئارا بىرلەشتۈرۈپ ، خەلق قۇرۇش ، ھۆكۈمەت ياردەم بېرىش خاراكتېرىدىكى ئوتتۇرا تېخنىكۇم ، ئوتتۇرا باشلانغۇچ ، بالىلار باغچىسى بىر گەۋدە

بىناسىنى ئىجارىگە ئالغان بولۇپ ، ئوقۇغۇچىلىرى 100گىمۇ يەتمەيتتى . ئوقۇتقۇچىلىرى 30 نەپەردىن ئارتۇق ئىدى . مەكتەپ ۋاقىتقا بۆلۈپ 120 مىليون يۈەن مەبلەغ سېلىپ ، ئۈرۈمچى يېڭىشەھەر رايونى دۆۋپۇ رايونىدا كۆپ ئىقتىدارلىق زامانىۋىلاشقان ، باغچىلاشقان ، 4000 دىن ئارتۇق ئوقۇغۇچى سىغدۇرالايدىغان ، زامانىۋى مەكتەپ قۇرۇپ چىقىشنى پىلانلىغان . 1 ـ قارارلىق قۇرۇلۇشتا ئوقۇتۇش بىناسى ، ئىلىم ـ پەن مەركىزى ، سەنئەت مائارىپ مەركىزى ، ئوقۇغۇچىلار ، ئوقۇتقۇچىلار ياتاق بىناسى ، ئاشخانا قاتارلىقلار سېلىنغان بولۇپ ، 2000 ـ يىلى كۈزدە رەسمىي ئىشلىتىلىشكە باشلىغان . مۇئاۋىن رەئىس ۋاڭ خۇۋەيبۇ مەكتەپ نامىنى يېزىپ بەرگەن . 2000 ـ يىلى 95 ئوقۇتۇش سىنىپى ، 2700 نەپەردىن ئارتۇق ئوقۇغۇچىسى بولۇپ ، نۆۋەتتە شىنجاڭدىكى كۆلىمى ئەڭ چوڭ ، ئوقۇغۇچىلىرى ئەڭ كۆپ ، خۇسۇسىي ئوتتۇرا مەكتەپ بولۇپ قالدى . ساپا مائارىپىنى ئومۇميۈزلۈك ئىلگىرى سۈرۈش ئۇچۇن مەكتەپ ئۆزىنىڭ ئەمەلىيىتى بىلەن بىرلەشتۈرۈش ئۇچۇن كىچىك سىنىپلىق ئوقۇتۇش ، دەرىجىگە ئايرىپ ئوقۇتۇش ، قاتلامغا ئايرىپ مەشىق قىلدۇرۇش ، قاتلاملار بويىچە ئىمتىھان ئېلىشتەك ئالاھىدە مائارىپنى يولغا قويۇپ ، ئوقۇتۇش خىزمىتىنىڭ نىشانىنى باشقۇرۇش ، تۈزۈمىنى باشقۇرۇش ، جەريانىنى باشقۇرۇش ۋە دائىملىق باشقۇرۇشغا ئەھمىيەت بەردى . ياتاقلىق تۈزۈمدىكى مەكتەپتىكى ۋاقىتنىڭ ئۈزۈن بولۇشتەك ئەۋزەللىكىدىن پايدىلىنىپ دەرستىن سىرتقى پائالىيەت ۋە پەننى ئومۇملاشتۇرۇش پائالىيەتلىرىنى بېيىتىپ ۋە كۆپ خىللاشتۇرۇپ ، پىئانىنو ، ئېلېكترونلۇق رويال ، ئىسكىروپكا ، ئاككوردىيون ، ئۇسسۇل ، مۇزىكا ، خەتتاتلىق ، رەسىم ، قورشاۋ شاھمات ، ۋاسكېتبول ، پۇتبول ، تىكتاك توپ ، پەي توپ ، ۋالىبول ، يېنىك ئاتلېتىكا ، كومپيۇتېر ، ئىنگلىز تىلى ، ناتىقلىق ، ئاستىرونومىيىلىك كۆزىتىش ، نۇسخا يىغىش قاتارلىق كۆپ خىل ھەۋەسكارلار كۆرۈژۈكىنى ئاچتى .

ئادرېسى : ئۈرۈمچى كىچىك دۆۋپۇ

پوچتا نومۇرى : 830000 تېلېفون نومۇرى : 3968538 (0991)

شىنجاڭ ۋىيدى مىللىي مۇزىكا سەنئەت كەسپىي مەكتىپى

مىللىي مۇزىكا ئىختىساسلىق خادىملىرىنى تەربىيىلەشنى ئاساس قىلغان ئىشتىن سىرتقى سەنئەت مەكتىپىدۇر . 1998 ـ يىلى ئۈرۈمچى شەھىرى جۇڭشەن يولىدىكى ۋىيدى چالغۇ ئەسۋابلار دۇكىنى ئاپتونوم رايونىمىزدىكى تۇنجى گۇجىڭ كەسپىي سىنىپىنى تەسىس قىلدى . 1999 ـ يىلى 9ـ ئاينىڭ 20 ـ كۈنى شىنجاڭ ۋىيدى مىللىي مۇزىكا سەنئەت مەكتىپى ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتىنىڭ تەستىقىدىن ئۆتۈپ رەسمىي قۇرۇلدى ھەم ئۈرۈمچى خەلق مەيدانىدا مۇۋەپپەقىيەتلىك ھالدا دۆلەت قۇرۇلغانلىقىنىڭ 50 يىللىقىنى تەبرىكلەش ، ئاۋىمىنىڭ ۋەتەن قوينىغا قايتىپ كېلىش يۈزىسىدىن 100 كىشىلىك گۇجىڭ سەنئەت نومۇرى ئورۇنلاش پائالىيىتى ئۆتكۈزدى .

مەخسۇس سىنىپقا ھەم 20 دانە كومپيۇتېر تەقلىدي ئىمتىھان ئېلىش ماشىنىلىرىغا ئىگە بولۇپ ، بىر قەدەر مۇكەممەل بولغان ئېلېكترلەشكەن ئوقۇتۇش ئەسلىھەلىرى بولغاندىن سىرت ، 90 دانە چوڭ ـ كىچىك مەشىق قىلىش ئاپتوموبىلىغا ئىگە ، A،B، C،D،E،F قاتارلىق ھەرخىل تۈرلەر بويىچە تەربىيىلەش ئېلىپ بارىدىغان ئۇنىۋېرسال شوپۇرلۇق مەكتىپى . 2000 ـ يىلى ئوقۇتقۇچى ، خىزمەتچىسى 98 نەپەرگە يەتكەن . مەكتەپ قۇرۇلغاندىن بۇيان جەمئىي 10 مىڭدىن ئارتۇق ئاپتوموبىل كەسپىي تېخنىكا خادىمى تەربىيىلەپ چىققان . ئىلگىرى ـ كېيىن ئۇرۇمچى شەھەرلىك جامائەت خەۋپسىزلىك ئىدارىسى تەرىپىدىن شوپۇر تەربىيىلەش مەركەزلىرى ئىچىدىكى ئىلغار كوللېكتىپ ، ئاپتونوم رايونلۇق قاتناش نازارىتى تەرىپىدىن 1996 ـ ، 1997 ـ ، 1998 ـ يىللىرى شوپۇر تەربىيىلەشتىكى ئىلغار ئورۇن ، 1997 ـ يىلى شەھەرلىك جامائەت خەۋپسىزلىك ئىدارىسى ئاپتوموبىل باشقۇرۇش ئورنىنىڭ باھالىشىدا نەتىجىسى گەۋدىلىك بولغان ئىلغار ئورۇن قاتارلىق ناملارغا ئېرىشكەن . 2000 ـ يىلى قاتناش مىنىستىرلىقى تەرىپىدىن مەملىكەتلىك مەدەنىيەتلىك ئاپتوموبىل شوپۇر تەربىيىلەش مەكتىپى دېگەن نامغا ئېرىشكەن .

مەكتەپ ئادرېسى : ئۇرۇمچى شەھىرى تىيەنجىن شىمالىي يولى

پوچتا نومۇرى : 830000 تېلېفون نومۇرى : 6621265 (0991)

شىنجاڭ ئىلى يېڭىسەي مەكتىپى

1999 ـ يىلى 9 ـ ئاينىڭ 1 ـ كۈنى قۇرۇلغان . ئىلى رايونىدىكى بالىلار باغچىسى ، باشلانغۇچ مەكتەپ ، تولۇقسىز مەكتەپ ، تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ بىر گەۋدە قىلىنىپ ، 16 يىللىق ئوقۇش تۈزۈمىنى يولغا قويغان ياتاقلىق مەكتەپلەرنىڭ بىرى . 2000 ـ يىلى كەسپىي ئوقۇتقۇچىلار 60 نەپەرگە ، ئوقۇتۇش سىنىپى 22 گە ، مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچىلار 800 نەپەرگە يەتكەن . مەكتەپ 30 مىليون يۈەن توپلاپ ، كۆپ ئىقتىدارلىق زامانىۋىلاشقان ئۇنىۋېرسال ئوقۇتۇش بىناسى ۋە ئۆلچەملىك ئوقۇغۇچىلار ياتاق بىناسى ھەم بىرلا ۋاقىتتا 1600 دىن ئارتۇق ئادەمنى سىغدۇرالايدىغان ئوقۇغۇچىلار ئاشخانىسى قاتارلىقلارنى قۇرۇپ چىققان . مەكتەپنىڭ زامانىۋىلاشقان ئوقۇتۇش ئەسلىھەلىرىدىن ئۈچ ئېغىزلىق بىرلا ۋاقىتتا 120 ئوقۇغۇچىغا دەرس ئۆتكىلى بولىدىغان كۆپ مىدىيالىق تور دەرسخانىسى ، 400دىن ئارتۇق كىشىنى سىغدۇرالايدىغان كۆپ مىدىيالىق ئېلېكترلەشكەن دوكلات زالى ، يېپىق يوللۇق قوش يۆنىلىشلىك ئوقۇتۇشنى كونترول قىلىش سىستېمىسى ، كومپيۇتېر مەكتەپ ئىچى تور سىستېمىسى قاتارلىق تۈرلەر بار . مەكتەپ يەنە مەبلەغ سېلىپ 400 مېتىرلىق ئۆلچەملىك يۇگۇرۇش يولى بولغان ، يېشىللاشقان پۈتبول مەيدانى قاتارلىقلارنى يېڭىدىن قۇردى ، مەكتەپنىڭ ئومۇمىي قۇرۇلۇش كۆلىمى 30000 كۋادرات مېتىردىن ئارتۇق .

مەكتەپ ئادرېسى : غۇلجا شەھىرى ئىقتىسادىي ئېچىۋېتىلگەن رايون

قىلىنغان ئۇرۇمچى شەھەرلىك مەشئەل مەكتىپىنى قۇرۇپ چىقتى . 2000 - يىلى 5 - ئاينىڭ 10 - كۈنى ئۇرۇمچى مەشئەل مەكتىپى رەسمىي قۇرۇلدى . مەكتەپنىڭ يەر كۆلىمى 66600 كۋادرات مېتىر ، قۇرۇلۇش كۆلىمى 16000 كۋادرات مېتىر . مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچىلار 1300 نەپەردىن ئارتۇق . نۆۋەتتە بۇ مەكتەپ ئۇرۇمچى رايونىدىكى ئالدىنقى قاتاردىكى ئۇنىۋېرسال ئوقۇتۇش بىناسى ۋە ئوقۇتۇش تەجرىبە ئۇسكۇنىلىرىگە ئىگە .

مەكتەپ ئادرېسى : ئۇرۇمچى شەھىرى شىمالىي بېيجىڭ يولى 43 - نومۇر

پوچتا نومۇرى : 830011 تېلېفون نومۇرى : 3741091 (0991)

ئۇرۇمچى ئەمەلىي تېخنىكا تەربىيىلەش مەكتىپى

1993 - يىلى قۇرۇلغان . ئەسلى نامى ئۇرۇمچى شەھەرلىك ئەمەلىي تېخنىكا تەربىيىلەش مەركىزى . مەكتەپ ھەرخىل كەسپىي تېخنىكا بويىچە تەربىيىلەشنى ئاساسىي مەزمۇن ، ئوتتۇرا ، قىسقا مەزگىللىك تەربىيىلەشنى ئالاھىدىلىك قىلىپ ئوقۇتۇش ئېلىپ بارغان ئالتە يىلدىن بۇيان مۇۋەپپەقىيەتلىك ھالدا كومپيۇتېر ، چەت ئەل تىلى ، مالىيە سودا ، بىناكارلىق قۇرۇلۇش ، مەدەنىيەت - سەنئەت ، ئائىلە ئېلېكتر سايمانلىرى تېخنىكىسى ، چوڭلار ئالىي مەكتەپ ئىمتىھانى مەخسۇس كۇرستىن تولۇق كۇرسقا ئۆرلەش دەرسلىكلىرىگە يېتەكچىلىك قىلىش قاتارلىق 25 كەسپتىن 670 قارار تەربىيىلەش سىنىپى ئېچىپ ، جەمئىي 26000 نەپەردىن ئارتۇق ئوقۇغۇچى تەربىيىلىگەن . بەش ئوقۇتۇش نۇقتىسى تەسىس قىلىنغان بولۇپ ، مەكتەپ بىناسىنىڭ كۆلىمى 8000 كۋادرات مېتىردىن ئارتۇق . مۇقىم مۇلكى 20 مىليون يۈەندىن ئاشىدۇ . كۆپ قېتىم ئاپتونوم رايون ۋە ئۇرۇمچى شەھىرى تەرىپىدىن «ئىجتىمائىي كۆچلەر مەكتەپ قۇرۇشتىكى ئىلغار ئورۇن» ، «ئاپتونوم رايونلۇق كومپيۇتېر ئەمەلىي تېخنىكىنى جەمئىيەتكە يۈزلەندۈرۈپ تەربىيىلەش خىزمىتىدىكى ئىلغار تەربىيىلەش نۇقتىسى» ، «كەسپى تېخنىكا بويىچە تەربىيىلەشتىكى ئىلغار ئورۇن» ، «خەلق ئىگىلىكىدىكى پەن - مەدەنىيەت ئىشلىرىنىڭ تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈشتىكى ئىلغار كوللېكتىپ» دەپ باھالانغان .

مەكتەپ ئادرېسى : ئۇرۇمچى شەھىرى دوستلۇق جەنۇبىي يول 119 - نومۇر

پوچتا نومۇرى : 830000 تېلېفون نومۇرى : 4817368 (0991)

شىنجاڭ ئاپتوموبىل كەسپىي تېخنىكا مەكتىپى

1992 - يىلى قۇرۇلغان ، 1994 - يىلى ئاپتوموبىل كەسپى تەربىيىلەش بازىسىنى قۇرۇپ چىققان . مەكتەپ ئوقۇتۇش بىناسى ، ئوقۇغۇچىلار ياتاق بىناسى ، ئېلېكتر لەشكەن دەرسخانا ، كومپيۇتېر تەقلىدىي ئىمتىھان سىنىپى ، ئاپتوموبىل جازىسى ، ئاپتوموبىل توك يولى ، ئاپتوموبىل مودېلى قاتارلىق 6670 كۋادرات مېتىرلىق

1982 ـ يىلى شىخەنزە شەھەرلىك ماۋارىپ كومىتېتىنىڭ تەستىقىدىن ئۆتكەن خەلق باشقۇرۇشىدىكى مەكتەپ . 1993 ـ يىلدىن بۇرۇن ، پراكتىكا تەربىيىسىنى يولغا قويغان بولۇپ ، ئەينى ۋاقىتتا پراكتىكىغا قاتناشقانلارنىڭ كۆپچىلىكى تولۇقسىز ، تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپلەرنى پۈتتۈرگەنلەر بولۇپ ، ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئومۇمىي سانى 12700 دىن ئارتۇق كىشىگە يەتكەن . 1993 ـ 1995 ـ يىلغىچە مەكتەپ بازار ئىگىلىكىنىڭ ئېھتىياجىغا ماسلىشىش ئۈچۈن ، ئىككى يىللىق بازار تىجارىتى ئالىي تېخنىكۇم سىنىپى ئاچقان . 1995 ـ يىلدىن كېيىن شىنجاڭ ماۋارىپ ئىنستىتۇتى بىلەن بىرلىشىپ ئۈچ يىللىق باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرى ئالىي تېخنىكۇم سىنىپى ۋە بالىلار باغچىسى ئوقۇتقۇچىلىرى ئالىي تېخنىكۇم سىنىپى ئېچىپ ، شىخەنزە شەھىرى ۋە تۆەن ـ مەيدانلار ئۈچۈن 69 نەپەر باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىسى ، بالىلار باغچىسى كەسپىي ئوقۇتقۇچىلىرىنى تەربىيىلەپ بەرگەن . شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا ئاپتونوم رايونلۇق ماۋارىپ كومىتېتىنىڭ تەستىقى ئارقىلىق مەكتەپ 1993 ـ يىلدىن باشلاپ ئىككى يىللىق چوڭلار تولۇق ئوتتۇرا سىنىپى ئاچقان . مەكتەپ قۇرۇلغان 13 يىلدىن بۇيان كۆپ قېتىم يۇقىرى دەرىجىلىك باشقۇرغۇچى تارماقلارنىڭ باھالاپ مۇئەييەنلەشتۈرۈشىگە سازاۋەر بولغان . ئىككى قېتىم ئاپتونوم رايونلۇق ماۋارىپ كومىتېتى تارقاتقان «ئىجتىمائىي كۆچلەر قۇرغان مەكتەپلەر ئىچىدىكى ئىلغار كوللېكتىپ» ۋە «ئاپتونوم رايونلۇق ئىجتىمائىي كۆچلەر مەكتەپ قۇرۇشتىكى ئىلغار ئۇرۇن» قاتارلىق شەرەپلىك ناملارغا ئېرىشكەن ھەم 2000 ـ يىلى شىخەنزە شەھەرلىك ماۋارىپ خىزمەت يېغىنىدا تەقدىرلەنگەن .

مەكتەپ ئادرېسى : شىخەنزە شەھىرى بەخت يولى

پوچتا نومۇرى : 832000 تېلېفون نومۇرى : 2034470 (0993)

شىخەنزە شەھەرلىك يېنىخي بالىلار باغچىسى

1997 ـ يىلى 9 ـ ئايدا قۇرۇلغان . ئىنگلىز تىلى ، رەسىم ، ئۇسسۇل ، چامباشچىلىق ، مۇزىكا قاتارلىق ئالاھىدە دەرسلەر تەسىس قىلىنغان . 2000 ـ يىلى چوڭ ، ئوتتۇرا ، كىچىك بولۇپ جەمئىي 10 سىنىپقا ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىنغان . ئوقۇغۇچىلار سانى 320 نەپەرگە ، كەسپىي ئوقۇتقۇچىلار 23 نەپەرگە يەتكەن . مەكتەپنىڭ يەر كۆلىمى 77110 كۋادرت مېتىر . مەكتەپ بىناسىنىڭ كۆلىمى 24443 كۋادرات مېتىر .

مەكتەپ ئادرېسى : شىخەنزە شەھىرى شىمالىي 1 ـ يول 4 ـ نومۇرلۇق رايون 256 ـ نومۇر .

پوچتا نومۇرى : 832000 تېلېفون نومۇرى : 2817721 (0993)

قۇمۇل شەھەرلىك يۇشىن باشلانغۇچ مەكتىپى

ئەسلى ئاساسىي قۇمۇل نېفىت رايونى باۋباۋلى بالىلار باغچىسى ، مەكتەپ بالىلار

پوچتا نومۇری : 835000 تېلېفون نومۇری : 8129333 (0999)

كورلا شەھىرى لى مىن مەكتىپى

1993 ـ يىلى پېنسىيگە چىققان ئوقۇتقۇچى چىن شۆيىك كۆپ تەرەپتىن مەبلەغ توپلاش ئارقىلىق 800 مىك يۇەن مەبلەغ سېلىپ قۇرغان ئاقما نوپۇس پەرەنتلىرىنى ۋە تۆۋەن كىرىملىك ئائىلىلەرنىڭ پەرزەنتلىرىنى ئوقۇتۇدىغان خەلق باشقۇرۇشىدىكى مەكتەپ . 2000 ـ يىلى ئوقۇش يېشىدىن ئىلگىرىكى سىنىپتىن ئىككىسى ، پۈتۈن كۇنلۇك تۇزۇمدىكى باشلانغۇچ سىنىپىدىن 15ى ، تولۇقسىز سىنىپتىن ئىككىسى بار بولۇپ ، ئوقۇغۇچىلار سانى 1000 نەپەردىن ئاشقان ، كەسپىي ئوقۇتقۇچىلار 60 نەپەرگە يەتكەن . مەكتەپنىڭ يەر كۆلىمى 19980 كۋادرات مېتىر ، مەكتەپ بىناسىنىڭ كۆلىمى 4000 كۋادرات مېتىر ، مۇقىم مۇلكى 5 مىليون يۇەندىن ئاشىدۇ . مەكتەپ قۇرۇلغان 6 يىلدىن بۇيان ، ئارقىمۇ ئارقا شەھەر ، ئوبلاست ۋە ئاپتونوم رايون تەرىپىدىن ئىجتىمائىي كۆچلەر مەكتەپ قۇرۇشتىكى ئىلغار ئورۇن بولۇپ باھالاندى . يولداش چىن شۆيىك ئىلغار مائارىپ خىزمەتچىسى بولۇپ باھالىنىپ ، كورلا شەھەرلىك 6 ـ نۆۋەتلىك سىياسىي كېڭەش ئەزالىقىغا سايلاندى .

مەكتەپ ئادرېسى : كورلا شەھىرى يېڭىشەھەر رايونى

پوچتا نومۇری : 84100 تېلېفون نومۇری : 2155849 (0996)

كورلا شەھەرلىك لەن تيەن بالىلار باغچىسى

1998 ـ يىلى 8 ـ ئايدا كورلا شەھەرلىك خەلق سودا ساريىي چەكلىك مەسئۇلىيەت شىركىتى تەرىپىدىن قۇرۇلغان . 2000 ـ يىلى بالىلار باغچىسىدىكى ئوقۇغۇچىلار 360 نەپەرگە ، كەسپىي ئوقۇتقۇچىلار 39 نەپەرگە يەتكەن . بالىلار باغچىسىنىڭ ئىگىلىگەن يەر كۆلىمى 4800 كۋادرات مېتىر ، ئوقۇتۇش ، تۇرمۇش ئەسلىھەلىرى تولۇق ۋە مۇكەممەل ، ھەربىر سىنىپقا پىئانىنو ، تېلېۋىزور ، ئۇنئالغۇ ، مىكروبىسزلاندۇرۇش ئۇسكۇنىسى قاتارلىقلار سەپلەنگەن . باغچا ئىچىدە كۆپ ئىقتىدارلىق زال ، ئېلېكترونلۇق رويال ، گومپا مەشىق قىلىش ئۆيى قاتارلىقلار تەسىس قىلىنغان بولۇپ ، ئوقۇتۇش شارائىتى بىرقەدەر ياخشى . بالىلار باغچىسى ئاقارتىش تەربىيىسى ۋە ئالاھىدە تەربىيىگە ئەھمىيەت بېرىپ ، بالىلارنىڭ ئىندىۋىدۇئال ئالاھىدىلىكىنى تەرەققىي قىلدۇرۇشقا كۆڭۈل بۆلۈپ ، ئالاھىدىلىككە ئىگە باغچا قۇرۇش يولىدا ماڭغان .

مەكتەپ ئادرېسى : كورلا شەھەرلىك خەلق سودا ساريىي

پوچتا نومۇری : 841000 تېلېفون نومۇری : 2023128 (0996)

شىخەنزە شەھەرلىك يۇ يىك مەكتىپى

بۇ مەكتەپنى بىر تۇركۇم پېنسىيگە چىققان ئوقۇتقۇچىلار بىرلىشىپ قۇرغان .

مائارىپ ئاپپاراتلىرى

شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ نازارىتى

مائارىپ نازارىتىنىڭ ئەسلى ئاساسى چىڭ ھۆكۈمىتى 1906 - يىلى تەسىس قىلغان مەكتەپلەر مائارىپىنى باشقۇرۇش ئاپپاراتى — مەكتەپلەر مەھكىمىسى بولۇپ ، ئۇنى ۋاقىتتا بۇ ئاپپارات ئىچىدە نازارەتچى ، ستاتىستىكىچى ، پۈتۈكچى ۋە ئادەتتىكى خىزمەتچى بولۇپ جەمئىي 47 شتات تەسىس قىلغان . 1908 - يىلى بۇ مەھكىمە ئىچىدە يەنە ئوقۇش ئىشلىرى ئىشخانىسى تەسىس قىلىنغان ھەمدە بۇ ئىشخانا ئىچىدە خوجىلىق بۆلۈم ، ئادەتتىكى مائارىپ بۆلۈمى ، مەخسۇس مائارىپ بۆلۈمى ، ماتېرىيال بۆلۈمى ، بوغالتىرلىق بۆلۈمى قاتارلىق ئىش بېجىرىش ئاپپاراتلىرى تەسىس قىلىنغان . شىنخەي ئىنقىلابىدىن كېيىنكى 1913 - يىلى شىنجاڭ ئۇلكىلىك خەلق ئىشلار ئەمەلدارى مەھكىمىسىدە مائارىپ مەھكىمىسى تەسىس قىلىنغان ، كېيىن ئىقتىسادىي قىسىنچىلىقى تۈپەيلى مائارىپ ئىدارىسىغا ، ئۇنىڭدىن كېيىن بولسا مائارىپ بۆلۈمىگە ئۆزگەرتىلگەن . مائارىپ مەھكىمىسىنىڭ خىزمەت ۋەزىپىسى : ھۆكۈمەت ئىگىلىكىدىكى مەكتەپلەرنىڭ ئوقۇتقۇچى ، خىزمەتچىلىرىگە مۇناسىۋەتلىك ئىشلار ، مائارىپ يىغىنلىرى ، كىتاب تەكشۈرۈش يىغىنلىرى ، مائارىپ كۆرگەزمە ئىشلىرى ، مەكتەپ سەھىيە خىزمىتى ۋە ھۆكۈمەت ئىگىلىكىدىكى مەكتەپلەرنى قۇرۇش ئىشلىرى ، پېداگوگىكا مەكتەپلىرى ، ئوتتۇرا مەكتەپلەر ، باشلانغۇچ مەكتەپلەر ۋە دەسلەپكى ئاقارتىش مەكتەپلىرىنىڭ ھەرتۈرلۈك ئىشلىرى ، ئادەتتىكى مەكتەپلەر ، گاس - گاچىلار مەكتىپى ھەمدە باشقا ئالاھىدە ئالىي مەكتەپلەرنىڭ ئىشلىرى ، ھۆكۈمەت ئىگىلىكىنى ۋە خۇسۇسىي ئىگىلىكىدىكى كەسپىي مەكتەپلەرنىڭ ئىشلىرى ، ھەرخىل ئىلمىي مۇھاكىمە پەنلىرى ، كۈتۈپخانا ، مۇزېي ۋە قەدىمىي جانلىقلارنى توپلاش ئىشلىرى ، گۈزەل سەنئەت ، ئادەبىيات - سەنئەت ، مۇزىكا ئىشلىرى ، ئاممىباب مائارىپ ئىشلىرى قاتارلىنقلارنى باشقۇرۇش ئىدى . 1918 - يىلى مائارىپ نازارىتى قۇرۇلدى . مالىيە قىسىنچىلىقى تۈپەيلى سىياسىي ئىشلار نازارىتىنىڭ باشلىقى مائارىپ نازىرى بولۇش ، نازارەت ئىچىدە پەقەتلا خوجىلىق بۆلۈمىدىن ئىبارەت بىرلا بۆلۈم تەسىس قىلىش قارار قىلىندى : مائارىپ نازارىتىنىڭ ۋەزىپىسى بولسا مەركىزىي مائارىپ مىنىستىرلىقىنىڭ بۇيرۇقلىرى ۋە شىنجاڭ ئۇلكىسى ئۇلكە باشلىقىنىڭ نازارىتى ئاستىدا پۈتۈن شىنجاڭنىڭ مائارىپ مەمۇرىي ئىشلىرىنى يولغا قويۇش ھەمدە مائارىپ مەمۇرىيىتىدىن باشقا مەخسۇس مەسىلىلەرنى بېجىرىش ئىدى . بۇ نازارەتنىڭ شىنجاڭدىكى بارلىق مائارىپ مەمۇرىي خادىملىرىغا قارىتا باشقۇرۇش ، نازارەت قىلىش ھوقۇقى بار ئىدى . پەقەت ئۇلكە قارمىقىدىكى مەخسۇس مەكتەپلەر مۇدىرلىرىنى شىنجاڭنىڭ ئۇلكە باشلىقى تەيىنلىگەندىن سىرت ، باشقا بارلىق

باغچىسىنىڭ ئاساسىدا ئاستا - ئاستا تەرەققىي قىلىپ بارلىققا كەلگەن . قىسقىغىنە بىر نەچچە يىلىنىڭ ئىچىدە سىرتتىن مەبلەغ يىغىش ، ئۆزى توپلاش ، بانكىدىن قەرز ئېلىش قاتارلىق ھەرخىل شەكىللەر ئارقىلىق مەبلەغ توپلاپ ، تىرىشىپ ئوقۇتۇش شارائىتىنى ياخشىلىدى . ئەڭ دەسلەپتە ئىجارىغا ئالغان ئالتە ئېغىزلىق مەكتەپ ئەسلىھەسىدىن تەرەققىي قىلىپ دەرسخانا ، ئىشخانا ، كومپيۇتېرخانا ، كۈتۈپخانا قاتارلىق ئوقۇتۇش تۈرمۇش ئەسلىھەلىرى مۇكەممەل بولغان ، ئۆلچەملەشكەن مائارىپ ئورنىغا ئايلانغان . ئىلگىرى - كېيىن بولۇپ تەسۋىر چۈشۈرۈش ئاپپاراتى ، ماگنىتلىق دوسكا ، تېلېۋىزور ، VCD ، ئۈن - سىن ئۈسكۈنىلىرى ، ئېلېكترونلۇق رويال ، ئۇنىئالغۇ قاتارلىق بىر يۈرۈش زامانىۋى ئوقۇتۇش ئەسلىھەلىرىنى سېتىۋالغان . نۆۋەتتە بۇ مەكتەپنىڭ يەر كۆلىمى 11220 كۋادرات مېتىر . ئومۇمىي قۇرۇلۇش كۆلىمى 1700 كۋادرات مېتىردىن ئارتۇق . بۇ مەكتەپنىڭ ئوقۇغۇچىلىرى ئاساسلىقى نېفىت ئېچىش رايونىدىكى ھەرخىل ئىگىلىك بىلەن شۇغۇللانغۇچىلارنىڭ پەرزەنتلىرى بولۇپ ، مۇقىمسىزلىقى بىر قەدەر كۈچلۈك . مەكتەپ پۈتۈن ياتاقتا يېتىپ ئوقۇيدىغان ، يېرىم ياتاقتا يېتىپ ئوقۇيدىغان ، بېرىپ - كېلىپ ئوقۇيدىغان ، مەخسۇس ماشىنا بىلەن ئەكىلىپ - ئاپىرىپ قويىدىغان بىر نەچچە تۈرلۈك مۇلازىمەتنى يولغا قويغان ھەم ئائىلىسىدە قىيىنچىلىقى بار ئوقۇغۇچىلارغا قارىتا ئوقۇش ھەققىنى مۇڭاپىق ھالدا كېمەيتكەن . 2000 - يىلى ئوقۇتقۇچى - خىزمەتچىلەر 25 نەپەر ، بالىلارنىڭ چوڭ ، ئوتتۇرا ، كىچىك ۋە ئوقۇشتىن ئىلگىرىكى سىنىپلاردىكى ئوقۇغۇچى سانى 148 نەپەرگە ، باشلانغۇچ مەكتەپنىڭ 1 - يىللىقتىن 5 - يىللىقىغىچە ئالتە سىنىپ ئوقۇغۇچى سانى 260 نەپەرگە ، پۈتۈن مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئومۇمىي سانى 408 نەپەرگە يەتكەن .

مەكتەپ ئادرېسى : قۇمۇل نېفىت بازىسى .

پوچتا نومۇرى : 839000 تېلېفون : 2370162 (0902)

قۇمۇل شەھەرلىك لى يۈەن بالىلار باغچىسى

1999 - يىلى 8 - ئايدا قۇرۇلغان . يەر مەيدانى 7100 كۋادرات مېتىر . مەكتەپ بىناسىنىڭ كۆلىمى 3410 كۋادرات مېتىر ، ئالدىنقى قاتاردىكى مۇھىت ۋە ئالدىنقى قاتاردىكى ئوقۇتۇش ئەسلىھەلىرى ۋە مۇنەۋۋەر ئوقۇتقۇچىلار قوشۇنىغا ئىگە بولغان ھەمدە ۋىلايەت بويىچە 1 - دەرىجىلىك بولۇپ باھالانغان بالىلار باغچىسى . 2000 - يىلى چوڭ ، ئوتتۇرا ، كىچىك ۋە ئوقۇش يېشىدىن ئىلگىرىكى بالىلار سىنىپى بولۇپ ، جەمئىي 11 سىنىپ بار بولۇپ ، ئوقۇغۇچىلارنىڭ سانى 500 نەپەرگە ، كەسپىي ئوقۇتقۇچىلار 23 نەپەرگە يەتكەن . بالىلار باغچىسى زامانىۋىلاشقان ئوقۇتۇش ئۈسكۈنىلىرىنى سەپلىگەن بولۇپ ، مىللىي ئالاھىدىلىككە ئىگە ھەدەنىيەت سەنئەت مائارىپ دەرسلىكى تەسىس قىلغان .

ئادرېسى : قۇمۇل شەھىرى تەڭرىتاغ شىمالىي يولى لى يۈەن كىچىك رايونى

پوچتا نومۇرى : 839000 تېلېفون : 2361042 (0902)

قىلىشقا مەسئۇل بولىدۇ ؛ ئىككىنچىسى بۆلۈم بولسا ھەرتۈرلۈك ماۋارىپ مەمۇرىي راسخوتلىرىنىڭ تەقسىم قىلىنىشىنى باھالاش ۋە ئۇنىڭغا نازارەت قىلىش ، بارلىق باشلانغۇچ خەلق ماۋارىپى ، بالىلار ماۋارىپى ، مەكتەپلەردىكى ھەربىي مەشىق ھەمدە بالىلار ئارمىيىسىنىڭ مەشقى ۋە تەنتەربىيەسىگە مەسئۇل بولىدۇ . ئۇچىنچى بۆلۈم بارلىق ئوتتۇرا دەرىجىلىك ماۋارىپ ھەمدە ئوتتۇرا مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرىنىڭ ئوقۇشقا كىرىش ، مەكتەپ ئالمىشىش ، ئوقۇشتىن چېكىنىش ، ئوقۇش پۈتتۈرۈش خۇلاسە ئىمتىھانى قاتارلىقلار ، كەسپىي ماۋارىپ ، پىداگوگىكا ماۋارىپى ، ئالىي ماۋارىپ قاتارلىقلارنى باھالاش ۋە چەت ئەلگە چىقىپ ئوقۇيدىغانلارنى تاللاش ئىشلىرىغا ، كۇتۇپخانا قاتارلىقلارنى پىلانلاش ، باشقۇرۇش ھەمدە مەدەنىيەت تەشكىلاتلىرى ، ئېلېكترلەشكەن ماۋارىپ قاتارلىقلارنى پىلانلاش ، باشقۇرۇش ھەمدە مەمۇرىيەت تەشكىلاتلىرى ، ئېلېكترلەشكەن ماۋارىپ قاتارلىقلارنى باشقۇرۇش ۋە نازارەت قىلىشقا مەسئۇل بولىدۇ ، دەپ بەلگىلەنگەن . يېڭى جۇڭگو قۇرۇلغاندىن كېيىن ، 1950 - يىلى شىنجاڭدا يېڭى ماۋارىپ نازارىتى قۇرۇلدى . ئۇنىڭ ئىچىدە كاتىبات بۆلۈمى ، كادىرلار بۆلۈمى ، خوجىلىق بۆلۈمى ، ماۋارىپ بۆلۈمى ، جەمئىيەت ماۋارىپى بۆلۈمى ، شىنجاڭ ماۋارىپى تەھرىر ئىشخانىسى قاتارلىق بۆلۈملەر تەسىس قىلىندى . 1970 - يىلى 9 - ئايدا ماۋارىپ نازارىتى ماۋارىپ ئىدارىسىغا ئۆزگەرتىلدى . ئۇنىڭ ئىچىدە ئىش بېجىرىش گۇرۇپپىسى ، سىياسىي خىزمەت گۇرۇپپىسى ۋە كەسپىي خىزمەت گۇرۇپپىسى تەسىس قىلىندى . 1982- يىلى ماۋارىپ ئىدارىسى ماۋارىپ نازارىتىگە ئۆزگەرتىلدى . ئۇنىڭ ئىچىدە نازارەت ئىشخانىسى ، سىياسىي باشقارما ، پىلان مالىيە باشقارمىسى ، ئالىي ماۋارىپ باشقارمىسى ، ئادەتتىكى ماۋارىپ باشقارمىسى ، تەنتەربىيە سەھىيە باشقارمىسى ، ئىشچى - دېھقانلار ماۋارىپ باشقارمىسى ، ئوقۇغۇچىلار خىزمىتى باشقارمىسى ، ماۋارىپ تەتقىقات ئورنى ، ماۋارىپ ژۇرنىلى بۆلۈمى ، ئوقۇتقۇچىلارنى تەربىيىلەش بۆلۈمى ، ئېلېكترلەشكەن ماۋارىپ سارىيى ، ئوقۇتۇش ماتېرىياللىرىنى تەمىنلەش بۆلۈمى قاتارلىقلار تەسىس قىلىندى . 1986 - يىلى ماۋارىپ نازارىتى ماۋارىپ كومىتېتىغا ئۆزگەرتىلدى . ئۇنىڭ ئىچىدە كومىتېت ئىشخانىسى ، تاشقى ئىشلار ئىشخانىسى ، سىياسىي باشقارما ، پىلان مالىيە باشقارمىسى ، ئاساسىي قۇرۇلۇش باشقارمىسى ، ئالىي ماۋارىپ باشقارمىسى ، ئادەتتىكى ماۋارىپ باشقارمىسى ، تەنتەربىيە سەھىيە باشقارمىسى ، ئادەتتىكى ماۋارىپ مۇپەتتىش ئىشخانىسى ، ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش ئىشخانىسى ، ماۋارىپ ژۇرنىلى بۆلۈمى ، ماۋارىپ تەتقىقات ئورنى ، ماۋارىپ ئىشلەپچىقىرىش مۇلازىمەت شىركىتى ، ئۇنۇڭان ئىشخانىسى ، ئۆزلۈكىدىن ئۆگىنىش ئىمتىھان ئىشخانىسى ، ئىختىساسلىقلارنى ئالدىن مۆلچەرلەش ئىشخانىسى ، ماۋارىپ نەشرىياتى ، ئوقۇتقۇچىلارنى تەربىيىلەش بۆلۈمى ، ئېلېكترلەشكەن ماۋارىپ سارىيى ، ئوقۇتۇش سايمانلىرى شىركىتى ، چوڭلار ماۋارىپى ئىدارىسى قاتارلىقلار تەسىس قىلىندى . ئاپتونوم رايونلۇق ماۋارىپ كومىتېتى ، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم ۋە ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ رەھبەرلىكى

قارمىقىدىكى ئوتتۇرا دەرىجىلىك مەكتەپلەرنىڭ مۇدىرلىرىنى ھەمدە ناھىيىلەر
شىپ قۇرغان مەكتەپلەرنىڭ مۇدىرلىرىنى دېگۈدەك مائارىپ نازىرى ۋەزىپىگە
ەيتتى ھەمدە شىنجاڭنىڭ ئۆلكە باشلىقى ۋە مائارىپ مىنىستىرلىقىنىڭ ئەنگە
سىغا يوللايتتى . ئۇنىڭدىن باشقا ، ھەرقايسى ناھىيىلەرنىڭ مائارىپ ئىشلىرىغا قارىتا
ەت قىلىشنى يۈرگۈزەتتى . 1930 - يىلى ۋە 1931 - يىلى ئۆزگەرتىلگەن
كىلىك ھۆكۈمەت تەشكىلات قانۇنى»دا «ئۆلكىلىك مائارىپ نازارىتىنىڭ خىزمەت
ۇقى ئۆلكە دەرىجىلىك مەكتەپلەر ، جەمئىيەت مائارىپى ، مائارىپ ۋە ئىلىم - پەن
كىلاتلىرى ، كۇتۇپخانا ، مۇزىي ۋە ئاممۇۋى تەنتەربىيە مەيدانى قاتارلىقلارنىڭ
ۇرلۇك ئىشلىرىنى باشقۇرىدۇ . مائارىپ نازارىتى بولسا ، مائارىپ
ستىرلىقغەبئواستە قاراشلىق ئورگان بولۇپ ، خىزمەتلەرنى ئىجرا قىلىش ۋاقتىدا
ئۆلكە مەمۇرىي ئەمەلدارلىرىنىڭ نازارىتىنى قوبۇل قىلىدۇ . مائارىپ نازارىتى پۈتۈن
كىدىكى مائارىپ مەمۇرىي خادىملىرىغا قارىتا قوماندانلىق قىلىش ۋە نازارەت قىلىش
ۇقىغا ئىگە . ئۆلكە قارمىقىدىكى ئوتتۇرا مەكتەپ مۇدىرلىرىنى ۋەزىپىگە تەينىلەش
ۇقىغا ئىگە بولۇپ ، ئۇنى چوقۇم ئۆلكە مەمۇرىي ئەمەلدارى ۋە مائارىپ
ستىرلىقغە ئەنگە ئالدۇرۇش كېرەك . ئۆلكە قارمىقىدىكى مەخسۇس مەكتەپلەرنىڭ
ىر نامزاتلىرىنى مائارىپ نازارىتى كۆرسىتىپ بېرىدۇ ، ئۆلكە مەمۇرىي ئەمەلدارى
ىپىگە تەينىلەيدۇ . ئۆلكە قارمىقىدىكى ھەرقايسى ناھىيىلەرنىڭ مائارىپ ئىشلىرىغا
تا بەلگىلىك دەرىجىدە نازارەت قىلىش ھوقۇقى يۈرگۈزىدۇ ، يەنە ھەر دەرىجىلىك
خىل مىللىي مەدەنىيەتنى ئىلگىرى سۈرۈش جەمئىيەتلىرىنى نازارەت قىلىش
ۇقىنى يۈرگۈزىدۇ ھەمدە ھەرقايسى ۋىلايەت ، ناھىيىلىك مائارىپ ئىدارىلىرى ۋە
رىپ بۆلۈملىرىگە قارىتا يېتەكچىلىك قىلىش ۋە نازارەت قىلىش ئېلىپ بارىدۇ .
جاڭ ئۆلكىلىك مائارىپ نازارىتى يەنە ھەر دەرىجىلىك ھەرخىل مىللىي مەدەنىيەتنى
گىرى سۈرۈش جەمئىيەتلىرىنى نازارەت قىلىش ۋە باشقۇرۇشقا مەسئۇل بولىدۇ» دەپ
ىلەنگەن . 1944 - يىلى تۇزۇلگەن «شىنجاڭ ئۆلكىلىك ھۆكۈمەت بىرلەشمە
كىمىسىنىڭ ئىش بېجىرىش پرىنسىپلىرى لايىھەسى» دە مائارىپ نازارىتىدىكى
قايسى بۆلۈملەرنىڭ خىزمەت ۋەزىپىسى كاتېبات بۆلۈمى مۇھىم ھۆججەتلەرنى يېزىپ
ىش ، ھۆججەتلەرنى تەقسىملەش ، ھۆججەت ئورىگىنالىنى كۆرۈپ بېكىتىش ، يىغىن
ىرىسى قالدۇرۇش ، ستاتىستىكا ۋە تەھرىرلەش ئېلىپ بېرىش ، نازارەت تاپشۇرغان
لارنى ئورۇندىشىغا مەسئۇل بولىدۇ . مۇپەتتىش بۆلۈمى مائارىپ بۇيرۇقلىرىنىڭ ئىجرا
ىنىشى ، يەرلىك مائارىپ مەمۇرىيەتنىڭ مەكتەپلەر مائارىپىنىڭ يولغا قويۇلۇشى
لىقلارغا نازارەت قىلىش ، كۆزدىن كەچۈرۈش ياكى يېتەكچىلىك قىلىشقا مەسئۇل
ىدۇ ؛ بىرىنچى بۆلۈم كادىرلار ئىشلىرىغا ، خەت - چەكلەر ۋە ئارخىپلارنى قوبۇل
ىش ، تارقىتىش ، تۇزىتىش ، بېسىش ۋە ساقلاشقا ، نازارەت خىراجىتى ھەمدە كەسپىي
ە خىراجىتىنى باشقۇرۇشقا ، بارلىق مائارىپ مەمۇرىيىتىنى تەكشۈرۈپ ستاتىستىكا

ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم مائارىپ پەن - تېخنىكا بۆلۈمى

تولۇق ئاتىلىشى جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسى شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق كومىتېتى مائارىپ پەن - تېخنىكا خىزمىتى بۆلۈمى . 1990 - يىلى رەسمىي قۇرۇلغان . بۇنىڭ ئىچىدە بۆلۈم ئىشخانىسى ، تەشكىلات كادىرلار باشقارمىسى ، ئىدىيىۋى - سىياسىي خىزمەت باشقارمىسى ، تەشۋىقات باشقارمىسى ، سىياسەت تەتقىقات ئىشخانىسى قاتارلىق بەش فۇنكتسىيىلىك ئىشخانا تەسىس قىلىنغان بولۇپ ، خادىملارنىڭ شتات سانى 25 نەپەر ، ئۇنىڭ ئىچىدە باشقارما دەرىجىلىك كادىر 15 نەپەر . بۇ بۆلۈمنىڭ ئاساسلىق فۇنكتسىيەسى ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ ، پەن - تېخنىكا سىستېمىسىنىڭ پارتىيىنىڭ لۇشيەن ، فاڭجىن - سىياسەتلىرىنى ئىجرا قىلىش ئەھۋالىغا يېتەكچىلىك قىلىش ، پارتىيىنىڭ مائارىپ ، پەن - تېخنىكا خىزمىتىگە بولغان رەھبەرلىكىنى كۈچەيتىش ، مائارىپ ، پەن - تېخنىكا ئىشلىرىنى زور كۈچ بىلەن راۋاجلاندۇرۇش ، پۈتكۈل خەلقنىڭ ساپاسىنى يۇقىرى كۆتۈرۈش ، مائارىپنىڭ سوتسىيالىزم يۈنىلىشىدە چىڭ تۇرۇش ، ئاپتونوم رايونىنىڭ مائارىپ ، پەن - تېخنىكا خىزمىتى جەريانىدىكى زور مەسىلىلەرگە قارىتا تەكشۈرۈش ، تەتقىقات ئېلىپ بېرىپ ، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم ئۈچۈن مۇھىم سىياسەتلەرنى بەلگىلەشتە پايدىلىنىش ئاساسى بىلەن تەمىنلەش ، ئاپتونوم رايونىنىڭ مائارىپ ، پەن - تېخنىكا سىستېمىسىنىڭ ئىدىيىۋى ، سىياسىي خىزمىتى ۋە مەنپەئەت قۇرۇلۇشىنى تەكشۈرۈش ۋە ئۇنىڭغا يېتەكچىلىك قىلىش ، مائارىپ ، پەن - تېخنىكا سىستېمىسىدا ئومۇميۈزلۈك مۇقىملىق بولۇشنى قوغداش ، ئاپتونوم رايون مائارىپ ، پەن - تېخنىكا سىستېمىسىنىڭ پارتىيە قۇرۇلۇش خىزمىتىنى تەكشۈرۈش ۋە ئۇنىڭغا يېتەكچىلىك قىلىش ، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم تەشكىلات بۆلۈمىنىڭ ئالىي مەكتەپلەرنىڭ مەكتەپ دەرىجىلىك رەھبىرىي كادىرلارنى باشقۇرۇشىغا ياردەم بېرىش ، ئالىي مەكتەپلەرنىڭ فاكۇلتېت (باشقارما دەرىجىلىك) رەھبىرىي كادىرلىرىنى ۋەزىپىگە قويۇش ۋە ۋەزىپىدىن قالدۇرۇشتىكى تەكشۈرۈش خىزمىتىگە مەسئۇل بولۇش ، مائارىپ ، پەن - تېخنىكا سىستېمىسىنىڭ ئىنتىزام تەكشۈرۈش ، بىرلىكسەپ ، مۇھاجىرلار ئىشلىرى ، ياشلار ، ئاياللار ، ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى خىزمىتىگە يېتەكچىلىك قىلىش ، مائارىپ ، پەن - تېخنىكا سىستېمىسىنىڭ جەمئىيەت مۇقىملىقىنى ئۇنۇمۇبرسال تۇرۇش خىزمىتىگە يېتەكچىلىك قىلىش ، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم بېجىرىشكە تاپشۇرغان باشقا خىزمەتلەرنى تاماملاش . 1996- يىلى 4 - ئايدا جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسى شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق ئالىي مەكتەپلەر خىزمەت كومىتېتى رەسمىي قۇرۇلۇپ ، ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتى بىلەن (2000 - يىلى 8 - ئايدا ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ نازارىتى دەپ ئۆزگەرتىلگەن) بىرلىشىپ ئىش بېجىرىپ ، بىر ئورگان ، ئىككى خىل ۋېۋىسكىنى شەكىللەندۈرگەن . 1997 - يىلى 12 - ئايدا شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم مائارىپ ، پەن - تېخنىكا خىزمەت بۆلۈمى رەسمىي ئەمەلدىن قالدۇرۇلغان .

ئاستىدا پۈتكۈل ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ خىزمىتىنى ئاساسلىق باشقۇرۇش ھەمدە مەركەزلىك فاكتور، قانۇن ـ پەرمانلىرىنى ئىزچىللاشتۇرۇش ۋە ئىجرا قىلىشقا، كونكرېت سىياسەت ۋە بەلگىلىمىلەرنى تۈزۈپ چىقىشقا، ئاپتونوم رايونلۇق بارلىق مائارىپ ئىشلىرىنىڭ تەرەققىياتىنى ئومۇميۈزلۈك پىلانلاپ، ھەرقايسى تارماقلارنىڭ مۇناسىۋەتلىك مائارىپ خىزمەتلىرىنى ئۈزۈلدۈرا ماسلاشتۇرۇشقا، پۈتكۈل رايونلۇق مائارىپ تۈزۈلمە ئىسلاھاتىنى بىر تۇتاش ئورۇنلاشتۇرۇش، ئۇنىڭغا يېتەكچىلىك قىلىشقا، مائارىپ سىستېمىسىدىكى كادىرلارنى باشقۇرۇشقا، ئاپتونوم رايون بەلگىلىگەن يىللىق مالىيە پىلانىغا ئاساسەن، مائارىپ راسخوتى ۋە ئاساسىي قۇرۇلۇش مەبلىغىنى تەقسىم قىلىشقا، شۇنداقلا ئالىي مەكتەپلەرگە ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش ۋە ئوقۇش پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچىلارنى تەقسىم قىلىش خىزمەتلىرىگە ئومۇميۈزلۈك رىياسەتچىلىك قىلىدىغان ۋە مەسئۇل بولىدىغان ئورۇن ھېسابلىنىدۇ. 2000 ـ يىلى 8 ـ ئايدا مائارىپ كومىتېتى مائارىپ نازارىتىگە ئۆزگەرتىلدى. مائارىپ نازارىتىدە ھازىر 199 مەمۇرىي شتات بولۇپ، بۇنىڭ ئىچىدە نازارەت ئىشخانىسى، سىياسەت، قانۇن ـ قائىدە باشقارمىسى، ئاساسىي مائارىپ باشقارمىسى، كەسپىي تېخنىكا مائارىپ باشقارمىسى، چوڭلار مائارىپ باشقارمىسى، ئالىي مائارىپ باشقارمىسى، سىياسىي مائارىپ باشقارمىسى، تەنتەربىيە، سەھىيە، سەنئەت مائارىپى باشقارمىسى، پىلان مالىيە باشقارمىسى، ئاساسىي قۇرۇلۇش باشقارمىسى، ئوقۇتقۇچىلارنى باشقۇرۇش باشقارمىسى، ئىجتىمائىي كۆچلەر قۇرغان مەكتەپلەرنى باشقۇرۇش باشقارمىسى، مۇپەتتىش باشقارمىسى، ئۇنىۋېرسال باشقارما، كادىرلار باشقارمىسى، تاشقى ئىشلار باشقارمىسى، پېشقەدەم كادىرلار باشقارمىسى، ئورگان پارتكومى، ئىنتىزام تەكشۈرۈش ئىشخانىسى قاتارلىقلار مەمۇرىي فۇنكتسىيەلىك بۆلۈملەر، ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش ئىشخانىسى، ئۆزلۈكىدىن ئۆگىنىش ئىمتىھان ئىشخانىسى، خۇلاسە ئىمتىھان ئىشخانىسى، تەربىيەلەش ئىشلەپ ئېقتىسادچانلىق بىلەن مەكتەپ قۇرۇش ئىشخانىسى، ئوقۇتۇش سايمانلىرىنى تەمىنلەش باشقۇرۇش باش پونكتى، مائارىپ تەتقىقات ئورنى، مائارىپ گېزىت ـ ژۇرنال نەشرىياتى، ئېلېكترلەشكەن مائارىپ سارىيى، مائارىپ فوندى جەمئىيىتى، تاشقى مەبلەغ تۈرلىرى ئىشخانىسى، مائارىپ ئۇچۇرلىرى مەركىزى، تەجرىبە ئوتتۇرا مەكتىپى، 1 ـ ئاۋغۇست ئوتتۇرا مەكتىپى، بالىلار پېداگوگىكا مەكتىپى، موڭغۇل پېداگوگىكا مەكتىپى، ئوقۇتۇش سايمانلىرى زاۋۇتى، ئىمتىھان مۇلازىمەت مەركىزى، ئارقا سەپ مۇلازىمەت مەركىزى قاتارلىق نازارەتكە بىۋاسىتە قاراشلىق ئورۇنلار تەسىس قىلىنغان.

نازارەت ئادرېسى: ئۈرۈمچى شەھىرى غالىبىيەت يولى 169 ـ نومۇر

پوچتا نومۇرى: 830001 تېلېفون نومۇرى: 2865944 (0991)

كومىتېتى شتاتى 20 نەپەر ، مائارىپ كومىتېتىنىڭ رەھبەرلىك سانى ئالتە نەپەر (بۇنىڭ ئىچىدە بىر نەپەر كاتىپ بار) ، ئالىي مەكتەپلەر خىزمىتى كومىتېتىنىڭ رەھبەرلىك سانى بەش نەپەر . ئالىي مەكتەپلەر خىزمىتى كومىتېتىنىڭ سېكرېتارلىق ۋەزىپىسىنى مائارىپ كومىتېتى پارتكۇرۇپپىسىنىڭ سېكرېتارى قوشۇمچە ئۈستىگە ئالغان . مۇئاۋىن سېكرېتارى ئۈچ نەپەر . باشقارما دەرىجىلىك رەھبەرنىڭ سانى 50 نەپەر . بەلگىلىمە بويىچە پېشقەدەم كادىرلار خىزمەت باشقارمىسى تەسىس قىلىنىدىغان بولۇپ ، شتات سانى بەش نەپەر .

ئادرېسى : ئۈرۈمچى شەھىرى غالىبىيەت يولى 169 ـ نومۇر

پوچتا نومۇرى : 830001 تېلېفون : 2851514 (0991)

شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتى

شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ نازارىتىگە قارالسۇن .

شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ ئىدارىسى

شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ نازارىتىگە قارالسۇن .

ش .ئۇ .ئا .ر سىياسىي كېڭەش مائارىپ ، مەدەنىيەت ، سەھىيە ، تەنتەربىيە كومىتېتى

سىياسىي كېڭەش دائىمىي كومىتېتى ۋە رەئىس يىغىنىنىڭ رەھبەرلىكى ئاستىدىكى خەلق سىياسىي مەسلىھەت كېڭىشىنىڭ سىياسىي كېڭىشىش ، دېموكراتىك نازارەت قىلىش ، سىياسىيغا قاتنىشىپ سىياسىينى مۇزاكىرە قىلىش فۇنكسىيەسىنى ئىجرا قىلىدىغان ئورگان . ئومۇمىي يىغىن ئاخىرلاشقان ۋاقىتتا مائارىپ ، مەدەنىيەت ، سەھىيە ، تەنتەربىيە كومىتېتى ھەرىياللىق خىزمەت پىلانىغا ئاساسەن مائارىپ ، مەدەنىيەت ، سەھىيە ، تەنتەربىيە ساھەسىدىكى سىياسىي كېڭەش ھەيئەتلىرىنى تەشكىللەپ ، تەكشۈرۈش ، كۆزىتىش ، دوكلات قىلىش ، تەنقىدات ، مۇھاكىمە ئېلىپ بېرىش قاتارلىق دائىمىي پائالىيەتلەرنى ئېلىپ بارىدۇ . 1951 ـ يىلى ئورگانىمىڭ تۇرۇشلۇق ئورنى ئۈرۈمچى شەھەرلىك تەڭرىتاغ سارىيىنىڭ 3 ـ قەۋىتىدە بولۇپ ، 1953 ـ يىلى ئۈرۈمچى شەھىرىدىكى شىنجاڭ ئۆلكىلىك خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ ئالاقە باشقارمىسىغا كۆچۈپ كىرگەن . 1955 ـ يىلى ئۈرۈمچى شەھىرى شىنخۇا يولى 43 ـ نومۇرغا كۆچكەن . 1973 ـ يىلى ئۈرۈمچى شەھەرلىك خەلق مېھمانسارىيىنىڭ شىمالىي بىناسىغا كۆچكەن . 1976 ـ يىلى ئۈرۈمچى شەھىرى شىنخۇا شىمالىي يولى 43 ـ نومۇر شىمالىي بىناسىغا كۆچكەن (كېيىن 47 ـ نومۇر دەپ ئۆزگەرتىلگەن) . 1956 ـ يىلى 6 ـ ئايدا سىياسىي كېڭەش 1 ـ نۆۋەتلىك كومىتېتى ۋاقتىدا مەدەنىيەت

شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق ئالىي مەكتەپلەر خىزمەت كومىتېتى

1996 - يىلى 4 - ئايدا قۇرۇلغان . ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومىدىن ئايرىلىپ چىققان بولۇپ ، شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتى بىلەن بىرلىشىپ ئىش بېجىرىپ ، بىر ئورگان ئىككى خىل ۋىۋىسكىنى شەكىللەندۈرگەن . بۇ كومىتېتنىڭ ئاساسلىق ۋەزىپىسى تۆۋەندىكىلەردىن ئىبارەت : بىرىنچى ، ئالىي مەكتەپلەرنىڭ پارتىيىنىڭ لۇشيەن ، فاڭجېن ، سىياسەتلەرنى ئىجرا قىلىش ، ئىزچىللاشتۇرۇش ، سوتسىيالىزم يۆنىلىشىدە چىڭ تۇرۇش ئەھۋالىنى تەكشۈرۈش ۋە ئۇنىڭغا يېتەكچىلىك قىلىش ، ئاپتونوم رايونىمىز ئالىي مائارىپ خىزمىتىدىكى بىر قىسىم مۇھىم مەسىلىلەرگە قارىتا تەكشۈرۈپ تەتقىق قىلىش ئېلىپ بېرىش . ئىككىنچى ، ئالىي مەكتەپلەرنىڭ ئىدىيىۋى - سىياسىي خىزمىتىگە ، سىياسىي خىزمەت قوشۇنى قۇرۇلۇش ۋە مەنىۋى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشلىرىغا مەسئۇل بولۇش . ئۈچىنچى ، ئالىي مەكتەپلەرنىڭ پارتىيە قۇرۇلۇش خىزمىتىنى تەكشۈرۈش ۋە ئۇنىڭغا يېتەكچىلىك قىلىش ، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم تەشكىلات بۆلۈمىگە ھەمكارلىشىپ ، ئالىي مەكتەپلەر رەھبەرلىك بەنزىسىنى تەكشۈرۈش ، چۈشىنىش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەش . تۆتىنچى ، ئالىي مەكتەپلەرنىڭ ئىنتىزام تەكشۈرۈش خىزمەتلىرىگە يېتەكچىلىك قىلىش ۋە ئۇنىڭغا نازارەت قىلىش ، ئالىي مەكتەپلەرنىڭ بىرلىكسەپ ، مۇھاجىرلار ئىشلىرى ، ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى ، ياشلار ، ئاياللار خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەشكە يېتەكچىلىك قىلىش . بەشىنچى ، ئالىي مەكتەپلەرنىڭ جەمئىيەت ئامانلىقىنى ئۇنىۋېرسال تۈزەش خىزمىتىگە يېتەكچىلىك قىلىش ۋە ئۇنى ماسلاستۇرۇش . ئالتىنچى ، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم تاپشۇرغان باشقا خىزمەتلەرنى ئۆز ئۈستىگە ئېلىش . يۇقىرىقى ۋەزىپىلەرگە ئاساسەن ، ئاپتونوم رايونلۇق ئالىي مەكتەپلەر خىزمىتى كومىتېتى ، مائارىپ كومىتېتى جەمئىي 17 فۇنكسىيەلىك باشقارما تەسىس قىلغان . ئۇلار ئايرىم - ئايرىم ھالدا كومىتېت ئىشخانىسى ، سىياسەت ، قانۇن - تۈزۈم ئىشخانىسى ، مالىيە پىلان باشقارمىسى ، ئاساسىي مائارىپ باشقارمىسى ، ئالىي مائارىپ باشقارمىسى ، كەسپىي تېخنىكا مائارىپ باشقارمىسى ، چوڭلار مائارىپى باشقارمىسى ، تەنتەربىيە سەھىيە - سەنئەت مائارىپ باشقارمىسى ، ئىجتىمائىي كۆچلەر قۇرغان مەكتەپلەرنى باشقۇرۇش باشقارمىسى ، ئوقۇتقۇچىلارنى باشقۇرۇش باشقارمىسى ، ئاساسىي قۇرۇلۇش باشقارمىسى ، ئوقۇتۇش ماتېرىيال باشقارمىسى ، تاشقى ئىشلار باشقارمىسى ، رېژىسسىيە باشقارمىسى ، تەشكىلات كادىرلار باشقارمىسى ، ئىدىيىۋى سىياسىي خىزمەت باشقارمىسى (سىياسىي مائارىپ بۆلۈمى) ، ئۇنىۋېرسال باشقارما قاتارلىقلار ؛ ئۇنىڭدىن باشقا يەنە ئورگان پارتكومى ، ئىنتىزام تەكشۈرۈش گۇرۇپپىسى قاتارلىقلار تەسىس قىلىنغان . ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى مائارىپ مۇپەتتىش ئىشخانىسىمۇ ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ نازارىتى ئىچىدە تەسىس قىلىنغان . ئالىي مەكتەپلەر خىزمىتى كومىتېتى ، مائارىپ كومىتېتىنىڭ ئورگان مەمۇرىي شتاتى 170 نەپەر بولۇپ ، ئۇنىڭ ئىچىدە ئالىي مەكتەپلەر خىزمىتى

7 ـ نۆۋەتلىك 13 ـ قېتىملىق يىغىنى مەخسۇس كومىتېتنى تەكشەش توغرىسىدىكى قارارنى ماقۇللاپ ، ئەسلىدىكى توققۇز مەخسۇس كومىتېتنى تەكشەپ ۋە بىرلەشتۈرۈپ ئالتىگە ئۆزگەرتتى . يەنى مائارىپ ، مەدەنىيەت ، سەھىيە ، تەنتەربىيە كومىتېتى ، ئىقتىساد ، پەن ـ تېخنىكا كومىتېتى قاتارلىقلارنى تەكشەشنى قارار قىلدى . ماۋۇلارنى مائارىپ مەدەنىيەت ، سەھىيە ، تەنتەربىيە كومىتېتىنىڭ مۇدىرلىقىغا ، سەي زېچاڭ مۇئاۋىن مۇدىرلىققا ھەمدە تۆت نەپەر قوشۇمچە مۇئاۋىن مۇدىر تەيىنلەندى . 1981 ـ يىلدىن باشلاپ ئىلگىرى ـ كېيىن تارىم دەرياسىنى ئۇنۇمۇبرسال توزۇش ، تۆۋەن ئېقىمدىكى يېشىل كارىدۇرنى قوغداش تەتقىقاتى ، ئىختىساسلىقلارنى ئىشلىتىش ۋە باشقۇرۇش ، مائارىپ مەبلەغ سېلىنمىسى ۋە ئىشلىتىلىش ، ئۇلانباي سۇ مەنبەسىنىڭ بۇلغىنىش ئەھۋالى ، تۇرپان ۋىلايىتىدىكى مەدەنىي يادىكارلىقلار خارابىسىنىڭ بۇزۇۋېتىلىشى ۋە ئوغرىلىنىش ۋەقەسى قاتارلىق مەخسۇس تېمىلاردا تەكشۈرۈش ، تەتقىقات خىزمەتلىرىنى ئېلىپ باردى .

ئادرېسى : ئۈرۈمچى شەھىرى شىنخۇا شىمالىي يولى 47 ـ نومۇر

پوچتا نومۇرى : 830002 تېلېفون نومۇرى : 2822716 (0991)

شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ۋەكىللەر قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتى مائارىپ ، تېخنىكا ، مەدەنىيەت ، سەھىيە كومىتېتى

1983 ـ يىلى 9 ـ ئايدا ئاپتونوم رايونلۇق 6 ـ نۆۋەتلىك خەلق ۋەكىللەر قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتى 3 ـ سانلىق يىغىنىنىڭ ئاپتونوم رايونلۇق دائىمىي كومىتېت خىزمەت كومىتېتى تەسىس قىلىش ھەققىدىكى قارارىغا ئاساسەن قۇرۇلغان ، نامى شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ۋەكىللەر قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتى تېخنىكا ، مائارىپ ، مەدەنىيەت سەھىيە كومىتېتى . 1988 ـ يىلى 5 ـ ئايدا ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ۋەكىللەر قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتى ئىككىنچى سانلىق يىغىنىدا پەن ، مائارىپ ، مەدەنىيەت ، سەھىيە كومىتېتى ، مائارىپ ، تېخنىكا ، مەدەنىيەت ، سەھىيە كومىتېتىغا ئۆزگەرتىش قارار قىلىندى . كومىتېت قارمىقىدا كومىتېت ئىشخانىسى ۋە ئىلىم ـ پەن مائارىپ باشقارمىسى تەسىس قىلىندى . 1996 ـ يىلى 12 ـ ئايدا ئىلىم ـ پەن مائارىپ باشقارمىسى قانۇن ـ تۈزۈم باشقارمىسىغا ئۆگەرتىلدى . ھازىر 13 نەپەر خادىم بولۇپ ، مۇدىرى ئەمەت مولا تۇردى ، مۇئاۋىن مۇدىرى تىەن جىخەي ، توختارقولى . بۇ كومىتېتنىڭ مەسئۇلىيىتى بولسا مائارىپ ، تېخنىكا ، مەدەنىيەت ، سەھىيە قاتارلىق تەرەپلەرگە مۇناسىۋەتلىك بولغان يەرلىك قانۇن ـ قائىدىلەرنى تۈزۈپ چىقىشقا تەشكىللەش ، مۇپەتتىش قىلىش ۋە قاتنىشىش ، مائارىپ ، تېخنىكا ، مەدەنىيەت ، سەھىيە قاتارلىق تەرەپلەردىكى قانۇن ، قائىدىلەر ۋە ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ۋەكىللەر قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتى قارارلىرىنىڭ ئىجرا قىلىنىش ئەھۋالىغا قارىتا مۇپەتتىشلىك ، تەكشۈرۈش ئېلىپ بېرىش ، مائارىپ ، تېخنىكا ،

ـ مائارىپ مەدىتسىنا ـ سەھىيە قاتارلىق ئالتە خىزمەت گۇرۇپپىسى تەسىس قىلىنغان ، 1966 ـ يىلى مەدەنىيەت زور ئىنقىلابىنىڭ بۇزغۇنچىلىقى تۈپەيلىدىن ھەرقايسى خىزمەت گۇرۇپپىسى خىزمەتتىن توختىغان. 1973 ـ يىلى 11 ـ ئايدا خىزمەتنى ئەسلىگە كەلتۈرۈشكە باشلىغان . 1978 ـ يىلى 6 ـ ئايدا ئاپتونوم رايونلۇق سىياسىي كېڭەش 4 ـ نۆۋەتلىك 2 ـ ئومۇمىي يىغىنى مەدەنىي مائارىپ ، پەن ـ تېخنىكا قاتارلىق 4 گۇرۇپپىنى رەسمىي ئەسلىگە كەلتۈرۈشنى قارار قىلغان. جاڭ داۋلىن ، ئابلىمىت ھاجىيۇف ئايرىم ـ ئايرىم ھالدا گۇرۇپپا باشلىقلىقىنى ئۈستىگە ئالغان . ئەسلىدىكى مەدىتسىنا سەھىيە گۇرۇپپىسى تىببىي دورا سەھىيە گۇرۇپپىسىغا ئۆزگەرتىلگەن. ژاڭ شىجىن گۇرۇپپا باشلىقى بولغان . 1980 ـ يىلى 1 ـ ئايدا ئاپتونوم رايونلۇق سىياسىي كېڭەش 4 ـ نۆۋەتلىك 8 ـ قېتىملىق دائىمىي كومىتېت يىغىنىدا ئەسلىدىكى مەدەنىي مائارىپ گۇرۇپپىسىنى مائارىپ ۋە مەدەنىيەتتىن ئىبارەت ئىككى خىل خىزمەت گۇرۇپپىسى قىلىپ تەڭشەش قارار قىلىندى. لى خۇيزېڭ ، لىيۇ شاۋۇ ئايرىم ـ ئايرىم ھالدا گۇرۇپپا باشلىقلىقىنى ئۈستىگە ئالدى . 1983ـ يىلى 4 ـ ئاينىڭ 30 ـ كۈنى ئاپتونوم رايونلۇق سىياسىي كېڭەش 5 ـ نۆۋەتلىك 1 ـ قېتىملىق دائىمىي كومىتېتى يىغىنى 5 ـ نۆۋەتلىك سىياسىي كېڭەش خىزمەت كومىتېتىنىڭ رەسمىي قۇرۇلغانلىقىنى قارار قىلدى . 1988ـ يىلى 1 ـ ئايغا قەدەر خىزمەت كومىتېتى قارمىقىدا مائارىپ ، تىببىي دورا ، سەھىيە ، مەدەنىيەت ، سەنئەت قاتارلىق 11 گۇرۇپپا قۇرۇلدى . 1988 ـ يىلى 5 ـ ، 10 ـ ئايلاردا ئاپتونوم رايونلۇق سىياسىي كېڭەش 6 ـ نۆۋەتلىك 2 ـ قېتىملىق ۋە 3 ـ قېتىملىق دائىمىي ھەيئەتلەر يىغىنى «جۇڭگو خەلق سىياسىي مەسلىھەت كېڭەش نىزامنامىسى» 49 ـ ماددىسىدىكى بەلگىلىمىگە ۋە خىزمەت ئېھتىياجىغا ئاساسەن خىزمەت كومىتېتىنى ئەمەلدىن قالدۇرۇپ ، مائارىپ ، پەن ـ تېخنىكا ، مەدەنىيەت ، مەدىتسىنا ، سەھىيە ، تەنتەربىيە قاتارلىق ئالتە كومىتېت قۇرۇشنى قارار قىلدى. مەخمۇت ئىسمائىل مائارىپ ، پەن ـ تېخنىكا ، مەدەنىيەت كومىتېتىنىڭ مۇدىرى بولدى . قوشۇمچە مۇئاۋىن مۇدىر ھەيئەتتىن ئالتە نەپەر تەيىنلەندى . ژاڭ شىجىن مەدىتسىنا ، سەھىيە ، تەنتەربىيە ، مۇھەممەت ئاسراش گۇرۇپپىسىنىڭ مۇدىر ھەيئەتلىكىنى ئۈستىگە ئالدى . قوشۇمچە مۇئاۋىن مۇدىر ھەيئەتتىن تۆت نەپەر تەيىنلەندى . 1993 ـ يىلى 5 ـ ئاينىڭ 15 ـ كۈنى ئاپتونوم رايونلۇق سىياسىي مەسلىھەت كېڭەشى 7 ـ نۆۋەتلىك 2 ـ قېتىملىق دائىمىي كومىتېتى يىغىنى مۇزاكىرە قىلىش ئارقىلىق سەي زېڭچاڭنى مۇدىر ھەيئەتلىككە تەيىنلەشنى ، مۇئاۋىن مۇدىر ھەيئەتتىن ئۇچنى تەيىنلەشنى ، ئەسلىدىكى مەدىتسىنا ، سەھىيە ، تەنتەربىيە كومىتېتىنى مەدىتسىنا ، سەھىيە ، تەنتەربىيە مۇھىت ئاسراش كومىتېتى قىلىپ ئۆزگەرتىشنى قارار قىلىپ ماقۇللاندى ھەمدە مۇزاكىرە قىلىش ئارقىلىق ژاڭ شىجىن مۇدىر ھەيئەتلىككە ، قوشۇمچە مۇئاۋىن مۇدىر ھەيئەتتىن ئۇچنى تەيىنلەشنى قارار قىلدى. 1996 ـ يىلى 3 ـ ئاينىڭ 26 ـ كۈنى ئاپتونوم رايونلۇق سىياسىي كېڭەش

دەرىجىلىك خەلق ھۆكۈمەتلىرى ۋە مۇناسىۋەتلىك مەمۇرىي تارماقلىرىنىڭ مائارىپ خىزمىتى ۋەزىپىسىنى ئىجرا قىلىش ئەھۋالىغا قارىتا تەكشۈرۈش ئېلىپ بېرىش ۋە مۇپەتتىشلىك قىلىش ، تۆۋەن دەرىجىلىك مائارىپ مەمۇرىي تارماقلىرىنىڭ مائارىپ باشقۇرۇش خىزمىتىگە قارىتا مۇپەتتىشلىك قىلىش ؛ 9 يىللىق مەجبۇرىيەت مائارىپىنى ئومۇملاشتۇرۇش ، ياش - ئۆسمۈرلەرنىڭ ساۋاتسىزلىقىنى تۈگىتىشنى ئەملىيلەشتۈرۈش ۋە مۇستەھكەملەش ، يۇقىرى كۆتۈرۈش خىزمەتلىرىگە قارىتا مۇپەتتىشلىك قىلىپ باھالاش ۋە تەكشۈرۈپ ئۆتكۈزۈۋېلىش ، ئوتتۇرا دەرىجىلىك ۋە دەرىجىلىكتىن تۆۋەن مەكتەپلەر ۋە باشقا مائارىپ ئاپپاراتلىرىنىڭ خىزمەتلىرىگە قارىتا مۇپەتتىش قىلىپ باھالاش ۋە تەكشۈرۈش ئېلىپ بېرىش ، يەرلىك مائارىپنى مۇپەتتىش قىلىش ۋە باھالاشنىڭ خىزمەت تۈزۈمى ۋە مۇپەتتىش خاراكتېرلىك ھۆججەتنى تۈزۈپ چىقىش قاتارلىقلاردىن ئىبارەت . ھازىر 10 نەپەر كەسپىي مۇپەتتىش ، 28 نەپەر قوشۇمچە مۇپەتتىش بار .

ئادرېسى : ئۈرۈمچى شەھىرى غالىبىيەت يولى 169 - نومۇر

پوچتا نومۇرى : 830001 تېلېفون نومۇرى : 2884842 (0991)

ئاپتونوم رايونلۇق ئالىي مائارىپ ئۆزلۈكىدىن ئۆگىنىش ئىمتىھانى كومىتېتى

شىنجاڭنىڭ ئالىي مائارىپى ۋە ئوتتۇرا دەرىجىلىك كەسپىي مائارىپى بويىچە ئۆزلۈكىدىن ئۆگىنىش ئىمتىھانىغا مەسئۇل كەسپىي ئورگان . ئۇنىڭ ئىشخانىسى 1984 - يىلى قۇرۇلغان بولۇپ ، ئاپتونوم رايونلۇق ئالىي مائارىپ ئۆزلۈكىدىن ئۆگىنىش ئىمتىھانى كومىتېتى ۋە مائارىپ كومىتېتىنىڭ قوش رەھبەرلىكىنى قوبۇل قىلىدۇ . ئۈرۈمچى شەھىرى شىمالىي تىنچلىق يولى 30 - نومۇرغا جايلاشقان . بۇ كومىتېتنىڭ ئاساسلىق فۇنكسىيەسى تۆۋەندىكىلەردىن ئىبارەت : دۆلەتكە ۋاكالىتەن ئوقۇش تارىخىنى ئاساس قىلغان ئۆزلۈكىدىن ئۆگىنىش ئىمتىھانى ئېلىش ، شۇنىڭ بىلەن بىرگە مائارىپ مىنىستىرلىقى ئىمتىھان مەركىزىنىڭ مۇناسىۋەتلىك بەلگىلىمىسىگە ئاساسەن ، مەملىكەتلىك كومپيۇتېر دەرىجە ئىمتىھانى ، مەملىكەتلىك ئىنگلىز تىلى دەرىجە ئىمتىھانى ، مەملىكەتلىك ئاكسىيە بىلەن شوغۇللانغۇچى خادىملارنىڭ سالاھىيەت ئىمتىھانى ، كامبىرىج بالىلار ئىنگلىز تىلى دەرىجە ئىمتىھانى ، ئوقۇتقۇچىلارنىڭ سالاھىيەت بېكىتىش ئىمتىھانى ، تېلېۋىزىيە ئۇنىۋېرسىتېتىدە تىزىملاتقان ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئىمتىھانى ۋە سىرتتىن ئوقۇتۇش ، سۇنئىي ھەمراھ تېلېۋىزىيە مائارىپى ، ئۆزلۈكىدىن ئۆگىنىش ئىمتىھانى قاتارلىقلار ئۆزئارا بىرلەشتۈرۈلگەن ، ئوتتۇرا مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرىنى تەربىيىلەشنى ئاساس قىلغان «ئۇچىنى ئۆزئارا تۇتاشتۇرۇش» ئىمتىھانى قاتارلىقلارغا مەسئۇل بولىدۇ .ئۇنىڭ ئىچىدە سوئال - پىلانلاش بۆلۈمى ، ئىمتىھان ئىشلىرى بۆلۈمى ، ئىمتىھان تەۋەلىك بۆلۈمى ، مەمۇرىي بۆلۈم ۋە

مەدەنىيەت ، سەھىيە قاتارلىق تەرەپلەردىكى چوڭ مەسىلىلەرگە قارىتا ، تەكشۈرۈش ، تەتقىقات ئېلىپ بېرىش ، پىكىر ۋە تەكلىپ بېرىش ، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى ئېلان قىلغان ماۋارىپ ، تېخنىكا ، مەدەنىيەت ، سەھىيە قاتارلىق تەرەپلەردىكى مۇناسىۋەتلىك مەمۇرىي نىزام ، ئۇلۇچەملىك ھۆججەت ۋە خەلق ۋەكىللەر قۇرۇلتىيى ھەم ئۇنىڭ دائىمىي كومىتېتىنىڭ مۇناسىۋەتلىك تەكلىپ ۋە قارارلىرىغا قارىتا تەتقىقات ئېلىپ بېرىش ، ئۇنىڭ ئىچىدىكى ئاساسىي قانۇن - قائىدىلەر بىلەن زىت بولغانلىرىغا قارىتا تەكلىپ پىكرىنى ئوتتۇرىغا قويۇش ، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى ۋەكىللىرىنىڭ ماۋارىپ ، تېخنىكا ، مەدەنىيەت ، سەھىيە خىزمەتلىرىگە ئائىت پىلان ۋە تەكلىپ ، تەنقىد پىكىرلىرىگە جاۋاب بېرىش خىزمىتىنى ئۈستىگە ئېلىش قاتارلىقلاردىن ئىبارەت . ماۋارىپ ، تېخنىكا ، مەدەنىيەت ، سەھىيە كومىتېتى قۇرۇلغاندىن كېيىن ، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ رەھبەرلىكىدە دېگۈ شياۋپىڭ نەزەرىيەسى ۋە پارتىيىنىڭ ئاساسىي لۇشىيەنىدە چىڭ تۇرۇپ ، ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشتىن ئىبارەت بۇ مەركەزنى چۆرىدىگەن ھالدا ماۋارىپ ، پەن - تېخنىكىدىن ئىبارەت ئىككى مۇھىم نۇقتىنى ۋە پىلانلىق توغۇتتىن ئىبارەت بۇ تۈپ دۆلەت سىياسىتىنى گەۋدىلەندۈرۈپ ، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى ۋە ئۇنىڭ دائىمىي كومىتېتىنىڭ ماۋارىپ ، تېخنىكا ، مەدەنىيەت ، سەھىيە قاتارلىق تەرەپلەردىكى يەرلىك قانۇن تۈرغۇزۇش ، مۇپەتتىش قىلىش ۋە مۇھىم ئىشلارغا قارار چىقىرىشتىن بۇرۇنقى مۇھاكىمە خىزمەتلىرىنى تىرىشىپ ياخشى ئىشلىدى . 1983- يىلدىن ھازىرغىچە جەمئىي ماۋارىپ ، تېخنىكا ، مەدەنىيەت ، سەھىيە قاتارلىق تەرەپلەرگە مۇناسىۋەتلىك بولغان 21 پارچە يەرلىك قانۇن ، قائىدە تۈزۈپ چىقىشقا قاتناشتى ۋە ئۇلارنىڭ ئىجرا قىلىنىشىغا مۇپەتتىشلىك قىلدى .

ئادرېسى : ئۈرۈمچى شەھىرى شەرق شامىلى يولى 10 - نومۇر .

پوچتا نومۇرى : 830002 تېلېفون : 2822065 (0991)

ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى ماۋارىپ مۇپەتتىش ئىشخانىسى

ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىگە ۋاكالەتلىك قىلىپ ۋىلايەت ، ئوبلاست ۋە ئۇنىڭدىن تۆۋەن دەرىجىلىك خەلق ھۆكۈمەتلىرى ۋە ئۇنىڭ مۇناسىۋەتلىك تارماقلىرىنىڭ مەكتەپ ۋە باشقا ماۋارىپ ئىپپاراتلىرىغا قارىتا ماۋارىپنى مۇپەتتىش قىلىش ، تەكشۈرۈشنى يولغا قويىدىغان ئورگان ، 1984 - يىلى ئەسلىدىكى ئاپتونوم رايونلۇق ماۋارىپ نازارىتى (ماۋارىپ كومىتېتى) مۇپەتتىش ئىشخانىسى ئاساسىدا قۇرۇلغان بولۇپ ، بىر يىلدىن كېيىن ھازىرقى نامىغا ئۆزگەرتىلگەن . يەنىلا ئاپتونوم رايونلۇق ماۋارىپ نازارىتىنىڭ ئىچىدە تەسىس قىلىنغان . ئاساسلىق ۋەزىپىسى ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ماۋارىپ قانۇن ، قائىدە ، فاكىچىن ، سىياسەتلىرىنىڭ ئىزچىل ئىجرا قىلىنىشى ئەھۋالىغا قارىتا تەكشۈرۈش ئېلىپ بېرىش ۋە مۇپەتتىشلىك قىلىش ، تۆۋەن

دەرسلىك ماتېرىياللىرىنىڭ ئېھتىياجىنى ئاساسىي جەھەتتىن قاندۇرغان . قايتا قۇرۇلۇپ ئەسلىگە كەلگەندىن كېيىن ، ئۇلار «بارلىقىمىز بالىلار ئۈچۈن» دېگەن نەشرىيات قۇرۇش مەقسىتىدە چىققان تۇرۇپ ، «رايونىمىزدىكى ھەرمىللەت ئوقۇغۇچىلىرىغا مۇلازىمەت قىلىش ، سوتسىيالىزم ئۈچۈن خىزمەت قىلىش» نىشانىدا چىققان تۇرۇپ ، سۈپەت ئېگىز ، كۆركەملىك ئېگىنى ئۇزلۇكسىز كۆچەيتىپ ، ئوتتۇرا باشلانغۇچ مەكتەپ ماتېرىياللىرىنى تەھرىرلەش ، تەرجىمە قىلىش ، نەشر قىلىش خىزمەتلىرىنى ھەرمىللەت مائارىپ ئىشلىرىنىڭ تەرەققىيات ئېھتىياجىغا ماسلاشتۇردى . 1975 ~ 1999 - يىلغىچە جەمئىي ئاز سانلىق مىللەت تىل يېزىقىدىكى ماتېرىياللاردىن 14389 خىل ، 36639 تۈمەن پارچىنى نەشر قىلدى . شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا بىر تۈركۈم باشقا تۈردىكى كىتابلارنى نەشر قىلدى . نۆۋەتتە بۇ نەشرىياتتا باش تەھرىر بۆلۈمى ، نەشر قىلىش بۆلۈمى ، ئۇيغۇر تىلى ، قازاق تىلى ، موڭغۇل تىلى ، قىرغىز تىلى ، شىبە تىلى ، خەنزۇ تىلى ، گۇزەل سەنئەت قاتارلىق 9 كەسپىي بۆلۈم تەسىس قىلىنغان بولۇپ ، بىلىم قۇرۇلمىسى ۋە قاتلاملىرى بىر قەدەر مۇۋاپىق بولغان ، سىياسىي ساپاسى ۋە كەسپىي ساپاسى بىر قەدەر يۇقىرى بولغان ، تەھرىرلەش ، تەرجىمە قىلىش قوشۇنىغا ئىگە . ھازىر كەسپىي ئىشچى - خىزمەتچىلەر 149 نەپەر بولۇپ ، ئۇنىڭ ئىچىدە ئالىي دەرىجىلىك ئۇنۋانى بار كەسپىي خادىملار 40 نەپەر ، كۆپ سانلىكى كىشىلەر ئىككىدىن ئارتۇق تىل - يېزىقنى ئىگىلىگەن . يەنى كۆپ سانلىكى مۇنەۋۋەر كەسپىي خادىملار دۆلەت ۋە ئاپتونوم رايونىنىڭ تەقدىرلىشىگە ئېرىشكەن . ئايال ئالىي مۇھەررىر سائادەت ئىمىن ئىلگىرى - كېيىن بولۇپ ئاپتونوم رايونلۇق ئىلغار خىزمەتچى ، 10 مۇنەۋۋەر ئايال خىزمەتچىنىڭ بىرى بولۇپ باھالانغان ۋە 1995 - يىلى مەملىكەتلىك 4 - نۆۋەتلىك تاۋفېن مۇكاپاتىغا ئېرىشكەن .

ئادرېسى : ئۈرۈمچى شەھىرى غالىيەت يولى 169 - قورۇ

پوچتا نومۇرى : 830001 تېلېفون نومۇرى : 2850614 (0991)

شىنجاڭ مائارىپ ئىلمىي تەتقىقات ئورنى

1984 - يىلى 5 - ئايدا ئەسلىدىكى مائارىپ نازارىتى مائارىپ ئىلمىي تەتقىقات ئىشخانىسى ئاساسىدا ئۆزگەرتىپ قۇرۇلغان . بەلگىلەنگەن شتاتى 50 نەپەر ، 1991 - يىلىنىڭ ئاخىرىدا ئوقۇتۇش تەتقىقات ئىشخانىسى دېگەن ۋىۋىسكا ئېسىلغان . 1992 - يىلى ئاپتونوم رايونلۇق خەنزۇ تىلى ئوقۇتۇش تەتقىقات ئىشخانىسى مائارىپ تەتقىقات ئورنىنىڭ باشقۇرۇشىغا ئايرىپ بېرىلگەن بولۇپ ، شتاتى 10 نەپەر . ھازىرقى ئومۇمىي شتاتى 57 نەپەر بولۇپ ، ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ نازارىتىگە بىۋاستە قاراشلىق كەسپىي ئورۇن . شىنجاڭ مائارىپ پەن - تەتقىقات ئورنى بىلەن ئاپتونوم رايونلۇق ئوقۇتۇش تەتقىقاتى ئىشخانىسى بىرلىشىپ ئىش بېجىرىدۇ . ئاساسلىق ۋەزىپىسى ئوقۇ - ئوقۇتۇش تەتقىقاتى ئېلىپ بېرىش ، مائارىپ ، پەن - تەتقىقات خادىملىرىنى ۋە ئوتتۇرا

ئىمتىهان مۇلازىمەت مەركىزى قاتارلىقلار تەسىس قىلىنغان بولۇپ ، ئۆزلۈكسىدىن ئۆگىنىش ئىمتىهانىنىڭ پىلان ، سوئال ، ماتېرىيال بېكىتىش ، ئىمتىهان قەغىزىنى چىقىرىش ، ئوقۇغۇچىلارغا يارداەم بېرىش ، ئىمتىهان تەشكىللەش ، ئىمتىهان قەغىزىنى تەكشۈرۈش ، نومۇر تىزىملاش ، ئارخىپ تۇرغۇزۇش ، ئىمتىهان تەۋەلىكىنى باشقۇرۇش ، ئىمتىهان بەرگەن ئوقۇغۇچىلارنىڭ سالاهىيىتىنى تەكشۈرۈپ بېكىتىش ۋە پەنلەرنىڭ لايىقەت گۇۋاهنامىسى ، كەسپىي گۇۋاهنامە ۋە دىپلوم قاتارلىقلارنى تارقىتىش خىزمەتلىرىنى ئۇستىگە ئالغان . 1985 ـ يىلدىن باشلاپ خەنزۇچە ، ئۇيغۇرچە ، قازاقچە ئۇچ خىل يېزىقتا تۇنجى قېتىملىق ئىمتىهان ئورۇنلاشتۇرغان . ئىلگىرى ـ كېيىن بولۇپ پەلسەپە ، ئىكونومىكا ، قانۇن ، پىداگوگىكا ، ئىجتىمائىي پەن ، تەبىئىي پەن ، سانائەت ئىلمىي ، يېزا ئىگىلىك پەنلىرى ، مېدىتسىنا قاتارلىق ئىمتىهان پەنلىرىنى ئۆز ئىچىگە ئالغان 68 كەسىپ تەسىس قىلىنغان ، هازىرغىچە ئىمتىهان بەرگەن ئوقۇغۇچىلار 350 مىڭ نەپەر ، 1999 ـ يىلىنىڭ ئاخىرىغا قەدەر 83421 نەپەر ئىمتىهانغا قاتناشقۇچى ئايرىم ـ ئايرىم هالدا تولۇق كۇرس ، مەخسۇس كۇرس ۋە ئوتتۇرا تېخنىكۇم ئوقۇش پۈتتۈرۈش دىپلوىمغا ئېرىشكەن بولۇپ ، بۇنىڭ ئىچىدە ئازسانلىق مىللەت ئوقۇغۇچىسى 29783 نەپەر .

ئادرېسى : ئۈرۈمچى شەهىرى شىمالىي تىنچلىق يولى 30 ـ نومۇر

پوچتا نومۇرى : 830002 تېلېفون : 2310338 (0991)

شىنجاڭ مائارىپ نەشرىياتى

ئۈرۈمچى شەهىرى غالىبىيەت يولى 169 ـ نومۇرلۇق قورۇغا جايلاشقان بولۇپ ، ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ئاز سانلىق مىللەتلەر تىل ـ يېزىقىدىكى دەرسلىك ماتېرىياللارنى تەهرىرلەش ، تەرجىمە قىلىش ، نەشر قىلىشنى ئاساس قىلغان مائارىپ ئىشلىرى ئورگىنىدۇر . 1956 ـ يىلى 8 ـ ئايدا شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى دەرسلىك كىتابلارنى تەهرىرلەش ، تەرجىمە قىلىش ئىشخانىسىنىڭ ئاساسىدا قۇرۇلغان . 1962 ـ يىلى خەلق ئېگىلىكىنىڭ تەڭشىلىشىگە ماسلىشىش ئۈچۈن يەنە شىنجاڭ خەلق نەشرىياتىغا قوشۇۋېتىلگەن . 1973 ـ يىلى يەنە بىر قېتىم ئايرىلىپ چىقىپ ، ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ مەمۇرىي تارماقلىرىنىڭ بىۋاستە رەهبەرلىكىدىكى مائارىپ كەسپىي نەشرىياتقا ئايلانغان . كۆپ يىللىق قۇرۇلۇش ئارقىلىق ئۇزلۇكسىز هالدا ئۇيغۇر ، قازاق ، موڭغۇل ، قىرغىز ، شىبە قاتارلىق تىللاردا تەهرىرلەش ، تەرجىمە قىلىش ئاپپاراتلىرىنى ۋە باشقۇرۇش بۆلۈملىرىنى تەسىس قىلىپ ، تەهرىرلەش ، تەرجىمە قىلىش خىزمىتىنىڭ شارائىتىنى ياخشىلىغان . 1956 ~ 1966 ـ يىلغىچە 10 يىل جەريانىدا جەمئىي ئۇيغۇر ، قازاق ، قىرغىز ، موڭغۇل ، شىبە قاتارلىق بەش مىللەتنىڭ تىل يېزىقىدىكى كىتاب ماتېرىياللاردىن 1742 خىل 22 مىليون 700 مىڭ پارچىنى تەهرىرلەپ ، تەرجىمە قىلىپ نەشر قىلىش ئارقىلىق ئاز سانلىق مىللەت ئوتتۇرا باشلانغۇچ مەكتەپلەر ئاساسلىق

شىنجاڭ ئوقۇتۇش تەتقىقات ئىشخانىسى
شىنجاڭ ماۋارىپ تەتقىقات ئورنىغا قارالسۇن .

شىنجاڭ ماۋارىپ گېزىت - ژۇرنىلى نەشرىياتى

ئەسلى ئاساسى شىنجاڭ ماۋارىپ ژۇرنىلى نەشرىياتى . 1951 - يىلى «شىنجاڭ ماۋارىپى» ژۇرنىلى سىناق قىلىپ بېسىلىپ ، 1952 - يىلى خەنزۇچە ، ئۇيغۇرچە يېزىقتىكى نۇسخىسى رەسمىي نەشر قىلىنغان ، 1953 - يىلى قازاق يېزىقىدىكى نەشرى رەسمىي نەشرى قىلىندى . 1958 - يىلى شىنجاڭ ماۋارىپى ژۇرنىلى نەشرىياتى قۇرۇلدى . 1989 - يىلى شىنجاڭ ماۋارىپ - گېزىت ژۇرنىلى نەشرىياتى بولۇپ كېڭەيتىپ قۇرۇلدى . شۇ يىلى 7 - ئايدا «شىنجاڭ ماۋارىپ گېزىتى» خەنزۇچە نەشر بارلىققا كەلدى . 1990 - يىلى 3 - ئايدا ئۇيغۇرچە نەشرى ، 1997 - يىلى قازاقچە نەشرى رەسمىي نەشر قىلىندى . ماۋارىپ نازارىتىگە قاراشلىق باشقارما دەرىجىلىك كەسپىي ئورۇن بولۇپ ، ئاساسلىق ۋەزىپىسى پۈتۈن ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ماۋارىپ تەشۋىقاتى ، خەۋەر خىزمىتىگە مەسئۇل بولىدۇ ، قارمىقىدا «شىنجاڭ ماۋارىپى» ئۇيغۇرچە ، خەنزۇچە تەھرىر بۆلۈمى ، «شىنجاڭ ماۋارىپ گېزىتى» ئۇيغۇرچە ، خەنزۇچە تەھرىر بۆلۈمى ، قازاقچە «شىنجاڭ ماۋارىپى» ، «شىنجاڭ ماۋارىپى گېزىتى» تەھرىر بۆلۈمى ، ماتېرىيال توپلاش بۆلۈمى ، مەخسۇس ژۇرنال بۆلۈمى ، نەشرىيات ئىشخانىسى قاتارلىق سەككىز بۆلۈم تەسىس قىلىنغان . ھازىر بۇ نەشرىياتتا 70 نەپەر ئادەم بولۇپ ، ئۇنىڭ ئىچىدە ئالىي مۇھەررىر بىر نەپەر ، مۇئاۋىن ئالىي مۇھەررىر 10 نەپەر ، مۇدىر مۇخبىر بىر نەپەر ، يارداەمچى مۇخبىر تۆت نەپەر ، مەزكۇر نەشرىيات «شىنجاڭ ماۋارىپى» (ئۇيغۇرچە ، خەنزۇچە ، قازاقچە ، نەشرى ، ئۇنۇۋېرسال ماۋارىپ ئايلىق ژۇرنىلى پۈتۈن مەملىكەتتە تارقىتىلىدۇ) ، «شىنجاڭ ماۋارىپ گېزىتى» (خەنزۇچە نەشرى ھەپتىلىك ، ئۇيغۇرچە نەشرى ھەپتىلىك ، قازاقچە نەشرى 10 كۈنلۈك) ھەمدە باشلاغۇچ مەكتەپ ئوقۇغۇچىلار كۆرگەزمىسى (خەنزۇچە) «ماقالىلەر ئايلىق مۇنبىرى» (خەنزۇچە) ۋە «ئۆمىد چېچەكلىرى» (ئۇيغۇرچە) قاتارلىقلارنى چىقىرىدۇ . «شىنجاڭ ماۋارىپ گېزىتى» خەنزۇچە نەشرى ۋە ئۇيغۇرچە نەشرى ئاپتونوم رايون تەرىپىدىن مۇنەۋۋەر گېزىت ۋە ئەڭ ياخشى 10 گېزىتنىڭ بىرى بولۇپ باھالانغان . «شىنجاڭ ماۋارىپى» خەنزۇچە نەشرى ، ئۇيغۇرچە نەشرى بىرەك ئاپتونوم رايون تەرىپىدىن ئىجتىمائىي پەنلەر تۈرىدىكى بىرىنچى دەرىجىلىك ژۇرنال دەپ باھالانغان .

ئادرېسى : ئۈرۈمچى شەھىرى غالىبىيەت يولى 169 - نومۇر

پوچتا نومۇرى : 830001 تېلېفون نومۇرى : 2850804 (0991)

شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش كومىتېتى

رايونىمىز تەۋەسىدىكى ئاسپىرانتلار ۋە ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپ ، ئوتتۇرا

- باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرىنى تەربىيىلەش ، مۇناسىۋەتلىك ئوقۇتۇش ماتېرىياللىرى ۋە كونسۇلتاتسىيە ماتېرىياللىرىنى تۈزۈش ، ئوتتۇرا مەكتەپ ئىمتىھان سوئالىنى تەشكىللەش ھەمدە ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ نازارىتى تاپشۇرغان مائارىپ ئىلمىي تەتقىقات ۋەزىپىلىرىنى تاماملاش قاتارلىقلار . ئۇنىڭدىن باشقا شىنجاڭ مائارىپ تەتقىقات مائارىپ ئىلمىي تەتقىقات ئىشخانىسى «شىنجاڭ ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپلەر ئوقۇتۇشى» دېگەن ئىچكى ژۇرنالنى چىقىرىدۇ . نۆۋەتتە ئۇنىڭ ئىچىدە تەسىس قىلىنغان ئاپپاراتلاردىن مائارىپ نەزەرىيە تەتقىقات ئىشخانىسى ، ئوتتۇرا مەكتەپ تەبىئىي پەنلەر ئىشخانىسى ، ئوتتۇرا مەكتەپ ئىجتىمائىي پەنلەر ئىشخانىسى ، باشلانغۇچ مەكتەپ تەتقىقات ئىشخانىسى ، تەنتەربىيە ، مۇزىكا ، گۈزەل سەنئەت تەتقىقات ئىشخانىسى ، خەنزۇ تىلى تەتقىقات ئىشخانىسى ، ئوقۇتۇش ئۇنۇمۇبرسال تەتقىقات ئىشخانىسى قاتارلىق بۆلۈم ، ئىشخانىلار بار . ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ نازارىتى مائارىپ ئىلمىي پىلانلاش رەھبەرلىك گۇرۇپپىسى ۋە شىنجاڭ مائارىپ ئىلمىي جەمئىيىتى ئىشخانىسىمۇ شىنجاڭ مائارىپ ئىلمىي تەتقىقات ئورنىنىڭ ئىچىدە تەسىس قىلىنغان . شتات سانى 54 نەپەر ، ئۇنىڭ ئىچىدە ئاز سانلىق مىللەتتىن 26 نەپەر ، ئالىي دەرىجىلىك ئۇنۋانى بارلار 22 نەپەر ، ئوتتۇرا دەرىجىلىك ئۇنۋانى بارلار 23 نەپەر ، تۆۋەن دەرىجىلىك ئۇنۋانى بارلار 8 نەپەر ، مەمۇرىي خادىم بىر نەپەر . مائارىپ ئىلمىي تەتقىقات ئورنى قۇرۇلغاندىن بۇيان ئىلگىرى - كېيىن بولۇپ «شىنجاڭدىكى ئۇيغۇر ، قازاق ، خەنزۇ قاتارلىق ئۇچ مىللەتنىڭ بەدەن ساپاسىنى تەكشۈرۈش» ، «قەشقەر ۋىلايىتىنىڭ ئاساسىي مائارىپىنى تەكشۈرۈش» قاتارلىق چوڭ تېپتىكى تەكشۈرۈش ، تەتقىق قىلىش پائالىيىتىنى تەشكىللىدى ۋە «شىنجاڭدىكى شەھەر بازارلار ئوتتۇرا ، باشلانغۇچ مائارىپىنى باھالاپ تەتقىق قىلىش» ، «تۇرپان شەھىرىنىڭ دېھقانچىلىق ، پەن - تېخنىكا ۋە مائارىپنى ئۆزئارا بىرلەشتۈرۈش تەتقىقاتى» ۋە «شىنجاڭنىڭ نىشانلىق ئوقۇتۇش تەجرىبىسى» قاتارلىق 10 دىن ئارتۇق تۈر تەتقىقاتىنى قانات يايدۇردى . «شىنجاڭ مائارىپ يىلنامىسى» (1949 - يىلدىن 1989 - يىلغىچە) ، «شىنجاڭنىڭ مائارىپ تەرەققىيات ستراتېگىيىسى تەتقىقاتى» ۋە «شىنجاڭنىڭ مىللىي مائارىپ تەتقىقاتى» قاتارلىق ئەسەرلەرنى نەشر قىلدى . شىنجاڭدىكى ئوتتۇرا ، باشلانغۇچ مەكتەپلەر ئەمگەك تېخنىكا دەرسلىكىنىڭ ئوقۇتۇش ماتېرىيالى ۋە «شىنجاڭ جۇغراپىيىسى» ، «شىنجاڭ ھايۋانات ئۆسۈملۈكلىرى» قاتارلىق يەرلىك ئوقۇتۇش ماتېرىياللىرىنى تۈزۈپ چىقتى . يەنە نىشانلىق ئوقۇتۇشنى باھالاش قوللانمىسى قاتارلىق قوشۇمچە ماتېرىياللارنى تۈزۈپ چىقتى . بۇ ئارقىلىق شىنجاڭنىڭ ئوقۇ - ئوقۇتۇش تەتقىقاتى ۋە ئوتتۇرا باشلانغۇچ مەكتەپلەرنىڭ ئوقۇتۇش سۈپىتىنى يۇقىرى كۆتۈرۈش ئۈچۈن تېگىشلىك تۆھپىسىنى قوشتى .

ئادرېسى : ئۈرۈمچى شەھىرى شىنخۇا جەنۇبىي يولى

پوچتا نومۇرى : 830001 تېلېفون نومۇرى : 2860546 (0991)

بىر نەپەر بولۇپ ، پۈتۈنلەي خام چوت ئارقىلىق باشقۇرۇشنى يولغا قويغان ،
ئادرېسى : ئۈرۈمچى شەھىرى غالىبىيەت يولى 169 - نومۇر
پوچتا نومۇرى : 830001 تېلېفون نومۇرى : 280267 (0991)

شىنجاڭ مائارىپ ئىمتىھان مۇلازىمەت مەركىزى

1997 - يىلى ئاپتونوم رايونلۇق ئورگان ئىسلاھاتى رەھبەرلىك گۇرۇپپىسىنىڭ تەستىقى بىلەن قۇرۇلغان بولۇپ ، ئۈرۈمچى شەھىرى چىەنتاڭجياڭ يولى 17 - نومۇرغا جايلاشقان . ئاساسلىق ۋەزىپىسى : رايونىمىزدىكى ئادەتتىكى ۋە چوڭلار ئالىي ، ئوتتۇرا تېخنىكۇمغا ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش ھەرخىل ئىمتىھانلىرى ۋە دۆلەت ئىچى سىرتىدىكى مائارىپ ئىلمىي ئالماشتۇرۇش قاتارلىق پائالىيەتلەر ئۈچۈن مۇلازىمەت قىلىش . ئۇ باشقارما دەرىجىلىك كەسپىي ئورۇن بولۇپ ، كەسپىي شتاتى 18 نەپەر . رەھبەرلىك سانى ئۈچ نەپەر ، راسخوتتا ئۆز ئۆزىنى قامداش تۇزۇلمىسى يولغا قويۇلغان .
ئادرېسى : ئۈرۈمچى شەھىرى چىەنتاڭجياڭ يولى 17 - نومۇر
پوچتا نومۇرى : 830001 تېلېفون نومۇرى : 5845511 (0991)

شىنجاڭ ئوقۇتۇش قوراللىرىنى تەتقىق قىلىپ ياساش مەركىزى

ئەسلى ئىسمى شىنجاڭ ئوقۇتۇش سايمانلىرى زاۋۇتى بولۇپ ، 1986 - يىلى 7 - ئايدا قۇرۇلغان . ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتىغا بىۋاستە قاراشلىق كەسپىي ئورۇن . 1997 - يىلى 11 - ئايدا شىنجاڭ ئوقۇتۇش قوراللىرىنى تەتقىق قىلىپ ياساش مەركىزى دەپ ئۆزگەرتىلگەن بېيجىڭ ئوقۇتۇش قوراللىرى مەركىزى شىنجاڭ تارمىقى دېگەن ۋىۋىسكىمۇ ئېسىلغان . ئاساسلىق ۋەزىپىسى : باشلانغۇچ مەكتەپ ۋە بالىلار باغچىسىدا ئىشلىتىلىدىغان ئوقۇتۇش قوراللىرىنى تەتقىق قىلىش ، ئېچىش ، ئىشلەپچىقىرىش ، كېڭەيتىشتىن ئىبارەت . باشقارما دەرىجىلىك كەسپىي ئورۇن بولۇپ ، كەسپىي شتاتى 83 نەپەر ، رەھبەرلىك سانى 3 نەپەر ، راسخوتتا ئۆز ئۆزىنى قامداش تۇزۇلمىسى يولغا قويۇلغان .
ئادرېسى : ئۈرۈمچى شەھىرى شىنمىن يولى ئېغىزىدا .
پوچتا نومۇرى : 830002 تېلېفون نومۇرى : 2625371 (0991)

شىنجاڭ مائارىپ تاشقى مەبلەغ تۇرى ئىشخانىسى

1977 - يىلى 11 - ئايدا ئاپتونوم رايونلۇق ئورگان ئىسلاھاتى گۇرۇپپىسىنىڭ تەستىقى بىلەن قۇرۇلغان . ئۇ باشقارما دەرىجىلىك كەسپىي ئورۇن ، كەسپىي شتاتى بەش نەپەر ، ئۇنىڭ ئىچىدە كەسپىي تېخنىك خادىملار ئۇمۇمىي شتات سانىنىڭ % 70نى ئىگەللەيدۇ . رەھبەرلىك سانى بىر نەپەر ، پۈتۈنلەي خام چوت ئارقىلىق باشقۇرۇش يولغا قويۇلغان . ئاساسلىق ۋەزىپىسى : دۆلەتنىڭ مۇناسىۋەتلىك مىنىستىرلىق

تېخنىكۇملار ، چوڭلار ئالىي مەكتەپ ، ئوتتۇرا تېخنىكۇملىرىنىڭ ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش ئىمتىھان خىزمىتىگە مەسئۇل مەخسۇس ئورگان . ئاپتونوم رايونلۇق ماارىپ نازارىتىنىڭ رەھبەرلىكىنى قوبۇل قىلىدۇ . 1977 - يىلى قۇرۇلغان بولۇپ ، ئۇنىڭ ئىچىدە ئادەتتىكى ئوقۇغۇچىلارنى قوبۇل قىلىش بۆلۈمى ، چوڭلارنى قوبۇل قىلىش بۆلۈمى ، ئاسپىرانتلارنى قوبۇل قىلىش بۆلۈمى ، كومپيۇتېر بۆلۈمى ، تەشۋىقات - تەنقىقات بۆلۈمى ، ئۇنىۋېرسال بۆلۈم قاتارلىقلار تەسىس قىلىنغان . كەسپىي خادىم 32 نەپەر بولۇپ ، كۆپ مىللەت تىللىرىدىكى ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش ئىمتىھانى ، قوبۇل قىلىش ، ئىمتىھان ئىشلىرىنى باشقۇرۇش ، تەكشۈرۈش ، مۇپەتتىش قىلىش قاتارلىق خىزمەتلىرىنى ئۆز ئۈستىگە ئالغان . 20 نەچچە يىلدىن بۇيان ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش سانىنىڭ ئۇزلۇكسىز كېڭىيىشى ۋە ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش تۈزۈمىنىڭ ئىسلاھ قىلىنىش تەرەققىياتىغا ئەگىشىپ ، «ئادىل بولۇش ، ھەققانىي بولۇش ، ياخشىلىرىنى تاللاپ قوبۇل قىلىش» پرىنسىپىدا چىڭ تۇرۇپ كەلدى . 1999 - يىلغا قەدەر ئاسپىرانت ، ئادەتتىكى تولۇق ، مەخسۇس كۇرس ئوقۇغۇچىلىرى ۋە چوڭلار تولۇق ، مەخسۇس كۇرس ئوقۇغۇچىلىرىدىن 460 مىڭدىن ئارتۇق كىشىنى قوبۇل قىلىش خىزمىتىنى ئورۇندىدى . ئاپتونوم رايونلۇق ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش ئىشخانىسى ۋە ئۇنىڭ ھەرقايسى جايلاردىكى تارماق ئورگانلىرىدىن ئىلگىرى - كېيىن بولۇپ سەككىز ئورۇن ، 16 شەخس مەملىكەتلىك ئىلغار كوللېكتىپ ، ئىلغار شەخس دېگەن نامىلارغا ئېرىشتى .

ئادرېس : ئۈرۈمچى شەھىرى چېنتاڭجياڭ يولى 17 - 2 - نومۇر
پوچتا نومۇرى : 830000 تېلېفون نومۇرى : 5847139 (0991)

شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق ماارىپ نازارىتى ماارىپ ئۇچۇرلىرى مەركىزى

1997 - يىلى 11 - ئايدا ئاپتونوم رايونلۇق ئورگان ئىسلاھاتى رەھبەرلىك گۇرۇپپىسى قۇرۇلۇشنى تەستىقلىغان بولۇپ ، ئاپتونوم رايونلۇق ماارىپ نازارىتىگە قاراشلىق باشقارما دەرىجىلىك ئورۇن .

ئاساسلىق مەسئۇلىيەت ۋەزىپىسى : مۇكەممەل تەشكىلى تۈزۈلمە قۇرۇش ، ساپالىق كەسپىي خادىملارنى تەربىيەلەپ يېتىشتۈرۈش ، ماارىپ ئۇچۇرلىرىنى ئاپتوماتلاشتۇرۇشنى ئەمەلگە ئاشۇرۇشقا تىرىشىش .

رايونىمىزدىكى ھەرتۈرلۈك ماارىپ ئۇچۇرلىرىنى يىغىش ، توپلاش ، باشقۇرۇش ، تۈرگە ئايرىش : دۆلەت ئىچى ۋە خەلقئارادىكى ھەرخىل ماارىپنى سىلىشتۇرۇپ تەھلىل قىلىش ۋەزىپىلىرىنى ئۈستىگە ئالغان بولۇپ ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ جەمئىيەت تەرەققىياتىنى ئاساس بىلەن تەمىنلەيدۇ . كەسپىي شتات بەش نەپەر بولۇپ ، بۇنىڭ ئىچىدە كەسپىي تېخنىك خادىملار ئومۇمىي شتات سانىنىڭ 80 % نى ئىگەللەيدۇ . رەھبەر سانى

جەمئىيەت تورى ۋە مۇناسىپ ئوقۇتقۇچىلارنى تەقدىرلەش ، مۇكاپاتلاش تورىنى دەسلەپكى قەدەمدە شەكىللەندۈرگەن .

ئادرېسى : ئۈرۈمچى شەھىرى غالىبىيەت يولى 169 ـ نومۇر

پوچتا نومۇرى : 830001 تېلېفون نومۇرى : 2876313 (0991)

شىنجاڭ مائارىپ ئىلمىي جەمئىيىتى

1979 ـ يىلى 12 ـ ئايدا قۇرۇلغان بولۇپ ، شىنجاڭدىكى مائارىپ ئىلمىي تەتقىقات پائالىيىتى ئېلىپ بارىدىغان ئاممىۋى خاراكتېرلىك ئىلمىي تەشكىلات . مائارىپ ئىلمىي جەمئىيىتى قۇرۇلغاندىن كېيىن ، ئىزچىل تۇردە ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ نازارىتىنىڭ قارمىقىدا بولۇپ ، ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ نازارىتى پارتكومىنىڭ رەھبەرلىكى ۋە جۈڭگو مائارىپ ئىلمىي جەمئىيىتى ، ئاپتونوم رايونلۇق ئىجتىمائىي پەنلەر ئۇيۇشمىسىنىڭ كەسپىي يېتەكچىلىكى ئاستىدا بولغان ، مائارىپ ئىلمىي جەمئىيىتى ۋە ئاپتونوم رايونلۇق ئىجتىمائىي پەنلەر بىرلەشمىسىنىڭ كوللېكتىپ ئەزاسى ھېسابلىنىدۇ . ئۇنىڭ ئاساسلىق ۋەزىپىسى بولسا : ئاممىۋى خاراكتېرلىك مائارىپ ئىلمىي تەتقىقاتىنى تەشكىللەش ، ئىلمىي نەتىجىلەرنى ئالماشتۇرۇش پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇش ، مائارىپ ئىسلاھات تەجرىبىلىرى ۋە ئىلمىي تەتقىقات نەتىجىلىرىنى كېڭەيتىش ، مائارىپ ئىلمىي بىلىملىرىنى ئومۇملاشتۇرۇش ۋە ئوقۇ ـ ئوقۇتۇش خادىملىرىنى تەربىيەلەشنى ھەمدە مائارىپ ئىلمىي تەتقىقات نەتىجىلىرىنى باھالاش پائالىيەتلىرىنى تەشكىللەش قاتارلىقلار . شىنجاڭ مائارىپ ئىلمىي جەمئىيىتىنىڭ ئەزالىرى ئاساسلىقى رايونىمىزدىكى ئوتتۇرا باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرى ، مائارىپ ئىلمىي تەتقىقات خادىملىرى ۋە بىر قىسىم مائارىپ مەمۇرىي كادىرلىرى بولۇپ ، كەڭ ۋەكىللىك خاراكتېرگە ئىگە بولغان شىنجاڭنىڭ ئاساسىي مائارىپ ئىسلاھاتىنى ئىلگىرى سۈرۈش ۋە تەرەققىي قىلدۇرۇشتىكى مۇھىم كۈچ ھېسابلىنىدۇ . ئىلمىي جەمئىيەت قۇرۇلغاندىن بۇيان ، بەش نۆۋەتلىك مۇدىرىيەت يىغىنى ئۆتكۈزگەن بولۇپ ، 50 مىڭدىن ئارتۇق ئەزاسى بار . 10 نەچچە ئۆلىيەت ئوبلاستتا تارماق جەمئىيىتى ۋە 36 ئىلمىي تەتقىقات جەمئىيىتى (كەسپىي جەمئىيەت) بار . شىنجاڭ مائارىپ ئىلمىي جەمئىيىتى 5 ـ نۆۋەتلىك مۇدىرىيىتى 1998 ـ يىلى 4 ـ ئايدا قۇرۇلغان بولۇپ ، ھازىرقى جەمئىيەت باشلىقى سادىر قادىر ، دائىملىق مۇئاۋىن مۇدىر رىن باڭكۇن ، باش كاتىپ روك شىڭچى ، مائارىپ ئىلمىي جەمئىيىتى ئىشخانىسى مائارىپ ئىلمىي تەتقىقات ئورنىنىڭ ئىچىدە تەسىس قىلىنغان .

ئادرېسى : ئۈرۈمچى شەھىرى شىنخۇا جەنۇبىي يولى

پوچتا نومۇرى : 830001 تېلېفون نومۇرى : 2860546 (0991)

كومىتېتلىرىنىڭ قەرز پۇل ئېلىش مەسلىسىدىكى كۆرسەتمىلىرىنىڭ روھىنى ئىزچىللاشتۇرۇش ، ھەرقايسى تۈرلەر بويىچە ئىلتىماس قىلىش دوكلاتىنى ئەملىيلەشتۈرۈش ، تەتقىقات دوكلاتى قاتارلىقلارنى يېزىش ۋە تۈرلەرنىڭ ھەرقايسى باسقۇچلىرىدىكى خىزمەتنى باھالاشقا مەسئۇل بولۇش ، ھەرقايسى تۈر ناھىيىلەرنىڭ تۈرلەرنى ئىجرا قىلىش پىلانىنى ۋە يىللىق پىلانىنى تەستىقلاپ بېكىتىش ، تۈرلەرنى كونكرېت ئەملىيلەشتۈرۈشكە تەشكىللەش ، ھەرقايسى تۈر ۋىلايەت ، ناھىيىلىرىنىڭ ئىجرا قىلىش خىزمىتىگە يېتەكچىلىك قىلىش ، تۈر بۆلىكىنىڭ باشقۇرۇش ئۇسۇلى ۋە ئەملىيلىشىش پرىنسىپىنى تۈزۈپ چىقىش قاتارلىقلاردىن ئىبارەت . باشقا قەرز پۇل تۈرلىرىنى ، ھەرخىل تاشقى مەبلەغ تۈرلىرىنى ، بالىلار فوندى جەمئىيىتىنىڭ تۈرلىرىنى ۋە مۇھاجىرلار ئىشانە تۈرلىرىنى قولغا كەلتۈرۈشكە تىرىشىش ھەم ئىشانە تۈرلىرىنى ياخشى باشقۇرۇش .

ئادرېس : ئۈرۈمچى شەھىرى غالىبىيەت يولى 169 ـ نومۇر
پوچتا نومۇرى : 830001 تېلېفون نومۇرى : 2850434 (0991)

شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ فوندى جەمئىيىتى

1988 ـ يىلى 9 ـ ئاينىڭ 17 ـ كۈنى قۇرۇلغان . سابىق مەملىكەتلىك سىياسىي كېڭەشنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى يولداش ۋاڭ ئىنماۋ پەخرىي مۇدىرلىق ۋەزىپىسىنى ئۇستىگە ئالغان . سابىق ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ مۇئاۋىن سىكرېتارى ھازىرقى ئاپتونوم رايونلۇق سىياسىي كېڭەشنىڭ رەئىسى يولداش جانابىل مۇدىرلىق ۋەزىپىسىنى ئۇستىگە ئالغان . شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ فوند جەمئىيىتى پۈتۈن رايون خاراكتېرلىك ئىجتىمائىي تەشكىلات بولۇپ ، مائارىپ مەبلىغى توپلاش ۋە مەبلەغ ئارقىلىق مائارىپ ئىشلىرىنى گۈللەندۈرۈش ھەم مۇنەۋۋەر ئوقۇتقۇچىلارنى مۇكاپاتلاش قاتارلىق پائالىيەتلەر بىلەن شۇغۇللىنىدۇ . فوندى جەمئىيەتنىڭ قارمىقىدا فوندى باشقۇرۇش ئىشخانىسى تەسىس قىلىنغان بولۇپ ، ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ نازارىتىنىڭ باشقۇرۇشىغا تەۋە ، باشقارما دەرىجىلىك كەسپىي ئورۇن . كەسپىي شتاتى سەككىز نەپەر ، رەھبەرلىك سانى ئىككى نەپەر . فوندى جەمئىيەت قۇرۇلغان 12 يىلدىن بۇيان مائارىپ فوندى جەمئىيەتنىڭ مەبلەغ ئۇسۇملا 18 مىليون 910 مىڭ يۈەنگە يەتكەن . مۇناسىۋەتلىك تارماقلار بىلەن بىرلىكتە تەقدىرلىگەن مۇنەۋۋەر ئوقۇتقۇچى ، مائارىپ خىزمەتچىلىرى 58 مىڭ ئادەم قېتىمغا يەتكەن . ئۇنىڭدىن باشقا ، يەنە ئوتتۇرا ، باشلانغۇچ مەكتەپ مۇزىكا مائارىپى ، ئالاھىدە مائارىپ ، تەنتەربىيە مائارىپى ، ئەخلاقىي تەربىيە ۋە ئالىي مەكتەپ مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەربىيىسى قاتارلىق جەھەتتىكى ئىلغار كوللېكتىپ ، ئىلغار شەخس قاتارلىقلارنى تەقدىرلىگەن . «مۇنەۋۋەر ئوقۇتقۇچىلار» ، «باغۋەنلەر ئائىلىسى» ، «مائارىپ ئائىلىسى» قاتارلىق پائالىيەتلەرنى قانات يايدۇرغان . ئاپتونوم رايون ، ۋىلايەت (ئوبلاست) ، ناھىيە (شەھەر) ئۈچ دەرىجىلىك مائارىپ فوندى

مەكتەپلەرگە سەپلەش ۋەزىپىسىنى ئۇستىگە ئالغانىدى . 1980 ـ يىلى نامى شىنجاڭ ئۇقۇتۇش سايمانلىرى شىركىتىگە ئۆزگەرتىلىپ ، باشقارما دەرىجىلىك كەسپىي ئورۇنغا كۆتۈرۈلگەن . 1997 ـ يىلى ئاپتونوم رايونلۇق شتات كومىتېتىنىڭ تەستىقى ئارقىلىق ھازىرقى نامغا ئۆزگەرتىلگەن . بۇ پونكىت رايونىمىزدىكى 16 ۋىلايەت (ئوبلاست ، شەھەر) ، 93 ناھىيە (شەھەر ، رايون) دىكى 8000دىن ئارتۇق ئوتتۇرا ، باشلانغۇچ مەكتەپنىڭ مائارىپ تېخنىكا سايمانلىرىنى سەپلەش خىزمىتىگە ۋە رايون ئىچىدىكى بىر قىسىم ئوقۇتۇش سايمانلىرىنى ئىشلەپچىقىرىدىغان مەكتەپ ئىگىلىكىدىكى زاۋۇتلارنى كەسپىي جەھەتتىن باشقۇرۇش خىزمىتىگە مەسئۇل بولىدۇ . بۇ پونكىتتا پونكىت ئىشخانىسى ، پىلان باشقۇرۇش بۆلۈمى ، تەمىنلەش بۆلۈمى ، مالىيە بۆلۈمى قاتارلىق تۆت بۆلۈم ۋە بىر ئىقتىسادىي گەۋدە تەسىس قىلىنغان بولۇپ (شىنجاڭ مائارىپ تېخنىكا سايمانلىرىنى سەپلەش بۆلۈمى) ، 40 نەپەرگە يېقىن ئىشچى ـ خىزمەتچىسى بار . بىر قەدەر كۆچلۈك بولغان ئوقۇتۇش سايمانلىرىنىڭ سۈپىتىنى ئۆلچەش ئىقتىدارى ۋە بەلگىلىك خېرىدار چاقىرىش ، خېرىدار بولۇش ، رىقابەتكە قاتنىشىش ئىقتىدارىنى ھازىرلىغان . شىنجاڭ دۇنيا بانكىسىنىڭ نامراتلارنى يۆلەش ئىككىنچى تۈرى ، شىنجاڭنىڭ دۆلەتلىك نامرات رايونلار مەجبۇرىي مائارىپ قۇرۇلۇشى قاتارلىق تۈرلەردىن ئۈچ تۈركۈم جەمئىي 10 مىليون يۇەن قىممىتىدىكى سايمان ئەسلىھەلەرنى سېتىۋېلىش ، سەپلەش ، تەربىيىلەش قاتارلىق كونكرېت ئەمەلىي خىزمەتلەرگە قاتناشقان ۋە ئۇستىگە ئالغان . نۆۋەتتە مەزكۇر ئورگانىنىڭ كەسپىي دائىرىسى ئاللىقاچان ئادەتتىكى سايمانلارنى سەپلەشتىن ئېلېكترلەشكەن مائارىپ ۋە زامانىۋى مائارىپ تېخنىكا سايمانلىرى سەپلەشكە ، فىزىكا ، خىمىيە ، بىئولوگىيە ، تەبىئەت قاتارلىق پەنلەردىن ئىجتىمائىي پەن ، ئەمگەك تېخنىكىسى ، تەنتەربىيە ، ساقلىقنى ساقلاش ، مۇزىكا ـ سەنئەت ، تىل سىنىپى ، كومپيۇتېر ، مەكتەپ ئىچى ئۇچۇر توري قاتارلىق ھەرقايسى جەھەتلەرگە كېڭەيگەن . 1991 ـ يىلدىن ھازىرغىچە ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ نازارىتىنىڭ پىلانىغا ئاساسەن ئۆزى مەبلەغ توپلاش ۋە قوشۇمچە قىلىشنى ئۆزئارا بىرىكتۇرۇش ئۇسۇلىنى قوللىنىپ ، ناھىيە ، شەھەرلەردىكى تەجرىبىخانا ئوقۇتۇشى ئومۇملاشقان 56 ئوتتۇرا ، باشلانغۇچ مەكتەپنى تەكشۈرۈپ ئۆتكۈزۈۋالدى . بۇ ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ناھىيە ، شەھەرلەر سانىنىڭ % 60 ئىگىلىدى . ئاپتونوم رايونىمىزدىكى تەجرىبە ئوقۇتۇشىنى ئومۇملاشتۇرۇش خىزمىتىگە قارىتا تەجرىبىگە ئىشلىتىدىغان ئۆي ، يۇرۇشلەشتۇرۇلگەن ئەسلىھەلەر ، ئوقۇتۇش سايمانلىرى ، تەجرىبە خادىملىرى ، باشقۇرۇش تۈزۈمى ، تەجرىبە ئوقۇتۇشى قاتارلىق ئالتە تەرەپتىن يېتەكچىلىك قىلىش ۋە باشقۇرۇشنى يولغا قويغان .

ئادرېسى : ئۈرۈمچى شەھىرى غالىبىيەت يولى 169 ـ نومۇر
پوچتا نومۇرى : 830001 تېلېفون نومۇرى : 2866151 (0991)

شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق ئادەتتىكى تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپنى پۈتتۈرۈش خۇلاسە ئىمتىھان ئىشخانىسى

1992 - يىلى ئاپتونوم رايونلۇق شتات كومىتېتىنىڭ قوشۇلۇشى ئارقىلىق قۇرۇلغان . ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ نازارىتىگە بىۋاستە قاراشلىق كەسپىي ئورۇن بولۇپ ، باشقارما دەرىجىلىك ئورۇن ، بەلگىلەنگەن كەسپىي شتاتى 30 نەپەر . 1995 - يىلى ھەرقايسى جايلاردا ئارقا - ئارقىدىن خۇلاسە ئىمتىھان ئىشخانىسى قۇرۇلدى . بۇ ئىشخانىلار ۋىلايەت ، ئوبلاست ، شەھەرلىك مائارىپ ئىدارىلىرىگە بىۋاستە قاراشلىق بولۇپ ، بۆلۈم دەرىجىلىك ئورۇن ھېسابلىنىدۇ . 1997 - يىلدىكى ئورگان ئىسلاھاتىدا خۇلاسە ئىمتىھان ئىشخانىسىنىڭ شتاتى 28 نەپەر قىلىپ بېكىتىلدى . ئاپتونوم رايونلۇق خۇلاسە ئىمتىھان ئىشخانىسى ئىمتىھان ئىشلىرى بۆلۈمى ، ئىمتىھان تەۋەلىك بۆلۈمى قاتارلىق مەمۇرىي بۆلۈملەردىن تەركىب تاپقان . مۇدىردىن بىر نەپەر ، مۇئاۋىن مۇدىردىن ئىككى نەپەر سەپلەنگەن . ئىمتىھان ئىشلىرى بۆلۈمى پۈتۈن رايونىمىز خۇلاسە ئىمتىھان خىزمىتىگە مەسئۇل بولۇپ ، رايونىمىزدىكى ئىمتىھانغا تىزملاش ، ئىمتىھان مەيدانلىرىنى ئورۇنلاشتۇرۇش ، سوئال چىقىرىش ، سوئالنى تەكشۈرۈش ، سوئالنى تەرجىمە قىلىش ۋە ئىمتىھان سوئالى بېسىش ، تارقىتىش خىزمىتىگە مەسئۇل بولىدۇ ھەمدە ئىمتىھاندىن بۇرۇنقى يىغىننى ، پۈتۈن رايونىمىزدىكى رەسمىي ئىمتىھان ۋە تولۇقلىما ئىمتىھان قاتارلىقلارنى تەشكىللەيدۇ . ئىمتىھان تەۋەلىكى بۆلۈمى بولسا رايونىمىزدىكى خۇلاسە ئىمتىھان قەغىزىنى يىغىۋېلىش ، رەتلەش ، باھالاش ، نومۇر قويۇش ، دەرىجىگە ئايرىش ، نەتىجىنى ستاتىستىكا قىلىش ۋە ئېلان قىلىشقا مەسئۇل بولىدۇ ھەمدە پۈتۈن رايونىمىزدا خۇلاسە ئىمتىھان نەتىجىسىدىن پايدىلىنىپ ، مائارىپ سۈپىتىنى باھالاش ، ئىمتىھان تەۋەلىك ئارخىپى تۈرغۇزۇش ۋە باشقۇرۇش قاتارلىق خىزمەتلەرنى تەشكىللەيدۇ . مەمۇرىي بۆلۈم بولسا خۇلاسە ئىمتىھان ئىشخانىسىنىڭ مالىيە ، بوغالتېرلىق ، ماشىنىلارنى باشقۇرۇش ، ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ داۋالىنىش ، پاراۋانلىق ۋە مۇقىم مۇلكىنى باشقۇرۇش قاتارلىقلارغا مەسئۇل بولىدۇ .

ئادرېسى : ئۈرۈمچى شەھىرى غالىبىيەت يولى 169 - نومۇر .

پوچتا نومۇرى : 830001 تېلېفون نومۇرى : 2850504 (0991)

شىنجاڭ ئوقۇتۇش سايمانلىرىنى تەمىنلەش ، باشقۇرۇش باش پونكىتى

ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ نازارىتىنىڭ بىۋاستە قارمىقىدىكى مەمۇرىي باشقۇرۇش ۋە مۇلازىمەت قىلىشتىن ئىبارەت قوش فۇنكسىيىلىك ناھىيە دەرىجىلىك كەسپىي ئورۇن . 1958 - يىلى قۇرۇلغان . دەسلەپتە شىنجاڭ ئوقۇتۇش سايمانلىرىنى تەمىنلەش كوۋېپراتىپى دەپ ئاتالغان . ئەسلىدە بۆلۈم دەرىجىلىك كەسپىي ئورۇن بولۇپ ، ئەينى ۋاقىتتا دۆلەت مائارىپ مىنىستىرلىقى دۆلەت پىلانى ئىچىدە ھەقسىز ئاجرىتىپ بەرگەن ئوتتۇرا ، باشلانغۇچ مەكتەپ سايمان ئۈسكۈنىلىرىنى رايونىمىزدىكى ئوتتۇرا ، باشلانغۇچ

دائىرىسىگە ئاساسەن بىرقانچە تارماق ئىشخانا تەسىس قىلىنغان ، ئىستانسا باشلىقى ، مۇئاۋىن ئىستانسا باشلىقىدىن سىرت ، يەنە باش تەھرىر ، باش تېخنىك سەپلەنگەن بولۇپ ، ئۇلار پۈتۈن ئىستانسىنىڭ كەسپىي تېخنىكا خىزمىتىگە مەسئۇل بولىدۇ . بۇ ئورۇننىڭ ئاساسلىق ۋەزىپىسى ھەردەرىجىلىك ، ھەرتۈرلۈك مەكتەپلەردە ئاڭلاش ، كۆرۈش ئۇسكۇنىلىرىنى ئاساسىي يېتەكچى قىلغان ئېلېكترلەشكەن ماۋارىپنى تەشۋىق قىلىش ۋە ئۇنى كېڭەيتىش ، ماۋارىپ ئىسلاھاتىنى ئىلگىرى سۈرۈش ، ماۋارىپ ئىدىيىسى ، ئوقۇتۇش ئۇسۇلى ، ئوقۇتۇش ۋاستىسىنى زامانىۋىلاشتۇرۇشنى ئەملگە ئاشۇرۇشتىن ئىبارەت . نۆۋەتتە رايونىمىزدىكى ھەرقايسى ۋىلايەت ، ئوبلاست ، شەھەرلەردە ئېلېكترلەشكەن ماۋارىپ خىزمىتى پونكىتى قۇرۇلغان بولۇپ ، ھەرقايسى ناھىيە ماۋارىپ ئىدارىلىرى ئىچىدە ئېلېكترلەشكەن ماۋارىپ مەخسۇس گۇرۇپپىسى قۇرۇلغان . ئاپتونوم رايونىمىزدا ئېلېكترلەشكەن ماۋارىپنى قانات يايدۇرۇشنىڭ قىسقا ۋە ئۇزاق مەزگىللىك پىلانى تۈزۈپ چىقىلدى . ئېلېكترلەشكەن ماۋارىپ ئوقۇتقۇچىلىرىنى تەربىيىلەش كۇرسلىرى ئېچىلدى . نۇرغۇنلىغان ئېلېكترلەشكەن ماۋارىپ ئوقۇتۇش ماتېرىيالىرى تەھرىرلەپ تۈزۈپ چىقىلدى . شىنجاڭ پېداگوگىكا ئۇنىۋېرسىتېتىدا ۋە شىنجاڭ ماۋارىپ ئىنىستىتۇتىدا ئېلېكترلەشكەن ماۋارىپ كەسپى ، ئوتتۇرا دەرىجىلىك پېداگوگىكا مەكتەپلەردە ئېلېكترلەشكەن ماۋارىپ دەرسى تەسىس قىلىنىپ ، «ئېلېكترلەشكەن ماۋارىپ ئارقىلىق ئوقۇتۇشنى ئەلالاشتۇرۇش» ئىلمىي تەجرىبە پائالىيىتى قانات يايدۇرۇلدى ھەم تېلېۋىزىيە ۋاستىسى ئارقىلىق بىۋاستە ئوقۇتۇش ئېلىپ بېرىلدى . ئېلېكترلەشكەن ماۋارىپ ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەردەرىجىلىك ھەرخىل مەكتەپلەردە ئومۇمىيۈزلۈك قانات يايدۇرۇلدى . تەسۋىر ، پىرويېكسىيە ئاپپاراتى ، ئۇنىۋالغۇ ئوقۇتۇشى ئاساسىي جەھەتتىن ئومۇملاشتى . يېزا - بازارلار ۋە شارائىت بار كەنتلەرنىڭ مەكتەپتە تىل تەجرىبىخانىسى ۋە كومپيۇتېرخانا قۇرۇلدى . بەزى مەكتەپلەردە يەنە مەكتەپ ئىچى سىملىق تېلېۋىزىيىسى ئورنىتىلدى . دائىملىق ئوقۇتۇش ئۇسۇلى ۋە ۋاستىسى رەسمىي كۆپ ۋاستىلىك ئۇنىۋېرسال قوللىنىشقا قاراپ يۈزلىنىپ ، كومپيوتېر توري ئارقىلىق ئوقۇتۇشمۇ بەزى شارائىتى بار مەكتەپلەردە قانات يايدۇرۇلدى .

ئادرېسى : ئۈرۈمچى نۇرلۇق يولى 6 - نومۇر
پوچتا نومۇرى : 830001 تېلېفون : 2823141 (0991)

شىنجاڭ ماۋارىپ تېلېۋىزىيە ئىستانسىسى

شىنجاڭ ئېلېكترلەشكەن ماۋارىپ سارىيىغا قارالسۇن .

ئاپتونوم رايونلۇق ماۋارىپ ئاساسىي قۇرۇلۇش تەتقىقات جەمئىيىتى

1988 - يىلى 6 - ئايدا قۇرۇلغان . كەسپىي جەھەتتىن ئاساسلىق باشقۇرغۇچى ئورۇن ئاپتونوم رايونلۇق ماۋارىپ نازارىتى ، مەمۇرىي جەھەتتىن ئاساسلىق باشقۇرغۇچى

شىنجاڭ ئېلېكترلەشكەن مائارىپ سارىيى

يەنە بىر ئاتلىشى شىنجاڭ مائارىپ تېلېۋىزىيە ئىستانسىسى . 1978- يىلى قۇرۇلۇشقا باشلىغان . 1980 - يىلى 6 - ئايدا رەسمىي قۇرۇلغان بولۇپ ، ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ نازارىتىنىڭ رەھبەرلىكى ئاستىدىكى مەمۇرىي فۇنكسىيىگە ئىگە كەسىپىي ئورۇن . شىنجاڭ مائارىپ تېلېۋىزىيە ئىستانسىسى بىلەن شىنجاڭ ئېلېكترلەشكەن مائارىپ سارىيى بىرلا ۋاقىتتا مەيدانغا كەلگەن بولۇپ ، بىر رەھبەرلىك بەنزىسى ، ئىككى خىل ۋېۋىسكىنى شەكىللەندۈرگەن . ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ نازارىتى بىۋاستە رەھبەرلىك قىلىدۇ . رادىئو - تېلېۋىزىيە نازارىتىنىڭ كەسىپىي باشقۇرۇشىنى ۋە كەسىپىي يېتەكچىلىكىنى قوبۇل قىلىدۇ . 1950 - يىلى 8 - ئايدا سىناق تەرىقىدە نومۇر تارقاتقان ، شۇ يىلى 10 - ئايدا رەسمىي نومۇر تارقاتقان . ئەينى ۋاقىتتا شىنجاڭ تېلېۋىزىيە ئىستانسىسى «مائارىپ قانىلى» دەپ ئاتالغان ۋە ئۇرۇمچى رايونىدىلا نومۇر تارقاتقان . 1984 - يىلى 6 - ئايدا دۆلەتلىك مائارىپ كومىتېتى ۋە رادىئو - تېلېۋىزىيە مىنىستىرلىقىنىڭ تەستىقى بىلەن شىنجاڭ تېلېۋىزىيە ئىستانسىسى دېگەن نامنى رەسمىي ئىشلىتىشكە باشلىغان . تارقىتىش ئىقتىدارى 3000 ۋات بولۇپ ، تارقىتىشنى باشلىغاندا شىنجاڭ سىملىق تېلېۋىزىيە ئىستانسىسى ، ئۇرۇمچى سىملىق تېلېۋىزىيە ئىستانسىسى ، شىنجاڭ ئىشلەپچىقىرىش قۇرۇلۇش بىڭتۇەنى سىملىق تېلېۋىزىيە ئىستانسىسى بىلەن تورلاشقان ، قاپلاش دائىرىسى 2 مىليون نوپۇسقا يېقىنلاشقان بولۇپ ، ئۇرۇمچى رايونىدىكى ئۇچ چوڭ تېلېۋىزىيە ئىستانسىسىنىڭ بىرى بولۇپ قالغان . ئېلېكترلەشكەن مائارىپ سارىيىدا مائارىپ تەتقىقاتى ، تېلېۋىزىيە ۋە سۈرەتكە ئېلىش قاتارلىق ئۇچ كەسىپىي بۆلۈم ۋە ئىشخانا تەسىس قىلىنغان . مائارىپ تېلېۋىزىيە ئىستانسىسى باش تەھرىر ئىشخانىسى ، ئاخبارات بۆلۈمى ، ياش - ئۆسمۈرلەر بۆلۈمى ، تېخنىكا بۆلۈمى ، ئېلان بۆلۈمى قاتارلىق بەش بۆلۈم تەسىس قىلغان بولۇپ ، سەھىپىلەشكەن باشقۇرۇشنى يولغا قويغان . «تېلېۋىزىيە ئۇنىۋېرسىتېتى دەرسلىكى» ، «تېلېۋىزىيە دەرسخانىسى» ، «مائارىپ خەۋەرلىرى» ، «شاۋقۇنلۇق دۇنيا» ، «مەكتەپ تۇرمۇشى» ، «كىنو فىلىملەردىن ھۆزۈرلىنىش» قاتارلىق 14 سەھىپە تەسىس قىلىنغان . ھازىر تېخنىكىغا ئىشلىتىلىدىغان ئۆي 584 كۋادرات مېتىر ، چوڭ - كىچىك تارقىتىش ئۆيى بەش ئېغىز ، تەھرىرلەش ماشىنا ئۆيى ئالتە ئېغىز ، ئاڭلىتىشنى تىزگىنلەش ۋە قويۇپ بېرىش ماشىنىسى ئۆيلىرىدىن ھەرىرسىدىن بىر ئېغىزدىن بار . نومۇر تارقىتىشتا كومپيوتېر كونتۇرولىقىدا ، ئاپتوماتىك تارقىتىش ، مىكرو دولقۇن ۋە نۇركابىلدا يەتكۈزۈشنى ئەمەلگە ئاشۇرغان . 1993 - يىلى ئاپپاراتلارنى تەڭشەپ پەقەت ئىشخانىلا قالدۇرۇپ قويۇلۇپ ، مائارىپ تېلېۋىزىيە ئىستانسىسى ، مائارىپ ئۇن - سىن نەشرىياتى (1999 - يىلى مائارىپ تېلېۋىزىيە ئىستانسىسىغا قوشۇۋېتىلگەن) ، ئېلېكترلەشكەن ئوقۇتۇشنى باشقۇرۇش بۆلۈمى ، ھازىرقى زامان يېراق ئارىلىقتىن تەربىيىلەش مەركىزى قاتارلىق تۆت تارماق قۇرۇلغان ، ھەرقايسى بۆلۈمدە كەسىپ

ئۇنىڭ رەھبەرلىكىنى قوبۇل قىلىدۇ . 1990 - يىلى 11 - ئاينىڭ 15 - كۈنى قۇرۇلغان ، مەزكۇر جەمئىيەت شىنجاڭ چوڭلار ئالىي مائارىپىدىكى ئاممىۋى ئىلمىي كوللېكتىپ . ئۇنىڭ ئاساسىي نىشانى چوڭلار ئالىي مائارىپىنىڭ نەزەرىيە تەتقىقاتىنى ئېلىپ بېرىش ، چوڭلار ئالىي مائارىپىنىڭ قانۇنىيەتلىرى ئۈستىدە ئىزدىنىش ، چوڭلار ئالىي مائارىپىنىڭ تەجرىبىلىرىنى خۇلاسىلەش ، ھەرقايسى ئەزا ئورۇنلارنى رايون ئىچى - سىرتىدىكى ۋە خەلقئارادىكى چوڭلار ئالىي مائارىپ ئىلمىي ئالماشتۇرۇش ۋە ئۇزۇنارا زىيارەت قىلىش پائالىيەتلىرىگە قاتنىشىشقا تەشكىللەشتىن ئىبارەت . مەزكۇر جەمئىيەت جۇڭگو چوڭلار مائارىپ ئۇيۇشمىسى ، شىنجاڭ چوڭلار ئالىي مائارىپ ئۇيۇشمىسى ، شىنجاڭ ئىجتىمائىي پەنلەر بىرلەشمىسى قاتارلىقلارنىڭ ئەزاسى ، ھازىر بۇ جەمئىيەت تارمىقىدا 37 ئەزا ئورۇن بار . جەمئىيەت ژۇرنىلى بولغان «شىنجاڭ چوڭلار مائارىپى» ھازىرغا قەدەر 30 سان نەشر قىلىندى .

ئادرېسى : ئۈرۈمچى شەھىرى غالىبىيەت يولى 169 - نومۇر
پوچتا نومۇرى : 830001 تېلېفون نومۇرى : 2851274 (0991)

شىنجاڭ مائارىپى خەلقئارالىق ئالماشتۇرۇش جەمئىيىتى

شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ نازارىتىگە قاراشلىق ئىجتىمائىي تەشكىلات بولۇپ ، 1986 - يىلى 6 - ئاينىڭ 11 - كۈنى قۇرۇلغان ھەمدە 1992 - يىلى 11 - ئاينىڭ 2 - كۈنى ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ئىشلار نازارىتى (1992) 210 - نومۇرلۇق ھۆججىتىنىڭ تەستىقىغا ئاساسەن تىزىمغا ئالدۇرغان . قانۇنى ۋاكالەتچى خاراكتېرىدىكى ئىجتىمائىي تەشكىلات . ئۇنىڭ ئاساسىي مەقسىتى پۈتۈن شىنجاڭغا يۈزلىنىپ ، سىرتقا قارىتا مائارىپ ئالماشتۇرۇش ۋە ھەمكارلىشىشنى قانات يايدۇرۇش ، دۆلەتلەر ئارا مائارىپ ئالماشتۇرۇش ۋە ھەمكارلىشىشنى كۈچەيتىشتىن ئىبارەت . جەمئىيەت قۇرۇلغاندىن بۇيان ئىلگىرى — كېيىن بولۇپ ياپونىيە خۇسۇسىي ئۇنىۋېرسىتېتلار ئۇيۇشمىسى ھەمدە ئامېرىكا ، ئەنگلىيە ، فرانسىيە ، مالايسىيا ، گېرمانىيە ، مۇستەقىل دۆلەتلەر بىرلەشمىسى قاتارلىق دۆلەت ۋە رايونلاردىكى مۇناسىۋەتلىك مەكتەپ ۋە مائارىپ ئورگانلىرى بىلەن مائارىپ ئالماشتۇرۇش ۋە ھەمكارلىق مۇناسىۋىتى ئورنىتىپ ، 1500 نەپەردىن ئارتۇق ئوقۇتقۇچى ، ئوقۇغۇچىنى چەت ئەلگە چىقىپ ئېكسكۇرسىيە ، تەكشۈرۈش ئېلىپ بېرىش ، ئىلىم ئالماشتۇرۇش يىغىنىغا قاتناشتۇرۇش ، ئىلىم ئالماشتۇرۇش پائالىيەتلىرىنى قانات يايدۇرۇش ، يازلىق لاگېر پائالىيىتى ئېلىپ بېرىش قاتارلىق پائالىيەتلەرگە تەشكىللىدى ھەمدە 3500 ئادەم (قېتىم)دىن ئارتۇق چەت ئەللىك مائارىپ تەكشۈرۈش ئۆمىكىنى تەكلىپ قىلدى ۋە كۈتۈۋالدى .

ئادرېس : ئۈرۈمچى شەھىرى غالىبىيەت يولى 169 - نومۇر
پوچتا نومۇرى : 830001 تېلېفون نومۇرى : 2850014 (0991)

ئورۇن ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ئىشلار نازارىتى ، مەزكۇر جەمئىيەت مەملىكەتلىك ئالىي مەكتەپلەر ئاساسىي قۇرۇلۇش ئىلمىي جەمئىيىتى ۋە مەملىكەتلىك مائارىپ ئۇل تەتقىقات جەمئىيىتىنىڭ كوللېكتىپ ئەزاسى بولۇپ ، رايونىمىز مائارىپ سىستېمىسىدىكى مۇناسىۋەتلىك ئورۇنلار ئىختىيارىي ھالدا بىرلىشىپ قۇرغان ئىلمىي ، ئىجتىمائىي تەشكىلات ، شۇنداقلا قانۇنغا ئاساسەن تىزىمغا ئالدۇرغان قانۇنىي ۋاكالەت خاراكتېرىدىكى ئىجتىمائىي تەشكىلات . مەزكۇر جەمئىيەتنىڭ نىشانى بولسا يۇقىرى دەرىجىلىك ئاساسلىق باشقۇرغۇچى تارماقلارنىڭ رەھبەرلىكى ئاستىدا پارتىيىنىڭ ئاساسلىق لۇشىيەنى ۋە ئىسلاھات ئېچىۋېتىش سىياسىتىدە چىڭ تۇرۇپ ، دۆلەتنىڭ مائارىپ ئاساسىي قۇرۇلۇش توغرىسىدىكى قانۇن ، سىياسەتلىرىنى ئىزچىل ئىجرا قىلىش ، ئاساسىي قانۇن ۋە مۇناسىۋەتلىك قائىدە - تۈزۈملەرگە رىئايە قىلىش ، جەمئىيەت ئەخلاقىغا رىئايە قىلىش ، مائارىپ مەمۇرىي تارماقلىرىنىڭ مائارىپ ئىشلىرى ئاساسىي قۇرۇلۇش نەزەرىيىسىنى ۋە ئەمەلىي مەسىلىلىرى تەتقىقاتىنى قانات يايدۇرۇشقا ھەمكارلىشىپ ، رايونىمىز مائارىپ سېپىنىڭ ئاساسىي قۇرۇلۇش قائىدە - قانۇنىيەتلىرىنى تېپىپ چىقىشقا تىرىشىپ ، مائارىپ مەبلىغىنىڭ ئۈنۈمىنى يۇقىرى كۆتۈرۈش . رايونىمىز مائارىپ ئىشلىرىنى تەرەققىي قىلدۇرۇش ئۈچۈن خىزمەت قىلىشتىن ئىبارەت .

ئادرېسى : ئۈرۈمچى شەھىرى غالىبىيەت يولى 169 - نومۇر

پوچتا نومۇرى : 830001 تېلېفون : 2860176 (0991)

شىنجاڭ ئالىي مائارىپ ئىلمىي جەمئىيىتى

ئاممىۋى ئىلمىي تەشكىلات . 1993 - يىلى 6 - ئاينىڭ 9 - كۈنى قۇرۇلغان . ۋەزىپىسى : ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ئالىي مەكتەپلەر ئوتتۇرىسىدا ئالاقە ۋە ھەمكارلىقنى كۈچەيتىش ، دۆلەت ئىچى - سىرتى ۋە خەلقئارادا ئالىي مائارىپ ئىلمىي ئالماشتۇرۇش پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇش ، ئالىي مائارىپ نەزەرىيىسى ۋە ئەمەلىي مەسىلىلەرنى تەتقىق قىلىشنى تەشكىللەش قاتارلىقلاردىن ئىبارەت . قارمىقىدا تۆت تارماق جەمئىيەت تەسىس قىلىنغان . يەنى ئاپتونوم رايونلۇق ئالىي مەكتەپلەر چەت ئەل تىلى ئوقۇتۇش تەتقىقات جەمئىيىتى ، كومپيۇتېر ئاساسىي مائارىپ ئىلمىي جەمئىيىتى ، ئالىي مەكتەپلەر تەجرىبىخانا نەزەرىيىسى تەتقىقات جەمئىيىتى ، ئالىي مەكتەپلەر ئامانلىقنى ساقلاش ئىلمىي جەمئىيىتى قاتارلىقلار . بۇ ئورۇن ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ نازارىتىنىڭ ئىنچىدە تەسىس قىلىنغان .

ئادرېسى : ئۈرۈمچى شەھىرى غالىبىيەت يولى 169 - نومۇر

پوچتا نومۇرى : 830001 تېلېفون : 2884768 (991)

شىنجاڭ چوڭلار ئالىي مائارىپ تەتقىقات جەمئىيىتى

مەزكۇر جەمئىيەتنى ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ نازارىتى تەسىس قىلغان بولۇپ ،

شەھەرلىك ئىنقىلابىي كومىتېت ئىشلەپچىقىرىش ئىشخانىسىدا مەدەنىيەت ، مائارىپ ، سەھىيە گۇرۇپپىسى تەسىس قىلىنغان . 1971 - يىلى شەھەرلىك ئىنقىلابىي كومىتېتى مەدەنىي مائارىپ باشقارمىسىغا ئۆزگەرتىلگەن . 1973- يىلى 11 - ئايدا ئۈرۈمچى شەھەرلىك مائارىپ ئىدارىسىغا ئۆزگەرتىلگەن . 1985 - يىلى 5 - ئايدا شەھەرلىك مائارىپ ئىدارىسى ، مائارىپ ئىدارىسى ۋە چوڭلار مائارىپ ئىدارىسىگە بۆلۈۋېتىلگەن . 1988- يىلى 10 - ئايدا ئۈرۈمچى شەھەرلىك مائارىپ كومىتېتى دەپ بېكىتىلگەن . 1999 - يىلى ئورگان ئىسلاھاتى تاماملانغان ھەمدە قارمىقىدا كومىتېت ئىشخانىسى ، سىياسىي باشقارما ، كادىرلار باشقارمىسى ، ئىنتىزام تەكشۈرۈش ئىشخانىسى ، ئاساسىي مائارىپ باشقارمىسى ، كەسپىي مائارىپ باشقارمىسى ، چوڭلار مائارىپ باشقارمىسى ، پىلان ، مالىيە باشقارمىسى ، تەشۋىقات مائارىپ باشقارمىسى ، مۇپەتتىش باشقارمىسى ، قوغداش باشقارمىسى ۋە قانۇن - تۈزۈم باشقارمىسى قاتارلىقلار تەسىس قىلىنغان . مىللىي ، خەنزۇ بىرلىشىپ ئىش بېجىرىدىغان بولۇپ ،ئورگان مەمۇرىي شتاتى 82 نەپەر . ئۇنىڭ ئىچىدە رەھبەرلىك سانى ئالتە نەپەر ، ئۇنىڭ قارمىقىدا سەككىز مائارىپ ئىدارىسى ، 500دىن ئارتۇق مەكتەپ بار . 16 ئوتتۇرا باشلانغۇچ مەكتەپتە ۋەتەنپەرۋەرلىك تەربىيىسى ، پەننى ئومۇملاشتۇرۇش مائارىپى ۋە ئەمگەك ئەمەلىيەت بازىسى قۇرۇلغان . ئاساسلىق مەسئۇلىيىتى : پارتىيە ۋە دۆلەتنىڭ ، ئاپتونوم رايونىنىڭ مۇناسىۋەتلىك مائارىپ خىزمەتلىرىنىڭ فاكىجېن ، سىياسەتلىرىنى ئىزچىللاشتۇرۇش ، پۈتۈن شەھەرنىڭ مائارىپ قانۇن تۈزۈملىرىنى تۈزۈپ چىقىش ھەمدە ھەرقايسى رايون (ناھىيە)لىك ھۆكۈمەتلەر ۋە مۇناسىۋەتلىك تاماقلارنىڭ ئىجرا قىلىشىغا نازارەت قىلىش ، پۈتۈن شەھەرنىڭ ھەردەرىجىلىك ھەرخىل تىپتىكى مائارىپ ئىشلىرىنىڭ تەرەققىيات پىلانىنى بىر تۇتاش پىلانلاش ، تۈزۈپ چىقىش ۋە ئۇنىڭ ئىجرا قىلىنىشىغا يېتەكچىلىك قىلىش ، پۈتۈن شەھەرنىڭ ئاساسىي مائارىپ ، كەسپىي مائارىپ ، چوڭلار مائارىپى ، ئالىي مائارىپ ، پېداگوگىكا مائارىپى ۋە ئالاھىدە مائارىپىنى ئومۇميۈزلۈك باشقۇرۇش . شەھەرلىك ھۆكۈمەتكە ۋەكىللىك قىلىپ ، مائارىپ مۇپەتتىشلىك خىزمىتىنى قانات يايدۇرۇش . نۆۋەتتە ، پۈتۈن شەھەردىكى يەتتە رايون بىر ناھىيە ئاپتونوم رايونىنىڭ ئىككى ئاساسەننى باھالاپ ئۆتكۈزۈپ ئېلىشىدىن ئۆتتى . تەجرىبە ئوقۇتۇش خىزمىتى ئومۇميۈزلۈك ئۆلچەمگە يەتتى . ئوتتۇرا باشلانغۇچ مەكتەپلەر خەتەرلىك ئۆيلەرنى ئۆزگەرتىش قۇرۇلۇشى سۈپەتكە كاپالەتلىك قىلغان ئاساستا تاماملاندى . بالىلار مائارىپى ، ئىجتىمائىي كۈچلەر قۇرغان مەكتەپلەر ، ئۆزلۈكىدىن ئۆگىنىش مائارىپى ۋە تىرىشچانلىق بىلەن ئىشلەپ ئىقتىسادچانلىق بىلەن مەكتەپ قۇرۇش خىزمەتلىرى ئايرىم - ئايرىم ھالدا مەملىكەت ۋە ئاپتونوم رايونىمىزدا ئىلغار قاتارغا ئۆتتى . 32 بۈاستە قاراشلىق مەكتەپ ۋە تۆت بۈاستە قاراشلىق ئورۇنلارنىڭ ھەممىسى مەدەنىيەتلىك مەكتەپ دېگەن نامغا ئېرىشتى .

ئادرېسى : ئۈرۈمچى شەھىرى جۇڭسەن يولى 43 - نومۇر

شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق ئىجتىمائىي كۆچلەر قۇرغان مەكتەپلەر بىرلەشمىسى

1998 - يىلى 12 - ئايدا ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ئىشلار نازارىتىنىڭ تەستىقى ئارقىلىق تىزىمغا ئالدۇرغان . پۈتۈن رايون خاراكتېرلىك مۇستەقىل قانۇنىي ۋاكالەتچى تۈسىنى ئالغان ئىجتىمائىي تەشكىلات بولۇپ ، ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ئىجتىمائىي كۆچلەر قۇرغان مەكتەپ ئورگانلىرى ۋە مەكتەپ قۇرغۇچىلىرى ھەمدە ئىجتىمائىي كۆچلەرنىڭ مەكتەپ قۇرۇش ئىشلىرىغا ئاكتىپ قاتناشقان ئىدارە ۋە شەخسلەر ئۆز ئىختىيارلىقى بىلەن تەشكىللىگەن ئىلمىي ، بىرلەشمە ، پۈتۈن رايون خاراكتېرلىك ئىجتىمائىي تەشكىلاتتىن ئىبارەت . ئۇنىڭ ئاساسلىق ۋەزىپىسى : ئىجتىمائىي كۆچلەر قۇرغان مەكتەپلەرنى سىياسەت ، قانۇن تۈزۈملەرنى ئۆگىنىشكە تەشكىللەش ، سىياسەت ۋە ئەمەلىي مەسىلىلەرنى تەتقىق قىلىش ۋە مۇزاكىرە قىلىش ، ئىجتىمائىي كۆچلەر قۇرغان مەكتەپلەرنىڭ ئىلغار تەجرىبىلىرىنى تەشۋىق قىلىپ كېڭەيتىش ، ماۋارىپ مەمۇرىي تارماقلىرىنىڭ نورمال ئوقۇتۇش تەرتىپىنى ساقلاشقا ماسلىشىش ، مەكتەپ قۇرۇش ھەرىكەتلىرىنى ئۆلچەملەشتۈرۈش ، ئوقۇ - ئوقۇتۇش سۈپىتىنى باھالاش ، مەكتەپ قۇرغۇچىلار ، ماۋارىپ ئورگانلىرى ۋە باشقا ماۋارىپ ئىشچى - خىزمەتچىلىرى ۋە ئوقۇغۇچىلارنىڭ قانۇنلۇق ھوقۇق - مەنپەئىتىنى قوغداش ، ئوقۇتۇش تەتقىقاتى ، ئىلىم ئالماشتۇرۇش پائالىيەتلىرىنى قانات يايدۇرۇش ، تەكشۈرۈش ، ئۆگىنىش قاتارلىق پائالىيەتلەرگە تەشكىللەش ، ئۆز ئۆرنىلىنى ياخشى باشقۇرۇش ، ئىجتىمائىي كۆچلەر قۇرغان مەكتەپلەرنى ئوقۇتقۇچى مەنبەسى ، ئوقۇتۇش ماتېرىيالى ئۈچۈرى بىلەن تەمىنلەش ، قانۇنىي مەسلىھەت بېرىش قاتارلىق ئىجتىمائىي مۇلازىمەت بىلەن شوغۇللىنىش قاتارلىقلاردىن ئىبارەت . 1999 - يىلى 2 - ئاينىڭ 8 - كۈنى ، ئىجتىمائىي كۆچلەر قۇرغان مەكتەپلەر بىرلەشمىسى قۇرۇلدى ھەم بىرىنچى نۆۋەتلىك ئەزا ۋەكىللەر يىغىنى ئېچىلىپ ، بىرلەشمە جەمئىيەت تەشكىلى ئاپپاراتىنى سايلاپ چىقتى ، ئىجتىمائىي كۆچلەر قۇرغان مەكتەپلەر بىرلەشمىسى قارمىقىدا كاتىبات باشقارمىسى ، مەسلىھەت سوراش مۇلازىمەت مەركىزى ۋە جەمئىيەت ژۇرنىلى تەھرىرلەش بۆلۈمى قاتارلىق خىزمەت تارماقلىرى تەسىس قىلىنغان .

ئادرېسى : ئۈرۈمچى بەخت يولى 78 - نومۇر

پوچتا نومۇرى : 830002 تېلېفون نومۇرى : 2627427 (0991)

ئۈرۈمچى شەھەرلىك ماۋارىپ كومىتېتى

ئۈرۈمچى شەھەرلىك ماۋارىپ كومىتېتى ئۈرۈمچى شەھەرلىك خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ ماۋارىپ ئىشلىرىنى باشقۇرغۇچى فونكسىيەلىك ئورۇن . ئەسلى ئاساسى 1946 - يىلى قۇرۇلغان دىخۇا شەھەرلىك ھۆكۈمەت ماۋارىپ بۆلۈمى بولۇپ ، 1949 - يىلى 12 - ئايدا دىخۇا شەھەرلىك مەدەنىي ماۋارىپ ئىدارىسى دەپ ئۆزگەرتىلگەن . 1968 - يىلى

تولۇقلاش خىزمىتىدىكى ئىلغار كوللېكتىپ ، مەملىكەت بويىچە ئىشچى - خىزمەتچىلەر ماتارىپىدىكى ئىلغار كوللېكتىپ ۋە ئۆزلۈكىدىن ئۆگىنىش ئىمتىھانىدىكى ئىلغار كوللېكتىپ بولۇپ باھالانغان .

ئادرېسى : قاراماي شەھىرى خۇڭيەن يولى 5 - نومۇر

پوچتا نومۇرى : 834000 تېلېفون نومۇرى : 6222484 (0990)

شىنجاڭ نېفىت باشقۇرۇش ئىدارىسى ماتارىپ تەربىيىلەش مەركىزى

قاراماي شەھەرلىك ماتارىپ كومىتېتىغا قارالسۇن .

شىخەنزە شەھەرلىك ماتارىپ كومىتېتى

1981 - يىلى 12 - ئايدا دېھقانچىلىق 8 - دۆنزىيىسى ئەسلىگە كەلتۈرۈلگەندىن كېيىن ، دېھقانچىلىق 8 - دۆنزىيە بوزىيەر ئۆزلەشتۈرۈش رايونى ماتارىپ تارمىقى ، شىخەنزە شەھەرلىك ماتارىپ ئىدارىسى بىر گەۋدىلەشتۈرۈلۈپ قۇرۇلغان بولۇپ ، ماتارىپ مەمۇرىي تۈزۈلمىسىدە ئىزچىل ھالدا بىر ئاپپارات ، ئىككى خىل ۋۇنسكا قوللىنىلغان . يەنى بىكتۈەن 8 - دۆنزىيە ماتارىپ باشقارمىسى ، شىخەنزە شەھەرلىك ماتارىپ ئىدارىسىدىن ئىبارەت . 1998 - يىلى 3 - ئايدا يېزا ئىگىلىك 8 - دۆنزىيە ماتارىپ كومىتېتى ، شىخەنزە شەھەرلىك ماتارىپ كومىتېتى دەپ ئۆزگەرتىلگەن . ھازىر كومىتېت ئىشخانىسى ، ئاساسىي ماتارىپ بۆلۈمى ، چوڭلار ماتارىپ بۆلۈمى ، سىياسىي ماتارىپ بۆلۈمى ، مالىيە بۆلۈمى قاتارلىق مەمۇرىي ئاپپاراتلار تەسىس قىلىنغان . كەسپىي ئورۇنلاردىن ماتارىپ مۇپەتتىش ئىشخانىسى ، ئوقۇتۇش تەتقىقات ئىشخانىسى تەربىشچانلىق بىلەن ئىشلەپ ئىقتىسادچانلىق بىلەن مەكتەپ قۇرۇش ئىشخانىسى ، ئوقۇتۇش سايمانلىرى پونكىتى ، ئېلېكترلەشكەن ماتارىپ ساربىيى ، ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش ئىشخانىسى ، ئۆزلۈكىدىن ئۆگىنىش ئىمتىھانى ئىشخانىسى ، ئىجتىمائىي كۆچلەر قۇرغان مەكتەپلەر ئىشخانىسى قاتارلىقلار تەسىس قىلىنغان ، مەمۇرىي ، كەسپىي خىزمەتچىلەر سانى 60 نەپەر .

ئادرېسى : شىخەنزە شەھىرى شىمالىي 3 - كوچا 66 - نومۇر

پوچتا نومۇرى : 830001 تېلېفون نومۇرى : 2012339 (0993)

تۇرپان ۋىلايەتلىك ماتارىپ كومىتېتى

تۇرپان ۋىلايەتلىك ماتارىپ كومىتېتى تۇرپان ۋىلايەتلىك مەمۇرىي مەھكىمىنىڭ پۈتۈن ۋىلايەت ماتارىپ ئىشلىرىنى ئاساسلىق باشقۇرغۇچى فۇنكسىيىلىك تارماق . 1975 - يىلى تۇرپان شەھەر ئىدىقۇت يولىدا قۇرۇلغان . تۇرپان ۋىلايەتلىك مەدەنىي ماتارىپ ئىدارىسى دەپ ئاتالغان . 1976 - يىلى ۋىلايەتلىك مەدەنىي ماتارىپ ئىدارىسى ۋە تۇرپان ناھىيىلىك مەدەنىي ماتارىپ ئىدارىسى بىرلەشتۈرۈلۈپ بىرلىكتە ئىش بېجىرگەن . 1983- يىلى تۇرپان مەمۇرىي مەھكىمە مەدەنىي ماتارىپ باشقارمىسىغا ئۆزگەرتىلگەن .

پوچتا نومۇرى : 830002 تېلېفون نومۇرى : 2827009 (0991)

قاراماي شەھەرلىك مائارىپ كومىتېتى

يەنە بىر نامى شىنجاڭ نېفىت باشقۇرۇش ئىدارىسىنىڭ مائارىپ تەربىيىلەش مەركىزى بولۇپ ، قاراماي شەھىرى ۋە شىنجاڭ نېفىت باشقۇرۇش ئىدارىسىنىڭ مائارىپ خىزمىتىدىكى ئاساسلىق باشقۇرغۇچى تارماق . ئۇ ھۆكۈمەت كارخانا بىرگەۋدىلەشكەن ئورۇن بولۇپ ، بىر يۈرۈش رەھبەرلىك گۇرۇپپىسى ، ئىككى خىل ۋۇنسكا يولغا قويۇلغان .

ئاساسلىق مەسئۇلىيىتى پارتىيە ۋە دۆلەتنىڭ مائارىپ فاكىجىن ، سىياسەتلىرىنى ئىزچىل ئىجرا قىلىش . شەھەر ۋە ئىدارىنىڭ ئاساسىي مائارىپ ، ئادەتتىكى مائارىپ ، چوڭلار ، ئالىي ، ئوتتۇرا تېخنىكۇم مائارىپى ۋە كەسپىي تېخنىكا مائارىپىغا رەھبەرلىك قىلىپ ۋە باشقۇرۇپ ، شەھەر ۋە ئىدارىنىڭ مائارىپ ئىشلىرىنىڭ ساغلام تەرەققىي قىلىشىنى ئىلگىرى سۈرۈشتىن ئىبارەت . 1984- يىلى ئەسلىدىكى شىنجاڭ نېفىت باشقۇرۇش ئىدارىسى ئىشچى - خىزمەتچىلەر مائارىپ باشقارمىسى بىلەن شىنجاڭ نېفىت باشقۇرۇش ئىدارىسى مائارىپ باشقارمىسى ۋە قاراماي شەھەرلىك مائارىپ ئىدارىسى بىرلىشىپ شىنجاڭ نېفىت باشقۇرۇش مەركىزى ، مائارىپ تەربىيىلەش مەركىزى ، قاراماي شەھەرلىك مائارىپ ئىدارىسى قۇرۇلغان . 1992- يىلى قاراماي شەھەرلىك مائارىپ ئىدارىسى قاراماي شەھەرلىك مائارىپ كومىتېتىغا ئۆزگەرتىلگەن . 1997 - يىلى 4 - ئايدا كارخانا تۇزۇلمە ئىسلاھاتىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇشنىڭ ئېھتىياجىغا ئاساسەن ، ئەسلىدە كارخانىغا قاراشلىق بالىلار باغچىسى ۋە ئوتتۇرا باشلانغۇچ مەكتەپلەر ھۆكۈمەت باشقۇرۇشىغا ئۆتكۈزۈپ بېرىلدى ھەمدە مۇناسىپ ھالدا ئۈچ مائارىپ ئىدارىسى قۇرۇلدى . ئاپتونوم رايونلۇق ھۆكۈمەت ۋە قاراماي شەھەرلىك مائارىپ كومىتېتى ، ئىدارە مائارىپ تەربىيىلەش مەركىزىنىڭ رەھبەرلىكىدە باشلانغۇچ مەكتەپ ، بالىلار باغچىلىرىنى باشقۇرۇش خىزمىتىگە كونكرېت مەسئۇل بولدى ، بۇ ئورگاندا پارتكوم ئىشخانىسى ، تەشۋىقات بۆلۈمى ، ئىتتىپاق كومىتېتى ، ئىشچىلار ئۈيۈشمىسى ، مەمۇرىي ئىشخانا ، خەنزۇ ئادەتتىكى مائارىپ بۆلۈمى ، مىللىي ئادەتتىكى مائارىپ بۆلۈمى ، كەسپىي مائارىپ بۆلۈمى ، كادىرلار بۆلۈمى ، مائارىپ مۇپەتتىش ئىشخانىسى ، قوغداش بۆلۈمى ، مالىيە بۆلۈمى ، ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش ئىشخانىسى ، تەرجىمە تەھرىر بۆلۈمى ، ئېلېكترلەشكەن مائارىپ سارىيى ، مائارىپ ئىشلەپچىقىرىش مۇلازىمەت بۆلۈمى ، شەھەرلىك چوڭلار مەكتىپى قاتارلىق 17 بۆلۈم ئىشخانا تەسىس قىلىنغان . ھازىر ئورگان خىزمەتچى خادىملىرى 78 نەپەر . بۇئاستە قاراشلىق ئورۇن ئوقۇتۇش تەتقىقات ئورنى ، ئۆسمۈرلەر پائالىيەت مەركىزى ۋە 13 ئوتتۇرا مەكتەپنى ئۆز ئىچىگە ئالغان بولۇپ ، ئىشچى - خىزمەتچىلەر 1426 نەپەرگە يەتكەن (ئۆسمۈرلەر پائالىيەت مەركىزىنى ئۆز ئىچىگە ئالمايدۇ) . شەھەرلىك مائارىپ ئىدارىسى مەملىكەت بويىچە ئىككىنچى

كوممۇنىستىك پارتىيەسى قۇمۇل ۋىلايەتلىك پارتكومى قۇمۇل ۋىلايەتلىك مەدەنىي مائارىپ باشقارمىسىنى مەدەنىيەت ۋە مائارىپتىن ئىبارەت ئىككى باشقارمىغا بۆلۈپ تەسىس قىلىشنى رەسمىي قارار قىلدى . مائارىپ باشقارمىسىغا بىر نەپەر باشقارما باشلىقى ، ئىككى نەپەر مۇئاۋىن باشقارما باشلىقى قويۇلدى . باش ياچىيكا مەدەنىي مائارىپ سىستېمىسى پارتكومىغا ئۆزگەرتىلدى . مائارىپ باشقارمىسى ئىچىدە ئىشخانا ، ئادەتتىكى مائارىپ ئىشخانىسى ، مالىيە ئىشخانىسى ، ئوقۇتۇش تەتقىقات ئىشخانىسى ، چوڭلار ئالىي مەكتەپ ، ئوتتۇرا تېخنىكۇم ئوقۇغۇچىلىرىنى قوبۇل قىلىش ئىشخانىسى بىلەن ئالىي مائارىپ ئۆزلۇكىدىن ئۆگىنىش ئىمتىھانى ئىشخانىسى ، ئادەتتىكى مائارىپ ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش ئىشخانىسى ، تەربىيلەش بىلەن ئىشلەپ ئىقتىسادچانلىق بىلەن مەكتەپ قۇرۇش ئىشخانىسى ، ئوقۇتۇش سايمانلىرى باش پونكىتى قاتارلىق ئاپپاراتلار تەسىس قىلىنغان . خىزمەتچى خادىملارنىڭ سانى 50 نەپەرگە يەتتى . 1997 ـ يىلى 12 ـ ئايدا جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسى قۇمۇل ۋىلايەتلىك پارتكومى ، قۇمۇل ۋىلايەتلىك مائارىپ باشقارمىسىنى قۇمۇل ۋىلايەتلىك مائارىپ كومىتېتىغا رەسمىي ئۆزگەرتىشنى قارار قىلىپ ، قۇمۇل ۋىلايەتلىك مەمۇرىي مەھكىمىنىڭ باشقۇرۇشىغا تەۋە بولدى . قارمىقىدىكى ئاپپاراتلار ئىچىدە چوڭلار ئالىي ـ ئوتتۇرا تېخنىكۇمىغا ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش ئىشخانىسى ۋە ئۆزلۇكىدىن ئۆگىنىش ئىمتىھان ئىشخانىسى ، ئادەتتىكى مائارىپ ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش ئىشخانىسى قاتارلىقلار بىرلەشتۇرۇلۇپ ، 1998 ـ يىلى قۇمۇل ۋىلايەتلىك ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش ئىمتىھان مەركىزى بولۇپ قۇرۇلدى .

ئادرېسى : قۇمۇل شەھىرى

پوچتا نومۇرى : 839000 تېلېفون نومۇرى : 223440 (0902)

ئاقسۇ ۋىلايەتلىك مائارىپ كومىتېتى

ئاقسۇ ۋىلايەتلىك مەدەنىي مائارىپ باشقارمىسى ، ۋىلايەتلىك مائارىپ باشقارمىسى دەپمۇ ئاتالغان . 1970 ـ يىلى 10 ـ ئايدا ئاقسۇ ئىنقىلابىي كومىتېتى مەدەنىيەت سەھىيە ئىدارىسى قۇرۇلغان . 1973 ـ يىلى 9 ـ ئايدا ۋىلايەتلىك مائارىپ باشقارمىسى قۇرۇلغان . 1994 ـ يىلى 9 ـ ئايدا ۋىلايەتلىك مائارىپ كومىتېتى قۇرۇلغان . ئۇنىڭ ئىچىدە تەسىس قىلىنغان ئاپپاراتلاردىن كومىتېت ئىشخانىسى ، ئاساسىي مائارىپ بۆلۈمى ، كەسپىي تېخنىكا مائارىپ بۆلۈمى ، كادىرلار بۆلۈمى ، چوڭلار مائارىپ بۆلۈمى ، سىياسىي مائارىپ بۆلۈمى ، مالىيە بۆلۈمى ، ئوقۇتقۇچىلارنى باشقۇرۇش ئىشخانىسى ، ئۇنىۋېرسال ئىسلاھات ئىشخانىسى ، مائارىپ ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى ، مۇپەتتىش ئىشخانىسى ، ئىنتىزام تەكشۈرۈش ئىشخانىسى ، ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش ئىشخانىسى ، تەربىيلەش بىلەن ئىشلەپ ئىقتىسادچانلىق بىلەن مەكتەپ قۇرۇش ئىشخانىسى ، ئۆزلۇكىدىن ئۆگىنىش ئىمتىھانى ئىشخانىسى ، ئوقۇتۇش تەتقىقات ئىشخانىسى ، ئېلېكترلەشكەن مائارىپ ئۈسكۈنىلىرى پونكىتى قاتارلىقلار بار . مەمۇرىي شتاتى 26 ،

1986 ـ يىلى 7 ـ ئايدا مەمۇرىي مەھكىمە مائارىپ باشقارمىسى دەپ ئۆزگەرتىلگەن . 1997ـ يىلى تۇرپان ۋىلايەتلىك مائارىپ كومىتېت دەپ ئۆزگەرتىلگەن . كومىتېت ئىشخانىسى ، ئاساسىي مائارىپ بۆلۈمى ، چوڭلار مائارىپ بۆلۈمى ، ئىدىيىۋى ـ سىياسىي مائارىپ بۆلۈمى ، مائارىپ مۇپەتتىش ئىشخانىسى قاتارلىق بەش فۇنكسىيەلىك بۆلۈم ۋە ئوقۇتۇش تەتقىقات ئىشخانىسى ، ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش ئىشخانىسى (خۇلاسە ئىمتىھان ئىشخانىسى) ئېلېكترلەشكەن مائارىپ ئۇسكۇنىلىرى پونكىتى ، تەرىشچانلىق بىلەن ئىشلەپ ئىقتىسادچانلىق بىلەن مەكتەپ قۇرۇش ئىشخانىسى ، ئۆزلۈكىدىن ئۆگىنىش ئىمتىھانى ئىشخانىسى ، مائارىپ ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى قاتارلىق ئالتە كەسپىي بۆلۈم تەسىس قىلىنغان . بۇ ئورۇننىڭ شتاتى جەمئىي 56 بولۇپ ، ئۇنىڭ ئىچىدە مەمۇرىي شتات 19 ، كەسپىي شتات 37 . تۇرپان شەھىرى ، پىچان ناھىيىسى ، توقسۇن ناھىيىسى ۋە ۋىلايەتكە بىۋاستە قاراشلىق مەكتەپلەرنىڭ ئوقۇ ـ ئوقۇتۇش خىزمەتلىرىگە يېتەكچىلىك قىلىش ، ئۇنى باشقۇرۇش ۋە ئۇنى ماسلاشتۇرۇش خىزمەتلىرىگە مەسئۇل .

ئادرېسى : تۇرپان شەھىرى ئىدىقۇت يولى 13 ـ نومۇر

پوچتا نومۇرى : 838000 تېلېفون نومۇرى : 8522521 (0995)

قۇمۇل ۋىلايەتلىك مائارىپ كومىتېتى

1950 ـ يىلىنىڭ بېشىدا قۇمۇل ۋىلايەتلىك مەمۇرىي مەھكىمە قارمىقىدا مەدەنىي مائارىپ بۆلۈمى تەسىس قىلىنغان بولۇپ ، بىر نەچەر بۆلۈم باشلىقى ، بىر قانچە نەچەر خىزمەتچى خادىمى بار ئىدى . 1950 ـ يىلى مۇئاۋىن بۆلۈم باشلىقى كۆچەيتىلگەن . 1957ـ يىلى 5 ـ ئايدا مەمۇرىي مەھكىمە مەدەنىي مائارىپ بۆلۈمى ۋە سەھىيە بۆلۈمى بىرلەشتۇرۇلۇپ ، مەدەنىي مائارىپ سەھىيە بۆلۈمى بولۇپ قۇرۇلدى . ئۇزۇن ئۆتمەي مەدەنىي مائارىپ بۆلۈمى ، پىلان سەھىيە بۆلۈمى يەنە ئايرىۋېتىلدى . مەدەنىيەت ئىنقىلابىي مەزگىلىدە بۇ ئورگان پالەچ ھالەتكە چۈشۈپ قالغان بولۇپ ، مەدەنىي مائارىپ خىزمىتىگە ھەربىي قوماندانلىق كومىتېتىنىڭ ئىشلەپچىقىرىش ئىشخانىسى مەسئۇل بولغان . 1969 ـ يىلى 3 ـ ئايدا قۇمۇل ۋىلايىتىدە ئىنقىلابىي كومىتېت قۇرۇلدى . كومىتېتنىڭ قارمىقىدا مەدەنىي مائارىپ سەھىيە كومىتېتى تەسىس قىلىنىپ ، ۋىلايەت ئىچىدىكى مەدەنىيەت ، مائارىپ ، سەھىيە ئىشلىرىنى بىر تۇتاش باشقۇردى . 1974 ـ يىلى 11 ـ ئايدا ۋىلايەتلىك مەدەنىي مائارىپ ئىدارىسى قۇرۇلدى . قارمىقىدا بىر قانچە ئىشخانا تەسىس قىلىنغان بولۇپ ، پۈتۈن ۋىلايەتلىك مەدەنىي مائارىپ مەمۇرىي ئىشلىرىنى ھەم ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش ئىشلىرىنى بىر تەرەپ قىلدى . شۇنىڭ بىلەن بىرگە مەدەنىي مائارىپ ئىدارىسى پارتكومى قۇرۇلدى . 1979 ـ يىلى 7 ـ ئايدا مەدەنىي مائارىپ ئىدارىسى پارتكومى ئەمەلدىن قالدۇرۇلۇپ ، پارتكۇرۇپپىسى قۇرۇلدى . 1984ـ يىلى 7 ـ ئايدا پارتكۇرۇپپىسى ئەمەلدىن قالدۇرۇلۇپ مەدەنىي مائارىپ ئىدارىسى مائارىپ باشقارمىسىغا ئۆزگەرتىلدى ھەمدە پارتىيە باش ياچىيكىسى تەسىس قىلىندى . جۇڭگو

ئۇنىڭ ئىچىدە يەنە ئاپتونوم ئوبلاستلىق خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ مائارىپ مۇپەتتىش ئىشخانىسى تەسىس قىلىنغان . ئىش بېجىرىدىغان ئورۇنلاردىن مائارىپ ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى ، ئاپتونوم ئوبلاستلىق پىئونېرلار ئەترىتى خىزمەت كومىتېتى قاتالىقلار بار .

ئادرېسى : بورتالا شەھىرى

پوچتا نومۇرى : 833400 تېلېفون نومۇرى : 2312306 (0909)

بايىنغولىن موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستلىق مائارىپ ئىدارىسى

چىڭ سۇلالىسى شۇەنتۇڭنىڭ 3 - يىلى (1910) قاراشەھەر مەھكىمىسى ئىچىدە مائارىپ مەمۇرىي باشقۇرۇش ئورنى تەسىس قىلىنىپ ، ئۇنىڭ ئىچىدە ئۇچ نەپەر مەخسۇس خادىم سەپلەنگەن . مىنگونىڭ 20 - يىلى (1931 - يىلى) قاراشەھەر رايوندا ئىككىنچى بۆلۈم تەسىس قىلىنىپ ، مائارىپ باشقۇرۇشقا مەسئۇل بولغان . مىنگونىڭ 28 - يىلى (1939 - يىلى) 2 - ئاينىڭ 27 - كۈنى قاراشەھەر ۋالى مەھكىمىسى ئىچىدە مائارىپ بۆلۈمى تەسىس قىلىنغان . مىنگونىڭ 29 - يىلى (1940) يىلى) 9 - ئايدىن مىنگونىڭ 23 - يىلى (1944 - يىلى) 6 - ئايغىچە قاراشەھەر ۋالى مەھكىمىسى ئىچىدە مائارىپ ئىدارىسى تەسىس قىلىنغان . ئىدارە ئىچىدە ئىجتىمائىي مائارىپ بۆلۈمى بىرىنچى بۆلۈمى (ئىش بېجىرىش بۆلۈمى) ، ئىككىنچى بۆلۈمى (مائارىپ مەمۇرىي بۆلۈمى) ، مەكتەپ مۇپەتتىش ئىشخانىسى قاتارلىقلار تەسىس قىلىنغان . مىنگونىڭ 35 - يىلىدىن 38 - يىلىغىچە (1946 - 1949) قاراشەھەر ۋالى مەھكىمىسى ئىچىدە مائارىپ باشقارمىسى قۇرۇلغان . ئۇنىڭ قارمىقىدا مائارىپ بۆلۈمى تەسىس قىلىنغان . 1950 - يىلى 4 - ئايدا قاراشەھەر ۋالى مەھكىمىسى ئىچىدە مەدەنىي مائارىپ بۆلۈمى تەسىس قىلىنىپ ، قاراشەھەر ناھىيىسى ، خوشۇت ناھىيىسى ، كورلا ناھىيىسى ، بۈگۈر ناھىيىسى ، لوپنۇر ناھىيىسى ، چەرچەن ناھىيىسى ، چارقىلىق ناھىيىسى ، خېجىڭ ناھىيىلىرىنىڭ مائارىپ بۆلۈملىرىنى باشقۇرغان . 1954 - يىلى 6 - ئايدا بايىنغولىن ئوبلاستى ۋە كورلا ۋالى مەھكىمىسىدە مەدەنىي مائارىپ بۆلۈمى ئايرىم - ئايرىم تەسىس قىلىنغان . 1958 - يىلى كورلا مەمۇرىي مەھكىمىسى مەدەنىي مائارىپ بۆلۈمى بىلەن سەھىيە بۆلۈمى بىرلەشتۇرۇلۇپ مەدەنىي مائارىپ سەھىيە بۆلۈمى دەپ ئاتالغان . 1959 - يىلى 1 - ئايدا بايىنغولىن ئوبلاستلىق مائارىپ بۆلۈمى ، مەدەنىيەت ، مائارىپ ، سەھىيە ئىشخانىسىغا 4 - ئايدا مەدەنىي مائارىپ سەھىيە بۆلۈمىگە ، 5 - ئايدا مەدەنىي مائارىپ ئىدارىسىغا ، 7 - ئايدا مەدەنىي مائارىپ بۆلۈمىگە ئۆزگەرتىلگەن . 1960 - يىلى 12 - ئايدا كورلا ۋالى مەھكىمىسى ئەمەلدىن قالدۇرۇلۇپ ، بايىنغولىن موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستىغا قوشۇۋېتىلگەن ۋە بايىنغولىن ئوبلاستلىق خەلق ھۆكۈمىتى مەدەنىي مائارىپ مەھكىمىسى تەسىس قىلىنغان . «مەدەنىيەت زور ئىنقىلابىي» باشلانغاندىن كېيىن 1967 - يىلى 1 - ئايدا مەدەنىيەت مائارىپ بۆلۈمىنىڭ خىزمىتى توختاپ قالغان ، 1969 - يىلى 4 - ئايدا مائارىپ خىزمىتى ئوبلاستلىق ئىنقىلابىي كومىتېت سىياسىي خىزمەت

كەسپي شتات 122 .
ئادرېسى : ئاقسۇ شەھىرى غەربىي شىنخۇا يولى 1 - نومۇر
پوچتا نومۇرى : 843000 ، تېلېفون نومۇرى : 2122455 (0997)

بۆرتالا موڭغول ئاپتونوم ئوبلاستلىق مائارىپ كومىتېتى

1954 - يىلى 7 - ئايدا مەدەنىي مائارىپ بۆلۈمى تەسىس قىلىنغان بولۇپ ، ئاپتونوم ئوبلاستلىق ھۆكۈمەت قارمىقىدىكى فونكسىيىلىك ئىشخانا ئىدى . 1958 - يىلى 6 - ئايدا مەدەنىيەت مائارىپ بۆلۈمى بىلەن سەھىيە بۆلۈمى بىرلەشتۈرۈلۈپ مەدەنىي مائارىپ سەھىيە بۆلۈمى بولۇپ قۇرۇلغان . 1959 - يىلى 9 - ئايدا ئايرىلىپ مەدەنىي مائارىپ بۆلۈمى ۋە سەھىيە بۆلۈمى بولۇپ تەسىس قىلىنغان . 1962 - يىلى 8 - ئايدا مەدەنىي مائارىپ بۆلۈمى ۋە سەھىيە بۆلۈمى يەنە بىر قېتىم بىرلەشكەن . 1963 - يىلى 6 - ئايدا مەدەنىي مائارىپ بۆلۈمى بىلەن سەھىيە بۆلۈمى يەنە بىر قېتىم بۆلۈنۈپ كەتكەن . نام يەنىلا مەدەنىي مائارىپ بۆلۈمى ۋە سەھىيە بۆلۈمى دەپ ئۆزگەرتىلدى . مەدەنىيەت ئىنقىلابىدىن بۇرۇن ، ئاپتونوم ئوبلاستنىڭ مەدەنىي مائارىپ سىستېمىسى ئاپتونوم ئوبلاستلىق پارتكوم تەشۋىقات بۆلۈمى تەرىپىدىن باشقۇرۇلغان . شۇنىڭ بىلەن بىرگە ، مەدەنىي مائارىپ بۆلۈمى ۋە تىل - يېزىق كومىتېتى ئىشخانىسى بىرلىشىپ ئىش بېجىرگەن . 1967 - يىلى 3 - ئايدا بۇ ئورگان پالەچ ھالەتكە چۈشۈپ قالغان . 1969 - يىلى 4 - ئايدا سىياسىي خىزمەت گۇرۇپپىسى تەرىپىدىن باشقۇرۇلۇپ ، مەدەنىي مائارىپ سەھىيە گۇرۇپپىسى دەپ ئاتالغان . 1974 - يىلى مەدەنىي مائارىپ سەھىيە ئىدارىسى تەسىس قىلىنغان . 1975 - يىلى 4 - ئايدا مەدەنىيەت سەھىيە ئىدارىسى ئەمەلدىن قالدۇرۇلۇپ ، مەدەنىي مائارىپ ئىدارىسى تەسىس قىلىنغان . 1986 - يىلى 4 - ئايدا مەدەنىي مائارىپ ئىدارىسى ئايرىلىپ ، مەدەنىيەت ئىدارىسى ۋە مائارىپ ئىدارىسى تەسىس قىلىنغان . 1998 - يىلى 5 - ئايدا بورتالا ئوبلاستلىق مائارىپ ئىدارىسى بورتالا ئوبلاستلىق مائارىپ كومىتېتى دەپ ئۆزگەرتىلگەن . شتاتى 76 نەپەر (مائارىپ ئىشچىلار ئۈيۈشمىسىنىڭ 3 نەپەر ئەزاسىنى ئۆز ئىچىگە ئالمايدۇ) . ئۇنىڭ ئىچىدە مەمۇرىي شتات 17 نەپەر ، كەسپىي شتات 59 نەپەر . ئۇنىڭ ئىچىدە تەسىس قىلغان ئاپپاراتلاردىن ئىشخانا ، كادىرلار بۆلۈمى ، ئاساسى مائارىپ بۆلۈمى ، چوڭلار كەسپىي تېخنىكا مائارىپ بۆلۈمى قاتارلىقلار بار . بىۋاستە قاراشلىق كەسپىي ئورۇنلاردىن ئالىي مەكتەپ ۋە ئوتتۇرا تېخنىكۇمغا ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش ئىشخانىسى ، ئۆزلۈكىدىن ئۆگىنىش ئىمتىھانى ئىشخانىسى ، ئاددىتىكى تولۇق ئوتتۇرىنى پۈتتۈرۈش خۇلاسە ئىمتىھانى ئىشخانىسى ، تېرىشچانلىق بىلەن ئىشلەپ ئىقتىسادچانلىق بىلەن مەكتەپ قۇرۇش ئىشخانىسى . ئوقۇ - ئوقۇتۇش تەتقىقات ئىشخانىسى ، ئوقۇتۇش ئۇسكۇنىلىرى ، ئېلېكترلەشكەن مائارىپ باشقۇرۇش پونكىتى ، مەكتەپ ئىدېئوى - سىياسىي مائارىپ ئىشخانىسى ، ئورگان ئارقا سەپ مۇلازىمەت مەركىزى قاتارلىقلار بار .

ئىدارىسى قۇرۇلدى . 1979 - يىلى ماۋارىپ ئىدارىسى ۋە مەدەنىيەت ئىدارىسى تەسىس قىلىندى . 1980 - يىلى مەدەنىيەت ئىدارىسى بىلەن ماۋارىپ ئىدارىسى مەدەنىيەت ماۋارىپ باشقارمىسى قىلىپ بىرلەشتۈرۈلدى . 1981 - يىلى مەدەنىيەت باشقارمىسى ۋە ماۋارىپ باشقارمىسى ئايرىپ تەسىس قىلىندى . 1983 - يىلى مەدەنىي ماۋارىپ باشقارمىسى قۇرۇلدى . 1985 - يىلى مەدەنىي ماۋارىپ ئورگىنى يەنە ئايرىم تەسىس قىلىندى . 1997 - يىلى ۋىلايەتلىك ماۋارىپ باشقارمىسىنىڭ نامى تارباغاتاي ۋىلايەتلىك ماۋارىپ كومىتېتىغا ئۆزگەرتىلدى . نۆۋەتتە ئۇنىڭ ئىچىدە تەسىس قىلىنغان ئاپپاراتلاردىن كومىتېت ئىشخانىسى ، كادىرلار بۆلۈمى ، ئاساسىي ماۋارىپ بۆلۈمى ، چوڭلار ماۋارىپ بۆلۈمى ، مالىيە بۆلۈمى ، ئوقۇتقۇچىلارنى تەربىيىلەش بۆلۈمى ، مۇپەتتىش ئىشخانىسى ، ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش ئىشخانىسى ، تىرىشچانلىق بىلەن ئىشلەپ ئىقتىسادچانلىق بىلەن مەكتەپ باشقۇرۇش ئىشخانىسى ، خۇلاسە ئىمتىھانى ئىشخانىسى ، ئۆزلۈكىدىن ئۆگىنىش ئىمتىھان ئىشخانىسى ، ئوقۇتۇش ئۇسكۇنىلەر پونكىتى ، ماۋارىپ تەتقىقات ئىشخانىسى ، ئېلېكترلەشكەن ماۋارىپ سارىيى قاتارلىقلار بار . مەمۇرىي شتاتى 25 نەپەر .

ئادرېسى : چۆچەك شەھىرى

پوچتا نومۇرى : 834700 تېلېفون نومۇرى : 6226882 (0901)

ئالتاي ۋىلايەتلىك ماۋارىپ كومىتېتى

1950 - يىلى ئالتاي شەھىرىدە قۇرۇلغان . 1950 - يىلى 3 - ئايدىن 1966 - يىلغىچە مەدەنىي ماۋارىپ سەھىيە بۆلۈمى دەپ ئاتالغان . 1966 - يىلى 5 - ئايدىن 1971 - يىلى 7 - ئايغىچە مەدەنىي ماۋارىپ بۆلۈم ئىشلەپچىقىرىش ئىشخانىسى قارمىقىدا بولۇپ ، مەدەنىي ، ماۋارىپ ، سەھىيە گۇرۇپپىسى دەپ ئاتالغان . 1971 - يىلدىن 1974 - يىلى 6 - ئايغىچە مەدەنىيەت ، ماۋارىپ ، سەھىيە ئايرىپ تەسىس قىلىنىپ ، مەدەنىي ماۋارىپ ئىدارىسى رەھبەرلىك گۇرۇپپىسى قۇرۇلغان . 1974 - يىلى مەدەنىيەت ، ماۋارىپ ئىدارىسى قۇرۇلغان . 1983 - يىلى 10 - ئايدا ماۋارىپ باشقارمىسىغا ئۆزگەرتىلگەن . 1984 - يىلى 6 - ئايدا مەدەنىيەت ۋە ماۋارىپ بىرلەشتۈرۈلۈپ ، مەدەنىي ماۋارىپ باشقارمىسى قۇرۇلغان . 1986 - يىلى ماۋارىپ باشقارمىسى قۇرۇلغان . 1998 - يىلى 3 - ئايدا ئالتاي ۋىلايەتلىك ماۋارىپ كومىتېتىغا ئۆزگەرتىلگەن .

ئادرېسى : ئالتاي شەھىرى

پوچتا نومۇرى : 836500 تېلېفون : 2122961 (0906)

قەشقەر ۋىلايەتلىك ماۋارىپ كومىتېتى

قەشقەر ۋىلايىتىدە ماۋارىپ مەمۇرىي باشقۇرۇش ئاپپاراتلىرىنىڭ تەسىس قىلىنىشى چىڭ سۇلالىسى گۇاڭشۈنىڭ 17 - يىلى باشلانغان (1891 - يىلى) . قەشقەر ھەربىي

كومىتېتىنىڭ مەسئۇللىقىغا ئۆتكۈزۈپ بېرىلگەن . 1972- يىلى 12 - ئايدا بايىنغولىن ئوبلاستلىق مەدەنىي مائارىپ سەھىيە ئىدارىسى ئىنقىلابىي رەھبەرلىك گۇرۇپپىسى قۇرۇلغان . 1973- يىلى 7 - ئايدا ئوبلاستلىق مەدەنىيەت مائارىپ ئىدارىسى ئىنقىلابىي رەھبەرلىك گۇرۇپپىسى قۇرۇلدى . 1979 - يىلى ئوبلاستلىق مەدەنىي مائارىپ ئىدارىسى قۇرۇلغان . 11 - ئايدا بايىنغولىن ئوبلاستلىق ئىشچى - دېھقانلار مائارىپ كومىتېتى قۇرۇلغان ھەمدە ئوبلاستلىق مەدەنىي مائارىپ ئىدارىسىگە قارىغان . 1986 - يىلى 5 - ئايدا مەدەنىيەت مائارىپ ئىدارىسى ئايرىلىپ مەدەنىيەت ئىدارىسى ۋە مائارىپ ئىدارىسى بولۇپ تەسىس قىلىنغان . مائارىپ ئىدارىسى ئىچىدە ئىدارە ئىشخانىسى ، مائارىپ بۆلۈمى چوڭلار مائارىپ بۆلۈمى ، مۇپەتتىش ئىشخانىسى ، ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش ئىشخانىسى ، چوڭلار ئۆزلۈكىدىن ئۆگىنىش ئىمتىھانى ئىشخانىسى ، تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرى ئوقۇش پۈتتۈرۈش خۇلاسە ئىمتىھان ئىشخانىسى ، تەربىيچانلىق بىلەن ئىشلەپ ئىقتىسادچانلىق بىلەن مەكتەپ قۇرۇش ئىشخانىسى ، ئىلىكتىرلەشكەن مائارىپ پونكىتى ، ئوقۇتۇش ئۇسكۇنىلىرى پونكىتى ، ئوقۇتۇش تەتقىقات ئىشخانىسى ، مائارىپ تېلېۋىزىيە ئىستانسىسى قاتارلىقلار تەسىس قىلىنغان .

ئادرېسى : كورلا شەھىرى

پوچتا نومۇرى : 841000 تېلېفون : 2024283 (0996)

تارباغاتاي ۋىلايەتلىك مائارىپ كومىتېتى

1908 - يىلى چۆچەك ، شىخۇ قاتارلىق جايلاردا ئوقۇشقا نەسىھەت قىلىش ئورۇنلىرى قۇرۇلۇپ ، يەرلىك ئەمەلدارلارغا ھەمكارلىشىپ ، بالىلارنى مەكتەپكە كىرگۈزۈش ئىشلىرى بىلەن شوغۇللاندى .نەسىھەت ھەم مەكتەپلەرنىڭ خىزمىتىگە مۇپەتتىشلىك قىلدى . 1928 - يىلى تارباغاتاي ۋىلايىتىدىكى ھەرقايسى ناھىيىلەردە مائارىپ ئىدارىلىرى قۇرۇلدى . 1929 - يىلى مائارىپ بۆلۈمى دەپ ئۆزگەرتىلدى . 1936 - يىلى تارباغاتاي ۋىلايەتلىك مەھكىمە مائارىپ ئىدارىسى تەسىس قىلدى . 1939- يىلى ۋىلايەت ئىچىدىكى ھەرقايسى يېزا - بازارلاردا ئىقتىسادىي مەدەنىيەت ئورنى تەسىس قىلىندى ھەمدە ئىقتىسادىي مەدەنىيەت ئىشلىرىغا مەسئۇل بولدى . شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا ھەرقايسى جايلارغا ئىقتىسادىي مەدەنىيەت كادىرلىرى سەپلىدى . 1945- يىلى 8 - ئاينىڭ 6 - كۈنى ئۈچ ۋىلايەت ئىنقىلابىي ۋاقىتلىق ھۆكۈمىتىنىڭ قارارىغا ئاساسەن تارباغاتاي ۋىلايىتىدە خەلق مائارىپ ئىدارىسى قۇرۇلدى . 1950 - يىلى تارباغاتاي ۋىلايەتلىك مەمۇرىي مەھكىمىسى مائارىپ بۆلۈمى تەسىس قىلىندى . 1963 - يىلى مەدەنىيەت ، مائارىپ ، سەھىيە بۆلۈمىگە ئۆزگەرتىلدى . 1964 - يىلى مەدەنىيەت ، مائارىپ ۋە سەھىيە ئورگىنى ئايرىپ تەسىس قىلىنىپ ، مەدەنىيەت مائارىپ بۆلۈمى قۇرۇلدى . 1969 - يىلى 4 - ئايدا تارباغاتاي ۋىلايەتلىك ئىنقىلابىي كومىتېتى قارىمىقىدا مەدەنىي مائارىپ ، سەھىيە گۇرۇپپىسى تەسىس قىلىندى . 1972 - يىلى مەدەنىي مائارىپ

تەتقىقات ئىشخانىسى ، ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش ئىشخانىسى قاتارلىقلاردىن ئىبارەت . ئۇنىڭ ئىچىدە ئالدىنقى ئوچ بۆلۈم مەمۇرىي ىشتات ، كېيىنكى 5 بۆلۈم كەسپىي شتات بولۇپ ھېسابلىنىدۇ . 1954- يىلى ئاپتونوم ئوبلاست قۇرۇلغاندىن بۇيان قىزىلسۇ ئوبلاستلىق مائارىپ ئاپپاراتىنىڭ نامى كۆپ قېتىم ئۆزگەرتىلىپ ، فۇنكسىيەسى ۋە باشقۇرۇش ھوقۇقىدا كۆپ قېتىم ئۆزگىرىش يۈز بەرگەن . 40 نەچچە يىلدىن بۇيان ئىلگىرى - كېيىن بولۇپ قوللانغان ناملىرىدىن تەشۋىقات - تەربىيە بۆلۈمى ، مەدەنىي مائارىپ سەھىيە بۆلۈمى ، مەدەنىي مائارىپ بۆلۈمى ، مەدەنىي مائارىپ ئىدارىسى ، مائارىپ ئىدارىسى ، مائارىپ كومىتېتى قاتارلىقلار بار . ئاساسلىق مەسئۇلىيىتى : ئاپتونوم ئوبلاستلىق پارتكوم ، خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ رەھبەرلىكىدە پارتىيىنىڭ مائارىپ فائچىنىنى ، سىياسەت ، قانۇن - تۈزۈملىرىنى ئىزچىل ئىجرا قىلىش ، دۆلەتنىڭ ھەرتۈرلۈك پىكرى ، قارارى ۋە مۇھىم خىزمەتلىرىنى ئورۇنلاشتۇرۇپ ئىجرا قىلىش ، پۈتكۈل ئوبلاستنىڭ ئاساسىي مائارىپ ، بالىلار مائارىپى ، ئالاھىدە مائارىپ ، كەسپىي تېخنىكا مائارىپى ۋە چوڭلار مائارىپىنى يولغا قويۇش ، باشقۇرۇش ۋە ئۇنىڭغا نازارەتچىلىك قىلىشقا مەسئۇل بولۇش . ئوقۇتقۇچىلار قوشۇنىنى تەربىيىلەش ، باشقۇرۇش ، ئۇنۇان باھالاش ۋە سالاھىيىتىنى تەكشۈرۈپ بېكىتىش خىزمەتلىرىگە مەسئۇل بولۇش ، ئوبلاستقا بىۋاستە قاراشلىق مەكتەپ ئوقۇتقۇچى - خىزمەتچىلەرنىڭ ئەمگەك ئىش ھەققى ، كادىرلار ئارخىپى خىزمىتىگە مەسئۇل بولۇش ، ھەرتۈرلۈك پىداگوگىكا مەكتەپلەرنى پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچىلارنى تەقسىملەش خىزمىتىگە مەسئۇل بولۇش ، ئورگان ، مەكتەپلەرنىڭ پارتىيە قۇرۇلۇش ، پارتىيە ئىشلىرى ، پاكلىق ، ئىنتىزام تەكشۈرۈش ، نازارەت قىلىش ، مەنىۋى مەدەنىيەتنى ئۇنىۋېرسال تۈزەش ، ئىدىيىۋى سىياسىي خىزمەتلىرىگە مەسئۇل بولۇش ؛ ناھىيىلىك (شەھەرلىك) ھۆكۈمەتنىڭ ، مەكتەپلەرنىڭ «سىياسىي مۇپەتتىشلىكى» ، «ئوقۇتۇش مۇپەتتىشلىكى» ۋە «ئىككى ئاساسەن»نى ئۆتكۈزۈۋېلىش خىزمىتىگە مەسئۇل بولۇش ؛ ئوقۇ - ئوقۇتۇش ئىسلاھاتى ۋە ئوقۇتۇش تەتقىقات خىزمىتى ، زامانىۋى ئوقۇتۇش ۋاستىلىرىدىن پايدىلىنىش ، مائارىپ سۇپىتىنى ئۈزلۈكسىز يۇقىرى كۆتۈرۈش خىزمىتىگە مەسئۇل بولۇش ؛ ھەرتۈرلۈك ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش پىلانى ، ئىمتىھان ، سىياسىي تەكشۈرۈش ۋە قوبۇل قىلىش خىزمەتلىرىگە مەسئۇل بولۇش ؛ ئوبلاستلىق مائارىپ سىستېمىسىنىڭ ئاساسىي قۇرۇلۇش ۋە ئوبلاستقا بىۋاستە قاراشلىق مەكتەپلەرنىڭ مەبلەغ خىزمىتىگە ، خەلق مائارىپ فوندى ، مائارىپ فوندى جەمئىيىتىنىڭ مەبلىغى ، مائارىپ ئىئانە پۇلى ۋە تاشقى مەبلەغ قاتارلىقلارنى ئىشلىتىشنى تەقسىملەش خىزمىتىگە مەسئۇل بولۇش ، پۈتۈن ئوبلاستنىڭ مائارىپ سىستېمىسىنىڭ مائارىپ ستاتىستىكىسى ، مەبلەغنى تەكشۈرۈپ بېكىتىش خىزمىتى قاتارلىقلارغا مەسئۇل بولۇش ؛ پۈتۈن ئوبلاستنىڭ مائارىپ سىستېمىسىنىڭ تەرىشچانلىق بىلەن ئىشلەپ ، ئىقتىسادچانلىق بىلەن مەكتەپ قۇرۇش ۋە ئېلېكترلەشكەن مائارىپ ، ئوقۇتۇش ئۇسكۇنىلىرىنى باشقۇرۇش خىزمەتلىرىگە

گازارمىسىدا ئوقۇش نازارەتچىسىدىن بىر ئادەم سەپلەنگەن ھەم بىر قىسىم ناھىيىلەردە مەكتەپلەر تەسىس قىلىنغان . بىراق ئۇزۇن ئۆتمەي ئۆزلۇكسىدىن يوقالغان . 1935 ـ يىلغا كەلگەندە ئاندىن قەشقەر مەمۇرىي مەھكىمىسىدە مائارىپ ئىدارىسى رەسمىي تەسىس قىلىنغان . شىنجاڭ تىنچلىق بىلەن ئازاد بولغاندىن كېيىن ، قەشقەرنىڭ مائارىپ مەمۇرىي ئورگىنى جەنۇبىي شىنجاڭ مەمۇرىي مەھكىمە مەدەنىيەت مائارىپ باشقارمىسى دەپ ئاتىلىپ ، جەنۇبىي شىنجاڭدىكى بەش ۋىلايەت ، ئوبلاستنىڭ (ئاقسۇ ، قىزىلسۇ ئوبلاستى ، قەشقەر ، يەكەن ، خوتەن) مائارىپ مەمۇرىي رەھبەرلىك خىزمىتىگە مەسئۇل بولغان . 1956 ـ يىلى جەنۇبىي شىنجاڭ مەمۇرىي مەھكىمىسى ئەمەلدىن قالدۇرۇلغان . قەشقەر ۋىلايىتى بىلەن يەكەن ۋىلايىتى بىرلەشتۇرۇلۇپ ، قەشقەر ۋىلايەتلىك مەمۇرىي مەھكىمە بولۇپ قۇرۇلغان . مەدەنىي مائارىپ سەھىيە بۆلۈمى تەسىس قىلىنغان ، مەملىكەت بويىچە بىر تۇتاش ئوقۇش ماتېرىياللىرى تەرجىمە قىلىپ ئىشلىتىلگەن ھەمدە ۋىلايەتتىكى 12 ناھىيە (شەھەر)نىڭ مائارىپ خىراجەتلىرىگە قارىتا پىلانلاش ئېلىپ بېرىلغان . 1986 ـ يىلى قەشقەر ۋىلايەتلىك مەدەنىيەت مائارىپ بۆلۈمى ئايرىلىپ ، ئايرىم ـ ئايرىم ھالدا مەدەنىيەت باشقارمىسى ۋە مائارىپ باشقارمىسى بولۇپ قۇرۇلغان ، 1994 ـ يىلى جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسى قەشقەر ۋىلايەتلىك پارتكومى مائارىپ سىستېمىسى خىزمەت كومىتېتى قۇرۇلغان . 1997 ـ يىلى مائارىپ باشقارمىسىنىڭ نامى قەشقەر ۋىلايەتلىك مائارىپ كومىتېتى دەپ ئۆزگەرتىلگەن . شتاتى 121 نەپەر . ئۇنىڭ ئىچىدە ئىشخانا ، كادىرلار تەشكىلات بۆلۈمى ، تەشۋىقات تەربىيە بۆلۈمى ، ئىنتىزام تەكشۈرۈش ئىشخانىسى ، مائارىپ ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى ، ئاساسىي مائارىپ بۆلۈمى ، چوڭلار مائارىپ بۆلۈمى ، كەسپىي مائارىپ بۆلۈمى ، مالىيە بۆلۈمى ، مۇپەتتىش ئىشخانىسى ، ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش ئىشخانىسى ، ئوقۇتۇش تەتقىقات ئىشخانىسى ، ئوقۇتقۇچىلارنى تەربىيىلەش بۆلۈمى ، تىرىشچانلىق بىلەن ئىشلەپ ئىقتىسادچانلىق بىلەن مەكتەپ قۇرۇش بۆلۈمى ، مائارىپ ئۇنىۋېرسال مۇلازىمەت مەركىزى ، ئورگان مۇلازىمەت مەركىزى قاتارلىق ئورۇنلار تەسىس قىلىنغان .

ئادرېس : قەشقەر شەھىرى

پوچتا نومۇرى : 844000 تېلېفون : 2522620 (0998)

قىزىلسۇ قىرغىز ئاپتونوم ئوبلاستلىق مائارىپ كومىتېتى

ئاپتونوم ئوبلاستنىڭ مەركىزى ئاتوش شەھىرىگە جايلاشقان بولۇپ ، ئاپتونوم ئوبلاستلىق خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ مائارىپ ئىشلىرى تەرەققىياتىنى ئاساسلىق باشقۇرغۇچى مەمۇرىي ئورگىنى . ناھىيە دەرىجىلىك ئورۇن ، رەھبەرلىك سانى تۆت نەپەر . ئومۇمىي شتاتى 54 نەپەر . قارمىقىدا سەككىز ئىشخانا ، بۆلۈم تەسىس قىلىنغان . يەنى كومىتېت ئىشخانىسى ، مائارىپ بۆلۈمى ، مالىيە بۆلۈمى ، ئىدېئولوگىيە ـ سىياسىي خىزمەت بۆلۈمى ، چوڭلار مائارىپ بۆلۈمى ، خەلق ھۆكۈمىتى مائارىپ مۇپەتتىش ئىشخانىسى ، ئوقۇتۇش

قۇكالك ، جىمسار ، گۈچۈلك ، موري قاتارلىق توققۇز ناھىيىگە كۆپەيتىلگەن . 1975 - يىلدىن 1978 - يىلغىچە دېھقانچىلىق 6 - دېۋىزىيەسىدىكى ھەرقايسى پولك مەيدانلىرى يېڭىدىن قوشۇلغان . شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا ماناس ناھىيىسى شىخەنزە رايونىغا بۆلۈپ بېرىلگەن . 1978 - يىلدىن 1982- يىلغىچە ماناس ناھىيىسى سانجى ئوبلاستىغا قايتۇرۇپ بېرىلگەن . 1962 - يىلدىن ھازىرغىچە دېھقانچىلىق 6 - دېۋىزىيەسى بۆلۈنۈپ چىقىپ ، ئۇچ شەھەر بەش ناھىيە قالغان . ئىدارە شتاتى 107 نەپەر . ئۇنىڭ ئىچىدە كومىتېت ئىشخانىسى ، كادىرلار بۆلۈمى ، مالىيە بۆلۈمى ، ئادەتتىكى ماتارىپ بۆلۈمى ، چوڭلار ماتارىپ ئىشخانىسى ، ماتارىپ مۇپەتتىش ئىشخانىسى ، تەربىيىلىنىش بىلەن ئىشلەپ ئىقتىسادچانلىق بىلەن مەكتەپ قۇرۇش ئىشخانىسى ، ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش ئىشخانىسى ، ئالىي ماتارىپ ئۇزلۇكسىز ئۆگىنىش ئىمتىھانى ئىشخانىسى ، ئېلېكترلەشكەن ماتارىپ ئوقۇتۇش ئۇسكۇنىلىرىنى تەمىنلەش پونكتى ، ئوتتۇرا ، باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتۇش تەتقىقات ئىشخانىسى قاتارلىق 12 ئىشخانا ، بۆلۈم تەسىس قىلىنغان .

ئادرېسى : سانجى شەھىرى

پوچتا نومۇرى : 831100 ، تېلېفون نومۇرى : 2345379 (0994)

خوتەن ۋىلايەتلىك ماتارىپ كومىتېتى

خوتەن ۋىلايەتلىك ماتارىپ باشقارمىسى دەپمۇ ئاتالغان . 1938 - يىلى 3 - ئايدا خوتەن ۋىلايەتلىك ماتارىپ ئىدارىسى قۇرۇلغان . بىر نەپەر ئىدارە باشلىقى ، بىر نەپەر مۇئاۋىن ئىدارە باشلىقى ، بىر نەپەر بۆلۈم باشلىقى ، ئىككى نەپەر ئەزاسى ، ئىككى نەپەر كاتىپ ، يەنە ئۈچ نەپەر قارا خىزمەتچى ۋە بىر نەپەر ھارۋىكەش قاتارلىقلار بولۇپ ، جەمئىي 11 نەپەر ئادەم سەپلەنگەن . سەككىز ئايدىن كېيىن يەنە ئىككى نەپەر مۇپەتتىش ، بىر نەپەر تەرجىمان سەپلەنگەن . 1938 - يىلدىن كېيىن خوتەندە ئىككى خىل مەكتەپ تۈزۈمى شەكىللەنگەن . ناھىيە قۇرغان مەكتەپلەر ماتارىپ ئىدارىسىغا بىۋاستە قاراشلىق بولغان ، مەكتەپ مەبلىغىنى دۆلەت مالىيە باشقارمىسى ئۈستىگە ئالغان . 1944 - يىلى ۋىلايەتلىك ماتارىپ ئىدارىسى بۇرۇنقى مەمۇرىي مەھكىمە بىناسىغا كۆچۈپ كىرىپ ، خوتەن مەمۇرىي مەھكىمە ماتارىپ باشقارمىسى دەپ ئۆزگەرتىلگەن . 1950 - يىلى 4 - ئايدا ۋىلايەتلىك ماتارىپ باشقارمىسى مەدەنىيەت ماتارىپ بۆلۈمىگە ئۆزگەرتىلگەن . ئىشچى - خىزمەتچىسى سەككىز نەپەر بولۇپ ، پۈتۈن ۋىلايەتتىكى ھەرقايسى ناھىيىلەرنىڭ مەدەنىيەت ماتارىپ خىزمىتىگە يېتەكچىلىك قىلغان . 1938 - يىلى 9 - ئايدا يەنە ۋىلايەتلىك مەدەنىي ماتارىپ سەھىيە بۆلۈمى دەپ ئۆزگەرتىلگەن . 1960 - يىلى مەمۇرىي مەھكىمە ماتارىپ ئىشخانىسىغا ئۆزگەرتىلگەن . 1961 - يىلى 8 - ئايدا مەدەنىي ماتارىپ ، سەھىيە ، تەنتەربىيە ، پەن - تېخنىكا ئىشخانىلىرى بىرلەشتۇرۇلۇپ قۇرۇلغان . 1977 - يىلى 4 - ئايدا مەدەنىيەت ماتارىپ ئىدارىسىغا

مەسئۇل بولۇش.
ئادرېسى : ئاتۇش شەھىرى
پوچتا نومۇرى : 845350 تېلېفون : 4222226 (9008)

ئىلى ۋىلايەتلىك مائارىپ كومىتېتى

1985 ـ يىلى ئىلى ۋىلايەتلىك مەمۇرىي مەھكىمە ئەسلىگە كەلتۈرۈلگەندىن كېيىن ۋىلايەتلىك مەدەنىيەت مائارىپ باشقارمىسى قۇرۇلدى . ئىلى بىرىنچى ، ئىككىنچى پېداگوگىكا مەكتىپى مائارىپ باشقارمىسىنىڭ باشقۇرۇشىغا تاپشۇرۇپ بېرىلدى . شۇ يىلى ۋىلايەتلىك مائارىپ رەھبەرلىك گۇرۇپپىسى قۇرۇلدى . 1986 ـ يىلى 3 ـ ئايدا ئىلى ۋىلايېتىدە مەدەنىي مائارىپ ئورگانلىرى ئايرىپ تەسىس قىلىنىپ ، ۋىلايەتلىك مائارىپ باشقارمىسى قۇرۇلدى . 1998 ـ يىلى ۋىلايەتلىك مائارىپ باشقارمىسى ئورگان ئىسلاھاتى ئېلىپ بېرىپ ، ۋىلايەتلىك مائارىپ كومىتېتى دەپ ئۆزگەرتىلدى . شتاتى 100 نەپەر . ھازىر ئالتە فونكسىيەلىك ئىشخانا ، بۆلۈم بار بولۇپ ، ئۇلار : كومىتېت ، ئىشخانا ، كادىرلار تەشكىلات بۆلۈمى ، ئاساسىي مائارىپ بۆلۈمى ، مالىيە پىلان بۆلۈمى ، چوڭلار مائارىپ بۆلۈمى ، مالىيە پىلان بۆلۈمى ، چوڭلار مائارىپ بۆلۈمى ، كەسپىي تېخنىكا مائارىپ بۆلۈمى قاتارلىقلاردىن ئىبارەت . ئۇچ كەسپىي ئورۇن بار بولۇپ ، ئۇلار : مائارىپ ئىمتىھان مۇلازىمەت مەركىزى ، تەرجىمانلىق بىلەن ئىشلەپ ئېقتىسادچانلىق بىلەن مەكتەپ قۇرۇش ئىشخانىسى ، ئوقۇتۇش ئۇسكۇنىلىرىنى باشقۇرۇش پونكىتى قاتارلىقلاردىن ئىبارەت . ۋىلايەتلىك مەمۇرىي مەھكىمە مائارىپ مۇپەتتىش ئىشخانىسىمۇ مائارىپ كومىتېتى ئىچىدە تەسىس قىلىنغان .

ئادرېس : غۇلجا شەھىرى ئازادلىق يولى 53 ـ نومۇر
پوچتا نومۇرى : 835000 تېلېفون : 9023334 (0999)

سانجى خۇيزۇ ئاپتونوم ئوبلاستلىق مائارىپ ئىدارىسى

1954 ـ يىلى سابىق جۇڭگو كومموۇنستىك پارتىيىسى ئۈرۈمچى ۋىلايەتلىك پارتكوم تەشكىلات بۆلۈمى ھۆججەت تارقىتىپ تەشكىللىگەن . شۇ يىلى 7 ـ ئاينىڭ 8 ـ كۈنى رەسمىي قۇرۇلغان . ئىلگىرى ـ كېيىن بولۇپ «سانجى خۇيزۇ ئاپتونوم ئوبلاستلىق خەلق ھۆكۈمىتى مەدەنىي مائارىپ بۆلۈمى» (1954 ـ 1955) ، «سانجى ئوبلاستلىق مەدەنىيەت مائارىپ بۆلۈمى» (1963ـ 1971) ، «سانجى ئوبلاستلىق ئىنقىلابىي كومىتېت مەدەنىي مائارىپ باشقارمىسى» (1971 ـ 1974) ، «سانجى ئوبلاستلىق مائارىپ كومىتېت مەدەنىيەت مائارىپ ئىدارىسى» (1974 ـ 1979) ، «سانجى ئوبلاستلىق مائارىپ ئىدارىسى» (1979 ـ يىلدىن ھازىرغىچە) دېگەن ناملار بىلەن ئاتالغان . ئۇنىڭ باشقۇرۇش دائىرىسى ئوبلاست ، مەمۇرىي رايونىنىڭ بۆلۈنىشىگە ئەگىشىپ ئۆزگىرىپ تۇرغان . 1954 ـ يىلدىن 1958 ـ يىلغىچە ئۈرۈمچى ، مېچۈەن ،

ـ خىزمەتچىلەر مائارىپ كومىتېتى قۇرۇلۇپ ، قارمىقىدا ئىشچى ـ خىزمەتچىلەر مائارىپ ئىشخانىسى تەسىس قىلىنغان . 1982ـ يىلى 4 ـ ئايدا بېكىتىلىش تۈزۈلمىسى ئەسلىگە كەلتۈرۈلگەندىن كېيىن ، بېكىتىلەن مائارىپ بۆلۈمى قايتىدىن قۇرۇلۇپ ، تارمىقىدا ئالىي مائارىپ باشقارمىسى ، ئىشچى ـ خىزمەتچىلەر مائارىپ باشقارمىسى ، ئادەتتىكى مائارىپ باشقارمىسى قاتارلىقلار تەسىس قىلىنغان . شتاتى 20 نەپەر . بېكىتىلەنگە قاراشلىق ئالىي مەكتەپ ، ئوتتۇرا ، باشلانغۇچ مەكتەپلەرگە بىر تۇتاش رەھبەرلىك قىلغان . بۇ مەزگىلدە ئىشچى ـ خىزمەتچىلەر مائارىپ كومىتېتىنى قايتىدىن قۇرغان . 10 نەپەر كومىتېت ئەزاسى سەپلەنگەن . 1984 ـ يىلى مائارىپ بۆلۈمى تارمىقىدا تىرىشچانلىق بىلەن ئىشلەپ ئىقتىسادچانلىق بىلەن مەكتەپ قۇرۇلۇش ئىشخانىسى تەسىس قىلىنغان . شتاتى 10 نەپەر . 1988 ـ يىلى 4 ـ ئايدا بېكىتىلەن مائارىپ بۆلۈمى ئۆزگەرتىلىپ ، بېكىتىلەن مائارىپ كومىتېتى بولۇپ قۇرۇلغان ، تارمىقىدا ئالىي مائارىپ باشقارمىسى ، ئادەتتىكى مائارىپ باشقارمىسى ، چوڭلار مائارىپ باشقارمىسى قاتارلىقلار تەسىس قىلىنغان بولۇپ ، شتاتى 14 نەپەر . 1995 ـ يىلى 7 ـ ئايدا بېكىتىلەن شتات كومىتېتىنىڭ تەكشۈرۈپ تەستىقلىشى ئارقىلىق بېكىتىلەن مائارىپ كومىتېتى تارمىقىدا ئۈنۈمۈېرسال باشقارما ، ئادەتتىكى مائارىپ باشقارمىسى ، چوڭلار مائارىپ باشقارمىسى ، ئالىي مائارىپ باشقارمىسى ، كەسپىي مائارىپ باشقارمىسى ، ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش ئىشخانىسى ۋە مۇپەتتىش ئىشخانىسى قاتارلىق يەتتە فۇنكسىيەلىك باشقارما ، ئىشخانا تەسىس قىلىنغان بولۇپ ، شتاتى 36 نەپەر . ئۇنىڭ ئىچىدە مۇدىر بىر نەپەر ، مۇئاۋىن مۇدىر ئىككىسى نەپەر ، باشقارما رەھبەرلىك سانى 14 نەپەر . ھازىر مائارىپ كومىتېتى ئۆرگىنىنىڭ مەمۇرىي شتاتى 31 نەپەر .

ئادرېسى : ئۈرۈمچى شەھىرى نۇرلۇق يولى 15 ـ نومۇر .

پوچتا نومۇرى : 830002 ، تېلېفون نومۇرى : 2821993 (0991)

ئۆزگەرتىلگەن . 1985 ـ يىلى ۋىلايەتلىك مائارىپ باشقارمىسى قۇرۇلغان . 1999 ـ يىلى 8 ـ ئايدا خوتەن ۋىلايەتلىك مائارىپ كومىتېتقا ئۆزگەرتىلىپ ، قارمىقىدا كومىتېت ئىشخانىسى ، كادىرلار سىياسىي خىزمەت بۆلۈمى ، ئاساسىي مائارىپ بۆلۈمى ، چوڭلار مائارىپ بۆلۈمى ، ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش ئىشخانىسى ، مۇپەتتىش ئىشخانىسى ، مالىيە پىلان بۆلۈمى ، تەرىشچانلىق بىلەن ئىشلەپ ئىقتىسادچانلىق بىلەن مەكتەپ قۇرۇش ئىشخانىسى ، ئوقۇتۇش ئۈسكۈنىلىرى پونكىتى ، ئېلېكترلەشكەن مائارىپ پونكىتىسى قاتارلىق ئىشخانا ، بۆلۈملەر تەسىس قىلىنغان . ئىشچى ـ خىزمەتچىلەر سانى 97 نەپەر .

ئادرېسى : خوتەن شەھىرى غەربىي بېيجىڭ يولى 12 ـ نومۇر

پوچتا نومۇرى : 848000 تېلېفون نومۇرى : 2022150 (0903)

شىنجاڭ ئىشلەپچىقىرىش ـ قۇرۇلۇش بىڭتۈەنى مائارىپ كومىتېتى

1954 ـ يىلى بىڭتۈەن قۇرۇلغان بولۇپ ، بىڭتۈەن كادىرلار باشقۇرۇش بۆلۈمى ، مائارىپ ئىشخانىسى تەسىس قىلغان ، كېيىن مەشىق بۆلۈمىگە ئۆزگەرتىلگەن . شتاتى ئالتە نەپەر . 1958 ـ يىلى بىڭتۈەن سىياسىي بۆلۈم تەشۋىقات بۆلۈمى مائارىپ ئىشخانىسى تەسىس قىلغان . كېيىن مەدەنىي مائارىپ ئىشخانىسىغا ئۆزگەرتىلگەن . شتاتى 26 نەپەر . 1965 ـ يىلى 12 ـ ئايدا بىڭتۈەن مائارىپ بۆلۈمى تەسىس قىلغان . كادىرلار باشقۇرۇش تەربىيىلەش ئىشخانىسى ۋە تەشۋىقات بۆلۈم مەدەنىي مائارىپ ئىشخانىسى ، مائارىپ بۆلۈمىگە قوشۇۋېتىلگەن . مائارىپ بۆلۈمى قارمىقىدا ئالىي مائارىپ ئىشخانىسى ، مائارىپ ئىشخانىسى ، ئىشچى ـ خىزمەتچىلەر مائارىپ ئىشخانىسى قاتارلىقلار تەسىس قىلىنغان . مائارىپ بۆلۈمىدە بۆلۈم باشلىقى ، مۇئاۋىن بۆلۈم باشلىقى ۋە ھەرقايسى ئىشخانا باشلىقلىرىدىن سىرت يەنە بىر نەپەر كاتىپ ، بىر نەپەر يارەمچى خادىم سەپلەنگەن ، شتاتى 14 نەپەر . 1969 ـ يىلى 4 ـ ئايدا بىڭتۈەن مائارىپ بۆلۈمى ئەمەلدىن قالدۇرۇلغان . ئۇنىڭدىن كېيىن مائارىپ مەمۇرىي باشقۇرۇش تەشۋىقات مائارىپ گۇرۇپپىسى ، سىياسىي خىزمەت گۇرۇپپىسى ، مەدەنىي مائارىپ ئىشخانىسى ، مائارىپ ئىشخانىسى قاتارلىق نامىلارنى باشتىن كەچۈرگەن . 1973 ـ يىلى 7 ـ ئايدا مائارىپ بۆلۈم ئەسلىگە كەلتۈرۈلگەن . شتاتى 14 نەپەر ، بىردىن بۆلۈم باشلىقى ، مۇئاۋىن بۆلۈم باشلىقى ، 11 نەپەر كەسپىي كادىر سەپلەنگەن . 1975ـ يىلى 4 ـ ئايدا بىڭتۈەن تۈزۈلمىسى ئەمەلدىن قالدۇرۇلۇپ ، شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق بوز يەر ئۆزلەشتۈرۈش باش ئىدارىسى قۇرۇلغان . بوز يەر ئۆزلەشتۈرۈش باش ئىدارىسىدا دەسلەپتە مەخسۇس مائارىپ رەھبەرلىك ئورگىنى تەسىس قىلىنمىغان . 1979 ـ يىلى باش ئىدارە تەشۋىقات مائارىپ باشقارمىسى تەسىس قىلغان . 1981 ـ يىلى 6 ـ ئايدا باش ئىدارە مائارىپ باشقارمىسى قۇرغان شتاتى سەككىز نەپەر . بىردىن باشقارما باشلىقى ، مۇئاۋىن باشقارما باشلىقى سەپلەنگەن . باش ئىدارە تارمىقىدا يەنە ئوقۇتۇش سايمانلىرىنى تەمىنلەش پونكىتى تەسىس قىلىنغان . شتاتى 10 نەپەر . شۇ يىلى ئىشچى

«شىنجاڭ ماۋارىپ گېزىتى»

ئاپتونوم رايونلۇق ئالىي مەكتەپ خىزمەت كومېتىتى ، ئاپتونوم رايونلۇق ماۋارىپ نازارىتى باشقۇرۇشىدىكى ، شىنجاڭ ماۋارىپ گېزىت ـ ژۇرنال نەشرىياتى تەسىس قىلغان ماۋارىپ خىلىدىكى مەخسۇس گېزىت بولۇپ ، خەنزۇچە ، ئۇيغۇرچە ، قازاقچىدىن ئىبارەت ئۇچ خىل تىلدا نەشردىن چىقىدۇ . خەنزۇچە نەشرى 1989 ـ يىلى 7 ـ ئايدىن باشلاپ نەشردىن چىقىشقا باشلىغان . ئۇيغۇرتىلى نەشرى 1990 ـ يىلى 3 ـ ئايدىن باشلاپ نەشردىن چىقىشقا باشلىغان . قازاقچە نەشرى 1992 ـ يىلى سىناق تەرىقىسىدە 1997 ـ يىلى رەسمىي نەشردىن چىقىشقا باشلىغان . خەنزۇچە ، ئۇيغۇرچە نەشرى ھەپتىدە بىر قېتىم ، قازاقچىسى ئون كۈندە بىر قېتىم نەشردىن چىقىدۇ . بۇ گېزىت ئاساسلىقى ھەر دەرىجىلىك ماۋارىپ باشقۇرغۇچى خادىملار ، پارتىيە ، ھۆكۈمەت كادىرلىرى ، ماۋارىپ مەمۇرىي كادىرلىرى ، ھەر دەرىجىلىك ھەر خىل تېپتىكى ئوقۇتقۇچىلارنى مۇشتەرى ئوبيېكتى قىلغان . بۇ گېزىت پارتىيە ۋە ھۆكۈمەتنىڭ ماۋارىپ فاكىجىن سىياسەتلىرىنى تەشۋىق قىلىش ، ئوقۇ ـ ئوقۇتۇش ئىسلاھات ئۇچۇرلىرىنى تارقىتىش ، ئوقۇ ـ ئوقۇتۇش ئىشلاھات تەجرىبىلىرىنى ئالماشتۇرۇش ، ماۋارىپ سېپىدىكى ئىلغار تىپلارنى خەۋەر قىلىش ، ئوقۇ ـ ئوقۇتۇش قانۇنىيەتلىرىنى تەتقىق قىلىش ، ئوقۇ ـ ئوقۇتۇش ئىسلاھات ۋە تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈش ، ئاپتونوم رايونىمىڭ ئىككى مەدەنىيەت قۇرۇلۇشى ئۈچۈن مۇلازىمەت قىلىشنى ئۇزىنىڭ تۈپ مەقسىتى قىلىدۇ . بۇ گېزىت مۇھىم خەۋەرلەر بېتى ، ئۇنىۋېرسال خەۋەرلەر بېتى ، ئوقۇ ـ ئوقۇتۇش نەزەرىيىسى بېتى ، ئەدەبىي پارچىلار ۋە سەنئەت قوشۇمچە بەتلىرىنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ . بۇ گېزىتنىڭ يەنە قىسقا خەۋەرلەر ، ئۇل ماۋارىپ ، كەسپىي تەلىم ـ تەربىيە ، چوڭلار ماۋارىپى ، ئالىي ماۋارىپ ، ئىدىيىۋى سىياسىي تەربىيە ، ساپا ماۋارىپى ، ئاز سانلىق مىللەتلەر ماۋارىپى ، ماۋارىپ تەتقىقاتى ، مۇشتېرىلاردىن خەت ، سىياسەتدىن مەسلىھەت ، پىكىر ـ تەلەپ مۇنبىرى ، نەسىر ، ئوبزور ، ھېكايە ، شېئىر ، ناخشىلار قاتارلىق سەھىپىلىرىمۇ بار . گېزىتنىڭ خەنزۇچە ، ئۇيغۇرچە نەشرى ئاپتونوم رايون بويىچە ئون ئىلغار ۋە مۇنەۋۋەر گېزىتنىڭ بىرى بولۇپ باھالانغان . خەنزۇچە ، ئۇيغۇرچە ، قازاقچە نۇسخىسىنىڭ دۆلەت ئىچىدىكى بىر تۈتاش ژۇرنال نومۇرى ئايرىم ـ ئايرىم ھالدا CN65—0046/H ، CN65—0046/W ، CN65—0046 ، پوچتا ۋاكالەت نومۇرى ئايرىم ـ ئايرىم ھالدا 161—57 ، 140—57 ، 139—57 ، ھازىر ژۇرنال بۆلۈمىدە 31 تەھرىر خادىم بار . بۇنىڭ ئىچىدە ئاخبارات تۈرىدىكى ئالىي دەرىجىلىك ئۇنۋانى بارلار يەتتە نەپەر ، ئوتتۇرا دەرىجىلىك ئۇنۋانى بارلار 10 نەپەر .

گېزىتخانا ئادرېسى : ئۇرۇمچى شەھەرلىك غالىبىيەت يولى 169 ـ نومۇر

پوچتا نومۇرى : 830001 ، تېلېفون نومۇرى : 2852134 ـ 0991

مائارىپ گېزىت - ژۇرنال ۋە ئەسەرلىرى

«شىنجاڭ مائارىپى»

شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ نازارىتىنىڭ ئورگان ژۇرنىلى . 1951- يىلى 10 - ئايدا دۇنياغا كەلگەن . بۇ ژۇرنال خەنزۇچە ، ئۇيغۇرچە ، قازاقچە ئۈچ خىل يېزىقتا نەشر قىلىنىپ ، پۈتۈن مەملىكەتكە ئاشكارا تارقىتىلىدىغان ئۇنىۋېرسال ئايلىق ژۇرنال . بۇ ژۇرنالنىڭ ئاساسلىق ئوقۇرمەنلىرى ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرى ، ئوقۇتۇش تەتقىقاتچى خادىملىرى ، مائارىپ مەمۇرىي كادىرلىرى ، بالىلار باغچىسى ئوقۇتقۇچىلىرى ، شۇنداقلا پېداگوگىكا مەكتەپلەرنىڭ ئوقۇتقۇچى ، ئوقۇغۇچىلىرى ھېسابلىنىدۇ . بۇ ژۇرنالنىڭ ئاساسىي ۋەزىپىسى : دېڭشياۋپىڭنىڭ «3 كە يۈزلىنىش» ئىدىيىسىنىڭ يېتەكچىلىگىدە پارتىيىنىڭ مائارىپ فاڭجېن - سىياسەتلىرىنى تەشۋىق قىلىش ، ئوقۇتۇش ۋە مائارىپ ئىسلاھاتى تەجرىبىلىرىنى تارقىتىش ، مائارىپ نەزەرىيەسى ، ئوقۇتۇش ئۇسۇلىنى تەتقىق قىلىش ؛ بىلىم ئاشۇرۇش ماتېرىياللىرى بىلەن تەمىنلەش ، كەسپى خىزمەتلەرگە يېتەكچىلىك قىلىش ؛ ئىلغارلارنى زور كۈچ بىلەن تەقدىرلەش ، ئۆزىنى بېغىشلاش روھىنى تەرغىب قىلىش ؛ ھەر مىللەت ئوقۇتقۇچىلىرى ۋە مائارىپ خىزمەتچىلىرىنىڭ ئارزۇسى ۋە تەلەپلىرىنى ئەكس ئەتتۈرۈشتىن ئىبارەت .

بۇ ژۇرنالدا ساپا مائارىپى ، مەكتەپ باشقۇرۇش ، مەكتەپ مۇدىرلىرى مۇنبىرى ، ۋىلايەت ناھىيەلەر مائارىپى ، سىنىپ مۇدىرى ، باغۋەنلەرگە مەدھىيە ، مائارىپ ئىسلاھات تەجرىبىلىرى ، ئوتتۇرا مەكتەپ ئوقۇتۇشى ، باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتۇشى ، كەسپىي مائارىپ ، بالىلار مائارىپى ، ئۇچۇر مەيدانى قاتارلىق سەھىپىلەر تەسىس قىلىنغان . ئۇيغۇرچە نەشرى ۋە خەنزۇچە نەشرى ھەر ئىككىسىلا شىنجاڭ ئىجتىمائىي پەنلەر تۈرىدىكى 1 - دەرىجىلىك ژۇرنال بولۇپ باھالانغان . «شىنجاڭ مائارىپى» 16 فورماتلىق بولۇپ ، خەنزۇچە ، ئۇيغۇرچە ، قازاقچە نەشرىنىڭ دۆلەت ئىچىدىكى بىر تۈتاش ژۇرنال نومۇرى ئايرىم - ئايرىم ھالدا CN65—15/G4 ، CN65—1026/G4 ، CN65—1016/G4 ، پوچتا ئارقىلىق تارقىتىلىدىغان ژاكالەت نومۇرى ئايرىم.ئايرىم ھالدا27—58 ،5—58 ، 48—58 ، ھازىر بۇ ژۇرنالدا جەمئىي 25 نەپەر خىزمەتچى خادىم بار بولۇپ ، ئۇنىڭ ئىچىدە ئالىي مۇھەررىر بىر نەپەر ، مۇئاۋىن ئالىي مۇھەررىر يەتتە نەپەر ، مۇھەررىر سەككىز نەپەر ، مۇخبىر بىر نەپەر ، يارىدەمچى مۇھەررىر ئىككى نەپەر .

تەھرىر بۆلۈمىنىڭ ئادرېسى : ئۈرۈمچى شەھىرى غالىبىيەت يولى 169 - نومۇر

پوچتا نومۇرى : 830001 ، تېلېفون نومۇرى : 2882785 (0991)

«شىنجاڭ چوڭلار ماۋارىپى»

شىنجاڭ چوڭلار ماۋارىپى ئۇيۇشمىسى ، شىنجاڭ چوڭلار ئالىي ماۋارىپ تەتقىقات ئۇيۇشمىسى تەسىس قىلغان پەسسللىك ژۇرنال . 1992 - يىلى ئەتىيازدا بۇ ژۇرنال ئاپتونوم رايونلۇق ئاخبارات نەشرىيات ئىدارىسىنىڭ تەستىقى بىلەن «شىنجاڭ چوڭلار ئالىي ماۋارىپى» نامىدا رەسمىي نەشر قىلىنىپ تارقىتىلدى . 1998 - يىلى ژۇرنال «شىنجاڭ چوڭلار ماۋارىپى» غا ئۆزگەرتىلدى . 1999 - يىلى 9 - ئايغىچە 30 سان نەشردىن چىقتى . ھازىرغىچە سىياسىي يېتەكچىسى ، ماۋارىپ باشقۇرۇش ، ماۋارىپ تەتقىقاتى ، ساپا ماۋارىپى ، ماۋارىپ ئىسلاھاتى ۋە ماۋارىپ مۇنبىرى قاتارلىق ئالتە خىل سەھىپە ئاچتى . بۇلار رايونىمىزنىڭ چوڭلار ئالىي ماۋارىپى ، ساۋاتسىزلىقنى تۈگىتىش ۋە دېھقان - چارۋىچىلار ماۋارىپى ، يېزا ماۋارىپىنى ئۇنۇملۇق ئىسلاھ قىلىش ۋە ئىشچىلار ماۋارىپى قاتارلىق كۆپ تەرەپلىمە مەزمۇننى ئۆز ئىچىگە ئالغان . نۆۋەتتە بۇ ژۇرنال سىياسىي جەھەتتە يېتەكلەش ، ئۇچۇر ئالماشتۇرۇش ، نەزەرىيىنى تەتقىق قىلىش قاتارلىق جەھەتلەردە ئۇنۇملۇق رول ئويناپ ، ئاساسىي قاتلامنىڭ ئېتىبار بېرىشى ۋە قارشى ئېلىشىغا ئېرىشىپ كەلمەكتە .

«شىنجاڭ ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپلەر ئوقۇتۇشى»

ئاپتونوم رايونغا يۆزلەنگەن ، ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپلەرنىڭ ئوقۇتۇشىغا يېتەكچىلىك قىلىدىغان كەسپىي ژۇرنال . شىنجاڭ ماۋارىپ ئىلمىي جەمئىيىتى ، شىنجاڭ ماۋارىپ تەتقىقات ئورنى تەسىس قىلغان ، ئۇيغۇرچە ۋە خەنزۇچە ئىككى خىل تىلدا نەشردىن چىقىدىغان قوش ئايلىق ژۇرنال . ژۇرنال ئاساسى 1989 - يىلى نەشر قىلىنغان «شىنجاڭ ماۋارىپ تەتقىقاتى» ژۇرنىلى بولۇپ ، ئاساسلىق مۇشتەرى ئوبيېكتى ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرى ۋە ھەر دەرىجىلىك ماۋارىپ تەتقىقاتچىلىرىدىن ئىبارەت .

«ئالىي ماۋارىپ تەتقىقاتى»

ئالىي ماۋارىپ ئوقۇ - ئوقۇتۇشىنى تەتقىق قىلىدىغان ئىلمىي ژۇرنال . شىنجاڭ ئۇنۇملۇق ئىستېتى تەسىس قىلغان . ئاساسلىقى دۆلەت ئىچىدىكى قېرىنداش ئالىي مەكتەپلەر بىلەن ئىلمىي ئالماشتۇرۇشقا ئىشلىتىلىدۇ . پەسسللىك ژۇرنال بولۇپ ، خەنزۇچە نەشرى ئوتتۇرا ھېساب بىلەن ھەر ساندا 800 پارچە تارقىتىلىدۇ . بۇ ژۇرنال 1985 - يىلى 6 - ئايدا «ئالىي ماۋارىپ تەتقىقاتى» غا ئۆزگەرتىلدى . بۇ ژۇرنالنى تەسىس قىلىشتىكى تۈپ مەقسەت : ماۋارىپ تەتقىقات نەتىجىلىرىنى ئالماشتۇرۇش ، ئىسلاھاتنى چوڭقۇرلاشتۇرۇش ، ئوقۇ - ئوقۇتۇش سۈپىتىنى يۇقىرى كۆتۈرۈشتىن ئىبارەت . ئاساسلىق سەھىپىلىرىدىن : ئوقۇ - ئوقۇتۇش نەزەرىيىسى ۋە ئۇسۇلى ، ماۋارىپ تەرەققىيات ستراتېگىيىسى ۋە پىلانى ، ئوقۇتۇش ئىسلاھاتى ، ئوقۇتۇشنى باشقۇرۇش

شىنجاڭ مائارىپ يىلنامىسى

«شىنجاڭ مائارىپ يىلنامىسى» ئاپتونوم رايونلۇق ئالىي مەكتەپلەر خىزمەت كومىتېتى ۋە مائارىپ نازارىتى تەشكىللەپ تۈزگەن مائارىپ كەسپىي يىلنامىسى بولۇپ، ھازىرغىچە ئىككى قېتىم نەشردىن چىقىرىلدى. بىرىنچى قېتىم «شىنجاڭ مائارىپ يىلنامىسى» (1989 ~ 1949) نى شىنجاڭ مائارىپ يىلنامىسى تەھرىر ھەيئىتى تۈزگەن بولۇپ، 1991 - يىلى 7 - ئايدا شىنجاڭ مائارىپ نەشرىياتى تەرىپىدىن نەشر قىلىنغان. بۇ كىتابتا شىنجاڭ ئازاد بولغاندىن كېيىنكى 40 يىللىق ۋاقىتنى ئاساس قىلىپ، ھەر دەرىجىلىك، ھەر خىل تىپتىكى مائارىپ تۈرى بويىچە، 40 يىلدىن بۇيانقى شىنجاڭ مائارىپىنىڭ تەرەققىياتى ۋە ئىسلاھات مۇساپىسىنى ھەقىقىي ھالدا ئەكس ئەتتۈرۈپ بەرگەن. پۈتۈن كىتاب ئىككى بۆلۈمگە بۆلۈنگەن بولۇپ، جەمئىي 12 باب. بىرىنچى بۆلۈم 9 باب بولۇپ، 1 - باب ئومۇمىي بايان، يەنى 1949 ~ 1984 - يىلغىچە بولغان شىنجاڭ مائارىپ ئىشلىرىنىڭ تەرەققىياتى ۋە ئىسلاھاتىنىڭ قىسقىچە تارىخى، ئاساسلىق ئالاھىدىلىكى ۋە تارىخىي تەجرىبىلىرى ئومۇملاشتۇرۇلۇپ بايان قىلىنغان. 2 - بابتىن 9 - بابقىچە ئايرىم - ئايرىم ھالدا بالىلار مائارىپى، باشلانغۇچ مەكتەپ مائارىپى، ئالاھىدە مائارىپ، ئوتتۇرا مەكتەپ مائارىپى، ئوتتۇرا دەرىجىلىك پېداگوگىكا مائارىپى، ھەمدە ئوقۇتقۇچىلارنىڭ تەربىيىلىنىشى، كەسپىي تېخنىكا تەربىيىسى، ئالىي مائارىپ، چوڭلار مائارىپى قاتارلىقلارنىڭ تەرەققىيات ئەھۋالى ئىسلاھات مۇساپىسى، نەتىجىلىرى ۋە ئاساسلىق مۇۋەپپەقىيەت تەجرىبىلىرى بايان قىلىنغان. ئىككىنچى بۆلۈم 3 باب بولۇپ، 1985 ~ 1989 - يىلغىچە بولغان جەريانىدىكى، ھەر دەرىجىلىك مائارىپنىڭ يېڭى نەتىجىسى ۋە تەجرىبىلىرى بايان قىلىنغان. ئىككىنچى قىسىم «شىنجاڭ مائارىپ يىلنامىسى» (1990 ~ 1998) نى شىنجاڭ مائارىپ يىلنامىسى تەھرىر ھەيئىتى تۈزگەن. 1999 - يىلى 3 - ئايدا شىنجاڭ مائارىپ نەشرىياتى نەشر قىلغان بولۇپ، مەزمۇننىڭ ئاساسلىق كېلىش مەنبەسى ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتىنىڭ يىللاردىن بۇيانقى پىلان، خۇلاسىلىرى، مائارىپ گېزىت - ژۇناللىرى ھەمدە شەخسلەر تەمىنلىگەن ماتېرىياللار، شۇنداقلا «جۇڭگو مائارىپ يىلنامىسى» ۋە «شىنجاڭ يىلنامىسى» قاتارلىقلارنىڭ ئىچىدىكى مۇناسىۋەتلىك ماتېرىياللار. ئاساسلىق سەھىپىلىرىدىن، پارتىيە ۋە دۆلەتنىڭ مائارىپ خىزمىتىگە دائىر مۇھىم قانۇن - قائىدىلىرى، ھۆججەتلەر، مائارىپىنىڭ ئومۇمىي ئەھۋالى، ئۇنىۋېرسال باشقۇرۇش، ئۇل مائارىپى، كەسپىي تېخنىكا تەربىيىسى، ئالىي مائارىپ، چوڭلار مائارىپى، تەنتەربىيە، سەھىيە، سەنئەت مائارىپى، پېداگوگىكا مائارىپى، مىللىي مائارىپ، ئېلېكترلەشكەن مائارىپ، مائارىپ گېزىت — ماتېرىياللار توپلىمى قاتارلىقلارغا بۆلۈنگەن. «شىنجاڭ مائارىپ يىلنامىسى» ئەتراپلىق، سىستېمىلىق ھەقىقىي ھالدا شىنجاڭ مائارىپىنىڭ ئاساسلىق ئەھۋالىنى بايان قىلىپ، مائارىپ باشقۇرۇشتىكى تەدبىر بەلگىلەش، تەتقىقات ۋە ئۇچۇر ئالماشتۇرۇش قاتارلىقلارنى مۇھىم تارىخىي ماتېرىيال بىلەن تەمىن ئەتتى.

پەسىللىك ژۇرنال . بۇ ژۇرنالدا غەربىي دىيار نەزىرىيىلىرى ، ئوقۇ - ئوقۇتۇش تەتقىقاتى ، ئاز سانلىق مىللەتلەر تىل ئوقۇتۇش تەتقىقاتى ، مەدەنىيەت ئىنسانشۇناسلىق ئىلمىي ۋە شىنجاڭ مەدەنىيەت تەتقىقاتى قاتارلىق سەھىپىلەر ئېچىلغان . خەنزۇ تىلىدىكى پەلسەپە ئىجتىمائىي پەن نەشرى 1998 - يىلى «تۇنجى نۆۋەتلىك شىنجاڭ ئىجتىمائىي پەن مۇنەۋۋەر ئىلمىي ژۇرنىلى» ، 1999 - يىلى يەنە «تۇنجى نۆۋەتلىك مەملىكەت بويىچە يۇز كۆچلۈك ئىجتىمائىي پەن ژۇرنىلى» بولۇپ باھالانغان . ئۇيغۇرچە پەلسەپە ئىجتىمائىي پەن نەشرى 1999 - يىلى «تۇنجى قارار مەملىكەتلىك مۇنەۋۋەر ئىجتىمائىي پەن ژۇرنىلى» بولۇپ باھالانغان .

«شىنجاڭ تېببىي ئۇنىۋېرسىتېتى ئىلمىي ژۇرنىلى»

«شىنجاڭ تېببىي ئۇنىۋېرسىتېتى ئىلمىي ژۇرنىلى» (خەنزۇچە ، ئۇيغۇرچە نەشرى) ئۇنىۋېرسال تېببىي ئىلمىي ژۇرنال بولۇپ ، ئايرىم - ئايرىم ھالدا 1978 - يىلى ۋە 1985 - يىلى نەشر قىلىنغان . ھەر ئىككىلىسى پەسىللىك ژۇرنال . دۆلەت ئىچىدە ئاشكارا تارقىتىلىدۇ . 1999 - يىلى 16 فورماتقا ئۆزگەرتىلگەن . ئۇيغۇر تىلىدىكى ئىلمىي ژۇرنال ئاساسلىقى پۈتۈن شىنجاڭغا يۆزلەنگەن . ھەر ساندا 2000 پارچىدىن ئارتۇق تارقىتىلىدۇ . خەنزۇچە ، ئۇيغۇرچە نەشرى ئايرىم - ئايرىم ھالدا 88 سان ۋە 58 سان نەشر قىلىنغان . ئېلان قىلىنغان ئىلمىي ماقالىلەر 5000 پارچىدىن ئارتۇق . ئىلمىي ژۇرنال ، ئاساسلىقى مېدىتسىنا ئاساسلىرى ، كلىنىك داۋالاش ، دورىگەرلىك ، ئالدىنى ئېلىش مېدىتسىناسى قاتارلىق تەرەپلەردىكى تەتقىقات ماقالىلىرىنى ئېلان قىلىدۇ . بۇ ژۇرنالدا ئىلمىي ماقالىلەر ، تەجرىبە ئالماشتۇرۇش ، جۇڭيى ۋە تېببىي دورىگەرلىكى ، ئۇيغۇر تېبابەت - د ورىگەرلىكى ، تېخنىكا ۋە ئۇسۇل ، ئۇنىۋېرسال بايان ، تېببىي مائارىپ تەتقىقاتى قاتارلىق سەھىپىلەر تەسىس قىلىنغان . ئىلمىي ژۇرنال ئالىي مەكتەپلەردىكى ئىقتىساس ئىگىلىرى ۋە تەتقىقات ئەۋزەللىكلىرىدىن تولۇق پايدىلىنىپ ۋە ئۇنى جارى قىلدۇرۇپ ، شىنجاڭدا كۆپ كۆرۈلىدىغان ، كۆپ قوزغىلىدىغان كېسەللىكلەرنى داۋالاش ۋە ئالدىنى ئېلىش تەتقىقات نەتىجىلىرىنى ئېلان قىلىش سالمىقىنى كۆچەيتىپ ، ئۆز ئالاھىدىلىكىنى شەكىللەندۇرۇشكە تىرىشىپ ، ئىلمىي ژۇرنال سۈپىتىنى ئۈزلۈكسىز يۇقىرى كۆتۈردى . خەنزۇچە ۋە ئۇيغۇرچە ژۇرنال ئايرىم - ئايرىم ھالدا 1989 - ، 1995 - ، 1999 - يىلى ئوچ قېتىم مائارىپ مىنىستىرلىكى تەرىپىدىن «مەملىكەتلىك ئالىي مەكتەپلەر تەبىئىي پەن ئىلمىي ژۇرنىلى مۇنەۋۋەر تەھرىرلەش سۈپىتى» بويىچە ئۇچىنچى دەرىجىلىك مۇكاپاتقا ئېرىشتى . ئايرىم - ئايرىم ھالدا 1987 - ، 1991 - ، 1993 - ، 1994 - ، 1996 - ، 1997 - ، 1999 - يىللىرى جەمئىي يەتتە قېتىم شىنجاڭ پەن - تېخنىكا ژۇرناللىرىنىڭ سۈپىتىنى باھالاشقا قاتنىشىپ بىر قېتىم 1 - دەرىجىگە ، ئىككى قېتىم 2 - دەرىجىگە ، تۆت قېتىم 3 - دەرىجىلىك مۇكاپاتقا ئېرىشكەن .

قاتارلىقلار بار . 1998 ـ يىلىنىڭ ئاخىرىغا قەدەر ھەر خىل تەتقىقات ئىلمىي ماقالىسىدىن 1200 پارچىدىن ئارتۇقىنى ئېلان قىلغان بولۇپ ، بۇنىڭ ئىچىدە ئىككى پارچە ماقالە دۆلەتلىك ئوقۇتۇش نەتىجىسى مۇكاپاتىغا ، بىر پارچىسى ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك ئالاھىدە مۇكاپاتقا ، بىر پارچىسى 1 ـ دەرىجىلىك مۇكاپاتقا ئېرىشكەن .

«شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتى ئىلمىي ژۇرنىلى»

ئىجتىمائىي پەن ۋە تەبىئىي پەن تەتقىقات نەتىجىلىرىنى ئەكس ئەتتۈرۈشنى ئاساس قىلغان بولۇپ ، ئۇچ خىل يېزىقتا چىقىرىلىدۇ . پەلسەپە ئىجتىمائىي پەن نەشرى (خەنزۇ تىلدا) 1973 ـ يىلى نەشر قىلىنىشقا باشلىغان . ئۇيغۇر تىلى نەشرى 1980ـيىلى نەشر قىلىنىشقا باشلىغان . بۇلار ھەممىسى 1982 ـ يىلدىن باشلاپ ئاشكارا تارقىتىلغان . ئاساسىي مەقسىتى : پەلسەپە ، ئىجتىمائىي پەن تەتقىقات نەتىجىلىرىنى ئەكس ئەتتۈرۈش ھەمدە يەرلىك ئالاھىدىلىكنى ۋە مىللىي ئالاھىدىلىكنى گەۋدىلەندۈرۈش ، ئىلمىي ئالماشتۇرۇشنى ئىلگىرى سۈرۈش ئۈچۈن مۇلازىمەت قىلىشتىن ئىبارەت . ئاساسلىق سەھىپىلىرىدىن غەربىي دىيار تارىخى تەتقىقاتى ، رايون ئىقتىسادىي تەتقىقاتى ، ئۇيغۇر تىلى تەتقىقاتى ، يېپەك يولى ئەدەبىيات مۇنبىرى ، نوپۇس ، ئايالىلار تەتقىقاتى ، ئوتتۇرا ئاسىيا تەتقىقاتى قاتارلىقلار بار . تەبىئىي پەن (خەنزۇ تىلىدىكى) نەشرى 1975 ـ يىلى نەشر قىلىنىشقا باشلىغان بولۇپ ، 1984 ـ يىلى ئاشكارا تارقىتىلىشقا باشلىغان . ئۇيغۇر تىلى نەشرى 1980 ـ يىلى نەشر قىلىنىشقا باشلىنىپ 1999 ـ يىلى ئاشكارا تارقىتىلىشقا باشلىغان . ئاساسىي مەقسىتى : تەبىئىي پەن ئۇل نەزەرىيىسى ، تېخنىكا ئىلمىي ، قوللىنىشچان ئىلمىي تەتقىقات نەتىجىسىنى ئەكس ئەتتۈرۈپ ئىلمىي ئالماشتۇرۇشنى ئىلگىرى سۈرۈشتىن ئىبارەت . قازاق تىلىدىكى نەشرى 1981 ـ يىلى نەشر قىلىنىشقا باشلىغان ، ئەسلى نامى «شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتى ئىلمىي ماقالىلەر توپلىمى» بولۇپ ، 1993 ـ يىلى «شىنجاڭ ئالىي مەكتەپ ئىلمىي ژۇرنىلى» غا ئۆزگەرتىلدى . ئىلمىي ژۇرنال تەھرىر بۆلۈمىدە كەسپىي تەھرىرلەردىن 14 كىشى بولۇپ ، بۇنىڭ ئىچىدە پروفېسسوردىن بىر كىشى ، دوتسېنت بەش كىشى ، مۇئاۋىن باش مۇھەررىردىن ئۈچ كىشى بار ، ئۇچ خىل تىل نۇسخىسىدىكى بەش تۈرلۈك ئىلمىي ژۇرنال دۆلەت ۋە ئاپتونوم رايون بويىچە ژۇرناللارنى باھالاشتا كۆپ قېتىم مۇكاپاتقا ئېرىشكەن .

«شىنجاڭ پېداگوگىكا ئۇنىۋېرسىتېتى ئىلمىي ژۇرنىلى»

شىنجاڭ پېداگوگىكا ئۇنىۋېرسىتېتى تەسىس قىلغان مائارىپ تۈرىدىكى ئىلمىي ژۇرنال . 1980 ـ يىلى نەشر قىلىنىشقا باشلىغان ، ئىككى خىل تىلدا نەشر قىلىنىدىغان ، تۆت خىل ئىلمىي ژۇرنال . پەلسەپە ئىجتىمائىي پەن نەشرى خەنزۇچە ۋە ئۇيغۇرچە ئىككى خىل يېزىقتا نەشردىن چىقىدىغان پەسىللىك ژۇرنال . تەبىئىي پەن نەشرىنىڭ ئۇيغۇر تىلىدىكى نەشرى بولسا يېرىم يىللىق ژۇرنال ، خەنزۇچە نەشرى بولسا

قىلىپ ، دۆلەت ئىچى - سىرتىدىكى ئىقتىساد ساھەسىدىكى نەزەرىيىۋى تەتقىقات يېڭى نەتىجىلىرىنى يېڭى قاراش ، يېڭى يۇزلىنىش ، يېڭى ئۇچۇرلارنى يەتكۈزۈشنى ئاساس قىلغان . بۇ ژۇرنالدا ئىقتىساد نەزەرىيىسى ، شىنجاڭ ئىقتىسادى ، رايونلار ئىقتىسادى ، يېزا ئىقتىسادى ، كارخانىچىلار مۇنبىرى ، تەكشۈرۈش دوكلاتى ، كارخانا باشقۇرۇش ، مالىيە ئىقتىساد ، پۇل مۇئامىلە ۋە ئىستىراتېگىيە ، مالىيە بوغالتىرلىقى ۋە مۇپەتتىشلىكى ، سېلىشتۇرۇش ۋې پايدىلىنىش قاتارلىق سەھىپىلەر تەسىس قىلىنغان .

«شىنجاڭ يېزا ئىگىلىك ئۇنىۋېرسىتېتى ئىلمىي ژۇرنىلى»

شىنجاڭ يېزا ئىگىلىك ئۇنىۋېرسىتېتى تەسىس قىلغان ، ئۇنىۋېرسال خەنزۇچە ئىلمىي ژۇرنال ، ژۇرنال تەھرىر بۆلۈمى مەكتەپنىڭ ئىلمىي باشقارمىسىنىڭ باشقۇرۇشىغا تەۋە . 1965 - يىلى نەشر قىلىنىشقا باشلىغان بولۇپ ، ئون يىللىق ئىچكى قالايمىقانچىلىقتا نەشر قىلىنىشتىن توختىتىلغان .

1979 - يىلى «شىنجاڭ 1 - ئاۋغۇست يېزا ئىگىلىك ئىنستىتوتى» ئىلمىي ژۇرنىلى ئەسلىگە كەلتۈرۈلگەن ۋە پەسىللىك ژۇرنال قىلىپ بېكىتىلگەن . 1984 - يىلى بىرىنچى سانىدىن باشلاپ ، ئىلمىي ژۇنال نامى «1 - ئاۋغۇست يېزا ئىگىلىك ئىنستىتوتى ئىلمىي ژۇرنىلى» غا ئۆزگەرتىلگەن .

1988 - يىلى دۆلەت ئىچى - سىرتىغا يۇزلىنىپ ، ئاشكارا تارقىتىلىشقا باشلىغان . دۆلەت ئىچىدىكى بىر تۈتاش ژۇرنال نومۇرى CN65—1110/S ، 1996 - يىلى مەكتەپ نامى ئۆزگەرتىلگەچكە ، ئىلمىي ژۇنال نامىمۇ «شىنجاڭ يېزا ئىگىلىك ئۇنىۋېرسىتېتى ئىلمىي ژۇرنىلى» گە ئۆزگەرتىلگەن . ھازىر دۆلەت ئىچى بىر تۈتاش نەشر قىلىش نومۇرى DN65—1173/S ، خەلقئارالىق ئۆزلۈكسىز نەشر بۇيۇمى نومۇرى —ISSN1007 8614 ، 1999 - يىلدىكى باھالاش ئارقىلىق بېكىتىلگەن ژۇرنال نومۇرى /CN65—5008 S . ژۇرنالدا ئاساسلىقى مەكتەپتىكى ھەر قايسى ئىنستىتوت ، تەتقىقات ئورۇنلىرىنىڭ يېڭى تەتقىقات نەتىجىلىرى ۋە مۇڭاپىق ھالدا سىرتتىن كەلگەن ماقالىلەر بېسىلىدۇ . مەزمۇنى : يېزا ئىگىلىك ئىلمى ، باغۋەنچىلىك ، ئۆسۈملۈك ئاسراش ، تۇپراق ، ئورمانچىلىق ، چارۋىچىلىق ، مال دوختۇرلۇق ، ئوتلاقچىلىق ، يېزا ئىگىلىك ئىقتىسادىي ، يېمەكلىك ئىلمى ، سۇ كۆچى ۋە سۇ ئىنشائات قۇرۇلۇشى ، يېزا ئىگىلىك قۇرۇلۇشى ، يېزا ئىگىلىك ئېكولوگىيىسى ، مۇھىت ئىلمى ، بىئولوگىيە ئىلمى ، ئۇل نەزەرىيە تەتقىقاتى ، كومپيۇتېر قوللىنىش قاتارلىق تەرەپلەردىكى ئاساسىي تەتقىقات ۋە ئېچىش ، تەتبىقلاش تەتقىقاتىغا دائىر ئىلمىي ماقالىلەر پەن تەتقىقات خەۋەرلىرى قاتارلىقلارنى ئۆز ئىچىگە ئالغان بولۇپ ، كۆپ تەرەپتىن يېزا ئىگىلىكىنى پەن تېخنىكىسىنىڭ يېڭى تەرەققىيات ھالىتىنى ئەكس ئەتتۈرۈپ بېرىدۇ . نۆۋەتتە دۆلەت ئىچىدىكى 15 دىن ئارتۇق دېھقانچىلىق ، ئورمانچىلىق ، چارۋىچىلىق كەسىپلەرنىڭ پەسىللىك ژۇرنال ھەمدە شۇنىڭغا مۇناسىۋەتلىك پەنلەرنىڭ ئىلمىي ژۇرناللىرى ئىچىدە

«شىنجاڭ سانائەت ئىنستىتۇتى ئىلمىي ژۇرنىلى»

شىنجاڭ سانائەت ئىنستىتۇتى تەسىس قىلغان ، شىنجاڭ سانائەت ئىنستىتۇتى ئىلمىي ژۇرنال تەھرىر بۆلۈمى تەھرىرلەپ نەشر قىلدۇرغان سانائەت پەنلىرى ئۇنىۋېرسال ئىلمىي ژۇرنىلىدىن ئىبارەت .

خەنزۇچە نەشرى 1980 - يىلى نەشر قىلىنىشقا باشلىغان . 1980 - يىلدىن 1985 - يىلغىچە ھەر يىلى قەرەلسىز بىر سان نەشر قىلىنغان . 1986 - يىلى يېرىم يىللىق ژۇرنالغا ، 1987 - يىلى پەسسللىك ژۇرنالغا ئۆزگەرتىلىپ ، دۆلەت ئىچى - سىرتىدا ئاشكارا تارقىتىلىشقا باشلىغان .

جۇڭگو ئۆلچەملىـــــق ژۇرنال نومۇرى ISSN1008—9934—CN65—5011/T ، ھازىرغا قەدەر جەمئىي 19 توم 50 سان نەشر قىلىنغان بولۇپ ، 800 پارچىدىن ئارتۇق ئىلمىي ماقالە ئېلان قىلىنغان . ئۇيغۇر تىلى نەشرى 1987 - يىلى نەشر قىلىنىشقا باشلىغان . ھازىر يېرىم يىللىق ژۇرنال بولۇپ ، دۆلەت ئىچى - سىرتىدا ئاشكارا تارقىتىلىدۇ . جۇڭگو ئۆلچەملـــــك ژۇرنال نومۇرى ISSN1008—9934—CN65—5011/T—W ، ھازىرغىچە جەمئىي 13 توم 19 سان نەشر قىلىنىپ تارقىتىلغان . ئېلان قىلىنغان ئىلمىي ماقالىلەر 250 پارچىدىن ئارتۇق . بۇ ژۇرنالدا ئاساسلىقى ماشىنىسازلىق ، قۇيمىچىلىق ، ئاپتوماتىك كونترول قىلـــــش ، ئېلېكتر ئاپتوماتلاشتۇرۇش ، ئېلېكتر كۇچـــى سىستېمىسىنى ئاپتوماتلاشتۇرۇش ، كومپيوتېر ئىلمى ، يەر شارى ئىلمى ، بايلىق ۋە مۇھىت ، بىناكارلىق ، بىناكارلىق ماتېرىيالى ، ئورگانىك ۋە ئانئورگانىك خىمىيە ، خىمىيە سانائەت ماشىنىسازلىقى ، توقۇمچىلىق ، كىيىم - كېچەك لايىھەلەش ، يېمەكلىك ئىلمى قاتارلىق مۇناسىۋەتلىك پەنلەرنىڭ تەتقىقات ماقالىلىرى ، مەخسۇس تېمىلىق ئوبزور ، تەجرىبە دوكلاتلىرى ۋە ماتېماتىكا ، فىزىكا ، خىمىيە قاتارلىق ئۇل پەنلەر توغرىسىدىكى تەتقىقات ئىلمىي ماقالىلىرى ئېلان قىلىنىش بىلەن بىرگە يەنە فىلولوگىيە ئىلمى ھەمدە ئەك يېڭى ياقا پەنلەرنىڭ مۇنەۋۋەر ئىلمىي ماقالىلىرى ۋە تەتقىقات دوكلاتلىرىمۇ ئېلان قىلىنىدۇ .

«شىنجاڭ مالىيە - ئىقتىسادى»

«شىنجاڭ مالىيە - ئىقتىسادى» شىنجاڭ مالىيە - ئىقتىساد ئىنستىتۇتى تەسىس قىلغان ئىقتىساد تۇرىدىكى ئۇنىۋېرسال ژۇرنال بولۇپ ، 1982 - يىلى نەشر قىلىنىشقا باشلىغان قوش ئايلىق ژۇرنال . خەنزۇچە ۋە ئۇيغۇرچە ئىككى خىل يېزىقتا نەشر قىلىنىپ ، دۆلەت ئىچى - سىرتىغا ئاشكارا تارقىتىلىدۇ . بۇ ژۇرنال ماركسىزىم ئىدىيىسى ۋە دېڭشياۋپىڭ نەزەرىيىسىنى يېتەكچى قىلىش پرىنسىپىدا چىڭ تۇرۇپ ، «قوش يۈز» فاڭجېننىڭ ئىزچىللاشتۇرۇپ ، سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكى تۈزۈلمىسى ئىسلاھاتى جەريانىدىكى نەزەرىيە ۋە ئەمەلىي مەسىلىلەر ئۈستىدە ئىزدىنىپ ، شىنجاڭ ۋە غەربىي رايونىنىڭ ئىقتىسادىي ئىجتىمائىي تەرەققىيات مەسىلىسىنى چوڭقۇر مۇلاھىزە

كىرگۈزۈلگەن تور بېتىدىكى ژۇرنال بولۇپ قالغان . 2000 ـ يىلى دۆلەت ئاخبارات نەشرىيات مەھكىمىسىنىڭ ماقۇللىقى بىلەن شىخەنزە ئۇنىۋېرسىتېتى «شىخەنزە ئۇنىۋېرسىتېتى ئىلمىي ژۇرنىلى» پەسىللىك 16 فورماتلىق ژۇرنال بولۇپ دۆلەت ئىچىدە ئاشكارا تارقىتىلدى . دۆلەت ئىچى بىر تۈتاش ژۇرنال نومۇرى CN65—12101/C . بۇ ژۇرنالدا ئاساسلىق ماركسىزم ، ماۋزېدۇڭ ئىدىيىسى ، دېڭشياۋپىڭ نەزەرىيىسى ، پەلسەپە ، دىن ، ئىجتىمائىي پەن ، سىياسىي ، قانۇن ، ئىقتىساد ، مەدەنىيەت ، پەن ـ تېخنىكا ، مائارىپ ، تەنتەربىيە ، تىل ، يېزىق ، ئەدەبىيات ، سەنئەت ، تارىخ ، جۇغراپىيە ، ئېكولوگىيە ئىلمى ، بىخەتەرلىك ئىلمى ، كىتاب ئاخباراتى ئىلمى ، ئاخبارات تارقىلىش ئىلمى قاتارلىقلار توغرىسىدىكى تەتقىقاتلار ئېلان قىلىنىدۇ .

«ئىلمى پېداگوگىكا ئىنستىتۇتى ئىلمىي ژۇرنىلى»

ئىلمى پېداگوگىكا ئىنستىتۇتى تەسىس قىلغان ئۇنىۋېرسال پەسىللىك ئىلمىي ژۇرنال بولۇپ ، دۆلەت ئىچى ـ سىرتىغا ئاشكارا تارقىتىلىدۇ . خەنزۇچە ـ قازاقچىدىن ئىبارەت ئىككى خىل يېزىقتا نەشر قىلىنىدۇ ، ھەر ئىككى خىل ژۇرنال ئوخشاش بولمىغان مەزمۇندا نەشردىن چىقىدۇ . خەنزۇ تىلى نەشرى 1982 ـ يىلى 3 ـ ئايدا نەشر قىلىنىشقا باشلىغان . دەسلەپتە قەرەللىك ھالدا بىر يىلدا بەش سان نەشر ئىدى . 1992 ـ يىلى 1 ـ سانىدىن باشلاپ قەرەللىك ھالدا بىر يىلدا بەش سان نەشر قىلىنىدىغان بولدى . يەنى ئىجتىمائىي ۋە تەبىئىي پەن بويىچە ئايرىم نەشر قىلىنىپ ھەر يىلى ئىجتىمائىي پەن نۇسخىسى توت سان ، تەبىئىي پەن نۇسخىسى بىر سان چىقىرىلدى . ھەر سان ئىلمىي ژۇرنال 16 فورماتلىق جەمئىي 80 بەت ئىدى . 1999 ـ يىلى ھەر ئىككى خىل نەشرى بىردەك دۆلەت ئىچى ۋە خەلىقئارادا ئاشكارا تارقىلىدىغان ژۇرنال بولۇپ تەستىقلاندى . خەنزۇ تىلى نەشرىنىڭ دۆلەت ئىچىدىكى بىر تۈتاش ژۇرنال نومۇرى ISSN1009—CN65—1186/G4 ، خەلقئارالىق ئۆلچەملىك ژۇرنال نومۇرى —CN65 1076 ، قازاق تىلى ژۇرنىلىنىڭ دۆلەتئىچىدىكى بىر تۈتاش ژۇرنال نومۇرى —ISSN1009—1084 ، خەلقئارالىق ئۆلچەملىك ژۇرنال نومۇرى 1186/G4—H ، ئىلمىي ژۇرنال ئەسلىدىكى ئىجتىمائىي پەن نەشرى ۋە تەبىئىي پەن نەشرىدىن ھازىرقى ئۇنىۋېرسال نەشرىگە ئۆزگەرتىلىپ ، ھەر بىر سانى يەنىلا 16 فورماتلىق ، جەمئىي 96 بەت قىلىنىدى . ھەر بىر سانىنىڭ تىراژى ئايرىم ـ ئايرىم ھالدا 800 ، 600 پارچە . ئىلمىي ژۇرنال 2000 ـ يىلى 6 ـ ئايدا «جۇڭگو ئىلمىي ژۇرنىلى» (نۇرلۇق دېسكا نەشرى) ۋە «جۇڭگو ژۇرنال تورى» شىفىر ئامبىرىغا كىرگۈزۈلدى . 2000 ـ يىلى 10 ـ ئايدا ئىككى خىل يېزىق نەشرى تاياقچىسىمان نومۇرنى قوللاندى ھەمدە 2001 ـ يىلى 1 ـ سانىدا ئىشلىتىشكە باشلىندى . 2000 ـ يىلغا قەدەر 4 ـ سان خەنزۇچە ژۇرنال 65 سان نەشر قىلىندى . قازاقچە نەشرى 59 سان نەشر قىلىندى . مەزكۇر ژۇرنالدا ئىدىيۋى سىياسىي مۇنبەر ، جۇڭگو ۋە چەت ئەل ئەدەبىي ماقالىلىرى ، يازغۇچىلار ئەسەرلىرىگە

«شىنجاڭ يېزا ئىگىلىك ئۇنىۋېرسىتېتى ئىلمىي ژۇرنىلى» مۇھىم بولغان ئىلمىي ژۇرناللار قاتارىدىن ئورۇن ئالغان . بىرلەشكەن دۆلەتلەر تەشكىلاتى ئاشلىق يېزا ئىگىلىك مەھكىمىسى خەلقئارالىق يېزا ئىگىلىك پەن - تېخنىكا ئاخبارات سىستېمىسىغا تەۋە بولغان «Agrid» (يېزا - ئىگىلىك پەن - تېخنىكا «ئاچقۇچ») مۇ بۇ ژۇرنالدىكى ئۇچۇرلارنى باسقان . «شىنجاڭ يېزا - ئىگىلىك ئۇنىۋېرسىتېتى ئىلمىي ژۇرنىلى» (ئۇيغۇر تىلى نۇسخىسى) 1988 - يىلى نەشر قىلىنىشقا باشلىغان . 1999 - يىلى دۆلەت ئىچى - سىرتىغا ئاشكارا تارقىتىلىدىغان ژۇرنال بولۇپ تەستىقلانغان . دۆلەت ئىچىدىكى بىر تۈتاش ژۇرنال نومۇرى CN65—5008/S—W ، 1999 - يىل ئاخىرىغىچە 12 توم 24 سان نەشر قىلىنغان . بۇ ژۇرنالنىڭ ئاساسىي مەقسىتى : تۆت ئاساسىي پرىنسىپتا چىڭ تۇرۇش ، «قوش يۈز فاڭجېن» غا ئاساسەن ئىلمىي مۇھاكىمە تەتقىقاتىنى قانات يايدۇرۇش ، يېزا ئىگىلىك پەن - تېخنىكىسىنى گۈللەندۈرۈش ، دېھقانچىلىق ، چارۋىچىلىق ئىشلەپچىقىرىشىنى تەرەققىي قىلدۇرۇش ۋە تۆتىنى زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىنى تېزلىتىش ئۈچۈن مۇلازىمەت قىلىشتىن ئىبارەت .

بۇ ژۇرنالدا دېھقانچىلىق ئۆسۈملۈكلىرىنى ۋە سورتلىرىنى يېتىشتۇرۇش ، ئۆسۈملۈك ئاسراش ، ئورمانچىلىق ، چارۋىچىلىق ، زولوگىيە ، مېدىتسىنا ، ئوتلاقچىلىق ، باغۋەنچىلىك ، سۈچىلىق ، دېھقانچىلىق ماشىنىلىرى ، ساقلاش ۋە پىششىقلاپ ئىشلەش ، يېزا ئىگىلىك ئىقتىسادىي قاتارلىق سەھىپىلەر بار .

«شىخەنزە ئۇنىۋېرسىتېتى ئىلمىي ژۇرنىلى»

«شىخەنزە ئۇنىۋېرسىتېتى ئىلمىي ژۇرنىلى» (تەبىئىي پەن نەشرى) . 1997 - يىلى نەشر قىلىنىشقا باشلىغان . ئەسلى ژۇرنال نامى «شىخەنزە يېزا ئىگىلىك ئىنستىتۇتى ئىلمىي ژۇرنىلى» بولۇپ ، 1983 - يىلى نەشر قىلىنغان . 1994 - يىلى ئىلمى ژۇرنال دۆلەت ئىچى بىر تۈتاش ژۇرنال نومۇرىغا ئېرىشكەن . پەسىللىك 16 فورماتلىق ژۇرنال بولۇپ ، شىخەنزە ئۇنىۋېرسىتېتى تەسىس قىلغان ئىلمى ژۇرنالدىن ئىبارەت . بۇ ژۇرنالدا ئاساسلىقى ماتېماتىكا ، فىزىكا ، خىمىيە ، يېزا ئىگىلىك ئىلمى ۋە تېخنىكىسى ، ھايۋانات ئىلمى ۋە تېخنىكىسى ، بىئولوگىيە ئىلمىي ۋە تېخنىكىسى ، باغ ئورمان قۇرۇلۇشى ، بىناكارلىق قۇرۇلۇشى ، ماشىنىسازلىق قۇرۇلۇشى ، يېمەكلىك ئىلمى ۋە تېخنىكىسى ، كومپيوتىر ئىلمى ۋە تېخنىكىسى قاتارلىق پەنلەر ھەمدە كىرىشمە پەنلەرنىڭ تەتقىقات ئىلمىي ماقالىلىرى، تەتقىقات خەۋەرلىرى قاتارلىقلار بېسىلىدۇ .

مەزكۇر ژۇرنال ھازىر C4 خەلقئارا ھۆججەت شىفىر ئامبىرى تەكشۈرۈش ئاپپاراتى ۋە دۆلەت ئىچىدىكى بىر قانچە مەملىكەت خاراكتېرلىك ھۆججەت شىفىر ئامبىرى تەكشۈرۈش ئاپپاراتلىرى ئىچىگە كىرگۈزۈلگەن ، 1997 - 1999 - يىلى ئىلگىرى - كېيىن بولۇپ جۇڭگو ئىلمىي ژۇرنال نۇرلۇق دېسكا نەشر نۇسخىسى ، جۇڭگو بىلىم ئاساسى ئىنژىرىنىلىرى (CNKI) ۋە شىفىر تور مەركىزىگە تۇنجى تۇركۈمدە

مائارىپ ئىدىيىسىنى بىر قەدەر ئوبيېكتىپ ، مۇكەممەل ، ئەتراپلىق شەرھلەپ ، مىللى يىلغا يېقىن كۆمۈلۈپ قالغان تارىخىي مىراسلارنى يېڭى قىياپەت بىلەن كىشىلەر ئالدىدا نامايان قىلغان . كىتابتا يەنە كۆپ ساندىكى كىشىلەر بىلمەيدىغان تارىخىي رېئاللىقلار ئېچىپ بېرىلگەن . «شىنجاڭ مائارىپى تارىخىي ماتېرىياللىرى» مەيلى تارىخنى تەتقىق قىلىشقا ياكى مائارىپ خىزمەتچىلىرىنىڭ نەزەر دائىرىسىنى ئېچىشتا بولسۇن ناھايىتى مۇھىم پايدىلىنىش قىممىتىگە ئىگە .

«شىنجاڭ مىللەتلەر مائارىپى تەتقىقاتى»

شىنجاڭ مائارىپى تەتقىقات ئورنى تۈزگەن . شىنجاڭ مائارىپ نەشرىياتى 1994 ـ يىلى نەشر قىلغان . بۇ كىتابقا شىنجاڭ مائارىپ تەتقىقات ئورنى قۇرۇلغان دەسلەپكى 10 يىل ئىچىدىكى مىللىي مائارىپقا ئائىت ۋەكىل خاراكتېرلىك تەتقىقات نەتىجىلىرى كىرگۈزۈلگەن . بۇنىڭ ئىچىدىكى كۆپىنچە مەزمۇنلار 1987 ـ يىلدىن بۇيان مائارىپ تەتقىقات ئورنى ئۆز ئۈستىگە ئالغان ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ تەتقىقاتىنىڭ «يەتتىنچى بەش يىللىق» پىلانى مەزگىلىدىكى نۆۋەتلىق تەتقىقات تېمىلىرى بولۇپ ھېسابلىنىدۇ . بۇ نەتىجىلەر ئىچىدە شىنجاڭدىكى يەتتە مىللىي شەھەرنىڭ مەكتەپتىكى بالىلىرىغا قارىتا ئېلىپ بېرىلغان چوڭ كۆلەمدىكى ئەقلىي قۇۋۋەت سىنىقى ھەمدە نەتىجىسى توغرىسىدىكى تەھلىل ، شۇنىڭدەك جەنۇبىي ۋە شىمالىي شىنجاڭدىكى ئوتتۇرا ـ باشلانغۇچ مەكتەپلەرگە چوڭقۇر چۆكۈپ ، مىللىي مائارىپنىڭ سۈپىتى توغرىسىدىكى ئېلىپ تەكشۈرۈشلەر مەكتەپ نەتىجىلىرى ۋە مىللىي ئوتتۇرا ـ باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتۇش ئىسلاھات تەجرىبىلىرى كىرگۈزۈلگەن . بۇ كىتاب شىنجاڭ مىللىي مائارىپىنىڭ ھازىرقى ھالىتى مەسىلىسىنى كۆپ تەرەپتىن ئەكس ئەتتۈرگەن ھەمدە ئۇنىڭغا قارىتا چارە ـ تەدبىرلەرنى ئوتتۇرىغا قويغان تەتقىقات ئىلمىي ماقالىلەر توپلىمى بولۇپ ، بىر قەدەر يۇقىرى نەزەرىيىۋى ۋە رېئال ئەھمىيەتكە ئىگە . بۇنىڭ ئىچىدىكى «شىنجاڭدىكى ئاساسلىق مىللەتلەر بالىلىرىنىڭ ئەقلىي قۇۋۋەت تەرەققىيات ساپاسى ۋە ئۇنى ھەل قىلىش چارىلىرى تەتقىقاتى» دا رۇيۇتىن سىناق لايىھىسىنى ئىشلىتىپ ، شىنجاڭدىكى ئۇيغۇر ، قازاق ، خەنزۇ ، خۇيزۇ ، موڭغۇل ، قىرغىز ، شىبە قاتارلىق يەتتە مىللەتنىڭ 16 ~ 5 ياشقىچە بولغان شەھەر مەكتىپىدىكى بالىلارنىڭ ئەقلىي قۇۋۋەت تەرەققىيات سەۋىيىسىنىڭ ھازىرقى ئالاھىدىلىكى ھەمدە ئورتاق قانۇنىيىتىگە قارىتا تەتقىقات ئېلىپ بېرىلىپ ، مىللىي بالىلارنىڭ ئەقلىي قابىلىيىتىنىڭ تەرەققىياتىغا تەسىر كۆرسىتىدىغان ھەر خىل ئامىللارنى تەھلىل قىلىش ئاساسىدا چارە تەدبىرلەر ئوتتۇرىغا قويۇلغان . بۇ رايونىمىزدىكى مەدەنىيەت تەتقىقات ساھەسىدىن ھالقىغان ھالدا ئېلىپ بېرىلغان بىر قېتىملىق ئەھمىيەتلىك بولغان سىناق بولۇپ ، رايونىمىزدىكى مىللەتلەرنىڭ پسىخىكىسى ۋە مىللىي مائارىپنى تەتقىق قىلىش ئۈچۈن ئىلمىي ئاساسلار بىلەن تەمىن ئەتتى . مىللىي مائارىپنىڭ سۈپىتىنى تەكشۈرۈش دوكلاتىدا ئاساسىي قاتلامدىكى مەكتەپلەرنىڭ ئوقۇتۇش

باها ، پېداگوگىكا مائارىپى ، مىللىي مائارىپ ، مەكتەپ باشقۇرۇش ، قازاق مەدەنىيىتى تەتقىقاتى ، تىل - يېزىق ، قوش تىللىق ئوقۇتۇش ، مەكتەپ ئىگىلىكىدىكى كارخانا ، كۇتۇپخانا خىزمىتى ، ئىلمى مەدەنىيەت تارىخى ، يېپەك يولى تەتقىقاتى ۋە ماتېماتىكا ، فىزىكا ، خىمىيە ، تەنتەربىيە قاتارلىق كۆپ خىل سەھىپىلەر ئېچىلغان .

«سانجى پېداگوگىكا ئالىي تېخنىكومى ئىلمىي ژۇرنىلى»

ئەسلى نامى «غەربىي رايون ئىلمىي مۇنبىرى» بولۇپ ، سانجى پېداگوگىكا ئالىي تېخنىكومى تەسىس قىلغان 16 فورماتلىق ، پەسىللىك ئىلمىي ژۇرنال . 1985 - يىلى 7 - ئايدا نەشر قىلىنىشقا باشلىغان . 1999 - يىلدىن باشلاپ رەسمىي ھالدا نەشر قىلىنىپ مەملىكەت بويىچە تارقىتىلىشقا باشلىغان . دۆلەت ئىچى بىر تۇتاش ژۇرنال نومۇرى CN65—5021/G4 ، ھازىرغىچە 49 سان نەشر قىلىندى . ئىلمىي ژۇرنال ئىلمىي نەزەرىيە تەتقىقاتىنى قانات يايدۇرۇپ ، ئوقۇتۇش ئىلمىي تەتقىقات سەۋىيىسىنى يۇقىرى كۆتۇرۇپ ، يەرلىك ئىقتىساد ، مەدەنىيەت قۇرۇلۇشى ئۈچۈن مۇلازىمەت قىلىشنى ئۇزۇنىمىك تۇپ مەقسىتى قىلغان . پەلسەپە ، ئىجتىمائىي پەن ، تەبىئىي پەن ، تېخنىكا تەتقىقات نەتىجىلىرىنى ئەكس ئەتتۇرۇپ ، سىياسىي ، ئىقتىساد ، قانۇن ، پەلسەپە ، تىل - ئەدەبىيات ، دىن ، تارىخ قاتارلىق جەھەتلەردىكى پەن تەتقىقات ئىلمىي ماقالىلەر ۋە تەكشۈرۈش دوكلاتى قاتارلىقلارنى ئېلان قىلىدۇ . مۇھىم سەھىپىلىرىدىن تىل - ئەدەبىيات تەتقىقاتى ، سىياسىي نەزەرىيە تەتقىقاتى ، يەرلىك مەدەنىيەت تارىخى تەتقىقاتى ، پېداگوگىكا مائارىپى ۋە باشقۇرۇش تەتقىقاتى ، ئوتتۇرا مەكتەپ ئوقۇ - ئوقۇتۇش تەتقىقاتى ، تەبىئىي پەن مۇنبىرى قاتارلىقلار بار .

«شىنجاڭ مائارىپى تارىخىي ماتېرىياللىرى»

مۇئەللىپ . 1998 - يىلى شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتى نەشرىياتى نەشر قىلغان . مائارىپ تارىخىغا ئائىت مەزمۇن دائىرىسى ئەڭ كەڭ ئەسەر . ئاپتور كۆپلىگەن تارىخىي ماتېرىياللارنى ئىگىلەش ئاساسىدا شىنجاڭ مائارىپىدىن ئىبارەت بۇ ئاساسىي لىنىيىنى چۆرىدەپ ، شىنجاڭنىڭ قەدىمىي زامان ، مىنگو دەۋرىدىن تارتىپ دۆلەت قۇرۇلغاندىن كېيىنكى دەۋرگىچە بولغان مائارىپ تەرەققىيات جەريانىنى بىر قەدەر مۇكەممەل ۋە جانلىق بايان قىلىپ سۆزەتلەپ ، ئىلگىرى چېچىلىپ كەتكەن مائارىپ تارىخىنى بىر ئېنىق سىستېمىغا شىنجاڭنىڭ مائارىپ تارىخىنى مۇكەممەل ئىگىلىشىمىز ئۈچۈن مول تىل - تارىخىي ماتېرىياللارنى تونۇشتۇرۇپ بەرگەن . قەدىمكى زامان قىسمىدا : ئاپتور ئاز سانلىق مىللەتلەر تىلى مائارىپىدا مەخسۇس توختالغان . يېقىنقى ۋە ھازىرقى زامان قىسمىدا بولسا ئاز سانلىق مىللەتلەر تىلى توغرىسىدا مەخسۇس تېما تەسىس قىلىنغان ، بولۇپمۇ ئاز سانلىق مىللەتلەر مائارىپچىلىرىنى تونۇشتۇرغاندا ، ئاپتور يۇسۇپ خاس ھاجىپنىڭ

مەكتەپ قۇرۇش شەرتلىرى

مائارىپ خىراجىتى

دۆلەتنىڭ مائارىپ كەسپىي ئورۇنلىرى خامچوت چىقىم مۇندەرىجىسى 13 - تۈرى «مائارىپ ئىشلىرى خىراجىتى» ئىچىدە چىقىم قىلىنغان ، مائارىپ تارماقلىرى قۇرغان ھەر دەرىجىلىك ھەر خىل تىپتىكى مەكتەپلەر ، مائارىپ كەسپىي ئورۇنلىرى ۋە باشقا تارماقلار قۇرغان ھەر دەرىجىلىك ھەر خىل تىپتىكى مەكتەپلەر ، كارخانىلار قۇرغان ھەمدە كارخانا ئۆزى مەبلەغ چىقىرىدىغان ئالىي مەكتەپلەر ، ئوتتۇرا تېخنىكوم مەكتەپلىرى ، تېخنىك ئىشچىلار مەكتەپلىرى ، ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپلەر كەسپىي مەكتەپلەر ، باشلانغۇچ مەكتەپلەر ھەمدە مائارىپ ئاساسلىق باشقۇرغۇچى تارماقلىرى تەستىقلاپ ئوقۇش تارىخىنى ئېتىراپ قىلىدىغان چوڭلار ئوتتۇرا تېخنىكوم مەكتەپلىرى ، چوڭلار ئوتتۇرا مەكتەپلىرى ، مائارىپ ئاساسلىق باشقۇرغۇچى تارماقلار تەستىقلاپ ئوقۇش تارىخىنى ئېتىراپ قىلغان ئىجتىمائىي تەشكىلاتلار ۋە شەخسلەر قۇرغان مەكتەپلەرنىڭ خىراجەت چىقىمى - مائارىپ خىراجىتى دەپىلىدۇ .

مائارىپ خىراجىتى كىرىمى دۆلەت مالىيەسى مائارىپ خىراجىتى ، ئىجتىمائىي تەشكىلاتلار ۋە شەخسلەرنىڭ مەكتەپ قۇرۇش خىراجىتى ، جەمئىيەتنىڭ ئىئانە مەبلىغى ، كەسپىي ئىشلار كىرىمى ۋە باشقا كىرىملەرنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ .

مائارىپ خىراجىتى چىقىمى بولسا كەسپىي ئىشلار چىقىمى ۋە ئاساسىي قۇرۇلۇش چىقىمىغا بۆلۈنىدۇ . كەسپىي ئىشلار چىقىمى يەنە خادىملار چىقىمى ۋە خىزمەت خىراجىتى ، كەسپىي خىراجەت قاتارلىقلارنى ئۆز ئىچىگە ئالغان . 1999 - يىلى پۈتۈن ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ مائارىپ خىراجىتى سېلىنمىسى 5163543000 يۈەن ، ئۇنىڭ ئىچىدە يەرلىكنىڭ مائارىپ خىراجىتى سېلىنمىسى 4798416000 يۈەن بولغان . پۈتۈن ئاپتونوم رايونىنىڭ مائارىپ خىراجىتى چىقىمى 5022545000 يۈەن ، بۇنىڭ ئىچىدە يەرلىكنىڭ مائارىپ خىراجەت چىقىمى 4668556000 يۈەن بولغان .

مائارىپ خىراجىتىدىكى «3 نى كۆپەيتىش»

«جۇڭگونىڭ مائارىپىنى ئىسلاھات قىلىش ۋە تەرەققىي قىلدۇرۇش پروگراممىسى» دا ئوتتۇرىغا قويۇلغان «3 نى كۆپەيتىش» (خامچوت ئىچىدىكى مائارىپ راسخوتىنىڭ ئېھتىياجى مالىيە چىقىمىنىڭ ئېھتىياجدىن يۇقىرى بولۇش ؛ مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچىلارنىڭ كىشى بېشىغا توغرا كېلىدىغان مائارىپ خىراجىتىنى يىلمۇ يىل كۆپەيتىش ، ئوقۇتقۇچىلارنىڭ مائاشى ۋە ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئوتتۇرىچە ئومۇمىي ئىشلار خىراجىتىنى يىلمۇ يىل كۆپەيتىشكە كاپالەتلىك قىلىش) روھىنى ئىزچىللاشتۇرۇش ئۈچۈن ئاپتونوم

قائىدىسى ۋە دەرسخانا ئوقۇتۇشىدىن قول سېلىپ ، مىللىي مائارىپتىكى بىر قىسىم ئومۇمىي خاراكتېرلىك مەسىلىلەر ئېچىپ بېرىلگەن . ئوقۇتۇش ئىسلاھات تەجرىبىسىدە بولسا ، ئاساسەن تەكشۈرۈش دوكلاتىدىكى چارە ـ تەدبىرلەرنى ئاساس قىلىپ ، يېتەكلەش ئېلىپ بېرىلغان . شۇڭا كۆچلۈك قاراتمىلىققا ۋە ئەمەلىيەتچانلىققا ئىگە بولۇپ ، تەجرىبىدىن كېيىن ياخشىلىنىش ئۇنۇمى گەۋدىلىك بولغان . بۇ مىللىي ئوقۇتۇشنىڭ سۈپىتىنى يۇقىرى كۆتۈرۈشتە ناھايىتى ياخشى ئۇلگىلىك رول ئوينىغان .

«شىنجاڭ مائارىپ تەرەققىيات ئىستراتېگىيىسى تەتقىقاتى»

شىنجاڭ مائارىپ تەتقىقات ئورنى بىلەن شىنجاڭ مائارىپ فوندى جەمئىيىتى تۈزگەن بولۇپ ، شىنجاڭ مائارىپ نەشرىياتى 1993 ـ يىلى نەشر قىلغان . ئۇ شىنجاڭنىڭ 1989 ـ يىلدىن 2000 ـ يىلغىچە بولغان ئارىلىقتىكى ھەر خىل مائارىپىنىڭ تەرەققىياتىدىكى بىر قىسىم ئومۇمىي خاراكتېرلىك زور مەسىلىلەرنى تەتقىق قىلىدىغان ئەسەر بولۇپ ، ئۇنىڭدا 20 ـ ئەسىرنىڭ ئاخىرقى مەزگىلىگە قەدەر بولغان ۋاقىتتىكى شىنجاڭ مائارىپ تەرەققىياتىنىڭ ستراتېگىيىلىك ئىدىيىسىنى ، ئىستراتېگىيىلىك نىشانىنى ، ئىستراتېگىيىلىك چارە تەدبىرلىرىنى ئوتتۇرىغا قويغان . «شىنجاڭنىڭ مائارىپ تەرەققىيات ئىستراتېگىيىسى تەتقىقاتى» بولسا ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ مائارىپ تەتقىقات «يەتتىنچى بەش يىللىق» پىلانى مەزگىلىدىكى نۆۋەتلىق تەتقىقات تۈرى بولۇپ ، جۈملىگو مائارىپ تەتقىقات ئىستراتېگىيىسىنىڭ تارماق تۈرى ھېسابلىنىدۇ . بۇ تېمىنىڭ تەتقىقات خىزمىتى ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتىنىڭ بىۋاستە رەھبەرلىكى ئاستىدا شىنجاڭ مائارىپ ئىلمىي تەتقىقات ئورنى ۋە مائارىپ كومىتېتى مالىيە باشقارمىسى ، شۇنداقلا مۇناسىۋەتلىك بولغان ۋىلايەت ، ئوبلاستلىق مائارىپ تارماقلىرىنىڭ ئورتاق قاتنىشىشى بىلەن ئىككى يىلغا بېقىن ۋاقىت ئىچىدە تاماملانغان . ئۇ كەلگۈسى مائارىپ تەرەققىياتىنىڭ ئىلمىي تەدبىرلىرىنى بەلگىلەشنى قىممەتلىك نەزەرىيىۋى ئاساس بىلەن تەمىن ئېتكەن . بۇ تېمىنىڭ تەتقىقاتىدا مائارىپ تەتقىقاتىدىكى كونا ئەنئەنە بۇزۇپ تاشلىنىپ ، مائارىپنى جەمئىيەتتىن ئىبارەت چوڭ تېما ئىچىدە قويۇپ ، ئىقتىسادىي تەرەققىيات سەۋىيىسى ۋە ئۇنىڭ قۇرۇلمىسى بىلەن مائارىپنىڭ تەرەققىيات سەۋىيىسى ۋە ئۇنىڭ قۇرۇلمىسى ئوتتۇرىسىدىكى مۇناسىۋەت تەتقىق قىلىنىپ ، مائارىپ تەرەققىياتىنىڭ تاشقى مۇھىتى ۋە ئۇنى چەكلىگۈچى ئامىللار توغرىسىدا تەھلىل ئېلىپ بېرىش ئاساسىدا ، ئاپتونوم رايونىمىز ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرىنىڭ سەۋىيىسىدىن ئىبارەت مەركەزنى چۆرىدەپ ، رېئاللىقنى ئېتىراپ قىلىپ ، كەلگۈسىگە يۈزلىنىپ مائارىپنىڭ سۈپىتى ۋە سانى ، كۆلىمى ۋە سۈرئىتى قاتارلىق جەھەتلەردە ئۇزلۇكسىز مۇقىم ۋە ماس تەرەققىياتنى قولغا كەلتۈرۈشكە تىرىشقان ھەمدە بىر قىسىم نەزەرىيە بىلەن ئەمەلىيەتنى ئۆز ئارا بىرلەشتۈرۈش مەسىلىلىرىدە بەلگىلىك ئىلگىرىلەش قولغا كەلتۈرۈلگەن بولۇپ ، بىر قىسىم مۇھىم كۆز قاراشلار ئوتتۇرىغا قويۇلغان .

ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپلەردىكى خەتەرلىك ئۆيلەرنى يېڭىلاش قۇرۇلۇشى

ھەر دەرىجىلىك ھۆكۈمەتلەر تەشكىللىگەن ئوقۇتقۇچى - ئوقۇغۇچىلارنىڭ بىخەتەرلىكىگە خەۋپ پەيدا قىلىدىغان ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپ خەتەرلىك ئۆيلىرىنى يېڭىلاش - ئۆزگەرتىش قۇرۇلۇشىنى كۆرسىتىدۇ . ئاپتونوم رايون 1982 - يىلدىن باشلاپ بۇ تۈرلۈك خىزمەتنى يولغا قويۇشقا باشلىغان بولۇپ ، 1992 - يىلىنىڭ ئاخىرىغا قەدەر زور كۆلەمدىكى ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپ خەتەرلىك ئۆيلىرىنى يېڭىلاش ، ئۆزگەرتىش خىزمىتى باسقۇچ خاراكتېرلىك مۇۋەپپەقىيەتكە ئېرىشتى . بۇ جەريانداكۆپ خىل يوللار ئارقىلىق 830 مىليون يۈەن خەتەرلىك ئۆيلەرنى ئۆزگەرتىش مەبلىغى توپلاندى ، 4870000m² ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپ خەتەرلىك ئۆيلىرى يېڭىلاندى . بولۇپمۇ 1998 - يىلدىن 1992 - يىلغىچە بولغان ئارىلىقتا ئاپتونوم رايونلۇم خەلق ھۆكۈمىتى «مەبلەغنى مەركەزلەشتۈرۈش ، بىر تۇتاش پىلانلاش ، بىر تۇتاش ئورۇنلاشتۇرۇش ، نوقتىلىق ئىشلىتىش» چارىسىنى قوللىنىپ ، جەمئىي 500 مىليون يۈەن مەبلەغ سېلىپ 2290000m² ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپ خەتەرلىك ئۆيلىرىنى يېڭىلاپ سالدى . 195000m² مەكتەپ قۇرۇلۇشىنى رېمونت قىلدى . پۈتۈن ئاپتونوم رايونىمىزدا 1400000 نەپەر ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇغۇچىسى ناچار ، قاراڭغۇ ، خەتەرلىك ئۆيلەر بىلەن خوشلىشىپ ، يېڭى سىنىپلارغا كۆچۈپ كىردى .

ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپ ئۆيلىرىنىڭ 8 نى يۈرۈشلەشتۈرۈش قۇرۇلۇشى

ئاپتونوم رايون ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپلەرنىڭ ئوقۇ - ئوقۇتۇش شارائىتىنى ياخشىلاپ ، 9 يىللىق مەجبۇرىي مائارىپ نىشانىنى ئومۇميۈزلۈك ئىشقا ئاشۇرۇش ئۈچۈن ئېلىپ بارغان بىر تۇتاش قۇرۇلۇشتىن ئىبارەت . ئۇنىڭ ئاساسلىق ۋەزىپىسى بولسا : پۈتۈن ئاپتونوم رايونىمىزدىكى يېزا ، بازاردىن يىراقتىكى مەكتەپلەردە (كۆلىمى بىر قەدەر چوڭراق بولغان كەنت مەكتەپلىرىنىمۇ ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ) ئادەتتىكى دەرسخانا ، قىرائەتخانا ، تەجرىبىخانا ، سۇخانا ، ھاجەتخانا ، تەنتەربىيە مەيدانى ، تىرىشچانلىق بىلەن ئىشلەپ ئىقتىسادچانلىق بىلەن مەكتەپ قۇرۇش بازىسى ۋە مەكتەپ قورۇ تېمىدىن ئىبارەت 8 نى يۈرۈشلەشتۈرۈشنى پەيدىنپەي ئىشقا ئاشۇرۇپ ، ئوتتۇرا ، باشلانغۇچ مەكتەپلەرنىڭ ئاساسىي مەكتەپ قۇرۇش شەرتىگە ئىگە قىلىشتىن ئىبارەت . بۇ تۈر 1993 - يىلى رەسمىي باشلانغاندىن تارتىپ 1998 - يىلغا قەدەر جەمئىي 135 مىليون يۈەن قۇرۇلۇش مەبلىغى ئاجرىتىلىپ ، 2136000m² ئوتتۇرا ، باشلانغۇچ مەكتەپ ئۆيى قۇرۇلۇشى يېڭىدىن قۇرۇلدى . 1998 - يىلى پۈتۈن ئاپتونوم رايون بويىچە 70% ناھىيە (شەھەر) بۇ تۈرلۈك قۇرۇلۇشنى يولغا قويۇشتىن ئۆتۈپ ، ئوتتۇرا ، باشلانغۇچ مەكتەپلەرنىڭ شارائىتى ئوخشاش بولمىغان دەرىجىدە ياخشىلاندى . ئۇنىڭ ئىچىدە 66%

رايونلۇق پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى 1995 - يىلى «پروگراممـا» نى ئەمەلىيلەشتۈرۈش توغرىسىدىكى پىكرىنى ئېلان قىلدى . ئۇنىڭدا ئاپتونوم رايونىنىڭ مالىيەدىن ئاجراتقان مائارىپ مەبلىغىنىڭ ئېشىشى ئاپتونوم رايون مالىيە چىقىمىنىڭ ئىشىشىدىن يۇقىرى بولۇش ، خامچوت ئىچىدىكى ئوقۇغۇچىلارنىڭ كىشى بېشىغا توغرا كېلىدىغان مائارىپ خىراجىتى يىلمۇ يىل كۆپەيتىلىش لازىم دەپ ئېنىق كۆرسىتىلىدى ھەمدە ھەر دەرىجىلىك خەلق ھۆكۈمەتلىرىدىن «مائارىپ قانۇنى» دا بەلگىلەنگەن «3 نى كۆپەيتىش» تەلىپىگە ئاساسەن ، مۇناسىپ چارە - تەدبىرلەرنى قوللىنىپ ئۇنى ئەمەلىيلەشتۈرۈشنى تەلەپ قىلدى . 1999 - يىلى پۈتۈن ئاپتونوم رايونىمىز خامچوت ئىچىدىكى مائارىپ خىراجىتىنىڭ ئېشىشى مالىيە كىرىمىنىڭ ئېشىشىدىن 1.15% يۇقىرى بولدى . ئادەتتىكى باشلانغۇچ مەكتەپلەر ، ئادەتتىكى تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپ ، تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ ، كەسپىي ئوتتۇرا مەكتەپ ، ئوتتۇرا دەرىجىلىك پېداگوگىكا مەكتىپى . ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپلەردىكى ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئوتتۇرىچە مائارىپ خىراجىتى چىقىمى ئالدىنقى يىلغا سېلىشتۇرغاندا 8.74% ، 2.78%— ، 4.26% ، 5.78%— ، 6.41%— ، 14.87%— ، ئاشتى . خامچوت ئىچىدىكى ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئوتتۇرىچە ئومۇمىي ئىشلار خىراجىتى چىقىمى ئالدىنقى يىلغا سېلىشتۇرغاندا 14.75% ، 16.54% ، 16.95% ، 29.47% ، 26.99%— ، 39.59%— ئاشتى .

مائارىپ ئاساسىي قۇرۇلۇشى

مائارىپ تارماقلىرى مۇقىم مۇلكىنىڭ تەكرار ئىشلەپچىقىرىلىشىنى كۆرسىتىدۇ . كونكرېت ئېيتقاندا مائارىپ تارماقلىرىنىڭ مائارىپ ئىشلىرى تەرەققىياتىنىڭ ئېھتىياجىغا كاپالەتلىك قىلىش ئۈچۈن يېڭىدىن مۇقىم مۇلۇكلەرنى كۆپەيتىش جەريانىنى كۆرسىتىدۇ . ئۇ ھەر خىل يېڭىدىن قۇرۇش ، كېڭەيتىپ قۇرۇش ، ئۆزگەرتىپ قۇرۇش ۋە يېڭىلاپ ئۆزگەرتىش قۇرۇلۇشلىرى ھەمدە ئۇنىڭغا مۇناسىۋەتلىك خىزمەتلەرنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ .

يېڭى جۇڭگو قۇرۇلغان 50 يىلدىن بۇيان ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ مائارىپ ئاساسىي قۇرۇلۇش خىزمىتى زور مۇۋەپپەقىيەتلەرگە ئېرىشتى . 1998 - يىلىنىڭ ئاخىرىغا قەدەر پۈتۈن ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ئوتتۇرا ، باشلانغۇچ مەكتەپلەرنىڭ سانى 8600 گە ، مەكتەپ قۇرۇلۇش كۆلىمى $14490000m^2$ گە ، ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپلەر سانى 17 گە ، مەكتەپنىڭ قۇرۇلۇش كۆلىمى $22330000m^2$ گە ؛ چوڭلار ئالىي مەكتەپلىرى 27 گە ، مەكتەپ قۇرۇلۇش كۆلىمى $879000m^2$ گە ؛ ئالاھىدە مائارىپ مەكتەپلىرى 7 گە ، قۇرۇلۇش كۆلىمى $849000m^2$ گە ، كەسپىي ئوتتۇرا مەكتەپلەر 121 گە ، مەكتەپ ئەسلىھەلىرى كۆلىمى $6904000m^2$ گە ، ئوتتۇرا تېخنىكوم مەكتەپلىرى 511 گە ؛ مەكتەپ قۇرۇلۇش كۆلىمى $2612000m^2$ گە يەتتى . مەكتەپ ئاساسىي قۇرۇلۇشى ھەر دەرىجىلىك ھەر خىل تىپتىكى مائارىپنىڭ تەرەققىياتىنى ماددىي ئاساسقا ئىگە قىلدى .

دۆلەتنىڭ نامراتلارنى يۆلەش مائارىپ قۇرۇلۇشى

دۆلەتلىك پىلان كومىتېتى مەخسۇس پۇل تۇرى تۇرغۇزۇپ ، پۈتۈن مەملىكەتتىكى دۆلەت دەرىجىلىك نامرات ناھىيە (شەھەر) لەر ئىچىدە مەجبۇرىيەت مائارىپىنى يولغا قويۇشتا ئالاھىدە قىينچىلىققا دۇچ كەلگەن ، مەكتەپ قۇرۇش مەبلىغىنى ھەل قىلىشقا ئامالسىز قالغان يېزا - بازاردىن تۆۋەن دەرىجىلىك مەكتەپلەرگە دۆلەت كۆتۈرگە ئېلىپ مەكتەپ ئەسلىھەلىرىنى يېڭىدىن قۇرۇپ بېرىش ياكى ئۆزگەرتىپ ، كېڭەيتىپ قۇرۇپ بېرىش قۇرۇلۇشىنى كۆرستىدۇ . بۇ تۈر 1995 - يىلى باشلانغان بولۇپ ، 1998 - يىلىنىڭ ئاخىرىغا قەدەر دۆلەت ئاپتونوم رايونىمىزدىكى جەمئىي 79 مەكتەپكە 4238 تۇمەن يۈەن مەبلەغ سالدى . $75087m^2$ مەكتەپ ئۆي ئەسلىھەسىنى قۇرۇپ بەردى . بۇ تۈر نامرات ناھىيە (شەھەر) ، يېزا - بازارلار ، بازارلىنىڭ مەجبۇرىيەت مائارىپىنى ئومۇملاشتۇرۇش خىزمىتىنى كۆچلۈك ئىلگىرى سۈردى .

شەھەر - يېزا مائارىپ ھەققى قوشۇمچىسى

«ج ك پ مەركىزىي كومىتېتىنىڭ مائارىپ تۈزۈلمىسى ئىسلاھاتى توغرىسىدىكى قارارى» نى ئىزچىللاشتۇرۇش ، يەرلىكنىڭ مائارىپ ئىشلىرى تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈش ، يەرلىك مائارىپ مەبلىغىنىڭ كېلىش مەنبەسىنى كېڭەيتىش ئۈچۈن ، گوۋۈيۈەن 1986 - يىلى «مائارىپ ھەققى قوشۇمچىسىنى يېغىش توغرىسىدىكى ۋاقىتلىق بەلگىلىمە» نى ئېلان قىلدى . شەھەرلەردىكى مائارىپ ھەققى قوشۇمچىسى دۆلەتنىڭ بەلگىلىمىسى بويىچە كۆپەيمە قىممەت بېجى ، تىجارەت بېجى ، ئىستېمال بېجى تاپشۇرىدىغان ئورۇن ۋە شەخسلەر ئۈچ خىل باجنىڭ نىسبىتى بويىچە تاپشۇرىدىغان مائارىپ ھەققى قوشۇمچىسىنى كۆرستىدۇ .

يېزا ، چارۋىچىلىق رايونلاردىكى مائارىپ ھەققى قوشۇمچىسى بولسا ھەر دەرىجىلىك ھۆكۈمەتلەر بېكىتكەن يېزا - كەنت كارخانىلىرىنىڭ پايدىسى (ياكى تىجارەت كىرىمى) نىڭ بەلگىلىك نىسبىتى ۋە دېھقان - چارۋىچىلارنىڭ ئالدىنقى يىللىق ئوتتۇرىچە كىرىمىنىڭ بەلگىلىك نىسبىتى بويىچە يىغۇزلىنىدىغان مائارىپ ھەققى قوشۇمچىسىنى كۆرستىدۇ .

1999 - يىلى پۈتۈن ئاپتونوم رايونىمىزدا شەھەر مائارىپ ھەققى قوشۇمچىسىدىن 14270 تۇمەن يۈەن ، يېزا مائارىپ ھەققى قوشۇمچىسىدىن 7486.7 تۇمەن يۈەن يىغۇزلىندى .

خەلق مائارىپ فوندى

كۆپ خىل يوللار ئارقىلىق مائارىپ مەبلىغى توپلاش ئۈچۈن 1996 - يىلى 2 - ئاينىڭ 15 - كۈنى ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى شۇ يىلى 3 - ئايدا پۈتۈن ئاپتونوم رايون تەۋەسىدە خەلق مائارىپ فوندى يىغىشنى قارار قىلدى ھەمدە «شىنجاڭ ئۇيغۇر

ناھىيە (شەھەر) ئوتتۇرا، باشلانغۇچ مەكتەپ ئۆيلىرىنىڭ 8 نى يۇرۇشلەشتۇرۇش ۋەزىپىسىنى ئاساسىي جەھەتتىن تاماملىدى ھەمدە ئاپتونوم رايونىنىڭ «ئىككى ئاساسن» نى ئۆتكۈزۈۋېلىشىدىن ئوڭۇشلۇق ئۆتتى.

شاۋيىغۇ ئىشانە پۇلى

شياڭگاڭ رادىئو - تېلېۋىزىيە چەكلىك شىركىتىنىڭ لېدىرى شاۋيىغۇ ئەپەندى ئاپتونوم رايونىمىزدىكى مەكتەپلەرگە ئىشانە قىلغان مەكتەپ ئۆي قۇرۇلۇش پۇلىنى كۆرسىتىدۇ. شاۋيىغۇ ئەپەندى ئىلگىرى - كېيىن بولۇپ ئاپتونوم رايونىمىزدىكى 74 ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپ، ئىككى پېداگوگىكا مەكتىپى ۋە شىنجاڭ سانائەت ئىنستىتۇتىغا ئالتە قېتىمدا جەمئىي 3340 تۇمەن شياڭگاڭ پۇلى ئىشانە قىلىپ، رايونىمىزدىكى ئىشانىگە ئېرىشكۈچى مەكتەپلەرنىڭ مەكتەپ ئۆي قۇرۇلۇشىنى كۈچلۈك ئىلگىرى سۈردى.

ئوقۇتقۇچى - ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ تۇرالغۇ ئۆي قۇرۇلۇشى

ئوقۇتقۇچى - ئىشچى خىزمەتچىلەر تۇرالغۇ ئۆي قۇرۇلۇشى بولسا پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى گوۋۇيۈەن ھەمدە ھەر دەرىجىلىك پارتكوم، خەلق ھۆكۈمەتلىرى ئوقۇتقۇچى ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ تۇرۇلغۇ ئۆي قىينىچىلىقىنى ھەل قىلىش، ئوقۇتقۇچىلارنىڭ تەمىناتىنى ياخشىلاش ئۈچۈن ئېلىپ بارغان بىر تۇرلۇك مەخسۇس خىزمەت. گوۋۇيۈەن بەنگۈڭتىكى 1995 - يىلدىن باشلاپ ئۇدا تۆت قېتىم مەملىكەتلىك ئوقۇتقۇچى ئىشچى - خىزمەتچىلەر تۇرالغۇ ئۆي قۇرۇلۇش يىغىنى چاقىرىپ، پۈتۈن مەملىكەتنىڭ ئوقۇتقۇچى ئىشچى - خىزمەتچىلەر تۇرالغۇ ئۆي قۇرۇلۇش خىزمىتىنى خۇلاسىلىدى ۋە ئورۇنلاشتۇردى. ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى ئىلگىرى - كېيىن بولۇپ ئۆچ قېتىم ئاپتونوم رايونلۇق ئوقۇتقۇچى ئىشچى - خىزمەتچىلەر تۇرالغۇ ئۆي قۇرۇلۇشى خىزمىتى يىغىنى ئاچتى ھەمدە ئاپتونوم رايونلۇق ماۋارىپ كومىتېتى، پىلان كومىتېتى مالىيە نازارىتى قاتارلىق مۇناسىۋەتلىك تارماقلارنىڭ «كۆپ خىل يوللار ئارقىلىق مەبلەغ توپلاپ، ئاپتونوم رايونىمىز ئوقۇتقۇچى ئىشچى - خىزمەتچىلىرىنىڭ تۇرالغۇ ئۆي قۇرۇلۇشىنى تېزلىتىش توغرىسىدىكى پىكىر» نى تارقىتىپ، ئاپتونوم رايونىمىز ئوقۇتقۇچى ئىشچى - خىزمەتچىلىرى تۇرالغۇ ئۆي قۇرۇلۇش خىزمىتىنىڭ نىشانى، ۋەزىپىسى، يولغا قويۇش چارىسى ۋە ئېتىبار بېرىش سىياسەتلىرىنى ئوتتۇرىغا قويدى. ئاپتونوم رايونىمىز ئالىي مەكتەپلىرىدىكى ئوقۇتقۇچى ئىشچى - خىزمەتچىلىرىنىڭ ئوتتۇرىچە تۇرۇلغۇ ئۆي كۆلىمى 1993 - يىلدىكى $6.3m^2$ دىن 1999 - يىلىنىڭ ئاخىرىغا كەلگەندە $9.08m^2$ گە كۆتۈرۈلدى. شەھەر - بازاردىكى ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپلەرنىڭ ئوقۇتقۇچى ۋە ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئوتتۇرىچە تۇرالغۇ ئۆي كۆلىمى 1993 - يىلدىكى $5.7m^2$ دىن 1999 - يىلدىكى $8.4m^2$ غا كۆتۈرۈلدى.

ئاپتونوم رايون مالىيەسىدىن 20740 تۇمەن يۈەن مەبلەغ ئاجرىتىلىدۇ . ۋىلايەت ، ناھىيىلەر مالىيەسىدىن 18310 تۇمەن يۈەن مەبلەغ ئاجرىتىلىدۇ . باشقا يوللار ئارقىلىق 955.5 تۇمەن يۈەن مەبلەغ توپلىنىدۇ . بۇ مەبلەغ 958 باشلانغۇچ مەكتەپ ، 167 تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپنىڭ $689000m^2$ مەكتەپ ئۆي ئەسلىھەسىنى يېڭىدىن قۇرۇش ۋە ئۆزگەرتىپ قۇرۇشقا ، 1105 يۇرۇش ئوسكۇنە ، سايمانلارنى سېتىۋىلىشقا ، 3328000 پارچە كىتاب سېتىۋېلىشقا ، 220000 يۇرۇش پارتا ئورۇندۇق سېتىۋېلىشقا ، 35000 ئادەم قېتىم مەكتەپ مۇدىرلىرى ۋە ئوقۇتقۇچىلارنى تەربىيىلەشكە ئىشلىتىلىدۇ . پىلان بويىچە 1998 ـ يىلدىن 2000 ـ يىلغىچە ئۈچ يىلدا تاماملىنىدۇ . 1999 ـ يىلغا قەدەر قۇرۇلۇش گەۋدىلىك نەتىجىلەرگە ئېرىشتى . ھەر قايسى ناھىيىلەر جەمئىي 21377 تۇمەن يۈەن قۇرۇلۇش مەبلىغى سالدى . 254 مەكتەپنىڭ قۇرۇلۇش ۋەزىپىسى ئورۇنلاندى . $251000m^2$ مەكتەپ ئۆي ئەسلىھەسى يېڭىدىن سېلىندى ياكى يېڭىلاندى . 40305 يۇرۇش پارتا ـ ئورۇندۇق سەپلەندى . مەكتەپ مۇدىرلىرى ، ئوقۇتقۇچىلارنى تەربىيىلەش خىزمىتى رەسمىي باشلاندى ، 80 نەپەر مەكتەپ مۇدىرى ، 4534 نەپەر ئوقۇتقۇچى تەربىيىلەندى . ئوقۇتۇش سايمانلىرى ۋە كىتاب ، ماتېرىياللار رەسمىي سېتىۋېلىنىشقا باشلىدى .

دۇنيا بانكىسى قەرز پۇلى ئارقىلىق نامراتلارنى يۆلەش 2 ـ تۈرى

1992 ـ يىلى دۆلىتىمىز دۇنيا بانكىسىدىن قەرز ئېلىپ نامرات رايونلار ۋە ئاز سانلىق مىللەت رايونلىرىنىڭ ئاساسىي ماتېرىيىنى تەرەققىي قىلدۇرۇشقا ئىشلەتتى . قەرز پۇلىدىن خۇنەن ، خۇبەي ، يۈننەن ، گۈيجۇ ، شەنشى ، سەنشى قاتارلىق 8 ئۆلكە بەھرىمەن بولدى . 1994 ـ يىلى ئېلىنمىز يەنە بىر قېتىم دۇنيا بانكىسىدىن قەرز پۇل ئېلىپ ، ئۇنى نامرات رايونلار ۋە ئاز سانلىق مىللەت رايونلىرىنىڭ ئاساسىي ماتېرىيىنى تەرەققىي قىلدۇرۇشقا ئىشلەتتى . بۇ قېتىم سىچۈەن ، ئىچكى موڭغۇل ، شىنجاڭ ، گۇاڭشى ، جياڭشى ، نىڭشيا قاتارلىق 6 ئۆلكە ۋە رايون قەرز پۇلغا ئېرىشتى . يۇقارقى ئىككى تۈرنى پەرقلەندۈرۈش ئۈچۈن ، ئالدىنقىسى «نامراتلارنى يۆلەش 1 ـ تۈرى» كېيىنكىسى «ناملاتلارنى يۆلەش 2 ـ تۈرى» دەپ ئاتالدى . 1995 ـ يىلى ئاپتونوم رايونىمىزدا باشلانغان «نامراتلارنى يۆلەش 2 ـ تۈرى» پۈتۈنلەي دېگۈدەك 18 دۆلەت دەرىجىلىك ۋە ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك نامرات ناھىيىگە ئورۇنلاشتۇرۇلدى . قەرز پۇل ئومۇمىي سوممىسى 1950 تۇمەن ئامېرىكا دوللىرىغا يەتتى . 2000 ـ يىلى 6 ـ ئايغا قەدەر ئاپتونوم رايونىمىزدا دۇنيا بانكىسى قەرز پۇلىدىن 86.1859 تۇمەن ئامېرىكا دوللىرى ، دۆلەت ئىچىدىكى يۇرۇشلەشتۇرۇلگەن مەبلەغدىن 2.211 مىليون يۈەن خەلق پۇلى ئىشلىتىلدى . ئۇنىڭ ئىچىدە توپا قۇرۇلۇش تۈرىگە دۇنيا بانكىسى قەرز پۇلىدىن 1296 تۇمەن دوللار ، دۆلەت ئىچى سەپلەنمە مەبلىغىدىن 172960000 يۈەن خەلق پۇلى ئەملىي ئىشلىتىلدى ، 112 ئوتتۇرا ـ باشلانغۇچ مەكتەپ تاماملاندى . $733900m^2$ مەكتەپ

ئاپتونوم رايونىنىڭ خەلق مائارىپ فوندىنى يىغىش ، باشقۇرۇش توغرىسىدىكى ۋاقىتلىق چارىسى » نى ئېلان قىلدى . ئۇنىڭدا «خەلق مائارىپ فوندىنى ناھىيە (شەھەر ، رايون) گە قاراشلىق ئورۇنلار بەلگىلىك نىسبەت بويىچە يۇقىرىغا تاپشۇرۇش پرىنسىپى ئاساسىدا يىغۇۋېلىنىدۇ . مەركەز ۋە سىرتقى جايلارنىڭ شىنجاڭدا تۇرۇشلۇق ئورۇنلىرى ، ئاپتونوم رايون ۋە ۋىلايەت ، ئوبلاست ، شەھەرلەرگە بىۋاستە قاراشلىق ئورگانلار ، كارخانا كەسىپىي ئورۇنلار قاتارلىقلاردىن ئۆلار تۇرۇشلۇق ناھىيە (شەھەر ، رايون) يىغىۋالىدۇ . كارخانا ، كەسىپىي ئورۇنلاردىن ئۆزلىرى مەكتەپ قورغانلىرىغا مەكتەپ تۇرۇشلۇق ناھىيە (شەھەر ، رايون) لارنىڭ يىغۇۋېلىش كومىتېتى ئۆلارنىڭ مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچى سانىنىڭ شۇ ناھىيەدىكى ئوقۇغۇچى سانى ئىچىدە ئىگىللەيدىغان نىسبىتىگە ئاساسەن ئارتۇق قىسمى قايتۇرۇپ بېرىلىدۇ . ئورگان ، كوللېكتىپ ، كارخانا ، كەسىپىي ئورۇنلارنىڭ خىزمەتچىلىرى ئايلىق مائاشىنىڭ 1% نى ، شەھەر - بازارلاردىكى يەككە تىجارەتچىلەر ئايلىق ساپ كىرىمى ئىچىدە مۇقىم نىسبەتتە خەلق مائارىپ فوندى تاپشۇرۇشى كېرەك » دەپ بەلگىلەندى . خەلق مائارىپ فوندى ئاساسلىقى ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپلەرنىڭ مەكتەپ ئۆي ئەسلىھەلىرىنى رېمونت قىلىش ، ئوقۇتۇش ئۇسكۇنىلىرى ۋە كىتاب ماتېرىيال سېتىۋېلىش ، ئومۇمىي ئىشلار خىراجىتىنىڭ كېمىنى تولۇقلاش ، 9 يىللىق مەجبۇرىي مائارىپنى ئومۇملاشتۇرۇش قاتارلىق چىقىملارغا ئىشلىتىلىدۇ . ھەر دەرىجىلىك مائارىپ تارماقلىرى يىللىق ئىشلىتىش پىلانىنى ئوتتۇرىغا قويۇپ ، ئوخشاش دەرىجىلىك يىغىش - باشقۇرۇش كومىتېتىنىڭ تەستىقلىشىغا يوللىغاندىن كېيىن ئىجرا قىلىنىدۇ . 1999 - يىلى ئاپتونوم رايون بويىچە جەمئىي 60 مىليون يۈەن خەلق مائارىپ فوندى يىغۇۋېلىنغان .

دۆلەتنىڭ نامرات رايونلار مەجبۇرىيەت مائارىپ قۇرۇلۇشى

دۆلەت نامرات رايونلار مائارىپ ئىشلىرى تەرەققىياتىنى يۆلەش ، پۈتۈن مەملىكەتتە 9 يىللىق مەجبۇرىيەت مائارىپىنى ئومۇملاشتۇرۇشنى ئىلگىرى سۈرۈش ئۈچۈن قوللانغان بىر تۈرلۈك چوڭ تەدبىر . يېڭى جۇڭگو قۇرۇلغاندىن بۇيانقى مەركەز مەخسۇس مەبلەغنى ئەڭ كۆپ سالغان ، قۇرۇلۇش كۆلىمى ئەڭ زور بولغان مەملىكەت خاراكتېرلىك مائارىپ قۇرۇلۇشى بولۇپ ، سېلىنىدىغان مەبلەغ ئومۇمىي سوممىسى 10 مىليارت يۈەندىن ئېشىپ كېتىشى مۆلچەرلەنگەن . شىنجاڭدا جەمئىي 25 دۆلەت دەرىجىلىك نامرات ناھىيە ، بەش ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك نامرات ناھىيە بۇ تۈرگە كىرگۈزۈلگەن . بۇ 30 ناھىيەنىڭ يىر كۆلىمى 111.7 تۇمەن كۋادراتمېتىر بولۇپ ، پۈتۈن ئاپتونوم رايون يىر كۆلىمىنىڭ 70% نى ئىگەللەيدۇ ؛ نوپۇسى 440 تۇمەن بولۇپ ، پۈتۈن ئاپتونوم رايون نوپۇسىنىڭ 26.1% نى ئىگەللەيدۇ . ئۇنىڭ ئىچىدە ئاز سانلىق مىللەتلەر 89% نى ئىگەللەيدۇ . بۇ 30 ناھىيىگە پىلانلانغان قۇرۇلۇش ئومۇمىي سېلىنمىسى 65605.5 تۇمەن يۈەن بولۇپ ، ئۇنىڭ ئىچىدە دۆلەت 25600 تۇمەن يۈەن مەبلەغ چىقىرىدۇ .

- باشلانغۇچ مەكتەپلەردە تەجرىبە ئوقۇتۇشنى ئومۇملاشتۇرۇش خىزمەتلىرى خۇلاسە قىلىندى ۋە «ئاپتونوم رايونلۇق 1996 - يىلدىن 2000 - يىلغا قەدەر بولغان ۋاقىت ئىچىدىكى ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپلەردە تەجرىبە ئوقۇتۇشنى ئومۇملاشتۇرۇش خىزمىتى پىلانى ۋە 2010 - يىلدىكى تەرەققىيات پىلانى» تۈزۈپ چىقىلدى. يەنە 23 نەپەر ئىلغار كوللېكتىپ، 85 نەپەر ئىلغا خىزمەتچى ۋە 17 نەپەر ئۆزلىرى ئوقۇتۇش قورالى ياسىغان ئاكتىپ مۇكاپاتلاندى. 1996 - يىلىنىڭ ئاخىرىغا قەدەر ئاپتونوم رايونىمىزدا جەمئىي 43 ناھىيە (شەھەر) تەجرىبە ئوقۇتۇشنى ئومۇملاشتۇرغان ناھىيە (شەھەر) لەرنى تەكشۈرۈپ ئۆتكۈزۈۋېلىشتىن ئۆتتى. ئۇلار پۈتۈن ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ناھىيە (شەھەر) لەر سانىنىڭ 46% نى ئىگەللەيدۇ. تەجرىبە ئوقۇتۇشنى ئومۇملاشتۇرۇش ۋەزىپىسىنى پۈتۈنلەي ئورۇندىغان بولغان ۋىلايەت، شەھەرلەردىن قاراماي شەھىرى، بورتالا موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستى بار. 1998 - يىلىنىڭ ئاخىرىغا كەلگەندە ئاپتونوم رايونىمىزدا تەجرىبە ئوقۇتۇشنى ئومۇملاشتۇرغان ناھىيە (شەھەر) لەر سانى 56 گە يېتىپ، پۈتۈن ئاپتونوم رايونىمىزدىكى 93 ناھىيە (شەھەر) سانى ئىچىدە 60% نىسبەتنى ئىگىلىدى.

ئوقۇتقۇچى

ئۆزىنىڭ بىلىمى، پاراسىتى ۋە ئەخلاق پەزىلىتى ئارقىلىق تەربىيىلەنگۈچىلەرگە ئىنسانلار جەمئىيىتىنىڭ تۈرمۇش تەجرىبىلىرى، ئىشلەپچىقىرىش تەجرىبىلىرىنى يەتكۈزۈپ، ئىنسانىيەت جەمئىيىتى ئۈچۈن ھەر خىل ئىقتىساس ئىگىلىرىنى يېتىشتۇرگۈچى ئەمگەكچىلەرنى كۆرسىتىدۇ. ئۇلار ئىنسانلارنىڭ ئىدىيە، ئەخلاق ۋە مەدەنىيىتىنى تارقىتىش ۋە تەرەققىي قىلدۇرۇشنىڭ ۋاستىچىسى ھېسابلىنىدۇ.

ئوقۇتقۇچى مەكتەپنىڭ پەيدا بولۇشىغا ئەگىشىپ پەيدا بولغان بولۇپ، قەدىمكى جۇڭگودا ئۇستاز دەپ ئاتىلاتتى. ئۇ ئىنسانلار جەمئىيىتىدىكى مەڭگۈلۈك كەسىپ ھېسابلىنىدۇ. ھازىر ئوقۇتقۇچى دېگەنلىك مەخسۇس ئوقۇتۇش خىزمىتى بىلەن شۇغۇللانغۇچى خادىملارنى كۆرسىتىدۇ. ئۇ ئوقۇتۇش خىزمىتىدىن ئايرىلىپ مەمۇرىي رەھبەرلىك ۋەزىپىسىنى ئۈستىگە ئالغان ئوقۇتۇش خادىملىرىنى ئۆز ئىچىگە ئالمايدۇ. ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتى ئوقۇتقۇچىلار قوشۇنى قۇرۇلۇشىغا يۈكسەك ئەھمىيەت بېرىپ، تەربىيىلەش خىزمىتىنى ئۆزلۇكسىز كۈچەيتتى. نۆۋەتتە ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئوقۇتقۇچىلار قوشۇنى قۇرۇلۇشى زور تەرەققىياتلارغا ئېرىشتى. 1999 - يىلىنىڭ ئاخىرىغا قەدەر ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ھەر دەرىجىلىك ھەر خىل تىپتىكى مەكتەپلەردىكى مەخسۇس ئوقۇتقۇچىلار سانى 23.41 تۇمەن كىشىگە يەتتى. ئۇنىڭ ئىچىدە ئاز سانلىق مىللەت ئوقۇتقۇچىلىرى 58.30% نى ئىگەللەيدۇ. پۈتۈن شىنجاڭدا 7516 نەپەر ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپ ئوقۇتقۇچىسى بار (ئۇنىڭ ئىچىدىكى ئاز سانلىق مىللەت ئوقۇتقۇچىلىرى 3011 نەپەر بولۇپ، ئومۇمىي سانىنىڭ 40% نى

ئۆي ئەسلىھەسى يېڭىدىن سېلىنىدى ۋە ئۆزگەرتىپ ياسالدى ، چېقىپ قايتا سېلىنىدى ياكى ياخشىلاندى . ئۇسكۇنە سايمانلارنى سېتىۋېلىشقا دۇنيا بانكىسى قەرز پۇلىدىن 210.77 تۇمەن دوللار ، دۆلەت ئىچى سەپلەنمە مەبلىغىدىن 788.45 تۇمەن يۇەن خەلق پۇلى ئىشلىتىلدى . تۇرنى ئورۇندىغان مەكتەپ سانى 2020 گە يەتتى . كىتاب - ماتېرىيال سېتىۋېلىشقا دۇنيا بانكىسى قەرز پۇلىدىن 117.71 تۇمەن دوللار ، دۆلەت ئىچى سەپلەنمە مەبلىغىدىن 762.84 تۇمەن يۇەن خەلق پۇلى ئىشلىتىلدى . 250.89 تۇمەن پارچە كىتاب سېتىۋېلىندى . پارتا - ئورۇندۇقلارنى سېتىۋېلىشقا دۇنيا بانكىسى قەرز پۇلىدىن 78.81 تۇمەن دوللار ، دۆلەت ئىچى سەپلەنمە مەبلىغىدىن 753.94 تۇمەن يۇەن خەلق پۇلى ئىشلىتىلىپ ، 15.3 تۇمەن يۇرۇش پارتا - ئورۇندۇق سەپلەندى . تېخنىكا ياردىمىگە دۇنيا بانكىسى قەرز پۇلىدىن 122.29 تۇمەن دوللار ، دۆلەت ئىچى سەپلەنمە مەبلەغدىن 709.44 تۇمەن يۇەن خەلق پۇلى ئىشلىتىلىپ ، 24046 ئادەم قېتىم ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىسى تەربىيىلەندى . ماتارىپ ئۆچۈرلىرىنى باشقۇرۇش سىستېمىسىغا دۇنيا بانكىسى قەرز پۇلىدىن 19.54 تۇمەن دوللار ، دۆلەت ئىچى سەپلەنمە مەبلىغىدىن 131.97 تۇمەن يۇەن خەلق پۇلى ئىشلىتىلدى ، ماتارىپ ئۆچۈرلىرىنى باشقۇرۇش سېستېمىسى ھازىر پۈتۈنلەي قۇرۇلۇپ بولدى ھەمدە بارا - بارا ئىشلىتىلىشكە باشلىدى . ئىسلاھات تېمىلىرىغا دۇنيا بانكىسى قەرز پۇلىدىن 20.64 تۇمەن دوللار ئىشلىتىلىپ 10 پەن - تېخنىكا تۇرى ئورۇنلاشتۇرۇلدى . قوش تىللىق ئوقۇتۇش ، ئۇن - سىن ئوقۇتۇش ماتېرىياللىرى تۇرى ئورۇندالدى . مەسلىھەت سوراش مۇلازىمىتى ، تەتقىقات تەكشۈرۈش ، چەت ئەلگە چىقىرىپ تەربىيىلەش تۈرىگە دۇنيا بانكىسى قەرز پۇلىدىن جەمئىي 20 تۇمەن دوللار ئىشلىتىلدى .

ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپ تەجرىبە ئوقۇتۇشى ئومۇملاشتۇرۇلغان ناھىيىلەر

ئاپتونوم رايونىمىز 1991 - يىلدىن باشلاپ تەجرىبە ئوقۇتۇشىنى ناھىيىلەرگە ئومۇملاشتۇرۇش خىزمىتىنى باشلىغان . ئاپتونوم رايونلۇق ماتارىپ كومىتېتى ھەر يىلى بەلگىلىك ساندىكى ئادەتتىكى ماتارىپ سايمان ئۇسكۇنىلىرىنى ھەر قايسى جايلارغا تارقىتىپ بەرگەن ، ھەر قايسى ۋىلايەت ، ئوبلاست ، شەھەرلەرمۇ ئۆزلىرى بىر قىسىم مەبلەغ توپلاپ ئادەتتىكى ئوقۇتۇش سايمان ، ئۇسكۇنىلىرىنى سېتىۋېلىشقا ئىشلەتكەن . 1992 - يىلىنىڭ ئاخىرى كۇيتۇن شەھىرى ، قاراماي شەھىرى ، شىخەنزە شەھىرى ، پوسكام ناھىيىسى ، شىخو ناھىيىسى ۋە ساۋەن ناھىيىسى 1 - تۇركۇمدە تەجرىبە ئوقۇتۇش ئومۇملاشتۇرۇلغان ناھىيىلەرنى تەكشۈرۈپ ئۆتكۈزۈۋېلىشتىن ئۆتكەن . 1996 - يىلى 5 - ئاينىڭ 20 - كۈنىدىن 24 - كۈنگىچە ، ئاپتونوم رايونلۇق ماتارىپ كومىتېتى ئۇرۇمچى شەھىرىدە تەجرىبە ئوقۇتۇشنى ناھىيىلەرگە ئومۇملاشتۇرۇش خىزمىتى يىغىنى ئاچتى . يىغىندا «8 - 5 يىللىق پىلان» مەزگىلىدىكى ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئوتتۇرا

خاراكتېرىگە ئاساسەن ئوقۇتقۇچىلار ، مەمۇرىي خادىملار ، ئوقۇتۇش يارىدەمچى خادىملىرى ۋە ئىشچىلار دەپ ئايرىلىدۇ . 1999 - يىلى پۈتۈن ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ھەر دەرىجىلىك ھەر خىل تىپتىكى مەكتەپلەردىكى ئوقۇتقۇچى - ئىشچى - خىزمەتچىلەر سانى تۆۋەندىكىدەك : ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپلەردە 17106 نەپەر ، ئۇنىڭ ئىچىدە ئاز سانلىق مىللەت 5788 نەپەر ؛ ئادەتتىكى ئوتتۇرا تېخنىكوم مەكتەپلىرىدە 13930 نەپەر ، ئۇنىڭ ئىچىدە ئاز سانلىق مىللەت 6415 نەپەر ؛ ئادەتتىكى ئوتتۇرا مەكتەپلەردە 91324 نەپەر ، ئۇنىڭ ئىچىدە ئاز سانلىق مىللەت 49696 نەپەر ؛ كەسپىي ئوتتۇرا مەكتەپلەردە 5832 نەپەر ، ئۇنىڭ ئىچىدە ئاز سانلىق مىللەت 1915 نەپەر ؛ باشلانغۇچ مەكتەپلەردە 145489 نەپەر ، ئۇنىڭ ئىچىدە ئاز سانلىق مىللەت 94287 نەپەر ، ئەما ، گاس - گاچىلار مەكتەپلىرىدە 300 نەپەر ، ئۇنىڭ ئىچىدە ئاز سانلىق مىللەت ئوقۇتقۇچىلىرى 60 نەپەر ؛ بالىلار باغچىسىدا 16993 نەپەر ، ئۇنىڭ ئىچىدە ئاز سانلىق مىللەت ئوقۇتقۇچىلىرى 3962 نەپەر .

ئوقۇتقۇچى - ئوقۇغۇچىلار نىسبىتى

بىر نەپەر ئوقۇتقۇچى ئوتتۇرا ھېساب بىلەن ئۈستىگە ئالىدىغان ئوقۇغۇچى سانىنى كۆرسىتىدۇ . دۆلىتىمىزنىڭ 1961 - يىلدىكى «ھەر دەرىجىلىك مەكتەپلەرنىڭ ئوقۇتقۇچىلار شتاتى ئۆلچىمى سىناق لاھىيىسى» دە ئوقۇتقۇچى ئوقۇغۇچىلار نىسبىتى ئالىي مەكتەپلەردە 1:7—1:6.5 ؛ تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپتە 1:18 ؛ تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپتە 1:20 ؛ باشلانغۇچ مەكتەپتە 1:35 بولىدۇ ، دەپ بەلگىلەنگەن ؛ 1985 - يىلى دۆلەت مائارىپ كومىتېتى ، ئەمگەك كادىرلار مىنىستىرلىقىنىڭ «پۈتۈن كۇنلۇك تۈزۈمدىكى ئادەتتىكى ئوتتۇرا تېخنىكوم مەكتەپلەرنىڭ خادىملار شتات ئۆلچىمى (سىناق لاھىيىسى)» دە پۈتۈن كۇنلۇك تۈزۈمدىكى ئوتتۇرا تېخنىكوم مەكتەپلەردىكى ئوقۇتقۇچى - ئوقۇغۇچىلار نىسبىتى 1:1.95～1:1.8 بولىدۇ ، دەپ بەلگىلەنگەن .

1999 - يىلى ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ئادەتتىكى باشلانغۇچ مەكتەپ ، تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپ ، تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ ، ئوتتۇرا تېخنىكوم مەكتىپى ، ئالىي مەكتەپلەرنىڭ ئوقۇتقۇچى - ئوقۇغۇچىلار نىسبىتى ئايرىم - ئايرىم ھالدا 1:19.8 ، 1:15.5 ، 1:12.1 ، 1:12.9 ۋە 1:7.2 .

ئوقۇتقۇچى كەسپىي ۋەزىپىسى

«ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلار خىزمىتى سىناق نىزامى» دا : ئوقۇتقۇچىلىق مەكتەپنىڭ ئوقۇ - ئوقۇتۇش خىزمەت ئېھتىياجىغا ئاساسەن تەسىس قىلىنغان خىزمەت ئورنى دەپ بەلگىلەنگەن . ئوقۇتقۇچىلىق خىزمىتىدە تەكلىپ قىلىش تۈزۈمى ياكى ۋەزىپىگە تەينىلەش تۈزۈمى يولغا قويۇلىدۇ . ھەر دەرىجىلىك ئوقۇتقۇچىلارغا مۇقىم نىسبەت بېكىتىلىدۇ .

ئىگەللەيدۇ) ئۇنىڭ ئىچىدە ئاسپىرانتلىق ئوقۇش تارىخىنى ھازىرلىغانلار 1147 نەپەر بولۇپ ، ئومۇمىي سانىنىڭ 15.3% نى ئىگەللەيدۇ . چوڭلار ئالىي مەكتەپلىرى ئوقۇتقۇچىلىرى 3142 نەپەر (ئۇنىڭ ئىچىدە ئاز سانلىق مىللەت ئوقۇتقۇچىلىرى 792 نەپەر بولۇپ ، ئومۇمىي سانىنىڭ 25.2% نى ئىگەللەيدۇ) بولۇپ ، ئۇنىڭ ئىچىدە ئاسپىرانتلىق ئوقۇش تارىخى بارلار 61 نەپەر ، ئۇلار ئومۇمىي سانىنىڭ 1.9% نى ئىگەللەيدۇ ؛ ئادەتتىكى ئوتتۇرا تېخنىكوم مەكتەپلىرىدىكى كەسپىي ئوقۇتقۇچى 7229 نەپەر (ئۇنىڭ ئىچىدە ئاز سانلىق مىللەت ئوقۇتقۇچىلىرى 3864 نەپەر ، ئومۇمىي سانىنىڭ 53.5% نى ئىگەللەيدۇ) ، چوڭلار ئوتتۇرا تېخنىكوم مەكتەپلىرىدىكى كەسپىي ئوقۇتقۇچىلار 2580 نەپەر (ئۇنىڭ ئىچىدە ئاز سانلىق مىللەت ئوقۇتقۇچىلىرى 977 نەپەر بولۇپ ئومۇمىي سانىنىڭ 37.8% نى ئىگەللەيدۇ) ، ئادەتتىكى تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ مەخسۇس ئوقۇتقۇچىلىرى 15673 نەپەر (ئۇنىڭ ئىچىدە ئاز سانلىق مىللەت ئوقۇتقۇچىلىرى 7555 نەپەر بولۇپ ، ئومۇمىي سانىنىڭ 48.2% نى ئىگەللەيدۇ) ، ئادەتتىكى تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرى 56522 نەپەر (ئۇنىڭ ئىچىدە ئاز سانلىق مىللەت ئوقۇتقۇچىلىرى 33740 نەپەر بولۇپ ، ئومۇمىي سانىنىڭ 59.7% نى ئىگەللەيدۇ) ، باشلانغۇچ مەكتەپ مەخسۇس ئوقۇتقۇچىلىرى 126401 نەپەر (ئۇنىڭ ئىچىدە ئاز سانلىق مىللەت ئوقۇتقۇچىلىرى 81919 نەپەر بولۇپ ، ئومۇمىي سانىنىڭ 64.8% نى ئىگەللەيدۇ) ، كەسپىي تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپلەردىكى مەخسۇس ئوقۇتقۇچى سانى 3158 نەپەر (ئۇنىڭ ئىچىدە ئاز سانلىق مىللەت ئوقۇتقۇچىلىرى 1015 نەپەر بولۇپ ، ئومۇمىي سانىنىڭ 32% نى ئىگەللەيدۇ) ، كەسپىي تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپ مەخسۇس ئوقۇتقۇچىلار سانى 440 نەپەر (ئۇنىڭ ئىچىدە ئاز سانلىق مىللەت ئوقۇتقۇچىلىرى 348 نەپەر بولۇپ ئومۇمىي سانىنىڭ 79% نى ئىگەللەيدۇ) ، بالىلار باغچىسى مەخسۇس ئوقۇتقۇچىلىرى سانى 9172 نەپەر (ئۇنىڭ ئىچىدە ئاز سانلىق مىللەت ئوقۇتقۇچىلىرى 1970 نەپەر بولۇپ ، ئومۇمىي سانىنىڭ 21.5% نى ئىگەللەيدۇ) ، ئالاھىدە ماۋارىپ مەكتەپلەردىكى ئوقۇتقۇچىلار سانى 171 نەپەر (ئۇنىڭ ئىچىدە ئاز سانلىق مىللەت 31 نەپەر بولۇپ ، ئومۇمىي سانىنىڭ 18% نى ئىگەللەيدۇ) . پۈتۈن ئاپتونوم رايونىمىزدىكى باشلانغۇچ مەكتەپ ، تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپ ، تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرىنىڭ ئوقۇش تارىخى لايىقەتلىك بولۇش نىسبىتى ئايرىم - ئايرىم ھالدا 96.8% ، 86.96% ، 52.71% گە يەتكەن . پۈتۈن ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ئوقۇتقۇچىلار سانى ھەر خىل ماۋارىپنىڭ ئېھتىياجىنى ئاساسىي جەھەتتىن قاندۇردى .

ئوقۇتقۇچى - ئىشچى - خىزمەتچىلەر

مەكتەپ شتاتىدىكى ئوقۇتۇش ، باشقۇرۇش ، خوجۇلۇق خىزمەتلىرى بىلەن شۇغۇللانغۇچى تۇراقلىق خادىملار (ۋاقىتلىق ئىشچى ۋە سىرتتىن تەكلىپ قىلىنغانلارنى ئۆز ئىچىگە ئالمايدۇ) نى كۆرسىتىدۇ . ئوقۇتقۇچى - ئىشچى - خىزمەتچىلەر تىنىڭ

مەملىكەتتىكى ئالىي مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرىنىڭ ۋەزىپە ئۆتەش سالاھىيىتىنى تەكشۈرۈش باھالاشقا يېتەكچىلىك قىلىدۇ . ئۇلكە ، ئاپتونوم رايون ، بىۋاستە قاراشلىق شەھەرلەردە ئالىي مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرى ئۇنۋان باھالاش كومىتېتلىرى قۇرۇلغان بولۇپ ، ئۇز رايونىدىكى ئالىي مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرىنىڭ ۋەزىپە ئۆتەش سالاھىيىتىنى تەكشۈرۈپ باھالاش خىزمىتىگە مەسئۇل بولىدۇ .

1999 - يىلى ئاپتونوم رايونىمىز ئالىي مەكتەپلىرىدىكى كەسپىي ئوقۇتقۇچىلىرى ئىچىدە تۆۋەن دەرىجىلىك ئۇنۋانى بارلار 1687 كىشى ، ئوتتۇرا دەرىجىلىك ئۇنۋانى بارلار 3138 نەپەر ، مۇئاۋىن ئالىي دەرىجىلىك ئۇنۋانى بارلار 1868 نەپەر ، ئالىي ئۇنۋانى بارلار 389 نەپەر بولغان .

باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىق خىزمىتىدە : باشلانغۇچ مەكتەپ ئالىي دەرىجىلىك ئوقۇتقۇچى ، باشلانغۇچ مەكتەپ 1 ـ دەرىجىلىك ئوقۇتقۇچى ، باشلانغۇچ مەكتەپ 2 ـ دەرىجىلىك ئوقۇتقۇچى ، باشلانغۇچ مەكتەپ 3 ـ دەرىجىلىك ئوقۇتقۇچى قاتارلىق دەرىجىلەر تەسىس قىلىنغان ؛ ئوتتۇرا مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىق خىزمىتىدە : ئوتتۇرا مەكتەپ ئالىي دەرىجىلىك ئوقۇتقۇچى ؛ ئوتتۇرا مەكتەپ 1 ـ دەرىجىلىك ئوقۇتقۇچى ، ئوتتۇرا مەكتەپ 2 ـ دەرىجىلىك ئوقۇتقۇچى ، ئوتتۇرا مەكتەپ 3 ـ دەرىجىلىك ئوقۇتقۇچى قاتارلىق دەرىجىلەر تەسىس قىلىنغان . ئوقۇتقۇچىلىق خىزمىتىگە تەكلىپ قىلىش ياكى تەيىنلەشتە ئوقۇتقۇچىلارنى تەكشۈرۈپ باھالاش كومىتېتىنىڭ سىياسىي ـ ئىدىيە ، مەدەنىيەت ـ كەسپىي بىلىم سەۋىيىسى ، ئوقۇ ـ ئوقۇتۇش قابىلىيىتى ، خىزمەت نەتىجىسى ۋە مەجبۇرىيىتىنى ئادا قىلىش ئەھۋالى قاتارلىق جەھەتلەردىن باھالاشتىن ئۆتۈشى ، مۇناسىپ شەرتلەرنى ھازىرلىغان بولۇشى ھەمدە مەكتەپ ياكى ناھىيەدىن يۇقىرى دەرىجىلىك مائارىپ مەمۇرىي تارماقلىرىنىڭ رەھبىرى تەكلىپ قىلىشى ياكى تەيىنلىشى كېرەك .

«ئوتتۇرا تېخنىكوم مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىق خىزمىتى سىناق نىزامى» دا : «ئوقۇتقۇچىلىق خىزمىتىدە ئوقۇتقۇچى ، يارىدەمچى لېكتور ، لېكتور ، ئالىي دەرىجىلىك لېكتور قاتارلىق ئۇنۋانلار تەسىس قىلىنىدۇ ، ھەر قايسى دەرىجىلىك ئوقۇتقۇچىلارنى تەكلىپ قىلىش ياكى تەيىنلەش تۈزۈمى يولغا قويۇلىدۇ ھەمدە ھەر دەرىجىلىك ئوقۇتقۇچىلارنىڭ مەسئۇلىيىتى ، شەرتى ، تەكلىپ قىلىنىش مۇددىتى ئېنىق بەلگىلىنىدۇ» دەپ بەلگىلەنگەن . ئوتتۇرا تېخنىكوم مەكتەپلىرىدىكى ھەر دەرىجىلىك ئوقۇتقۇچىلارنىڭ خىزمەت نورمىسى ئۇلارنىڭ ۋەزىپىسىگە ماس كېلىشى لازىم . دۆلەت مائارىپ كومىتېتى پۈتۈن مەملىكەتلىك ئوتتۇرا تېخنىكوم مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرىنى باھالاش خىزمىتىگە يېتەكچىلىك قىلىدۇ . ئۇلكە ، ئاپتونوم رايون ، بىۋاستە قاراشلىق شەھەر ۋە گۇۋۇيۈەنلىك مۇناسىۋەتلىك تارماقلىرىدا ، ئوتتۇرا تېخنىكوم ئوقۇتقۇچىلىرىنىڭ ئالىي ، ئوتتۇرا دەرىجىلىك ئۇنۋاننى باھالاش كومىتېتلىرى قۇرۇلغان بولۇپ ، ئۇلار شۇ رايون ، شۇ تارماقلاردىكى ئوتتۇرا تېخنىكوم مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلارنىڭ ئالىي ، ئوتتۇرا دەرىجىلىك ئۇنۋاننى باھالاشقا مەسئۇل بولىدۇ . «ئالىي مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىق خىزمىتى سىناق نىزامى» دا : «ئالىي مەكتەپلەردىكى ئوقۇتقۇچىلىق خىزمىتى شۇ مەكتەپ ئۇستىگە ئالغان ئوقۇتۇش تەتقىقاتى قاتارلىق جەھەتلەردىكى ۋەزىپىلەرگە ئاساسەن تەسىس قىلىنىدۇ ھەمدە يارىدەمچى ئوقۇتقۇچى ، لېكتور ، دوتسېنت ، پرافېسسور قاتارلىق كەسپىي ئۇنۋانلار تەسىس قىلىنىدۇ . ھەر قايسى كەسپىي ئۇنۋانلارغا تەكلىپ قىلىش ياكى تەيىنلەش تۈزۈمى يولغا قويۇلىدۇ ھەمدە ئېنىق بولغان مەسئۇلىيەت ، خىزمەت شارائىتى ۋە خىزمەت مۇددىتى بەلگىلىنىدۇ» دەپ بەلگىلەنگەن . ئالىي مەكتەپلەرنىڭ ھەر قايسى كەسىپ ، پەن ئوقۇتقۇچىلىرىنىڭ خىزمەت نورمىسى ئۇلارنىڭ خىزمەت ۋەزىپىسىگە ئويغۇن بولۇشى كېرەك . دۆلەت مائارىپ كومىتېتى پۈتۈن

ئىچىگە ئالمايدۇ) . بۇنىڭ ئىچىدە ئاسپىرانتلىقتا تەربىيىلەش ئورگىنى 10 ، ئوقۇغۇچى سانى 901 نەپەر ؛ ئاددىتتىكى ئالىي مەكتەپ 17 ، ئوقۇغۇچى سانى 54058 نەپەر ؛ ئاددىتتىكى ئوتتۇرا دەرىجىلىك مەخسۇس كۇرس مەكتىپى 113 ، ئوقۇغۇچى سانى 93445 نەپەر ؛ ئاددىتتىكى ئوتتۇرا مەكتەپ 1725 ، ئوقۇغۇچى سانى 1062380 نەپەر ؛ كەسپىي ئوتتۇرا مەكتەپ 116 ، ئوقۇغۇچى سانى 49871 نەپەر ؛ باشلانغۇچ مەكتەپ 6796 ، ئوقۇغۇچى سانى 2507406 نەپەر ؛ ئالاھىدە مەكتىپى 7 ، ئوقۇغۇچى سانى 681 نەپەر ؛ چوڭلار ئالىي دەرىجىلىك مەكتىپى 27 ، ئوقۇغۇچى سانى 67633 نەپەر ؛ چوڭلار ئوتتۇرا دەرىجىلىك مەخسۇس كۇرس مەكتىپى 81 ، ئوقۇغۇچى سانى 33231 نەپەر ؛ چوڭلار ئوتتۇرا مەكتىپى 14 ، ئوقۇغۇچى سانى 6423 نەپەرگە يەتتى ؛ 1999 ـ يىلى ھەر بىر تۈمەن نوپۇس ئىچىدىكى مەكتەپتە ئوقۇۋاتقان ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئىگىلىگەن سانى ، ئاددىتتىكى ئالىي مەكتەپتە 30.93 نەپەر ، ئاددىتتىكى ئوتتۇرا تېخنىكومدا 53.47 نەپەر ، ئاددىتتىكى ئوتتۇرا مەكتەپتە 108.18 نەپەر ، ئاددىتتىكى تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپتە 499.81 نەپەر ، باشلانغۇچ مەكتەپتە 1434.98 نەپەر .

بىكىتۈەن مائارىپى

شىنجاڭ ئىشلەپچىقىرىش قۇرۇلۇش بىكىتۈەنى قۇرۇلغان دەسلەپكى مەزگىلدە ، بىكىتۈەندىكى ئىشچى ـ خىزمەتچىلەر بالىلىرىنىڭ ئوقۇش مەسلىسىنى ھەل قىلىش ، ئاتا ـ ئانىلارنىڭ خاتىرجەم خىزمەت قىلىش شارائىتىنى ھەل قىلىش ئۈچۈن بىكىتۈەن يەسلى مائارىپى ، باشلانغۇچ مائارىپى يوقلۇقتىن بارلىققا كېلىپ تەرەققىي قىلىشقا باشلىدى . 1954 ـ يىلى بىكىتۈەن پەرزەنتلەر مەكتىپى تەرەققىي قىلىپ 24 كە ، ئوقۇغۇچى سانى 5387 نەپەرگە يەتتى . باشلانغۇچ مەكتەپنى پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچى سانىنىڭ كۆپىيىشىگە ئەگىشىپ ، يەرلىك مەكتەپلەر بىكىتۈەن پەرزەنتلىرىنىڭ يۇقىرىلاپ ئوقۇش مەسلىسىنى پۈتۈنلەي ھەل قىلىپ كېتەلمىدى . مۇھىت بىكىتۈەننىڭ مۇستەقىل مەكتەپ قۇرۇشىنى تەلەپ قىلدى . 1956 ـ يىلى بىكىتۈندە تۇنجى ئوتتۇرا مەكتەپ بىكىتۈەن شىخەنزە ئوتتۇرا مەكتىپى قۇرۇلدى . ئوقۇغۇچى سانى 226 نەپەر ئىدى . 1957 ـ يىلى يېڭا ئىگىلىك 6 ـ دەۋرىيىسى ، 4 ـ دەۋرىيىسى ، 8 ـ دەۋرىيىسى ئىلگىرى ـ كېيىن بولۇپ تولۇقسىز سىنىپلارنى تەسىس قىلدى . 1958 ـ يىلدىن باشلاپ بىكىتۈەن ئىشلەپچىقىرىشنىڭ تەرەققىي قىلىشىغا ئەگىشىپ ، بىكىتۈەننىڭ ھەر دەرىجىلىك ، ھەر تۈرلۈك مەكتەپلىرى تېز سۈرئەتتە تەرەققىي قىلىشقا باشلىدى . 1958ـيىلى تارىم بوز يەر ئۆزلەشتۈرۈش ئۇنۇمۇرستېتى قۇرۇلدى . 1959ـيىلى شىخەنزە يېڭا ئىگىلىك ئىنستىتۇتى قۇرۇلدى . 1966ـيىلى ئاددىتتىكى ئوتتۇرا مەكتەپ تەرەققىي قىلىپ 81 گە ، ئوقۇغۇچى سانى 19067 نەپەرگە يەتتى . شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا شىخەنزە تېببىي ئىنستىتۇتى قۇرۇلدى . 1962ـيىلى بىكىتۈەن دەرىجىلەرگە ئايرىپ مەكتەپ قۇرۇش ، يەنى ئىشلەپچىقىرىش روتىلىرى 1ـيىللىقتىن 4 ـ يىللىقچە مەكتەپ قۇرۇش ، تارماق

ئۇنىۋېرسال ئۇقۇملار

شىنجاڭ ماۋارىپى

شىنجاڭنىڭ خەنزۇ ماۋارىپى مىلادى 5 - ئەسىردىن باشلانغان . ئاز سانلىق مىللەت مەكتەپلەر ماۋارىپى مىلادى 10 - ئەسىردىن باشلانغان . ئەينى ۋاقىتتىكى قاراخانىلار خاندانلىقى ئىسلام دىنىنى تەشەببۇس قىلغاچقا ، ئىسلام دىنى مەكتەپى بۇنىڭغا ئەگىشىپ مەيدانغا كېلىشكە باشلىدى . چىڭ سۇلالىسى مەزگىلىدە شىنجاڭنىڭ قەدىمكى مەكتەپلەر ماۋارىپى تەرەققىي قىلىپ گۈللەنگەن مەزگىلگە قەدەم قويدى . 18 - ئەسىرنىڭ ئوتتۇرا مەزگىلىدە چىڭ سۇلالىسى ھۆكۈمىتى شىنجاڭدىكى 8 تۇغلۇق قوشۇن تۇرۇشلۇق ئورۇندا ھۆكۈمەت مەكتىپى ، تەييارلىق مەكتەپ ، يېزا مەكتىپى قاتارلىقلارنى تەسىس قىلىپ ، ھەربىيلەرنىڭ پەرزەنتلىرىنىڭ ئوقۇش مەسىلىسىنى ھەل قىلدى . ئۇرۇمچى قاتارلىق جايلاردا مەكتەپلەرنى تەسىس قىلدى ۋە ئوقۇغۇچى سانىنى بەلگىلەپ ، كېجۇ تۇزۇمىنى يولغا قويدى .

20 - ئەسىرنىڭ باشلىرىدا چىڭ سۇلالىسى ھۆكۈمىتى كېجۇ تۇزۇمىنى ئەمەلدىن قالدۇرۇپ ، يېڭى تىپتىكى مەكتەپلەرنى گۈللەندۇرۇپ ، يېڭى مەكتەپ تۇزۇمىنى يولغا قويدى . 1906 - يىلى چىڭ سۇلالىسى ھۆكۈمىتى شىنجاڭدا يېقىنقى زامان مەكتەپ باشقۇرۇش ئورگىنى تەسىس قىلدى . ئوقۇتۇش نازارەتچىلىكىنى دۇتوك ئۇستىگە ئالدى . 1908 - يىلى شىنجاڭ ئوقۇتۇش خىزمەت مەھكىمىسى قۇرۇلۇپ مەكتەپ باشقۇرۇش مەھكىمىسى قۇشۇمچە تەسىس قىلىندى . 1910 - يىلى شىنجاڭدا تۆۋەن دەرىجىلىك مەكتەپتىن 597 سى بارلىققا كېلىپ ، ئوقۇغۇچى سانى 15458 نەپەر گە يەتتى ؛ ئوتتۇرا دەرىجىلىك ۋە ئوتتۇرا دەرىجىلىك مەخسۇس مەكتەپ 8 ، ئوقۇغۇچى سانى 895 گە يەتتى . 20 - ئەسىرنىڭ 30 - يىللىرىدا شىڭ شىسەي ھۆكۈمىتى جۇڭگو كومپارتىيىسى ۋە ئىلغار زاتلارنىڭ ياردىمى ئاستىدا «مىللەتنى شەكىل ، ئالتە چوڭ سىياسەتنى مەزمۇن» قىلغان مىللىي مەدەنىيەتنى تەرەققىي قىلدۇردى . شىنجاڭ ماۋارىپى تېز سۈرئەتتە تەرەققىي قىلدى . 1942 - يىل پۈتۈن ئۆلكىدىكى ھۆكۈمەت ۋە تەشكىلاتلار قۇرغان باشلانغۇچ مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچى سانى 271100 نەپەر ، ئالىي ، ئوتتۇرا مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچى سانى 3787 نەپەر ، خەلق مەكتەپلىرىدىكى ئوقۇغۇچى سانى 14694 نەپەر بولدى . يېڭى جۇڭگو قۇرۇلغاندىن كېيىن شىنجاڭ ماۋارىپى يەنمۇ ئىلگىرىلىگەن ھالدا تەرەققىي قىلدى . 1999 - يىلى شىنجاڭدىكى ھەر تۈرلۈك مەكتەپلەر جەمئىي 9707 گە ، ئوقۇغۇچى سانى 408.8 تۇمەنگە يەتتى (بۇ سانلىق قىممەت چوڭلار تېخنىكا تەربىيىسى مەكتىپى ۋە چوڭلار تۆۋەن دەرىجىلىك مەكتىپىنىڭ ئوقۇغۇچى سانىنى ئۆز

چەت ئەلگە چىقىپ ئوقۇيدىغان ئوقۇغۇچىلار

شىنجاڭنىڭ چەت ئەلگە ئوقۇغۇچى ئەۋەتىشى چىڭ سۇلالىسىنىڭ ئاخىرقى مەزگىلىدە باشلانغان . جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتى قۇرۇلۇشتىن بۇرۇن گەرچە چەت ئەلگە ئوقۇغۇچى ئەۋەتىلگەن بولسىمۇ ، ئەمما سانى كۆپ ئەمەس ئىدى . يېڭى جۇڭگو قۇرۇلغاندىن كېيىن ، شىنجاڭنىڭ چەت ئەلگە ئوقۇغۇچى ئېۋەتىش خىزمىتى يېڭى بىر تارىخىي دەۋرگە قەدەم قويدى . 1950 ـ يىلدىن 1959 ـ يىلغىچە 200 نەپەر ئوقۇغۇچى سابىق سوۋېتلەر ئىتتىپاقىغا ئېۋەتىلدى . ئوقۇغۇچىلار ئىچىدە شىنجاڭ ئىنىستىتۇتىدىن ئېۋەتىلگەن ئوقۇغۇچى 18 نەپەر ئىدى . 20 ـ ئەسىرنىڭ 70 ـ يىللىرىنىڭ ئاخىرقى مەزگىلىگە كەلگەندە دۆلىتىمىز «چەت ئەلگە چىقىپ ئوقۇشنى قوللاش ، دۆلەتكە قايتىپ كېلىشكە ئىلھاملاندۇرۇش ، بېرىپ كېلىش ئەركىن بولۇش» فاڭجېنىنى يولغا قويۇپ ، رايونىمىزنىڭ چەت ئەلگە ئوقۇغۇچى ئېۋەتىش خىزمىتى زور تەرەققىياتقا ئېرىشتى . 1978 ـ يىلدىن 1984 ـ يىلغىچە ئاپتونوم رايونىمىزدىن چەت ئەلگە ئېۋەتىلگەن ئوقۇغۇچى جەمئىي 18 نەپەر بولۇپ ، بۇنىڭ ئىچىدە ئىككى نەپىرى ئاسپىرانت ئىدى . 1984 ـ 1989 ـ يىلىنىڭ دەسلەپكى يېرىمغىچە ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ماۋارىپ سېستېمىسىدىن چەت ئەلگە ئوقۇشقاۋە زىيارەتكە ئېۋەتىلگەن ئوقۇغۇچى 188 نەپەر بولۇپ ، 87 نەپىرى ۋەتەنگە قايتىپ كەلگەن . 1985 ـ يىلدىن باشلاپ ئاپتونوم رايون مالىيىسىدىن پۇل ئاجرىتىپ ئالىي مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرىنى چەت ئەلگە ئوقۇشقا ئەۋەتتى ، بولۇپمۇ ياپونىيە شەخسى ئۇنىۋېرسىتېتلار ئويۇشمىسىغا ئوقۇشقا باردىغان ئوقۇغۇچىلارنى نۇقتىلىق قوللىدى . 1999 ـ يىلغا قەدەر ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ئالىي مەكتەپلەردىن ھۆكۈمەت خىراجىتى بىلەن چەت ئەلگە چىقىپ ئوقۇغان ئوقۇغۇچى 246 نەپەر (ئاز سانلىق مىللەت 213 نەپەر) ، بۇنىڭ ئىچىدە ياپونىيىدە ئوقۇغان ئوقۇغۇچى 201 نەپەر ، گېرمانىيە ، ئەنگلىيە ، قىرغىزىستاندا ئوقۇغان ئوقۇغۇچى 45 نەپەرگە يەتتى ، يۇقىرىدىكى ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ھۆكۈمەت خىراجىتى بىلەن چەت ئەلگە چىقىپ ئوقۇغان ئوقۇغۇچىلاردىن باشقا ، دۆلەت يەنە شىنجاڭنىڭ ئىقتىسادىنى تەرەققىي قىلدۇرۇش نۇقتىسىدىن چىقىش قىلىپ دۆلەت خىراجىتى بىلەن چەت ئەلدە ئوقۇيدىغان ئوقۇغۇچىلار خىزمىتىنى زور دەرىجىدە قوللىدى . 1985 ـ 1999 ـ يىلغىچە شىنجاڭنىڭ دۆلەت خىراجىتى بىلەن چەت ئەلگە چىقىپ ئوقۇيدىغان ئوقۇغۇچى سانى 236 نەپەر بولدى . ئېنىق بولمىغان ستاتىستىكىغا ئاساسلانغاندا ، ئىسلاھات ئېچىۋېتىلگەندىن بۇيان ، ئاپتونوم رايونىمىز ماۋارىپ سېستېمىسىدىكى دۆلەت خىراجىتى بىلەن ۋە ئاپتونوم رايون ، يەرلىك خىراجىتى بىلەن چەت ئەلگە چىقىپ ئوقۇغان ئوقۇغۇچى مىڭدىن ئاشقان . 1990 ـ يىلدىن باشلاپ مەخسۇس كۇرستىن يۇقىرى ئوقۇش تارىخىغا ئىگە ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئۆز خىراجىتى بىلەن چەت ئەلگە چىقىپ ئوقۇش خىزمىتى ئاپتونوم رايونلۇق ماۋارىپ نازارىتىنىڭ باشقۇرۇشىغا ئۆتكۈزۈپ بېرىلدى . 1999 ـ يىلغىچە ئاپتونوم رايوندىكى مەخسۇس كۇرستىن يۇقىرى ئوقۇش تارىخىغا ئىگە ئوقۇغۇچىلاردىن

مەيدان مۇكەممەل باشلانغۇچ مەكتەپ قۇرۇش ، پولىك ئوتتۇرا مەكتەپ قۇرۇش ، دۇنيزىيە مۇكەممەل ئوتتۇرا مەكتەپ قۇرۇش ، بىكتۆەن ئالىي مەكتەپ قۇرۇشتىن ئىبارەت مەكتەپ قۇرۇش تۈزۈلمىسىنى ئەمەلىيلەشتۈرۈپ ، بىكتۆەن مائارىپ خىزمىتىنىڭ تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈردى . «مەدەنىيەت زور ئىنقىلابى» مەزگىلىدە بىكتۆەن مائارىپى ئېغىر دەرىجىدە بۇزغۇنچىلىققا ئۇچرىدى . 1975 - يىلى 5 - ئايدىن ، 1981 - يىلى 12 - ئايغىچە ئاپتونوم رايونلۇق يېزا ئىگىلىك بوز يەر ئۆزلەشتۈرۈش باش ئىدارىسى مەزگىلىدە ، بىكتۆەن ھەم بۇاستە قاراشلىق مەكتەپلەر ئاپتونوم رايونلۇق ھەر دەرىجىلىك ھۆكۈمەتنىڭ باشقۇرۇشىغا تاپشۇرۇلدى . پولىك قۇرغان مەكتەپلەرنى يەنىلا پولىك ئۆزى باشقۇرۇپ ، بوز يەر ئۆزلەشتۈرۈش باش ئىدارىسىنىڭ رەھبەرلىكىنى قوبۇل قىلدى . مەكتەپ كۆپەيمەي 491 گە ، ئوقۇغۇچى سانى 171326 نەپەرگە يەتتى . بۇنىڭدىن باشقا يەنە بىر تۈركۈم كەسپىي ئوتتۇرا مەكتەپ قۇرۇلۇپ ، مائارىپ قۇرۇلمىسى ئىسلاھاتى تەجرىبىسى ئىلگىرى سۈرۈلدى . 1982 - يىلدىن 1984 - يىلىغىچە بىكتۆەن ئەسلىگە كەلتۈرۈلۈپ ، بىكتۆەننىڭ ئادەتتىكى ئوتتۇرا مەكتەپ مائارىپى قايتىدىن جانلاندى . 1987 - يىلى بىكتۆەن پېداگوگىكا مەخسۇس كۆرس مەكتىپى ، بىكتۆەن ئىقتىساد مەخسۇس كۆرس مەكتىپى قۇرۇلدى . 1996 - يىلى 4 - ئاينىڭ 4 - كۈنى شىخەنزە يېزا ئىگىلىك ئىنستىتۇتى ، شىخەنزە تېببىي ئىنستىتۇتى ، بىكتۆەن ئىقتىساد مەخسۇس كۆرس مەكتىپى ، بىكتۆەن پېداگوگىكا مەخسۇس كۆرس مەكتىپى بىرلىشىپ شىخەنزە ئۇنىۋېرسىتېتى قۇرۇلدى . 40 يىلدىن بۇيان بىكتۆەن مائارىپى ئۈل مائارىپ ، كەسپىي تېخنىكا مائارىپى ، ئاز سانلىق مىللەت مائارىپى ، ئالاھىدە مائارىپ ، خىزمەتتىن بۇرۇنقى ۋە كېيىنكى مائارىپ قاتارلىق كۆپ تۈرلۈك ، كۆپ قاتلاملىق ، كۆپ شەكىللىك ، كۆپ فونكسىيىلىك ، بىر قەدەر مۇكەممەل بولغان ، شۇنداقلا بىكتۆەن ئالاھىدىلىكىگە ئىگە بوز يەر ئۆزلەشتۈرۈش مائارىپ سىستېمىسىنى شەكىللەندۈردى . 1999 - يىلىنىڭ ئاخىرىغا قەدەر بىكتۆەندىكى ھەر دەرىجىلىك تۈرلۈك مەكتەپ 820 گە يەتتى . بۇنىڭ ئىچىدە ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپ ئىككى ، چوڭلار ئالىي مەكتىپى بەش (ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپ چوڭلار مائارىپ ئىنستىتۇتىنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ) ، ئادەتتىكى ئوتتۇرا تېخنىكوم يەتتە (ئىككى ئوتتۇرا دەرىجىلىك پېداگوگىكا مەكتىپىنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ) ، چوڭلار ئوتتۇرا تېخنىكومى 23 (10 ئوقۇتقۇچىلار بىلىم ئاشۇرۇش مەكتىپىنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ) ، ئادەتتىكى ئوتتۇرا مەكتەپ 294 ، باشلانغۇچ مەكتەپ 461 ، بالىلار باغچىسى 215 ؛ ئوقۇتقۇچى ئىشچى خىزمەتچى 37793 نەپەر ، بۇنىڭ ئىچىدە مەخسۇس ئوقۇتقۇچى 26003 نەپەر ، ئوقۇغۇچى سانى 449845 نەپەر ، بۇنىڭ ئىچىدە ئالىي مەكتەپ ئوقۇغۇچى سانى 20336 نەپەر ، ئوتتۇرا باشلانغۇچ مەكتەپنىڭ ئوقۇغۇچى سانى 402720 نەپەر ، بالىلار باغچىسىدىكى ئۆسمۈرلەر سانى 54087 نەپەر بولغان .

گە ئاساسەن تەشكىللەشكە مەسئۇل بولدى . ماۋارىپ تارماقلىرى ناھىيە (شەھەر) لەرنىڭ «ئىككى ئاساسەن» خىزمىتىگە يېتەكچىلىك قىلىش ، تەكشۈرۈش ۋە باھالاش خىزمەتلىرىگە مەسئۇل بولدى . 1999 - يىلىغىچە پۈتۈن ئاپتونوم رايون بويىچە 55 ناھىيە (شەھەر ، رايون) ئاپتونوم رايونلىنىڭ «ئىككى ئاساسەن» نى تەكشۈرۈپ ئۆتكۈزۈۋېلىشىدىن ئۆتتى . بۇ رايونلارنىڭ نوپۇسى 917.39 تۇمەنگە يېتىپ ، ئاپتونوم رايون يەرلىك نوپۇسىنىڭ 58.53 پىرسەنتىنى ئىگىلىدى .

«ئىككى تەربىيە»

باشلانغۇچ ماۋارىپنى ئومۇملاشتۇرۇش ، ساۋاتسىزلىقنى ئاساسىي جەھەتتىن تۈگىتىشنىڭ قىسقارتىلما ئاتىلىشىدۇر .

1984 - يىلى ئاپتونوم رايونلۇق ماۋارىپ نازارىتى «باشلانغۇچ ماۋارىپنى ئومۇملاشتۇرۇشنى تەكشۈرۈپ ئۆتكۈزۈۋېلىش چارىسى» ، «ساۋاتسىزلىقنى ئاساسىي جەھەتتىن تۈگەتكەن ئورۇنلارنى تەكشۈرۈپ ئۆتكۈزۈۋېلىش چارىسى» نى ئېلان قىلىپ ، باشلانغۇچ مەكتەپ تۈت خىل ئۇنۇم كۆرسەتكۈچى ۋە 40 ياشتىن تۆۋەن بولغان ياش ، ئوتتۇرا ياشلارنىڭ ساۋاتسىزلىقىنى تۈگىتىشنى تەكشۈرۈپ باھالاش ئۆلچىمىنى بېكىتتى . 1984 - يىلى 9 - ئاينىڭ 17 - كۈنىدىن 27 - كۈنگىچە ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ تەستىقلىشى بىلەن ماۋارىپ نازارىتى يوپۇرغا ناھىيىسىدە پۈتۈن شىنجاڭنىڭ «ئىككى تەربىيە» نى تەكشۈرۈپ ئۆتكۈزۈۋېلىش خىزمىتى يىغىنى ئېچىپ ، پۈتۈن شىنجاڭنىڭ باشلانغۇچ ماۋارىپىنى ئومۇملاشتۇرۇش ۋە ساۋاتسىزلىقنى ئاساسىي جەھەتتىن تۈگىتىش ، تەكشۈرۈپ ئۆتكۈزۈۋېلىش خىزمىتىنىڭ قانات يايدۇرۇلۇشىنى ئىلگىرى سۈردى .

«ماۋارىپ كۆلىمى»

بەلگىلىك ۋاقىت ئىچىدىكى ماۋارىپ ئىشلىرى تەرەققىياتىنىڭ ئومۇمىي سەۋىيىسى ۋە مىقدارىنى كۆرسىتىدۇ . 1999 - يىلى رايونىمىزدا ھەر دەرىجىلىك ھەر تۈرلۈك مەكتەپتىن 9707 سى ، مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچى سانى 408.81 تۇمەن بولۇپ ، بۇلارنىڭ ئىچىدە ئاز سانلىق مىللەت ئوقۇغۇچىلىرى 63.9% نىسبەتنى ئىگەللەيدۇ ؛ مەخسۇس ئوقۇتقۇچى 23.41 تۇمەن بولۇپ ، بۇلارنىڭ ئىچىدىكى ئاز سانلىق مىللەت ئوقۇتقۇچىلىرى 58.53% نىسبەتنى ئىگەللەيدۇ ؛ پۈتۈن ئاپتونوم رايوندىكى ھەر بىر تۇمەن نوپۇس ئىچىدە بار بولغان ئادەتتىكى ئوتتۇرا مەكتەپ ، تولۇقسىز ، تولۇق ، ئوتتۇرا تېخنىكوم ، ئالىي مەكتەپنىڭ ئوقۇغۇچى سانى ئايرىم - ئايرىم ھالدا 1435 نەپەر ، 500 نەپەر ، 108 نەپەر ، 53 نەپەر ، 31 نەپەر بولغان . بۇلارنىڭ ئىچىدە ئاز سانلىق مىللەتلەر ئايرىم - ئايرىم ھالدا 1624 نەپەر ، 561 نەپەر ، 83 نەپەر ، 46 نەپەر ، 22 نەپەر ، ئاپتونوم رايونىمىزدا ئادەتتىكى ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپتىن 8521 سى ،

يۇمشاق دېتالى قاتارلىقلارنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ . ئوقۇتۇش كىتابى (دەرسلىك) بولسا يەرلىك ماتېرىيالنىڭ ئاساسىي گەۋدىسى . شىنجاڭنىڭ رايونلۇق ئوقۇتۇش ماتېرىيالىنى ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتى تەشكىللەيدۇ ياكى تۈزۈپ چىقىدۇ . ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتى ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتۇش ماتېرىيالىنى تەكشۈرۈش كومىتېتى تەكشۈرۈپ ئۆتكۈزۈلگاندىن كېيىن ، ئاپتونوم رايوندا ئىشلىتىلىدۇ . نۆۋەتتە تۈزۈپ ، تەكشۈرۈپ نەشر چىققان ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ئوتتۇرا باشلانغۇچ مەكتەپلەرنىڭ رايونلۇق ئوقۇتۇش ماتېرىيالىدىن : شىنجاڭ مائارىپ نەشرىياتى مىللىي ، خەنزۇ يېزىقىدا نەشردىن قىلغان «شىنجاڭنىڭ يەرلىك تارىخى» ئوتتۇرا مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرىغا ئىشلىتىلىدۇ . «ئەمگەك» دەرسلىكى باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرىغا ئىشلىتىلىدۇ . شىنجاڭ پەن - تېخنىكا سەھىيە نەشرىياتى خەنزۇچە ، ئۇيغۇرچە ، قازاقچە يېزىقتا نەشردىن چىقارغان «شىنجاڭ ھايۋانات ئۆسۈملۈكلىرى» ، «شىنجاڭ جۇغراپىيىسى» ۋە «شىنجاڭنىڭ نوپۇسى» تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپلەردە ئىشلىتىلىدۇ . خەنزۇ يېزىقىدا نەشر قىلغان «شىنجاڭ يەرلىك ئەدەبىي ئەسەرلىرىدىن تاللانما» ئايرىم - ئايرىم ھالدا باشلانغۇچ ، تولۇقسىز ، تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپلەردە ئىشلىتىلىدۇ . شىنجاڭ ياش - ئۆسمۈرلەر نەشرىياتى خەنزۇ ، ئۇيغۇر يېزىقىدا نەشر قىلغان «شىنجاڭ تەبىئىتى» باشلانغۇچ مەكتەپتە ئىشلىتىلىدۇ . ئۇنىڭدىن باشقا شىنجاڭ پەن - تېخنىكا سەھىيە نەشرىياتى يېزا - كەنت كەسپىي مەكتەپلىرى ۋە دېھقان چارۋىچىلارنىڭ مەدەنىيەت تېخنىكا مەكتىپى ئۈچۈن نەشردىن چىقارغان يېزا - كەنت تولۇقسىز كەسپىي تېخنىكا ماتېرىيالى «مېۋىلىك دەرەخ - كوكتات يېتىشتۇرۇش ئىلمى» ، «توپراق ئوغۇت ئىلمى» ، «زىرائەت ئۆستۈرۈش ئىلمى» ، «زىرائەت زىياندىش قۇرتلىرىنىڭ زىيانكەشلىكىنىڭ ئالدىنى ئېلىش» ، «باقمىچىلىق» ، «يېزا ئىگىلىك مەھسۇلاتلىرىنى ساقلاش ۋە پىششىقلاپ ئىشلەش» ، «دېھقانچىلىق تىجارىتىنى باشقۇرۇش» قاتارلىقلارنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ .

«ئىككى ئاساسەن»

پارتىيىنىڭ 14 - قۇرۇلتىيىدا : مۇشۇ ئەسىرنىڭ ئاخىرىغىچە ياش ۋە ئوتتۇرا ياشلارنىڭ ساۋاتسىزلىقىنى ئاساسىي جەھەتتىن تۈگىتىش ، 9 يىللىق مەجبۇرىيەت مائارىپىنى ئاساسىي جەھەتتىن ئومۇملاشتۇرۇش نىشان قىلىندى . بۇ قىسقارتىلىپ «ئىككى ئاساسەن» دېيىلىدۇ .

دۆلىتىمىزنىڭ تەلىپىگە ئاساسەن ھەر قايسى ئۆلكە ، ئاپتونوم رايون ، بۆلۈستە قاراشلىق شەھەرلەردە «9 يىللىق مەجبۇرىيەت مائارىپى تۈزۈمىنى ئومۇملاشتۇرۇشنى باھالاپ ئۆتكۈزۈۋېلىش چارىسى» ۋە «ناھىيە دەرىجىلىك ياش ۋە ئوتتۇرا ياشلار ساۋاتسىزلىقىنى تۈگىتىش ئورگىنىنى تەكشۈرۈپ باھالاش چارىسى» بەلگىلەندى . ھەر قايسى ئۆلكە ، ئاپتونوم رايون ، بۆلۈستە قاراشلىق شەھەر خەلق ھۆكۈمىتى «چارە»

49 ى بار ، رادىئو - تېلېۋىزىيە ئوتتۇرا تېخنىكوم مەكتەپتىن تۇتى بولۇپ مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچى سانى 33231 نەپەر .

9 يىللىق مەجبۇرىيەت مائارىپىنى ئومۇملاشتۇرۇش

مەجبۇرىيەت مائارىپى قانۇنغا ئاساسەن بەلگىلەنگەن ماس ياشتىكى بالىلار ۋە ئۆسمۈرلەر ئۈچۈن يولغا قويۇلغان بەلگىلىك يىل چەكلىمىسىگە ئىگە مەكتەپلەر مائارىپى بولۇپ ، مەجبۇرلاش خاراكتېرىگە ئىگە . يېڭى جۇڭگو قۇرۇلغاندىن بويان پارتىيە ۋە ھۆكۈمەت ئومۇملاشتۇرۇش ۋە يۇقىرى كۆتۈرۈشنى ئۆز ئارا بىرلەشتۇرۇش فاڭجېننىڭ قوللىنىپ ، مائارىپ خىزمىتىنىڭ ئومۇملىشىغا ئەھمىيەت بەردى . 1982 - يىلى ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم ، خەلق ھۆكۈمىتى «جۇڭگو كومپارتىيىسى مەركىزىي كومىتېتى ، گوۋۇيۈەننىڭ باشلانغۇچ مائارىپىنى ئومۇملاشتۇرۇشتىكى بىر قانچە مەسلە توغرىسىدىكى قارارنى يەنە بىر قەدەم ئىلگىرىلىگەن ھالدا ئىزچىللاشتۇرۇش توغرىسىدىكى ئۇقتۇرۇش»نى چۈشۈرۈپ ، چارە ۋە تەكشۈرۈپ ئۆتكۈزۈۋېلىش تەدبىرلىرىنى بېكىتتى . شۇ يىلى يەنە باشلانغۇچ مەكتەپ مائارىپىنى ئومۇملاشتۇرۇش لاھىيىسىنى بېكىتتى . ئۇنىڭدا : "1985 - يىلدىن بۇرۇن شەھەر ، ناھىيە ، بازار (سانائەت كان كارخانىلىرىنىمۇ ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ) ، دۆلەت ئىگىلىكىدىكى دېھقانچىلىق چارۋىچىلىق مەيدانى ۋە شارائىتى بار ناھىيىلەر باشلانغۇچ مەكتەپ مائارىپىنى ئومۇملاشتۇرۇپ بولۇشى لازىم . 20 - ئەسىرنىڭ 80 - يىللىرىغا كەلگەندە ئاپتونوم رايون بويىچە 90% ئورۇن باشلانغۇچ مائارىپىنى ئومۇملاشتۇرۇش ۋەزىپىسىنى تاماملىشى لازىم" دەپ ئوتتۇرىغا قويۇلغان . 1984 - يىلى 10 - ئايدا ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ تەكشۈرۈپ ئۆتكۈزۈۋېلىشى ئارقىلىق يوپۇرغا ناھىيىسى ئاپتونوم رايون بويىچە تۇنجى باشلانغۇچ مائارىپىنى ئومۇملاشتۇرغان ناھىيە بولۇپ قالدى .

1985 - يىلى ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم «جۇڭگو كومپارتىيىسى مەركىزىي كومىتېتىنىڭ مائارىپ تۈزۈلمە ئىسلاھاتى توغرىسىدىكى قارارى» نى ئىزچىللاشتۇرۇش توغرىسىدىكى تەكلىپىنى چۈشۈرۈپ ، پۈتۈن ئاپتونوم رايونىنىڭ «باشلانغۇچ مائارىپىنى ئومۇملاشتۇرۇش ئاساسىدا تەدرىجىي ھالدا 9 يىللىق مەجبۇرىيەت مائارىپىنى ئەمەلىيلەشتۇرۇش» نى تەلەپ قىلدى . 1986 - يىلى «جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتى مەجبۇرىيەت مائارىپ قانۇنى» ۋە 1988 - يىلى «شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونىنىڭ مەجبۇرىيەت مائارىپىنى ئەمەلىيلەشتۇرۇش تەدبىرى» نى تارقاتتى . بۇنىڭ بىلەن ئاپتونوم رايونىنىڭ مەجبۇرىي مائارىپى قانۇنغا تايىنىدىغان ، قانۇنغا تايىنىپ ئوقۇتۇش ئېلىپ بېرىش يولىغا ماڭدى . ھەر دەرىجىلىك ھۆكۈمەت ئۆز رايونىنىڭ ئەمەلىي ئەھۋالىنى چىقىش قىلىپ ، تەدرىجىي ھالدا دەرىجىگە ئايرىپ مەكتەپ قۇرۇش ، دەرىجىگە ئايرىپ باشقۇرۇشتىكى يېڭى تۈزۈلمىنى شەكىللەندۈرۈپ ، مەجبۇرىيەت مائارىپىنىڭ مەسئۇلىيىتىنى يەرلىككە چۈشۈرۈپ ، يەنىمۇ ئىلگىرىلىگەن ھالدا ئاپتونوم رايون ،

مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچى سانى 356.98 تۈمەن ، بۇلارنىڭ ئىچىدە ئاز سانلىق مىللەت ئوقۇغۇچىلىرى 243.47 تۈمەن بولۇپ ، 68.2% نى ئىگەللەيدۇ . ئاپتونوم رايون بويىچە باشلانغۇچ مەكتەپتىن 6796 سى بولغان ، مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچى سانى 250.74 تۈمەن . بۇلارنىڭ ئىچىدىكى ئاز سانلىق مىللەت ئوقۇغۇچى سانى 174.30 تۈمەن بولۇپ ، 69.51% نى ئىگەللەيدۇ . ئادەتتىكى تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپتىن 1237 سى بولۇپ ، مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچى سانى 87.33 تۈمەن بولغان . بۇلارنىڭ ئىچىدە ئاز سانلىق مىللەت ئوقۇغۇچىلىرى 60.22 تۈمەن بولۇپ ، 69.96% نى ئىگەللەيدۇ . ئادەتتىكى تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپتىن 488 سى بولۇپ ، مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچى سانى 18.90 تۈمەن بولغان ، بۇلارنىڭ ئىچىدىكى ئاز سانلىق مىللەت ئوقۇغۇچىلىرى 8.94 تۈمەن بولۇپ 47.30% نى ئىگەللەيدۇ . ئالاھىدە مائارىپ مەكتەپلىرىدىن يەتتىسى بولۇپ ، مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچى سانى 681 نەپەر ، بۇلارنىڭ ئىچىدىكى ئاز سانلىق مىللەت ئوقۇغۇچىلىرى 287 نەپەر بولۇپ ، 42.14% نى ئىگەللەيدۇ .

بالىلار باغچىسىدىن 811 سى بولۇپ ، باغچىدىكى بالىلار 21.21 تۈمەن ، بۇلارنىڭ ئىچىدە ئاز سانلىق مىللەت بالىلىرى 4.45 تۈمەن بولۇپ ، 20.98% نى ئىگەللەيدۇ . ئاپتونوم رايون بويىچە ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپتىن 17 سى بولۇپ ، بۇلارنىڭ ئىچىدە 14 ى يەرلىك مەكتەپ ، ئىككىسى مىنىستىرلىققە قاراشلىق مەكتەپ . تولۇق كۇرس مەكتەپتىن 11 ى ، مەخسۇس كۇرس مەكتەپتىن بەشى بار . دوكتۇرلۇق ئۇنۋان بېرىش ھوقۇقىغا ئىگە ئورۇندىن ئۇچى ، ماگىستىرلىق ئۇنۋان بېرىش ھوقۇقىغا ئىگە ئورۇندىن 10 ى بار .

ھازىر بەش دوكتورلۇق كەسپىي ئۇنۋان نۇقتىسى ، 116 ماگىستىرلىق ئۇنۋان نۇقتىسى ، 142 خىل تولۇق كۇرس كەسپىي ، 183 خىل مەخسۇس كۇرس تەسىس قىلىندى . ئاپتونوم رايون بويىچە ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپلەردىكى مەخسۇس ئوقۇتقۇچى سانى 7516 نەپەر ، بۇلارنىڭ ئىچىدە 406 نەپەر پروفېسسور ، 1743 نەپەر دوتسىنت ، دوكتور ئاسپىرانتلىقتا ئوقۇۋاتقانلاردىن 18 نەپەر ، ماگىستىر ئاسپىرانتلىقتا ئوقۇۋاتقانلاردىن 747 نەپەر بار ، مەكتەپتىكى تولۇق ، مەخسۇس كۇرس ئوقۇغۇچىلىرى 54048 نەپەر بولۇپ ، بۇلارنىڭ ئىچىدە ئاز سانلىق مىللەت ئوقۇغۇچىلىرى 23000 دىن كۆپرەك . ئاپتونوم رايون بويىچە چوڭلار ئالىي مائارىپ مەكتىپىدىن 44 ى بولۇپ ، بۇلارنىڭ ئىچىدە رادىئو ـ تېلېۋىزىيە ئۇنىۋېرسىتېتىدىن ئىككىسى ، ئىشچى ـ خىزمەتچىلەر ئۇنىۋېرسىتېتىدىن 12 سى ، كادىرلار باشقۇرۇش مەكتىپىدىن ئىككىسى ، مائارىپ ئىنستىتوتىدىن 11ى ، ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپلەر قۇرغان چوڭلار مائارىپ ئىنستىتوتىدىن 17 سى بار ، مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچى 67633 نەپەر ، بۇلارنىڭ ئىچىدە ئاز سانلىق مىللەت ئوقۇغۇچىلىرى 11876 نەپەر . چوڭلار مائارىپ مەخسۇس كۇرس مەكتىپىدىن 81 ى بولۇپ ، بۇلارنىڭ ئىچىدە ئىشچى ـ خىزمەتچىلەر ئوتتۇرا تېخنىكوم مەكتىپىدىن 28 ى بار ، بۇلارنىڭ ئىچىدە ئوقۇتقۇچىلار بىلىم ئاشۇرۇش مەكتەپلىرىدىن

ئېلىپ بېرىلدى . «جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسى مەركىزىي كومىتېتىنىڭ مائارىپ تۈزۈلمىسىنى ئىسلاھ قىلىش توغرىسىدىكى قارارى» دىكى پىكىرلەرنى ئىزچىللاشتۇرۇش بەلگىلەندى . ئاپتونوم رايونلۇق پارتىيە كومىتېتىنىڭ شۇجىسى ۋاڭ ئېنماۋ يىغىندا سۆز قىلدى .

ئىككىنچى قېتىملىق ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ خىزمىتى يىغىنى 1981 ـ يىلى 7 ـ ئاينىڭ 15 ـ كۈنىدىن 20 ـ كۈنگىچە ئۈرۈمچى شەھىرىدە ئېچىلىپ ،مائارىپ كومىتېتى پارتىيە گۇرۇپپىسىنىڭ شۇجىسى ، مۇئاۋىن مۇدىر خې دۆڭچاڭ ھەمدە ئاپتونوم رايونىنىڭ رەھبەرلىرىدىن ۋاڭ ئېنماۋ ، سۇڭ خەن لياڭ قاتارلىقلار يىغىنغا قاتناشتى . ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ رەئىسى تۆمۈر داۋامەت يىغىندا «مائارىپ تۈزۈلمىسىنى ئىسلاھ قىلىشنى چوڭقۇر قانات يايدۇرۇپ ، مائارىپ ئىشلىرىنى ئاكتىپ تەرەققىي قىلدۇرۇپ ، مائارىپنىڭ سۈپىتىنى يوقىرى كۆتۈرەيلى» دېگەن تېمىدا دوكلات بەردى . ۋەكىللەر خىزمەت دوكلاتى ۋە «پىداگوگىكا مائارىپىنى كۆچەيتىپ ، ئوتتۇرا ـ باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلار قوشۇنى قۇرۇلۇشىنى ياخشى ئىشلەش توغرىسىدىكى پىكىر» ، «شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونىنىڭ ئاساسىي مائارىپىدا دەرىجىگە ئايرىپ مەكتەپ قۇرۇش ، دەرىجىگە ئايرىپ باشقۇرۇشنى يولغا قويۇش تەدبىرى» ، «يەنمۇ ئىلگىرلىگەن ھالدا بىر قەدەم مىللىي ئوتتۇرا ـ باشلانغۇچ مەكتەپلەرنىڭ خەنزۇ تىلى ئوقۇتۇشىنى كۆچەيتىشنىڭ 10 تەدبىرى» قاتارلىق ھۆججەتلەر ئۈستىدە مۇلاھىزە ئېلىپ باردى ۋە تۈزىتىش پىكرىنى ئوتتۇرىغا قويدى . ئۇچىنچى قېتىملىق مائارىپ خىزمەت يىغىنى 1994 ـ يىلى 11 ـ ئاينىڭ 15 ـ كۈنىدىن 18 ـ كۈنگىچە ئۈرۈمچى شەھىرىدە ئېچىلىپ ، ئاپتونوم رايونلۇق پارتىيە ، ھۆكۈمەت ، ھەربىي ۋە ئىشلەپچىقىرىش قۇرۇلۇش بىكىتۈەننىڭ ئالاقىدار رەھبەرلىرى ھەمدە ھەر قايسى ۋىلايەت ، ئوبلاست ، شەھەر ، ناھىيىنىڭ ئاساسلىق مەسئۇل يولداشلىرىدىن 300 گە يېقىن ئادەم يىغىنغا قاتناشتى . يىغىندا ، مەملىكەتلىك مائارىپ خىزمىتى يىغىنىنىڭ روھى يەتكۈزۈلدى . ھەر قايسى جايلارنىڭ مائارىپىنى ئىسلاھ قىلىش ۋە تەرەققىي قىلدۇرۇش تەجرىبىلىرى ئۆز ئارا ئالماشتۇرۇلدى ، ئاپتونوم رايونىنىڭ «جۇڭگونىڭ مائارىپىنى ئىسلاھ قىلىش ۋە تەرەققىي قىلدۇرۇش پروگراممىسى» نى ئىزچىللاشتۇرۇش پىكرى ئۈستىدە مۇلاھىزە ۋە تۈزىتىش ئېلىپ بېرىلدى . ئاپتونوم رايونىنىڭ 2000 ـ يىلغىچە بولغان مائارىپىنى تەرەققىي قىلدۇرۇش نىشانى ، ۋەزىپىسى ۋە خىزمەتنىڭ مۇھىم نۇقتىسى تەنقىد قىلىپ بېكىتىلدى . مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيىنىڭ مۇئاۋىن كومىتېت مۇدىرى تۆمۈر داۋامەت ، ئاپتونوم رايون رەھبەرلىرىدىن ۋاڭ لې چۈەن ، ئابلەت ئابدۇرېشىت ، جانابىل قاتارلىقلار يىغىندا مۇھىم سۆز قىلدى . تۆتىنچى قېتىملىق ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ خىزمىتى يىغىنى 1999 ـ يىلى 12 ـ ئاينىڭ 21 ـ كۈنىدىن 30 ـ كۈنگىچە ئۈرۈمچىدە ئېچىلدى . ئاپتونوم رايون پارتىيە ، ھۆكۈمەت رەھبەرلىرى ، ھەر قايسى ۋىلايەت ، ئوبلاست ، شەھەرلەرنىڭ پارتىيە ، ھۆكۈمەت رەھبەرلىرى ھەمدە مائارىپ مەمۇرىي

ت ، شەھەر) ، ناھىيە (شەھەر ، رايون) ، يېزا (بازار) قاتارلىق ھەر
ئومەتنىڭ مەسئولىيىتىنى بېكىتتى . 1995 - يىلى ئوتتۇرىغا چىققان
لۇق پارتكوم ، خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ «جۇڭگو مائارىپ ئىسلاھاتى ۋە
سەتمىسى» نى ئىزچىللاشتۇرۇپ يولغا قويۇش توغرىسىدىكى پىكرى] دە
ە ، ئاپتونوم رايون بويىچە ئومۇمىي نوپۇسنىڭ 70% ى ئەتراپىدىكى
للىق مەجبۇرىيەت مائارىپى ئومۇملاشتۇرۇلغان . 1995 - يىلى ئاپتونوم
93 ناھىيە ، شەھەر (رايون) ئىچىدە تاشقۇرغان ناھىيىسىدىن باشقا 92
(رايون) نىڭ ھەممىسى باشلانغۇچ مائارىپىنى ئومۇملاشتۇرۇشنى
كۈزۈۋېلىشكە قاتناشقان . نوپۇسنىڭ قاپلىنىش نىسبىتى 98% گە يەتكەن ،
دىكى ماس ياشتىكى ئۆسمۈرلەرنىڭ مەكتەپكە كىرىش نىسبىتى 97.03%
سللەت 97.14%) ، ئوقۇشتىن قېلىش نىسبىتى 1% ئاز سانلىق مىللەت
باشلانغۇچ مەكتەپنى پۈتتۈرۈپ يوقىرىلاپ ئوقۇش نىسبىتى 84.18% (ئاز
ت 76.81%) بولغان بۇ ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ باشلانغۇچ مائارىپىنى
تتىن ئومۇملاشتۇرغانلىقىنى كۆرسىتىدۇ . شۇ يىلى فۇكاڭ شەھىرى
ۇز ناھىيە (شەھەر ، رايون) تۆنجى تۈركۈم 9 يىللىق مەجبۇرىيەت
ۇملاشتۇرغان لايىھەتلىك ناھىيە بولۇپ باھالانغان . 1996 - يىلى 3 -
رايونلۇق مائارىپ كومىتېتى «ئاپتونوم رايون بويىچە 9 يىللىق
ائارىپىنى ئاساسىي جەھەتتىن ئومۇملاشتۇرۇشنى يولغا قويۇشتىكى پىلان
ۇش پىكرى» نى ئېلان قىلىپ ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ 9 يىللىق
ائارىپ يولغا قويۇش ئىدىيىسىنى ، سىياسىتى ۋە قەدەم باسقۇچلىرىنى
ىلگەن ھالدا كۆرسىتىپ بەردى . 1999 - يىلىنىڭ ئاخىرىدا ئاپتونوم
55 ناھىيە (شەھەر ، رايون) ئاپتونوم رايونىنىڭ «توققۇز يىللىق
ائارىپى» نىڭ تەكشۈرۈپ باھالىشىدىن ئۆتتى ، «توققۇز يىللىق
ائارىپى» ئومۇملاشقان رايونلارنىڭ ئومۇمىي نوپۇسى 917.39 تۆمەنگە
ھوم رايونىنىڭ ئومۇمىي نوپۇسىنىڭ 58.53% نى ئىگىلىگەن . ئاپتونوم
لانغۇچ مەكتەپ يېشىدىكى ئۆسمۈرلەرنىڭ مەكتەپكە كىرىش نىسبىتى 97.
لۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپكە كىرىش نىسبىتى 76.65% گە يەتكەن .

م رايونلۇق مائارىپ خىزمىتى يىغىنى

ەتلىك 3 - ئومۇمىي يىغىندىن بېرى ، ئاپتونوم رايونلۇق پارتىيە كومىتېتى
مىتى جەمئىي تۆت قېتىم ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ خىزمىتى يىغىنى
جى قېتىملىق ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ خىزمىتى يىغىنى 1985 - يىلى
2 - كۈنىدىن 29 - كۈنىگىچە ئۇرۇمچى شەھىرىدە ئېچىلدى . يىغىندا
مائارىپ خىزمىتى يىغىنىنىڭ روھىنى ئۆگىنىش ۋە ئىزچىللاشتۇرۇش

ئاخىرىغىچە جەمئىي تۆت قېتىم ئىلمىي مۇھاكىمە يىغىنى ئاچقان بولۇپ ، قاتناشقان ئادەم 866 نەپەر ، تاللانغان ئىلمىي ماقالە 315 پارچە ، ئەلا دەرس 60 سائەتكە يەتتى . ئاپتونوم رايونلۇق ئوقۇتۇش تەتقىقات ئىشخانىسى ئىككى قارار ئەمگەك تېخنىكا ئوقۇتۇش پروگراممىسى ۋە ئوقۇتۇش ماتېرىيال تەرىپىسى ئېلىپ بارىدى ، 510 نەپەر مىللىي ، خەنزۇ ئۇقۇتقۇچى ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك تەربىيەلەشكە قاتناشتى . ئاپتونوم رايوندىكى ئەمگەك تېخنىكا دەرسلىكىگە ماسلاشتۇرغان مەشغۇلات سۈپىسى 1000 دىن ئارتۇققا ، ئەمگەك تېخنىكا دەرسلىكى مەخسۇس سىنىپى 200 گە يەتتى ، ئۇرۇمچى ، كورلا ، قاراماي ، ئاقسۇ قاتارلىق جايلاردىكى مەكتەپلەردە ئەمگەك تېخنىكا سىنىپى بار بولدى . ئاپتونوم رايون مەملىكەتلىك نۇقتىلىق ئوقۇتۇش تەتقىقات تېمىسى بولغان «ئەمگەك تېخنىكا دەرسلىكىنىڭ دەرسلىك تىپى ۋە ئوقۇتۇش ئۇسۇلى توغرىسىدىكى تەتقىقات» ۋە «توققۇز يىللىق مەجبۇرىيەت مائارىپى تەربىيىسىدىكى ئەمگەك تېخنىكا دەرسلىك ماتېرىيالىنى سىناق قىلىش ۋە تەتقىقات» قاتارلىق تەتقىقات تېمىلىرىنى ئۆز ئۈستىگە ئالدى ھەم ئوتتۇرا مەكتەپ ئەمگەك تېخنىكا دەرسلىكىدە يېڭىلىق يارىتىش ۋە ئىجاد قىلىش تەجرىبە تەتقىقاتىنى قانات يايدۇردى .

ئاپتونوم رايونلۇق ئادەتتىكى تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپلەرنى پۈتتۈرۈش خۇلاسە ئىمتىھانى

دۆلەت مائارىپ كومىتېتىنىڭ «ئادەتتىكى تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپلەرنى پۈتتۈرۈش خۇلاسە ئىمتىھانى تۈزۈمىنى ئىجرا قىلىش توغرىسىدىكى پىكرى» گە ئاساسەن ھەمدە ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ تەستىقلىشى بىلەن ، رايونىمىز 1991 - يىلى كۈزدىن باشلاپ ئادەتتىكى تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپلەرنى پۈتتۈرۈش خۇلاسە ئىمتىھانى تۈزۈمىنى (مىللىي ، خەنزۇ ماس قەدەمدە) يولغا قويدى . ئادەتتىكى تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپلەرنى پۈتتۈرۈش خۇلاسە ئىمتىھانى دۆلەت ئېتىراپ قىلغان ، ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك ئادەتتىكى تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپلەرنىڭ مەدەنىيەت دەرسلىرىنى پۈتتۈرۈش سەۋىيە ئىمتىھانى بولۇپ ، ئادەتتىكى تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپلەر مەدەنىيەت دەرسلىكلىرىنى ئۆگىنىپ ، زۆرۈر دەرسلىكلەرنى ئوقۇتۇش پروگراممىسىدا بەلگىلەنگەن ئاساسىي تەلەپكە يەتكەن - يەتمىگەنلىكىنى تەكشۈرۈشتىكى ئاساسلىق ۋاستە ، شۇنداقلا ئادەتتىكى تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپلەرنىڭ ئوقۇتۇش سۈپىتىنى تەكشۈرۈش ۋە باھالاشتىكى ئاساسلىق ئوسۇللارنىڭ بىرى . 1992 - يىلى ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ تەستىقلىشى بىلەن قۇرۇلغان شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق ئادەتتىكى تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپلەرنى پۈتتۈرۈش خۇلاسە ئىمتىھانى ئىشخانىسى ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتىغا بىۋاستە قاراشلىق كەسپىي ئورۇن بولۇپ ، ناھىيە دەرىجىلىك ، بەلگىلەنگەن شتاتى 30 ، شۇنداقلا مالىيە نازارىتى تەستىقلىغان كىرىم - چىقىمغا ئۆزى ئىگە بولىدىغان ئورۇن .

تارماقلىرى ، ھەر قايسى ئالىي مەكتەپتىكى مەسئۇل يولداشلاردىن جەمئىي 300 دىن ئارتۇق ئادەم يىغىنغا قاتناشتى . بۇ يىغىن ئەسىر ئالمىشىدىغان ھالقىلىق پەيتتە ئېچىلغان بىر قېتىملىق مۇھىم يىغىن بولۇپ ، ئاپتونوم رايون رەھبەرلىرىدىن ۋاڭ لې چۈەن ، ئابلەت ئابدۇرېشىت ، قېيىم باۋۇدۇن ، ۋاڭ خۈەي يۈ ، جاڭ گۈي تىڭ قاتارلىقلار يىغىندا مۇھىم سۆز قىلدى . مۇئاۋىن رەئىس ۋاڭ خۈەي يۈ يىغىندا خىزمەت دوكلاتى بەردى . يىغىندا [ئاپتونوم رايونلۇق پارتىيە كومىتېتى ، خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ «جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسى مەركىزىي كومىتېتى ، گوۋۇيۈەننىڭ مائارىپ ئىسلاھاتىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇپ ساپا مائارىپىنى ئومۇميۈزلۈك ھالدا ئىلگىرى سۈرۈش توغرىسىدىكى قارارى» نى ئىزچىللاشتۇرۇش پىكىرىنى] ئېلان قىلدى . جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسى مەركىزىي كومىتېتى ، گوۋۇيۈەننىڭ «قارارى» ۋە مەملىكەتلىك مائارىپ خىزمىتى يىغىنىنىڭ روھى يەتكۈزۈلدى ۋە ئۆگىنىش ئېلىپ بېرىلدى ، ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ساۋاتسىزلىقنى تۈگىتىش ۋەزىپىسىنى ئاساسىي جەھەتتىن ياخشى ئورۇندىغان ئورگانلارنى تەقدىرلەش ئېلىپ بېرىلدى . 1999 - يىلى ئاپتونوم رايونىمىزدىكى «ئىككى ئاساسەن» تەكشۈرۈشىدىن ئۆتكەن ناھىيە ، شەھەرلەر ھەمدە «مەملىكەتلىك نامرات رايونلارنىڭ مەجبۇرىيەت مائارىپى قۇرۇلۇشى» سىناق نۇقتىلىرى ، ئىلغار ناھىيىلىرى تەقدىرلەندى .

ئەمگەك تېخنىكا تەربىيىسى دەرسلىكى

ئەمگەك تېخنىكا تەربىيىسى دەرسلىكى ئۇقۇغۇچىلارنىڭ ئەمگەك تېخنىكا تەربىيىسىنى ئەمەلىيلەشتۈرىدىغان ئاساسىي دەرسلىك ، ئادەتتىكى ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپلەرنىڭ زۆرۈر بولغان دەرسلىكى . شىنجاڭدا باشلانغۇچ مەكتەپ ئەمگەك تېخنىكا دەرسلىكى 1990 - يىلدىن باشلاپ تەسىس قىلىنغان . تولۇقسىز ئوتتۇرىنىڭ ئەمگەك تېخنىكا دەرسلىكى 1994 - يىلدىن باشلاپ تەسىس قىلىنغان . تولۇق ئوتتۇرىنىڭ ئەمگەك تېخنىكا دەرسلىكى 1996 - يىلدىن باشلاپ تەسىس قىلىنغان . پۈتۈن ئاپتونوم رايوندىكى ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپلەر شىنجاڭ ئۇقۇتۇش تەتقىقات گۇرۇپپىسى تۈزگەن ، ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتى ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپ ماتېرىيالىنى تەكشۈرۈش كومىتېتى تەكشۈرۈپ بېكىتكەن ، شىنجاڭ مائارىپ نەشرىياتى ۋە شىنجاڭ ياش - ئۆسمۈرلەر نەشرىياتى ، خەنزۇچە ، ئۇيغۇرچە ، قازاقچە ، موڭغۇلچە ، قىرغىزچە قاتارلىق يېزىقلاردا نەشر قىلغان يەرلىك ئوقۇش ماتېرىيالىنى ئىشلىتىدۇ . 1996 - يىلى 7 - ئاينىڭ 16 - كۈنى ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتى «ئەمگەك تېخنىكىسى ۋە كەسپىي يېتەكچى دەرسلىك ئوقۇتۇشىنى كۈچەيتىش توغرىسىدىكى تەكلىپ» نى تارقاتتى . 1997 - يىلى 8 - ئاينىڭ 28 - كۈنى شىنجاڭ مائارىپ ئىلمىي جەمئىيىتى ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپ ئەمگەك تېخنىكا تەربىيىسى مەخسۇس كومىتېتى قۇرۇلدى ھەمدە ھەر يىلى بىر قېتىم ئىلمىي مۇھاكىمە يىغىنى ئاچتى . 2000 - يىلىنىڭ

تۆلەش تۈزۈمى يولغا قويۇلدى. ئوقۇش پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچىلارنى ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇشتا دۆلەتنىڭ ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇشتا فاڭجېن، سىياسەتلىرىنىڭ يېتەكچىلىكى ۋە ماكرولۇق تەڭشىشى ئاستىدا، بەلگىلىك دائىرىدە تەمىنلەش بىلەن ئېھتىياجنى ئوچراشتۇرۇپ، قوش يۇنىلىش بويىچە تاللاشنى يولغا قويۇپ، قەدەممۇ قەدەم مۇستەقىل كەسىپ تاللاشقا ئۆتكۈزۈش بېكىتىلدى. 1998 - يىلى رايونىمىز تەۋەسىدىكى ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپلەرنىڭ ھەممىسىدە ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش «تۆتاشتۇرۇش» ئىسلاھاتى يولغا قويۇلدى. 1999 - يىلى پۈتۈن رايوندىكى تېخنىكوم مەكتەپلىرىدە ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش «تۆتاشتۇرۇش» ئىسلاھاتى يولغا قويۇلدى.

مەكتەپلەرنىڭ ئورۇنلىشىش قۇرۇلمىسىنى تەڭشەش

مەكتەپنىڭ ئورنى ۋە كەسپىگە قارىتا ماكان جەھەتتىن ئورۇنلاشتۇرۇش ئېلىپ بېرىش ئارقىلىق تەڭشەش. دۆلەت مائارىپ كومىتېتىنىڭ «ئالىي مائارىپ تۈزۈلمە ئىسلاھاتى توغرىسىدىكى بىر قانچە پىكىر» دە مۇنداق دەپ كۆرسىتىلدى: «مائارىپ بايلىقلىرىنى تەقسىملەشنى ئەلالاشتۇرۇش ۋە مەكتەپ قۇرۇش كۆلىمىنىڭ پرىنسىپىغا ئاساسەن، ئالىي مەكتەپلەرگە قارىتا مۇۋاپىق تەڭشەش ۋە ئىخچاملاش ئېلىپ بېرىش كېرەك». ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ «(جۇڭگو مائارىپ ئىسلاھاتى ۋە تەرەققىيات قوللانمىسى) نى ئىزچىللاشتۇرۇش توغرىسىدىكى پىكرى» دە مۇنداق دەپ كۆرسىتىلدى: «مائارىپنىڭ تەرەققىياتىنى بىر تۇتاش پىلانلاشنى كۈچەيتىپ، ھازىرقى مائارىپ بايلىقىنى مۇۋاپىق ئورۇنلاشتۇرۇپ ۋە ئۇنىڭدىن تولۇق پايدىلىنىپ، مائارىپنىڭ يۇقىرى ئۈنۈمگە قاراپ تەرەققىي قىلىشىنى قولغا كەلتۈرۈش لازىم». مەكتەپلەرنىڭ ئورۇنلىشىشىنى تەڭشەش ئارقىلىق، مۇۋاپىق مەركەزلەشتۈرۈپ مەكتەپ تەسىس قىلىپ، بىرلەشتۈرۈپ مەكتەپ تەسىس قىلىپ، كۆپ مىللەتنى ئۈيۇشتۇرۇش، كۆپ ئىقتىدارلىق مەكتەپ قاتارلىقلارنى تەرەققىي قىلدۇرۇپ، ھازىرقى ئوقۇتقۇچى، مەكتەپ ياتقى، ئەسلىھەلەر، كۈتۈپخانا ماتېرىياللىرى قاتارلىق تەرەپلەردىكى يۈشۈرۈن كۈچنى كۈچنىڭ بارىچە جارى قىلدۇرۇپ، ھەر خىل مائارىپنىڭ مەكتەپ تەسىس قىلىش ئۈنۈمىنى يۇقىرى كۆتۈرۈش لازىم. 1997 - يىلى ئاپتونوم رايونىنىڭ ئىقتىسادىي ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىيات ئېھتىياجى ۋە ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپلەرنىڭ ئەمەلىيەتكە ئاساسەن، ئاساندىن قىيىنغا، كىچىكتىن چوڭلۇققا تەدرىجىي ئىلگىرىلەش پرىنسىپىنى ئاساس قىلىپ، ئاپتونوم رايون «ئاپتونوم رايونلۇق ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپلەرنىڭ ئورۇنلىشىش قۇرۇلمىسىنى تەڭشەش پىكرى» نى تۈزۈپ چىقتى. ئاپتونوم رايونلۇق ھۆكۈمەتنىڭ ئاساسلىق باشقۇرغۇچى مۇئاۋىن باش كاتىپى باشلامچىلىقىدىكى ھەر قايسى مۇناسىۋەتلىك تارماقلاردىن تەشكىللەنگەن ئاپتونوم رايونلۇق ئالىي مەكتەپلەر ئورۇنلىشىش قۇرۇلمىسىنى تەڭشەش كېڭىك گۇرۇپپىسى قۇرۇلۇپ، ئالىي مەكتەپلەرنىڭ ئورۇنلىشىش قۇرۇلمىسىنى تەڭشەش خىزمىتىگە رەھبەرلىك قىلدى. 1999 - يىلى

1995 - يىلدىن كېيىن ھەر قايسى ۋىلايەت ، ئوبلاست ، شەھەرلەرمۇ ئارقا - ئارقىدىن ئاددىتتىكى تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپلەرنى پۈتتۈرۈش خۇلاسە ئىمتىھانى ئىشخانىسى قۇردى . ئىمتىھان تۈرلىرى تىل - ئەدەبىيات ، ماتېماتىكا ، سىياسەت ، چەت ئەل تىلى (خەنزۇلارغا) ، جۇغراپىيە ، تارىخ ، بىئولوگىيە ، فىزىكا ، خىمىيە ، خەنزۇ تىلى (مىللىيلار ئۈچۈن) قاتارلىقلار . ئىمتىھان سوئالى دۆلەت ماۋارىپ كومىتېتى ئېلان قىلغان ھەر قايسى پەنلەردىكى زۆرۈر دەرسلىكلەرنى ئوقۇتۇش پروگراممىسىدىكى ئاساسىي تەلەپ ۋە ھازىر يولغا قويۇلۇۋاتقان ئوقۇتۇش ماتېرىياللىرىنى ئاساس قىلغان ھەمدە رايونىمىزدىكى ئاددىتتىكى تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپلەرنىڭ ئەمەلىيىتىنى چىقىش نۇقتىسى قىلغان بولۇپ ، ئاساسىي بىلىم ، ئاساسىي ماھارەت ۋە ئەمەلىي بىلىملەر ئىقتىدارىغا قارىتا ئىمتىھان ئېلىش تەكشۈرۈش ئېلىپ بېرىلغان . خۇلاسە ئىمتىھان نەتىجىسى ئىشچى قوبۇل قىلىش ، كادىر قوبۇل قىلىش ، ھەربىيلىككە قاتنىشىش ۋە يۇقىرىلاپ ئوقۇشتىكى مۇھىم ئاساس .

ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش «تۇتاشتۈرۈش» ئىسلاھاتى

[گۇۋۇيۈەننىڭ «جۇڭگونىڭ ماۋارىپ ئىسلاھاتى ۋە تەرەققىيات قوللانمىسى» نى يولغا قويۇش توغرىسىدىكى پىكرى] نىڭ تەلىپى ۋە [ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم ، خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ «جۇڭگونىڭ ماۋارىپ ئىسلاھاتى ۋە تەرەققىيات قوللانمىسى» نى ئىزچىللاشتۇرۇپ يولغا قويۇش توغرىسىدىكى پىكرى] گە ئاساسەن ، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم ۋە خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ بىلەن قوشۇلۇشى بىلەن ، رايونىمىز 1997 - يىلدىن باشلاپ ، شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتى ، شىنجاڭ سانائەت ئىنستىتۇتى ، شىنجاڭ تېببىي ئىنستىتۇتى ، شىنجاڭ مالىيە - ئىقتىساد ئىنستىتۇتى ، شىنجاڭ پېداگوگىكا ئۇنىۋېرسىتېتى قاتارلىق سەككىز ئورۇندا ئاددىتتىكى ئالىي مەكتەپلەر «تۇتاشتۈرۈپ» ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىپ ، ھەق تاپشۇرۇش تۈزۈمى ئىسلاھاتىنى سىناق تەرىقىسىدە يولغا قويدى (بۇ ئىسلاھات قىسقارتىلىپ «تۇتاشتۈرۈش ئىسلاھاتى» دېيىلىدۇ) . بۇ خىل ئىسلاھات ئالىي ماۋارىپ تۈزۈلمىسىنىڭ ئۇنىۋېرسالىشىش ، سىستېمىلىشىش ئىسلاھاتىنىڭ مۇھىم تەشكىلىي قىسمى بولۇپ ، ئالىي مەكتەپلەرنىڭ تەشەببۇسكارلىق بىلەن سوتسىيالىستىك بازار ئىگىلىكىنىڭ ئېھتىياجىغا ماسلىشىش ، ماۋارىپنىڭ ئادىل بولۇش پرىنسىپىنى ئىزچىللاشتۇرۇش ۋە ئۇنى تالانتلىقلارنى تەربىيىلەش مېخانىزمىغا ئايلاندۇرۇشتىكى بىر تۈرلۈك ئاساسلىق تەدبىر . 1997 - يىلى «تۇتاشتۈرۈش» ئىسلاھاتىنى يولغا قويغان ئاددىتتىكى ئالىي مەكتەپلەردە يېڭىدىن قوبۇل قىلىنغان ئوقۇغۇچىلار دۆلەت ۋەزىپىسى ، ھاۋالە ئاساسىدا تەربىيىلەش ، ئۆز خىراجىتى بىلەن ئوقۇيدىغانلاردىن ئىبارەت ئۈچ خىل ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش پىلان شەكلىنى ئۆزگەرتىپ ، «تۇتاشتۈرۈش» ئىسلاھاتىدىن كېيىنكى دۆلەتنىڭ ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش پىلانىنىڭ پەقەت بىرلا خىل شەكلىدە بولۇشى ئىشقا ئاشۇرۇلۇپ ، يېڭىچە پۈل

ئوقۇغۇچىسى 284 نەپەر ، كادىر ، ئوقۇتقۇچى ھەمدە خىزمەتچى خادىم 39 نەپەر ، پارتىنىپ دوختۇرخانىدا ياتقانلار 132 نەپەر ، ئاپتونوم رايونلۇق قارامايغا بارغان «ئىككى ئاساسەن» نى تەكشۈرۈپ ئۆتكۈزۈۋېلىش ئۆسكىدىكى 25 خىزمەتچى خادىمدىن 17 سى قازا قىلدى . ستاتىستىكىغا ئاساسلانغاندا ، «8 . 12» ئالاھىدە چوڭ ئوت ئاپىتى 1994 - يىلى دۇنيا بويىچە يۈز بەرگەن 2 - قېتىملىق چوڭ ئوت ئاپىتى ، شۇنداقلا دۆلەت قۇرۇلغاندىن بۇيانقى پۈتۈن مەملىكەت بويىچە ئۆلۈش ، يارىلىنىش ئادەم سانى 2 - ئورۇندا تۇرىدىغان ئوت ئاپىتى ھېسابلىنىدىكەن . 12 - ئاينىڭ 15 - كۈنى ئاپتونوم رايوندىكى مۇناسىۋەتلىك ئورۇنلارنىڭ ئورتاق تەكشۈرۈشى ئارقىلىق ، «8 . 12» ئالاھىدە چوڭ ئوت ئاپىتىنىڭ سەۋەبى تەكشۈرۈپ ئېنىقلىنىپ ، مۇناسىۋەتلىك مەسئۇل كىشىلەر قانۇن بويىچە سۈرۈشتۈرۈلۈپ جازالاندى . قاراماي شەھەرلىك مائارىپ كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرى تاڭ جيەن ، قاراماي شەھەرلىك مائارىپ كومىتېتى پارتكومىنىڭ مۇئاۋىن شۇجىسى ، قوشۇمچە ئىنتىزام تەكشۈرۈش كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن شۇجىسى كۇاڭلى ، نېفىت باشقۇرۇش ئىدارىسى ئىشچىلار ئۈيۈشمىسى مەدەنىيەت - سەنئەت مەركىزىنىڭ مۇدىرى سۇن يۇڭ قاتارلىق 13 كىشى ئايرىم - ئايرىم ھالدا مەمۇرىي خىزمىتىدىن بىكار قىلىندى ، پارتىيىدىن قوغلاپ چىقىرىلدى ياكى قانۇن بويىچە قولغا ئېلىندى . شىنجاڭ نېفىت باشقۇرۇش ئىدارىسىنىڭ باشلىقى ، ئىدارە پارتكومىنىڭ دائىمىي ھەيئىتى ، مۇئاۋىن شۇجىسى ، قاراماي شەھەرلىك پارتكومىنىڭ مۇئاۋىن شۇجىسى ، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى شې خۇڭ ، شىنجاڭ نېفىت باشقۇرۇش ئىدارىسىنىڭ مۇئاۋىن ئىدارە باشلىقى نىياز ئابدۇللا ، قاراماي شەھەرلىك دائىمى كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى جاڭ خۇا تاڭ ۋە ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرى ، «ئىككى ئاساسەن» نى تەكشۈرۈپ ئۆتكۈزۈۋېلىش گۇرۇپپىسىنىڭ مەسئۇلى لىيودوڭ قاتارلىق بەش كىشىگە ئايرىم - ئايرىم ھالدا ، پارتىيە ئىچىدىكى ۋەزىپىسىدىن قالدۇرۇش ، مەمۇرىي دەرىجىسىنى چۈشۈرۈش ، پارتىيە ئىچىدە قالدۇرۇپ سىناش قاتارلىق جازالار بېرىلدى .

مائارىپ مىنىستىرلىقىنىڭ تەستىقلىشى ئارقىلىق شىنجاڭ تېببىي ئىنستىتۇتى بىلەن شىنجاڭ جۇڭيى ئىنستىتۇتى قوشۇلۇپ ، شىنجاڭ تېببىي پەنلەر ئۇنىۋېرسىتېتى قۇرۇلدى . 2000 - يىلى شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتى بىلەن شىنجاڭ سانائەت ئىنستىتۇتى قوشۇلۇپ يېڭى شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتى قۇرۇلدى . شىنجاڭ مالىيە ئىقتىساد ئىنستىتۇتى ، شىنجاڭ ئىقتىساد كادىرلار باشقۇرۇش ئىنستىتۇتى ، شىنجاڭ مالىيە مەكتەپلىرى قوشۇلۇپ يېڭى شىنجاڭ مالىيە ئىقتىساد ئىنستىتۇتى قىلىپ قۇرۇلدى . شىنجاڭ يېنىك سانائەت كەسپىي تېخنىكا ئىنستىتۇتى ، قاراماي كەسپىي تېخنىكا ئىنستىتۇتى ۋە شىنجاڭ يېزائىگىلىك كەسپىي تېخنىكا ئىنستىتۇتى قاتارلىقلارمۇ ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ تەستىقلىشى بىلەن قۇرۇلۇپ بولدى . ئوتتۇرا باشلانغۇچ مەكتەپلەرنىڭ ئورۇنلىشىش قۇرۇلمىسىنى تەڭشەش خىزمىتىمۇ كۆرۈنەرلىك ئۇنۇمگە ئېرىشتى . مىللىي - خەنزۇ ئارىلاش مەكتەپلەرنى تەسىس قىلىش ، ئاز سانلىق مىللەتلەر ئارىلاش مەكتەپلىرىنى تەسىس قىلىش ، ئارىلاش سىنىپلارنى تەسىس قىلىپ ، يېزا - چارۋىچىلىق رايونلىرىدىكى ياتاقتا يېتىپ ئوقۇش تۈزۈمىدىكى مەكتەپلەرنى تەرەققىي قىلدۇرۇش قاتارلىق شەكىللەر ئارقىلىق مائارىپ بايلىقى مۇۋاپىق ئورۇنلاشتۇرۇلۇپ ، ئاساسىي مائارىپنىڭ مەكتەپلەر كۆلىمى زور دەرىجىدە كېڭەيتىلدى . 1995 - يىلى بىلەن سېلىشتۇرغاندا ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپلەردىن بىرسى ، ئادەتتىكى ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپتىن 449 ئازايدى . شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا ، ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپلەر ، ئادەتتىكى ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپلەردىكى ئوقۇغۇچىلار ئايرىم - ئايرىم ھالدا 84 .2 تۈمەن ۋە 65 .9 تۈمەن كۆپەيدى . باشلانغۇچ ، تولۇقسىز ، تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپلەرنىڭ كۆلىمى ئايرىم - ئايرىم ھالدا 1995 - يىلدىكى 310 ، 491 ، 255 ئادەمدىن كۆپىيىپ 369 ، 761 ، 410 ئادەمگە يەتتى .

«12 .8» ئالاھىدە چوڭ ئوت ئاپىتى

1994 - يىلى 12 - ئاينىڭ 8 - كۈنى ، ئاپتونوم رايونلۇق «ئىككى ئاساسەن» نى باھالاپ ئۆتكۈزۈۋېلىش ئۆلىمكى قاراماي شەھىرىگە كېلىپ باھالاپ ئۆتكۈزۈۋېلىش خىزمىتىنى ئېلىپ باردى . قاراماي شەھەرلىك مائارىپ كومىتېتى ئوتتۇرا باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرىنى تەشكىللەپ دوستلۇق كۆلۈبىدا دوكلات ئويۇنى قويدى . قاراماي شەھىرىدىكى يەتتە ئوتتۇرا مەكتەپ ۋە سەككىز باشلانغۇچ مەكتەپتىكى 15 سىنىپنىڭ ئوقۇغۇچىسى ، قىسمەن ئوقۇتقۇچى ، ئىشچى - خىزمەتچىلەر ۋە تەكشۈرۈپ ئۆتكۈزۈۋېلىش گۇرۇپپىسىدىكى 25 خادىم ھەمدە يەرلىك رەھبەرلەردىن جەمئىي 796 ئادەم كۆلۈبتا پائالىيەتكە قاتناشتى . سائەت 18 دىن 20 مىنۇت ئۆتكەندە سەھنىدىكى 7 - نومۇرلۇق چىراغ پەردىگە تېگىپ قالغانلىقتىن پەردە كۆيۈپ چوڭ ئوت ئاپىتى يۈز بەردى . كىشىلەرنىڭ بەزىلىرى كۆيدى ، بەزىلىرى تۈنجۇقتى ، بۇ قېتىمقى ئوت ئاپىتى 323 ئادەمنىڭ ئۆلۈشىگە سەۋەب بولدى . بۇنىڭ ئىچىدە ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپ

مەكتەپ بېگى

چىڭ سۇلالىسىنىڭ ئوتتۇرىلىرىدا دىنىي ماۋارىپنى باشقۇرۇش ئۇچۇن تەيىنلەنگەن ئەمەلدار بولۇپ ، ئۇنىڭ ۋەزىپىسى «ئوقۇتقۇچىلار ۋە ئوقۇ - ئوقۇتۇش ئىشلىرىنى باشقۇرۇش ، ۋەزىيەت ۋە سىياسەتكە كۆڭۇل بۆلۇپ ، بالىلارنى تاۋلاش» تىن ئىبارەت . (ماۋېنخۇا تەمىنلىگەن)

كېجۇ تۇزۇمى

1766 - يىلى چىڭ ھۆكۈمىتى ئۇرۇمچى رايونىدا ئىلىم يۇرتى تەسىس قىلىپ ، ئوقۇغۇچى سانىنى بېكىتكەن . 1780 - يىلى شەنشى - گەنسۇ باش مۇپەتتىشى لېرسىن ئۇرۇمچىگە قاراشلىق سانجىدا ئوقۇغۇچىلارنى تەربىيىلىگەن ، تەربىيىلەش ۋاقتى جەمئىي ئالتە يىل بولغان ، چىڭ ھۆكۈمىتى 1782 - يىلى جېنشى ، يېخې ، گۇچۇڭ ، دىخۇا ، سانجى ، فۇكاڭ ، سۇيلەي قاتارلىق جايلاردا بىردىن كۆڭزى تەلىماتى مەكتىپى قۇرغان ھەمدە 27 نەپەر ئوقۇغۇچىنى قەلەمدار ، 27 نەپەر ئوقۇغۇچىنى ئەلەمدار ، 27 نەپەر ئوقۇغۇچىنى ھەر قايسى پەنلەرنى تولۇق ئىگىلىگەن ئىلىمدار قىلىپ تەربىيىلەش ئۇچۇن قوبۇل قىلغان . 1905 - يىلى كېجۇ تۇزۇمى بىكار قىلىنغان .
(ماۋېنخۇا تەمىنلىگەن)

تەييارلىق مەكتىپى

چىڭ سۇلالىسى مەزگىلىدىكى مەكتەپ ماۋارىپىنىڭ مۇھىم تەركىبىي قىسمى . 1767 - يىلى ئۇرۇمچىدىكى ئىش بېجىرىش ۋەزىرى ۋېن فۇ «شەھەرلەردە ئائىلە سانى مەلۇم دەرىجىگە يەتكەندە ، بىردىن تەييارلىق مەكتىپى تەسىس قىلىش ، خەلق ئىچىدىكى ئەخلاق - پەزىلەتتە ياخشى ، ئىلىم - مەرىپەتتە ئالدىنقى قاتاردىكى كىشىلەرنى تاللاپ ، ئوقۇتقۇچىلىققا تەيىنلەش» نى تەشەببۇس قىلدى .

ھەر بىر تەييارلىق مەكتىپىدە 12 نەپەر ئوقۇتقۇچى بولۇپ ، ئۇلارنىڭ ئىش ھەققىنى ھۆكۈمەت بېرەتتى . يەنى ، ھۆكۈمەت تەرەپ مەكتەپكە بەلگىلىك ساندىكى يەرنى ئاجرىتىپ بېرەتتى . مەكتەپ ئادەم يالىلاپ بۇ يەرلەرنى تېرىتتى ھەمدە يىللىق مەھسۇلاتىنى مەكتەپ ، ئوقۇتقۇچى ۋە ئوقۇغۇچىلارنىڭ تۇرمۇش خىراجىتى قىلاتتى . مەكتەپنىڭ ئوقۇتقۇچىلىرى كۆپىنچە ھاللاردا گۇناھ ئۆتكۈزۈپ شىنجاڭغا سۇرگۇن قىلىنغان ئەمەلدارلار ئىچىدىن تاللىناتتى . تەييارلىق مەكتىپىنىڭ ئوقۇغۇچىلارنى تەربىيىلەش مەقسىتى پەننىي ئىمتىھانلار ئۇچۇن ئىختىساسلىقلارنى يېتكۈزۈپ بېرىشتىن ئىبارەت بولغان . 1805 - يىلدىكى ستاتىستىكىغا ئاساسلانغاندا چىڭ ھۆكۈمىتى دىخۇا ، سانجى ، سۇيلەي ، فۇكاڭ ، جىمسار ، قۇتۇبى ۋە گۇچۇڭ قاتارلىق جايلاردا بىردىن تەييارلىق مەكتىپى تەسىس قىلغان بولۇپ ، يىللىق خىراجىتى 380 سەر كۈمۈش بولغان .

مائارىپ تارىخى

قەشقەر ئىسلام دىنى ئۇنىۋېرسىتېتى

قەشقەر ئىسلام دىنى ئۇنىۋېرسىتېتى 13 ـ ئەسىردە موڭغۇل ماخۇتى تەرىپىدىن قۇرۇلغان .

«قۇتادغۇبىلىك»

قارا خانىلار خاندانلىقى دەۋرىدىكى داڭلىق داستان بولۇپ ، يۈسۈپ خاس ھاجىپ 1068～1069 ـ يىللىرى قەشقەردە يېزىپ تاماملىغان . پۈتۈن ئەسەر 85 باب ۋە 30 قوشۇمچە مەزمۇندىن تەركىب تاپقان بولۇپ ، جەمئىي 13290 مىسرا‌غا بۆلۈنىدۇ . ئەسەرنىڭ مەزمۇنى جەمئىيەت ، ئىقتىساد ، پەلسەپە ، ئەدەبىيات قاتارلىق ساھەلەرگە چېتىلىدۇ . «قۇتادغۇبىلىك» تېپىك پەندى ـ نەسىھەت خاراكتېرىدىكى داستان بولۇپ ، ئۇنىڭدا مول تەلىم ـ تەربىيىۋى ئىدىيىلەر يوشۇرۇنغان . 1986 ـ يىلى 10 ـ ئايدا مىللەتلەر نەشرىياتى جېڭ گۆەنجۇڭ ، جاڭ خۇڭچاۋ ۋە لىيۇبىن قاتارلىقلار تەرجىمە قىلغان ، خەنزۇچە نۇسخىنى نەشر قىلدى .

(ماۋېنخۇا تەمىنلىگەن)

مەكتەپ

مەسچىت قارمىقىدىكى باشلانغۇچ سەۋىيىدىكى دىنىي مەكتەپ .

(ماۋېنخۇا تەمىنلىگەن)

مەدرىسە

مەسچىت قارمىقىدىكى يۇقىرى سەۋىيىدىكى دىنىي مەكتەپ .

(ماۋېنخۇا تەمىنلىگەن)

خەلپەت

مەسچىت قارمىقىدىكى باشلانغۇچ سەۋىيىدىكى دىنىي مەكتەپنىڭ ئوقۇتقۇچىسى .

(ماۋېنخۇا تەمىنلىگەن)

مۇدەررىس

مەسچىت قارمىقىدىكى يۇقىرى سەۋىيىدىكى دىنىي مەكتەپنىڭ ئوقۇتقۇچىسى .

(ماۋېنخۇا تەمىنلىگەن)

دەسلەپكى مەكتىپى بولۇپ ھېسابلىنىدۇ .
(ماۋېنخۇا تەمىنلىگەن)

يېڭىچىك مەدرىسى

ئىلى جياڭجۈنى ماگۇالىڭ 1903 - يىلى ئىلىدا قۇرغان چەتئەل تىلى ئۆگىنىدىغان مەكتەپ بولۇپ ، بىر سىنىپتا 40 ئادەم ئوقۇغان ، ئوقۇش چەكلىمىسى 4 يىل بولغان . مانجۇ ، خەنزۇ ، ئۇيغۇر ، موڭغۇل ئوقۇتقۇچىلىرى بولغان . ئوقۇغۇچىلار مانجۇلارنىڭ گازارمىسىدىكى 15 ياشقا توشقان بالىلاردىن قوبۇل قىلىنغان بولۇپ ، ئۇلار ئىلگىرى مانجۇ - خەنزۇ تىللىرى باشلانغۇچ مەكتىپىدە ئوقۇغانلار ، ئۇلار مەكتەپكە كىرگەندىن كېيىن ، مانجۇ ، موڭغۇل ، خەنزۇ ۋە ئۇيغۇر يېزىقلىرىنى ئۆگىنىش بىلەن بىر ۋاقىتتا چەت ئەل تىلى ھەرپلىرىنى ئۆگەنگەن . ئوقۇغۇچىلار ئوقۇش پۈتتۈرگەندىن كېيىن ئىمتىھان ئارقىلىق 10 ئادەمنى تاللاپ ، ئالما-ئاتاغا 3 يىللىق ئوقۇشقا ئەۋەتىلگەن .
(ماۋېنخۇا تەمىنلىگەن)

خەنزۇ تىلى مەكتىپى

چىڭ سۇلالىسىنىڭ ئاخىرقى مەزگىللىرىدە شىنجاڭدىكى ئاز سانلىق مىللەت بالىلىرى خەنزۇ تىلى ئۆگىنىدىغان مەكتەپ بولۇپ ، بۇ مەكتەپكە ئوقۇشقا كىرگەن بالىلار ئۇچ بۆلەككە بۆلۈنۈپ ئوقۇغان . 1 - باسقۇچتا «مىڭ خەتلىك ئوقۇشلۇق» ، 3 خەتلىك دەستۇر» قاتارلىقلارنى ئوقۇغان . 2 - باسقۇچتا «ۋاپادارلىق دەستۇرى» قاتارلىقلارنى ئوقۇغان . 3 - باسقۇچتا «6 دەستۇر» نى ئوقۇغان ، 1880 - يىلى بۇ خىل مەكتەپتىن پۈتۈن شىنجاڭ تەۋەسىدە جەمئىي 37 سى قۇرۇلۇپ بولغان .
(ماۋېنخۇا تەمىنلىگەن)

مەكتەپ باشقۇرۇش مەھكىمىسى

شىنجاڭنىڭ يېقىنقى زامان تارىخىدىكى مەكتەپلەر مائارىپىنى باشقۇرۇش ئورگىنى بولۇپ ، 1906 - يىلى چىڭ سۇلالىسى ھۆكۈمىتى تەرىپىدىن قۇرۇلغان . تۇنجى باشلىقلىق ۋەزىپىسىنى دۇتۇڭ ئۆز ئۈستىگە ئالغان . بۇ مەھكىمىدە نازارەتچىلىك كومىتېتى ، تەكشۈرۈش كومىتېتى ، ستاتىستىكا كومىتېتى ، سېكرېتار قاتارلىقلار بولغان .
(ماۋېنخۇا تەمىنلىگەن)

شىنجاڭ ئوقۇتۇش ئىشلىرى ئورنى

1908 - يىلى قۇرۇلغان بولۇپ ، مەكتەپ باشقۇرۇش مەھكىمىسىگە قارايدۇ . پالاتا رەئىسى ، پالاتا ئىشلىرى مەھكىمىسى قاتارلىقلار بولۇپ ، بۇلارنىڭ ئاستىدا يەنە خوجلىق

گازارما مەكتىپى

چىڭ سۇلالىسىنىڭ سەككىز تۇغلۇق ئارمىيە مەكتىپى بولۇپ ، 1766 ـ يىلى ئىلى جياڭجۇنى مىڭ رۇي مەنىسىدا قۇرغان . ھەر بىر مەكتەپ «64 نەپەر ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىشنى بەلگىلىگەن» ھەمدە ئىككى نەپەر ئوقۇتقۇچى بولغان . ئوقۇغۇچىلارنىڭ ساۋات چىقىرىش قوللانمىلىرىدىن «12 خەت ھەمدە 40 ماددا» ، «پەندى ـ نەسىھەتلەر» بولۇپ ، مۇناسىۋەتلىك ئىمتىھان ئېلىش ، مۇكاپاتلاش ، جازالاش تۈزۈملىرى بولغان ، ئىمتىھاندا بىرىنچى بولغانلارغا ھەر ئايدا ئۇچ كۈمۈش ، ئىككىنچى بولغانلارغا ئىككى كۈمۈش ، ئۈچىنچى بولغانلارغا بىر كۈمۈش بەرگەن .

(ماۋېنخۇا تەمىنلىگەن)

ئەمەلدارلار مەكتىپى

چىڭ سۇلالىسى ھۆكۈمرانلىرىنىڭ ئەمەلدارلارنى تەربىيىلەيدىغان ئالىي تېخنىكوم مەكتىپى بولۇپ ، 1803 ـ يىلى ئىلى جياڭجۇنى سۇڭجۇن ئىلىنىڭ خۇيىۋەن شەھىرىدە قۇرغان . ئوقۇغۇچىلارنى گازارما مەكتىپى ، تەييارلىق مەكتىپى ۋە سەككىز تۇغلۇق ئارمىيە ئىچىدىن تاللىغان . بۇ مەكتەپنىڭ ئوقۇغۇچىلىرى چىڭ سۇلالىسى تەرىپىدىن سۈرگۈن قىلىنغان مانجۇ ۋە خەنزۇلاردىن تاللانغان . «پەندى ـ نەسىھەت» ، مانجۇ تىل ـ يېزىقى ، فېئودال ئەدەپ ـ ئەخلاق ئوقۇتۇش مەزمۇنى قىلىنغان . گازارمىنىڭ پەرزەنتلىرىنىڭ «مۇستەقىل ، ئۆز ئالدىغا ھەرىكەت ئېلىپ بېرىش ئاساسىنى ئورنىتىش» نى مائارىپنىڭ مەقسىتى قىلغان .

(ماۋېنخۇا تەمىنلىگەن)

رۇس مەكتىپى

ئىلى جياڭجۇنى باۋنىڭ 1792 ـ يىلى قۇرغان بولۇپ ، بۇ مەكتەپنىڭ ئوقۇتقۇچىلىرى بېيجىڭدىكى رۇس كونسۇلخانىسىدىن تەكلىپ قىلىنغان . ئوقۇغۇچىلار بولسا ئىلىدىكى ئەمەلدارلارنىڭ پەرزەنتلىرىنىڭ ئىچىدىن تاللانغان . رۇس يېزىقىنى ئۆگىنىشنى ئوقۇتۇش مەزمۇنى قىلغان . ئوقۇش مۇددىتى 5 يىل بولغان .

(ماۋېنخۇا تەمىنلىگەن)

مانجۇ يېزىقى مەكتىپى

ئۇيغۇرلار ئىچىدىن چىققان ھاجىم بەگ مۇھەممەد ئابدۇللا 1791 ـ يىلى قۇرغان بولۇپ ، ئوقۇتقۇچىلىرىنى چىڭ سۇلالىسى ھۆكۈمىتى تەمىنلىگەن . ئوقۇغۇچىلار ئۇيغۇر بەگلىرىنىڭ بالىلىرىنىڭ ئىچىدىن قوبۇل قىلىنغان . ئەدەپ ـ ئەخلاق ئوقۇتۇش مەزمۇنى قىلىنغان (يەنى چىڭ سۇلالىسى ھۆكۈمىتىنىڭ تۈزۈم ـ بەلگىلىمىلىرى ۋە مانجۇ تىل ـ يېزىقلىرى) . بۇ شىنجاڭدا قۇرۇلغان ئۇيغۇرلارنىڭ مانجۇ تىلى ئۆگىنىدىغان ئەڭ

دەرىجىسىنىڭ ئوخشاش بولماسلىقى تۈپەيلىدىن شىنجاڭنىڭ ھەربىي ـ مەمۇرىي ژالىيسى لىيەنكۇي ئوتتۇرا دەرىجىلىك مەدرىسكە ئۆزگەرتىۋەتكەن ھەمدە ئۇنىڭ قارمىقىدا تولۇقسىز دارىلمۇئەللىمىن مەدرىسىنى تەسىس قىلغان . 11 ئوقۇتقۇچىسى ، 16 ئوقۇغۇچىسى بولغان . يىللىق ماتارىپ خىراجىتى 3680 سەر كۈمۈش بولغان .
(ماۋېنخۇا تەمىنلىگەن)

ئۆلكىلىك ساقچى ـ قاراۋۇللار مەدرىسى

1909 ـ يىلى چارلىغۇچى ساقچى ئەمەلدارى رۇڭچېي ئارمىيىنىڭ ئەسلىدىكى گازارمىسىدا قۇرغان مەكتەپ بولۇپ ، 12 ئوقۇتقۇچىسى 105 ئوقۇغۇچىسى بولغان . يىللىق خىراجىتى 19 مىڭ 540 سەر كۈمۈش بولغان .
(ماۋېنخۇا تەمىنلىگەن)

ئۆلكىلىك خەنزۇ ـ رۇس تىللىرى مەدرىسى

1908 ـ يىلى گەنسۇ نىڭشا دۇتۇڭى رۇيچىڭ قۇرغان بولۇپ ، سابىق شىنجاڭ ھەربىي ـ مەمۇرىي ژالىيسى لىيەنكۇي بىلەن چارلىغۇچى ساقچى ئەمەلدارى رۇڭچېي بىرگە تەسىس قىلغان . ئۇ ئىلگىرى لىيۇجىنتاڭ 1888 ـ يىلى تەسىس قىلغان رۇس تىلى مەكتىپىدىن كېلىپ چىققان . ئىككى ئوقۇتقۇچىسى ، 18 ئوقۇغۇچىسى بولغان . يىللىق خىراجىتى 4450 سەر كۈمۈش بولغان .
(ماۋېنخۇا تەمىنلىگەن)

ئۆلكىلىك ئوفىتسېرلار تەربىيىلەش مەكتىپى

1909 ـ يىلى ژاڭشۇنەن ، رۇڭچېي ، چېن جاڭ قاتارلىقلار قۇرغان ، 4 ئوقۇتقۇچىسى ، 100 ئوقۇغۇچىسى بولغان .

ئۆلكىلىك قۇرۇقلۇق ئارمىيە باشلانغۇچ مەدرىسى

1907 ـ يىلى شىنجاڭنىڭ ھەربىي ـ مەمۇرىي ژالىيسى لىيەنكۇي قۇرغان بولۇپ ، باشقۇرغۇچى خادىملىرىدىن ئىككىسى ، قوماندانلىرىدىن ئىككىسى ، ئوقۇتقۇچىلىرىدىن 10 ى بولغان . ئايرىم ـ ئايرىم ھالدا مانجۇ تىلى ، فىزىكا ، ھېساب ، گرامماتىكا ، ئالگېبرا ، تارىخ ، ئۆلچەش ، گېئومېتىرىيە ، جۇغراپىيە ، ئىنگلىز تىلى ، رەسىم ، گىمناستىكا قاتارلىق پەنلەر تەسىس قىلىنغان . ئۇچ سىنىپ ئوقۇغۇچىلىرى بار بولۇپ ، جەمئىي 270 ئوقۇغۇچى بولغان . ئوقۇش مۇددىتى ئۈچ يىل بولۇپ ، ئوقۇش پۈتتۈرگەندىن كېيىن شەنشى قۇرۇقلۇق ئارمىيە ئوتتۇرا مەدرىسىگە يوللىنىلاتتى .

بۆلۈمى ، ئادەتتىكى بۆلۈم ، مەخسۇس بۆلۈم ، كەسپىي بۆلۈم ، ماتېرىيال بۆلۈمى قاتارلىق ئورگانلار تەسىس قىلىنغان .

(ماۋېنخۇا تەمىنلىگەن)

ھۈسەينىيە مەكتىپى

ھۆسەين مۇسا باي ۋە باۋۇدۇن مۇسا بايلار 1872 ـ يىلى ئاتۇش ئېكساقتا قۇرغان مەكتەپ بولۇپ ، ھۈسەينىيە مەكتىپى دەپ ئاتالغان . بۇ ئاز سانلىق مىللەتلەرنىڭ ئۆزى قۇرغان يېقىنقى زامان مەكتىپى بولۇپ ھېسابلىنىدۇ .

(ماۋېنخۇا تەمىنلىگەن)

ئۆلكىلىك سىياسىي ـ قانۇن مەدرىسى

1906 ـ يىلى شىنجاڭنىڭ ھەربىي ـ مەمۇرىي ۋالىيسى لىيەنكۇي ئىلگىرىكى باج مەھكىمىسى ئورنىغا قۇرغان بولۇپ ، بەش ئوقۇتقۇچىسى ، 60 نەپەر ئوقۇغۇچىسى بولغان . يىللىق خىراجىتى 12 مىڭ 363 سەر كۈمۈش بولغان .

(ماۋېنخۇا تەمىنلىگەن)

ئۆلكىلىك كەسپىي ئوقۇتقۇچىلار تەربىيىلەش ئورنى

1909 ـ يىلى شىنجاڭدا دۆتۈك تەسىس قىلغان بولۇپ ، ئالتە ئوقۇتقۇچىسى 120 ئوقۇغۇچىسى بولغان . يىللىق خىراجىتى 17 مىڭ 534 سەر كۈمۈش بولغان .

(ماۋېنخۇا تەمىنلىگەن)

ئۆلكىلىك ئالىي دەرىجىلىك مەدرىسسە

1905 ـ يىلى شىنجاڭنىڭ ھەربىي ـ مەمۇرىي ۋالىيسى ۋۇيېكسۈن ئەسلىدىكى بودا مەدرىسىنىڭ ئورنىغا ئالىي دەرىجىلىك مەدرىسنى قۇرغان ھەمدە «شىنجاڭ ئالىي دەرىجىلىك مەدرىسە نىزامنامىسى» نى تۈزۈپ چىققان . ئالىي دەرىجىلىك مەدرىسە قۇرۇلغاندىن كېيىن ، «ئوقۇشقا كىرگەنلەرنىڭ يېشى ۋە سەۋىيىسى تەكشى بولمىغانلىقى ، نەتىجىسىنى بىلگىلى بولمىغانلىقى ، يىل ئاخىرىدىكى ئىمتىھاندا بىرمۇ پەندىن ئۆتەلمىگەنلىكى ئۈچۈن ئالىي دەرىجىلىك مەدرىسە ئوتتۇرا دەرىجىلىك مەدرىسكە ئۆزگەرتىلگەن .

(ماۋېنخۇا تەمىنلىگەن)

ئۆلكىلىك ئوتتۇرا دەرىجىلىك مەدرىسە

1905 ـ يىلى شىنجاڭنىڭ ھەربىي ـ مەمۇرىي ۋالىيسى ۋۇيېكسۈن ئەسلىدىكى بودا مەدرىسىنىڭ ئورنىغا ئالىي دەرىجىلىك مەدرىسنى قۇرغاندىن كېيىن ، ئوقۇغۇچىلار

كەسپىي مەدرىسە

چىڭ سۇلالىسىنىڭ ئاخىرقى مەزگىلىدىكى تۇرلۇك يېزا - ئىگىلىك ، سانائەت ، سودا ، كان مەكتەپلىرىنىڭ ئومۇمىي ئاتىلىشى بېكىتىش ھەققىدە مەلۇمات ژۇشۇ قانۇن ئۇزگىرىشى مەزگىلىدە بىخلانغان . 1904 - يىلدىكى «مەدرىسە نىزامنامىسى بېكىتىش ھەققىدە مەلۇمات»دا مۇستەقىل سىستېما قىلىپ كۆرسىتىلگەن . توغرىسىغا يېزا - ئىگىلىك ، سانائەت ، سودا ، سودا ترانسپورت قاتارلىقلارغا ، بويىغا ئالىي دەرىجىلىك ، ئوتتۇرا دەرىجىلىك ، باشلانغۇچ دەرىجىلىكتىن ئىبارەت ئۈچ دەرىجىگە بۆلۈنگەن . ئۇنىڭدىن باشقا ، كەسپىي ئوقۇتقۇچىلارنى تەربىيىلەش ئورنى ژە شاگىرت تەربىيىلەش مەدرىسىلىرىنى تەسىس قىلغان بولۇپ ، تۈپ مەقسىتى تۆۋەن دەرىجىلىك تېخنىكىلىق دېھقان ، ئىشچى ژە ھەر خىل كەسپىي خادىملارنى تەربىيىلەشتىن ئىبارەت بولغان . 1910 - يىلغا كەلگەندە شىنجاڭدا جەمئىي 32 كەسپىي مەدرىسە قۇرۇلغان .

(ماژېنخۇا تەمىنلىگەن)

خەنزۇ تىلى مەدرىسى

چىڭ سۇلالىسىنىڭ ئاخىرقى مەزگىلىدىكى يېڭىچە مەدرىسىنىڭ بىر خىل شەكلى . 1910 - يىلى شىنجاڭدا خەنزۇ تىلى مەدرىسىدىن 206 سى بولغان .

(ماژېنخۇا تەمىنلىگەن)

ئومۇمىي تىل ئۆگىتىش كۇرسى

چىڭ سۇلالىسىنىڭ ئاخىرقى مەزگىلىدىكى يېڭىچە مەدرىسىنىڭ بىر خىل شەكلى . 1910 - يىلغا كەلگەندە شىنجاڭدا جەمئىي 24 ئومۇمىي تىل ئۆگىتىش كۇرسى قۇرۇلغان .

(ماژېنخۇا تەمىنلىگەن)

ساۋات چىقىرىش مەكتىپى

چىڭ سۇلالىسىنىڭ ئاخىرقى مەزگىلىدىكى مائارىپىنىڭ ئومۇملىشىشىنى ئىلگىرى سۈرىدىغان بىر خىل ئورگان بولۇپ ، ئۇ دەسلەپتە قانۇن تۈزۈش مەھكىمىسى توققۇز يىللىق تەييارلىقنامە تۈزۈش ھەققىدىكى مەلۇماتىدا تەسىس قىلىشنى ئوتتۇرىغا قويغان . 1910 - يىلى 1 - ئايدا ئىلىم مەھكىمىسى ساۋات چىقىرىش مەكتىپىنىڭ نىزامناملىرىنى تەستىقلىتىپ ، ھەر قايسى جايلاردا ئومۇملاشتۇرۇش ھەققىدە بۇيرۇق چۈشۈرگەن . «باشلانغۇچ مائارىپىنىڭ يېتىشمەسلىكىگە ياردەم بېرىپ ، ھەممە ئادەمنىڭ ئۆگىنىشتىن بەھرىمەن بولۇشىنى مەقسەت قىلغان» ھەمدە ئىشنى ئاددىي قىلىشتىن باشلاپ ، كىتاب - ماتېرىيال ، ئەسۋاب - ئەسلىھەلەرنىڭ تولۇق ، مۇكەممەل ، ئوقۇتقۇچىلار بىلىمىنىڭ مۇكەممەل بولۇشىنى ئانچە تەلەپ قىلىپ كەتمىگەن ، ھۆكۈمەت ژە خۇسۇسىي

تۆۋەن دەرىجىلىك باشلانغۇچ مەدرىسە

1904 ـ يىلى 1 ـ ئايدا چىڭ سۇلالىسى ھۆكۈمىتى ئېلان قىلغان «تۆۋەن دەرىجىلىك باشلانغۇچ مەدرىسە نىزامنامىسى» دا «يەتتە ياشلىق بالىلار مەكتەپكە كىرىش ، كىشىلىك تۇرمۇشتا زۆرۈر بولغان بىلىملەرنى ئۆگىتىپ ، ۋەتەنپەرۋەرلىكنى ئەدەپ ـ ئەخلاقنىڭ ئاساسى قىلىش ، بالىلارنىڭ جىسمانىيىتىگە كۆڭۈل بۆلۈش ، ئۇلارنى ساغلام تەربىيىلەش» نى باش نىزام قىلىپ ، ساۋاتلىقلارنىڭ سانى كۆپەيسە شۇمۇ غەلىبە دەپ بەلگىلىگەن . ئوقۇش مۇددىتى بەش يىل بولۇپ ، كېيىن تۆت يىلغا ئۆزگەرتىلگەن ، دەرسلىكلەردىن ماتېماتىكا ، ئوقۇش ۋە سۆزلەش ، جۇڭگو يېزىقى ، ھېساب ، تارىخ ، جۇغراپىيە ، گىمناستىكا قاتارلىقلار ئۆگىتىلگەن . رەسىم سىزىش بىلەن قول ـ ھۈنەرۋەنچىلىك دەرسى تاللاپ ئۆتىدىغان دەرسلەر بولغان . نامرات يېزىلاردا ، ئوقۇتقۇچى كەمچىل رايونلاردا ، مۇشۇ ئىككى خىل دەرسنى قىسقارتىۋېتىشكە يول قويغان . 1910 ـ يىلى شىنجاڭدا جەمئىي 104 تۆۋەن دەرىجىلىك باشلانغۇچ مەدرىسە قۇرۇلغان . (ماۋېنخۇا تەمىنلىگەن)

ئىككى دەرىجىلىك باشلانغۇچ مەدرىسە

چىڭ سۇلالىسىنىڭ ئاخىرقى مەزگىللىرىنىڭ دەسلىپىدە تۆۋەن ـ يۇقىرى دەرىجىلىك باشلانغۇچ مەكتەپلەر بىرلەشتۇرۇلۇپ ، ئىككى دەرىجىلىك باشلانغۇچ مەدرىسە دەپ ئاتىلاتتى . ئوقۇش مۇددىتى توققۇز يىل (تۆۋەن دەرىجىلىك بەش يىل ، يۇقىرى دەرىجىلىك تۆت يىل) ، كېيىن سەككىز يىلغا ئۆزگەرتىلگەن . (تۆۋەن ـ يۇقىرى دەرىجىلىك باشلانغۇچ مەكتەپلەرنىڭ ھەر بىرى تۆت يىل) . 1910 ـ يىلغا كەلگەندە ، شىنجاڭدا ئىككى دەرىجىلىك باشلانغۇچ مەدرىستىن جەمئىي بەشى بولغان . (ماۋېنخۇا تەمىنلىگەن)

يېرىم كۈنلۈك مەدرىسىلەر

چىڭ سۇلالىسىنىڭ ئاخىرقى مەزگىللىدىكى ساۋات چىقىرىش ئورگىنى بولۇپ ، 1904 ـ يىلدىن باشلاپ ، مەخسۇس ئوقۇشسىز قالغان بالىلارنى ، كەمبەغەللەرنىڭ بالىلىرىنى ئوقىتىدىغان بولۇپ ، ئوقۇغۇچىلار يېرىم كۈن ئوقۇپ ، يېرىم كۈن ئىشلەيتتى . ھەر كۈنى ئۇچ سائەت دەرس ئوقۇيتتى . يېشىنىڭ قانچىلىك بولۇشىدىن قەتئىينەزەر ، ھەقسىز ئوقۇيتتى . ئىككى بۆلەك ئوقۇتۇش شەكلىنى قوللانغان . 1906 ـ يىلى 1 ـ ئايدا ئوقۇتۇش مەھكىمىسى لیۇجىنتاڭنى ھەر قايسى ئۆلكىلەرگە بېرىپ ، يېرىم كۈنلۈك مەدرىسە قۇرۇشقا ئەۋەتكەن . 1910 ـ يىلغا كەلگەندە شىنجاڭدا جەمئىي 11 يېرىم كۈنلۈك مەدرىستىن ئون بىرى قۇرۇلغان .

ۋە پىلاننى ئەملىيلەشتۈرۈشتىن ئىبارەت ئۈچ قىسىمدىن تەركىب تاپقان. شىنجاڭ ئۇلكىسى مەدەنىيەت مائارىپىنىڭ ئاساسىي ۋەزىپىسى: «مىللەتنى شەكىل، ئالتە بۈيۈك سىياسەتنى مەزمۇن» قىلغان مىللىي مەدەنىيەتنى راۋاجلاندۇرۇپ، ھەر قايسى مىللەتلەر مەدەنىيىتىنى ئەسلىدىكى شەكلىدە، ئالتە بۈيۈك سىياسەتنى مەركەز قىلغان ھالدا، ئوخشاش سەۋىيىگە قاراپ تەرەققىي قىلدۇرۇش كېرەك دەپ كۆرسەتكەن. بۇ 1937~1939 - يىللىرىدىكى شىنجاڭ مائارىپ تەرەققىياتىنىڭ ئاساسى بولۇپ قالغان.
(ماۋېنخۇا تەمىنلىگەن)

ئىككىنچى مەزگىللىك مائارىپ ئۈچ يىللىق پىلانى

ئۇلكىلىك ھۆكۈمەتنىڭ 2 - مەزگىللىك ئۈچ يىللىق پىلانىنىڭ بىر قىسمى بولۇپ، 1939 - يىلى تۈزۈلگەن. بۇ پىلان مائارىپنىڭ سىياسىي ۋەزىپىسى، مائارىپنىڭ مەركىزىي خىزمىتى ۋە مائارىپ تەرەققىيات پىلانى قاتارلىقلارغا بۆلۈنگەن. بۇ پىلان تېخىمۇ ئىلگىرىلىگەن ھالدا «مىللەتنى شەكىل، ئالتە بۈيۈك سىياسەتنى مەزمۇن قىلغان ھەر قايسى مىللەتلەر مەدەنىيىتىنى راۋاجلاندۇرۇپ، ھەر قايسى مىللەتلەرنى ئىقتىساد، مەدەنىيەت جەھەتتە ئوخشاش سەۋىيىگە يەتكۈزۈشنى ئۈزۈل كېسىل ئىشقا ئاشۇرۇش» نى ئېنىق كۆرسەتكەن. بۇ پىلان 1940~1942 - يىللىرىدىكى شىنجاڭ مائارىپ ئىشلىرى تەرەققىياتىنىڭ ئاساسى بولۇپ قالغان.
(ماۋېنخۇا تەمىنلىگەن)

بىرىنچى قېتىملىق ئۇلكىلىك مائارىپ مەمۇرىيەت يىغىنى

1938 - يىلى 10 - ئايدا چاقىرىلغان بولۇپ، بۇ يىغىن ئۇلكىلىك مائارىپ خىزمىتى ئۈچۈن ئىنتايىن مۇھىم ۋە يېتەكچىلىك ئەھمىيەتكە ئىگە بولغان قارارنى ماقۇللىغان. بۇ يىغىن شىنجاڭنىڭ تاجاۋۇزچىلىققا قارشى تۇرۇپ ئۇلكە قۇرۇلۇشىنى ياخشىلاش مەزگىلىدىكى مائارىپنىڭ ئاساسلىق فاڭجېنىنى ئېنىق بېكىتكەن (يەنى دۆلەت مۇداپىئەسى تەربىيىسى، قۇرۇلۇش تەربىيىسى، ئىتتىپاقلىق تەربىيىسى، ئاممىۋى تەربىيە). قارار لايىھىسىدە شىنجاڭ مائارىپىنى ياخشىلاش ۋە راۋاجلاندۇرۇشنىڭ يېقىنقى مەزگىللىك كونكرېت چارە - تەدبىرلىرى ئوتتۇرىغا قويۇلغان.

ئىككىنچى قېتىملىق ئۇلكىلىك مائارىپ مەمۇرىيەت يىغىنى

1940 - يىلى 8 - ئايدا چاقىرىلغان. بۇ يىغىندا ماقۇللانغان ئاساسلىق قا
مائارىپ مەمۇرىيىتى، مائارىپ مەبلىغى، ئوتتۇرا دەرىجىلىك مائارىپ، جەمئى
تەربىيىسى، مەدەنىيەت ئۇيۇشمىسى ۋە ئۇيۇشما باشلانغۇچ مەكتىپى قاتارلىق مەزمۇ
ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ. قارارىدا ھەر قايسى ناھىيىلىك ھۆكۈمەتلەرنىڭ مائارىپ
بولۇشى ھەمدە بۆلۈمگە مۇۋاپىق نامزات سەپلىنىشى تەلەپ قىلىنغان ۋە ھ

ئىگىدارچىلىقىدىكى مەدرىسلەرنىڭ قارمىقىدا قۇرۇلغان ياكى ئىبادەت سورۇنلىرى ۋە ئاممىۋى سورۇنلارنى ئىجارىگە ئېلىپ قۇرۇلغان . يېشى چوڭراق ئوقۇشتىن قالغان بالىلار ۋە ئىگە ـ چاقسىز كەمبەغەللەرنىڭ بالىلىرىنى مەخسۇس قوبۇل قىلغان . «ساۋات چىقىرىش ئوقۇشلۇقى» ، «پۇقرالار زۆرۈر ئوقۇشلۇقى» دەرسلىك قىلىنغاندىن باشقا ، يەنە ئادەتتىكى ھېسابلاش دەرسلىكىمۇ تەسىس قىلىنغان . كۇندە 2～3 سائەت دەرس ئۆتۈلگەن . ئوقۇش يىلى چەكلىمىسى 1～3 يىلغىچە بولغان (كېيىن 1～2 غا ئۆزگەرتىلگەن) . 1910 ـ يىلى شىنجاڭدا جەمئىي 64 ساۋات چىقىرىش مەكتىپى بولغان .

رۇس تىلى سىياسىي ـ قانۇن مەخسۇس مەكتىپى

1924 ـ يىلى كۇزدە ياڭ زېڭشېن ئۇرۇمچىدە قۇرغان . تۇنجى سىنىپقا ئۆلكىلىك ئوتتۇرا مەكتەپنىڭ تۇنجى قارار ئوقۇش پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچىلىرى ئىچىدىن 31 نەپەر ئوقۇغۇچىنى تاللىغان . 1926 ـ يىلى 13 نەپەر تەييارلىق سىنىپ ئوقۇغۇچىسى قوبۇل قىلغان . مائارىپ نازارىتىنىڭ نازىرى لىيۇۋېنلۇڭ قوشۇمچە مەكتەپ مۇدىرلىق ۋەزىپىسىنى ئۆتىگەن . رۇس تىلى ، جەنايى ئىشلار جازا قانۇنى ، ئاساسىي قانۇن ، خەلقئارا قانۇن ، دۇنيا تىلى قاتارلىق دەرسلەر تەسىس قىلىنغان بولۇپ ، بۇنىڭ ئىچىدە رۇس تىلى بىلەن قانۇن دەرسلىكى ئوقۇغۇچىلارنىڭ زۆرۈر ئوقۇشلۇقى بولغان . ئوقۇغۇچىلاردىن ياتاق ، كىتاب ـ ماتېرىيال ۋە قىشلىق ئىسسىنىش پۇلى ئېلىنمىغان . ئۇلار ھەر ئايدا ھۆكۈمەت تەرىپىدىن تارقىتىلغان 12 سەر ئۇلكە پۇلىدىن بەھرىمەن بولغان . مەكتەپنىڭ خىراجىتى يەر ئىجارىسى ئېلىنغان پۇللاردىن ئاجرىتىپ بېرىلگەن .

1931 ـ يىلى 1 ـ ئايدا «شىنجاڭ رۇس تىلى سىياسىي ـ قانۇن ئىنستىتۇتى» ئىجارىسى ئۆزگەرتىلگەن .

(ماۋېنخۇا تەمىنلىگەن)

شىنجاڭ رۇس تىلى سىياسىي ـ قانۇن ئىنستىتۇتى

1931 ـ يىلى 1 ـ ئاينىڭ 1 ـ كۇنى سابىق رۇس تىلى سىياسىي ـ قانۇن مەكتىپى ئاساسىدا ئۆزگەرتىپ قۇرۇلغان . بىر نەپەر ئىنستىتۇت باشلىقى ، بىر نەپەر غوجىدار ، بىر نەپەر ئىلمى مۇدىر ، بىر نەپەر قانۇن فاكولتېتىنىڭ مۇدىرى ، ئىككى نەپەر ئىش بېجىرگۈچى خادىمى بولغان .

1935 ـ يىلى 1 ـ ئايدا «شىنجاڭ ئىنستىتۇتى» غا ئۆزگەرتىلگەن .

بىرىنچى مەزگىللىك مائارىپ ئۇچ يىللىق پىلانى

ئۆلكىلىك ھۆكۈمەتنىڭ بىرىنچى مەزگىللىك ئۇچ يىللىق پىلانىنىڭ بىر قىسمى بولۇپ ، 1936 ـ يىلى تۇزۇلگەن . بۇ پىلان ـ ئاساسىي ۋەزىپە ، مائارىپ مەمۇرىيىتى

ئاممىغا ئاددىي ئىلىم - ماھارەت ئۆگىتىشىنى مەقسەت قىلغان . ئۇلارنىڭ ئوبيېكتى 16 ياشتىن يۇقىرى ئوقۇشسىز قالغان ئاممىا بولغان . 1939 - يىللىرى پۈتۈن ئۇلكە بويىچە ئۇلكىلىك ۋە ئويۇشما ئىگىدارچىلىقىدىكى ئاممىۋى مەكتەپلەر 1160 قا ، ئوقۇغۇچىلىرى 65 مىڭ 735 نەپەرگە يەتكەن .

(ماۋېنخۇا تەمىنلىگەن)

خەلق مەكتەپلىرى

1943 - يىلى 5 - ئايدا ، شىنجاڭ ئۇلكىلىك خەلق ھۆكۈمىتى پەرمان چۈشۈرۈپ ، ھەر قايسى ۋىلايەت ، ناھىيىلەرگە قاراشلىق رايونلاردا مەكتەپلەرنىڭ سانى ، ئوقۇتقۇچىلار قوشۇنى ئەھۋالى قاتارلىقلارغا ئاساسەن ، بىر ياكى بىر قانچە مەركىزىي مەكتەپ قۇرۇپ ، قالغىنىنى خەلق مەكتەپلىرىگە ئۆزگەرتكەن .

ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپلەر يۇقىرى ۋە تۆۋەن دەرىجىلىكتىن ئىبارەت ئىككى دەرىجىگە بۆلۈنگەن . خەلق مەكتەپلىرى تۆۋەن دەرىجىلىك مەكتەپلەرگە تەۋە بولغان . 1945 - يىلى 9 - ئايدا ، شىنجاڭدا مەركىزىي خەلق مەكتەپلىرىنىڭ سانى 201 گە ، خەلق مەكتەپلىرىنىڭ سانى 677 گە يەتكەن .

(ماۋېنخۇا تەمىنلىگەن)

ئۇچ ۋىلايەت مائارىپى

بۇ ئىلى ، ئالتاي ، تارباغاتايلارنىڭ مائارىپىنى كۆرسىتىدۇ . 1944 - يىلى كۈزدە شىنجاڭدا ئۇچ ۋىلايەت ئىنقىلابىي پارتلاپ ، 12 - ئايدا ئۇچ ۋىلايەت ۋاقىتلىق ھۆكۈمىتى قۇرۇلغان .

1946 - يىلى 1 - ئايدا ئۇچ ۋىلايەت ۋاقىتلىق ھۆكۈمىتى گومىنداڭ ھۆكۈمىتى بىلەن تىنچلىق شەرتنامىسى ئىمزالاپ ، بىرلەشمە ھۆكۈمەت تەسىس قىلغان . ئەمما ئۇچ ۋىلايەت ئەمەلىيەتتە نىسبىي مۇستەقىللىققا ئىگە بولغان ، ئۇنىڭ مائارىپىمۇ بۇنىڭغا ماس ھالدا مۇستەقىللىققا ئىگە بولغان ، شۇڭا ئومۇمىلاشتۇرۇلۇپ ئۇچ ۋىلايەت مائارىپى دەپ ئاتالغان . 1948～1949 - يىللىرى ئۇچ ۋىلايەت تەۋەلىكىدىكى تۆت يىللىق ۋە يەتتە يىللىق تۈزۈمدىكى مەكتەپلەرنىڭ سانى 545 كە يېتىپ ، 1831 سىنىپ ، 56 مىڭ 982 ئوقۇغۇچى ، 2059 ئوقۇتقۇچىغا ئىگە بولغان .

(ماۋېنخۇا تەمىنلىگەن)

يېزىلاردىكى ئاددىي باشلانغۇچ مەكتەپلەر

1964 - يىلى ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ ئىدارىتى تەسىس قىلىشنى ئوتتۇرىغا قويغان مەكتەپلەر بولۇپ ، ئوقۇش تۈزۈمى ئۇزۇن بولسىمۇ ، قىسقا بولسىمۇ بولىدىغان ، ئۇزۇن - قىسقا مۇددەتلىك سىنىپلار تەڭ مەۋجۇت بولغان بولۇپ ، خەنزۇلار ئالتە يىللىق

مائارىپ ئىدارىلىرى مائارىپ مەبلىغىنى كۆپەيتىپ ، يېزىلاردىكى تۆۋەن دەرىجىلىك باشلانغۇچ مەكتەپنى پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئۆرلەپ ئوقۇشتىكى قىيىنچىلىقىنى ھەل قىلىشى تەلەپ قىلىنغان .

(ماۋېنخۇا تەمىنلىگەن)

ئۆلكىلىك دىخۇا قىزلارئوتتۇرا مەكتىپى

1937 ـ يىلى 9 ـ ئايدا شىنجاڭ ئۆلكىلىك ھۆكۈمەت ئەسلىدىكى قىزلار مەكتىپىدە قۇرغان بولۇپ ، 1938 ـ يىلى يۇقىرى دەرىجىلىك باشلانغۇچ مەكتەپ 19 سىنىپ ، تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپ 3 سىنىپ ، تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ بىر سىنىپ ، كەسپىي مەكتەپ 3 سىنىپ ، ئوقۇتقۇچى تەربىيىلەش كۇرسى بىر سىنىپ ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلغان بولۇپ ، ئومۇمىي ئادەم سانى 1200 نەپەرگە يەتكەن .

(ماۋېنخۇا تەمىنلىگەن)

شىنجاڭ قىزلار ئىنستىتۇتى

بۇ مىنگو يىللىرىدىكى شىنجاڭ قىزلار ئالىي تېخنىكومى بولۇپ ، 1943 ـ يىلى 3 ـ ئايدا شىنجاڭ ئۆلكىلىك ھۆكۈمەت قىزلار ئوتتۇرا مەكتىپىنى ئۆزگەرتىپ قۇرغان ، چىۋالۇفاڭ ئىنستىتۇت باشلىقى بولغان . ئەدەبىيات ، مائارىپ ، تېببابەتچىلىك ، تۇغۇت ئىلمى ، ئەدەبىيات ـ تارىخ ، تۇغۇت ئانىسى تېخنىكىسى قاتارلىق دەرسلەر تەسىس قىلىنغان . 1946 ـ يىلى 2 ـ ئايدا تارقىلىپ كەتكەن بولۇپ ، ئالىي مەكتەپ قىسمى شىنجاڭ ئىنستىتۇتىغا قوشۇلۇپ كەتكەن .

(ماۋېنخۇا تەمىنلىگەن)

ئۇيغۇشما مەكتەپلىرى

بۇ مىنگو دەۋرىدە شىنجاڭدىكى مىللەتلەر مەدەنىيىتىنى ئىلگىرى سۈرۈش جەمئىيىتى قۇرغان مەكتەپ . 1934 ـ يىلى ئۇيغۇر ، قازاق ، قىرغىز ، موڭغۇل ، تاتار ، خۇيزۇ ، شىبە ، سولۇن ، خەنزۇ ، گۇيخۇا قاتارلىقلارنىڭ مەدەنىيىتىنى ئىلگىرى سۈرۈش ئۇيغۇشمىلىرى ئارقا ـ ئارقىدىن ئويغۇشما مەكتەپلىرىنى قۇردى . 1942 ـ يىلغا كەلگەندە شىنجاڭدىكى ئويغۇشما مەكتەپلىرى 1883 كە ، ئۇلارنىڭ ئوقۇغۇچىلىرى 180035 كىشىگە يەتكەن .

(ماۋېنخۇا تەمىنلىگەن)

ئاممىۋى مەكتەپلەر

مىنگو دەۋرىدە بارلىققا كەلگەن ئىشتىن سىرتقى مەكتەپلەر بولۇپ ، شىنجاڭدا 20 ـ ئەسىرنىڭ 30 ـ يىللىرىدا قۇرۇلغان . بۇ مەكتەپلەر ياشتا چوڭ ، ئوقۇشسىز قالغان

ئىشلەپچىقىرىش ئىشچىلىرى ئىچىدىكى ساۋاتسىزلارنى تۈگىتىش ھەمدە بۇ ئاساستا ، ئىشتىن سىرتقى يۇقىرى دەرىجىلىك باشلانغۇچ ، تولۇقسىز ئوتتۇرا سىنىپلىرىنىڭ مۇۋاپىق تەرەققىي قىلدۇرۇپ ، ئىشچى ـ خىزمەتچىلەرنىڭ سىياسەت ۋە پەن ـ تېخنىكا ئۆگىنىشىگە ئاساس سېلىشتىن ئىبارەت ئىدى . 1959 ـ يىلى ، يېزا ئىشتىن سىرتقى مائارىپى كەسپى ئىشتىن سىرتقى مائارىپ بىلەن قوشۇلۇپ ، ئىشچى ـ دېھقانلار ئىشتىن سىرتقى مائارىپى دەپ ئاتالدى . بۇ مەكتەپلەر «مەدەنىيەت زور ئىنقىلابىي» نىڭ دەسلەپكى مەزگىللىرىدە ئۈزۈلۈپ قالغان بولۇپ ، 1973 ـ يىلى ئەسلىگە كەلتۈرۈلگەن . 1974 ـ يىلى 8 ـ ئايدا ئاپتونوم رايونلۇق ئىشتىن سىرتقى مائارىپ كومىتېتى قۇرۇلۇپ ، ئىشتىن سىرتقى مائارىپ ئىشلىرىنى بىر تۇتاش باشقۇرغان .

(ماۋېنخۇا تەمىنلىگەن)

باشلانغۇچ مەكتەپلەر مائارىپىنى ئومۇملاشتۇرۇش

20 ـ ئەسىرنىڭ 50 ـ يىللىرىنىڭ باشلىرىدا ، ئۆلكىلىك ھۆكۈمەت جەنۇبىي شىنجاڭدىكى ئاز سانلىق مىللەتلەر مائارىپىنى نۇقتا قىلىپ ، باشلانغۇچ مەكتەپ مەجبۇرىيەت مائارىپىنى ئاكتىپ ئومۇملاشتۇرغان . 20 ـ ئەسىرنىڭ 50 ـ يىللىرىنىڭ ئاخىرىدا ، تەرەققىيات تېز بولغاچقا تەڭشەش ئېلىپ بارغان . «مەدەنىيەت زور ئىنقىلابىي» نىڭ ئاخىرقى مەزگىللىرىدە ، شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونى بەش يىللىق باشلانغۇچ مەكتەپ مائارىپىنى ئومۇملاشتۇرۇشنى ئوتتۇرىغا قويغان ھەمدە ئەملىيلەشتۈرگەن . 1980 ـ يىلى 10 ـ ئايدا ، باشلانغۇچ مائارىپىنى ئومۇملاشتۇرۇشنى تەكشۈرۈپ ئۆتكۈزۈۋېلىش خىزمىتىنى باشلىۋەتكەن . 1990 ـ يىلغا كەلگەندە ، ئاپتونوم رايونىمىزدا 58 ناھىيە (شەھەر) دە باشلانغۇچ مەجبۇرىي مائارىپ ئومۇملاشتۇرۇلغان بولۇپ ، بۇ پۈتۈن ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ناھىيە (شەھەر) لەرنىڭ 62% نى ئىگىلىگەن .

(ماۋېنخۇا تەمىنلىگەن)

خەنزۇ تىلى ئوقۇتۇشى

بۇ ئاز سانلىق مىللەت ئوقۇغۇچىلىرىغا خەنزۇ تىلى ئۆگىتىشنى كۆرسىتىدۇ . ئۆلكىلىك ھۆكۈمەت قۇرۇلغاندىن كېيىن ، ئاز سانلىق مىللەت ئوتتۇرا مەكتەپلىرىدە خەنزۇ تىلى دەرسلىكىنى تاللاپ ئوقۇلىدىغان دەرسلىك قاتارىدا ئېچىشنى تەلەپ قىلغان . 1956 ـ يىلى تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپلەردە ھەپتىسىگە 4～6 سائەت خەنزۇ تىلى دەرس ئۆتۈش تەلەپ قىلىنغان . 1977 ـ يىلى يېڭى تۈزۈلگەن باشلانغۇچ مەكتەپلەرنىڭ ئوقۇتۇش پىلانىدا ، باشلانغۇچ مەكتەپلەرنىڭ 3 ـ يىللىقىدىن باشلاپ تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپنى پۈتتۈرگىچە خەنزۇ تىلى دەرس ئۆتۈش تەلەپ قىلىنغان . 1984 ـ يىلى ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ئاز سانلىق مىللەتلەر ئوتتۇرا ـ باشلانغۇچ مەكتەپلىرىنىڭ خەنزۇ تىلى ئوقۇتۇش خىزمىتىنىڭ ئاساسىي تەلىپى ۋە كۆرەش قىلىش نىشانىنى ئوتتۇرىغا قويدى . يەنى ، «ئاز سانلىق مىللەت ئوقۇغۇچىلىرىنى باشلانغۇچ ،

قىلىپ ئاچسىمۇ ، تۆت يىللىق قىلىپ ئاچسىمۇ بولاتتى ، ئالتە يىللىق قىلىپ ئاچقان مەكتەپلەر تۆت ـ ئىككىلىك باسقۇچقا بۆلۈشنى قوللىناتتى ، مىللىيلارنىڭ بەش يىل بولۇپ ، بەش يىلدىن تۆۋەن تۆت يىللىق ۋە ئۈچ يىللىقلىرىمۇ بولغان . ئۇلارنىڭ شەكلى خىلمۇ خىل بولۇپ ، يېرىم كۈنلۈك ئوقۇش تۈزۈمى ، كۈن ئاتلاپ ئوقۇش تۈزۈمى ، بىكار ۋاقىتتا ئوقۇيدىغان ئوقۇش تۈزۈمى ، «ھەركەتچان مەكتەپ» تۈزۈمى قاتارلىقلار بولغاندىن سىرت ، يەنە ئەتىگەنلىك ـ كەچلىك كۇرسلار ، ساۋات چىقىرىش كۇرسلىرىمۇ بولغان . بۇ خىلدىكى مەكتەپلەرنى ئاساسەن ئىشلەپچىقىرىش چوڭ ـ كىچىك ئەتراپتىكى قۇرغان بولۇپ ، ئۇنىڭ مەبلىغىنى ئاساسەن كوللېكتىپ چىقارغان . شۇ يىلى 10 ـ ئايدا مائارىپ مىنىستىرلىقىنىڭ ئۇقتۇرۇشىغا ئاساسەن ئىش ھەققىگە تايىنىپ ئوقۇيدىغان باشلانغۇچ مەكتەپ دەپ ئۆزگەرتىلگەن .

(ماۋېنخۇا تەمىنلىگەن)

نۆقتىلىق ئوتتۇرا ـ باشلانغۇچ مەكتەپلەر

1953 ـ يىلى مائارىپ نازارىتى ئۇرۇمچى شەھەرلىك 1 ـ ئوتتۇرا مەكتەپنى نۆقتىلىق ئوتتۇرا مەكتەپ قىلىپ بېكىتكەن . 1959 ـ يىلى 9 ـ ئايدا ئۇرۇمچى شەھەرلىك 1 ـ ئوتتۇرا مەكتەپ قاتارلىق 27 ئوتتۇرا مەكتەپ ئاپتونوم رايون بويىچە نۆقتىلىق ئوتتۇرا مەكتەپلەر قىلىپ بېكىتىلگەن . 1962 ـ يىلى 4 ـ ئايدا 72 مەكتەپكە كۆپەيتىلگەن . 1979 ـ يىلى 1 ـ ئايدا شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونى 133 مەكتەپنى نۆقتىلىق ئوتتۇرا ـ باشلانغۇچ مەكتەپ دەپ بېكىتكەن .

(ماۋېنخۇا تەمىنلىگەن)

1971 ـ يىلدىكى مائارىپ خىزمىتى يىغىنى

1971 ـ يىلى ، ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ خىزمىتى يىغىنى چاقىرىلدى . يىغىن «ئوتتۇرا ـ باشلانغۇچ مەكتەپلەردە (مەملىكەتلىك مائارىپ خىزمىتى يىغىن خاتىرىسى) نى ئىزچىللاشتۇرۇش توغرىسىدىكى بىر نەچچە پىكىر (سىناق نۇسخا)» نى ۋە «ئالىي ، ئوتتۇرا تېخنىكوم مەكتەپلىرىدە (مەملىكەتلىك مائارىپ خىزمىتى يىغىن خاتىرىسى) نى ئىزچىللاشتۇرۇش توغرىسىدىكى بىر نەچچە پىكىر» نى ماقۇللىدى .

(ماۋېنخۇا تەمىنلىگەن)

ئىشچى ـ دېھقانلار ئىشتىن سىرتقى مائارىپى

20 ـ ئەسىرنىڭ 50 ـ يىللىرىنىڭ باشلىرىدا مائارىپ نازارىتى ئىشچى ـ خىزمەتچىلەرنىڭ ئىشتىن سىرتقى مائارىپىنى يولغا قويدى . مائارىپنىڭ ئوبيېكتى ئاساسى قاتلام كادىرلىرى ، پارتىيە ـ ئىتتىپاق ئەزالىرى ، ئەمگەك نەمۇنىچىلىرى ۋە بىۋاسىتە ئىشلەپچىقىرىش ئىشچىلىرى ئىدى . بۇ مائارىپنىڭ ئاساسلىق ۋەزىپىسى

ئاپتونوم رايونلۇق ئىنقىلابىي كومىتېت ئاپتونوم رايونلۇق ئىشتىن سىرتقى ماۋارىپ كومىتېتىنىڭ «ئىشچى ـ دېھقانلارنىڭ ئىشتىن سىرتقى ماۋارىپىنى ئاكتىپ قانات يايدۇرۇپ ، دازىيچە ناھىيىلەرنى ئومۇملاشتۇرۇش ئۇچۇن خىزمەت قىلىش توغرىسىدىكى پىكىر» نى تارقاتقان ھەمدە «21 ـ ئىيۇل» ئىشچىلار ئۇنىۋېرسىتېتىنى ئاكتىپ قۇرۇشنى تەلەپ قىلغان . 1976 ـ يىلى شىنجاڭدا «21 ـ ئىيۇل» ئىشچىلار ئۇنىۋېرسىتېتىدىن 323 ى بولغان . ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدىغان ئوقۇغۇچىلار سانى 3115 نەپەرگە يەتكەن . يېرىم ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدىغان ئوقۇغۇچىلارنىڭ سانى 4173 نەپەرگە يەتكەن . مەدەنىيەت ئىنقىلابىي ئاخىرلاشقاندىن كېيىن «21 ـ ئىيۇل» ئىشچىلار ئۇنىۋېرسىتېتى خارابلاشقان . 1981 ـ يىلى ئىشچى ـ خىزمەتچىلەر ئۇنىۋېرسىتېتىغا ئۆزگەرتىلگەن .

(ماۋېنخۇا تەمىنلىگەن)

«كومۇنىزملىق ئەمگەك ئۇنىۋېرسىتېتى» ۋە «7 ـ ماي ئۇنىۋېرسىتېتى»

«مەدەنىيەت زور ئىنقىلابىي» مەزگىلىدە بارلىققا كەلگەن يېڭا ئىگىلىك تېخنىكىسى تەربىيىسى خاراكتېرىدىكى مەكتەپ بولۇپ ، 1966 ـ يىلى 5 ـ ئايدا ، ماۋزېدۇڭ ئازادلىق ئارمىيە باش ئارقا سەپ تەمىنات بۆسىنىڭ بىر دوكلاتىغا تەستىق سۆزى يېزىپ «قوشۇن بىر ئۇنىۋېرسىتېت بولۇشى كېرەك» دېگەن . شۇنىڭدىن كېيىن ، ھەر قايسى يېزىلار بەس ـ بەس بىلەن «7 ـ ماي» ئۇنىۋېرسىتېتى ۋە كومۇنىزملىق ئەمگەك ئۇنىۋېرسىتېتى قۇرغان . 1975 ـ يىلى 11 ـ ئايدا ، ئاپتونوم رايونلۇق ئىنقىلابىي كومىتېت ئاپتونوم رايونلۇق ئىشتىن سىرتقى ماۋارىپ كومىتېتىنىڭ «ئىشچى ـ دېھقانلارنىڭ ئىشتىن سىرتقى ماۋارىپىنى ئاكتىپ قانات يايدۇرۇپ ، دازىيچە ناھىيىلەرنى ئومۇملاشتۇرۇش ئۇچۇن خىزمەت قىلىش توغرىسىدىكى پىكىر» نى تارقاتقان ھەمدە ھەر قايسى دېھقان ـ چارۋىچىلىق مەيدانلىرى ، ناھىيە ، يېزا كوپېراتىپلىرىنىڭ «7 ـ ماي» ئىشتىن سىرتقى مەكتىپى ۋە ئۇنىۋېرسىتېتى قۇرۇشنى تەلەپ قىلغان . 1976 ـ يىلغا كەلگەندە ، شىنجاڭدىكى «كومۇنىزملىق ئەمگەك ئۇنىۋېرسىتېتى» ۋە «7 ـ ماي» ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ سانى 130 غا يەتكەن بولۇپ ، 10 مىڭ 335 ئوقۇغۇچى بولغان . 1980 ـ يىلدىن كېيىن ئارقا ـ ئارقىدىن يېزا ئىگىلىك تېخنىكىسى مەكتەپلىرىگە ئۆزگەرتىلگەن .

(ماۋېنخۇا تەمىنلىگەن)

ئوتتۇرا ـ باشلانغۇچ مەكتەپلەر ئوقۇتۇش تۈزۈمى ئىسلاھاتى

ئازادلىقنىڭ دەسلەپكى مەزگىللىرىدە ئوقۇتۇش تۈزۈمى بىر ئاز قالايمىقان بولۇپ ، باشلانغۇچ مەكتەپلەرنىڭ ئوقۇتۇش تۈزۈمى ئىلى ، ئالتاي ، تارباغاتاي قاتارلىق ئۇچ ۋىلايەتتە تۆت يىللىق تۈزۈمنى ، ئۈرۈمچى ، قۇمۇل ، قاراشەھەر ، ئاقسۇ ، قەشقەر ،

ئوتتۇرا مەكتەپ باسقۇچلىرىدا ئاڭلاش ، سۆزلەش ، ئوقۇش ، يېزىش ، تەرجىمە قىلىش قاتارلىق ئومۇميۈزلۈك مەشىقلەندۈرۈشتىن ئۆتكۈزۈش ئارقىلىق ، تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپنى پۈتتۈرگەن ۋاقىتتا ، ئاساسىي جەھەتتىن 3000 گە يېقىن كۆپ ئىشلىتىلىدىغان خەنزۇچە خەتلەرنى ۋە 5000 ~ 6000 غىچە بولغان كۆپ ئىشلىتىلىدىغان سۆزلۈكلەرنى ئىگىلىتىپ ، خەنزۇ ئوقۇغۇچىلارنىڭ تولۇقسىز 2 - يىللىقىدىكى خەنزۇ تىلى سەۋىيىسىگە يەتكۈزۈش كېرەك» دەپ كۆرسەتتى .

(ماۋېنخۇا تەمىنلىگەن)

ئاساسىي مائارىپنى باشقۇرۇش تۈزۈلمە ئىسلاھاتى

1987 - يىلى 9 - ئايدا ، ئاپتونوم رايونىمىز ئاساسىي مائارىپنى باشقۇرۇش تۈزۈلمە ئىسلاھاتى ئېلىپ بېرىشنى قارار قىلىپ ، ئاپتونوم رايون ، ۋىلايەت (ئوبلاست ، شەھەر) ، ناھىيە (شەھەر ، رايون) ، يېزا (بازار ، مەيدان) تۆت دەرىجىلىك مەكتەپ قۇرۇپ ، تۆت دەرىجىگە بۆلۈپ باشقۇرۇشنى ، بۇنىڭدا يەنە ناھىيە ، يېزىدىن ئىبارەت ئىككى دەرىجىنى ئاساس قىلىشنى باشقۇرۇش تۈزۈلمىسىنى يولغا قويغان . يېزا (بازار ، مەيدان) نىڭ باشقۇرۇشىدا ھەر خىل يېزىلىق ئوتتۇرا مەكتەپلەر ، چارۋىچىلىق رايونلىرىدىكى ياتاقلىق مەكتەپلەر ، يېزىلىق مەركىزىي بالىلار باغچىسى ، دېھقان - چارۋىچىلىق رايونلىرىدىكى تۈلۈقسىز ئوتتۇرا مەكتەپلەر ۋە تولۇقسىز كەسپىي مەكتەپلەر بولغان . ناھىيە (شەھەر) لەر بولسا بۇاستە قاراشلىق ئوتتۇرا مەكتەپلەرنى ، باشلانغۇچ مەكتەپلەرنى ، بالىلار باغچىسىنى ، ئەقلىي ئىقتىدارى ئاجىز بالىلارغا كونسۇلتاتسىيە قىلىپ بېرىش كۇرسلىرنى ، مۇكەممەل ئوتتۇرا مەكتەپلەرنى ۋە كەسپىي تېخنىكا مەكتەپلىرىنى باشقۇرغان . ۋىلايەت (ئوبلاست ، شەھەر) لەر بۇاستە قاراشلىق ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپلەر ، بالىلار باغچىلىرى ، گاس - گاچىلار ئالاھىدە مائارىپى مەكتىپى قاتارلىقلارنى باشقۇرغان . ئاساسىي مائارىپنى باشقۇرۇش تۈزۈلمىسىنىڭ ئىسلاھ قىلىنىشى ئۆتمۈشتىكى ئاساسىي مائارىپنى ھەددىدىن زىيادە مەركەزلىك باشقۇرۇش ، ھەددىدىن زىيادە كۆتۈرۈپ ئېلىش ، ھەددىدىن زىيادە ئۆلۈك باشقۇرۇش ھالىتىنى ئۆزگەرتتى .

(ماۋېنخۇا تەمىنلىگەن)

«21 - ئەسىر» ئىشچىلار ئۇنىۋېرسىتېتى

1968 - يىلى 7 - ئايدا ، ماۋزېدۇڭ «شاڭخەي ستانوك زاۋۇتى قۇرۇلۇش تېخنىكا خادىملىرىنىڭ ئەھۋالى ۋە مەسلىسى» دېگەن ماقالىگە تەستىق سۆزى يازغاندىن كېيىن ، شۇ يىلى 9 - ئايدا شاڭخەي ستانوك زاۋۇتى ئىشچىلارنىڭ ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇيدىغان بىر ئۇنىۋېرسىتېتنى قۇرغان . شۇنىڭدىن كېيىن ، مەملىكەتنىڭ ھەر قايسى جايلىرىدا مۇشۇنىڭغا ئوخشاش مەكتەپلەر ئارقا - ئارقىدىن قۇرۇلغان . 1975 - يىلى 11 - ئايدا

- يىلغا كەلگەندە ، ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ئوتتۇرا دەرىجىلىك كەسپىي مەكتەپلەرنىڭ سانى 371 گە ، مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچىلار سانى 180 مىڭ 745 نەپەرگە يەتكەن بولۇپ ، بۇ پۈتكۈل تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ باسقۇچىدىكى ئوقۇغۇچىلارنىڭ 48.9% نى ئىگىلىگەن .

(ماۋېنخۇا تەمىنلىگەن)

ئاپتونوم رايونلۇق چوڭلار ماۋارىپ ئىدارىسى

1983 - يىلى 3 - ئايدا قۇرۇلغان . بۇنىڭدىن بۇرۇن ، 1979 - يىلى ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى سابىق ئاپتونوم رايونلۇق ئىشتىن سىرتقى ماۋارىپ كومىتېتىنى شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق ئىشچى - دېھقانلار ماۋارىپ كومىتېتىغا ئۆزگەرتىپ ، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم تەشۋىقات بۆلۈمى ، ئاپتونوم رايونلۇق ئىقتىسادىي كومىتېت ، يېزا ئىگىلىك كومىتېتى ، مەدەنىيەت ، ماۋارىپ كومىتېتى ، پەن - تېخنىكا كومىتېتى ، ئاپتونوم رايونلۇق ئىشچىلار باش ئۇيۇشمىسى ، ماۋارىپ نازارىتى ، ئىتتىپاق كومىتېتى ، ئايالار بىرلەشمىسى ، زىيالى ياشلار ئىشخانىسى ، ئەمگەك ئىدارىسى ، دېھقانچىلىق بوز يەر ئۆزلەشتۈرۈش باش ئىدارىسى قاتارلىق ئورۇنلاردىن مەسئۇل يولداشلارنى تەشكىللەپ ، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ بىر تۈتاش رەھبەرلىكىدە ، پۈتكۈل ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ئىشچى - دېھقانلار ماۋارىپ خىزمىتىنى بىر تۈتاش باشقۇرغان . بۇ كومىتېت ئۆز ئىشخانىسىنى ماۋارىپ ئىدارىسىدە تەسىس قىلغان . 1983 - يىلى 3 - ئايدا ، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى ئاپتونوم رايونلۇق ئىشچى - دېھقانلار ماۋارىپ كومىتېتىنى ساقلاپ قېلىشنى قارار قىلىپ ، ماۋارىپ نازارىتىدە كۈندىلىك ئىشلارنى بىر تەرەپ قىلىش ئاپپاراتى تەسىس قىلىپ ، كۈندىلىك ئىشلارغا مەسئۇل بولۇش خىزمىتىنى ئۈستىگە ئالغان . شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا چوڭلار ماۋارىپ ئىدارىسىنى قۇرغان . چوڭلار ماۋارىپى ئىدارىسى ماۋارىپ نازارىتىگە قاراشلىق ئىككىلەمچى كەسپىي ئاپپارات ، شۇنداقلا شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق ئىشچى - دېھقانلار ماۋارىپ كومىتېتىنىڭ ئىش بېجىرىش ئاپپاراتى . بۇ ئىدارىنىڭ قارمىقىدىچوڭلار ئالىي ماۋارىپ باشقارمىسى ، ئىشچى - خىزمەتچىلەر ماۋارىپ باشقارمىسى ، دېھقان - چارۋىچىلار ماۋارىپ باشقارمىسى ۋە كاتىبات ئىشخانىسى قاتارلىقلار بار . 1989 - يىلى 5 - ئايدا ، ئاپتونوم رايونىمىز چوڭلار ماۋارىپى ئىدارىسىنى تارقىتىۋەتكەن بولۇپ ، ئۇنىڭ كەسپىي ئىشلىرىنى ئاپتونوم رايونلۇق ماۋارىپ كومىتېتى بىۋاستە باشقۇرغان . ماۋارىپ كومىتېتىنىڭ ئىچىدە چوڭلار ئالىي ماۋارىپ باشقارمىسى ، ئىشچى - دېھقانلار ماۋارىپ باشقارمىسى تەسىس قىلىنغان .

(ماۋېنخۇا تەمىنلىگەن)

قىزىلسۇ ، خوتەن قاتارلىق يەتتە ۋىلايەتتە بەش يىللىق تۇزۇمنى يولغا قويغان . 1950 - يىلى شىنجاڭ ئۇلكىلىك ھۆكۈمەت خەنزۇ باشلانغۇچ مەكتەپلەرنىڭ ئوقۇتۇش تۇزۇمىنى تۆت يىل ، يۇقىرى دەرىجىلىك باشلانغۇچ مەكتەپنى 2 يىل ، ئاز سانلىق مىللەت باشلانغۇچ مەكتەپلىرىنى بىر دەك تۆت يىل قىلىپ بەلگىلىگەن . ئادەتتىكى ئوتتۇرا مەكتەپلەر «ئۈچ ئۇچلۇك تۇزۇم» نى قوللانغان . 1960 - يىلى مىللىي - خەنزۇ دەپ بۆلۈنمەي باشلانغۇچ مەكتەپلەر بىر دەك بەش يىللىق تۇزۇمنى قوللانغان . 1971 - يىلى باشلانغۇچ مەكتەپلەر بەش يىللىق تۇزۇمنى ، ئوتتۇرا مەكتەپلەر تۆت يىللىق تۇزۇمنى يەنى تۆلۈقسىز 2 يىللىق ، تولۇق ئوتتۇرا 2 يىللىق تۇزۇمنى قوللانغان . شارائىتى بولسا ، ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپلەر يەتتە يىللىق ياكى توققۇز يىللىق تۇزۇمنى قوللىنىشقا بولغان . 1977 - يىلى ئاپتونوم رايونىمىز ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپلەرنىڭ ئون يىللىق تۇزۇمنى قوللىنىشنى قارار قىلغان . بۇنىڭدا باشلانغۇچ مەكتەپلەر 5 يىل ، ئوتتۇرا مەكتەپلەر بەش يىل (يەنى ، تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپلەر ئۈچ يىل ، تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپلەر ئىككى يىل) بولۇش بەلگىلەنگەن . 1983 - يىلى ئاپتونوم رايونىمىز «خەنزۇ تىلى يېزىقى ئارقىلىق دەرس ئۆتۈلىدىغان باشلانغۇچ مەكتەپلەردە ، 1984 - يىلى كۈزدە قوبۇل قىلغان يېڭى ئوقۇغۇچىلار ئالتە يىللىق تۇزۇم بويىچە ، باشقا يىللىقلاردىكى ئوقۇغۇچىلار بەش يىللىق تۇزۇم بويىچە ئوقۇش ، ئۇيغۇر ، قازاق ، قىرغىز ، موڭغۇل تىل - يېزىقى ئارقىلىق دەرس ئۆتۈلىدىغان باشلانغۇچ مەكتەپلەر داۋاملىق بەش يىللىق تۇزۇمنى قوللىنىش كېرەك» . دەپ بەلگىلىگەن . 1984 - يىلى كۈزدە ، ۋەزىيەتنىڭ تەلىپىگە ئاساسەن ، مىللىي يېزىقتا دەرس ئۆتىلىدىغان مەكتەپلەردىمۇ باشلانغۇچ ئالتە يىل ، تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ ئۈچ يىللىق تۇزۇمنى يۈرگۈزگەن . پۈتكۈل ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئوقۇش تۇزۇمى ئىسلاھاتى 1986 - يىلى ئاساسىي جەھەتتىن تاماملانغان .

(ماۋېنخۇا تەمىنلىگەن)

كەسپىي - تېخنىكا تەربىيىسىنى راۋاجلاندۇرۇش

1982 - يىلى 4 - ئايدا ، ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ ئىدارىسى «ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئوتتۇرا دەرىجىلىك مائارىپ قۇرۇلمىسىنى ئىسلاھ قىلىش توغرىسىدىكى پىكىر» نى ئوتتۇرىغا قويۇپ ، ئوتتۇرا دەرىجىلىك كەسپىي - تېخنىكا تەربىيىسىنى زور كۈچ بىلەن قانات يايدۇرۇشنى تەلەپ قىلدى . 1983 - يىلى 10 - ئايدا ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ نازارىتى «ئاپتونوم رايونىمىزدىكى يېزا - بازارلارنىڭ ئوتتۇرا دەرىجىلىك مائارىپ قۇرۇلمىسىنى ئىسلاھ قىلىپ ، كەسپىي - تېخنىكا تەربىيىسىنى راۋاجلاندۇرۇش پىكرى» نى تارقاتتى . 1988 - يىلى 6 - ئايدا ، ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتى «ئاپتونوم رايونىمىزدىكى كەسپىي ئوتتۇرا مەكتەپلەرنىڭ مائارىپ مەسلىسىدە ساقلىنىۋاتقان بىر قاتار مەسىلەر توغرىسىدىكى بەلگىلىمىلەر» نى تارقاتتى . 1999

شىنجاڭ تېببىي ئىنستىتۇتى

شىنجاڭ تېببىي ئىنستىتۇتى 1956 - يىلى قۇرۇلغان بولۇپ ، سابىق سوۋېت ئىتتىپاقىنىڭ ياردىمى ئاستىدا مەملىكىتىمىزنىڭ بىرىنچى بەش يىللىق پىلانىدىكى 156 نۇقتىلىق قۇرۇلۇش تۈرىنىڭ بىرى بولغان . دەسلىپىدە داۋالاش فاكولتېتى ۋە بىر شۆبە دوختۇرخانىسى تەسىس قىلىنغان . 1978 - يىلى دورىگەرلىك فاكولتېتى ، گېگىنا فاكولتېتى ۋە ئىككىنچى شۆبە دوختۇرخانىسىنى كۆپەيتىپ قۇرغان ، شۇ يىلى بەزى پەنلەر بويىچە ماگىستىر ، ئاسپىرانت قوبۇل قىلىشقا باشلىغان . 1960 - يىلى ئىشتىن سىرتقى ئۇنىۋېرسىتېتنى تەسىس قىلغان بولۇپ ، 1980 - يىلى ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىشنى ئەسلىگە كەلتۈرگەن . 1988 - يىلى شىنجاڭدىكى تۇنجى تۈركۈم دوكتور ، ئاسپىرانتلارنى قوبۇل قىلغان . شىنجاڭ تېببىي پەنلەر ئۇنىۋېرسىتېتىغا قوشۇلۇپ كېتىشتىن ئاۋۋال ، فىزىئولوگىيە ، پاتو فىزىئولوگىيە ، فارماكولوگىيە ، ئىچكى كېسەللىكلەر ئىلمى ، تاشقى كېسەللىكلەر ئىلمى ، ئاياللار كېسەللىكى ۋە تۇغۇت ئىلمى ، ئادەم ئاناتومىيىسى ، پاتو ئاناتومىيە ، توقۇلما ۋە ئەمبرىئولوگىيە (تۆرەلمەشۇناسلىق) ، بالىلار كېسەللىكلىرى ئىلمى ، قۇلاق ، بۇرۇن ، كېكىردەك كېسەللىكلىرى ئىلمى ، ئېغىز بوشلۇقى ئىلمى ، تېرە كېسەللىكلىرى ئىلمى ، يۇقۇملۇق كېسەللىكلەر ئىلمى ، رادىئاتسىيە ئارقىلىق دىئاگنوز قويۇش ئىلمى ، ئوزۇقلۇق ئىلمى ، يېمەكلىك تازىلىقى ئىلمى ، مۇھىت تازىلىقى ئىلمى ، بالىلار تازىلىقى ئىلمى ، ئەمگەك تازىلىق ئىلمى ، تېببىي ستاتىستىكا قاتارلىق كەسپىلەرنى تەسىس قىلغان بولۇپ ، دوكتور ، ئاسپىرانت تەربىيىلەش نۇقتىسىدىن 2 سى ، ماگىستىر ، ئاسپىرانت تەربىيىلەش نۇقتىسىدىن 28 ى ، ئاپتونوم رايونلۇق نۇقتىلىق پەنلەردىن 3 ى بولغان .

مەكتەپ كۆچلۈك ئوقۇتقۇچىلار قوشۇنى ، زامانىۋى داۋالاش ئەسلىھە - ئۈسكۈنىلەرگە ئىگە . ئوقۇتقۇچىلاردىن 421 ى (بۇنىڭ ئىچىدە پروفېسسوردىن 55 نەپەر ، دوتسېنتتىن 105 نەپەر ، لېكتوردىن 177 نەپەر ، ئاستىنتتىن 61 ى) بار . مەكتەپتىكى تولۇق ، مەخسۇس كۇرس ئوقۇغۇچىلىرىنىڭ سانى 3014 نەپەر . ئىسلاھات ئېچىۋېتىلگەندىن بۇيان ، بۇ ئىنستىتۇت كۆپلىگەن تەتقىقات نەتىجىلىرىگە ئېرىشكەن بولۇپ ، بۇنىڭ ئىچىدە دۆلەت دەرىجىلىك ، مېنىستىر دەرىجىلىك مۇكاپاتقا ئېرىشكەنلىرىمۇ خېلى كۆپ سالماقنى ئىگىللەيدۇ . ھەر قايسى شۆبە دوختۇرخانىلىرى ئايرىم - ئايرىم ھالدا يۇرەك قان تومۇرى كېسەللىكلىرىنىڭ ئالدىنى ئېلىش ، يىلىك كۆچۈرۈش ، يۇرەك كۆچۈرۈش قاتارلىق ساھەلەردە دۆلەتنىڭ ئىلغار سەۋىيىسىگە يەتكەن . بۇنىڭ ئىچىدە قاپلىق قۇرت كېسەللىكىنىڭ ئالدىنى ئېلىش ۋە داۋالاش تەتقىقاتى ۋە ئارىسىدىن زەھەرلىنىپ قېلىشنىڭ ئالدىنى ئېلىش ۋە داۋالاش تەتقىقاتى دۆلەت ئىچى - سىرتىدا خېلى مۇھىم ئىلمى ئورۇندا تۇرىدۇ . ئىنستىتۇت قۇرۇلغان 42 يىلدىن بۇيان ، جەمئىيەت ئۈچۈن دوكتور ، ماگىستىرلارنى ئۆز ئىچىگە ئالغان ھەر قايسى ساھەلەردىكى سەھىيە - ساقلىقنى ساقلاش خادىمىدىن 17 مىڭ 810 كىشىنى تەربىيىلەپ

ئىشچى - خىزمەتچىلەرنى «ئىككى جەھەتتىن تولۇقلاش»

بۇ ئىشچى - خىزمەتچىلەرنى مەدەنىيەت ۋە تېخنىكا جەھەتتىن تولۇقلاشنى كۆرسىتىدۇ . بۇنىڭ ئوبيېكتى 1968 دىن 1980 - يىلغىچە تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپلەرنى پۈتتۈرگەن ئىشچى - خىزمەتچىلەر بىلەن 1971 - يىلدىن 1980 - يىلغىچە تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپنى پۈتتۈرگەن ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئىدى . ئەمەلىي سەۋىيىسى تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپنى پۈتتۈرگەن سەۋىيىگە يېتەلمىگەنلەرگە مەدەنىيەت دەرسى ، مەخسۇس كەسپىي مەشقتىن ئۆتمىگەن 3 - دەرىجىلىك ئىشچى - خىزمەتچىلەرگە تېخنىكا دەرسى تولۇقلىناتتى . مەدەنىيەت دەرسلىكلىرىدىن ئەدەبىيات ، ماتېماتىكا ، فىزىكا ، خىمىيە ، تارىخ ، بىئولوگىيە ، چەت ئەل تىلى (مىللىيلارغا خەنزۇ تىلى) قاتارلىقلار ئۆتۈلەتتى . 1980～1985 - يىللىرى ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ئىككى جەھەتتىن تولۇقلىنىدىغان ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ سانى 608 مىڭغا يەتكەن . «ئىككى جەھەتتىن تولۇقلاش» مەدەنىيەت دەرسىدىن لاياقەتلىك بولغانلار 128 مىڭغا يېتىپ ، لاياقەتلىك بولۇش نىسبىتى 70.34% بولغان . تېخنىكا دەرسىدىن لاياقەتلىك بولغانلار 249 مىڭغا يېتىپ ، لاياقەتلىك بولۇش نىسبىتى 68.01% بولغان .

(ماۋېنخۇا تەمىنلىگەن)

ئۆزلۈكىدىن ئۆگىنىش ئىمتىھانى

1984 - يىلى 6 - ئايدا ، شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق ئالىي مائارىپ بويىچە ئۆزلۈكىدىن ئۆگىنىش ئىمتىھانى ئېلىش كومىتېتى قۇرۇشنى تەستىقلاش بىلەن بىر ۋاقىتتا ، «شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونىنىڭ ئالىي مائارىپ بويىچە ئۆزلۈكىدىن ئۆگىنىش ئىمتىھانى ئېلىش لايىھىسى» نى تارقاتقان .

1985 - يىلى 11 - ئايدا ، ئالىي مائارىپ بويىچە تۇنجى ئىمتىھان ئېلىنغان . 1986 - يىلى 11 - ئايدا ، شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق ئالىي مائارىپ بويىچە ئۆزلۈكىدىن ئۆگىنىش ئىمتىھانىغا يېتەكچىلىك قىلىش كومىتېتى شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق ئالىي ، ئوتتۇرا دەرىجىلىك كەسپىي مائارىپ بويىچە ئۆزلۈكىدىن ئۆگىنىش ئىمتىھانىغا يېتەكچىلىك قىلىش كومىتېتىغا ئۆزگەرتىلگەن . 1985 - يىلى خەنزۇ ، ئۇيغۇر ، قازاق تىللىرىدا تۇنجى ئىمتىھان ئېلىنغان . ئىلگىرى - كېيىن بولۇپ ، پەلسەپە ، ئىقتىساد ، قانۇن ، پېداگوگىكا ، ئەدەبىيات ، تەبىئىي پەنلەر ، سانائەت پەنلىرى ، دېھقانچىلىق پەنلىرى ، تېببابەتچىلىك قاتارلىقلارنى ئۆز ئىچىگە ئالغان 68 كەسىپتىن ئىمتىھان ئالغان . ھازىرغا قەدەر تىزىملاتقان ئوقۇغۇچىلىرى 350 مىڭدىن ئارتۇق ، 1999 - يىلىنىڭ ئاخىرغىچە ، جەمئىي 83 مىڭ 421 كىشى ئايرىم - ئايرىم ھالدا تولۇق كۇرس ، مەخسۇس كۇرس ۋە ئوتتۇرا تېخنىكوم دىپلۇمىنى ئالغان بولۇپ ، بۇنىڭ ئىچىدە ئاز سانلىق مىللەتلەر 29 مىڭ 783 كىشى .

(ماۋېنخۇا تەمىنلىگەن)

شىنجاڭ بىڭتۇەن پېداگوگىكا ئالىي تېخنىكومى

1987 ـ يىلى دۆلەت مائارىپ كومىتېتىنىڭ تەستىقى ئارقىلىق قۇرۇلغان ، يېزا ـ ئىگىلىك مىنىستىرلىقىگە بېۋاستە قاراشلىق بولغان ئالىي دەرىجىلىك پېداگوگىكا مەكتىپى . بۇ مەكتەپتە جۇڭگو تىلى فاكولتېتى ، بىئولوگىيە ، جۇغراپىيە ، خىمىيە فاكولتېتى ، فىزىمات فاكولتېتى ، چەت ئەل تىلى فاكولتېتى ، تەنتەربىيە فاكولتېتىدىن ئىبارەت 6 فاكۇلتېت تەسىس قىلىنغان بولۇپ ، ئۇنىڭ ئىچىدە تارىخ ، سىياسىي تەربىيە ، خەنزۇ تىل ئەدەبىياتى ، جۇغراپىيە ، بىئولوگىيە ، ماتېماتىكا ، فىزىكا ، خىمىيە ، گۈزەل ـ سەنئەت ، تەنتەربىيە قاتارلىق كەسىپلەر ئىچىلغان ، مەكتەپنىڭ ئومۇمىي ئىگىلىگەن يەر مەيدانى 45421 كۋادرات مېتىر ، ئوقۇتۇش بىنالىرىنىڭ ئىگىلىگەن يەر مەيدانى 8889 كۋادرات مېتىر ، شىخەنزە ئونۇېرسىتېتىگە قوشۇلۇپ كېتىشتىن ئىلگىرى بۇ مەكتەپتە 139 ئوقۇتقۇچى (ئۇنىڭ ئىچىدە 1 پروفېسسور ، 22 دوتسىنت ، 66 لېكتور ، 33 يارەمچى ئوقۇتقۇچى بار) ، مەخسۇس تولۇق كۇرس ئوقۇغۇچىلىرىدىن 850 نەپەر بار ئىدى . 1996 ـ يىلى 4 ـ ئاينىڭ 4 ـ كۈنى شىخەنزە تېببىي ئىنىستىتۇتى ، شىخەنزە يېزا ئىگىلىك ئىنىستىتۇتى ، شىنجاڭ ئىشلەپچىقىرىش قۇرۇلۇش بىڭتۇەنى ئىقتىساد ئالىي تېخنىكومى قاتارلىق مەكتەپلەر بىلەن ئۆز ئارا بىرلەشتۇرۇش ئارقىلىق شىخەنزە ئونۇېرسىتېتى قۇرۇلدى .
(ماجۇنېڭ تەمىنلىگەن)

شىخەنزە يېزا ئىگىلىك ئىنىستىتۇتى

1959 ـ يىلى قۇرۇلغان ، يېزا ئىگىلىك مىنىستىرلىقىگە بېۋاستە قاراشلىق بولغان ئالىي دەرىجىلىك يېزا ئىگىلىك مەكتىپى بولۇپ ، غەربىي شىمالدىكى 5 ئۆلكە ، ئاپتونوم رايونلىرىنىڭ دېھقانچىلىق ، بوز يەر ئۆزلەشتۇرۇش تارماقلىرىغا ئالىي دەرىجىلىك دېھقان ـ چارۋىچىلىق كەسپىي خادىملىرىنى مەخسۇس تەربىيىلەيدىغان ۋەزىپىنى ئۈستىگە ئالغان . ئىنىستىتۇتتا ئاگرونوم فاكولتېتى ، مال دوختۇرلۇق فاكولتېتى ، ئورمانچىلىق فاكولتېتى ، دېھقانچىلىق ماشىنىلىرى فاكولتېتى ، سۇ قۇرۇلۇش فاكولتېتى ، يېزا ـ ئىگىلىك ئىقتىساد فاكولتېتى ، سىستېمىلاشقان پەن ـ تېخنىكا فاكولتېتى ، يېمەكلىك ئىلمى فاكولتېتى قاتارلىق فاكولتېتلار بار ، ئۇنىڭ ئىچىدە ئىجتىمائىي پەنلەر بۆلۈمى ، ئاساسىي پەنلەر بۆلۈمى ، بىئولوگىيە ئاساسىي پەنلىرى بۆلۈمى ، ئايرىم ھالدا يەنە ئۆسۈملۈك بۆلۈمى ، مىۋە ـ چېۋە ، سەي ـ كۆكتات ، ئورمانچىلىق ئىلمى ، چارۋا ـ مال دوختۇرلۇق ، ھايۋاناتلارنى بېقىش ۋە ئوزۇقلۇقنى پىششىقلاپ ئىشلەش ، يېزا ـ ئىگىلىك ئىقتىسادىي ، دېھقانچىلىق ئېتىز ـ ئېرىق سۇ ئىنشائاتى ، بوز يەر ئۆزلەشتۇرۇش رايونى قۇرۇلۇشى ۋە پىلانى ، دېھقان ـ چارۋىچىلىق مەھسۇلاتلىرىنى ساقلاش ۋە پىششىقلاپ ئىشلەش ، دېھقانچىلىق سىستېما تىك قۇرۇلۇشى قاتارلىق كەسىپلەر تەسىس قىلىنغان .

ـ يىلى 4 ـ ئاينىڭ 7 ـ كۈنى مائارىپ نازارىتىنىڭ تەستىقلىشى ئاستىدا
ي ئىنستىتۇتى بىلەن شىنجاڭ جۇڭيى ئىنستىتۇتى قوشۇلۇپ ، ھازىرقى
ي پەنلەر ئۇنىۋېرسىتېتى قۇرۇلدى .
(ماجۇنپىڭ تەمىنلىگەن)

جۇڭيى ئىنستىتۇتى
پ 1961 ـ يىلى قۇرۇلغان ، سابىق شىنجاڭ جۇڭيى مەكتىپىدىن تەرەققي

يىلى ، سابىق ئاپتونوم رايونلۇق جۇڭيى مەكتىپى ، جۇڭيى
، جۇڭيى تەتقىقات ئورنىنىڭ ئاساسىدا شىنجاڭ جۇڭيى ئىنستىتۇتى
پ ، جۇڭگوچە داۋالاش ۋە يېڭىنە سانجىپ داۋالاش كەسىپلىرىنى تەسىس
ەكتەپ شىنجاڭدىكى زور تۇرمۇم داڭلىق جۇڭيى ۋە جۇڭيى ـ غەربچە
لەشتۇرگەن مۇتەخەسسىسلەرنى ئۆزىگە مۇجەسسەملەشتۇرگەن بولۇپ ،
تتىن ئوقۇتۇش ، داۋالاش ، ئىلمى تەتقىقات ئۇچى بىرلەشكەن ئوقۇتۇش
ى شەكىللەندۇرگەن . يۇقىرى ، ئوتتۇرا ، تۆۋەن دەرىجىلىك ئۇنۋانغا ئىگە
ۇچىلار قوشۇنىغا ئىگە . بۇ مەكتەپتە جۇڭيىچە داۋالاش ، جۇڭيىچە يېڭىنە
ش ، جۇڭيى دورىگەرلىكى قاتارلىق ئۇچ تولۇق كۇرس ، جۇڭيىچە داۋالاش ،
پ داۋالاش ، جۇڭيى دورىگەرلىكى ۋە جۇڭيىچە داۋالاش سىستېمىلىقى
مەخسۇس كۇرس كەسپى تەسىس قىلىنغان . 1994 ـ يىلدىن باشلاپ
ڭيىچە داۋالاش ـ دورىگەرلىك ئۇنىۋېرسىتېتى بىلەن بىرلىشىپ ، ئىچكى
ى جۇڭيىچە داۋالاش ئىلمى ، ئىچكى كېسەللىكلەرنى جۇڭيىچە ـ غەربچە
لەشتۇرۇپ داۋالاش ئىلمى ، يېڭىنە سانجىش ۋە تېبابەتچىلىك قەدىمقى يېزىقى
سىپلەر بويىچە ماگىستىر ئاسپىرانتى قوبۇل قىلىپ كېلىۋاتىدۇ .
ـ يىلى كەسپىي ئوقۇتقۇچىلاردىن 149 كىشى بولۇپ (بۇنىڭ ئىچىدە
ن 15 ، دوتسىنىتتىن 33 ، لېكتوردىن 87 ، ئاستىنىتتىن 11 نەپەر بار)
تولۇق ، مەخسۇس كۇرس ئوقۇغۇچىلارنىڭ سانى 653 نەپەرگە يەتكەن .
لغاندىن بېرى ، جەمئىيەت ئۈچۈن ئوخشىمىغان سەۋىيە ، ئوخشىمىغان
ڭيىچە داۋالاش ـ دورىگەر خادىملىرىدىن جەمئىي 4721 نەپەرنى تەربىيىلەپ
1 ـ يىلى 4 ـ ئاينىڭ 7 ـ كۈنى مائارىپ مىنىستىرلىقىنىڭ تەستىقلىشى
سىنجاڭ تېببىي ئىنستىتۇتى بىلەن بىرلىشىپ ، ھازىرقى شىنجاڭ تېببىي
رسىتېتىنى تەشكىل قىلدى .
(ماجۇنپىڭ تەمىنلىگەن)

مائارىپ سىياسىتى ۋە قانۇن ـ نىزاملىرى

شىنجاڭ ئالىي مەدرىس نىزامنامىسى

1905 ـ يىلى ئىلان قىلىنغان . نىزامنامىدە ، مەكتەپتە باش خادىم 2 نەپەر تەسىس قىلىنغان بولۇپ ، پۈتكۈل مەكتەپنىڭ بارلىق ئىشلىرىنى بىر تۇتاش باشقۇرىدۇ ، خادىم 1 نەپەر ، تەشكىلات قوماندانى 1 نەپەر ، يارداەمچى قوماندان 1 نەپەر بولۇپ ، ئوقۇتۇش ئىشلىرىنى باشقۇرىدۇ دەپ بەلگىلەنگەن . ئەدەپ ـ ئەخلاق ئوقۇتقۇچىسى بىر نەپەر بولۇپ ، 4 كىتاب ، جوزى ئەركان ۋە ئەھكاملارنى ئۆگىتىدۇ . دەستۇر ئوقۇتقۇچىسى 1 نەپەر بولۇپ ، بەش دەستۇرنى ئۆگىتىدۇ . جۇڭگو تىل ـ ئەدەبىيات ئوقۇتقۇچىسى 1 نەپەر بولۇپ ، ئاممىباب قەدىمكى ئەدەبىياتنى ئۆگىتىدۇ . ھېساب ئوقۇتقۇچىسى 1 نەپەر بولۇپ ، كەسىر سانلار نىسبىتى ۋە 4 ئەمەلنى ئۆگىتىدۇ . تارىخ ئوقۇتقۇچىسى 1 نەپەر بولۇپ ، جۇڭگو ـ چەت ئەل تارىخىنى ئۆگىتىدۇ . جۇغراپىيە ئوقۇتقۇچىسى 1 نەپەر بولۇپ ، جۇڭگو ـ چەت ئەل جۇغراپىيىسىنى ئۆگىتىدۇ . ئىنگلىز تىلى ئوقۇتقۇچىسى 1 نەپەر بولۇپ ، گىراماتىكا ، تەرجىمە بىلىملىرىنى ئۆگىتىدۇ . گىمناستىكا ئوقۇتقۇچىسى 1 نەپەر بولۇپ ، تەنتەربىيە ھەربىكەتلىرىنى ئۆگىتىدۇ . دەرسلىكلەردىن : ئەدەب ـ ئەخلاق دەستۇرى ، جۇڭگو ئەدەبىياتى ، ماتېماتىكىلىق ئۆلچەش ـ سىزىش ، جۇڭگو ـ چەت ئەل تارىخى ، ھەربىي ئىلىم ، ئىنگلىز تىلى ، روس ئەدەبىياتى ، گىمناستىكا ، ئىنگلىز ئەدەبىياتى ، روس تىلى بار بولۇپ ، خالىغان پەننى تاللىسا بولىدۇ ، دەپ بەلگىلەنگەن .

شىنجاڭ ئۆلكىسىنىڭ مەجبۇرىيەت مائارىپىنى يولغا قويۇشتىكى 1 ـ مەزگىللىك پروگراممىسى

1935 ـ يىلى 11 ـ ئايدا ئىلان قىلىنغان . پروگراممىدا : 1935 ـ يىلى 8 ـ ئايدىن 1940 ـ يىلى 7 ـ ئايغىچە بولغان مەزگىل شىنجاڭنىڭ مەجبۇرىيەت مائارىپىنى يولغا قويۇشتىكى بىرىنچى مەزگىلى بولۇپ ، بۇ مەزگىلدە ھەر قايسى تارماقلار ئادەتتىكى باشلانغۇچ مەكتەپلەرنى كۆپەيتكەندىن سىرت ، 1 يىللىق قىسقا مۇددەتلىك باشلانغۇچ مەكتەپنى تەسىس قىلىپ ، 9 ياشتىن 12 ياشقىچە ئوقۇشسىز قالغان بالىلارنى قوبۇل قىلىش كېرەكلىكىنى بەلگىلىگەن . پروگراممىدا باشلانغۇچ مەكتەپلەردە ئوقۇش پۈلى ئالماسلىقنى ، قىسقا مەزگىللىك باشلانغۇچ مەكتەپتە ئوقۇش ماتېرىياللىرىنى ھەقسىز تەمىنلەش كېرەكلىكى ئېنىق بەلگىلىگەن .

خوجىنىيازنىڭ مائارىپ ھەققىدىكى تەكلىپى

1936 ـ يىلى شىنجاڭ ئۆلكىسىنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى خوجىنىياز ئوتتۇرىغا قويغان

1980 ـ يىلدىن باشلاپ ، ماگنىتىر ، ئاسپىراتلارنى قوبۇل قىلىشقا باشلىغان . ئىنىستىتۇتتا يەنە شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق يېزا ئىگىلىك بوز يەر ئۆزلەشتۇرۇش كادىرلىرىنى تەربىيىلەش مەركىزي ، چوڭلار مائارىپ باشقارمىسى ، سىرتتىن ئوقۇش بۆلۈمى ، ھەر خىل شەكىلدىكى چوڭلار ئالىي مائارىپىنى راۋاجلاندۇرۇش بۆلۈمى قاتارلىق ئورۇنلار تەسىس قىلىنغان . مەكتەپ ياتاق كۆلىمى 112 مىڭ كۋادىرات مېتىر ، ئۇنىڭدىن باشقا $199800000m^2$ كېلىدىغان تەجرىبە مەيدانى بار . ئۇنىڭ ئىچىدە يەنە بىرلەشكەن دۆلەتلەر تەشكىلاتى ئاشلىق مەھكىمىسىنىڭ كىتاب ساقلاش ئورنى بولۇپ ، بۇ كۇتۇپخانىدا 23 تۈمەندىن ئارتۇق كىتاب ساقلانغان . ئىنىستىتۇت بىكتۇەننىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتىنىڭ ئېھتىياجىغا ئاساسەن ، كەسپىي ئالاھىدىلىكنى بىرلەشتۇرۇپ ، 15 تەتقىقات ئاپپاراتى قۇردى ، يەنى ئۇنىڭدىن باشقا ، ئۇسۇملۇك كېسەللىكلىرىنىڭ ئالدىنى ئېلىش تەتقىقات ئىشخانىسى دۆلەت تەرىپىدىن پۈتۈن مەملىكەتكە ئېچىۋېتىلگەن تەتقىقات ئىشخانىسى قاتارىغا كىرگۈزۈلدى . ئىنىستىتۇت 1978 ـ يىلدىن 1991 ـ يىلىغىچە ئۆز ئۈستىگە ئالغان 654 خىل تەتقىقات تېمىسى بولۇپ ، ئۇنىڭ ئىچىدە 165 خىل دۆلەت ، ئاپتونوم رايون ۋە بىكتۇەن دەرىجىلىك تەتقىقات تېمىسى بار بولۇپ ، ئۇنىڭ ئىچىدىكى 102 خىل تەتقىقات تېمىسى دۆلەت مىنىستىر كومىتېتلىرى ، ئاپتونوم رايون ۋە بىكتۇەن تەرىپىدىن مۇكاپاتقا ئېرىشكەن . ئىنىستىتۇت ئۇنىۋېرسال خاراكتېرلىك ئىلمى ژۇرنال يەنى «شىخەنزە يېزا ئىگىلىك ئىنىستىتۇتى ئىلمى ژۇرنىلى»نى نەشر قىلغان . 1996 ـ يىلغا بارغاندا مەكتەپتىكى ئوقۇتقۇچىلارنىڭ سانى 458 گە (ئۇنىڭ ئىچىدە 34 پروفېسسور ، 125 دوتسىنىت ، 145 لېكتور ، 95 ئاتسىنىت ، ئوقۇتۇش خادىملىرىدىن 95 كىشى بار) مەخسۇس تولۇق كۇرس ئوقۇغۇچىلىرى 3049 نەپەرگە يەتتى . 1996 ـ يىلى 4 ـ ئاينىڭ 4 ـ كۈنى شىخەنزە تېببىي ئىنىستىتۇتى ، شىنجاڭ ئىشلەپچىقىرىش ـ قۇرۇلۇش بىكتۇەنئىقتىساد ئالىي تېخنىكومى ، شىنجاڭ ئىشلەپچىقىرىش قۇرۇلۇش بىكتۇەنى پېداگوگىكا مەكتىپى قاتارلىق مەكتەپلەر بىلەن بىرلەشتۇرۇلۇپ شىخەنزە ئۇنىۋېرسىتېتى قۇرۇلدى .

شىنجاڭ بىكتۇەن ئىقتىساد ئالىي تېخنىكومى

ئەسلى ئاساسىي بىكتۇەن مالىيە ـ ئىقتىساد كادىرلار مەكتىپى بولۇپ ، 1958 ـ يىلى شىخەنزىدە قۇرۇلغان . 1987 ـ يىلى مەملىكەتلىك مائارىپ كومىتېتىنىڭ تەستىقلىشى بىلەن بىكتۇەن ئىقتىساد ئالىي تېخنىكومى مەكتىپى بولۇپ قۇرۇلۇپ ، يېزا ئىگىلىك مىنىستىرلىقى ۋە ئاپتونوم رايونىنىڭ باشقۇرىشىدا بولغان . مەكتەپ مالىيە بوغالتىرلىقى ، پىلان ستاتىستىكا ، كارخانا باشقۇرۇش ، ھېسابلاش قاتارلىق كەسىپلەرنى تەسىس قىلغان . شىخەنزە ئۇنىۋېرسىتېتىغا قوشۇلۇپ كېتىشتىن ئىلگىرى ، مەكتەپتە ئوقۇتقۇچىلار 98 نەپەر (بۇنىڭ ئىچىدە دوتسىنىت 14 نەپەر ، لېكتور 35 نەپەر ، ئاستېنىت 24 نەپەر) بولۇپ ، مەكتەپتىكى تولۇق كۇرس ، مەخسۇس كۇرستىكى ئوقۇغۇچىلار 907 نەپەر ئىدى . 1996 ـ يىلى 4 ـ ئاينىڭ 4 ـ كۈنى شىخەنزە تېببىي ئىنىستىتۇتى بىلەن شىخەنزە يېزا ئىگىلىك ئىنىستىتۇتى ، شىنجاڭ بىكتۇەن دارىلمۇئەللىمىن مەكتىپى بىرلىشىپ ، شىخەنزە ئۇنىۋېرسىتېتى قۇرۇلدى .

ئاساسي شەكىل ، 6 بۆيۈك سىياسەتنى مەزمۇن قىلىشتىن ئىبارەت مائارىپ مەقسىتى ۋە يولغا قويۇش فاكتورىغا ئەمەل قىلىپ ، ھەر مىللەت ئۆسمۈرلىرىنىڭ جىسمانىي ۋە روھىي ھەمدە تۇرمۇشىغا ئېھتىياجلىق بولغان ئاساسىي بىلىم ماھارەتلەرنى تەرەققىي قىلدۇرۇش ھەمدە 6 بۆيۈك سىياسەتنى نەزەرىيىۋى ئاساس سۈپىتىدە سىڭدۈرۈش .

(2) ئوقۇش تۈزۈمى : باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇش يىلى 6 يىللىق بولۇش ، ئالدىنقى 4 يىل تۆۋەن دەرىجىلىك باشلانغۇچ ، كېيىنكى 2 يىل ئالىي دەرىجىدىكى باشلانغۇچ بولۇش ، تۆۋەن دەرىجىلىك باشلانغۇچ مەكتەپنى يەرلىك ئورۇننىڭ ئەھۋالىغا ئاساسەن تەسىس قىلىش .

(3) تەسىس قىلىش : باشلانغۇچ مەكتەپنى رايون ، ناھىيە ياكى يېزا - بازار تەسىس قىلىش ، ئالاھىدە ئەھۋالغا ئىگە بولسا ئۇلكە دەرىجىلىك قىلىپ تەسىس قىلىش ، ناھىيە تەسىس قىلغان بولسا ناھىيىلىك باشلانغۇچ بولۇش ، يېزا - بازار تەسىس قىلغان بولسا يېزا ، بازارلىق باشلانغۇچ بولۇش ، خۇسۇسلار ياكى كوللېكتىپلار تەسىس قىلغان بولسا خۇسۇسىي باشلانغۇچ بولۇش ، پېداگوگىكا مەكتەپلەر ياكى ئادەتتىكى پېداگوگىكا مەكتەپلەر ھەمدە ئوتتۇرا مەكتەپلەر تەسىس قىلغان بولسا ، پېداگوگىكا ياكى ئادەتتىكى پېداگوگىكا ھەمدە ئوتتۇرا مەكتەپ قارمىقىدىكى باشلانغۇچ بولۇش .

(4) ئوقۇتۇش شەكلى : باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتۇشىدا تاق شەكىللىك ئوقۇتۇش قوللىنىش ، ئالاھىدە ئەھۋالدا قوش شەكىللىك ئوقۇتۇش قوللىنىش .

(5) دەرسلىك : باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتۇش پەنلىرى ۋە دەرسلىك ئۇلچىمى مىنىستىرلىقنىڭ تەلىپىگە ئاساسلانغاندىن باشقا ، مائارىپ نازارىتى ئۇلكە ئېھتىياجىغا ئاساسەن بېكىتىش .

(6) دەرسلىك ماتېرىيال : باشلانغۇچ مەكتەپلەر مائارىپ تەرجىمە - تەھرىر كومىتېتى تۈزگەن ۋە مائارىپ نازارىتىنىڭ تەستىقىدىن ئۆتكەن ماتېرىياللارنى ئىشلىتىش .

(7) ئوقۇش پۇلى : باشلانغۇچ مەكتەپلەر ئوقۇش ھەققى يىغماسلىق .

شىنجاڭ ئۇلكىسىنىڭ ئاممىۋى مەكتەپلەر ۋاقىتلىق قائىدىسى

1938 - يىلى 9 - ئايدا ئېلان قىلىنغان . پۈتۈن بەلگىلىمە 22 مىزاندىن تۈزۈلگەن بولۇپ ، ئاساسىي مەزمۇنى تۆۋەندىكىلەرنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ :

(1) مەكتەپ قۇرۇش ئاساسىي مەقسىتى : ئاممىۋى مەكتەپلەر ھۆكۈمەتنىڭ «مىللەتنى شەكىل ، 6 بۆيۈك سىياسەتنى مەزمۇن» قىلغان مىللىي مەدەنىي مائارىپىنى تەرەققىي قىلدۇرۇشنى ئاساس قىلىپ ، ئوقۇشسىز قالغانلارغا ئاددىي بىلىم - ماھارەت ئىگىلىتىش .

(2) تەسىس قىلىش : ئاممىۋى باشلانغۇچ مەكتەپلەرنى ئۇلكە ياكى ناھىيە ، يېزا - بازار ھەمدە ھەر قايسى ئاممىۋى گۇرۇھ تەشكىلاتلار ، زاۋۇت ، ماگزىنلار ئايرىم -

مىللىي مائارىپنى تەرەققىي قىلدۇرۇش ھەققىدىكى تەكلىپ بولۇپ ، بۇ تەكلىپ ئۆلكىلىك ھۆكۈمەتنىڭ 167 - قېتىملىق ۋەكىللەر يىغىنىدا ماقۇللانغان ۋە مائارىپ نازارىتىگە تاپشۇرۇلۇپ يولغا قويۇلغان . خوجىنىياز تەكلىپىنىڭ ئاساسىي مەزمۇنى :

(1) تەھرىرلىك كومىتېتىدا ئۇيغۇرچە دەرسلىك ماتېرىياللار تەھرىر بۆلۈمى تەسىس قىلىش ، چەت ئەلدىن ئۇيغۇر ئىختىساسلىق خادىمدىن 4~5 نەپەر تەكلىپ قىلىش ، يەرلىك ئۇيغۇر مۇنەۋۋەر خادىملار بىلەن بىرگە ، ئەينى زامانىنىڭ ئېھتىياجىغا ئاساسەن دىنىي ئادەتلەر ، ئۆرپ - ئادەتلەر ، يەرلىك تارىخىي تەرەققىياتنى ئاساس قىلىپ ، ئۇيغۇر تىلىدىكى ئوتتۇرا مەكتەپتىن تۆۋەن يىللىقلاردا قوللىنىلىدىغان دەرسلىك كىتاب قىلىپ تۈزۈش ، بۇنى مائارىپ نازارىتىنىڭ قارارىدىن ئۆتكەندىن كېيىن بىر تۇتاش قوللىنىش .

(2) ئۇيغۇرچە ماتېرىياللارنى سېتىۋېلىش ، ئالدى بىلەن ئىلى ، تارباغاتاي ، ئالتاي ، قەشقەر قاتارلىق رايونلاردا مىللىي ئوتتۇرا مەكتەپ ، پېداگوگىكا مەكتەپلىرىنى قۇرۇپ ، مەبلەغ سېلىپ مائارىپنى كېڭەيتىش .

(3) خەنزۇ - ئۇيغۇرلارغا ئورتاق دەرسلىك ماتېرىياللارنى تۈزۈشنى توختىتىپ ، خاتالىقتىن ساقلىنىش ، خەلقنىڭ خاتا چۈشەنچىسىدە بولۇشنىڭ ئالدىنى ئېلىپ ئايرىم تۈزۈش .

(4) تۆۋەن دەرىجىلىك باشلانغۇچ مەكتەپتە خەنزۇ تىلى دەرسى ئۆتمەسلىك ، ئالىي دەرىجىلىك باشلانغۇچ مەكتەپتە ئازىراق ئۆتۈش ، ئوتتۇرا مەكتەپ ۋە پېداگوگىكا مەكتەپلىرىگە چىققاندىن ئاندىن ئۇيغۇرچە - خەنزۇچە ئارىلاش ئۆتۈش .

(5) ئوتتۇرا مەكتەپ ، پېداگوگىكا مەكتەپلىرىنى تەسىس قىلىشتا ئۇيغۇرلارنىڭ ئۆرپ - ئادىتىنى ئاساس قىلىش ، مەخسۇس خادىم ياكى داڭلىق شەخسلەرنى تەكلىپ قىلىپ ، دەرس ئۆتۈشكە يېتەكچىلىك قىلدۇرۇش ، ئۇلار كەسپى ھەۋەسكە باي بولۇش ، ھەقىقەتنى ئەمەلىيەتتىن ئىزدەپ ، كېرەكلىك ئىختىساس ئىگىلىرىنى تەربىيىلەپ چىقىرىش .

(6) ھەر قايسى مەكتەپ رەھبەرلىرى مۇنەۋۋەرلىرىنى تاللاپ چىقىپ ، ياشلارنىڭ ئەقلىي - ئەخلاقىي جەھەتتىن تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈش ، سىياسەتنى چوڭقۇر تونۇتۇشنى ئاساس مەقسەت قىلىپ ، يېڭى شىنجاڭنىڭ قۇرغۇچىلىرىنى يېتىشتۈرۈش .

(7) ھۆكۈمەت تاشكەنتتىن بارلىق ئۇيغۇرچە باسما ماشىنا ئەسلىھەلىرىنى كىرگۈزۈپ ، ئۇنى ئۇرۇمچىگە ئورنىتىش ، ياكى خەلقنىڭ پۇل توپلاپ ھۆكۈمەتكە مەلۇمات بېرگەن ئاساستا سېتىۋېلىشىغا رۇخسەت بېرىش ، كىتابلارنى بېسىشتا ھۆكۈمەتنىڭ ماقۇللىقىنى ئالغاندىن كېيىن باسمىغا بېرىش .

شىنجاڭ ئۆلكىسىنىڭ باشلانغۇچ مەكتەپلەر ۋاقىتلىق چارىلىرى

1938 - يىلى 9 - ئايدا ئېلان قىلىنغان . بۇ چارىدە مۇنداپ دەپ بەلگىلەنگەن :

(1) مائارىپ فاڭجېنى : باشلانغۇچ مەكتەپلەر يېڭى ھۆكۈمەتنىڭ مىللەتلەرنى

ئەخلاق باشقارمىسى ، ئوقۇتۇش ئىشلىرى باشقارمىسى ، خوجىلىق باشقارمىسى تەسىس قىلىنغان . تەرتىپ - ئەخلاق باشقارمىسى قارمىقىدا مەدەنىي كۆڭۈل ئېچىش بۆلۈمى ، قوغداش بۆلۈمى ، بالىلارنى مۇستەقىللىققا يېتەكلەش بۆلۈمى تەسىس قىلىنغان ، ئوقۇتۇش ئىشلىرى باشقارمىسى قارمىقىدا دەرستىن سىرتقى تاپشۇرۇق بۆلۈمى ، تەتقىربىيە بۆلۈمى ، دىئاگراممىلىق ستاتىستىكا بۆلۈمى ، نەتىجە تەكشۈرۈش بۆلۈمى ، ئوقۇغۇچىلار رۇيخېتى بۆلۈمى تەسىس قىلغان .

خوجىلىق باشقارمىسى قارمىقىدا : كىتاب ، ماتېرىيال بۆلۈمى ، سەھىيە - تازىلىق بۆلۈمى ، كاتىباتلىق بۆلۈمى قاتارلىقلار بولغان .

شىنجاڭ ئۇلۇكسىنىڭ باشلانغۇچ مەكتەپلەر تەرتىپ - ئەخلاق پروگراممىسى ۋە يولغا قويۇش چارىلىرى

1939 - يىلى 6 - ئايدا ئېلان قىلىنغان . پروگراممىدا بەلگىلەنگەن تەرتىپ - ئەخلاق نىشانى : «ئاممىۋى تەلىم - تەربىيىنى مەركەز قىلىش بىلەن بىر ۋاقىتتا تۆۋەندىكىلەرگە ئالاھىدە دىققەت قىلىش : (1) قورقۇنچاقلىق ، شۈكۈر قىلىشتىن قەتئىي ساقلىنىش ، باتۇرلۇق بىلەن كۈرەش قىلىدىغان روھنى يېتىلدۈرۈش . (2) ھورۇنلۇقتىن ساقلىنىش ، مەسئۇلىيەتچان ، مۇستەقىللىق ئىقتىدارىنى يېتىلدۈرۈش . (3) شەخسىي مەنپەئەتنىلا كۆزلەشتىن ساقلىنىش ، ۋەتەننى ، خەلقنى سۆيىدىغان ئاڭنى يېتىلدۈرۈش . (4) خاتالىشىشتىن ساقلىنىش ، 6 بۈيۈك سىياسەتكە سادىق بولۇشتەك ئىدىيىنى يېتىلدۈرۈش ، تەرتىپ - تەربىيە خىزمىتىنى ساغلاملىق ، ئىتتىپاقلىق ، ئىلىم - پەن ، تۈرمۇش قاتارلىق 4 تەرەپتىن ئېلىپ بېرىش ، ھەر قايسى مەكتەپتىكى بالىلارنىڭ قىزىقىش ئىقتىدارىنى ئەھۋالغا قاراپ ئاشۇرۇش ياكى ئازلىتىش تەلپى ئوتتۇرىغا قويغان . دەرس مەزمۇنىنى يىللىقلارنىڭ ئالاھىدىلىكىگە ئاساسەن ، قىيىن - ئاسانلىقىنى تەڭشەش ، ئەھۋالغا قاراپ ئوقۇتۇش .

شىنجاڭ ئۇلۇكسىنىڭ تاجاۋۇزچىلىققا قارشى تۇرۇش تەربىيىسى بويىچە باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرى تەلىم - تەربىيە دەرسلىكى

1939 - يىلى 6 - ئايدا ئېلان قىلىنغان . دەرسلىكتە مۇنداق دەپ كۆرسىتىلگەن . «مائارىپ دېمەك تۇرمۇش دېمەكتۇر» دېگەن پرىنسىپقا ئاساسەن ، نۆۋەتتە قانات يايدۇرۇلۇۋاتقان مىللىي ئازادلىق ئۇرۇشىنىڭ مۇھىم مەزگىللىرىدە ، تۇرلۇك مۇداپىئە خىزمەتلىرىنى ياخشى ئىشلەپ ، ئامانلىقنى كۆچەيتىپ ، ئارمىيە - دۇشمەن ۋەزىيىتى ، خەلقئارا ۋەزىيەتنى تولۇق تونۇش ھەمدە مىللىي غۇرۇر ، ئىشەنچنى جارى قىلدۇرۇش ، نۆۋەتتە خەلقنىڭ تاجاۋۇزچىلىققا قارشى كۈرەش قىلىش تۇرمۇشنىڭ جىددىي تەلىپىدىن ئىبارەت ، شۇڭا باشلانغۇچ مەكتەپتە تەرتىپ - تەربىيە ئېلىپ بېرىش جەريانىدا ، تاجاۋۇزچىلىققا قارشى تۇرۇشنى مەركىزىي ئىدىيە ، ئەل - يۇرتنى قوغداشنى

ئايرىم تەسىس قىلىش .

(3) ئوبيېكتى : ئومۇمەن 16 ياشتىن يۇقىرى ئوقۇشسىز قالغان بالىلار ئاممىۋى مەكتەپكە كىرسە بولىدۇ . قىسقا مۇددەتلىك مەجبۇرىي مائارىپنى ئىجرا قىلمىغان ئورۇنلاردا يېشى 10 ياشتىن يۇقىرى ئوقۇشسىز قالغان ئۆسمۈرلەر ئاممىۋى مەكتەپلەرگە كىرىپ ئوقۇسا بولىدۇ .

(4) ئوقۇش پۈلى : ئاممىۋى مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچىلار ئىشلىتىدىغان كىتاب ، قەغەز ، قەلەم قاتارلىقلارنى مەكتەپ تەمىنلەيدۇ .

(5) ئوقۇش يىل چەكلىمىسى : ئاممىۋى مەكتەپلەرنىڭ ئوقۇش مۇددىتى چەكلىمىسى 6 ئاي بولۇپ ، ئاممىۋى مەكتەپلەردە دۆلەت تىلى (ئاممىۋى ساۋاتنىمۇ ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ) ، ھېساب (چوتتا ھېسابلاش ۋە قەلەم ئارقىلىق ھېسابلاشنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ) ، مۇزىكا ، تەنتەربىيە قاتارلىق دەرسلەر بولىدۇ ، ئالىي دەرىجىدىكى سىنىپلار كەسىپكە ئائىت پەنلەرنى تەسىس قىلسا بولىدۇ ، ئاممىۋى مەكتەپلەردە دەرسلىك قىلىپ قوللىنىدىغان ماتېرىياللار مائارىپ مىنىستىرلىقى تۈزۈپ تەھرىرلىگەن ياكى تەكشۈرۈپ بېكىتكەن كىتاپلاردىن بولۇشى كېرەك .

شىنجاڭ ئۇلكىسىنىڭ باشلانغۇچ مەكتەپلەردە قوشۇمچە ئىجتىمائىي تەلىم - تەربىيىنى يولغا قويۇش چارىلىرى

1938 - يىلى 10 - ئايدا ئېلان قىلىنغان . چاردە مۇنداق دەپ بەلگىلەنگەن : پۈتۈن شىنجاڭدىكى ھەر قايسى باشلانغۇچ مەكتەپلەرنىڭ پۈتۈن نەتىجىلىرىنى باھالاشتا ئۇنىڭ ئىجتىمائىي تەلىم - تەربىيە خىزمىتىنىڭ ياخشى - يامانلىقى قىسمەن ئاساس قىلىنىدۇ ، قوشۇمچە ئىجتىمائىي تەلىم - تەربىيە خىزمىتى خەت تونۇتۇش پائالىيىتى ، جاھانگىرلىككە قارشى تەشۋىقات ، لۇزۇنكىلار ۋە ھەجۋىي رەسىم ، يېڭى تىياتىر ئويناش ، ناخشا ئېيتىش پائالىيىتى ، ئاممىۋى مەكتەپ ، ئاممىۋى خەت سوراش ئورنى ۋە ۋاكالىتەن يېزىش ئورنى ، ئائىلە زىيارىتى ۋە ساۋاتسىزلارنى تەكشۈرۈش ، ياش - ئۆسمۈر ئەپەندىلەر ئەترىتى ، سەھىيە - تازىلىققا رەھبەرلىك قىلىش ، دېھقانچىلىق - چارۋىچىلىق بىلىملىرىنى تەشۋىق قىلىش ۋە يېتەكچىلىك قىلىش ، يەرلىكنىڭ قۇرۇلۇش ئىشلىرىغا ياردەم بېرىش قاتارلىقلارنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ . ئاممىۋى مەكتەپلەر جەمئىيەت مائارىپىدىكى ئەڭ مۇھىم مەسىلە بولۇپ ، ئومومەن ، ھەر قايسى باشلانغۇچ مەكتەپلەر تەسىس قىلغان ئاممىۋى مەكتەپلەرنى شۇ مەكتەپلەرنىڭ ئۆزى ھەقىقىي تۈردە مەسئۇل بولۇپ رەھبەرلىك قىلىشى كېرەك .

شىنجاڭ ئۇلكىسىنىڭ باشلانغۇچ مەكتەپلەر مەمۇرىيەت تەشكىلاتلىرىنىڭ ئۇلچەملىك پروگراممىسى

1939 - يىلى 6 - ئايدا ئېلان قىلىنغان . پروگراممىدا : باشلانغۇچ مەكتەپلەردە مەكتەپ مۇدىرى تەسىس قىلىش بەلگىلەنگەن ، مەكتەپ مۇدىرىنىڭ ئاستىدا تەرتىپ -

كۆچ بىلەن ئومۇميلىقنغا ، شەكلى ھەر خىل بولۇشقا ، ئېھتىياجغا ماس كەلگەن بولۇشقا ، ۋاستىچى كۆچلەردىن پايدىلىنىشقا ، پۈرسەتكە دىققەت قىلىشقا قارىتا تەلەپ قويۇش ؛ ئىلگىرى سۈرۈش مەزمۇنلىرى : ساۋات چىقىرىش تەربىيسى ، سىياسىي تەربىيە ، تۈرمۇش تەربىيسى ، ساغلاملىق تەربىيسى ، تەنتەربىيە ـ كۆڭۈل ئېچىش تەربىيسى . ئىلگىرى سۈرۈش ئۇسۇللىرى : جەمئىيەت تەربىيسىنى ئىلگىرى سۈرۈش كومىتېتى قۇرۇش ، ھەر قايسى مەكتەپلەرنىڭ جەمئىيەت تەربىيسىنى قوشۇمچە يولغا قويۇش خىزمىتىگە يېتەكچىلىك قىلىش ، ماۋارىپ مەمۇرىي ئورگانلىرى بىلەن جەمئىيەت تەربىيسى ئورگانلىرىنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى مۇناسىۋەتنى كۈچەيتىش .

ئاممىۋى ماۋارىپ سارايلىرىنىڭ خىزمەت پروگراممىسى

1939 ـ يىلى 11 ـ ئايدا ئېلان قىلىنغان . پروگراممىدا مۇنداق دەپ بەلگىلەنگەن . ئاممىۋى ماۋارىپ سارايلىرىنىڭ ئاساسىي مەقسىتى ھۆكۈمەتنىڭ 6 بۈيۈك سىياسىتىنى ئاساس قىلغان ھالدا ، ئاممىۋى ماۋارىپنى كېڭەيتىپ ، مىللەتنىڭ مەدەنىيىتىنى ئىلگىرى سۈرۈش . ساغلام پۇقرالارنى يېتىشتۇرۇش ئارقىلىق خەلقنىڭ تۈرمۇشىنى ياخشىلاش ۋە جەمئىيەت تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈش . تاجاۋۇزچىلىققا قارشى ئۇرۇش مەزگىلىدە خەلق ماۋارىپ سارايلىرى پۈتۈن كۈچىنى مىللەتنىڭ ئېڭىنى ئۆستۈرۈشكە قارىتىش ، تاجاۋۇزچىلىققا قارشى ئۇرۇش ئېقتىدارىنى ئاشۇرۇپ ، تاجاۋۇزچىلىققا قارشى تۇرۇپ ، يېڭى ئۆلكە قۇرۇشتەك ئۇلۇغ ئىشنى ئورۇنلاش . خەلق ماۋارىپ سارايلىرى خىزمىتى ساراي ئىشلىرى ، كىتاب ۋە كۆرگەزمە ، يېتەكچىلىكتىن ئىبارەت 3 قىسىمغا ئايرىلىدۇ . يېتەكچىلىك جەھەتتە ، ساۋات چىقىرىش تەربىيسى ئۈچۈن مۇكەممەل ئاممىۋى مەكتەپ ياكى ساۋات چىقىرىش سىنىپىنى قۇرۇپ ، باشقا خەلق مەكتەپلىرىگە ئۈلگە بولۇش ، ھەر خىل پراكتىكا سىنىپلىرى ياكى تەربىيىلەش سىنىپلىرى ھەمدە ماتېرىيال ۋە ئوقۇتۇش ئۇسۇلى سىناق ـ تەجرىبىخانىلىرىنى قۇرۇش . مۇناسىۋەتلىك ئىشتىن سىرت پراكتىكا مەكتەپلىرىنى قۇرۇش ، ئىلمىي مۇنازىرە ئېلىپ بېرىش ھەمدە مۇتەخەسسىسلەرنى تەكلىپ قىلىپ نۇتۇق سۆزلەتكۈزۈش ، رايوندىكى ھەر قايسى مىللىي مەكتەپلەر ياكى باشلانغۇچ مەكتەپلەر بىلەن ھەمكارلىشىپ ، قوشۇمچە جەمئىيەت تەربىيسى ئېلىپ بېرىش . ئاممىۋى خەت سوراش ئورنى ۋە ۋاكالىتەن يېزىپ بېرىش ئورنى قۇرۇش . خەلق ئوقۇشلۇقلىرىنى تۈزۈش قاتارلىقلارنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ . پۇقرالار ماۋارىپ تەربىيسى جەھەتتە : ھەر قايسى مەكتەپلەر بىلەن ھەمكارلىشىپ پۇقرالار تەربىيسى ئېلىپ بېرىش ، يەرلىك تەلىم ـ تەربىيە تەشكىلاتلىرى بىلەن ھەمكارلىشىش ھەم ئۇنىڭغا قاتنىشىش ، ئېقىم مەسىللىرى توغرىسىدا چىقىرىدىغان تام گېزىتلىرى ، جەدۋەللەرنى تۈزۈش ، ئېقىم مەسىللىرى تەتقىقات كومىتېتى تەشكىللەش ، پىلانلىق ھالدا ھۆكۈمەتنىڭ ئەمىر ـ پەرمانلىرىنى چۈشەندۈرۈش ۋە ئۇنى تەشۋىق قىلىش ، تۈرلۈك ئومۇمىي ساۋاتتىن مەسلىھەت بېرىش ئورنى ، ئاممىۋى مەكتەپلەردە ئۆچۈر ـ مۇلازىمەت ئورنى قۇرۇش ،

ئەملىيەتنىڭ باشلىنىش نۇقتىسى قىلغان تەلىم - تەربىيىنى سىڭدۈرۈش كېرەك . تەربىيە بۆلەكلەر بويىچە ، ئەل - يۇرتنى قوغداش ، تاجاۋۇزچىلىققا قارشى تۇرۇش ، جۇڭخۇانى ئازاد قىلىش ، يېڭى دۇنيا قۇرۇشتىن ئىبارەت 4 بۆلەككە بۆلۈنۈپ ئېلىپ بېرىلىشى ، ھەر بىر چوڭ بۆلەك بىرقانچە كىچىك بۆلەككە بۆلۈنۈشى كېرەك .

شىنجاڭ ئۇلكىسى مائارىپ ئورگانلىرىنىڭ ھۆكۈمەت ئىگىدارچىلىقىدىكى ئاممىۋى مەكتەپلەرگە يېتەكچىلىك قىلىش مىزانى .

1939 - يىلى 2 - ئايدا ئېلان قىلىنغان . مىزاندا مۇنداق دەپ بەلگىلەنگەن ، ھەر قايسى مائارىپ مەمۇرىي ئورگانلىرى ھۆكۈمەت ئىگىدارچىلىقىدىكى ئاممىۋى مەكتەپلەرنىڭ ۋەزىپىسى ، مەقسىتىگە يېتەكچىلىك قىلىشتا ، ھۆكۈمەت ئىگىدارچىلىقىدىكى مەكتەپلەرنىڭ ئوقۇتۇش مەزمۇنى ۋە تەشكىللىنىش ئەھۋالىنىڭ ھۆكۈمەتنىڭ مەدەنىي - مائارىپ سىياسىتىگە بىردەك ئۇيغۇن بولۇشىغا كاپالەت قىلىش ، ئاممىۋى مەكتەپ ۋە ھۆكۈمەت ئىگىدارچىلىقىدىكى ئاممىۋى مەكتەپلەرنىڭ تەرەققىياتى تېڭىۋۇك بولۇش تەلەپ قىلىنىدۇ . مائارىپ مەمۇرىي ئورگانلىرى ئۇيۇشما ئاممىۋى مەكتەپلەرنى قۇرۇشقا قارىتا ، مائارىپ ، ئوقۇتۇش ، ماتېرىيال جەھەتلەردە ھەر قايسى مەمۇرىي ئورگانلار زور ياردەم بېرىشى ، ھەر قايسى ھۆكۈمەت ئىگىدارچىلىقىدىكى ئاممىۋى مەكتەپلەردە ئوقۇتقۇچى كەمچىل بولغاندا ، ھەر قايسى مائارىپ مەمۇرىي ئورگانلىرى ئىمكانىيىتىنىڭ بارىچە تەڭشەپ تولۇقلىشى لازىم ، مائارىپ مەمۇرىي ئورگانلىرى ھۆكۈمەت ئىگىدارچىلىقىدىكى ئاممىۋى مەكتەپلەرنىڭ دەرسلىك ماتېرىياللىرىنىڭ ھۆكۈمەتنىڭ بەلگىلەنگەن ئۆلچىمىگە ئۇيغۇن كەلگەن - كەلمىگەنلىكىنى دائىم تەكشۈرۈپ تۇرۇشى ، ئەگەر ئۇيغۇن كەلمىسە ئۆز ۋاقتىدا تۈزىتىشى ، ھەر قايسى مائارىپ مەمۇرىي ئورگانلىرى مائارىپ نازارىتى ئېلان قىلغان ھۆكۈمەت ئىگىدارچىلىقىدىكى مەكتەپلەرنى تۈزەش ۋە رەتلەش ھەققىدىكى پىلان ۋە پەرمانلارنى ھۆكۈمەت ئىگىدارچىلىقىدىكى ئاممىۋى مەكتەپلەرگە قارىتا ئىجرا قىلىشتىن سىرت ، ئۇيۇشما مەكتەپلىرىگە قارىتا ئىشلەتسىمۇ بولىدۇ . ھەر قايسى مائارىپ مەمۇرىي ئورگانلىرى ھۆكۈمەتنىڭ مەدەنىيەت - مائارىپ سىياسىتىگە خىلاپلىق قىلغان ھۆكۈمەت ئىگىدارچىلىقىدىكى ئاممىۋى مەكتەپلەرگە قارىتا ، تەربىيە ئېلىپ بارسىمۇ تۈزەتمىگەنلەرنىڭ تەشكىلىنى قايتا قۇرىدۇ ياكى توختىتىدۇ .

مائارىپ مەمۇرىي تارماقلىرىنىڭ جەمئىيەت تەربىيىسىنى ئىلگىرى سۈرۈش ھەققىدىكى خىزمەت پروگراممىسى

1939 - يىلى 12 - ئايدا ئېلان قىلىنغان . پروگراممىدا : ھەر قايسى مائارىپ مەمۇرىي ئورگانلىرى چوقۇم جەمئىيەت تەربىيىسىنى خىزمەتنىڭ مۇھىم تەركىبى قىسمى دەپ قارىشى كېرەكلىكى تەلەپ قىلىنغان . بۇنى ئىلگىرى سۈرۈش پرىنسىپلىرى : زور

مەسئۇل بولىدۇ ، خوجىلىق بۆلۈمى تەسىس قىلىپ ، بىر ئادەم مەسئۇل قىلىنىدۇ ، بۇ ئادەم يېغىلغان ماتېرىيال ۋە ھۆججەتلەرنى ساقلاش ، كاسسىر ۋە بۇغالتىرلىق ھەمدە خام چوت ، قۇرۇلۇش لايىھىلەش قاتارلىق ۋەزىپىلەرنى ئۈتەيدۇ .

ئۇنىڭدىن باشقا ، مۇھىم مەسىلىلەردە قارار چىقارغان چاغدا ئەھۋالغا قارىلىدۇ ، ئايرىم - ئايرىم ھالدا ئىنستىتۇت ئىشلىرى يېغىنى ، ئوقۇتۇش ئىشلىرى يېغىنى ، تەرتىپ - تەربىيە ئىشلىرى يېغىنى قاتارلىقلارنىڭ مۇنازىرىسىدىن ئۆتكۈزۈلىدۇ ، ئىنستىتۇتنىڭ ئاستىدا 4 فاكۇلتېت بىر بۆلۈم تەسىس قىلىنىدۇ ، يەنى سىياسىي - ئىقتىساد فاكولتېتى ، ماتارىپ فاكولتېتى ، ئەدەبىيات فاكولتېتى ، قۇرۇلۇش فاكولتېتى ۋە ئالىي دەرىجىلىك ئوتتۇرا مەكتەپ بۆلۈمى بولۇپ ، ئۇلارغا ئايرىم - ئايرىم ھالدا فاكۇلتېت مۇدىرى ياكى مەكتەپ مۇدىرى قاتارلىق بىردىن ئادەم بېكىتىلىدۇ .

شىنجاڭ ئۇلۇكسىنىڭ ئاممىۋى مەكتەپلەر دەرسلىكلىرىنى تۈزىتىش ئۇلچىمى

1940 - يىلى 4 - ئايدا ئېلان قىلىنغان . دەرسلىك ئۇلچىمى تۈزۈش نىشانى مۇنداق : پۇقرالار ئەخلاقىنى يېتىلدۈرۈش ، ئاددىي يېزىقنى ئۆگىنىش ، ئومۇمىي ساۋاتلارنى سىڭدۈرۈش ، جاھانگىرلىككە قارشى ئىدىيىنى قوزغىتىش . ئاممىۋى مەكتەپلەر دەرسلىك ئۇلچىمى دۆلەت تىلى ، ھېساب ، ھۆكۈمەت سىياسىتى ، مۇزىكىنى مەركەز قىلغان دەرسلىكلەردىن بولۇش ، تۆۋەن - يۇقىرى دەرىجىلىك تارماقلار بۇ ۋەزىپە بويىچە مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئەمەلىي تۇرمۇش ئېھتىياجىغا ئاساسەن دەرسنى كۆپەيتىش ، ئاممىۋى مەكتەپلەر دەرسلىك ئۇلچىمى بويىچە ماتېرىيال تاللاش دائىرىسى : دۆلەت تىلى ، تۇرمۇش ساۋاتلىرى ، يېڭى يېزىق قاتارلىقلارنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ ، ھېساب چوتنا ھېسابلاش بىلەن قەلەمدە ھېسابلاشنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ ، ھۆكۈمەت سىياسىتى ئۇلكە ، دۆلەت ۋە خەلقئارا ساۋاتلىرىنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ ، مۇزىكا ناخشا - تىياتىرلارنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ .

شىنجاڭ ئۇلۇكسىنىڭ ھەر دەرىجىلىك كەسپىي مەكتەپلەرنى باشقۇرۇش نىزامنامىسى

1944 - يىلى 4 - ئايدا ئېلان قىلىنغان . بەلگىلىمىدە مۇنداق دەپ بەلگىلەنگەن : كەسپىي مەكتەپلەر باشلانغۇچ كەسپىي مەكتەپ ۋە ئالىي كەسپىي مەكتەپلەرگە بۆلۈنىدۇ . باشلانغۇچ كەسپىي مەكتەپلەر ياشلارغا بىر قەدەر ئاسانراق تۇرمۇش بىلىمى ۋە ماھارەتلىرىنى ئۆگىتىش ئارقىلىق ئۇلارنىڭ كەسىپ بىلەن شۇغۇللىنىش ئىقتىدارىنى يېتىلدۈرىدۇ . ئالىي كەسپىي مەكتەپلەر ياشلارغا بىر قەدەر چوڭقۇر تۇرمۇش بىلىمى ۋە ماھارەتلىرىنى ئۆگىتىش ئارقىلىق ئەمەلىي ئىشلەپچىقىرىش ۋە باشقۇرۇش ئىقتىدارىنى يېتىلدۈرىدۇ ھەمدە تېخنىكا يۇقىرىلاپ تەتقىق قىلىش ئاساسىنى سالىدۇ . ئۇنىڭدىن باشقا ،

ئەدەپ - يۇسۇن ھەربكىتىنى ياخشى ئېلىپ بېرىش ، تەسىرلەندۇرۇش مائارىپىنى ئېلىپ بېرىش قاتارلىق مەزمۇنلارنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ . ساغلاملىق تەربىيىسى جەھەتتە : خەلقنى تەنتەربىيە پائالىيەت پۇرستى بىلەن تەمىنلەش ، رايونلۇق خەلق تەنتەربىيە تەشكىلاتىنىڭ خىزمەتلىرى بىلەن ھەمكارلىشىپ قىلىش ، خەلق ئىچىدە تەنتەربىيە مۇسابىقىسى ۋە تۈرلۈك ساغلاملىق مۇسابىقىلىرىنى ئېلىپ بېرىش . كېسەلدىن ، زەھەردىن مۇداپىئەلىنىش ۋە تەرتىپكە سېلىش ھەربكىتى ئېلىپ بېرىش . دۆلەتنى قوغداش مەشغىنى تەشكىللەش . خەلق ئىچىدە سەھىيە - ساغلاملىق تەشۋىقاتىنى ۋە يېتەكچىلىك پائالىيىتى ئېلىپ بېرىش قاتارلىق مەزمۇنلارنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ . تەنتەربىيە - كۆڭۈل ئېچىش جەھەتتە : كىنولارنى مۇقىم قويۇش ۋە سەييارە قويۇش پائالىيىتى ئېلىپ بېرىش ، تىياتىر ئويناش ، ناخشا ئېيتىش پائالىيىتىنى ئاشكارا ئېلىپ بېرىش ياكى سەييارە قويۇش ، شەھەر رايونلۇق ياكى يېزىلىق خەلق ناخشا ئۆمىكى ياكى مۇزىكا ئەترىتى تەشكىللەش ۋە يېتەكچىلىك قىلىش . شەھەر رايونلۇق ياكى يېزىلىق تىياتىر ئۆمىكى تەشكىللەش ۋە يېتەكچىلىك قىلىش . مەدەنىي كۆڭۈل ئېچىش بىرلەشمە يىغىنى ئۆتكۈزۈش قاتارلىق مەزمۇنلارنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ . سەنئەت جەھەتتە : ھەر خىل ئېقىمدىكى ھەجۋىي رەسىم ياكى ھەجۋىي رەسىم تەقىقاتىنى تەشكىللەپ ئېلىپ بېرىش ، يەرلىكتىكى سەنئەت تالانتلىقلىرىدىن ۋە ئۇستىلىرىدىن پايدىلىنىپ ، سەنئەت مەشغىگە تەشكىللەش ، مۇناسىۋەتلىك تارماقلار بىلەن بىرلىشىپ ، ھەر خىل قەدىمىي بۇيۇملار ۋە قەدىمىي رەسىملەرنى يىغىپ - رەتلەش . ھەر قايسى مىللەتلەرگە خاس سەنئەت ۋە توپلىغان ئەسەرلىرىنى مەبلەغ سېلىپ تەتقىق قىلىش ۋە تەكشۈرۈش ، راۋاجلاندۇرۇش .

شىنجاڭ ئىنستىتۇتى تەشكىلاتىنىڭ پروگراممـا لايىھىسى

1939 ــ يىلى 9 - ئايدا ئېلان قىلىنغان . پروگراممـا شىنجاڭ ئىنستىتۇتىنىڭ مەكتەپ باشقۇرۇش تۈپ مەقسىتى ، مەكتەپ مەمۇرىي سىستېمىسىغا قارىتا كونكرېت بەلگىلىمىلەرنى تۈزگەن . پروگراممـىنىڭ 1 - بەلگىلىمىسىدە مۇنداق دېيىلگەن : «ئىنستىتۇت 6 بۆيۈك سىياسەتكە ئاساسەن ، مەخسۇس پەن - تەتقىقاتى ئېلىپ بېرىش ، ساغلام پەزىلەت تاۋلاپ چىقىش ، ئەملىي ئىقتىدار مەشق قىلدۇرۇش ، قۇرۇلۇش ئىختىساسلىقلىرىنى يېتىشتۇرۇشنى تۈپ مەقسەت قىلىدۇ . بۇ باش فاكۇلتېتنىڭ يېتەكچىلىكىدە ، ئىنستىتۇت باشلىقى مەسئۇل بولۇش تۈزۈمى ئەملگە ئاشۇرۇلىدۇ ، ئىنستىتۇت باشلىقى ئاستىدا ئىلمىي باشقارما تەسىس قىلىپ ، بۇنىڭغا بىر باشقارما باشلىقى مەسئۇل بولىدۇ . بۇ ئادەم ئوقۇغۇچىلارنى رويخەتكە ئېلىش ، دەرسلىك تۈزۈش ۋە تەھرىرلەش ، كونسېپكتنى بېسىپ تارقىتىش ، ئىمتىھان ئىشلىرىغا مەسئۇل بولۇش قاتارلىقلارنى ئىشلەيدۇ . تەرتىپ - تەربىيە باشقارمىسى تەسىس قىلىپ ، بىر ئادەم مەسئۇل قىلىنىدۇ . بۇ ئادەم ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئىنتىزامى ، دەرستىن - سىرتقى خىزمەت ، ئوقۇغۇچىلار تەشكىلى ، ئوقۇغۇچىلار تۈرمۇشى قاتارلىقلارغا يېتەكچىلىك قىلىشقا

تىكلەش كېرەك . ئىدىيەۋي ھۆكۈمرانلىق بىلەن پاسسىپ جازا ، شەكلى ئۆزگەرگەن جازالاشقا قارشى تۇرۇپ ، ئەركىن ئىدىيىنى ، دېموكراتىك مۇنازىرىنى ، سەۋرچانلىق بىلەن قايىل قىلىشتىن ئىبارەت يېڭى ئوقۇتۇش ئۇسۇلىنى تەشەببۇس قىلىش كېرەك . ئۇچىنچىدىن ، گومىندالڭ ھۆكۈمرانلىقى مەزگىلىدىكى مۇستەبىتلەرچە رەھبەرلىك قىلىش ئۇسۇلىنى ئەمەلدىن قالدۇرۇش ، دېموكراتىك كوللېكتىپ رەھبەرلىكىنى قۇرۇش ۋە ئەمەلگە ئاشۇرۇش . مەكتەپ مۇدىرىنىڭ رەھبەرلىكىدە ، ئاساسىي خىزمەتچىلەر (ئىلمىي مۇدىر ، خوجىلىق بۆلۈم مۇدىرى) ، ئوقۇتقۇچىلار ۋە ئوقۇغۇچىلار ۋەكىللىرىدىن تەشكىللەنگەن مەكتەپ ئىشچىلار كومىتېتى بىرلىكتە ئوقۇغۇچىلار خىزمىتىگە رەھبەرلىك قىلىپ ھۆكۈمەتكە مەسئۇل بولۇش ، ئوقۇتقۇچى ـ ئىشچى ـ خىزمەتچىلەر ۋە ئوقۇغۇچىلار ۋەكىللىرىدىن تەشكىللەنگەن ئىقتىساد ھېسابات كومىتېتى بولۇش ، كىرىم ـ چىقىم ئەھۋالىنىڭ مۇۋاپىق ـ مۇۋاپىق ئەمەسلىكى ھەمدە خىيانەتچىلىك ھادىسىلىرىنىڭ ، ئىسراپچىلىق ھادىسىلىرىنىڭ بار ـ يوقلۇقىنى تەكشۈرۈپ ، ئىقتىسادنىڭ ئاشكارا ۋە دېموكراتىك بولۇشىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش . جازا ـ ئوقۇتۇش تۈزۈمىنى بىكار قىلىپ ، ئوقۇتۇش بىلەن يېتەكچىلىك قىلىشنى بىرلەشتۈرۈشنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش . مەكتەپ مۇدىرىنىڭ ئاستىدا ئىلمىي بۆلۈم تەسىس قىلىش ، بۇ بۆلۈم دەرس ۋاقتىدىكى تەلىم ـ تەربىيە ۋە دەرستىن ـ سىرتقى ئۆگىنىش ھەمدە ئوقۇغۇچىلار تۇرمۇشىغا يېتەكچىلىك قىلىشقا مەسئۇل بولۇش . يېتەكچى ياكى سىنىپلار مەسئۇلىيىتە تۈزۈمىنى چىقىرىپ تاشلاپ ، بىر سىنىپقا بىر ئوقۇتقۇچى مەسئۇل بولۇش ، سىنىپ مۇدىرىنىڭ رەھبەرلىكىدە ، شۇ سىنىپتىكى ئاساسلىق ئوقۇتقۇچىلار ۋە ئوقۇغۇچىلار ۋەكىللىرىدىن تەشكىللەنگەن ئوقۇتۇش ئىشلىرى كومىتېتى قۇرۇپ ، سىنىپنىڭ ئۆگىنىش ۋە باشقا پائالىيەتلىرىگە يېتەكچىلىك قىلىش ھەمدە ئوقۇتۇش يېتەكچىلىك ئورنىغا مەسئۇل بولۇش . تۆتىنچىدىن ، خۇسۇسىي ياكى ھۆكۈمەت ئىگىدارچىلىقىدىكى مەكتەپلەرگە قارىتا ، ئەكسىيەتچىل سىياسىي ئارقا كۆرۈنۈشكە ئىگە بولغانلاردىن باشقىلارنى بىردەك قوغداش ۋە قەدەممۇ قەدەم ئۆزگەرتىش ئېلىپ بېرىشىغا ياردەم بېرىشتىن ئىبارەت فاكۇلتېتنى قوللىنىش ئەمما يېڭى دېموكراتىك مائارىپ فاكۇلتېتىنى بىلەن خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ قانۇنىنى چوقۇم ئىجرا قىلىش ، دىنىي ئوقۇشلۇقلارنى زۆرۈر ئوقۇشلۇق قاتارىغا كىرگۈزمەسلىك ، دەرس ۋاقتىدا دىننى تەشۋىق قىلماسلىق ، ئوقۇغۇچىلارنى دىنغا ئېتىقاد قىلىش ۋە دىنىي مۇراسىملارغا قاتنىشىشقا مەجبۇرلىماسلىق . بەشىنچىدىن ، مائارىپ خىزمىتىنى ئۆزگەرتىش ۋە يۇقىرى كۆتۈرۈش ئىشلىرىنى كۈچەيتىش ، كادىر ، ئوقۇتقۇچىلار «ماركسىزم ۋە ماۋزېدۇڭ ئىدىيىسى» نى ئۆگىنىش ، «سىياسىي ـ ئىقتىساد ئىلمى» ، «جەمئىيەت تەرەققىيات ئىلمى» ، «ئاممىۋى پەلسەپە» قاتارلىق ماقالە ـ ھۆججەتلەرنى ئۆگىنىش . ئالتىنچىدىن ، ھەر مىللەت ئوتتۇرا ـ باشلانغۇچ مەكتەپلىرىدە ئەسلىدىكى ئوقۇش تۈزۈمىنى ساقلاپ قېلىش ، يەنى تۆۋەن دەرىجىلىك باشلانغۇچ مەكتەپلەر 4 يىل ، يۇقىرى دەرىجىلىك باشلانغۇچ 2 يىل ، تولۇقسىز ئوتتۇرا 2 يىل ،

بەلگىلىمىدە كەسپىي مەكتەپلەرنىڭ ئاساسىي مەقسىتى ، ئوقۇغۇچىلارنىڭ مەكتەپكە كىرىشى ، مەكتەپنىڭ قۇرۇلمىسى ۋە باشقۇرۇشقا قارىتا كونكرېت بەلگىلىمىلەرنى بەلگىلىگەن .

شىنجاڭ مائارىپ نازارىتىنىڭ مەجبۇرلاش مائارىپىنى يولغا قويۇشتىكى ۋاقىتلىق چارىلىرى

1946 - يىلى يازدا ئېلان قىلىنغان . چارىدە ناھىيە ، شەھەر ، يېزىلاردا ، ناھىيە ، شەھەر ، يېزىلىق مەجبۇرلاش مائارىپى كومىتېتى قۇرۇلىدۇ ، ئۇ مەخسۇس مەجبۇرلاش مائارىپ ئىشلىرىنى بېجىرىدۇ ، ھەر قايسى مەجبۇرلاش كومىتېتلىرى پەرزەنتلىرىنى مەكتەپكە بېرىشكە قارشى تۇرغان ئائىلە باشلىقلىرىغا ئەھۋالىنىڭ ئېغىر - يېنىكلىكىگە قاراپ ئاگاھلاندۇرۇش ، جەرىمانە قويۇش ، مەمۇرىي جەھەتتىن تۇتۇپ تۇرۇش قاتارلىق جازالارنى بېرىشكە بولىدۇ ، دەپ بەلگىلەنگەن .

نۆۋەتتىكى شىنجاڭ مائارىپ ئىسلاھاتى ھەققىدە كۆرسەتمە

1950 - يىلى 3 - ئايدا ئېلان قىلىنغان . كۆرسەتمىدە «مائارىپ تۈزۈمى (گومىنداڭ - ئاپتور ئىزاھاتى) ، ئوقۇتۇش ئۇسۇلى ۋە دەرسلىك مەزمۇنىنى قەدەممۇ قەدەم ئىسلاھ قىلىش ئارقىلىق خەلق ئاممىسىنىڭ مەنپەئەتى ۋە يېڭى جەمئىيەت قۇرۇش ئېھتىياجىنى قاندۇرۇش كېرەك» دېگەن تەلەپ ئوتتۇرىغا قويۇلغان . كۆرسەتمىدە ، جەمئىيەت تەرىپىسى ۋە ئوتتۇرا ، باشلانغۇچ تەرىپىسى ئايرىلىپ ، كونكرېت تەلەپلەر ئوتتۇرىغا قويۇلغان .

(1) جەمئىيەت تەرىپىسى : جەمئىيەت تەرىپىسى نۆۋەتتە يولغا قويغان فاكۇلتېت : ئەمگەك ، ئىشلەپچىقىرىشقا ئىلھاملاندۇرۇش ۋە تەدبىرلەش ، فىئوداللىق ، ئېكسپىلاتاتسىيە ۋە ئەكسىيەتچىلىككە قارشى تۇرۇش ، قالاق ئىدىيىنى ئۆزگەرتىشنى ئاساسىي مەزمۇن قىلىش ، يېڭى ئاقارتىش مائارىپىنى قانات يايدۇرۇش پائالىيىتىنى ئاساسىي مەقسەت قىلىش .

(2) ئوتتۇرا - باشلانغۇچ تەرىپىسى : بىرىنچىدىن ، دەرس ۋە دەرسلىك ماتېرىياللارنى ئىسلاھ قىلىش ، ئوتتۇرا مەكتەپتە پۇقرا ، ئەدەپ - ئەخلاق ، بالىلار مەشقى دەرسلىرىنى توختىتىش ، باشلانغۇچتا پۇقرا ، ھەربىي مەشق ، دىن دەرسلىكلىرىنى توختىتىش . ئىككىنچىدىن ، ئىدىيىۋي تەرىپىنى ئىسلاھ قىلىش ، ئەمگەك ۋە ئەمگەكچى ئاممىنى پەس كۆرىدىغان كونا قاراش ، كونا ئىدىيىلەرنى ئۆزگەرتىش ، ھەقىقەتنى ئەمەلىيەتتىن ئىزدەش ، جاپا - مۇشەققەتكە چىداش ، ئاددىي - سادىدا بولۇش ، ئەستايىدىل ئۇگىنىش ، ئۆزئۆزىنى تەنقىدلەش ، ئەمگەكچان ، ئۆز - ئارا ئىناق ، ئىنتىزامچان بولۇشتەك يېڭى ئىستىلنى يېتىلدۇرۇش ، ۋەتەننى سۆيۈش ، خەلىقنى سۆيۈش ، ئەمگەكنى سۆيۈش ، ئىلىم - پەننى سۆيۈش ، ئاممىنىڭ مال - مۈلۈكىنى ئاسراشتەك يېڭى ئەخلاقنى

قۇرغان مەكتەپلەرگە قارىتا بىۋاستە نازارەت قىلىش ۋە باشقۇرۇش كېرەك . كوپىراتسىيە ياكى ئىشلەپچىقىرىش ئەترىتى پارتىيىنىڭ رەھبەرلىكىدە ماۋارىپ كومىتېتى قۇرۇشى ، بۇ كومىتېت ئوقۇتقۇچى تەكلىپ قىلىش ، ئىقتىساد توپلاش ، مەكتەپ ياتاقلىرىنى رېمونت قىلىش ، ئوقۇتقۇچى - ئوقۇغۇچىلار تۇرمۇشى ۋە دەرسلىك قۇرۇلمىسى مەسىلىلىرىنى تەتقىق قىلىپ ھەل قىلىشقا مەسئۇل بولۇشى كېرەك .

(2) مەكتەپ قۇرۇش شەكلى بىلەن ئوقۇتۇش مەزمۇنىنى ئىسلاھ قىلىش . دېھقانچىلىق - چارۋىچىلىق رايونلىرىدىكى خەلق قۇرغان باشلانغۇچ مەكتەپلەرنىڭ مەكتەپ قۇرۇش شەكلى خىلمۇ خىل بولۇپ ، يەرلىكنىڭ كونكرېت ئەھۋالىغا ماسلاشتۇرۇلىدۇ . پۈتۈن كۈنلۈك تۇزۇم قىلىپ قۇرسىمۇ ، يېرىم كۈنلۈك تۇزۇم قىلىپ قۇرسىمۇ ، كۈن ئارىلاپ ئوقۇش تۇزۇمى بويىچە ياكى ئاددىي باشلانغۇچ قىلىپ قۇرسىمۇ بولىدۇ . يەنە نۆۋەتلىشىپ ئوقۇيدىغان مەكتەپ قۇرسىمۇ ، ئەتىگەنلىك سىنىپ ، چۈشتىن كېيىنلىك سىنىپ ، كېچىلىك سىنىپ ، ساۋات چىقىرىش سىنىپى ، چوت ھېسابات گۇرۇپپىسى قاتارلىقلارنى قۇرسىمۇ بولىدۇ . پۈتۈن كۈنلۈك تۇزۇمدىكى خەلق قۇرغان باشلانغۇچ مەكتەپلەرنىڭ ئوقۇتۇش پىلانىنى ھۆكۈمەت قۇرغان باشلانغۇچ مەكتەپلەرنىڭ ئوقۇتۇش پىلانىدىن پايدىلىنىپ تۇزۇش . بىراق چوقۇم ئەدەبىيات ، ھېسابتىن ئىبارەت ئىككى ئاساسىي پەننى ياخشى ئۆگىنىش ، خەتتاتلىق ، يېزىقچىلىق ، چوتتا ھېسابلاش ، خاتىرىلەش ۋە دېھقانچىلىق بىلىملىرىنى ئوقۇتۇشنى كۈچەيتىش . ئوقۇش يىلى تۇزۇمى ھۆكۈمەت قۇرغان باشلانغۇچ مەكتەپلەرنىڭكىگە ئوخشاش بولۇش ، يېرىم كۈنلۈك تۇزۇم ، كۈن ئارىلاپ ئوقۇش تۇزۇمى ئاستىدىكى باشلانغۇچ مەكتەپ ۋە ئاددىي باشلانغۇچ مەكتەپنىڭ دەرسلىرىنى تەسىس قىلىشتا ، ئاممىنىڭ ئېھتىياجىنى ئاساس قىلىپ ، پەقەت ئەدەبىيات ، ھېسابتىن ئىبارەت ئىككى خىل دەرسنى ئۆگەتسىمۇ بولىدۇ ، ئەمما دېھقانچىلىق بىلىملىرىنى ئۆگىتىشنى كۈچەيتىش كېرەك . ئەدەبىيات ، ھېسابتىن ئىبارەت ئىككى پەندە يېزىقچىلىق ۋە چوتتا ھېسابلاشنى ئۆگىتىشنى كۈچەيتىش ، ئۆگىنىش يىل چەكلىمىسىنى ئاساسەن پۈتۈن كۈنلۈك تۇزۇمدىكى مەكتەپلەر بىلەن ئوخشاش قىلىش بىراق ماس ھالدا ئۇزارتىشقا ۋە قىسقارتىشقىمۇ يول قويۇش كېرەك . نۆۋەتلىشىپ ئوقۇيدىغان مەكتەپلەردە پەقەت ساۋات چىقىرىش ۋە چوتتا ھېسابلاشنى ئۆگەتسىمۇ ، يېزىقچىلىق ۋە ئاددىي خاتىرىلەشنى ئۆگەتسىمۇ بولىدۇ . ئۇلارنى خەت تونۇپ ساۋاتسىزلىقتىن قۇتۇلدۇرۇش ، شۇنىڭ بىلەن بىرگە ھېسابلاش بىلىملىرىنى ئۆگىتىش ، ئىش نومۇرىنى خاتىرىلىيەلەيدىغان ، ئىش نومۇرىنى ھېسابلىيالايدىغان ھەمدە كوللېكتىپ ئىشلەپچىقىرىش ئېھتىياجىغا ماسلىشالايدىغان ھالەتكە كەلتۈرۈش كېرەك . بۇ تۈردىكى مەكتەپلەر ياكى ئۆگىنىش سىنىپ - گۇرۇپپىلىرىنىڭ ئوقۇتۇش ، ئۆگىنىش مەزگىلى توشقاندا ئىمتىھاندا لاياقەتلىك بولغانلارغا ، شۇ يەرلىك ھۆكۈمەت مۇناسىپ ھالدا ئوقۇش پۈتتۈرۈش گۇۋاھنامىسى

تولۇق ئوتتۇرا 3 يىل بولۇش تۈزۈمىنى ئىشلىتىش . ھەر دەرىجىلىك مەكتەپلەر 9 - ئايدا بىر دەك ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىپ ، ئەتىيازدا ئوقۇشنى تاماملاش تۈزۈمىگە ئۆزگەرتىش .

باشلانغۇچ مائارىپنى ئومۇملاشتۇرۇپ يولغا قويۇش ھەققىدە بىر نەچچە پىكىر

1958 - يىلى مائارىپ نازارىتى ئېلان قىلغان . «پىكىر» دە مۇنداق دەپ كۆرسىتىلگەن : «تېخنىكا ئىنقىلابىي ۋە مەدەنىيەت ئىنقىلابىنىڭ ئۇلۇغ ۋەزىپىلىرىنى قەدەممۇ قەدەم ئەملگە ئاشۇرۇش ئۈچۈن ، مائارىپ ئىشلىرى تەرەققىياتىنى زور كۈچ بىلەن ئىلگىرى سۈرۈش ، زور كۈچ بىلەن مەكتەپ قۇرۇش ، كەڭ خەلق ئاممىسىنىڭ مەدەنىيەت بىلىملىرىگە بولغان كۈچلۈك ئېھتىياجىنى قاندۇرۇش . سوتسىيالىستىك ئاڭغا ئىگە مەدەنىيەتلىك ئەمگەكچىلەرنى تېخىمۇ كۆپلەپ يېتىشتۇرۇپ ، ئاپتونوم رايونىنىڭ ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشى ۋە مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى ئۈچقاندەك تېز تەرەققىي قىلىش تەلىپىگە ماسلاشتۇرۇش كېرەك» . باشلانغۇچ مەكتەپ مائارىپىنى ئومۇملاشتۇرۇشنىڭ تەدبىرلىرى : بىرىنچىدىن ، ئىككى پۈت بىلەن يول مېڭىش پرىنسىپىنى ئىزچىللاشتۇرۇش ، خەلق ئاممىسىنىڭ مەكتەپ قۇرۇشىنى تەشەببۇس قىلىش ، پۈتۈن پارتىيە ۋە پۈتۈن خەلق كەڭ كۆلەمدە مەكتەپ قۇرۇش . ئىككىنچىدىن ، جاپاغا چىداپ ، ئىقتىسادچانلىق بىلەن مەكتەپ قۇرۇش فاڭجېنىنى ئىزچىللاشتۇرۇش ، ئاددىي - سادىدا بولۇش ، قانچىلىك بولسا شۇنچىلىك قىلىش ، بار بولغان شارائىتتىن تولۇق پايدىلىنىپ ، مائارىپ ئىشلىرىنى تەرەققىي قىلدۇرۇش . ئۈچىنچىدىن ، ئۆز كۈچىگە تايىنىش ، يەرلىكتىن ماتېرىيال ئېلىپ ، زور كۈچ بىلەن ئاممىۋى باشلانغۇچ ئوقۇتقۇچىلىرىنى يېتىشتۇرۇش . تۆتىنچىدىن ، ھەر خىل ئۇسۇللاردىن پايدىلىنىپ مەكتەپ قۇرۇش راسخوتى توپلاش . «كىم مەكتەپكە بارسا ، شۇ پۇل چىقىرىدۇ» پرىنسىپىغا ئاساسەن «جەمئىيەت قۇرغان» ، «خەلق قۇرغان ، جەمئىيەت ياردەم بەرگەن» ۋە «خەلق قۇرغان» دېگەن ھەرخىل شەكىللەرنى قوللىنىپ ، ئىقتىساد توپلاش .

دېھقانچىلىق - چارۋىچىلىق رايونلىرىدا خەلق قۇرغان باشلانغۇچ مەكتەپلەرنى ياخشى باشقۇرۇش توغرىسىدىكى بىر قانچە پىكىر

1964 - يىلى 1 - ئايدا ئاپتونوم رايونلۇق كادىرلار ئىشلىرى كومىتېتىنىڭ تەستىقلىشى بىلەن مائارىپ نازارىتى ئېلان قىلغان . بۇنىڭدا ئوتتۇرىغا قويۇلغان تەلەپلەر :

(1) دېھقانچىلىق - چارۋىچىلىق رايونلىرىدىكى خەلق كۈچىگە تايىنىپ قۇرۇلغان باشلانغۇچ مەكتەپلەرگە بولغان رەھبەرلىكنى كۈچەيتىش . خەلق كۈچىگە تايىنىپ قۇرۇلغان باشلانغۇچ مەكتەپلەرنىڭ تەسىس قىلىنىشى ۋە ئۆزگىرىشى ، ناھىيىلىك كادىرلار كومىتېتىغا سۈنۈلۈپ تەستىقلانغاندىن كېيىن ئەنگە ئېلىنىشى كېرەك . خەلق

ۆە مەكتەپ قۇرۇلمىغان رايونلارغا تەرەققىي قىلىش ، دائىرىسى كىچىك بولۇش ، نۇقتىسى كۆپ بولۇش ، ئەتىياز ، كۈز پەسلىدە ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش كېرەك . (3) يېزا ئاددىي باشلانغۇچ مەكتەپلىرىنى ئاساسلىق ئىشلەپچىقىرىش چوڭ ئەتىرىتى ۆە ئىشلەپچىقىرىش كوللېكتىپى قۇرۇش . ئىقتىسادىنى (ئوقۇتقۇچىلار ماڭاشى ، ئىشخانا راسخوتى ، ئىسسىنىش راسخوتى قاتارلىقلارنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ) ئاساسلىقى كوللېكتىپ ئۈستىگە ئېلىش كېرەك . (4) ئاددىي باشلانغۇچ مەكتەپلەرنىڭ مەكتەپ قۇرۇش شەكلى ھەر خىل بولۇش ، يېرىم كۈنلۈك تۈزۈم ، كۈن ئارىلاپ ئوقۇش تۈزۈمى ، دېھقانچىلىق بوشىغان مەزگىلدىكى مەكتەپ ، سەييارە مەكتەپ ، ئەتىگەنلىك ، كەچلىك سىنىپ ، ساۋات چىقىرىش سىنىپى قاتارلىق ھەر خىل شەكىلدىكى مەكتەپلەرنى قۇرسىمۇ بولىدۇ .

ئىشلەپ ئوقۇيدىغان پېداگوگىكا مەكتەپلىرىنى سىناق قىلىپ قۇرۇش ھەققىدە بىر قانچە پىكىر

1965 - يىلى ئاپتونوم رايونلۇق ماۋارىپ نازارىتى ئېلان قىلغان . تەلەپلەر : (1) ئىشلەپ يۈرۈپ ئوقۇيدىغان پېداگوگىكا مەكتەپلىرىنىڭ ئاساسىي ۋەزىپىسى ، ئەقلىي ئەمگەك بىلەن شۇغۇللىنىپلا قالماي ، جىسمانىي ئەمگەك بىلەنمۇ شۇغۇللىنالايدىغان ھەم قىزىللاشقان ھەم ئىختىساسلاشقان ھەم ساغلام بولغان ئىنقىلابىي ، ئەمگەكچان يېڭى تىپتىكى خەلق ئوقۇتقۇچىلىرىنى تەربىيىلەش . (2) ئىشلەپ يۈرۈپ ئوقۇيدىغان پېداگوگىكا مەكتەپلەرنىڭ ئوقۇش مۇددىتى 4 يىل بولىدۇ ، دەرسلىك تەسىس قىلىشتا ئاز ھەم ساز بولۇش ۆە نەزەرىيەنى ئەمەلىيەتكە يېتەكچىلىك قىلىدۇرۇش پرىنسىپىغا ئاساسەن ، سىياسەت ، ئەدەبىيات ، ماتېماتىكا ، خەنزۇ تىلى ، تەبىئەت ، دېھقانچىلىق بىلىملىرى ، ماۋارىپ نەزەرىيىلىرى ، ئوقۇتۇش پراكتىكىسى ، سەنئەت ، تەنتەربىيە ، ئەمگەك قاتارلىق 10 خىل دەرس تەسىس قىلىش ، مىللىي ئىشلەپ يۈرۈپ ئوقۇيدىغان پېداگوگىكا مەكتەپلىرى خەنزۇ تىلىنى قوشۇپ ئوقۇتۇش . (3) ئوقۇتۇش خىزمىتىدە چوقۇم ① يېرىم ئوقۇپ ، يېرىم ئىشلەش يۆنىلىشىدە چىڭ تۇرۇش ، دېھقانچىلىق ئىشلەپچىقىرىش پەسلى بويىچە ئوقۇتۇش ۆە ئەمگەك ۋاقتىنى ئومۇمىيۈزلۈك ئورۇنلاشتۇرۇش . ② ئاز ھەم ساز بولۇش ، نەزەرىيىنى ئەمەلىيەتكە باغلاش ، سىياسەت ، ئەدەبىيات ، ماتېماتىكا ۆە ماۋارىپ نەزەرىيىسىدىن ئىبارەت 4 ئاساسىي دەرسنى كۆچەيتىش ، ھەر قايسى دەرسلىك ماتېرىياللارنىڭ مەزمۇنىنى نۆۋەتتىكى 3 چوڭ ئىنقلاب بىلەن زىچ باغلاشتۇرۇش ھەمدە باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتۇشىنىڭ ئەمەلىي ئېھتىياجىنى نەزەردە تۇتۇش كېرەك . ③ ئوقۇتۇش ئۇسۇلىنى ئىسلاھ قىلىش ، سۆپەتنى يۇقىرى كۆتۈرۈش ، ئوقۇشتا دەرسخانا ئوقۇتۇشىنى ئاساس قىلىش ، «دەرسخانا ، جەمئىيەت ، نەق مەيدان» دىن ئىبارەت 3 بىرلەشكەن شەكىلنى قوللىنىش . ④ ئىمتىھانىنى ئازايتىش ، ئىمتىھان زىيادە كۆپ بولماسلىق ، ئىمتىھاندا 4 پەننى ئاساس قىلىش ،

بېرىشى كېرەك .

نۇقتىلىق ھالدا بىر تۈركۈم پۇتۇن كۇنلۇك تۈزۈمدىكى ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپلەرنى قۇرۇش ھەققىدە پىكىر

1963 - يىلى 3 - ئايدا ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ نازارىتى ئېلان قىلغان . تەلەپلەر : (1) ئومۇمەن نۇقتىلىق ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپ قىلىپ قۇرۇش بېكىتىلگەن مەكتەپلەرنىڭ رەھبىرى كادىرلىرى تەلەپ - ئۆلچەمگە ماس كەلمىسە ، 1963 - يىلى ئىچىدە تەڭشەپ - يۆتكەش كېرەك . (2) ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپلەردە كەم ئوقۇتقۇچىلارنى ، شتات تۈزۈمى بويىچە ئوتتۇرا تېخنىكۇم ، ئالىي تېخنىكۇم سىنىپلىرىنى پۈتتۈرگەن بىر تۈركۈم ئەلاچى ئوقۇغۇچىلاردىن تاللاپ تولۇقلاش كېرەك . بۇ ئوتتۇرا مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلار قوشۇننىڭ تەقسىماتىنى مائارىپ نازارىتى ۋە ۋىلايەت ئۆستىگە ئالىدۇ . ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ نازارىتى ئوتتۇرا مەكتەپلەرگە تەقسىم قىلغان ئوقۇتقۇچىلارنى تەڭشەشكە توغرا كەلسە ، نازارەتنىڭ ماقۇللۇقىنى ئېلىش كېرەك . (3) ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپلەر يېتەرلىك ياتاق ، كىتاب ، ئۇسكۇنە ، ئەۋرىشكە ، خەرىتە ، تەنتەربىيە ، سەھنە ئەسلىھەلىرىگە ئىگە بولۇش كېرەك . ئوتتۇرا مەكتەپلەر تەلەپكە ئاساسەن 2 - 3 يىل ئىچىدە فىزىكا ، خىمىيە ، بىئولوگىيە تەجرىبىخانىلىرى ۋە كۇتۇپخانا - قىرائەتخانىلارنى مۇكەممەشتۇرۇش كېرەك . (4) ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپلەرنىڭ دائىرىسى بەكمۇ چوڭ بولۇپ كەتمەسلىكى ، ھەر قايسى يېللىقلارنىڭ سىنىپ سانى تەڭپۇڭ بولۇشى كېرەك . تولۇق ئوتتۇرىدىكى ھەر بىر سىنىپتا 40 ئادەم ، تولۇقسىز ۋە باشلانغۇچ مەكتەپلەرنىڭ ھەر بىر سىنىپىدا 45 ئادەم بولۇشى ، ھەر بىر سىنىپتىكى ئوقۇغۇچىلار زىيادە كۆپ ياكى ئاز بولماسلىقى ، تەڭشەپ - تولۇقلاپ تۇرۇش كېرەك . (5) ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپلەر چوڭراق دائىرە ئىچىدە ئەخلاقىي ، ئەقلىي ، جىسمانىي جەھەتلەردىن شارائىتى ياخشى بولغان ئوقۇغۇچىلارنى تاللاپ قوبۇل قىلسا بولىدۇ .

يېزىلاردىكى ئاددىي باشلانغۇچ مەكتەپلەرنى ياخشى باشقۇرۇش توغرىسىدا بىر نەچچە پىكىر

1964 - يىلى ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ نازارىتى ئېلان قىلغان . «پىكىر» دىكى تەلەپلەر : (1) ئاددىي باشلانغۇچ مەكتەپلەرنىڭ ئوقۇتۇش يىلى تۈزۈمى جانلىق ھەم كۆپ خىللىققا ئىگە ، ئۇزۇن بولسىمۇ ، قىسقا بولسىمۇ ياكى ئۇزۇن - قىسقا مۇددەتلىك ئوقۇتۇشنى تەڭ ئېلىپ بارسىمۇ بولىدۇ ، خەنزۇلار ئادەتتە 6 يىللىق تۈزۈمدىكى مەكتەپ قۇرسىمۇ ئەمما 4 يىللىق تۈزۈمدىكى تولۇقسىز باشلانغۇچ قۇرسىمۇ بولىدۇ ، 6 يىللىق تۈزۈم 4 ، 2 لىك باسقۇچ بويىچە يۈرگۈزۈلىدۇ ، مىللىي مەكتەپلەردە 5 يىللىق ئوقۇتۇش تۈزۈمى قوللىنىلىدۇ ، ئەمما 4 يىللىق ياكى 3 يىللىق تۈزۈم قوللانسىمۇ بولىدۇ . (2) ئاددىي مەكتەپلەرنى تەسىس قىلىشتا پىلانلىق ھالدا مەكتەپ ئاز ، چەت - ياقا رايونلار

ئوقۇتقۇچىسى بولۇش . (4) يېزا ئىگىلىك ئوتتۇرا مەكتىپىنىڭ ئوقۇش تۈزۈمىنى ۋاقتىنچە 3 يىل قىلىپ بېكىتىش . (5) يېزا ئىگىلىك ئوتتۇرا مەكتەپلىرىنى پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچىلار ئوتتۇرا دەرىجىدىكى مەخسۇس كەسىپ مەكتەپلىرى ھەمدە ئالىي دەرىجىدىكى ئوتتۇرا مەكتەپلەرگە ئۆرلەپ ئوقۇشقا بولىدۇ . (6) يېزا ئىگىلىك ئوتتۇرا مەكتەپلىرىنىڭ ئوقۇش پۈلى ۋە ئوقۇغۇچىلارنىڭ تۇرمۇش مەسىلىلىرىنى ئاساسلىقى يېرىم ئىشلەپ يېرىم ئوقۇش ، ئىشلەپچىقىرىشنى راۋاجلاندۇرۇش ئارقىلىق ھەل قىلىپ ، قەدەممۇ قەدەم ئۆز - ئۆزىنى قامداشقا قاراپ تەرەققىي قىلىش . (7) يېزا ئىگىلىك ئوتتۇرا مەكتەپلەر ياتىقىنى ئىمكانقەدەر ھۆكۈمەت ئۆيلىرى ياكى دېھقانلارنىڭ ئۆيلىرىدىن پايدىلىنىپ ئورۇنلاشتۇرۇش . ئوقۇتقۇچى - ئوقۇغۇچىلار ئۆينى ئۆزلىرى رېمونت قىلىش ، ئوقۇغۇچىلار ئوستەل - ئورۇندۇقنى ئۆزلىرى ئېلىپ كېلىش . (8) يېزا ئىگىلىك ئوتتۇرا مەكتەپلىرىدە مەكتەپ مۇدىرى ، مۇئاۋىن مەكتەپ مۇدىرى تەسىس قىلىش ، بۇ خىزمەتنى دادۇي پارتىيە ياچېيكا شۇجىسى ياكى دادۇي ياشلىقى قوشۇمچە ئۈنەش .

دېھقانچىلىق (چارۋىچىلىق) تولۇقسىز ۋە تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپلىرىنى قۇرۇش توغرىسىدىكى سىناق پىكىرلەر

1965 - يىلى 8 - ئايدا ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ نازارىتى ئېلان قىلغان . پىكىردىكى تەلەپلەر : دېھقانچىلىق (چارۋىچىلىق)تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپلەر ئاساسلىق باشلانغۇچ مەكتەپنى پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچىلارنى قوبۇل قىلىدۇ ، ئىشلەپچىقىرىش ئەمگىكىگە قاتنىشىۋاتقان 17 ياشتىن ئېشىپ كەتمىگەن باشلانغۇچ مەكتەپنى پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچىلارنى قوبۇل قىلىسىمۇ بولىدۇ . تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپلەر ئاساسلىق تولۇقسىز ئوتتۇرىنى پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچىلارنى قوبۇل قىلىدۇ . (پۈتۈن كۈنلۈك تۈزۈمدىكى تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپ ، يېرىم ئىشلەپ يېرىم ئوقۇش تۈزۈمدىكى تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپ ، يېزا ئىگىلىك (چارۋىچىلىق) تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپلەرنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ) ، ئەمگەككە قاتنىشىۋاتقان 20 ياشقا توشمىغان تولۇقسىز ئوتتۇرىنى پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچىلارنىمۇ قوبۇل قىلىدۇ ، ئايرىم ساندىكى يېشى چوڭراق بالىلارنى ئائىلە باشلىقلىرى قوشۇلسا ، ئىشلەپچىقىرىش ئەترىتىدە ئەمگەك كۈچى كەم بولمىغان ئەھۋالدا قوبۇل قىلسا بولىدۇ . قوبۇل قىلغاندا پۈتۈن كۈنلۈك تۈزۈمدىكى تولۇقسىز ، تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپلەر بىلەن بىر تۇتاش قوبۇل قىلىدۇ (يېزا - قىشلاقلاردىكى مەكتەپلەردە ، قۇرغۇچى ئورۇن ئېھتىياجىغا ئاساسەن ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش ئوبيېكتىنى بېكىتىدۇ) ، ھەمدە كەسىبەغەل دېھقان ، تۆۋەن ، ئوتتۇرا دېھقان پەرزەنتلىرىنى ئالدىن قوبۇل قىلىدۇ ، مەكتەپ ئىككى يىلدا بىر قېتىم يېڭى ئوقۇغۇچىلارنى قوبۇل قىلسا بولىدۇ ، 2 ياكى 3 يىلدا بىر قېتىم قوبۇل قىلسىمۇ بولىدۇ .

مىللىي باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرىنىڭ ئىشتىن سىرتقى بىلىم ئاشۇرۇش سىنىپلىرىنى يولغا قويۇشنىڭ ۋاقىتلىق چارىلىرى

1955 - يىلى ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ نازارىتى ئېلان قىلغان . بەلگىلىمىلىرى :

(1) ئوقۇتقۇچىلار ئىشتىن سىرت بىلىم ئاشۇرۇش سىنىپلىرىنى باشلانغۇچ مەكتەپلەر بىر قەدەر كۆپ ۋىلايەت ، شەھەرلەردە قۇرۇپ ، ئارىلىقى شەھەر بىلەن يېقىن ، قاتنىشى قولايلىق ، مەكتەپ خىزمىتىگە تەسىر يەتكۈزمەيدىغان شەھەر سىرتى رايونلىرىكى ئوقۇتقۇچىلار ئۆگىنىشگە قاتنىشىش كېرەك .

(2) باشلانغۇچ مەكتەپ سەۋىيىسىگە ياكى تولۇقسىز سىفەن ياكى تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپ سەۋىيىسىدىكى باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرى ئۆگىنىشكە قاتنىشىش (مەمۇرىي مەھكىمە تۇرۇشلۇق شەھەر شۇ يەرلىك ئوقۇتقۇچىلارنى كونكرېت سەۋىيىسىگە قاراپ بېكىتىش كېرەك) كېرەك . شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا ، بارلىق تولۇقسىز سىفەننى پۈتتۈرۈش سەۋىيىسىگە يەتكەن ، ئوتتۇرا دەرىجىلىك سىفەن سەۋىيىسىگە يېتەلمىگەن ئوتتۇرا ــ باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرىنىڭ سەۋىيىسىنى پەيدىنپەي يۇقىرى كۆتۈرۈپ ، ئوتتۇرا دەرىجىلىك سىفەن سەۋىيىسىگە يەتكۈزۈش . (3) ئوقۇتۇش ۋاقتى ھەر ھەپتىدە 3 قېتىم بولۇش ، ھەر قېتىمدا 2 سائەت ، جەمئىي 6 سائەتتىن ئېشىپ كەتمەسلىك پرىنسىپىغا ئەمەل قىلىش كېرەك . ئوقۇتۇش ۋاقتى ، كۈندىلىك دەرس ئۆتۈش ۋاقتىنى ئارىلىق قالدۇرۇپ مۇۋاپىق ئورۇنلاشتۇرۇش ، ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئۆگىنىش ۋە تەكرار ۋاقتىنىڭ تولۇق بولۇشىغا كاپالەتلىك قىلىش كېرەك . ھەر يىلى يازلىق تەتىل مەزگىلىدىن پايدىلىنىپ 40 كۈن ئۆگىنىش ۋە سىناق ئېلىپ بېرىش كېرەك . تەتىل مەزگىلىدە دەرس ئۆتۈش ۋاقتى ھەر كۈنى 5 سائەت بولۇش كېرەك .

يېزا ئىگىلىك ئوتتۇرا مەكتەپلىرىنى مۇستەھكەملەش ۋە تەرەققىي قىلدۇرۇش ھەققىدە بىر قانچە پىكىر

1950 - يىلى 6 - ئايدا ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ نازارىتى ئېلان قىلغان . (1) يېزا ئىگىلىك مەكتەپلىرى ئاساسا ئۆزى قۇرغان يېرىم كۈنلۈك تۈزۈم ۋە يېرىم كۈن ئىشلەپ ، يېرىم كۈن ئوقۇش تۈزۈمىدىكى مەكتەپ بولۇپ ، ئۇنىڭ مەقسىتى سوتسىيالىستىك ئاڭغا ئىگە ، مەدەنىيەتلىك ئەمگەكچىلەرنى يېتىشتۇرۇپ چىقىش . مەكتەپ يېرىم كۈن ئوقۇش تۈزۈمى (يېرىم كۈن ئۆگىنىش ، يېرىم كۈن ئىشلەش) ياكى كۈن ئارىلاپ ئوقۇش تۈزۈمى (بىر كۈن ئوقۇش ، بىر كۈن ئىشلەش) نى قوللىنىدۇ . ئادەتتە كوپېراتسىيە قۇرۇپ بېرىدۇ ، شارائىتى بار ئورۇنلاردا ئىشلەپچىقىرىش ئەتىرىتى قۇرۇپ بېرىدۇ . (2) يېزا ئىگىلىك ئوتتۇرا مەكتەپلىرىنىڭ قوبۇل قىلىش ئوبيېكتى 18 ياشتىن كىچىك ، پۈتۈن كۈنلۈك تۈزۈمدىكى تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپكە كىرەلمىگەن باشلانغۇچ مەكتەپنى پۈتتۈرگەنلەر ياكى شۇ سەۋىيىدىكى ياشلار . (3) يېزا ئىگىلىك ئوتتۇرا مەكتەپلەردە ھەر بىر سىنىپقا چوقۇم بىر مەخسۇس

يېتىلدۇرۇش . (2) ئوتتۇرا مەكتەپ ئوقۇتۇش پىلانىدا يېڭى پەنلەرنى كۆپەيتىپ تەسىس قىلىش . تولۇقسىز ئوتتۇرىدا ئوقۇتۇش زاۋۇتى ۋە تەجرىبە مەيدانلىرى پراكتىكا تاپشۇرۇقلىرىنى كۆپەيتىش ، تولۇق ئوتتۇرىدا پراكتىكا دەرسلىرىنى كۆپەيتىپ تەسىس قىلىش . (3) شارائىتى بار مەكتەپلەر پىلانلىق ھالدا ئوقۇغۇچىلارنى تەشكىللەپ ئوقۇتۇشقا بىرلەشتۈرۈلگەن ئىشلەپچىقىرىش زىيارىتى ئېلىپ بېرىش . (4) رەھبەرلىكى بولغان ھالدا دەرستىن سىرتقى پائالىيەتلەرنى قانات يايدۇرۇپ ئوقۇغۇچىلارنىڭ دەرسخانىدا ئۆگەنگەن بىلىملىرىنى مۇستەھكەملەش ۋە كېڭەيتىش ، ئۇلارنىڭ مۇئەييەن ئەمەلىي ئىقتىدارىنى يېتىلدۈرۈش .

يېزا ــ قىشلاق رايونلىرىكى ئوتتۇرا ـ باشلانغۇچ مەكتەپ مائارىپى پروگراممىسى

1970 ـ يىلى 3 ـ ئايدا ئاپتونوم رايونلۇق ئىنقىلابىي كومىتېت ئېلان قىلغان . بەلگىلىمىلەر : (1) يېزا ـ قىشلاق رايونلىرىدىكى ئوتتۇرا ـ باشلانغۇچ مەكتەپ ج ك پ نىڭ رەھبەرلىكىدىكى كەمبەغەل دېھقان ، تۆۋەن ئوتتۇرا دېھقانلار ، نامرات چارۋىچىلارنىڭ باشقۇرۇشىدىكى سوتسىيالىستىك يېڭىچە مەكتەپ . (2) يېزا ـ قىشلاق رايونلىرىكى ئوتتۇرا ـ باشلانغۇچ مەكتەپلەر رەئىس ماۋزېدۇڭنىڭ «ئىشچى ـ دېھقانلار ۋە ئۇلارنىڭ پەرزەنتلىرىنىڭ مائارىپىتىنى بەھرىمەن بولۇش ھوقوقى بولىدۇ» دېگەن يولىورۇقىنى قەتئىي ئىجرا قىلىپ ، كەمبەغەل دېھقان ۋە تۆۋەن ئوتتۇرا دېھقان ، نامرات چارۋىچىلارنىڭ پەرزەنتلىرىنىڭ مەكتەپكە كىرىپ ئوقۇشىغا ھەقسىز كاپالەتلىك قىلىدۇ ، نامرات دېھقان ـ چارۋىچىلار ۋە باشقا خەلق ئاممىسى ئۈچۈن ھەقسىز خىزمەت قىلىدۇ . (3) رەئىس ماۋزېدۇڭنىڭ «يېزا كەنتلەردە ، ئىشچىلار سىنىپىنىڭ ئەڭ ئىشەنچلىك ئىتتىپاقدىشى ـ كەمبەغەل دېھقانلار ۋە تۆۋەن ئوتتۇرا دېھقان مەكتەپ باشقۇرىدۇ» دېگەن يولىورۇقى بويىچە ، يېزا ـ قىشلاق رايونلىرىدىكى ئوتتۇرا ـ باشلانغۇچ مەكتەپلەرگە رەھبەرلىك قىلىش ھوقوقى ھەقسىز ھالدا دېھقان ـ چارۋىچىلارنىڭ قولىدا بولۇشى كېرەك . (4) نامرات دېھقان ـ چارۋىچىلارنىڭ مەكتەپ باشقۇرۇشتىكى ئاساسىي ۋەزىپىسى ماۋزېدۇڭنىڭ پرولېتارىيات سىنىپىنىڭ مائارىپ لۇشىەنى ، فاكىجىنى ۋە ھەر تۈرلۈك سىياسىتىنى ئىزچىل ئىجرا قىلىش . (5) سىنىپىي كۈرەشنى تۇتقا قىلىپ ، ئىنقىلابىي چوڭ كۈرەشنى زور كۈچ بىلەن چوڭقۇر قانات يايدۇرۇش . (6) يېزا ـ قىشلاق رايونلىرىدا ئوتتۇرا ـ باشلانغۇچ مەكتەپ تەسىس قىلىشتا ، «دېھقان ـ چارۋىچىلارنىڭ پەرزەنتلىرى مەكتەپكە كىلىپ ئوقۇشقا قولايلىق بولۇش» ، پرىنسىپى بويىچە مەمۇرىي رايوننىڭ چەكلىمىسىگە ئۇچرىماسلىق . باشلانغۇچ مەكتەپنى چوڭ ئەترەت قۇرۇش ياكى چوڭ ئەترەت بىرلىشىپ مەكتەپ قۇرۇش ، يىراق تارقاق رايونلاردا ئىشلەپچىقىرىش ئەترەتلىرى مەكتەپ قۇرۇش ، ئوتتۇرا مەكتەپنى چوڭ ئەترەت ياكى چوڭ ئەترەت بىرلىشىپ قۇرۇش ياكى چوڭ ئەترەت يەككە قۇرۇش . شارائىتى بار باشلانغۇچ

هەر قايسى جايلار ئىشچى - خىزمەتچىلىرىنىڭ ئىشتىن سىرتقى مەدەنىيەت مائارىپ خىزمىتىنى كۈچەيتىش توغرىسىدىكى بىر قانچە يولىيورۇق

55 - يىلى مائارىپ نازارىتى بىلەن ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى بىرلىشىپ ئېلان قىلغان . بەلگىلىمىلەر : (1) ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ ئىشتىن سىرتقى مەدەنىي مائارىپ فاكۇلتېتى - ۋەزىپىلىرى ھەققىدە . ئۆلكىمىز ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئىشتىن سىرتقى مەدەنىي مائارىپىدا 1955 - يىلى يەنىلا جۇڭگو كومپارتىيىسىنىڭ «تەرتىپكە سېلىپ مۇستەھكەملەش ، نۇقتىلىق تەرەققىي قىلدۇرۇش ، سۈپەتنى يۇقىرى كۆتۈرۈش ، مەزمۇت قەدەم بىلەن ئىلگىرىلەش» دىن ئىبارەت مەدەنىيەت - مائارىپ خىزمەت فاكۇلتېتىنى داۋاملىق ئىزچىللاشتۇرۇش لازىم . مەكتەپكە كىرگەن ئاساسىي ئوبيېكتى ئاساسىي قاتلام كادىرلىرى ، پارتىيە - ئىتتىپاق ئەزالىرى ، ئەمگەك نەمۇنچىلىرى ۋە بۇاستە ئىشلەپچىقىرىش ئىشچىلىرى بولۇش . (2) مائارىپ مەمۇرىي تارماقلىرى بىلەن ھەر قايسى رايون ئىشچىلار ئۇيۇشمىلىرىنىڭ مۇناسىۋىتى ۋە مەسئۇلىيەت دائىرىسىنى ئېنىق بېكىتىش . «ھۆكۈمەت رەھبەرلىك قىلىش ، ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىغا تايىنىش» پرىنسىپىغا ئاساسەن مۇناسىۋەتلىك فاكۇلتېت ، سىياسەت ، ئوقۇش تۈزۈمى ، دەرسلىكلەرنى ھۆكۈمەت بېكىتىپ ئېلان قىلىپ تارقىتىش . ئوقۇتقۇچىلارنى تەربىيىلەپ يېتىشتۇرۇش ، ماتېرىياللارنى تەكشۈرۈپ بېكىتىشكە ھۆكۈمەت مەسئۇل بولۇش ، ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى ھەمكارلىشىش . مەكتەپكە كىرىشكە تەشكىللەپ سەپەرۋەر قىلىش ، ئۇگىنىش ۋاقتىنى ئورۇنلاشتۇرۇش ، قوشۇمچە ئوقۇتقۇچىلارنى تەكلىپ قىلىش ، ئوقۇتقۇچىنىڭ راسخوتىنى باشقۇرۇش ، ئىقتىساد ئەھۋاللارنى ئىگىلەش قاتارلىقلارغا ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى ئاساسلىق مەسئۇل بولۇش ، ھەر قايسى يەرلىك مائارىپ مەمۇرىي ئورگانلىرى مەھكارلىشىش . كەسپىي ئوقۇتقۇچىلارنى ئۆستۈرۈش ، تەڭشەش ، خىزمەت پىلانىنى بېكىتىشتە ھۆكۈمەت ئوتتۇرىغا قويۇش ئارقىلىق ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى بىلەن ئورتاق مۇزاكىرىلىشىپ ھەل قىلىش . ھۆكۈمەت بىلەن ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى يۇقىرىدىكى بەلگىلىمىلەرگە ئاساسەن مەسئۇلىيەتنى ئايرىپ ، قويۇق ھەمكارلىشىپ ، خىزمەتلەرنى بىرلىكتە ياخشى ئىشلەش كېرەك .

ئادەتتىكى ئوتتۇرا مەكتەپلەردە ئاساسىي ئىشلەپچىقىرىش ماھارىتى تەربىيىسىنى يولغا قويۇش توغرىسىدا يولىيورۇق

1956 - يىلى ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ نازارىتى ئېلان قىلغان . تەلەپلەر : (1) ئوتتۇرا مەكتەپلەرنىڭ فىزىكا ، خىمىيە ، بىئولوگىيە ، ماتېماتىكا ، خەرىتە لايىھىلەش ۋە جۇغراپىيە قاتارلىق 6 كەسىپنىڭ ئوقۇتۇشىنى ياخشىلاپ ، ئىلىم - پەن ئاساسىي بىلىملىرىنى سىستېمىلىق ھالدا بايان قىلىش جەريانىدا ، ئوقۇغۇچىلارنى ئىلىم - پەن قائىدىلىرىنىڭ زامانىۋى ئىشلەپچىقىرىش جەريانىدىكى قوللىنىشى ھەققىدە چۈشەنچىگە ئىگە قىلىش ھەمدە مۇناسىۋەتلىك تەجرىبە ، ھېسابلاش ۋە ئۆلچەش ئىقتىدارىنى

(باشلانغۇچ مەكتەپتىكى شۇبە تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ) تە ھەر بىر سىنىپقا 2.5 ئادەم، باشلانغۇچ مەكتەپتە ھەر بىر سىنىپتا 1.5 ئادەم بولۇشى كېرەك. ماۋزېدۇڭنىڭ «دەرسلىك ئورۇنلاشتۇرۇلۇشى ئىخچام بولۇش» پېتەكچى ئىدىيىسىگە ئەمەل قىلىپ، تەسىس قىلىش جەھەتتە پرولېتارىيات سىنىپىنىڭ سىياسىي ئىدىيىسىنى گەۋدىلەندۈرۈش، نەزەرىيىنى ئەمەلىيەتكە بىرلەشتۈرۈش، ئاز بولۇش، ساز بولۇش پرىنسىپىدا چىڭ تۇرۇش. باشلانغۇچ مەكتەپ ئەدەبىيات دەرسى، ماتېماتىكا دەرسى، ئىنقىلابىي ئەدەبىيات - سەنئەت، ھەربىي تەنتەربىيە قاتارلىق دەرسلەرنى تەسىس قىلىش. 4 - ، 5 - يىللىقتا ئومۇمىي ساۋات، ئەمگەك دەرسلىكىنى كۆپەيتىش، باشلانغۇچ مەكتەپنىڭ تۆۋەن يىللىقىدا مۇۋاپىق ئەمگەك تەربىيىسى ئېلىپ بېرىش، لېكىن مەخسۇس دەرس تەسىس قىلماسلىق. ئوتتۇرا مەكتەپتە ماۋزېدۇڭ ئىدىيىسى تەربىيىسى دەرسلىكى، ئەدەبىيات، ماتېماتىكا، سانائەت - يېزا ئىگىلىك ئاساسىي بىلىملىرى دەرسلىكى، تارىخ - جۇغراپىيە دەرسلىكى، ئىنقىلابىي ئەدەبىيات - سەنئەت دەرسىنى تەسىس قىلىش، شارائىتى بار ئوتتۇرا مەكتەپلەردە چەت ئەل تىلى دەرسلىكى تەسىس قىلىش. (15) يىللىق ئوقۇتۇش ۋاقتىنىڭ تەقسىملىنىشى: ئوتتۇرا باشلانغۇچ مەكتەپلەردە دەرس ئۆتۈش ۋاقتى 40 ھەپتە ئەتراپىدا (ئەمگەك دەرسلىكىنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ)، دېھقانلار ئالدىراش مەزگىلىدە (يازلىق كانىكولدا) 40 - 35 كۈنگىچە قويۇپ بېرىش، قىشلىق تەتىلدە 40 - 30 كۈنگىچە قويۇپ بېرىش، ناھىيە بىلەن بىر دەرىجىلىك ئىنقىلابىي كومىتېت ئەمەلىي ئەھۋالىغا ئاساسەن ئۆزلىرى بېكىتىش. (16) يېزا - قىشلاق مەكتەپلىرى ئوقۇغۇچىلارغا مۇۋاپىق تاپشۇرۇق بېرىش. زۆرۈر بولغان نەتىجە تەكشۈرۈش ئېلىپ بېرىش، ئوچۇق ئىمتىھان ۋە ئەمەلىي مەشغۇلات قاتارلىق ئۇسۇل ئارقىلىق مەسىلەرنى تەكشۈرۈپ تەھلىل قىلىش ۋە مەسىلىنى ھەل قىلىش ئىقتىدارىنى يۇقىرى كۆتۈرۈش ھەمدە مۇۋاپىق ھالدا ئالدىنئالا بەلگىلەنگەن ئىمتىھان ئۇسۇلىنى قوللىنىش.

ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپلەردە «مەملىكەتلىك مائارىپ خىزمىتى يىغىنى خاتىرىسى» نى ئىزچىللاشتۇرۇش توغرىسىدا بىر قانچە پىكىر

1971 - يىلى مائارىپ نازارىتى ئېلان قىلغان. «پىكىر»دىكى تەلەپلەر: (1) ماۋزېدۇڭ ئىدىيىسىنى پېتەكچى قىلىپ، ئۇچ چوڭ ئىنقىلاپ ئەمەلىيىتىنى بىرلەشتۈرۈش، سوتسىيالىستىك مەدەنىيەت دەرسلىرىنى ئەستايىدىل ياخشى ئۆتۈش، ياخشى ئاساس سېلىش. «ئۆگىنىشنى ئاساس قىلىش» بىلەن «ئەقلىي تەربىيە بىرىنچى» نىڭ چېگرىسىنى، زۆرۈر دەرسخانا ئوقۇتۇشى بىلەن ئىشكىنى يېپىپ قويۇپ ئوقۇتۇش» نىڭ چېگرىسىنى ئېنىق ئايرىش، ئوقۇتۇش ۋاقتى ۋە سۈپتىگە كاپالەتلىك قىلىش. ئاپتونوم رايون ۋاقتىلىق يولغا قويغان ئوتتۇرا مەكتەپنىڭ يىللىق مەدەنىيەت دەرس ۋاقتى 31 ھەپتە، ئىشچى - دېھقانلاردىن ئۆگىنىش ۋاقتى 8 ھەپتە ئەتراپىدا؛ باشلانغۇچ مەكتەپنىڭ يىللىق مەدەنىيەت دەرس ۋاقتى 37 - 30 ھەپتە، ئىشچى - دېھقانلاردىن

مەكتەپلەر تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپ تەسىس قىلىش . دېھقان - چارۋىچىلىق رايونلىرىنىڭ تارقاق ئولتۇراقلىشىشتەك ئەمەلىي ئەھۋالىغا ئاساسەن مەكتەپ قۇرۇش شەكلىنى كۆپ خىللاشتۇرۇش ، سەييارە باشلانغۇچ مەكتەپ ، كۆچمەن باشلانغۇچ مەكتەپ ، ئەتىگەنلىك سىنىپ ، كەچلىك سىنىپ قاتارلىقلار . شارائىتى بار مىللىي ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپلەر ئېھتىياجىغا ئاساسەن قوشۇمچە خەنزۇ تىلى سىنىپى ئاچسىمۇ ، خەنزۇ تىلى سىنىپىغا مىللىي ئوقۇغۇچىلارنى قوبۇل قىلسىمۇ بولىدۇ . (7) 1971 - يىلدىن باشلاپ باشلانغۇچ مەكتەپ (مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچىلارنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ) بەش يىللىق ئوقۇش تۈزۈمى ، ئوتتۇرا مەكتەپلەر 4 يىللىق ئوقۇش تۈزۈمى قوللىنىش ، تولۇقسىز ، تولۇق ئوتتۇرا 2 ،2 بۆلەكلىك تۈزۈمنى يولغا قويۇش ، شارائىتقا ئاساسەن ئوتتۇرا مەكتەپ 7 يىللىق ياكى 9 يىللىق ئوقۇش تۈزۈمىنى يولغا قويسىمۇ بولىدۇ . (8) ناھىيە ، يېزىلاردا بىر قىسىم بېرىپ - كېلىپ ئوقۇيدىغان دېھقانچىلىق - چارۋىچىلىق تېخنىكا مەكتەپلىرىنى ئاچسا بولىدۇ . تېخنىك مەكتەپ ۋە تېخنىكۇم سىنىپلىرىنىڭ ئوقۇش يىلى ئېھتىياجغا ئاساسەن بەلگىلىنىدۇ . (9) كونا ئىمتىھان ئېلىش تۈزۈمىنى ئەمەلدىن قالدۇرۇش ، سىياسىي - ئىدىيىسى ياخشى ، ئۆگىنىش نەتىجىسى ئەلا ئوقۇغۇچىلارنىڭ سىنىپ ئاتلىشىغا يول قويۇش ، ئايرىم ئوقۇغۇچىلارنىڭ دەرسكە يېتىشەلمىگەنلىكى سەۋەبىدىن شۇ ئوقۇغۇچى ۋە ئاتا - ئانىسىنىڭ تەلىپى ، مەكتەپنىڭ تەستىقلىشى بىلەن قايتا ئوقۇشقا رۇخسەت قىلىش . يېزا - قىشلاق رايونلىرىدىكى ئوتتۇرا دەرىجىلىك مەكتەپلەر تۈنۈشتۇرۇش ۋە تاللاشنى بىرلەشتۇرۇپ ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش ، ئىشچى ، نامرات دېھقان - چارۋىچى ، قۇربان بولغان ئەسكەرلەرنىڭ پەرزەنتلىرىنى ئالدىن قوبۇل قىلىش . (10) دۆلەتنىڭ بىر تۈتاش ئورۇنلاشتۇرۇشىغا قۇلايلىق بولۇش ئۈچۈن يېزا - قىشلاق رايونلىرىدىكى ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپلەر باھاردا ئوقۇش باشلاش . (11) ئوقۇتقۇچىلار قوشۇنىغا سۇقۇنۇپ كىرىۋالغان دۇشمەنلەرنى چىقىرىپ تاشلاپ ، ماۋزېدۇڭ ئىدىيىسى ئۇلۇغ بايرىقىنى ئېگىز كۆتۈرگەن ، ئوقۇتقۇچىلىق خىزمىتىنى غەلىبىلىك ئىشلىگەن دېھقان - چارۋىچىلار ، ھەربىيلىكتىن قايتقان ۋە ئەمگەك بىلەن تاۋلانغان زىيالىي ياشلارنى ئوقۇتقۇچىلار قوشۇنىغا قوبۇل قىلىش ، ئوقۇتقۇچىلارنى ۋەزىپىگە قويۇش ، ۋەزىپىدىن ئېلىپ تاشلاش ئىشلىرىنى نامرات دېھقان - چارۋىچىلار مۇزاكىرە قىلىدۇ ، چوڭ ئەترەت ئىنقىلابىي كومىتېتى پىكرىنى ئوتتۇرىغا قويىدۇ ، گۇڭشې ئىنقىلابىي كومىتېتى تەستىقلاپ ، ناھىيىلىك ئىنقىلابىي كومىتېت ئەڭگە ئالىدۇ . (12) ئەمەلىي تەجرىبىسى بار نامرات دېھقان - چارۋىچىلار ، ئىنقىلابىي كادىرلار ۋە ياشلار ئىچىدىكى جانلىق ئۆگىنىپ ، جانلىق ئىشلىتەلەيدىغان ماۋزېدۇڭ ئىدىيىسى ئاكتىپلىرىنى قوشۇمچە ئوقۇتقۇچى ياكى ئوقۇتقۇچىلار گۇرۇپپىسى قىلىپ تەشكىللەش . (13) يېزا - قىشلاق رايونلىرىدىكى ھەر قايسى سىنىپتىكى ئوقۇغۇچىلارنىڭ سانى 50～30 نەپەر بولىدۇ ، چەت ، تارقاق ، كۆچمەنلەر رايونىدىكى مەكتەپلەر ئەمەلىي ئەھۋالىغا ئاساسەن بەلگىلىسە بولىدۇ . ئوقۇتقۇچى ، ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ شىتاتى ئوتتۇرا مەكتەپ

باشلانغۇچ مەكتەپلەر قوشۇمچە تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپ قۇرسا بولىدۇ . (5) ئۆز جايىنىڭ ئەھۋالىغا ئاساسەن ھەر خىل شەكىلدە مەكتەپ قۇرۇش ، ئاممىنىڭ ئېھتىياجى ۋە ئىختىيارىغا ئاساسەن ھەر خىل شەكىلدە مەكتەپ قۇرسا بولىدۇ . مەسىلەن : ئەتىگەنلىك سىنىپ ، چۈشلۈك سىنىپ ، كەچلىك سىنىپ ، سەييارە سىنىپ ، كۆچمەن سىنىپ قاتارلىقلار ، ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئىنى - سىڭىللىرىنى بىللە مەكتەپكە ئېلىپ كېلىشىگە يول قويۇش كېرەك . بالىلار سىنىپى ئاچسىمۇ بولىدۇ . يېزا - بازار ، زاۋۇت ، كان - كارخانىلار ۋە مەھەللىلەردە مەكتەپ قۇرۇشنى كەڭ قانات يايدۇرۇپ ، ئىككى بۆلۈم تۈزۈمىنى تەدرىجىي ئەمەلدىن قالدۇرۇش . (6) ئىشتىن سىرتقى تەربىيىنى قانات يايدۇرۇپ ، ساۋاتسىزلىقنى زور كۈچ بىلەن تۈگىتىش كېرەك . ھەر قايسى جايلاردا كەچلىك سىياسىي مەكتەپ ، ساۋاتسىزلىقنى تۈگىتىش سىنىپى قاتارلىقلارنى ئېچىپ ، سىياسەت ، مەدەنىيەت ئۆگىتىلسە بولىدۇ . ئۇيغۇر ، قازاق تىلىنى ئىشلىتىدىغان مىللەتلەرگە يېڭى يېزىق ئۆگىتىپ ، ساۋاتسىزلىقنى تۈگىتىش . ماۋزېدۇڭ ئەسەرلىرىنى ئۆگىنىش ئاممىۋى پائالىيىتىدە مائارىپنى ئومۇملاشتۇرۇش ، ئىشتىن - سىرت مائارىپ ۋە ساۋاتسىزلىقنى تۈگىتىشنى بىرلەشتۇرۇش كېرەك . (7) ئامما مەكتەپ قۇرۇشقا نىسبەتەن دۆلەت ھەر جەھەتتىن زور كۈچ بىلەن قوللىشى كېرەك . خەلق قۇرغان ، ھۆكۈمەت ياردەم بېرىدىغان مەكتەپ ۋە خەلق قۇرغان مەكتەپلەرنىڭ ئوقۇتقۇچىلىرىغا دۆلەت ياردەمنى ئاساس قىلىش كېرەك . ھەر قايسى جايلار ئىشلەپچىقىرىش ئەتىرىتىنىڭ ئىقتىسادىي سەۋىيىسى ، ئوقۇتقۇچىلارنىڭ سىياسىي ، كەسپىي ، خىزمەت يىلىنى كونكرېت ئىگىلىشى كېرەك . ئەر - ئايال ئوقۇتقۇچىلار ئوخشاش ئىشلەپ تەمىناتتىن تەڭ بەھرىمەن بولىدۇ . (8) ئىلغار ئىشچى ، دېھقان ، ئەسكەرلەرنى مەكتەپكە كەسپىي خىزمەت ۋە قوشۇمچە ئوقۇتقۇچىلىققا تاللاش ، ئىشچى - دېھقان ، ئەسكەر ئوقۇتقۇچىلار قوشۇنىنى تەشكىللەش ، مەكتەپلەردە قەرەللىك لېكسىيە سۆزلەش ، تەدرىجىي ھالدا ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرىنىڭ تەركىبىنى ئۆزگەرتىش . (9) ئەسلىدىكى ئوقۇتقۇچىلار قوشۇنىغا نىسبەتەن ئىتتىپاقلىق ، تەربىيىلەش ، ئۆزگەرتىش فاكتىنىدا چىڭ تۇرۇپ ، بىر تەرەپتىن ئىشلىتىپ ، بىر تەرەپتىن ئۆزگەرتىش ، پارتىيىنىڭ زىيالىلار سىياسىتىنى ئەستايىدىل ئەمەلىيلەشتۇرۇش لازىم . ئىشلىتىپ ئۆزگەرتەمەيدىغان ياكى پەقەت ئۆزگەرتىشنىلا تەكىتلەپ ، ئىشلەتمىنى بىلمەيدىغان ئىككى خىل ئەھۋالدىن ساقلىنىش لازىم . (10) ئوقۇتقۇچىلار قوشۇنىنى تولۇقلاشنى چىڭ تۇتۇش ، مائارىپ ۋە پىلان كومىتېتى «پىكىر» نىڭ روھى ۋە رايونىمىز مائارىپ ئىشلىرى تەرەققىياتىنىڭ ئەمەلىي ئەھۋالىغا ئاساسەن ، پىلانلاش ئېلىپ بېرىش ، ئاممىۋى مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرىنىڭ كۆرسەتكۈچى ۋە خەلق قۇرغان مەكتەپلەر ئوقۇتقۇچىلىرىنىڭ سانىنى تەدرىجىي كۆپەيتىش كېرەك . ئوتتۇرا مەكتەپتە 15~10 نەپەر ئوقۇغۇچىنى ئوقۇتقۇچى ، ئىشچى - خىزمەتچىلەرگە تەقسىملەش ، باشلانغۇچ مەكتەپتە 25 - 20 نەپەر ئوقۇغۇچىنى ئوقۇتقۇچى ، ئىشچى - خىزمەتچىلەرگە تەقسىملەش ، باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرىنى

ئۆگىنىش 5~3 ھەپتىگىچە (يىللىقلارنىڭ ئوخشاش بولماسلىقىغا ئاساسەن يېرىم كۈن ياكى بىر كۈن ئورۇنلاشتۇرسا بولىدۇ) زۆرۈر بولغان ئوقۇتۇش تۈزۈمى ئورنىتىش، ئوقۇتۇش پىلانلىق بولۇش، ئۆگىنىشتە تەلەپ باھالاشتا دەرس تەكرارلاشقا كاپالەتلىك قىلىش، باھالاشقا تۈزۈم بولۇش، تاپشۇرۇقنى تەكشۈرۈش لازىم. ماۋزىدۇك تۈزگەن «10 چوك ئوقۇتۇش ئۇسۇلى» نى ئەستايىدىل ئىزچىللاشتۇرۇش لازىم. (2) ئىشچى، دېھقان، ئەسلەركەردىن ئۆگىنىش پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇش، پرولېتارىيات سىنىپىنىڭ سىياسىتىنى گەۋدىلەندۈرۈش، ماۋزىدۇك ئىدىيىسىدە ئادەم تەربىيىلەشنى ئالدىنقى ئورۇنغا قويۇش لازىم. (3) ئوقۇتۇش يىلىنى قىسقارتىش، دەرسلىك ئورۇنلاشتۇرۇلۇشنى ئىخچام قىلىش لازىم. ئاپتونوم رايونىمىزدا 10 يىللىق تۈزۈمنى سىناق تەرىقىسىدە يولغا قويۇش. يەنى باشلانغۇچ 5 يىل، ئوتتۇرا مەكتەپ 5 يىل بولۇش (2 ـ 3 بۆلەككە بۆلىنىدۇ). مەكتەپكە كىرىش يېشى ئادەتتە 7 ياش، شارائىتى بارلار 6 يېرىم ياشتا ئوقۇشقا كىرسە بولىدۇ، يېزا ـ ئىگىلىك، چارۋىچىلىق رايونلىرىدا مۇۋاپىق ھالدا كەڭچىلىك قىلىنسا بولىدۇ. ئاپتونوم رايوندا ئەتىيازدا بىر تۇتاش ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىنىدۇ. يەرلىك، زاۋۇت، كان ـ كارخانىلارنىڭ ئوتتۇرا ـ باشلانغۇچ مەكتەپلىرى مەكتەپكە بېرىشكە قولايلىق بولۇش پرىنسىپىغا ئەمەل قىلىپ، مەكتەپ ئەتراپىدىكى مۇۋاپىق ياشتىكى بالىلارنى قوبۇل قىلسا بولىدۇ. ئوتتۇرا مەكتەپلەرگە ئىشچى، نامرات دېھقان (چارۋىچى)، قۇربان بولغان ئەسكەرلەر پەرزەنتلىرى ئالدىن قوبۇل قىلىنىشى زۆرۈر. ئوتتۇرا باشلانغۇچ مەكتەپلەرنىڭ قىشلىق يازلىق تەتىلى 8 ھەپتە ئەتراپىدا بولىدۇ (دالا مەشقىنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ). دېھقان، چارۋىچىلىق رايونلىرىدا دېھقانچىلىق (چارۋىچىلىق) ئالدىراش مەزگىلدە قويۇپ بېرىلىدۇ. ئوتتۇرا ـ باشلانغۇچ مەكتەپلەر «كۈندە ئوقۇش»تىن باشقا يەنە تۆۋەندىكى دەرسلىكلەرنى تەسىس قىلىدۇ. باشلانغۇچ مەكتەپتە ئەدەبىيات (خەت مەشقىنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ)، ماتېماتىكا (چوتنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ)، ئىنقىلابىي ئەدەبىيات سەنئىتى، ھەربىي تەنتەربىيە تەسىس قىلىنىدۇ. 4 ـ يىللىقتىن باشلاپ سىياسەت، ئومۇمىي ساۋات دەرسلىكلىرى كۆپەيتىلىدۇ. شارائىتى بار جايلار 4 ـ يىللىقتىن باشلاپ ئايرىم ـ ئايرىم ھالدا خەنزۇ تىلى ياكى ئۇيغۇر تىلى، قازاق تىلى دەرسلىكلىرىنى كۆپەيتسە بولىدۇ. ئوتتۇرا مەكتەپلەردە ئىلگىرى ـ ئاخىر بولۇپ سىياسەت، تەنتەربىيە، چەت ئەل تىلى، ئەدەبىيات، ماتېماتىكا، فىزىكا، خىمىيە، تارىخ، جۇغراپىيە، بىئولوگىيە، خەنزۇ تىلى ياكى ئۇيغۇر تىلى، قازاق تىلى تەسىس قىلىنىدۇ. (4) مەكتەپ مۇۋاپىق ئورۇنلاشتۇرۇلۇشى، مەكتەپ كەمبەغەل، تۆۋەن ئوتتۇرا دېھقانلارنىڭ ئىشكى ئالدىدا قۇرۇلۇشى لازىم. يېزا ئوتتۇرا ـ باشلانغۇچ مەكتەپلىرىنىڭ تەسىس قىلىنىشى «دېھقانلار پەرزەنتلىرىنىڭ مەكتەپكە بېرىشى قولايلىق بولۇش» پرىنسىپىغا ئەمەل قىلىشى زۆرۈر. 4 ـ بەش يىللىق پىلان مەزگىلىدە ئىشلەپچىقىرىش چوڭ ئەتراپتى ۋە تارقاق ئىشلەپچىقىرىش ئەتراپلىرى چوقۇم باشلانغۇچ مەكتەپ ياكى ئوقۇتۇش نۇقتىسى قۇرۇشى كېرەك. شارائىتى بار

ئىنستىتۇتى ماناس ئورمانچىلىق مەيدانىغا كۆچۈرۈلۈپ مەكتەپ قۇرۇش ، يېزا - ئىگىلىكىنى ماشىنىلاشتۇرۇش ۋە ئېتىز - ئېرىق ، سۇ ئىنشائاتى قۇرۇلۇشىدىن ئىبارەت ئىككى فاكۇلتېت ئەسلىدىكى مەكتەپتە ۋاقىتلىق قالدۇرۇلۇپ ئوقۇتۇش ئېلىپ بېرىش ، شىنجاڭ سانائەت ئىنستىتۇتى 1 - ئاۋغۇست بوز يەر ئېچىش ئىنستىتۇتىنىڭ ئورنىغا كۆچۈپ ئوقۇتۇش ئېلىپ بېرىش . بىكتۇەن يېزا ئىگىلىك ئىنستىتۇتى كۆيتۇندە مەكتەپ قۇرۇش ئوقۇتۇش ئېلىپ بېرىش . شىنجاڭ ئىنستىتۇتى ، شىنجاڭ مېدىتسىنا ئىنستىتۇتى ، قەشقەر پېداگوگىكا تېخنىكۇمى ، بىكتۇەن تېببىي تېخنىكۇمى ئەسلىدىكى مەكتەپ ئورنىدىن يۆتكەلمەسلىك . ئوتتۇرا مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرىنى بوز يەر ئېچىش تەربىيىلەشنى كۆچەيتىش ئۆچۈن ئۇرۇمچى يېزا ئىگىلىك ئۇنىۋېرسىتېتىنى ئوقۇتقۇچىلار تەربىيىلەش بۆلۈمى قىلىپ ئۆزگەرتىش ، ئاپتونوم رايونلۇق ماۋارىپ ئىدارىسى يېنەكچىلىك قىلىش . قەشقەر پېداگوگىكا تېخنىكۇمىنى قەشقەر ۋىلايىتىگە چۈشۈرۈپ ، ئاپتونوم رايون ۋە ۋىلايەتلىك قوش رەھبەرلىكىنى يولغا قويۇش ، ۋىلايەتلىك رەھبەرلىكىنى ئاساس قىلىش ، تۆۋەنگە چۈشۈرگەندىن كېيىن ، يەنىلا جەنۇبىي شىنجاڭنىڭ ھەر قايسى ۋىلايەتلىرىدىكى ئوتتۇرا مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرىنى تەربىيىلەش ۋەزىپىسىنى ئۆتەش . كورلىدا شىنجاڭ تېببىي ئىنستىتۇتىنىڭ تارماق مەكتىپىنى قۇرۇش ، بۇ مەكتەپتە قوش رەھبەرلىك تۈزۈمىنى يولغا قويۇش ، باينىغۇلىن ئوبلاستىنى ئاساس قىلىش ، مەكتەپ قۇرۇش لايىھىسىنى باينىغۇلىن ئوبلاستى بىلەن شىنجاڭ مېدىتسىنا ئىنستىتۇتى بىرلىكتە تۈزۈپ چىقىپ ، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومغا تەكشۈرۈپ بېكىتىش ئىلتىماسى سۇنۇش . ئۇنىڭدىن باشقا ئاپتونوم رايونلۇق سەھىيە ئىدارىسى كۆچىنى بىر تۇتاش مەركەزلەشتۈرۈپ ئەسلىدىكى باينىغۇلىن ئوبلاستى پارتىيە مەكتىپىنىڭ ئورنىدا بىر ئۇنىۋېرسال دوختۇرخانا قۇرۇش . كۆلىمى 400～300 كېسەل كارىۋىتى پاتىدىغان بولۇش ، ئۇنى مېدىتسىنا ئىنستىتۇتى تارماق ئىنستىتۇتىنىڭ شۆبە دوختۇرخانىسى قىلىش . ئاقسۇ ۋىلايىتىدە 1 - ئاۋغۇست يېزا ئىگىلىك ئىنستىتۇتىنىڭ تارماق مەكتىپى تەسىس قىلىش . (3) كەسىپ تەسىس قىلىش . شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ ئىجتىمائىي پەنلەر ھەر قايسى كەسىپلىرىنىڭ ئاساسىي ۋەزىپىسى يەنىلا ئوقۇتقۇچى تەربىيىلەش ، تىل كەسىپلىرىنىڭ ئاساسىي ۋەزىپىسى بولسا تەرجىمان تەربىيىلەش ؛ تەبىئىي پەن كەسىپلىرى بولۇپمۇ فىزىكا ، خىمىيە كەسىپلىرى ئاساسلىق شىنجاڭنىڭ سانائەت يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىشى ۋە پەن تېخنىكا ئېھتىياجى ئۆچۈن خىزمەت قىلىش . شىنجاڭ سانائەت ئىنستىتۇتىنىڭ ئەسلىدىلا كۆلىمى كىچىك ، تەسىس قىلىنغان كەسىپلەر ئاز ، كەمچىل كەسىپلەر كۆپ بولۇپ ، ئاپتونوم رايوننىڭ سانائەت تەرەققىياتىنىڭ ئېھتىياجىغا ماسلىشالمايدۇ ، شۇڭا شىنجاڭ سانائەت ئىنستىتۇتىنى زور كۆچ بىلەن كۆچەيتىش ، قوللىنىشچانلىقى بىر قەدەر چوڭ قۇرۇلۇش ، تېخنىكا كەسىپلىرىنى كۆپەيتىپ تەسىس قىلىش ، ماشىنىسازلىق ، ئېلېكتر ماشىنىلىرىنى ئاساسىي گەۋدە قىلغان كۆپ پەنلىك سانائەت ئىنستىتۇتى قىلىپ تەدرىجىي قۇرۇپ چىقىش . ئالىي

ناھىيىلەر تەربىيىلىشى ، تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرىنى ۋىلايەت ، ئوبلاست ، شەھەرلەر تەربىيىلىشى ، ئاپتونوم رايون تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرىنى تەربىيىلەش ۋەزىپىسىنى ئۇستىگە ئېلىشى كېرەك . ئۇزۇن يىل دەرس بەرگەن ئوقۇتقۇچىغا نىسبەتەن مەركەزنىڭ يېڭى بەلگىلىمىلىرى بويىچە بىر تەرەپ قىلىش كېرەك . (11) ھەر قايسى ۋىلايەت ، ئوبلاست ، شەھەر ۋە شارائىتى بار ناھىيىلەر ئوتتۇرا دەرىجىلىك پېداگوگىكا مەكتەپلىرىنى ياخشى باشقۇرۇشى لازىم . ئوقۇش يىلى ۋاقتىنچە 1 ، 2 يىل قىلىپ بېكىتىلىدۇ ، سىياسىي ئىدىيىسى ياخشى ھەمدە مۇئەييەن مەدەنىيەت سەۋىيىسىگە ئىگە ئىشچى ـ دېھقان ، ئەسكەرلەرنى قوبۇل قىلسا بولىدۇ ، پرىنسىپ جەھەتتە جەمئىيەتتىن ئېلىپ جەمئىيەتكە قايتىش ، زاۋۇتتىن كېلىپ ، زاۋۇتقا قايتىش ئۇسۇلى قوللىنىلىدۇ . مائاشى يوق ئوقۇغۇچىلارغا دۆلەت مەكتەپتىكى مەزگىلدە تاماق پۇلى ، مۇئەييەن تۇرمۇش قوشۇمچە ھەققى بېرىدۇ . دۆلەتنىڭ بىر تۇتاش تەقسىملىشىگە مۇھتاج ئوقۇغۇچىلارغا باشقا بەلگىلىمىلەر قوللىنىلىدۇ . ھەر قايسى جايلار قىسقا مۇددەتلىك سىنىپ ئۇسۇلىنى قوللىنىپ ، ئوقۇتقۇچىلارنى يېتەكلەش توري قاتارلىق ھەر خىل شەكىللەرنى قۇرۇپ ، كەسپىي ئوقۇتقۇچىلارنىڭ سىياسىي ، كەسپىي سەۋىيىسىنى يۇقىرى كۆتۈرۈشى كېرەك .

ئالىي تېخنىكۇم ۋە ئوتتۇرا دەرىجىلىك كەسپىي مەكتەپلەردە «مەملىكەتلىك مائارىپ خىزمىتى يىغىنى خاتىرىسى» نى ئىزچىللاشتۇرۇش توغرىسىدىكى بىر قانچە تەكلىپ

1971 ـ يىلى مائارىپ نازارىتى ئېلان قىلغان . «پىكىر» دىكى تەلەپلەر : (1) مەكتەپ باشقۇرۇش بەنزىسى قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىش . ئالىي تېخنىكۇم مەكتەپلىرى ئىنقىلابىي كومىتېتىنىڭ ئاستىدىكى تەشكىلىي ئاپپاراتلار ۋاقتىنچە 3 گۇرۇپپا ، بىر ئىشخانا بويىچە قۇرۇلىدۇ (سىياسىي خىزمەت گۇرۇپپىسى ، مائارىپ ئىنقىلابىي گۇرۇپپىسى ، ئارقاسەپ گۇرۇپپىسى ، ئىنقىلابىي كومىتېت ئىشخانىسى) ، فاكولتېتنىڭ قۇرۇلمىسى ساقلاپ قېلىنىپ ، فاكولتېت قارمىقىدا كەسىپ بويىچە ئەترەتلەر قۇرۇلىدۇ ، فاكولتېتتا پارتىيە باش ياچىيكىسى ياكى پارتىيە ياچىيكىسى قۇرۇلىدۇ ، كەسپىي ئەترەتلەردە پارتىيە ياچىيكىسى قۇرۇلىدۇ ، فاكۇلتېت ۋە كەسپىي ئەترەتلەردە سىياسىي خىزمەت كادىرلىرى تەسىس قىلىنىدۇ . (2) مەكتەپلەرنى تەڭشەش ۋە ئورۇنلاشتۇرۇش . مەملىكەتلىك مائارىپ خىزمەت يىغىنى شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتى ، شىنجاڭ 1 ـ ئاۋغۇست يېزا ئىگىلىك ئىنستىتۇتى ، شىنجاڭ سانائەت ئىنستىتۇتى ، شىنجاڭ ھەربىي رايون ئىشلەپچىقىرىش قۇرۇلۇش بىكىتوەنى يېزا ئىگىلىك ئىنستىتۇتى ، شىنجاڭ ئىشلەپچىقىرىش قۇرۇلۇش بىكىتوەنى تېببىي تېخنىكۇمى ۋە قەشقەر پېداگوگىكا تېخنىكۇمى قاتارلىق 7 مەكتەپنى ساقلاپ قېلىشقا قوشۇلغان . مەخسۇس كۇرس ۋە تېخنىكۇم مەكتەپلىرىنى تۆۋەندىكىدەك تەڭشەشكە قوشۇلغان : 1ـ ئاۋغۇست يېزا ئىگىلىك

ئەستايىدىل ياخشى قۇرۇپ چىقىش ، سانائەت پەنلىرى ۋە ئوتتۇرا دەرىجىلىك تېخنىكۇم مەكتەپلەردە شاڭخەي ستانوك زاۋۇتىنىڭ يولىدا مېڭىپ ، ئىشچىلار ئىچىدىن تېخنىك خادىملارنى تەربىيىلەش ، زاۋۇت ، كانلاردا مەكتەپ قۇرۇش شەكلىنى ئاساس قىلىش . يېزا ئىگىلىك سىستېمىسىدىكى ئوتتۇرا تېخنىكۇم مەكتەپلىرى يېزىلارغا كۆچۈشتە چىڭ تۇرۇش ، يېزىلاردىكى 3 چوڭ ئىنقىلاب ئەمەلىيىتى بىلەن زىچ بىرلەشتۇرۇپ مەكتەپ قۇرۇش . مېدىتسىنا سىستېمىسىدىكى ئوتتۇرا تېخنىكۇم مەكتەپلىرى دوختۇرخانىنى ئاساس قىلىپ مەكتەپ قۇرۇش ئاساسىدا تەرەققىي قىلىش ، مەكتەپ قۇرۇشنىڭ مۇھىم نۇقتىسىنى يېزا داۋالاش ئىشلىرىغا قارىتىشتا چىڭ تۇرۇش . ھەر قايسى ۋىلايەت ، ئوبلاست ، شەھەر ، بىكتۇەن ۋە دۇېزىيە ، شارائىتى بار ناھىيە (پولك ، مەيدان)لەر ئوتتۇرا دەرىجىلىك پېداگوگىكا مەكتەپلىرىنى قۇرۇش ، ئۆز كۆچىگە تايىنىپ تەربىيىلەش ۋە ئۆز رايونىدىكى ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرىنى نۆۋەت بىلەن تەربىيىلەش كېرەك . ئوتتۇرا تېخنىكۇم مەكتەپلىرىنىڭ تەربىيىلەش مەقسىتى مۇتەسىيالىستىك ئاڭغا ئىگە ، ئوتتۇرا دەرىجىلىك كەسپىي ماھارەت ئىگىلىگەن ئەمگەكچىلەرنى تەربىيىلەش . ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش ئاساسىي ئوبيېكتى بولسا ۋاقىتلىق ھالدا بىر يىلدىن يۇقىرى تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپ ئوقۇش تەجرىبىسىگە ئىگە مۇنەۋۋەر ئىشچى ، دېھقان - ئەسكەرلەر ، يېشى 18 ياش ئەتراپىدا ، سالامەتلىكى ياخشى ، توي قىلمىغان ياشلار قىلىپ بېكىتىلگەن .

يېزىلاردىكى ساۋاتسىزلىقنى تۇگىتىش ئىشتىن سىرتقى مائارىپ خىزمىتىنى پائال قانات يايدۇرۇش توغرىسىدىكى ئۇقتۇرۇش

1973 - يىلى ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ نازارىتى ئېلان قىلغان . ئوقتۇرۇشنىڭ تەلىپى : (1) يېزا - قىشلاق رايونلىرىنىڭ ساۋاتسىزلىقنى تۇگىتىش خىزمىتى ، ياش ئوتتۇرا ياشلارنىڭ ساۋاتسىزلىقىنى تۇگىتىشنى مۇھىم نۇقتا قىلىشى كېرەك . ئالدى بىلەن ئاساسىي قاتلام كادىرلىرى ، پارتىيە ، ئىتتىپاق ئەزالىرى ۋە ياشلار ئىچىدىكى ساۋاتسىزلىقنى تۇگىتىش كېرەك . ئۇيغۇر ، قازاق ، مىللىيلار توپلىشىپ ئولتۇراقلاشقان رايونلاردا ساۋاتسىزلىقنى تۇگىتىش خىزمىتى ئۇيغۇر ، قازاق يېزىقى بىلەن بىرلەشتۇرۇلۇپ ئېلىپ بېرىلىشى كېرەك . (2) ياشلارنىڭ ئۆگىنىشىگە چوقۇم ئەھمىيەت بېرىش ، زۆرۈر بولغان ئۆگىنىش تۈزۈملىرىنى ئورنىتىش ، ئۇلارنى مارکسىزىم - لېنىنىزم ئەسەرلىرى ، ماۋزېدۇڭ ئەسەرلىرىنى ئوقۇشقا تەشكىللەش ، مەدەنىيەت ۋە پەن تېخنىكا بىلىملىرىنى ئۆگىتىش ، ياشلارنىڭ بىلىم ئالاھىدىلىكىگە ئاساسەن ، ئۇلارنىڭ ئۆگىنىشىنى تېخىمۇ ياخشى تەشكىللەش كېرەك . (3) تەكشۈرۈش تەنقىقات خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەش ، تىپلارنى چىڭ تۇتۇپ ئەستايىدىل ئىشلەش . (4) ئوقۇتقۇچى ۋە دەرسلىك مەسىلىسىنى ئەستايىدىل ھەل قىلىش ، ساۋاتسىزلىقنى تۇگىتىش ، ئىشتىن سىرت مائارىپ ئوقۇتقۇچىلىرىنى قابىلىيەتى بارلار ئىچىدىن

مەكتەپلەر يېقىندا تۆۋەندىكىدەك 10 خىل كەسپىنى كۆپەيتىپ تەسىس قىلىدۇ ؛ شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتى قازاق تىلى ، مۇڭغۇل تىلى ، ئىنگلىز تىلى كەسپىلىرىنى تەسىس قىلىپ ، تەرجىمانلار ۋە ئوتتۇرا مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرىنى تەربىيىلەيدۇ ، خىمىيە سانائەت كەسپى تەسىس قىلىش ، شىنجاڭ سانائەت ئىنستىتۇتى قۇيمىچىلىق ، توك تارقىتىش ۋە تەقسىملەش ، سانائەت ئېلېكترون تېخنىكىسى قاتارلىق ئۇچ خىل كەسپىنى كۆپەيتىپ تەسىس قىلىدۇ . قويمىچىلىق ، توك تارقىتىش ، سانائەت ئېلېكترون تېخنىكىسى قاتارلىق كەسپىلەرنى تەسىس قىلىدۇ . 1 - ئاۋغۇست يېزا ئىگىلىك ئىنستىتۇتى ئورمانچىلىق قۇرۇلۇشى كەسپىنى تەسىس قىلىدۇ ؛ شىنجاڭ مېدىتسىنا ئىنستىتۇتى دورىگەرلىك كەسپىنى كۆپەيتىپ تەسىس قىلىدۇ ؛ قەشقەر پېداگوگىكا تېخنىكۇمى خىمىيە كەسپىنى تەسىس قىلىدۇ ؛ (4) ئوقۇش تۈزۈمى ، كۆلىمى ۋە ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش . ئۇرۇش تەييارلىقىنىڭ تەلىپىگە ماسلىشىش ۋە باشقۇرۇشقا قۇلايلىق بولۇش ئۈچۈن ، مەخسۇس كۇرۇس مەكتەپلىرىنىڭ كۆلىمى ئادەتتە بەك چوڭ بولسا بولمايدۇ . ھەر قايسى مەكتەپلەرنىڭ ئەڭ چوڭ كۆلىمى ۋاقتىنچە : شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتى 2000 نەپەر (ئىچتىمائىي پەن 800 نەپەر ، تەبىئىي پەن 1200 نەپەر) ؛ شىنجاڭ سانائەت ئىنستىتۇتى 1200 نەپەر ؛ 1 - ئاۋغۇست يېزا ئىگىلىك ئىنستىتۇتى 1000 نەپەر ؛ شىنجاڭ مېدىتسىنا ئىنستىتۇتى 1000 نەپەر ؛ قەشقەر پېداگوگىكا تېخنىكۇمى 800 نەپەر ؛ بىكىتۆەن يېزا ئىگىلىك ئىنستىتۇتى 800 نەپەر ، بىكىتۆەن تېببىي تېخنىكۇمى 600 نەپەر ؛ ئوقۇتقۇچىلار تەربىيىلەش بۆلۈمى 500 نەپەر قىلىپ بېكىتىلدى . ئاپتونوم رايوندىكى ھەر قايسى ئالىي ، تېخنىكۇم مەكتەپلىرىنىڭ ئوقۇش يىلى ۋاقتىنچە ئىچتىمائىي پەن ئىككى يىل ، تەبىئىي پەن ، يېزا ئىگىلىك ، مېدىتسىنا ئايرىم - ئايرىم ھالدا ئۇچ يىل قىلىپ سىناق تەرىقىسىدە بېكىتىلدى . مىللىي بالىلار تەييارلىقىغا يېرىم يىل ياكى بىر يىل ئوقۇيدۇ . ئاكتىپلىق بىلەن شارائىت يارىتىپ ، بۇ يىل باھاردا ئۇقۇغۇچى قوبۇل قىلىپ دەرس باشلاش كېرەك . ئىشكىنى ئېچىۋېتىپ مەكتەپ باشقۇرۇشنى ئاساس قىلىش ، شارائىتى بار كەسپىلەر قوبۇل قىلىپ مەكتەپ باشقۇرسا بولىدۇ . (5) ئىشچى ، دېھقان ، ئەسكەر ، ئىنقىلابىي تېخنىك خادىملار ۋە ئەسلىدىكى ئوقۇتقۇچىلار بىرلەشتۇرۇلگەن پرولېتارىيات ئوقۇتقۇچىلار قوشۇنىنى تېزلىك بىلەن قۇرۇپ چىقىش . ئەسلىدىكى ئوقۇتقۇچىلار قوشۇنىغا نىسبەتەن ئىتتىپاقلىق ، تەربىيىلەش ، ئۆزگەرتىش فاكتورىدا چىڭ تۇرۇش ، ئىشلىتىش جەريانىدا ئۆزگەرتىشتە چىڭ تۇرۇش ، پەقەت ئىشلىتىپ ئۆزگەرتمەيدىغان ۋە ئۆزگەرتىشنىلا تەكىتلەپ ئىشلىتەلمەيدىغان ئىككى خىل ئەھۋالدىن ساقلىنىش كېرەك . پىلانلىق ، تەشكىللىك ھالدا مەزگىل ۋە تۈركۈملەرگە ئايرىپ تەشكىللەپ ، ئۇلارنى يېزا ۋە زاۋۇتلارغا چۈشۈرۈش ، ئىشچى - دېھقان - ئەسكەرلەرنىڭ قايتا تەربىيىسىنى قوبۇل قىلدۇرۇش ، ئىشچى ، دېھقان - ئەسكەر بىرلىشىش يولىدا مېڭىش ، ئاڭلىق ھالدا دۇنيا قاراشىنى ئۆزگەرتىش ، كىمگە خىزمەت قىلىش ، قانداق خىزمەت قىلىش مەسىلىسىنى تەدرىجىي ھەل قىلىش كېرەك . (6) ئوتتۇرا دەرىجىلىك تېخنىك مەكتەپلەرنى

زىيالىي ياشلارنىڭ ئىشتىن سىرت ئۆگىنىشىنى چىڭ تۇتۇش ، ھەر قايسى دېھقانچىلىق ، چارۋىچىلىق ، تۇمان مەيدانلىرى ، ھەر قايسى ناھىيە ، گوڭشىلاردا 7 - ماي ئىشتىن سىرت مەكتىپى ياكى «7 - ماي» ئىشتىن سىرت ئۇنىۋېرسىتېتىنى ئاكتىپلىق بىلەن قۇرۇش .

(4) ئىشچى - خىزمەتچىلەرنىڭ ئىشتىن سىرت ئۆگىنىشىنى تېزلىك بىلەن قانات يايدۇرۇپ ، «21 - ئىيول» ئىشچىلار ئۇنىۋېرسىتېتى قۇرۇش .

ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپ خەلق باشقۇرۇشىدىكى ئوقۇتقۇچىلىرىنى تەرتىپكە سېلىش توغرىسىدىكى ئۇقتۇرۇش

ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ ئىدارىسى 1978 - يىلى 5 - ئايدا تارقاتقان . تەلەپ :

(1) خەلق باشقۇرۇشىدىكى ئوقۇتقۇچىلارنىڭ ۋەزىپىسىنى ناھىيىلىك مائارىپ ئىدارىسى بەلگىلەيدۇ ۋە باشقۇرىدۇ . (2) ھەر قايسى ناھىيىلەردىكى مائارىپ ئىدارىسى خەلق باشقۇرۇشىدىكى ئوقۇتقۇچىلارغا ئارخىپ تۇرغۇزۇشى ، ئۇلارغا قارىتا ھۆكۈمەت ئوقۇتقۇچىلىرى بىلەن ئوخشاش قەرەللىك تەكشۈرۈش ئېلىپ بېرىشى كېرەك . (3) ھەر قايسى ناھىيە ، گۇڭشى خەلق باشقۇرۇشىدىكى ئوقۇتقۇچىلار بىلەن ھۆكۈمەت ئوقۇتقۇچىلىرىنى بىرلىكتە ئىشتىن سىرت بىلىم ئاشۇرۇشقا تەشكىللىشى ، سىياسىي ۋە كەسپىي سەۋىيىسىنى يۇقىرى كۆتۈرۈشى كېرەك . (4) خەلق باشقۇرۇشىدىكى ئوقۇتقۇچىلارغا ھۆكۈمەت ئوقۇتقۇچىلىرىغا ئوخشاشلا كەسپىي خىزمەتچىلەر قاتارىدا مۇئامىلە قىلىدۇ ، ئاز بولغاندىمۇ 5/6 ۋاقتىنى ئوقۇتۇش خىزمىتىگە سەرپ قىلىش كېرەك . (5) خەلق باشقۇرۇشىدىكى ئوقۇتقۇچىلارغا ھۆكۈمەت ئوقۇتقۇچىلىرىغا ئوخشاشلا يازلىق ، قىشلىق تەتىل ۋاقتى بېرىش كېرەك .

مىللىي مەكتەپلەردە خەنزۇ تىلى ئوقۇتۇشنى كۈچەيتىش توغرىسىدىكى پىكىر

ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ ئىدارىسى 1978 - يىلى 6 - ئايدا تارقاتقان . تەلەپلەر :

(1) خەنزۇ تىلى دەرسىنى مىللىي ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپلەرنىڭ مۇھىم ئاساسىي دەرسى قاتارىدا يېتەرلىك كۆڭۈل بۆلۈپ ، مائارىپ مىنىستىرلىقى تارقاتقان 10 يىللىق تۇزۇمدىكى ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپلەر ئوقۇتۇش پىلانى ۋە ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ ئىدارىسىنىڭ مەزكۇر پىلانىنى ئىجرا قىلىش توغرىسىدا تارقاتقان تولۇقلىما بەلگىلىمىگە ئاساسەن ، باشلانغۇچ مەكتەپنىڭ 3 - يىللىقىدىن باشلاپ خەنزۇ تىلى دەرسىنى باشلاش ، خەنزۇ تىلىنى ئاڭلاپ بىلەلەيدىغان مىللىي ئوقۇغۇچىلارنىڭ خەنزۇ ، خۇيزۇ مەكتەپ (سىنىپ) لىرىغا كىرىپ ئوقۇش تەلىپىنى قوللاش ۋە قارشى ئېلىش . (2) خەنزۇ تىلى ئوقۇتقۇچىلىرىنى تەربىيىلەشنى تېزلىتىش ، ھەر قايسى ۋىلايەت ناھىيىلەردىكى پېداگوگىكا مەكتەپلىرى خەنزۇ تىلى ئوقۇتقۇچىلىرىنى تەربىيىلەش ئادەتتىكى سىنىپى ، تېخنىكۇم سىنىپى ۋە بىلىم ئاشۇرۇش سىنىپى تەسىس قىلىش . (3) خەنزۇ تىلى

ئوقۇتقۇچى سايلاش ئۇسۇلىغا ئاساسەن ئۆز رايونىدا ھەل قىلىش كېرەك .

ئىشچى ـ دېھقانلار ئىشتىن سىرت مائارىپ خىزمىتىنى يەنمۇ بىر قەدەم ئىلگىرىلىگەن ھالدا راۋاجلاندۇرۇش توغرىسىدىكى بىرلەشمە ئوقتۇرۇش

1974 ـ يىلى 11ـ ئايدا ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ ئىدارىسى ، ئاياللار بىرلەشمىسى ، زىيالى ياشلار ئىشخانىسى ، ئىشچىلار باش ئۇيۇشمىسى ، ئىتتىپاق كومىتېتى ، تىل ـ يېزىق كومىتېتى بىرلىكتە تارقاتقان . «ئوقتۇرۇش» نىڭ تەلىپى : (1) يېزىلارغا چۈشكەن زىيالىي ياشلارنىڭ ئىشتىن سىرت تەربىيىسىنى زور كۈچ بىلەن چىڭ تۇتۇش . شارائىتى بار گۈڭشى (ئەترەت) لەر ئىشتىن سىرت يېزا ئىگىلىك تېخنىكوم ۋە ھەر تۈرلۈك كەسپىي خاراكتېرلىك ئۆگىنىش سىنىپلىرىنى سىناق تەرىقىسىدە يولغا قويۇش ، تەشكىللەش ؛ دۆلەت ئىگىلىكىدىكى دېھقانچىلىق ، چارۋىچىلىق مەيدانى ۋە ئىشلەپچىقىرىش قۇرۇلۇش بىكىتۈەننىڭ مۇناسىۋەتلىك تۈەن ، مەيدانلىرى شارائىت يارىتىپ ، ئىشتىن سىرت ئۇنىۋېرسىتېت ياكى كوممۇنىزملىق ئەمگەك ئۇنىۋېرسىتېتى قۇرۇش كېرەك . (2) زور كۈچ سەرپ قىلىپ ساۋاتسىزلىقنى تۈگىتىش ، ھەر دەرىجىلىك ، ھەر تۈرلۈك ئىشتىن سىرت مەكتەپلەرنى ئاكتىپلىق بىلەن قۇرۇش كېرەك . سىياسىي كەچلىك مەكتەپ ، «7ـ ماي» ئىشتىن سىرت مەكتەپنى ئاكتىپلىق بىلەن ياخشى قۇرۇش ، ئىككى گۈڭشي ، ئەترەتلەر زور كۈچ بىلەن مۇشۇنىڭغا ئوخشاش ئىشتىن سىرت مەكتەپنى بىردىن قۇرۇش كېرەك . چوڭ ئوتتۇرا تېپتىكى زاۋۇت ، كارخانا ئاكتىپلىق بىلەن شارائىت يارىتىپ ئىشچى ، خىزمەتچىلەر ئىشتىن سىرت ئوتتۇرا تېخنىكۇمى ۋە ئالىي تېخنىكۇم مەكتەپلىرىنى قۇرۇش كېرەك . (3) ئوقۇتقۇچى ، ماتېرىيال ، راسخوت ، ئەسلىمەلەرنى ياخشىلاش ۋە ياخشى ھەل قىلىش كېرەك .

ئىشچى ـ دېھقانلار ئىشتىن سىرت مائارىپىنى ئاكتىپ قانات يايدۇرۇپ دازىيچە ناھىيىلەرنى ئومۇملاشتۇرۇش ئۈچۈن مۇلازىمەت قىلدۇرۇش توغرىسىدىكى پىكىر

1975 ـ يىلى 11 ـ ئايدا ئاپتونوم رايونلۇق ئىنقىلابىي كومىتېتى تەستىقلاپ تارقاتقان . «پىكىر» نىڭ تەلىپى : (1) پرولېتارىيات دېكتاتورىسى نەزەرىيىلىرىنى ياخشى ئۆگىنىشنى داۋاملاشتۇرۇش ، سىياسىي ، مەدەنىيەت كەچلىك مەكتەپلىرىنى كەڭ كۆلەمدە قۇرۇش . (2) ساۋاتسىزلىقنى زور كۈچ بىلەن تۈگىتىش ، ساۋاتسىزلىقنى تۈگىتىش قەدىمىنى تېزلىتىش ، ئۇيغۇر ، قازاق مىللەتلىرىنىڭ ساۋاتسىزلىقنى تۈگىتىش خىزمىتىدە ئاپتونوم رايونلۇق ئىنقىلابىي كومىتېتىنىڭ روھىنى ئىزچىللاشتۇرۇشتا چىڭ تۇرۇش ، كۈچ توپلاپ 3~2 يىلغىچە ياش ، ئوتتۇرا ياشلارنى يېڭى يېزىقنى تونۇيدىغان قىلىپ ، ساۋاتسىزلىقنى تۈگىتىش خىزمىتىنى تېزلىك بىلەن ئىلگىرى سۈرۈش . 1980 ـ يىلغا بارغاندا ساۋاتسىزلىقنى تۈگىتىش خىزمىتىنى ئاساسىي جەھەتتىن تاماملاش . (3)

هالاش خىزمەتنى دائىم ئېلىپ بېرىشقا دىققەت قىلىش كېرەك. (5) خەلق شۇرۇشىدىكى ئوقۇتقۇچىلارنى ئىشقا قويۇشتا ئەخلاقىي، ئەقلىي جەھەتتىن تەڭ تەلەپ بولۇش پرىنسىپىغا ئاساسەن، مەكتەپ ۋە چوڭ ئەترەت نامزات كۆرسىتىش، ئۆگىنىش تاللاپ تۇنۇشتۇرۇش، ناھىيىلىك مەدەنىيەت ماۋارىپ ئىدارىسى تەكشۈرۈش، ھالاش ۋە تەستىقلاش ئارقىلىق گۇۋاھنامە تارقىتىش كېرەك. ناھىيىدىن يۇقىرى مەدەنىيەت ئىدارىسىنىڭ تەستىقلىشىدىن ئۆتمەي، گۇۋاھنامە ئەترەتلەر ئۆز ئىختىيارى ھالدا يۆتكىسە، ۋەزىپىدىن قالدۇرسا بولمايدۇ.

يېزىلاردا ساۋاتسىزلىقنى تۈگىتىش، ئىشتىن سىرت ماۋارىپ خىزمىتىنى كۈچەيتىش يايدۇرۇش توغرىسىدىكى بىر قانچە پىكىر

1978 - يىلى ئاپتونوم رايونلۇق ئىنقىلابىي كومىتېت تەستىقلاپ تارقاتقان «پىكىر»، «مەدەنىيەت زور ئىنقىلابىي» دىن كېيىنكى ساۋاتسىزلىقنى تۈگىتىش خىزمىتىنىڭ نىشانى، شەكلى، ئوقۇتقۇچىلار مەنبەئى، خىراجەت، رەھبەرلىك خىزمىتىنى تەشكىللەش ئىشلىرىغا بەلگىلىمە چىقاردى: (1) 1982 - يىلدىن بۇرۇن ئالدى بىلەن ياش - ئۆسمۈرلەر، پارتىيە، ئىتتىپاق ئەزالىرى ۋە ئاساسىي قاتلام كادىرلىرى ئىچىدىكى ساۋاتسىزلىقنى تۈگىتىش، ئەڭ كېچىككەندىمۇ 1985 - يىلى پۈتكۈل رايونىمىزدىكى ياش، ئوتتۇرا ياشلار ئىچىدە ساۋاتسىزلىقنى تۈگىتىش ۋەزىپىسىنى تاماملاش. (2) مەكتەپكە كىرمىگەن ياش ئۆسمۈرلەر ئىچىدىكى ساۋاتسىزلارنى باشلانغۇچ مەكتەپتە ساۋاتسىزلىقنى يوقىتىش سىنىپى ئېچىپ، ئەتىگەن - كەچلىك ۋاقىت ياكى يېرىم كۈنلۈك ئوقۇتۇشتىن پايدىلىنىپ، كۈچ توپلاپ 3~2 يىلغىچە بارلىق ساۋاتسىزلارنى تۈگىتىش، ئاساسىي قاتلام كادىرلىرى ۋە پارتىيە، ئىتتىپاق ئەزالىرى ئىچىدىكى ساۋاتسىزلارغا نىسبەتەن يېزىلار ئارام ۋاقىتىدا چوڭ ئەترەت ياكى كۆچمە ئىشتىن توختاپ ئوقۇيدىغان ساۋاتسىزلىقنى يوقىتىش سىنىپى ئېچىپ، مەركەزلەشتۈرۈپ ئوقۇتىپ، بارلىق كۈچ بىلەن ساۋاتسىزلىقنى يوقىتىش باشقا ياش - ئوتتۇرا ياش ساۋاتسىزلارنى چوڭ ئەترەت ياكى ئىشلەپچىقىرىش ئەترىتى ساۋاتسىزلىقنى تۈگىتىش سىنىپى ئېچىپ، «دېھقانلار بىكار ۋاقىتىدا كۆپرەك ئوقۇنىش، ئالدىراش ۋاقىتىدا ئازراق ئوقۇنىش، بەك ئالدىراش ۋاقىتىدا جانلىق ئوقۇنىش» پرىنسىپىغا ئاساسەن ساۋاتسىزلىقنى تۈگىتىش. (3) زىيالى ياشلار بىلەن ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرى قاتناشقان ئاممىۋى ئەترەت قۇرۇش. (4) ساۋاتسىزلىقنى تۈگىتىش ئىشتىن سىرت ماۋارىپ راسخوتىنى ئەستايىدىل ئەملىيلەشتۈرۈش، دۆلەت ھەر يىلى ئاجرىتىپ بېرىدىغان ماۋارىپ راسخوتىنىڭ 3%~2 نى ساۋاتسىزلىقنى تۈگىتىش، ئىشتىن سىرت ماۋارىپنى قانات يايدۇرۇش ئىشىغا ئاجرىتىپ بېرىش. (5) ساۋاتسىزلىقنى تۈگىتىش، ئىشتىن سىرت ماۋارىپ خىزمىتىگە رەھبەرلىك قىلىش خىزمىتىنى كۈچەيتىش زۆرۈر. ھەر قايسى ئورۇنلار ھەر دەرىجىلىك ئىشتىن سىرت

ئوقۇتقۇچىلىرىنىڭ ئەترەتكە قايتىش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەش . (4) خەنزۇ تىلى ئوقۇتۇش كۆرسەتمىسى ، ماتېرىياللىنى تۈزۈش ، بېسىش ، تارقىتىش خىزمىتىنى كۈچەيتىش . ماتېرىياللار بىلەن تەمىنلەش خىزمىتىنىڭ ئۆز ۋاقتىدا ۋە يېتەرلىك بولۇشىغا كاپالەتلىك قىلىش ؛ قىسقا ۋاقىت ئىچىدە ئۇيغۇرچە ـ خەنزۇچە كىچىك لۇغەتنى تۈزۈپ بېسىپ تارقىتىپ ، ئوتتۇرا ـ باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرىنى تەمىنلەش . بالىلار ئوقۇشلۇقلىرىنى ئامال بار تەرجىمە قىلىپ ، ئوتتۇرا ـ باشلانغۇچ مەكتەپ مىللىي ئوقۇغۇچىلىرىنى تەمىنلەش ، بىر قىسىم خەنزۇ تىلى ئوقۇتۇش فىلىملىرى ، ناخشا پلاستىنكىلىرى ، ئۇنىۋېرسال لېنتىلىرىنى تارقىتىپ ، خەنزۇ تىلى ئېلېكترلەشكەن ئوقۇتۇشنى يولغا قويۇش . (5) ئالىي ، تېخنىكۇم مەكتەپلىرىنىڭ مىللىي سىنىپى ، ئومۇمەن تەييارلىق سىنىپ ئوقۇغان ئوقۇغۇچىلار ئادەتتىكى سىنىپقا كىرگەندىن كېيىن ، چوقۇم ئەڭ ئاز بولغاندىمۇ بىر خىل دەرسنى خەنزۇ تىلىدا ئاڭلاش ، شۇنداقلا تەدرىجىي كۆپەيتىش كېرەك . (6) ھەر دەرىجىلىك ھەر تۈرلۈك مەكتەپلەرنىڭ مىللىي سىنىپى ، ھەر خىل ئۇسۇللارنى قوللىنىپ دەرسخانا ئىچى ۋە سىرتىدا خەنزۇ تىلى ئۆگىنىش پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇش ، مەسىلەن : خەنزۇ تىلى دىكلاماتسىيىسى ، خەنزۇ تىلى بىر تۇتاش ئىمتىھانىنى تەشكىللەش ، خەنزۇ تىلىدىن پايدىلىنىپ ئويۇن ئويناش ، خەنزۇچە كىنو فىلىملەرنى كۆرۈشكە تەشكىللەش ، خەنزۇچە رادىئو پروگراممىلىرىنى ئاڭلاش قاتارلىقلارنى خەنزۇ تىلى ئۆگىنىشنى كۈچەيتىشنىڭ ئۇسۇلى قىلىش .

مائارىپ مەمۇرىي كادىرلىرى ۋە ئوتتۇرا ـ باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلار قوشۇننىنى باشقۇرۇشنى كۈچەيتىش قاتارلىق بىر قانچە كونكرېت مەسىلىلەر توغرىسىدا ۋاقىتلىق بەلگىلىمە (سىناق نۇسخا)

ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ ئىدارىسى 1978 ـ يىلى 8 ـ ئايدا تارقاتقان . بەلگىلىمىدە تۆۋەندىكىلەر كۆرسىتىلگەن : (1) ئوتتۇرا ـ باشلانغۇچ مەكتەپ (ئوتتۇرا دەرىجىلىك سىنىپنىڭ ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ) ئوقۇتقۇچىلىرىنى يۆتكەش ئىشلىرى ئاساسىي قاتلامغا يۆزلەندۈرۈش ، يېزىلارغا يۆزلەندۈرۈش ، چەت ـ ياقا رايونلارغا يۆزلەندۈرۈش روھى بويىچە بېجىرىلىسە بولىدۇ . (2) ئوتتۇرا ـ باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلار قۇشۇنىنىڭ نىسپىي مۇقىملىقىنى ساقلاش لازىم . ئوقۇتقۇچىلارنىڭ باشقا خىزمەتلەر بىلەن شوغۇللىنىشىنى قاتتىق كونترول قىلىش كېرەك . (3) يۇقىرى ، ئوتتۇرا دەرىجىلىك پېداگوگىكا مەكتەپلەرنى پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچىلار ۋە باشقا ئۆلكە ، شەھەر ، ئاپتونوم رايونلار بىز ئۈچۈن تەربىيەلەپ بەرگەن ئوقۇتقۇچى كۆچلىرى ۋە ئوقۇتقۇچىلىق خىزمىتىگە ماس كېلىدىغان ئۇنىۋېرسال ئۇنىۋېرسىتېتنى پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچىلارنى پۈتۈنلەي مائارىپ سىستېمىغا خىزمەتكە تەخسىملەش كېرەك . (4) ناھىيىدىن يۇقىرى مائارىپ مەمۇرىي تارماقلىرى ئوتتۇرا ـ باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرىنى باھالاش تۈزۈمى ۋە كادىرلار ئارخىپى تۈرغۇزۇش تۈزۈمى ئورنىتىش ، ئوقۇتقۇچىلارغا بولغان

قتىساد بۆلۈمى ئەمەلىي ئەھۋالىغا ئاساسەن ، يەرلىكنىڭ مالىيىسىدىن مەخسۇس مەبلەغ ئاجرىتىپ ، مەكتەپنىڭ تىرىشچانلىق بىلەن ئىشلەپ ، ئىقتىسادچانلىق بىلەن ئوقۇش مەبلىغى قىلىشى ياكى مەكتەپ زاۋۇت قۇرۇشقا پۇل يارىدەم بېرىشى ، يېزا ئىگىلىك مەيدانى ئەسلىھەلىرىنى مۇكەممەللەشتۈرۈش يادى ئىشلەپچىقىرىش ئايلانما مەبلىغى قىلىشى كېرەك . ھەر دەرىجىلىك ، ھەر تۈرلۈك مەكتەپلەرنىڭ تىرىشچانلىق بىلەن ئىشلەپ ، ئىقتىسادچانلىق بىلەن ئوقۇش كىرىمىگە (مەكتەپ قۇرغان زاۋۇتلار ، ھېقانچىلىق مەيدانىنىڭ كىرىمىنى ئۆز ئىچىگە ئالمىدۇ) باج تاپشۇرۇلمايدۇ ھەم مالىيە كىرىمى تاپشۇرۇلمايدۇ . باشلانغۇچ مەكتەپ سودا سانائەت بېجى تاپشۇرۇلمايدۇ . يېرى ئوق يېزا ، كەنت ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپلىرىگە ، ھەر دەرىجىلىك ھۆكۈمەت مەكتەپ مەتراپىدىن مۇئەييەن كۆلەمگە ئىگە يەر كېسىپ بېرىپ ، مەكتەپنىڭ دېھقانچىلىق ، ئورمانچىلىق مەيدان قۇرۇشى ئۈچۈن بېرىش ھەم مۇمكىنقەدەر سۇ ئىشلىتىش مەسلىسىنى ھەل قىلىپ بېرىش كېرەك ؛ چارۋا مالىلىرى يوق چارۋىچىلىق رايونلىرى مەكتەپلىرىگە مۇئەييەن مىقداردىكى مال چارۋا بېرىش ، شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا ئوت ، ھەم خەشەك مەسلىسىنى ياخشى ھەل قىلىش كېرەك .

ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرىنى تەربىيىلەش خىزمىتى ھەققىدە بىر قانچە پىكىر

ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ ئىدارىسى 1980 - يىلى 3 - ئايدا ئېلان قىلغان . «پىكىر» دىكى كۆرسەتمىلەر : (1) ئوقۇتقۇچىلار بىلىم ئاشۇرۇش ئاپپاراتلىرىنى تېزلىك بىلەن قۇرۇش ۋە مۇكەممەللەشتۈرۈش ، ئاپتونوم رايوندىن ۋىلايەت ، ناھىيە (تۇمەن ، مەيدان) گۈڭشىغىچە بولغان 5 دەرىجىلىك بىلىم ئاشۇرۇش تورىنى شەكىللەندۈرۈش . (2) ھەر دەرىجىلىك مائارىپ ئورۇنلىرى پىداگوگىكا مەكتەپلىرىگە بولغان رەھبەرلىكنى كۈچەيتىش لازىم . «سەككىز خەتلىك فاڭجېن» روھىغا ئاساسەن ، كۆچنى مەركەزلەشتۈرۈپ ، ماددىي كۈچ ، مالىيە كۈچىنى ياخشى باشقۇرۇپ ۋىلايەت ، ئوبلاست ، شەھەردىكى پىداگوگىكا مەكتەپلىرىنى ياخشى قۇرۇش . پىداگوگىكا مەكتەپلىرىنىڭ ئاساسىي ۋەزىپىسى لاياقەتلىك باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرىنى تەربىيىلەش ، شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرىنى نۆۋەت بىلەن تەربىيىلەش ۋە ئالىي تېخنىكۇم سەۋىيىسىگە يەتمىگەن تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرىنى تەربىيىلەش ۋەزىپىسىنى ئۈستىگە ئېلىش . (3) ھەم قىزىللاشقان ھەم ئىختىساسلاشقان ئوقۇتقۇچىلارنى تەربىيىلەيدىغان ئوقۇتقۇچىلار قوشۇنى قۇرۇپ چىقىش ، ھەر قايسى مائارىپ تارماقلىرى كەسپىي ئارتۇقچىلىقى بولغان ، ساغلام ، ئوقۇتۇش تەجرىبىسى مول ئوقۇتقۇچىلارنى بىلىم ئاشۇرۇش ئاپپاراتلىرىغا يۆتكىشى كېرەك . (4) كۆپ خىل شەكىل قوللىنىپ ، ئىشتىن سىرت بىلىم ئاشۇرۇش پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇش ، ئوقۇتقۇچىلارنى تەربىيىلەشتە سىرتتىن ئوقۇشنى ئاساس ، يۈزتۇرا

مائارىپ كومىتېتىنى تېزدىن قۇرۇشى ياكى مۇكەممەللەشتۈرۈشى ، رولىنى تولۇق جارى قىلدۇرۇشى لازىم .

ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپ سىياسىي - ئىدىيىۋى خىزمىتىنى كۈچەيتىش توغرىسىدىكى بىر قانچە پىكىر

ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ نازارىتى 1979 - يىلى 10 - ئايدا تارقاتقان . «پىكىر» دە ھەر دەرىجىلىك ، ھەر تۈرلۈك مەكتەپلەردە تۈت ئاساسىي پرىنسىپ تەربىيىسى ، ئىنقىلاۋىي غايە ۋە ئىنقىلاۋىي ئەنئەنە تەربىيىسى ، كوممۇنىستىك ئەخلاقىي - پەزىلەت تەربىيىسى ۋە مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقى تەربىيىسىنى يولغا قويۇش تەكىتلەنگەن .

جۇڭگو كومپارتىيىسى مەركىزىي كومىتېتى ، گوۋۇيۈەننىڭ «باشلانغۇچ مەكتەپ مائارىپىنى ئومۇملاشتۇرۇشتىكى بىر قانچە مەسىلە ھەققىدە قارار» نى يەنمۇ ئىلگىرىلىگەن ھالدا ئىزچىللاشتۇرۇش ھەققىدە ئۇقتۇرۇش

1980 - يىلى ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم ، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى تارقاتقان . «ئۇقتۇرۇش» نىڭ تەلىپى : ھەر دەرىجىلىك پارتكوم ، ھۆكۈمەتلەر رەھبەرلىكىنى كۈچەيتىپ ، باشلانغۇچ مەكتەپ مائارىپ خىزمىتىنى مۇھىم ئىشلار كۈنتەرتىپىگە كىرگۈزۈش ، خەلق باشقۇرۇشىدىكى ئوقۇتقۇچىلارنىڭ مائاشىنى ئەمەلىيلەشتۈرۈش ، دۆلەتنىڭ قوشۇمچە ياردەم پۇلىنى شۇ ئادەمنىڭ ئۆزىگە بۇاستە بېرىش ، ئىشلەپچىقىرىش ئەترىتى مەزكۇر ئەترەتنىڭ پۇتۇن ئەمگەك كۈچى بويىچە ئىش ھەققىي ھېسابلاش لازىم . يېزا ، كەنت ، گۈڭشى ئەترەتلەر قۇرغان مەكتەپلەرنى يۇك دەپ قارىماسلىق ، گۈڭشىنى بىرلىك قىلىپ مەركىزىي باشلانغۇچ مەكتەپلەرنى ياخشى قۇرۇش ، چارۋىچىلىق رايونلىرىدا ياتاقتا يېتىش تۈزۈمىدىكى سىناق مەكتەپلەرنى ياخشى قۇرۇش ؛ دىن بىلەن مائارىپنى ئايرىش پرىنسىپىدا چىڭ تۇرۇش ، دىننىڭ مائارىپقا تەسىر كۆرسىتىشىگە ، مەكتەپلەرگە كىرىشىگە يول قويماسلىق .

ئاپتونوم رايونىدىكى ھەر دەرىجىلىك ، ھەر تۈرلۈك مەكتەپلەردە تىرىشچانلىق بىلەن ئىشلەپ ، ئىقتىسادچانلىق بىلەن ئوقۇش خىزمىتىنى قانات يايدۇرۇش توغرىسىدىكى پىكىر

1980 - يىلى ئىلان قىلىنغان . «پىكىر» نىڭ تەلىپى : ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ ئىدارىسىدا تىرىشچانلىق بىلەن ئىشلەپ ئىقتىسادچانلىق بىلەن ئوقۇش باشقارمىسى قۇرۇش ، بۇ باشقارما تىرىشچانلىق بىلەن ئىشلەپ ، ئىقتىسادچانلىق بىلەن ئوقۇش فاكۇلتېتى سىياسەتلىرىنى تۈزۈشكە مەسئۇل بولۇش ، تەجرىبە ئالماشتۇرۇشقا تەشكىللەش ، تەمىنلەش ، ئىشلەپچىقىرىش ، سېتىش ئۇچۇرلىرىنى توپلاش ، ئىلغار تېخنىكىنى كېڭەيتىش ئىشىغا مەسئۇل بولۇش ، ھەر قايسى ۋىلايەت ، ناھىيە (شەھەر) نىڭ مالىيە

ئورگىنىنى ئىسلاھ قىلىش . ئاپتونوم رايوندىكى ئوتتۇرا دەرىجىلىك مائارىپ ئورگانلىرى تەدرىجىي يېتىشى كېرەك بولغان مەقسەت شۇكى ، شەھەرلەردىكى ئادەتتىكى ئوتتۇرا مەكتەپلەر بىلەن ئوتتۇرا تېخنىكۇم ، تېخنىك ئىشچىلار مەكتىپى ، كەسپىي مەكتەپلەر نىسبەتلىرى 50% تىن بولۇش ، بازاردىكى ئادەتتىكى ئوتتۇرا مەكتەپ بىلەن كەسپىي مەكتەپلەر نىسبەتلىرى 50% تىن بولۇش ، يېزا ، چارۋىچىلىق رايونلىرىدىكى ئادەتتىكى ئوتتۇرا مەكتەپ بىلەن يېزا ئىگىلىك (چارۋىچىلىق) كەسپىي ئوتتۇرا مەكتەپلەر نىسبەتلىرى ھەر قايسى 50% تىن بولۇش . (2) كەسپىي مەكتەپنى پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچىلار ئۆرلەپ ئوقۇسمۇ ، خىزمەتكە ئورۇنلاشسمۇ بولىدۇ . دۆلەت تەقسىم قىلمايدۇ ، لېكىن جەمئىيەتتىكى ھەر قايسى تارماقلار خادىم كۆپەيتكەندە كەسپىي مەكتەپنى پۈتتۈرگەنلەرنىڭ ئىچىدىن ئەلالىرىنى ئالدىن تاللاپ ئىشلىتىشى زۆرۈر ، لېكىن مۇمكىنقەدەر كەسىپ ماس كېلىشى كېرەك . (3) كەسپىي مەكتەپلەرنىڭ ئوقۇتقۇچىلىرىنى مەكتەپ قۇرغان ئورۇنلار ئۆزلىرى ھەل قىلىدۇ . مائارىپ ئورۇنلىرى يارەدەم بېرىدۇ . ھەر قايسى تارماقلار كەسپىي دەرسلەرنى بېرەلەيدىغان ئىشچى - خىزمەتچىلەر ، تېخنىكلار ئىچىدىن بىر تۈركۈم كىشىلەرنى كەسپىي مەكتەپلەردە دەرس ئۆتۈشكە ياكى قوشۇمچە دەرس ئۆتۈشكە قويۇش كېرەك . (4) كەسپىي مەكتەپ (يېزا ئىگىلىك ئوتتۇرا مەكتەپلىرىنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ) ئاساسەن تولۇقسىز ئوتتۇرىنى پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچىلارنى قوبۇل قىلىدۇ . ئوقۇش يىلى ئىككى يىلدىن ئۈچ يىلغىچە ، يەنە تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپنى پۈتتۈرگەنلەرنى قوبۇل قىلسىمۇ بولىدۇ . ئوقۇش يىلىنىڭ يۇقىرى تۆۋەنلىكى كەسىپ ۋە تەربىيىلەش مەقسىتىگە ئاساسەن بەلگىلىنىدۇ . (5) مەركەز ۋە يەرلىك قۇرغان كەسپىي تېخنىكا مەكتەپلەر ئېھتىياجلىق بولغان پۇل شۇ تارماقنىڭ مائارىپ ئىشلىرى خىراجىتىدىن خام چوت قىلىنىدۇ . زاۋۇت ، كان — كارخانا ۋە دېھقانچىلىق مەيدانى (تۇەن ، مەيدانىنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ) ، چارۋىچىلىق مەيدانى قۇرغان كەسپىي مەكتەپ ئېھتىياجلىق بولغان تەمىنات كارخانا مەخسۇس تۈرىگە كىرگۈزۈلىدۇ . ئادەتتىكى ئوتتۇرا مەكتەپنى ئۆزگەرتىپ قۇرغان كەسپىي مەكتەپنىڭ (يېزا ئىگىلىك ئوتتۇرا مەكتىپىنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ) رەھبەرلىك مۇناسىۋىتى ئۆزگەرمەيدۇ ، ئەسلىدىكى تەمىنات پۇل مەنبەئى ئۆزگەرمەيدۇ . گۇڭشىدا قۇرۇلغان دېھقانچىلىق ئوتتۇرا مەكتەپلىرىنىڭ خىراجىتىنى گۇڭشى ھەل قىلىدۇ ، دۆلەت قوشۇمچە يارەدەم پۇلى بىلەن تەمىنلەيدۇ . (6) كەسپىي مەكتەپلەرنىڭ ئوقۇتقۇچى ، ئىشچى - خىزمەتچىلىرىنىڭ شتاتى قۇرغان ئاساسىي ئورۇننىڭ كەسپىي شتاتىغا كىرگۈزۈلىدۇ . ئاساسىي باشقۇرۇش تارماقلىرىنىڭ ئەمگەك پىلانىغا كىرگۈزۈلىدۇ . كەسپىي مەكتەپلەر ئورۇشىنى ئاساسىي قۇرغۇچى ئورۇن ياكى ئاساسىي باشقۇرۇش ئورۇنلىرى ئوتتۇرىغا قويىدۇ . شەھەر ، ناھىيىدىن يۇقىرى مائارىپ مەمۇرىي ئورگانلىرى پىلانلاپ ئەمگەك بازارىنى تەستىقلايدۇ . يېزا - گۇڭشىدا يېڭى مەكتەپ قۇرۇش ياكى ئادەتتىكى ئوتتۇرا مەكتەپنى يېزا ئىگىلىك ئوتتۇرا مەكتەپلىرى قىلىپ ئۆزگەرتىشتە گۇڭشى پارتكومى

تەربىيىلەشنى قوشۇمچە ، ئىشتىن سىرت بىلىم ئاشۇرۇشنى ئاساس ، ئىشتىن ئايرىلىپ ئوقۇشنى قوشۇمچە قىلىش ، ھەر دەرىجىلىك ئوقۇتقۇچىلار بىلىم ئاشۇرۇش ئاپپاراتلىرى ، ئۆز جايىدىكى ئوقۇتقۇچىلارنىڭ ئەمەلىي سەۋىيىسىگە قاراپ ئوخشاش بولمىغان تۈردىكى تەربىيىلەش سىنىپى ئېچىش ، ئۇلارنى ئايرىم - ئايرىم ھالدا ئالىي تېخنىكۇم سىرتتىن ئوقۇش سىنىپى ، پېداگوگىكا ئوتتۇرا تېخنىكۇم سىرتتىن ئوقۇش سىنىپى ، قىسقا مۇددەتلىك نۆۋەت بىلەن تەربىيىلەش سىنىپى ، ئىشتىن ئايرىلىپ بىلىم ئاشۇرۇش سىنىپى ، يېڭى ئوقۇتقۇچىلار پراكتىكا سىنىپى قاتارلىقلارغا قاتنىشىشقا تەشكىللەش كېرەك .

مىللىي ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپلەرنىڭ خەنزۇ تىلى ئوقۇتۇشىنى كۈچەيتىش توغرىسىدىكى بىر قانچە پىكىر

1982 - يىلى 4 - ئايدا ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ ئىدارىسى تارقاتقان . «پىكىر» دىكى تەلەپ : (1) ھەر دەرىجىلىك مائارىپ مەمۇرىي ئورۇنلىرى ۋە مەكتەپ رەھبەرلىكى خەنزۇ تىلى ئوقۇتۇشى ۋە خەنزۇ تىلى ئوقۇتقۇچىلىرىغا كۆڭۈل بۆلۈشى ، خەنزۇ تىلى ئوقۇتۇشىغا رەھبەرلىك قىلىش خىزمىتىنى كۈچەيتىشى كېرەك . (2) ئۇنۇملۇك ئۇسۇللارنى قوللىنىپ ، لاياقەتلىك ئوقۇتقۇچىلار قوشۇنى قۇرۇپ چىقىش كېرەك . (3) خەنزۇ تىلى ماتېرىيالىنى تۈزۈپ بېسىپ تارقىتىش ، ئاپتونوم رايون مىللىي ئوقۇغۇچىلارنىڭ خەنزۇ تىلى ئۆگىنىشىدە ئىشلىتىدىغان لۇغەتلەر ، دەرسىتىن سىرت ئوقۇشلۇق ماتېرىياللار ، ئوقۇتۇش كارتىسى ، پرويېكسىيە كارتوشكىسى ، ئۇنىۋېرسال لېنتىسى قاتارلىقلارنى تېزدىن تۈزۈپ ، نەشرىدىن چىقىرىشى كېرەك . (4) خەنزۇ تىلى دەرسىدە قاتتىق ئىمتىھان ئېلىش ۋە نەتىجىنى باھالاش تۈزۈمىنى يولغا قويۇش كېرەك . 1982 - يىلدىن باشلاپ ئالىي ، ئوتتۇرا تېخنىكۇم مەكتەپلىرىگە ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلغاندا مىللىي ئوقۇغۇچىلاردىن خەنزۇ تىلى ئىمتىھانى نەتىجە مۇڭاپىق ھېسابلىنىدۇ ، كېيىنكى يىللاردىن باشلاپ بارا بارا نومۇر نىسبىتى ئاشۇرۇلىدۇ .

ئاپتونوم رايوننىڭ ئوتتۇرا دەرىجىلىك مائارىپ قۇرۇلمىسى ئىسلاھاتى توغرىسىدىكى پىكىر

ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ ئىدارىسى 1982 - يىلى 4 - ئايدا تارقاتقان . «پىكىر» دە ھەر قايسى جايىدىكى ھەر دەرىجىلىك ئورۇنلاردا ئادەتتىكى مائارىپ بىلەن كەسپىي تېخنىكا مائارىپى تەڭ مەۋجۇت بولۇش ، پۈتۈن كۇنلۇك تۈزۈمدىكى مەكتەپ بىلەن يېرىم كۇن ئوقۇپ ، يېرىم كۇن ئىشلەيدىغان ، ئىشتىن سىرت مەكتەپلەر تەڭ مەۋجۇت بولۇش قاتارلىقلارنى يۇرگۈزۈپ ، ھەر قايسى تەرەپلەرنىڭ مەكتەپ قۇرۇش ئاكتىپچانلىقىنى تولۇق ئىشقا سېلىپ ، ئوتتۇرا دەرىجىلىك كەسپىي تېخنىكا مائارىپىنى زور كۈچ بىلەن تەرەققىي قىلدۇرۇش تەلەپ قىلىندى . كونكرېت تەلەپلەر : (1) ئوتتۇرا دەرىجىلىك مائارىپ

ئى ئوقۇتۇش پروگراممىسى ۋە دەرسلىك ماتېرىيالىنى پۈختا ئىگىلىيەلەيدىغان ، ئاساسىي ئوقۇتۇش پرىنسىپى ۋە ئوقۇتۇش ئۇسۇلىنى ئىگىلىگەن ، دەسلەپكى قەدەمدە ئوقۇتۇش ئىستېتىدارىغا ئىگە قىلىش . (2) بارلىق ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرى ، مەكتەپ رەھبەرلىكى ئۇزلىرى ئۈستىگە ئالغان كەسپىنىڭ ئوقۇتۇش ۋەزىپىسىنى ئۆگىنىشكە قاتنىشىشى زۆرۈر . (3) رايونىمىزنىڭ ئەملىي ئەھۋالىغا ئاساسەن ، ئوقۇتۇشنى تەشكىللەشتە قىينىلىدىغان ئوقۇتقۇچىلارنى دەرس مىنوتى بويىچە ئوقۇتۇشقا تەشكىللەشتە ، ئىشتىن سىرت ئېلىپ بېرىش شەكلىنى قوللىنىش . شەھەر ، بازارلار يېغىش قۇلايلىق بولۇش ئالاھىدىلىكىگە ئاساسەن ئىشتىن سىرت يۈز تۇرانە ئوقۇتۇش شەكلىدىن پايدىلىنىش ، ئىشتىن سىرت بىر يىل ئوقۇتقاندىن كېيىن تەكشۈرۈپ ئۆتكۈزۈلۈش كېرەك ، شارائىتى بارلار ئىشتىن ئايرىلىپ كەسپىي بىلىم ئاشۇرىدىغان سىنىپ ئاچسا بولىدۇ . (4) ئوقۇتۇش ماتېرىيالى ئوقۇتۇش ئۇسۇلى ئىمتىھانى 1983 يىلدىن باشلىنىپ ، 3 يىل ئىچىدە تاماملاش تەلەپ قىلىندۇ . ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ ئىدارىتى ئوقۇتقۇچىلار بىلىم ئاشۇرۇش بۆلۈمى بىر تۇتاش بەلگىلەپ سوئال چىقىرىپ ، ھەر يىلى ئاپتونوم رايوندا بىر تۇتاش ئىمتىھان ئېلىش ۋاقتىنى بەلگىلەيدۇ . ئىمتىھان مەغزىنى تەكشۈرۈشكە ھەر قايسى ۋىلايەت ، ئوبلاست ، شەھەر ، ناھىيىلەرنىڭ مائارىپ مەمۇرىي ئورۇنلىرى مەسئۇل بولىدۇ . ئوقۇتۇش ئىشلىرىنى تەكشۈرۈشنى ھەر قايسى ئوبلاست ناھىيە شەھەرلەرنىڭ مائارىپ مەمۇرىي ئورۇنلىرى بىر تۇتاش رەھبەرلىك قىلىپ ئېلىپ بارىدۇ .

باشلانغۇچ مائارىپنى ئومۇملاشتۇرۇش ھەققىدە بىر قانچە كونكرېت تەلەپلەر ۋە تەكشۈرۈپ ئۆتكۈزۈلىدىغان چارىلىرى

1983 — يىلى 10 — ئايدا ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ نازارىتى تارقاتقان . بەلگىلىمىلەر : (1) مەكتەپ يېشىدىكى ئۆسمۈرلەرنىڭ مەكتەپكە كىرىش نىسبىتى ئادەتتە 95% تىن يۇقىرى بولۇشى ، تاغلىق ، چارۋىچىلىق رايونلىرىدا تارقاق ئورۇنلاشقان نوپۇسنىڭ مەكتەپكە كىرىش نىسبىتى 90% كە يېتىشى كېرەك . (2) مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچىلارنىڭ يىللىق تۇرغۇنلۇق نىسبىتى ناھىيە بازاردىن يۇقىرى ، يېزا دېھقانچىلىق مەيدانى ، زاۋۇت كان كارخانىلاردا 97% تىن يۇقىرى باشقا جايلاردا 95% تىن يۇقىرى بولۇشى كېرەك . (3) مەكتەپ پۈتتۈرگەن سىنىپتىكى ئوقۇغۇچىلارنىڭ مەكتەپ پۈتتۈرۈش نىسبىتى ناھىيە بازاردىن يۇقىرى جايلاردا 95% ئەتراپىدا ، دېھقانچىلىق رايونلىرىدا 90% ئەتراپىدا ، چارۋىچىلىق رايونلىرىدا 80% ئەتراپىدا بولۇش كېرەك . (4) 15 - 12 ياش ئەتراپىدىكى ئۆسمۈرلەر ئىچىدە ئوتتۇرا ، تۆۋەن دەرىجىلىك مائارىپنى ئومۇملاشتۇرۇش نىسبىتى 90% ئەتراپىدا بولۇش .

ماقوللىشى ، ناھىيىلىك مائارىپ ئىدارىسى تەستىقلىشى كېرەك . شەھەر ، بازارلاردا يېڭى مەكتەپ قۇرۇش ياكى ئادەتتىكى ئوتتۇرا مەكتەپلەرنى كەسپىي ئوتتۇرا مەكتەپ قىلىپ ئۆزگەرتىشتە ۋىلايەت ، ئوبلاست ، شەھەرلىك مائارىپ تارماقلىرى ۋە ئاساسىي باشقۇرۇش تارماقلىرى تەستىقلىشى كېرەك . ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومىنىڭ بىر تۈتاش رەھبەرلىكى ئاستىدا ، خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ مائارىپقا مەسئۇل رەھبىرىنىڭ مەسئۇللۇقىدا پىلان ، مالىيە ، ئەمگەك ، دېھقانچىلىق چارۋىچىلىق ، مالىيە سودا قاتارلىق مۇناسىۋەتلىك تارماقلار قاتناشقان رەھبەرلىك گۇرۇپپىسى قۇرۇپ ، تەكشۈرۈپ تەتقىق قىلىش ، مۇناسىۋەتلىك سىياسىي مەسىلىلەرنى بىر تەرەپ قىلىش ، ھەر قايسى جەھەتتىكى خىزمەتلەرنى تەڭشەشكە مەسئۇل بولىدۇ . تارمىقىدا ئىشخانا قۇرۇلۇپ ، كۇندىلىك خىزمەتلەرنى بىر تەرەپ قىلىدۇ . ۋىلايەت ، ئوبلاست ، شەھەرلەردە مۇناسىۋەتلىك ئاپپارات قۇرۇلىدۇ .

ئاپتونوم رايوندا ئالىي مەكتەپلەر كەسپىنى تەڭشەش توغرىسىدىكى دەسلەپكى پىكىر

ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ نازارىتى ، ئاپتونوم رايونلۇق پىلان كومىتېتى 1983 - يىلى 5 - ئايدا تارقاتقان . «پىكىر» دە شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتى قازاق تىلى ، ئاخبارات ، ئىگىلىك باشقۇرۇش كەسپىلىرىنى كۆپەيتىش ، شىنجاڭ سانائەت ئىنستىتۇتى خىمىيە سانائىتى قۇرۇلۇش كەسپى ، شېكەر ئىشلەپچىقىرىش كەسپى ، توقۇمىچىلىق سانائىتى قۇرۇلۇشى كەسپىنى تەسىس قىلىپ ئانئورگانىك خىمىيە سانائىتى كەسپىنى ئەمەلدىن قالدۇرۇش . 1 — ئاۋغۇست يېڭا ئىگىلىك ئىنستىتۇتى يېڭىدىن يېڭا ئىگىلىك - چارۋىچىلىقنى ماشىنىلاشتۇرۇش ، لايىھىلەش ياساش ، سۇ ئىنشائات قۇرۇلۇشى كەسپىنى تەسىس قىلىپ ، يېڭا ئىگىلىك ماشىنىلىرىنى لاھىيىلەپ ياساش ، ئېتىز - ئېرىق سۇ ئىنشائاتى قۇرۇلۇشى ، سۇ ئىنشائىتى ، سۇ ئېلېكتر قۇرۇلۇشى قاتارلىق كەسپىلەرنى ئەمەلدىن قالدۇرۇش . شىنجاڭ مېدىتسىنا ئىنستىتۇتى يېڭىدىن باللار بۆلۈمى ، ئېغىز بوشلۇقى بۆلۈمى تەسىس قىلىش . شىنجاڭ پېداگوگىكا ئىنستىتۇتى مەكتەپ مائارىپى كەسپىي تەسىس قىلىش . قەشقەر پېداگوگىكا ئىنستىتۇتى بىئولوگىيە كەسپى تەسىس قىلىش ، ئىلى پېداگوگىكا ئىنستىتۇتى تەتقىربىيە كەسپىنى ئەمەلدىن قالدۇرۇش دەپ كۆرسىتىلگەن .

ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرىنىڭ دەرس ئوقۇتۇش مېتودى بويىچە بىلىم ئاشۇرۇش خىزمىتىنى كۈچەيتىش توغرىسىدا پىكىر

ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ نازارىتى 1983 - يىلى 7 - ئايدا تارقاتقان . «پىكىر» دە (1) ئوقۇتۇشنى تەشكىللەشتە قىينىلىدىغان ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرىنى دەرس مىتوتى بويىچە بىلىم ئاشۇرۇشقا تەشكىللەش ، مەقسەت بىلىم ئاشۇرۇش ئارقىلىق ئۇلارنى «توغرا ئۆگىتىدىغان ، ئېنىق چۈشەندۈرەلەيدىغان» قىلىش ،

سنى ئوقۇتۇش پروگراممىسى ۋە دەرسلىك ماتېرىيالىنى پۈختا ئىگىلىيەلەيدىغان ، ئاسىي ئوقۇتۇش پرىنسىپى ۋە ئوقۇتۇش ئۇسۇلىنى ئىگىلىگەن ، دەسلەپكى قەدەمدە ئوقۇتۇش ئىستېتىدارىغا ئىگە قىلىش . (2) بارلىق ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرى ، مەكتەپ رەھبەرلىكى ئۇزلىرى ئۈستىگە ئالغان كەسپىنىڭ ئوقۇتۇش ۋەزىپىسىنى ئۆگىنىشكە قاتنىشىشى زۆرۈر . (3) رايونىمىزنىڭ ئەملىي ئەھۋالىغا ئاساسەن ، ئوقۇتۇشنى تەشكىللەشتە قىينىلىدىغان ئوقۇتقۇچىلارنى دەرس مىنوتى بويىچە ئوقۇتۇشقا تەشكىللەشتە ، ئىشتىن سىرت ئېلىپ بېرىش شەكلىنى قوللىنىش . شەھەر ، بازارلار يېغىش قۇلايلىق بولۇش ئالاھىدىلىكىگە ئاساسەن ئىشتىن سىرت يۈز تۇرانە ئوقۇتۇش شەكلىدىن پايدىلىنىش ، ئىشتىن سىرت بىر يىل ئوقۇتقاندىن كېيىن تەكشۈرۈپ ئوتكۈزۈۋېلىش كېرەك ، شارائىتى بارلار ئىشتىن ئايرىلىپ كەسپىي بىلىم ئاشۇرىدىغان سىنىپ ئاچسا بولىدۇ . (4) ئوقۇتۇش ماتېرىيالى ئوقۇتۇش ئۇسۇلى ئىمتىھانى 1983 - يىلدىن باشلىنىپ ، 3 يىل ئىچىدە تاماملاش تەلەپ قىلىنىدۇ . ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ نازارىتى ئوقۇتقۇچىلار بىلىم ئاشۇرۇش بۆلۈمى بىر تۇتاش بەلگىلەپ سوئال چىقىرىپ ، ھەر يىلى ئاپتونوم رايوندا بىر تۇتاش ئىمتىھان ئېلىش ۋاقتىنى بەلگىلەيدۇ . ئىمتىھان قەغەزنى تەكشۈرۈشكە ھەر قايسى ۋىلايەت ، ئوبلاست ، شەھەر ، ناھىيىلەرنىڭ مائارىپ مەمۇرىي ئورۇنلىرى مەسئۇل بولىدۇ . ئوقۇتۇش ئىشلىرىنى تەكشۈرۈشنى ھەر قايسى ئوبلاست ناھىيە شەھەرلەرنىڭ مائارىپ مەمۇرىي ئورۇنلىرى بىر تۇتاش رەھبەرلىك قىلىپ ئېلىپ بارىدۇ .

باشلانغۇچ مائارىپنى ئومۇملاشتۇرۇش ھەققىدە بىر قانچە كونكرېت ئەپلەر ۋە تەكشۈرۈپ ئوتكۈزۈۋېلىش چارىلىرى

1983 — يىلى 10 — ئايدا ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ نازارىتى تارقاتقان . بەلگىلىمىلەر : (1) مەكتەپ يېشىدىكى ئۇسمۇلەرنىڭ مەكتەپكە كىرىش نىسبىتى ئادەتتە 95% تىن يۇقىرى بولۇشى ، تاغلىق ، چارۋىچىلىق رايونلىرىدا تارقاق ئورۇنلاشقان نوپۇسنىڭ مەكتەپكە كىرىش نىسبىتى 90% كە يېتىشى كېرەك . (2) مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچىلارنىڭ يىللىق تۇرغۇنلۇق نىسبىتى ناھىيە بازاردىن يۇقىرى ، يېزا دېھقانچىلىق مەيدانى ، زاۋۇت كان كارخانىلاردا 97% تىن يۇقىرى باشقا جايلاردا 95% تىن يۇقىرى بولۇشى كېرەك . (3) مەكتەپ پۈتتۈرگەن سىنىپتىكى ئوقۇغۇچىلارنىڭ مەكتەپ پۈتتۈرۈش نىسبىتى ناھىيە بازاردىن يۇقىرى جايلاردا 95% ئەتراپىدا ، دېھقانچىلىق رايونلىرىدا 90% ئەتراپىدا ، چارۋىچىلىق رايونلىرىدا 80% ئەتراپىدا بولۇش كېرەك . (4) 15 - 12 ياش ئەتراپىدىكى ئۇسمۇرلەر ئىچىدە ئوتتۇرا ، تۆۋەن دەرىجىلىك مائارىپنى ئومۇملاشتۇرۇش نىسبىتى 90% ئەتراپىدا بولۇش .

ماقۇللىشى ، ناھىيىلىك مائارىپ ئىدارىسى تەستىقلىشى كېرەك . شەھەر ، بازارلاردا يېڭى مەكتەپ قۇرۇش ياكى ئادەتتىكى ئوتتۇرا مەكتەپلەرنى كەسپىي ئوتتۇرا مەكتەپ قىلىپ ئۆزگەرتىشتە ۋىلايەت ، ئوبلاست ، شەھەرلىك مائارىپ تارماقلىرى ۋە ئاساسىي باشقۇرۇش تارماقلىرى تەستىقلىشى كېرەك . ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ بىر تۈتاش رەھبەرلىكى ئاستىدا ، خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ مائارىپقا مەسئۇل رەھبىرىنىڭ مەسئۇللۇقىدا پىلان ، مالىيە ، ئەمگەك ، دېھقانچىلىق چارۋىچىلىق ، مالىيە سودا قاتارلىق مۇناسىۋەتلىك تارماقلار قاتناشقان رەھبەرلىك گۇرۇپپىسى قۇرۇپ ، تەكشۈرۈپ تەتقىق قىلىش ، مۇناسىۋەتلىك سىياسىي مەسىلىلەرنى بىر تەرەپ قىلىش ، ھەر قايسى جەھەتتىكى خىزمەتلەرنى تەڭشەشكە مەسئۇل بولىدۇ . تارمىقىدا ئىشخانا قۇرۇلۇپ ، كۇندىلىك خىزمەتلەرنى بىر تەرەپ قىلىدۇ . ۋىلايەت ، ئوبلاست ، شەھەرلەردە مۇناسىۋەتلىك ئاپپارات قۇرۇلىدۇ .

ئاپتونوم رايوندا ئالىي مەكتەپلەر كەسپىنى تەڭشەش توغرىسىدىكى دەسلەپكى پىكىر

ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ نازارىتى ، ئاپتونوم رايونلۇق پىلان كومىتېتى 1983 - يىلى 5 - ئايدا تارقاتقان . «پىكىر» دە شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتى قازاق تىلى ، ئاخبارات ، ئىگىلىك باشقۇرۇش كەسىپلىرىنى كۆپەيتىش ، شىنجاڭ سانائەت ئىنستىتۇتى خىمىيە سانائىتى قۇرۇلۇش كەسىپى ، شېكەر ئىشلەپچىقىرىش كەسىپى ، توقۇمىچىلىق سانائىتى قۇرۇلۇشى كەسىپىنى تەسىس قىلىپ ئانئورگانىك خىمىيە سانائىتى كەسىپىنى ئەمەلدىن قالدۇرۇش . 1 — ئاۋغۇست يېڭا ئىگىلىك ئىنستىتۇتى يېڭىدىن يېڭا ئىگىلىك - چارۋىچىلىقنى ماشىنىلاشتۇرۇش ، لايىھىلەش ياساش ، سۇ ئىنشائات قۇرۇلۇشى كەسپىنى تەسىس قىلىپ ، يېڭا ئىگىلىك ماشىنىلىرىنى لاھىيىلەپ ياساش ، ئېتىز - ئېرىق سۇ ئىنشائاتى قۇرۇلۇشى ، سۇ ئېلېكتر قۇرۇلۇشى قاتارلىق كەسىپلەرنى ئەمەلدىن قالدۇرۇش . شىنجاڭ مېدىتسىنا ئىنستىتۇتى يېڭىدىن بالىلار بۆلۈمى ، ئېغىز بوشلۇقى بۆلۈمى تەسىس قىلىش . شىنجاڭ پېداگوگىكا ئىنستىتۇتى مەكتەپ مائارىپى كەسپىي تەسىس قىلىش . قەشقەر پېداگوگىكا ئىنستىتۇتى بىئولوگىيە كەسپى تەسىس قىلىش ، ئىلى پېداگوگىكا ئىنستىتۇتى تەتقىربىيە كەسپىنى ئەمەلدىن قالدۇرۇش دەپ كۆرسىتىلگەن .

ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرىنىڭ دەرس ئوقۇتۇش مېتودى بويىچە بىلىم ئاشۇرۇش خىزمىتىنى كۈچەيتىش توغرىسىدا پىكىر

ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ نازارىتى 1983 - يىلى 7 - ئايدا تارقاتقان . «پىكىر» دە (1) ئوقۇتۇشنى تەشكىللەشتە قىينىلىدىغان ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرىنى دەرس مېتودى بويىچە بىلىم ئاشۇرۇشقا تەشكىللەش ، مەقسەت بىلىم ئاشۇرۇش ئارقىلىق ئۇلارنى «توغرا ئۆگىتىدىغان ، ئېنىق چۈشەندۈرەلەيدىغان» قىلىش ،

جتمائي پەن كەسپلىرى بويىچە تەربىيىلەش كۆلىمىنى كېڭەيتىش ، يېڭىك سانائەت ، قۇمچىلىق ، قاتناش قاتارلىق رايونىمىز جىددىي ئېھتىياجلىق كەسپىلەرنى كۆپەيتىپ سس قىلىش . (5) باشقۇرۇش تۈزۈلمىسىنى تەرتىپكە سېلىش ، ئاپتونوم رايونلۇق ارتكوم تەشۋىقات بۆلۈمى پارتىيەنىڭ لۇشيەن ، فاڭجېن ، سىياسەتلىرىنى ەلىيلەشتۈرۈشكە مەسئۇل وبلۇپ ، باشقارمىدىن يۇقىرى دەرىجىلىك كادىرلار ۋە ئالىي كتەپلەرنىڭ سىياسىي ئىدىيىۋي خىزمىتىنى باشقۇرۇش ، ئاپتونوم رايونلۇق ماۋارىپ ازارىتى ئوقۇتۇش كەسپىي خىزمىتىنى باشقۇرۇش . ئالىي مەكتەپلەردە مەكتەپ رتكومىنىڭ رەھبەرلىكىدىكى مەكتەپ مۇدىرى مەسئۇلىيەت تۈزۈملىرىنى ئىجرا قىلىش . 6) 1983 - يىلدىن باشلاپ خەلق ئوقۇش يارىدەم پۇلى ، خەلق ئوقۇش مۇكاپات پۇلىنى ك يولغا قۇيۇش ئۇسۇلىنى ئىجرا قىلىش .

شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونىنىڭ ئالىي ماۋارىپ بويىچە ئۆزلۈكىدىن ۆگىنىش ئىمتىھانى لايىھىسى

ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى 1984 - يىلى 6 - ئايدا ئېلان قىلغان . «لاھىيە» ە مۇنداق دەپ بەلگىلەنگەن : ئالىي ماۋارىپ بويىچە ئۆزلۈكىدىن ئۆگىنىش ئىمتىھانىنىڭ مزىپىسى ئاپتونوم رايونىنىڭ ماددىي مەدەنىيەت ۋە مەنىۋي مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنىڭ ىختىساسلىقلارغا بولغان ئېھتىياجىنى ئاساس قىلىپ ، ھەر مىللەت خەلق ممىسىنى ، بولۇپمۇ ياشلار ، غەيرەت بىلەن ئۆگىنىپ ، پىلانلىق ھالدا ئالىي ماۋارىپ ەرسلىكلىرىنى ئىگەللەپ ، ئۆزلۈكسىز ھالدا ماركسىزملىق نەزەرىيە سەۋىيىسىنى ۇستۇرۇپ ، ئىمتىھان ئارقىلىق ئالىي ماۋارىپ تەربىيىسى ئوقۇش تارىخىغا ئېرىشىشقا ىلھاملاندۇرۇش . ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئىمتىھانى ئالىي مەكتەپ تولۇق كۇرس ، ەخسۇس كۇرسى ئىمتىھانى ۋە ئاساسي پەن ئىمتىھانى دەپ ئايرىلىدۇ . ئاساسي پەن ، ەخسۇس كۇرس دەرسلىكلىرىنىڭ ئىمتىھانى 3 - 2 يىلدا تۈگەيدۇ . تولۇق كۇرس ەرسلىكلىرى ئىمتىھانى 5 - 4 يىلدا تۈگەيدۇ . مەيلى خىزمەتچىلەر ئىشتىن - سىرت ۋاقىتتا ئۆزلۈكىدىن ئۆگەنسۇن ياكى خىزمەت كۈتۈۋاتقانلار ئۆزلۈكىدىن ئۆگەنسۇن ، ۆكۈمەت ھەممىسىنىڭ ئوقۇش تارىخىنى ئىتىراپ قىلىدۇ . ئۇلارنى خىزمەتتە ئىشلىتىش ە مۇناسىۋەتلەشتۈرۈش جەھەتتە ، خىزمەتچى خادىم تۇرۇشلۇق ئورۇن ياكى يۇقىرى ەرىجىلىك باشقۇرۇش تارماقلىرى ئۆز ئارتۇقچىلىقىغا ئاساسەن ئىشلىتىپ ، ئۇلارنىڭ ارتۇقچىلىقىغا ئاساسەن خىزمەت تەڭشەپ بېرىدۇ ، ئىش كۈتۈپ تۇرغان خادىملارنى اپتونوم رايونىنىڭ پىلان ، كادىرلار ، ئەمگەك تارماقلىرى ئۆز ئېھتىياجىغا ئاساسەن خشىلىرىنى تاللاپ ، تەكلىپ قىلىپ ئىشلەتسە ھەمدە ئۆگەنگەن كەسپىگە قاراپ مۇڭاپىق ورۇنلاشتۇرسا بولىدۇ . ئىش كۈتۈپ تۇرغانلارنىڭ ماس تەمىناتىنى ئادەتتىكى ئالىي ەكتەپلەرنى پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچىلار بىلەن ئوخشاش قىلسا بولىدۇ .

رايونىمىزنىڭ يېزا ـ بازار ئوتتۇرا دەرىجىلىك ماشىنىپ قۇرۇلمىسىنى ئىسلاھ قىلىش ، كەسىپي تېخنىكا ماشىنىپىنى تەرەققي قىلدۇرۇش توغرىسىدىكى پىكىر

ئاپتونوم رايونلۇق ماشىنىپ نازارىتى 1983 ـ يىلى 10 ـ ئايدا ئېلان قىلغان . «پىكىر» دە مۇنداق دەپ كۆرسىتىلگەن : (1) يەنمۇ ئىلگىرىلىگەن هالدا ئوتتۇرا دەرىجىلىك ماشىنىپىنىڭ قۇرۇلمىسىنى ۋە كەسىپي تېخنىكا ماشىنىپىنى راۋاجلاندۇرۇشنى ئىسلاھ قىلىشنىڭ يۆنىلىشى ۋە يولنى ئايدىڭلاشتۇرۇش ، ئوتتۇرا دەرىجىدىكى ماشىنىپ قۇرۇلمىسى ئىسلاھاتىدا ئاساسلىقى تولۇق ئوتتۇرا باسقۇچىدىكى ماشىنىپىنى ئىسلاھ قىلىپ ، ئۇنى سوتسىيالىستىك زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىنىڭ كۆپ تەرەپلىمىلىك ئېهتىياجىغا ماسلاشتۇرۇش ، ئىقتىسادىي تۈزۈلمە ، ئىگىلىك قۇرۇلمىسى ، ئەمگەك ، ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇش قاتارلىقلارنىڭ ئۆزگىرىش ئېهتىياجىغا ماسلاشتۇرۇش (2) «ئۇچىنى بىرلەشتۇرۇش» ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇش فاكتورىنى ۋە ئەلالىرىنى تاللاپ ئىشقا قويۇشتەك ئىشچى قوبۇل قىلىش سىياسىتىنى كەسكىن ئىجرا قىلىپ ، ئوقۇش پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئىشقا ئورۇنلىشىش مەسلىسىنى ياخشى هەل قىلىش . (3) پىلان تۈزۈپ ، تەدبىر قوللىنىپ ، مەركەز ۋە ئاپتونوم رايون ئوتتۇرىغا قويغان كۆرەش نىشانىنى تىرىشىپ ئىشقا ئاشۇرۇش . 1985 ـ يىلغا كەلگەندە ئاپتونوم رايونىمىز كەسىپي تېخنىكا مەكتەپلىرىدىكى ئوقۇغۇچىلار سانىنى ئوتتۇرا مەكتەپ باسقۇچىدىكى ئوقۇغۇچىلار ئومۇمي سانىنىڭ 10% گە يەتكۈزۈش . 1987 ـ يىلغا كەلگەندە تەخمىنەن 20% گە يەتكۈزۈش ، ئوتتۇرا تېخنىكوم تېخنىكا مەكتەپلىرى قوشۇلۇپ تەخمىنەن 40% گە يەتكۈزۈش . 1990 ـ يىلغا كەلگەندە ئاساسىي جەهەتتىن مەركەزنىڭ تەلىپىگە يەتكۈزۈش .

رايونىمىزنىڭ ئالىي ماشىنىپىنى تەڭشەپ ئىسلاھ قىلىش ۋە تېز سۈرئەتتە راۋاجلاندۇرۇش توغرىسىدىكى پىكىر

ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم 1984 ـ يىلى 5 ـ ئايدا ئېلان قىلغان . «پىكىر» ئاپتونوم رايونىنىڭ ئالىي ماشىنىپىغا قارىتا بىر قەدەر ئەتراپلىق بولغان ئىسلاهات تەلىپىنى ئوتتۇرىغا قويدى . ئۇ تۆۋەندىكىلەرنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ : (1) ئادەم كۈچى ، مالىيە كۈچى ، مادىي كۈچنى توپلاپ ، هازىر بار بولغان ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپلەرنى ياخشى قۇرۇپ چىقىش ، تۆت ـ بەش يىل ئىچىدە يېڭى مەكتەپلەرنى قايتا قۇرماسلىق . (2) قاتناپ ئوقۇيدىغان ئوقۇغۇچىلار تۈزۈمىنى سىناق تەرىقىسىدە يولغا قويۇش ، ئومۇمەن ئۆيى مەكتەپ تۇرۇشلۇق شەهەردە ياكى ئۆيى مەكتەپتىن يىراق بولمىغان ئوقۇغۇچىلارغا قارىتا قاتناپ ئوقۇش تۈزۈمىنى سىناق تەرىقىسىدە يولغا قويسا بولىدۇ . (3) تولۇق كۇرس ، مەخسۇس كۇرسلار نىسبىتىنى تەڭشەپ ، 1985 ـ يىلغا كەلگەندە ئادەتتىكى ئالىي دەرىجىدىكى مەخسۇس كۇرۇسقا ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش نىسبىتىنى 30% گە كۆتىرىش . (4) كەسىپي قۇرۇلمىلارنى تەرتىپكە سېلىپ ، ئىگىلىك ، باشقۇرۇش ، قانۇن ، قوللىنىشچان

كەممەللەشتۇرۇپ ، زۆرۈر خادىملارنى تۇلۇقلاش لازىم . ھەر يىلى بەلگىلىك خىراجەت بېرىتىپ ، مەخسۇس ئاجىرتىلغان پۇل قىلىپ ئىشلىتىپ ، ئالىي مەكتەپلەر ئوقۇتۇش بېرىيالىدىغان نەشر قىلىش خىزمىتىنىڭ ئوڭۇشلۇق ئېلىپ بېرىلىشىغا كاپالەتلىك قىلىش لازىم . (5) مەكتەپلەر خىزمىتىنى كۆچەيتىپ ، ئوقۇتۇش سۈپىتىنى تېزىشىپ چىقىرى كۆتىرىش ، ھەر قايسى مەكتەپلەر ئوقۇتۇش پروگراممىسىغا ئاساسەن مىللىي ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئەھلىي ئەھۋالىغا ئويغۇن كېلىدىغان ئوقۇتۇش پىلانلىرىنى تۈزۈش ھەمدە كەسكىن ئىجرا قىلىپ ، تەستىقسىز خالىغانچە ئۆزگەرتمەسلىك ، ئوقۇتۇش خىزمىتىنىڭ ھەر قايسى ھالقىلىرىنى كۆچەيتىش لازىم .

جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسى مەركىزىي كومىتېتىنىڭ «مائارىپ ئۆزگىرىشلىرى توغرىسىدىكى قارارى» نى ئىزچىللاشتۇرۇش توغرىسىدا سۆز

ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم ، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى 1985 - يىلى 9 ئايدا ئېلان قىلغان . «پىكىر» دە مۇنۇلار تەلەپ قىلغان : (1) يېزىلاردىكى ئوتتۇرا باشلانغۇچ مەكتەپلەر پرىنسىپ جەھەتتىن ناھىيە ، يېزىدىن ئىبارەت ئىككى دەرىجىلىك ئىككى دەرىجىلىك باشقۇرۇش تۈزۈمىنى يولغا قويىدۇ ، يەنى ناھىيە تولۇق ئوتتۇرا ، تولۇقسىز ئوتتۇرا دەرىجىلىك كەسپىي تېخنىكا مەكتەپ ، تەجرىبە باشلانغۇچ مەكتەپلەرنى ئۈستىدۇ ، يېزىلار ، تولۇقسىز ئوتتۇرا ، تولۇقسىز كەسپىي تېخنىكا مەكتەپلەر ، باشلانغۇچ مەكتەپلەرنى قۇرىدۇ ، شارائىتى بار يەرلەردە باشلانغۇچ مەكتەپلەرنى يېزا تەسىس قىلىپ ، يېزا باشقۇرسا بولىدۇ ، يېزىلاردىكى مەكتەپلەر دەرىجىگە ئايرىلىپ تەسىس قىلىنىپ باشقۇرۇلغاندىن كېيىن ، مەكتەپ مۇدىرىنىڭ تەيىنلىنىشى ، ئوقۇتقۇچىلار قۇشۇنىنىڭ باشقۇرۇلىشى ، ئوقۇتۇش خىزمىتىنىڭ كۆرسەتمىسى قاتارلىقلارنى يەنىلا ناھىيىلىك مائارىپ تارماقلىرى باشقۇرۇش كېرەك . (2) ئوتتۇرا دەرىجىلىك كەسپىي تېخنىكا مائارىپىنى مۇھىم نۇقتا قىلىپ ، كەسپىي تېخنىكا مائارىپىنى راۋاجلاندۇرۇش ، تېزىشىپ ، بەش يىل ئەتراپىدا ۋاقىت سەرپ قىلىپ ، پۈتۈن رايونىمىزدىكى ئالىي ، ئوتتۇرا قاتلامدىكى كەسپىي تېخنىكا مەكتەپلىرى (ئوتتۇرا دەرىجىدىكى كەسپىي مەكتەپلەر ، تېخنىكا - ئىشچىلار مەكتىپى ، كەسپىي مەكتەپلەر ۋە كەسپىي سىنىپلارنىمۇ ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ) نىڭ ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش سانىنى ئادەتتىكى تولۇق ئوتتۇرىنىڭ ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش سانىغا يېقىنلاشتۇرۇش لازىمزىم . كەسپىي تېخنىكا مەكتەپلەردىكى ئوقۇغۇچىلار تولۇق ئوتتۇرا باسقۇچىدىكى ئوقۇغۇچىلار ئومۇمىي سانىنىڭ 40% تىن كۆپرەكىگە يەتكۈزۈپ ، نۆۋەتتىكى ئوتتۇرا دەرىجىلىك مائارىپ قۇرۇلمىسىدىكى تامۇزاپىق ھالەتنى ئۆزگەرتىش لازىم . (3) ئالىي مەكتەپلەرنىڭ كۆلىمىنى مۇقىملاشتۇرۇپ ، تولۇق كۈرس مەخسۇس كۈرسلار نىسپىتى بىلەن پەن تۈرلەر نىسپىتىنىڭ ماس كەلمەسلىك ھالىتىنى ئۆزگەرتىش لازىم . مەخسۇس كۈرس

مىللىيلار ئالىي مائارىپىنىڭ تەرەققىياتىنى تېزلىتىپ ، ئوقۇتۇش سۈپىتىنى ئۆستۈرۈش توغرىسىدا پىكىر

ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ نازارىتى 1984 - يىلى 12 - ئايدا ئېلان قىلغان . پىكرده مۇنۇلار تەلەپ قىلىنغان : (1) ئالىي مەكتەپلەرگە ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىشتا پەيدىنپەي پۈتۈن مەملىكەتنىڭ بىر تۈتۈاش ئىمتىھان سۈئالىنى قوللىنىش كېرەك . مىللىي ئوقۇغۇچىلار ئالىي مەكتەپ ئىمتىھانى بېرىشتە بارا - بارا پۈتۈن مەملىكەت بويىچە بىر تۈتاش ئىمتىھان سۈئالىنى قوللىنىشقا ئۆتۈشى كېرەك . (2) خەنزۇ تىلى تەييارلىق ئوقۇتۇش تەجرىبىسىنى ئەستايىدىل خۇلاسىلاپ ، خەنزۇ تىلى ئوقۇتۇش سۈپىتىنى ئۆستۈرۈش كېرەك . خەنزۇ تىلى ئوقۇتقۇچىلىرىغا قارىتا ، سىياسەت ، تۈرمۇش تەمىناتلىرى جەھەتتە باشقا ئوقۇتقۇچىلار بىلەن مۇئامىلە قىلىش كېرەك . (3) ئۇنۇملۇك چارە — تەدبىرلەرنى قوللىنىپ ، مىللىي ئوقۇتقۇچىلارنى قوشۇنى قۇرۇلۇشىنى كۆچەيتىپ ، تولۇق كۇرۇسنى پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچىلار ئىچىدىن ئەخلاق ۋە ئۆگىنىشتە ئەلالىرىنى تاللاپ ، ئوقۇتقۇچىلار قوشۇنىنى تولۇقلاش ، بەلگىلىك ئوقۇتۇش ئەمەلىيىتى ئارقىلىق يەنە ئىچكىرىدىكى ئالىي مەكتەپلەرگە بىلىم ئاشۇرۇشقا ئەۋەتىش ياكى بىر تەرەپتىن ئوقۇتۇش خىزمىتىگە قاتناشتۇرۇپ ، يەنە بىر تەرەپتىن ئاسپىرانتلىق سىنىپلىرىدا ئوقۇتۇش كېرەك . مىللىي ئاسپىرانتلارنى ئاكتىپلىق بىلەن تەربىيەلەپ ، ئوقۇش پۈتتۈرگەندىن كېيىن ئالىي مەكتەپلەردە ئوقۇتقۇچىلىققا تەقسىملەش لازىم . ھەر قايسى مەكتەپلەر مىللىي ئوقۇتقۇچىلارنى تەربىيەلەش پىلانىنى ۋە يىللىق پىلانلارنى تۈزۈپ چىقىپ ، ئوقۇتقۇچىلارنىڭ بىلىم ئاشۇرۇش خىزمىتىنى ئاكتىپلىق بىلەن ئىلگىرى سۈرۈش كېرەك . لېكتورلاردىن يۇقىرى مىللىي ئوقۇتقۇچىلاردىن ئۇدا ئوچ يىللىق خىزمەت ۋەزىپىسى توشقانلارنى پىلانلىق ھالدا بىر يىللىق بىلىم ئاشۇرۇشقا ياكى ئىلمىي تەتقىقات ئېلىپ بېرىشقا ئورۇنلاشتۇرۇش لازىم . ئالاھىدە ئۇسۇللارنى قوللىنىپ ، ئىلمىي باشلامچى ئادەملەرنى تەربىيەلەش ، سەۋىيىسى بىر قەدەر يۇقىرى ئوتتۇرا ياشلىق غوللۇق ئوقۇتقۇچىلارنى تاللاپ ئالىي مەكتەپ ئاسپىرانتلىق سىنىپلىرىغا دەرس ئاڭلاشقا ئەۋەتىش لازىم ، ياكى ئىلمىي ئورنى بىر قەدەر يۇقىرى بولغان ئالىي مەكتەپلەر ياكى تەتقىقات ئورۇنلىرىغا ئەۋەتىپ ، مۇتەخەسسىسلەرنىڭ ئوقۇتۇش ۋە تەتقىقات پائالىيىتىگە قاتناشتۇرۇش لازىم . شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا كەسپىي بىلىم ئاشۇرۇشنى چىڭ تۇتۇش لازىم . ئۆگىنىش جەھەتتە ئالاھىدىلىكى بار ھەمدە ئىلىم جەھەتتە تەرەققىيات ئىستىقبالى بار مىللىي ئوقۇتقۇچىلارغا قارىتا ، ئادەتتە ئۇلارنى يۇتكىمەسلىك ياكى ئۇلارغا مەمۇرىي خىزمەت بەرمەسلىك ، ھەمدە ئۇلارنىڭ خىزمەت شارائىتى ۋە تۇرمۇش شارائىتىنى ياخشىلاپ ، ئۇلارنىڭ پۈتۈن دىققىتى بىلەن ئوقۇتۇش ۋە ئىلمىي تەتقىقات خىزمىتىنى ياخشى ئېلىپ بېرىشىغا شارائىت يارىتىپ بېرىش لازىم . (4) مىللىي يېزىقتىكى ئوقۇتۇش ماتېرىياللىرى قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىش . مائارىپ نەشرىياتىنىڭ ئالىي مەكتەپلەر ئوقۇتۇش ماتېرىياللىرى تەھرىر بۆلۈمى قۇرۇلمىسىنى مۇمكىن قەدەر تېز

ـمك پـنـسـيـه مـائـاشـدىن بـەھـرىمان قىلىش . (7) ئىككىنى ئاشۇرۇشنى ـەمـلـيـلەشتۈرۈپ ، مائارىپ قوشۇمچە ھەققىنى يېغىش . ئاپتونوم رايون ۋە ھەر ەربجىلىك يەرلىك ئورۇنلارنىڭ مائارىپقا ئاجراتقان پۇلىنىڭ ئارتىش نىسبىتىنى مالىيە ـومـۇمـي چـىقـمـىنىڭ ئارتىش نىسبىتىدىن يۇقىرى قىلىش ھەمدە مەكتەپتىكى ـوقـۇغـۇچـىلار خىراجىتى ئوتتۇرىچە ئاشۇرۇش لازىم . مائارىپ ئاساسي قۇرۇلۇش ەبلىغىنى تەدرىجي ھالدا ئاپتونوم رايوندىكى جايلار توپلىغان ۋە مالىيە ئۆزى توپلىغان ـۇ يـىـلـقـى قۇرۇلۇش سېلىنمىنىڭ 50% كە يەتكۈزۈش كېرەك . مەركەز مەبلەغ ـسـقـىرىپ ، تەرەققي قىلمىغان رايونلارغا ئاجراتقان مەبلەغ ۋە چېگرا رايون يارەم ۇلىدىن ھەر يىلى ئاز دېگەندە 20% نى ئاجرىتىپ مائارىپ ئىشلىرىنىڭ تەرەققىياتىغا ـشـلـىـتىش كېرەك . (8) رەھبەرلىكنى كۈچەيتىپ ، ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ ـومىتېتىنى قۇرۇپ چىقىش . ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتى ئاپتونوم رايونلۇق ارتكوم ، خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ رەھبەرلىكىدە ، پۈتۈن رايوننىڭ ئوقۇتۇش خىزمىتىنى ـاساسلىق باشقۇرۇپ ، مەركەزنىڭ فاڭجېن ، سىياسەت ، بۇيرۇقلىرىنى ئەستايىدىل ئىزچىل ئىجرا قىلىشقا مەسئۇل بولىدۇ . كونكرېت سىياسىي ۋە قائىدە تۈزۈملەرنى ۇزۇپ بېكىتىدۇ . ئاپتونوم رايوننىڭ پۈتكۈل مائارىپ ئىشلىرىنىڭ تەرەققىياتىنى بىر ۇتاش پىلانلايدۇ ، تەكشەيدۇ . پۈتكۈل رايوننىڭ ئوقۇتۇش تۈزۈلمە ئىسلاھاتىنى بىر تۇتاش ـلانلاش ۋە يېتەكلەپ ، باشقۇرىدۇ ، ئاپتونوم رايون چۈشۈرگەن يىللىق مالىيە پىلانىغا ئاساسەن مائارىپ مەبلىغى ۋە ئاساسي قۇرۇلۇش مەبلىغىنى تەقسىم قىلىدۇ ، ئالىي ـەكـتـەپلەرنىڭ ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش ۋە پۈتۈرگەن ئوقۇغۇچىلارنى تەقسىملەش خىزمىتىگە مەسئۇل بولىدۇ . ۋىلايەت (ئوبلاست ، شەھەر) ، ناھىيە ئىككى دەرىجىلىك ائارىپ ئىدارىسى تەسىس قىلىش كېرەك .

شـنـجـاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايوننىڭ «يەتتىنچى بەش يىللىق پىلان» ـەزگىلىدىكى ئوتتۇرا باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلار قوشۇنى قۇرۇلۇش سلانى

ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ نازارىتى 1986 - يىلى ئىلان قىلغان . «پىلان» دا ۇنۇلار تەلەپ قىلىنغان : «يەتتىنچى بەش يىللىق پىلان» مەزگىلىدە ، باشلانغۇچ مەكتەپ وقۇتقۇچىلىرى ئومۇمي سانىنىڭ 45.8% تىنى ئىگەللەيدىغان ، ئوقۇش تارىخي بويىچە ياقەتسىز ئوقۇتقۇچىلار ئىچىدىكى 40 مىڭ ئادەمنى ھەر خىل قاتلامدىكى تەربىيىلەش رقىلىق ، ئايرىم - ئايرىم ھالدا ، ئوقۇش تارىخي ، كەسپى بويىچە ، يەككە پەنلەر بويىچە ياقەتلىك ئۆلچەمگە يەتكۈزۈش (ئوقۇش تارىخي لاياقەتلىكلەرنى 50% تىن يۇقىرى ، ككە پەنلەر بويىچە لاياقەتلىكلەرنى 50%~40% قىلىش) ، تولۇقسىز ئوتتۇرىدىكى 81. 3 ئوقۇش تارىخي لاياقەتسىز ئوقۇتقۇچىلاردىن 30 مىڭدىن كۆپرەك ئادەمنى ھەر خىل تلامدىكى تەربىيىلەش ئارقىلىق ، ئايرىم - ئايرىم ھالدا ئوقۇش تارىخي ، كەسپي ،

ئوقۇغۇچىلىرىنىڭ نىسپىتىنى ئاشۇرۇپ ، ئوچ يىل ئىچىدە 35% تىن ئاشۇرۇش لازىم ، مالىيە ، ئىقتىساد ، باشقۇرۇش ، قوللىنىشچان ئىجتىمائىي پەن كەسىپلىرىنىڭ تەرىبىيىلەش كۆلىمىنى ئاپپارات كېڭەيتىپ ، يېنىك سانائەت ، ئاپپارات ، توقۇمىچىلىق ، قاتناش قاتارلىق ئاپتونوم رايونىمىز جىددىي ئېھتىياجلىق بولغان كەسىپلەرنى كۆپەيتىپ تەسىس قىلىش . (4) ئالىي مەكتەپكە ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش پىلانى تۈزۈمى ۋە پۈتتۈرۈش تەقسىمات تۈزۈمىنى ئىسلاھ قىلىپ ، دۆلەت ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش (نىشانلىق ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش) ، ئادەم ئىشلەتكۈچى ئورۇنلارنىڭ ھاۋالىسى بويىچە ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش ۋە پىلان سىرتىدا ئاز ساندىكى ئۆز خىراجىتى بىلەن ئوقۇيدىغان ئوقۇغۇچىلارنى قوبۇل قىلىشتىن ئىبارەت ئوچ خىل ئوسۇل ئارقىلىق ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش ، ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىشتىكى ئوخشىمىغان ئوسۇلغا ئاساسەن ، پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچىلارنى تەقسىملەشتە دۆلەتنىڭ پىلانلىق رەھبەرلىكىدە ئايرىم - ئايرىم ھالدا ئوقۇغۇچىلار ئۆزلىرى تەلەپ قىلىش ، مەكتەپ تونۇشتۇرۇش ، ئادەم ئىشلەتكۈچى ئورۇنلار ياخشىلىرىنى تاللاپ قوبۇل قىلىش تۈزۈمى توختامغا ئاساسەن ئورگانلارغا بېرىپ خىزمەت قىلىش تۈزۈمى ياكى مەكتەپلەرنىڭ مەكتەپ قۇرۇش مۇستەقىللىق ھوقۇقىنى كېڭەيتىشتە ، دۆلەتنىڭ سىياسىي ، قانۇن ، پىلانلىرىنى ئالدىنقى شەرت قىلغان ئاساستا ، ئاپتونوم رايوندىكى ئالىي مەكتەپلەرنىڭ يەنە ۋە پىلان كۆرسەتكۈچى ئىچىدە كادىر ، ئىشچىلار شتات ، ئوقۇتقۇچىلار ۋە خىزمەتچىلەرنى تەكلىپ قىلىش ھوقوقى ، دۆلەت پىلانىغا ئاساسەن ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش مەنبەسىنى پىلانلاش ھوقوقى ، ئوقۇش مۇكاپات پۇلىنى سىناق تەرىقىسىدە يولغا قويۇش ھوقوقى ، ئوقۇش سالاھىيىتىنى باشقۇرۇش بەلگىلىمىسىگە ئاساسەن ئوقۇغۇچىنى بىر تەرەپ قىلىش ھوقوقى ، باكالاۋرلىق ئىلمىي ئۇنۋانىنى بېرىش ھوقوقى بار مەكتەپنىڭ لېكتورلارنى باھالاپ بېكىتىش ھوقوقى ھوقوقى بار . (5) ئالاھىدە ئوسۇللارنى قوللىنىپ ، ئاز سانلىق مىللەتلەرنىڭ مائارىپ ئىشلىرىنى تېز سۈرئەتتە تەرەققىي قىلدۇرۇش ، مائارىپ سۈپىتىنى تىرىشىپ ئۆستۈرۈش چەت رايونلاردا ، ئوقۇش ۋە كىتاب پۇلى يېغماسلىق تۈزۈمىنى داۋاملاشتۇرۇش ، نامرات ئائىلەرنىڭ بالىلىرى ۋە يېتىم بالىلار مىللىي نامرات رايونلار مائارىپ ئىشلىرىنىڭ تەرەققىياتىغا ياردەم بېرىش فوندى تەسىس قىلىش كېرەك . ئالىي مەكتەپلەر ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىشتا ، پۈتۈن مەملىكەت بويىچە بىر تۆتاش ئىمتىھان سوئالىنى قوللىنىشنى 90 — يىلدىن بۇرۇن ئىشقا ئاشۇرۇش . (6) پىداگوگىكا مائارىپى ۋە كەسپىي ئوقۇتقۇچىلارنى تەربىيىلەشنى زور كۈچ بىلەن كۈچەيتىش ، مائارىپ مەبلىغىنى ئاۋۋال پىداگوگىكا مەكتەپلىرىنى قۇرۇشقا ئىشلىتىش ، تولۇق كۇرس مەكتەپلىرىنى ياخشى قۇرۇش ، مەخسۇس كۇرس مەكتەپلىرىنى تەرەققىي قىلدۇرۇش كېرەك . ئوقۇتقۇچىلارنىڭ تەمىناتىنى ھەقىقىي ياخشىلاپ ، ئازادلىقتىن كېيىن شىنجاڭدا ئوقۇتۇش خىزمىتى بىلەن ئۇدا 30 يىل شۇغۇللانغان ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرىنى پېنسىيىگە چىقارغاندىن كېيىن ، 1995 - يىلى ئوقۇتقۇچىلار بايرىمىدىن باشلاپ 100%

ـخسـلـەرگە بـۇيـرۇق قـىلىنىدۇ . تەكشۈرۈپ قىسقا مۇددەت ئىچىدە ۋەزىپىنى
ور ۇنلاشتۇرۇلسا بولمايدۇ . ۋەزىپىسىنى ئېغىر دەرىجىدە ئورۇنلىيالمىغانلارغا قارىتا ،
رلىك خەلق ھۆكۈمەتلىرى ئەھۋالغا قاراپ مەمۇرىي ياكى ئىقتىسادىي جازا بېرىدۇ . (4)
ساۋاتسىزلىقنى تۈگىتىش خىزمىتى ھەر دەرىجىلىك مائارىپ ئىشلىرى خىزمىتىدىن
جرىتىلمىدۇ . ساۋاتسىزلىقنى تۈگىتىش خىزمىتىنى باشقا خىزمەت ئۈچۈن ئىشلەتسە
ـمـدە ئىگىلىگـەۋالسا بولمايدۇ . (5) ئومۇمىي خەلق ئىگىلىكىدىكى ئورۇنلار
ساۋاتسىزلىقتىن قۇتۇلالمىغانلارنى كادىر ياكى ئىشچى قىلىپ ئىشلەتسە بولمايدۇ . ھەر
ئىداق تەشكىل ۋە شەخسلەر ساۋاتسىزلىقنى تۈگىتىش تەربىيىسىنى قوبۇل قىلمىغان ،
16 ياشتىن تۆۋەن ياش ـ ئۆسمۈر ، بالىلاردىن شاگىرت قىلسا بولمايدۇ .

رايونـمـزنـىڭ كەسپىي ئوتتۇرا مەكتەپلەر مائارىپى مەسىلىلىرى ھەققىدىكى بەلگىلىمىلىرى

ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ نازارىتى 1986 ـ يىلى 6 ـ ئايدا ئېلان قىلغان .
بەلگىلىمىلەردە : (1) رايونىمىزنىڭ ئوتتۇرا دەرىجىلىك كەسپىي تېخنىكا مائارىپىنى
ھەرەققىي قىلدۇرۇشتا كەسپىي تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپنى ئاساس قىلىش . (2) ھەر قايسى
يايلار ئادەتتىكى تولۇق ئوتتۇرىنىڭ تەرەققىياتىغا قارىتا ئومۇمىي جەھەتتىن كونترول
قىلىشنى كۈچەيتىش . (3) كەسپىي تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپلەر قۇرۇلۇشىدا «كۆپچىلىك
ھەسسىس قىلىش» ئاڭچىنىنى ئىجرا قىلىش . مائارىپ تارماقلىرى مەكتەپ تەسىس
قىلىشتىن باشقا ، شارائىتى بار كەسپىي ھالدا كەسپىي شىركەت ، زاۋۇت ، كان ،
زارخانىلارنىڭ ھەممىسى مۇستەقىل ھالدا مەكتەپ تەسىس قىلىش . (4) كەسپىي ئوتتۇرا
مەكتەپلەرنىڭ مەكتەپ سەرەمچانلىقى ۋە كەسىپ سەپلىمىسى مۇزاپىق مەركەزلەشكەن
ھولۇش . (5) كەسپىي ئوتتۇرا مەكتەپلەر ۋە كەسپىي سىنىپلارنى تەسىس قىلىش ،
ھەرتىپكە سېلىش ، ئەمەلدىن قالدۇرۇشتا تەستىقلاش ئىجرا قىلىش . كەسپىي تولۇق
ئوتتۇرىنى يەرلىك مەمۇرىي مەھكىمە ، ئاپتونوم ئوبلاست ياكى ئاپتونوم رايونغا بۇيۇستە
ئىراشلىق شەھەردىكى خەلق ھۆكۈمىتى تەستىقلاش . كەسپىي تولۇقسىز ئوتتۇرىنى ناھىيە
(شەھەر) لىك خەلق ھۆكۈمىتى تەستىقلاش . ئادەتتىكى ئوتتۇرا مەكتەپلەرنىڭ كەسپىي
تولۇق ئوتتۇرا قوشۇمچە سىنىپلىرىنى ۋىلايەتلىك ، ئوبلاستلىق ، شەھەرلىك مائارىپ
تارماقلىرى تەستىقلاش . (6) كەسپىي ئوتتۇرا مەكتەپلەر ئوقۇتقۇچى ، خىزمەتچىلىرىنىڭ
ساتىنى ، ئاساسلىق قۇرغۇچى ئورۇنىنىڭ كەسپىي شىتاتىنىڭ ئاساسلىق باشقۇرغۇچى
ئورۇنىنىڭ ئەمگەك پىلانىغا كىرگۈزۈش . مەكتەپ تەسىس قىلغان تەجرىبە پراكتىكا
بازىسىنىڭ شىتاتىنى ئوقۇغۇچىلار ئومۇمىي سانىنىڭ 5%تى بويىچە . (7) مائارىپ
تارماقلىرى پىلان بويىچە يېڭى تەسىس قىلغان ياكى ئۆزگەرتىپ تەسىس قىلغان كەسپىي
ھتۇرا تېخنىكۇم (سىنىپ) لارنىڭ ئېچىش زۆرۈر خىراجىتى (ئۆلچىمىنى ھەرقايسى
يايلار ئۆزى بېكىتىدۇ) ئۈچۈن مالىيە پۇلنى ئاجرىتىپ بەرگەن ئاساسلىق كەسپىي

يەككە پەنلەر بويىچە لاياقەتلىك ئۆلچەمگە يەتكۈزۈش (ئوقۇش تارىخىي لاياقەتلىكلەرنى 40% تىن يۇقىرى ، كەسپىي جەھەتتىن لاياقەتلىكلەرنى 30% ى يەككە پەنلەر بويىچە لاياقەتلىكلەرنى 30% تىن يۇقىرى قىلىش) . تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرى ئىچىدىكى 77.5% ئوقۇش تارىخىي لاياقەتسىز ئوقۇتقۇچىلاردىن 10 مىڭدىن ئارتۇق ئادەمنى ھەر خىل شەكىلدىكى تەربىيىلەشلەر ئارقىلىق ، ئۇلارنى ئايرىم - ئايرىم ھالدا ئوقۇش تارىخى كەسپى ، يەككە پەنلەر بويىچە لاياقەتلىك ئۆلچەمگە يەتكۈزۈش (ئوقۇش تارىخى لاياقەتلىكلەرنى 30% تىن ئاشۇرۇش ، كەسپىي جەھەتتىن لاياقەتلىكلەرنى 30% گە ، يەككە پەنلەر بويىچە لاياقەتلىكلەرنى 40% گە يەتكۈزۈش) . باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرىنى تەربىيىلەشنى ئاساسلىق ئوتتۇرا دەرىجىدىكى پىداگوگىكا مەكتەپلىرى ۋە ئوقۇتقۇچىلار بىلىم ئاشۇرۇش مەكتەپلىرىگە ئەۋەتىپ تەربىيىلەش ، سۈنئىي ھەمراھ تېلېۋىزىيىسى ئوقۇتۇشى ، ژورنال ئارقىلىق ئوقۇتۇش ، ئۆزلۈكىدىن ئۆگىنىش ئىمتىھانى ۋە كەسپىي جەھەتتىن بىلىم ئاشۇرۇش ئارقىلىق تاماملاش . تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرىنى تەربىيىلەشنى مائارىپ ئىنستىتۇتى ، ئالىي پىداگوگىكا مەكتەپلىرى ۋە غەيرى پىداگوگىكا مەكتەپلىرىگە ئەۋەتىپ بىلىم ئاشۇرۇش ، سۈنئىي ھەمرا تېلېۋىزىيىسى ئوقۇتۇشى ، رادىئو - تېلېۋىزىيە پىداگوگىكا ئونۋېرسىتېتى ، شەنشى پىداگوگىكا ئۇنۋېرسىتېتى سىرتتىن ئوقۇتۇش مائارىپى ، ئۆزلۈكىدىن ئۆگىنىش ئىمتىھانى قاتارلىق كەسپىي بىلىم ئاشۇرۇش يۇلى بىلەن تاماملاش .

شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونىنىڭ ساۋاتسىزلىقنى تۈگىتىش نىزامنامىسى

1986 - يىلى 2 - ئايدا ئاپتونوم رايونىنىڭ 6 - نۆۋەتلىك دائىمىي كومىتېتىنىڭ 18 - قېتىملىق يىغىنىدا قاراپ چىقىشتىن ئۆتكەن . «نىزامنامە» 15 ماددىدىن تۈزۈلگەن . (1) ئاپتونوم رايون دائىرىسىدە تۇرۇشلۇق ئاھالىلەردىن 40 - 11 ياشقىچە بولغان تەربىيەنى قوبۇل قىلىش ئىقتىدارى بار ساۋاتسىزلار ، ساۋاتسىزلىقنى تۈگىتىش ئوبيېكتى بولۇپ ، چوقۇم ساۋاتسىزلىقنى تۈگىتىش ئۆگىنىشىگە قاتنىشىشى كېرەك . (2) ساۋاتسىزلىقنى تۈگىتىش خىزمىتى ھەر دەرىجىلىك خەلق ھۆكۈمەتلىرىنىڭ ۋەزىپىسى بولۇپ ، ھەر دەرىجىلىك خەلق ھۆكۈمەتلىرى مەھەللە ئىش باشقارمىسى تەشكىللەپ ئەمەلىيلەشتۈرىدۇ . (3) ساۋاتسىزلىقنى تۈگىتىش خىزمىتىدە ناھىيە (شەھەر ، رايون) ، يېزا (بازار ، كوچا ئىش باشقارمىسى) ، كەنت (ئاھالىلەر كومىتېتى)دىن ئىبارە ئۈچ دەرىجە مەسئۇل بولۇش تۈزۈمى ۋە مەخسۇس كادىرلار مەسئۇل بولۇش تۈزۈمى يولغا قويۇلىدۇ . چەكلىك مۇددەت ئىچىدە ساۋاتسىزلىقنى تۈگىتىش خىزمىتى تاماملىنىدۇ . قىسقا ۋاقىت ئىچىدە ساۋاتسىزلىقنى تۈگىتىش خىزمىتىنى ئورۇندىشىتا نەتىجىسى كۆرۈنەرلىك بولغان ئورۇن ۋە شەخسلەر تەقدىرلىنىدۇ ۋە مۇكاپاتلىنىدۇ . بەلگىلەنگەن ۋاقىت ئىچىدە ۋەزىپىسىنى ئورۇنلىيالمىغان ئورۇن ۋە

ۇرلىرىنى ماۋارىپ باشقۇرۇش تارماقلىرىنىڭ تەستىقلىشىدىن ئۆتكەن ئوقۇتۇش پىلانى
ويىچە يولغا قويۇش ، ئاپتونوم رايون بىر تۇتاش سوئال چىقىرىش ، بىر تۇتاش نومۇر
تويۇش ، ئوخشاش بىرخىلدە ئىمتىھان ئېلىش ، بىر تۇتاش سوئال تەكشۈرۈش لازىم .

شەھەر (بازار)لاردا ماۋارىپ قوشۇمچە ھەققى يغىش توغرىسىدىكى قوشۇمچە بەلگىلىمىلەر

ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى 1986 - يىلى 7 - ئايدا ئېلان قىلغان .
بەلگىلىمىدە ، ناھىيىدىن يۇقىرى (ناھىيە ، ناھىيە دەرىجىلىك شەھەر ياكى زاۋۇت - كان
رايونلىرىنىمۇ ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ) شەھەر بازارلار قانۇن بويىچە مەسئۇلات بېجى ،
ئېشىنچە باج ، تىجارەت بېجى تاپشۇرغان ھەر دەرىجىلىك (مەركەز ، ئاپتونوم رايون ،
ۋىلايەت ، ئوبلاست ، شەھەر ۋە ناھىيىلەرنىمۇ ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ) دۆلەت ئىگىلىكىدىكى
كارخانىلار ، كوللېكتىپ ئىگىلىكىدىكى كارخانىلار ھەمدە باشقا ئورگانلار ۋە شەخسلەر ،
1986 - يىلى 7 - ئاينىڭ 1 - كۈنىدىن باشلاپ ماۋارىپ قوشۇمچە ھەققى تاپشۇرىدۇ ،
يغىلغان ماۋارىپ قوشۇمچە ھەققى ئاساسلىقى شۇ يەرنىڭ ماۋارىپ ئىشلىرىدا جىددىي
ھەل قىلىشقا تېگىشلىك گەۋدىلىك مەسىلىلەرگە ئىشلىتىلىدۇ ، دەپ بەلگىلەنگەن .

ماۋارىپ ئىشلىرى قوشۇمچە ھەققىنى يغىشنى ئىجرا قىلىش توغرىسىدا بىكىر

ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى 1986 - يىلى 12 - ئايدا ئېلان قىلغان .
«بىكىر» دە مۇنداق دەپ بەلگىلەنگەن ، ئاپتونوم رايونىمىزدىكى يېزا نوپۇسىغا تەۋە ، يېزا
ئىگىلىكى ، چارۋىچىلىق ، ئورمانچىلىق ، قوشۇمچە كەسىپ ، بېلىقچىلىق
مىشلەپچىقىرىشى بىلەن شۇغۇللىنىدىغان دېھقان - چارۋىچىلار ، كەسىپى ئاھالىلىلەر ،
ھەككە تىجارەتچىلەر ، يېزا (بازار) كەنت كارخانىلىرى ، دېھقان - چارۋىچىلىق
رايونلىرىدا تەسىس قىلىنغان (يېزا بازارلارنىمۇ ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ) دۆلەت
ئىگىلىگىدىكى كارخانىلار ھەمدە كارخانا تۈزۈمىنى يولغا قويغان ، ئۆز - ئۆزىنى
ئامدىيالايدىغان كەسىپى ئىدارىلەردىن ماۋارىپ كەسىپى قوشۇمچە ھەققىنى يغىش .
يغىش پرىنسىپى : (1) دېھقان - چارۋىچىلار يېزا ئىگىلىك مىنىستىرلىكى تەستىقلىغان
ئالدىنقى يىلدىكى كىشى بېشىغا توغرا كېلىدىغان ساپ كىرىمنى ئاساس قىلىپ ، ماۋارىپ
قوشۇمچە ھەققىنى 2%～1% گىچە بەلگىلىسە بولىدۇ . كىشى بېشىغا توغرا كېلىدىغان
كىرىم سەۋىيىسىنىڭ يۇقىرى تۆۋەنلىكىگە ئاساسەن ، بىر قانچە قوشۇمچە ئۆلچەمگە بولۇپ ،
قوپۇسنى بىرلىك قىلغان ھالدا بەلگىلىسىمۇ بولىدۇ . (2) كەسىپى ئائىلە يەككە
ئاناتچىلەر دېھقان - چارۋىچىلارنىڭ ئۇسۇلىغا سېلىشتۇرۇپ بېجىرىدۇ ، شۇ جايدىكى
دېھقان - چارۋىچىلارنىڭ كىشى بېشىغا توغرا كېلىدىغان كىرىمدىن يۇقىرى بولسا ،
قوشۇمچە ئەمما 5% تىن ئېشىپ كەتسە بولمايدۇ . (3) يېزا (بازار) كەنت كارخانىلىرى

ئوقۇتۇش ئەسلىمىلىرى ئۈچۈن ئىشلىتىش . (9) ئاپتونوم رايون ۋىلايەت ، ئوبلاست ، شەھەرلەر كەسپىي تېخنىكا مائارىپىنى تەرەققىي قىلدۇرۇشنى ئەقلىي كۈچ مەبلىغىنىڭ بىر مۇھىم نۇقتىسى قىلىش . كەسپىي ئوتتۇرا مەكتەپلەرنىڭ شارائىتىنى ياخشىلاش ئۈچۈن ئاپتونوم رايون ھەر يىلى كەسپىي ماۋارىپقا بەلگىلىك قوشۇمچە يارەم پۇل ئاجرىتىش . ھەر قايسى جايلارمۇ ھەر يىلى بەلگىلىك مىقداردا كەسپىي تېخنىكا ماۋارىپى قوشۇمچە يارەم پۇلىنى ئاجرىتىش . (10) كەسپىي ئوتتۇرا مەكتەپلەر ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش پىلانىنى ئورۇنلاشتىن سىرت ، يەنە ئادەم ئىشلەتكۈچى ئورۇنلارنىڭ ھاۋالىسى بويىچە ئوقۇغۇچى تەربىيىلەش ۋە ئاز ساندا ئۆز خىراجىتى بىلەن ئوقۇيدىغان ئوقۇغۇچىلارنى قوبۇل قىلىشقا ھوقۇقلۇق . (11) كەسپىي ئوتتۇرا مەكتەپلەرنىڭ ئاساسىي قۇرۇلۇش مەبلىغىنى ئاپتونوم رايون بىلەن ھەر قايسى جايلارنىڭ ماۋارىپ ئاساسىي قۇرۇلۇش مەبلىغىنى بىر تۇتاش ئورۇنلاشتۇرۇش . (12) بىرىنچى ئاۋغۇست يېزا ـ ئىگىلىك ئىنستىتۇتى شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتى ، شىنجاڭ سانائەت ئىنستىتۇتى ، شىنجاڭ مالىيە ـ ئىقتىساد ئىنستىتۇتى قاتارلىق مەكتەپلەر ئۆزلۈكسىز ھالدا كەسپىي ئوتتۇرا مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلار سىنىپىنى تەسىس قىلىپ ، يېڭى كەسپىلەرنى كۆپەيتىپ ، ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش كۆلىمىنى كېڭەيتىش كېرەك . (13) پېداگوگىكا مەكتەپلىرىنى پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچىلارنى تەقسىملەشتە ، كەسپىي ئوتتۇرا مەكتەپلەرنىڭ ئېھتىياجىنى ئاۋۋال ئويلىنىش ، شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا ، بەلگىلىك شىتاتتىكى غەيرى پېداگوگىكا مەكتەپلەرنى پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچىلارنى كەسپىي ئوتتۇرا مەكتەپلەرنىڭ ھەر قايسى كەسپىي دەرس ئوقۇتقۇچىسى قىلىپ تەقسىملەش . (14) كەسپىي ئوتتۇرا مەكتەپلەر پەيدىن ـ پەي ئىككى خىل گۇۋاھنامە تۇزۇمىنى ئىجرا قىلىش ، يەنى كەسپىي ئوتتۇرا مەكتەپلەردىكى ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئوقۇش مۇددىتى توشۇپ ، ئىمتىھاندا لاياقەتلىك بولغانلىرىغا ئوقۇش پۈتتۈرۈش گۇۋاھنامىسى بېرىش ، شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا ، دۆلەتنىڭ مۇناسىۋەتلىك ئۆلچەملىرىگە ئاساسەن ئېلىپ بېرىلغان كەسپىي تەكشۈرۈشتە لاياقەتلىك بولغانلارغا تېخنىكا دەرىجە گۇۋاھنامىسى بېرىشتىن ئىبارەت . ھەر خىل قىسقا مۇددەتلىك كەسپىي تېخنىكا تەربىيىلەش سىنىپلىرىدا لاياقەتلىك بولغانلارغا كۇرسنى تاماملاش گۇۋاھنامىسى ۋە مۇناسىۋەتلىك تېخنىكا دەرىجە گۇۋاھنامىسى بېرىش ، كەسپىي تېخنىكا تەكشۈرۈشى ۋە تېخنىكا دەرىجە گۇۋاھنامىسىنىڭ تارقىتىلىش خىزمىتىگە ، ئەمگەك كادىرلار بۆلۈملەر ۋە مۇناسىۋەتلىك كەسپىي بۆلۈملىرى مەسئۇل بولۇش .

ئاپتونوم رايونىمىز چوڭلار ئالىي مەكتەپلىرىنىڭ ئوقۇتۇش سۈپىتىنى تەكشۈرۈش ئىمتىھانى چارىلىرى

ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ نازارىتى 1986 ـ يىلى 6 ـ ئايدا ئېلان قىلغان . «چارە» دە مۇنداق بەلگىلەنگەن : 1987~1986 ـ يىلدىن باشلاپ ، چوڭلار ئالىي مەكتەپلەردىكى ئوقۇغۇچىلارغا قارىتا قەرەلسىز ئارىلاپ ئىمتىھان ئېلىشنى يۈرگۈزۈش ، ئىمتىھان

مىللىي ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپلەردە خەنزۇ تىلى ئوقۇتۇش مىنىتنى كۆچەيتىش ھەققىدە بىر قانچە تەدبىر

1987 - يىلى 9 - ئايدا ئاپتونوم رايونلۇق ماۋارىپ كومىتېتى ئېلان قىلغان . سلىملەر : (1) ھەر دەرىجىلىك پارتىيە ھۆكۈمەتلەر ۋە ماۋارىپ تارماقلىرى خەنزۇ لى ئوقۇتۇش خىزمىتىگە يېتەكچىلىك قىلىشنى ھەققىي كۈچەيتىپ ، خەنزۇ تىلى ۇتۇش قورۇلمىسىنى تېزدىن تولۇقلاپ كۈچەيتىشى ناھىيە ، شەھەرلىك ماۋارىپ اقلىرى خەنزۇ تىلى ئوقۇتۇش خىزمىتى ئۈچۈن مەخسۇس خادىم ۋە ئوقۇتۇش تەتقىقات سلىرىنى سەپلىشى ، ناھىيە بازاردىن يۇقىرى مىللىي ئوتتۇرا باشلانغۇچ مەكتەپلەر زۇ تىلى ئوقۇتۇش تەتقىقات گۇرۇپپىسىنى تەسىس قىلىشى كېرەك . (2) پىداگوگىكا كتەپلىرىنىڭ خەنزۇ تىلى كەسپىگە ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش سانىنى كېڭەيتىش . 19 - يىلدىن باشلاپ ، ئاپتونوم رايوندىكى ئالىي پىداگوگىكا مەكتەپلەرنىڭ خەنزۇ ى كەسپىگە قوبۇل قىلغان ئوقۇغۇچى سانى ھەر يىلى 300 دىن كەم بولماسلىقى ، ده ھەققىي تۇرده ئوقۇتۇش سۈپىتىنى ئۆستۈرۈشى كېرەك . (3) ئوتتۇرا - باشلانغۇچ كتەپلەر خەنزۇ تىلى ئوقۇتقۇچىسىنى تەربىيەلەش پىلانلىرىنى تۈزۈشتە ، ئاپتونوم يون ، ۋىلايەت ، ناھىيە ئۇچ دەرىجە بويىچە ئىش تەقسىماتى مەسئۇلىيىتىنى ئورنۇتۇپ ، ر قايسى جايلار دىن ئىبارەت ، كۆپ خىل شەكىل ، كۆپ قاتلام ، كۆپ خىل يوللار رقىلىق تەربىيەلەشنى چىڭ تۇتۇپ ، 1995 - يىلدىن بۇرۇن ، ھازىرقى خەنزۇ تىلى قۇتقۇچىلىرىنى يەنە بىر قېتىم ئومۇمىيۈزلۈك تەربىيەلەپ چىقىش كېرەك . (4) 1987 - يىلى ئاپتونوم رايون تەبىئىي كېمەيگەن خادىم كۆرسەتكۈچىدىن 500 ئەمگەك ۈرسەتكۈچىنى چىقىرىپ ، مىللىي - خەنزۇلار تىلىنى چۈشىنىدىغان تولۇق ئوتتۇرا كتەپلەرنى پۈتتۈرگەنلەرنى قوبۇل قىلىپ ، بىر يىللىق قىسقا مۇددەتلىك تەربىيەلەش رقىلىق ئوتتۇرا دەرىجىلىك تېخنىكۇمنى پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچىلاردەك مۇئامىلە بىلەن خەنزۇ تىلى ئوقۇتقۇچىسى كەم بولغان مىللىي باشلانغۇچ مەكتەپلەرگە ئوقۇتقۇچىلىققا ۋەنىش كېرەك . (5) ھازىرقى خەنزۇ تىلى ئوقۇتقۇچىلار قوشۇننىى مۇقىملاشتۇرۇپ ، ھەر دەرىجىلىك پارتىيە ، ھۆكۈمەت ئورگانلىرى ، كوللېكتىپ ۋە كارخانا ئورۇنلار ھەر ئاداق سەۋەب بىلەن پىداگوگىكا مەكتەپلەر خەنزۇ تىلى كەسپىنى پۈتتۈرگەن وقۇغۇچىلارنى تۇتۇپ قېلىپ باشقا خىزمەتلەر بىلەن شوغۇللىنىشقا مەجبۇرلىماسلىقى ، وتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپلەردىكى لاياقەتلىك ئوقۇتقۇچىلارنى يۆتكەشنى تەستىقلىماسلىقى زىم . ئىلگىرى كەسىپ ئۆزگەرتىپ خەنزۇ تىلى ئوقۇتۇش ئورنىدىن ئايرىلىپ كەتكەن ياقەتلىك ئوقۇتقۇچىلارغا قارىتا ئېھتىياج ۋە مۇمكىنچىلىك ئەھۋالىغا ئاساسەن قوشۇنغا لىنىشقا سەپەرۋەرلىك قىلىش كېرەك . (6) مىللىي ئوتتۇرا باشلانغۇچ مەكتەپلەردىكى خەنزۇ تىلى ئوقۇتۇش دەرس سائىتىنى مۇۋاپىق ھالدا ئاشۇرۇش ، تولۇق ، تولۇقسىز ئوتتۇرىدىكى خەنزۇ تىلى دەرسىنى ھەپتىگە 4 سائەتتىن بەش سائەتكىچە تەڭشەش كېرەك . (7) 1988 - يىلدىن باشلاپ ، ئالىي مەكتەپ ئىمتىھاندا خەنزۇ تىلىنى 100 نومۇرلۇق

تىجارەت كىرىمىنىڭ ئومۇمىي قىممىتىگە ئاساسەن تاپشۇرىدۇ ، قوشۇمچە ھەققى 0.5% تىن يۇقىرى ئېشىپ كەتسە بولمايدۇ . (4) يېزا (بازار) كەنتلەردىكى دۆلەت ئىگىلىگىدىكى كارخانا ۋە كارخانىلاشتۇرۇپ باشقۇرۇشنى يولغا قويغان ، ئىقتىسادىي جەھەتتە ئۆزىگە ئۆزى خوجا بولۇشنى يولغا قويغان ئورۇنلار مۇستەقىل ھالدا مەكتەپ قۇرسا بولمايدۇ ، پەرزەنتلىرى مەكتەپكە كىرگەندە ، تۇرۇشلۇق ئورۇن مائارىپ قوشۇمچە ھەققى يىغىدۇ ، قوشۇمچە ھەققىنى يىغىشتا ، يېزا (بازار) كەنت كارخانىلىرىغا سېلىشتۇرۇپ بېجىرىدۇ ، ياكى ئالدىنقى يىلدىكى مالىيە ئاتچوتىنى ئاساس قىلىپ ، قالغان پايدىسىنىڭ 10%—5% گىچە يىغسا بولىدۇ .

شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونىنىڭ ئاساسىي مائارىپقا قارىتا ھەرىجىلەرگە بۆلۈپ مەكتەپ قۇرۇش ، دەرىجىلەرگە بۆلۈپ باشقۇرۇشنى يولغا قويۇشتىكى سىناق چارىلىرى

ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتى ، مالىيە نازارىتى 1987 - يىلى ئېلان قىلغان . ئاساسلىق مەزمۇنى : (1) ئاساسىي مائارىپقا قارىتا ئاپتونوم رايون ، ۋىلايەت (ئوبلاست ، شەھەر) ، ناھىيە (شەھەر ، شەھەرگە قاراشلىق رايون) ، يېزا (بازار ، مەيدان) دىن ئىبارەت تۆت دەرىجىگە قۇرۇش ، تۆت دەرىجىگە ئايرىپ باشقۇرۇش ، ناھىيە ، يېزىدىن ئىبارەي ئىككى دەرىجىنى ئاساس قىلىش تۈزۈلمىسى يولغا قويۇش . (2) ھەر دەرىجىلىك ھۆكۈمەتلەر ئاساسىي مائارىپنى باشقۇرۇش ۋەزىپىسىنى ئۈستىگە ئېلىش . يېزا (بازار ، مەيدان) دائىرىسىدىكى ھەر خىل يېزا باشلانغۇچ مەكتەپلىرى ، چارۋىچىلىق رايونلاردىكى ياتاقتا يېتىپ ئوقۇش تۈزۈمىدىكى باشلانغۇچ مەكتەپلەر ، يېزا مەركىزى بالىلار باغچىسى ، يېزا - ئىگىلىك ، چارۋىچىلىق رايونلاردىكى تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپ ۋە تولۇقسىز كەسپىي مەكتەپلەرنى باشقۇرىدۇ . ناھىيە (شەھەر) ئۆزىگە ، بىۋاستە قاراشلىق ئوتتۇرا مەكتەپلەر ، باشلانغۇچ مەكتەپ ، بالىلار باغچىسى ، ئەقلىي ئاجىزلارنى ئوقۇتۇش سىنىپى ، تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ ، كەسپىي تېخنىكا مەكتىپى قاتارلىقلارنى باشقۇرىدۇ . ۋىلايەت (ئوبلاست ، شەھەر) لەر ئۆزىگە بىۋاستە قاراشلىق ئوتتۇرا مەكتەپ ، باشلانغۇچ مەكتەپ ۋە بالىلار باغچىسى ئەما ، گاس - گاچىلارنى ئالاھىدە تەربىيىلەش مەكتىپىنى باشقۇرىدۇ . ئاپتونوم رايون ئۇلۇگىلىك مەكتەپلەرنى باشقۇرىدۇ . (3) مائارىپ راسخوتىنىڭ باشقۇرۇلۇشى . ئاساسىي مائارىپنى تەرەققىي قىلدۇرۇش ، توققۇز يىللىق مەجبۇرىي مائارىپنى يولغا قويۇشتا ئېھتىياجلىق مەبلەغنى قويۇشتا ئاپتونوم رايون ، ۋىلايەت (ئوبلاست ، شەھەر) ، ناھىيە (شەھەر ، رايون) ، يېزا (بازار ، مەيدان) دىكى ھەر دەرىجىلىك ھۆكۈمەتلەر مەسئول بولۇپ تەييارلايدۇ ، ناھىيە ، يېزىدىن ئىبارەت ئىككى دەرىجىنى ئاساس قىلىدۇ .

رايونىمىزدىكى ھەر دەرىجىلىك ، ھەر خىل تېپتىكى مەكتەپلەرنىڭ رىشچانلىق بىلەن ئىشلەپ ئىقتىساتچانلىق بىلەن مەكتەپ باشقۇرۇشتا ياخ ئىشۇرۇش مەسىلىسى توغرىسىدىكى بەلگىلىمە

ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتى ، ياخ ئىشلىرى ئىدارىسى 1988 - يىلى ئېلان لغان . «بەلگىلىمە» دە مۇنۇلارنى تەلەپ قىلغان : (1) ئوقۇغۇچىلار تىرىشچانلىق بىلەن ىشلەپ ، ئىقتىسادچانلىق بىلەن ئوقۇپ ئېرىشكەن ئەمگەك ، خىزمەت ھەققىدىن تىجارەت يچى ئالماسلىق . (2) مەكتەپلەر قۇرغان زاۋۇتلار ئىشلەپچىقارغان مەھسۇلات ۋە قۇغۇچىلار تىرىشچانلىق بىلەن ئىشلەپ ، ئىقتىساتچانلىق بىلەن ئوقۇپ ئىشلەپچىقارغان ھسۇلاتلار ئومۇمەن شۇ مەكتەپنىڭ ئوقۇتۇش ، تەتقىقات ئىشلىرىغا سەرپ قىلىنسا ياخنى ەچۇرۇم قىلىش . (3) مەكتەپ قۇرغان زاۋۇت ، يېزا ئىگىلىك مەيدانى ۋە باشقا رىشچانلىق بىلەن ئىشلەپ ، ئىقتىسادچانلىق بىلەن ئوقۇش ئىشلەپچىقىرىش تىجارەت ۇرۇنلىرىدىن ۋاقتىنچە تاپاۋەت بېجى ئالماسلىق . (4) ئوتتۇرا باشلانغۇچ مەكتەپلەر ورغان زاۋۇت ، يېزا - ئىگىلىك مەيدانلىرى ھەمدە باشقا تىرىشچانلىق بىلەن ئىشلەپ قتىساتچانلىق بىلەن ئوقۇتۇش ئېلىپ بارىدىغان ئىشلەپچىقىرىش تىجارەت ئورۇنلىرىدىن يېرگىيە مەنبەسى ، قاتناش مۇھىم نۇقتا قۇرۇلۇشى پۇلىنى ئالماسلىق . (5) مەكتەپ قۇرغان زاۋۇتلار دۇكان ئېچىپ ئۆزلىرىنىڭ مەھسۇلاتلىرىنى ساتسا ، قۇرۇلغان دەسلەپكى ىرگىلدە ئوچ يىلغىچە تىجارەت بېجى ئالماسلىق كېرەك .

ش ئۇ ئا ر نىڭ مەجبۇرىيەت مائارىپىنى يولغا قويۇش چارىلىرى

1988 - يىلى 5 - ئايدا ئاپتونوم رايونىنىڭ 7 - نۆۋەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي ئومىتېتىنىڭ 2 - قېتىملىق يىغىنىدا قارار قىلىنغان . قاراردا ھەر دەرىجىلىك خەلق ۆكۈمىتى ئەمەلىيەتتىن چىقىش قىلىپ ، ھەر قايسى ئاز سانلىق مىللەت مائارىپىنىڭ ئەھۋالىغا ئاساسەن ئالاھىدە ئۈسۇل قوللىنىشى ، ئاز سانلىق مىللەت مەجبۇرىيەت مائارىپى ئىشلىرىنىڭ تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈشى ، مەجبۇرىيەت مائارىپىنى قوبۇل قىلغان ئوقۇغۇچىلاردىن ئوقۇش پۇلى ئالماسلىقى ، يىراق چەت رايوندىكى ناھىيىلەرنىڭ يېزا - قىشلاق رايونلىرىدىكى ئوقۇغۇچىلار ۋە ئىقتىسادىي قېيىنچىلىقى بار ئوقۇغۇچىلاردىن ئوقۇش ھەققى ئالماسلىق ، دەرسلىك كىتابنى ھەقسىز تەمىنلەش ، يېزا - قىشلاقلاردىكى ياتاقتا يېتىش تۇزۇمىدىكى ئوتتۇرا باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرى ۋە ئائىلىسىدە ھەقىقەتەن ئىقتىسادىي قىيىنچىلىقى بار تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرىغا ياردەم بېرىش ، تاغلىق رايون ، چارۋىچىلىق رايون ۋە ئاھالىلەر تارقاق ئولتۇراقلاشقان رايونلاردا ئېھتىياجغا ئاساسەن ياتاقتا يېتىش تۇزۇمىدىكى ئوتتۇرا باشلانغۇچ مەكتەپلەرنى قۇرۇش كېرەك . ئاز سانلىق مىللەت باشلانغۇچ مەكتەپلىرىدە 3 - يىللىقتىن باشلاپ خەنزۇ تىلى دەرسى تەسىس قىلىش ؛ ئاز سانلىق مىللەت تىل يېزىقىدىكى كىتاپلارنى نەشر قىلىش ۋە تارقىتىش خىزمىتى بىلەن ئوقۇتۇش ، ئىمتىھان

نەتىجە بويىچە ھېسابلاش ، رايون ئىچىدىكى تېخنىكا ئىشچىلار مەكتەپلىرىدە خەنزۇ تىلى ئىمتىھانىنى قوشۇش كېرەك .

رايونىمىزنىڭ نۆۋەتتىكى مائارىپ خىزمىتىدىكى بىرقانچە مەسىلە ھەققىدە قارار

ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم ، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى 1987 - يىلى 9 — ئايدا ئېلان قىلغان . «قارار» دا مۇنۇلار كۆرسىتىلگەن : سۇپەتنى ئۆستۈرۈشنىڭ ئاچقۇچى مۇھىم لاياقەتلىك ۋە مۇقىم ئوقۇتقۇچىلار قوشۇننىڭ قۇرۇپ چىقىشتىن ئىبارەت . بەش يىل ئەتراپىدا ۋاقىت سەرپ قىلىپ ، ھازىر بار بولغان ئالىي پېداگوگىكا مەكتەپلەر ، ئوتتۇرا دەرىجىدىكى پېداگوگىكا مەكتەپلەر ۋە مائارىپ ئىنستىتۇتى قۇرۇلۇشىنى ياخشىلاش ، مائارىپ ئاساسىي قۇرۇلۇش مەبلىغى ۋە ئۇسكۇنە راسخوتىنى ئورۇنلاشتۇرغاندا ، پېداگوگىكا مەكتەپلەرنىڭ ئېھتىياجىنى ئاۋۋال ئويلىشىش لازىم . پېداگوگىكا مەكتەپلىرىنىڭ ئاساسىي ۋەزىپىسى ئوتتۇرا باشلانغۇچ مەكتەپلەرگە لاياقەتلىك ئوقۇتقۇچى تەربىيىلەپ بېرىش ، تېخنىكا مۇھىمى سۇپەتنى ئۆستۈرۈش . كەسپىي ئوقۇتقۇچىلارنى تەربىيىلەشنى كۈچەيتىشتە ئىشتىن - سىرتقى ۋاقىتنى ئاساس قىلىش ، ئىشتىن ئايرىلىپ بىلىم ئاشۇرىدىغانلارنى مۇۋاپىق ئورۇنلاشتۇرۇش . مائارىپ ئىنستىتۇتى ۋە ئوقۇتقۇچىلار بىلىم ئاشۇرۇش مەكتەپلىرىنى مۇۋاپىق ئورۇنلاشتۇرۇش ، مۇۋاپىق خىزمەتكە تەقسىملەش ، ھەمكارلىقنى ياخشىلاش . لېكتورلار قوشۇننىڭ ئەۋەتىش ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلار قوشۇننى سەرخىللەشتۈرۈشنىڭ ياخشى ئۇسۇلى ، شۇڭا بۇ جەھەتتىكى خىزمەتنى زور كۈچ بىلەن كۈچەيتىپ ، لېكتور كېرەك سانىنى كۆپەيتىش ، شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا يەنە رادىئو - تېلېۋىزىيە ئوقۇتۇشى ، سىرتتىن ئوقۇتۇش ۋە ژورنال ئارقىلىق ئوقۇش شۇنداقلا باشقا ئوقۇتۇش شەكىللىرىدە تەربىيىلەشنىڭ ئوقۇتقۇچىلار قوشۇننى تەربىيىلەش جەھەتتىكى رولىغا دىققەت قىلىش كېرەك . نۆۋەتتە پېداگوگىكا مەكتەپلىرى ۋە ئوقۇتقۇچىلار بىلىم ئاشۇرۇش مەكتەپلىرىنىڭ ئىقتىدارى چەكلىك بولغاچقا ، باشقا ئالىي مەكتەپلەرمۇ ئوتتۇرا مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرىنى تەربىيىلەش ۋەزىپىسىنى ئۈستىگە ئېلىشى كېرەك . پىلانلىق ھالدا پېداگوگىكا مەخسۇس مائارىپىنى تەرەققىي قىلدۇرۇپ ، توققۇز يىللىق مەجبۇرىيەت مائارىپى ئۈچۈن ئوقۇتقۇچى تەربىيىلەش لازىم . ئاپتونوم رايون ھەر يىلى بەلگىلىك كۆرسەتكۈچ شەرتكە ماس كېلىدىغان ، خەلق باشقۇرۇشىدىكى ئوقۇتقۇچىلارنىڭ رەسمىيلىشىش مەسلىسىنى ھەل قىلىش كېرەك . بۇنىڭدىن كېيىن باشقۇرۇشىدىكى ئوقۇتقۇچىلارنى قوبۇل قىلىشنى بىردەك توختىتىش . ۋاكالىتەن دەرس بېرىدىغان ئوقۇتقۇچىلارنىڭ سانىنمۇ قاتتىق كونترول قىلىش .

يېزا چوڭلار مائارىپى خىزمىتىنى كۈچەيتىش توغرىسىدا پىكىر

ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتى ، دېھقانچىلىق نازارىتى ، چارۋىچىلىق نازارىتى ، مالىيە نازارىتى ، شتات كومىتېتى ، پەن تېخنىكا ئۈيۈشمىسى 1988 - يىلى 8 - ئايدا بىرلەشمە تارقاتقان . ئۇمۇمەن باشلانغۇچ مائارىپىنى گەۋدىلەشتۈرۈشنى تاماملىغان ۋە ساۋاتسىزلىقنى ئاساسىي جەھەتتىن توگەتكەن ناھىيە ، شەھەر (يېزا ، بازار) ، دېھقان چارۋىچىلار مەدەنىيەت تېخنىكا مەكتىپى ۋە كەنت (يېزا) چارۋىچىلار ئىشتىن سىرت مەكتەپلىرىنى ئاكتىپلىق بىلەن قۇرۇشى كېرەك . ساۋاتسىزلىقنى توگىتىش ۋەزىپىسىنى تېخى تاماملىمىغان ناھىيە ، بازارلار ساۋاتسىزلىقنى توگىتىش بىلەن بىر ۋاقىتتا ، يېزا بازارلاردا دېھقان چارۋىچىلار مەدەنىيەت تېخنىكا مەكتىپى قۇرۇشى كېرەك» ، دەپ تەلەپ قويۇلغان .

چوڭلار ئالىي مائارىپىنى ئىسلاھ قىلىش توغرىسىدا پىكىر

ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتى 1988 - يىلى 8 - ئايدا تارقاتقان . «پىكىر» مۇنداق دەپ كۆرسىتىلگەن : (1) چوڭلار ئالىي مائارىپى بويىچە مەكتەپ قۇرۇشتىكى ۋەزىپىلىق ھوقۇقىنى يەنمۇ كېڭەيتىش كېرەك ، ھەر تۈرلۈك چوڭلار ئالىي مەكتەپلىرىنىڭ ھاۋالە بىلەن تەربىيىلەپ بېرىش ھوقۇقى ، چوڭلار ئالىي تېخنىكۇم ئىچىي گۇۋاھنامە مائارىپى ۋە ئالىي مەكتەپتىن كېيىنكى ئۇزلۇكسىز مائارىپ ئېلىپ بېرىش ھوقۇقى بار . ھەر قايسى ئورۇن ، تارماقلار بىلەن بىرلىشىپ مەكتەپ قۇرۇش ھوقۇقى بار ؛ كەسپىي مۇلازىمەت يۆنۈلۈشىنى تەڭشەش ۋە كېڭەيتىش ھەمدە مەخسۇس ئورۇن ، پىلانىنى يېڭىدىن كۆپەيتىش ھوقۇقى بار . ھەقلىق مۇلازىمەتنى قانات يايدۇرۇش ، تېخنىكىلىق ئېچىش ، ئوقۇتۇش ، پەن - تەتقىقاتى ، ئىشلەپچىقىرىشتىن ئىبارەت ئۈچ ئىشنىكىمە گەۋدە بەرپا قىلىش ھوقۇقى بار ؛ باشقا ئۆلكە رايونلار بىلەن ئىلمىي ھاشتۇرۇش پائالىيىتىنى قانات يايدۇرۇش ھوقۇقى بار . چوڭلار ئالىي مەكتەپلىرى ئاسىي مۇستەقىل بولغان مائارىپ گەۋدىسى بولۇش مەكتەپ قۇرۇش ئېھتىياجىدىن كەلىپ چىققان بولۇش ھوقۇقىغا ئىگە . مائارىپ مەمۇرىي ئورۇنلىرى خىزمەتچىلىرىنىڭ مۇھىم ئۇقتىسىنى ماكرۇلۇق ، تەڭشەش ، ئۇچۇر مۇلازىمىتى شۇنداقلا مەكتەپ قۇرۇش ئۇنۇمى ۋە مائارىپ سۈپىتىنى باھالاش قاتارلىق خىزمەتلەرنى ياخشى ئىشلىشى كېرەك . چوڭلار ئالىي مەكتەپلىرى بىرلىشىپ مەكتەپ قۇرۇشنى ئىلگىرى سۈرۈش . بىرىنچىدىن ، ئوقۇتۇش پىلانى ، ئوقۇتۇش پروگراممىسى ، ئوقۇتۇش ماتېرىيالىنى ئىسلاھ قىلىشتىن ئاشلاپ ، رادىئو ، تېلېۋىزور ، سىرتتىن ئوقۇش ۋە ئۇزلۇكسىدىن ئۆگۈنۈپ ئىمتىھان بېرىش قاتارلىق يېراق مۇساپە مائارىپىنى بىرلەشتۈرۈشنى ئىلگىرى سۈرۈش . ئىككىنچىدىن ئىشچى خىزمەتچىلەر ئالىي مەكتەپلىرى بىلەن كادىرلار باشقۇرۇش ئىستىتۇتلىرى بىرلىشىپ مەكتەپ قۇرۇش . ئۈچىنچىدىن رادىئو تېلېۋىزىيە (تېلېۋىزىيە پىداگوگىكا ئىنستىتۇتىنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ) مائارىپ ئىنستىتۇتى ۋە پىداگوگىكا

ماتېرىياللىرىنى توزۇپ نەشر قىلىش خىزمىتىنى كۈچەيتىش ، ئاپتونوم رايون مالىيەسىدىن ئاجرىتىلغان مائارىپ مەبلىغىنىڭ ئېشىش نىسبىتى مالىيە ئومۇمىي چىقىمىنىڭ ئېشىش نىسبىتىدىن يۇقىرى بولۇش . مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئادەم بېشىغا كەلگەن خىراجىتىنى تەدرىجىي يۇقىرى كۆتۈرۈش ، بەلگىلەنگەن شىتاتتىن ئېشىپ كەتمىگەن ئەھۋال ئاستىدا مەكتەپنىڭ ئاممىۋى خىراجىتىنى تەدرىجىي كۆپەيتىش ، ھەر دەرىجىلىك مالىيە تارماقلىرى مائارىپ خىراجىتىنى ئورۇنلاشتۇرغاندا ، چېگرا بويىدىكى ناھىيىنىڭ يېزا - قىشلاقلىرى ۋە باشقا ئىقتىسادىي قېيىنچىلىقى بار يېزا - قىشلاق رايونلىرىغا ئېتىبار بېرىشى كېرەك ؛ دۆلەت تارقاتقان تەرەققىي قىلمىغان رايونلارغا ياردەم بېرىش مەبلىغى ، چېگرا رايون قۇرۇلۇش ئىشلىرى ياردەم پۇلى ۋە ئاز سانلىق مىللەت ئىشلىرى ياردەم پۇلىنىڭ كۆپرەك قىسمىنى مەجبۇرىيەت مائارىپ ئىشلىرىغا ئىشلىتىش .

يېزا - قىشلاقلاردا مەركىزىي باشلانغۇچ مەكتەپلەر قۇرۇشنى كۈچەيتىش توغرىسىدا پىكىر

1988 - يىلى 6 - ئايدا ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتى تارقاتقان . تەلەپ (1) ئاپتونوم رايوننىڭ يېزىلارنى تۇرلەرگە ئايرىش ئەمەلىيىتىگە ئاساسەن ، ھەر بىر يېزىدا (بازار ، مەيدان) بىردىن دائىرىسى بىر قەدەر چوڭ ، شارائىتى بىر قەدەر ياخشى بولغان مۇكەممەل باشلانغۇچ مەكتەپنى تاللاپ ، مەركىزىي باشلانغۇچ مەكتەپ قىلىش ، ئادەتتە ھەر بىر يېزىدا (بازار ، مەيدان) بىردىن مەركىزىي مەكتەپ بولۇش ، مەركىزىي باشلانغۇچ مەكتەپنىڭ مۇئەييەن كۆلىمى بولۇش ، ئادەتتە 12 سىنىپتىن كام بولماسلىق ، مەركىزىي باشلانغۇچ مەكتەپنى يېزا (بازار ، مەيدان) خەلق ھۆكۈمەتلىرى باشقۇرۇش كېرەك . مەمۇرىي ، ئوقۇتۇش خىزمەتلىرى ناھىيىلىك مائارىپ ئىدارىسىنىڭ يېتەكچىلىكىدە بولۇش كېرەك . ھەر قايسى يېزا (بازار ، مەيدان) ئوقۇتۇش رايونلىرى ياكى مەدەنىي مائارىپ ئوقۇتۇش ئىشخانىلىرى مەركىزىي باشلانغۇچ مەكتەپنى ئاساسىي گەۋدە قىلىش ، پۈتۈن يېزا (بازار ، مەيدان) دىكى ھەر تۈرلۈك باشلانغۇچنىڭ مەمۇرىي ۋە مائارىپ خىزمىتىنى ياخشى باشقۇرۇش كېرەك . (2) مەركىزىي باشلانغۇچ مەكتەپلەرنىڭ «تۆت مەركەز » لىك رولىنى تېرىشىپ جارى قىلدۇرۇش ، يەنى ئوقۇتۇش تەتقىقات مەركىزىي ، ئوقۇتقۇچىلار بىلىم ئاشۇرۇش مەركىزىي ، ئوقۇتۇش سايمانلىرى ۋە تەجرىبە ئوقۇتۇش مەركىزى ، كۈتۈپخانا ماتېرىيال مەركىزىي . (3) مەركىزىي باشلانغۇچ مەكتەپلەرنىڭ ئوقۇتقۇچىلىرى ئوتتۇرا دەرىجىلىك پېداگوگىكا مەكتەپ سەۋىيىسىگە ياكى شۇنىڭغا يېقىن مەدەنىيەت سەۋىيىسىگە ئىگە بولۇشى ، ئۇنىڭ ئاز بولغاندىمۇ كەسپىي لاياقەتلىك گۇۋاھنامىگە ئېرىشكەن بولۇشى ، بىر قەدەر كۆچلۈك كەسپىي ئىقتىدارغا ئىگە بولۇشى كېرەك .

) ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ماارىپ خىزمىتىدىكى چوڭ مەسىلىدىرگە قارىتا تەكشۈرۈپ
قىقات ئېلىپ بېرىش ھەمدە ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى . دۆلەت ماارىپ
ىتېتى ۋە ئاپتونوم رايونلۇق ماارىپ كومىتېتىغا پىكىر ۋە تەكلىپ سۇنۇپ ، تۆۋەن
ىجىلىك خەلق ھۆكۈمەتلىرىنىڭ خىزمىتىدىكى مۇناسىۋەتلىك مەسىلىلىرىنى ھەل
شىغا ياردەم بېرىش . «يولغا قويۇش چارىلىرى» يەنە مۇپەتتىش بۆلۈمىنىڭ شتاتى ،
ەتتىش ھازىرلاشقا تېگىشلىك شەرت ، مۇپەتتىشىنىڭ ھوقۇق مەجبۇرىيەتلىرىگە قارىتا
ىلمە چىقارغان .

**ج ك پ ش ئۇ ئا ر پارتكومىنىڭ ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپ ماارىپ
زمىتىنى كۈچەيتىش ۋە ئىسلاھ قىلىش ھەققىدىكى قارارى**

ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم 1992 - يىلى 4 - ئايدا تارقاتقان . مەزمۇنى
ەندىكىدەك : (1) رايونىمىزنىڭ ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپ ماارىپ خىزمىتىنىڭ
ىيىتىنى ياخشى تونۇش ، ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپ ماارىپ خىزمىتىنى كۈچەيتىش
ئىسلاھ قىلىشنىڭ مۇھىملىقىغا بولغان تونۇشنى . (2) «مەجبۇرىيەت ماارىپ
ونى» نى ئەستايىدىل ئىزچىللاشتۇرۇپ ، مەجبۇرىيەت ماارىپىنى ئەملگە ئاشۇرۇشنى
ىڭ تۆتۇش . (3) ئىسلاھاتنى چوڭقۇرلاشتۇرۇپ ، ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپلەر
ئارىپىنى ئاپتونوم رايوننىڭ ئىقتىسادىي قۇرۇلۇش ۋە تەرەققىياتى ئۈچۈن خىزمەت
ەدۇرۇش . (4) ماارىپ سۇپىتىنى يۇقىرى كۆتۈرۈپ لاياقەتلىك ئىختىساسلىقلارنى
تىشتۇرۇش . (5) ئەخلاقىي تەربىيىنى ئالدىنقى ئورۇنغا قويغان ئادەم تەربىيەلەش
ەمتىنى يارىتىش . (6) ماارىپ مەبلىغىنى كۆپەيتىپ ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپلەر
ۇرۇلۇش شارائىتىنى يەنە بىر قەدەم ئىلگىرىلىگەن ھالدا ياخشىلاش . (7) ئوتتۇرا -
لانغۇچ مەكتەپ ماارىپ خىزمىتىگە بولغان رەھبەرلىكنى كۈچەيتىش .

**شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ ماارىپ
سلاھاتىنى ئىلگىرى سۈرۈش ۋە تەرەققىي قىلدۇرۇش توغرىسىدىكى قارارى**

ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى 1992 - يىلى 12 - ئايدا تارقاتقان . «قارار»
ئاپتونوم رايونىنىڭ 20 - ئەسىرنىڭ 90 - يىللىرىدىكى ماارىپ ئىسلاھاتى ۋە
ەققىياتىنىڭ ئومۇمىي تەپەككۇر يولى ۋە كۆرەش قىلىش نىشانى ئوتتۇرىغا قويۇلغان ،
ىي «ئۇچ ئۆزگىرىش» (ماارىپنى دۆلەت ھۆددىگە ئېلىشتەك كونا ئىدىيىنى
زگەرتىپ ، خەلققە تايىنىپ مەكتەپ قۇرۇش يېڭى ئىدىيىسىنى تېكىلەش ؛ ئىستىھان
ارىپى كونا ئىدىيىنى ئۆزگەرتىپ ، ساپا ماارىپىدىن ئىبارەت يېڭى ئىدىيىنى تىكلەش ؛
ۆتاش قوبۇل قىلىش ۋە بىر تۆتاش كونا ئىدىيىنى ئۆزگەرتىپ بازار تەڭشەشتەك
ى ئىدىيىنى تىكلەش ، «بىر مەركەز» دە چىڭ تۇرۇش (ماارىپ سۇپىتىنى ۋە مەكتەپ
رۇش ئۇنۇمىنى ئومۇمىيۈزلۈك يۇقىرى كۆتۈرۈشنى مەركەز قىلىش) ، ھەر خىل

تېخنىكۇملىرى بىرلىشىپ مەكتەپ قۇرۇش . تۆتىنچىدىن ناھىيە دەرىجىلىك يەرلىك ئورۇن ۋە كارخانا كەسپىي ئورۇنلىرى بىر تۈتاش مەكتەپ قۇرۇش ، تەكرارلىنىشنى ئازايتىش . (3) چوڭلار ئالىي مائارىپىنىڭ ھەر قايسى قاتلامدىكى ئىختىساسلىقلارنىڭ سۈپىتىگە كاپالەتلىك قىلىش . (4) چوڭلار ئالىي مەكتەپلىرىنىڭ ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش خىزمىتىنى ئىسلاھ قىلىش ياكى ياخشىلاش ، چوڭلار تولۇق ، مەخسۇس كۇرس كەسىپلىرىگە يېڭىدىن ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىشتا دۆلەتلىك بىر تۈتاش ئىمتىھانغا قاتناشقانلاردىن قوبۇل قىلىش ، ئوقۇغۇچىلارنى ئەخلاقى ، ئەقلىي ۋە جىسمانىي جەھەتلەردىن تەكشۈرۈپ قوبۇل قىلىش . شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا «سالاھىيەتلىك ئوقۇغۇچى» ۋە «تەييارلىقتىكى ئوقغۇچى ئۇسۇلىنى» سىناق تەرىقىسىدە يولغا قويۇپ ، ئادەم ئىشلىتىدىغان ئورۇنلارنىڭ ئىختىساسلىقلارغا بولغان ئېھتىياجىنى قاندۇرۇش .

ش ئۇ ئا ر نىڭ رادىئو - تېلېۋىزىيە پېداگوگىكا مائارىپىنى باشقۇرۇش چارىلىرى

ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتى 1990 - يىلى 9 - ئايدا تارقاتقان . بەلگىلىمىلەر : ئومۇمەن خىزمەت قىلىۋاتقان تولۇقسىز ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرى ، مائارىپ مەمۇرىي كادىرلىرى ، ئۆزى تۇرۇشلۇق ئورۇنىنىڭ قوشۇلۇشى بىلەن رادىئو تېلېۋىزىيە پېداگوگىكا مائارىپى بويىچە ئۆگىنىشكە قاتناشسا بولىدۇ . ئالىي پېداگوگىكا تېخنىكۇملىرىدا بىلىم ئاشۇرىدىغان ئوقۇغۇچىلار تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ مەدەنىيەت سەۋىيىسىگە ياكى ئوخشاش ئوقۇش سەۋىيىسىگە ئىگە بولۇشى كېرەك ، شۇنداقلا دۆلەتلىك بىر تۈتاش ئىمتىھانغا قاتنىشىشى كېرەك . ئوتتۇرا دەرىجىلىك پېداگوگىكا مەكتەپلىرىدە سىستېمىلىق بىلىم ئاشۇرىدىغان ئوقۇغۇچىلار تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپ مەدەنىيەت سەۋىيىسى ياكى ئوخشاش دەرىجىلىك سەۋىيىگە ئىگە بولۇشى ، دۆلەتلىك بىر تۈتاش ئىمتىھانغا قاتناشقان بولۇشى كېرەك .

ش ئۇ ئا ر مائارىپ كومىتېتىنىڭ مائارىپ مۇپەتتىشلىكىنى يولغا قويۇش چارىلىرى

ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتى 1992 - يىلى 4 - ئايدا تارقاتقان «يولغا قويۇش چارىلىرى» ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ مۇپەتتىش ئىشخانىسىنىڭ ۋەزىپىسىگە تۆۋەندىكىدەك بەلگىلىمە چىقارغان : (1) ئاپتونوم رايونىنىڭ مائارىپ مۇپەتتىشلىك خىزمىتىنىڭ فاكتىجىن ، سىياسەت ، بەلگىلىمىلىرى ، پىلانى ۋە مائارىپ مۇپەتتىشلىك لايىھىسىنى تۈزۈپ چىقىش ھەمدە تەشكىللەپ ئەملگە ئاشۇرۇش . (2) ھەر قايسى جايلار خەلق ھۆكۈمەتلىرىنىڭ مائارىپ خىزمىتىگە مۇپەتتىشلىك قىلىش ھەم مائارىپ مەمۇرىي تارماقلىرىنىڭ خىزمىتىگە مۇپەتتىشلىك قىلىش ، شۇنداقلا بىر قىسىم ناھىيە (شەھەر ، رايون) ۋە مەكتەپلەرگە قارىتا بىۋاستە مۇپەتتىشلىك قىلىپ باھالاش ئېلىپ بېرىش .

شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونىنىڭ «قۇرامىغا يەتمىگەنلەرنى قوغداش قانۇنى» نى يولغا قويۇش چارىلىرى

ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمى كومىتېتى 1993 - يىلى 9 - ئايدا ئېلان قىلغان . «چارە» 6 بابقا بۆلۈنگەن . بىرىنچى باب ئومۇمىي قائىدە بولۇپ ، 7 ماددىغا بۆلۈنگەن . ئىككىنچى باب ئائىلىۋي قوغداش بولۇپ ، جەمئىي 7 ماددىدىن ، 3 - باب مەكتەپتە قوغداش بولۇپ ، جەمئىي 10 ماددىدىن ، 4 - باب جەمئىيەتتە قوغداش بولۇپ ، جەمئىي 21 ماددىدىن ، 5 - باب ئەدلىيە جەھەتتىن قوغداش بولۇپ ، 5 ماددىدىن ، 6 - باب قانۇنىي مەسئۇلىيەت بولۇپ ، جەمئىي 7 ماددىدىن تۈزۈلگەن .

شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونىنىڭ «بالىلار باغچىسى باشقۇرۇش نىزامنامىسى» ۋە «بالىلار باغچىسى خىزمىتى بەلگىلىمىسى» ئىزچىللاشتۇرۇپ يولغا قويۇش چارىلىرى (سىناق نۇسخا)

ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتى 1994 - يىلى 4 - ئايدا ئېلان قىلغان . يولغا قويۇش چارىلىرى جەمئىي 8 بابقا بۆلۈنگەن . بىرىنچى باب ئومۇمىي پرىنسىپ ، 2 - باب بالىلار باغچىسىنى قۇرۇشنىڭ ئاساسىي شەرتى ، 3 - باب بالىلار باغچىسى تەستىقلاش تەرتىۋى ، 4 - باب قاتلام ، باسقۇچلۇق ئەملىيلەشتۈرۈش نىشانى ، 5 - باب قوغداش ۋە تەربىيىلەش ، 6 - باب مۇپەتتىشلىك ۋە باھالاش ، 7 - باب مۇكاپاتلاش ۋە جازالاش ، 8 - باب قوشۇمچە قائىدە .

ئالىي مەكتەپلەر ، ئوتتۇرا دەرىجىلىك كەسپىي مەكتەپلەر پەن - تېخنىكا ئىگىلىكىنى راۋاجلاندۇرۇش توغرىسىدىكى پىكىر

ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى 1994 - يىلى 11 - ئايدا ئېلان قىلغان . «پىكىر 4 قىسىمغا بۆلۈنگەن : ① مەكتەپ قۇرغان پەن - تېخنىكا ئىگىلىكىنى راۋاجلاندۇرۇشنىڭ يېتەكچى فاكتورى توغرىسىدا . ② مەكتەپ قۇرغان پەن - تېخنىكا كارخانىلىرىنىڭ تۈزۈلمىسى توغرىسىدا . ③ مەكتەپ قۇرغان پەن - تېخنىكا كارخانىلىرىنىڭ مالىيە ئىشلىرى ، كادىرلار ئىشلىرى تۈزۈمى توغرىسىدا . ④ مەكتەپ قۇرغان پەن - تېخنىكا ئىگىلىكىنى تەشكىللەپ رەھبەرلىك قىلىش ۋە تەكشۈپ باشقۇرۇش توغرىسىدا .

«جۇڭگو مائارىپ ئىسلاھاتى ۋە تەرەققىيات تېزىسى» نى ئىزچىللاشتۇرۇپ ئەملىيلەشتۈرۈش توغرىسىدىكى پىكىر

ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم ، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى 1995 - يىللى 1 - ئايدا ئېلان قىلغان . «پىكىر» «جۇڭگو مائارىپ ئىسلاھاتى ۋە تەرەققىيات تىزىسى» نىڭ روھى ۋە ئاپتونوم رايونىنىڭ زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇش ئىستراتېگىيىسىنىڭ تەلىپىگە ئاساسەن ئاپتونوم رايونىنىڭ مائارىپ ئىشلىرىنىڭ تەرەققىيات ئاساسىي نىشانىنى

مائارىپىنىڭ ئوخشىمىغان ئەھۋالىيىتىدىن چىقىپ ، مەكتەپ قۇرۇش تۈزۈلمە ئىسلاھاتىنى باش قىلىپ ، باشقا ئومۇمىيۈزلۈك تۈردىكى ئىسلاھاتلارنى ئېلىپ مېڭىش ، رايونمىزنىڭ مائارىپ كۆلىمىدە بىر قەدەر زور تەرەققىيات ھاسىل قىلىش ، مائارىپ سۈپىتىنى يېڭى بىر پەللىگە يۈكسەلدۈرۈش ، مائارىپ قۇرۇلمىسىنى تېخىمۇ مۇككەممەللەشتۈرۈپ ، مەكتەپ قۇرۇش ئۇنۇمىنى روشەن يۇقىرى كۆتۈرۈشتىن ئىسلاھات بىلەن تەرەققىيات تەدبىرلىرى : ① يەنە بىر قەدەم ئىلگىرىلىگەن ھالدا ئوتتۇرا ۋە يۇقىرى دەرىجىلىك مائارىپ قۇرۇلمىسىنى تەڭشەش . ② مەكتەپ قۇرۇش تۈزۈلمە ئىسلاھاتىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇپ ، مەكتەپ قۇرۇلۇشى مەبلەغ يولىنى كېڭەيتىش . ③ ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش ۋە ئوقۇش پۈتتۈرگەنلەرنى ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇش تۈزۈلمە ئىسلاھاتىنى ئىلگىرى سۈرۈش . ④ رىقابەت مېخانىزمىنى ئاكتىپ قوبۇل قىلىپ ، مەكتەپ ئىچكى ئىسلاھاتىنى ئىلگىرى سۈرۈش . ⑤ ئوقۇتۇش ساھەسى ئىسلاھاتىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇپ ، ئوقۇتۇش ، تەتقىقات ، ئىشلەپچىقىرىشتىن ئىبارەت ئۈچنى بىرلەشتۈرۈش يولىدا مېڭىش . ⑥ يېزا ۋە شەھەر مائارىپىنىڭ ئۇنۇمچىرسال ئىسلاھاتىنى ئىلگىرى سۈرۈش . ⑦ ئالىي مەكتەپلەر مەكتەپ قۇرۇش خوجىلىق ھوقۇقىنى يەنمۇ كېڭەيتىش . ⑧ ئوقۇتقۇچى قوشۇنى ۋە مەكتەپ باشقۇرۇش قوشۇنىنىڭ قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىش . ⑨ قانۇن تۈزۈم قۇرۇلۇشى ۋە خىزمىتىنى كۈچەيتىش . ⑩ رەھبەرلىكنى كۈچەيتىپ ، فونكسىيىنى ئۆزگەرتىش .

يەنمۇ ئىلگىرىلىگەن ھالدا ئىدىيىنى ئازاد قىلىش ، ئىسلاھات قەدىمىنى تېزلىتىش ، ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپلەرنىڭ تىرىشچانلىق بىلەن ئىشلەپ ، ئىقتىسادچانلىق بىلەن ئوقۇتۇش ئىشلىرىنى زور كۈچ بىلەن راۋاجلاندۇرۇش توغرىسىدىكى پىكىر

ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتى ، مالىيە نازارىتى 1993 - يىلى 3 - ئايدا ئېلان قىلغان . «پىكىر» يەتتە قىسىمغا بۆلۈنگەن . ① ئىدىيىنى تېخىمۇ ئازاد قىلىپ ، كۆز قاراشنى يېڭىلاپ ، يۈرەكلىك ھالدا يېڭىلىق يارىتىش . ② ئىسلاھات ئېچىۋېتىش ئېڭىنى ئاشۇرۇپ ، تىرىشچانلىق بىلەن ئىشلەپ ، ئىقتىسادچانلىق بىلەن مەكتەپ باشقۇرۇش ئىدىيىسىنى يەنمۇ تەرەققىي قىلدۇرۇش . ③ تىجارەت مېخانىزمىنى ئۆزگەرتىپ ، مەكتەپ قۇرغان كارخانىلارنىڭ ھاياتىي كۈچىنى ئاشۇرۇش . ④ ئىلھاملاندۇرۇش مېخانىزمىنى تىكلەپ ، ئىختىساسلىقلار سېلىنمىسى ۋە يوشۇرۇن ئىستىقتدار سېلىنمىسىنى كۈچەيتىش . ⑤ مالىيە باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ ، ھېسابلاش تۈزۈمىنى مۇكەممەللەشتۈرۈش . ⑥ باشقۇرۇشنى ھەققىي كۈچەيتىپ ، باشقۇرۇش تۈزۈلمىسىنى راۋاجلاندۇرۇش . ⑦ ھەر قايسى مۇناسىۋەتلىك ئورۇنلار ئۆزلۈكسىز تىرىشچانلىق بىلەن ئىشلەپ ، ئىقتىسادچانلىق بىلەن مەكتەپ باشقۇرۇش تەرەققىياتىنى زور كۈچ بىلەن قوللاپ ، تېخىمۇ ياخشى بولغان ئىستىقبالنى مۇھىتنى يارىتىش .

كۆپ يوللار ئارقىلىق مەبلەغ توپلاپ ، ئوقۇتقۇچىلارنىڭ ئۆي - تۇرالغۇ قۇرۇلۇشىنى تېزلىتىش توغرىسىدا پىكىر

ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى 1995 - يىلى 6 - ئايدا ئېلان قىلغان . «پىكىر» دە ئوقۇتقۇچىلارنىڭ ئۆي مەسىلىسىنى ھەل قىلىش نىشانىنى ئوتتۇرىغا قويغان . يەنى ، ئاپتونوم رايون 1997 - يىلغا كەلگەندە ، شەھەرلەردىكى ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچى خىزمەتچىلىرىنىڭ 30% ۋە ئالىي مەكتەپ ئوقۇتقۇچى خىزمەتچىلىرىنىڭ 60% ئۆيى يوق ، قېيىنچىلىقى بار ، ئۇيگە قاراپ توي قىلىدىغان يېشى چوڭ خىزمەتچىلىرىنىڭ ئۆي مەسىلىسىنى بىر تەرەپ قىلىش . 1999 - يىلدىن بۇرۇن ،يەنە 40% شەھەر ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچى خىزمەتچىلىرى ۋە 40% ئالىي مەكتەپ ئوقۇتقۇچى خىزمەتچىلەر ئارىسىدىكى ئۆيى يوق ، قېيىنچىلىقى بار ۋە ئۇيگە قاراپ توي قىلىدىغان چوڭ ياشتىكى ياشتىكىلەرنىڭ ئۆي مەسىلىسىنى بىر تەرەپ قىلىش ھەمدە ئوقۇتقۇچى خىزمەتچىلەرنىڭ جان سانىغا توغرا كېلىدىغان ئولتۇراق ئۆي كۆلىمى ۋە ئۆي سانىنى يەرلىك ئاھالىلەرنىڭ سەۋىيىسىگە يەتكۈزۈش . 2000 - يىلغا كەلگەندە ، ئامال بار 70% شەھەر ئوتتۇرا باشلانغۇچ ئوقۇتقۇچى خىزمەتچىلەر ۋە 100% ئالىي مەكتەپ ئوقۇتقۇچى خىزمەتچىلەرنىڭ كىشى بېشىغا توغرا كېلىدىغان ئوتتۇرىچە ئۆي كۆلىمىنى ئاساسىي جەھەتتىن يەرلىك ئاھالىلەرنىڭ سەۋىيىسىگە يەتكۈزۈش ھەمدە ئوقۇتقۇچى خىزمەتچىلەرنىڭ ئولتۇراقلىشىش مۇھىتى ۋە شارائىتىنى كۆرىنەرلىك يۇقىرى كۆتۈرۈش ۋە ياخشىلاش . «پىكىر» دە يەنە ، بىر قانچە چارە - تەدبىرلەر ئوتتۇرىغا قويۇلدى : ① كۆپ يوللار بىلەن مەبلەغ يىغىپ ، ئوقۇتقۇچى خىزمەتچىلەر ئۆي قۇرۇلۇشىغا بولغان سەلبىنمىسىنى كۆچەيتىش . ② ئۆي ئىسلاھاتىنى ھەرىكەتلەندۈرگۈچى كۈچ قىلىپ ، ئېتىبار بېرىش سىياسىتى قوللىنىپ ئوقۇتقۇچىلارنىڭ ئۆي تۇرالغۇ مەسىلىسىنى ھەل قىلىشنى تېزلىتىش . ③ قۇرۇلۇش باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، قۇرۇلۇش سۈپىتىنى يۇقىرى كۆتۈرۈپ ، ئىجتىمائىيلاشقان ، كەسىپلەشكەن تىجارەت خاراكتېرلىك باشقۇرۇش سىستېمىسىنى دەسلەپكى قەدەمدە بەرپا قىلىپ ، ئوقۇتقۇچىلار ئۈچۈن ياخشى تۇرمۇش مۇلازىمەت شارائىتىنى يارىتىپ بېرىش .

شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونىنىڭ مائارىپ قوشۇمچە ھەققىنى يېغىش باشقۇرۇش ئىشلىتىش چارىلىرى

ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتى ، مالىيە نازارىتى ، دېھقانچىلىق نازارىتى ، دۆلەت باج ئىدارىسى ، يەرلىك باج ئىدارىسى 1995 - يىلى 8 - ئايدا ئېلان قىلغان . «چارە» دە مۇنداق بەلگىلەنگەن : ئومۇمەن دېھقانچىلىق ، چارۋىچىلىق ، قوشۇمچە كەسىپ ، بېلىقچىلىق ئىشلەپچىقىرىشى بىلەن شۇغۇللىنىدىغان دېھقان ، چارۋىچى ، بېلىقچى ئاھالىلەر ، يەككە سودا سانائەتچىلەر ، يېزا (بازار) كەنتىلەردىكى كارخانىلار دېھقانچىلىق چارۋىچىلىق رايونلىرىدا قۇرۇلغان دۆلەت ئىگىلىكىدىكى كارخانىلار ، ھەمدە

بەلگىلىدى . يەنى ، مۇشۇ ئەسىرنىڭ ئاخىرىغا بارغاندا پۈتكۈل خەلقنىڭ مائارىپ سەۋىيىسىنى روشەن هالدا يۇقىرى كۆتۈرۈش . ئوخشىمىغان قاتلام ، ئوخشىمىغان تۇردىكى تەرەققىيات كۆلىمى بىلەن قۇرۇلمىسى نىسبىتىنى قائىدىگە ئۇيغۇن بلىش ، هەر دەرىجىلىك هەر تۇردىكى مەكتەپ ، بولۇپمۇ ئاز سانلىق مىللەت مەكتەپلىرىنىڭ مەكتەپ باشقۇرۇش سەۋىيىسى بىلەن مائارىپ سەۋىيىسىنى ئومۇمىي جەهەتتىن يېڭى بىر پەللىگە يەتكۈزۈش . هەر خىل مەخسۇلاس راۋاجلاندۇرۇش ئاپتونوم رايونىنىڭ زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇش ئېهتىياجىغا دەسلەپكى قەدەمدە يەتكۈزۈپ راۋاجلاندۇرۇش شىنجاڭنىڭ 21 - ئەسىردە ئىقتىسادىي گۈللىنىشى بىلەن ئىجتىمائىي تەرەققىياتىنى راۋاجلاندۇرۇش ئۈچۈن پۈختا ئاساس يارىتىش . «پىكىر» دە يەنە 2000 - يىلغا كەلگەندە ، پۈتۈن رايون نوپۇسىنىڭ 70% تى ئەتراپىدىكى كىشى رايونلاردا ئاساسىي جەهەتتىن 9 يىللىق مەجبۇرىيەت مائارىپىنى ئومۇملاشتۇرۇش . تىرىشىپ 1997 - يىلغا كەلگەندە ، ئاساسىي جەهەتتىن ياش - ئوتتۇرا ياشلىقلارنىڭ ساۋاتسىزلىقىنى تۈگىتىپ ياشلارنىڭ ساۋاتلىق نىسبىتىنى 95% گە يەتكۈزۈش دەپ كۆرسىتىلدى . بۇ پىلاننى ئەمەلىيلەشتۇرۇش ئۈچۈن مائارىپ ئىسلاهاتى ۋەزىپىسى ۋە چارە - تەدبىرلەرنى ئوتتۇرىغا قويدى . بۇ : ① مەكتەپ باشقۇرۇش تۈزۈلمە ئىسلاهاتىنى ئىلگىرى سۈرۈپ ، هۆكۈمەتنىڭ مەكتەپ قۇرۇشنى ئاساس قىلىش بىلەن جەمئىيەتتىكى هەر قايسى ساهەلەرنىڭ مەكتەپ قۇرۇشقا قاتنىشىشتىكى بىرلەشكەن يېڭى بىر تۈزۈلمىنى بەرپا قىلىش . ② مائارىپ تۈزۈلمە ئىسلاهاتىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇپ ، تەدرىجىي هالدا ئىقتىسادىي تۈزۈلمە ۋە سىياسىي تۈزۈلمە ئىسلاهاتىغا ماسلىشىپ ، رايونىمىزغا ماس كەلگەن ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ مائارىپ ئالاهىدىلىكىگە ئۇيغۇن كېلىدىغان باشقۇرۇش تۈزۈمىنى ئورنىتىش . ③ زور كۈچ بىلەن يېزا - بازار مائارىپ ئونۇمىنى ئىلگىرى سۈرۈش . ④ ئالىي مەكتەپلەر بىلەن ئوتتۇرا دەرىجىلىك كەسپىي مەكتەپلەرنىڭ ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش ، هەق ئېلىش ۋە ئوقۇش پۈتتۈرگەنلەرنى ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇش تۈزۈلمە ئىسلاهاتىنى ئاكتىپ ئىلگىرى سۈرۈش . ⑤ مائارىپ فاكۇلتېتىنى ئومۇميۈزلۈك ئىزچىللاشتۇرۇپ ، تەلىم - تەربىيە ، ئوقۇ - ئوقۇش ئىسلاهاتىنى يەنمۇ ئىچكىرىلەپ قانات يايدۇرۇپ ، هەر خىل تۇردىكى مەكتەپلەرنىڭ سەۋىيىسىنى تىرىشىپ يۇقىرى كۆتىرىش . ⑥ ئەخلاق تەربىيە خىزمىتىنى ئۆزلۇكسىز كۈچەيتىش ۋە ياخشىلاش . بۇ پىكىر ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ توققۇزىنچى بەش يىللىق پىلان مەزگىلىدىكى مائارىپ ئىشلىرىنى ئىسلاه قىلىش ۋە تەرەققىي قىلدۇرۇشقا ئائىت پروگراممىا خاراكتېرلىك هۆججەت بولۇپ ، ئاپتونوم رايونىنىڭ ئىقتىسادىي تەرەققىياتى ۋە جەمئىيەتنىڭ تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈشتە ناهايىتى مۇهىم ئەهمىيەتكە ئىگە .

خىزمەتچىلىرى . شەھەر - بازار تىجارەت ئىگىلىرى ، يەككە سودا ساناۋەتچىلەر . (2) يېغىۋېلىش ئۇلۇچىمى : ئورگان ، تەشكىلات ، كارخانا ۋە كەسپىي ئورۇنلارنىڭ خىزمەتچىلىرىدىن ، ئايلىق مائاشى ئومۇمىي قىممىتىنىڭ (ئومۇمىي مائاشنىڭ جاپالىق چەت رايونلار ياردەم ھەققىدىن باشقىلارنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ) 1% تى يىغىۋېلىنىدۇ . شەھەر - بازارلاردىكى يەككە تىجارەتچىلەردىن ئىدارە ئۇلچىمى بويىچە يىغىۋېلىنىدۇ . ئايلىق ساپ كىرىمى 2000 يۈەن ئىچىدە بولغانلار ھەر ئايدا 10 يۈەن تاپشۇرىدۇ . ھەر ئايلىق ساپ كىرىمى 2001 - 4000 يۈەنگىچە بولغانلار ھەر ئايدا 25 يۈەن تاپشۇرىدۇ . ئايلىق ساپ كىرىمى 4000 يۈەندىن يۇقىرىلار ھەر ئايدا 40 يۈەن تاپشۇرىدۇ . «ۋاقىتلىق چارە»دە يەنە يىغىۋېلىش پرىنسىپى ۋە يۇقىرىغا تاپشۇرۇش نىسبىتى ، يىغىۋېلىش ئۇسۇلى ، پۇل باشقۇرۇش ، پۇل ئىشلىتىش ، تەكشۈرۈپ نازارەت قىلىش قاتارلىقلار بەلگىلەنگەن .

ش ئۇ ئا ر خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ مائارىپ مۇپەتتىشلىك خىزمىتىنى يەنمۇ كۈچەيتىش توغرىسىدىكى قارارى

ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى 1996 - يىلى 1 - ئايدا تارقاتقان . «بەلگىلىمە» دە مۇنداق دەپ كۆرسىتىلگەن : مائارىپ مۇپەتتىشلىكى ھۆكۈمەتنىڭ مائارىپ باشقۇرۇشتىكى مۇھىم فونكسىيىسى ، ھەر دەرىجىلىك ھۆكۈمەتنىڭ قانۇن بويىچە باشقۇرۇش مۇھىم مېخانىزمى ، مائارىپ خىزمىتىنى ئىلگىرى سۈرىدىغان ئۇنۇملۇك تەدبىر . «قارار» سەككىز قىسىمغا بۆلۈنىدۇ . (1) تونۇشنى ئۆستۈرۈپ مائارىپ مۇپەتتىش خىزمىتىگە بولغان رەھبەر ھەقىقى كۈچەيتىش . (2) مائارىپ مۇپەتتىشلىكى ئورگانلىرى قۇرۇشنى كۈچەيتىش ، ھەر دەرىجىلىك «ھۆكۈمەت مائارىپ مۇپەتتىشلىك ئىشخانىسى» ، «مەمۇرىي مەھكىمە مائارىپ مۇپەتتىشلىك ئىشخانىسى» قۇرۇپ ، ھەر دەرىجىلىك ھۆكۈمەتكە ۋاكالىتەن مائارىپ ، نازارەت قىلىش مېخانىزمىنى يۈرگۈزۈش . (3) مائارىپ مۇپەتتىشلىك فونكتسىيىسىنى كۈچەيتىپ ، مۇپەتتىشلىك رولىنى جارى قىلدۇرۇش . (4) مۇپەتتىشلىك ۋە مۇپەتتىش تۈزۈمىنى ساغلاملاشتۇرۇش ۋە مۇكەممەللەشتۈرۈش . (5) قوشۇن قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىپ مۇپەتتىشنىڭ ساپاسىنى يۇقىرى كۆتۈرۈش . (6) مۇپەتتىشلىك شارائىتىنى تىرىشىپ ياخشىلاش . (7) مائارىپ مۇپەتتىشلىك خىزمىتىنىڭ مۇكاپاتلاش تۈزۈمىنى ئورنىتىش . (8) ھەر قايسى مۇناسىۋەتلىك ئورۇنلار مائارىپقا مۇپەتتىش قىلىش تۈزۈمىنى زور كۈچ بىلەن قوللاش لازىم .

ش ئۇ ئا ر نىڭ توققۇز يىللىق مەجبۇرىيەت مائارىپىنى ئاساسىي جەھەتتىن ئومۇملاشتۇرۇش پىلانى ۋە يولغا قويۇش پىكرى

ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتى 1996 - يىلى 3 - ئايدا ئېلان قىلغان .

كارخانىلاشتۇرۇپ باشقۇرۇش تۈزۈمى يولغا قويۇلغان ئىقتىسادىي جەھەتتە مۇستەقىل ھېساب قىلىدىغان كەسپىي ئورگانلار مائارىپ قوشۇمچە ھەققىنى يېغىش دائىرىسىگە كىرىدۇ . دېھقان چارۋىچى ئاھالىلەردىن يېزا ئىگىلىك تارماقلىرى ئالدىنقى يىلدىكى كىشى بېشىغا توغرا كەلگەن ساپ كىرىمىنىڭ 1.5% بويىچە ئېلىش ، دېھقانچىلىق ، چارۋىچىلىق رايونلىرىدا ئېشىنچى قىممەت بېجى ، تىجارەت بېجى ، ئىستېمال بېجى تاپشۇرىدىغان كارخانا ئورۇنلار ۋە شەخسلەردىن ئەملىي تاپشۇرغان باجنىڭ 3% بويىچە يېغىش . دېھقانچىلىق چارۋىچىلىق رايوندا ئېشىنچە قىممەت بېجى ، تىجارەت بېجى ۋە ئىستېمال بېجىنى تاپشۇرمايدىغان كەسپىي ئورگان كارخانىلار ۋە يەككە سودا سانائەتچىلەردىن كىرىمىنىڭ 0.5% تى بويىچە يېغىش . «پىكىرنى ئىجرا قىلىش» تا يەنە يىغىش ئۇسۇلى . راسخوت دائىرىسى ، باشقۇرۇش ئۇسۇلى ، مۇكاپاتلاش ، جازالاش ئۇسۇللىرىمۇ كونكرېت بەلگىلەنگەن .

شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونىنىڭ شەھەر - بازارلاردا مائارىپ قوشۇمچە ھەققىنى يولغا قويۇش توغرىسىدىكى تەپسىلىي قائىدىلەر

ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتى ، مالىيە نازارىتى ، يەرلىك باج ئىدارىسى ، دۆلەتلىك باج ئىدارىسى 1995 - يىلى 12 - ئايدا تارقاتقان . يولغا قويۇش قائىدىلىرى مائارىپ قوشۇمچە ھەققى تاپشۇرۇش مەجبۇرىيىتى بار كىشى ، ناھىيە دەرىجىدىن يۇقىرى (ناھىيە ناھىيە دەرىجىلىك شەھەر ياكى سانائەت كان رايونلىرىنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ) شەھەر - بازارلاردىكى ئېشىنچى قىممەت بېجى ، ئىستېمال بېجى ، تىجارەت بېجىنى (قىسقارتىلىپ «ئۇچ خىل باج») تاپشۇرىغان ئىدارە ھېسابلاپ ئېلىش ۋە شەخسلەرنى كۆرسىتىدۇ . ئاساسى «ئۇچ خىل باج» ئەملىي تاپشۇرىدىغان «ئۇچ خىل باج» باجنىڭ ئومۇمىي سوممىسى بويىچە بولىدۇ . مائارىپ قوشۇمچىسىنى ھەققى نىسبىتى 3% بولۇپ ، ئايرىم - نايرىم ھالدا ئېشىنچى قىممەت باج ، ئىستېمال بېجى ۋە تىجارەت بېجى بىلەن بىر ۋاقىتتا تاپشۇرۇلىدۇ . ئەملىيلەشتۈرۈش پرىنسىپى بويىچە 1996 - يىلى 1 - ئايدىن باشلاپ ئىجرا قىلىنىدۇ .

ش ئۇ ئا ر خەلق مائارىپ فوندىنى يېغىش - باشقۇرۇش ۋاقىتلىق چارىلىرى

ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى 1996 - يىلى 2 - ئايدا تارقاتقان . (1) يېغىش ئوبيېكتى : ئاپتونوم رايون تەۋەسىدىكى دۆلەتلىك ئورگان ، خەلق تەشكىلاتى ، خەلق ۋە كوللېكتىپ ئىگىلىكىدىكى كەسپىي ئورۇنىنىڭ ئىشچى - خىزمەتچىلىرى ، مۇقىم خىزمەتچى ، توختاملىق خىزمەتچى ، شەھەر - بازاردا بىر يىلدىن ئارتۇق ئىشلىگەن ۋاقىتلىق ئىشچى ۋە پىلان سىرتىدىكى ئىشچى «ئۇچ خىل مەبلەغ» سېلىنغان كارخانىلارنىڭ جۇڭگو تەرەپ ۋەكىلى ، مەركەز ۋە سىرتىنىڭ شىنجاڭدىكى ئىش ئورگىنى

كۆچەيتىپ ، ياخشى بولغان ساۋاتسىزلىق تۈگىتىش مۇھىتىنى ھازىرلاش . (2) ھۆكۈمەت خائىشىنى كۆچەيتىپ ، ساۋاتسىزلىقنى تۈگىتىش مەسئۇلىيىەت تۈزۈلمىنى داۋاملىق يولغا قويۇش . (3) ئەستايىدىللىق بىلەن ئومۇميۈزلۈك تەكشۈرۈپ ، پلاننى ياخشى قىلىپ ساۋاتسىزلارنى پاكىز تۈگىتىش . (4) ساۋاتسىزلىقنى تۈگىتىش ئورگىنى ۋە كادىرلار قوشۇنى قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىش . ساۋاتسىزلىقنى تۈگىتىش خىراجىتى سېلىنمىسىغا كاپالەتلىك قىلىش . (5) ئۆلچەمدە چاك تۇرۇپ ، سۈپەتكە كاپالەتلىك قىلىپ ، ساۋاتسىزلارنى تۈگىتىش تەكشۈرۈپ ئۆتكۈزۈۋېلىش خىزمىتىنى كۈچەيتىش . (6) ساۋاتسىزلارنى تۈگىتىش تەكشۈرۈپ ئۆتكۈزۈۋېلىشتا لايىقەتلىك بولغان رايون خىزمەتنىڭ مۇھىم نۇقتىسىنى يۆتكەشنى چاك تۇتۇپ ئەملىيلەشتۈرۈش .

ئاپتونوم رايونىمىز مائارىپ سىستېمىسىدا پارتىيىنىڭ 14 - نۆۋەتلىك 6 - ئومۇمىي يىغىنىنىڭ روھىنى ئىزچىللاشتۇرۇش توغرىسىدىكى پىكىر

ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتى 1996 - يىلى 10 - ئايدا ئېلان قىلغان . «پىكىر» ئۇچ بۆلەككە بۆلۈنگەن . (1) رايونىمىز مائارىپ سىستېمىسىنىڭ مەنىۋي مەدەنىيەت قۇرۇلۇش ۋەزىيىتىنى توغرا مۆلچەرلەش ، مەنىۋي مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىشنىڭ مۇھىملىكى ، جىددىيلىكى ، ئۇزۇن مۇددەتلىكى ، ئېغىرلىقىنى تولۇق تونۇپ يېتىش . (2) ئوقۇتقۇچى ئوقۇغۇچىنىڭ ئىدىيىۋي ئەخلاق ساپاسىنى يۇقىرى كۆتۈرۈشنى ئاساسىي مەزمۇن قىلىپ ، ئومۇميۈزلۈك ھالدا ساپا مائارىپىنى ئەملىيلەشتۈرۈش . (3) مەكتەپ مەدەنىيەت قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىپ ، تەربىيىلەش مۇھىتىنى ياخشىلاش .

ش ئۇ ئا ر مائارىپ كومىتېتى ، ئاپتونوم رايونلۇق ئالىي مەكتەپلەر خىزمىتى كومىتېتىنىڭ مەكتەپتە دىنىي پائالىيەتلەرنى چەكلەش توغرىسىدىكى بەلگىلىمىسى

ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتى ، ئاپتونوم رايونلۇق ئالىي مەكتەپلەر خىزمىتى كومىتېتى 1996 - يىلى تارقاتقان . «بەلگىلىمە» دە مۇنۇلار كۆرسىتىلگەن : ھەر قانداق دىنىي تەشكىلات ۋە شەخس مەكتەپ دائىرىسىدە (زاۋۇت ، دېھقانچىلىق مەيدانى ، پراكتىكا بازىسى قاتارلىق مەكتەپكە يېقىن يەرلەرنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ) مەسچىت ۋە بۇتخانا قۇرۇشقا بولمايدۇ . قۇرۇپ بولغان بولسا بۇزۇۋېتىلىدۇ ياكى يۆتكۈۋېتىلىدۇ . مەكتەپتىكى ئوقۇغۇچىلار قۇرئان ئوقۇشقا بولمايدۇ . مەكتەپنىڭ تارىخى ماتېرىيالىزىم ، ئاتېزىم ۋە پەن - تېخنىكا مەدەنىيەت بىلىملىرى تەربىيىسى ئېلىپ بېرىشقا توسقۇنلۇق قىلىشقا بولمايدۇ . مەكتەپ ، ئوقۇغۇچىلار ئىچىدە دىنىي ئىدىيىنى تارقىتىش ، دىنىي مۇراسىم ئېلىپ بېرىشقا بولمايدۇ . ئوقۇتقۇچىلار دىنىي پائالىيەتكە قاتناشسا ، ئوقۇغۇچىلارغا دىنىي ئىدىيە تارقاتسا بولمايدۇ . ئوقۇتقۇچىلارنىڭ دىنىي پائالىيەتكە

«پىكىر» دە مۇنىلار كۆرسىتىلگەن : (1) ئومۇمىي نىشان . 2000 - يىلغا كەلگەندە پۈتكۈل رايون ئومۇمىي نوپۇسىنىڭ 70% تىگە ناھىيە ، شەھەرنىڭ توققۇز يىللىق مەجبۇرىيەت مائارىپىنى ئومۇملاشتۇرۇش ، تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپكە ئوقۇشقا كىرىش نىسبىتىنى 75% ئەتراپىغا يەتكۈزۈش . (2) ئەمەلىيلەشتۈرۈش قەدەم باسقۇچلىرى ۋە ئۇسۇللىرى . ئاپتونوم رايوندىكى ھەر قايسى جايلارنىڭ ئىقتىسادىي ، ئىجتىمائىي ، نوپۇسىنىڭ مائارىپ تەرەققىيات سەۋىيىسىگە ئاساسەن ، پۈتكۈل رايوندا توققۇز يىللىق مەجبۇرىيەت مائارىپىنى يىرگۈزۈش ، 93 ناھىيە ، شەھەر ، رايون (بىڭتۈەننى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ) نى ئومۇمىي جەھەتتىن ئۇچ خىل تۈردىكى رايونغا بۆلۈپ ئايرىم - ئايرىم ھالدا يۈرگۈزۈش . بىرىنچى خىل تۈردىكى رايونلار جەمئىي 33 ناھىيە شەھەر رايون بولۇپ ، 1997 - يىلدىن ئىلگىرى «توققۇز يىللىق مەجبۇرىيەت مائارىپ» ئومۇملاشتۇرۇلىدۇ . ئىككىنچى تۈردىكى رايونلار 38 ناھىيە شەھەر بولۇپ 2000 - يىلدىن ئىلگىرى «توققۇز يىللىق مەجبۇرىيەت مائارىپ» ئومۇملاشتۇرۇلىدۇ . ئۈچىنچى تۈردىكى رايون 22 ناھىيە شەھەر رايون بولۇپ 2000 يىلدىن كېيىن «توققۇز يىللىق مەجبۇرىيەت مائارىپ» ئومۇملاشتۇرۇلىدۇ . «توققۇز يىللىق مەجبۇرىيەت مائارىپىنىڭ» ئومۇملىشىغا كاپالەتلىك قىلىش ئۈچۈن تەدبىر ئوتتۇرىغا قويۇلغان . بىرىنچىدىن ، ئاساسىي مائارىپقا يەرلىك مەسئۇل بولۇپ ، دەرىجىگە ئايرىپ باشقۇرۇش تۈزۈمىنى يەنمۇ مۇكەممەللەشتۈرۈش . ئىككىنچىدىن مائارىپ مەبلىغىنى تىرىشىپ ئاشۇرۇپ ، مائارىپ كىرىمىنىڭ مۇقىم ھالدا كاپالەتلىك قىلىش . ئۈچىنچىدىن «ئوقۇتقۇچىلار قانۇنى»نى ئىزچىللاشتۇرۇپ ، ئوقۇتقۇچىلار قوشۇننىڭ قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىش . تۆتىنچىدىن مائارىپ ئوقۇتۇش ئىسلاھاتىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇپ مائارىپ فاكۇلتېتىنى ئومۇمىيۈزلۈك ئىزچىللاشتۇرۇش ، مائارىپ سۈپىتىنى يۇقىرى كۆتۈرۈش . بەشىنچىدىن رەھبەرلىكنى كۈچەيتىپ ، قانۇن بويىچە ئوقۇتۇش ئىلىپ بېرىش .

ش ئۇ ئا ر نىڭ ياش ۋە ئوتتۇرا ياش ساۋاتسىزلارنى ئاساسىي جەھەتتىن تۈگىتىش پىلانى ۋە ئۇنى يولغا قويۇش پىكرى

ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتى 1996 - يىلى 3 - ئايدا ئېلان قىلغان . «پىكىر» ساۋاتسىزلىقنى تۈگىتىش خىزمىتىنىڭ ئومۇمىي نىشانىنى بەلگىلىدى : 1997 - يىلغا كەلگەندە ، پۈتكۈل رايونىمىزدىكى 1949 - يىلى 10 - ئاينىڭ 1 - كۈنىدىن كېيىن تۇغۇلغان يېشى 15 ياشتىن ئاشقان ياش ، ئوتتۇرا ياش ساۋاتسىزلارنى تۈگىتىپ ، ياش - ئوتتۇرا ياشلارنىڭ ساۋاتلىق نىسبىتىنى 95% تىن ئاشۇرۇش ، ساۋاتسىزلار پەيدا بولۇش نىسبىتىنى 5% ئىچىدە كونترول قىلىش . 1997 - يىلدىن كېيىن ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ يېزا مائارىپى خىزمىتىنى يەنە بىر يۇقىرى بالداقتا كۆتۈرۈپ خىزمەتنىڭ مۇھىم نۇقتىسىنى دېھقان چارۋىچىلار ئەمەلىي تېخنىكا مائارىپىغا يۆتكەش . «پىلاندا» يولغا قويۇش پىكرى ئوتتۇرىغا قويۇلغان : (1) تونۇشنى ئۆستۈرۈپ ، تەشۋىقاتنى

مەكتەپ تەنتەربىيە سەھىيە خىزمەتلىرىنىڭ ئورنىنى ئەملىيلەشتۈرۈش . (2) ئورگانلارنى مۇكەممەللەشتۈرۈپ قۇرۇپ ، تەشكىلات رەھبەرلىكىنى كۈچەيتىش . (3) مەكتەپنىڭ تەرنىتەربىيە سەھىيە ۋە ئوقۇتقۇچى قوشۇنىنىڭ قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىش . (4) مەبلەغنى تىرىشىپ كۆپەيتىپ مەكتەپنىڭ تەنتەربىيە سەھىيە شارائىتىنى ياخشىلاش . (5) تەنتەربىيە دەرسى ۋە ساغلاملىق تەربىيىسى دەرسىنى ياخشى ئېچىپ ، ئوقۇتۇش سۈپىتىنى تىرىشىپ يۇقىرى كۆتۈرۈش . (6) مەكتەپ مۇھىتىنىڭ سۈپىتىنى ۋە تازلىق شارائىتىنى ياخشىلاپ ئوقۇغۇچىلارنىڭ ساغلاملىق سەۋىيىسىنى يۇقىرى كۆتۈرۈش . (7) دەرستىن سىرتقى پائالىيەتلەرنى ئاكتىپ قانات يايدۇرۇپ ، دەرستىن سىرتقى تەنتەربىيە مەشقلىرى ۋە مۇسابىقىلىرىنى ياخشى ئېلىپ بېرىش . (8) مۇكاپاتلاش بىلەن جازالاشتىن ئىبارەت ئىككى نىزامنى قاتتىق ئىجرا قىلىش .

شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونىنىڭ ئالىي مەكتەپلەردىكى ئالاھىدە قىينىچىلىقى بار ئوقۇغۇچىلارغا ياردەم بېرىشنى يولغا قويۇشتىكى چارىلىرى (سىناق نۇسخا)

ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتى 1997 - يىلى 6 - ئايدا ئېلان قىلغان . (1) ئالاھىدە قىينىچىلىقى بار ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئۆلچىمى . ئالاھىدە قىينىچىلىقى بار ئوقۇغۇچىلارنىڭ ئۆلچىمى بولسا ئائىلە ئىقتىسادىدا ئالاھىدە قىينىچىلىقى بار ، ئايلىق تۇرمۇش خىراجىتىنىڭ كېلىش مەنبەسى مەكتەپلەر ئورۇنلاشقان يەرلىك ئورۇنلارنىڭ ئەڭ تۆۋەن سەۋىيىسىدىكى تۇرمۇشىدىن تۆۋەن بولۇپ ، ئادەتتىكى نورمال ئوقۇغۇچىلارنىڭ تۇرمۇش راسخوتىنى قامدىشى تەس بولغان ، ئالىي مەكتەپلەر رەسمىي قوبۇل قىلغان ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپلەرنىڭ ئوقۇتۇش پىلانى ئىچىدىكى تولۇق كۇرس ئوقۇغۇچىلىرى بولۇش كېرەك . (2) ئالاھىدە قىينىچىلىقى بار ئوقۇغۇچىلارغا ياردەم قىلىش دائىرىسى . ئالاھىدە قىينىچىلىقى بار ئوقۇغۇچىلارغا ياردەم قىلىش دائىرىسى بولسا قوش رېلىسلىق تۇزۇمنى ئەملىيلەشتۇرگەندىن كېيىنكى مەكتەپلەردىكى ئادەتتىكى ئالىي دەرىجىلىك پىلان ئىچىدىكى تولۇق ۋە مەخسۇس كۇرس ئوقۇغۇچىلىرى ۋە قوش رېلىسلىق تۇزۇمنى يولغا قويمىغان مەكتەپنىڭ دۆلەت ۋەزىپە پىلان لاھىيىسى ئىچىدىكى تولۇق مەخسۇس كۇرس ئوقۇغۇچىلىرى . (3) ئالاھىدە قىينىچىلىقى بار ئوقۇغۇچىلارغا بېرىلىدىغان ئىقتىسادىي ياردەمنىڭ كېلىش مەنبەسى . ئىككى تەرەپنى ئۆزئىچىگە ئالىدۇ . بىرى ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى مالىيەسىدىن ھەر يىلى 15 مىليون يۈەن ئاجرىتىلىپ ئالاھىدە قىينىچىلىقى بار ئوقۇغۇچىلارغا بېرىلىدۇ . يەنە بىرى قوش رېلىسلىق تۇزۇمدىن كېيىن ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپلەرنىڭ تەربىيىلەش پىلانى ئىچىدىكى تولۇق كۇرس ۋە مەخسۇس كۇرستىكىلەر تاپشۇرغان ئوقۇش پۇلىنىڭ 30% تى چىقىرىلىدۇ . «چارە» دە يەنە ئالاھىدە قىينىچىلىقى بارلارغا ياردەم بېرىشنىڭ ئاساسىي شەرت - شارائىتلىرى ، ياردەم قىلىشنىڭ كونكرېت ئۇسۇل ، چارىلىرى ، راسخوتلارنى باشقۇرۇشتىكى قائىدە

قاتنىشىشىغا بولمايدۇ . دىنىي مەكتەپكە بېرىپ دىنىي كىتاپ كۆرۈشكە ، روزا تۇتۇشقا بولمايدۇ . يېنىدا دىننىڭ بەلگىلىرىنى ئېلىپ يۈرۈشكە بولمايدۇ . «بەلگىلىمە» دە يەنە مەكتەپ ، جەمئىيەت ، ئائىلە يېقىندىن ماسلىشىپ ، ئەستايىدىللىق بىلەن يۇقىرىقى بەلگىلىمىنى ئىزچىللاشتۇرۇپ ، دىننىڭ مائارىپقا سىڭىپ كىرىشىگە ۋە تەسىر قىلىشىغا قارشى تۇرۇپ ، ياش ـ ئۆسمۈرلەرنىڭ ساغلام ئۆسۈپ يېتىلىشىنى قوغداش تەلەپ قىلىنغان .

شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونىنىڭ كەسپىي ئوتتۇرا تېخنىكوم مەكتەپلەرنى تەسىس قىلىش ۋاقتىلىق چارە ـ تەدبىرلىرى

ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتى 1997 ـ يىلى 9 ـ ئايدا ئېلان قىلغان . مەزمۇنى جەمئىي بەش باب . 1 ـ باب ئومۇمىي قائىدە ، 2 ـ باب يولغا قويۇش ئۆلچىمى ، 3 ـ باب ئىلتىماس قىلىش تەستىقلاش تەرتىپى ، 4 ـ باب باشقىلار ، 5 ـ باب قوشۇمچە قائىدىلەر .

ئوتتۇرا ـ باشلانغۇچ مەكتەپلەردىن قالايمقان ھەق ئېلىشنى تەرتىپكە سېلىش خىزمىتىنى يەنمۇ كۈچەيتىش توغرىسىدىكى پىكىر

ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتى 1997 ـ يىلى 6 ـ ئايدا ئېلان قىلغان . «پىكىر» دە مۇنۇلار تەلەپ قىلىنغان . تەلەپلەر : (1) تونۇشنى يۇقىرى كۆتۈرۈش ، رەھبەرلىكىنى كۈچەيتىش ، ھەر قايسى ۋىلايەتلىك ، ئوبلاستلىق ، شەھەرلىك ، ناھىيىلىك مائارىپ مەمۇرىيەت تارماقلىرى ئورگانلارنى مۇكەممەللەشتۈرۈپ ، ئوتتۇرا باشلانغۇچىلاردىكى قالايمقان ھەق ئېلىش خىزمىتىنى تەرتىپكە سېلىشقا مەخسۇس ئادەم سەپلەش كېرەك . (2) باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ ، ئوتتۇرا باشلانغۇچ مەكتەپلەر ھەق ئېلىشنى ئېشىشنى يەنمۇ قېلىپلاشتۇرۇش . (3) تەرتىپكە سېلىشنى كۈچەيتىپ ، مەجبۇرىيەت مائارىپ باسقۇچىدا «رايون ئاتلاپ ئوقۇش» مەسىلىسىنى مۇۋاپىق ھەل قىلىشنى تەرتىپكە سېلىشنىڭ مۇھىم نۇقتىسى قىلىش . (4) مەبلەغنى كۆپەيتىپ ئاجىز مەكتەپلەر قۇرۇلۇشنى ئىدارە قىلىپ كۈچەيتىش . (5) قانۇن ئارقىلىق ئوقۇتۇشنى دائىملىق نازارەت قىلىپ تۇرۇشنى كۈچەيتىش . (6) تېپلارنى ياخشى تۇتۇپ ، نۇقتا ئارقىلىق ئەتراپنى يېتەكلەش ، تەرتىپكە سېلىش خىزمىتىنى ئەستايىدىللىق بىلەن ياخشى ئىشلەش .

«مەكتەپ تەنتەربىيە خىزمەت شارائىتى» ۋە «مەكتەپ سەھىيە خىزمەت شارائىتى» نى ئىزچىللاشتۇرۇپ يولغا قويۇش توغرىسىدىكى پىكىر

ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى 1997 ـ يىلى 11 ـ ئايدا ئېلان قىلغان . «پىكىر» 8 تارماقتا بۆلۈنىدۇ : (1) ئاڭنى كۈچەيتىپ ، ۋەزىپىنى ئايدىڭلاشتۇرۇپ ،

چۇشىنىدىغان ، باشقۇرۇشنى بىلىدىغان يۇقىرى ساپالىق كادىرلار قوشۇننى يېتىشتۈرۈپ چىقىش . «پىكىر» دە: يەنە تەربىيىلەش ئوبيېكتى ۋە مۇھىم ۋەزىپىسى ، مەسئۇلىيەت ۋە ئىش تەقسىماتى ، تەجرىبە قەدەم باسقۇچلىرى ، مۇھىم سىياسەت ۋە تەدبىرلەر بەلگىلەندى .

رايونىمىزنىڭ تىرىشچانلىق بىلەن ئىشلەپ ، ئىقتىسادچانلىق بىلەن ئوقۇش بويىچە مەكتەپلەر ئىگىلىكى تەرەققىياتىنى تېزلىتىش توغرىسىدىكى بىر قانچە پىكىر

ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى 1997 - يىلى 5 - ئايدا ئېلان قىلغان . «پىكىر» 5 تارماققا بۆلۈنىدۇ . (1) تەرەققىيات نىشانى ۋە يېتەكچى فاكتور . (2) ئىسلاھاتنى چوڭقۇرلاشتۇرۇپ ، مەكتەپ قۇرغان كارخانىلارنىڭ ھاياتىي كۈچىنى ئاشۇرۇش . (3) ئېتىبار بېرىش سىياسىتىنى قوللىنىپ ، تىرىشچانلىق بىلەن ئىشلەپ ئىقتىسادچانلىق بىلەن مەكتەپ باشقۇرۇش خىزمىتىنىڭ تەرەققىياتىغا ياخشى شارائىت يارىتىپ بېرىش . (4) تىرىشچانلىق بىلەن ئىشلەپ ئىقتىسادچانلىق بىلەن مەكتەپ قۇرۇشتا مەكتەپ ئىگىلىكى خىزمىتىگە بولغان رەھبەرلىك ۋە باشقۇرۇشنى كۈچەيتىش . (5) مەنىۋي مەدەنىيەت قۇرۇلۇشى ۋە سىياسىي ئىدىيىۋى خىزمەتلەرنى كۈچەيتىش .

پارتىيە 15 - قۇرۇلتىيىنىڭ روھىنى ئىزچىللاشتۇرۇپ ، مائارىپ ئىسلاھاتى ۋە تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈش توغرىسىدىكى بىرقانچە پىكىر

ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتى 1997 - يىلى 12 - ئايدا ئېلان قىلغان . «پىكىر» 4 تارماققا بۆلۈنىدۇ : (1) پارتىيە 15 - قۇرۇلتىيىنىڭ روھىنى ئەستايىدىللىق بىلەن ئۆگىنىپ ، چوڭقۇر ئۆزلەشتۈرۈپ ، 15 - قۇرۇلتاينىڭ روھى بىلەن ئىدىيىنى ، تونۇشنى ئۆستۈرۈش . (2) ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ مائارىپ تەرەققىياتىنىڭ ۋەزىيىتىنى نوغرا مۆلچەرلەپ ، يەنمۇ ئىلگىرىلىگەن ھالدا مائارىپ ئىسلاھاتى ۋە تەرەققىيات يولىنى ئايدىڭلاشتۇرۇۋېلىش . بۇ يول بولسا «جۇڭگو مائارىپ ئىسلاھاتى ۋە تەرەققىيات پروگراممىسى» ۋە 15 - قۇرۇلتايدا ئوتتۇرىغا قويۇلغان ئىسلاھات ۋەزىپىسى ۋە تەرەققىيات نىشانى بولۇپ ، «ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم ، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ (جۇڭگو مائارىپ ئىسلاھاتى ۋە تەرەققىيات پروگراممىسى) توغرىسىدىكى پىكىر» داۋاملىق ئەستايىدىل ئەملىيلەشتۈرۈش ، شۇنداقلا مائارىپ ساپاسىنى داۋاملىق ئەستايىدىل ۋە ئوقۇتۇش ئۇنۇمىنى ئومۇميۈزلۈك ئۆستۈرۈشنى مەركەز قىلىپ ، مەزمۇن تەرەققىياتىنى ئاساس قىلغان يولدا مېڭىشنى قەتئىي داۋاملاشتۇرۇش ، 9 يىللىق مەجبۇرىيەت مائارىپىنى زور كۈچ بىلەن ئومۇملاشتۇرۇش ۋە ساۋاتسىزلىقنى تۈگىتىش ، ھەر خىل شەكىلدىكى كەسپىي مائارىپ ۋە چوڭلار مائارىپىنى ئاكتىپ تەرەققىي قىلدۇرۇش ، ئالىي مائارىپنى پۈختا قەدەم بىلەن تەرەققىي قىلدۇرۇپ ، ئورۇنلاشتۇرۇش

پرىنسىپلار بەلگىلەنگەن .

ئاپتونوم رايون قارمىقىدىكى ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپلەردە «قوش رېلىسلىق» تۈزۈم بويىچە ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىپ ، ھەق ئېلىش تۈزۈمى ئىسلاھاتى ئېلىپ بېرىش توغرىسىدا پىكىر

ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى 1997 - يىلى ئېلان قىلغان . پىكىرده شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتى ، شىنجاڭ سانائەت ئىنستىتۇتى ، شىنجاڭ تېببىي ئىنستىتۇتى ، شىنجاڭ مالىيە - ئىقتىساد ئىنستىتۇتى ، شىنجاڭ پېداگوگىكا ئۇنىۋېرسىتېتى 1997 - يىلدىن باشلاپ قوش رېلىسلىق تۈزۈم بويىچە ھەق ئېلىپ ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش تۈزۈمى ئىسلاھاتىنى ئېلىپ بارىدۇ . «پىكىر» 8 تارماقتا بۆلۈنگەن . (1) «قوش رېلىسلىق تۈزۈم» ئىسلاھاتىنىڭ دائىرىسى . (2) ئوقۇغۇچىلارنى قوبۇل قىلىش پىلانى . (3) ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش . (4) ھەق ئېلىش ئۆلچىمى ۋە ھەق ئېلىشنى باشقۇرۇش . (5) ئوقۇش پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچىلارنى ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇش تۈزۈمى ۋە ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇش ئۇسۇلى . (6) قوش رېلىسلىق تۈزۈم ئىسلاھاتىدا ئۇنىۋېرسىتېتنىت مەكتەپلەرنى يولغا قويۇش «يېڭى ئوقۇغۇچىلارغا يېڭى ئۇسۇل قوللىنىش ، كونا ئوقۇغۇچىلارغا كونا ئۇسۇل قوللىنىش»نى يولغا قويۇش . (7) قوش رېلىسلىق تۈزۈم ئىسلاھات خىزمەتلىرىنىڭ بىر قانچە كاپالەتلەندۈرۈش تەدبىرلىرى . (8) قوش رېلىسلىق تۈزۈم ئىسلاھاتى خىزمىتىنى ئەملىيلەشتۈرۈشنىڭ قەدەم باسقۇچلىرى .

شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونىنىڭ «9 - بەش يىللىق» پىلان مەزگىلىدىكى ئالىي مەكتەپ كادىرلىرىنى تەربىيىلەش خىزمىتىنى ئەملىيلەشتۈرۈشتىكى پىكرى

ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم تەشكىلات بۆلۈمى ، ئالىي مەكتەپلەر خىزمىتى كومىتېتى ، مائارىپ كومىتېتى پارتىيە گۇرۇپپىسى 1997 - يىلى 3 - ئايدا ئېلان قىلغان . يېتەكچى ئىدىيە بولسا دېڭ شىياۋپىڭنىڭ جۇڭگوچە ئالاھىدىلىككە ئىگە سوتسىيالىزىم قۇرۇش نەزىرىيىسى ۋە پارتىيەنىڭ ئاساسىي لۈشىيەننىي يېتەكچى قىلىپ ، «جۇڭگو مائارىپ ئىسلاھاتى ۋە تەرەققىيات پروگراممىسى» نى ۋە مەركىزىي تەشكىلات مىنىستىرلىكى ، دۆلەت مائارىپ كومىتېتىنىڭ كادىرلارنى تەربىيىلەش خىزمىتى كۆرسەتمىسىنىڭ روھىنى ئىزچىللاشتۇرۇپ ، ئاپتونوم رايونىمىزدىكى ئالىي مەكتەپلەرنىڭ كادىرلار سىپى قۇرۇلۇشى ئەملىيىتىنى چىقىش قىلىپ ، كادىرلارنى تۆتلەشتۈرۈش فاكتورىنى ۋە ھەر قايسى تەرەپلەردىن ئەتراپلىق تەرەققىي قىلىش تەلىپى بويىچە ، كادىرلارنى ئىدىيە - سىياسىي ساپا ، كەسىپىي قابىلىيەت ۋە رەھبەرلىك سەۋىيىسى جەھەتتىن ئومۇمىيۈزلۈك يۇقىرى كۆتىرىپ ، بىر تۈركۈم سىياسىي جەھەتتىن مۇستەھكەم ، ھەر قايسى تەرەپلەردىن ئەتراپلىق تەرەققىي قىلغان ، مائارىپنى

باب تەربىيىلەش ۋە قوغداش ، 5 - باب مەكتەپكە كىرىش تەييارلىق سىنىپلىرى ئوقۇتقۇچىلىرى ، 6 - باب قوشۇمچە قائىدە .

شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونىنىڭ دۆلەت مائارىپ كومىتېتى ، جوڭگو مېيىپلار بىرلەشمىسىنىڭ «مېيىپ ياش - ئۆسمۈرلەرنىڭ 9 يىللىق مەجبۇرىيەت مائارىپىنى ›9 - بەش يىللىق پىلان ‹ مەزگىلىدە ئەمەلىيلەشتۈرۈش لايىھىسى» نى ئىزچىللاشتۇرۇش توغرىسىدىكى پىكرى

ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتى ، كادىرلار نازارىتى 1998 - يىلى 8 - ئايدا ئېلان قىلغان . مەزمۇنى تۆۋەندىكىلەرنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ : (1) مېيىپ ياش - ئۆسمۈرلەرنىڭ مەجبۇرىيەت مائارىپىنى 9 - بەش يىللىق پىلان مەزگىلىدە ئەمەلىيلەشتۈرۈش ئىدىيىسى ، رايونىمىزنىڭ ئەمەلىي ئەھۋالىنى چىقىش قىلىپ ئومۇملاشتۇرۇش بىلەن يۇقىرى كۆتۈرۈشنى بىرلەشتۈرۈشتە چىڭ تۇرۇش ، مەجبۇرىيەت مائارىپىنى ئومۇملاشتۇرۇشنى مۇھىم پرىنسىپ قىلىپ ھەر تۈرلۈك ئالاھىدە مەكتەپلەرنى ئاكتىپ قۇرۇش ، شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقىتتا ئادەتتىكى ئوتتۇرا باشلانغۇچ مەكتەپلەردە ئالاھىدە مائارىپ سىنىپى ۋە مېيىپ ياش - ئۆسمۈرلەرنىڭ ئەگىشىپ ئوقۇش سىنىپى قۇرۇش ، مۇقىم مىقداردىكى ئالاھىدە مائارىپ مەكتەپلىرىنى غول قىلغان ، كۆپلىگەن ئادەتتىكى ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپلەردە قوشۇمچە ئالاھىدە مائارىپ سىنىپلىرىنى قۇرۇش ۋە ئادەتتىكى سىنىپلاردا مېيىپ ياش - ئۆسمۈرلەر ئەگىشىپ ئوقۇش سىنىپلارنى ئاساس قىلغان ئالاھىدە مائارىپ ۋەزىيىتىنى شەكىللەندۈرۈش . (2) ۋەزىپە كۆرسەتكۈچى . ئادەتتىكى مائارىپىنى قوبۇل قىلالايدىغان مېيىپ ياش - ئۆسمۈرلەرنىڭ مەكتەپكە كىرىش نىسبىتىنى تىرىشىپ نورمال بالىلارنىڭ سەۋىيىسىگە يەتكۈزۈش ياكى شۇ يەردىكى نورمال ياش - ئۆسمۈرلەرنىڭ سەۋىيىسىگە يېقىنلاشتۇرۇش ، 2000 - يىلغا بارغاندا ، كۆرۈش قۇۋۋىتى ، ئاڭلاش ، سۆزلەش ۋە ئەقلىي قۇۋۋىتى جەھەتتە تۆۋەن بولغان مېيىپ ياش - ئۆسمۈرلەرنىڭ مەكتەپكە كىرىش نىسبىتىنى پۈتۈن رايون 70% ئەرايىغا يەتكۈزۈش . (3) تەدبىر ۋە ئۇسۇل . ئالاھىدە مائارىپقا بولغان باشقۇرۇش ۋە يېتەكچىلىك قىلىش خىزمىتىنى ھەقىقىي تۇرغا كۆچەيتىش . ئالاھىدە مائارىپ ئوقۇتقۇچىلىرىنى تەربىيىلەش خىزمەتلىرىنى ياخشى ، ئەستايىدىل ئېلىپ بېرىش ، ئالاھىدە مائارىپ مىللىي تىل يېزىق ماتېرىياللار قۇرۇلۇشىنى چىڭ تۇتۇش ، ئالاھىدە مائارىپ ئوقۇتقۇچىلىرىنىڭ تۇرلۇك تەمىناتىنى ئەمەلىيلەشتۈرۈش ، ئالاھىدە مائارىپ مەبلىغى سېلىنمىسىغا كاپالەتلىك قىلىش .

شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونىنىڭ ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپ ، بالىلار باغچىسى ئائىلە تەربىيىسى يېتەكچى پروگراممىسى

ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتى 1998 - يىلى 8 - ئايدا ئېلان قىلغان .

قۇرۇلمىسىنى ياخشىلاش ، بايلىقنى ياخشى تەقسىملەپ ، ئىسلاھات كۈچىنى كۈچەيتىپ ، ئىسلاھاتنىڭ قەدىمىنى تىزلىتىش ، ھەر تۈرلۈك مائارپىنىڭ مۇقىم ماس تەرەققىياتىنى ئاكتىپ ئىلگىرى سۈرۈش ، كۆلىمى ۋە قۇرۇلمىسى تېخىمۇ مۇۋاپىق . سۈپەت ۋە ئۈنۈمى تېخىمۇ يۇقىرى ، تولۇپ تاشقان ھاياتى كۈچى ۋە تەشەببۇسكارلىق بىلەن شىنجاڭنىڭ ئىقتىسادىي ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىياتىغا ماسلىشالايدىغان مائارىپ سىستېمىسىنى 21 - ئەسىرگە ئېلىپ كىرىش . (3) ئىسلاھات سۈرئىتىنى يۇقىرى كۆتۈرۈپ ، ئىسلاھاتنىڭ قەدىمىنى تىزلىتىش ، مائارىپنى سوتسىيالىستىك زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىنىڭ ماسلاشتۇرۇش ئېھتىياجىغا رايونىمىزغا تەۋە ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپلەرنىڭ ھەممىسى 1998 - يىلى قوش رېلىسلىق تۈزۈمنى قوللىنىش ، ئوتتۇرا تېخنىكۇم مەكتەپلەر 1999 - يىلى ھەممىسى قوش رېلىسلىق تۈزۈمنى قوللىنىش . كونا ئوقۇغۇچىلارغا كونا ئۇسۇل ، يېڭى ئوقۇغۇچىلارغا يېڭى ئۇسۇل پرىنسىپى بويىچە قوش رېلىسلىق تۈزۈمنى ئومۇميۈزلۈك ئەملىيلەشتۈرگەندىن كېيىن ، مەكتەپكە يېڭى كىرگەن ئوقۇغۇچىلار قىسمەن تەربىيىلەش ھەققىنى تاپشۇرۇش . ئوقۇش پۈتتۈرگەندە دۆلەتنىڭ ئوقۇش پۈتتۈرگەنلەرنى ئىشقا ئورۇنلاشتۇرۇش سىياسىتىنىڭ ماكرولۇق يېتەكچىلىكى ئاستىدا ، يۇزتۇرانە ئۇچرىشىش ، قوش تەرەپلىك تاللاش شەكىللەر ئارقىلىق كۆپ سانلىق ئوقۇغۇچىلار ئۆزى كەسىپ تاللاش . (4) پارتىيەنىڭ رەھبەرلىكىنى كۈچەيتىپ سوتسىيالىستىك مەكتەپ باشقۇرۇش يۆنۈلۈشىدە چىڭ تۇرۇپ مەكتەپنى سوتسىيالىزىم ئىشلىرىنىڭ قۇرغۇچىلىرى ۋە ئىز باسارلىرىنى تەربىيىلەپ چىقىدىغان بازىغا ئايلاندۇرۇشتىن ئىبارەت .

رايونىمىزدىكى ھەر قايسى ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپلەردە ساپا مائارىپىنى ئومۇميۈزلۈك يولغا قويۇش توغرىسىدىكى پىكىر

ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتى 1998 - يىلى 4 - ئايدا ئېلان قىلغان . پىكىرده مۇنۇلار تەلەپ قىلىنغان : (1) ئىدىيەنى بىرلىككە كەلتۈرۈپ ، تونۇشنى ئۆستۈرۈپ ، ئوتتۇرا باشلانغۇچ مەكتەپلەردە ساپا مائارىپىنى ئاكتىپ قانات يايدۇرۇش . (2) ئۈنۈملۈك تەدبىر قوللىنىپ ساپا مائارىپىنىڭ ئەملىيلىشىنى ئىلگىرى سۈرۈش . (3) رەھبەرلىكنى كۈچەيتىپ ، بىر تۇتاش پىلانلاپ ساپا مائارىپىنىڭ ئوڭۇشلۇق يولغا قويۇلۇشىغا كاپالەتلىك قىلىش .

شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونىنىڭ مەكتەپكە كىرىش تەييارلىق سىنىپلىرىنى باشقۇرۇش چارىلىرى

ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتى 1998 - يىلى 7 - ئايدا ئېلان قىلغان . مەزمۇنى جەمئىي 6 باب ، 1 - باب ئومۇمىي قائىدە ، 2 - باب مەكتەپكە كىرىش تەييارلىق سىنىپلىرىغا بولغان رەھبەرلىك ۋە باشقۇرۇلۇش ، 3 - باب ئوقۇتۇش شارائىتى ، 4 -

ئىچكىرى ئۆلكىلەر ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپلىرىدە شىنجاڭدىن بېرىپ ئوقۇۋاتقان ئاز سانلىق مىللەت ئالاھىدە قىينىچىلىقى بار ئوقۇغۇچىلارغا ياردەم پۈلىدىن ئاجرىتىپ بېرىلىدۇ . «چارە»دە يەنە ياردەم بېرىش ئاساسىي شەرتى دەرىجىگە ئايرىش ئۆلچىمى ، ياردەم پۈلىنى تارقىتىش تەرتىپى راسخوتنى باشقۇرۇش خىزمىتى ئۈستىدە بەلگىلىمە چىقارغان .

رايونىمىزنىڭ پېداگوگىكا ماتارىپىنى ئىسلاھ قىلىش ۋە تەرەققىي قىلدۇرۇش توغرىسىدىكى بىر قانچە تەكلىپ پىكىرلەر

ئاپتونوم رايونلۇق ماتارىپ كومىتېتى 1998 - يىلى ئېلان قىلغان . مەزمۇنى : 8 تارماققا بۆلۈنىدۇ . (1) پېداگوگىكا ماتارىپ سېستىما قۇرۇلۇشىنى ئىلگىرىلىگەن ھالدا مۇكەممەللەشتۈرۈپ ، ماتارىپ ئىسلاھاتىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇش . (2) دېڭ شياۋپىڭ نەزەرىيىسىنى دەرسخانىغا ئېلىپ كىرىشنى ھەققىي ئەمەلىيلەشتۈرۈش ، مەكتەپ ئەخلاقىي تەربىيە خىزمىتىنى يەنمۇ ئىلگىرىلىگەن ھالدا كۈچەيتىش ۋە ياخشىلاش . (3) ئوقۇتۇشنى مەركەز قىلىش ، ئوقۇتۇش ئىسلاھاتىنى چوڭقۇر ئېلىپ بېرىش ، ئىلىم - پەن تەتقىقاتىنى كۈچەيتىش . (4) ئاز سانلىق مىللەتلەرنىڭ پېداگوگىكا ماتارىپ سۇپىتىنى يۇقىرى كۆتۈرۈش ، ئاز سانلىق مىللەتلەرنى لاياقەتلىك ئوقۇتقۇچىلاردىن قىلىپ تەربىيىلەش . (5) ئۇزلۇكسىز تەربىيە تۈزۈمىنى ئورنىتىپ ، ئوتتۇرا باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرىنى تەربىيىلەش خىزمىتىنى كۈچەيتىش . (6) پېداگوگىكا كەسپى بىلىم ئاشۇرۇشىدا مەكتەپلەرنىڭ ئوقۇتقۇچىلار قوشۇنى قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىپ ، ئوقۇتقۇچى ساپاسىنى يۇقىرى كۆتۈرۈش . (7) ھۆكۈمەتنىڭ ياردەم پۈلىنى ئاساس قىلىپ ، كۆپ خىل يوللار بىلەن مەبلەغ توپلاپ ، پېداگوگىكا ماتارىپىنى ياخشى باشقۇرۇش . (8) رەھبەرلىكىنى كۈچەيتىپ ، پېداگوگىكا ماتارىپىنىڭ ماتارىپ ئىشلىرىنى ئالدىن تەرەققىي قىلدۇرۇشتىكى ستراتېگىيىلىك ئورنىنى تىرىشىپ ئەمەلىيلەشتۈرۈش .

ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇنقۇچىلىرىنىڭ ئۇزلۇكسىز تەربىيىلىنىشىنى زور كۈچ بىلەن قانات يايدۇرۇش ۋە خەنزۇ تىلى ئوقۇتقۇچىلىرى قوشۇنى قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىش توغرىسىدىكى پىكىر

ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى 1999 - يىلى 3 - ئايدا ئېلان قىلغان . پىكىر بەش تارماققا بۆلۈنىدۇ . (1) تونۇشنى ئۆستۈرۈپ ، ئىدىيىنى بىرلىككە كەلتۈرۈپ ، ئوقۇتقۇچىلار قوشۇنى ساپاسى قۇرۇلۇشىنى يۇقىرى كۆتۈرۈش . (2) بىر تۇتاش ئورۇنلاشتۇرۇش ئىش تۈرى بويىچە مەسئۇل بولۇش ، ئۇزلۇكسىز تەربىيە خىزمىتىنى ئومۇميۈزلۈك ئەمەلىيلەشتۈرۈش . (3) ئوقۇتقۇچىلارنىڭ قوش تىللىق تەربىيىلىنىشىنى كۈچەيتىپ ، ئوقۇتقۇچىلارنىڭ قوش تىللىق سۇپىسىنى يۇقىرى كۆتۈرۈش . 2000 -

مەزمۇنى تۆۋەندىكىلەرنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ : (1) ئائىلە تەربىيىسىگە يېتەكچىلىك قىلىشنىڭ ئاساسىي مەقسىتى ۋە ۋەزىپىسى . (2) ئائىلە تەربىيىسىگە يېتەكچىلىك قىلىشنىڭ پرىنسىپى . (3) ئائىلە تەربىيىسىگە يېتەكچىلىك قىلىشنىڭ مەزمۇنى . (4) ئائىلە تەربىيىسىگە يېتەكچىلىك قىلىشتىكى ئاساسىي يول . (5) ئائىلە تەربىيىسىگە يېتەكچىلىك قىلىش خىزمىتىنىڭ تەشكىلى ۋە باشقۇرۇش .

شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونىنىڭ نامرات رايونلاردا مەجبۇرىيەت مائارىپى ئوقۇش يارىدەم پۇلىنى يولغا قويۇش ۋاقتىلىق چارىلىرى

ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتى مالىيە نازارىتى 1998 - يىلى 8 - ئايدا ئېلان قىلىغان . مەزمۇنى : (1) دۆلەتنىڭ ئوقۇش يارىدەم پۇلىدىن بەھرىمەن بولىدىغان ئوقۇغۇچىلار : مەركەز بەلگىلىگەن تولۇقسىز ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرى ئاپتونوم رايون بەلگىلىگەن چارۋىچىلىق رايونلىرىدا ياتاقتا يېتىپ ئوقۇيدىغان تولۇقسىز ئوتتۇرا ۋە باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرى . (2) ئوقۇش يارىدەم پۇلىدىن بەھرىمەن بولىدىغان ئوبيېكت ۋە شەرتلەر : دۆلەتنىڭ ئوقۇش يارىدەم پۇلى ئاساسلىق مەجبۇرىيەت مائارىپى باسقۇچىدىكى نامرات ئوقۇغۇچىلارغا بېرىلىدۇ . ئالدى بىلەن باشلانغۇچ مەكتەپ باسقۇچىدىكى نامرات ئوقۇغۇچىلارنى بەھرىمەن قىلىش كېرەك . (3) دۆلەت ئوقۇش يارىدەم پۇلى بېرىشنىڭ ئۆلچىمى ۋە ئىشلىتىلىشى دۆلەت ئوقۇش يارىدەم پۇلىنىڭ ئۆلچىمى ئوقۇغۇچىلار ئائىلىسىنىڭ ئىقتىسادىي ئەھۋالىغا ئاساسەن دەرىجىگە ئايرىپ بېكىتىلىپ ، ئاساسلىقى ئوقۇغۇچىلارنىڭ پارچە - پۇرات پۇلى ، كىتاب پۇلى ، چارۋىچىلىق رايونلىرىدىكى ياتاقلىق تۇزۇمدىكى تاماق پۇلى قاتارلىقلارغا ئىشلىتىلىدۇ .

ئىچكىرى ئۆلكىلەرنىڭ ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپلىرىدە شىنجاڭدىن بېرىپ ئوقۇۋاتقان ئالاھىدە قىينىچىلىقى بار ئاز سانلىق مىللەت ئوقۇغۇچىلارغا يارىدەم بېرىش ۋاقتىلىق چارىلىرى

ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتى 1998 - يىلى 9 - ئايدا ئېلان قىلغان . چارىدە مۇنداق دەپ بەلگىلەنگەن : ئالاھىدە قىينىچىلىقى بار ئوقۇغۇچىلار ئائىلە ئىقتىسادىدا ئالاھىدە قىينىچىلىقى بولغان ، ئايلىق تۇرمۇش چىقىمىنىڭ كېلىش مەنبەسى (ئائىلىسى ۋە دوست - يارەنلىرى بەرگەن يارىدەم پۇل ھەمدە تۇرلۇك قوشۇمچە يارىدەم پۇللارنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ) يەرلىك ھۆكۈمەت بەلگىلەپ بەرگەن ئەڭ تۆۋەن تۇرمۇش سەۋىيىسىگىمۇ يەتمەيدىغان ، تۇرمۇش ۋە ئوقۇش چىقىمىنى قامدىيالمىغان ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپلەردىكى تولۇق ۋە مەخسۇس كۇرس ئوقۇغۇچىلىرىنى كۆرسىتىدۇ . يارىدەم بېرىش دائىرىسىگە كىرىدىغانلار شىنجاڭدىن ئىچكىرى ئۆلكىلەردىكى ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپلەردە تەربىيىلىنىۋاتقان تولۇق ۋە مەخسۇس كۇرس ئاز سانلىق مىللەت ئوقۇغۇچىلىرىدۇر . ئالاھىدە قىينىچىلىقى بار ئوقۇغۇچىلارغا بېرىلىدىغان يارىدەم پۇل ھۆكۈمەت بەرگەن

جەھەتتىن ئومۇملاشتۇرۇپ بولۇش قاتارلىقلارنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ . ئالىي ماۋارىپنىڭ كۆلىمىنى كېڭەيتىش ، 2010 - يىلغا بارغاندا 15% يېشى ماس كېلىدىغان نوپۇس ئالىي ماۋارىپنى قوبۇل قىلىش نىشانى ئەملگە ئاشۇرۇلىدۇ .

2000 - يىلدىن باشلاپ ئۇدا 5 يىلغىچە ئاپتونوم رايونىنىڭ مالىيە چىقىمى ئىچىدە ماۋارىپ مەبلىغىنىڭ نىسبىتىنى ئاشۇرۇش ، ھەر بىر يىلدا بىر پوئىنت يۇقىرى كۆتۈرۈش ، ھەر قايسى ۋىلايەت ، ئوبلاست ، ناھىيە (شەھەر) لىك خەلق ھۆكۈمەتلىرى ئۆز رايونىنىڭ ئەملىيىتىگە ئاساسەن مالىيە چىقىمى ئىچىدە ماۋارىپ سېلىنمىسىنىڭ نىسبىتىنى ئاشۇرۇش . (2) ساپا ماۋارىپنى ئومۇميۈزلۈك شىنجاڭنىڭ 21 - ئەسىردىكى تەرەققىياتى ئۈچۈن پۈختا ئىختىساسلىقلار ئاساسىنى سېلىش . (3) ماۋارىپ تۈزۈلمە ئىسلاھاتىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇپ ، ساپا ماۋارىپنى ئەملگە ئاشۇرۇش ئۈچۈن شارائىت يارىتىش . (4) ئوقۇتقۇچىلار قوشۇنى قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىپ ، ئوقۇتقۇچىلارنىڭ ساپاسىنى ئومۇميۈزلۈك ئۆستۈرۈش . (5) رەھبەرلىكنى ھەققىي تۈردە كۈچەيتىپ ساپا ماۋارىپى خىزمىتىنىڭ يېڭى ۋەزىيىتىنى يارىتىش .

يىلدىن باشلاپ خەنزۇ تىلى سەۋىيىسى ئۆلچەمگە يەتمىگەن ئالىي ، ئوتتۇرا تېخنىكۇم مەكتەپلەرنى پۈتتۈرگەن ئوقۇغۇچىلارنى ، جەمئىيەتتىن قوبۇل قىلغان خادىملارنى ئوقۇتقۇچىلار قوشۇنىغا قەتئىي ئېلىپ كىرمەسلىك . 1999 - يىلى يېڭىدىن مەكتەپكە كىرگەن ئالىي ئوتتۇرا دەرىجىلىك پېداگوگىكا مەكتەپلىرى ئوقۇغۇچىلىرى ئىچىدە ئوقۇش پۈتتۈرگەن چاغدا خەنزۇ تىلى سەۋىيە سىناش ئىمتىھانىدا ئۆلچەمگە يېتەلمىگەنلەرگە ئوقۇش پۈتتۈرۈش گۇۋاھنامىسى بەرمەسلىك ، سەۋىيە سىناش ئىمتىھانىدا ئۆلچەمگە يەتكەندىن كېيىن تولۇقلاپ بېرىش . خەنزۇ تىلى يېزىش ، سۆزلەش ئىقتىدارى بىر قەدەر تۆۋەن بولغان ياكى خەنزۇ تىلى سەۋىيىسى ئۆلچەملىك بولمىغان ئاز سانلىق مىللەت ئوقۇتقۇچىلىرىغا قارىتا ئومۇمىيۈزلۈك تەربىيە يۈگۈزۈپ ، 5 يىل ئەتراپىدا تىرىشىش ئارقىلىق ئۇلارنى ئومۇمىيۈزلۈك ھالدا يۇقىرى سەۋىيىگە يەتكۈزۈش . بۇنىڭ ئىچىدە 1964 — يىلدىن كېيىن تۇغۇلغان غەيرىي خەنزۇ تىلى دەرسى ئوقۇتقۇچىلىرىنى 2004 - يىلى ئېلىپ بېرىلىدىغان پۈتۈن رايون خاراكتېرلىك خەنزۇ تىلى سەۋىيە سىناش ئىمتىھانىدا 3 - دەرىجىگە يەتكۈزۈش . (4) كۆچلۈك تەدبىر قوللىنىپ ، خەنزۇ تىلى ئوقۇتقۇچىلىرى قوشۇن قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىش . (5) رەھبەرلىكنى كۈچەيتىپ ، ئۇلگە يارىتىپ ، تەكشۈرۈپ ئەملىيلەشتۈرۈپ ، خىزمەتلەرنىڭ ئەملىيلىشىشىگە كاپالەتلىك قىلىش .

ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم ، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ «جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسى مەركىزىي كومىتېتى ، گوۋۇيۈەننىڭ مائارىپ ئىسلاھاتىنى چوڭقۇر ئېلىپ بېرىش ، ساپا مائارىپىنى ئومۇمىيۈزلۈك ئىلگىرى سۈرۈش توغرىسىدىكى قارارى» نى ئىزچىللاشتۇرۇش توغرىسىدىكى پىكرى

ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى ، ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم 1999 - يىلى 12-ئايدا ئېلان قىلغان . پىكىر 5 تارماقتا بۆلۈنىدۇ . (1) مائارىپنى ئالدىنقى يېتەكچى ، ئومۇمىي ۋەزىيەت ئاساس قىلغان ، 9 يىللىق مەجبۇرىيەت مائارىپىنى ئۇزلۇكسىز ھالدا ئومۇملاشتۇرۇش خىزمىتىنى ئەڭ مۇھىم ئورۇنغا قويۇپ ، ساۋاتسىزلىقنى تۈگىتىش تەربىيىسى نەتىجىلىرىنى مۇستەھكەملەپ يۇقىرى كۆتۈرۈش ئاساسىدا ، 2010 - يىلى 9 يىللىق مەجبۇرىيەت مائارىپىنى ئومۇمىيۈزلۈك ئىشقا ئاشۇرۇش نىشانىغا يېتىش ، ئوقۇش يېشىدىكى ياش - ئۆسمۈرلەرنىڭ مەكتەپكە كىرىش نىسبىتىنى 99% تىن يۇقىرىغا يەتكۈزۈش ، تولۇقسىز ئوتتۇرا يېشىدىكى ئۆسمۈرلەرنىڭ مەكتەپكە كىرىش نىسبىتىنى 80% تىن يۇقىرىغا يەتكۈزۈش . ئاھەتتىكى مائارىپ ۋە كەسپىي مائارىپنى ئۆز ئىچىگە ئالغان تولۇق ئوتتۇرا باسقۇچىدىكى مائارىپنى پائال تەرەققىي قىلدۇرۇپ ۋىلايەت ، ئوبلاست تۇرۇشلۇق شەھەر بىلەن ئىقتىسادىي مائارىپ ئاساسلىرى بىر قەدەر ياخشى بولغان ناھىيە ، بازارلار 2010 - يىلغا بارغاندا تولۇق ئوتتۇرا مائارىپنى ئاساسىي

تەييارلىق مەكتەپلەرنى ئېچىپ ئۇيغۇر بالىلىرىنى قوبۇل قىلىشقا ئىجازەت بەرگەن . ئۇ كېيىن ھەربىي فىلوت ژەنىرى ، جېجىيالك ، جياڭسۇنىڭ ژالىيسى ، قوشۇمچە سودا ئىشلىرى ژەنىرى قاتارلىق ژەنىپىلەرنى ئۆتىگەن . 1885 - يىلى فۇجۇدا ئولتۇراقلىشىپ ، يېزىقچىلىق بىلەن شۇغۇللانغان . «زوزۇڭتاڭ ئەسەرلىرىدىن تاللانما» دېگەن ئەسىرى بار .

(ماۋېنخۇا تەمىنلىگەن)

لىيۇجىنتاڭ

خۇنەننىڭ شياڭشياڭ دېگەن يېرىدىن ، چىڭ سۇلالىسىنىڭ تۇڭجىنىڭ 9 - يىلى (1870 - يىلى) سۇڭشەن تېغىدىكى خۇنەن قوشۇنىغا قۇماندان بولغان . گۇاڭشۇينىڭ 2 - يىلى (1876 - يىلى) شەنشى - گەنسۇنىڭ ژالىيسى زوزۇڭتاڭ غەربكە يۈرۈش قىلىپ شىنجاڭنى قايتۇرۇۋالغاندا ، ئۇنى گازارما ئىشلىرىنى باشقۇرغۇچى غوجىدار سۈپىتىدە ئېلىپ ماڭغان . كېيىن ئۇ ياقۇببەگكە قارشى جەڭ ئېلان قىلىپ ، ئۇنى چېگرادىن قوغلاپ چىقارغان ھەمدە بۇ ئىش ئۈچۈن ئىككىنچى دەرىجىلىك ھەربىي ئوردىغا ئېرىشكەن ، گۇاڭشۇينىڭ 6 - يىلى زوزۇڭتاڭ بېيجىڭغا كەتكەندىن كېيىن ژەنىرلىككە تەينىلىپ ، شىنجاڭنىڭ ھەربىي ئىشلار دوبەنلىكىگە قويۇلغان ھەم قۇمۇلدا تۇرۇپ ئىش بېجىرگەن .

لىيۇجىنتاڭ شىنجاڭدىكى تەييارلىق مەكتەپلەرنىڭ ئاكتىپ تەرەققىي قىلدۇرغۇچىلىرىدىن بىرى . تەييارلىق مەكتەپلىرى قۇرۇلغان دەسلەپكى مەزگىللەردە ئۇيغۇر بالىلار ئوقۇشقا كىرگەن بالىلارنى ھەپسىگە ماڭغانلىق دەپ قارىغاچقا ، ئوقۇشنى خالىمايدىغانلار كۆپىيىپ كەتكەن . لىيۇجىنتاڭ بۇ خىل ئەھۋالنى ئۆزگەرتىش ئۈچۈن ئوقۇغانلارغا ئايلىق خىراجەت بېرىپ ، تەدبىرلەرنى قوللانغان . ئۇ يەنە تەييارلىق مەكتىپىنىڭ نورمال يۈرگۈزۈلۈشىگە كاپالەتلىك قىلىش ئۈچۈن ، ئوقۇتقۇچىلارنىڭ مائاش ، ئاشلىق ژە باشقا قوشۇمچە تەمىناتنى كۆپەيتىپ بېرىشنى بەلگىلىگەن . ھەر بىر تەييارلىق مەكتىپىدە 15 ~ 20 گىچە بالىلار بولۇپ ، ئۇلارنىڭ كىتابلىرىنى ھۆكۈمەت تەمىنلىگەن ، گۇاڭشۇينىڭ 15 - يىلى 2 - ئايدا ژەنىپىسىدىن ئىستىپا سوراپ يۈرتىغا قايتقان ، ئۇنىڭ «لىيۇجىنتاڭ ماقالىلىرى» دېگەن ئەسىرى بار .

(ماۋېنخۇا تەمىنلىگەن)

دۇتۇڭ

1903 - يىلى شىنجاڭنىڭ مائارىپىغا مەسئۇل ئەمەلدار بولۇپ تەينىلەنگەن . پاپونىيەگە تەكشۈرۈش خىزمىتى بىلەن چىقىپ ياپونىيەنىڭ باشلانغۇچ مەكتەپ مائارىپىنىڭ ناھايىتى گۈللەنگەنلىكىنى ، مائارىپ خىزمىتىنىڭ ياپونىيەنىڭ روھىي قان تومۇرى ئىكەنلىكىنى كۆرۈپ يەتكەن . ئۇ شىنجاڭنىڭ ئىقتىسادىنىڭ قالاق ، خەلقنىڭ

شەخسلەر

يۈسۈپ خاس هاجىپ

1012 ~ 1017 - يىللىرى بالاساغۇندا تۇغۇلغان مەشھۇر ئەرباب ، كېيىن قەشقەرگە كۆچۈپ بارغان . 1069 ~ 1070 - يىللىرى ئۇزىنىڭ دۇنياۋى مەشھۇر ئەسىرى «قۇتادغۇ بىلىگ» نى قەشقەردە يېزىپ تاماملىغان . «قۇتادغۇ بىلىگ» مول مائارىپ ئىدىيىسىنى ئۆزىگە مۇجەسسەملەشتۈرگەن بولۇپ ، مائارىپ ۋە جەمئىيەتنىڭ تەرەققىياتى ، مائارىپ ۋە ئادەمنىڭ تەرەققىياتى ، مائارىپنىڭ ئوبيېكتى ، مەزمۇنى ، مەقسىتى ، ئوقۇتۇش ئۇسۇلى ، ئەخلاقىي تەربىيە قاتارلىق جەھەتلەردە ئاپتورنىڭ ئۆزگىچە قارىشىنى تولۇق ئىپادىلەپ بەرگەن بولۇپ ، شىنجاڭنىڭ مائارىپ تەرەققىيات تارىخىدا مۇھىم تەسىرگە ئىگە . ئاپتور ئالەمدىن ئۆتكەندىن كېيىن «خاس هاجىپ» دېگەن نام بىلەن تەرىپلىنىپ كەلگەن .

(ماۋېنخۇا تەمىنلىگەن)

زوزۇڭتاڭ

خۇنەننىڭ شياڭيىڭ دېگەن يېرىدىن ، داۋگۇۋاڭنىڭ 12 - يىلى (1832 - يىلى) تۇغۇلغان ، ئىلگىرى - ئاخىر بولۇپ جېجىياڭنىڭ ھەربىي مەمۇرىي ۋالىيسى ، مىن جې تۇتۇق بەگ مەھكىمىسىنىڭ ئەمەلدارى بولغان . گۇاڭشۈنىڭ 6-يىلى (1875-يىلى) 6-ئايدا سەنشى - گەنسۇ باش تۇتۇق مەھكىمىسىدە پادىشاھ ئەۋەتكەن باش ئەمەلدار بولغان ، ئاندىن سۇجۇ (ھازىرقى گەنسۇ ئۆلكىسىنىڭ جيوۋچۈەن دېگەن يېرى) بېرىپ شىنجاڭنىڭ ھەربىي ئىشلىرىنى باشقۇرغان . ئۇ ۋاقىت دەل قوقان (ھازىرقى ئۆزبېكستان) ھەربىي ئەمەلدارى ياقۇببەگ ۋە چارروسىيە ئارمىيىسى شىنجاڭنىڭ كۆپ قىسىم جايلىرىنى بېسىۋالغان ۋاقىت ئىدى . ئۇ ياقۇببەگكە قارشى ئۇرۇش قىلىپ ئىككىنچى دەرىجىلىك ئورۇنغا ئېرىشكەن . گۇۋاڭشۈنىڭ 6 - يىلى چارروسىيە بىلەن سۆھبەت ئۆتكۈزۈش ئارقىلىق ئىلىنى قايتۇرۇۋالغان . زوزۇڭتاڭ شىنجاڭدىكى تەييارلىق مەكتەپلەرنىڭ ئىجادچىسى . ئۇ «شىنجاڭ ئۇزۇن تارىختىن بېرى خەنزۇلار بىلەن مۇسۇلمانلار ئوتتۇرىسىدىكى چىقىشماسلىق ھالىتىنى ئۆزگەرتەلمىدى . خەلق بىلەن ئەمەلدارلار ئوتتۇرىسىدىكى ئارازچىلىقنى ھۆكۈمەت ھەل قىلالمىدى . بۇنىڭ ئۈچۈن چوقۇم مۇسۇلمانلارنىڭ قوللىشىنى قولغا كەلتۈرۈش كېرەك . بىر-بىرىنىڭ ئۆرپ - ئادىتىنى ئۆگىنىشتە چوقۇم تەييارلىق مەكتەپلەرنى قۇرۇپ ، مۇسۇلمانلارنىڭ بالىلىرىنىڭ ساۋاتىنى چىقىرىش كېرەك . تىلغا پىششىق بولمىسا ، ھېچ ئىشنى ئىلىپ بارغىلى بولمايدۇ» دەپ قارىغان . 1878 - يىلى زوزۇڭتاڭ شىنجاڭنىڭ ھەر قايسى جايلىرىدا

نازىرى بولغان . 1937 - يىلى 9 - ئايدا «ئىسيانچى ئۇنسۇر» دەپ بۆھتان چاپلىنىپ ، شېڭ شىسەي تەرىپىدىن قولغا ئېلىنىپ ، زىيانكەشلىككە ئۇچراپ ، ئالەمدىن ئۆتكەن .

خې يۈجۇ

يەنە بىر ئىسمى خې گىنگۈالىك . لياۋنىڭ ئۇلكىسىنىڭ كەيىۋەن ناھىيىسىدىن ، 1926 - يىلى ياپونىيە توكيو ئالىي پېداگوگىكا مەكتىپىدە ئوقۇغان . 1929 - يىلى كۆزدە ۋەتەنگە قايتىپ كەلگەن . 1934 - يىلى شېڭ شىسەينىڭ تەكلىپى بويىچە شىنجاڭغا كەلگەن . ئۇ شىنجاڭغا كەلگەندىن كېيىن ئىلگىرى - كېيىن بولۇپ ، شىنجاڭ جاھانگىرلىككە قارشى تۇرۇش جەمئىيىتىنىڭ رەئىسلىكىگە ، شىنجاڭ ئۇلكىلىك 1 - ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپنىڭ مۇدىرلىقىغا ، رۇس تىلى سىياسىي قانۇن ئىنستىتۇتىنىڭ مۇدىرى ، شىنجاڭ ئىنستىتۇتىنىڭ مۇدىرى ، شىنجاڭ ئۇلكىلىك مالىيە نازارىتىنىڭ نازىرى ۋە چۆچەك ۋىلايەتلىك مائارىپ ئىدارىسىنىڭ باشلىقى ، قوشۇمچە چۆچەك ۋىلايەتلىك گېزىتخانىسىنىڭ باشلىقى قاتارلىق بىر قاتار ۋەزىپىلەرنى ئۆتىگەن . 1939 - يىلى شېڭ شىسەي تەرىپىدىن تۇرمىگە تاشلانغان . 1943 - يىلى تۇرمىدىن قويۇپ بېرىلىپ ، شېڭ شىسەي تەرىپىدىن تونۇشتۇرۇلۇپ گومىنداڭ پارتىيىسى شىنجاڭ ئۇلكىلىك پارتىيە كومىتېتىنىڭ ئەزالىقىغا ، جەمئىيەت مۇلازىمەت باشقارمىسىنىڭ مۇدىرلىقىغا تەينىلەنگەن ، 1944 - يىلى شېڭ شىسەي تەرىپىدىن يەنە تۇرمىگە تاشلانغان ، يەنە شۇ يىلى 9 - ئايدا تۇرمىدىن قويۇپ بېرىلىپ ، كېيىن شەرقىي شىمالغا قايتقان . (ماۋېنخۇا تەمىنلىگەن)

يۈ شيۈسۈڭ

جېجىياڭ ئۇلكىسىنىڭ جوجى ناھىيىسىدىن ، 1899 - يىلى تۇغۇلغان . يۈشيۈسۈڭ 1920 - يىلى جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيەسى شاڭخەي گۇرۇپپىسىنى قۇرۇشقا قاتنىشىپ ، جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيەسى تارىخىدىكى ئەڭ دەسلەپكى پارتىيە ئەزاسىغا ئايلانغان . 1920 — يىلى 8 - ئايدا يۈشيۈسۈڭ شاڭخەي سوتسىيالىستىك ياشلار ئىتتىپاقىنى تەشكىللىگەن ھەم ئۇنىڭ سېكرىتارلىقىنى ئۆز ئۈستىگە ئالغان . 1921 - يىلى 3 - ئايدا يۈشيۈسۈڭ كوممۇنىستىك ياشلار ئېنتېرناتسىونالى ۋە شاڭخەي سوتسىيالىستىك ياشلار ئىتتىپاقىنىڭ تەلىپى ۋە ھاۋالىسى بويىچە سوۋېت ئىتتىپاقىغا بېرىپ ياشلار ئىنتېرناتسىونالىنىڭ موسكۋادا چاقىرىلغان 2 - قېتىملىق ۋەكىللەر قۇرۇلتېيىغا قاتناشقان ۋە كېيىن مۇسكۋا شەرق ئۇنىۋېرسىتېتىدا ئوقۇغان . 1922 - يىلى 3 - ئايدا ۋەتەنگە قايتىپ كېلىپ ، 1922 - يىلى 5 - ئايدا سۇنجۇڭشەن رەھبەرلىك قىلغان شىمالغا يۈرۈش قىلىش ئارمىيىگە قاتنىشىپ ، چېن جوڭمىڭ توپىلىڭىغا قارشى جازا يۈرۈش قىلغان ھەمدە شەرقىي يول مىللىتارىستلار جازا يۈرۈشى باش قۇماندانلىق شتابى مەسلىھەتچىلەر باشقارمىسىنىڭ 1 - دەرىجىلىك سېكرىتارى بولغان . 1925 - يىلى

ئىدىيىدە قالاقلىقى ، مىللەتلەرنىڭ كۆپلۈكىدىن ئىبارەت ئەمەلىي شارائىتىنى مۇلاھىزە قىلىپ ، تۆۋەندىكىدەك بىر نەچچە خىل مائارىپ تەرەققىيات يېتەكچىلىك ئىدىيىسىنى ئوتتۇرىغا قويغان : يەنى «بىرىنچىدىن ، مائارىپتا ئومۇملاشتۇرۇشنى كۆزلەش ، يۇقىرى سەۋىيىنى تەكىتلىمەسلىك . ئىككىنچىدىن ، ئوقۇتۇش خىزمىتى بىلەن شۇغۇللىنىدىغان خادىملارنىڭ مائاشىنى يۇقىرى قىلىش ، قوشۇمچە ۋەزىپە ئۈتۈگۈزمەسلىك . ئۈچىنچىدىن ، تەرتىپ بويىچە تەدرىجىي باشقا ئىرقتىكىلەرنى كەمسىتىدىغان سۆزلەرنى تارقاتماسلىق» ئارقىلىق ئاز سانلىق مىللەت مائارىپىنى قەدەممۇ قەدەم تەرەققىي قىلدۇرۇشتىن ئىبارەت . دۇتۇڭنىڭ مائارىپ يېتەكچى ئىدىيىسى مائارىپنىڭ تەرەققىيات ئەمەلىيىتى جەريانىدا ئەمەلىيلەشكەن ، يەنى ئالىي ـ ئوتتۇرا مەكتەپلەر ئىنتايىن ئاز ، ئەمما تولۇقسىز ، باشلانغۇچ مەكتەپلەر پۈتۈن شىنجاڭغا تارقالغان . ئوقۇتقۇچىلارنىڭ مائاش ـ تەمىناتىدىن قارىغاندا ، ئوقۇتقۇچىلارنىڭ مائاشى نىسبەتەن يۇقىرى بولغان ، ئاز سانلىق مىللەتلەر مائارىپىدىن قارىغاندا مەكتەپلەر ئومۇملاشتۇرۇلغاچقا ، ئاز سانلىق مىللەت ئوقۇغۇچىلىرىنىڭ مەكتەپكە كىرىش پۇرسىتى زور دەرىجىدە ئۆستۈرۈلگەن . (ماۋېنخۇا تەمىنلىگەن)

لىيۇ ۋېنلۈك

1870 ـ يىلى خۇنەننىڭ يۈيانگ دېگەن يېرىدە تۇغۇلغان ، چىڭ سۇلالىسىنىڭ شۇەنتۇڭ يىللىرىدا شىنجاڭغا كەلگەن . ئۇ شىنجاڭغا كەلگەندىن كېيىن چۆچەك مەسلىھەتچى ئامبىلى ۋاڭ بۇدۇەننىڭ قول ئاستىدا ئىشلىگەن . يەنە ئۇنىڭدىن باشقا 1928 ـ يىلى 7 ـ ئايدا شىنجاڭ ئۆلكىلىك ھۆكۈمەت ھەيئەت ئەزاسى ، قوشۇمچە مائارىپ نازارىتىنىڭ نازىرى بولغان ، 1933 ـ يىلى «12 ـ ئاپرېل» سىياسىي ئۆزگىرىشىدىن كېيىن ، ۋاقىتلىق ھۆكۈمەتنىڭ رەئىسى قاتارلىق خىزمەتلەرنى ئىشلىگەن . 1933 ـ يىلى 11 ـ ئايدا دۇبەن تەرىپىدىن تۇرمىگە تاشلانغان . 1944 ـ يىلى 11 ـ ئايدا تۇرمىدىن قويۇپ بېرىلگەن . 1950 ـ يىلى 6 ـ ئايدا ئۈرۈمچى شەھەرلىك خەلق ۋەكىللىرى يىغىنىدا ۋەكىل بولغان ھەمدە شۇ يىلى ئالەمدىن ئۆتكەن .

(ماۋېنخۇا تەمىنلىگەن)

جاڭ شىن

1888 ـ يىلى خۇبېي ئۆلكىسىنىڭ خۇاڭئەن دېگەن يېرىدە تۇغۇلغان . 1915 ـ يىلى ۋۇچاڭ سىياسىي ـ قانۇن مەدرىسىنى پۈتتۈرگەن . ئۇ شىنجاڭغا كەلگەندىن كېيىن سانجى ، يېڭسار ناھىيىلىرىنىڭ ھاكىمى ، شىنجاڭ دىپلوماتىيە ئەلچىخانىسىنىڭ بۆلۈم باشلىقى بولغان . 1928 ـ يىلى «7 ـ ئىيول» سىياسىي ئۆزگىرىشىدىن كېيىن تۇرمىگە تاشلانغان . 1933 ـ يىلى 4 ـ ئايدا «12 ـ ئاپرېل» سىياسىي ئۆزگىرىشكە قاتناشقان . 1933 ـ يىلى 9 ـ ئايدا ھۆكۈمەتنىڭ ھەيئەت ئەزاسى قوشۇمچە مائارىپ نازارىتىنىڭ

1931 - يىلى 9 - ئايدا شەرقىي شىمال قولدىن كەتكەندىن كېيىن ، بېيپىڭغا قېچىپ بېرىپ ، ئۆزىنى ياپون باسقۇنچىلىرىغا قارشى تۇرۇپ ، ۋەتەننى قۇتۇلدۇرۇش ھەرىكىتىگە ئاتىغان ۋە شەرقىي شىمال خەلقىنىڭ ياپونغا قارشى تۇرۇپ ، ۋەتەننى قۇتۇلدۇرۇش جەمئىيىتىنىڭ دائىمى ئىشلار ئەزاسى ، قوشۇمچە سىياسىي بۆلۈمنىڭ مۇئاۋىن بۆلۈم باشلىقلىقىغا تەيىنلەنگەن . 1933 - يىلى 12 - ئايدا «يېڭى ھايات» ژۇرنىلىنى بەرپا قىلغان . 1933 - يىلى 6 - ئايدا «يېڭى ھايات» ژۇرنىلى «پادىشاھ توغرىسىدا» دېگەن ماقالىنى ئېلان قىلىپ ، ياپونلۇقلارنىڭ چىشىغا تېگىپ قويغان . شۇنىڭ بىلەن گومىنداڭ ھۆكۈمىتى ئۇنى بىر يىل ئىككى ئايلىق قاماق جازاسىغا ھۆكۈم قىلغان .

1937 - يىلى 9 - ئايدىن 1938 - يىلى 10 - ئايغىچە 3 قېتىم شىنجاڭغا خىزمەت تەكشۈرۈشكە كەلگەن . 1938 - يىلى 10 - ئايدا شىنجاڭ ئىنستىتۇتىنىڭ مۇدىرى ۋە شىنجاڭ چېگرا مۇداپىئە دۇبەن مەھكىمىسىنىڭ ئالىي دەرىجىلىك مەسلىھەتچىسى بولغان .

دۇچۆكىيەن شىنجاڭ ئىنستىتۇتىدىكى مەزگىللىرىدە ، مەدەنىيەت ساھەسىدىكى ئىلغار زاتلاردىن ماۋدۇن ، جاڭ جۇڭشې قاتارلىقلارنى ئىنستىتۇتقا كېلىپ دەرس ئۆتۈشكە تەكلىپ قىلغان .

يولداش جۇ تاۋفىنىڭ تونۇشتۇرۇشى بىلەن ، شى مېي ، جاۋ دەن ، شۇ تاۋ ، ۋاڭ ۋېي يى ، لەي جىنمىڭ ، يې لۇشى قاتارلىق يولداشلارنى شىنجاڭغا كېلىپ ئوقۇتۇش ياكى مەدەنىيەت خىزمىتى بىلەن شۇغۇللىنىشقا تەكلىپ قىلغان . يولداش ساكوڭلياۋغا ھاۋالە قىلىپ شىياڭگاڭدىن ئۇچ ماشىنا كىتاب سېتىۋېلىپ ، مەكتەپ كۇتۇپخانا قۇرۇلۇشىغا ئىشلەتكەن . 1935 - يىلى 10 - ئايدا شېڭ شىسەينىڭ ئىچى تارلىقى كېلىپ ، ئۇنى مەجبۇرىي ئىشتىن بوشىتىۋەتكەن .

1940 - يىلى 5 - ئايدا شېڭ شىسەي «ۋاڭ جىڭۋېي سۆيقەستى» نى باھانە قىلىپ ، دۇ جۆڭيەننى قولغا ئالغان . 1942 - يىلى يەنە ئۇنى «ئىسيانچى ئۇنسۇر» دەپ گومىنداڭغا تاپشۇرۇپ بەرگەن . 1943 - يىلى يازدا ئۇنى شېڭ شىسەي مەخپىي ئۆلتۈرۈۋەتكەن .

(ماۋېنخۇا تەمىنلىگەن)

لىن جىلۇ

1915 - يىلى تۇغۇلغان ، ئەسلى ئىسمى لىن ۋېيلياڭ ، گۇاڭدۇڭ ئۆلكىسىنىڭ تەيشەن دېگەن يېرىدىن . دەسلەپتە شاڭخەي ، گۇاڭجۇلاردا ئوقۇپ ، ئوقۇغۇچىلار ھەرىكىتى بىلەن شۇغۇللانغان . 1932 - يىلى جۇڭگو سول قانات يازغۇچىلار ئىتتىپاقىغا قاتناشقان ، كېيىن توكيو مىڭجى ئۇنىۋېرسىتېتىغا بېرىپ ئوقۇغان مەزگىللىرىدە ياپونىيەدە ئوقۇۋاتقان جۇڭگولۇق ئوقۇغۇچىلارنىڭ ھەرىكىتىگە يېتەكچىلىك قىلغان . 1935 - يىلى جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيەسىگە كىرىپ ، جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيەسى توكيو ياچېيكىسىدا سېكىرتار بولغان . 1937 - يىلى ۋەتەنگە قايتىپ كېلىپ ياپون

10 ـ ئايدا يۇشيۇژسۇك سوۋېت ئىتتىپاقىغا 2 ـ قېتىم بېرىپ ، ئايرىم ـ ئايرىم هالدا موسكۋا جۇڭشەن ئۇنىۋېرسىتېتى هەم لېنىن ئىنستىتۇتىدا ئوقۇغان ۋە شۇ يەردە ئوقۇتقۇچىلىق قىلغان ، 1935 ـ يىلى 6 ـ ئايدا يۇشيۇسۇك پارتىيە بىرلەشمە مەركىزىنىڭ يولىيورۇقى بويىچە شىنجاڭغا خىزمەتكە ئەۋەتىلگەن ۋە ئىسمىنى ۋاڭ شۇۋچېڭغا ئۆزگەرتكەن . ئۇ شىنجاڭغا كەلگەندىن كېيىن شىنجاڭ ئۆلكىلىك جاهانگىرلىككە قارشى تۇرۇش بىرلەشمە جەمئىيىتىنىڭ باش كاتىپلىقىغا سايلانغان . قوشۇمچە شىنجاڭ ئىنستىتۇتىنىڭ مۇدىرى بولغان . ئۇنىڭ يازغان داڭلىق ئەسەرلىرىدىن «شىنخەي ئىنقىلابىدىن ساۋاق» ۋە «يېڭى هۆكۈمەتنىڭ مىللىي سىياسىتى» قاتارلىقلار بۇر . ئۇ 1937 ـ يىلى 6 ـ ئايدا سوۋېت ئىتتىپاقىغا يالاپ ئېلىپ بېرىلىپ ، 1939 ـ يىلى 2ـ ئاينىڭ 21 ـ كۈنى موسكۋادىكى سوۋېت ئىتتىپاقى يۇقىرى دەرىجىلىك سوتى ، هەربىي سوت مەهكىمىسى تەرىپىدىن ئۆلۈم جازاسىغا هۆكۈم قىلىنغان .
(ماۋېنخۇا تەمىنلىگەن)

چى تىيەنمىڭ

ئەسلى ئىسمى چى يەنپېي . 1910 ـ يىلى شەندۇڭ ئۆلكىسىنىڭ يىدۇڭ ناهىيىسىدە تۇغۇلغان . مىللىتى مانجۇ . 1933 ـ يىلى چىڭخۇا ئۇنىۋېرسىتېتى گېئولوگىيە فاكولتېتىنى پۈتتۈرۈپ ، نەنجىڭ هۆكۈمىتى مەركىزىي تەتقىقات ئورنىنىڭ تارىخ ـ تىل تەتقىقات بۆلۈمىگە قوبۇل قىلىنغان . 1937 ـ يىلى 11 ـ ئايدا يەنئەننىڭ شەن بېي دېگەن يېرىدە ئوقۇغان . شۇ يىلنىڭ ئاخىرىدا پارتىيىگە كىرگەن . 1938 ـ يىلى شىنجاڭغا كەلگەن ۋە بۇرۇنقى ئىسمىنى چى تىيەنمىڭگە ئۆزگەرتكەن . ئۇ شىنجاڭغا كەلگەندىن كېيىن ، شىنجاڭ ئىنستىتۇتىنىڭ كاتىپى ، قوشۇمچە ماۋارىپ فاكولتېتىنىڭ مۇدىرى بولۇپ ئىشلەپ ، «ماۋارىپ تەرەققىيات تارىخى» ، «جۇڭگو تەبىئىي جۇغراپىيىسى» ، «جۇڭگو جەمئىيەت تارىخى» ، «جۇڭگو ئىقتىسادىي جۇغراپىيىسى» قاتارلىق دەرسلەرنى ئۆتكەن . يەنە 1939 ـ يىلى 1 ـ ئايدا قۇمۇل ۋىلايەتلىك ماۋارىپ ئىدارىسىنىڭ باشلىقى بولغان . 1939 ـ يىلى 12 ـ ئايدا قۇمۇلدا كېسەل سەۋەبى بىلەن ئالەمدىن ئۆتكەن .
(ماۋېنخۇا تەمىنلىگەن)

دۇجۇڭيۇەن

دۇجۇڭيۇەن 1898 ـ يىلى 4 ـ ئايدا جىلىن ئۆلكىسىنىڭ خۇەيدې ناهىيىسىدە تۇغۇلغان . 1923 ـ يىلى باهاردا ياپونىيە توكيو سانائەت مەكتىپىنى پۈتتۈرگەن . ۋەتەنگە قايتىپ كەلگەندىن كېيىن ئۆزىنى كەسپىكە بېغىشلاپ ، جاۋ شىگياۋ شىركىتىنى قۇرغان . 1927 ـ يىلى فىكتىيەن سودا جەمئىيىتى تەرىپىدىن مۇئاۋېن جەمئىيەت باشلىقلىقىغا تەيىنلەنگەن . 1929 ـ يىلى باهاردا ، ئۇ جاڭ شۆلياڭ تەرىپىدىن قۇماندانلىق شتات مەهكىمىسىنىڭ كاتىپلىقىغا هەم ئىشچىلار ئۇيۇشمىسىنىڭ باشلىقلىقىغا تەيىنلەنگەن .

(ماۋېنخۇا تەمىنلىگەن)

جياڭ زوجوۇ

جىلىن ئۇلكىسىدىن بولۇپ ، تىيەنجىن ئەنكەي ئۇنىۋېرسىتېتىنى پۈتتۈرگەن ، ئۇ ئىلگىرى - ئاخىر بولۇپ ، شىنجاڭ ئۇلكىلىك 1 - ئوتتۇرا مەكتەپتە تەنتەربىيە ئوقۇتقۇچىسى ، مەكتەپ مۇدىرى ، شىنجاڭ جاھانگىرلىككە قارشى تۇرۇش باش جەمئىيىتىنىڭ تەشۋىقات بۆلۈمىدە مۇئاۋىن بۆلۈم باشلىقى ، تەشكىلىي بۆلۈم مۇئاۋىن مۇدىرى بولغان . يەنە 1940 - يىلى مائارىپ نازارىتىنىڭ نازىرى ، قوشۇمچە شىنجاڭ ئىنستىتۇتىنىڭ مۇدىرى قاتارلىق خىزمەتلەرنى ئىشلىگەن . 1941 - يىلى شېڭ شىسەي تەرىپىدىن ئىسيانچى ئۇنسۇر دەپ قارىلىپ تۇرمىگە تاشلانغان ، كېيىن تۇرمىدە زىيانكەشلىككە ئۇچراپ ئالەمدىن ئۆتكەن .

خۇاڭرۇ جىن

1902 - يىلى خۇنەن ئۇلكىسىنىڭ يوڭشىڭ دېگەن يېرىدە تۇغۇلغان . دۆلەتلىك بېيپىڭ پېداگوگىكا ئۇنىۋېرسىتېتىنى پۈتتۈرگەن . ئامېرىكا كولۇمبىيە ئۇنىۋېرسىتېتىدا ماگىستىرلىق ئۇنۋانىغا ئېرىشكەن . گېرمانىيە بېرلىن ئۇنىۋېرسىتېتىدا ئاكا دېمىك بولغان . ۋەتەنگە قايتىپ كېلىپ ، ئىلگىرى - كېيىن بولۇپ جۇڭگو گومىنداڭ بېيپىڭ ئالاھىدە شەھەر پارتىيە بۆلۈمىدە يېتەكچى ، قوشۇمچە تەشكىلات بۆلۈم باشلىقى ، مەركىزىي تەشكىلات بۆلۈمىنىڭ باشقارما باشلىقى ، يەنە ئۇنىڭدىن باشقا دۆلەتلىك خۇبېي ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ پروفېسسورى بولغان ، يەنە 1942 - يىلى شىنجاڭ ئۇلكىلىك پارتىيە كومىتېتىنىڭ ھەيئىتى ، قوشۇمچە سېكرىتارى ، مەركىزى تەلىم - تەربىيە پولكى ، شىنجاڭ تارماق پولكىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرى ، 1944 - يىلى 6 - ئايدا شىنجاڭ ئۇلكىلىك ھۆكۈمەتنىڭ ھەيئىتى ، قوشۇمچە مائارىپ نازارىتىنىڭ نازىرى بولغان . 1944 - يىلى شېڭ شىسەي تەرىپىدىن قولغا ئېلىنغان . كېيىن گومىنداڭ ھۆكۈمىتى ھەربىي ئىشلار كومىتېتى قايتا تەكشۈرۈپ قويۇپ بەرگەن .

(ماۋېنخۇا تەمىنلىگەن)

چېڭ دۆڭبەي

ئەسلى ئىسمى چېڭ چىمىڭ ، شەرقىي شىمال لياۋنىڭ ئۇلكىسىنىڭ كەييۇەن ناھىيىسىدىن ، ياپونىيىنىڭ مىڭجى ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ قانۇن كەسپىنى پۈتتۈرگەن . 1943 - يىلى شېڭ شىسەينىڭ تەكلىپ قىلىشى بىلەن شىنجاڭغا كېلىپ ، شىنجاڭ جاھانگىرلىككە قارشى ئۇرۇش بىرلەشمە جەمئىيىتىنىڭ ياشلار بۆلۈمىدە بۆلۈم باشلىقى ، شىنجاڭ سىياسىي تەپتىش مەھكىمىسىنىڭ خەلقئارا بۆلۈمىدە بۆلۈم باشلىقى ، دېخۇا يەرلىك سوت مەھكىمىسىنىڭ باشلىقى بولغان . 1937 - يىلى شېڭ شىسەي تەرىپىدىن

باسقۇنچىلىرىغا قارشى ئۇرۇشقا قاتناشقان . 1938 - يىلى شىنجاڭغا خىزمەتكە ئەۋەتىلىپ ، 1938 - يىلى 4 - ئايدا شىنجاڭ ئىنستىتۇتىنىڭ ئىلمىي مۇدىرى ، 1939-يىلىنىڭ بېشىدا ئاقسۇ مائارىپ ئىدارىسىنىڭ باشلىقى ، 1939 - يىلى 6 - ئايدا كۇچا ناھىيىسىنىڭ ھاكىمى ، 1942 - يىلى 1 - ئايدا ئۈچتۇرپان ناھىيىسىنىڭ ھاكىمى قاتارلىق بىر قاتار خىزمەتلەر بىلەن شۇغۇللانغان . 1942 - يىلى شېڭ شىسەي تەرىپىدىن تۇرمىگە تاشلىنىپ ، 1943 - يىلى 9 - ئايدا زىيانكەشلىككە ئۇچراپ ئالەمدىن ئۆتكەن .
(ماۋېنخۇا تەمىنلىگەن)

مىڭ يىمىڭ

ئەسلى ئىسمى شۇ مېڭ چيۇ ، كومپارتىيە ئەزاسى ، 1937 - يىلى 12 - ئايدا كېسىلىنى داۋالاتقىلى سوۋېت ئىتتىپاقىغا شىنجاڭ ئارقىلىق بارغان ، شۇ چاغدا (كېسىلىنى داۋالىتىپ بولغاندىن كېيىن) شېڭ شىسەينىڭ تەلەپ قىلىشى ، پارتىيە مەركىزىي كومىتېتىنىڭ قوشۇلۇشى بىلەن شىنجاڭدا قېلىپ خىزمەت قىلغان . ئۇ ئىلگىرى ئاخىرى بولۇپ ، شىنجاڭ جاھانگىرلىككە قارشى تۇرۇش جەمئىيىتىنىڭ تەشۋىقات بۆلۈمىنىڭ باشلىقى ، جاھانگىرلىككە قارشى تۇرۇش جەمئىيىتى ژۇرنىلى «جاھانگىرلىككە قارشى ئۇرۇش سېپىدە» تەھرىر ھەيئىتىنىڭ ئەزاسى ، 1938 - يىلى 2 - ئايدا مائارىپ نازارىتىنىڭ مۇئاۋىن نازىرى ، مۇۋەققەت نازىرى ، تەرجىمە تەھرىرلىك ھەيئىتىنىڭ باشلىقى ، شىنجاڭ ئىنستىتۇتىنىڭ مۇدىرى قاتارلىق بىر قاتار خىزمەتلەر بىلەن شۇغۇللانغان .

1942 - يىلى 9 - ئايدا شېڭ شىسەي تەرىپىدىن «ئىسيانچى ئۇنسۇر» دەپ قارىلىپ تۇرمىگە تاشلانغان . 1943 - يىلى پارتىيىدىن چېكىنىپ كەتكەنلىكىنى جاكارلاپ پارتىيىگە ئاسىيلىق قىلىپ ، شېڭ شىسەيگە تەسلىم بولغان .
(ماۋېنخۇا تەمىنلىگەن)

لى يىئۇ

شەندۇڭ ئۆلكىسىنىڭ خەيياڭ ناھىيىسىدىن ، ئۇ ئىلگىرى - ئاخىر بولۇپ ، شىنجاڭ ئۇلكىلىك ھۆكۈمىتى سىياسىي تەلىم - تەربىيە باشقارمىسىنىڭ باشلىقى ، سىياسىي كادىرلار مۇدىرى ، شىنجاڭ جاھانگىرلىككە قارشى تۇرۇش جەمئىيىتى گۇرۇپپىسىنىڭ گۇرۇپپا باشلىقى ، ھەربىي ئىشلار قوماندانلىق شتابىنىڭ باشلىقى ، شىنجاڭ جاھانگىرلىككە قارشى تۇرۇش ژۇرنىلى «جاھانگىرلىككە قارشى ئۇرۇش سېپىدە» تەھرىر ھەيئىتىنىڭ ئەزاسى بولغان . ئۇ يەنە 1941 - يىلى 7 - ئايدا شىنجاڭ مائارىپ نازارىتىنىڭ نازىرى ، قوشۇمچە شىنجاڭ ئىنستىتۇتىنىڭ مۇدىرى خىزمەتلەرنى ئىشلىگەن . 1942 - يىلى 2 - ئايدا شېڭ شىسەي تەرىپىدىن تۇرمىگە تاشلانغان ۋە 1945 - يىلى تۇرمىدىن قويۇپ بېرىلگەن .

1912-يىلى شىنجاڭغا قايتىپ ، تىيەنشاڭ يانخاڭدا ئىشلىگەن . كېيىن دۆلەت تەۋەلىكىنى ئەسلىگە كەلتۈرگەن . ئۇ ئىلگىرى - ئاخىر بولۇپ ، تاموژنا خادىمى ، دىخۇا ماشىنىسازلىق زاۋۇتىنىڭ زاۋۇت باشلىقى بولغان . 1918 - يىلى گېرمانىيىگە بېرىپ ماڭارىپ ۋە كەسىپلەرنى كۆزىتىپ ، سابىق سوۋېت ئىتتىپاقى بىلەن گېرمانىيە ئارىلىقىدا بېرىپ ، كېلىپ يۈرگەن ، كېيىن بېرلىن ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ سىياسىي - ئىقتىساد فاكۇلتېتىغا ئوقۇشقا كىرگەن . 1933 - يىلى سابىق سوۋېت ئىتتىپاقىدا ئىنقىلابىي تەشكىلاتىغا قاتنىشىپ ، شىنجاڭغا قايتىپ كەلگەن . 1935 - يىلى شىنجاڭ خەلقىنىڭ جاھانگىرلىككە قارشى تۇرۇش بىرلەشمە ھەيئىتىنىڭ مۇئاۋىن بۆلۈم باشلىقى بولغان . 1937 - يىلى شېڭ شىسەي تەرىپىدىن تۇرمىگە تاشلانغان . 1944 - يىلى تۇرمىدىن قايتىپ چىققان . 1946 - يىلى 6 - ئايدا شىنجاڭ ئۆلكىلىك كومىتېتىنىڭ ئەزاسى قوشۇمچە مۇئاۋىن رەئىسى ، 1947 - يىلى 7 - ئايدا قوشۇمچە شىنجاڭ ئىنستىتۇتىنىڭ مۇدىرى ، 1949-يىلى شىنجاڭ ئۆلكىسىنىڭ رەئىسى بولغان . 1949 - يىلى 9 - ئايدا شىنجاڭ تىنچ يول بىلەن ئازاد بولغاندىن كېيىن ، ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى شىنجاڭ تارماق ئىدارىسىنىڭ ھەيئىتى ، ئۆلكىلىك ھۆكۈمەتنىڭ رەئىسى بولغان . 1953 - يىلى جۇڭگو سىياسىي مەسلىھەت كېڭىشىنىڭ 2 - ، 3 - ، 5 - ، 6 - قېتىملىق مەملىكەتلىك كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى ، سىياسىي مەسلىھەت كېڭىشى شىنجاڭ كومىتېتىنىڭ رەئىسى ، 1 - ، 2 - قېتىملىق مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى مىللەتلەر كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى قاتارلىق خىزمەتلەرنى ئىشلىگەن بولۇپ ، ئۇنىڭ بىر قەدەر ۋەكىللىك خاراكتېرگە ئىگە ئەسەرلىرىدىن : «بورھان تاللانما ئەسەرلىرى» ، «شىنجاڭنىڭ 50 يىلى» قاتارلىقلار بار .

(ماۋېنخۇا تەمىنلىگەن)

ئەنۋەر خانبابا

ئۇزبېك . 1918 - يىلى 5 - ئايدا ئۇرۇمچىدە توغۇلغان . ئەنۋەر خانبابا 1939 - يىلى خىزمەتكە قاتناشقان بولۇپ ، ئىلگىرى - ئاخىر بولۇپ شىنجاڭ ئۆلكىلىك قۇرۇلۇش نازارىتى ، مالىيە نازارىتىنىڭ ئالتۇن كان تېخنىك خادىمى ، تەشۋىقات بۆلۈمىنىڭ باشلىقى ، ئىلى ئۇزبېك باشلانغۇچ مەكتەپنىڭ ئىلمىي مۇدىرى ، 1945 - يىلى 12 - ئايدا ئۇچ ۋىلايەت ئىنقىلابى ماڭارىپ نازارىتىنىڭ بۆلۈم باشلىقى ، 1946 - يىلى ماڭارىپ نازارىتىنىڭ باش كاتىپى ، 1948 - يىلى 1 - ئايدا ئىلى ۋىلايەتلىك ماڭارىپ ئىدارىسىنىڭ باشلىقى ، 1949 - يىلى 12 - ئايدا ئۆلكىلىك مەدەنىي ماڭارىپ كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرى ، ماڭارىپ نازارىتىنىڭ نازىرى ، پارتىيە گۇرۇپپىسىنىڭ سېكرېتارى ، 1957 - يىلى 1 - ئايدا ئاپتونوم رايونلۇق مەدەنىيەت ماڭارىپ كومىتېتىنىڭ بۆلۈم باشلىقى ، 1962-يىلى 8 - ئايدا ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى ، مەدەنىي - ماڭارىپ ئىشخانىسىنىڭ مۇدىرى ، 1973 - يىلى 11 - ئايدا شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ مۇئاۋىن

قولغا ئېلىنىپ تۇرمىگە تاشلانغان . 1942 - يىلى قويۇپ بېرىلگەندىن كېيىن جاھانگىرلىككە قارشى تۇرۇش جەمئىيىتىنىڭ باشلىقى ، مائارىپ نازارىتىنىڭ مۇئاۋىن نازىرى بولغان . يەنە 1943 - يىلى 2 - ئايدا ئۆلكىلىك ھۆكۈمەت ھەيئىتى قوشۇمچە مائارىپ نازارىتىنىڭ نازىرى ، شىنجاڭ ئىنستىتۇتىنىڭ مۇدىرى بولغان . 1944 - يىلى يەنە تۇرمىگە تاشلانغان . 1945 - يىلى تۇرمىدىن قويۇپ بېرىلگەندىن كېيىن چۆچەكلىگا كېتىپ ، ئازادلىقتىن ئىلگىرى تەيۋەنگە كەتكەن .

(ماۋېنخۇا تەمىنلىگەن)

شېك شىسەي

ئىسمى جېن كاك ، ئەسلى يۇرتى لياۋنىڭ ئۆلكىسى كەييۇەن ناھىيىسى ، 1897 - يىلى 1-ئايدا تۇغۇلغان . 1919 - يىلى ياپونىيە توكيو مىكجى ئۇنىۋېرسىتېتىدا ئوقۇپ ، شۇ يىلى ۋەتەنگە قايتىپ كەلگەن ، قايتىپ كەلگەندىن كېيىن يۇننەن ئۆلكىسىنىڭ شاۋجۇۋ ئوبلاستى قارمىقىدىكى ھەربىي مەدرىسىگە ئىمتىھان بېرىپ كىرگەن . ئوقۇشنى پۈتتۈرگەندىن كېيىن شەرقىي شىمال ئارمىيىسىنىڭ 8 - بېرىگادىسىدا ۋەزىپە ئۆتىگەن . 1926 - يىلى ياپونىيە قۇرۇقلۇق ئارمىيە ئۇنىۋېرسىتېتىغا جۇڭگو ئوقۇغۇچىلار ئۆمىكى بىلەن ئوقۇشقا ئەۋەتىلگەن . 1927 - يىلى ۋەتەنگە قايتقاندىن كېيىن گومىنداڭ ئىنقىلابى ئارمىيىسى باش شتابىنىڭ يوقىرى دەرىجىلىك مەسلىھەتچىسى بولغان . 1930 - يىلى كۈزدە شىنجاڭغا كېلىپ جىن شۇرېن دۆبەن مەھكىمىسىنىڭ مەسلىھەتچىسى ، مەسلىھەتچىلەر باشلىقى بولغان . 1932 - يىلى يازدا شەرقىي يول باندىتلارنى يوقىتىش قوماندانلىق مەزكىزىدە قوماندانلىق قىلىپ ، قۇمۇل دېھقانلار قوزغىلىڭىنى باستۇرغان . 1933 — يىلى «12 - ئاپرېل» سىياسىي ئۆزگىرىشىدىن كېيىن شىنجاڭنىڭ چېگرا مۇداپىئە دۆبەنى بولغان ۋە ئۇزۇن بىلەن قارشى ئىددىيىدىكىلەرنى يوقىتىپ ، ئۆزىنىڭ مۇستەبىت ھۆكۈمرانلىقىنى مۇستەھكەملەش ئۈچۈن «جاھانگىرلىككە قارشى تۇرۇش ، سوۋېت ئىتتىپاقى بىلەن دوست بولۇش ، دېموكراتىيىنى يولغا قويۇش ، پاك - دىيانەتلىك بولۇش ، تىنچلىق ، قۇرۇلۇش ئېلىپ بېرىش» تىن ئىبارەت 6 چوڭ سىياسەتنى يۈرگۈزگەن . ئارقىدىنلا «ئىسيانچىلارنى باستۇرۇش» پىلانى يۈرگۈزۈپ ، نۇرغۇنلىغان ئىلغار زاتلار ، كومپارتىيە ئەزالىرىغا زىيانكەشلىك قىلغان ۋە ئۇلارنى كۆپلەپ قىرغان . 1942 - يىلى گومىنداڭغا بېقىنغان ، قوشۇمچە شىنجاڭ ئىنستىتۇتىنىڭ مۇدىرى بولغان . 1944 - يىلى 9 - ئايدا خەلق ھۆكۈمىتى دېھقانچىلىق ئورمانچىلىق مىنىستىرى بولغان . 1945 — يىلى ۋەزىپىسىدىن قالدۇرۇلغان ، 1949 - يىلى تەيۋەنگە قېچىپ بارغان ، 1970-يىلى 7 - ئايدا كېسەل سەۋەبى بىلەن ئۆلگەن .

بۇرھان شەھىدى

ئەسلى يۇرتى ئاقسۇ . 1894 - يىلى رۇسىيىنىڭ قازان شەھىرىدە تۇغۇلغان .

قارشى تۇرۇش خىزمىتىگە قاتنىشىپ ، سەنشى (چىنيۇ) ئوتتۇرا مەكتىپى ، يۈبېي ئوتتۇرا مەكتىپى ، تيانژىنلىك ئوتتۇرا مەكتىپى ، خېبەيلىك ئوتتۇرا مەكتىپى ، ئۆلكىلىك خوتەنلىك ئوتتۇرا مەكتىپى ، تەييۋەن 1 - پېداگوگىكا مەكتىپى قاتارلىق مەكتەپلەرنىڭ مۇدىرى ، 1953 - يىلى تەييۋەن شەھەرلىك ماۋارىپ ئىدارىسىنىڭ باشلىقى ، 1955 - يىلى مەركىزىي ماۋارىپ مىنىستىرلىقى ماۋارىپ مۇدىرى ئىنستىتۇتىنىڭ ئىشخانا مۇدىرى ، 1957 - يىلى شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق ماۋارىپ نازارىتى پارتىيە گۇرۇپپىسىنىڭ سېكرىتارى ، مۇئاۋىن نازىرى بولغان . مەدەنىيەت ئىنقىلابىدا زىيانكەشلىككە ئۇچرىغان ۋە يەنە قايتىدىن 1978 - يىلى ئاپتونوم رايونلۇق ماۋارىپ ئىدارىسىدا مەسلىھەتچى ، ئىدارە باشلىقى ، قوشۇمچە شىنجاڭ ماۋارىپ ئىنستىتۇتى مۇدىرى بولغان ، 1981 - يىلى ماۋارىپ نازارىتىنىڭ نازىرى بولغان ، 1984 - يىلى پېنسىيەگە چىققان ، 1996 - يىلى 5 - ئايدا كېسەل سەۋەبى بىلەن ئالەمدىن ئۆتكەن .

(ماۋېنخۇا تەمىنلىگەن)

يۈەن جىجاڭ

مىللىتى خەنزۇ ، 1924 - يىلى سەنشى ئۆلكىسىنىڭ باۋدې ناھىيىسىدە تۇغۇلغان . 1939 - يىلى 6 - ئايدا خىزمەتكە قاتناشقان . 1939 - يىلى 8 - ئايدا جۇڭگو كومموۇنىستىك پارتىيىسىگە كىرگەن . يۈەنجىجاڭ 1939 - يىلى ئىنقىلابىي خىزمەتكە قاتناشقان ، 1949 - يىلى شىنجاڭ گېزىتى ئىقتىساد بۆلۈمىنىڭ دېرىكتورى ، قوشۇمچە بوغالتىرلىق بۆلۈمىنىڭ باشلىقى ، پارتىيە گۇرۇپپىسىنىڭ ئەزاسى ، باش دېرىكتورى بولۇپ ، 1953 - يىلى 3 - ئايدا شىنجاڭ ئۆلكىلىك مەدەنىيەت ماۋارىپ كومىتېتى پىلان - مالىيە باشقارمىسىنىڭ باشلىقى ، ياجىيكا سېكرىتارى بولغان . 1956 - يىلى 7 - ئايدا ئاپتونوم رايونلۇق پىلان كومىتېتى مەدەنىي ماۋارىپ باشقارمىسىنىڭ باشلىقى ، پارتىيە گۇرۇپپىسىنىڭ ئەزاسى ، 1964 - يىلى 9 - ئايدا ئاپتونوم رايونلۇق مەدەنىي ماۋارىپ ئىشخانىسى كاتىپلار بۆلۈمىنىڭ مۇدىرى ، ياچىيكا سېكرىتارى ، 1970 - يىلى 6 - ئايدا ئاپتونوم رايونلۇق ئىنقىلابى كومىتېت ئۇلانباي كادىرلار مەكتىپىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرى ، مەركىزىي گۇرۇپپا ئەزاسى ، 1979 - يىلى 3 - ئايدا ئاپتونوم رايونلۇق ماۋارىپ نازارىتى پارتىيە گۇرۇپپىسىنىڭ سېكرىتارى ، مۇئاۋىن نازىرى بولغان . 1983 - يىلى 5 - ئايدا شىنجاڭ پېداگوگىكا ئۇنىۋېرسىتېتى دائىمىي كومىتېت ئەزاسى ، سېكرىتارى بولغان .

(ماۋېنخۇا تەمىنلىگەن)

ھاكىم جاپپار

مىللىتى ئۇيغۇر ، 1925 - يىلى 10 - ئايدا غۇلجا ناھىيىسىدە تۇغۇلغان . 1944 - يىلى 3 ۋىلايەت ئىنقىلابىغا قاتناشقان . 1952 - يىلى 7 - ئايدا جۇڭگو كومموۇنىستىك پارتىيىسىگە كىرگەن . ھاكىم جاپپار 1944 - يىلى 10 - ئايدا ئىلى 3

مەكتەپ مۇدىرى ، 4 - نۆۋەتلىك سىياسىي كېڭەشنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى ، 1982 - يىلى 1 - ئايدا ئاپتونوم رايونلۇق مەدەنىي ماارىپ كومىتېتنىڭ مۇدىرى ، پارتىيە گۇرۇپپىسىنىڭ سېكرىتارى ، 1983 - يىلى ئاپتونوم رايونلۇق سىياسىي كېڭەشنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى ، پارتىيە گۇرۇپپىسىنىڭ ئەزاسى قاتارلىق ۋەزىپىلەرنى ئۆتىگەن .
(ماۋېنخۇا تەمىنلىگەن)

يۇنگۇاڭ

1919 - يىلى 11 - ئايدا تۇغۇلغان . خېبېي ئۆلكىسىنىڭ زۇنخۇا ناھىيىسىدىن ، مىللىتى خەنزۇ ، ئالىي تېخنىكوم ئوقۇش تارىخىغا ئىگە ، پارتىيە ئەزاسى . يۇنگۇاڭ 1938-يىلى ئىنقىلابقا قاتناشقاندىن كېيىن يېدۇڭ پارتىزانلار باش ئەترىتىنىڭ كومىسسارى بولغان . زۇنخۇا ناھىيىلىك خەلق ئازادلىق ئاۋانگارت چوڭ ئەترىتىنىڭ باشلىقى بولغان . 1940 - يىلى 12 - ئايدا جىن چايى قارمىقىدىكى پارتىيە مەكتىپىنىڭ ئوقۇغۇچىسى ، پېكىشى ، يېدۇڭ قوماندانلىق شتابى تېلېگراممىا تەرجىمانى بولغان ، 1942 - يىلى 9 - ئايدا زۇنخۇا شەھىرى غەربىي 4 - ، 5 - ، 6 - رايونلىرىنىڭ كومىتېت سېكرىتارى ، 1947 - يىلى 12 - ئايدا رېخى ئۆلكىسى خەۋپسىزلىك باشقارمىسىنىڭ 1 - بۆلۈمىنىڭ بۆلۈم باشلىقى ، خۇابېي ئىنقىلابى مەخپىي ئىشلار كاتىپى ، 1950 - يىلى 2 - ئايدا جۇڭگو خەلق ئۇنىۋېرسىتېتى دائىمى كومىتېتى تەشۋىقات بۆلۈمىنىڭ مۇئاۋىن بۆلۈم باشلىقى ، ماركسىزم - لېنىنىزىم تەتقىقات ئىشخانىسىنىڭ مۇدىرى ، «ئوقۇتۇش تەتقىقات» ژۇرنىلىنىڭ باش مۇھەررىرى بولغان . يەنە 1962 - يىلى 2 - ئايدا شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ مۇئاۋىن مەكتەپ مۇدىرى بولغان . 1970 - يىلى 9 - ئايدا شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق ماارىپ ئىدارىسىدە پارتىيە مەركىزىي گۇرۇپپىسىنىڭ گۇرۇپپا باشلىقى ، ئىدارە باشلىقى . 1979 - يىلى 2 - ئايدا سەندۇڭ ئۇنىۋېرسىتېتىدا مۇئاۋىن سېكرىتار ، مۇئاۋىن مەكتەپ مۇدىرى بولغان . 1982 - يىلى 11 - ئايدا جۇڭگو سىياسىي قانۇن ئۇنىۋېرسىتېتى قۇرۇشقا تەييارلىق قىلىش رەھبەرلىك گۇرۇپپىسىنىڭ ئەزاسى بولغان . 1983 - يىلى 2 - ئايدا جۇڭگو سىياسىي قانۇن ئۇنىۋېرسىتېتى پارتكوم سېكرىتارى ، 1 - مۇئاۋىن مەكتەپ باشلىقى ، قوشۇمچە بېيجىڭ سىياسىي ئىنستىتۇتى پارتكومىنىڭ سېكرىتارى بولغان . 1986 - يىلى پېنسىيىگە چىقىپ ، جۇڭگو ياشانغان پروفېسسورلار جەمئىيىتىنىڭ رەئىسى بولغان . 1998 - يىلى 7 - ئايدا كېسەل سەۋەبى بىلەن ئالەمدىن ئۆتكەن .

جاڭ فەن

مىللىتى خۇيزۇ ، 1908 - يىلى سەنشى ئۆلكىسىنىڭ يېپىڭ ناھىيىسىدە تۇغۇلغان . 1942 - يىلى ئىنقىلابىي خىزمەتكە قاتناشقان . 1950 - يىلى جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسىگە كىرگەن . جاڭ فەن 1942 - يىلى 12 - ئايدا سەنشىدە ياپون باسقۇنچىلىرىغا

ئەزاسى ، شىنجاڭ ساناقەت ئىنستىتۇتىنىڭ مۇدىرى بولغان ، 1966 - يىلى قارىلىنىپ خىزمىتىدىن ئايرىلغان ، 1969 - يىلى 10 - ئايدا شىنجاڭ ساناقەت ئىنستىتۇتى ئىنقىلابىي كومىتېتىنىڭ دائىمىي ئەزاسى ، مۇئاۋىن مۇدىرى ، 1978 - يىلى شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتى پارتكومىنىڭ سېكرېتارى ، مۇئاۋىن مەكتەپ مۇدىرى ، 1986 - يىلى ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتى پارتىيە گۇرۇپپىسىنىڭ سېكرېتارى ، مۇئاۋىن مۇدىرى قاتارلىق ۋەزىپىلەرنى ئۆتىگەن .

(ماۋېنخۇا تەمىنلىگەن)

ژۇياۋ چېك

خەنزۇ ، خېبېي ئۆلكىسىنىڭ فىڭرۇن ناھىيىسىدىن ، 1935 - يىلى 8 - ئايدا تۇغۇلغان . 1951 - يىلى 3 - ئايدا خىزمەتكە قاتناشقان . 1960 - يىلى جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسىگە كىرگەن . ژۇياۋ چېك 1956 - يىلى 8 - ئايدا شەرقىي شىمال پېداگوگىكا ئۇنىۋېرسىتېتىغا كىرىپ ئوقۇغان ، 1960 - يىلى شىنجاڭ پېداگوگىكا ئۆتتۈرا مەكتىپىدە ئوقۇتقۇچى ، خوجىلىق مۇدىرى بولغان . 1962 - يىلى 9 - ئايدا جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسى سۈيدۈك ناھىيىلىك پارتىيە گۇرۇپپىسىدا كادىر ، 1963-يىلى 5 - ئايدا سۈيدۈك ناھىيىلىك (كېيىن قۇرغاسقا قوشۇۋېتىلدى) ئۆتتۈرا مەكتەپتە ئوقۇتقۇچى ، ياچېيكا سېكرېتارى ، خوجىلىق مۇدىرى ، ئىنقىلابىي كومىتېت 1 - مۇئاۋىن مۇدىرى بولغان . 1970 - يىلى 1 - ئايدا قورغاس ناھىيىلىك مەدەنىيەت مائارىپ سەھىيە ئىدارىسىنىڭ باشلىقى بولغان . 1973 - يىلى 4 - ئايدا جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسى قۇرغاس ناھىيىلىك كومىتېتى تەشۋىقات بۆلۈمىنىڭ مۇئاۋىن بۆلۈم باشلىقى بولغان . 1978 - يىلى 5 - ئايدا جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسى قۇرغاس ناھىيىلىك كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن سېكرېتارى ، سېكرېتارى بولغان . 1987 - يىلى جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيەسى بۆرتالا موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستلىق پارتكوم سېكرېتارى بولغان . 1990 - يىلى 12 - ئايدا جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسى ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتى پارتىيە گۇرۇپپىسىنىڭ سېكرېتارى ، مۇئاۋىن مۇدىرى بولغان . 1995 - يىلى 3 - ئايدا ئاپتونوم رايونلۇق خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتى مائارىپ ، مەدەنىيەت ، ئىلىم - پەن ، سەھىيە كومىتېتىنىڭ مۇدىرى بولغان .

(ماۋېنخۇا تەمىنلىگەن)

نۇرتىيىپ

ئۇيغۇر ، 1934 - يىلى 11 - ئاينىڭ 15 - كۈنى ئۇچتۇرپاندا تۇغۇلغان . 1950-يىلى خىزمەتكە قاتناشقان . 1953 - يىلى پارتىيىگە كىرگەن . نۇرتىيىپ 1950 - يىلى 7 - ئايدا خىزمەتكە قاتنىشىپ ، ئۇچتۇرپان ناھىيىلىك زومىگەرلەرگە قارشى تۇرۇپ ، ئىجارە ھەققىنى كېمەيتىش خىزمەت ئەترىتىنىڭ ئەزاسى بولغان . 1951 - يىلى 6 - ئايدا

ۋىلايەت ئىنقىلابى ھۆكۈمىتى گېزىتخانىسىدا تەشۋىقات خىزمىتى بىلەن شۇغۇللىنىپ ، 1947 - يىلى 1 - ئايدا ئىلى ۋىلايەتلىك مائارىپ باشقارمىسىنىڭ مەخسۇس كادىرى ، 1951 - يىلى 6 - ئايدا ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم مەدەنىي مائارىپ بۆلۈمىنىڭ باشقارما باشلىقى ، 1959-يىلى 9 - ئايدا شىنجاڭ پېداگوگىكا ئۇنىۋېرسىتېتى پارتكومىنىڭ مۇئاۋىن سېكرېتارى ، 1962 - يىلى شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتى پارتكوم سېكرېتارى ، 1972 - يىلى مائارىپ نازارىتىنىڭ مۇئاۋىن نازىرى ، 1975 - يىلى ئىلى ئوبلاستىنىڭ مۇئاۋىن ئوبلاست باشلىقى ، 1979 - يىلى ئاپتونوم رايونلۇق مەدەنىي مائارىپ كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرى ، مائارىپ نازارىتىنىڭ نازىرى ، 1983 - يىلى 9 - ئايدا شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتىنىڭ مەكتەپ مۇدىرى قاتارلىق خىزمەتلەرنى ئىشلىگەن .

(ماۋېنخۇا تەمىنلىگەن)

ۋېن خوخۇا

مىللىتى خۇيزۇ ، 1919 - يىلى سىچۈەندە تۇغۇلغان . 1939 - يىلى 9 - ئايدا ئىنقىلابىي خىزمەتكە قاتناشقان . 1938 - يىلى جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسىگە كىرگەن . شىنجاڭ تېببىي ئىنستىتۇتى پارتكومنىڭ سېكرېتارى ، 1976 - يىلى 11 - ئايدا شىنجاڭ 1 - ئاۋغۇست يېزا ئىگىلىك ئىنستىتۇتى ئىنقىلابىي كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى ، مۇئاۋىن سېكرېتارى ، 1983 - يىلى 5 - ئايدا شىنجاڭ مائارىپ نازارىتى پارتىيە گۇرۇپپىسىنىڭ سېكرېتارى ، مۇئاۋىن مەكتەپ مۇدىرى قاتارلىق خىزمەتلەر بىلەن شۇغۇللانغان .

(ماۋېنخۇا تەمىنلىگەن)

جاڭ ياڭ

مىللىتى خەنزۇ ، خۇبېي ئۆلكىسىنىڭ ناڭياڭ شەھىرىدىن ، ئالىي مەكتەپ مەدەنىيەت سەۋىيىسىگە ئىگە ، 1926 - يىلى 11 - ئايدا تۇغۇلغان . 1945 - يىلى 7 - ئايدا خىزمەتكە قاتناشقان ، 1946 - يىلى جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسىگە كىرگەن . 1943 - يىلى 7 - ئايدا چۇڭچىڭ بېيىپ ئوپېرا ئىنستىتۇتى ئالىي بۆلۈمىدە ، 1945 - يىلى 7 - ئايدا جوڭيۈەن ھەربىي رايونى ياش كادىرلار سىنىپىدا ئوقۇغان . 1945 - يىلى 12 - ئايدا 359 - بېرگادا سەنئەت ئۆمىكى ۋە 2 - ئارمىيە تەلىم - تەربىيە تۈەنى تەشۋىقات بۆلۈمىدە ئىشلىگەن ، 1949 - يىلى 11 - ئايدا 9 - ئارمىيە 25 - دىۋىزىيىسى 74 - پولكىنىڭ سىياسىي بۆلۈمىنىڭ مۇدىرى ، مۇئاۋىن كومىسسارى ، 1951 - يىلى 10 - ئايدا شىنجاڭ ھەربىي رايون رۇس يېزىقى مەكتىپىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرى بولغان . 1953 - يىلى موسكۋا ستالىن كانچىلىق ئىنستىتۇتىدا ئوقۇغان ، 1959 - يىلى 6 - ئايدا مائارىپ مىنىستىرلىقىنىڭ ۋەتەنگە قايتقان ئوقۇغۇچىلار ئۆگىنىش كۆرسىنىڭ ياپونىيەكا سېكرېتارى ، 1959 - يىلى 11 - ئايدا شىنجاڭ كانچىلىق ئىنستىتۇتى پارتكومنىڭ

خىزمەت كومىتېتىنىڭ سېكرېتارى ، ماۋارىپ كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن سېكرېتارى ، 1998 ـ يىلى 1 ـ ئايدا ئاپتونوم رايونلۇق سىياسىي كېڭەشنىڭ مۇئاۋىن رەئىسى بولۇپ تەيىنلەنگەن .

(ماۋېنخۇا تەمىنلىگەن)

سادىر قادىر

1941 ـ يىلى 12 ـ ئايدا قەشقەر شەھىرىدە تۇغۇلغان . مىللىتى ئۇيغۇر ، ئالىي مەكتەپ ئوقۇش تارىخىغا ئىگە ، پارتىيە ئەزاسى . سادىر قادىر 1965 ـ يىلى سابىق سوۋېت ئىتتىپاقى تاشكەنت دۆلەتلىك لېنىن ئونىۋېرسىتېتىنىڭ فىزىكا فاكولتېتىنى پۈتتۈرگەن . 1966 ـ يىلى 3 ـ ئايدا جۇڭگو پەنلەر ئاكادېمىيىسى ، شىنجاڭ شۆبە ئاكادېمىيىسىدە ئوقۇغان . 1966 ـ يىلى 8 ـ ئايدا شىنجاڭ 1 ـ ئاۋغۇست يېزا ئىگىلىك ئىنستىتۇتىدا ئاسىستېنت (ياردەمچى ئوقۇتقۇچى) ، لېكتور ، مۇئاۋىن فاكولتېت مۇدىرى بولغان . 1986 ـ يىلى 8 ـ ئايدا ئاپتونوم رايونلۇق ماۋارىپ كومىتېتىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرى ، پارتىيە گۇرۇپپىسىنىڭ ئەزاسى بولغان . 1995 ـ يىلى 4 ـ ئايدا ئاپتونوم رايونلۇق ماۋارىپ كومىتېتىنىڭ مۇدىرى ، پارتىيە گۇرۇپپىسىنىڭ مۇئاۋىن سېكرېتارى بولغان . 2000 ـ يىلى 7 ـ ئايدا ماۋارىپ كومىتېتىدە نازارەتچى بولۇپ تەيىنلەنگەن .
(ماۋېنخۇا تەمىنلىگەن)

ئۇچتۇرپان ناھىيىلىك ئىمامىلىرىم رايونلۇق كومىتېتنىڭ ياشلار خىزمىتىگە مەسئۇل كادىرى بولغان . 1952 - يىلى غەربىي - شىمال مىللەتلەر ئىنستىتۇتىدا ، شىنجاڭ ئىنستىتۇتنىڭ چارۋىچىلىق فاكولتېتىدا ئوقۇغان . 1956 - يىلى 9 - ئايدا شىنجاڭ ئىنستىتۇتى ئىتتىپاق كومىتېتنىڭ كادىرى ، 1959 - يىلى 2 - ئايدا شىنجاڭ 1 - ئاۋغۇست يېزا ئىگىلىك ئىنستىتۇتى ئىتتىپاق كومىتېتنىڭ مۇئاۋىن سېكرېتارى بولغان . 1959 - يىلى 8 - ئايدا ئاپتونوم رايونلۇق پارتىيە مەكتىپىدە ئوقۇغان . 1960 - يىلى شىنجاڭ 1 - ئاۋغۇست يېزا ئىگىلىك ئىنستىتۇتى ئىتتىپاق كومىتېتنىڭ مۇئاۋىن سېكرېتارى ، سىياسىي بۆلۈمنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرى ، ئىنستىتۇت ئىنقىلابى كومىتېتنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرى ، پارتىيە مەركىزىي گۇرۇپپىسىنىڭ گۇرۇپپا باشلىقى بولغان . 1973 - يىلى ئاپتونوم رايونلۇق ئىتتىپاق كومىتېتنىڭ سېكرېتارى ، پارتىيە گۇرۇپپىسىنىڭ سېكرېتارى بولغان . 1976 - يىلى 5 - ئايدا ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ ئىدارىسىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى ، پارتىيە گۇرۇپپىسىنىڭ مۇئاۋىن سېكرېتارى ، مۇئاۋىن نازىر ، مۇئاۋىن مۇدىر ، پارتىيە گۇرۇپپىسىنىڭ مۇدىرى بولغان . 1995 - يىلى 11 - ئايدا ئاپتونوم رايونلۇق سىياسىي ئېنىگەش دائىمىي ھەيئەت ئەزاسى ، دۆلەت دەرىجىلىك مۇپەتتىش ۋەزىپىلىرىگە تەيىنلەنگەن .

(ماۋېنخۇا تەمىنلىگەن)

جاك گۇيتىك

1940 — يىلى 11 - ئايدا خېنەننىڭ مىياك دېگەن يېرىدە تۇغۇلغان . خۇيزۇ ، ئاسپىرانتلىق ئوقۇش تارىخىغا ئىگە . پارتىيە ئەزاسى ، جاك گۇيتىك 1965 - يىلى 8-ئايدا جۇڭنەن مىللەتلەر ئىنستىتۇتىنىڭ جۇڭگو تىلى فاكولتېتىنى پۈتتۈرۈپ ، شۇ يىلى 8 - ئايدا ئۈرۈمچى تەجرىبە ئوتتۇرا مەكتىپىنىڭ ئوقۇتقۇچىسى ، ئوقۇتۇش كافېدراسىنىڭ گۇرۇپپا باشلىقى ، پارتىيە گۇرۇپپىسىنىڭ مۇئاۋىن سېكرېتارى ، ئىنقىلابىي كومىتېتنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرى بولغان . 1976 - يىلى 6 - ئايدا ئۈرۈمچى شەھەرلىك 25 - ئوتتۇرا مەكتەپ پارتىيە گۇرۇپپىسىنىڭ سېكرېتارى ، ئىنقىلابىي كومىتېتنىڭ مۇدىرى بولغان . 1979 - يىلى 6 - ئايدا ئۈرۈمچى شەھەرلىك 27 - ئوتتۇرا مەكتەپ پارتىيە گۇرۇپپىسىنىڭ سېكرېتارى ، مۇئاۋىن مەكتەپ مۇدىرى بولغان . 1981 - يىلى 12 - ئايدا ئۈرۈمچى شەھەرلىك مائارىپ كومىتېتى سىياسىي باشقارمىسىنىڭ مۇئاۋىن مۇدىرى بولغان . 1983 - يىلى 3 - ئايدا ئۈرۈمچى شەھەرلىك كومىتېتنىڭ دائىمىي كومىتېت ئەزاسى قوشۇمچە تەشۋىقات بۆلۈمىنىڭ باشلىقى بولغان . 1986 - يىلى 11 - ئايدا شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق ئەدەبىيات - سەنئەتچىلەر بىرلەشمىسى پارتىيە گۇرۇپپىسىنىڭ سېكرېتارى ، مۇئاۋىن مۇدىرى بولغان . 1990 - يىلى 12 - ئايدا ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم مائارىپ پەن - تېخنىكا بۆلۈمىنىڭ بۆلۈم باشلىقى بولغان . 1995 - يىلى 3 - ئايدا ئاپتونوم رايونلۇق مائارىپ كومىتېتى ، پارتىيە گۇرۇپپىسىنىڭ سېكرېتارى ، ئالىي مەكتەپلەر

ئىشلەپ ، ئىقتىسادچانلىق بىلەن ئوقۇش خىزمىتىنى قانات يايدۇرۇش توغرىسىدىكى پىكىر 390
ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپلەرگە ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىشتا ھەق ئېلىش تۈزۈمىنى ئىسلاھ قىلىشنى ئەمەلگە ئاشۇرۇش توغرىسىدىكى پىكىر 424
ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ ئوتتۇرا دەرىجىلىك ماارىپ قۇرۇلمىسى ئىسلاھاتى توغرىسىدىكى پىكىر 392
ئاساسىي ماارىپنى باشقۇرۇش تۈزۈلمە ئىسلاھاتى 350
ئاممىۋى ماارىپ سارايلىرىنىڭ خىزمەت پروگراممىسى 396
ئاممىۋى مەكتەپ 347
ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپ 56
ئادەتتىكى ئوتتۇرا مەكتەپلەر ماارىپى 29
ئاپتونوم رايونلۇق ماارىپ خىزمىتى يىغىنى 328
ئاپتونوم رايون تارمىقىدىكى ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپلەردە «قوش رېلىسلىق تۈزۈم بويىچە ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىپ ھەق ئېلىش تۈزۈمى ئىسلاھاتى ئېلىپ بېرىش توغرىسىدا پىكىر 424
ئاز سانلىق مىللەتلەر ماارىپى 201
ئالاھىدە ماارىپ 233
ئاتېئىزىم تەربىيىسى 199
ئاسپىرانت ماارىپى 57
ئاپتونوم رايونىمىز چوڭلار ئالىي مەكتەپلىرىنىڭ ئوقۇتۇش سۈپىتىنى تەكشۈرۈش ئىمتىھان چارىلىرى 404
ئاپتونوم رايونلۇق چوڭلار ماارىپ ئىدارىسى 253
ئاپتونوم رايونلۇق پارتكوم ، ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ «ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى ، گوۋۇيۈەننىڭ ماارىپ ئىسلاھاتىنى چوڭقۇرلاشتۇرۇش ، ساپا ماارىپىنى ئومۇميۈزلۈك ئىلگىرى سۈرۈش توغرىسىدىكى قارار» نى ئىزچىللاشتۇرۇش توغرىسىدىكى پىكرى 430
شىنجاڭ ئوقۇتۇش تەتقىقات ئىشخانىسى 265
ئاپتونوم رايونلۇق ئالىي ماارىپ بويىچە ئۆزلۈكىدىن ئۆگىنىش ئىمتىھانى كومىتېتى 261
ئاپتونوم رايونلۇق ماارىپ ئاساسىي قۇرۇلۇش تەتقىقاتى جەمئىيىتى 273
ئاپتونوم رايونىمىزدا ماارىپ سىستېمىسىنىڭ پارتىيىنىڭ 14 - نۆۋەتلىك 6 - ئومۇمىي يىغىنىنىڭ روھىنى ئىزچىللاشتۇرۇش توغرىسىدىكى پىكرى 421
ئاپتونوم رايونلۇق ئادەتتىكى تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپلەرنى پۈتتۈرۈش خۇلاسە ئىمتىھانى 332
ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتى ماارىپ مۇپەتتىش ئىشخانىسى 261

ئاچقۇچ

ئا

ئاقسۇ ئۇلايەتلىك 2 - ئوتتۇرا مەكتەپ 44
ئاقسۇ ئۇلايەتلىك 1 - ئوتتۇرا مەكتەپ 44
ئاقسۇ ئۇلايەتلىك پېداگوگىكا مەكتىپى 227
ئاقسۇ ئۇلايەتلىك جۇڭشەن گاس - گاچىلار مەكتىپى 236
ئاقسۇ ئۇلايەتلىك مائارىپ كومىتېتى 281
ئاقسۇ مائارىپ ئىنستىتۇتى 170
ئاقسۇ ئۇلايەتلىك 1 - ئوتتۇرا مەكتەپ 44
ئاقسۇ شەھىرى قارا تال بازىرى دېھقان - چارۋىچىلار مەدەنىيەت - تېخنىكا مەكتىپى 175
ئاقسۇ شەھەرلىك بالىلار باغچىسى 7
ئالتاي ئۇلايەتلىك 2 - تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ 54
ئالتاي ئۇلايەتلىك 1 - ئوتتۇرا مەكتەپ 53
ئالتاي ئۇلايەتلىك مائارىپ كومىتېتى 285
ئالتاي ئۇلايەتلىك پېداگوگىكا مەكتىپى 226
ئالتاي ئۇلايەتلىك تەجرىبە بالىلار باغچىسى 9
ئالتاي ئۇلايەتلىك تېببىي مەكتەپ 134
ئالتاي چارۋىچىلىق مەكتىپى 133
«ئالىي مائارىپ تەتقىقاتى» 295
ئالىي پېداگوگىكا مەكتىپى 220
ئالىي تېخنىكوم ۋە ئوتتۇرا دەرىجىلىك مەكتەپلەردە «مەملىكەتلىك مائارىپ خىزمىتى يىغىنى خاتىرىسى» نى ئىزچىللاشتۇرۇش توغرىسىدىكى بىر قانچە تەكلىپ 382
ئالىي مەكتەپلەر ، ئوتتۇرا دەرىجىلىك كەسپىي مەكتەپلەر پەن - تېخنىكا ئىگىلىكىنى راۋاجلاندۇرۇش توغرىسىدىكى پىكىر 415
ئادەتتىكى ئوتتۇرا مەكتەپلەردە ئاساسىي ئىشلەپچىقىرىش ماھارىتى تەربىيىسىنى يولغا قويۇش توغرىسىدا يولىيورۇق 376
ئاپتونوم رايونىدا ئالىي مەكتەپلەر كەسپىنى تەڭشەش توغرىسىدىكى دەسلەپكى پىكىر 394
ئاپتونوم رايوندىكى ھەر دەرىجىلىك ، ھەر تۈرلۈك مەكتەپلەردە تىرىشچانلىق بىلەن

پەداگوگىكا ماۋارىپى 219

ت

تولۇق كۇرس ماۋارىپى 56
توققۇز يىللىق مەجبۇرىي ماۋارىپنى ئومۇملاشتۇرۇش 327
تەييارلىق مەكتەپ 337
تاجىكلار ماۋارىپى 210
تاشقورغان تاجىك ئاپتونوم ناھىيىسى 1 - ئوتتۇرا مەكتىپى 50
تاشقورغان ناھىيىسى ياتاقلىق باشلانغۇچ مەكتىپى 25
تاتارلار ماۋارىپى 212
تۇرپان ۋىلايەتلىك 2 - ئوتتۇرا مەكتىپى 41
تۇرپان ۋىلايەتلىك ماۋارىپ كومىتېتى 280
تۇرپان ۋىلايەتلىك يېزا - ئىگىلىك مەكتىپى 116
تۇرپان ۋىلايەتلىك پەداگوگىكا مەكتىپى 221
تۇرپان ۋىلايەتلىك تەجرىبە ئوتتۇرا مەكتىپى 42
تۇرپان ۋىلايەتلىك تېببىي مەكتەپ 117
تۇرپان ۋىلايەتلىك ياشلانغۇچ مەكتەپلەر تەربىيىلەش مەركىزى 221
تۇرپان رادىئو - تېلېۋىزىيە ئۇنىۋېرسىتېتى 171
تەييارلىق ماۋارىپى 215
تارباغاتاي ۋىلايەتلىك مالىيە - سودا مەكتىپى 129
تارباغاتاي ۋىلايەتلىك 2 - ئوتتۇرا مەكتەپ 52
تارباغاتاي ۋىلايەتلىك ماۋارىپ كومىتېتى 284
تارباغاتاي ۋىلايەتلىك يېزا ئىگىلىكىنى ماشىنىلاشتۇرۇش مەكتىپى 129
تارباغاتاي ۋىلايەتلىك پەداگوگىكا مەكتىپى 225
تارباغاتاي ۋىلايەتلىك تېببىي مەكتەپ 130

ج

جىك ناھىيىلىك كەسپىي تېخنىكا مەكتىپى 138
«ج ك پ مەركىزىي كومىتېتىنىڭ «ماۋارىپ تۈزۈلمە ئىسلاھاتى توغرىسىدىكى قارار»نى ئىزچىللاشتۇرۇش توغرىسىدىكى پىكىر 399
«جۇڭگو ماۋارىپ ئىسلاھاتى ۋە تەرەققىياتى تېزىسى»نى ئىزچىللاشتۇرۇپ ئەملىيلەشتۇرۇش توغرىسىدىكى پىكىر 415
ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى ، گوۋۇيۈەننىڭ «باشلانغۇچ مەكتەپ ماۋارىپىنى ئومۇملاشتۇرۇشتىكى بىر قانچە مەسىلىلەر توغرىسىدىكى قارار» نى يەنمۇ ئىلگىرلىگەن ھالدا ئىزچىللاشتۇرۇش توغرىسىدىكى ئۇقتۇرۇش 390

ئە

ئەنۋەر خانبابا 441
ئەمەلدارلار مەكتىپى 338
ئەمگەك تېخنىكا تەربىيىسى دەرسلىكى 330

ب

بايىنغولىن موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستلىق 2 - ئوتتۇرا مەكتەپ 46
بايىنغولىن موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستلىق 1 - ئوتتۇرا مەكتەپ 46
بايىنغولىن موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستلىق ماتارىپ ئىدارىسى 383
بايىنغولىن موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستلىق موڭغۇل تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ 45
بايىنغولىن موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستلىق پېداگوگىكا مەكتىپى 224
بايىنغولىن ئوبلاستلىق تېببىي مەكتەپ 121
بۇرھان شەھىدى 440
بىڭتۇەن ماتارىپى 319
بۆرتالا موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستلىق ماتارىپ كومىتېتى 282
بۆرتالا موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستلىق موڭغۇل ئوتتۇرا مەكتەپ 47
بۆرتالا موڭغۇل ئاپتونوم ئوبلاستلىق پېداگوگىكا مەكتىپى 223
بۆرتالا ئوبلاستلىق تېببىي مەكتەپ 121
بۆرتالا شەھەرلىك 1 - بالىلار باغچىسى 6
بۆرتالا شەھەرلىك 1 - باشلانغۇچ مەكتەپ 22
بىرىنچى قېتىملىق ئۆلكىلىك ماتارىپ مەمۇرىيەت يىغىنى 345
بىرىنچى مەزگىللىك ئۇچ يىللىق ماتارىپ پىلانى 344
باشلانغۇچ ماتارىپىنى ئومۇملاشتۇرۇپ يولغا قويۇش ھەققىدە بىر قانچە پىكىر 370
باشلانغۇچ ماتارىپىنى ئومۇملاشتۇرۇش ھەققىدە بىر قانچە كونكرېت تەلەپلەر ۋە تەكشۈرۈپ ئۆتكۈزۈۋېلىش چارىلىرى 395
بەش نۇقتىئىنەزەر تەربىيىسى 187
باشلانغۇچ مەكتەپ ماتارىپى 10
1971 - يىلى ماتارىپ خىزمىتى يىغىنى 348
بالىلار ماتارىپى 1

پ

پارتىيەمىزنىڭ 15 - قۇرۇلتىيىنىڭ روھىنى ئىزچىللاشتۇرۇپ ، ماتارىپ ئىسلاھاتى ۋە تەرەققىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈش توغرىسىدىكى بىر قانچە پىكىر 425

خوتەن ژىلايەتلىك مائارىپ كومىتېتى 289
خوتەن ژىلايەتلىك پېداگوگىكا ئالىي تېخنىكومى 79
خوتەن ژىلايەتلىك يېزا ئىگىلىكىنى ماشىنىلاشتۇرۇش مەكتىپى 128
خوتەن پېداگوگىكا ئالىي تېخنىكومى 231
خوتەن شەھەرلىك 1 - باشلانغۇچ مەكتەپ 26
خۇاگۇجىن 435
خۇيزۇلار مائارىپى 206
خەنزۇ تىلى مەكتىپى 339

د

دوكتور 58
داغۇر مائارىپى 212
دىك شياۋپىڭ نەزىرىيىسىنى ئۆچكە كىرگۈزۈش 196
دۇتۇك 433
دۇجوڭيۈەن 435
دېھقانچىلىق - چارۋىچىلىق رايونلىرىدا خەلق قۇرغان مەكتەپلەرنى ياخشى باشقۇرۇش توغرىسىدا بىر قانچە پىكىر 370
دېھقانچىلىق ، چارۋىچىلىق رايونلىرىدىكى خەلق قۇرغان باشلانغۇچ مەكتەپلەرنى ياخشى باشقۇرۇش توغرىسىدىكى بىر قانچە پىكىر 370
دېھقانچىلىق (چارۋىچىلىق) تولۇقسىز ۋە تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپلىرىنى قۇرۇش توغرىسىدىكى پىكىرلەر 375
دۆلەتنىڭ نامراتلارنى يۆلەش مائارىپ قۇرۇلۇشى 309
دۆلەتنىڭ نامرات رايونلار مەجبۇرىيەت مائارىپ قۇرۇلۇشى 310
دېھقانچىلىق ، پەن - تېخنىكا ۋە مائارىپنى بىرلەشتۇرۇش 148
دۇنيا بانكىسى نامراتلارنى يۆلەش 2 - تۇرى 311

ر

رۇسلار مەكتىپى 388
رۇسلار مائارىپى 213
رۇس تىلى سىياسىي - قانۇن مەخسۇس مەكتىپى 344
رايونىمىزنىڭ ئالىي مائارىپىنى تەڭشەپ ئىسلاھ قىلىش ۋە تېز سۈرئەتتە راۋاجلاندۇرۇش توغرىسىدىكى پىكىر 396
رايونىمىزنىڭ پېداگوگىكا مائارىپىنى ئىسلاھ قىلىش ۋە تەرەققىي قىلدۇرۇش توغرىسىدا بىر قانچە پىكىر 429
رايونىمىزنىڭ تىرىشچانلىق بىلەن ئىشلەپ ، ئىقتىسادچانلىق بىلەن

جەنۇبىي شىنجاڭ باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇنقۇچىلىرىنى تەربىيلەش 229
مەركىزى 442
جاڭ فەن 446
جاڭ گۇيتىڭ 434
جاڭ شىن 444
جاڭ ياڭ 444
ج ك پ ش ئۇ ئا ر پارتكومنىڭ ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپ ماۋارىپ خىزمىتىنى كۈچەيتىش ۋە ئىسلاھ قىلىش ھەققىدىكى قارارى 413
جياڭ زوجوۋ 439

چ

چاپچال شىبە ئاپتونوم ناھىيىلىك 1 - باشلانغۇچ مەكتەپ 27
چاپچال شىبە ئاپتونوم ناھىيىلىك 1 - ئوتتۇرا مەكتەپ 51
چوڭلار ماۋارىپى 142
چېڭ دۇڭبەي 439
چوڭلار ئالىي ماۋارىپىنى ئىسلاھ قىلىش توغرىسىدىكى پىكىرلەر 412
چارۋىچىلىق رايونىدىكى ياۋاقتا يېتىش تۇزۇمىدىكى مەكتەپ 322
چەت ئەلگە چىقىپ ئوقۇيدىغان ئوقۇغۇچىلار 321
چى تەيەنمىڭ 436
چۆچەك ۋىلايەتلىك 2 - باشلانغۇچ مەكتەپ 27
چۆچەك شەھەرلىك 3 - ئوتتۇرا مەكتەپ 53
چۆچەك شەھەرلىك 1 - بالىلار باغچىسى 8
چەت ئەلگە چىقىپ ئوقۇيدىغان ئوقۇغۇچىلار 321

خ

خەلق مەكتەپلىرى 347
خەلىپەت 336
خەلق ماۋارىپ فوندى 309
خەنزۇ تىلى ئوقۇتۇشى 349
خەنزۇ تىلى سەۋىيە سىناش ئىمتىھانى 213
خەنزۇ تىلى مەدرىسى 343
خەنزۇلار ماۋارىپى 202
خېنى يۇجۇ 435
خوجىنىيازنىڭ ماۋارىپ ھەققىدىكى تەكلىپى 359
خوتەن ۋىلايەتلىك 2 - ئوتتۇرا مەكتەپ 55
خوتەن ۋىلايەتلىك 1 - ئوتتۇرا مەكتەپ 54

ش

شەھەر - يېزا ماۋارىپ ھەققى قوشۇمچىسى 309
شايىغو ئىشانە پۈلى 308
شېلىق شىسەي 440
شىخەنزە ئۇنىۋېرسىتېتى 81
«شىخەنزە ئۇنىۋېرسىتېتى ئىلمىي ژۇرنىلى» 300
شىخەنزە ئۇنىۋېرسىتېتى تېببىي ئىنستىتۇتى سىستېمىلار مەكتىپى 116
شىخەنزە شەھەرلىك 2 - ئوتتۇرا مەكتەپ 39
شىخەنزە موساۋەن كەسپىي ئوتتۇرا تېخنىكومى 139
شىخەنزە يېزا ئىگىلىك ئىنستىتۇتى 357
شىخەنزە پېداگوگىكا مەكتىپى 223
شىخەنزە شەھەرلىك 4 - ئوتتۇرا مەكتەپ 39
شىخەنزە شەھەرلىك 1 - باشلانغۇچ مەكتەپ 21
شىخەنزە شەھەرلىك ماۋارىپ كومىتېتى 279
شىخەنزە شەھەرلىك تەجرىبە بالىلار باغچىسى 6
شىخەنزە تېببىي مەكتىپى 115
شىبەلەر ماۋارىپى 209
شىنجاڭ بىكتۇەن ئىقتىساد ئالىي تېخنىكومى 358
شىنجاڭ بىكتۇەن پېداگوگىكا ئالىي تېخنىكومى 357
«شىنجاڭ مالىيە - ئىقتىسادى» 298
شىنجاڭ مالىيە - ئىقتىساد ئىنستىتۇتى 70
شىنجاڭ مالىيە مەكتىپى 87
شىنجاڭ مېيىپلار كەسپىي ئوتتۇرا تېخنىكومى 237
شىنجاڭ چوڭلار ئالىي ماۋارىپ تەتقىقات جەمئىيىتى 274
«شىنجاڭ چوڭلار ماۋارىپى» 295
شىنجاڭ بىناكارلىق قۇرۇلۇش مەكتىپى 101
شىنجاڭ چۆچەك خۇسۇسىي مەكتىپى 243
شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتى «211 قۇرۇلۇشى» 58
شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتى 61
«شىنجاڭ ئۇنىۋېرسىتېتى ئىلمىي ژۇرنىلى» 296
شىنجاڭ ئېلېكترلەشكەن ماۋارىپ سارىيى 272
شىنجاڭ ئېلېكتر ئېنېرگىيىسى مەكتىپى 94
شىنجاڭ رۇس تىلى سىياسىي - قانۇن ئىنستىتۇتى 344
شىنجاڭ توقۇمىچىلىق سانائىتى تېخنىك ئىشچىلار مەكتىپى 139
شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ۋەكىللەر قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتى

ئوقۇش بويىچە مەكتەپلەر ئىگىلىكى تەرەققىياتىنى تېزلىتىش توغرىسىدىكى بىر قانچە پىكىر 425
رايونىمىزنىڭ يېزا - بازار ئوتتۇرا دەرىجىلىك ماتارىپ قۇرۇلمىسىنى ئىسلاھ قىلىش ، كەسپىي تېخنىكا ماتارىپىنى تەرەققىي قىلدۇرۇش توغرىسىدىكى پىكىر 396
رايونىمىزدىكى ھەر دەرىجىلىك ، ھەر خىل تىپتىكى مەكتەپلەرنىڭ تىرىشچانلىق بىلەن ئىشلەپ ، ئىقتىسادچانلىق بىلەن مەكتەپ باشقۇرۇشتا باج تاپشۇرۇش مەسىلىسى ھەققىدىكى بەلگىلىمىلەر 409
رايونىمىزنىڭ كەسپىي ئوتتۇرا مەكتەپلەر ماتارىپى مەسىلىلىرى ھەققىدىكى بەلگىلىمىلىرى 403
رايونىمىزدىكى ھەرقايسى ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپلەردە ساپا ماتارىپىنى ئومۇميۈزلۈك يولغا قويۇش توغرىسىدىكى پىكىر 426

ز

زوزۇكتاك 432

س

سانجى خۇيزۇ ئاپتونوم ئوبلاستلىق 1 - باشلانغۇچ مەكتەپ 21
سانجى خۇيزۇ ئاپتونوم ئوبلاستلىق 1 - بالىلار يەسلىسى 4
سانجى خۇيزۇ ئاپتونوم ئوبلاستلىق 1 - ئوتتۇرا مەكتەپ 40
سانجى خۇيزۇ ئاپتونوم ئوبلاستلىق ماتارىپ ئىدارىسى 288
سانجى خۇيزۇ ئاپتونوم ئوبلاستلىق گاس - گاچىلار مەكتىپى 235
سانجى خۇيزۇ ئاپتونوم ئوبلاستلىق تەنھەركەت مەكتىپى 113
سانجى خۇيزۇ ئاپتونوم ئوبلاستلىق تېببىي مەكتەپ 112
سانجى ماتارىپ ئىنستىتۇتى 170
سانجى پېداگوگىكا مەكتىپى 222
«سانجى پېداگوگىكا ئالىي تېخنىكومى ئىلمىي ژۇرنىلى» 301
سانجى خۇيزۇ ئاپتونوم ئوبلاستلىق ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئوتتۇرا تېخنىكۇمى 174
ساۋات چىقىرىش مەكتىپى 343
سادىر قادىر 447
ساۋەن ناھىيىلىك ئوقۇتقۇچىلار بىلىم ئاشۇرۇش مەكتىپى 232
«12.8» چوڭ ئوت ئاپىتى 336

شىنجاڭ ئوقۇتۇش تەتقىقات ئىشخانىسى..... 265
شىنجاڭ ئىگىلىك باشقۇرۇش كادىرلار ئىنستىتۇتى 160
شىنجاڭ ماھارەتلىك - تەنتەربىيە مەكتىپى 108
شىنجاڭ ئاشلىق مەكتىپى 98
شىنجاڭ ئورمانچىلىق مەكتىپى..... 105
شىنجاڭ موڭغۇل پىداگوگىكا مەكتىپى..... 221
«شىنجاڭ مىللەتلەر ماۋارىپى تەتقىقاتى» 303
شىنجاڭ يېكەن كۆل سايا‌ھەت مەكتىپى 241
شىنجاڭ يېزا ئىگىلىك ئۇنىۋېرسىتېتى 65
«شىنجاڭ يېزا ئىگىلىك ئۇنىۋېرسىتېتى ئىلمىي ژۇرنىلى»..... 299
شىنجاڭ يېزا ئىگىلىك رادىئو - تېلېۋىزىيە مەكتىپى 154
شىنجاڭ يېزا ئىگىلىكىنى ماشىنىلاشتۇرۇش مەكتىپى 103
شىنجاڭ قىزلار ئىنستىتۇتى 346
شىنجاڭ ئاپتوموبىل كەسپىي تېخنىكىسى تەربىيىلەش مەكتىپى 246
شىنجاڭ يېنىك سانائەت مەكتىپى 97
شىنجاڭ خەلق ساقچىلىرى مەكتىپى 87
شىنجاڭ 3 - قۇرۇلۇش شىركىتى بالىلار باغچىسى..... 4
شىنجاڭ سودا مەكتىپى 93
شىنجاڭ ئىشلەپچىقىرىش قۇرۇلۇش بېكىتۇمىنى ماۋارىپ كومىتېتى..... 290
شىنجاڭ ئۆلكىسى ماۋارىپ ئورگانلىرىنىڭ دۆلەت ئىگىلىكىدىكى ئاممىۋى مەكتەپلەرگە يېتەكچىلىك قىلىش مىزانى 364
شىنجاڭ ئۆلكىسىنىڭ تاجاۋۇزچىلىققا قارشى تۇرۇش تەربىيىسى بويىچە باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇغۇچىلىرى تەلىم - تەربىيە دەرسلىكى..... 363
شىنجاڭ ئۆلكىسىنىڭ باشلانغۇچ مەكتەپلەردە قوشۇمچە ئىجتىمائىي تەلىم - تەربىيىنى يولغا قويۇش چارىلىرى 362
شىنجاڭ ئۆلكىسىنىڭ باشلانغۇچ مەكتەپلەرنىڭ تەرتىپ - ئىنتىزام پروگراممىسى ۋە يولغا قويۇش چارىلىرى..... 263
شىنجاڭ ئۆلكىسىنىڭ باشلانغۇچ مەكتەپلەر مەمۇرىيەت تەشكىلاتلىرىنىڭ ئۆلچەملىك پروگراممىسى 362
شىنجاڭ ئۆلكىلىك باشلانغۇچ مەكتەپلىرىنىڭ ۋاقىتلىق چارىلىرى 360
«شىنجاڭ پىداگوگىكا ئۇنىۋېرسىتېتى ئىلمىي ژۇرنىلى» 63
شىنجاڭ نېفىت باشقۇرۇش ئىدارىسى ماۋارىپ تەربىيىلەش مەركىزى 279
شىنجاڭ نېفىت مەكتىپى 100
شىنجاڭ نېفىت ئىنستىتۇتى 73
شىنجاڭ تەجرىبە ئوتتۇرا مەكتىپى 31

ماتارىپ ، تېخنىكا ، مەدەنىيەت ، سەھىيە كومىتېتى 259
شىنجاڭ توقۇمچىلىق ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئۇنىۋېرسىتېتى 162
شىنجاڭ پولات - تۆمۈر مەكتىپى 99
شىنجاڭ پولات - تۆمۈر ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئۇنىۋېرسىتېتى 163
شىنجاڭ ئالىي ماتارىپ ئىلمىي جەمئىيىتى 269
شىنجاڭ ئالىي مەدرىسلەرى نىزامنامىسى 359
شىنجاڭ ساناەت ئىنستىتۇتى 69
«شىنجاڭ ساناەت ئىنستىتۇتى ژۇرنىلى» 298
شىنجاڭ ساناەت ئالىي تېخنىكومى 74
شىنجاڭ جامائەت خەۋپسىزلىك ئەدلىيە باشقۇرۇش كادىرلار ئىنستىتۇتى .....
..... 159
شىنجاڭ رادىئو - تېلېۋىزىيە ئۇنىۋېرسىتېتى 105
شىنجاڭ خۇالىيەن كەسپىي مەكتىپى 241
شىنجاڭ خەمىيە ساناىتى تېخنىك ئىشچىلار مەكتىپى 140
شىنجاڭ خەمىيە - ساناىتى مەكتىپى 87
شىنجاڭ ماشىنىسازلىق ئېلېكترون ساناىتى مەكتىپى 96
شىنجاڭ بىناكارلىق قۇرۇلۇش مەكتىپى 101
شىنجاڭ بىناكارلىق تېخنىك ئىشچىلار مەكتىپى 139
شىنجاڭ بىناكارلىق تېخنىكا ئىشچىلار مەكتىپى 139
شىنجاڭ ئوقۇتۇش قوراللىرى تەتقىق قىلىپ ياساش مەركىزى..... 267
شىنجاڭ ئوقۇتۇش ئەسۋابلىرى بىلەن تەمىنلەشنى باشقۇرۇش باش پونكتى ...
..... 270
«شىنجاڭ ماتارىپى» ژۇرنىلى 292
«شىنجاڭ ماتارىپ گېزىتى - ژۇرنىلى نەشرىياتى 265
شىنجاڭ ماتارىپ نەشرىياتى 262
شىنجاڭ ماتارىپ تېلېۋىزىيە ئىستانسىسى 273
«شىنجاڭ ماتارىپ تەرەققىيات ئىستراتېگىيىسى تەتقىقاتى» 304
شىنجاڭ ماتارىپى خەلقئارالىق ئالماشتۇرۇش جەمئىيىتى 275
شىنجاڭ ماتارىپ ئىمتىھان مۇلازىمەت مەركىزى 267
شىنجاڭ ماتارىپ ئىلمىي تەتقىقات ئورنى 263
شىنجاڭ ماتارىپ نازارىتىنىڭ مەجبۇرلاش ماتارىپىنى يولغا قويۇشتىكى ۋاقىتلىق
چارىلىرى 368
شىنجاڭ ماتارىپ ئىلمىي جەمئىيىتى 269
شىنجاڭ ماتارىپ ئىنستىتۇتى 157
شىنجاڭ ماتارىپ ئىنستىتۇتى تەجرىبە باشلانغۇچ مەكتىپى 14

ش ئۇ ئا ر ماۋارىپ كومىتېتىنىڭ «ماۋارىپ مۇپەتتىشلىكىنى يولغا قويۇشتىكى چارىلىرى 413
شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق ماۋارىپ فوندى جەمئىيىتى 268
شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق ماۋارىپ ئىدارىسى 257
شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق ماۋارىپ نازارىتى 251
شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق ماۋارىپ نازارىتى ماۋارىپ ئۇچۇرلىرى مەركىزى 266
شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق ماۋارىپ كومىتېتى 257
شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونىنىڭ نامرات رايونلاردا مەجبۇرىيەت ماۋارىپى ئوقۇش يارىدەم پۇلىنى يولغا قويۇش ۋاقتىلىق چارىلىرى 428
شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق ئادەتتىكى تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپلەرنى پۈتتۈرۈش خۇلاسە ئىمتىھانى ئىشخانىسى 270
شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق خەلق دوختۇرخانىسى سىستېمىرالار مەكتىپى 108
شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ ماۋارىپ ئىسلاھاتىنى ئىلگىرى سۈرۈش ۋە قىلدۇرۇش توغرىسىدىكى قارارى 414
ش ئۇ ئا ر خەلق ھۆكۈمىتىنىڭ ماۋارىپ مۇپەتتىشلىك خىزمىتىنى يەنمۇ كۈچەيتىش توغرىسىدىكى قارارى 419
شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونىنىڭ ساۋاتسىزلىقنى تۈگىتىش نىزامنامىسى..... 402
شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق ئىجتىمائىي كۈچلەر مەكتەپلەر باشقۇرۇش تەربىيىلەش مەركىزى 239
شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق ئىجتىمائىي كۈچلەر قۇرغان مەكتەپلەر بىرلەشمىسى 276
شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونىنىڭ مەكتەپكە كىرىش تەييارلىق سىنىپلىرىنى باشقۇرۇش چارىلىرى..... 426
شىنجاڭ ماۋارىپ نازارىتىنىڭ مەجبۇرلاش ماۋارىپىنى يولغا قويۇشتىكى ۋاقتىلىق چارىلىرى 368
شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش كومىتېتى 265
شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونىنىڭ كەسپىي ئوتتۇرا تېخنىكوم مەكتەپلەرنى تەسىس قىلىشتىكى ۋاقتىلىق چارە - تەدبىرلىرى..... 422
شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونىنىڭ ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپ ، بالىلار باغچىسى ئائىلە تەربىيىسى يېتەكچى پروگراممىسى 427
شىنجاڭ سەھىيە كادىرلار بىلىم ئاشۇرۇش مەكتىپى 173

شىنجاڭ سۇ ئېنېرگىيىسى سۇ ئېلېكتىر مەكتىپى..... 95
شىنجاڭ ساقچى - ئوفىتسېرلار راھىتۇ - تېلېۋىزىيە ئۇنىۋېرسىتېتى 105
شىنجاڭ ساقچى - ئوفىتسېرلار مەكتىپى 91
شىنجاڭ ئەدلىيە مەكتىپى 93
شىنجاڭ گۈڭخوا خۇسۇسىي مەكتىپى 342
شىنجاڭ ئۇيغۇر تېببابەتچىلىكى ئالىي تېخنىكومى 80
شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق «9 - بەش يىللىق» پىلان مەزگىلىدىكى ئالىي مەكتەپ كادىرلىرىنى تەربىيىلەش خىزمىتىنى يولغا قويۇش پىكىرلىرى 424
شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق «يەتتىنچى بەش يىللىق» پىلان مەزگىلىدىكى ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلار قوشۇنى قۇرۇلۇش پىلانى 401
ش ئۇ ئا ر نىڭ شەھەر - بازارلاردا ماۋارىپ قوشۇمچە ھەققىنى يولغا قويۇش توغرىسىدىكى تەپسىلىي چارىلىرى 418
ش ئۇ ئا ر سىياسىي كېڭىشى ماۋارىپ ، مەدەنىيەت ، سەھىيە ، تەنتەربىيە كومىتېتى 257
شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق ئالىي ماۋارىپ بويىچە ئۆزلۇكىدىن ئۆگىنىش ئىمتىھانى لايىھىسى 397
شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق دۆلەت ماۋارىپ كومىتېتى ، جۇڭگو مېيىپلار بىرلەشمىسىنىڭ «مېيىپ ياش - ئۆسمۈرلەرنىڭ 9 يىللىق مەجبۇرىيەت ماۋارىپىنى 9 - بەش يىللىق پىلان ، مەزگىلىدە ئەمەلىيلەشتۇرۇش لايىھىسى»نى ئىزچىللاشتۇرۇش توغرىسىدىكى پىكىرى 427
ش ئۇ ئا ر نىڭ ياش ، ئوتتۇرا ياش ساۋاتسىزلارنى ئاساسىي جەھەتتىن تۈگىتىش پىلانى ۋە ئۇنى يولغا قويۇش پىكرى..... 420
ش ئۇ ئا ر نىڭ ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپ ، بالىلار باغچىسى ئائىلە تەربىيىسى يېتەكچى پروگراممىسى 427
ش ئۇ ئا رنىڭ رادىئو - تېلېۋىزىيە پېداگوگىكا ماۋارىپىنى باشقۇرۇش چارىلىرى 412
ش ئۇ ئا رنىڭ توقۇز يىللىق مەجبۇرىي ماۋارىپىنى ئاساسىي جەھەتتىن ئومۇملاشتۇرۇش پىلانى ۋە يولغا قويۇش پىكرى 419
ش ئۇ ئا ر نىڭ ياش ، ئوتتۇرا ياش ساۋاتسىزلارنى ئاساسىي جەھەتتىن تۈگىتىش پىلانى ۋە ئۇنى يولغا قويۇش پىكرى..... 420
شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق ئاساسىي ماۋارىپقا قارىتا دەرىجىلەرگە بۆلۈپ مەكتەپ قۇرۇش ، دەرىجىگە بۆلۈپ باشقۇرۇشنى يولغا قويۇشتىكى سىناق چارىلىرى..... 406
ش ئۇ ئا ر ماۋارىپ كومىتېتى ، ئاپتونوم رايونلۇق ئالىي مەكتەپلەر خىزمىتى كومىتېتىنىڭ مەكتەپتە دىنىي پائالىيەتلەرنى چەكلەش توغرىسىدىكى بەلگىلىمىسى... 421

ق

«قۇتاد غۇبىلىك» 366
قۇمۇل ۋىلايەتلىك 2 - ئوتتۇرا مەكتەپ 43
قۇمۇل ۋىلايەتلىك 1 - ئوتتۇرا مەكتەپ 43
قۇمۇل ۋىلايەتلىك ماۋارىپ كومىتېتى 280
قۇمۇل يېزا ئىگىلىك مەكتىپى 119
قۇمۇل ۋىلايەتلىك پېداگوگىكا مەكتىپى 221
قۇمۇل ۋىلايەتلىك تېببىي مەكتەپ 119
قۇمۇل ۋىلايەتلىك مەركىزي بالىلار باغچىسى 6
قۇمۇل ۋىلايەتلىك ماۋارىپ ئىنستىتۇتى 169
قۇمۇل شەھەرلىك 4 - ئوتتۇرا مەكتەپ 44
قۇمۇل شەھەرلىك ئوقۇتقۇچىلار بىلىم ئاشۇرۇش ئىشچى - خىزمەتچىلەر مەكتىپى 231
قۇمۇل شەھەرلىك سانائەت مەكتىپى 118
قۇمۇل شەھەرلىك لېيۇەن بالىلار باغچىسى 250
قۇمۇل شەھەرلىك يۇشىن باشلانغۇچ مەكتىپى 250
قازاقلار ماۋارىپى 204
قەشقەر مالىيە سودا مەكتىپى 110
قەشقەر چوڭلار ئىنستىتۇتى 271
قەشقەر ۋىلايەتلىك 6 - ئوتتۇرا مەكتەپ 49
قەشقەر ۋىلايەتلىك 3 - بالىلار باغچىسى 7
قەشقەر ۋىلايەتلىك ماۋارىپ كومىتېتى 285
قەشقەر ۋىلايەتلىك مىللىي بالىلار باغچىسى 8
قەشقەر ۋىلايەتلىك تەنتەربىيە مەكتىپى 125
قەشقەر ۋىلايەتلىك ئۇيغۇر تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ 48
قەشقەر ۋىلايەتلىك يېزا ئىگىلىكىنى ماشىنىلاشتۇرۇش مەكتىپى 127
قەشقەر يېزا ئىگىلىك مەكتىپى 48
قەشقەر پېداگوگىكا مەكتىپى 228
قەشقەر پېداگوگىكا ئىنستىتۇتى 78
قەشقەر ۋىلايەتلىك 2 - ئوتتۇرا مەكتەپ 49
قەشقەر ۋىلايەتلىك سۇ - ئېلېكتر مەكتىپى 128
قەشقەر ۋىلايەتلىك تېببىي مەكتەپ 123
قەشقەر ۋىلايەتلىك سەنئەت مەكتىپى 126
قىرغىزلار ماۋارىپى 207
قەشقەر ئىسلام دىنىي ئۇنىۋېرسىتېتى 336

شىنجاڭ سەھىيە نازارىتى ئىشچى - خىزمەتچىلەر تەببىي ئۇنىۋېرسىتېتى 164
شىنجاڭ ماددىي ئەشيالار مەكتىپى 102
شىنجاڭ غەربىي دىيار كەسپىي مەكتىپى 245
شىنجاڭ ئۇچۇر تېخنىكا كەسپىي ئىنستىتۇتى 240
شىنجاڭ ئىنستىتۇتى تەشكىلاتىنىڭ پروگراممىا لايىھىسى 365
شىنجاڭ ئىلى يېڭسەي مەكتىپى 247
شىنجاڭ تەببىي ئۇنىۋېرسىتېتى 66
شىنجاڭ تەببىي ئۇنىۋېرسىتېتى 2 - شۆبە دوختۇرخانىسى سىستېرالار مەكتىپى 107
شىنجاڭ تەببىي ئۇنىۋېرسىتېتى 1 - شۆبە دوختۇرخانىسى سىستېرالار مەكتىپى 106
«شىنجاڭ تەببىي ئۇنىۋېرسىتېتى ئىلمىي ژۇرنىلى» 297
شىنجاڭ تەببىي ئىنستىتۇتى 356
شىنجاڭ سەنئەت ئىنستىتۇتى 72
شىنجاڭ پوچتا - تېلېگراف مەكتىپى 91
شىنجاڭ رەڭلىك مېتال سانائىتى ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئۇنىۋېرسىتېتى 165
شىنجاڭ بالىلار پېداگوگىكا مەكتىپى 220
شىنجاڭ ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئۇنىۋېرسىتېتى 158
«شىنجاڭ ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپلەر ئوقۇتۇشى» 295
شىنجاڭ جۇڭيى ئىنستىتۇتى 356
شەھەر (بازار)لاردا ماتارىپ قوشۇمچە ھەققى يېغىش توغرىسىدىكى قوشۇمچە بەلگىلىمىسى 405

غ

غۇلجا شەھەرلىك 8 - ئوتتۇرا مەكتەپ 51
غۇلجا شەھەرلىك 7 - ئوتتۇرا مەكتەپ 50
غۇلجا شەھەرلىك رۇس مەكتىپى 51
غۇلجا تەببىي مەكتەپ 133

ف

فۇكاڭ شەھەرلىك بالىلار باغچىسى 5
فۇكاڭ شەھەرلىك كەسپىي ئوتتۇرا تېخنىكوم مەكتىپى 136

گازارما مەكتىپى 338

ل

لى يىئوژ 438
لىن جىلۇ 437
لىۋ جىنتاك 433
لىۋ ژىنلۇك 434

م

مەكتەپلەرنىڭ ئورۇنلىشىش قۇرۇلمىسىنى تەڭشەش 333
«مەكتەپ تەنتەربىيە خىزمىتى شارائىتى» ۋە «مەكتەپ سەھىيە خىزمەت شارائىتى»
ئىزچىللاشتۇرۇپ يولغا قويۇش توغرىسىدىكى پىكرى 424
مائارىپ مەمۇرىيەت كادىرلىرى ۋە ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلار
قوشۇننىڭ باشقۇرۇشىنى كۈچەيتىش قاتارلىق بىر قانچە كونكرېت مەسىلىلەر توغرىسىدا
ۋاقتىلىق بەلگىلىمە 388
مىللىي ئوتتۇرا مەكتەپلەردە خەنزۇ تىلى ئوقۇتۇشىنى كۈچەيتىش توغرىسىدىكى بىر
قانچە پىكىرلەر 387
مائارىپ كۆلىمى 325
مائارىپ ئاساسىي قۇرۇلۇشى 306
مائارىپ مەمۇرىي تارماقلىرىنىڭ جەمئىيەت تەربىيىسىنى ئىلگىرى سۈرۈش
ھەققىدىكى خىزمەت پروگراممىسى 364
مائارىپ مەمۇرىي كادىرلىرى ۋە ئوتتۇرا - باشلانغۇچ ئوقۇتقۇچىلار قوشۇننى
باشقۇرۇشتىكى بىر قانچە كونكرېت مەسىلىنى كۈچەيتىش توغرىسىدىكى ۋاقتىلىق
بەلگىلىمە 338
مىللىي باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرىنىڭ ئىشتىن سىرتقى بىلىم ئاشۇرۇش
سىنىپلىرىنى يولغا قويۇش ۋاقتىلىق چارىلىرى 374
ماركسىزملىق دۆلەت قارىشى 78
ماركسىزملىق تارىخىي قارىشى 184
ماركسىزملىق مىللەت قارىشى 180
ماركسىزملىق مەدەنىيەت قارىشى 185
ماركسىزملىق دىنىي قارىشى 182
مەدرىس 336
مەكتەپ ناھىيىلىك 1 - باشلانغۇچ مەكتەپ 24
مەكتەپ ناھىيىلىك كەسپىي ئوتتۇرا تېخنىكوم مەكتىپى 136
مانجۇلار مائارىپى 211

قەشقەر يېڭىشەھەر ناھىيىلىك 2 - باشلانغۇچ مەكتەپ 25
قەشقەر يېڭىشەھەر ناھىيىسى تازغۇن يېزىلىق دېھقان - چارۋىلار مەدەنىيەت تېخنىكىسى مەكتىپى 176
قاراشەھەر خۇيزۇ ئاپتونوم ناھىيىلىك 1 - ئوتتۇرا مەكتەپ 46
قاراماي شەھەرلىك 8 - باشلانغۇچ مەكتەپ 21
قاراماي شەھەرلىك 1 - ئوتتۇرا مەكتەپ 40
قاراماي شەھەرلىك قىزىل بايراق بالىلار باغچىسى 5
قاراماي شەھەرلىك ماشارىپ كومىتېتى 278
قاراماي شەھەرلىك گاس - گاچىلار مەكتىپى 236
قاراماي شەھەرلىك تېببىي مەكتەپ 114
قىزىلسۇ ئوبلاستلىق مەركىزىي بالىلار باغچىسى 7
قىزىلسۇ قىرغىز ئاپتونوم ئوبلاستلىق 3 - ئوتتۇرا مەكتەپ 48
قىزىلسۇ قىرغىز ئاپتونوم ئوبلاستلىق 1 - ئوتتۇرا مەكتەپ 47
قىزىلسۇ قىرغىز ئاپتونوم ئوبلاستلىق پېداگوگىكا مەكتىپى 227
قىزىلسۇ قىرغىز ئاپتونوم ئوبلاستلىق 1 - باشلانغۇچ مەكتەپ 23
قىزىلسۇ قىرغىز ئاپتونوم ئوبلاستلىق ماشارىپ كومىتېتى 286
قىزىلسۇ ئوبلاستلىق يېزا ئىگىلىك مەكتىپى 122
قىزىلسۇ ئوبلاستلىق تېببىي مەكتەپ 121
قوش تىلدا دەرس ئۆتۈش تەجرىبىسى 216

ك

كەسپىي تېخنىكا تەربىيىسىنى راۋاجلاندۇرۇش 252
«كومۇنىزىم ئەمگەك ئۇنۇمۇبرىستېتى» ژۇ «7 - ماي ئۇنۇمۇبرىستېتى» 351
كۆپ خىل يولىلار ئارقىلىق مەبلەغ توپلاپ ئوقۇتقۇچىلارنىڭ ئۆي - تۇرالغۇ قۇرۇلۇشىنى تېزلىتىش توغرىسىدىكى پىكىر 417
كېجىلۈ تۇزۇمى 337
كورلا شەھەرلىك كۆك ئاسمان بالىلار باغچىسى 248
كورلا شەھەرلىك كەسپىي ئوتتۇرا تېخنىكومى 137
كۇيتۇن شەھەرلىك 1 - ئوتتۇرا مەكتەپ 41
كەسپىي مەدرىس 343
كەسپىي ماشارىپ 85

گ

گۈچۈك ناھىيىلىك 1 - ئوتتۇرا مەكتەپ 41

پىكىر 390
ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپلەردىكى قالايمىقان ھەق ئېلىشنى تۈزەش خىزمىتىنى يەنىمۇ ياخشى قەدەم ئىلگىرلىگەن ھالدا كۆچەيتىش توغرىسىدا پىكىر 442
ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپ خەلق باشقۇرۇشىدىكى ئوقۇتقۇچىلىرىنى تەرتىپكە سېلىش توغرىسىدا ئۇقتۇرۇش 387
ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپلەردە «مەملىكەتلىك ماۋارىپ خىزمىتى يىغىن خاتىرىسى» نى ئىزچىللاشتۇرۇش توغرىسىدا بىر قانچە پىكىر 379
ئۈيغۇشما مەكتىپى 346
ئوقۇتقۇچى 313
ئوقۇتقۇچىلىق كەسپىي ۋەزىپىسى 315
ئوقۇتقۇچى - ئىشچى - خىزمەتچىلەر 314
ئوقۇتقۇچى - ئوقۇغۇچىلار نىسبىتى 315
ئوتتۇرا دەرىجىلىك پېداگوگىكا مەكتىپى 220
ئوتتۇرا دەرىجىلىك كەسپىي تېخنىكوم مەكتىپى 85
ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپلەرنىڭ تەجرىبە ئوقۇتۇشىنى ئومۇملاشتۇرۇش ناھىيىلەر 312
ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپلەردىكى خەتەرلىك ئۆيلەرنى يېڭىلاش ئىسلاھاتى 307
ئومۇمىي تىل ئۆگىتىش كۇرسى 343
ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپ ئۆيلىرىنىڭ 8نى يۇرۇشلەشتۇرۇش قۇرۇلۇشى 307
ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپلەر ئوقۇتۇش تۈزۈمى ئىسلاھاتى 351
ئورۇنلىشىش قۇرۇلمىسىنى تەڭشەش 344

ئۇ

ئۇيغۇرلار ماۋارىپى 203
ئۇنىۋېرسال ئالىي مەكتەپ 60

ئۆ

ئۆلكىلىك دىخۋا قىزلار ئوتتۇرا مەكتىپى 346
ئۆلكىلىك سىياسىي - قانۇن مەدرىسى 340
ئۆلكىلىك ئالىي دەرىجىلىك مەدرىسە 340
ئۆلكىلىك ئوفېتسىرلارنى تەربىيىلەش مەدرىسى 341
ئۆلكىلىك قۇرۇقلۇق ئارمىيە باشلانغۇچ مەدرىسى 241
ئۆلكىلىك كەسپىي ئوقۇتقۇچىلار تەربىيىلەش ئورنى 340

موڭغۇللار مائارىپى 208
مىڭ يىمىك 438
مىچۇەن خۇيزۇلار ئوتتۇرا مەكتىپى 41
مىللىي بۆلگۈنچىلىك 188
مىللەتلەر ئىتتىپاقلىق تەربىيىسى 197
مۇددەرىس 336
مانجۇ يېزىقى مەكتىپى 339
ماگىستىر 58
مەكتەپ باشقۇرۇش مەھكىمىسى 339
مەخسۇس كۇرس مائارىپى 57
مەكتەپ بېگى 337

ن

نۆۋەتتىكى شىنجاڭ مائارىپ ئىسلاھاتى توغرىسىدا كۆرسەتمە 368
نۇقتىلىق ھالدا بىر تۈركۈم پۈتۈن كۈنلۈك تۈزۈمدىكى ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپلەرنى قۇرۇش توغرىسىدا پىكىر 372
نۇرتىيىپ 445
نۇقتىلىق ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپلەر 348

ھ

ھاكىم جاپپار 443
ھەر قايسى جايلار ئىشچى - خىزمەتچىلىرىنىڭ ئىشتىن سىرتقى مەدەنىيەت مائارىپ خىزمىتىنى كۈچەيتىش توغرىسىدا بىر قانچە يولىيورۇق 376
ھۈسەينىيە مەكتىپى 340

ئۇ

ئوقۇغۇچى قوبۇل قىلىش «تۇتاشتۇرۇش» ئىسلاھاتى 332
ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپلەر ئوقۇتقۇچىلىرىنىڭ ئۇزلۇكسىز تەربىيىلىشىنى زور كۈچ بىلەن قانات يايدۇرۇش ۋە خەنزۇ تىلى ئوقۇتقۇچىلىرى قوشۇنى قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىش توغرىسىدىكى پىكىر 429
ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرىنىڭ دەرس ئوقۇتۇش مېتودى بويىچە بىلىم ئاشۇرۇش خىزمىتىنى كۈچەيتىش توغرىسىدا پىكىر 394
ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپ ئوقۇتقۇچىلىرىنى تەربىيىلەش خىزمىتى ھەققىدە بىر قانچە پىكىر 391
ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپلەر سىياسىي ئىدىيىۋى خىزمىتىنى كۈچەيتىش بىر قانچە

ئۇرۇمچى شەھەرلىك ئەمالار مەكتىپى 234
ئۇرۇمچى شەھەرلىك پېداگوگىكا مەكتىپى 222
ئۇرۇمچى شەھەرلىك قارلەيلىسى باشلانغۇچ مەكتىپى 20
ئۇرۇمچى شەھەرلىك كەسپىي ئوتتۇرا تېخنىكوم 135
ئۇرۇمچى شەھەرلىك تۆمۈر يول ئىدارىسى پارتىيە مەكتىپى..... 109
ئۇرۇمچى شەھەرلىك تۆمۈر يول ئىدارىسى 3 - ئوتتۇرا مەكتىپى 37
ئۇرۇمچى شەھەرلىك تۆمۈر يول ئىدارىسى ماۋارىپ ئىنستىتۇتى 168
ئۇرۇمچى شەھەرلىك تۆمۈر يول تىرانسپورت مەكتىپى..... 112
ئۇرۇمچى شەھەرلىك تېببىي مەكتەپ 111
ئۇرۇمچى شەھەرلىك رەڭلىك مېتال سانائىتى مەكتىپى 109
ئۇرۇمچى شەھەرلىك كەسپىي ئۇنىۋېرسىتېتى 82

ۋ

ۋەتەنپەرۋەرلىك تەربىيىسى 196
ۋىن خوخۇا 444
ۋۇياۋچېك 445
ۋەزىيەت ۋە سىياسەت تەربىيىسى 191

ئى

ئىككىنچى قېتىملىق ئۆلكىلىك ماۋارىپ مەمۇرىيىتى يىغىنى 345
ئىككىنچى مەزگىللىك ئۇچ يىللىق ماۋارىپ پىلانى 345
ئىشچى - خىزمەتچىلەرنى «ئىككى جەھەتتىن تولۇقلاش» 354
ئىشچى - دېھقانلار ئىشتىن سىرت ماۋارىپىنى ئاكتىپ قانات يايدۇرۇپ دازىيچە ناھىيىلەرنى ئومۇملاشتۇرۇش ئۈچۈن مۇلازىمەت قىلدۇرۇش توغرىسىدا پىكىر 386
ئىشلەپ ئوقۇيدىغان پېداگوگىكا مەكتەپلىرىنى سىناق قىلىپ قۇرۇش ھەققىدە بىر قانچە پىكىر 373
ئىشچى ــ دېھقانلار ئىشتىن سىرت ماۋارىپ خىزمىتىنى يەنمۇ بىر قەدەم ئىلگىرلىگەن ھالدا راۋاجلاندۇرۇش توغرىسىدىكى بىرلەشمە ئۇقتۇرۇش 386
«ئىككى ئاساسەن» 324
«ئىككى ماۋارىپ» 325
«ئىككى تەربىيە» 325
ئىككى دەرسلىك 193
ئىچكىرى ئۆلكىلەردىكى شىنجاڭ تولۇق ئوتتۇرا مەكتەپ سىنىپلىرى 216
ئىچكىرى ئۆلكىلەرنىڭ شىنجاڭ ئالىي ماۋارىپىغا ياردەم بېرىش ھەمكارلىق

ئۆلكىلىك ساقچى - قاراۋۇللار مەكتىپى 341
ئۆلكىلىك جۇڭگو - رۇس تىلى مەدرىسى..... 341
ئۆلكىلىك ئوتتۇرا دەرىجىلىك مەدرىسە 340
ئۆزبېكلەر مائارىپى 207
ئۆزلۈكىدىن ئۆگىنىش ئىمتىھانى 354

ئۇ

ئۇچ ۋىلايەتلىك مائارىپى 347
ئۇرۇمچى شەھەرلىك 1 - ئاۋغۇست ئوتتۇرا مەكتىپى..... 35
ئۇرۇمچى شەھەرلىك چوڭلار مائارىپ ئىنستىتۇتى 166
ئۇرۇمچى شەھەرلىك 10 - باشلانغۇچ مەكتەپ 17
ئۇرۇمچى شەھەرلىك ئايالار بىرلەشمىسى بالىلار باغچىسى 3
ئۇرۇمچى شەھەرلىك ئالتۇن سانائىتى مەكتىپى 109
ئۇرۇمچى شەھەرلىك ئىجتىمائىي كەسپىي ئوتتۇرا تېخنىكومى 210
ئۇرۇمچى شەھەرلىك نەپىت خىمىيە باش زاۋۇتى ئىشچى - خىزمەتچىلەر ئۇنىۋېرسىتېتى 167
ئۇرۇمچى شەھەرلىك مالىيە - سودا مەكتىپى 110
ئۇرۇمچى شەھەرلىك 1 - ئوتتۇرا مەكتەپ 31
ئۇرۇمچى شەھەرلىك 8 - ئوتتۇرا مەكتەپ..... 34
ئۇرۇمچى شەھەرلىك 22 - باشلانغۇچ مەكتەپ 18
ئۇرۇمچى شەھەرلىك 26 - باشلانغۇچ مەكتەپ 19
ئۇرۇمچى شەھەرلىك 6 - باشلانغۇچ مەكتەپ 17
ئۇرۇمچى شەھەرلىك 6 - ئوتتۇرا مەكتەپ..... 34
ئۇرۇمچى شەھەرلىك 3 - باشلانغۇچ مەكتەپ 16
ئۇرۇمچى شەھەرلىك 13 - ئوتتۇرا مەكتەپ 36
ئۇرۇمچى شەھەرلىك 14 - ئوتتۇرا مەكتەپ 37
ئۇرۇمچى شەھەرلىك 42 - باشلانغۇچ مەكتەپ 19
ئۇرۇمچى شەھەرلىك 47 - باشلانغۇچ مەكتەپ 20
ئۇرۇمچى شەھەرلىك 56 - باشلانغۇچ مەكتەپ 20
ئۇرۇمچى شەھەرلىك 5 - باشلانغۇچ مەكتەپ 17
ئۇرۇمچى شەھەرلىك 1 - باشلانغۇچ مەكتەپ 15
ئۇرۇمچى شەھەرلىك 1 - بالىلار باغچىسى 2
ئۇرۇمچى شەھەرلىك ئايالار بىرلەشمىسى شىنخۇا بالىلار باغچىسى 3
ئۇرۇمچى شەھەرلىك قىزىل بايراق بالىلار باغچىسى..... 2
ئۇرۇمچى شەھەرلىك مائارىپ كومىتېتى 276

قانات يايدۇرۇش توغرىسىدا ئۇقتۇرۇش 385
يېزا چوڭلار ماۋارىپ خىزمىتىنى كۈچەيتىش توغرىسىدىكى پىكىر 411
يېزىلاردىكى ساۋاتسىزلىقنى تۈگىتىش ، ئىشتىن سىرتقى ماۋارىپنى قانات يايدۇرۇش توغرىسىدىكى بىر قانچە پىكىر 389
«يېشىل كېنىشكا» 146
يېزا باشلانغۇچ ماۋارىپى 143
يېزىلىق رادىئو - تېلېۋىزىيە مەكتىپى 154
يېزىلاردىكى باشلانغۇچ ماۋارىپى 143
يېزىلاردىكى ئاددىي باشلانغۇچ مەكتەپلەر 348
يېزا ماۋارىپى ئۈنۈمىرسال ئىسلاھ قىلىش 142
يېزا ماۋارىپىنى ئۈنۈمىرسال ئىسلاھاھ قىلىش 151
يېزا قوللىنىشچان تېخنىكا تەربىيىسى 153
يېزا ئوتتۇرا دەرىجىلىك ماۋارىپى 350
يېزا - قىشلاقلاردا مەركىزىي باشلانغۇچ مەكتەپلەر قۇرۇشنى كۈچەيتىش توغرىسىدا پىكىر 410
«21 - ئىيول» ئىشچىلار ئۈنۈمىرستېتى 350
ياش ، ئوتتۇرا ياش ساۋاتسىزلارنى ئاساسەن تۈگىتىش ماۋارىپى 155
يەرلىك ئوقۇتۇش ماتېرىيالى 323
يەكەن پېداگوگىكا مەكتىپى 230
يەكەن ناھىيىلىك 1 - ئوتتۇرا مەكتەپ 40
يەنمۇ ئىلگىرىلىگەن ھالدا ئىدىيىنى ئازاد قىلىش ، ئىسلاھات قەدىمىنى تېزلىتىش ، ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپلەرنىڭ تىرىشچانلىق بىلەن ئىشلەپ ، ئىقتىسادچانلىق بىلەن ئوقۇتۇش ئىشلىرىنى زور كۈچ بىلەن راۋاجلاندۇرۇش توغرىسىدا پىكىر 415
يۇسۇپ خاس ھاجىپ 432
يۇ شيوسۇڭ 435
يۇەن جىجاڭ 443
يۇنگۇاڭ 442

ئۇيۇشمىسى 60
ئىجتىمائىي كۆچلەر قۇرغان مەكتەپلەر 239
ئىلى ۋىلايەتلىك چوڭلار ئوتتۇرا تېخنىكومى 174
ئىلى ۋىلايەتلىك 1 - ئوتتۇرا مەكتەپ 562
ئىلى ۋىلايەتلىك تېخنىك ئىشچىلار مەكتىپى 141
ئىلى ۋىلايەتلىك مائارىپ كومىتېتى 265
ئىلى ۋىلايەتلىك مياۋمياۋ بالىلار باغچىسى 8
ئىلى ۋىلايەتلىك تەنتەربىيە مەكتىپى 131
ئىلى ۋىلايەتلىك كەسپىي ئوتتۇرا تېخنىكوم 136
ئىلى ۋىلايەتلىك ئىككىنچى پېداگوگىكا مەكتىپى 225
ئىلى ۋىلايەتلىك بىرىنچى پېداگوگىكا مەكتىپى 224
ئىلى قازاق ئاپتونوم ئوبلاستلىق قىزىلبايراق بالىلار باغچىسى 4
ئىلى دېھقان - چارۋىچىلىقنى ماشىنىلاشتۇرۇش مەكتىپى 131
ئىلى پېداگوگىكا ئىنستىتۇتى 76
ئىلى مال - دوختۇرلۇق مەكتىپى 132
ئىشچى - خىزمەتچىلەرنى «ئىككى جەھەتتىن تولۇقلاش» 345
ئىچكىرى ئۆلكىلەرنىڭ ئادەتتىكى ئالىي مەكتەپلىرىدە ئوقۇۋاتقان شىنجاڭلىق ئالاھىدە قىيىنچىلىقى بار ئاز سانلىق مىللەت ئوقۇغۇچىلارغا ياردەم بېرىش ۋاقتىلىق چارىلىرى 248
ئىككىنچى دەرىجىلىك باشلانغۇچ مەدرىسى 342

ي

«يانغىن پىلانى» 149
ياڭچىك مائارىپى 339
يانغىن پىلانىنىڭ يۈز ، مىڭ ، تۈمەن قۇرۇلۇشى 152
يېرىم كۈنلۈك مەدرىسلەر 342
يېزىلاردىكى ئاددىي باشلانغۇچ مەكتەپلەرنى ياخشى باشقۇرۇش توغرىسىدا بىر قانچە پىكىر 372
يېزا ئىگىلىك ئوتتۇرا مەكتەپلىرىنى مۇستەھكەملەش ۋە راۋاجلاندۇرۇش توغرىسىدا بىر قانچە پىكىر 374
يېزا - قىشلاق رايونلىرىدىكى ئوتتۇرا - باشلانغۇچ مەكتەپ مائارىپى پروگراممىسى 377
يېزا - قىشلاقلاردا مەركىزىي باشلانغۇچ مەكتەپلەر قۇرۇشنى كۆچەيتىش توغرىسىدا پىكىر 410
يېزىلاردا ساۋاتسىزلىقنى تۈگىتىش ، ئىشتىن سىرتقى مائارىپ خىزمىتىنى پائال

مەسئۇل مۇھەررىر : يالقۇن ئابدۇسالام
مەسئۇل كوررېكتورى : رەيھان نۇر

شىنجاڭ مائارىپى لۇغىتى

تۈزگۈچىلەر : ماۋېنخۇا ، ماجۇنبىڭ
چىنبىن
تەرجىمان : ئابلىمىت ھېكىم

شىنجاڭ پەن - تېخنىكا سەھىيە نەشرىياتى (W) نەشر قىلدى
(ئۈرۈمچى بۇلاقبېشى كوچا 66 - قورۇ ، پوچتا نومۇرى : 830001
شىنجاڭ مائارىپ ئىنستىتۇتى باسما زاۋۇتىدا بېسىلدى
شىنجاڭ شىنخۇا كىتابخانىسى تارقاتتى
فورماتى : 1092×787 مم ، 1/16 ، باسما تاۋىقى : 31
2003 - يىل 1 - ئاي 1 - نەشرى
2003 - يىل 1 - ئاي 1 - بېسىلىشى
تىراژى : 3000 ~ 1

ISBN 7 — 5372 — 3616 — X/G • 222
باھاسى : 38.00 يۈەن

شىنجاڭ مائارىپى لۇغىتى

ISBN 7-5372-3616-X

G·222(民文) 定价:38.00

ISBN 7-5372-3616-X

9 787537 236164 >